Universidad de Deusto
Biblioteca
0002,
1-
069

Euripidis
Tragoediae
To. II.

Universidad de Deusto
Biblioteca

IHS
BIBLIOTECA DE LOYOLA.
Sala 1
Estante 41
Plúteo 3

ed. 2.ª pl. 9 n. 9
32,3

Universidad de Deusto
Biblioteca

Ex bib. Loiolae.

ΕΥΡΙΠΙΔΟΥ
ΤΡΑΓΩΔΙΩΝ
τμῆμα δεύτερον.

EVRIPIDIS
TRAGOEDIARVM
Pars altera.

BIBLIOTHECA SOCIETATIS JESU COLLEGII SOLIS

Ex Bibl.
Ios. Ren. Card.
Imperialis.

Universidad de Deusto
Biblioteca

ΕΥΡΙΠΙΔΟΥ ΙΚΕΤΙΔΕΣ.

ΥΠΟΘΕΣΙΣ.

Η μὲν σκηνὴ, ἐν Ελευσῖνι· ὁ δὲ χορὸς, ἐκ Αργείων γυναικῶν, αἱ μητέρες ἦσαν τῶν ἐν Θήβαις πεπτωκότων ἀριστέων. τὸ δὲ δρᾶμα, ἐγκώμιον Αθηναίων.

EVRIPIDIS SVPPLICES.

ARGVMENTVM.

Scena quidem est in Eleusine: Chorus autem ex Argiuis mulieribus, quæ matres erant interfectorum ad Thebas procerum. Ipsa fabula est encomium Atheniensium.

ΤΑ ΤΟΥ ΔΡΑΜΑΤΟΣ ΠΡΟΣΩΠΑ. — PERSONÆ HVIVS FABVLÆ SVNT HÆ:

ΑΙΘΡΑ.	ÆTHRA.
ΧΟΡΟΣ.	CHORVS.
ΘΗΣΕΥΣ.	THESEVS.
ΑΔΡΑΣΤΟΣ.	ADRASTVS.
ΚΗΡΥΞ.	PRÆCO.
ΑΓΓΕΛΟΣ.	NVNCIVS.
ΕΥΑΔΝΗ.	EVADNE.
ΙΦΙΣ.	IPHIS.

Προλογίζει δὲ ἡ Αἰθρα. — Prologum autem agit Æthra.

ΕΥΡΙΠΙΔΟΥ ΙΚΕΤΙΔΕΣ.

ΙΑΜΒΟΙ.

ΑΗΜΗΤΕΡ ἑστοῦχ' Ελευσῖν θ' χθονὸς
Τῆσδ', οἵτε ναοὺς ἔχετε πρόσπολοι θεᾶς,
Εὐδαιμονεῖν με, Θησέα τε παῖδ' ἐμὸν,
Πόλιν τ' Αθηναῖν, τὴν τε Πιτθέως χθόνα,
Εν ἧ με θρέψας ὀλβίοις ἐν δώμασιν
Αἰθραν πατὴρ, δίδωσι τῷ Πανδίονος
Αἰγεῖ δάμαρτα, λοξίου μαντεύμασιν.
Εἰς τάσδε γὰρ βλέψασ', ἐπευξάμην τάδε,
Γραῦς, ἀλιποῦσα δώματ' Αργείας χθονὸς,
Ικτῆρι θαλλῷ προσπιτνοῦσ' ἐμὸν γόνυ,
Πάθος παθοῦσα δεινόν. ἀμφὶ γὰρ πύλας
Κάδμου, θανόντων ἑπτὰ γυναίων τέκνων,
Ἄπαιδές εἰσιν, ὃς ποτ' Αργείων ἄναξ
Ἀδραστος ἦγαγ', Οἰδίπου παγκληρίας
Μέρος κατασχεῖν, φυγάδι Πολυνείκει θέλων
Γαμβρῷ· νεκροὺς δ' τοὺς ὀλωλότας δορὶ

EVRIPIDIS SVPPLICES.

AETHRA.

OCeres tutelaris dea Eleusinis terræ
Huius, & sacerdotes qui tenetis templa Deæ,
Vt ego sim beata *precor*, & Theseus filius meus,
Et ciuitas Atheniensis, & terra Pitthei:
In qua me educatam opulentis in ædibus
AEthram pater, dat Pandionis filio
AEgeo vxorem, Apollinis oraculis *admonitus*.
Istas enim intuens, hæc sum precata.
Anus, quæ relictis sedibus Argiuæ terræ,
Supplici cum oleæ ramo aduoluuntur meis genibus,
Cladem passæ grauem. nam ad portas
Cadmi, mortuis septem liberis generosis,
Orbæ sunt, quos quondam Argiuorum rex
Adrastus duxit, Oedipi hæreditatis
Partem volens occupare exuli Polynici
Genero: sed cadauera interfecta *in* prælio

Θάψαι θέλουσι τῶνδε μητέρες χθονί.
Εἴργουσι δ' οἱ κρατοῦντες, οὐδ' ἀναίρεσιν
Δοῦναι θέλουσι, νόμιμ' ἀτίζοντες θεῶν.
Κοινὸν δ' Φόρτον τῆσδ' ἔχων χρείας ἐμῆς 20
Ἀδραστος, ὄμμα δάκρυσιν τέγγων ὅδε,
Κεῖται, τό τ' ἔγχος, τῷ τε δυστυχεστάτῳ
Στένων στρατείαν, ἣν ἔπεμψεν ἐκ δόμων.
Ος μ' ἐξοτρύνει παῖδ' ἐμὸν πείσαι λιτᾶς,
Νεκρῶν κομιστὴν, ἢ λόγοισιν, ἢ δορὸς 25
Ρώμῃ γενέσθαι, καὶ τάφου μεταίτιον·
Μόνον τόδ' ἔργον προσπεσεῖν ἐμῷ τέκνῳ,
Πόλεί τ' Αθηναίων. τυγχάνω δ' ὑπὲρ χθονὸς
Αρότου προθύουσ', ἐκ δόμων ἐλθοῦσ' ἐμῶν,
Πρὸς τόνδε σηκὸν, ἔνθα πρῶτον φαίνεται 30
Φέρας ὑπὲρ γῆς τῆσδε κάρπιμος στάχυς.
Δεσμὸν δ' ἄδεσμον τόνδ' ἔχουσα φυλλάδος,
Μενῶ πρὸς ἁγνᾶς ἑστίας δυοῖν θεαῖν,
Κόρης τε καὶ Δήμητρος, οἰκτείρουσα μὲν
Πολιὰς ἄπαιδας τάσδε ματέρας τέκνων, 35
Σέβουσα δ' ἱερὰ στέμματ'. οἴχεται δέ μοι

Istorum matres sepelire volunt *in patria* terra.
Prohibent verò victores, neque suscipiendorum, *ac abs portandorum* fa-
Dare volunt, contemnentes iura Deorum. (cultatem *ipsis*
Commune verò onus cum his sustinens *impetrandæ* opis meæ 20
Adrastus iste, rigánsque oculos lachrymis,
Iacet, bellúmque & infelicissimam
Gemens expeditionem, quam domo misit.
Qui me hortatur, vt filio meo persuadeam precibus,
Vt cadauerum recuperator, aut persuadendo, aut hastæ 25
Robore fiat, & autor sepulturæ:
Soli meo filio imponens hoc opus,
Et ciuitati Athenienſi. Sed pro terræ
Aratione sacrifico, egressa ex ædibus meis
Ad hoc templum, vbi primùm apparet 30
Horrens super terram hanc frugum spica, *seges*.
Tenens autem hunc manipulum frondis non vinctum,
Expectabo ad castos focos duarum Dearum,
Proserpinæ, & Cereris, miserans quidem
Canas istas matres orbatas liberis, 35
Venerans verò sacros *supplicum* ramos lana velatos. Abiit autem mihi

Κῆρυξ πρὸς ἄστυ, δεῦρο Θησέα καλῶν,
Ως ἢ τὸ τέκνων λυσιτὸν ἐξέλῃ χθονὸς,
Η πᾶσ' ἀνάγκας ἱκετείοις λύσῃ, θεοῖς
»Οσίόν τι δράσας. Πάντα γὰρ δι' ἀρσένων 40
»Γυναιξὶ πράσσειν εἰκὸς. αἱ τινες σοφαί.

ΑΝΑΠΑΙΣΤΟΙ.

χο. Ικετεύω σε γεραιὰ γεραρῶν ἐκ στομάτων,
Πρὸς γόνυ πίπτουσα τὸ σὸν,
Ανα μοι τέκνα λῦσαι φθιμένων
Νεκύων, οἱ καταλείπουσι μέλη, 45
Θανάτῳ λυσιμελεῖ,
Θηρσὶν ὀρείοισι βορὰν,
Εσιδοῦσ' οἰκτρὰ μὲν ὄσσων
Δάκρυ' ἀμφὶ βλεφάροις,
Ρυσὶ δ' σαρκῶν πολιῶν 50
Κατασφάγματα χερῶν. τί γὰ, ἀ
Φθιμένους παῖδας ἐμοὺς ἔτε δόμοις
Προθέμαν, ἔτε τάφων
Χώματα γαίας ἐσορῶ.
Ετεκες καὶ σύ ποτ', ὦ πότνια, κοῦρον 55

Ad vrbem præco, Theseum huc vocaturus,
Vt aut auferat istam harum miseriam ex terra,
Aut istam necessitatem supplicum soluat, erga deos
»Rem aliquam piam faciens. Omnia enim per masculos 40
»Mulieribus conuenit agere, quæ *sunt* modestæ.

Chorus.

Supplico tibi anus ex venerando ore
Ad genua procidens tua,
Vt redimas mihi filiorum extinctorum
Cadauera, quæ relinquunt artus, 45
Morte soluente membra,
Feris montanis escam:
Intuens quidem miserabiles oculorum
Lachrymas circa palpebras,
Rugosas verò, *fœdasque* carnium canarum, i *capitum canorum* 50
Lacerationes manuum *in factas*. quid enim *ego faciam*, quæ
Mortuos filios meos neque domi
Curaui, neque sepulchrorum
Tumulos terræ video?
Peperisti tu quoque quondam, ô veneranda, filium, 55

φίλα ποιήσειμ̓ φύα λέκτρα πόσει σῷ.
Μετὰ νεῦ δος ἐμοὶ σὺς ᾧ ἀνοίας.
Μετάδος δ᾽ ὅσον ἐπαλγῶ μελέα,
Τῶν φθιμένων ὃς ἔτεκον. ὧν ἁμέτε-
σον ἢ σὸν, ὃν λιστόμεθ᾽ ἐλθεῖν, 60
Τέκνον, Ισμήνιον, ἐμάν τ᾽ εἰς χέρα θεῖναι
Νεκύων θαλερῶν σώματα λάϊνον τάφον
Οσίως· ἔχ ὑπ᾽ ἀνάγκας ἢ προπίπτου
σα, προσαιτοῦσ᾽ ἐμὸν δεξιπύρους θεῶν
Θυμέλας. ἔχομεν δ᾽ ἔνδικα. καὶ σοί 65
Τι πάρεστι θέν, ὥς τ᾽ ἀτυχίας
Δυσυχίαν τὴν πρ᾽ ἐμοὶ καθελεῖν.
Οἰκτρὰ ἢ πάρεστ᾽, ἱκετεύω
Τὸν ἐμὸν παῖδα πάλαιν᾽ ἐν χερὶ θεῖναι,
Νέκυ᾽ ἀμφιβαλεῖν λυγρὰ μέλη παιδὸς γ᾽ ἐμοῦ. 70

ΑΝΤΙΣΤΡΟΦΙΚΑ.

Στροφή.

1 Αγὼν ὅδ᾽ ἄλλος ἔρχεται γόων, γόων
2 Διάδοχος· ἀχοῦσι προσπόλων χέρες.
3 Ιτ᾽ ὦ ξυνῳδοὶ κακοί,
4 Ιτ᾽ ὦ ξυναλγηδόνες,

Faciens gratum thalamum tuo marito,
Impertias mihi nunc tuam mentem,
Impertias verò quantum doleo misera
De mortuis quos peperi. persua-
de verò tuum, cui sumus supplices, vt veniat, 60
Filium, *ad* Isinenum, vt in mea manu ponat
Iuuenilium cadauerum corpora *ad* lapideum sepulchrum
Sanctè: non autem compulsa à necessitate *ad tua genua* accidens, petitura venio *ad* recipientes ignem deorum
Aras. habemus autem iustam causam. & tibi 65
Adest quædam facultas, vt felicitate tui filij
Auferas infelicitatem meam.
Miseranda verò *mala* quia patior, *te* supplex oro
Infelix *ego*, meum filium vt in manu *mea* ponas,
Vt amplectar misera membra mortua mei filij. 70

ANTISTROPHICA.

Strophe.

1 Certamen hoc aliud venit luctuum, luctibus *perpetuò*
2 Succedens: *planctu* resonant ministrorum manus.
3 Ite ô concentores mali,
4 Ite ô consortes doloris *nostri*,

5 Χορὸν, τὸν ἀΐδας σέβει. 75
6 Διὰ παρηίδος ὄνυχα λευκὸν
7 Αἱματοῦτε, χρῶτά τε φόνιον.
»8 Τὰ γὰρ θνητοῖς τοῖς ὀρῶσιν νόμος.

Ανθιστροφή.

1 Ἀπλήστος ἁδεμ᾽ ἐξάγει χάρις γόων
2 Πολύπονος ὡς ἐξ ἁλιβάτου πέτρας 80
3 Υγρὰ ῥέουσα σταγών,
4 Ἄπαυστος ἀεὶ γόων.
»5 Τὸ γὰρ θανόντων τέκνων,
»6 Επίπονόν τι κατὰ γυναῖκας
»7 Εἰς γόους πέφυκε πάθος· ἐ, ἔ. 85
8 Θανοῦσα τῆς ἀλγέων λαθοίμαν.

ΙΑΜΒΟΙ.

Θη. Τίνων γόων ἤκουσα, καὶ στέρνων κτύπον,
Νεκρῶν τε θρῴσεις, τῶνδ᾽ ἀνακτόρων ἄπο.
Η χρῆς ἴσθι; ὡς φόβος μ᾽ ἀναπτερεῖ,
Μή μοι ἡ μήτηρ, ἣν μεταστείχω ποδὶ, 90
Χρονίαν ἀποῦσαν ἐκ δόμων, ἔχῃ νέον.
Εα τί χρῆμα; καινὰς εἰσβολὰς ὁρᾷ λόγων,

5 *Ad* chorum, quem Pluto colit. 75
6 Per genas vnguem candidum *mittentes*
7 Cruentate, corpúsque lacerum.
»8 Hic enim honor mortuis *tribuitur* à viuis.

Antistrophe.

1 Educit me hæc insatiabilis voluptas luctuum
2 A Erumnosa, vt ex marina rupe 80
3 Humida fluens gutta,
4 Nullum vnquam finem faciens luctuum.
5 Nam propter mortuos filios
»6 Vehemens quidam in mulieribus
»7 Ad luctus insitus est affectus: heu heu. 85
»8 Vtinam mortua horum dolorum obliuiscar.

Theseus.

Quos luctus audiui, & percussiones pectorum,
Et lamentationes de mortuis, ex his templis
Sono exeunte? quàm metus me suspensum reddit,
Ne mater, ad quam vado pedibus, 90
Quæ diu abfuit ab ædibus, habeat aliquid noui.
Eia, quæ res *est*? video noua procemia sermonum,

Universidad de Deusto Biblioteca

Universidad de Deusto
Biblioteca

Μητέρα γεραιὰν βωμίαν ἐφημένω,
Ξένοις θ' ὁμοῦ γυναῖκας, ἀ ῥυθμὸν γ' ἕνα
Κακῶν ἐχούσας· ἐκ τε γὰρ γεραιμίων
Ὀσσων ἐλαύνουσ' οἰκτρὸν εἰς γαῖαν δάκρυ. 95
Κοὐραὶ θ', καὶ πεπλώματ' ἀ θεωρικά.
Τί τοῦτο μῆτερ; σὸν τὸ μηνύειν ἐμοὶ,
Ἠμοῦ δ' ἀκούειν. προσδοκῶ τι γὰρ νέον.
αἴ. Ὦ παῖ, γυναῖκες αἵδε μητέρες τέκνων, 100
Τῶν κατθανόντων ἀμφὶ Καδμείας πύλας,
Ἑπτὰ στρατηγῶν. ἱκετείοις θ' ὁμοῦ πλάδοις
Φρουροῦσί μ', ὡς δέδορκας, ἐν κύκλῳ, τέκνον.
θη. Τίς δ' ὁ στενάζων οἰκτρὸν ἐν πύλαις ὅδε;
αἴ. Ἀδραστος, ὡς λέγουσιν, Ἀργείων ἄναξ. 105
θη. Οἱ δ' ἀμφὶ τόνδε παῖδες, ἢ τοῦτο τέκνα;
αἴ. Οὐκ, ἀλλὰ νεκρῶν τῶν ὀλωλότων κόροι.
θη. Τί δὴ πρὸς ἡμᾶς ἦλθον ἱκετείᾳ χερί;
αἴ. Οἶδ'. ἀλλὰ τόνδε μῦθος ὁ ἐντεῦθεν, τέκνον.
θη. Σὲ, τὸν κατήρη χλανιδίοις, αἰσχρᾷ. 110
Λέγ' ἐκκαλύψας κρᾶτα, καὶ πάρες γόον.
» Πέρας γὰρ οὐδὲν, μὴ σαφὲς γλώσσης ἰόν.

Matrem anum in ara ſedentem,
Et peregrinas ſimul mulieres, non vnum ſonum
Habentes luctuum: nam ex venerandis
Oculis mittunt miſerabiles lachrymas in terram: 95
Et raſuræ, ac veſtitus non qualis eſt in pompis ſacrorum.
Quid hæc ſunt mater? tuum eſt indicare mihi,
Et meum audire. expecto enim aliquid noui.
AEth. O fili, iſtæ mulieres *ſunt* matres filiorum, 100
Qui ad Cadmeas portas occubuerunt,
Septem ducum: & cum ramis ſupplicibus
Cuſtodiunt me, vt vides, vndique, fili.
The. Quis verò eſt iſte gemens miſerabiliter ad fores?
AEth. Adraſtus, vt aiunt, Argiuorum rex. 105
The. Hi vero pueri, *qui ſunt* circa iſtum, an huius *ſunt* filij?
AEth. Non, ſed filij mortuorum, qui occubuerunt.
The. Cur verò ad nos venerunt ſupplici manu?
AEth. Scio: ſed de his poſtea *fient* verba, fili.
The. Te obuolutum penulis interrogo. 110
Dic, retecto capite, & omitte luctum. (*petis.*
» Finis enim nullus *rebus i. ponetur*, niſi per linguã eat, *ac declaretur quod*

ἄδη. Ὦ καλλίνικε γῆς Ἀθηναίων ἄναξ
Θησεῦ, σὸς ἱκέτης, καὶ πόλεως ἥκω σέθεν.
θη. Τί χρῆμα θηρῶν, καὶ τίνος χρείαν ἔχων; 115
ἄδη. Οἶσθ' ὧν στρατείαν ἐστράτευσ' ὀλεθρίαν;
θη. Οὐ γάρ τι σιγῇ διεπέρασας Ἑλλάδα.
ἄδη. Ἐν τῷδ' ἀπώλεσ' ἄνδρας Ἀργείων ἄκρους.
θη. Τοιαῦθ' ὁ τλήμων πόλεμος ἐξεργάζεται.
ἄδη. Τούτους θανόντας ἦλθον ἐξαιτῶν πόλιν. 120
θη. Κήρυξιν Ἑρμοῦ πίστιν, ὡς θάψῃς νεκρούς;
ἄδη. Κἀπιστά γ' οἱ κτανόντες, οὐκ ἐῶσί με.
θη. Τί δὴ λέγουσιν, ὅσια χρῄζοντος σέθεν;
ἄδη. Τί δ' οὐ τυχοῦσης, οὐκ ἐπίστασθαι φέρειν.
θη. Εὐμβαλὸν οὖν με ἐπῆλθες, ἢ τίνος χάριν; 125
ἄδη. Κομίσαι σὲ Θησεῦ παῖδας Ἀργείων θέλων.
θη. Τὸ δ' Ἄργος ἡμῖν ποῦ 'στιν; ἢ κέμπαιν μάτην;
ἄδη. Σφαλέντες οἰχόμεθα. πρὸς σε δ' ἥκομεν.
θη. Ἰδίᾳ δοκοῦσαν σοι τόδ', ἢ πάσῃ πόλει;
ἄδη. Πᾶσαι σ' ἱκνοῦσι Δαναΐδαι θάψαι νεκρούς. 130
θη. Ἐκ τοῦ δ' ἐλαύνεις ἑπτὰ πρὸς Θήβας ὄχους;
ἄδη. Διασοῖσι χαμβροῖς τῷδε πρασσόντων χάριν.

Ad. O clare victoriis Attici ſoli rex
Theſeu, venio ſupplex tibi & vrbi tuæ.
The. Quam rem venans, aut quo opus habens? 115
Ad. Sciſne quam perniciosam expeditionem feci?
The. Non enim tacitè pertranſiiſti Græciam.
Ad. Ibi perdidi Argiuorum proceres.
The. Talia miſerum bellum facit.
Ad. Hos mortuos veni petiturus ab vrbe. 120
The. Fretus præconibus Mercurij, vt ſepelias mortuos?
Ad. Sed *eorum* interfectores non ſinunt me *hoc facere.*
The. Quid verò dicunt, cùm tu iuſta petas?
Ad. Quid verò re bene geſta *dicerent? victoriam moderatè* neſciunt ferre.
The. Ergo veniſti conſulturus me, aut cuius gratia? 125
Ad. O Theſeu, cupiens recuperare filios Argiuorum.
The. Vbi verò eſt nobis illud Argos? an fruſtra gloriabatur?
Ad. Periimus *ſpe* fruſtrati. ad te igitur venimus, *confugimus.*
The. Vtrum hoc tuo priuato conſilio *fit*, an totius vrbis?
Ad. Omnes Danaidæ te ſuppliciter orant, vt ſepelias mortuos. 130
The. Quare verò duxiſti ſeptem currus ad Thebas?
Ad. Duobus generis hoc præſtans officium.

Θη. Τῷ δ' ἐξέδωκας παῖδας Αργείων, σέθεν;
Ἀδ. Οὐκ ἐγλῴῃ ξυνῆψα κηδείαν δόμοις.
Θη. Αλλ' ἀ ξένοις ἔδωκας Αργείας κόρας; 135
Ἀδ. Τυδεῖ τε, Πολυνείκεί τε τῷ Θηβαγενεῖ.
Θη. Τίν' εἰς ἔρωτα τῆσδε κηδείας μολών;
Ἀδ. Φοίβου μ' ὑπῆλθε δυσπαῖς αἰνίγματα.
Θη. Τί δ' εἶπ' Απόλλων παρθένοις κραίνων γάμους; 140
Ἀδ. Κάπρῳ με δοῦναι, ἀ λέοντι παῖδ' ἐμώ.
Θη. Σὺ δ' ἐξελίσσεις πῶς θεοῦ θεσπίσματα;
Ἀδ. Ελθόντε φυγάδε νυκτὸς εἰς ἐμὰς πύλας.
Θη. Τίς καὶ τίς εἰπέ. δύο γὰρ ἐξαυδᾷς ἅμα.
Ἀδ. Τυδεὺς μάχλω ξυνῆψε, Πολυνείκης θ' ἅμα.
Θη. Η τοῖς ἔδωκας, θηρσὶν ὡς, κόρας σέθεν; 145
Ἀδ. Μάχλω γε διατοῖν κυνοδάλοιν ἀπηκάσας.
Θη. Ηλθον δὲ πῶς παῖδες ἐκλιπόνθ' ὅρους;
Ἀδ. Τυδεὺς μὲν, αἷμα συγγενὲς φεύγων χθονός.
Θη. Ο δ' Οἰδίπου, τίνι τρόπῳ Θήβας λιπών;
Ἀδ. Αρᾶις πατρῴαις, μὴ κατέγνητον κτάνῃ. 150
Θη. Σοφὼ ἔλεξας τοὐμὸν ἐκούσιον φυγεῖν.
Ἀδ. Αλλ' οἱ μένοντες, τοὺς ἀπόντας ἠδίκουν.

The. Cui verò Argiuorum elocasti filias tuas?
Ad. Non cum nostra gente contraxi affinitatem domi.
The. An peregrinis dedisti Argiuas puellas? 135
Ad. Tydeo, & Polynici Thebano.
The. Quomodo in amorem huius affinitatis profectus?
Ad. Obscura ænigmata Phœbi me induxerunt.
The. Quid verò dixit Apollo, parans puellis nuptias?
Ad. Vt darem meas filias apro, & leoni. 140
The. Quomodo verò tu explicasti oracula dei?
Ad. Cum venissent exules nocte ad meam portam.
The. Quis, & quis, dic: duos enim dixisti simul.
Ad. Tydeus & Polynices pugnauerunt inter se.
The. An his dedisti vt feris tuas filias? 145
Ad. Coniiciens *hanc esse* pugnam duarum ferarum.
The. Quomodo verò venerunt relictis finibus patriæ?
Ad. Tydeus quidem fugiens sanguinem cognatum ex patria.
The. Filius verò Oedipi quomodo *uenit* relictis Thebis?
Ad. Propter diras patris, ne interficeret fratrem. 150
The. Prudens dixisti voluntarium hoc exilium.
Ad. Sed qui *domi* manebant, absentes iniuria afficiebant.

Θη. Η που σφ' ἀδελφὸς χρημάτων νοσφίζεται;
Ἀδ. Ταυτὶ διδάξων ἦλθον, εἶτ' ἀπωλόμην.
Θη. Ταῦτεις δ' ἐς ἦλθες, ἐμπύρων τ' εἶδες φλόγας; 155
Ἀδ. Οἴμοι διώκεις μ', ἧ μάλις' ἐγὼ σφάλην.
Θη. Οὐκ ἦλθες, ὡς ἔοικεν, θείᾳ θεῶν.
Ἀδ. Τί δέ; πολέον ἦλθον Αμφιάρεω βίᾳ.
Θη. Οὕτω τὸ θεῖον ῥᾳδίως σ' ἀπεστράφη.
Ἀδ. Νέων γὰρ ἀνδρῶν θόρυβος ἐξέπληττέ με. 160
Θη. Εὐψυχίαν ἔσπουδας αὖτ' εὐβουλίας.
Ἀδ. Ο δή γε πολλοὺς ὤλεσε στρατηλάτας.
Αλλ' ὦ κράτιστ' Ελλάδος ἀλκιμώτατον κάρα,
Ἄναξ Αθηναῖον, ἐν μέσῳ αἰσχύνομαι ἔχω,
Πιτνοῦν πρὸς ἕδας, γόνυ σὸν ἀμπίσχειν χερί, 165
» Πολιὸς ἀνὴρ, εὐδαιμονοῦν ἴσως πάρος.
Ομως δ' ἀνάγκη συμφοραῖς εἴκειν ἐμαῖς.
Σῶσον νεκροὺς μοι, τὰ μά τ' οἰκτείρας κακά,
Καὶ τοὺς θανόντων τοὺς δε μητέρας τέκνων,
Αἷς γῆρας ἥκει πολιὸν εἰς ἀπαιδίαν.
Ελθεῖν δ' ἔτλησαν δεῦρο, καὶ ξένον πόδα
Θεῖναι μόλις γεραιὰ κινοῦσαι μέλη,

The. Num frater ipsum fraudat patrimonio?
Ad. Hæc vt ostenderem veni, & sic perij.
The. Vatésne consuluisti, & vidisti flammas hostiarum? 155
Ad. Heu mihi, vrges me qua re ego maximè impegi.
The. Non iuisti *ad hoc bellum*, vt videtur, fauentibus diis.
Ad. Quid? Quinetiam iui inuito Amphiarao.
The. Sic deus facilè auersatus est te.
Ad. Iuuenum enim virorum tumultus percellebat me. 160
The. Audaciam *igitur* sectatus es pro bono consilio.
Ad. Quod profectò iam multos perdidit duces.
Sed ô fortissimum caput Græcorum,
Rex Atheniensium, erubesco quidem
Procidens humi, amplecti tuum genu manu, 165
» Canus vir, qui æquè, *ac tu*, fui beatus hactenus:
Tamen necesse *est* cedere meæ calamitati.
Serua mortuos meos, & miserans mea mala,
Et has matres mortuorum filiorum,
Quibus senectus cana venit ad orbitatem, 170
Sustinuerunt autem venire huc, & hospitalem pedem
Ponere, vix mouentes senilia membra,

Πρεσβεύματ' ἐ Δήμητρος εἰς μυστήρια,
Ἀλλ' ὡς νεκροὺς θάψωσιν, ὡς αὐτὰς ἐχρῆν
Κείνων τὰ φείσας χρησὶν ὡραίων τυχεῖν. 175
»Σοφὸν ὄ πενίαν τ' εἰσορᾶν τὸν ὄλβιον,
»Πένητά τ' εἰς τὰς πλουσίους ἀποβλέπειν,
»Ζηλοῦνθ', ἵν' αὐτὸν χρημάτων ἔρως ἔχῃ,
»Τά τ' οἰκτρὰ τοῖς μὴ δυστυχεῖς δεδοικέναι.
»Τόν θ' ὑμνοποιὸν, αὐτὸς ἂν τίκτῃ μέλη, 180
»Χαίροντα τίκτειν. κοὐ ὄ μὴ πάσχῃ τόδε,
»Οὔτοι δυναίτ' ἄν, οἰκοθέν γ' ἀτώμενος,
»Τέρπειν ἄν ἄλλους· ἐδὲ γὰρ δίκαιον ἔχει.
Τάχ' οὖν ἂν εἴποις, Πελοπίαν παρεὶς χθόνα,
Πῶς παῖς Ἀθήναις τόνδε προστάσεις πόνον; 185
Ἐγὼ δίκαιός εἰμ' ἀφηγεῖσθαι τάδε.
Σπάρτη μὲν ἡ μὴ, καὶ πεποίκιλται τρόποις.
Τὰ δ' ἄλλα, μικρὰ, κἀσθενῆ. πόλις ὄ σὴ
Μόνη δυναιτ' ἂν τόνδ' ὑποσῆναι πόνον.
Τά τ' οἰκτρὰ γὰρ δέδορκε, καὶ νεωτίαν 190
Ἔχει σε πειρᾶν ἐθελόν. ἔ χρεία πόλεις
Πολλαὶ διώλοντ' ἐνδεεῖς στρατηλάτου.

Tanquam legatæ, non ad ceremonias Cereris,
Sed vt mortuos ſepeliant: quas ipſas oportuit
Sepultas manibus filiorum conſequi tempeſtiuum funus. 175
»Sapientis autem eſt, diuitem aſpicere paupertatem.
Pauperem verò reſpicere ad diuites,
»Imitantem *eos*, vt & ipſum *parandæ* pecuniæ amor capiat.
»Et fortunatos timere miſerias. 180
»Et poetam, ſi verſus ipſe pariat,
»Gaudentem parere: niſi enim ita ſit affectus,
»Non poterit, ſi domi malis afficiatur,
»Delectare alios: Haud enim æquitatem *hoc* habet.
Fortaſſe verò dixeris: Pelopia terra, *i Peloponneſo* omiſſa,
Quomodo iniungis iſtum laborem Athenienſibus? 185
Ego paratus ſum, vt æquum eſt, hæc declarare.
Sparta quidem mea *præter alia*, variis etiam eſt prædita moribus.
Reliquæ verò *urbes ſunt* paruæ, & imbecilles: ſed tua ciuitas
Sola poteſt ſuſtinere hunc laborem.
Vidit enim *noſtras* miſerias, & iuuenem 190
Habet te rectorem bonum: cuius defectu vrbes
Multæ perierunt, indigentes duce.

χο. Κἀγὼ τὸν αὐτὸν τῷδέ σοι λόγον λέγω
Θησεῦ, δι' οἴκτου τὰς ἐμὰς λαβεῖν τύχας.
θη. Ἄλλοισι δὴ πόνησ' ἀμιλληθεὶς λόγῳ 195
»Τοιῷδ' ἔλεξε γάρ τις· Ὡς τὰ χείρονα,
»Πλείω βροτοῖσιν ὄντ' ἐν τῷδ' ἀμείνονα.
»Ἐγὼ δ' ἐναντίαν γνώμην ἔχω,
»Πλείω τὰ χρηστὰ τῷδ' κακῶν εἶναι βροτοῖς.
»Εἰ μὴ γὰρ ἦν τόδ', οὐκ ἂν ἡμεῖς ἐν φάει. 200
»Αἰνῶ δ', ὃς ἡμῖν βίοτον οὐκ πεφυρμένον,
»Καὶ θηριώδεις θεῶν διεκαθήρατο.
»Πρῶτα μὲν ἐνθεὶς σώφρονα, εἶτα δ' ἄγγελον
»Γλῶσσαν λόγων δοὺς, ὥστε γιγνώσκειν ὄπα,
»Τροφὴν τε καρπῶν, τῆς τροφῆς τ' ἀπ' οὐρανοῦ 205
»Σταγόνας ὑδρηλὰς, ὡς τὰ γ' οὐκ γαῖας τρέφῃ,
»Ἀρδῇ τε νηδύν. πρὸς ὃ τοῖσι, χείματος
»Προβλήματ', ἄθρον ἐξαμυναθεῖν θεοῦ.
»Πόντου τε ναυστολήμαθ', ὡς ἀλλαγὰς
»Ἔχοιμεν ἀλλήλοισιν. ὧν πένοιτο γῆ, 210
»Ἃ δ' ἐς ἄσημα, κοὐ σαφῆ, γινώσκομεν
»Εἰς πῦρ βλέποντες, καὶ κατὰ σπλάγχνων πτύχας.

Cho. Et ego eundem, quem hic, tibi ſermonem dico,
Theſeu, vt miſericordia mouearis mearum calamitatum.
The. Laboraui iam certans cum aliis oratione 195
,,Tali dixit enim quidam: quòd mala
,,Plura ſint bonis apud homines.
,,Ego verò contrariam his ſententiam habeo,
,,Plura bona quàm mala eſſe hominibus.
,,Niſi enim hoc eſſet, non eſſemus in *hac* luce. 200
,,Laudo autem *eum*, qui nobis vitam à confuſa,
,,Et ferina, *quiſquis ille fuerit* Deorum, diſcreuit.
,,Primùm quidem indens mentem, deinde verò nunciam
,,Sermonis linguam dans, vt agnoſcamus vocem,
,,Et nutrimentum frugum, & frugibus de cælo 205
,,Stillas humidas, vt alant illa quæ naſcuntur ex terra,
,,Et rigent ventrem: præterea verò aduerſus hyemem
,,Munimenta *donam*, *aliáſque ueſtes* ad æſtum Dei *ſolis* arcendum.
,,Et maris nauigationem, vt commercia
,,Haberemus inter nos, *rerum*, quibus indiget terra. 210
,,Quæ autem ſunt ignota & non perſpicua, cognoſcimus,
,,Intuentes in ignem, & per fibras extorum

» Μαντεις προσημαίνουσιν, οἰωνῶν τ' ἄπο.
» Ἀρ' οὐ τρυφῶμεν, θεῶν κατασκόλιω βίῳ
» Δόντος τοιαύτην; οἷσιν οὐκ ἀρκεῖ τάδε 215
» Ἀλλ' ἡ φρόνησις τοῦ θεοῦ μεῖζον σθένειν
» Ζητεῖ. τὸ γαῦρον δ' ἐν χεροὶ κεκτημένοι,
Δοκοῦμεν εἶναι δαιμόνων σοφώτεροι.
Ης καὶ σὺ φαίνῃ δεκάδος, οὐ σοφὸς γεγώς,
Οστις κόρας μὲν, θεσφάτοις Φοίβου ζυγεὶς, 220
Ξένοισιν ὡδ' ἔδωκας ὡς ζώντων θεῶν.
» Λαμπρὸν δ' ὀλεθρῷ δῶμα συμμίξας τὸ σὸν,
» Ηλκωσας οἴκους. χρὴ γὰρ ἔτι σώματα
» Ἀδικα δικαίοις τὸν σοφὸν συμμιγνύναι,
» Εὐδαιμονοῦντας δ' εἰς φόβους κτᾶσθαι φίλοις 225
» Κοινὰς γὰρ ὁ θεὸς τὰς τύχας ἡγούμενος,
» Τοῖς τοῦ νοσοῦντος πήμασιν διώλεσεν
» Τὸν συννοσοῦντα, κοὐδὲν ἠδικηκότα.
Εἰς δ' στρατείαν πάντας Αργείους ἄγων,
Μάντεων λεγόντων, θέσφατ' εἶτ' ἀπημάσας, 230
Βίᾳ παρελθὼν θεοὺς, ἀπώλεσας πόλιν,
» Νέοις ὠθούμενος. οἱ δ' ἶνες πεμώμενοι

,, Vates *futura* prædicunt, & ex auguriis *conijciunt*.
,, Nonne igitur petulantes sumus, cùm Deus apparatum vitæ
,, Dederit talem? quibus hæc non sufficiant? 215
,, Sed animus *noster* plus posse quàm Deus
,, Quærit: falsum autem in manibus habentes,
Videmur esse sapientiores diis.
Quo in numero tu quoque videris *esse* non sapiens existens,
Qui filias oraculis Phœbi constrictus, 220
Sic dedisti peregrinis, vt viuentibus diis.
,, Miscens autem splendidam familiam tuam pollutæ,
,, Vulnerasti domos: oportet enim neque corpora
,, Iniusta iustis miscere iustum:
,, Et florentes comparare amicos ad terrorem *inimicis incutiendum*. 225
,, Deus enim ducens communem fortunam,
,, Laborantis calamitatibus perdidit
,, Simul laborantem, quamuis nihil peccarit.
Ducens autem omnes Argiuos in expeditionem,
Vatibus *contra* dicentibus, oraculisque præterea contemptis, 230
Per vim neglectis diis, perdidisti ciuitatem,
,, A iuuenibus adductus, qui cùm honore afficiuntur,

» Χαίρουσι, πολέμοις τ' αὐξάνουσ' ἄνευ δίκης,
» Φθείροντες ἀστοὺς, ὁ μὲν ὅπως τραπηλατῇ,
» Ο δ' ὡς ὑβρίζῃ δυνάμιν εἰς χεῖρας λαβών, 235
» Ἀλλ' ἢ κέρδοις οὕνεκ', οὐκ ἀποσκοπῶν
,, Τὸ πλῆθος, εἴ τι βλάπτεται πάσχον τάδε.
,, Τρεῖς γὰρ πολιτῶν μερίδες· οἱ μὲν ὄλβιοι,
,, Ανωφελεῖς τε, πλειόνων τ' ἐρῶσ' ἀεί.
,, Οἱ δ' οὐκ ἔχοντες, καὶ πεναίζοντες βίου, 240
,, Δεινοὶ νέμοντες τῷ φθόνῳ πλεῖον μέρος,
,, Εἰς τοὺς ἔχοντας κέντρ' ἀφιᾶσιν κακὰ,
,, Γλώσσαις πονηρῶν προστατῶν φελούμενοι.
,, Τρῶν δ' μοιρῶν ἡ 'ν μέσῳ, σώζει πόλεις,
,, Κόσμον φυλάττουσ', ὃν τιν' αὐ τάξῃ πόλεις, 245
Κἄπειτ' ἐγώ σοι ξύμμαχος γενήσομαι;
Τί πρὸς πολίτας τοὺς ἐμοὺς λέγων καλόν;
Χαίρων ἴθι, μὴ οὐ γὰρ βεβούλευσαι καλῶς.
Αὐτὸς, πίεζειν τὴν τύχην ἡμᾶς λίαν.
Χο. Ημαρτεν. Εν νέοισι δ' αὐθρώποις τόδε 250
,, Ενεστ. συγγνώμην δ' τῷδ' ἔχειν χρεών.
Αλλ' ὡς ἰατρὸν τόνδ' ἀνάξ ἀφίγμεθα.

,, Gaudent, & augent bella sine iure,
,, Corrumpentes ciues, alius quidem vt fiat imperator,
,, Alius verò vt *alium* contumelia afficiat nactus potentiam. 235
,, Alius verò quæstus gratiâ, non considerans
,, An populus aliquid detrimenti accipiat, dum hæc patitur.
,, Tres enim *sunt* partes ciuium: alij quidem diuites,
,, Inutilésque & semper plura expetunt.
,, Alij verò pauperes, & indigentes victu, 240
,, Vehementes, & tribuentes maiorem partem inuidiæ,
,, Emittunt malos aculeos in diuites,
,, Linguis malorum præsidum decpei.
,, Trium verò partium illa, quæ *est* in medio, seruat ciuitates,
,, Disciplinam conseruans, quàm constituerit ciuitas. 245
Et deinde ego tibi auxiliator ero?
Quid honesti dicens ad meos ciues?
Lætus abi: nam non rectè deliberasti
Ipse, vt nos vrgeamus nimis fortunam.
Ch. Malè fecit. In iuuenibus autem hominibus hoc 250
,, Inest. veniam igitur huic dare decet.
Sed venimus ô rex *ad te* vt *ad* medicum horum *malorum*.

ἀδ. Οὔτοι δικαιῶν εἱλόμην ἐμῶν κακῶν,
Οὐδ', εἴ τι πράξας μὴ καλῶς δι' εἰσκομαι,
Τῶν σῶν κολαστὴν κἀπιμητίω, ἄναξ, 255
Αλλ' ὡς ὀναίμην. εἰ δ' μὴ βούλει τάδε,
Στέργειν ἀνάγκη τοῖσι σοῖς. τί γὰρ πάθω;
Αγ' ὦ γεραιά, στείχετε γλαυκὴν χλόην
Αὐτοῦ λιποῦσαι φυλλάδος καταστροφῇ,
Θεούς τε, καὶ γῆν, τήν τε πυρφόρον θεὰν 260
Δήμητρα θέμεναι μάρτυρας, ἡλίου τε φῶς,
Ως οὐδὲν ἡμῖν ἤρκεσαν λιταὶ θεῶν.
Ος Πέλοπος ἦν παῖς, Πελοπίας δ' ἡμεῖς χθονὸς
Ταυτὸν πατρῷον αἷμά σοι κεκτήμεθα.
Τί δρᾷς; προδώσας τοῦτο, κἀκβαλεῖς χθονὸς 265
Γραῦς οὐ τυχούσας οὐδὲν, ὧν αὐτὰς ἐχρῆν;
„Μὴ δῆτ'. Εχει γὰρ καταφυγὴν, θήρ μὴ πέτραν,
„Δοῦλοι δ' βωμοὶ θεῶν· πόλις δ' πρὸς πόλιν
„Εστηξε, χειμασθεῖσα. τοῦ γὰρ ἐν βροτοῖς,
„Οὐκ ἔστιν οὐδὲν ἀκρατέλεστον εὐδαιμονοῦν. 270

Εξάμετροι.

χο. Βᾶθι πάλαιν' ἱερῶν δαπέδων ἀπὸ Περσεφονείας.

Ad. Non elegi te iudicem meorum malorum:
Neque, si quid deprehendar non rectè fecisse,
Istorum punitorem, & obiurgatorem, ô rex, 255
Sed vt adiuuer. Si autem non vis hæc *facere*,
Necesse *est me* tuis *uerbis* acquiescere. Quid enim agam?
Sed ô anus, ite viridem herbam
Frondium relinquentes hîc *in* reditu:
Et Deos, & terram, & frugiferam Deam 260
Cererem facientes testes, & solis lumen,
Quòd nihil profuerint nobis preces deorũ. *Tua tamẽ mater, Thesei, erat*
Qui erat filius Pelopis, & nos ex terra Pelopia *filia Pitthei,*
Possidemus eundem sanguinem paternum tecum.
Quid agis? prodes hæc, & eiicies ex terra 265
Has anus nihil consecutas, *eorum* quæ ipsas *consequi* decebat?
» Nequaquam. habet enim refugium, fera quidem petram,
» Serui verò aras Deorum: ciuitas verò ad ciuitatem
» Fugit iactata tempestatibus. rerum enim humanarum
» Nihil est perpetuò beatum. 270

Chorus.

Vade ô misera à sacro solo Proserpinæ,

Βᾶθι, καὶ αὐτίασον, γονάτων ὀπὶ χεῖρα βαλοῦσα.
Τέκνων τε θνατῶν κόμισαι δέμας. ὦ μελέα γὼ,
Οὓς ὑπὸ τέκεσι Καδμείοισιν ἀπώλεσα κούροις.
Ἰώ μοι. λάβετε, φέρετε, πέμπετε· 275
Κείνετε παλαίνας χέρας γεραιάς.
Περὸς θρειάδος ὦ φίλτατε, ὦ δοκιμώτατος Ἑλλάδι,
Αντομαι, ἀμφιπίτνουσα τὸ σὸν
Γόνυ, καὶ χέρα δειλαίαν.
Οἴκτισαι ἀμφὶ τέκνων μ' ἱκέτειν, 280
Η πν' ἀλάταν, οἰκτρὸν ἰήλεμον, οἰκτρὸν ἰεῖσαν.
Μήδ' ἀτάφους, τέκνον, ἐν χθονὶ Κάδμου χάρματα θηρῶν,
Παῖδας ἐν ἡλικίᾳ τᾶς σᾶς κατίδῃς, ἱκετεύω,
Βλέψον ἐμῶν βλεφάρων ὀπιδάκρυον, ἃ τῷ σοῖσιν
Γουνάσιν ὧδε πίτνω, τέκνοις τάφον ἐξαιτοῦσα θαῦ. 285

ΙΑΜΒΟΙ.

θη. Μῆτερ, τί κλαίεις, λέπος ἐπ' ὀμμάτων φάρη
Βαλοῦσα τοῦ σῶν; ἆρα δυσήνοις γόοις
Κλύουσα τῶνδε; καί μὲ γὰρ δῆλθε τι.
Ἔπαυρε λευκὸν κρᾶτα, μὴ δακρυόρροει,
Σεμναῖσι Δηοῖς ἐγχάραις παρημβύη. 290

Vade, & occurre, genibus imponens manum,
Filiorúmque mortuorum recipe cadauera. ô me miseram,
Quos iuuenes perdidi sub mœnibus Cadmeis.
Hei mihi, prehendite, auferte, mittite:
Secernite, *diducite* miseras manus seniles. 275
Per genam ô charissime & præstantissime in Græcia
Precor, cadens ad tua
Genua, & manum miseram:
Miserere pro liberis me supplicem,
Aut velut exulem edentem lugubre carmen, miserabile. 280
Et fili, ne insepultos in terra Cadmi ludibria ferarum
Filios in tua ætate videas, suppliciter oro,
Aspice lachrymas in meis palpebris, quæ ad tua
Genua hic cado, sepulturam liberis vt perficias.

Theseus.

Mater, quid ploras, tenue peplum super oculos
Tuos ponens? num miserabilem querelam
Harum audiens? nam me quoque permouit nonnihil.
Attolle canum caput, ne lachrymas funde,
Assidens sanctis focis Cereris. 290

αἴ. Αἴ, αἴ. Θη. τὰ τούτων ἀχὶ σοὶ σεναικτέον.
αἴ. Ω τλήμονες γυναῖκες. Θη. ἀ σὺ τῶνδ' ἔφυς;
αἴ. Εἴπω τί τέκνον, σοί τε καὶ πόλει καλόν;
Θη. Ως πολλά γ' ὅσ' κἀπὸ θηλειῶν σοφά.
αἴ. Αλλ' εἰς ὄκνον μοι μῦθος, ὃν κοὐθω, φέρει. 295
Θη. Αἰσχρόν γ' ἔλεξας, χρῆν' ὀπικρύπτειν φίλοις.
αἴ. Οὔτοι σιωπῶσ', εἶτα μέμψομαί ποτε,
Τὼ νεῦ σιωπῶ ὡς ἐσιγήθη καλῶς,
Οὐδ' ὡς ἀχρεῖον τὰς γυναῖκας οὐ λέγω
Δείσασ', ἀφήσω τῷ φόβῳ τοὐμὸν καλόν. 300
Εγὼ δέ σ', ὦ παῖ, πρῶτα μὲν τὰ τῆς θεῶν
Σκοπεῖν κελεύω, μὴ σφαλῆς ἁμαρτάσας.
Σφαλῆ γὰρ ἐν τούτῳ μόνῳ, τἄλλ' οὐ φρονῶν.
Πρὸς τῆσδε δ', εἰ μὲν μὴ 'δικουμένοις ἐχρῆν
Τολμηρὸν εἶναι, κἀρτ' αὖ εἶχον ἡσύχως. 305
Νυνὶ δέ σοί τε τοῦτο τῷ ἐμῷ φέρει,
Κἀμοὶ θαρσυνεῖν ἀ φόβον φέρῃ τέκνον,
Ανδρας βιαίους, καὶ κατειργοντας νεκροὺς
Τάφου τε μοίρας, καὶ κτερισμάτων λαχεῖν,
Εἰς τοῦδ' ἀνάγκῃ σῇ καταξῆναι χρεών. 310

AEth. Heu heu. The. Istorum *mala* non sunt tibi ingemiscenda.
AEth. O miseræ mulieres. The. Non tu ex illis nata es?
AEth. Dicam fili aliquid tibi, & vrbi honestum?
The. Dic, quia multa sunt etiam à mulieribus sapienter dicta.
AEth. Sed sermo, quem celo, affert mihi verecundiam. 295
The. Turpiter dixisti, bona celans amicos.
AEth. Non sanè tacens, deinde reprehendam aliquando.
Præsens silentium, quod turpiter sit tacitum:
Neque quod sit inutile, mulieres aliquid boni dicere
Timens, amittam meum decus metu. 300
Ego verò te ô fili primùm quidem deorum cultum
Considerare iubeo, ne offendas *hoc* neglecto.
Nam in hoc solo offendes, alioqui vir sapiens.
Præterea verò si non oporteret iniustè afflictis
Audacter opem ferre, animo valde quieto essem. 305
Nunc verò & tibi hoc gloriam fert,
Et mihi hortari æ non affert metum, ô fili,
Vt viros violentos, & qui impediunt mortuos,
Ne sepulturæ debitam partem, & parentalia consequantur,
Ad hanc *officii* necessitatem tu compellas manu, 310

,,Νόμιμά τε πάσης συγχέοντας Ελλάδος
,,Παῦσαι. τὸ γὰρ τοι σωτέχον ἀνθρώπων πόλεις
Τοῦτ' ἔσθ', ὅταν τις τοῖς νόμοις σώζῃ καλῶς.
Ερεῖ ὁ δή τις, ὡς ἀνανδρίᾳ χρεῶν,
Πόλει παρὸν σοι στέφανον οὐκλείας λαβεῖν, 315
Δείσας ἀπέῃς. καὶ συὸς μὴ ἀγρίου
Αγῶν ὑψῶ, φαῦλον ἀθλήσας πόνον.
Οὐδ' εἰς κρανὸν βλέψαντα, καὶ λόγχης ἀκμὴν
Χρῶ σκπνῆσαι, δειλὸς ὢν ἐφοβρέθης.
Μὴ δῆτ' ἐμός γ' ὤν, ὦ τέκνον, δράσῃς τάδε. 320
Ορᾶς ἄβουλος ὡς κεκερτομημένη
Τοῖς κερτομοῦσι Γοργόν' ὡς ἀναβλέπῃ
Σὴ πατρίς. ἐν γὰρ τοῖς πόνοισιν αὔξεται.
Αἱ δ' ἥσυχοι σκοτεινὰ πράσσουσιν πόλεις,
Σκοτεινὰ καὶ βλέπουσιν οὐ λαβούμεναι.
Οὐκ εἰ νεκροῖσι καὶ γυναιξὶν ἀθλίαις 325
Προσωφελήσων, ὦ τέκνον, κεχρημένοις;
Ως ὅτι ταρβῶ σὺ δίκῃ σ' ὁρμώμενον,
Κάδμου θ' ὁρῶσα λαὸν οὐ πεπρεσβύτα,
Ετ' αὐτὸν ἄλλα βλήματ' ἐν κύβοις βαλεῖν 330

Et qui totius Græciæ mores confundunt,
Compescas. Quod enim continet hominum vrbes
Hoc est, quando quis leges seruat accuratè.
Dicet verò aliquis, quòd ob ignauiam manuum,
Cùm liceret tibi gloriæ coronam vrbi comparare, 315
Timens omiseris. Et suis quidem agrestis
Certamen attigisti, tolerans laborem inglorium.
Vbi verò in galeam intuentem, & in aciem hastæ
Oportebat laborare, sis inuentus timidus.
Nequaquam meus existens, ô fili, hæc facies. 320
Vidésne vt inops consilij derisa
A derisoribus, tanquam Gorgonem aspiciat
Tua patria? nam in laboribus *hæc urbs* crescit.
At ociosæ vrbes obscura *facinora* faciunt,
Obscuras etiam *res* spectant, *obscuræque latent*, dum nimiũ timent. 325
Non ibis mortuis, & miseris mulieribus,
O fili, opem laturus indigentibus?
Quia neque timeo tibi iusta de causa proficiscenti,
Et Cadmi populum videns *iam* fortunatum,
Aliam fortunam aleæ ipsum adhuc experturum 330

,,Πέποιθ᾽· Ὁ γὰρ θεὸς πάντ᾽ ἀναστρέφει πάλιν.
χο. Ὦ φιλτάτη μοι, τῷδέ τ᾽ εἴρηκας καλῶς,
Κἀμοί· διπλοῦν ᾗ χάρμα γίγνεται τόδε.
θη. Ἐμοὶ λόγοι μὲν, μῆτερ, οἱ λελεγμένοι,
Ὀρθῶς ἔχουσ᾽ εἰς τόνδε, κἀπεφηνάμην 335
Ἐνάντιον, ὑφ᾽ οἵων ἐσφάλην βουλευμάτων.
Ὁρᾷς ἃ κἀγὼ τῶνθ᾽ ἅπερ με νουθετεῖς,
Ὡς τοῖς ἐμοῖσιν οὐχὶ πρόσφορον τρόποις,
Φεύγειν τὰ δεινά· πολλὰ γὰρ δράσας καλὰ,
Ἔθος τόδ᾽ εἰς Ἕλληνας ἐξελεξάμην, 340
Ἀεὶ κολαστὴς τῶν κακῶν καθεστάναι.
Οὐκοῦν ἀπαυδᾶν δυνατὸν ἔστι μοι πόνους.
Τί γὰρ μ᾽ ἐροῦσιν οἵτινες δυσμενεῖς βροτῶν,
Οὐθ᾽ οἱ τεκοῦσα σὺ, χ᾽ ὑπερορῶν δοῦσ᾽ ἐμοῦ,
Πρώτη κελεύεις τόνδ᾽ ὑποσχεῖν πόνον, 345
Δράσων τάδ᾽ εἶμι, καὶ νεκροὺς ἐκλύσομαι,
Λόγοισι πείσων· εἰ δὲ μὴ, βίᾳ δορός.
Ἤδη τάδ᾽ ἔστω, κοὐχὶ σοὶ φθόνῳ θεῶν.
Δόξαι δὲ χρῄζω καὶ πόλει πάσῃ τάδε,
Δόξει δ᾽ ἐμοῦ θέλοντος· ἀλλὰ τὸ λόγου 350

»Confido: nam deus omnia solet retro vertere.
Cho. O charissima mihi, & isti rectè dixisti hoc,
Et mihi, duplexque gaudium hoc est.
Th. Mea quidem verba, mater, *à me* dicta
Rectè se habent aduersus istum, & dixi 335
Sententiam, quibus offenderit consiliis.
Video autem & ipse hæc quæ me mones,
Quod meis moribus non sit consentaneum,
Fugere pericula. Nam multis rebus honestè gestis,
Elegi morem inter Græcos, 340
Vt semper essem punitor malorum.
Non igitur recusare possibile est mihi labores.
Quid enim de me dicerent mortales infensi *mihi*,
Quando tu mater, & timens pro me,
Prima iubes me suscipere hunc laborem? 345
Vado ista facturus, & cadauera redimam,
Verbis *rem hostibus* Adrasti persuasurus, sin minùs, armorum vi,
Iam hoc erit, & quidem propitiis diis.
Hæc autem & à tota ciuitate decerni cupio,
Decernet autem me volente; sed deliberandi 350

Πρόθυμος, ἔχοιμι δ᾽ αὖ δῆμον δίμοιρον ἔστερον.
Καὶ γὰρ κατέστησ᾽ αὐτὸν εἰς μοναρχίαν,
Ἐλευθερώσας τὴν πόλιν᾽ ἰσόψηφον πόλιν.
Λαβὼν δὴ Ἄδραστον δεῖγμα τῶν ἐμῶν λόγων,
Εἰς πλῆθος αὐτῶν εἶμι· καὶ πείσας τάδε, 355
Λεκτοὺς ἀθρόους δεῦρ᾽ Ἀθηναίων κόρους,
Ἥξω· παρ᾽ ὅπλοις θ᾽ ἥμενος, πέμψω λόγους
Κρέοντι, νεκρῶν σώματ᾽ ἐξαιτούμενος.
Ἀλλ᾽ ὦ γεραιαὶ, σέμν᾽ ἀφαιρεῖτε σέφη
Μητρὸς, πρὸς οἴκους ὡς νιν Αἰγέως ἄγω, 360
,,Φίλιον προσάψας χεῖρα. Τοῖς τεκοῦσι γὰρ,
,,Δύσηνος, ὅστις μὴ 'νιδουλοῦσ᾽ τέκνων·
,,Κάλλιστον ἔρανον δοὺς γὰρ, αὐτιλάζυται
,,Παῖδων παρ᾽ αὐτοῦ τοιάδ᾽, αὖ τοκεῦσι δῶρ.

ΑΝΤΙΣΤΡΟΦΙΚΑ.

Στροφὴ α᾽.

χο. 1 Ἱππόβοτον Ἄργος, ὦ πάτριον ἐμὸν πέδον, 365
2 Ἐκλύετε τάδε γ᾽ ἐκλύετ᾽ αἴακτος·
3 Ὅσια θεοὶ θεοὺς, καὶ μεγάλα
4 Πελασγία, καὶ κατ᾽ Ἄργος.

Facultatem dans, habebo populum magis æquum.
Ego enim constitui ipsum in principatu,
Liberam faciens hanc vrbem, & habentem æquale ius suffragij.
Assumpto autem Adrasto *ad* fidem meorum verborum,
Ad multitudinem ipsorum *Ath.* ibo, & cùm hæc ipsis persuasero 355
Vbi lectos Athenienſium iuuenes collegero, huc
Veniam: & sedens ad arma, mittam nuncios
Creonti, repetens corpora mortuorum.
Sed ô anus auferte sacras coronas
A matre: vt eam ducam ad domum AEgei, 360
»Attingens charam manum. nam parentibus
»Filius qui vicissim non seruit, infelix est:
»Pulcherrimo enim dono dato, vicissim accipit
»A suis liberis talia quæ dederit parentibus.

ANTISTROPHICA.

Strophe 1.

Ch. 1 Argos equis alendis aptum, ô meum patrium solum, 365
2 Audiuistis hæc, audiuistis regis
3 Sancta erga deos, & magna
4 Regio Pelasgorum, & circa Argos *sita regio.*

Universidad de Deusto
Biblioteca

Ἀντιστροφὴ α΄.

1 Εἰ γὰρ ἐπὶ τέρμα καὶ τὸ πλέον ἐμᾶς κακᾶν
2 Ἱκοίμεν, ἐπὶ ματέρος ἄγαλμα 370
3 Φόνιον ἐξέλοι, γᾶν ἃ φίλαν
4 Ἰναχοῦ θεῖτ' ὀνίνασ.

Στροφὴ β΄.

»1 Καλὸν δ' ἄγαλμα πόλεσιν, εὐσεβὴς πόνος.
»2 Χάριν τ' ἔχει τὰν εἰσαεὶ 375
»3 Τιμόπολις· κραναῖ ποτ' ἄρα φίλιά μοι
4 Τεμοῖ, καὶ τέκνοισιν ταφὰς λησόμεθα.

Ἀντιστροφὴ β΄.

1 Ἀμύνε ματρὶ πόλις, ἄμυνε Παλλάδος,
2 Νόμοις βροτῶν μὴ μαίνειν.
3 Σύ τοι σέβεις δίκαν. τὸ δ' ἧσον ἀδικίᾳ
4 Νέμεις αἰεὶ, τὸν δυστυχῆ πάντα ῥύῃ. 380

ΙΑΜΒΟΙ.

Θη. Τέχνῃ μὲν αἰεὶ τῷδ' ἔχων, ὑπηρετεῖς
Πόλει τε κἀμοὶ διαφέρον κηρύγματα.
Ἐλθὼν δ' ἐπ' Ἀσωπὸν, Ἰσμηνοῦ θ' ὕδωρ,
Σεμνῷ τυράννῳ φράζε Καδμείων τάδε,

Antiſtrophe. I.

1 Vtinam verò ad metam meorum malorum, & vltra
2 Veniens, matris ſtatuam 370
3 Funeſtam tollat, & terram amicam
4 Inachi faciat *ope ſua* iuuans.

Strophe. II.

,, 1 Præclarum monimentum eſt vrbibus pius labor,
,, 2 Et perpetuam gratiam habet
,, 3 Cultor ciuitatis. perficiet ne igitur tandem gratas *res* mihi, 375
4 Et mihi, & meis liberis recipiemus ſepulturas?

Antiſtrophe. II.

1 Succurre matri ciuitas, ſuccurre Palladis *arx*,
2 Ne polluantur leges hominum.
3 Tu colis iuſtitiam, & minus iniuſtitiæ
4 Tribuis ſemper: iniuſtè afflictum quemlibet liberas. 380

Theſeus.

Habens ſemper hanc artem, ſeruis
Vrbi, & mihi variis in locis nuncians edicta.
Profectus igitur trans Aſopum & Iſmeni aquam,
Superbo Cadmeorum tyranno hæc dic,

Θησεὺς σ' ἀπαιτεῖ νεκρὸς χρῆν θάψαι νεκρούς, 385
Συγγείτον' οἰκῶν γᾶν ἀξιῶν τυχεῖν,
Φίλον τε θέσθαι πάντ' Ἐρεχθειδῶν λεών.
Κἂν μὲν θέλωσ' αἰνέσαι, παλίσσυτος
Στεῖχ· εἰ δ' ἀπειθοῦσ', οἵδε δεύτεροι λόγοι,
Καδμον δέχεσθαι τὸν ἐμὸν ἀσπιδηφόρον. 390
Στρατὸς ἐν θάσσει, κἀξετάζεται παρών,
Καλλίχορον ἀμφὶ σεμνὸν εὐπρεπὴς ὅδε.
Καὶ μὴν ἑκοῦσά τ', ἀσμένη τ' ἐδέξατο
Πόλις πόνον τόνδ', ὡς θέλοντά μ' ἠσθετο.
Εἰ· λόγων τίς ἐμποδὼν ὅδ' ἔρχεται; 395
Καδμεῖος, ὡς ἔοικεν, ἐσ σοὶ φ' οἶδ' ὅπι·
Κῆρυξ ἐπίσχες, εἰ σ' ἀπαλλάξῃ πόνου,
Μολὼν δ' ὑπαντᾷ τοῖς ἐμοῖς βουλεύμασιν.
κῆ. Τίς γῆς τύραννος; ποῖος τίν' ἀγγεῖλαί με χρὴ
Λόγους Κρέοντος, ὃς κρατεῖ Κάδμου χθονός, 400
Ἐτεοκλέους θανόντος ἀμφ' ἑπτάσταμοις
Πύλαις, ἀδελφοῦ χειρὶ Πολυνείκους ὑπο.
Θη. Πρῶτον μὲν ἤρξω τῷ λόγῳ ψευδῶς ξένε,
Ζητῶν τύραννον ἐνθάδ'· ἐν γὰρ ἄρχεται

Theſeus à te amanter repetit cadauera ad ſepeliendum, 385
Habitans vicinam terram, petens conſequi,
Et facere amicum totum populum Athenienſem.
Et ſiquidem *poſtulatis* annuant, retrogradus
Veni: ſi verò parêre nolint, hæc *erunt* ſecunda verba,
Iuuentutem meam ſcutiferam vt expectent. 390
Exercitus enim feſtinat, & luſtratur præſens,
Pulcher iſte circa templum, vbi fiunt pulchri chori.
Et quidem volens, & libens ſuſcepit
Ciuitas hunc laborem, poſtquam ſenſit me velle.
Ehem, quis iſte, *qui noſtris* ſermonibus interuenit? 395
Thebanus, vt videtur. non *enim* certè ſcio an *ſit*.
Præco, expecta, ſi *iſte* te liberet hoc labore,
Profectúsque *huc*, occurrat meis conſiliis.
Præ: Quis *eſt* tyrannus terræ? ad quem oportet me nunciare
Verba Creontis, qui imperat Thebis, 400
Eteocle interfecto apud ſeptemplices
Portas à manu fratris Polynicis?
The. Primùm quidem cœpiſti orationem falſò hoſpes,
Quærens hîc tyrannum: non enim regitur *hæc urbs*.

Ενὸς ϖεὸς ἀνδρὸς, ἀλλ' ἐλευθέρα πόλις, 405
Δῆμος δ' ἀνάστει ϖλειοδοχοῦσιν ἐν μέρει
Ενιαυσίαισιν, οὐχὶ τῷ ϖλούτῳ διδοὺς
Τὸ ϖλεῖστον, ἀλλά χ' ὦ πένης ἔχων ἴσον.
κῆ. Εν μὲν τόδ' ἡμῖν, ὥσπερ ἐν ϖεσσοῖς, δίδως
Κρεῖσσον πόλις γὰρ, ἧς ἐγὼ πάρειμ' ἄπο, 410
Ενὸς ϖεὸς ἀνδρὸς, οὐκ ὄχλῳ κρατυύεται,
Οὐδ' ἔστιν, αὐτῷ ὅστις ἐκχαυνῶν λόγοις,
Πρὸς κέρδος ἴδιον, ἄλλοσε ϛρέφει.
Οδ' αὐτίχ' ἡδὺς, καὶ διδοὺς ϖολλὼ χάειν,
Εἰσαῦτις ἔβλαψ'. εἶτα ϖαβολαῖς νέαις 415
Κλέψας τὰ ϖρόσθε σφάλματ', ἐξέδυ δίκης.
„ Αλλως τε, Παῖ, οὐ μὴ διορθεύων λόγους,
„ Ορθῶς δυύαιτ' οὐ δῆμος οὐθυύειν πόλιν;
„ Ο δὲ χρόνος μάθησιν αὐτὶ τοῦ τάχους
„ Κρείσσω δίδωσι γᾶ. πόνος δ' οὐὴρ πένης, 420
„ Εἰ καὶ πένοιτο, κἀμαθὴς ἔργων ὕπο,
„ Οὐκ ἂν δυύαιτο ϖρὸς τὰ κοίν' ἀϖοβλέϖειν.
„ Η δὴ νοσῶδες τοῦτο τοῖς ἀμείνοσιν,
„ Οϖαν ϖονηρὸς ἀξίωμ' αὐὴρ ἔχῃ,

Ab vno viro, sed est libera ciuitas, 405
Populus enim imperat successione per vices
Annua, non diuitiis tribuens
Plurimum, sed etiam pauper habet ius æquale.
Præ. Vnum quidem hoc nobis, vt in talorum ludo, das
Melius. ciuitas enim, à qua ego venio, 410
Regitur ab vno viro, non à *populi* turba,
Neque est qui eam verbis inanibus agitans,
Ad suam vtilitatem, alius aliò vertat.
Qui enim iam est gratus, & dans magnam gratiam,
Rursus lædit: deinde nouis calumniis 415
Tegens priora errata, effugit pœnam:
„ Alioqui, quomodo non rectè proferens verba, *nec eloquens*,
„ Rectè posset populus regere ciuitatem?
„ Tempus enim doctrinam, quàm celeritas
„ Meliorem dat. labori enim deditus vir pauper, 420
„ Si etiam egeat, & sit *rerum* imperitus ob opera, *quæ facit*,
„ Non posset ad publica *commoda* respicere.
„ Porrò mala res est hæc præstantioribus,
„ Quando improbus vir consequitur dignitatem,

"Γλῶσσαν καταχὼν δῆμον, οὐδὲν ὢν ϖόρρω. 425
θη Κόμψός γ' ὁ κῆρυξ, καὶ παρεροάτης λόγων.
Εϖεὶ δ' ἀγῶνα καὶ σὺ τόνδ' ἠγωνίσω,
Ακου'. ἁμιλλαν γὰρ σὺ ϖεοὔθηκας λόγων.
„ Οὐδὲν τυράννου δυσμενέστερον πόλει,
„ Οϖου τὸ μὲν ϖρῶτιστον οὐκ εἰσὶν νόμοι 430
„ Κοινοὶ, κρατεῖ δ' εἷς τὸν νόμον κεκτημένος.
„ Αὐτὸς ϖαρ' αὑτῷ. καὶ τόδ' οὐκέτ' ἔστι σοι.
„ Γεγραμμένων δ' ϖροὐνόμων, ὅ, τ' ἀσθενὴς,
„ Ο ϖλούσιός τε τὼ δίκαιω ἴσω ἔχει.
„ Εστιν δ' ἐνιαϖεῖν τοῖσιν ἀσθενεσέροις, 435
„ Τὸν δύυχοῦντα, ϖῶθ' ὅταν κλύῃ κακῶς.
„ Νικᾷ δ' ὁ μείων τὸν μέγαν δίκαι' ἔχων.
„ Τελεύθερον δ' ἐκεῖνο, εἰ τὶς θέλει ϖόλει
„ Χρηϛόν τι βούλευμ' εἰς μέσον φέρειν, ἔχων.
„ Καὶ ϖῶθ' ὁ χρῄζων, λαμϖρὸς ἔασθ', ὁ μὴ θέλων, 440
„ Σιγᾷ. τί τούτων ἐϛὶν ἰσοτέρον ϖόλει;
„ Καὶ μὴν ὅ ϖου γε δῆμος αὐθέντης χθονὸς,
„ Υϖοῦσιν ἀϛοῖς ἥδεται νεανίαις.
„ Ανὴρ ὃ βασιλεὺς ἐχθρὸν ἡγεῖται τόδε,

„ Detinens populum lingua, qui priùs nihil fuit. 425
The. Bellus *est* iste præco, & prodigus verborum.
Postquam autem tu quoque certasti hoc certamen,
Audi: tu enim certamen instituisti sermonum.
„ Nihil est infestius ciuitati, quàm tyrannus:
„ Vbi primùm quidem non sunt leges 430
„ Communes, vnus verò imperat, legem possidens
„ Ipse apud se, & hoc *facere* non etiam tibi licet.
„ Scriptis verò legibus, imbecillis,
„ Et diues ius æquum habet.
„ Et licet imbecillibus accusare
„ Potentem, quando hic malè audit: 435
„ Et vincit minor potentem, habens iustam causam.
„ Illud etiam *est* liberum, si quis velit Reipub.
„ Bonum aliquod consilium in medium proferre, quod habet.
„ Et qui hæc vuult, clarus est, qui non vult, 440
„ Tacet: quid est æquabilius ciuitati quàm hæc?
„ Et quidem vbi populus princeps est terræ,
„ Delectatur præsentibus ciuibus fortibus.
„ At vir tyrannus putat hoc sibi inimicum,

,, Καὶ τοὺς ἀείστους, οὓς αὐ ἡγῆται φρονεῖν, 445
,, Κτείνει, δεδοικὼς τῆς τυραννίδος πέρι.
,, Πῶς οὖν ἔτ' αὖ γένοιτ' αὖ ἰσχυρὰ πόλις,
,, Ὁπόν τις, ὡς λειμῶνος ἠρινοῦ στάχυν,
,, Τόλμας ἀφαιρῇ, καὶ πολωτίζῃ νέους;
,, Κτᾶσθαι δ' ὄ πλοῦτον καὶ βίον, τί δεῖ τέκνοις, 540
,, Ὃς τῷ τυράννῳ πλείον' ἐκμοχθῇ βίον;
,, Ἢ παρθενεύειν παῖδας ἐν δόμοις καλῶς,
,, Τερπνὰς τυράννοις ἡδονὰς, ὅταν θέλῃ,
,, Δάκρυα δ' ἑτοιμάζουσι; μὴ ζῶ ἔτι,
Εἰ τἀμὰ τέκνα τοὺς βίαι νυμφεύσεται. 455
Καὶ ταῦτα μὲν δὴ τοῖς τάδ' ἐξηκόνισται.
Ἥκεις δ' δὴ τί τῆσδε γῆς κεχρημένος;
Κλαίων δ' αὖ ἦλθες, εἴ σε μὴ 'πέμψεν πόλις,
,, Πεῖσται φωνῶν. τὸν γὰρ ἄγγελον χρεὼν
,, Λέξαι θ', ὅσ' αὖ τάξῃ τις, ὡς τάχος πόλει 460
,, Χωρεῖν. Ὁ λοιπὸν δ' εἰς ἐμὴν πόλιν Κρέων
Ἥσσων λάλον σου πεμπέτω τιν' ἄγγελον.
Χο. Φεῦ, φεῦ. κακοῖσιν ὡς ὅταν δαίμων διδῷ
,, Καλὰς, ὑβρίζουσ', ὡς ἀεὶ τοιάξοντες εὖ.

,, Et præstantissimos quos putat sapere, 445
,, Interficit, metuens *suæ* tyrannidi.
,, Quomodo igitur ciuitas possit esse firma,
,, Quando aliquis, sicut ex prato verno spicam,
,, Aufert audaces ciues, & demetit iuuenes?
,, Quid igitur opus est liberis comparare opes, & victum, 450
,, *Eum*, qui tyranno maiorem facultatum partem parat?
,, Aut filias virgines in ædibus honestè educare,
,, Iucundas tyranno voluptates *futuras*, quum voluerit,
,, Lachrymas verò parantibus *hæc, allaturas*? Ne viuam ampliùs,
Si meæ filiæ per vim *alicui* nubant. 455
Et hæc quidem ad hæc sum eiaculatus, *i. respondi*.
Quid verò petitum ab hac terra iam venis?
Lachrymaturus enim venisses, si te non misisset ciuitas,
» Cùm superuacanea loquaris: nam nuncium oportet
» Dictis *iis*, quæ quis *dici* iusserit, quàm celerrimè ex vrbe 460
» Abire. posthac igitur Creon in meam vrbem
Nuncium aliquem te minùs loquacem mittat.
Cho. Heu heu, quàm, quando fortuna dat malis
» Res secundas, sunt insolentes, quasi semper felices sint futuri.

κῆ. Λέγοιμ' αὖ ἤδη τῷ μὲν ἡγουμένῳ, 465
Σοὶ μὲν δοκείτω ταῦτ' ἐμοὶ δ', πάναντία.
Ἐγὼ δ' ἀπαυδῶ πᾶσι τοῖς Καδμείοις λεώς,
Ἀδραστον εἰς γῆν τήνδε μὴ πορεύειν.
Εἰ δ' ἔστιν ἐν τῇ, πρὶν θεοῦ δυῶν στέλας,
Λύσαντα σεμνὰ στεμμάτων μυστήρια, 470
Τῆσδ' ἐξελαύνειν, μηδ' ἀναιρεῖσθαι νεκροὺς
Βίᾳ, τοσοῦτον τ' ἐνδὲν Ἀργείων πόλει.
Καὶ μὲν τιθῇ μοι κυμάτων ἄπερ πόλιν
Σὴν ναυστολήσῃς. εἰ δ' μὴ, πολὺς κλύδων
Ἡμῖν τε, κἠμοὶ σοὶ, συμμάχοις τ' ἔσται δορός. 475
Σκέψαι δὲ, καὶ μὴ τοῖς ἐμοῖς θυμούμενος
Λόγοισιν, ὡς δὴ πόλιν ἐλεύθεραν ἔχων.
Σφριγῶν τ' ἀμείψῃ μῦθον ἐκ βραχιόνων.
" Ἐλπὶς γὰρ ὀξὺ κἄκιστον, ἣ πολλὰς πόλεις
" Σεσῴκ', ἀγουσα θυμὸν εἰς ὑβρεβολάς. 480
" Ὅταν γὰρ ἔλθῃ πόλεμος εἰς ψήφον πόλεως,
" Οὐδεὶς ἔθ' αὑτῷ θάνατον ἐκλογίζεται.
" Τὸ δυσλυκὲς δ' τοῦτ' ἐς ἄλλον ἐκτρέπει.
" Εἰ δ' ἦν παρ' ὄμμα θάνατος ἐν ψήφου φορᾷ,

Præ. Dicam iam: ac de disputatis quidem 465
Tibi videantur hæc, *quæ dixisti*. mihi verò secus.
Ego autem interdico & totus populus Thebanus,
Ne admittas Adrastum in hanc terram.
Si autem est in hac, vt antequam Dei *Phœbi* occidat iubar,
Solutis sacris coronarum mysteriis, 470
Hinc *eum* expellas, neque tollas mortuos
Vi, qui nihil attingis ciuitatem Argiuorum.
Et si mihi parueris, sine fluctibus ciuitatem
Tuam gubernabis: sin minùs, magna procella
Belli erit nobis, & tibi, & sociis. 473
Considera autem, & non iratus meis
Dictis, tanquam habens liberam ciuitatem,
Superbum reddas responsum paucioribus *prolatum*.
,, Spes enim est pessima, quæ multas vrbes *bello*
,, Commisit, efferens iracundiam extra modum. 480
,, Quum enim venit bellum ad suffragia ciuitatis,
,, Nullus ampliùs suam mortem reputat:
,, Sed hoc infortunium in alium auertit.
,, Si verò esset ante oculos mors in calculo ferendo,

» Οὐκ ἄν ποθ' Ἕλλας δορμανὴς ἀπώλετο. 485
» Καὶ τῶν δυοῖν γε πάντες αὐθέφοποι λόγοιν,
» Τὸν κρείσσον' ἴσμεν, καὶ τὰ χρηστὰ καὶ κακά,
» Ὅσῳ τε πολέμου κρεῖσσον εἰρήνη βροτοῖς.
» Ἡ φέρπε μὲν μούσαισι φιλεστάτη,
» Ποιναῖσι δ' ἐχθρά, τέρπεταί τ' εὐπαιδίᾳ, 490
» Χαίρει θ' ὅλοις ταῦτ' ἀφέντες οἱ κακοί,
» Πολέμοις ἀναιρούμεθα, καὶ τὸν ἥσσονα
» Δουλούμεθ' ἄνδρες ἄνδρα, καὶ πόλις πόλιν.
Σὺ δ' ἄνδρας ἐχθροὺς, καὶ θανόντας ὠφελεῖς,
Θάπτων, κομίζων θ' οὓς ὕβρις ἀπώλεσεν. 495
Οὔτ' ἄν γ' ἔτ' ὀρθῶς Καπανέως κεραύνιον
Δέμας καπνοῦται κλιμάκων ὀρθοστάτων,
Ἃς προσβαλὼν πύλαισιν, ὤμοσεν πόλιν
Πέρσειν θεοῦ θέλοντος, εἰ τε μὴ θέλοι.
Οὐδ' ἥρπασεν Χάρυβδις οἰωνοσκόπον, 500
Τέθριππον ἅρμα βειβαλοῦσα χάσμασι.
Ἄλλοι τε κεῖνται πρὸς πύλαις λοχαγέται,
Πέτροις καταξανθέντες ὀστέων ῥαφαί.
Ἦ νῦν φρονεῖν ἄμεινον ἢ Ζεὺς καὶ Διός,

» Nunquam Græcia furens cupiditate belli periisset. 485
» Et duarum omnes homines rationum
» Meliorem scimus, & bona & mala,
» Quantóque pax melior sit hominibus, quàm bellum,
» Quæ primùm quidem est gratissima Musis,
» Pœnisque inimica, & delectatur procreatione sobolis, 490
» Et gaudet diuitiis. Hæc *bona* dimittentes mali,
» Bella suscipimus, & inferiorem
» Virum viri redigimus in seruitutem, & vrbs vrbem.
Tu verò homines hostiles, mortuósque iuuare vis.
Sepeliens, & curans, quos *sua ipsorum* iniustitia perdidit 495
Non iam rectè Capanei fulmine ictum
Corpus fumaret *in* scalis erectis,
Quas admouens portis, iurauit se vrbem
Deleturum, volente, & nolente Deo.
Neque *rectè* rapuisset Charybdis augurem, 500
Quadriiugum currum circumplexa voragine.
Aliíque duces iacent ad portas,
Contriti saxis ossium suturas.
Aut nunc glorieris te plus sapere quàm Iouem,

Ἢ θεὸς δικαίως τοὺς κακοὺς ἀπολλύει. 505
» Φιλεῖν μὲν οὖν χρὴ τοὺς σοφοὺς φέρτον τέκνα,
» Ἔπειτα τοκέας, πατρίδα θ', ἣν αὔξειν χρεών,
» Καὶ μὴ καταξαίνειν σφαλερὸν, ἡγεμὼν θρασύς,
» Νέως τε ναύτης ἥσυχος καιρῷ, σοφός.
» Καὶ τοῦτό μοι πανδρεῖον, ἡ φρόνησις. 510
» Ἐξαρκέσας ἂν Ζεὺς ὁ πυρφόρος.
Ὑμᾶς δ' ὑβρίζειν οὐκ ἐχρῆν τοιαῖδ' ὕβρει.
Ἀδ. Ὦ παγκάκιστε. Θ. σῖγ' Ἀδρᾶστ', ἔχε στόμα,
Καὶ μὴ πίθοιθ' ὑμῖν ἐμοῦ τοὺς σοὺς λόγους
Θῆς· οὐ γὰρ ἥκει πρός σε κηρύσσων ὅδε, 515
Ἀλλ' ὡς ἐμ' ἡμᾶς κἀποκρίνασθαι χρεών.
Καὶ πρῶτα μὲν σε πρὸς τὰ πρῶτ' ἀμείψομαι.
Οὐκ οἶδ' ἐγὼ Κρέοντα δεσπόζοντ' ἐμοῦ,
Οὐδὲ σθένοντα μεῖζον, ὡς' ἀναγκάσαι
Δρᾶν τὰς Ἀθήνας ταῦτ'. αὐτὼ γὰρ ἂν ῥέοι 520
Τὰ πράγματ' ἔτως, εἰ 'πιταξόμεθα δή.
Πόλεμον γὰρ τόνδ' οὐκ ἐγὼ καθίσταμαι,
Ὃς οὐδὲ σὺν τοῖσδ' ἦλθον εἰς Κάδμου χθόνα.
Νεκροὺς γὰρ τοὺς θανόντας, οὐ βλάπτων πόλιν,

Aut deos iustè perdere malos, *fatearis*. 505
» Oportet igitur sapientes primùm quidem amare liberos,
» Deinde parentes, & patriam: quam oportet augere,
» Et non frangere. Lubrica *res est*, dux *nimis* audax,
» Gubernatórque nauis placidus pro tempore est sapiens,
» Et hæc mihi *uidetur uera* fortitudo, prudentia. 510
» Satis esse deberet Iupiter vindicans *impiorum scelera*.
Vos verò non oportebat iniuria tali *nos* afficere.
Ad. O pessime. *The*. Tace Adraste, comprime os,
Et non ante meos sermones tuos
Ponas: non enim venit ad te iste præco, 515
Sed ad me: *ergo* nos etiam oportet respondere.
Ac primùm quidem ad prima tibi respondebo.
Non agnosco ego Creontem dominum meum,
Neque plus posse *uideo*, vt cogat
Athenas ista facere. Sursum enim fluerent 520
Res ita, si iam eius imperio subiiceremur.
Bellum autem hoc ego non incipio,
Qui neque cum istis in Cadmi terram iui.
Sed mortuorum cadauera, non lædens vrbem,

Οὐδ' ἀνδρομήτας πρὸς φέρων ἀγωνίας, 525
Θάψας δικαιῶ, τὸν Πανελλήνων νόμον
Σώζων. τί τούτων ὀρθὸν οὐ καλῶς ἔχει;
Εἰ γὰρ τι καὶ πεπόνθατ' Ἀργείων ὕπο,
Τεθνᾶσιν. ἠμύναντο πολεμίους καλῶς.
Αἰσχρῶς τ' ἐκείνοις χ' ἡ δίκη διοίχεται. 530
Ἐάσατ' ἤδη γῆ καλυφθῆναι νεκρούς.
„Ὅθεν δ' ἕκαστον εἰς τὸ σῶμ' ἀφίκετο,
„Ἐνταῦθ' ἀπῆλθε, πνεῦμα μὲν πρὸς αἰθέρα,
„Τὸ σῶμα δ' εἰς γῆν. οὐδὲν γὰρ κεκτήμεθα
„Ἡμέτερον αὐτό, πλὴν ἐνοικήσαν βίον. 535
„Κἄπειτα τὴν θρέψασαν αὐτὸ, δεῖ λαβεῖν.
Δοκεῖς κακουργεῖν Ἄργος, οὐ θάπων νεκρούς;
Ἥκισα πάσης Ἑλλάδος κοινὸν τόδε,
Εἰ τοὺς θανόντας νοσφίσεις, ὧν δεῖ λαχεῖν,
Ἀτάφοις τίς ἕξει; δειλίαν γὰρ εἰς φέρει 540
Τοῖς ἀλκίμοισιν, ὅστις νὴ τεθῇ νόμος.
Κἀμοὶ μὲν ἦλθες δεινὰ ἀπειλήσας ἔπη.
Νεκροὺς δ' ἄταφοῦς, εἰ κρυβήσονται χθονί;
Τί μὴ φόβητα; μὴ καταστέγωσι γῆν

Neque afferens certamina, in quibus occumbant viri, 525
Sepelire iustum duco, communem Græcorum legem
Seruans. quid istorum non rectè se habet?
Etenim si quid passi estis ab Argiuis, *illi iam*
Mortui sunt, & vlti estis hostes præclarè,
Et turpiter illis pœna perit, *i. frustra mortuis pœna iam irrogatur.* 530
Sinite iam terra tegi mortuos.
„Vnde enim vnaquæque *pars hominis* venit in corpus,
„Eò rediit, spiritus quidem in ætherem,
„Corpus verò in terram. Haud enim possidemus
„Ipsum *nobis* proprium, nisi ad incolendam vitam. 535
„Deinde oportet *terram*, quæ *corpus* aluit, ipsum recipere.
Putas ne te malo afficere Argiuos, non sepeliens mortuos?
Nequaquam. Ad totam Græciam hoc pertinet,
Si fraudaris mortuos *iustis*, quæ debent consequi.
Quis retinebit insepultos? Afferet enim timiditatem 540
Fortibus, si talis ponatur lex.
Et mihi quidem venisti minans atrocia verba,
Mortuos verò formidatis, si tegantur terra?
Quid ne accidat? ne effodiant terram

Θαφέντες ὑμῶν; ἢ τέκν' ἐν μυχοῖς χθονὸς 545
Φύζωσιν, ἐξ ὧν εἰσι λῆς τιμωρία;
»Σκαιόν γε πάνάλωμα τῆς γλώσσης τόδε,
»Φόβοις πονηροῖς καὶ κενοὺς δεδοικέναι.
»Ἀλλ' ὦ μάταιοι, γνῶτε τἀνθρώπων κακά.
»Πάλαισμά θ' ἡμῶν ὁ βίος. Εὐτυχοῦσι δ', 550
»Οἱ μὲν τάχ', οἱ δ' ἐσαῦθις, οἱ δ' ἤδη βροτῶν.
»Τρυφᾷ δ' ὁ δαίμων. πρός τε δὴ τὸν δυσλυχοῖς,
»Ὃς δ' εὐτυχήσῃ, τίμιος γεραίρεται.
»Ὁ δ' ὄλβιος νιν, πνεῦμα δειμαίνων λιπεῖν,
»Ὑψηλὸν αἴρει. γνόντας οὖν χρεὼν τάδε, 555
»Ἀδικουμένους τε, μέτρια μὴ θυμῷ φέρειν,
»Ἀδικεῖν τε τοιαῦθ', οἷα μὴ βλάψαι πόλιν.
Πῶς οὖν ἂν εἴη; τοὺς ὀλωλότας νεκροὺς
Θάψαι δὸς ἡμῖν τοῖς θέλουσιν εἰσιδεῖν.
Ἡ δῆλα ταὐθέν δ'. εἶμι, κἀθάψω βίᾳ. 560
Οὐ γὰρ ποτ' εἰς Ἑλλάδας ἐξοιθήσεται,
Ὡς εἰς ἐμ' ἐλθὼν, καὶ πόλιν Πανδίονος
Νόμος παλαιὸς δαιμόνων, διεφθάρη.
Χο. Θάρσει. τὸ γὰρ τοι τῆς δίκης σώζων φάος,

Vestram sepulti? an ne in cauernis terræ liberos 545
Gignant, à quibus veniat aliqua vltio?
»Inepta certè *est* hæc expensa linguæ,
»Timere vanos & inanes metus.
»Sed ô stulti cognoscite hominum mala.
„Nostra vita *est* lucta: sunt autem fortunati, 550
„Alij quidem mortales statim, alij verò postea, alij verò iam.
„Fortuna verò ludit: ab infortunato enim
„Honore afficitur, qui est in secundis rebus.
„Beatus verò nunc, auram *secundam* metuens relinquere,
„Sublimem tollit *afflictum*. Cognitis igitur his oportet, 555
„Iniuria affectos mediocri, non nimis irasci,
Iniurias verò eas *hostibus facere*, quæ non lædant Rempublicam.
Quomodo igitur *hoc* erit? mortuorum corpora
Sepelire da nobis, qui *sepultos* volumus videre.
Aut manifesta *sunt* quæ postea *fient*. *nam* ibo, & sepeliam vi. 560
Nunquam enim efferetur inter Græcos,
Quòd ad me, & vrbem Pandionis, *i. Athenas*, veniens.
Vetus deorum lex corrupta fuerit.
Cho. Confide, seruans enim lumen iustitiæ,

» Πολλοὺς ὑπεκφύγοις ἂν ἀνθρώπων λόγους. 565
κῆ. Βούλει σιωπάω μῦθον ἐν βραχεῖ σέθεν,
θη. Λέγ', εἰ θέλει. καὶ γὰρ οὐ σιγηλὸς εἶ.
κῆ. Οὐκ ἂν ποτ' ἐκ γῆς παῖδας Αργείων λάβοις.
θη. Κἀμοῦ νεῦν ἀντάκουσον, εἰ βούλει πάλιν.
κῆ. Κλύοιμ' ἄν. οὐ γὰρ ἀλλὰ δεῖ δοῦναι μέρος.
θη. Θάψω νεκροὺς, γῆς ἐξελὼν Ασωπίας. 570
κῆ. Εν ἀστοῖσιν σοι πρῶτα κινδυνωδέστατον.
θη. Πολλοὺς ἔτλην δὴ κἀτέροις ἄλλοις πόνοις.
κῆ. Η παῖδ' ἐμοὶ σ' ἔφυσεν ἐξαρκεῖν πατήρ;
θη. Οσοι γ' ὑβρισταί. χρηστοὺς δ' οὐ κολάζομεν. 575
κῆ. Πράσσειν σὺ πολλ' εἴωθας, ἥτε σὴ πόλις.
θη. Τοι γὰρ πονοῦσι πολλὰ, πολλ' ἐδαιμονεῖ.
κῆ. Ελθ' ὡς σε λόγχῃ παρατὸς ἐν πόλει βλάβῃ.
θη. Τί δ' ἐκ δράκοντος θοῦρος αὖ γένοιτ' Αρης;
κῆ. Γνώσῃ σὺ πάσχων. νῦν γ' εἶ νεανίας. 580
θη. Οὔτοι μ' ἐπαίρεις, ὥστε θυμοῦσθαι φρένας,
Τοῖς σοῖσι κόμποις. ἀλλ' ἀπόστελλε χθονὸς,
Λόγους ματαίους, ὅσπερ ἐν ἔγκω, λαβών.
Περαίνομεν γὰρ οὐδέν. ὁρμᾶσθαι χρεὼν

Παίτ'

Παίτ' αὐδῆ' ὁ πολίτης, ἁρμάτων τ' ἐπεμβάτης, 585
Μοναμπύκων τε φάλαρα κινεῖσθαι χρόνῳ,
Αφρῷ καταστάζοντα Καδμείαν χθόνα.
Χωρήσομαι γὰρ ἑπτὰ πρὸς Κάδμου πύλας
Αὐτός γε κῆρυξ. σοὶ δ' προστάσσω μένειν,
Αὐτὸς σίδηρον ὀξὺν ἐν χεροῖν ἔχων, 590
Αδραστε, κἀμοὶ μὴ ναμίγνυσθαι τύχας
Τὰς σάς. ἐγὼ γὰρ δαίμων θ' τοὐμοῦ μέτα,
Στρατηλατήσω κλεινὸς ἐν κλεινῷ δορί.
Εν δεῖ μόνον μοι, τοῖς θεοῖς ἔχειν, ὅσοι
Δίκην σέβουσι. ταῦτα γὰρ ξυνόντ' ἀμοῦ, 595
,, Νίκην διδοῦσιν. Η 'ρετὴ δ' οὐδὲν φέρει
,, Βροτοῖσιν, εἰ μὴ τὸν θεὸν χρήζοντ' ἔχοι.

ΠΕΡΙΚΟΜΜΑΤΑ.

Στροφὴ α.

ἀν. 1 Ω μέλεα μελέων ματέρες λοχαγῶν,
2 Ως μοι ὑφ' ἥπατι δεῖμα χλωρὸν ταράσσει.
χο. 3 Τίν' αὐδὰν τάνδε προφέρεις νέαν; 600

Σύστημα α.

ἀν. 1 Στράτευμα μὲν Παλλάδος κεκρίσεται.

Omnes pedites, & inſcenſorem currus, 585
Et mouere phaleratorum equorum ora,
Spuma ſpargentia Cadmeam terram.
Proficiſcar enim ad ſeptem portas Cadmi
Ipſe præco. Tibi verò mando vt maneas,
Ipſe tenens ferrum acutum in manibus 590
Adraſte, & mihi non affrices fortunam
Tuam: ego enim cum mea fortuna
Imperator ero inclytus cum inclyta haſta.
Vna re ſolùm eſt mihi opus, habere deos, quotquot
Iuſtitiam colunt. Hæc enim ſi ſint ſimul, 595
,, Dant victoriam: nam virtus nihil prodeſt
,, Hominibus, niſi Deum fauentem habeat.

PERICOMMATA.

Strophe 1.

AEt. 1 O miſeræ matres miſerorum ducum,
2 Vt mihi pallidus metus ſub hepate *mentem* turbat.
Ch. 3 Quam nouam vocem hanc edidiſti? 600

Syſtema 1.

AEt. 1 Exercitus quidem Palladis *ab urbe* decernetur.

χο. 2 Διὰ δορὸς εἶπας, ἢ λόγων ξυναλλαγᾶς;

Στροφὴ β'.

αἴ. 1 Γένοιτ' ἂν κέρδος. οἱ δ' ἐρείφατοι

2 Φόνοι, μάχαι, στερνοτυπεῖς γ' ἀνὰ τόπον

3 Πάλιν κτύποι φανήσονται. 605

Σύσημα β'.

χο. 1 Ω τάλαινα, τίνα λόγον,

2 Τίν' ἂν τῶνδ' αἰτίαν λάβοιμι;

Ἀντιστροφὴ α'.

αἴ. 1 Ἀλλὰ τὸν δ' τυχῇ, λαμπρὸν ἂν ἷς αἰρῇ 610

2 Μοῖρα πάλιν. τόδε μοι θαρσοῦς ἀμφιβαίνει.

χο. 3 Δικαίους δαίμονας σύ γ' ἐννέπεις.

Ἀντισύσημα α'.

αἴ. 1 Τίνες γὰρ ἄλλοι νέμουσι συμφοράς;

χο. 2 Διάφορα πολλὰ θεῶν βροτοῖσιν εἰσορᾶς. 615

Ἀντιστροφὴ β'.

αἴ. 1 Φόβῳ γὰρ τοῦ παρὸς διόλλυται.

2 Δίκα δίκαν ἐξεκάλεσε, καὶ φόνος.

3 Φόνον. κακὸν δ' ἀνὰ ψυχὰς

Ch. 2. Armisne *rem gestum iri* dixisti, an verborum transactione?

Strophe II.

AEt. 1 Efficietur aliquid boni. sanè Martiæ

2 Cædes, pugnæ, planctus in loco,

3 Et sonitus iterum fient. 605

Systema II.

Ch. 1 O misera, quam orationem,

2 Quam causam horum accipiam, *prætendam?*

Antistrophe I.

AEt. 1 Sed fortunatum, & illustrem *ducem Theseum*, aliqua extollet

2 Fortuna rursus. hæc fiducia me circumdat.

Ch. 3 Iustos nimirum tu narras Deos. 610

Antisystema I.

AEt. 1 Quinam enim alij dispensant calamitates?

Ch. 2 In multis Deos ab hominibus discrepare video.

Antistrophe II.

AEt. 1 Metu enim pristino peris.

2 Vindicta vindictam euocauit, & cædes.

3 Cædem. malum enim in mentibus 615

Ἀντισύσημα β'.

1 Θεοὶ βροτοῖσι νέμουσιν, }

2 Ἁπάντων τέρμ' ἔχοντες αὐτοί.

ΑΝΤΙΣΤΡΟΦΙΚΑ.

Στροφή.

χο. 1 Τὰ καλλίπυργα πεδία πῶς ἱκοίμεθ' ἄν,

2 Καλλίχορον θεᾶς ὕδωρ λιποῦσαι;

αἴ. 3 Ποταναὶ εἴ σε τις θεὰν κτίσαι. 620

χο. 4 Δίποταμον ἵνα πόλιν μόλω;

αἴ. 5 Εἰδείης ἂν φίλων, εἰδείης ἂν ψυχάς.

6 Εἰ πότ' ἄρα. τίς ἄρα πότμος

7 Ἐπιμένει τὸν ἄλκιμον

8 Τῆσδε γῆς ἄνακτα; 625

Ἀντιστροφή.

χο. 1 Κεκλημένοις μὲν ἀνακαλούμεθ' αὖ θεοί.

,, 2 Ἀλλὰ φόβων πίστις ἄδε πρῶτα.

3 Ἰὼ Ζεῦ, τᾶς παλαιομήτορος

4 Παιδογόνε, πόρι Ἰνάχου,

5 Πόλει μοι ξύμμαχος γενοῦ τᾶσδ' ἀμφυής. 630

6 Τὸ σὸν ἄγαλμα, τὸ σὸν ἵδρυμα

Antisystema II.

1 Dij hominibus distribuunt,

2 Ipsi *rerum* omnium fines, *& exitus in suis manibus* habentes.

ANTISTROPHICA.

Strophe.

Ch. 1 Quomodo veniemus *in* pulchris turribus insignes campos,

2 Relinquentes Deæ *Cereris* aquam, vbi sunt pulchri chori?

AEt. 3 Vtinam Deorum aliquis te faciat volantem. 620

Ch. 4 Vt veniam ad vrbem cinctam duobus fluuiis?

AEt. 5 Videbis amicorum *nostrorum*, videbis animas.

6 Adhuc enim *hoc fieri est* fatale. Quod verò fatum

7 Manet fortem

8 Regem huius terræ? 625

Antistrophe.

Ch. 1 Inuocamus rursus Deos antea inuocatos:

,, 2 Hæc prima quippe metus est fiducia.

3 O Iupiter antiquæ matris *nostræ*

4 Marite vitulæ, *i. filiæ* Inachi, *scilicet Iûs in uitulam olim mutatæ*,

5 Esto auxiliator mihi, *& vrbi huic propitius.* 630

6 Tuum simulachrum, & tuam statuam

7 Πόλεως ἐκκομίζομαι
8 Πρὸς πυρὰν ὑβριζόμενον.

ΙΑΜΒΟΙ.

ἄγ. Γυναῖκες, ἥκω πολλὰ ἐχων λέγειν φίλα,
Αὐτός τε σωθεὶς (ἠρέθην γὰρ ἐν μάχῃ, 635
Ἵν' οἱ θανόντες ἑπτὰ δεσπότων λόχοι
Ἠρωνίσαντο, ῥεῦμα Διρκαῖον πόρα)
Νικῶν τε Θησέως ἀγγελῶν λόγου δέσε
Μακρᾶν ἐπαύσω. Καπανέως γὰρ ὢν λάτρις,
Ὃν Ζεὺς κεραυνῷ πυρπόλῳ κατηθάλοῖ. 640
χο. Ὦ φίλατ', οὐ μὴν νόστον ἀγγέλλεις σέθεν,
Τῶν τ' ἀμφὶ Θησέως τάξιν. εἰ δὲ καὶ στρατὸς
Σῶς ἐς Ἀθηναῖν, πάντ' ἂν ἀγγέλοις φίλα.
ἄγ. Σῶς. καὶ πεσεῖν μὴν, ὡς Ἀδραστος ὤφελε
Πρᾶξαι ξὺν Ἀργείοισιν, ὡς ἀπ' Ἰνάχου 645
Στείλας ἔπεσε, πάτησε Καδμείων πόλιν.
χο. Πῶς γὰρ τρόπαια Ζηνὸς Αἰγέως τόκος
Ἔστησεν, οἵ τε συμμεταχόντες δορός;
Λέξον. παρὼν γὰρ τοὺς ὀπόντας οὐ φρανεῖς.
ἄγ. Λαμπρὰ μὴν ἀκτὶς, ἡλίου καινὸν σαφής, 650

7 Ex vrbe porto
8 Contumelia affectam ad rogum, *i. aram.*

Nuncius.

Mulieres, venio habens multa bona nuncia,
Et ipse seruatus, (captus enim sum in pugna, 635
Vbi mortui septem manipuli ducum
Pugnauerunt ad flumen Dircæum)
Nunciaturus etiam victoriam Thesei: te verò à sermone
Longo liberabo. Eram enim seruus Capanei,
Quem Iupiter fulmine ignito combussit. 640
Cho. O amice, bene quidem nuncias tuum reditum,
Et res Thesei: si verò etiam exercitus
Athenienſium est saluus, omnia nuntiaueris bona.
Nun. Saluus. & res acta est sicut Adrastus debuit
Agere cum Argiuis, quum ab Inacho *fluuio* 645
Deductis copiis bellum intulit Cadmeorum vrbi, *i. Thebis.*
Cho. Quomodo verò Iouis trophæa filius AEgei
Constituit, & eiusdem belli consortes?
Dic. cùm enim adfueris, exhilarabis eos qui non adfuerunt.
Nun. Clarus quidem radius, solis iubar coruscum, 650

Ἔβαλλε γαῖαν. ἀμφὶ δ' Ἠλέκτρας πύλας
Ἔστη θεατὴς πύργον θυραῖον λαβών.
Ὁρῶ δὲ φῦλα τρία τριῶν στρατευμάτων,
Τὸν χθονόφορον μὲν λαὸν ἐκτείνοντ' ἀνὰ
Ἰσμηνίου πρὸς ὄχθον, ὡς μὲν ἐγὼ λόγος, 655
Αὐτόν τ' ἄνακτα παῖδα κλεινὸν Αἰγέως·
Καὶ τοῖς σὺν αὐτῷ δεξιὸν πεταγμένοις
Κέρας, παλαιᾶς Κεκροπίας οἰκήτορας·
Αὐτὸν δὲ Πάραλον ἐνοπλισμένον δορί,
Κρηνῶν παρ' αὐτὴν Ἄρεως ἱππότην ὄχον 660
Πρὸς κεραστέροισι στρατοπέδου τεταγμένον.
Ἴσοις ἀριθμὸν ἁρμάτων δ' ὀχήματα
Ἐνερθε σεμνῶν μνημάτων Ἀμφίονος.
Καδμου δὲ λαὸς ἧστο πρόσθεν τειχέων,
Νεκροὺς ὅπισθεν θέμενος, ὧν ἕνεκ' ἀγών. 665
Ἱππεῦσι δ' ἱππεῖς ἦσαν ἀνθωπλισμένοι,
Τετραόροισί τ' αὖτ' ἄρμασθ' ἅρμασιν.
Κῆρυξ δὲ Θησέως εἶπεν εἰς πάντας τάδε,
Σιγᾶτε λαοί, σῖγα Καδμείων στίχες,
Ἀκούσατ'. ἡμεῖς ἥκομεν νεκροὺς μετα- 670

Percutiebat terram. ad portam verò Electram
Steti spectator, turrim sacram nactus.
Video autem tres ordines trium exercituum,
Populum quidem armatum *ordines* producentem supernè
Ad ripam Ismeni, vt ferebatur, 655
Ipsúmque regem inclytum filium Aegei,
Et cum eo collocatos in dextro
Cornu antiquæ Cecropiæ incolas, *i. Athenienses,*
Et ipsum Paralum armatum hasta,
Apud ipsum fontem Martis equestrem currum 660
Ad extremas exercitus partes, *i. ad latera* collocatum.
AEquali numero. curruum verò vehicula
Infra sacrum sepulchrum Amphionis *erant.*
Populus verò Thebanus sedebat ante mœnia,
Cùm posuisset retrò cadauera, de quibus erat certamen. 665
Equites verò equitibus erant in armis oppositi.
Quadriiugísque *stabant* aduersi currus curribus.
Præco autem Thesei hæc dixit coram omnibus:
Tacete populi, agmina Thebanorum tacite,
Audite: nos venimus propter cadauera 670

θάψαι θέλοντες, τὸν Πανελλήνων νόμον
Σώζοντες, οὐδὲν δεόμενοι τεῖναι φόνον.
Κοὐδὲν Κρέων τοῖσδ' ἀντεκήρυξεν λόγοις,
Ἀλλ' ἧς' ἐφ' ὅπλοις σῖγα. πιμένες δ' ὄχων
Τετραόρων κατῆρχον ἐντεῦθεν μάχης. 675
Πέραν δὲ διελάσαντες ἀλλήλων ὄχους,
Παραιβάτας ἔστησαν εἰς τάξιν δορός.
Χ' οἱ μὲν σιδήρῳ διεμάχοντο, οἱ δ' ἔστρεφον
Πώλους ἐς ἀλκὴν αὖτις ἐς ὠθισμάτας.
Ἰδὼν ὁ Φόρβας, ὃς μοναμπύκων ἄναξ 680
Ἦν, τοῖς Ἐρεχθείδαισιν ἁρμάτων ὄχον,
Οἵ τ' αὖ τὸ Κάδμου διεφύλασσον ἱππικόν,
Σιωπῇ ἀλκὴν, καὶ κέρασμα, ἠσσᾶν τό τε.
Λύσας ὁ ταῦτα, κοὐκ ἀκούων, ἐκεῖ γὰρ ἦν,
Ἐνθ' ἅρματ' ἠγωνίζετ', οἵ τ' ἐπεμβάτα, 685
Τἀκεῖ πολλὰ κακὰ πήματ', οὐκ ἔχω
Τί χρῶν εἰπεῖν, πότερα τὸν εἰς οὐρανὸν
Κόνιν χρῶσιν τέλλουσιν, ὡς πολλὴ παρῆν,
Ἢ τὰς ἄνω τε καὶ κάτω φορουμένας
Ἱμᾶσιν αἵματός τε φοινίου ῥαὰς, 690

Volentes ſepelire, legem vniuerſæ Græciæ
Seruantes, non poſtulantes vlciſci necem.
Ad hæc verò verba Creon nihil reſpondit,
Sed cedit tacitè in armis: at duces curruum
Quadriiugorum inde cœperunt pugnam. 675
Agentes autem currus viciſſim vltra ordines alij aliorum,
Milites in curru pugnantes ſtatuerunt in armorum acie.
Et alij quidem pugnabant ferro, alij verò vertebant
Equos ad pugnam rurſus aduerſus milites curules.
Cùm autem vidiſſet Phorbas, qui dux equorum ſingularium 680
Erat, Athenienſibus *hoſtile* curruum agmen *imminens*,
Qui etiam contra Cadmeum tuebantur equitatum,
Commiſerunt pugnam, & vincebant, ac vincebantur:
Videns autem hæc, & non audiens (illic enim eram
Vbi pugnabant currus, & curruum milites) 685
Quæ illic erant tum multa mala, neſcio
Quid primùm dicam: vtrùm in cælum
Eleuatum puluerem, quàm eſſet ingens:
An qui ferebantur ſurſum & deorſum,
Fluxus ſanguinis purpurei in loris, 690

Τῶν μὲν πιπτόντων, τῶν δ' θραυσθέντων δίφρων
Εἰς κρᾶτα, πρὸς γῆν σκυβισάντων βίᾳ,
Πρὸς ἁρμάτων τ' ἀγαῖσι λειπόντων βίον.
Νικῶντα δ' ἵππαις ὡς ὑπείδετο στρατὸν
Κρέων γε, τοιῷδ' ἐνδ' ἰτέαν λαβὼν χερὶ 695
Χωρεῖ, πρὶν ἐλθεῖν ξυμμάχοις δυσθυμίαν.
Καὶ μὴν τὰ Θησέως γ' οὐκ ὄκνῳ διεφθάρη,
Ἀλλ' ἴετ' ὀθὶς λάμπρ' ἀναρπάσας ὅπλα.
Καὶ συμπαταξάντες μέσον πάντα στρατὸν,
Κτείνον, κτείνοντο, καὶ παρηγύων 700
Κελευσμὸν ἀλλήλοισι σὺν πολλῇ βοῇ
Θεῖν. κἀντέρει δὲ τοῖς Ἐρεχθείδαις δόρυ.
Λόχος δ' ὀδόντων ὄφεος ἐξῳδρωμένος,
Δεινὸς παλαιστὴς ἦν ἔκλινε γὰρ κέρας
Τὸ λαιὸν ἡμῶν. δεξιὸν δ' ἡσσώμενον 705
Φεύγει τὸ κείνων. ἦν δ' ἀγὼν ἰσόῤῥοπος.
Κἀν τῷδε, τὸν στρατηγὸν αἰνέσαι πυρῶν.
Οὐ γὰρ τὸ νικᾶν τοῦτ' κέρδαινεν μόνον,
Ἀλλ' ὤχετ' εἰς τὸ κάμνον οἰκείου στρατοῦ.
Ἐῤῥῆξε δ' αὐδὴν, ὡς θ' ὑπηχῆσαι χθόνα. 710

Aliis quidem cadentibus, aliis verò fractis curribus,
In caput humi per vim præcipitantibus,
Et relinquentibus vitam ſimul cum fractione curruum.
Vincentem autem equis vt vidit exercitum
Creon: inde clypeum arripiens manu, 695
Procedit, priuſquam ſui milites languescant animis.
Atqui exercitus Theſei non periit metu,
Sed ſtatim *obuiam* iuit correptis armis ſplendidis.
Et committentes prælium *per* totum medium exercitum,
Occidebant, & occidebantur, & adhortabantur 700
Se mutuis adhortationibus cum magno clamore,
Ad concurrendum. Erechthidis autem *Cadmea* reſiſtebat haſta.
Manipulus enim virorum ex dentibus ſerpentis natorum,
Acer bellator erat. Inclinauit enim cornu
Siniſtrum noſtrum, ſed dextrum victum 705
Illorum fugit, erátque certamen æquale.
Et tunc erat laudandus dux:
Non enim ſolùm *in* hac *parte* victrici, quæſtum fecit:
Sed *etiam* iuit ad *cornu* laborans ſui exercitus.
Rupit autem vocem, vt terra redderet ſonitum: 710

Ω παῖδες, εἰ μὴ σχήσετε σεῤῥὸν δόρυ
Σπαρτῶν τόδ' ἀνδρῶν, οἴχεται τὰ Παλλάδος.
Θάρσος δ' ἐνῶρσε παντὶ Δαναϊδῶν στρατῷ.
Αὐτός θ' ὅπλισμα τἠπιδαύριον λαβὼν,
Δεινῆς κορυνῆς, ἅμα φέρων ἐσφενδόνα, 715
Ὁμοῦ τραχήλοις, κἀπικείμενον κάρα
Κυνέας θερίζων, κἀποδαυλίζων ξύλῳ·
Μόλις δέ πως ἔτρεψεν εἰς φυγὴν πόδα.
Ἐγὼ δ' ἀνηλάλαξα, κἀνορχησάμην,
Κἀκρουσι χεῖρας. οἱ δ' ἔτεινον εἰς πύλας. 720
Βοὴ δ' καὶ κωκυτὸς ἦν ἀνὰ πόλιν
Νέων, γερόντων, ἱερά τ' ἐξεπίμπλασαν
Φόβῳ. πυργὸν τειχέων εἴσω μολεῖν,
Θησεὺς ἐπέσχεν. οὐ γὰρ ὡς πέρσων πόλιν
Μολεῖν ἔφασκεν, ἀλλ' ἀπαιτήσων νεκρούς. 725
» Τοίονδε τὸν στρατηγὸν αἱρεῖσθαι χρεών,
» Ος ἔντι τοῖς δεινοῖσιν ὀξὺν ἄλκιμος,
» Μισεῖ θ' ὑβριστὴν λαόν. ὃς φράσας καλῶς,
» Εἰς ἄκρα βλῶν κλιμάκων ἐνήλατο
» Ζητῶν, ἀπόλεσ' ὄλβον, ᾧ χρῆσθαι παρῆν. 730

O filij, nisi sustinueritis rigidam hastam
Satorum hanc virorum, *i. Thebanorum*, perierunt res Palladis, *i. Ath.*
Indidit autem fiduciam toti exercitui Danaidum.
Ipséque correpta Epidauria armatura
Formidabilis clauæ, huc & illuc *eam* iactans vibrabat, 715
Simul colla, & insertum caput
Galeæ demetens, & *clauæ* ligno detruncans,
Víxque tandem conuertit eos in fugam.
Ego autem exclamaui, & saltaui,
Et complosi manibus. Illi verò tendebant ad portas. 720
Clamor autem, & vlulatus erat in vrbe
Iuuenum, *&* senum, & implebant templa
Metu. cùm autem posset irruere in vrbem
Theseus, repressit *suos*: non enim expugnatum vrbem
Dicebat se venisse, sed repetitum cadauera. 725
,, Talem oportet eligere copiarum ducem,
,, Qui & in periculis sit fortis,
,, Et oderit populum insolentem: qui in secundis rebus
,, In summos scalarum gradus clauis munitos scandere
,, Quærens, perdidit suam felicitatem, qua frui poterat. 730

χο. Νῦν τῳδ' ἄελπτον ἡμέραν ἰδοῦσ' ἐγὼ,
Θεοὺς νομίζω, καὶ δοκῶ τὰς συμφορὰς
Ἐλάσσονας, τῷδε λυσιτέλειν δίκῃ.
ἀδ. Ὦ Ζεῦ, τί δῆτα τοὺς παλαιπώρους βροτοὺς
,, Φρονεῖν λέγουσι; σοῦ γὰρ ἐξηρτήμεθα, 735
,, Δρᾶσμά τε τοιαῦθ', ἃ σὺ τυγχάνῃς θέλων.
Ἡμῖν γὰρ ἦν τότ' ἄλγος οὐχ ὑποστατὸν,
Αὐτοί τε πολλοὶ καὶ νέοι βραχίοσιν,
Ἐτεοκλέους τε σύμβασιν ποιουμένου,
Μέτρια θέλοντος, οὐκ ἐξῃτούμεθα λαβεῖν. 740
Κἄπειτ' ἀπωλόμεθ'. ὁδὶ αὖ τότ' ἐὐτυχὴς,
Λαβὼν πένης ὡς ἐξαίφνης πλούτου χρήματα,
Ὑβρίζ' ὑβρίζων τ' αὖτις ἀνεπόλετο
,, Κάδμου κακόφρων λαός. Ὦ κενοὶ βροτοὶ,
,, Οἱ τόξον ἐκτείνοντες ὡς καὶ σοῦ πέρα, 745
,, Καὶ θεοῖς δίκης γε πολλὰ πάσχοντες κακὰ,
,, Φίλοις μὲν οὐ πείθεσθε, τοῖς δ' φεύγουσιν.
,, Πόλεις τ' ἔχουσαι δι' λόγου κάμψαι κακὰ,
,, Φόνῳ καθαιρεῖσθ', οὐ λόγῳ τὰ πράγματα.
Ἀτὰρ τί ταῦτα; κεῖνο βούλομαι μαθεῖν, 750

Cho. Nunc videns ego hanc insperatam diem,
Iudico esse Deos, & puto calamitates meas
Minores esse, cùm isti dederint pœnas.
Ad. O Iupiter, quidnam miseros homines
,, Dicunt sapere? ex te enim pendemus, 735
,, Et talia facimus, quæcunque tu vis.
Nobis enim erat tunc dolor non ferendus,
Ipsique *eramus* multi & iuuenes brachiis,
Et Eteocle agente de compositione,
Ac petente moderata, non voluimus accipere: 740
Et deinde periimus. Ille verò tunc fortunatus,
Sicut pauper accipiens recèns partas opes,
Erat insolens, & insolens rursus periit
» Stultus populus Cadmi. O stulti homines
» Qui extendentes arcum vltra quàm conuenit, 745
» Et iustè mala multa passi,
» Amicis quidem non obtemperatis, sed rebus ipsis.
» Vósque ciuitates cùm possitis oratione declinare mala,
» Cæde, non verbis molestias amolimini.
Sed quid hæc? Illud volo scire, 750

Πῶς ὀζεσώθης· εἶπε τἄλλ' ἐρήσομαι.
ἄγ. Επεὶ ταραγμὸς πόλιν ἐκίνησεν δορὶ,
Πύλας διῆλθον, ἧπερ εἰσῄει στρατός.
χο. Ων δ' οὕνεκ' ἀγὼν ἦν, νεκροὶς κομίζετο;
ἄγ. Ως οἵγε πλήνοῖς ἐπὶ ἐφέστασιν δόμοις. 755
χο. Πῶς φῄς; ὁ δ' ἄλλος που νεκρηκόπων ὄχλος;
ἄγ. Τάφῳ δέδονται πρὸς Κιθαιρῶνος πυχαῖς.
χο. Τοὐκεῖθεν τοιὐθένδε; τίς δ' ἔθαψέ νιν;
ἄγ. Θησεὺς σκιώδης ἔνθ' ἐλαθεὶς πέτρα.
χο. Οὓς δ' οὐκ ἔθαψε, τοῖς νεκροὶς ἧκει λιπών; 760
ἄγ. Εγγύς. Πέλας γὰρ πᾶν ὅ,τι σπουδάζεται.
χο. Η που πικρῶς νιν θεράπες ἦγον ἐκ φόνου;
ἄγ. Οὐδεὶς ἐπέστη τῷδε δοῦλος ὢν πόνῳ.
Φαίης αὖ, εἰ παρῆθ', ὅτ' ἠγάπα νεκρούς.
χο. Ενιψεν αὐτῷ τῷ ταλαιπώρων σφαγάς; 785
ἄγ. Κείρωσέ γ' ὀνὰς, καὶ κάλυψε σώματα.
χο. Δεινὸν μὲν ἦν βάσταγμα, κ' αἰχμώλιν ἔχον·
„Τί δ' αἰχρὸν αὐθρόποισι τἀλλήλων κακά;
ἄγ. Οἴ μοι πόσῳ σφιν συνθανεῖν αὖ ἤθελον;
χο. Ακραντ' ὀδύρῃ, πεῖς δέ τ' ὀζάγῃς δάκρυ. 770

Quomodo sis seruatus: deinde alia interrogabo.
Nun. Postquam tumultus vrbem commouit hasta,
Transij per portam qua intrabat exercitus.
Cho. Quorum verò causa certamen erat, *an Theseus*, cadauera recepit?
Nun. *Recepit*. quia illi septem *defuncti duces* in inclytas arcas sunt conditi. 755
Cho. Quomodo dicis? vbi verò *est* reliqua defunctorum turba?
Nun. Sepulturæ mandati sunt ad Cithæronis valles.
Cho. Illinc, an hinc? quis verò sepeliit eos?
Nun. Theseus, vbi est vmbrosa petra Eleutheris.
Cho. Quos verò non sepeliit, vbi reliquit mortuos? 760
Nun. Hîc propè. propè enim est quicquid festinatur.
Cho. An serui tulerunt eos ægrè ex ipsa cæde?
Nun. Nullus seruus accessit ad hunc laborem:
Dixisses, si affuisses, quòd *Theseus* amasset mortuos.
Cho. Abluítne ipsorum miserorum cruenta cadauera? 765
Nun. Quin etiam strauit toros, & texit corpora.
Cho. Graue quidem erat gestamen, & turpitudinem *aliquam* habens:
» Quid tamen turpia *diœs* hominibus communia mala?
Nun. Heu, quantò cum eis maluissem mori?
Cho. Frustra ploras, & istis elicis lachrymas. 770

ἄγ. Δοκῶ μὲν· αὐτοί γ' εἰσὶν αἱ διδάσκαλοι.
Αλλ' εἶεν αἴρω χεῖρ, ἀπαντήσας νεκροῖς.
Αδου τε μολπὰς ἐκχέω δακρυρρόους,
φίλοις προσαυδῶν, ὧν λελειμμένος πάλαι,
»Ερημα κλαίω. Τοῦτο γὰρ μόνον βροτοῖς 775
»Οὐκ ἔστι τἀναλωμ' ἀναλωθὲν λαβεῖν,
»Ψυχὴν βροτείαν. χρήματων δ' εἰσὶν πόροι.

ΑΝΤΙΣΤΡΟΦΙΚΑ.

Στροφή.

χο. 1 Τὰ μὲν δὴ, τὰ δ' δυστυχῆ.
2 Πόλει μὲν δὴ δόξα,
3 Καὶ στρατηλάταις δορὸς 780
4 Διπλάζεται τιμή.
5 Εμοὶ δ' τῷ παίδων μὲν εἰσιδεῖν μέλη,
6 Πικρὸν. καλὸν θέαμα δ' εἴπερ ὄψομαι,
7 Ταὶ ἄελπτον ἡμέραν,
8 Ιδοῦσι πάντων μέγιστον ἄλγος. 785

Αντιστροφή.

1 Αγαμόν μ' ἔτι δεῦρ' ἀεὶ
2 Χρόνος, παλαιὸς πατὴρ,

Nun. Video quidem, sed ipsæ me docent plorare.
Sed agè, tollo manus occurrens mortuis,
Effundóque carmen inferorum lugubre,
Compellans amicos, quibus amissis miser
» Deploro solitudinem. Hunc enim solum mortalibus 775
» Non licet sumptum factum recipere, (*superandæ*, sunt rationes.
» Animam humanam *semel amissam*: pecuniæ verò parandæ, *amissæque re-*

ANTISTROPHICA.

Strophe.

Ch. 1 Partim quidem læta, partim verò tristia *contigerunt*.
2 Vrbi enim gloria,
3 Et ducibus belli 780
4 Duplicatur honor.
5 Mihi verò mortua membra liberorum videre
6 Acerbum: sed tamen *erit* pulchrum spectaculum, si videro
7 Insperatum diem,
8 Conspicatá maximum omnium dolorem. 785

Antistrophe.

1 Innuptam me huc vsque perpetuò
2 Longæuus senex pater

Universidad de Deusto Biblioteca

3 Ωφελ' ἀμέρα κτίσαι.
4 Τί γὰρ με δεῖ παίδων;
5 Τὸ μὴν γὰ οὐκ ἤλπιζον αὖ πεπονθέναι 790
6 Πάθος θεῖον, εἰ γάμων ἀπεζύγην.
7 Νῦν δ' ὁρῶ σαφέστατον
8 Κακὸν, τέκνων φιλτάτων στερεῖσθαι.

ΑΝΑΠΑΙΣΤΟΙ.

Ἀλλὰ τάδ' ἤδη σώματα λούσω
Τῶν οἰχομένων παίδων. μελέα, 795
Πῶς αὖ ὀλοίμην σὺν τοῖσδε τέκνοις,
Κοινὸν ἐς ἅιδην καταβᾶσα;

ΑΝΤΙΣΤΡΟΦΙΚΑ.

Στροφή.

1 Στεναγμὸν ὦ ματέρες
2 Τῶν κατὰ χθονὸς νεκρῶν
3 Λύσατ', ἀπύσατ', αἰτίφων ἐμοῦ 800
4 Στεναγμάτων κλύουσαι.
Χο. 5 Ω παῖδες, ὦ πικρὸν φίλων
6 Προσηγόρημα ματέρων,
7 Προσαυδῶ σε τὸν θανόντα.

3 Debuerat *ad hunc usque* diem seruare.
4 Quid enim mihi opus erat liberis?
5 Non enim existimo me passuram fuisse hoc 790
6 Ingens malum, si à nuptiis abstinuissem:
7 Nunc verò video manifestissimum
8 Malum, charissimis liberis orbari.
Sed hæc nunc video corpora
Mortuorum filiorum. ô me miseram, 795
Quomodo peream cum istis liberis,
Communem ad Plutonem descendens?

ANTISTROPHICA.

Strophe.

1 Gemitum ô matres
2 De mortuis sub terram *ituris*,
3 Edite, resonate, vicissim responsa meorum 800
4 Gemituum audientes.
Ch. 5 O filij, ô acerba chararum
6 Matrum appellatio:
7 Alloquor te mortuum.

Ἀδ. 8 Ἰώ, ἰώ τῆδ' γ' ἐμοῦ κακῶν ἐγώ. 805
Χο. 9 Αἰ, αἰ. ἐπάθομεν ὤ
10 Τὰ κυύτατ' ἄλγη κακῶν.
Ἀδ. 11 Ω πόλις Ἀργεία, τὸν ἐμὸν πότμον οὐκ ἐσορᾶτε;
Χο. 12 Ὁρῶσι κἀμὲ δῆτα τλῆ πάλαι-
13 ναν, τέκνων ἄπαιδα. 810

Ἀντιστροφή.

Ἀδ. 1 Προσάγετ' ὦ δυσπότμῳ
2 Σώματ' αἱματοσαγῆ,
3 Σφαγέντα τ' οὐκ ἄξι', οὐδ' ὑπ' ἀξίων,
4 Ἐν οἷς ἀγὼν ἐκράνθη.
5 Δόθ' ὡς θεῖπυχαῖσι δὴ 815
6 Χέρας θεσπαρμόσας ἐμοῖς
7 Ἐν ἀγκῶσι τέκνα θῶμαι.
Χο. 8 Ἔχεις, ἔχεις. Ἀδ. πημάτων γ' ἄλις βάρος.
Χο. 9 Αἰ. αἰ. τοῖς τεκοῦσι δ' λέγεις. Ἀδ. ἀίετέ μου.
Χο. 10 Στένεις ἐπ' ἀμφοῖν ἄχη. 820
Ἀδ. 11 Εἴθε με Καδμείων ἔναρον τίχες ἐν κονίαισιν.
Χο. 12 Ἐμὸν ᾗ μή ποτ' ἐζύγη δέμας
13 Εἴς τιν' ἀνδρὸς εὐναί.

Ad. 8 Hei mihi, hei mihi propter mea mala. 805
Ch. 9 Ah, ah, passæ sumus ô
10 Fœdissimos malorum dolores.
Ad. 11 O ciuitas Argiua, non videtis meum fatum?
Ch. 12 Vident & me profectò mise-
13 ram orbatam liberis. 810

Antistrophe.

Ad 1 O afferte misero
2 Corpora cruenta,
3 Interfecta non dignè, neque à dignis,
4 In quibus finitum est certamen.
5 Date vt complexibus iam 158
6 Manus applicans, meis
7 In brachiis ponam liberos.
Ch. 8 Habes, habes. Ad. Satis *magnum* onus dolorum.
Ch. 9 Heu, heu, parentibus verò non dicis. Ad. Audite me.
Ch. 10 Graues vtrorúmque causa gemitus edis. 820
Ad. 11 Vtinam me copiæ Thebanæ occidissent in puluere.
Ch. 12 Vtinam verò meum corpus nunquam iunctum fuisset
13 In viri alicuius cubile.

Universidad de Deusto Biblioteca

Universidad de Deusto
Biblioteca

ΜΟΝΟΣΤΡΟΦΙΚΑ.

ἀδ. Ἰδετε κακῶν πέλαγος, ὦ ματέρες
Τάλαιναι τέκνων. Χο. καὶ γὰρ μὴν ὄνυξιν 825
Ἠλοκίσμεθ', ἀμφὶ δ' ἄσοδον
Κάρα κεχύμεθα.
ἀδ. Ἰώ, ἰώ μοι μοι.
Καὶ γά πε πέδον γαῖ' ἕλοι,
Διὰ δ' θύελλα σπάσαι, 830
Πυρός τε φλογμὸς
Ο Διός, ἐν κάρα πέσοι.
Χο. Πικροὺς ἐσεῖδες γάμους.
Πικρὸν δὲ Φοίβου φάτιν
Ἔγημας. ἀ πολύστονος 835
Οἰδιπόδα δώματα
Λιποῦσ' ἦλθ' Ἐρινύς.

ΙΑΜΒΟΙ.

Θη. Μέλλων σ' ἐρωτᾶν, ἡνίκ' ἐξιὼν τλεῖς στρατῷ
Γόοις, ἀφήσω, τοὺς μὲν σκεῖ μὴ σκλιπὼν
Εἰς τὰ σά γε μύθοις. νυνὶ δ' Ἀδραστον ἱστορῶ. 840
Πόθεν πόθ' οἵδε διαπρεπεῖς δι' ψυχίαν

MONOSTROPHICA.

Ad. Videte pelagus malorum ô matres
Miseræ filiorum. Cho. Vnguibus quidem 825
Laceratæ sumus, cinerem verò circum
Caput fudimus.
Ad. Heu, heu mihi, mihi.
Solum terræ detrahat me,
Et procella dilaceret, 830
Ignísque flamma
Iouis incidat capiti.
Cho. Tristes vidisti nuptias,
Et funestum oraculum Phœbi *secutus*,
Nuptum dedisti filias viris: luctuosa *enim* 835
OEdipodæ domum
Relinquens venit Erinnys *infesta tibi*.

Theseus.

Cùm essem te interrogaturus, cùm apud exercitum profunderes
Luctus, *hoc* omittam, illos quidem relinquens
Sermones de tuis rebus. Nunc verò Adrastum interrogo,
Vndenam illi præstantes fortitudine 840

Θνητοὶ δ' ἔφυσαν; εἰπέ γ', ὡς σοφώτερος
Νέοισιν ἀστῶν τῶνδ'. ὁπηνίκ' γὰρ εἶ.
Εἶδον γὰρ αὐτῶν κρείσσον', ἢ λέξαι λόγῳ,
Τολμήματ', οἷς ἤλπιζον αἱρήσειν πόλιν. 845
Εν δ' οὐκ ἐρήσομαί σε, μὴ γέλωτ' ὄφλω,
Οτῳ ξυνέστη τῶνδ' ἕκαστος ἐν μάχῃ,
Η τρῶμα λόγχης πολεμίων ἐδέξατο.
Κοινοὶ γὰρ ἔτοι τοῦ τ' ἀκουόντων λόγοι,
Καὶ τοῦ λέγοντος, ὅστις ἐν μάχῃ βεβώς, 850
Λόγχης ἰέσης πρόσθεν ὀμμάτων πυκνῆς,
Σαφῶς ἀπήγγειλ', ὅστις ἐστὶν ἀγαθός.
» Οὐκ αὖ δυναίμην ἔτ' ἐρωτῆσαι τάδε,
» Οὔτ' αὖ πιθέσθαι τοῖσι τολμῶσιν λέγειν.
» Μόλις γὰρ αὖ τις αὐτὰ τἀναγκαῖ' ὁρᾷν 855
» Δύναιτ' αὖ, ἕως πολεμίοις ἐναντίος.
ἀδ. Ἀκουε δὴ νυν. καὶ γὰρ οὐκ ἀκοντί μοι
Δίδως ἔπαινον, τοῦ ἕνεκ' βούλομαι
Φίλων ἀληθῆ καὶ δίκαι' εἰπεῖν πέρι.
Ορᾷς τὸν ἀετόν, ὃ βέλος διέπτατο; 860
Καπανεὺς ὅδ', ὄντιν· ὦ βίος μὲν ἦν πολύς,

Mortales nati sunt? dicas tanquam sapientior
Iuuenibus istis inter ciues: peritus enim es *rerum*.
Vidi enim maiora ipsorum, quàm vt dici possit verbis,
Facinora, quibus sperabant se expugnaturos vrbem. 845
Illud tamen vnum te non interrogabo, ne deridear,
Cum quo horum quisque sit congressus in pugna,
Aut cuius hostium hasta acceperit vulnus.
Communes enim sunt isti sermones, & audientium
Et dicentium, si quis stans in pugna 850
Multis hastis euntibus ante oculos
Clarè narrare velit, quis sit fortis.
» Non possem ista interrogare,
» Neque credere illis, qui audent dicere *res huiusmodi*.
» Vix enim aliquis ipsa necessaria videre 855
» Potest, *in acie* stans hostibus oppositus.
Ad. Audi ergo nunc: non enim inuito mihi
Das laudem: volo ego
De amicis vera & iusta dicere.
Vidésne illum splendidum, per quem volauit *Iouis* telum? 860
Iste est Capaneus, cui amplæ quidem erant fortunæ,

Ἡκίστα δ' ὄλβῳ γαῦρος ἦν. φρόνημα δ'
οὐδέν τι μεῖζον εἶχεν, ἢ πένης ἀνήρ,
φεύγων, τραπέζαις ὅστις ἐξογκοῖτ' ἄγαν,
»Τ' δρεπτῶν τ' ἀτίζων. οὐ γὰρ ἐν γαστρὸς βορᾷ 865
»Τὸ χρηστὸν εἶναι· μέτρια δ' ἐξαρκεῖν ἔφη.
Φίλος τ' ἀληθὴς ἦν, φίλοις παρῶν τε,
Καὶ μὴ παρῶν, ὢν ἀριθμὸς ὀ πολύς.
Ἀψευδὲς ἦθος, οὐ πρόσηγορον σόμα,
Ἀκραντον ὀδὲν ὀδ' ἐς οἰκέτας ἔχων, 870
Οὔτ' εἰς πολίτας. Τὸν δ' δεύτερον λέγω,
Ἐτεόκλον, ἄλλον χρηστότητ' ἠσκηκότα·
Νεανίας ἦν, πρὸ βίῳ μὲν ἐνδεής,
Πλείστας δ' τιμὰς ἔχεν Ἀργείᾳ χθονί.
Φίλων δ' χρυσὸν πολλάκις δωρουμένων, 875
Οὐκ εἰσεδέξατ' οἶκον, ὥστε τοῖς τρόποις
Δούλοις πρᾶξαι χρήματων ζεύχθεὶς ὑπο.
Τοὺς τ' ἐξαμαρτάνοντας, ὀχὶ τὴν πόλιν
»Ἤχθαιρ. Ἐπεί τοι κοὐδὲν αἰτία πόλις,
»Κακῶς πλέουσα Δι' κυβερνήτην κακόν. 880
Ὁ δ' αὖ τρίτος τῶνδ' Ἱππομέδων, τοιόσδ' ἔφυ·

Minimè verò diuitiis insolens erat. animos verò
Nequaquam maiores gerebat, quàm vir pauper,
Fugiens *eum*, quicunque *splendidis* mensis nimis intumesceret,
,, Frugalem victum contemnens: non enim in ventris ingluuie 865
,, Probitatem *positam* esse, sed mediocria sufficere dicebat.
Erátque verus amicus, & præsentibus amicus,
Et absentibus, quorum non *est* magnus numerus,
Mores non fucati, & come os,
Nihil dicebat, quòd non expleret, neque erga seruos, 870
Neque erga ciues. Secundum verò dico,
Eteoclum, qui exercuit bonitatem:
Iuuenis erat, pauper quidem fortunis,
Plurimos verò honores habuit *in* Argiuo agro.
Amicis verò aurum *ipsi* sæpe dono offerentibus, 875
Non recepit in ædes, vt mores
Præberet seruiles, victus à pecunia.
Ipsósque delinquentes, non Rempublicam
,, Oderat: quia non *est* culpanda ciuitas,
,, Malè audiens propter gubernatorem malum. 880
Tertius verò horum Hippomedon, talis fuit:

Παῖς ὤν, ἐ πόλμισ' οὐθὶς οὐ πρὸς ἡδονὰς
Μουσῶν τραπέσθαι, πρὸς τὸ μαλθακὸν βίου.
Ἀγρεὺς δ' ἐναίων, πλήρα τῇ φύσει δίδοις,
Ἐχαιρε πρὸς ἀνδρεῖον, εἴς τ' ἄγρας ἰὼν, 885
Ἵπποις τε χαίρων, τόξα τ' ἐντείνων χερσῖν,
Πόλει σῶμα χρήσιμον θέλων.
Ὁ τῆς κυναγοῦ δ' ἄλλος Ἀταλάντης γόνος,
Παῖς παρθενοπαῖος, εἶδος ἐξοχώτατος,
Ἀρκὰς μὲν ἦν. ἐλθὼν δ' ἐπ' Ἰνάχου ῥοὰς, 890
Παιδεύετο κατ' Ἄργος. ἐκτραφεὶς δ' ἐκεῖ,
Πρῶτον μὲν, ὡς χρὴ τοὺς μετοικοῦντας ξένους,
Λυπηρὸς οὐκ ἦν, ὀδ' ἐπίφθονος πόλει,
Οὐδ' ἐξεριστὴς τῶν λόγων, ὅθεν βαρὺς
Μάλιστ' ἂν εἴη δημότης τε, καὶ ξένος. 895
Λόχοις δ' ἐνεστὼς, ὥσπερ ἐγγενὴς γεγὼς,
Ἡμύνε χώρᾳ. κ' ὡπότ' εὖ πράσσοι πόλις,
Ἐχαιρε. λυπρὸς δ' ἔφερ', εἴ τι δυστυχεῖ.
Πολλοὺς δ' ἐρᾶσὰς, κἀπὸ θηλειῶν ὅσας
Ἔχων, ἐφρούρει μηδὲν ἐξαμαρτάνειν. 900
Τυδέως δ' ἔπαινον ἐν βραχεῖ θήσω μέγαν.

Statim à puero ausus est non ad voluptatem
Musarum se conuertere, & ad mollem vitam:
Sed habitans ruri, exercens vitam duram,
Gaudebat ad fortia *facinora*, & ad venationes vadens, 885
Et gaudens equis, & tendens arcum manibus,
Reipublicæ corpus vtile præbere volens.
Alius verò, filius venatricis Atalantę,
Puer Parthenopæus, forma præstantissimus,
Arcas quidem erat: profectus verò ad Inachi fluenta,
Educatur Argis, & illic educatus 890
Primùm quidem, vt conuenit inquilinos viros *facere*,
Nemini erat molestus, neque inuisus Reipublicæ,
Neque litigator verbis, vnde grauis
Est maximè ciuis, & hospes. 895
Et collocatus in acie, tanquam esset natus Argiuus,
Defendebat agrum: & quando ciuitas rem bene gerebat,
Gaudebat, acerbè verò ferebat, si quam cladem accipiebat.
Multos autem amatores, multásque fœminas *amasias*
Habens, cauebat ne quid peccaret. 900
Tydei verò laudem breuiter dicam magnam.

Universidad de Deusto
Biblioteca

Οὐκ ἐν λόγοις ἰῶ λαμπρὸς, ἀλλ' ἐν ἀσπίδι
Δεινὸς, σοφιστὴς πολλά τ' ἐξευρεῖν σοφά.
Γνώμῃ δ' ἀδελφοῦ Μελεάγρου λελειμμένος,
Ἴσον παρέσχεν ὄνομα Δι' τέχνης δορὸς, 905
Εὐρὼν ἀκριβῆ μουσικὴν ἐν ἀσπίδι·
Φιλότιμον ἦθος, πλούσιον. Φρόνημα δ'
Εν τοῖσιν ἔργοις, οὐχὶ τοῖς λόγοις ἴσον.
Εκ τῶνδε μὴ θαύμαζε τῷδ' εἰρημένων,
Θησεῦ, πρὸ πύργων τοῖσδε τολμῆσαι θανεῖν. 910
» Τὸ γὰρ τραφῆναι μὴ κακῶς αἰδῶ φέρει.
» Αἰσχύνεται γὰρ τἀγαθ' ἀσκήσας ἀνὴρ,
» Κακὸς γενέσθαι πᾶς τις. ἡ δ' ἀνδρία
» Διδακτὸς, εἴπερ καὶ βρέφος διδάσκεται
» Λέγειν, ἀκούειν θ' ὧν μάθησιν οὐκ ἔχει. 915
» Α δ' αὖ μάθοι τις, ταῦτα σώζεσθαι φιλεῖ
» Πρὸς γῆρας. οὕτω παῖδας οὖ παιδεύετε.

Σύστημα.

Χο. Ἰὼ τέκνον, δυστυχῆ σ' ἔτρεφον,
Εφερον ὑφ' ἥπατος,
Πόνοις ἐνεγκοῦσ' ἐν ὠδῖσι· 920

Non in verbis erat clarus, sed in armis,
Astutus, & acer ad inuenienda multa stratagemata.
Inferior autem prudentia Meleagro fratre,
AEquale nomen arte bellica præstitit, 905
Inueniens accuratam Musicam in clypeo:
Gloriæ cupida natura, & diues. vigor autem animi
Erat in ipsis factis, non in dicendo par.
Ex his dictis ne mirare
Theseu, hos ausos esse oppetere mortem ante turres. 910
,, Educatio enim non sordida, *sed liberalis* pudorem affert.
,, Erubescit enim vir, qui *res* honestas exercuit,
,, Ignauus fieri quilibet. fortitudo verò
,, Doceri potest, siquidem & infans docetur *ea*
,, Dicere & audire, quorum notitiam non habet. 915
,, Quæ verò didicit aliquis, ea seruare solet
,, Ad senectam. Sic *igitur* bene instituite liberos.

Systema.

Cho. O fili, educaui te infelicem,
Gestaui sub hepate,
Sustinens dolores in partu: 920

Καὶ νῦν ἄδας τὸν ἐμὸν
Εχει μόχθον ἀθλίας·
Εγὼ γὰρ γηροβοσκὸν οὐκ ἔχω,
Τεκοῦσα τάλαινα παῖδα.

ΙΑΜΒΟΙ.

ἄδ. Καὶ μὴν τὸν Οἰκλέους γε γενναῖον τόκον, 925
Θεοὶ ζῶντ' ἀναρπάσαντες εἰς μυχοὺς χθονὸς,
Αὐτοῖς τεθρίπποις, εὐλογοῦσιν ἐμφανῶς.
Τὸν Οἰδίπου τε παῖδα, Πολυνείκην λέγω,
Ημᾶς ἐπαινέσαντες, οὐ ψευδοίμεθ' αὖ.
Ξένος γὰρ ἦν μοι, πρὶν λιπὼν Κάδμου πόλιν 930
Φυγὴ πρὸς Αργος Δραβαλεῖν αὐθαίρετος.
Αλλ' οἶσθ' ὃ δρᾶσαι βούλομαι τούτων πέρι;
Θη. Οὐκ οἶδα, πλὴν ἓν, οἷσι πείθεσθαι λόγοις.
ἄδ. Τὸν μὲν Διὸς πληγέντα Καπανέα πυρί.
Θη. Η χωρὶς, ἱερὸν ὡς νεκρὸν, θάψαι θέλεις; 935
ἄδ. Ναί. τοὺς δέ γ' ἄλλους πάντας ἐν μιᾷ πυρᾷ.
Θη. Ποῦ δῆτα θήσεις μνῆμα τῷδε χωρίσας.
ἄδ. Αὐτοῦ, παρ' οἰκτροὺς τοὺς δε συμπήξας τάφους.
Θη. Αὐτὸς μὲν ἤδη δμωσὶν αὖ μέλοι πόνος,

Et nunc Pluto meum
Habet laborem miseræ:
Ego enim *meæ* senectutis nutritorem non habeo,
Misera, quæ peperi filium.

Adrastus.

Porrò generosum Oiclei filium, *Amphiaraum* 625
Dij viuum abreptum in abditos terræ sinus,
Cum ipsis quadrigis laudant clarè.
Oedipíque filium, Polynicen dico,
Nos laudantes, non mentiemur:
Erat enim mihi hospes, priusquam relicta Cadmi vrbe, *i. Thebis*, 930
Exilio spontaneus, *ultrò*, traiiceret ad Argos.
Sed scis quid velim *te* facere de istis?
The. Non scio, nisi vnum *hoc*, me tuis obtemperaturum esse verbis.
Ad. Percussum quidem igne Iouis Capanea.
The. Vis sepelire seorsim tanquam sacrum cadauer? 935
Ad. Certè. omnes verò alios in vno rogo.
The. Vbi verò facies huic monumentum *ab alijs* separatum?
Ad. Hîc, faciens monumentum iuxta istos miseros.
The. Hic autem labor curæ iam erit seruis,

Ημῖν δὲ γ' οἶδε. ϛειχέτω δ' ἀχθη νεκρῶν. 940
ἀδ. Ιτ' ὦ τάλαιναι μητέρες τέκνων πέλας.
θη. Ηκις' λδραστε τοῦτο πρόσφορον λέγεις.
ἀδ. Πῶς; πῶς πρόσεισι ἐ χρεὼν ψαῦσαι τέκνων;
θη. Θλλοιντ' ἰδοῦσι τοιόδ' αὐ ἠλλοιωμένους.
» Πικρᾶ γὰρ ὄψεις κ' ἅμα τοῦ τέλει νεκρῶν. 945
Τί δῆτα λύπῃ τοῖσδε προσθεῖναι θέλεις;
ἀδ. Νικᾶς. μένειν χρὴ τηλεμόνως· λέγει γὰρ δὴ
Θησεὺς, ὅταν ἐν τοῖσδε πρὸς θῶμεν πυρὶ,
» Οσᾶ προσάξεσθ'. Ω τάλαιν' πρόσοι βροτοὶ,
» Τί κτᾶσθε λόγχας, καὶ κατ' ἀλλήλων φόνους 950
» Τίθεσθε; παύσασθ'. ἀλλὰ λήξαντες πόνων,
» Ασφ φυλάσσεσθ', ἡσύχοι μεθ' ἡσύχων.
» Σμικρὸν τὸ χρῆμα τοῦ βίου. τοῦτον ἐν χρὴ
» Ως ῥᾷστα, καὶ μὴ σὺν πόνοις διεκπεραῦν.

ΕΠΩΔΙΚΑ.

Στροφή.

χο. 1 Οὐκέτ' εὐτεκνος, οὐκέτ' εὔπαις, 955
2 οὐδ' ἀτυχίας μέτεστίν μοι
3 Κυρτόποις ἐν Αργείαις.

Nobis verò isti: procedant igitur onera cadauerum. 940
Ad. Ite ô miseræ matres filiorum propè.
The. Nequaquam Adraste dicis hoc vtile.
Ad. Quomodo? non conuenit attingi à matribus liberos?
The. Peribunt, si videant istos *adeò* deformatos:
» Aspectus enim cadauerum est acerbus etiam cum lucro. 945
Quid igitur dolorem istis addere vis?
Ad. Vincis: oportet manere patienter: dicit enim rectè
Theseus. quum autem istos imposuerimus igni,
» Ossa conuehetis. ô miseri mortales,
» Quid comparatis hastas, & mutuas cedes 950
» Facitis? cessate. Quin vos desinentes à laboribus,
» Seruate vrbes quieti cum quietis.
„ Res breuis est vita, & eam conuenit
„ Transigere quàm facillimè, & non accersitis laboribus.

EPODICA.

Strophe.

Ch. 1 Non *sum* ampliùs beata liberis, non ampliùs prole felix, 955
2 Neque sum particeps felicitatis.
3 Inter matres Argiuas.

4 οὐδ' Αρτεμις λοχία
5 Προσφθέγξαιτ' αὐ τοὺς ἀτέκνους.
6 Δυσαίων δ' ὁ βίος. 960
7 Πλακτὸς δ' ὡσεί τις νεφέλα,
8 Πνεύμασιν ὑπὸ δυσχείμων ἀίσσω.

Αντιστροφή.

1 Επτὰ ματέρες, ἑπτὰ κούροις
2 Εγενάμεθ' αἱ παλαίπωροι,
3 Κλεινοτάτοις ἐν Αργείοις. 965
4 Καὶ νῦν ἄπαις, ἄτεκνος
5 Γηράσκω δυςηνότατος,
6 Οὔτ' ἐν τοῖς θανόντοις,
7 Οὔτ' ἐν ζῶσιν ἀριθμουμένη,
8 Χωρὶς δή τινα τόνδ' ἴσχουσα μοῖραν. 970

Εποδός.

1 Υπολελειμμένα μοι δάκρυα
2 Μελέα, παῖδες ἐν οἴκοις
3 Κεῖται μνήματα, πένθιμοι
4 Κουραὶ, καὶ στέφανοι κόμας,
5 Αοιδαὶ, τὰς χρυσοκόμας 975

4 Neque Diana, quæ adest parturientibus,
5 Salutet nos amissis liberis.
6 Misera autem erit vita. 960
7 Sicut autem errans nubes,
8 A sæuis ventis impellor.

Antistrophe.

1 Septem matres, septem liberos
2 Peperimus miseræ,
3 Præstantissimos inter Argiuos. 965
4 Et nunc sine liberis, sine filiis
5 Senesco miserrima,
6 Nec inter mortuos,
7 Nec inter viuos numerata,
8 Seorsim ab his sustinens quandam sortem. 970

Epodus.

1 Sunt mihi reliquæ lachrymæ
2 Miseræ, in domo filij
3 Iacent monumenta, lugubres
4 Tonsuræ & coronæ comæ,
5 Cantus, quos auricomus 975

6 Απόλλων οὐκ ἐνδέχεται.
7 Γόοισι δ' ὀρθευομένα,
8 Δάκρυσι νοτερὸν ἀεὶ πέπλων
9 Πρὸς στέρνῳ πτύχα τείχω.

ΑΝΑΠΑΙΣΤΟΙ.

Καὶ μὲν θαλάμους τούσδ' ἐσορῶ δὴ 980
Καπανέως ἤδη, τύμβονθ' ἱερὸν,
Μελάθρων τ' ἐκτὸς
Θησέος ἀναθήματα νεκροῖς,
Κλεινόν τ' ἄλοχον τᾶ καταφθιμένου
Τοῦδε κεραυνῷ πέλας Εὐάδνᾳ, 985
Ἣν Ἰφις αὔξ παῖδα φυτεύει.
Τί ποτ' αἰθερίαν ἔσηκε πέτραν,
Ἣ τῶνδε δόμων ὑπερακρίζει,
Τίνδ' ἐμβαίνουσα κέλευθον;

ΑΝΤΙΣΤΡΟΦΙΚΑ.

Στροφή.

Εὐά. 1 Τί φέγγος, τίν' αἴγλαν 990
2 Εὐφρόσυνον πέλας;
3 Σελάνα τε κατ' αἰθέρα

4 Facem, vbi celeres Nymphæ
5 Equitant per obſcuram *noctem*,
6 Quando nuptiarum
7 Mearum ciuitas Argiua 995
8 Cantilenas felicitatis
9 Magnificè cecinit, & mariti *mei*
10 Armati Capanei, *bellatoris acerrimi?*
11 Acceſſi currens ex meis
12 AEdibus furens, 1000
13 Ignis flammam occupatura, & *in* ſepulchrum
14 Itura
15 Idem, apud Plutonem finitura laborioſam
16 Vitam, æuíque *grauiſſimos* dolores. 1005
»17 Mors enim *eſt* dulciſſima,
»18 Commori morientibus amicis,
»19 Si modò Deus iſta perficiat.
Cho. Sed vidéſne hunc, ſupra cuius portam ſtas,
Rogum, Iouis theſaurum? illic eſt tuus 1010
Maritus domitus face fulminis.

4 Λαμπάδ', ἵν' ὠκυθόαι νύμφαι
5 Ἱππεύουσι δι' ὀρφναίας,
6 Ἡνίκα γάμων
7 Τᾶν ἐμᾶς πόλις Ἀργοῖς 995
8 Ἀοιδὰς εὐδαιμονίας
9 Ἐπύργωσε, καὶ γαμέτα
10 Χαλκοτόξοις τε Καπανέως;
11 Προσέβαν δεμνὰς ἐξ ἐμᾶς
12 Οἴκων ἐκβακχευσαμένα, 1000
13 Πυρὸς φὼς καθέξουσα, τάφον τε
14 Βατεύσουσα τὸν
15 Αὐτὸν ἐς ἀΐδαν καταλύουσ' ἔμμοχθον
16 Βίοτον, αἰανός τε πόνους. 1005
»17 Ἡδὺς γὰρ τοι θάνατος,
»18 Συνθνήσκειν θνήσκουσι φίλοις,
»19 Εἰ δαίμων τάδε δὴ κραίνοι.
χο. Καὶ μὲν ὁρᾶς τοῦδ', ἧς ἐφέστηκας πύλας,
Πυρὰν, Διὸς θησαυρόν; ἔνθεν ὀξὺς ὁς 1010
Πόσις, δαμασθεὶς λαμπάσιν κεραυνίοις.

Αντιςροφή.

Οἰά. 1 Ορᾶς δὴ τελοῦ τὰν,
2 Ην ἔςακα. τύχα δέ μοι
3 Ξυμπάθει ποδὸς. ἀλλὰ τῆς
4 Εὐκλείας χάριν
5 Ενθεν ὁρμάσω,
6 Ταῖς δ' ἀπὸ πέτρας
7 Πηδήσασα πυρὸς ἔσω.
8 Σαρκάτ' αἴθοπι φλογμῷ
9 Πόσει συμμίξασα φίλον,
10 Χρῶτα χρωτὶ πέλας θεμιζά,
11 Περσεφονείας ἥξω θαλάμους·
12 Σε τὸν θανόντ' ἄ ποτ' ἐμᾶ
13 Προδοῦσα ψυχᾷ κατὰ γᾶς.
14 Ἰτω φῶς, γάμοι τε.
15 Εἴθε πνες δίναι δικαίων ὑμεναίων
16 Εν Αρχᾷ φανεῖσι τέκνοισιν.
17 Ο σὸς δ' δίναῖος γαμέτας
18 Σωτηχθεὶς αὔραις ἀδόλοις,
19 Γενναίας ἀλοχῳ ψυχάς.

Antiſtrophe.

Eu. 1 Video certè *ut*æ finem, *ad*
2 Quem acceſſi. fortuna verò mihi
3 Coit pede, *meum iam contingit pedem*. ſed
4 Honeſti nominis gratia
5 Hinc ruam,
6 Hac à rupe
7 Saltans in ignem.
8 Corpúſque ardente flamma
9 Marito commiſcens charum, *&*
10 Corpus *meum* prope corpus *mariti* ponens, *in*
11 Proſerpinæ deſcendam thalamos:
12 Te mortuum nunquam meâ
13 Prodens animâ ſub terra.
14 Valeat lux, nuptiæque.
15 Vtinam aliqui lecti iuſtarum nuptiarum
16 Argis appareant liberis Eua *dne tuis*.
17 Tuus enim *legitimi* lecti maritus
18 Contabeſcens *amoris* aura ſincera,
19 *Cum* coniuge generoſum animum *habens obijt*.

ΙΑΜΒΟΙ.

χο. Καὶ μὴν ὅδ' αὐτὸς σὸς πατὴρ βαίνει πέλας
Γεραιὸς Ἰφις, εἰς νεωτέρους λόγους,
Οὓς οὐ κατειδὼς πρόσθεν, ἀλγήσει κλύων.
Ἰφ. Ω δυςτάλαινα, δυςτάλας δ' ἐγὼ γέρων,
Ηκω, διπλοῦν πένθος δαιμόνων ἔχων.
Τὸν μὲν θανόντα παῖδα Καδμείων δορὶ
Ετεόκλον εἰς τὸν πατρίδα ναυαθλώσων νεκρόν,
Ζητῶν τ' ἐμὸν παῖδ', ἢ δόμων ἐξώπιος
Βέβηκε πηδήσασα, Καπανέως δάμαρ,
Θανεῖν ἐρᾶσα σὺν πόσει. χρόνον μὲν οὖν
Τὸν πρόσθ' ἐφρουρεῖτ' ἐν δόμοις. ἐπεὶ δ' ἐγὼ
Φυλακὰς ἀνῆκα. τοῖς παρεσᾶσιν κακοῖς
Βέβηκεν. ἀλλὰ τῇδ' νιν δοξάζομεν
Μάλις' εἶναι. φράζετ' εἰ κατοίδατε.
Οἰά. Τί τάσδ' ἐρωτᾶς; ἥδ' ἐγὼ πέτρας ἐπὶ
Ορνις τις ὥσεὶ, Καπανέως ἐπὶ πυρᾶς,
Δύςηνον αἰώρημα κρεμάζω πάτερ.
Ἰφ. Τέκνον, τίς αὔρα; τίς στόλος, τίνος χάριν
Δόμων ἐπέβας' ἦλθες εἰς τῆνδε χθόνα;

Chorus.

Atqui ecce ipſe tuus pater accedit propè
Ad nouum ſermonem, ſenex Iphis,
Quem cùm non audierit priùs, iam audiens dolebit.
Iph. O miſera: & ego miſer ſenex,
Venio habens duplicem luctum diuinitus.
Filium enim interfectum Thebana lancea
Eteoclum, in patriam reuecturus mortuum,
Et quærens meam filiam, quæ extra domum
Egreſſa eſt ſaltu, vxor Capanei,
Mori cupiens cum marito. tempore quidem
Superiore cuſtodiebatur domi. poſtea verò quàm ego
Cuſtodiam remiſi, propter præſentia mala
Exceſſit. ſed hîc ipſam coniicimus
Maximè eſſe: dicite an ſciatis.
Eua. Quid iſtas interrogas? ecce ego in ſaxo
Sicut quædam auis, ſupra rogum Capanei,
Infelix *corporis* onus penſile leuo, *libróque* pater.
Iph. Filia, quænam aura? quæ claſſis? cuius *rei* gratiâ
Domo relictâ veniſti in hanc terr am?

Universidad de Deusto Biblioteca

εὐά. Οὐμὲν λάβοις ἂν τῆσδ' ἐμῆς βουλεύματος, 1050
Κλύων. ἀκοῦσαι δ' οὔ σε βούλομαι, πάτερ.
ἴφ. Τί δ' οὐ δίκαιον πατέρα τὸν σὸν εἰδέναι;
εὐά. Κριτὴς ἂν εἴης οὐ σοφὸς γνώμης ἐμῆς.
ἴφ. Σκεύῃ δ' τῇδε τῷ χάριν κοσμεῖς δέμας;
εὐά. Θέλει τι κλεινὸν οὗτος ὁ στόλος, πάτερ. 1055
ἴφ. Ὡς δὴ ἐσ' ἀνδρὶ πενθίμῳ πρέπει σ' ὁρᾶν.
εὐά. Εἰς γὰρ τι πρᾶγμα νεοχμὸν ἐσκευάσμεθα.
ἴφ. Κἄπειτα τύμβῳ καὶ πυρᾷ φαίνῃ πέλας;
εὐά. Ἐνταῦθα γὰρ δὴ καλλίνικος ἔρχομαι.
ἴφ. Νικῶσα νίκῃ τίνα; μαθεῖν χρῄζω σέθεν. 1060
εὐά. Πάσας γυναῖκας, ἃς δέδορκεν ἥλιος.
ἴφ. Ἔργοις Ἀθάνας, ἢ φρενῶν εὐβουλίᾳ;
εὐά. Ἀρετῇ. πόσει γὰρ συνθανοῦσα κείσομαι.
ἴφ. Τί φῄς; τί τοῦτ' αἴνιγμα σημαίνεις σαθρόν;
εὐά. Ἅλοιμι θανόντος Καπανέως τῷδε εἰς πυρά. 1065
φ. Ὦ θύγατερ, οὐ μὴ μῦθον ὀρθὸν πολλοῖς ἐρεῖς.
εὐά. Τοῦτ' αὐτὸ χρῄζω πάντας Ἀργείους μαθεῖν.
ἴφ. Ἀλλ' οὐδέ τι σοὶ πείσομαι δρῶσῃ τάδε.
εὐά. Ὀμμιον· οὐ γὰρ ἂν κίχῃς μ' ἑλοῦσ' χερί.

Eua. Impetum perciperes meorum consiliorum, 1050
Audiens. sed non volo te audire, pater, *quid ad hæc me impulerit.*
Iph. Quid verò, non est iustum patrem tuum scire?
Eua. Elles iudex non sapiens meæ voluntatis.
Iph. Hoc verò cultu cuius *rei* causâ ornas corpus?
Eua. Iste ornatus postulat aliquid eximium, pater. 1055
Iph. At vt ob virum, cuius mors lugetur, non decet *sic ornatam* te videre.
Eua. Ad quandam enim rem nouam sumus paratæ.
Iph. Cur verò prope sepulchrum, & rogum stas?
Eua. Huc enim iam præclaram victoriam adeptura venio.
Iph. Quam victoriam adeptura? *hoc* ex te audire cupio. 1060
Eua. *Vmcam* omnes mulieres, quas videt sol.
Iph. Operibus Mineruæ, an mentis prudentia?
Eua. Fortitudine. cum marito enim mortua iacebo.
Iph. Quid ais? quid significas hoc ænigmate inepto?
Eua. Desiliam in hunc Capanei mortui rogum. 1065
Iph. O filia, nequaquam dicas hunc sermonem apud vulgus.
Eua. Hoc ipsum volo cunctos Argiuos scire.
Iph. Sed ne ego quidem parebo tibi facienti hæc.
Eua. Simile *est*, siquidem non poteris me prehendere rapiens manu.

Καὶ δὴ παρεῖπω σῶμα, σοὶ μὲν οὐ φίλον, 1070
Ἡμῖν δ', καὶ τῷ συμπυρουμένῳ πάσει.
χο. Ἰὼ γυναῖ, δεινὸν ἔργον ἐξειργάσω.
ἴφ. Ἀπωλόμην δύσηνος, Ἀργείων κόραι.
χο. Ἐ, ἐ. ἐτλα τάδε παθοῦν,
Τὸ πάντολμον ἔργον ὄψει πέλας. 1075
ἴφ. Οὐκ ἂν τιν' εὕροιτ' ἄλλον ἀθλιώτερον.
χο. Ἰὼ πέλας. μετέλαχες
Τύχας Οἰδιπόδα, γέρον,
Μέρος, καὶ σὺ πόλις ἐμὰ τλάμων.
ἴφ. Οἴμοι. τί δὴ βροτοῖσιν οὐκ ἔστιν τόδε, 1080
» Νέοις δὶς εἶναι, καὶ γέροντας αὖ πάλιν;
» Ἀλλ' ἐν δόμοις μὲν εἴ τι μὴ καλῶς ἔχῃ,
» Γνώμαισιν ὑστέραισιν ἐξορθούμεθα.
» Ἀλλ' ἐστὶν οὐκ ἔξεστιν. εἰ δ' ἡμῖν νέοι
» Δὶς, καὶ γέροντες, εἴ τις ἐξημάρτανεν, 1085
» Διπλοῦ βίου λαχόντες, ἐξορθούμεθ' ἄν.
Ἐγὼ γὰρ ἄλλους εἰσορῶν τεκνουμένους,
Παίδων τ' ἐρᾶσαι ἐθέλων, πόθῳ τ' ἀπωλλύμην.
Εἰ δ' εἰς τόδ' ἦλθον, κἀξεπειράθην τέκνων,

Iámque demittitur corpus, tibi quidem non gratum: 1070
Nobis verò & isti marito, qui simul comburetur.
Cho. O mulier, atrox facinus fecisti.
Iph. Perij miser, ô Argiuæ puellæ.
Cho. Heu, heu, hæc horrenda passus,
Videbis miser audacissimam rem.
Iph. Neminem alium inuenietis *me* miseriorem. 1075
Cho. O miser: cepisti
Senex fortunæ Oedipi
Partem, & tu misera mea ciuitas.
Iph. Hei mihi, quare non licet hoc hominibus, 1080
» Bis fieri iuuenes, & rursus senes:
» Nam in ædibus quidem si quid non rectè se habeat, *id*
» Posterioribus sententiis emendamus:
» Vitam verò non licet. si autem essemus iuuenes
» Bis, & senes, si quis peccauisset, *id nos* 1085
» Duplicis vitæ compotes facti corrigeremus.
Ego enim videns alios procreare liberos,
Cupiebam etiam liberos, *& eorum* peribam desiderio:
Si verò eò venissem, & fuissem expertus liberos,

Οἷον στέρεσθαι πατέρα γίγνεται τέκνων,
Οὐκ αὖ ποτ' εἰς τόδ' ἦλθον, εἰς ὃ νῦν, κακόν.
Ος ἓς φυτεύσας, καὶ νεανίαν τεκὼν
Λείπω, εἶτα τῆδε νῦν στερίσκομαι.
Εἶεν, τί δὴ χρῆν τὸν παλαίπωρόν με δρᾶν;
Στείχειν πρὸς οἴκους; κἄτ' ἐρημίαν ἰδεῖν
Πολλῶν μελάθρων, δόμοις τ' ἐμοὶ βίῳ.
Η πρὸς μέλαθρα τῆδε Καπανέως μόλω,
Ηδιστα, πρίν γε δή ποτ' ἦν παῖς ἥδε μοι;
Αλλ' οὐκέτ' ὄντιν. ἥν γ' ἐμὲ θρεψάσα
Προσήγετ' αἰεὶ στόμαπ, καὶ κάρα τόδε
»Κατεῖχε χερί. Πατρὶ δ' ἡδὺν ἥδιον
»Γέροντι θυγατρός. δρεπάνων ἢ μείζονες
»Ψυχαὶ, γλυκεῖαι δ' ἧσον εἰς θωπεύματα.
Οὐχ ὡς τάχιστα δῆτά μ' ἄξετ' εἰς δόμους,
Σκότῳ ἢ δώσετ', ἔνθ' ἀσιτίαις ἐμὸν
Δέμας γεραιὸν σωπακεὶς δοφθερῶ;
Τί μ' ὠφελήσει παιδὸς ὀστέων θιγεῖν;
»Ω δυσπάλαιστον γῆρας, ὡς μισῶ σ' ἔχων.
»Μισῶ δ' ὅστις χρήζει σὲ κτείνειν βίον,

Et quale sit patrem priuari liberis,
Nunquam venissem in hoc malum, in quod nunc *ueni*.
Qui cùm plantarim, & genuerim iuuenem
Fortissimum, postea nunc eo priuor.
Eia, quid igitur oportet me miserum facere?
Ire domum? at *ibi* solitudinem videbo
Multarum ædium, & desperationem meæ vitæ.
An vadam ad domum huius Capanei,
Gratissimam quidem *mihi* quondam, dum superstes esset hæc mea filia?
Sed iam non est ampliùs, quæ meas genas
Admouebat semper ori, & hoc caput
»Tenebat manu. Nihil enim dulcius *est* patri
»Seni quàm filia: masculorum enim *sunt* generosiores
»Animi, sed minùs dulces ad blanditias.
Non quàm celerrimè igitur abducetis me domum,
Tenebrisque tradetis, vbi inedia meum
Corpus senile consumptum perdam?
Quid me iuuabit contingere ossa filiæ?
»O ineluctabilis senectus, quàm te odi:
»Odi etiam quotquot volunt extendere vitam.

»Νώτοισι, καὶ χρωμυᾶσι, καὶ μαντεύμασιν
»Παρεκτρέποντες ὀχετὸν, ὥστε μὴ θανεῖν,
»Οὓς χρῆν, ἐπειδὰν μηδὲν ὠφέλουν πόλιν,
»Θανόντας ἔρρειν, κἀκποδὼν εἶναι νέοις.

ΑΝΑΠΑΙΣΤΟΙ.

ἡμι. Ιώ. τάδε δὴ παίδων, καὶ δὴ φθιμένων
Οσᾶ φέρετε, λάβετ' ἀμφίπολοι
Γεραίας ἀμενοῦς (οὐ γὰρ ἔνεστιν
Ρώμη παίδων ὑπὸ πένθους.
Πολλοῦ γὰρ χρόνου σώζεις μέτα δὴ)
Καταλειβομένας τ' ἄλγεσι πολλοῖς.
»Τί γὰρ αὖ μεῖζον τῆδ' ἐπὶ θνατοῖς
»Πάθος ὀξύτερον,
,, Η τέκνα θανόντ' ἐσιδέσθαι;

ΜΟΝΟΣΤΡΟΦΙΚΑ.

παῖς. Φέρω φέρω
Τάλαινα μᾶτερ ἐκ πυρὸς πατρὸς μέλη,
Βάρος μὲν οὐκ ἀβελτὲς, ἀλγέων ὕπερ,
Εν δ' ὀλίγῳ σῶμα πάντα σωθεὶς.
ἡμι. Ιώ, ἰώ.

»Vehiculis, & lectis, & incantationibus,
»Auertentes *uitæ* cursum, ne moriantur,
»Quos oportebat, quia nihil iuuabant Rempublicam,
»Mortuos perire, & è medio sublatos cedere iunioribus.

Semichorus.

Io. iam hæc filiorum, & *igne* iam consumptorum
Ossa auferte, prehenditæ famulæ
Anum infirmam (nullum enim inest
Robur, propter luctum filiorum.
Longum enim tempus *hunc luctum* iam seruas)
Liquescentémque multis doloribus.
»Quod enim hominibus maius hoc
»Malum inuenias,
,, Quàm intueri mortuos liberos?

MONOSTROPHICA.

Puer. Fero, fero,
Miserа mater, ex rogo membra patris,
Pondus quidem non leue propter dolores,
In exiguo verò *loculo* mea omnia componens.
Semi. Hei, hei.

Πᾷ δάκρυα φέρεις φίλα
Ματρὶ τῷ ὀλωλότων,
Σποδοῦ τε πλῆθος ὀλίγον αὐτὶ σωμάτων 1130
Εὐδοκίμων δή ποτ' ἐν Μυκηναίαις;
παῖς. Ἐγὼ δ' ἔρημος, ἀθλίου πατρὸς πάλαι,
Ἔρημον οἶκον ὀρφανιζόμαι, λαβὼν,
Οὐ πατρὸς ἐν χερσὶ, τῷ τεκόντος.
ἡμι. Ἰώ, ἰώ. ποῦ ὄ πόνος ἐμῶν τέκνων; 1135
Ποῦ νυχιομάτων χάρις;
Τροφαί τε ματρὸς, ἀϋπνά τ' ὀμμάτων τέλη,
Καὶ φίλιαι προσβολαὶ προσώπων;
παῖς. Βεβᾶσιν, οὐκ ἔτ' εἰσί σοι μάτερ, τέκνα.
Βεβᾶσιν· αἰθὴρ ἔχει νιν ἤδη, 1140
Πυρὸς πλαγκόπας ἀποδοῦ.
Πολιαὶ δ' ἰώνυσιν τὸν αἶδαν.
Πάτερ, σὺ μὲν τῷ σᾶν κλύεις τέκνων λόγοις.
Ἀρ' ἀπιδοῦχος ἔτι πότ' ἀντιβάσομαι
Σὸν φόνον; Ιφ. εἰ γὰρ γένοιτο τέκνον. 1145
Ὅταν θεοῦ θέλοντος, ἔλθοι μοι δίκα
Πατρῴος. οὔπω κακὸν τόδ' εὕδει.

Quò gestas charas lachrymas
Matri mortuorum,
Exiguámque copiam cineris pro corporibus 1130
Eorum, qui fuerunt olim clari Mycenis?
Puer. Ego verò miser orbatus misero patre,
Accipiens desertam domum viuam orbus,
Non in manibus patris, qui *me* genuit.
Semi. Heu, heu. vbi verò est labor meorum filiorum? 1135
Vbi nocturnorum gaudiorum gratia?
Et educatio materna, & insomnes oculorum impensæ?
Et dulces oris *ad os* applicationes? *i. osculationes.*
Puer. Abierunt, non ampliùs mater, tibi sunt superstites liberi. O *mater*,
Abierunt: æther habet eos iam 1140
Consumptos *in* cinere ignis,
Et volantes confecerunt *iter ad* Plutonem.
Pater, tu quidem audis filiorum tuorum sermones.
Num miles aliquando militabo *propter*
Necem tuam? *ut eam ulciscar?* Iph. Vtinam verò *hoc* fiat, fili, 1145
Vt aliquando volente Deo mihi fiat vindicta
Paterna, *i. de tuo patre Capaneo.* nondum hoc malum dormit.

παῖς. Αἴ, αἴ. γόων ἄλις τύχας,
Ἄλις ἀλγέων πάρεστί μοι.
Σπάσω. ποῦ με δέξεται χάνος 1150
Χαλκέοισιν ὅπλοις Δαναΐδαν στρατηλάτῃ;
Τῷ φθιμένου πατρὸς ἐκδικήσαιμι;
Ἔτ' εἰσορᾶν σε, πάτερ, ἐς' ὄμμάτων δοκῶ,
Φίλον φίλημα τῷδε γήθει τιθέντα σόν.
Λόγων ὃ τῷδε κέλευμα σᾶν,
Ἀεὶ φερόμενον οἴχεται. 1155
Δυοῖν δ' ἄχη, ματέρι τ' ἔλιπες,
Σέ τ' ἔ ποτ' ἄλγη πατρῴα λείψει.
Ἰφ. Ἔχω τοσόνδε βάρος, ὅσον μ' ἀπώλεσεν.
Φέρ', ἀμφὶ μαστὸν ὑποβάλω σποδόν. 1160
παῖς. Κλαύσαι, τόδε κλύων ἔπος
Στυγνότατον· ἔδηγέ μου φρενῶν.
Ἰφ. Ὦ τέκνον, ἔβας. οὐκέτι φίλον
Φίλον ἄγαλμ' ὄψομαι σῆς ματρός.

IAMBOI.

Θη. Ἀδραστε, καὶ γυναῖκες Ἀργεῖαι γένος, 1165
Ὁρᾶτε παῖδας τοὺς δ' ἔχοντας ἐν χεροῖν

Puer. Ah, ah. Luctuum satis *super* fortuna,
Satis dolorum adest mihi.
Consistam. vbi accipiet me voluptas, 1150
Græcorum ducum, æneis armis,
Extincti patris vindicem?
Adhuc ô pater, te coràm aspicere mihi videor,
Tuum iucundum osculum ad *meas* genas applicantem.
Verborum verò solatium tuorum
In aërem sublime fertur. 1155
Reliquisti autem matri luctus duorum,
Téque nunquam paterni dolores relinquent.
Iph. Habeo tantum onus, quantum me perdidit.
Agè, circa vbera subiiciam cineres. 1160
Puer. Lamentor, audiens hunc sermonem
Tristissimum: attigit meum cor.
O fili, abis, non ampliùs charam
Charam effigiem videbo tuæ matris.

Theseus.

Adraste, & mulieres ex Argiuo genere, 1165
Videtis istos pueros, gerentes in manibus.

Universidad de Deusto Biblioteca

Πατέρων ἀρίστων σώματθ', ὧν αὐτοὶ λόμεθα;
Τούτοις ἐγώ σε καὶ πόλις δωρούμεθα.
Ὑμᾶς δὴ τῆδε χρὴ χάριν μεμνημένους,
Σώζειν, ἐρῶντας, ὧν ἐκύρσατ' ἐξ ἐμοῦ. 1170
Πᾶσίν θ' ὑπεῖπον τοῖσδε τοὶς αὐτοὶς λόγοις,
Τιμῶν πόλιν τήνδ', ἐκ τέκνων ἀεὶ τέκνοις
Μνήμην φανερὰν ἐλλόντας, ὧν ἐκύρσατε.
Ζεὺς δ' ξυνίστωρ, οἵ τ' ἐν οὐρανῷ θεοὶ,
Οἵων ὑφ' ἡμῶν τεύχετ' ἠξιωμένοι. 1175
Ἀθ. Θησεῦ, ξύνισμεν πάνθ', ὅσ' Αργείων χθόνα
Δέδρακας ἐσθλὰ, δεομένου δ' ἐργετῶν,
Χάριν τ' ἀγήρω γ' ἔξομεν, γυναῖκα δὲ
Παθόντες, ὑμᾶς ἀντιδραῖν ὀφείλομεν.
Θη. Τί δή ποθ' ὑμῖν ἄλλ' ὑπουργῆσαί με χρὴ; 1180
Ἀθ. Χαῖρ. ἄξιος γὰρ καὶ σὺ, καὶ πόλις σέθεν.
Θη. Ἔστω τάδ'. ἀλλὰ καὶ σὺ τῆδ' αὐτῆδ' τύχοις.
Ἀθη. Ἄκουε Θησεῦ τοῖσδ' Αθηναίας λόγοις,
Α χρὴ σε δρᾶσαι, δρῶντα δ' ὠφελεῖν τάδε.
Μὴ δῷς τάδ' ὀστᾶ τοῖσδ' ἐς Αργείαν χθόνα 1185
Παῖσιν κομίζειν, ῥᾳδίως οὕτω μαθεῖς.

Corpora fortissimorum parentum, quos recepi?
His ego te & ciuitas donamus.
Vos autem oportet recordantes horum gratiam
Seruare, cùm videatis quę nacti sitis ex me. 1170
Omnibus porrò hæc eadem verba, & *mandata* monendi causa dixi,
Vt honore afficiatis hanc vrbem, semper filiis filiorum
Denunciantes memoriam *eorum*, quæ adepti estis.
Iupiter autem testis sit, & Dij in cælo,
Quali beneficio à nobis affecti abeatis. 1175
Ad. Theseu, scimus omnia, quibus Argiuorum agrum
Affecisti, beneficia, rogantem afficiens beneficio.
Habebimus autem non senescentem gratiam: nam præclara
Cùm acceperimus *beneficia*, vobis parem gratiam referre debemus.
The. Quid verò aliud oportet me vobis præstare, 1180
Ad. Saluus sis. dignus enim es tu & tua vrbs.
The. Sint ista, sed tu quoque eadem consequaris.
Min. Audi Theseu hæc Mineruæ verba, *prodesse.*
Quid oporteat te facere, facientémque iuuare *res* istas, i. *huic* Reipubl.
Ne des hæc ossa istis in Argiuum agrum 1185
Pueris ferre, sic facilè dimittens *eos*,

Αλλ'

Ἀλλ' αὐτὰ τῆδ' σῶν, καὶ πόλεως μοχθημάτων,
Πρῶτον λάβ' ὅρκον. τόνδε δὴ ὀμνύναι χρεὼν
Ἀδραστον· οὗτος κύριος τύραννος ὤν,
Πάσης ἐφ' γῆς Δαναϊδῶν ὁρκωμοτεῖ. 1190
Ὁ δ' ὅρκος ἔστω· μή ποτ' Αργείοις χθόνα
Εἰς τήνδ' ἐποίσειν πολέμιον παντευχίαν,
Αλλων τ' ἰόντων ἐμποδὼν θήσειν δορυ.
Ην δ' ὅρκον ἐκλιπόντες ἔλθωσιν πόλιν,
Κακῶς ὀλέσθαι πρὸς τρεῖς Αργείων χθόνα. 1195
Εν ᾧ δὲ τέμνειν χρὴ σφάγιά σ', ἄκουέ μου.
Εστι τρίπους σοι χαλκόπους εἴσω δόμων,
Ον Ιλίᾳ πότ' ἐξαναστήσας βαθρα,
Σπουδῶν ἐπ' ἄλλῳ Ηρακλῆς ὁρμώμενος,
Στῆσαι γ' ἐφεῖτο πυθικῶν πρὸς ἑστίαν. 1200
Εν τῷδε λαιμοὶς ξεῖς τριῶν μηλων τεμὼν
Εγγραψον ὅρκους τρίποδος ἐν κοίλῳ κύτει.
Κἄπειτα σώζειν θεῷ δός, ᾧ Δελφῶν μέλει,
Μνημεῖά θ' ὅρκων, μαρτυρήματθ' Ελλάδι.
Η δ' αὖ διοίξῃς σφάγια, καὶ τρώσῃς φόνον, 1205
Οξύστομον μάχαιραν ἐς γαίας μυχοὶς

Sed pro tuis & vrbis laboribus,
Recipe primùm iuramentum. Oportet autem iurare hunc
Adrastum: hic *enim* rex summam rerum potestatem habens,
Pro vniuersa terra Danaidum iurabit. 1190
Hoc autem erit iusiurandum: nunquam Argiuos terram
In hanc adducturos hostilem exercitum:
Et aliis venientibus, repugnaturos armis.
Si verò violato iuramento venerint contra *hanc* vrbem,
Vt Argiuorum ager malè pereat, precare. 1195
In quo verò *loco* oporteat te hostias cedere, audi ex me.
Est tibi tripos æneis pedibus præditus intra domum,
Quem quondam Ilij sedibus euersis
Ad aliud negotium Hercules festinans,
Mandauit statui ad aram Pythicam. 1200
In hoc secans tria guttura trium ouium,
Inscribe iusiurandum in caua superficie tripodis,
Deinde des seruandum Deo, qui Delphis præsidet,
Vt sit & monimentum fœderis, & testimonium Græciæ.
Quo autem *gladio* hostias, *i. hostiarum guttur* aperueris, & *eas* feriẽs pere-
Illum acutum gladium in terræ recessus (geris cædem, 1205

Κρύψον, παρ' αὐτὰς ἑπτὰ πυρκαϊὰς νεκρῶν.
Φόβον γὰρ αὐτοῖς, ὦ ποτ' ἔλθωσιν πόλιν,
Δείξει θέσθαι ἡσύχιον, καὶ κακὸν νόστον πάλιν.
Δράσεις δ' ταῦτα, πέμπε γῆς ἔξω νεκρούς. 1210
Τεμένη δ', ἵν' αὐτῶν σώματ' ἁγνισθῇ πυρί,
Μέθες παρ' αὐτὼ τρίοδον ἰσθμίας θεοῦ.
Σοὶ μὲν τάδ' εἶπον. παῖσι δ' Ἀργείων λέγω,
Πορθήσετ' ἡβήσαντες Ισμηνοῦ πόλιν,
Πατέρων θανόντων σκληρὰ ζόντες φόνον. 1215
Σύ τ' αὖτ' ἐκ πατρὸς Αἰγιαλεῦ στρατηλάτης
Νέος κατασκὰς, παῖς τ' ἀπ' Αἰτωλᾶν μολὼν
Τυδέως, ὃν ὠνόμαζε Διομήδη πατήρ.
Ἀλλ' οὐ φθονεῖν χρὴ συσκιάζοντας γένυν,
Καὶ χαλκεοπληθῆ Δαναϊδῶν ὁρμᾶν στρατὸν, 1220
Ἑπτάσκοπον πύργωμα Καδμείων ἔπι.
Πικρὰ γὰρ αὐτοῖς ἥξετ', ἐκτεθραμμένοι
Σκύμνοι λεόντων, πόλεος ἐκπορθήτορες.
Κοὐκ ἔστιν ἄλλως ἔκγονοι δ' ἀν' Ἑλλάδα
Κληθέντες, ᾠδὰς ὑστέροισι θήσετε. 1225
Τοῖον στράτευμα σὺν θεῷ προδώσετε.

Abde, iuxta ipsos septem rogos mortuorum:
Metum enim ipsis, si quando venerint *aduersus hanc* vrbem,
Ostensus incutiet, & infelicem reditum *faciet.*
Peractis autem istis, mitte extra terram mortuos: 1210
Lucum etiam, vbi ipsorum corpora purificentur igne,
Concede ad ipsum triuium Deæ Isthmiæ.
Tibi quidem hæc dixi: sed Argiuorum dico filiis,
Adulti capietis Ismeni vrbem, *i. Thebas,*
Vlciscentes necem parentum mortuorum. 1215
Túque AEgialeu pro patre dux
Iuuenis constitutus, & ab AEtolis veniens filius
Tydei, quem nominauit Diomedem pater.
Sed non oportet inuidere iuuenes genis pubescentes,
Et bene armatum Danaidûm exercitum ruere 1220
Aduersus septem turres Cadmeorum, *i. Thebanorum.*
Vbi enim creueritis, venietis acerbi ipsis
Tanquam catuli leonum, expugnatores vrbis.
Non fiet aliter. epigoni verò per Græciam
Vocati facietis posteris cantilenas. 1225
Talem exercitum Deo duce *nobiscum* eò ducetis.

Θη. Δέσποινα Ἀθάνα, πείσομαι λόγοισι σοῖς.
Σὺ γάρ μ' ἀνορθοῖς, ὥστε μὴ ξαμαρτάνειν.
Καὶ τόνδ' ἐν ὅρκοις ζεύξομαι· μόνον σύ με
Εἰς ὀρθὸν ἵστη. σοῦ γὰρ εὐμενοῦς πόλει
Οὔσης, τὸ λοιπὸν ἀσφαλῶς οἰκήσομεν. 1230

ΑΝΑΠΑΙΣΤΟΙ.

Χο. Στείχωμεν Ἀδραστ'. ὅρκια δώσομεν
Τῷδ' ἀνδρὶ, πόλει τ'. ἄξια δ' ἡμῖν
Πεφρεμεμαχήκασι, σέβεσθαι.
* * * * * * * *
* * * * * * * *

Εὐριπίδου Ἱκέτιδες.

The. Domina Minerua, parebo verbis tuis.
Tu enim me dirigis, vt non errem.
Et istum iuramento deuinciam: tantùm tu me
Dirigas. nam te propicia vrbi
Existente, in posterum tutò habitabimus. 1230

Chorus.

Eamus Adraste, iusiurandum demus
Isti viro, & vrbi: digna enim nobis
Laborauerunt, vt colantur. *digni sunt qui pro laboribus antè nostra causa susceptis, ac toleratis, à nobis piè colantur.*

Finis Supplicum.

Universidad de Deusto Biblioteca

Universidad de Deusto Biblioteca

ΕΥΡΙΠΙΔΟΥ ΙΦΙΓΕΝΕΙΑ

Η ΕΝ ΑΥΛΙΔΙ.

EVRIPIDIS IPHIGENIA

IN AVLIDE.

ARGVMENTVM XILANDRI.

Græcorum classis ad Troiam proficiscens in Aulide detinebatur, quòd nullus ventus nauigationem dabat. Calchas vates respondit, Iphigeniam Agamemnonis filiam Dianæ immolandam: ita fore, vt ventus existat. Agamemnon domum mittit, accersítque Iphigeniam, Achilli se eam locaturum prætendens. Mater Clytæmnestra vnà venit. Sed re comperta, acriter cum marito expostulat, Achillem quoque sibi adstipulantem habens. Iphigenia autem persuadet vtrisque, vt ipsam pro salute Græciæ sinant immolari. Diana verò eam cùm esset mactanda abripit, ínque locum eius ceruum supponit. Scena Tragœdiæ est in Aulide. Chorus constat Aulidensibus mulieribus.

ΤΑ ΤΟΥ ΔΡΑΜΑΤΟΣ ΠΡΟΣΩΠΑ.

ΑΓΑΜΕΜΝΩΝ.	AGAMEMNON.
ΠΡΕΣΒΥΤΗΣ.	SENEX.
ΧΟΡΟΣ.	CHORVS.
ΜΕΝΕΛΑΟΣ.	MENELAVS.
ΚΛΙΤΑΙΜΝΗΣΤΡΑ.	CLYTAEMNESTRA.
ΙΦΙΓΕΝΕΙΑ.	IPHIGENIA.
ΑΧΙΛΛΕΥΣ.	ACHILLES.
ΘΕΡΑΠΩΝ.	MINISTER.
ΑΓΓΕΛΟΣ.	NVNCIVS.

PERSONAE HVIVS FABVLÆ SVNT HÆC:

Προλογίζει ὁ Αγαμέμνων. — Prologũ autem agit Agamemnon.

ΑΝΑΠΑΙΣΤΟΙ.

Πρέσβυ, δόμων τῶνδε πάροιθεν στεῖχε. Πρ. στείχω.
Τί ᾗ κραυγάζεις Αγάμεμνον ἄναξ;
ἀγα. Πᾶσα. Πρε. ἀπαδῶ.
Μάλα τὸ γῆρας τοὐμὸν ἄυπνον,
Καὶ ἐπ' ὀφθαλμοῖς ὀξὺ πάρεστιν.
ἀγα. Τίς ποτ' ἄρ' ἀστὴρ ὅδε πορθμεύει;
πρε. Σείριος, ἐγγὺς τῆς ἑπταπόρου
Πλειάδος αἴσσων, ἔτι μεσήρης.
ἀγα. Οὔκουν φθόγγος γ' ἔτ' ὀρνίθων,
Οὔτε θαλάσσης σιγᾷ ἄημα
Τόνδε κατ' Εὔριπον ἔχουσιν.
πρε. Τί ᾗ σὺ σκιρτᾷς ἐκ τοῦ αἴσσεις
Αγάμεμνον ἄναξ;
Ἐπὶ σοὶ ἡσυχία τῆδε κατ' αὖλιν,
Καὶ ἀκίνητοι φυλακαὶ τειχέων.
Στείχομεν εἴσω. Αγα. ζηλῶ σε, γέρον.
»Ζηλῶ σοὶ ἀνδρῶν ὃς ἀκίνδυνον
»Βίον ἐξεπέρασ' ἀγνώς, ἀκλεής.
»Τοὺς δ' ἐν τιμαῖς ἥσσον ζηλῶ.

Agamemnon.

Senex, ante hanc domum procede. *Sen.* Procedo.
Quid verò noui moliris rex Agamemnon?
Agam. Audies. *Sen.* Festino.
Admodum *enim* senectus mea insomnis *est, & vigil,*
Et acumen adest in oculis.
Agam. Quæ stella hæc vehitur cælo?
Sen. Sirius prope septemplicem
Pleiada ruens, in medio sublimis adhuc.
Agam. Non igitur est sonitus neque auium,
Neque maris, & silentia ventorum
Istum Euripum continent *tranquillum.*
Sen. Quid verò tu extra tentorium proruis
Agamemnon rex?
Adhuc enim quies, *& somnus est* hîc in Aulide,
Et *sunt* immotæ custodiæ murorum.
Abeamus intrò. *Agam.* Felicem duco te, senex.
»Felicem enim duco mortalium, quicunque sine periculo
»Vitam transegit ignotus, *&* inglorius:
»Minùs verò felices duco illos, qui sunt in honoribus.

πρε. Καὶ μὴν τὸ καλόν γ' ἐν πᾶσι βίου. 20
ἀγα. Τοῦτο δέ γ' ὅστὶ τὸ καλὸν, σφαλερόν.
» Καὶ τὸ φιλότιμον
» Γλυκὺ μὲν, λυπεῖ δ' προσιόν μόλιον.
Ποτὲ μὲν, τὰ θεῶν οὐκ ὀρθῶθ' ἐν-
τ' ἀνέτρεψε βίον· 25
Ποτὲ δ' ἀνθρώπων γνώμαι πολλαὶ
Καὶ δυσάρεστοι διέκναισαν.
πρέ. Οὐκ ἄγαμαι τοῦτ' ἀνδρὸς ἀρετέον.
» Οὐκ ἐπὶ πᾶσι σ' ἐφύτευσ' ἀγαθοῖς,
» Ἀγάμεμνον, Ἀτρεύς. 30
» Δεῖ δέ σε χαίρειν, καὶ λυπεῖσθαι·
» Θνητὸς γὰρ ἔφυς. κἂν μὴ σὺ θέλῃς,
» Τὰ θεῶν οὕτω βουλόμενα ἔσται.
Σὺ δ' λαμπὰς φάος ἀμπετάσας,
Δέλτον τε γράφεις 35
Τὴν δ', ἣν πρὸ χερῶν ἔτι βαστάζεις,
Καὶ πάλιν γράμματα συγχεῖς,
Καὶ σφραγίζεις, λύεις τ' ὀπίσω,
Ῥίπτεις τε πέδῳ πρόκλυν, θαλερὸν
Κατὰ δάκρυ χέων. 40

Sen. Atqui decus hîc *est* vitæ. 20
Aga. Hoc verò decus est lubricum.
» Et gloriæ cupiditas
» Dulcis quidem *est*, sed dolore afficit cùm adest.
Aliquando enim Deorum cultus non ritè per-
actus euertit vitam. 25
Aliquando verò hominum sententiæ variæ,
Et molestæ *mortalium animos* exacerabant.
Sen. Non laudo ista *in* viro principe.
» Non ad omnia bona genuit te
» O Agamemnon, Atreus: 30
» Oportet enim te gaudere, & dolere.
» Es enim mortalis: &, etiamsi tu non velis: *tamen*
» Deorum numen sic volet.
Tu verò lucernæ lumen aperiens,
Epistolam scribis 35
Hanc, quam adhuc geris in manibus:
Et easdem literas rursus confundis,
Et obsignas, & soluis postea, *denuò resignas*,
Abiicísque tædam humi, largas
Lachrymas effundens. 40

Καὶ τὴν ἀπόρων οὐδενὸς ἐνδεῆς
Μὴ σὺ μαίνεσθαι. τί πονεῖς;
Τί νέον, τί νέον πρὸς σοί, βασιλεῦ;
Φέρε, κοίνωσον μῦθον ἐς ἡμᾶς.
Πρὸς δ' ἄνδρ' ἀγαθὸν, πιστόν τε φράσεις.
Σῇ γάρ μ' ἀλόχῳ τότε Τυνδάρεως
Πέμπεν φερνὴν,
Συνυμφοκόμον τε δίκαιον.

ΙΑΜΒΟΙ.

ἀγα. Ἐθρόνοντο Λήδᾳ θεσπιάδες τρεῖς παρθένοι,
Φοίβη, Κλυταιμνήστρα τ' ἐμὴ ξυνάορος,
Ἑλένη τε· τούτης οἱ τὰ πρῶτ' ὠλβισμένοι,
Μνηστῆρες ἦλθον, Ἑλλάδος νεανίαι.
Δειναὶ δ' ἀπειλαὶ, καὶ κατ' ἀλλήλων φόνος
Ξυνίστατ', ὅστις μὴ λάβοι τὴν παρθένον.
Τὸ πρᾶγμα δ' ἄπορος εἶχε Τυνδάρεω πατεὶ,
Δοῦναί τε, μὴ δοῦναί τε, τῆς τύχης ὅπως
Ἅψαιτ' ἄριστα. καί νιν εἰσῆλθεν τόδε,
Ὅρκους συνάψαι, δεξιάς τε συμβαλεῖν
Μνηστῆρας ἀλλήλοισι, καὶ δι' ἐμπύρων

Et nulla inopia consilij indiges,
Ne insanias: *ob mœrorem, inopiámque consilij fere insanis*. quid laboras?
Quid noui, quid noui tibi adest, ô rex?
Agè, communica sermonem nobiscum:
Dices enim viro bono, & fideli.
Nam tuæ coniugi quondam Tyndareus me
Misit dotem *i. pro dotis parte*,
Iustúmque sponsæ comitem & curatorem.

Agamemnon.

Fuerunt Ledæ Thestiadi tres virgines,
Phœbe, & Clytæmnestra mea coniunx,
Et Helena: huius præstantes opibus
Proci fuerunt, adolescentes Græciæ.
Atroces verò minæ, & mutuę cædes
Parabantur *ab eo*, quisquis non consecutus fuisset virginem.
Hæc igitur res dubium habebat patrem Tyndareum,
Daret, an non daret, & quomodo fortunam
Optimè attingeret: & hoc ei venit in mentem,
Vt iusiurandum mutuò darent, & dextras coniungerent
Proci inter se, & per ardentes victimas.

Σπονδὰς καθεῖναι, καὶ ὀρόσασθαι τάδε,
Ὅτου γυνὴ γένοιτο Τυνδαρὶς κόρη,
Τούτῳ συναμυνεῖν, εἴ τις ἐκ δόμων λαβὼν
Οἴχοιτο, τόν τ' ἔχοντ' ἀπώσασθαι λέχους,
Καὶ στρατεύειν, καὶ καταστρέψαι πόλιν,
Ἑλλὰς ὁμοίως, βάρβαρόν θ', ὅπλων μέτα.
Ἐπεὶ δ' ὅρκῳ ὤθησαν, δὸ δέ πως γέρων
Τέθελγεν αὐτοὺς Τυνδάρεως πυκνῇ φρενὶ,
Δίδωσιν ἐλέσθαι θυγατρὶ μνηστήρων ἕνα,
Ὅτου τυγοῦσα φέροιεν Ἀφροδίτης φίλαι.
Ἡ δ' εἵλετ', ὡς γε μή ποτ' ὤφελεν λαβεῖν,
Μενέλαον. ἐλθὼν δ' ἐκ φρυγῶν ὁ τᾶς θεᾶς
Κρίνας ὅδ', ὡς ὁ μῦθος αὐθέντων ἔχει,
Λακεδαίμονα, ἀνθηρὸς μὲν εἱματίων στολῇ,
Χρυσῷ τε λαμπρὸς, βαρβάρῳ χλιδήματι,
Ἐρῶν ἐρῶσαν ὤχετ' ἁρπαστὰς
Ἑλένην, τὸς Ἰδης βουσάθμ' ἔκδημον λαβών.
Μενέλαος οὖν κατ' Ἑλλάδ' οἰστρήσας μόνος
Ὅρκοις παλαιοὶς Τυνδάρεω μαρτύρεται,
Ὡς χρὴ βοηθεῖν τοῖσιν ἠδικημένοις.

Libationes demitterent, dirísque votis se astrigerent, *se*,
Cui vxor obtigisset Tyndaris puella,
Huic simul opitulaturos esse, si quis ex domo capiens *eam*
Abiret, & depulsuros à lecto habentem,
Et aduersus illum militaturos, & euersuros vrbem,
Græcam pariter, & barbaram, manu armata.
Postquam autem *mutuò* fidem dederunt, tunc astutè senex
Tyndareus eos fefellit callido consilio:
Concessit *enim* filiæ vt eligeret vnum ex procis,
Ad quemcunque grati Veneris flatus *eam* ferrent.
Illa verò elegit (vtinam autem ipse nunquam duxisset *eam*)
Menelaum. veniens autem ex Phrygibus dearum
Iste iudex, vt habet sermo hominum,
Lacedæmona, florens ornatu vestium,
Et auro splendens, barbarico luxu,
Amans amantem abiit abreptam vehens
Helenam, in Idæ bouilia procul à patria ducens.
Menelaus igitur in Græcia incitatus œstro, desertus *à coniuge*
Testatur vetus iusiurandum Tyndareo datum,
Quòd oporteat opem ferre iniuria affectis.

Τοιοὐντεῦθεν οὖν Ἕλληνες αἴξαντες δορὶ,
Τοὐχὶ λαβόντες στενόπορ' Αὐλίδος βάθρα
Ἥκουσι τῆσδε, ναυσὶν, ἀσπίσιν θ' ὁμοῦ,
Ἵπποις τε, πολλοῖς θ' ἅρμασίν γ' ἠσκημένοι.
Κἀμὲ στρατηγεῖν, κἆτα Μενέλεω χάριν,
Εἵλοντο, σύγγονόν γε. τἀξίωμα δ' ἦν
Ἀλλός τις ὤφελ' αὐτ' ἐμοῦ λαβεῖν τόδε.
Ἠθροισμένοι δ' καὶ ξυνεστῶτος στρατοῦ,
Ἡμεθ', ἀπλοίᾳ χρώμενοι κατ' Αὐλίδα.
Κάλχας δ' ὁ μάντις ἀπορίᾳ κεχρημένος,
Ἀνεῖλεν, Ἰφιγένειαν, ἣν ἔσπειρ' ἐγὼ,
Ἀρτέμιδι θῦσαι, τῇ τόδ' οἰκούσῃ πέδον,
Καὶ πλοῦν τ' ἔσεσθαι, καὶ κατασκαφὰς φρυγῶν.
Θύσουσι, μὴ θύσουσι δ', οὐκ εἶναι τάδε.
Κλύων δ' ἐγὼ ταῦτ', ὀρθίῳ κηρύγματι
Ταλθύβιον εἶπον πάντ' ἀφιέναι στρατὸν,
Ὡς οὔποτ' αὖ τλᾶς θυγατέρα κτανεῖν ἐμήν.
Οὗ δὴ μ' ἀδελφὸς πάντα τεσσφέρων λόγον
Ἔπεισε, τλῆναι δεινά. κἂν δέλτοις πτυχαῖς
Γράψας, ἔπεμψα τοὺς δάμαρτα τὴν ἐμήν,

Hinc igitur Græci ruentes ad bellum,
Armis correptis *m* angustas Aulidis sedes
Huius veniunt, nauibus, & clypeis simul,
Ac equis, & multis curribus instructi.
Et me Imperatorem, *primùm quidem mei*, deinde verò Menelai gratiâ,
Elegerunt, fratrem *ipsius*. dignitatem verò
Hanc vtinam aliquis alius nactus esset pro me.
Collecto autem, & congregato exercitu,
Sedemus, cùm non possimus nauigare, in Aulide.
Calchas verò vates cùm valde angeretur animo,
Respondit: Iphigeniam, quam genui ego,
Mactandam Dianæ habitanti hoc solum:
Sic autem futuram nauigationem & euersionem Phrygum,
Mactantibus *Iphigeniam*: non mactantibus verò non fore hæc.
Hæc autem audiens ego, claro præconio
Iussi Talthybium dimittere totum exercitum,
Vt nunquam passurus meam filiam occidi:
Donec tandem me frater omnem admouens rationem,
Persuasit sustinere atrocia. & in epistolæ plicis
Scribens misi ad meam vxorem,

Πέμπειν Αχιλλεῖ θυγατέρ' ὡς γαμουμένῳ. 100
Τό τ' ἀξίωμα πάνδρὸς ἐκγαυρούμενος,
Συμπλεῖν τ' Αχαιοῖς τοιοῦδε' θέλοι λέγων,
Εἰ μὴ παρ' ἡμῶν εἶσιν εἰς Φθίαν λέχος.
Πειθὼ γὰρ εἶχον τῷδε πρὸς δάμαρτ' ἐμοὶ, 105
Ψεύδη συνάψας αὐτὸ παρθένου γάμον.
Μόνοι δ' Αχαιῶν ἴσμεν ὡς ἔχει τάδε,
Κάλχας, Οδυσσεὺς, Μενέλεώς θ'. ἃ δ' οὐ καλῶς
Εγνων τότ', αὖθις μεταγράφων καλὰς πάλιν
Εἰς τῷδε δέλτον, λῦν κατ' ὀφθαλμῶν σκιάν. 110
Λύοντα, καὶ συνδοῦντά μ' εἰσεῖδες, γέρον.
Αλλ' εἶα χώρει, τάσδ' ὁπισθόλας λαβὼν,
Πρὸς Αργος. ἃ δ' κέκρυπτε δέλτος ἐν πτυχαῖς,
Λόγῳ φράσω σοι πάντα τἀγγεγραμμένα.
Πιστὸς γὰρ ἀλόχῳ, τοῖς τ' ἐμοῖς δόμοισιν εἶ.

ΑΝΑΠΑΙΣΤΟΙ.

Πέμπω σοι πρὸς τῆς πρόθεν 115
Δέλτοις ὦ Λήδας ἔρνος.
πρε. Λέγε, καὶ σήμαινε, ἵνα καὶ γλώσσῃ
Σιώπνα τοῖς σοῖς γράμμασιν αὐδῶ.

Vt mittat filiam tanquam nupturam Achilli: 100
Amplificans dignitatem viri,
Et dicens, quòd non velit nauigare cum Achiuis,
Nisi à nobis veniat connubium in Phthiam.
Hanc enim persuasionem habui ad coniugem meam,
Falsas prætextens pro puella nuptias. 105
Soli verò ex Græcis scimus, quomodo se habeant hæc,
Calchas, Vlysses, & Menelaus. Sed quæ non rectè
Tunc decreui, rursus retracto bene scribens
In his literis, quas in vmbra noctis
Soluentem & colligantem vidisti me senex. 110
Sed eia vade, accipiens hanc epistolam,
Ad Argos. Sed quæ occultat epistola in plicis,
Verbis exponam tibi omnia, quæ in *ea sunt* scripta.
Es enim fidelis coniugi & meæ familiæ.

Has mitto tibi præter priores 115
Literas, ô Ledæ germen.
Sen. Dic & significa, vt etiam lingua
Consentientia tuis literis dicam.

αγα. Μὴ σέλλειν τὰν σὰν ἴνιν πρὸς
Ταὶ κολπώδη πέρυγ' Εὐβοίας, 120
Αὔλιν ἀκλύσαν.
Εἰς τὰς ἄλλας ὥρας γὰρ δὴ
Παιδὸς δαίσομεν ὑμεναίους.
πρε. Καὶ πῶς Αχιλλεὺς λέκτρ' ἀμπλακεὼν,
Οὐ μέγα φυσᾶν θυμὸν ἐπαίρει 125
Σοὶ, σῇ τ' ἀλόχῳ;
Τόδε καὶ δεινὸν, σήμαιν' ὅ, τι φῄς.
αγα. Ονομ' οὐκ ἔργον παρέχων Αχιλλεὺς,
Οὐκ οἶδε γάμους, οὐδ' ὅ, τι πράσσομεν,
Οὐδ' ὅ τι κείνῳ παῖδ' ἐπέφησα. 130
Νυμφείοις εἰς ἀγκώνων
Εὐνὰς ἐνδώσειν λέκτροις.
πρε. Δεινά γε τολμᾶς Αγάμεμνον ἀπαξ.
Οὔπω τῆς θεᾶς σὺν παῖδ' ἄλοχον
Φατίσας, ἧγες σφάγιον Δαναοῖς. 135
αγα. Οἴμοι, γνώμας ἐξέσαν.
Αἰ, αἰ. πίπτω δ' εἰς ἄπαν.
Αλλ' ἴθ' ἑρέσσων σὸν πόδα, γήρᾳ.

Agam. Ne mittas tuam filiam ad
Sinuosam alam Eubœæ
Aulidem, quæ non obruitur fluctibus, *i. tranquillam*: 120
Nam in aliud tempus
Filiæ Hymenæos dilatos celebrabimus.
Sen. Et quomodo Achilles frustratus coniugio,
Non valde incandescens incitabit iram
Aduersus te, & tuam coniugem? 125
Hoc etiam est periculosum, dicas quid velis.
Agam. Nomen, non rem præbens Achilles,
Non nouit nuptias, neque quid agamus,
Neque quòd illi filiam promiserim
Nuptiales in complexuum 130
Congressus me daturum lectis.
Sen. Atrocia certè audes rex Agamemnon.
Sic deæ, tuam filiam sponsam
Dicens, ducebas victimam pro Danais?
Agam. Hei mihi, mente excidi, *mentis non sum compos*. 135
Heu heu. incido enim in calamitatem.
Sed vade agitans tuum pedem, senectæ

Μηδὲν ὑπείκων.
πρε. Σπεύδω βασιλεῦ. 140
ἀγα. Μὴ νυῦ, μήτ' ἀλσώδεις ἴζου
Κρηνίας, μήθ' ὕπνῳ θελχθῇς.
πρε. Εὔφημα θρόει.
ἀγα. Παντῇ ᾗ πόρον κιχὼν ἀμείβων,
Λεῦσσε, φυλάσσων μή σε λάθῃ 145
Τροχάλοισιν ὀχοις ὠκυμέναις
Παῖδα κομίζουσ' ἐνθάδ' ἀπωλίᾳ
Δαναῶν πρὸς ναῦς.
πρε. Ἕξω. Αγα. πλήθρον δ' ὀξόρμα.
Ἢν γὰρ νιν πομπαῖς ἀντήσῃς, 150
Πάλιν ὀξορμάσεις τοὺς χαλινούς,
Ἐπὶ Κυκλώπων ἱεὶς θυμέλας.
πρε. Πιστὸς ᾖ, φέρουσα τάδε, πῶς ἔσομαι,
Λέγε, παῖδί σέθεν, τῇ σῇ τ' ἀλόχῳ;
ἀγα. Σφραγῖδα φύλασσ', ἣν ὅδ' ἐλθὼν δέλτῳ 155
Τῇδε κομίζεις.
Ιφ. Λαμπαίνει τόδε φῶς ἤδη
Λάμπουσ' ἠώς.

Nihil cedens.
Sen. Propero rex. 140
Agam. Ne nunc, ne nemoribus cinctos, *ac opacos* consideas *iuxta*
Fontes, neque demulcearis somno.
Sen. Bona verba quæso.
Agam. Vbique verò præteriens biuiam viam,
Vide, obseruans ne fortè te lateat 145
Velocibus rotis præteruecta,
Filiam *meam* portans huc rheda,
Danaorum ad naues.
Sen. Fiet. Agam. Ex septis igitur ociùs exi.
Nam si eius comitatui occurras, 150
Retrò flectes fræna,
Mittens ad solum Cyclopum.
Sen. Quomodo autem credetur mihi dicenti hæc
Filiæ tuæ, & tuæ cœniugi, dic?
Agam. Serua sigillum, quod supra literas 155
Has portas.
Vade. hoc *enim* lumen iam candefacit
Aurora fulgens,

Πύρ τε τεθρίππων τᾶς ἀελίου.
Σύλλαβε μόχθων. 160
"Θνητῶν δ' ὄλβιος εἰς τέλος οὐδεὶς,
"Οὐδ' εὐδαίμων.
"Οὔπω δὲ φυὶς ἄλυπος.

ΕΠΩΔΙΚΑ.

Στροφὴ α'.

χο. 1 Ἔμολον ἀμφὶ θαλαμηπόλαν
2 Ψάμαθον Αὐλίδος ἐναλίας 165
3 Εὐρίπου διὰ χειμάτων
4 Κέλσασα στενόπορθμον
5 Χαλκίδα, πόλιν ἐμὰν προλιποῦ-
6 σ' ἀγχιάλων ὑδάτων τροφὸν,
7 Ταῖς κλειναῖς Ἀρεθούσαις, 170
8 Ἀχαιῶν στρατιὰν ὡς ἴδοιμ' αὖ,
9 Ἀχαιῶν τε πλάτας ναυσιπόρους
10 Ἡμιθέων. ὡς ὅτε Τροί-
11 αν ἐλάταις χιλιόναυσιν,
12 Τὸν ξανθὸν Μενέλαον 175
13 Ἀμέτεροι πόσεις.

Et ignis curruum Solis.
Adiuua *me in his* laboribus. 160
,, Nemo enim mortalium *est* ad finem vsque beatus,
,, Neque felix.
,, Nullus enim adhuc natus est omnis doloris expers.

EPODICA.

Strophe 1.

Ch. 1 Veni ad littoralem
2 Arenam maritimæ Aulidis, 165
3 Per fluctus Euripi
4 Nauigans, angustam
5 Chalcidem, vrbem meam relin-
6 quens, altricem aquarum vicinarum mari,
7 Inclytæ Arethusæ: 170
8 Vt videam exercitum Achiuorum,
9 Et remos, qui naues promouent Achiuorum
10 Semideorum, quomodo ad Troi-
11 am remis mille nauium
12 Flauum Menelaum 175
13 Nostri mariti.

14 Ενέπουσ', Αγαμέμνονά τ' Ἀτρείδαν
15 Στέλλειν ὅπῃ τὰν Ελένᾳν
16 Ἀπ' Εὐρώτα δονακοτρόφου,
17 Πάρις ὁ βουκόλος αἰν ἔλαβεν, 180
18 Δῶρον τᾶς Αφροδίτας,
19 Οτ' ὅπι κρήνᾳ αἴαισι δρόσοις
20 Ηρᾳ Παλλάδι τ' ἔριν ἔριν
21 Μορφᾶς ἁ Κύπρις ἔχεν.

Ανλιστροφὴ ά.

1 Πολύθυτον ἢ δι' ἄλσος Αρ- 185
2 τέμιδος ἤλυθον ὀρομαίαν
3 Φοινίσσουσα παρηίδ' ἐμαν
4 Αἰχμᾶν νεοθαλεῖ,
5 Ασπίδος ἔρυμα, καὶ κλισίας
6 Οπλοφόρους Δαναᾶν θέλου- 190
7 σ' ἵππων ὄχλον τ' ἰδέσθαι.
8 Κατεῖδον ἢ δύ' Αἴαντε συνέδρω,
9 Τὸν Οἰλέως, Τελαμῶνός τε γόνον,
10 Τᾶς Σαλαμῖνος στέφανον.
11 Προτεσίλαόν τ', ὅπι θάκοις 195

14 Sequuntur, & nobilem Agamemnonem,
15 Vt veniant ad Helenam,
16 Ab Eurota in quo naſcuntur arundines,
17 Quam abduxit Paris paſtor, 180
18 Munus Veneris:
19 Quando ad rorem fontanum,
20 Cum Iunone & Pallade litem, litem
21 De forma Venus habuit.

Antiſtrophe I.

1 Per nemus multorum ſacrificiorum Di- 185
2 anæ veni conſpicuam
3 Genam meam rubefaciens
4 Pudore iuuenili,
5 Clypei munimentum, & tentoria
6 Armifera Danaorum vo- 190
7 lens & equorum turmas videre.
8 Vidi autem duos Aiaces cohabitantes,
9 Oilei, & Telamonis filium,
10 Coronam *decúſque* Salaminis,
11 Et Proteſilaum, in ſedibus 195

12 Πεσσῶν ἡδομένους μορ-
13 φᾶισι πολυπλόκοις.
14 Παλαμήδεά θ', ὃν τέκε παῖς ὁ Ποσει-
15 δᾶνος. Διομήδεά θ', ἡ-
16 δονᾶς δίσκου κεχαρημένον.
17 Παρὰ ἢ Μηριόνει Αρεος 200
18 Οζον, θαῦμα βροτοῖσι,
19 Τὸν ἀπὸ νησαίων τ' ὀρέων
20 Λαέρτα τόκον. ἅμα ἢ Νι-
21 ρέα κάλλιστον Αχαιᾶν. 205

Επῳδὸς ά.

1 Τὸν ἰσόνεμον τε ποδοῖν
2 Λαιψηροδρόμον Αχιλῆα.
3 Τὸν ἁ Θέτις τέκε, καὶ
4 Χείρων ἐξεπόνασεν,
5 Εἶδον αἰγιαλοῖσι
6 Παρά τε κρηπάλαις 210
7 Δρόμον ἔχοντα σὺν ὅπλοις.
8 Ἁμίλλαν δ' ἐπόνει ποδοῖν
9 Πρὸς ἅρμα τέτρωρον

12 Delectantes ſe teſſerarum figu-
13 ris multiplicibus.
14 Et Palamedem, quem genuit filius Ne-
15 ptuni, & Diomedem volu-
16 ptatibus diſci gaudentem:
17 Et iuxta Merionem Martis 200
18 Ramum, miraculum hominibus:
19 Et à montibus inſularibus *profectum*
20 Laërtis filium, & ſimul Ni-
21 reum formoſiſſimum Græcorum. 205

Epodus I.

1 Et parem vento pedibus
2 Celeriter currentem Achillem,
3 Quem genuit Thetis, &
4 Chiron inſtituit.
5 Vidi *in* littore,
6 Et ad arenas 210
7 Curſum habentem, *i. currentem* cum armis:
8 Et faciebat certamen pedibus
9 Cum curru quadriiugo.

10 Ἐλίσσων τῶδε νίκας.
11 ὁ δ' ἡνιοχήλατας βοᾶτ' Εὐ-
12 μηλος Φερητιάδας,
13 Οὓς κάλλιστοις εἶδόμαν
14 Χρυσοδαιδάλτοις χαμίοισι πώλοις
15 Κέντρῳ θεινομένους· τοὺς
16 Μὲν μέσους ζυγίους λόφω-
17 κοσίκτῳ τεῖχι βαλίους,
18 Τοὺς δ' ἔξω σειραφόρους
19 Αντήρεις καμπᾶσι δρόμων
20 Πυρρότριχας, μονό-
21 χαλκα δ' ὑπὸ σφυρὰ
22 Ποικιλοδέρμονας.
23 Οἷς παρεπάλλετο
24 Πηλείδας σὺν ὅπλοις περὶ αὐτυγα,
25 Καὶ σύριγγας ἁρματείους.

Στροφὴ β'.

1 Ναῦν δ' εἰς ἀριθμὸν ἦλυθον,
2 Καὶ θέαν ἀθέσφατον,
3 Ταὐγυναικείαν ὄψιν ὀμμάτων

10 Agitans *corpus* pro victoria.
11 Auriga verò clamabat Eu-
12 melus Pheretiades,
13 Cui vidi pulcherrimos
14 Equos frænis auro variè ornatis insignes
15 Stimulo impelli,
16 Medios quidem iugales al-
17 bis maculis distincta coma varios,
18 Illos verò, qui extra *iugum*, catenas ferebant,
19 Obliquos flexibus cursuum
20 Ruffis conspicuos pilis, & solidas
21 Vngulas habentes sub cruribus,
22 Varia pelle, *uarióque colore* præditos.
23 Iuxta quos saltabat
24 Pelides armatus, iuxta rotarum orbem,
25 Et fistulas, *i. modiolos*, curules.

Strophe II.

1 Nauium autem ad *ingentem* numerum veni,
2 Et spectaculum inenarrabile,
3 Muliebrem visum oculorum

4 Ὡς πλήσαιμι μείλινον ἁδονάν.
5 Καὶ κέρας μὲν ἦν
6 Δεξιὸν πλάτας ἔχων
7 Φθιώτης ὁ Μυρμιδόνων Αρης,
8 Πεντήκοντα ναυσὶ θουρίαις.
9 Χρυσέαις δ' εἰκόσιν
10 Κατ' ἄκραν Νηρῆδες ἕστασαν θεαί,
11 Πρύμναις σῆμ' Αχιλλείου στρατοῦ.

Αντιστροφὴ β'.

1 Αργείων δ' ἁ πᾶσ' ἰσήρετμοι
2 Νᾶες, ἕστασαν πέλας.
3 Ων ὁ Μηκιστέως στρατηλάτας
4 Παῖς ἦν, Ταλαὸς ὃν τρέφει πατήρ.
5 Καπανέως τε παῖς
6 Σθένελος. Ατθίδος δ' ἄγων
7 Εξήκοντα νῆας ὁ Θησέως
8 Παῖς, ἑξῆς ἐναυλόχει, θεαν
9 Παλλάδ' ἐν μωνύχοις
10 Ἔχων πτερωτοῖσιν ἅρμασιν, θετόν,
11 Ευσημόν τε φάσμα ναυβάτας.

4 Vt implerem dulci voluptate.
5 Et cornu quidem erat
6 Dextrum remi tenens, *i. dextrum classis cornu tenebat*
7 Phthioticus Myrmidonum exercitus,
8 Quinquaginta nauibus impetuosis *nectus*.
9 Aureis verò simulachris *sculptæ*
10 In summa *nauium parte* stabant Nereides Deæ,
11 *In* puppibus, signum exercitus Achillei.

Antistrophe II.

1 Argiuorum verò istas paribus instructæ remis
2 Naues stabant propè,
3 Quarum dux Meciſtei
4 Erat filius, quem educat pater Talaus,
5 Et Capanei filius
6 Sthenelus. Ex Attica verò ducens
7 Sexaginta naues Thesei
8 Filius, deinceps habebat stationem, Deam
9 Palladem in equestribus
10 Alatis curribus habens collocatam,
11 Faustúmque signum nautis.

Στροφὴ γ'.

1 Τῶν Βοιωτῶν δ' ὅπλισμα, πεντήκοντα
2 Πεντήκοντα νῆας εἰδόμαν,
3 Σημείοις δ' ὁπλισμένας. 255
4 Τοῖς δ' Κάδμος ἦν
5 Χρύσεον δράκοντ' ἔχων
6 Αμφὶ ναῶν κόρυμβα.
7 Λεῖτος δ' ὁ γηγενὴς
8 Αρχε ναύου στρατοῦ, 260
9 Φωκίδος δ' ἀπὸ χθονός.
10 Λοκροῖς δ' τοῖς δ' ἴσας ἄγων
11 Ναῦς Οἰλέως πάις, κλυτὰν
12 Θρονιάδ' ἐκλιπὼν πόλιν.

Αντιστροφὴ γ'.

1 Εκ Μυκηνῶν δὲ τὰς κυκλωπίας, 265
2 Παῖς Ατρέως ἔπεμπε ναυβάτας
3 Ναῦς ἑκατὸν ἠθροισμένους.
4 Σὺν δ' Αδρηστος ἦν
5 Ταγὸς, ὡς φίλος φίλῳ,
6 Ταῖς φυγούσαις μέλαθρα, 270

Strophe III.

1 Et exercitum Bœotorum, marinas
2 Naues quinquaginta vidi,
3 Ornatas signis. 255
4 His autem Cadmus erat
5 Aureum draconem tenens.
6 In nauium rostris.
7 Leitus verò terrigena
8 Dux erat naualis exercitus, 260
9 Ex terra autem Phocensi *uenerat*.
10 Locris verò, *i.* Locrorum *uerò nomine, nauibus* his *numero* pares ducens
11 Naues Oilei filius, claram
12 Throniada vrbem relinquens *uenerat*.

Antistrophe III.

1 Ex Mycenis verò Cyclopeis 265
2 Filius Atrei mittebat nautas
3 Centum nauium collectos.
4 Et simul erat Adrastus
5 Dux, vt amicus cum amico,
6 Helenæ illius, quæ deseruerat domum, 270

7 Βαρβάρων χάριν γάμων,
8 Πρᾶξιν Ελλὰς ὡς λάβοι.
9 Εκ Πύλου δὲ Νέστορος
10 Γερηνίου κατειδόμαν
11 Πρύμνας, σῆμα ταῦ τρόπου, 275
12 Ὁρᾶν πάρεστιν Αλφέον.

Επῳδὸς γ'.

1 Αἰνιανῶν δ' δώδεκα στόλοι
2 Ναῶν ἦσαν, ὧν ἄναξ Γουνεὺς
3 Αρχε. τῶνδε δ' ὦ πέλας,
4 Ηλιδος δυνάστορες, 280
5 Οὓς ἐπειοὺς ὠνόμαζε πᾶς λεώς.
6 Εὔρυτος δ' ἄναστε τῶνδε.
7 Λευκήρετμον δ' ἄρη
8 Τάφιον ἦγε· ὧν Μέγης
9 Ἄναστε, Φυλέως λόχευμα, 285
10 Τὰς Εχίδνας λιπὼν
11 Νήσους, ναυβάτας ἀπροσφόρους.
12 Αἴας δ' ὁ Σαλαμῖνος ἔντροφος,
13 Δεξιὸν κέρας

7 Barbararum gratiâ nuptiarum,
8 Vt susciperet Græcia negotium.
9 Ex Pylo autem Nestoris
10 Gerenij vidi
11 Puppes, *in quibus* signum taurinis pedibus effictum
12 Erat videre, *scil.* accolam Alpheum. 275

Epodus III.

1 AEnianorum autem duodecim classes
2 Nauium erant, quibus rex Guneus
3 Imperabat, prope verò istos
4 Eliidis principes,
5 Quos Epeos vocabat omnis populus: 280
6 Eurytus autem imperabat his.
7 Albis verò remis instructum *naualem exercitum*
8 Taphium ducebat, quibus Meges
9 Præerat, Phylei filius,
10 Relictis Echidnis 285
11 Insulis, quæ nautis sunt inaccessæ.
12 Aiax autem alumnus Salaminis,
13 Dextrum cornu

Universidad de Deusto Biblioteca

14 Πρὸς τὸ λαιὸν ξυνάγε. 290
15 Τῶν ἄσσον ὥρμει πλάταισιν
16 Εχάταισι συμπλέκων
17 Δώδεκ' ὀξυφοιτάταισι
18 Ναυσὶν, ὡς ἄϊον, καὶ ναυβάταν
19 Εἶδόμαν λεών, 295
20 Ωι τις εἰ πρεσβιρμόσοι
21 Βαρβάροις βάριδας,
22 Νόστον οὐκ ἀποίσεται.
23 Ενθα δ' ἄϊον, εἶδόμαν
24 Ναΐον πόρευμα. 300
35 Τάδε κατ' οἴκους κλύουσι, συγκλήτου
26 Μνήμ' ἐω σώζομαι στρατεύματος.

IAMBOI.

πρε. Μενέλαε, τολμᾶς δεινὰ, ἃ σ' ἐ τολμᾶν χρεών.
με. Απελθε, λίαν γε δεσπότασι πιστὸς εἶ.
πρε. Καλὸν γέ μοι τοιοῦδε ὀξωνείδισας. 305
με. Κλαίοις ἄν, εἰ πράσσοις ἃ μὴ πράσσειν σε δεῖ.
πρε. Οὐ χρὴ σε λῦσαι δέλτον, κἀγὼ φέρω.
με. Οὐ δέ σε φέρειν δεῖ πᾶσιν Ελλησιν κακά.

14 Sinistro coniungebat. 290
15 Has propius habebat stationem remis.
16 Extremis coniungens
17 Duodecim celerrimas
18 Naues, vt audiui, & nauticum
19 Populum vidi. 295
20 Cui si quis committat
21 Barbaricas naues,
22 Non auferet reditum, *domum non redibit.*
23 Hîc autem audiui, vidi
24 Naualem expeditionem, *uel agmen nauale.* 300
25 Hæc audiens domi, conuocati
6 Memoriam seruo exercitus.

Senex.

Menelae, audes atrocia, quæ te non decet audere.
Men. Apage, nimis fidelis es dominis.
Sen. Honestum probrum mihi exprobras. 305
Men. Plorabis, si facias, quæ te non decet facere.
Sen. Non oportet te aperire literas, quas ego fero.
Men. Neque oportet te ferre mala omnibus Græcis.

πρε. Αλλως ἀμιλλᾶ ταῦτ', ἄφες ἢ τοῦδε ἐμοί.
πρε. Οὐκ ἀν μεθείμην. Πρ. ἐδοῦ ἐγὼ ἀφήσομαι. 310
με. Σκήπτρῳ τάχ' ἄρα σὸν καταγμάξω κάρα.
πρε. Αλλ' εὐκλεές τοι δεσπότου θνήσκειν ὑπερ.
με. Μέθες. μακροὺς ἢ δοῦλος ὢν λέγεις λόγους.
πρε. Ω δέσποτ', ἀδικούμεθα. σὰς δ' ὀπτολὰς
Εξαρπάσας ὅδ' οὐκ χρεῶν ἐμοῦ βίᾳ,
Αγάμεμνον, ἐδὲν τῇ δίκῃ χρῆσθαι θέλει. 315

Τεοχαῖοι.

ἀγα. Εα, τίς δῆτ' ἐν πύλαισι θόρυβος, καὶ λόγων ἀκοσμία;
πρε. Ο' ὑμὸς, οὐχ ὁ τῆδε μῦθος, κυριώτερος λέγειν.
ἀγα. Σὺ δ' τί τᾶδ' ἐς ἔριν ἀφῖξαι Μενέλεως, βίᾳ τ' ἄγει;
με. Βλέψον εἰς ἡμᾶς, ἵν' ἀρχὰς τοῦ λόγων τοῦτας λάβω. 320
ἀγα. Μῶν τρέσας οὐκ ἀνακαλύψω βλέφαρον, Ατρέως γεγώς;
με. Τοῦδ' ὁρᾶς δέλτον, κακίσων γραμμάτων ὑπηρέτην;
ἀγα. Εἰσορῶ. πρὸς τοῦτο τοῦτο σὰν ἀπάλλαξον χρεῶν.
με. Οὐ, πρὶν ἂν δείξω Δαναοῖς ἅπασι τὰ γεγραμμένα.
ἀγα. Η γὰρ οἶσθ' ἃ μή σε καιρὸς εἰδέναι, σήμαντρ' ἀνεῖς;
με. Ωστέ σ' ἀλγυνῶ γ', ἀνοίξας ἃ σὺ κἀκ εἰρχάσω λάθρᾳ. 325
ἀγα. Πῆ δ' κἀλαβές νιν; ὦ θεοὶ, σῆς ἀναιχυντίας φρενός.

Sen. Frustrà certas hæc, relinque verò mihi has *literas.*
Men. Non relinquam. *Sen.* Neque ego dimittam.
Men. Citò igitur cruentabo caput tuum sceptro. 310
Sen. Sed gloriosum est mori pro dominis.
Men. Dimitte. existens enim seruus dicis longas orationes.
Sen. O domine, iniuria afficimur, tuas enim epistolas
Iste rapiens ex meis manibus vi,
Agamemnon, non vult vti iure. 315

Agamemnon.

Eia, quisnam tumultus est in foribus, quæ verborum insolentia?
Sen. Mea, non huius oratio est potior dictu.
Ag. Tu verò Menelae, quare venisti cum isto in contentionē, & ducis eū vi?
Men. Respice ad nos, vt hinc sumam initium orationis. 320
Ag. Num timens non aperiam palpebras, natus ex Atreo?
Men. Vidésne hanc tabulam ministram pessimarum literarum?
Ag. Video, & primùm abiice hanc ex tuis manibus.
Men. Non, priusquam ostendero omnibus Græcis quæ in *ea sunt* scripta.
Ag. An igitur scis quæ non decet te scire, relaxato sigillo? 325
Men. *Scio*, vt te dolore afficiam, apertis, *agnitisque* malis, quæ tu clā patrasti.
Ag. Vbi verò has *literas* cepisti? ô dij, ô tuæ impudentiam mentis.

Universidad de Deusto Biblioteca

με. Πρὸς δοκῶν σὲ τὴν παῖδ' ἀπ' Ἄργους εἰς στρατευμ' ἀφίξεται.
ἀγα. Τί δέ σε τἀμὰ δεῖ φυλάσσειν; οὐκ αἰσχρὸν τοῦτο τόδε;
με. Ὅτι τὸ βούλεσθαί μ' ἔκνιζε. σὸς γὰρ δοῦλος οὐκ ἔφυν. 330
ἀγα. Οὐχὶ δεινά; τὸν ἐμὸν οἰκεῖν οἶκον οὐκ ἐάσομαι;
με. Πλάγια γὰρ φρονεῖς. τὰ μὲν νῦν, τὰ δ' πάλαι, τὰ δ' αὖ πάλιν.
ἀγα. Ἐκκεκόμψω σαφῶς. Πονηρὸν γλῶσσ' ὄνειδος σοφή.
με. Νοῦς γ' οὐ βέβαιος ἄδικον κτῆμα, κοὐ σαφὲς φίλοις.
Βούλομαι δέ σ' ἐξελέγξαι, οὐ σὺ μὴ τῆς ὀργῆς ὕπο 335
Ἀποτρέπου τἀληθές. ἄκοι καταινῶ λίαν σ' ἐγώ.
Οἶσθ', ὅτ' ἐπῴδαζες ἀρχὴν Δαναΐδαις πρὸς Ἴλιον,
Τῷ δοκεῖν μὲν οὐχὶ χρῄζων, τῷ δὲ βούλεσθαι θέλων,
Ὡς τἀπεινὸς ἦς, ἀπάσης δεξιᾶς πρὸς θιγγάνων.
Καὶ θύρας ἔχων ἀκλείστους τῷ θέλοντι δημοτῷ, 340
Καὶ διδοὺς πρόσρησιν ἑξῆς πᾶσι, κεἰ μή τις θέλοι,
Τοῖς τρόποις ζητῶν πρίασθαι τὸ φιλότιμον ἐκ μέσου;
» Κἆτ' ἐπεὶ κατέσχες ἀρχάς, μεταβαλὼν ἄλλους τρόπους,
» Τοῖς φίλοισιν οὐκ ἔτ' ἦσθα τοῖς πρὶν ὡς πρόσθεν φίλος,
» Δυσπρόσιτος, ἔσω τε κλεῖθρον ἀπαίνως; - Ἀνδρὰ δὲ χρεὼν 345
» Τὸν ἀγαθὸν, πράσσοντα μεγάλα, - Τοὺς τρόπους μεθιστάναι,
» Ἀλλὰ κἠβέβαιον εἶναι τότε μάλιστα τοῖς φίλοις,

Men. Expectans tuam filiam, num Argis veniat *ad* exercitum.
Agam. Quid verò te *res* meas obseruare oportet? nónne impudentis hoc *est*?
Men. Quia voluntas me vellicabat: tuus enim seruus non sum. 330
Agam. Non *sunt hæc* atrocia? non sinar regere meam domum?
Men. Obliqua enim, *uariáque* sentis. alia quidem nũc, alia verò olim, alia ve-
Agam. Es argutus. lingua arguta *est* odiosum malum. (rò mox.
Men. Inconstans verò animus *est* iniusta res, & non perspicua amicis.
Volo autem te conuincere, tu verò ne præ ira 335
Auersare verum. Non valde laudo te ego.
Scis quando cupiebas præfici Græcis ad Ilium,
Specie quidem non volens: voluntate verò cupiens,
Quàm eras humilis, omnem dextram prehensans,
Et habens fores patentes cuilibet popularium, 340
Et dans alloquium ordine omnibus etiam si quis non volebat,
» Moribus quærens imperium à vulgo redimere?
» Deinde postquam potitus es imperio, mutans mores,
» Amicis non amplius fuisti, sicut antè, amicus,
» Difficilis aditu, & rarus intra claustra? virum verò non decet 345
» Probum, *res* magnas gerentem, *& imperio decoratum*, mores mutare.
„ Sed tunc maximè firmum esse amicis,

» Ἡνίκ' ὠφελεῖν μάλιστα δυνατός ἐστιν ὁ τυχών.
Ταῦτα μὲν σοι πρῶτ' ἐπῆλθον, ἵνα σε πρῶθ' εὕρω κακόν.
Ὡς δ' ἐς Αὐλὶν ἦλθες αὖθις, κἀγὼ πανελλήνων στρατὸς, 350
Οὐδὲν ἦθ', ἀλλ' ἐξεπλήσσου τῇ τύχῃ τῇ τῶν θεῶν,
Οὐρίας πομπῆς ἀπαιτῶν. Δαναΐδαις δ' ἀφιέναι
Ναῦς διήγγελον, μάτην ἢ μὴ πονεῖν ἐν Αὐλίδι.
Ὡς δ' ἀόλβου εἶχες ὄνομα, σύγχυσίν τε, μὴ νεῶν
Χιλίων ἄρχων, Περάμου τε πεδίον ἐμπλήσας δορός; 355
Κἀμὲ παρεκάλεις, τί δράσω; τίνα δὲ πόρον εὕρω ποθέν;
Ὥστε μὴ στερέντα σ' ἀρχᾶς, ἀπολέσαι καλὸν κλέος;
Κἆτ' ἐπεὶ Κάλχας ἐν ἱεροῖς εἶπε σὲ θῦσαι κόρῃ
Ἀρτέμιδι, καὶ πλοῦν ἔσεσθαι Δαναΐδαις, ἡδεῖς φρένας,
Ἀσμένως θύειν ὑπέσχης παῖδα. οὐ πέμπτεις ἑκών, 360
Οὐβία, μὴ τοῦτο λέξῃς, σῇ δάμαρτι, παῖδα σὲ
Δεῦρ' ἀποστέλλειν, Ἀχιλλεῖ πρόφασιν ὡς γαμουμένῳ.
Κἆθ' ὑποστρέψας λέλησαι, μεταβαλὼν ἄλλας γραφάς,
Ὡς φονεὺς οὐκέτι θυγατρὸς σῆς ἔσῃ μάλιστά γε.
Οὗτος αὐτός ἐστιν αἰθὴρ ὃς πάσ' ἤκουσεν σέθεν. 365
» Μυρίοι δέ τοι πεπόνθασ' αὐτὸ πρὸς τὰ πράγματα,

» Quando ipse fortunatus maximè potest *eos* iuuare.
Hæc igitur tibi primùm obieci, vbi primùm te inueni malum.
Postquam verò etiam in Aulin venisti, & totus Græcorũ exercitus, 350
Nullus eras: sed consternabaris calamitate diuinitus immissa,
Secunda nauigatione carens: Græci verò, vt dimitteres
Naues, flagitabant, neque frustrà laborares in Aulide.
Quã verò miserũ nomẽ habuisses, & quantã perturbationẽ, nisi nauib.
Mille præpositus fuisses, & Priami cãpũ armatis militib. impleuisses? 355
Et me consulebas, quid faciam? quamnam viam alicubi reperiam?
Ne priuatus imperio præclaram gloriam amitteres.
Deinde postquam in sacrificiis Calchas dixit, vt mactares tuam filiam
Dianæ, atque ita secundam nauigationem fore Græcis, gauisus animo,
Libens mactaturum te esse filiam tuam promisisti, & volẽs iussisti 360
Vxorem tuam, non coactus vi (ne dixeris istud) tuam filiam
Huc mittere, hoc prætextu tanquam nupturam Achilli.
Deinde mutata sententia clam alias literas misisti,
Quòd non sis futurus interfector filiæ tuæ vllo modo.
Hic ipse aër est testis, qui de te hæc audiuit. 365
„ Innumeris autem hoc accidit in negotiis gerendis,

Universidad de Deusto Biblioteca

» Εκπονοῦσ' ἔχοντες, εἶτα δ' ἐξεχώρησαν κακῶς·
» Τὰ μὲν ὑπὸ γνώμας πολιτῶν ἀσπουδήτου, τὰ δ' ἐνδίκως,
» Αδυνατοι γεγαότες αὐτοὶ διαφυλάξασθαι πόλιν.
Ελλάδος μάλις' ἔγωγε τῆς παλαιπώρου σένω, 370
Η θέλουσα δραῦ τι κεδνὸν βαρβάροις, τοὺς ἐδένας,
Καταγελάσαντας ἐξαυήσει διά σε, & τὼ σὼ κόρω.
» Μηδένα' αὐ χρέοις ἔκατι πρεσβεύτὴν θείμην χθονὸς,
» Μηδ' ὅστλων ἄρχοντα. νοεῖν χρὴ τὸν στρατηλάτην ἔχειν
» Πόλεως. ὡς ἄρχων ἀνὴρ πᾶς, ξυνέσιν εἰ ἔχων τύχῃ. 375
χο. Δεινὸν, κασιγνήτοισι γίνεσθαι λόγοις,
» Μάχας θ', ὅταν τοτ' ἐμπέσωσιν εἰς ἔριν.
αγα. Βούλομαί σ' εἰπεῖν κακῶς δή, βραχέα, μὴ λίαν αὖ ὦ
Βλέφαρα πρὸς τὰναιδὲς ἀγαγὼν· ἀλλὰ σωφρονέστερος
» Ως ἀδελφὸν ὄντ'. Ανὴρ γὰρ αἰσχρὸς, αἰδεῖται δ' ὁ φιλεῖ. 380
Εἰπέ μοι, τί δεινὰ φυσᾶς, αἱματηρὸν ὄμμ' ἔχων;
Τίς ἀδικεῖ σε; τῶν κέχρησαι; λέκτρ' ἐρᾶς γε χρῆσαι λαβεῖν;
Οὐκ ἔχομι' αὖ σοι ὠδραχεῖν. ὧν γὰρ κτήσω, κακῶς
» Ηρχες. εἶτ' ἐγὼ δίκην δώσω κακῶν, ὁ μὴ σφαλεῖς;
Η δάκνει σε τὸ φιλόπμον τὸ μόν; ἀλλ' ἐν ἀγκάλαις 385
Εὐπρεπῆ γυναῖκα χρῄζεις, τὸ λελογισμένον παρεῖς,

» Laborant vt hæc, *honores ſcil.* habeant, deinde excedunt turpiter,
» Partim quidem ob ſtultum ciuium iudicium, partim verò iuſtè,
» Cùm non poſſint ipſi tueri Rempublicam.
Ego potiſſimùm gemo miſeram Græciam, (nes,
Quæ cùm velit aliquid glorioſum gerere contra barbaros, nihili homi-
Dimittet *eos* ridentes propter te & tuam filiam.
» Neminem ego facerem præfectum alicuius loci propter opes,
» Neque ducem exercitus: oportet ſapere ducem
» Ciuitatis. quia vir omnis *eſt* dux, ſi ſapientiam habeat. 375
Cho. Acerba *res eſt*, inter fratres fieri verba,
» Et certamina, quando in contentionem inciderint.
Agm. Volo tibi rectè maledicere, idque breuiter, ne nimis ſim, *i. uidear*,
Oculos ad impudentiam deducere: ſed modeſtior *uidear ergo te*,
» Vtputà qui ſis frater meus. Homo. n. turpis nõ ſolet pudore affici. 380
Dic mihi quare acerba ſpiras, habens cruentum oculum?
Quis te iniuria afficit? qua re indiges? coniugiũ bonũ recuperare cupis?
Non poſſum equidem tibi præſtare: quę enim poſſidebas, *illis* malè
» Præfuiſti, *ea malè gubernaſti*. An igitur ego pœnas dabo malorũ *tuorũ*, q
An te mea ambitio mordet? An in complexibus 385 (uõ peccaui?
Formoſam coniugem vis, ratione contempta,

» Καὶ τὸ

» Καὶ τὸ καλὸν, ἔχῃν; Πονηρεῦ φωτὸς ἡδοναὶ κακαί.
Εἰ δ' ἐγὼ γνοὺς πρόσθεν οὐκ εὖ, μετατίθεμαι δίκαια,
» Μαίνομαι; σὺ μᾶλλον, ὅστις ἀπολέσας κακὸν λέχος.
» Αναλαβεῖν θέλεις, θεοῦ σοι τοῦ τύχου διδόντος εὖ. 390
Ωμοσαν τὸν Τυνδάρειον ὅρκον οἱ κακόφρονες
Φιλόγαμοι μνηστῆρες. ἡ δέ γ' ἐλπὶς, οἶμαι μὴν, θεὸς
Εξέπραξεν αὐτὸ μᾶλλον, ἢ σὺ, & τὸ σὸν σθένος.
Οὓς λαβὼν στράτευέ γ'. οἶμαι δ' εἴσῃ μωρίαν φρενῶν
Τοὺς κακῶς παγέντας ὅρκους, & συνωμοσίας μόνας. 395
Τἀμὰ δ' οὐκ ἀποκτενῶ 'γὼ τέκνα. κ τὸ σὸν μὲν εὖ
Πέρα δίκης ἔσται, κακίστης δ' νίδος πορεία.
Εμὲ γὰρ συντήξουσι νύκτες, ἡμέραι τε δακρύοις,
Ανομα δρῶντα, κοὐ δίκαια παῖδας, οὓς ἐγείναμην.
Ταῦτά σοι βραχέα λέλεκται, καὶ σαφῆ, καὶ ῥᾴδια.
» Εἰ δὲ μὴ βούλει φρονεῖν εὖ, τάμ' ἐγὼ θήσω καλῶς. 400

IAMBOI.

χο. Οἶδ' αὖ διάφορα τῶν πάρος λελεγμένων
» Μύθων. καλῶς δ' ἔχουσι φείδεσθαι τέκνων.
με. Αἴ, αἴ. φίλοις ἄρ' οὐχὶ κεκτήμεθα πάλαι;
αγα. Εἰ τοῖς φίλοις γε μὴ θέλεις ἀπόλλυσαι. 405

» Et honeſtate, habere? hominis mali malæ *ſunt* voluptates.
Quòd verò ego non rectè priùs ſentiens, ſententiã *poſtea* mutarim *uſus*
» An *ideò* inſanio? tu magis *inſanis*, qui amiſſa mala cõiuge, (recto cõſilio.
» Eam recipere vis, Deo tibi fortunam ſecundam largiente. 390
Iurauerunt Tyndareo iuramentum ſtulti, &
Nuptiarum cupidi proci. ſed ſpes (vt arbitror) Dea
Effecit hoc magis, quàm tu, aut tuum robur. tiã mentis
Quibus aſſumptis bellum auſpicare. cognoſces autem (opinor) (ſtulti-
Malè pactum iuſiurandum, & ſimul per vim extortum *fuiſſe*. 395
Ego verò nõ interficiam meos liberos. quod autẽ *eſt* tibi commodũ, *id*
Præter ius erit, vindicta *ſaliæ tuæ* peſſimæ coniugis.
Me verò conficient noctes, diéſque lachrymis,
Si faciam iniqua, & iniuſta in filios, quos genui.
Hæc tibi breuiter dicere volui, quæ ſunt & clara, & facilia. 400
» Quòd ſi non vis ſapere, ego mea rectè curabo.

Chorus.

Hi diſſimiles ſunt priùs dictis
» Sermonibus. probè autem monent parcere liberis.
Men. Heu heu, non igitur habeo miſer amicos?
Agm. Si non vis perdere amicos. 405

Universidad de Deusto Biblioteca

με. Δείξεις ᾖ ποῦ μοι πατρὸς ἐκ τωτοῦ γεγώς;
ἀγα. Συνζωφρονεῖν σοι βούλομ', ἀλλ' οὐ σωφρονεῖν.
με. Ες κοινὸν ἀλγεῖν τοῖς φίλοισι χρὴ φίλους.
ἀγα. Εὖ δρῶν ᾠδαγάλει μ', ἀλλὰ μὴ λυπῶν ἐμέ.
με. Οὐκ ἄρα δοκεῖ σοι τάδε πονεῖν σὺν Ἑλλάδι; 410
ἀγα. Ἑλλὰς ᾖ σὺν σοὶ κατὰ θεὸν νοσεῖ τινα.
με. Σκήπτρῳ νῦν αὐχεῖς, σὸν κασίγνητον πρόδοὺς.
Ἐγὼ ᾖ ἐπ' ἄλλας εἶμι μηχανὰς τινας,
φίλοις τ' ἐπ' ἄλλοις. Αγ. ὦ Πανελλήνων ἄναξ
Αγάμεμνον, ἥκω παῖδά σοι τὴν σὴν ἄγων, 415
Ην Ιφιγένειαν ὠνόμασάς ποτ' ἐν δόμοις.
Μήτηρ δ' ὁμαρτεῖ, σῆς Κλυταιμνήστρας δέμας,
Καὶ παῖς Ορέστης, ὥστε τερφθείης ἰδὼν,
Χρόνον παλαιὸν δωμάτων ἔκδημος ὤν.
Αλλ' ὡς μακρὰν ἔτεινον, Εὔρυτον πάρα 420
Κρήνην ἀναψύχουσι θηλύπουν βάσιν,
Αὐταί τε πῶλοί γ'. εἰς ᾖ λειμῶνα χλόην
Καθείμεν αὐτὰς, ὡς βορᾶς γεύσαιατο.
Ἐγὼ ᾖ προδρομος σῆς ᾠδαγωγὸς χάριν
Ηκω. πέπυσται γὰρ στρατὸς. παρεῖα ᾖ 425

Men. Vbi verò oſtẽdes quòd ſis *meus frater* ex eodem, quo ego, patre natus?
Aga. Volo tecum ſapere, ſed non ſimul furere.
Men. Atqui oporteramicos cum amicis dolere communiter.
Aga. Accerſe me rectè facturus: ſed non, me dolore affecturus.
Men. Annon tibi videtur in his laborandum eſſe cum Græcia? 410
Aga. Græcia verò à neſcio quo lymphata Deo tecum inſanit.
Men. Tu glorioris nunc regno, prodens tuum fratrem.
Ego verò ad alias artes me conferam,
Et ad alios amicos. Nun. O rex omnium Græcorum
Agamemnon, veni adducens tibi tuam filiam, 415
Quam Iphigeniam olim nominaſti in ædibus.
Mater autem comitatur, tua coniunx Clytæmneſtra,
Et filius Oreſtes, vt delecteris conſpectu *horum*:
Quia iam pridem procul abes à *tuis* ædibus peregrè degens,
Sed quia longum *iter* fecerunt, ad Eurytum 420
Fontem, reficiunt fœmineos pedes,
Et equæ ipſæ in gramen verò prætorum
Dimiſimus ipſas, vt guſtent cibum.
Ego verò præcurſor propter tuum apparatum
Venio: exercitus enim *hoc* audiuit. velox enim 425

Διῆξε φήμη παῖδα σὴν ἀφιγμένην.
Πᾶς δ' εἰς θέαν ὅμιλος ἔρχεται δρόμῳ,
»Σὴν παῖδ' ὅπως ἴδωσιν. Οἱ δ' εὐδαίμονες,
»Εν πᾶσι πλεινοὶ, καὶ τὸ βλέπειν βροτοῖς.
Λέγουσι δ', ὑμέναιός τις ἢ τί τρᾶσσεται; 430
Η πόθον ἔχων θυγατρὸς Αγαμέμνων ἄναξ,
Εκέμισε παῖδα; τῷδ' αὐ ἥκουσας τάδε,
Αρτέμιδι τρεφεῖν ζῶσι τὴν νεανίδα
Αὐλίδος ἀνάσσῃ. τίς νιν ἄξεταί ποτε;
Αλλ' εἶα. τἀπὶ σοῖσι δ' ἐξάρχου κανᾶ. 435
Στεφανοῦσθε κρᾶτα καὶ σὺ Μενέλεως ἄναξ,
Υμέναιον δ' τρέπτε. καὶ κῶμος τέγας
Λωτὸς βοάσθω, καὶ πεδῶν ἔσω κτύπος.
Φῶς γὰρ τόδ' ἥκει μακάριον τῇ παρθένῳ.
ἀγα. Επῄνεσ'. ἀλλὰ στεῖχε δωμάτων ἔσω. 440
Τἀδ' ἄλλ', ἰούσης τῆς τύχης ἔσται καλῶς.
Οἴμοι, τί φῶ δύσηνος; ἄρξομαι σέθεν.
Εἰς οἷ' ἀνάγκης ζεύγματ' ἐμπεπτώκαμεν.
Υπῆλθε δαίμων, ὥστε τῷδ' σοφισμάτων
Πολλῷ γενέσθαι τῷδ' ἐμοῦ σοφώτερος. 445

Peruaſit *ipſum* fama, veniſſe tuam filiam.
Omnis igitur exercitus curſu venit ad ſpectaculum,
»Vt videant tuam filiam. Fortunati verò *uiri*
»Inter omnes homines *ſunt* inclyti, & conſpicui.
Dicunt autem, Eſtne aliquis hymenæus? aut quid agitur? 430
An deſiderio affectus rex Agamemnon filiæ,
Curauit adduci eam? ab aliis hæc audires:
Dianæ initiant adoleſcentulam
Reginæ Aulidis. quiſnam eam ducet?
Sed eia omittamus hæc. tu verò primitias fer Dianæ domi,
Coronate capita, & tu rex Menelae, 435
Appara nuptias, & in domo
Sonet tibia, & ſonitus ſit pedum:
Venit enim hic dies felix puellæ.
Aga. Laudo: ſed vade intra ædes.
Reliqua enim fauente fortunâ proſperè cedent. 440
Hei mihi, quid dicam miſer? à te incipiam.
In quale vinculum fati incidimus?
Anteuertit *me* fortuna, vt technis
Meis longè ſit aſtutior. 445

» Ἡ δυς γλώσσια δ' ὡς ἔχει τι χρήζιμον;
» Καὶ γὰρ δακρῦσαι ῥαδίως αὐτοῖς ἔχει,
» Ἀνολβά τ' εἰπεῖν. τοῖς δε γενναίῳ φύσιν
» Ἅπαντα ταῦτα. σωφρονέστερα γε τοῦ βίου
» Τὸν δῆμον ἔχομεν, τοῖς τ' ὄχλῳ δουλεύομεν. 450
Ἐγὼ γὰρ ἐκβαλεῖν μὲν αἰδοῦμαι δάκρυ,
Τὸ μὴ δακρῦσαι δ' αὖτις αἰδοῦμαι πάλαι,
Εἰς τὰς μεγίστας συμφορὰς ἀφιγμένος.
Εἶεν, τί φήσω πρὸς δάμαρτα τὴν ἐμήν;
Πῶς δέξομαί νιν; ποῖον ὄμμα συμβαλῶ; 455
Καὶ γάρ μ' ἀπώλεσ' ὅτι κακοῖς, ἃ μοι πάρα,
Ἐλθοῦσ' ἄκλητος. εἰκότως δ' ἁμ' ἕπετο
Θυγατρὶ νυμφεύσουσι, καὶ τὸ φίλτατον
Δώσουσ', ἵν' ἡμᾶς ὄντας εὑρήσῃ κακούς.
Τὴν δ' αὖ πάλαιναν παρθένον, τί παρθένον; 460
Ἀιδης νιν, ὡς ἔοικε, νυμφεύσει τάχα.
Ὡς ὤκτισ'. οἶμαι γάρ νιν ἱκετεῦσαι τάδε.
Ὦ πάτερ, ἀποκτενεῖς με; τοιούτοις γάμοις
Γήμειας αὐτός, χ' ὡς λῇς ἔστι σοι φίλος.
Παρὼν δ' Ὀρέστης ἐγγὺς ἀναβοήσεται 465

,, Ignobilitas verò quantum habet vtilitatis?
,, Etenim licet illis facilè lachrymari,
,, Et dicere tristia: nobilibus verò genere
,, Omnia ista *negata sunt*. gubernatorem enim vitæ
,, Habemus populum, & seruimus plebi. 450
Equidem vereor emittere lachrymas,
Rursus verò pudet me miserum non lachrymari,
In maximas calamitates delapsum.
Esto, quid dicam ad meam coniugem?
Quomodo excipiam eam? quos oculos *in eam* coniiciam? 455
Etenim me perdidit propter mala, quæ mihi adsunt,
Cùm venerit non vocata: iure autem secuta est
Filiam, nuptias *eius* celebratura, & charissimas *res*
Datura, vbi nos inueniet perfidiosos.
Hanc verò miseram virginem, quid virginem *uocat?* 460
Pluto, vt opinor, eam breui ducet.
Vt *eam* miseror. arbitror enim ipsam *mihi* supplicem hæc dicturam.
O pater occides me? tales nuptias
Celebres ipse, & quisquis tibi charus est.
Orestes autem propè stans, clamabit 465

οὐ συνετὰ συνετῶς. ἔτι γὰρ ἐστὶ νήπιος.
Αἰ, αἰ. τὸν Ἑλένης ὡς μ' ἀπώλεσεν γάμον
Γήμας ὁ Πριάμου Πάρις, ὅς μ' εἰργάσατο τάδε.
χο. Κἀγὼ κατοικτείρ, ὡς γυναῖκα δεῖ ξένῳ
Ὑπὲρ τυράννων συμφορᾶς καταστένειν. 470
με. Ἀδελφέ, δός μοι δεξιᾶς τῆς σῆς θιγεῖν.
ἀγα. Δίδωμι. σὸν γὰρ τὸ κράτος, ἄθλιος δ' ἐγώ.
με. Πέλοπα κατόμνυμ', ὃς πατὴρ τοὐμοῦ πατρός,
Τοῦ σοῦ τ' ἐκλήθη, τὸν τεκόντα τ' Ἀτρέα,
Ἢ μὴν ἐρεῖν σοι ἀπὸ καρδίας σαφῆ, 475
Καὶ μὴ τοιτήδες μηδέν, ἀλλ' ὅσον φρονῶ.
Ἐγώ σ' ἀπ' ὄσσων ἐκβαλόντ' ἰδὼν δάκρυ,
Οἰκτείρα, κἀυτὸς αὐτεφῆκά σοι πάλιν,
Καὶ τῆσδ' παλαιᾶν ἐξαφίσαμαι λόγων,
Οὐκ εἰς σε δεινός. εἶμι δ' ὅπερ εἶ σὺ νῦν. 480
Καί σοι παραινῶ μήτ' ἀποκτείνειν τέκνον,
» Μήτ' ἀντελέσθαι τὸ μόν. οὐ γὰρ ἔνδικον,
» Σὲ μὲν στενάζειν, τάμὰ δ' ἡδέως ἔχειν.
Θνήσκειν τε τοὺς σοὺς, τοὺς δ' ἐμοὺς ὁρᾶν φάος.
Τί βούλομαι γάρ; οὐ γάμους ἐξαιρέτους 485

Non intellecta intelligibiliter: adhuc enim est infans.
Heu heu, vt perdidit me, nuptias *cum Helena*
Celebrans Paris filius Priami, qui mihi fecit hæc.
Cho. Et ego misericordia cõmoueor, quemadmodum decet mulierẽ pere- (grinam,
Propter calamitatem principum ingemiscere. 470
Men. Frater, da mihi vt tuam dextram contingam.
Aga. Do. tua est enim victoria, ego verò miser.
Men. Iuro Pelopem, qui pater mei patris,
Et tui vocabatur, & Atreum qui genuit illum,
Certè dicturum me tibi esse ex animo, apertè,
Et nihil artificiosum, sed ita vt sentio. 475
Ego cùm viderem te ex oculis emittere lachrymas,
Misertus sum *tui*, & ipse vicissim emisi *lachrymas*, propter te,
Et discedo à priore sententia.
Non *uolo* in te *esse* crudelis. vado enim eò vbi tu nunc es,
Et tibi suadeo, ne interficias filiam *tuam*, 480
,, Neque anteferas meam *utilitatem*: non enim iustum *est*
,, Te quidem gemere, me verò suauiter habere.
Et tuos quidem mori, meos verò aspicere *hanc* lucem.
Quid enim volo? an non egregias nuptias 485

Αλλοις λάβοιμ' αν, εἰ γάμων ἱμείρομαι;
Αλλ' ἀπολέσας ἀδελφὸν, ὃν μ' ἥκιστ' ἐχρῆν,
Ελένην ἕλωμαι, τὸ κακὸν ἀντὶ τἀγαθοῦ;
Αφρων, νέος τ' ὢν πρίν. τὰ πράγματα δ' ἐγνῶθεν
Σκοπῶν, ἐσεῖδον, οἷον ὢν κτείνειν τέκνα. 490
Αλλως τε μ' ἔλεος τῆς ταλαιπώρου κόρης
Εἰσῆλθε, συγγένειαν ἐννοουμένου.
Η τῆσδ' ἐμῆς ἕκατι θνεσθαι χρέων
Μέλλει. τί δ' Ελένης παρθένῳ τῇ σῇ μέτα;
Ἱππο γρατιὰ δ' ἀμφιλυθεῖσ' ἐξ Αυλίδος. 495
Σὺ δ' ὄμμα παῦσαι δακρύοις τέγγων τὸ σὸν
Αδελφὲ, κἀμὲ πρὸς δακρυῶν εἰς δάκρυα.
Εἰ δέ τι κόρης σῆς θεσφάτων μέτεστί σοι,
Μή μοι μετέστω. σοὶ νέμω τοὐμὸν μέρος.
Αλλ' εἰς μεταβολὰς ἦλθον ἀπὸ δεινῶν λόγων, 500
Εἰκὼς πέπονθα. τὸν ὁμόθεν πεφυκότα
» Στέργων, μετέπεσον. Ανδρὸς ἐσθλοῦ τρόποι
» Τοιοίδε, χρῆσθαι τοῖσι βελτίστοις ἀεί.
Χο. Γεννᾶι' ἔλεξας, Ταντάλῳ τε τοῦ Διὸς
Πρέποντα. προγόνους οὐ καταισχύνεις σέθεν. 505

Alias apparare possum, si nuptias desidero?
Sed perdens fratrem, quem me minimè oportebat *perdere*,
Helenam accipiam, malum pro bono?
Stultus & iuuenilis eram prius: sed propiùs rem
Inspiciens, vidi quale *malum* sit interficere liberos. 490
Præterea verò me miseratio infelicis puellæ
Subiit, cogitantem cognationem *nostram*,
Quæ propter meas nuptias mactanda
Est. quid enim rei est tuæ filiæ cum Helena?
Eat exercitus dimissus ex Aulide. 495
Tu verò desiste oculos tuos irrigare lachrymis
Frater, & me prouocare ad lachrymas.
Quòd si quæ oracula habes de tua filia,
Nihil ad me pertinent. tibi tribuo meam partem.
Sed veni in mutationem à crudeli sententia, 500
AE quum mihi accidit *fratrem* eodem patre fatum
» Amans, mutatus sum. Boni viri mos est
» Ille, semper optima sententia vti.
Cho. Generosa dixisti, & Tantalo filio Iouis
Digna: non dedecoras tuos maiores. 505

Αγα. Αἰνῶ σε Μενέλαε, ὅτι παρὰ γνώμην ἐμὴν
Υπέθηκες ὀρθῶς πρὸς λόγους, σοῦ τ' ἀξίως.
Με. Ταραχή γ' ἀδελφῶν ἵνα δι' ἔρωτα γίγνεται,
» Πλεονεξίαν τε δωμάτων ἀπέπτυσα
» Τοιαύδε συγγένειαν ἀλλήλων πικράν. 510
Αγα. Αλλ' ἥκομεν δὴ εἰς ἀναγκαίας τύχας,
Θυγατρὸς αἱματηρὸν ὀκτραῦξαι φόνον.
Με. Πῶς; τίς σ' ἀναγκάσει σε τὴν σὴν κτανεῖν;
Αγα. Απας Αχαιῶν σύλλογος στρατεύματος.
Με. Οὐκ, εἴν νιν εἰς Αργος γ' ἀποστελεῖς πάλιν. 515
Αγα. Λάθοιμι τοῦτ' αν. ἀλλ' ἐκεῖν' ἀλήσομαι.
Με. Τὸ ποῖον; ἄθι χρὴ λίαν ταρβεῖν ὄχλον.
Αγα. Κάλχας ἐρεῖ μαντεύματ' Αργείων στρατῷ.
Με. Οὐκ, εἰ θανεῖν γε πρόσθε. τοῦδ' ἀμαρές.
Αγα. Τὸ μαντικὸν πᾶν ἀστέρμα, φιλόδημον κακόν. 520
Με. Κἀδέν γ' ἄχρηστον, οὐδὲ χρήσιμον παρόν.
Αγα. Εκεῖνο δ' ἀδέδοικας, ὅ μ' εἰσέρχεται;
Με. Ον μὴ σὺ φράζεις, πῶς ὑπολάβοιμι λόγον;
Αγα. Τὸ Σισύφειον ἀστέρμα πάντ' οἶδεν τάδε;
Με. Οὐκ ἔς', Οδυσσεὺς ὅ, ἵν σε κἀμὲ πημανεῖ. 525

Agam. Laudo te Menelae, quòd præter meam opinionem
Rectè hæc verba subiecisti, & vt te decet.
Men. Discordia fit aliqua fratrum propter amorem,
,, Et cupiditatem familiæ: abominor
,, Talem cognationem acerbam mutuò.
Atqui peruenimus in necessarias calamitates, 510
Vt cruentam cædem exerceam in filiam meam.
Men. Quî? quis verò coget te tuam *filiam* occidere?
Agam. Vniuersus conuentus copiarum Græcarum.
Men. Non, si rursus ipsam Argos mittas.
Agam. Eatenus possim fallere, sed illa in re non potero fallere. 515
Men. Quid est illud? non oportet turbam nimis timere.
Agam. Calchas aperiet oracula exercitui Græcorum.
Men. Non, si antè moriatur, hoc autem facile *est*.
Agam. Totum genus vatum est gloriæ cupidum & malum.
Men. Neque inutile neque vtile est. 520
Agam. Illud verò non times, quod mihi subit?
Men. Quomodo possum suspicari eum sermonem, quem tu non dicis?
Agam. Genus Sisyphi nouit hæc omnia.
Men. Nihil est, in quo me & te lædere possit Vlysses. 525

ἀγα. Ποικίλος ἀεὶ πέφυκε, τῷ γ' ὄχλου μέτα.
με. Φιλοτιμία μὴν ἐνέχεται, δεινῷ κακῷ.
ἀγα. Οὐκοῦν δόκει νιν ἑστάντ' ἐν Αργείοις μέσοις,
Λέξειν ἃ Κάλχας θέσφατ' ἐξηγήσατο,
Κἀμ' ὡς ὑπέσχου θῦμα. κἄπα ψεύδομαι 530
Αρτέμιδι θύειν. ὃς ξυναρπάσας στρατὸν,
Σὲ κἀμ' ἀποκτείναντας Αργείοις κόρῃ
Σφάξαι κελεύσει. κἂν πρὸς ἄργος ἐκφύγω,
Ελθόντες αὐτοῖς τείχεσιν κυκλωπίοις
Ξυναρπάσουσι, καὶ κατασκάψουσι γῆν. 535
Τοιαῦτα τἄμὰ πήματ'. ὦ τάλας ἐγὼ,
Ως ἠπόρημαι πρὸς θεῶν τὰ νῦν τάδε.
Εν μοι φυλάξον Μενέλεως, αἰὰ στρατὸν
Ελθὼν, ὅπως αὖ μὴ Κλυταιμνήστρα τάδε
Μάθῃ, πρὶν ἄδη παῖδ' ἐμὴν προθῦσ' λαβὼν, 540
Ως ἐπ' ἐλαχίστοις δακρύοις πράσσω κακῶς.
Υμεῖς τε σιγὴν ὦ ξέναι φυλάσσετε.

ΕΠΩΔΙΚΑ.

Στροφή.

χο. 1 Μάκαρες, οἳ μετρίας θεοῦ,

Ag. Semper eſt varius apud populum.
Men. Ipſe eſt ambitioſus, quod eſt ingens malum.
Ag. Ergo puta nunc eum ſtantem in medio Græcorum
Dicturum eſſe oracula ea, quæ enarrauit Calchas,
Et quomodo ego promiſerim ſacrificium, quod deinde recuſem 530
Dianæ me facturum: ita in ſuam ſententiam pertrahens exercitum
Me & te interfectis, Græcos puellam
Mactare iubebit. quòd ſi ad Argos fugero,
Venientes, cum ipſis mœniis Cyclopiis
Deuaſtabunt, & euertent terram. 535
Talia *ſunt* mea mala. ô me miſerum,
Ad quam anguſtiam à Diis in hac re nunc redigor?
Vnum mihi caueto Menelae, per exercitum
Veniens, vt ne Clytemneſtra hæc
Reſciſcat, priuſquam Plutoni filiam meam acceptã immolauero. 540
Vt ſim miſer breuiſſimis lachrymis.
Vóſque ô peregrinæ, ſilentium ſeruate.

EPODICA.

Strophe 1.

Ch. 1 Beati qui moderatæ Deæ,

2 Μετὰ τε

» 2 Μετά τε σωφροσύνας μετέχον
» 3 Λέκτρων Αφροδίτας,
» 4 Γαλανείᾳ χρησάμενοι. 545
5 Μαινόμεν' οἴστρων, ἔθι δὴ
6 Δίδυμ' ἔρως χρυσοκόμας
7 Τόξ' ἐντείνεται χαρίεντα.
8 Τὸ μὲν ἐς' ἀγαθὸν πότμῳ,
9 Τὸ δ' ἐπὶ συγχύσει βιοτᾶς. 505
10 Απενέπω νιν ἀμετέρων
11 Κύπρι καλλίστα θαλάμων.
» 12 Εἴη δέ μοι μετρία μορφὰ
» 13 Χάρις, πόθοι δ' ὅσιοι.
14 Καὶ μετέχοιμι τᾶς ἀφροδίτας, 555
15 Πολλαὶ τ' ἀποθείμαν.

Αντιστροφή.

» 1 Διάφορα μὲν φύσις βροτῶν,
» 2 Διάτροποι τρόποις. ὁ δ' ὀρθὸς,
» 3 Εὐθὺν σαφὲς αἰεί.
» 4 Τροφαί θ' αἱ παιδεύομαι, 560
» 5 Μέγα φέρουσ' εἰς ἀρετάν.

» 2 Et cum caſtitate ſunt participes
» 3 Lectorum Veneris,
» 4 Tranquillitate fruentes. 545
5 Inſani *enim ſunt, qui agitantur* Veneris œſtro, quum
6 Cupido auricomus geminos
7 Arcus intendit gratiarum, *i. amoris gratioſi.*
8 Vnum quidem ad felicem vitam,
9 Alterum verò ad confuſionem vitæ. 550
10 Deprecor hunc *arcum* à noſtris
11 Thalamis, ô pulcherrima Venus.
» 12 Sit verò mihi moderata quidem *formæ*
» 13 Gratia, & ſancti amores.
14 Et ſim particeps *moderatæ* Veneris: 555
15 Immoderatam verò reiicio.

Antiſtrophe.

» 1 Diuerſa *ſunt* ingenia mortalium.
» 2 Diſſimiles etiam *ſunt* moribus. ille verò *mos* rectus *eſt*,
» 3 Bonum, *&* ſemper candidum *ingenium.*
» 4 Et educatio cum diſciplina, 560
» 5 Multum confert ad virtutem.

Universidad de Deusto Biblioteca

,, 6 Τό τε γὰρ αἰδεῖσθαι σοφία,
,, 7 Ταί τ' ἀλλάσσουσιν ἔχει
,, 8 Χάριν, ὑπὸ γνώμας ἐσορᾶν, 565
,, 9 Τὸ δέον ἔνθα δόξαν φέρει,
,, 10 Κλέος ἀγήρατον, βιοτάν.
,, 11 Μέγα τι θηρεύειν δρέπεται,
,, 12 Γυναιξὶ μὲν καὶ κοσμεῖν
,, 13 Κρυπταῖς ἐν ἀνδράσι δ' αὖ 570
,, 14 Κόσμος ἔνδον ὁ μυριοπλήθης
,, 15 Μείζω πόλιν αὔξει.

Ἐπῳδός.

1 Ἐμολες ὦ Πάρις, ἥ τε σύγε
2 Βουκόλος δρεψυναῖς ἐτράφης
3 Ἰδαίαις ἀμφὶ μόσχοις,
4 Βάρβαρα συρίζων Φρυγίων 575
5 Αὐλῶν, Ὀλύμπου καλάμοις
6 Μιμήματα πλέκων.
7 Εὔθηλοι δὲ τρέφοντο βόες.
8 Ὅτε σε κρίσις ἔμολε θεᾶν, 580
9 Ἃ σ' Ἑλλάδα πέμπει,

,, 6 Etenim verecundia *coniuncta cum* ſapientia,
,, 7 Et aliam quoque habet
,, 8 Gratiam, vt *ſcilicet* mente perſpicias 565
,, 9 Quid conueniat, id quod gloriam affert,
,, 10 Gloriam non ſeneſcentem *in* vita.
,, 11 Magnum quiddam *eſt*, venari virtutem,
,, 12 Mulieribus quidem in Venere *ſancta &*
,, 13 Occulta, viris verò contrà 570
,, 14 Modeſtia interna, *&* multiplex
,, 15 In maius auget vrbem.

Epodus.

1 Veniſti ô Paris, *illinc*, vbi tu
2 Paſtor educatus es candidos
3 Apud Idæos vitulos,
4 Canens barbaricos modos Phrygiarum 575
5 Tibiarum, Olympi calamis
6 Imitationem faciens. *uel Olympico ritu calamos connectens.*
7 Læti verò boues paſcebantur,
8 Quando te dearum iudicium expectauit, 580
9 Quod te *in* Græciam miſit.

10 Ἐλεφαντοδέτων πάροιθεν
11 Δόμων, ὃς τᾶς Ἑλένας
12 Ἐν αὐτωπῶς βλεφάροισιν
13 Ἔρωτα δέδωκας.
14 Ἔρωτι δ' αὐτὸς ἐπτοάθης. 585
15 Ὅθεν ἔρις ἔρις Ἑλλάδα σὺν δορὶ,
16 Ναυσί τ' ἄγει,
17 Ἐς Τροίας πέργαμα.

ΑΝΑΠΑΙΣΤΟΙ.

χο. ,, Ἰὼ, ἰὼ μεγάλαι μεγάλων δαιμονίαι. 590
Τὶν τᾶς βασιλέως
Ἴδετ' Ἰφιγένειαν, αὐάσαν ἐμὲ,
Τὶν Τυνδαρέου τᾶς Κλυταιμνήστραν,
Ὡς ἐκ μεγάλων ἐβλαστήκα-
σ', ὅπῃ τ' δίμηκεις ἥκουσι τύχας. 595
Θεοί γ' οἱ κρείσσους, οὔτ' ὀλιγοφόροι,
Τοῖς οὐκ δαίμοσι τᾶς θνατᾶς.
Στῶμεν Χαλκίδος ἔκγονα θρέμματα,
Τὴν βασίλειαν δεξώμεθ' ὄχων
Ἄπο, μὴ σφαλερῶς δῆτι τὶν γᾶαν. 600

10 Ante eburneas
11 Domos, qui Helenæ
12 In aduerſos oculos
13 Amorem iniecisti.
14 Amore verò tu ipſe ſtupefactus es, 585
15 Vnde diſcordia, diſcordia Græciam cum haſtis,
16 Et nauibus ducit
17 Ad Pergama Troiæ.

Chorus.

,, Io, io. Magnæ magnorum *uirorum ſunt* felicitates. 590
Regis *filiam*
Videte Iphigeniam, reginam meam,
Et Clytæmneſtram filiam Tyndarei,
Quomodo ex magnis *uiris* natæ ſint,
Et ad ſummam euectæ ſint fortunam. 595
Dij ſunt potentes, & largiuntur opes
Non felicibus mortalibus.
Conſiſtamus *hîc ô* Chalcidis filiæ alumnæ,
Excipiamus reginam curru
De *ſuo deſcendentem*, ne lubricè *cadat* in terram. 600

Universidad de Deusto
Biblioteca

Ἀγαναῖς ᾗ χερσὶν μαλακῇ γνώμῃ,
Μὴ παρβήσῃ νεωστί μοι μολόν,
Τὸ κλεινὸν τέκνον Ἀγαμέμνονος,
Μὴ ᾖ θόρυβον, μήδ' ἐκπληξιν
Ταῖς Ἀργείαις 605
Ξεῖναι ξείναις παρέχωμεν.

IAMBOI.

κλυ. Ὀρνιθα μὲν τόνδ' αἴσιον ποιούμεθα,
Τὸ σόν τε χρηστὸν, καὶ λόγων εὐφημίαν.
Ἐλπίδα δ' ἔχω τιν', ὡς ἐπ' ἐσθλοῖσιν γάμοις
Πάρειμι νυμφαγωγός. ἀλλ' ὀχημάτων 610
Ἔξω πρόθεθ' ἃ φέρω φερναὶ κόρῃ,
Καὶ πέμπετε εἰς μέλαθρον εὐλαβούμενοι.
Σὺ δ' ὦ τέκνον, μοι λεῖπε πωλικοὺς ὄχους,
Ἁβρὸν πιθεῖσα κῶλον, ἀσθενές θ' ἅμα.
Ὑμεῖς δ' νεανίδεσσιν ἀγκάλας ἔπι, 615
Δέξασθε, καὶ πρόσουτ' ἐξ ὀχημάτων,
Καί μοι χερὸς λῆς ἐνδόπτοις ἐρείσματα,
Θάκοις ἀπωλίσθω ὡς αὖ σκλίπτω καλῶς.
Αἶδ' ἐς τὸ πρόσθεν ἕστε πωλικῶν ζυγῶν.

Hilariter verò manibus, & comi mente *eam excipiamus*,
Ne consternetur recèns ad nos veniens
Inclyta filia Agamemnonis,
Neque tumultum, neque terrorem
Argiuis 605
Hospitæ hospitibus præbeamus.

Clytæmnestra.

Bonum augurium facimus hoc,
Tuámque comitatem, & verborum lætum omen:
Spem verò quandam habeo, quòd ad felices nuptias
Adsim, adducens sponsam. Quamobrem è curribus 610
Efferte munera dotalia, quæ puellæ fero,
Et mittite diligenter in aulam.
Tu verò ô filia mea relinque equestres currus,
Ponens pedem tenerum & simul infirmum.
Vos verò iuuenilibus in vlnis 615
Excipite *eam*, & deducite de curru:
Et mihi det aliquis fulcrum manus,
Sedes currus vt relinquam commodè.
Vos verò *ancillæ* state ante equina iuga.

Φοβερὸν γὰρ ἀνθρώπου μύθον ὄμμα πωλικόν. 620
Καὶ παῖδα τόνδε, τὸν Ἀγαμέμνονος γόνον,
Λάζυσθ' Ὀρέστην. ἔτι γὰρ ὄρθ' νήπιος.
Τέκνον, καθεύδεις πωλικοῦ δαμεὶς ὄχῳ;
Ἐγείρ' ἀδελφῆς ἐφ' ὑμεναίους εὐτυχοῦς.
Ἀνδρὸς γὰρ ἀγαθοῦ κῆδος, αὐτὸς εὐθαλὴς ὤν, 625
Λήψῃ, τὸ νηρηΐδος παιδὸς, ἰσόθεον γένος.
Ἕξῃς κάθησο δεῦρό μου πεδὸς, τέκνον,
Πρὸς μητέρ' Ἰφιγένεια, μακαρίαν δέ με
Ξέναισιν ταῖσδε πλησία σταθεῖσα δός,
Καὶ δεῦρο δὴ πατέρα προσείπε σὸν φίλον. 630
Ἰφι. Ὦ μῆτερ, ἱππόδεσμοῦσά γ', ὀργισθῆς ᾖ μή,
Πρὸς στέρνα πατρὸς στέρνα τἀμὰ βεβαλοῦ;
κλυ. Ὦ σέβας ἐμοὶ μέγιστον, Ἀγαμέμνων ἄναξ,
Ἥκομεν, ἐφετμαῖς οὐκ ἀπιστοῦσαι σέθεν.
Ἰφι. Ἐγὼ δ' βούλομαι τὰ σὰ στέρν' ὦ πάτερ 635
Ὑποδραμοῦσα, προσβαλεῖν ἀλλὰ χρόνου.
Ποθῶ γὰρ ὄμμα δὴ σόν. ὀργισθῆς ᾖ μή.
Ἀγα. Ἀλλ' ὦ τέκνον, χρῆν· φιλοπάτωρ δ' ἀεί ποτ' εἶ,
Μάλιστα παίδων τῶνδ', ὅσους ἐγὼ τέκον.

(Est enim terribilis ferox equorum aspectus) 620
Et hunc puerum, Agamemnonis filium,
Orestem capite. est enim adhuc infans.
Dormis ô filij mi, victus equestri vectatione?
Expergiscere feliciter ad nuptias sororis,
Præclari enim viri affinitatem, cùm ipse honestus sis, 625
Accipies, Deæ Nereidos diis par genus, *scilicet Achillem*.
Assideas huc ordine ad meum pedem, ô filia,
Iuxta matrem, Iphigenia, beatam verò me
Istis hospitis vicina stans ostende,
Et huc iam *uemens* tuum charum patrem saluta. 630
Iphi. O mater accurrens, (ne *mihi* succenseas)
Applicabóne pectus meum ad pectus patris?
Cly. O rex Agamemnon in primis mihi colende,
Venimus non immorigeræ tuis mandatis.
Iphi. Ego verò volo ô pater, me ad tuum pectus 635
Accurrens applicare post longum tempus:
Cupio enim tuo conspectu frui, ne irascaris.
Aga. Fruere igitur ô mea filia: semper enim patrem dilexisti
Præ liberis aliis, quos ego genui.

ἰφι. Ὦ πάτερ, ἐσεῖδόν σ' ἀσμένη πολλῷ χρόνῳ. 640
ἀγα. Καὶ γὰρ πατήρ σε. τόδ' ἴσον ἀμφοῖν λέγω.
ἰφι. Χαῖρε, οὗ δέ μ' ἀγαγὼν πρός σ' ἐποίησας πάτερ.
ἀγα. Οὐκ οἶδ' ὅπως φαῦ τοῦτο, καὶ μὴ φαῦ τέκνον.
ἰφι. Εἰ, ὡς ὐ βλέπεις μ' εὔκηλον, ἄσμενός μ' ἰδών.
ἀγα. Πολλ' ἀνδρὶ βασιλεῖ κ̓ στρατηλάτῃ μέλει. 645
ἰφ. Πρὸς ἐμοῦ φροῦ νεῦ, κ̓ μὴ 'πὶ φροντίδας τρέπου.
ἀγα. Ἀλλ' εἰμὶ πᾶσα σοὶ νεῦ ἄπας κοὐκ ἄλλοθι.
ἰφι. Μέθες νεῦ ὀφρυῦ, ὄμμα τ' ἔκτεινον φίλον.
ἀγα. Ἰδοὺ γέγηθ', ἕως γέγηθά σ' ὁρῶν, τέκνον.
ἰφι. Κἄπειτα λείβεις δάκρυ' ἀπ' ὀμμάτων σέθεν; 650
ἀγα. Μακρὰ γὰρ ἡμῖν ἡ 'πιοῦσ' ἀπουσία.
ἰφι. Οὐκ οἶδ', ὅ, τι φῄς, οὐκ οἶδα, φίλτατ' ἐμοὶ πάτερ.
ἀγα. Σιωπᾶ λέγουσα, μᾶλλον εἰς οἶκτόν μ' ἄγεις.
ἰφι. Ἀσιώπητα μοῦ γ' ἐρῶ μου, εἰ σέ γ' εὐφραναῖ.
ἀγα. Παπαῖ. τὸ σιγᾶν ὐ δύναμαι, σὲ δ' ἡνεσα. 655
ἰφι. Μέν' ὦ πάτερ κατ' οἶκον ὅπῃ τέκνοις σέθεν.
ἀγα. Θέλω γε. τὸ θέλειν δ' οὐκ ἔχων ἀλγῶ μαι.
ἰφι. Ὀλοιντο λόγχαι, κ̓ τὰ Μενέλεω κακά.

Iphi. O pater, intueor te lubens post longum tempus. 640
Aga. Et ego te, ex æquo vtrisque conuenit quod dicis.
Iphi. Salue, bene autem fecisti pater, quòd me ad te adduci curasti.
Aga. Equidem ô mea filia, nescio quid vel affirmem, vel negem.
Iphi. Hei mihi, quàm me non tranquillè intueris, cùm me libens videris.
Aga. Multa regi & duci curanda sunt. 645
Iphi. Da te mihi nunc, nec ad *alias* curas conuertaris.
Aga. Atqui sum tecum totus, non alibi.
Iphi. Remitte nunc supercilium, oculósque lætos exporrige.
Aga. Ecce iam lætor, sed tantisper dum te video, filia.
Iphi. Et tamen lachrymas ex oculis tuis profundis? 650
Aga. Longa enim *erit* nobis sequens, *& in posterum futura* absentia.
Iphi. Nescio mi charissime pater, nescio quid dicas.
Aga. Quòd prudenter loqueris, cò magis me ad miserationem commoues.
Iphi. Dicemus igitur stulta, si modò te exhilarabo.
Aga. Papæ. non possum tacere: te verò laudo. 655
Iphi. Mane ô pater domi cum tuis liberis.
Aga. Volo quidem, & cùm non possim velle, doleo.
Iphi. Valeant hastæ, & mala Menelai.

ἀγα. Ἄλλοις ὀλεῖ πρόσθεν, ἁ με διολέσαντ' ἔχει.
ἰφι. Ὡς πολλοῦ ἀπῆσθα χρόνον ἐν Αὐλίδος μυχοῖς. 660
ἀγα. Καὶ νεῦ γε μ' ἔοικε δή π, μὴ στέλλειν στρατόν.
ἰφι. Πῇ τοὺς Φρύγας λέγουσιν ὠκῆσθαι, πάτερ;
ἀγα. Οὗ μή ποτ' οἰκεῖν ὦφελ' ὁ Πριάμου Πάρις.
ἰφι. Μακρὰν ἀπαίρεις ὦ πάτερ λιπὼν ἐμέ;
ἀγα. Εἰς ταὐτὸν ὦ θύγατερ σύ θ' ἥκεις σοῦ πατρί. 665
ἰφι. Φεῦ. εἴθ' ἦν καλόν μοι, σοί τ', ἄγειν σύμπολουν ἐμέ.
ἀγα. Αἰτεῖς τί; καί σοι πολοῦς, ἵνα μνήσῃ πατρός.
ἰφι. Σιὼ μητρὶ πλεύσασ', ἢ μόνη πορευσόμαν;
ἀγα. Μόνη μονωθεῖσ' ἀπὸ πατρός, κ̓ μητέρος.
ἰφι. Ἢ τοῦ μ' ἐς ἄλλα δώματ' οἰκίζεις, πάτερ; 670
ἀγα. Ἐα γέ τ'. ὐ χρή τοι τάδ' εἰδέναι κόραις.
ἰφι. Σπεῦσ' οὐκ φρυγῶν μοι, θέμενος εὖ τἀκεῖ, πάτερ.
ἀγα. Θῦσαί με θυσίαν πρῶτα δεῖ τιν' ἐνθάδε.
ἰφι. Ἀλλὰ ξυὼ ἱερεῖς χρὴ τόδ' εὐσεβὲς σκοπεῖν.
ἀγα. Εἴσῃ σύ. χερνίβων γὰρ ἐφήξῃ πέλας.
ἰφι. Στήσομεν ἄρ' ἀμφὶ βωμὸν ὦ πάτερ χορούς; 675
ἀγα. Ζηλῶ σε μᾶλλον, ἤ με, τὰ μηδὲν φρονεῖν.
Χώρει ὄμιλαθ' ἔσω ἐντός, ὀφθῆναι κόραις.

Aga. Priùs alios perdent, quæ me perdiderunt.
Iphi. Quàm longum abfuisti tempus in Aulidis recessibus? 660
Aga. Prohibet me nunc etiam aliquid, non traiicere exercitum.
Iphi. Pater, vbi dicunt Phrygas habitare?
Aga. Vbi vtinam nunquam habitasset Paris Priami filius.
Iphi. Procul nauigas ô pater, deserens me?
Aga. Eodem, ô mea filia tu quoque venis cum patre. 665
Iphi. Oh. Vtinam esset honestum mihi, tibíque, me nauigationis comitē te-
Aga. Quid postulas? & tibi *erit* nauigatio, vt sis memor patris. (cum ducere.
Iphi. An cum matre nauigans, an sola proficiscar?
Aga. Sola segregata à patre & matre.
Iphi. An igitur in alias ædes me collocabis pater? 670
Aga. Mitte hæc, non enim oportet puellas hæc scire.
Iphi. Pater propera, vt redeas ex Phrygibus, rebus illic rectè curatis.
Aga. Oportet me priùs hîc quoddam sacrificium facere.
Iphi. Atqui cum sacerdotibus oportet deliberare hanc sacram rem.
Aga. Tu scies: astabis enim prope lauacrum.
Iphi. O pater, faciemúsne chorum circa aram? 675
Aga. Duco te hoc esse beatiorem, quàm me, quòd nihil *horum* intelligas.
Sed in atrium eas, vt videant te puellæ.

Πικρὸν φίλημα δῶσι, δεξιάντ' ἐμοὶ,
Μέλλουσα δισσὸν πατρὸς ἀποιχήσειν χρόνον. 680
Ω στέρνα, καὶ παρηίδες, ὦ ξανθαὶ κόμαι,
Ὡς ἄχθος ἡμῖν ἐγένετ' ἡ φρυγῶν πόλις,
Ἑλένη τε, παύω τοὺς λόγους. παχεῖα γὰρ
Νοτὶς διώκει μ' ὀμμάτων, ψαύσαντά σου.
Ἴθ' εἰς μέλαθρα. σὲ δ' ὦ δαιτοῦμαι τάδε, 685
Λήδας γένεθλον, εἰ κατωκτίσθη ἄγαν,
Μέλλων Ἀχιλλεῖ θυγατέρ' ἐκδώσειν ἐμήν.
» Ἀποστολαὶ γὰρ μακάριαι μὲν, ἀλλ' ὅμως
» Δάκνουσι τοὺς τεκόντας, ὅταν ἄλλοις δόμοις
» Παῖδας φιλιδρᾷ πολλὰ μοχθήσας πατήρ. 690
κλυ. Οὐχ ὧδ' ἀσώφρων εἰμι. πείσεσθαι δέ με
Καὐτὴν δόκει τάδ', ὥστε μή σε νουθετεῖν,
Ὅταν ξὺν ὑμεναίοισιν ἐξάγω κόρην.
Ἀλλ' ὄνομος αὐτὰ τῷ χρόνῳ συνιχανεῖ.
Τοὔνομα μὲν οὖν οὗ παῖδ' οἶσθ' ὅτῳ κατήνεσας. 695
Γένους δ' ποίου, κἀπόθεν, μαθεῖν θέλω.
ἀγα. Αἴγινα θυγάτηρ ἐγένετ', Ἀσωποῦ πατρός.
κλυ. Ταύτην δ' θνητῷ, ἢ θεῶν ἐζεύξέ τις;

Dedisti mihi acerbum osculum & dextram,
Cùm sis longo tempore abfutura à patre. 680
O pectora, & genas, ô flauos capillos,
Quantum dolorem nobis attulit Troia,
Et Helena: desino loqui. subitus enim
Humor oculorum vrget me, cùm te tango.
Abi in aulam. Te verò deprecor hæc, 685
O filia Ledæ, quòd valde misericordia afficiar,
Quòd sim Achilli filiam elocaturus meam.
,, Est quidem felix ablegatio, sed tamen
,, Mordet parentes, quando alienis ædibus
,, Tradit liberos pater, quos multo labore educauit. 690
Cly. Non ita stulta sum: passuram verò me
Et ipsam eadem existimes (vt nihil opus sit te monere)
Quando puellam educam cum Hymenæo.
Sed & lex & ætas idem postulant, vt elocetur:
Nomen igitur scio *eius* cui desponsisti filiam. 695
Cupio autem scire ex quo genere sit, & vnde.
Agam. AEgina filia nata est *ex* Asopo patre.
Cly. Hanc verò mortali ûmne, an Deorum aliquis *uxorem sibi* iunxit?

ἀγα. Ζεὺς. Αἰακὸν δ' ἔφυσεν, Οἰνώνης τρόμον.
κλυ. Τῷ δ' Αἰακοῦ παῖς τίς κατέσχε δώματας; 700
ἀγα. Πηλεύς. ὁ Πηλεὺς δ' ἔσχε Νηρέως κόρην.
κλυ. Θεοῦ διδόντος, ἢ βίᾳ θεῶν λαβών;
ἀγα. Ζεὺς ἠγγύησε, κἀδίδωσ' ὁ κύριος.
κλυ. Γαμεῖ δ' ποῦ νιν; ἢ κατ' οἶδμα πόντιον;
ἀγα. Χέρσον ἵν' οἰκεῖ σεμνὰ Πηλίου βάθρα.
κλυ. Οὗ φασὶ κενταύρειον οἰκεῖσθαι γένος; 705
ἀγα. Ἐν τῷδ' ἔδαισαν Πηλέως γάμους θεοί.
κλυ. Θέτις δ' ἔθρεψεν, ἢ πατὴρ Ἀχιλλέα;
ἀγα. Χείρων, ἵν' ἤδη μὴ μάθῃ κακῶν βροτοὺς,
κλυ. Φεῦ. σοφός γ' ὁ θρέψας, χ' ὡ διδοὺς σοφώτερος, 710
ἀγα. Τοιόσδε παιδὸς σῆς ἀνὴρ ἔσται πόσις.
κλυ. Οὐ μεμπτός. οἰκεῖ δ' ἄστυ ποῖον Ἑλλάδος;
ἀγα. Ἀπιδανὸν ἀμφὶ ποταμὸν ἐν Φθίας ὅροις.
κλυ. Ἐκεῖσ' ἀπάξει σὲ καὶ ἐμὲ παρθένον;
ἀγα. Κείνῳ μελήσει ταῦτα, τῷ κεκτημένῳ.
κλυ. Ἀλλ' εὐτυχείτω. τίνι δ' ἐν ἡμέρᾳ γαμεῖ; 715
ἀγα. Ὅταν σελήνης εὐτυχὴς ἔλθῃ κύκλος.
κλυ. Προτέλεια δ' ἤδη παιδὸς ἔσφαξας θεᾷ;
ἀγα. Μέλλω γ'. ἐπὶ τούτῃ κἀθέσαμεν τύχῃ.

Agam. Iupiter. AEacum verò genuit, Oenones principem.
Cly. Sed quisnam filius AEaci obtinuit domum? 700
Agam. Peleus. Peleus autem habebat filiam Nerei.
Cly. Deóne concedente, an inuitis Diis *eam* accipiens?
Agam. Iupiter desponsauit, & pater locauit.
Cly. Vbinam ducit illam? an in fluctibus marinis?
Agam. *Ibi* vbi Chiron habitabat honestam sedem Pelei.
Cly. Vbi aiunt habitare genus Centaurorum? 705
Agam. Ibi dij celebrarunt nuptias Pelei.
Cly. Sed vtrum *mater* Thetis educauit Achillem, an pater?
Agam. Chiron, ne disceret mores malorum hominum.
Cly. Hem. Sapiens educator, at sapientior qui tradidit educandum. 710
Agam. Talis vir maritus erit tuæ filiæ.
Cly. Non contemnendus. Sed in qua vrbe Græciæ habitat?
Agam. Ad flumen Apidanum in finibus Phthiæ.
Cly. Eóne abducet tuam, meámque virginem?
Agam. Hæc erunt curæ illi, qui possidebit *ipsam*.
Cly. Sint igitur beati. quo verò die dúcet *eam*? 715
Agam. Quum lunæ felix venerit orbis. *i. quum erit plenilunium.*
Cly. Iámne mactasti Deæ initiales victimas nuptiarum filiæ?
Agam. Mactabo. nam in hoc negotio iam sumus occupati.

κλυ. Κἄπειτα δαίσῃς τοὺς γάμους ἐσύστερον; 720
ἀγα. Θύσας γε θύμαθ', ἅπερ μ' ἐχρῆν θύσαι θεοῖς.
κλυ. Ημεῖς δ' ἑστίαν ποῦ γυναιξὶ θήσομεν;
ἀγα. Ενθάδε παρ' εὐπρεπεστάτοισιν Αργείων πλάταις.
κλυ. Καλῶς σ', ἀναγκαίως τε, συνένεκα σ' ὄμως.
ἀγα. Οἶσθ' οὖν ὃ δρᾶσον ὡς γυναῖκ' ἐπιθοῦ δέ μοι. 725
κλυ. Τί χρῆμα; πείθεσθαι γὰρ εἰώθασμαι σέθεν.
ἀγα. Ημεῖς μὲν ἐνθάδ', οὗπερ ἔσθ' ὁ νυμφίος.
κλυ. Μητρός τι χωρὶς δρᾶσεθ' ἢ με δρᾶν χρεών;
ἀγα. Εκδώσομεν σὴν παῖδα Δαναϊδῶν μέτα.
κλυ. Ημᾶς δ' πῦ χρὴ τἠνικαῦτα τυγχάνειν; 730
ἀγα. Χώρει πρὸς Αργος, παρθένοις τε τῇ μέλῃ.
κλυ. Λιποῦσα παῖδα; τίς δ' ἀναχήσει φλόγα;
ἀγα. Εγὼ παρέξω φῶς, ὁ νυμφίοις πρέπει.
κλυ. Οὐχ ὁ νόμος οὗτος, ἣ σὺ δ' φαῦλ' ἡγῇ τάδε.
ἀγα. Οὐ καλὸν ἐν ὄχλῳ σ' ἐξομιλεῖσθαι στρατοῦ. 735
κλυ. Καλὸν τεκοῦσαν τἀμά γ' ἐκδοῦναι τέκνα.
ἀγα. Καὶ τάς γ' ἐν οἴκῳ μὴ μόνας εἶναι κόρας.
κλυ. Οχυροῖσι παρθενῶσιν φρουρουμένας καλῶς.
ἀγα. Πιθοῦ. Κλυ. μὴ τὴν ἄνασσαν θρεῖαι θεάν.

cly. An verò deinde celebrabis conuiuium nuptiale? 720
Agam. Cùm mactauero victimas, quas me diis immolare oportet.
cly. Nos verò vbinam faciemus conuiuium mulieribus?
Agam. Hîc ad naues Græcorum bene puppatas.
cly. Probè, & necesse est ita fieri, attamen confer aliquid.
Agam. O vxor, scísne quid factura sis? pare autem mihi. 725
cly. Quam rem *faciam*? nam soleo tibi obtemperare.
Agam. Nos quidem illic, vbi est sponsus.
cly. An sine matre facietis aliquid *eorum*, quæ me facere oportet?
Agam. Elocabimus tuam filiam inter Græcos.
cly. Sed vbi nos interim oportet esse? 730
Agam. Proficiscere Argos, & cura virgines.
cly. Relicta filia? quis verò præferet sublatam facem?
Agam. Ego exhibebo facem, quæ conuenit sponsis.
cly. Non hoc moris *est*, & tu ipse iudicas hæc indecora.
Agam. Non te decet versari in exercitus turba. 735
cly. Atqui honestum *est* me matrem meos saltem elocare liberos.
Agam. *Honestum est* etiam puellas non solas esse domi.
cly. Bene custodiuntur firmis gynæceis.
Agam. Pare. cly. Non per deam reginam Argiuorum.

Ελθὼν δ', πάλιν πρᾶσσε, τὰν δόμοις σ' ἐγώ, 740
Αχρὴ παρεῖναι νυμφίοισι παρθένοις.
ἀγα. Οἴμοι. μάτην ἦξ', ἐλπίδος σ' ἀπεσφάλην,
Εξ ὀμμάτων δάμαρτ' ἀποστεῖλαι θέλων.
Σοφίζομαι δ', κἀπὶ τοῖσι φιλτάτοις
Τέχνας πορίζω, πανταχῇ νικώμενος.
Ομως δ' σὺν Κάλχαντι τῷ θυηπόλῳ, 745
Τὸ τῆς θεοῦ φίλον γ', ἐμοὶ σ' οὐκ εὐτυχές,
Εξιστορήσων εἶμι, μόχθον Ελλάδος.
»Χρὴ σ' ἐν δόμοισιν αὔδεα τὸν σοφὸν τρέφειν
»Γυναῖκα χρηστὴν, κἀγαθὴν, ἢ μὴ τρέφειν. 750

ΕΠΩΔΙΚΑ.

Στροφή.

χο. 1 Ηξει δὴ Σιμόεντα, καὶ
2 Δίνας ἀργυροειδεῖς,
3 Αγυιὰς Ελλάνων στρατιᾶς,
4 Ανά τε ναῦς, καὶ σὺν ὅπλοις
5 Ιλιον, ἐς τὸ Τροίας
6 Φοιβήϊον δάπεδον. 755
7 Ταὶ Κασσάνδραν ἐν' ἀκούω

Profectus igitur, quæ foris sũt age, res verò domesticas ego *curabo*, 740
Quas oportet habere puellas nubentes.
Agam. Hei mihi. Frustrà veni, frustratúsque sum spe,
Volens coniugem dimittere è conspectu.
Vtor autem fallaciis, & aduersus charissimos
Excogito technas, & tamen vndique vincor.
Attamen cum Calchante vate, 745
Quid deæ gratum, mihi verò non felix *sit*,
Percontaturus eo calamitates Græciæ.
»Oportet autem virum sapientem in ædibus alere
»Vxorem commodam, & bonam, aut *omnino* nullam alere. 750

EPODICA.

Strophe.

Ch. 1 Veniet igitur ad Simoënta, &
2 Argenteos, *limpidósque* vortices,
3 Cœtus exercitus Græcorum,
4 In nauibus, & cum armis
5 Ad Ilium, in Troiæ
6 Phœbeum solum. 755
7 Vbi audio Cassandram

8 Ρίπτειν ξανθοὺς πλοκάμους,
9 Χλωροκόμῳ στεφάνῳ δάφνας
10 Κοσμηθεῖσαν, ὅταν θεοῦ 760
11 Παντόσσοι πνεύσωσ' ἀνάγκαι.

Ἀντιστροφή.

1 Στήσονται δ' ὀπὶ περγάμων
2 Τροίας, ἀμφί τε τείχη
3 Τρῶες, ὅταν χάλκασπις Ἄρης,
4 Πόντου δ' ὑπέροισι πλάταις 765
5 Εἰρεσίᾳ πελάσῃ
6 Σιμοεντίοις ὀχετοῖς,
7 Ταὶ τᾶς ἐν αἰθέρι δισσᾶν
8 Διοσκόρων Ἑλένᾳν
9 Ἐκ Περάμου κομίσαι θέλων 770
10 Εἰς γᾶν Ἑλλάδα, δορυπόνοις
11 Ἀσπίσι τ' λόγχαις Ἀχαιῶν.

Ἐπῳδός.

1 Πέργαμον ἦ, Φρυγῶν πόλιν,
2 Λαΐνοις ἀμφὶ πύργοις
3 Κυκλώσας Ἄρει φοινίῳ, 775

8 Diffundere flauos crines,
9 Viridi corona lauri
10 Ornatam, quando Dei 760
11 Varia numina aspirant.

Antistrophe.

1 Stabunt autem in Pergamis, *& arcibus*
2 Troiæ, & circa muros
3 Troiani, cùm Mars æreis scutis armatus,
4 Marinus, *i. per mare uectus* velocibus nauibus, 765
5 Remigatione appropinquabit
6 Ad Simoëntis alueos,
7 Geminorum in cælo
8 Dioscurorum, *Castoris, & Pollucis, Iouis filiorum, sororem* Helenam
9 Referre volens à Priamo 770
10 In terram Græcorum, militaribus, *trucibúsque*
11 Clypeis, & hastis Græcorum.

Epodus.

1 Pergamum verò, vrbem Phrygum,
2 Lapideas circum circa turres
3 Cingens Marte cruento, 775

4 Λαμπτόμοις κεφαλὰς
5 Σπάσας πόλισμα Τροίας,
6 Πέρσας καπάκρας πόλιν
7 Θήσει κόρας πολυκλαύτους,
8 Δάμαρτά τε Πριάμου.
9 Ἁ δ' Διὸς Ἑλένα, 780
10 Κόρα, πολύκλαυτος ἐσεῖται,
11 Πόσιν προλιποῦσα.
12 Μήτ' ἐμοί,
13 Μήτ' ἐμοῖσι τέκνων τέκνοις
14 Ἐλπὶς ἀδέ ποτ' ἔλθοι, 785
15 Οἵαν αἱ πολύχρυσοι Λυ-
16 δαὶ καὶ Φρυγῶν ἄλοχοι
17 Στήσουσι παρ' ἰσοῖς μυ-
18 θεῦσαι πάσαι ἐς ἀλλήλας.
19 Τίς ἄρα μ' ὀπλοκάμους κόμας, 790
20 Ἐρυμα δακρυόεντ' ἀκούσας
21 Πατρίδος ὀλομένας, ἀπολωλείας
22 Διά σε τὰν κύκνου δολιχαύχενος γόνον,
23 Εἰ δὴ φάτις ἔτυμος, 795

4 A ceruicibus resecta *ciuium* capita
5 Auellens *in* vrbe Troiæ,
6 Euertens funditus vrbem,
7 Faciet puellas multùm lachrymari,
8 Et coniugem Priami.
9 Helena verò Iouis 780
10 Filia multùm plorans erit, *i. multùm lugebit*,
11 Relicto marito.
12 Neque mihi,
13 Neque meis liberorum liberis, *i. nepotibus posterisque*, 785
14 Hæc spes vnquam veniat,
15 Qualem diuites Ly-
16 dæ, & vxores Phrygum
17 Statuent, ad telam collo-
18 quentes hæc inter sese:
19 Quis bene comptos capillos, 790
20 Propugnaculum lachrymosum audiens *nostræ*
21 Patriæ pereuntis, *ac euersæ*, rescindet?
22 Propter te filiam cygni superbientis longo collo,
23 Si modò vera *est* fama. 795

24 Ὡς ἔτυχε Λήδᾳ ὄρνιθ' ἱπταμένῳ
25 Διὸς ὅτ' ἀλλάχθη δέμας·
26 Εἴτ' ἐν δέλτοις περίσι
27 Μῦθοι τάδ' ἐς ἀνθρώπους
28 Ἤνεγκαν ὦδε καιρὸν, ἄλλως. 800

ΙΑΜΒΟΙ.

ἀχι. Πᾶ τᾶς Ἀχαιῶν ἐνθάδ' ὁ στρατηλάτης;
Τίς αὖ φράσειε πεζοπόλων, τὸν Πηλέως
Ζητοῦντά νιν παῖδ' ἐν πύλαις Ἀχιλλέα;
Οὐκ ἐξ ἴσου γὰρ μένομεν Εὐρίπου πύλας.
Οἱ μὲν γὰρ ἡμῶν ὄντες ἄζυγες γάμων, 805
Οἰκοις ἐρήμοις ἐκλιπόντες, ἐν τάδε
Θάσσουσ' ἐπ' ἀκτάς. οἱ δ' ἔχοντες εὐνίδας,
Ἄπαιδες. ἄτεκνος δεινὸς ἐμπέπτωκ' ἔρως
Τῆσδε στρατείας Ἑλλάδι γ', οὐκ αὐτῶν θεῶν.
Τοὐμὸν μὲν οὖν δίκαιον, ἐμὲ λέγειν χρεών. 810
Ἀλλος δ' ὁ χρῄζων, αὐτὸς ἐφ' αὑτοῦ φράσει.
Γείτων γὰρ λιπὼν Φάρσαλον, ἠδὲ Πηλέα,
Μένω πὶ λεπταῖς τῇσδέ γ' Εὐρίπου πνοαῖς,
Μηρμιδόνας ἔχων, οἵ μ' ἀεὶ παρεσκεύασμαι

24 Quòd Leda rem habuerit cum volanti aue,
25 Iouis quando *in cygnum* permutatum est corpus:
26 Siue *illæ, quæ sunt* in tabulis Pieridum,
27 Fabulæ hæc ad homines
28 Tulerunt intempestiuè, & temere. 800

Achilles.

Vbinam hîc est dux Græcorum?
Quis ministrorum dicet, Pelei
Filium Achillem quærere eum in portis?
Non enim æqualiter manemus *ad* Euripi portas.
Nam alij quidem nostrûm expertes nuptiarum, 805
Relictis ædibus desertis, hîc
Sedent in littore: alij verò habentes vxores, *sunt*
Sine liberis. tam vehemens amor incidit
Non sine diis, in Græciam, huius expeditionis.
Quod igitur ius ad me pertinet, id oportet me dicere: 810
Alius verò cui opus est, ipse pro se dicat.
Relictis enim terra Pharsalo, & Peleo,
Moror ad flatus istos tenues Euripi,
Continens Myrmidones, qui mihi semper instantes,

Λέγουσ', Ἀχιλλεῦ, τί μένομεν; ποῖον χρόνον 815
Ἔτ' ἐκμετρῆσαι χρὴ πρὸς Ἴλιον πόλον;
»Δρᾶ γ', εἴ τι δράσεις, ἢ 'πάγ' οἴκαδε στρατὸν,
»Τὰ τᾶς Ἀτρειδᾶν μὴ μένων μελήματα.
κλυ. Ὦ παῖ θεᾶς νηρηΐδος, ἔνδοθεν λόγων
Τᾶν σῶν ἀκούσασ', ἐξέβαν πρὸ δωμάτων.
ἀχι. Ὦ πότνι' αἰδοῦς, τίν' ὁδὲ τίνα λόγον πρὸς τὸν
Γυναῖκα, μορφῇ δ' ὑπερπόλλ' κεκτημένην; 820
κλυ. Οὐ θαῦμά σ' ἡμᾶς ἀγνοεῖν, ἐς μὴ πάρος
Κατεῖδες. αἰνῶ δ' ὅτι σέβεις σωφρονεῖν.
ἀχι. Τίς δ' εἶ; τί δ' ἦλθες Δαναϊδῶν εἰς σύλλογον,
Γυνὴ πρὸς ἄνδρας ἀσπίσιν πεφραγμένους; 825
κλυ. Λήδας μέν εἰμι παῖς. Κλυταιμνήστρα δέ μοι
Ὄνομα. πόσις δέ μοι τύραννος Ἀγαμέμνων ἄναξ.
ἀχι. Καλῶς ἔλεξας ἐν βραχεῖ τὰ κἀμά.
Αἰσχρὸν δέ μοι γυναιξὶ συμβάλλειν λόγους. 830
κλυ. Δεινόν. τί φεύγεις; δεξιάν γ' ἐμῇ χερὶ
Σύναψον, ἄρχε μακαρίαν νυμφεύματων.
ἀχι. Τί φῄς; ἐγώ σοι δεξιά; αἰδούμεθ' αὖ
Ἀγαμέμνον', εἰ ψαύοιμεν, ὧν μή μοι θέμις.

Dicunt: Achilles, quid expectamus? quàm longo tempore 815
Adhuc oportet emetiri nauigationem ad Troiam?
»Fac si quid es facturus, aut abduc exercitum domum,
»Istas Atridarum non expectans cunctationes.
cly. O fili Deæ Nereidis *Achilles*, intus sermonem
Tuum audiens exiui ex ædibus.
Achi. O veneranda verecundia, quamnam video 820
Fœminam, forma *tam* decente præditam?
cly. Non est mirum te nos non nouisse, quas antè non
Vidisti. laudo verò te quòd colis verecundiam.
Ach. Quæ verò es? cur venisti ad exercitum Græcorum,
Mulier, ad viros munitos scutis? 825
cly. Sum quidem filia Ledæ, Clytæmnestra verò mihi
Nomen, maritus verò est mihi rex Agamemnon.
Ach. Aptè dixisti breuiter opportuna.
Non decet autem me loqui cum mulieribus. 830
cly. Hem, quid fugis? dextram manui meæ
Adiunge, felix principium desponsationis.
Ach. Quid ais? Egóne tibi dexteram? veremur
Agamemnonem, si tangamus quæ me non oportet tangere.

κλυ. Θέμις μάλιστα, τὼ ἐμὼ ἐπεὶ γαμεῖς
Παῖδ', ὦ θεᾶς παῖ ποντίας νηρηΐδος.
ἀχι. Ποίας γάμους ἔφηθ'; ἀφασία μ' ἔχει γυναῖ.
Εἰ μή τι παῖζ νοοῦσα, καὶ νωθρεῖς λόγον.
κλυ. Πᾶσιν τόδ' ἐμπέφυκεν, αἰδεῖσθαι φίλους
,, Καινοὺς ὁρῶσι, καὶ γάμου μεμνημένους.
ἀχι. Οὐ πώποτ' ἐμνήσθησα παῖδα σὼ γυναῖ,
Οὐδ' ἐξ Ατρειδῶν ἦλθέ μοι λόγος γάμων.
κλυ. Τί δῆτ' αὖ εἶπας; σὺ πάλιν αὖ λόγους ἐμοὺς
Θαύμαζ'. ἐμοὶ γὰρ θαῦμα τ' ὄζει, τὰ παρὰ σοῦ.
ἀχι. Εἴκαζε. κοινόν ὄζειν εἰκάζειν τάδε.
Αμφω γὰρ ἀψευδόμεθα τοῖς λόγοις ἴσως.
κλυ. Αλλ' ἢ πέπονθα δεινά. μνησθῶ γάμους
Οὐκ ὄντας, ὡς εἴξασιν, αἰσθοῦμαι τάδε.
ἀχι. Ισως σκεπτόμεσθ' κἀμὲ, κἀγώ σέ πως.
Αλλ' ἐμελίαν δὸς αὐτὰ, ὦ φαύλως φέρε.
κλυ. Χαῖρ. ἀ γὰρ ὀρθοῖς ὄμμασίν σ' ἔτ' εἰσορῶ,
Ψευδὴς γενομένη, ὦ παθοῦσ' ἀνάξια.
ἀχι. Καί σοι τόδ' ὄζειν ἐξ ἐμοῦ. πόσιν δ' σὸν
Σπεύχω ματεύσων τῶνδε δωμάτων ἔσω.

cly. Maximè fas est, quoniam duces meam 835
Filiam, ô fili Deæ marinæ *Thetidis* Nereidis.
Ach. Quas mihi nuptias tu dicis? equidem stupor me habet ô mulier,
Nisi quid errans dicis nouum sermonem.
cly. Omnibus hoc insitum est naturâ, vt vereantur amicos
,, Nouos quum vident, & nuptiarum mentionem facientes. 840
Ach. Nunquam mulier ambiui tuam filiam,
Neque mihi venit nuncius ab Atridis de nuptiis.
cly. Quid hoc tandem fuerit? tu iterum meum sermonem
Mirare. nam mihi mirus est tuus.
Ach. Coniice, commune *enim* est *utrique* hæc coniectare. 845
Nam fortassis non mentimur ambo verbis, *quæ facimus*.
cly. Malè certè mecum agitur: *nam* concilio nuptias,
Quæ non sunt, vt videtur. Horum me pudet.
Ach. Fortasse illusit aliquis mihi & tibi.
Sed ne cures ista, feráque leuiter. 850
cly. Vale: non enim rectis ampliùs te oculis intueor,
Cùm sim mendax facta, & indigna mihi acciderint.
Ach. Et tibi hoc *ipsum* à me sit *responsum*. maritum verò tuum
Vado quæsiturus istis in ædibus.

Τροχαῖοι.

θερά. Ω ξέν' Αἰακοῦ γηθέθλον, μεῖνον, ὡς σέ τοι λέγω,
Τὸν θεᾶς γεγῶτα παῖδα, κἀγὼ σὲ τὼ Λήδας κόρω. 855
ἀχι. Τίς ὁ κοιλῶν πύλας παρεῖζας; ὡς τεταρβηκὼς καλεῖ.
θερά. Δοῦλος ἀχ ἁρμώσομαι τῷδ'. ἡ τύχη γὰρ μ' οὐκ ἐᾷ.
ἀχι. Τίν; ἐμὸς μὴ ἀχί. χωρεῖς τὰ μὰ καὶ καταμένον;
θερά. Τῶνδε τῆδ' πάρεσθεν οἴκων, Τυνδάρεω δοντος πατρός. 860
ἀχι. Εστηθι. φράζ' εἴ τι χρῄζεις, ὧν μ' ἐπέσχες οὕνεκα.
θερά. Η μόνω πάρεσθεν δῆτα τῇδ' ἐφέστατον πύλας;
κλυ. Ως μόνοις λέγοις αὖ, ἔξω δ' ἐλθὲ βασιλείων δόμων.
θερά. Ω τύχη, θεὸν οἰά δ' ἢ μὴ, σῶσον ἃς ἐγὼ θέλω.
ἀχι. Ο λόγος εἰς μέλλοντ' αὖ ὥσῃ χρόνον. ἔχει δ' ὄγκον τινά. 865
κλυ. Δεξιᾶς ἕκατι μὴ μέλ', εἴ τι μοι χρῄζεις λέγειν.
θερά. Οἶσθα δῆτά γ', ὅστις ὤν, σοὶ τ' τέκνοις εὔνους ἔφυν;
κλυ. Οἶδά σ' ὄντ' ἐγὼ παλαιὸν δωμάτων ἐμῷ λάτριν.
θερά. Χ' ὥτι δή με παῖς σαῖς φερναῖς ἔλαβεν Αγαμέμνων ἄναξ;
κλυ. Ηλθες εἰς Αργος μεθ' ἡμῶν, κἀμὸς ἦθ' ἀεί ποτε. 870
θερά. Ωδ' ἔχει. κἀγὼ σοὶ μὲν εὔνους εἰμὶ, σῷ δ' ἧσον πόσει.
κλυ. Εκκάλυψε νῦν ποθ' ἡμῖν, ἅς τινας λέγῃς λόγους.
θερά. Παῖδα σὸν πατὴρ ὁ φύσας αὐτόχειρ μέλλει κτανεῖν.

Famulus.

O hospes nepos Aeaci, mane, quia te appello
Filium Deæ, & te filiam Ledæ. 855
Ach. Quis *me* vocat apertis portis? vt ore perturbato *me* vocat.
Fam. Seruus. non insolesco hoc *meo ministerio*: non enim me *insolescere* sinit
Ach. Cuius? non *enim* meus: mea & Agamemnonis sunt seiuncta. (Fortuna.
Fam. Harum ædium, ante quas sto, dante patre Tyndareo, *sum seruus*. 860
Ach. Stamus, dic si quid vis, propter quæ me sistis.
Fam. An igitur soli vos duo statis hîc ante *ædes* ad istas fores?
cly. Potes loqui tanquam solis. egredere verò ex ædibus regiis.
Fam. O fortuna & mea prouidentia, serua eos, quos volo.
Ach. Hęc oratio in longũ tẽpus producetur. habet enim aliquod põdus. 865
Cly. Per dextram te oro, ne cunctare, si quid mihi vis dicere.
Fam. Scisne igitur, qualis sim, & quàm tibi & tuis liberis fuerim fidus?
cly. Scio ego te veterem mearum ædium esse ministrum.
Fam. *Scisne* etiã quòd olim me tuæ dotis in partem accepit rex Agamemnõ?
cly. Venisti Argos nobiscum, & meus semper fuisti. 870
Fam. Sic habet *res*: & tibi quidem sum beneuolus, minùs verò tuo marito.
cly. Aperito nunc tandem nobis quod vis dicere.
Fam. Pater vult filiam tuam, quam genuit, sua manu occidere.

Universidad de Deusto Biblioteca

κλυ. Πῶς; ἀπέπτυσ' ὦ γεραιὲ μῦθον. ἐγὼ δ' ἀφρονῶ.
θερά. Φασγάνῳ λευκῷ φονεύων τῷ παλαιπώλου δέρῃ. 875
κλυ. Ω τέκναν' ἐγὼ μεμηνὼς ἆρα τυγχάνει πόσις;
θερά. Αρτίφρων, πλὴν εἰς σὲ & σὴν παῖδα. - τοῦτο δ' οὐ φρονεῖ.
κλυ. Εκ τίνος λόγου; τίς αὐτὸν οὐπάγων ἀλαστόρων;
θερά. Θέσφαθ', ἃς φησὶ Κάλχας, ἵνα πορεύηται στρατός.
κλυ. Ποῖ; πέλαν' ἐγώ. πέλαν' δ' ἐὴν παῖδ' μέλλει κτανεῖν. 880
θερά. Δαρδάνου πρὸς δώματ', Ελένην Μενέλεως ὅπως λάβῃ.
κλυ. Εἰς ἄρ' Ιφιγένειαν Ελένης νόστος ἐν πεπρωμένος;
θερά. Παντ' ἔχεις. Αρτέμιδι θύειν παῖδα σὴν μέλλει πατήρ.
κλυ. Ο ὃ γάμος τίν' εἶχε τὴν πρόφασιν, ἣ μ' ἐκόμισ' ἐκ δόμων;
θερά. Ιν' ἀγάγῃς χαίρουσ' Αχιλλεῖ παῖδα νυμφεύσασα σήν. 885
κλυ. Ω θύγατερ, ἥκεις ἐπ' ὀλέθρῳ & σύ, & μήτηρ σέθεν.
θερά. Οἰκτρὰ πάσχειν δυ' ὄσα. δεινὰ δ' Αγαμέμνων ἔτλη.
κλυ. Οἴχομαι τέλαινα δακρύοντ' ὄμματ' οὐκέτι σέβω.
θερά. Εἴπερ ἀλγεινόν, τὸ τέκνων στερομένῳ δακρυρροεῖν.
κλυ. Συ δ' πάσ' ὦ γέρον, πόθεν φῆς εἰδέναι πεπυσμένος; 890
θερά. Δέλτον ὠχόμην φέρων σοὶ πρὸς τὰ πὴν γεγραμμένα.
κλυ. Οὐκ ἐῶν, ἢ ζυγκελεύων παῖδ' ἄγειν θαυμαζόμενος;
θερά. Μὴ μὴν οὐ ἄγειν. φρονῶν δ' ἔτυχε σὺς πόσις πάτ' εὖ.

cly. Quomodo? abominor ô ſenex, hunc ſermonẽ: nõ enim es cõpos mẽtis.
Fam. Cædens gladio candidam ceruicem miſeræ puellæ. 875
cly. O me miſeram. an igitur maritus meus inſanit?
Fam. Mentis compos *is quidẽ eſt*, ſed nõ erga te, & tuã filiã. hac enim *in parte*
cly. Qua de cauſa? quis malus Genius illum inſtigat? (non ſapit.
Fam. Oracula, vt inquit Calchas, vt exercitus proficiſcatur.
cly. Quò? me miſeram, infelicẽ etiam illam, quã pater eſt interfecturus. 880
Fam. Dardani ad ſedes, *i. Troiam*, vt Helenam *uxorem* Menelai recipiat.
cly. In Iphigeniæ igitur perniciem reditus Helenæ erat fatalis?
Fam. Rem tenes omnem. Pater filiam tuam immolaturus eſt Dianæ.
cly. Nuptiæ verò quem prętextum habebant, qui me ex ædibus adduxit?
Fam. Vt hilaris, *& lubens* adduceres tuã filiã vt eam Achilli datura nuptui.
cly. O filia, venis ad necem & tu, & mater tua.
Fam. Miſera vos ambæ patimini. & dira auſus eſt Agamemnon.
cly. Perij miſera, oculíque non ampliùs retinent lachrymas.
Fam. Siquidem acerbum eſt lachrymari orbatam liberis.
cly. Sed tu ô ſenex, vnde dicis te hæc ſcire, atque audiuiſſe? 890
Fam. Ibam adferens literas tibi præter illas quæ antè erant ſcriptæ.
cly. Vtrum prohibens, an cohortans adducere filiam ad necem?
Fam. Vt non adduceres: tunc enim reſipuerat tuus maritus.

κλυ. Καίτα πῶς φέρων γε δέλτον οὐκ ἐμοὶ δίδως λαβεῖν;
θερά. Μενέλεως ἀφείλεθ' ἡμᾶς, ὃς κακῶν τῶνδ' αἴτιος.
κλυ. Ω τέκνον Νηρηΐδος, ὦ παῖ Πηλέως, κλύεις τάδε; 895
ἀχι. Εκλυον οὖσαν ἀθλίαν σε, πόσ' ἐμὸν οὐ φαύλως φέρω.
κλυ. Παῖδά μου κατακτενοῦσι σοῖς δολώσαντες γάμοις.
ἀχι. Μέμφομαι κἀγὼ πόσει σῷ, κοὐχ ἁπλῶς οὕτω φέρω.
κλυ. Οὐκ ἐπαιδεσθήσομαί γε πρεσβευτεῖν τὸ σὸν γόνυ,
Θνητὸς ἐκ θεᾶς γεγῶτα. τί γὰρ ἐγὼ σεμνυύομαι; 900
»Επὶ τίνος σπουδαστέον μοι μᾶλλον, ἢ τέκνου πέρι.
Αλλ' ἄμυνον, ὦ θεᾶς παῖ, τῇ τ' ἐμῇ δυςπραξίᾳ,
Τῇ τε λεχθείσῃ δάμαρτι σῇ. μάτην μὴν, ἀλλ' ὅμως
Σοὶ κατασέψασ' ἐγώ νιν ἦγον, ὡς γαμουμένην.
Νῦν δ' ὀλὶ σφαγὰς κομίζω. σοὶ δ' ὄνειδος ἵξεται, 905
Οστις οὐκ ἤμυνας. εἰ γὰρ μὴ γάμοισιν ἐζύγης,
Αλλ' ἐκλήθης γοῦν παλαίνης παρθένου φίλος πόσις.
Πρὸς γενειάδος, πρὸς σῆς δεξιᾶς, πρός τε μητέρος,
Ονομα γὰρ τὸ σόν μ' ἀπώλεσ', ᾧ σ' ἀμυνάθειν χρεών.
Οὐκ ἔχω βωμὸν καταφυγεῖν ἄλλον, ἢ τὸ σὸν γόνυ, 910
Οὐδὲ φίλος οὐδεὶς γελᾷ μοι. τὰ δ' Αγαμέμνονος
κλύεις

cly. Quomodo verò cùm ferres literas, mihi non tradebas eas?
Fam. Menelaus mihi eripuit, qui autor eſt horum malorum.
cly. O fili Nereidis, ô fili Pelei, *Achilles*, audis hæc? 895
Ach. Audio te eſſe miſeram. quòd verò ad me attinet, non leuiter fero.
cly. Interficient filiam meam, circumuenientes nos prætextu nuptiarum tuarum.
Ach. Et ego indignor marito tuo, neque ita leuiter fero.
cly. Non verebor accidere ad genua tua,
Ego mortalis tibi nato ex dea. quid enim ego ſuperbè agere iam volo? 990
,, Pro quonam mihi magis laborandum, quàm pro filia?
Quamobrem opem feras, ô Deæ fili, & meo infortunio,
Et ei, quæ eſt dicta tua vxor. fruſtrà quidem, attamen
Coronans eam adduxi tanquam nupturam tibi.
Nunc verò ad mactationem adduco: tibi verò erit probro, 905
Si non adiuueris *eam*. Etſi enim *ei* nuptiis non fueris iunctus,
Tamen nominatus es charus maritus miſeræ puellæ.
Per mentum, per tuam dextram, pérque matrem *oro*.
(Nam nomen tuum me perdidit, cui te oportet opem ferre) 910
Non poſſum ad aliam aram confugere, quàm tua genua,
Neque amicus vllus mihi arridet, *adeſt*. Audis Agamemnon

Universidad de Deusto Biblioteca

» Ὦμά, Ϛ πάντολμ' ἀφῖγμαι σ' ὥσπερ εἰσορᾷς γυνὴ
» Ναυτικὸν στράτευμ' ἄπαρχον, κἀπὶ τοῖς κακοῖς θρασύ,
» Χρήσιμον σ', ὅταν θέλωσιν. ἢν δ' ὀλμήσῃς σύ μου
Χεῖρ' ὑποστεῖναι, σεσώσμεθ'. εἰ δ' μὴ, οὐ σεσώσμεθα.

ΙΑΜΒΟΙ.

Χο. Δεινὸν τὸ τίκτειν, κ' φέρει φίλτρον μέγα,
» Πᾶσίν τε κοινὸν, ὥστ' ὑποστέναιν τέκνων.
Ἀχι. Ὑψηλόφρων μοι θυμὸς αἴρεται πρόσω,
Ἐπίσταται δ' τοῖς κακοῖσί τ' ἀσχαλᾶν,
Μετρίως τε χαίρειν τοῖσιν ἐξωστικωμένοις.
Χο. Λελογισμένοι γὰρ οἱ τοιοῖσ' εἰσὶ βροτῶν,
Ὀρθῶς διαζῶν τὸν βίον γνώμης μέτα.
Ἀχι. Ἔστιν μὲν οὖν, ἵν' ἡδὺ, μὴ λίαν φρονεῖν,
Ἔστιν δέ χ' ὥπου χρήσιμον, γνώμην ἔχειν.
Ἐγὼ δ' ἐν ἀνδρὸς δυσεβεστάτου τραφεὶς,
Χείρονι Θ', ἔμαθον τοὶς τρόποις ἀπλοῖς ἔχειν.
Καὶ τοῖς Ἀτρείδαις, ἢν μὲν ἡγῶνται καλῶς,
Πειθόμεθ'· ὅταν δ' μὴ καλῶς, οὐ πεισόμεθα.
Ἀλλ' ἐνθάσ' ἐν Τροίᾳ τ' ἐλευθέραν φύσιν
Παρέχων, Ἀρειτῷ κατ' ἐμὲ κοσμήσω δορί.

» Crudele & audax consilium. veni autem vt vides mulier,
» Ad naualem exercitum seditiosum, & ferocem ad mala perpetranda,
» Vtilem tamen, quum vult. si igitur tu ausus fueris me
Manu porrecta protegere, salui sumus. sin minùs, periimus.

Chorus.

,, Res est vehemens parere, & adfert ingens desiderium:
,, Communéque omnibus est, vt laborent pro liberis.
Ach. Animus meus excelsus attollitur vlteriùs, *i. uehementer.*
Nouit enim & malis dolere,
Et moderatè lætari secundis *rebus*.
Cho. Tales enim homines sunt prudentes,
Qui sciunt rectè vitam regere consilio.
Ach. Est quidem vbi dulce sit, non nimiùm sapere:
Est etiam tempus, in quo vtile sit esse sapientem.
Ego autem enutritus in *ædibus* pientissimi viri
Chironis, didici habere simplices mores.
Et Atridis, si rectè præerunt,
Parebimus: quando autem non rectè, non parebimus.
Sed hîc, & in Troia liberum animum
Præbens *eum* (quantum in me est) ornabo pugnando.

Σὲ δ', ὦ χέτλια παθοῦσα πρὸς τῆς φιλτάτων,
Ἃ δὴ κατ' ἄνδρα γίγνεται νεανίαν,
Τοσοῦτον οἶκτον βεβαλὼν κατεστάλω,
Κἄποτε κόρης σὴ πρὸς πατρὸς σφαγήσεται,
Ἐμὴ φαπθεῖσ'. ἃ γὰρ ἐμπλέκειν πλοκὰς
Ἐγὼ παρέξω σῷ πόσει τοὐμὸν δέμας.
Τοὐνόμα γὰρ εἰ κ' μὴ σίδηρον ἥρατο
Τοὐμὸν, φονεύσει παῖδα σὴν. τὸ δ' αἴτιον,
Πόσις σός, ἁγνὸν δ' οὐκέτ' ὄζει σῶμ' ἐμόν,
Εἰ δι' ἐμ' ὀλεῖται, δι' ἃ τοὶς ἐμοὶς γάμοις,
Ἡ δεινὰ τλᾶσα, κοὐκ ἀνεκτὰ παρθένος,
Θαυμαστὰ δ' ὡς ἀνάξι' ἠτιμασμένη.
Ἐγὼ κάκιστος ἢν ἄρ' Ἀργείων ἀνὴρ,
Ἐγὼ τὸ μηδὲν, Μενέλεως δ' ἐν ἀνδράσιν,
Ὡς οὐχὶ Πηλέως, ἀλλ' ἀλάστορος γεγὼς,
Εἴπερ φονεύει τοὐμὸν ὄνομα ζῷ πόσει.
» Μὰ τὸν δι' ὑγρὰν κυμάτων τεθραμμένον
» Νηρέα, φυτουργὸν Θέτιδος Θ', ἥ μ' ἐγείνατο,
» Οὐχ ἅψεται σῆς θυγατρὸς Ἀγαμέμνων ἄναξ,
» Οὐδ' εἰς ἄκραν χεῖρ', ὥστε προσβαλεῖν πέπλοις.

Te verò, ô passa miseranda à charissimis,
Quæ quidem à viro iuueni præstari possunt, *faciam, &*
Tantam induens *tui* commiserationem, *te* protegam,
Et nunquam mactabitur à patre tua filia,
Quæ mea dicta est: non enim abuti ad suas fraudes
Concedam ego tuo marito meam personam.
Nomen enim meum, etiamsi non sustulit ferrum,
Interficiet tuam filiam: causa autem *huius cædis est*
Maritus tuus. Meum verò corpus non ampliùs est purum,
Si propter me, & propter meas nuptias pereat
Virgo, quæ atrocia, & non ferenda tulit,
Miris & indignis modis contumelia affecta.
Ego igitur Græcorum *omnium* vir essem pessimus,
Ego *essem homo* nullius precij (Menelaus verò in virorum numero habe-(retur)
Non tanquam Peleo natus, sed ex malo genio,
Siquidem meum nomen cædem administraret tuo marito.
» Per educatum in humidis fluctibus
» Nereum, patrem Thetidis, quæ me peperit,
» Non tanget tuam filiam rex Agamemnon,
» Ne summa quidem manu, *digitum* vt admoueat *eius* peplis.

Universidad de Deusto Biblioteca

Η Σίπυλος ἔσται πόλις ὅρισμα βαρβάρων,
Ὁθεν πεφύκασ' οἱ στρατηλάται γένος,
Φθία δ' τὸ μὲν ἐμὸν οὐδαμοῦ κεκλήσεται.
Πικροὺς δ' πεσχύτας, χέρνιβας τ' ἀνάξεται 955
» Κάλχας ὁ μάντις. τίς δ' μάντις ἐς' ἀνὴρ,
» Ος ὀλίγ' ἀληθῆ, πολλὰ δ' ψευδῆ λέγει
» Τυχών. ὅταν δ' μὴ τύχῃ, διοίχεται.
Η τοὺς γαμοῦντων ἑκατὶ μυριὰς κόραι
Θηρῶσι λέκτρον τοὐμόν. εἴρηται τόδε. 960
Αλλ' ὕβριν ἐς ἡμᾶς ὕβρισ' Αγαμέμνων ἄναξ.
Χρῆν δ' αὐτὸν αἰτεῖν τοὐμὸν ὄνομ' ἐμοῦ πάρα,
Θήραμα παιδός. ἡ Κλυταιμνήστρα δέ μοι
Μάλις' ἐπείθη, θυγατέρ' εὐδοκοῦσα πόσει.
Εδωκά τ' αὖ Ελλησιν, εἰ πρὸς Ιλιον 965
Εν τῷδ' ἐκάμνε νόσος. οὐκ ἠρνούμεθ' αὖ
Τὸ κοινὸν αὔξειν, ὧν μέτ' ἐστρατοῦμεν.
Νῦν δ' οὐδέν εἰμι πρᾶγμ' γε τοῖς στρατηλάταις,
Εν δυμαρεῖ τε δρᾶν τε, κ' μὴ δρᾶν καλῶς.
Τάχ' εἴσεται σίδηρος, ὃν πρὶν εἰς Φρύγας 970
Ελθεῖν, φόνου κηλῖσιν αἵματι χρανῶ,

Aut Sipylus vrbs erit finis Barbarorum,
Vnde naſcuntur *multi præclari* duces genere:
Phthia verò nunquam vocabitur *patria* mea.
Amaras autem molas ſalſas, & lotarum manuum aquas reportabit 955
,, Calchas vates: quis enim vir eſt vates?
,, Is qui pauca vera, multa verò falſa dicit,
,, Si fortè ſic ceciderit: ſin minùs, periit.
An propter eos qui collocant, ſexcentæ puellæ
Petunt meas nuptias? dictum ſit hoc. 960
Sed rex Agamemnon affecit nos contumelia.
Oportebat enim ipſum à me petere nomen meum ad
Venationem filiæ. Clytæmneſtra enim mihi
Facillimè perſuaſa fuiſſet, filiam vt elocaret marito.
Ac dediſſem eam Græcis, ſi ad Ilium 965
In hoc, *i. hac de cauſa*, laboraſſet traiectus. non recuſaſſemus
Augere publicum bonum, *eorum*, quibus cum milito.
Nunc verò nihil ſum apud duces.
Facile enim *eſt* facere, aut non facere rectè:
Enſis hic fortaſſe nouerit, quem, priuſquam ad Troiam 970
Perueniamus, polluam ſanguine maculiſque cædis,

Εἴ τις με τῷ σῷ θυγατέρ' ἐξαιρήσεται.
Αλλ' ἡσύχαζε θεὸς ἐγὼ πέφηνά σοι
Μέγιστος, οὐκ ὤν, ἀλλ' ὅμως γενήσομαι.
χο. Ελέξας ὦ παῖ Πηλέως σοῦ τ' ἄξια, 975
Καὶ τῆς ἁλίας δαίμονος σεμνῆς θεοῦ.
κλυ. Φεῦ. πῶς αὖ σ' ἐπαινέσαιμι μὴ λίαν λόγοις,
Μήτ' ἐνδεεῖς, μήτ' ἀπολέσαιμι τῶν χάριν;
» Αἰνοῦμεν γὰρ οἱ' γαθοὶ, τρόπον τινὰ
» Μισοῦσι τοὺς αἰνοῦντας, ἐὰν αἰνῶσ' ἄγαν. 980
Αἰσχύνομαι δ' φέρουσ' οἰκτροὺς λόγους,
Ιδίᾳ νοσοῦσα. σὺ δ' ἄνοσος κακῶν ἐμῶν.
» Αλλ' οὖν ἔχει τι χῆμα, κἂν ἄπωθεν ᾖ,
» Ανὴρ ὁ χρηστὸς δυστυχοῦντας ὠφελεῖν.
Οἰκτείρε δ' ἡμᾶς. οἰκτρὰ γὰρ πεπόνθαμεν. 985
Η πρῶτα μὲν σε γαμβρὸν οἰηθεῖσ' ἔχειν,
Κενῷ κατέχον ἐλπίδ'. εἶτά σοι τάχα
Ορνις γένοιτ' αὖ τοῖσι μέλλουσιν γάμοις,
Θανοῦσ' ἐμὴ παῖς, ὅ σε φυλάξασθαι χρεών.
Αλλ' εὖ μὲν ἀρχὰς εἶπας, εὖ δ' τέλη. 990
Σοῦ γὰρ θέλοντος, παῖς ἐμὴ σωθήσεται.

Si quis mihi tuam filiam volet eripere.
Sed ſis quieta: ego tibi apparui Deus
Maximus. quamuis *Deus* non ſim: ſed tamen ero *fortaſsis*.
Cho. O Achilles, dixiſti quæ te digna ſunt, 975
Et matre tua dea marina veneranda.
Cly. Heu. Quomodo te laudauero verbis neque nimis prolixè,
Neque nimis parcè, ne *tuam* amittam gratiam?
,, Boni enim cùm laudantur, aliquo modo
,, Oderunt eos qui laudant, ſi nimiùm *eos* laudent. 980
Erubeſco autem afferens *querimoniarum* miſeranda verba,
Priuatim laborans. tu enim *es* expers meorum malorum.
,, Sed tamen habet aliquam ſpeciem, vt, etiamſi ſit alienus,
,, Vir bonus, afflictos iuuet.
Miſerere igitur noſtri. miſeranda enim patimur. 985
Quæ primùm quidem exiſtimans me habituram te generum:
Habui vanam ſpem: deinde tibi fortaſſis
Omen fuerit nuptiis futuris,
Moriens mea filia, quod te cauere oportet:
Sed bene quidem initio dixiſti, bene etiam in fine. 990
Si enim volueris, ſeruabitur mea filia.

Βέλει νιν ἱκέτιν σὸν περιπτύξαι γόνυ;
Ἀπαρθένοις τα μὴ πάρεστ'. εἰ δέ σοι δοκεῖ,
Ἥξει δι' αἰδοῦς, ὄμμ' ἔχουσ' ἐλεύθερον.
Ἢ μὴ παρούσης, πῶς τα τεύξομαι σέθεν. 995
ἀχι. Μενέτω κατ' οἴκους. σεμνὰ γὰρ σεμνεύεται.
κλυ. Ὅμως δ' ὅσον γε δυνατὸν, αἰδεῖσθαι χρεών.
ἀχι. Σὺ μήτε σὺ παῖδ' ἕξαγ' ὄψιν εἰς ἐμὴν,
Μήτ' εἰς ὄνειδος ἀμαθὲς ἔλθωμεν γυναῖ.
»Στρατὸς γὰρ ἀθρόος, ἐρῶν ὢν τῆς οἰκέτης. 1000
»Λέχας πονηρὰς & κακοστόμοις φιλεῖ.
Πάντως δέ μ' ἱκετεύοντες ἥξετ' εἰς ἴσον,
Εἴτ' αὐ ἱκέτευτος ἦς. ἐμοὶ γὰρ ἐς ἀγὼν
Μέγιστος ὑμᾶς ἐξαπαλλάξαι κακῶν.
Ὡς ἓν γ' ἀκούσασ', ἴσθι μὴ ψευδῶς μ' ἐρεῖν. 1005
Ψευδῆ λέγων ἢ κἀμάτῳ ἐγκερτομῶν,
Θανοίμι. μὴ θανοίμι δ', ὡς σώσω κόρας.
κλυ. Ὀναιο, σωτεχαῖς δυστυχοῦσ' ὠφελῶν.
ἀχι. Ἀκουε δὴ νῦν, ἵνα τὸ πρᾶγμ' ἔχῃ καλῶς.
κλυ. Τί τοῦτ' ἔλεξας; ὡς ἀκουστέον γέ σου. 1010
ἀχι. Πειθώμεθ' αὖθις πατέρα, βέλτιον φρονεῖν.

Visne eam supplicem amplecti tuum genu?
Hoc quidem virgini parum *est* decorum. si tamen *ita* tibi videtur,
Veniet *ad te* cum pudore, oculos habens liberos, *ac ingenuos*.
Aut absente *ea*, consequar hæc abs te. 995
Ach. Maneat domi. pudicam enim decet pudor.
Cly. Attamen quantum fieri potest, oportet *eam* pudere.
Ach. Tu neque filiam tuam adducito in meum conspectum,
Neque veniamus in probrum ô mulier inconsideratum.
,, Exercitus enim copiosus, quũ *rerũ* domesticarũ curis est vacuus, 1000
,, Amat malas & maledicas fabulas.
Idem planè consequemini, siue supplices ad me veneritis,
Siue non supplex fueris: nam mihi *propositum* est certamen
Maximum, vt vos à malis *istis* liberem.
Itaque *hoc* vno audito, scias me non falsa dicturum. 1005
Quòd si falsa dicam, & frustrà vos ludam,
Moriar: quòd si puellam seruauero, non moriar.
Cly. Sis felix, semper iuuans afflictos.
Ach. Audi igitur nunc, vt res rectè geratur.
Cly. Quid hoc dixisti? te quidem audiam volens. 1010
Ach. Persuadeamus iterum patri, vt meliùs sapiat.

κλυ. Κακὸς

κλυ. Κακός τίς ἐστι, κἀλίαν ταρβεῖ στρατόν.
ἀχι. Ἀλλ' εἰ λόγοι γε καὶ παραλαίουσιν λόγους.
κλυ. Ψυχρὰ μὲν ἐλπίς. τί δὴ χρή με δρᾶν, φράσον.
ἀχι. Ἱκέτευε δ' ἐκεῖνον πρῶτα μὴ κτείνειν τέκνα. 1015
Ἂν δ' ἀνταβαίνῃ, πρὸς ἐμέ σοι πορευτέον.
Εἰ γὰρ τὸ χρῆζον δοῦναι τυγχάνει, σὺ τοὐμὸν χρεὼν
,,Χωρεῖν. ἔχει γὰρ τοῦτο τὴν σωτηρίαν.
,,Κἀγὼ τ' ἀμείνων πρὸς φίλον χρήσομαι.
Στρατός τ' αὖ μέμψαιτό μ', εἰ τὰ πράγματα 1020
Λελογισμένως πράσσοιμι μᾶλλον, ἢ σθένει.
Καλῶς δὴ κεκινθέντων, πρὸς ἡδονὴν φίλοις,
Σοί τ' αὖ γένοιτο, κἂν ἐμοῦ χωρὶς τάδε.
κλυ. Ὡς τῷ φρονεῖν εἰπὼν, δρᾶστέον δ' ἃ σοι δοκεῖ.
Ἢν δ' αὐτὰ μὴ πράσσωμεν, αὖ ἐγὼ θέλω, 1025
Πῇ σ' αὖθις ὀψόμεσθα; ποῦ χρή μ' ἀθλίαν
Ἐλθοῦσαν οὖρεῖν σὴν χέρ' ὀπίσουρον κακῶν;
ἀχι. Ἡμεῖς σε φύλακες, ἢν χρεὼν, φυλάσσομεν,
Μή τις σ' ἴδῃ στίχουσαν ἐστοιμωγμένῳ
Δαναῶν δι' ὄχλου, μὴ ὂν πατρῷον δόμον 1030
Αἰσχυν'. ὁ γὰρ τοι Τυνδάρεως, οὐκ ἄξιος.

Cly. Est quidam ignauus, & nimis timet exercitum.
Ach. Sed rationes, superant rationes.
Cly. Frigida quidem *est* spes: sed dic, quidnam oporteat me facere.
Ach. Supplicem te primùm illi præbeas, ne occidat filiam: 1015
Quòd si restiterit, tibi ad me veniendum *est*.
Si enim persuadebitur id quod vis, non opus est meam *operam*
»Procedere. hoc *ipsum* enim salutem habet, *i. filiæ salutem feret.*
»Et ego melior, *i. meliùs affectus* erga amicum ero.
Et exercitus non culpabit me, si res
Ratione magis quàm viribus gessero. 1020
Et *rebus* bene perfectis, grata amicis,
Et tibi hæc erunt, vel sine mea opera.
Cly. Quàm sapienter dixisti: faciendum igitur vt tibi videtur.
Quòd si ista non perfecero, quæ ego volo,
Vbi te rursus videbimus? quò me miseram oportet 1025
Ire, vt inueniam tuam manum auxiliatricem malis?
Ach. Nos te custodes, vbi opus *erit*, obseruabimus,
Ne quis te videat ire consternatam
Per exercitum Græcorum, ne paternam domum
Dedecores. Nam Tyndareus non dignus est, 1030

,, Κακὸς ἀκούειν. ἐν γὰρ Ἕλλησιν μέγας.
κλυ. Ἔστιν τάδ'. ἄρχε. σοί με δουλεύειν χρεών.
"Εἰ δ' εἰσὶ θεοὶ, δίκαιος ὢν ἀνὴρ σύ γε,
"Ἐσθλῶν κυρήσεις. εἰ δ' μὴ, τί δεῖ πονεῖν; 1035

ΕΠΩΔΙΚΑ.

Στροφή.

χο. 1 Τίς ἄρ' ὑμνῴαις ἁλὰ λωτὸς λίβυος,
2 Μεθ' ἁ τε φιλοχόρου κιθάρας,
3 Συρίγων θ' ὑπὸ καλαμόεσσαν
4 Ἔσασαν ἰαχάν;
5 Οτ' ἀνὰ Πήλιον αἱ καλλιπλόκαμοι 1040
6 Πιερίδες ἐν δαιτὶ θεῶν
7 Χρυσεοσανδάλων ἴχνος
8 Ἐν γᾷ κρούουσαι,
9 Πηλέως εἰς γάμον ἦλθον
10 Μελῳδοὶ Θέτιν ἰαχή- 1045
11 μασι, τόν τ' Αἰακίδαν,
12 Κενταύρων ἐν ὄρεσι κλείουσαι
13 Πηλιάδα καθ' ὕλαν.
14 Ο δ' Δαρδανίδας, Διὸς

,, Qui malè audiat. Nam inter Græcos *est* magnus.
cly. Hæc *ita* sunt. præi. *negotique sis dux* tibi me seruire decet.
,, Si verò sunt dij, tu, cùm sis iustus vir,
,, Bona consequeris: sin minùs, quid opus est laborare? 1035

EPODICA.

Strophe.

ch. 1 Qualis *erat* Hymenæus, fistula cantatus Libyca,
2 Et cithara amante choreas,
3 Et tibiis, *quum* Musæ calamis formatam
4 Ediderunt vocem?
5 Quando per Pelium *montem* pulchricomæ 1040
6 Pierides in conuiuio deorum,
7 Vestigium aureorum sandaliorum
8 In terram incutientes, *i. aureis calceis terram pulsantes,*
9 Venerunt ad nuptias Pelei,
10 Suauiter canentes, Thetin resonantibus vo- 1045
11 cibus, & AEacidem *Peleum,*
12 In montibus Centaurorum celebrantes,
13 In sylua Peliaca.
14 Dardanides verò, Iouis

15 Λέκτρων τρύφημα φίλον, 1050
16 Χρυσέοισιν ἄφυσε λοιβαὶ
17 Εκ κρατήρων γυάλοις,
18 Ο Φρύγιος Γανυμήδης.
19 Παρὰ δ' λευκοφανῆ
20 Ψάμαθον εἱλιστόμεναι
21 Κύκλια πεντήκοντα κόραι 1055
22 Νηρῆος, γάμοις ἐχόρευσαν.

Αντιστροφή.

1 Ἀνὰ δ' ἐλάταισι, στεφανώδη τε χλόᾳ
2 Θίασος ἔμολεν ἱπποβότας
3 Κενταύρων, δαὶ δαῖτα θεῶν, 1060
4 Κρατῆρά τε Βάκχου.
5 Μέγα δ' ἀνέκλαγον, ὦ νηρηὶς κόρα,
6 Παῖδες αἰθεραλαὶ, μέγα φῶς,
7 Μαντὶς ὁ φοῖβος, ὁ μουσῶν
8 Τ' εἰδὼς γενεάσεις
9 Χείρων, ὀξωνόμασεν, 1065
10 Ος ἥξει χθόνα λογχή-
11 ρεσι σὺν Μυρμιδόνων

15 Thalamorum deliciæ charæ, 1050
16 Nectar hausit aureis
17 Poculis, ex crateribus,
18 Ganymedes Phrygius.
19 Prope verò candidam
20 Arenam saltantes
21 In orbem quinquaginta filiæ 1055
22 Nerei, nuptias concelebrarunt.

Antistrophe.

1 Cum abiegnis verò telis, & gramineis coronis
2 Turba venit equestris
3 Centaurorum, ad conuiuium deorum, 1060
4 Et craterem Bacchi.
5 Magna autem voce clamauerunt: O Nereia filia,
6 Filiæ Thessalicæ, magnum lumen,
7 Phœbus vates, quique Musarum
8 Generationes nouit
9 Chiron, nominauit *Achillem,* 1065
10 Qui veniet *in Troianum* agrum hasta-
11 tis cum Myrmidonum

Universidad de Deusto Biblioteca

12 Λαοπτεῦσι, Πριάμοιο κλεινὰν
13 Γαῖαν ἐκπυρώσων, 1070
14 Περὶ σώματι χρυσέων
15 Ὅπλων ἡφαιστόπονων
16 Κεκρυθμένος, ἐνδυτ' ἐκ θεᾶς
17 Ματρὸς δωρήματ' ἔχων
18 Θέτιδος, ἅν νιν ἔλικτο 1075
19 Μακάριον. τότε δαί-
20 μονες τᾶς δ' ἀπαρχίδος
21 Γάμον νηρηίδος ἔθεσαν
22 Πρώτας, Πηλέως θ' ὑμεναίους.

Επωδός.

1 Σὲ δ' ἐπὶ κάρα στέψουσι καλλικόμαν 1080
2 Πλόκαμον Αργεῖοι γ', ἁλιαῖν
3 Ὡς τε πετραίων ἀπ' ἀντρων ἐλθοῦσαν,
4 Ορέων μόχλον ἀκήρατον,
5 Βρότειον αἷμα στόντες λαιμὸν,
6 Οὐ σύριγξι τραφεῖσαν, ἀ- 1085
7 δ' ἐν ροιοδήσι βακχόλων,
8 Παρὰ μητέρι νυμφοκόμον

12 Militibus, Priami inclytam
13 Terram incensurus, *ac deuastaturus*: 1070
14 Circa corpus aureis
15 Armis à Vulcano factis
16 Armatus, induta, à Dea
17 Matre dona *sibi data* gestans,
18 Thetide, quæ ipsum peperit 1075
19 Beatum. Tunc Di-
20 i nobilis
21 Nereidis nuptias celebrarunt
22 Primæ, & Pelei Hymenæum.

Epodus.

1 Te verò Iphigenia coronabunt in capite pulchricomam 1080
2 Nexis *florum* coronis Græci, marinis
3 Ceu saxeis ex antris profectam,
4 Montium intactam iuuencam,
5 Humanum cruentantes guttur,
6 Non fistula, *nec ad fistulæ sonum*, nutritam ne- 1085
7 que ad cantum pastorum,
8 Sed apud matrem ornantem sponsam,

9 Ἰναχίδαις γάμον.
10 Ποῦ τὸ τᾶς αἰδοῦς,
11 Η τὸ τᾶς ἀρετᾶς δυάσιν ἔχει 1090
,, 12 Σθένειν τι πρόσωπον,
,, 13 Οπότε τὸ μὲν ἀσεβὲς ἔχει
,, 14 Δυάμιν, ἀ δ' ἀρετὰ κατόπιθεν
,, 15 Θνατοῖς ἀμελεῖται.
,, 16 Ανομία ᾧ νόμων κρατεῖ, 1095
,, 17 Καὶ κοινὸς ἀγὼν βροτοῖς,
,, 18 Μή τις θεῶν φθόνος ἔλθῃ.

ΙΑΜΒΟΙ.

κλυ. Εξῆλθον οἴκων προσποπουμένη πόσιν,
Χρόνιον ἀπόντα κἀκλελοιπότα στέγας.
Εν δακρύοισί θ' ἡ τάλαινα παῖς ἐμὴ, 1100
Πολλὰς ἱεῖσα μεταβολὰς ὀδυρμάτων,
Θανάτον ἀκούσασ', ὃν πατὴρ βουλεύεται.
Μνήμιν δ' ἄρ' εἶχον πλησίον βεβηκότος
Αγαμέμνονος τοῦδ', ὃς ἐπὶ τοῖς αὐτοῦ
τέκνοις
Νόσια πράσσων αὐτίχ' ὑρεθήσεται. 1105

9 Inachidis, *i. Arguis, parantem* nuptias.
10 Vbi *nunc* pudoris,
11 Aut virtutis habet vim, 1090
» 12 Vt possit aliquid, facies?
» 13 Quando impietas quidem habet *magnam*
» 14 Vim, virtus verò retrò
» 15 A mortalibus negligitur,
» 16 Iniquitas verò vincit leges, 1095
» 17 Quare commune periculum mortalibus *impendet*,
» 18 Ne qua Deorum inuidia veniat, *ac ipsos ira premat*.

Clytæmnestra.

Exiui ex ædibus, quærens maritum,
Qui diu abest, & reliquit ædes.
Et mea filia misera in lachrymis est, 1100
Emittens multas mutationes gemituum,
Postquam audiuit de morte, quam pater molitur.
Feci autem mentionem propè accedentis
Agamemnonis huius, qui aduersus liberos suos
Impia facere mox deprehendetur. 1105

ἀγα. Λήδας γλυεθλον, ἐν καλῷ σ' ἔξω δόμων
Εὕρηχ', ἵν' εἴπω παρθένου χωρὶς λόγους,
Οἷς οὐκ ἀκούειν τὰς γαμουμένας πρέπει.
κλυ. Τί δ' ἐστίν, ᾧ σοι κηδεὸς ἀνὴρ πλάζεται;
ἀγα. Ἐκπεμπε παῖδα δωμάτων πατρὸς μέτα,
Ὡς χέρνιβες πάρεισιν ἠυτρεπισμένα,
Πελανούς τε βάλλειν πῦρ καθάρειον οὐκ χρεών,
Μόχοι τε, περὶ γάμων αἷς θεᾶ πεσεῖν χρεών
Ἀρτέμιδι, μέλανα αἵματα φυσήματα.
κλυ. Τοῖς ὀνόμασι μὲν οὐ λέγεις, τὰ δ' ἔργα σου
Οὐκ οἶδ', ὅπως χρὴ μ' ὀνομάσαιμεν, οὐ λέγεν.
Χώρει ὦ θύγατερ ἐκτός. οἶδα γὰρ πατρὸς
Πάντως ἃ μέλλει γε, χ' ὑπὸ τοῖς πέπλοις ἄγε
Λαβοῦσ' Ορέστη, σὸν κασίγνητον, τέκνον.
Ἰδοὺ πάρεστιν ἥδε παθαρχοῦσά σοι.
Τὰ δ' ἄλλ' ἐγὼ πρὸς τῆσδε, κἀμαυτῆς φράσω.
ἀγα. Τέκνον, τί κλαίεις; οὐδὲ θ' ἡδέως ὁρᾷς.
Εἰς γὰρ σὲ δ' ἐρείσασ' ὄμμα, πρὸς θ' ἔχεις πέπλους.
ἰφι. ,, Φεῦ. Τίν' αὖ λάβοιμι τῷ ἐμῷ ἀρχὴν κακῶν;
,, Ἅπασι γὰρ πρέποι σε χρήσιμα πάρα,

Agam. O Ledę proles *clytæmneſtra*, opportunè te extra domum
Inuenio, vt dicam ſeorſum à virgine verba,
Quæ non decet audire nupturas.
cly. Quidnam id eſt, cuius opportunitas tibi iam incumbit?
Agam. Mitte filiam cum patre ex ædibus,
Quia ſacra aqua adeſt parata,
Et molæ ſalſæ, vt ex manibus coniiciantur in ignem luſtralem,
Et iuuencæ, quas ante nuptias oportet mactari deæ
Dianæ, nigri ſanguinis halitus, *exundationes*.
cly. Verbis quidem bene dicis, ſed facta tua
Haud ſcio, quomodo oporteat me, ſi nominare velim, laudare.
Exi verò filia. Scis enim, quæ pater
Molitur omnino: & ſub peplis affer
Aſſumptum Oreſtem tuum fratrem, filia.
Ecce adeſt quæ obtemperat tibi:
Alia verò quæ ad ipſam, & me pertinent, ego dicam.
Agam. Filia, quid fles? non hilariter me ſpectas.
Sed oculis in terram defixis, *eos* peplis obiectis velas.
Iph. ,, Heu. Quodnam meorum malorum ſumam exordium?
,, Omnibus enim licet vti primis,

,, Καὶ ὑστάτοισι, καὶ μέσοισι πανταχοῦ.
ἀγα. Τί δ' ἐστίν; ὡς μοι πάντες εἰς ἓν ἥκετε,
Σύγχυσιν ἔχοντες, καὶ ταραγμὸν ὀμμάτων;
κλυ. Εἶφ' αὖ ἐρωτήσω σε γλυκαίως, πόσι.
ἀγα. Οὐδὲν κελεύσμου δεῖ γ', ἐρωτᾶσθαι θέλω.
κλυ. Τέκνα παῖδα τέκνα σέ, τέκνα τ' ἐμὲ μέλλεις κτανεῖν;
ἀγα. Εα. τλήμονά γ' ἔλεξας, ὑπονοεῖς θ' ἃ μή σε χρή.
κλυ. Κακεῖνό μοι τοπρῶτον ἀπόκριναι πάλιν.
ἀγα. Σὺ δ' ἃ γ' ἐρωτᾷς εἰκότ', εἰκότα κλύεις.
κλυ. Οὐκ ἄλλ' ἐρωτῶ, κἀν σὺ μὴ λέγ' ἄλλα μοι.
ἀγα. Ω πότνια τύχη, καὶ μοῖρα, καὶ δαίμων γ' ἐμός.
κλυ. Κἀμός τε, καὶ τῆσδ', εἷς τριῶν δυσδαιμόνων.
ἀγα. Τίν' ἠδίκησα; Κλυ. τοῦτ' ἐμοῦ πύθῃ πάρα;
,, Ὃ νοῦς ὅδ' αὐτὸς νοῦν ἔχων οὐ τυγχάνει.
ἀγα. Ἀπωλόμεθα. πεφάνθη τὰ κρυπτά μου.
κλυ. Πάντ' οἶδα, καὶ πέπυσμ', ἃ σύ γε μέλλεις μεδραν.
,, Αὐτὸ ὦ τὸ σιγᾶν, ὁμολογοῦντ' ἐστί σου,
,, Καὶ τὸ στενάζειν πολλά, μὴ κάμνῃς λέγων.
ἀγα. Ἰδοὺ σιωπῶ. τὸ γὰρ αἰσχυντόν με δεῖ
Ψεύδη λέγοντα πρὸς λαβεῖν τῇ συμφορᾷ.

,, Et poſtremis, & mediis vbique, *in omnibus rebus diendis*.
Agam. Quid eſt? quàm mihi omnes in vnum conuenitis,
Habentes perturbationem *animi*, & conturbationem vultus?
cly. Dic mihi marite ingenuè, quæ te interrogabo.
Agam. Nihil opus eſt hortatu, interrogari volo.
cly. Viſne interficere meam tuámque filiam?
Agam. Hem. Dixiſti miſera, ſuſpicariſque quæ te non oportet *ſuſpicari*.
cly. Illud verò primùm mihi reſponde rurſus.
Agam. Si tu interrogaueris conuenientia, conuenientia audies.
cly. Non interrogo alia, & tu ne mihi alia dicas.
Agam. O fortunam venerandam, ô fatum & genium meum.
cly. Et meum, & huius, vnus *eſt* trium infelicium.
Agam. Qua in re læſa es? *cly*. Hoc ex me quæris?
,, Hoc tuum conſilium nullam habet prudentiam.
Agam. Perij, mea arcana ſunt prodita.
cly. Noui omnia, & audiui quæ tu mihi facturus es.
,, Ipſum verò tuum ſilentium eſt ſignum tui confitentis,
,, Et tui crebri gemitus: ne labores dicendo.
Agam. En taceo. Oportet enim me impudentiam
Falſa dicentem adiungere calamitati.

κλυ. Ἀκουε δὴ νῦν. ἀνακαλύψω δὲ λόγους,
Κοὐκέτι παρῳδοῖς χρησόμεθ' αἰνίγμασιν.
Πρῶτον μὲν, ἵνα σοι πρῶτα τοῦτ' ὀνειδίσω,
Ἔγημας ἄκουσά με, κἀλαβες βίᾳ,
Τὸν πρόσθεν αὐδρα Ταντάλου κατακτανὼν, 1150
Βρέφος τε τἐμὸν σῷ προσπύελοις πάλῳ,
Μαστῶν βιαίως τῆς ἐμῆς ἀποσπάσας,
Καὶ τοῦ Διός γε παῖδ', ἐμοί τε συγγένω,
Ἱππόσοι μαρμαίροντ', ἐπεστρατευσάτην.
Πατὴρ δ' πρέσβις Τυνδάρεως σ' ἐρρύσατο, 1155
Ἱκέτιν θυμόμορον, κἀμὲ δ' ἔχεις αὖ λέχη.
Οὗ σοι καταλλαχθεῖσα, πρὸς σὲ δόμοις,
Συμμαρτυρήσω ὡς ἄμεμπτος ἡ γυνὴ,
Εἴς τ' Ἀφροδίτην σωφρονοῦσα, καὶ τὸ σὸν
Μέλαθρον αὔξουσ', ὥστ' εἰσιόντα τε 1160
Χαίρειν, θύραζέ τ' ἐξιόντ' εὐδαιμονεῖν.
» Σπάνιον δ' θήρευμ' ἀνδρὶ, τοιαύτην λαβεῖν
» Ἁμαρτὰ φλαύραν δ' ἀσπαίρις γυναῖκ' ἔχειν.
Τίκτω δ' ὅπερ τρισὶ παρθένοισι, παῖδά σοι
Τόνδ'. ὧν μιᾶς σὺ τλημόνως μ' ἀποστερεῖς. 1165

cly. Audi nunc: Aperiam enim *tibi meæ mentis* cogitationes,
Et non amplius vtemur ænigmatibus à proposito alienis.
Primùm quidem vt hoc primo loco tibi exprobrem,
Duxisti me inuitam, & rapuisti vi,
Occiso priore marito Tantalo, 1150
Infantémque meum solo illisisti tua vibratione, *iactúque tuo*,
Auulsum violenter à meis vberibus,
Et filij Iouis, meíque fratres,
Equis conspicui, *tibi* bellum intulerunt.
Sed Tyndareus pater senex te liberauit, 1155
Factum supplicem, & habuisti rursus meum connubium.
Vbi reconciliata tibi, erga te & domum,
Ipse testis eris, quòd fuerim inculpabilis vxor,
Et in rebus venereis casta, & tuam
Rem familiarem augens, vt siue intrares, 1160
,, Gauderes: & siue foras prodires, beatus esses.
,, Rara autem *est* venatio viro, vt talem consequatur
Vxorem: sed non est rarum habere malam vxorem.
Et præter tres filias peperi tibi filium
Hunc, ex quibus vnâ tu me miserabiliter priuabis. 1165

Κἂν τις σ' ἔρηται, τίν' ἕκατίνιν κτενεῖς,
Λέξον, τί φήσεις; ἢ με χρὴ λέγειν τὰ σά;
Ἑλένῃ Μενέλαος ἵνα λάβῃ. καλόν γε νῷ
Κακῆς γυναικὸς μισθὸν ἀποτίσαι, τέκνα,
Τ' ἀχθέντα τοῖσι φιλτάτοις ὠνούμεθα. 1170
Ἀγ', ἢν στρατεύσῃ καταλιπὼν μ' ἐν δώμασιν,
Κἀκεῖ γνῴσῃ Δὶ μακρᾶς ἀπουσίας,
Τίν' ἐν δόμοις με καρδίαν ἔξειν δοκεῖς,
Ὅταν θρόνους τῆσδ' εἰσίδῃ πάντας κενοὺς,
Κενοὺς δ' παρθενῶνας; ὅπῃ δ' δακρύοις 1175
Μόνη κάθημαι, τὸν δὲ θρεψαμένου σ' ἀεὶ,
Ἀπώλεσέν σ', ὦ τέκνον, ὁ φυτεύσας πατὴρ,
Αὐτὸς κτανὼν, οὐκ ἄλλος, οὐδ' ἄλλῃ χερὶ,
Τοιόνδε μισθὸν καταλιπὼν πρὸς τοὺς δόμους,
Ἐπεὶ βραχείας προφάσεως ἔδει μόνον, 1180
Ἐφ' ἧσ' ἐγὼ κἠ παῖδες αἱ λελειμμέναι,
Δεξόμεθα δέξιν, ἣν σε δέξασθαι χρεών.
Μὴ δῆτα πρὸς θεῶν, μήτ' ἀναγκάσῃς ἐμὲ
Κακὴν γενέσθαι πρὸς σε, μήτ' αὐτὸς γένῃ.
Εἶεν. θύσεις δ' τὴν παῖδ', ἔνθα τίνας δὴ χὰς ἐρεῖς; 1185

Et si quis interrogarit te, ob quam causam interficies ipsam,
Dic, quidnam dices? an me tuo nomine loqui oportet?
Vt Menelaus Helenam recipiat. præclarum certè *facinus erit*,
Malæ mulieris *causâ* precium persoluere, *dantes nostros liberos*.
Sic *enim* inuisissima charissimis redimemus. 1170
Agè *uerò*, si copias *hinc* ducas, in ædibus me relicta,
Et illic, *in agro Troiano*, longum tempus absis,
Quem in ædibus animum me habituram putas,
Quum sedes huius omnes aspiciam vacuas,
Et vacuum conclaue virginum? in lachrymis tunc 1175
Sedebo sola, lugens semper istam,
Perdidit te filia pater, qui te genuit,
Ipse *te* cædens, non alius, nec alia manu,
Tale præmium relinquens familiæ.
Quia leui occasione tantùm opus erit, 1180
Ob quam ego, & filiæ relictæ.
Excipiamus te eo excipiendi modo, quo te excipere decet.
Ne igitur per Deos, ne cogas me
Malam in te esse, neque tu sis *malus erga me, filiámque tuam*.
Mactabis igitur filiam? Tunc quas preces concipies? 1185

Universidad de Deusto Biblioteca

Τί σοι κατεύξῃ πέραθον, σφάζων τέκνον;
Νόστον πονηρόν, οἴκοθέν γ' αἰσχρᾶς ἰών;
Ἀλλ' ἐμὲ δίκαιον ἀγαθὸν εὐχεσθαι τί σοι;
»Οὔτ' ἄρ' ἀπωτέρω τοὺς θεοὺς ἡγούμεθ' αὖ,
»Εἰ τοῖσιν αὐθέντοισιν εὖ φρονήσομεν. 1190
Ἥκων δ' ἐς Ἄργος πρόσπολος τέκνοισι σοῖς;
Ἀλλ' οὐ θέμις σοι. τίς ἂν σε πρὸς τὸν ἔλεγχον
Παίδων σ', ἐὰν αὐτὸν προθέμενος κτάνῃς ἑνά;
Ταῦτ' ἦλθον ἤδη δι' λόγων. ἢ σκῆπτρά σοι
Μόνον διαφέρειν, καὶ στρατηλατεῖν σε δεῖ, 1195
Ὃν χρὴ δίκαιον λόγον ἐν Ἀργείοις λέγειν,
Βούλεσθ' Ἀχαιοὶ πλεῖν φεύγοντ' ὀπὶ χθόνα;
Κλῆρον τίθεσθε, παῖδ' ὅπου θανεῖν χρεών.
Εν ἴσον γὰρ ὧν πόλει. ἀλλὰ μή σ' ἐξαιρεῖσθον
Σφάγιον πρὸς ἀναίδεια σοῖσι παῖδα σοῖς, 1200
Ἡ Μενέλεων πρὸς μητρὸς Ἑρμιόνην κτανεῖν,
Οὕνεκ' τὸ πρᾶγμ' ἦν. νυνὶ δ' ἐγὼ μὴ, εἰ τὸν σὸν
Σώζοιμι λέκτρον, παῖδός ὑστερήσομαι.
Ἡ δ' ἐξαμαρτοῦσ', ὑπόστροφον νεανίδα
Σπάρτῃ κομίζουσ', εὐτυχὴς ἔσται. 1205

Quid tibi boni in ſacrificio filiæ petes?
Num reditum malum, cùm turpiter domo ſis profectus?
Sed an me iuſtum eſt aliquid boni precari tibi?
,, Nonne igitur iudicabimus Deos ſtultos,
,, Si faueamus parricidis? 1190
An verò Argos reuerſus *ſupplex* accides liberis tuis?
At *hoc* non licebit tibi. Quis autem etiam aſpiciet
Te ex liberis, ſi conſultò aliquem ex ipſis occideris?
De his *ſcilicet inter nos* iam verbis conuenit. an ſceptris te *deæt*
Solùm excellere, & belli ducem eſſe oportet? 1195
Quem conueniebat iuſta apud Græcos dicere.
Vultis Græci nauigare ad Troiam?
Ducatis ſortem, cuius filiam oporteat mori. (*deæbat*
Hoc enim *omnibus* ex æquo erat *cõmune*. haud enim te vnũ ex omnibus
Præbere tuam filiam victimam Græcis, 1200
Aut *oportæbat* Menelaum interficere Hermionem matris cauſâ.
Cuius negotium erat. Nunc verò ego quidem, quæ tuum
Connubium *ſanctè* ſeruo, ſpoliabor filia *mea*:
Quæ verò peccauit, reducem puellam
Spartam deducens, erit beata. 1205

Τούτων ἄμειψαί μ', εἰ μὴ καλῶς λέγω.
Εἰ δ' εὖ λέλεκται, μὴ δὴ γε κτάνῃς
Τὴν σὴν τε, κἀμὴν παῖδα, καὶ σώφρων ἔσῃ.
χο. Πιθοῦ. τὸ γὰρ σοι τέκνα συσσώζειν καλόν,
»Ἀγάμεμνον. οὐδεὶς πρὸς τάδ' αὐτείποι βροτῶν. 1210
ἰφι. Εἰ μὴ τὸν Ὀρφέως εἶχον, ὦ πάτερ, λόγον
Πείθειν ἐπῳδοῦσ' ὥστ' ὀμαρτεῖν μοι πέτρας,
Κηλεῖν τε τοῖς λόγοισιν οἷς ἐβουλόμην,
Ἐντῦθ' αὖ ἦλθον. νῦν δὲ τἀπ' ἐμοῦ σοφά,
Δάκρυα παρέξω. τοῦτο γὰρ δυναίμεθα. 1215
Ἱκετηρίαν δὲ γόνασιν ἐξάπτω σέθεν,
Τὸ σῶμα τοὐμόν, ὅπερ ἔτικτεν ἥδε σοι,
»Μή μ' ἀπολέσῃς ἄωρον· ἡδὺ γὰρ τὸ φῶς
»Βλέπειν. τὰ δ' ὑπὸ γῆς μή μ' ἰδεῖν ἀναγκάσῃς.
Πρώτη σ' ἐκάλεσα πατέρα κἀγὼ σὺ παῖδ' ἐμέ. 1220
Πρώτη δὲ γουνάσι σοῖσι σῶμα δοῦσ' ἐμὸν,
Φίλας χάριτας ἔδωκα, κἀντεδεξάμην.
Λόγος δ' ὁ μὲν σὸς ἦν ὅδ'. ἆρά σ', ὦ τέκνον,
Εὐδαίμονος καὶ ἀνδρὸς ἐν δόμοισιν ὄψομαι
Ζῶσάν τε, καὶ θαλλοῦσαν ἀξίως ἐμοῦ; 1225

Reſponde mihi de his, ſi quid non rectè dico:
Quòd ſi probè dixi, ne occidas
Meam ac tuam filiam, & ſapiens eris.
cho. Obtempera: nam honeſtum eſt conſeruare liberos,
» Agamemnon: nemo mortalium contra hæc dixerit. 1210
Iphi. O pater, ſi Orphei facundiam haberem,
Vt poſſem incantando perſuadere lapides vt me ſequèrentur,
Et demulcere verbis, quos vellem, (facere poſſum,
Huc veniſſem, *hac ratione iam uſa fuiſſem.* nunc verò quod ſolũ ſapienter
Lachrymas præbebo: hæc enim poſſumus. 1215
Applico verò tuis genibus, tanquam ramum ſupplicantium
Meum corpus, quod iſta peperit tibi,
» Ne me interficias immaturam. iucundum enim eſt hanc lucem
» Aſpicere: neque me cogas videre ea, quæ ſunt ſub terra.
Prima ego te patrem appellaui, & tu me filiam: 1220
Prima etiam admouens corpus meum tuis genibus,
Gratas voluptates dedi, & recepi viciſſim.
Iſta verò erat tua oratio, ô filia, téne
Videbo in ædibus beati viri
Viuentem & florentem, vt me dignum eſt? 1225

Universidad de Deusto Biblioteca

Οὐ μὸς δ' ὅδ' ἰὼ αὖ, πεῖ σὸν ἐξαρπωμψίης
Γένειον, ἃ νῦν αἰπλάζομαι χερί.
Τί δ' ἄρ' ἐγώ σε πρέσβυν; ἄρ' εἰς δέξομαι
Εμῷ φίλαισιν ὑποδοχαῖς δόμων πάτερ,
Πόνων τιθηνοὶς ἀποδιδοῦσά σοι τροφάς; 1230
Τῶν γὰρ ἐγὼ μὸν τῷν λόγων μνήμην ἔχω,
Σὺ δ' ἐπιλέλησαι, καὶ μ' ἀποκτεῖναι θέλεις.
Μὴ πρός γε Πέλοπος, καὶ πρὸς Ατρέως πατρὸς,
Καὶ τῆς γε μητρὸς, ἣ τρὶν ὠδίνουσ' ἐμὲ,
Νῦν δυστέρων ὠδῖνα τῷδε λαμβάνει. 1235
Τί μοι μέτεστι τῷν Αλεξάνδρου γάμων,
Ελένης τε; πόθεν ἦλθ' ἐπ' ὀλέθρῳ τῷμῷ, πάτερ;
Βλέψον πρὸς ἡμᾶς, ὄμμα δὸς φίλημά τε.
Ιν' ἀλλὰ τοῦτο κατθανοῦσ' ἔχω σέθεν
Μνημεῖον, εἰ μὴ τοῖς ἐμοῖς πιθῇς λόγοις. 1240
Αδελφὲ, μικρὸς μὸν σύγ' ἐπίκουρος φίλοις,
Ομως ἢ συὸ δάκρυσιν ἱκέτης γίνου πατρὸς,
»Τῷ σῷ ἀδελφῷ μὴ θανεῖν. αἰσθημά τι
»Κἂν νηπίοις γε τῷν κακῶν ἐγγίνεται.
Ἰδοὺ σιωπῶν λίσσεταί σ' ὅδ', ὦ πάτερ. 1245

Mea verò vicissim *oratio* hæc erat, pendentis à tuis
Genis, quas nunc manibus contrecto.
Quid verò ego te senem? num excipiam
Pater grato hospitio mearum ædium,
Reddens tibi gratiam laboriosæ nutricationis? 1230
Horum enim sermonum memoriam adhuc seruo,
Tu verò oblitus es, & me occidere vis.
Ne per Pelopem, & patrem Atreum,
Et per matrem, quæ me prius pariens,
Nunc capit secundos hos dolores partus, *ne me cædas.* 1235
Quid mihi rei est cum nuptiis Alexandri
Et Helenæ? vnde pater venit ad meam necem?
Respice me, largire mihi tuum aspectum, & osculum,
Vt, si mihi moriendum sit, habeam hoc saltem tui
Monumentum, si non parueris meis verbis. 1240
Frater exiguus tu quidem auxiliator *es* amicis:
Tamen cum lachrymis patri sis supplex,
,, Ne occidat tuam sororem. Sensus *enim* quidam
,, Malorum inest etiam in infantibus.
Ecce ô pater, tacens iste supplicat tibi. 1245

Αλλ' αἴδεσαί με, καὶ κατοίκτειρον βίον.
Ναὶ, πρὸς γονέων σ' αὐτόμεθα δύω φίλω.
Ο μὸν νεοσσός ἐστιν, ἡ δ' ἠυξημμένη.
Εν σωτὶ μοῦσα, πάντα νικήσω λόγον.
»Τὸ φῶς τόδ' αἰθέρ' ποιεῖν ἥδιστον βλέπειν. 1250
»Τὰ νέρθε δ' οὐδεὶς. μαίνεται δ', ὃς εὔχεται
»Θανεῖν. κακῶς ζῆν κρεῖσσον, ἢ θανεῖν καλῶς.
χο. Ω τλῆμον Ελένη Διὸς σὲ τοῖς σοῖς γάμοις,
Αγὼν Ατρείδαις τέκνοις ἥκει μέγας.
ἀγα. Εγὼ πάτ' οἰκτρὰ σωφρονῶ εἰμι, κἠ τὰ μὴ, 1255
Φιλῶν ἐμαυτοῦ τέκνα. μαινοίμην γὰρ ἄν.
Δεινῶς δ' ἔχει με ταῦτα τολμῆσαι, γυναι,
Δεινῶς ἢ, τὸ μὴ. τοῦτο γὰρ πρᾶξαί με δεῖ.
Ορᾶθ' ὅσον στράτευμα ναύφρακτον τόδε,
Χαλκέων ὅπλων ἄνακτες Ελλήνων ὅσοι, 1260
Οἷς νόστος οὐκ ἔς' Ιλίου πύργοις ἔπι,
Εἰ μὴ σε θύσω, μαντὶς ὡς Κάλχας λέγει.
Οὐδ' ἔστι Τροίας ἐξελεῖν καινὸν βάθρον.
Μέμηνε δ' Αφροδίτη τις Ελλήνων στρατῷ,
Πλεῖν ὡς τάχιστα βαρβάρων ἐπὶ χθόνα, 1265

Quare mei rationem habe, & *meam* miserare vitam,
Næ, nos duo chari rogamus te per tuas genas.
Alter quidem infans adhuc est, altera verò grandiuscula.
In vnũ breuiter *rẽ totã cõferens*, omnes rationes *meis cõtrarias* vincam.
,, Gratissimum *est* hominibus intueri hanc lucem, 1250
,, Sed nemo ea, quæ infrà *sunt, cupit videre*: insanit enim qui cupit
,, Mori. Melius *est* malè viuere, quàm bene mori.
Cho. O infausta Helena, propter te & tuas nuptias,
Magnum venit certamen inter Atridas & liberos.
Aga. Ego quidem intelligo, vbi sit opus miseratione, & vbi minùs, 1255
Amans meos liberos: insanirem enim, *si aliter facerem*:
Grauiter verò me cogit *necessitas* hæc audere, mulier,
Graue etiam, non *audere*. oportet enim me hoc facere.
Videtis quantus hic sit naualis exercitus?
Quot Græcorum reges æreis *in* armis? 1260
Quibus ad Ilij turres traiectus non datur,
Nisi te mactauero, quemadmodum dicit Calchas vates,
Neque licet euertere nouam sedem Troiæ.
Libido verò quædam incessit exercitum Græcorum
Nauigandi quàm celerrimè in terram barbarorum, 1265

Παῦσαί τε λέκτρων ἁρπαγὰς ἑλληνικάς,
Οἳ τὰς ἐν Ἄργει παρθένους κτείνουσί μου.
Ὑμᾶς τε, κἀμὲ, θέσφατον εἰ λύζω θεᾶς.
Οὐ Μενέλεως με καταδεδούλωται, τέκνον,
Οὐδ' ὅτι τὸ κείνου βουλόμενον ἐλήλυθα, 1270
Ἀλλ' Ἑλλὰς, ἣ δεῖ, κἂν θέλω, κἂν μὴ θέλω,
Θῦσαί σε. τούτου δ' ἥσσονες καθέσταμεν.
Ἐλθεῖν γὰρ δεῖνιν, ὅσον ἐν σοὶ τέκνον,
Κἀμοὶ, γενέσθαι, μηδὲ βαρβάροις ὑπὸ
Ἑλλὼς ὄντας, λέκτρα συλᾶσθαι βίᾳ. 1275

ΜΟΝΟΣΤΡΟΦΙΚΑ.

κλυ. Ὦ τέκνον, ὦ ξένα,
Οἰ ἐγὼ, θανάτου σου μελέα.
Φεύγει σε πατὴρ ἅδη δεδοικώς.
ἰφι. Οἰ ἐγὼ μῆτερ μῆτερ· ταὐτὸ γὰρ
Μέλος εἰς ἄμφω πέπωκε τύχης, 1280
Κοὐκέτι μοι φαὸς,
Οὐδ' ἀελίου τόδε φέγγος.
Ἰώ, ἰώ. νιφοβόλον
Φρυγῶν νάστος,

Compescendíque Græcanicos coniugum raptus,
Qui meas filias Argis occident,
Et vos, méque, si soluero, *irritúmque fecero* oraculum deæ,
Non me Menelaus, filia, subegit,
Nec in illius sententiam concessi: 1170
Sed Græcia *me cogit*, cui oportet me seu velim, seu non velim,
Mactare te. hac enim *necessitate* sumus inferiores.
Oportet enim eam liberam, quantum in te *est* filia,
Et me, fieri, neque à barbaris
Eos, qui sunt Græci, coniugibus per vim spoliari. 1275

MONOSTROPHICA.

Cly. O filia, ô hospitæ,
Heu me miseram propter tuam mortem.
Fugit te pater, tradens te Plutoni, *i. morti.*
Iphi. Heu mihi mater, mater, (idem enim
Carmen conuenit ad vtriusque fortunam) 1280
Non ampliùs mihi lucem,
Neque solis hunc splendorem *licebit intueri.*
Heu heu niuosa
Phrygum memora,

Ἰδᾶς τ' ὄρεα. Πρίαμος ὅθι ποτὲ 1285
Βρέφος ἄπαλὸν ἔβαλε,
Μητρὸς ἀπόπτυστον νοσφίσας,
Ἐπὶ μόρῳ θανατόεντι,
Πάριν, ὃς Ἰδαῖος, Ἰδαῖος
Ἐλέγετ', ἐλέγετ' ἐν Φρυγῶν πόλει. 1290
Μή ποτ' ὤφειλε τὸν ἀμφὶ
Βοσὶ βουκόλον τραφέντ'
Ἀλέξανδρον οἰκίσαι
Ἀμφὶ τὸ λαμπὸν ὕδωρ, ὅθι κρῆναι
Νυμφᾶν κεῖνται, 1295
Λειμῶν τ' ἀνθεσι
Θάλλων χλωροῖς,
Καὶ ῥοδόεντ' ἄνθεα, ὑακίν-
θινά τε θεαῖσι δρέπειν.
Ἐνθά ποτε Παλλὰς ἔμολε, καὶ 1360
Δολιόφρων Κύπρις,
Ἥρα θ', Ἑρμᾶς θ' ὁ Διὸς ἄγγελος,
Ἃ μὲν ὅτι πόθῳ τερφθεῖσα Κύπρις,
Ἃ δ' ἔδοξε Παλλὰς,

Et montes Idæ, vbi Priamus olim 1285
Infantem tenerum exposuit,
A matre procul amotum,
Ad mortem funestam *missum*,
Parin: qui Idæus, Idæus
Dicebatur, dicebatur in vrbe Phrygum. 1290
Vtinam *Priamus* nunquam circa
Boues bubulcum educatum
Parin collocasset
Ad aquas limpidas, vbi fontes
Sunt Nympharum, 1295
Et pratum floribus
Florens viridibus,
Et rosei flores, hyacin-
thíque Deabus decerpendi.
Quò quondam venit Pallas, & 1300
Dolosa Venus,
Et Iuno, & Mercurius nuncius Iouis,
(Venus quidem superbiens amore *quo cunctis dominatur*,
Hasta verò Pallas,

Ἥρᾳ τὲ Διὸς ἄνακτος 1305
Εὐναῖσι βασιλίσι,
Κρίσιν ἐπὶ συγγαν,
Ἔριν τε τᾶς καλλονᾶς,
Ἐμοὶ ἢ θάνατον, ὄνομα μὴν
Φέρουσα Δαναΐδαισιν, ὦ κόραι. 1310
χο. Προθυμάσ' ἔλαβεν Ἄρτεμις πρὸς Ἴλιον.
ἰφι. Ὁ ἢ τεκών με τὸν τάλαιναν,
Ὦ μῆτερ, ὦ μῆτερ,
Οἴχεται πρόδοις ἔρημον.
Ὦ δυςάλαιν' ἐγὼ, πικρὰν 1315
Πικρὰν ἰδοῦσα δυςτλέναν,
Φονεύομαι, διόλλυμαι
Σφαγαῖσιν ἀνοσίοισιν,
Ἀνοσίου πατρός.
Μή μοι ναῶν χαλκεμβολάδων 1320
Πρύμνας ἄδε' Αὐλὶς δέξαιτο
Τοιάδε' εἰς ὅρμους, εἰς Τροίαν
Ὤφελεν ἐλάταν πομπαίαν.
Μήτ' αὐταῖαν Εὐρίπῳ πνεῦσαι πομπὰν

Iunóque Iouis regis 1305
Regiis nuptiis)
Ad odiosum iudicium,
Et contentionem formæ,
Quod mihi quidem mortem, nomen verò, *decúsque*
Afferet Danais ô puellæ. 1310
cho. Victimarum primitias accepit te Diana ad Ilium *offerendas*.
Iphi. At qui me miseram genuit,
O mater, ô mater,
Abit, prodens *me* desertam.
O me miseram, quæ acerbam, 1315
Acerbam, *ac* infaustam Helenam vidi,
Interficior, pereo
Impia cæde
Impij patris.
Vtinam ne mihi nauium æreis rostris munitarum 1320
Puppes hæc Aulis excepisset
In hos portus: *sed* ad Troiam
Vtinam classem secundo vento, *cursúque delatam rectâ misisset*,
Nec nauigationem *Græcis* contrariam *in* Euripo spirans dedisset

Ζεὺς,

Ζεὺς, μειλίσσων αὔραν ἄλλοις 1325
Ἄλλαν θνατοῖς, λαίφεσι χαίρειν,
Τοῖς ἢ λύπαν, τοῖς δ' ἀνάγκαν,
Τοῖς ἢ ὁρμᾶν, τοῖς ἢ στέλλειν,
Τοῖσι ἢ μέλλειν.
Ἦ πολυμόχθον ἄρ' ἐστὶ γένος, 1330
Ἦ πολύμοχθον ἀμαρίων;
Χρεὼν δὲ τί
Δύαστον μὸν ἀνδράσιν ἀνιαρεῖν;
χο. Ἰώ, ἰώ. μεγάλα πάθεα, μεγάλα δ' ἄχεα,
Τοῖς Δαναΐδαις παθεῖσα Τυνδαρὶς κόρα. 1335
Ἐγὼ μὲν οἰκτίρω σε συμφορᾶς κακῶν
Τυχοῦσαν, οἵας μή ποτ' ὤφελες τυχεῖν.
Τροιαῖοι.
ἰφι. Ὦ τεκοῦσα μῆτερ, ἀνδρῶν ὄχλον εἰσορῶ πέλας.
κλυ. Τόνδε τᾶς θεᾶς παῖδ', ὦ τέκνον γ', ὦ δεῦρ' ἐλήλυθας.
ἰφι. Διαχαλᾶτέ μοι μέλαθρα δμῶες, ὡς κρύψω δέμας. 1340
κλυ. Τί ἢ φεύγεις τέκνον; ἰφι. τὸν Ἀχιλλέα, τὸν ἰδεῖν αἰσχύομαι.
κλυ. Ὡς τί δή; ἰφι. τὸ δυςτυχές μοι τᾶς γάμων αἰδῶ φέρει.
κλυ. Οὐκ ἐν ἀβρότητι κεῖσαι πρὸς τὸν νεῦ πεπραγμένα.

Iupiter, demulcens auram aliis 1325
Aliam hominibus, vt gaudeant velis,
Aliis quidem dolorem, aliis verò necessitatem *immittens*,
Aliis *dans* vt portu soluant, aliis, vt nauigent,
Aliis verò, vt morentur.
Nonne igitur calamitosum est genus, 1330
Nonne calamitosum *est genus* mortalium?
Quorsum igitur opus est
Hominibus accersere malam mortem?
cho. Heu heu, magnas clades, magnos etiam dolores
Græcis affert filia Tyndari. 1335
Miseret me quidem tui, quæ calamitatem malorum
Nacta es, in quam vtinam nunquam incidisses.
Iphigenia.
O mater, quæ me peperisti, video turbam virorum aduenientem.
cly. Et filium Deæ, ô filia, cui huc venisti *ut maneres*.
Iphi. Aperite mihi fores, famulæ, vt occultem corpus. 1340
cly. Quid verò fugis filia? *Iph.* Achillem, quem pudet me videre.
Iphi. Quid ita? *Iph.* Infelicitas mearum nuptiarum adfert mihi pudorem,
Cly. Ne delicatè te geras in præsenti negotio:

Αλλὰ μίμν'. οὐ σεμνότητος ἔργον, ἢν δυνώμεθα.
ἀχι. Ω γυναῖκα τάλαινα, Λήδας θυγατερ. Κλυ. ἐ ψευδῆ θεῖς. 1345
ἀχι. Δεινὰ ἐν Αργείοις βοᾶται. Κλυ. τίνα βοᾷ; σήμαινέ μοι.
ἀχι. Αμφὶ σῆς παιδός. Κλυ. πονηρὸν εἶπας οἰωνὸν λόγον.
ἀχι. Ως ἀρρεῶν σφάξαι νιν. Κλυ. κοὐδεὶς τοῖς σοῖς ἐναντίον λέγει;
ἀχι. Εἰς θόρυβον ἐγώ τι καὐτὸς ἦλυθον. Κλυ. ἐς τίν' ὦ ξένε;
ἀχι. Σῶμα λιθοβόλοις πέτροισι. Κλυ. μῶν κόρῃ σώζειν ἐμοί; 1350
ἀχι. Αὐτὸ τοῦτο. Κλυ. τίς σ' ἀν' ἔτλη σώματος τοῦ σοῦ θιγεῖν;
ἀχι. Πάντες Ελληνες. Κλυ. στρατὸς ἢ μυρμιδόνων ἔ σοι παρῆν;
ἀχι. Πρῶτος οὗ ἐκεῖνος ἐχθρός. Κλυ. δι' ἄρ' ὀλώλαμεν, τέκνον.
ἀχι. Οἱ με τοῦ γάμων ἀπεκάλουν ἥττον'. Κλυ. ἀπεκρίνω ἢ τί;
ἀχι Τοῦ ἐμοῦ μέλλουσαν δοῦναι, μὴ κτανεῖν. Κλυ. δίκαια γάρ. 1355
ἀχι. Ην ἐφίμισεν πατήρ μοι. Κλυ. κἀργόθεν γ' ἐπέμψατο.
ἀχι. Αλλ' ἐνικάμην κεκραγμοῦ. Κλυ. Τὸ πολὺ γὰρ δεινὸν κακόν.
ἀχι. Αλλ' ὅμως ἀρήξομέν σοι. Κλυ. Ἓ μάχῃ πολλοῖσιν εἷς;
ἀχι. Εἰσορᾶς τεύχη φέροντας τοῖσδε; Κλυ. ὄναιο τοῦ φρενῶν.
ἀχι. Αλλ' ὀνησόμεθα. Κλυ. πῶς ἄρ' οὐκέτι σφαγήσεται. 1360
ἀχι. Οὐκ ἐμοῦ γ' ἑκόντος. Κλυ. ἥξει δ' ὅστις ἅψεται κόρης;
ἀχι. Μυρίοι γ'. ἄξει δ' Οδυσσεύς. Κλυ. ἆρ' ὁ Σισύφου γόνος;
ἀχι. Αὐτὸς οὗτος. Κλυ. ἰδίᾳ πράσσων, ἢ στρατῷ πεχθεὶς ὕπο;

Sed mane, non eſt locus iam iſti verecundiæ, ſi poſſumus.
Ach. O miſeram mulierem, filiam Ledæ. *cly.* Non falſa dicis. 1345
Ach. Atrociter clamatur inter Argiuos. *cly.* Quis clamor? indica mihi.
Ach. Super tua filia. *cly.* Malum omen verborum dixiſti.
Ach. Quòd oporteat eam mactari. *cly.* Et nemo iſtis contradicit?
Ach. Ego etiam ipſe in periculum veni. *cly.* In quod, ô hoſpes?
Ach. Ne corpus meũ obrueretur lapidibus. *cly.* Num filiã meã ſeruare *volens?*
Ach. Hoc ipsũ *negotij fuit.* *cly.* Quis verò auſus eſt attingere tuum corpus?
Ach. Omnes Græci. *cly* Exercitus verò Myrmidonum non aderat tibi?
Ach. Ille primus erat aduerſarius. *cly.* Periimus igitur, filia.
Ach. Qui me vocabant inferiorem nuptiis. *cly.* Verùm quid reſpondiſti?
Ach. Ne interficerent eam, quę eſſet futura mea cõiux. *cly.* Rectè verò *dixiſti.*
Ach. Quam mihi nuncupaſſet pater. *cly.* Et Argis *huc* euocaſſet.
Ach. Sed vincebar clamore. *cly.* Eſt enim vehemens malum multitudo.
Ach. Attamen iuuabo te. *cly.* An tu vnus pugnabis cum multis?
Ach. Hóſne vides adferentes arma? *cly.* Fructum ex hoc animo percipias.
Ach. At fructum percipiemus. *cly.* Non ampliùs igitur mactabitur filia?
Ach. Non me ſaltem volente. *cly.* An verò veniet qui puellã attingat, *ac nobis*
Ach. Plurimi. Vlyſſes verò abducet *eam.* *cly.* Num propago Siſyphi? (*eripiat?*
Ach. Ille ipſe. *cly.* Priuatimne id faciens, an iuſſus ab exercitu?

ἀχι. Αἱρεθεὶς ἑκών. Κλυ. πονηρὰν γ' αἵρεσιν μιαιφονεῖν.
ἀχι. Αλλ' ἐγὼ ἀρήσω νιν. Κλυ. ἄξει δ' οὐχ ἑκοῦσαν ἁρπάσας; 1365
ἀχι. Δηλαδὴ ξανθῆς ἐθείρης. Κλυ. ἐμὲ δ' τί χρὴ δρᾶν τόδε;
ἀχι. Αντέχου θυγατερός. Κλ. ὡς τοῦδ' ἕνεκ' οὐ σφαγήσεται;
ἀχι. Αλλὰ μὴν εἰς τοῦτό γ' ἥξει. Ιφι. Μῆτερ, εἰσακούσατε
Τῶν ἐμῶν λόγων. μάτην γὰρ σ' εἰσορῶ θυμουμένην
» Σῷ πόσει. Τὰ δ' ἀδύνατ' ἡμῖν, καρτερεῖν οὐ ῥᾴδιον. 1370
» Τὸν μὲν οὖν ξένον δίκαιον αἰνέσαι προθυμίας.
» Αλλὰ σὲ τοῦθ' ὁρᾶν χρὴ, μὴ Δαναΐδης στρατῷ,
» Καὶ πλέον πράξωμεν οὐδὲν, ὃς ἢ συμφορᾶς τύχῃ.
Οἷα δ' εἰσῆλθέν μ' ἄκουσον, μῆτερ, συνοουμένη.
Κατθανεῖν μοι δέδοκται. τοῦτο δ' αὐτὸ βούλομαι 1375
Εὐκλεῶς πρᾶξαι, παρεῖσά γ' ἐκ ποδὸς τὸ δισμενές.
Δεῦρο δὴ σκέψαι μετ' ἐμοῦ μῆτερ, ὡς καλῶς λέγω.
Εἰς ἐμ' ἑλλὰς ἡ μεγίστη πᾶσα νεῦ ἀποβλέπει,
Κἀν ἐμοὶ πορθμός τε ναῶν, κ' φυγὼν κατασκαφαὶ,
Ταί τε μελλοῦσας γυναῖκας, ἤν τι δρῶσι βάρβαροι, 1380
Μηκέθ' ἁρπάζειν ἐαῦ ταῖς ὀλβίαις ἐξ Ελλάδος,
Τὸν Ελένης τίσαντας ὄλεθρον, ἥντιν' ἥρπασεν Πάρις.
Ταῦτα πάντα κατθανοῦσα, ῥύσομαι. καί μου κλέος,

Ach. Electus *ad hoc* volens. *cly.* Malã verò electionẽ *elegit*, vt ſe cæde polluat.
Ach. Sed ego arcebo eum. *cly.* An verò ducet eam raptam nõ volentem? 1365
Ach. Scilicet flaua coma *arreptam.* *cly.* Me verò quid oportet facere tunc?
Ach. Retine filiam. *cly.* An propter hoc non mactabitur?
Ach. Sed tamen ad hoc veniet. *Ip.* Mater, audite
Mea verba, fruſtrà enim te video iraſci
„ Marito tuo, quæ enim nobis ſunt impoſſibilia, non facile eſt ſuſtinere.
„ Iſtum quidẽ hoſpitẽ æquũ eſt laudare propter promptũ animũ iuuãdi:
„ Sed & te illud videre oportet, ne apud exercitum accuſeris,
„ Et nihil tamẽ plus efficiamus, Achilles autem in calamitatem incidat.
Audi autem mater, quæ mihi cogitanti in mentem venerint,
Mori quidem mihi placet, *ac decreui*: ſed hoc ipſum volo 1375
Glorioſè facere, omittens procul indignationem.
Conſidera verò iam nobiſcum mater quàm rectè dicam.
Tota maxima Græcia in me nunc intuetur,
Et in me traiectio nauium *ſita eſt*, & euerſio Phrygum.
Poſteráſque mulieres, ſi quid intentent barbari, 1380
Non ampliùs ex beata Græcia rapi permittam.
Poſtquã *barbari perniciem, i.* pernicioſum raptũ Helenes *cæpitæ* luerint,
Hæc omnia morte meâ redimam, & mea gloria (quam Paris rapuit.

Universidad de Deusto Biblioteca

Universidad de Deusto
Biblioteca

Ἑλλάδ' ὡς ἡ λῷστ' ἔρρωται, μακάριον ἡγήσεται.
»Καὶ γὰρ οὐδέ τοι λίαν γ' ἐμοὶ φιλοψυχεῖν χρεών. 1385
»Πᾶσι γὰρ μ' Ἕλλησι κοινὸν ἔτεκες, οὐχὶ σοὶ μόνῃ.
Ἀλλὰ μυρίοι μὲν ἄνδρες ἀσπίσιν πεφραγμένοι,
Μυρίοι δ' ἐρέτμ' ἔχοντες, πατρίδος ἡδικημένης,
Δρᾶν τι πολμήσουσιν ἐχθρούς τε χ' ὑπὲρ Ἑλλάδος θανεῖν.
»Ἡ δ' ἐμὴ ψυχὴ μί' οὖσα, ταῦτα κωλύσει τάδε. 1390
»Τί τὸ δίκαιον τοῦτ'; ἆρ' ἔχοιμεν αὐτεῖπεῖν ἔτι;
Κἄτ' ἐκεῖν' ἐλθοιμεν. οὐ δεῖ τόνδε δι' μάχης μολεῖν
Πᾶσιν Ἀργείοις γυναικὸς οὕνεκ', οὐδὲ κατθανεῖν.
»Εἷς γ' ἀνὴρ, κρείσσων γυναικῶν μυρίων ὁρᾶν φάος.
Εἰ δ' ἐβούλετ' τὸ σῶμα τοὐμὸν Ἄρτεμις λαβεῖν, 1395
Εμπροσθὲν θυήσκ' ἐγὼ θνητὸς οὖσα τῇ θεῷ;
Ἀλλ' ἀμήχανον. δίδωμι σῶμα τοὐμὸν Ἑλλάδι.
Θύετ', ἐκπορθεῖτε Τροίαν. τοῦτό τοι γὰρ μνημεῖά μου
Διὰ μακροῦ καὶ παῖδες ἔσται, καὶ γάμοι, καὶ δόξ' ἐμή.
Βαρβάρων δ' Ἑλλῆνας εἰκὸς 1400
Ἄρχειν, ἀλλ' οὐ βαρβάροις
»Μῆτερ Ἑλλήνων. τὸ μὲν γὰρ δοῦλον, οἱ δ' ἐλεύθεροι.

Erit beata, quòd ego liberauerim Græciam.
»Etenim non valde opus est mihi amare vitam. 1385
»Peperisti enim me communem omnibus Græcis, non tibi soli.
Multi enim viri muniti clypeis:
Multi etiam remiges, propter iniuria affectam patriam,
Audebunt aliquid facere contra hostes, & mortẽ oppetere pro Græcia.
»Mea verò vnius anima hæc omnia impediet. 1390
»Quodnam *est* hoc ius? an verbum contra *hoc* dicere possemus?
Veniamus etiam ad illud. Non oportet hunc pugnare
Cum omnibus Græcis propter mulierem, neque mori.
»Vnus enim vir dignior est, quàm innumeræ mulieres, qui lucẽ aspiciat.
»Si autem Diana voluit accipere meum corpus, 1395
An ego quæ sum mortalis, obsistam Deæ?
Sed impossibile est, do meum corpus Græciæ.
Mactate *me*, deuastate Troiam. hæc enim mea monumenta
Erunt longo tempore, & liberi, & nuptiæ, & mea gloria.
Conuenit enim Græcos barbaris 1400
Imperare, non autem barbaros
»Græcis, mater. Barbari enim sunt naturâ serui, Græci verò liberi.

ΙΑΜΒΟΙ.

χο. Τὸ μὲν σὸν ὦ νεᾶνι, γυναίως ἔχει.
»Τὸ τῆς τύχης δ', καὶ τὸ τῆς θεοῦ, νοσεῖ.
ἀχι. Ἀγαμέμνονος παῖ, μακάριόν με τις θεῶν 1405
Ἐμελλε θήσειν, εἰ τύχοιμι σῶν γάμων.
Ζηλῶ δ' σοῦ μὲν Ἑλλάδ', Ἑλλάδος δέ σε.
Εὖ γὰρ τόδ' εἶπας, ἀξίως τε πατρίδος.
»Τὸ θεομαχεῖν γὰρ ἀπολιποῦσ', ὅ σου κρατεῖ,
Ἐξελογίσω τὰ χρήσιμ', τὰ ἀναγκαῖά γε. 1410
Μᾶλλον δ' λέκτρων σῶν πόθος μ' εἰσέρχεται,
Εἰς τὼ φύσιν βλέψαντα. γυναῖκα γὰρ εἶ.
Ὁρᾷς δ'. ἐγὼ γὰρ βούλομαί σ' εὐεργετεῖν,
Λαβεῖν τ' ἐς οἴκους. ἄχθομαί τ', ἴστω Θέτις,
Εἰ μή σε σώσω Δαναΐδαισι δι' μάχης 1415
»Ἐλθὼν. ἄθρησον, ὦ θανάτου δεινὸν κακόν.
ἰφι. Λέγω τάδ', οὐδὲν οὐδένα δι' λαβουμένη.
Ἡ Τυνδαρὶς παῖς δι' τὸ σῶμ' ἄρχει, μάχας
Ἀνδρῶν τιθεῖσα, φόνους: σὺ δ' ὦ ξένε,
Μὴ θνῆσκε δι' ἐμὲ, μηδ' ἀποκτείνῃς τινά. 1420
Εἰ δ' σώσαί μ' Ἑλλάδ', τοῦ διωώμεθα.

Chorus.
Tuum quidem *factum*, ô puella generosum est.
»Fortunæ verò Deæque *auxilium* laborat.
Ach. O filia Agamemnonis, beatum me Deorum aliquis 1405
Facturus esset, si tuas nuptias possem habere:
Beatam verò Græciam propter te iudico, & te *uicissim* propter Græciã,
Rectè enim dixisti hæc, & pro dignitate patriæ.
,, Omittens enim repugnare Deo, qui te potentior est,
Expendisti quæ bona *sunt*, & necessaria. 1410
Magis verò me subit desiderium nuptiarum tuarum,
Postquam animaduerti tuam indolem. es enim generosa.
Vide autem, ego enim cupio tibi benefacere,
Et ducere in ædes: doleóque, testis sit Thetis,
Nisi te seruaro cum Græcis pugnans. 1415
,, Considera, mors magnum est malum.
Iphi. Loquor ista, neminem vllo modo respiciens.
Tyndarea filia, *i. Helena* propter corpus, *formámque* excellit, bella
Virorum faciens, & cædes. tu verò ô hospes,
Ne moriaris propter me, neque occidas quemquam. 1420
Sine verò me Græciam seruare, si possimus.

ἀχι. Ὦ λῆμ' ἄριστον, οὐκ ἔχω πρὸς τοῦτ' ἔτι
Λέγειν, ἐπεί σοι πάνδε δοκεῖ. γυναῖα γὰρ
»Φρονεῖς. τί γὰρ πάλη θὲς οὐκ εἴποι τις ἄν;
Ὅμως δ' ἴσως γε κἂν μεταγνοίης πάνδε. 1425
Ὡς οὖν ἂν εἰδῇς πάντ' ἐμοῦ λελεγμένα,
Ἐλθὼν, πάλ' ὅπλα θήσομαι βωμοῦ πέλας.
Ὡς οὐκ ἐάσων σ', ἀλλὰ κωλύσων θανεῖν.
Χρήσῃ δ' ἢ κἀγὼ σὺ τοῖς ἐμοῖς λόγοις πάλαι,
Ὅταν πέλας σῆς φάσγανον δέρης ἴδῃς. 1430
Οὔκουν ἐάσω σ' ἀφροσύνῃ τῇ σῇ θανεῖν.
Ἐλθὼν ἢ σὺν ὅπλοις τοῖς δε πρὸς ναὸν θεᾶς.
Καρδοκήσω σὺν σοὶ κἀκεῖ παρουσίαν.
ἰφι. Μῆτερ, τί σιγῇ δακρύοις τέγγεις κόρας;
κλυ. Ἔχω πάλαιν πρὸς φάσιν, ὥστ' ἀλγεῖν φρένα. 1435
ἰφι. Παῦσαί με, μὴ κάκιζε. πάνδε δ' ἐμοὶ πιθοῦ.
κλυ. Λέγ', ὡς παρ' ἡμῶν ἄδικον οὐδὲν ἀδικήσῃ, τέκνον.
ἰφι. Μήτ' οὖν γε τὸν σὸν πλόκαμον κόπτε μῆς τριχός,
Μήτ' ἀμφὶ σῶμα μέλανας ἀμπίσχῃ πέπλους.
κλυ. Τί δῆτα πάλ' εἶπας, ὦ τέκνον, ὀλοῦσά σε; 1440
ἰφι. Οὐ σύγε, σέσωσμαι. κατ' ἐμὲ δ' ἀκλεὴς ἔσῃ.

Ach. O præstantissimam animi præsentiã, nõ possũ ad hæc amplius *quidquã*
Dicere, siquidem tibi ista videntur. Generosa enim
,, Sentis. cur enim non dicat quis verum?
Sed tamen fieri potest, vt te consilij huius pœniteat. 1425
Vt igitur scias quæ à me *tibi* dicta *sunt*,
Vadens ponam hæc arma iuxta aram,
Vt non permissurus te, sed prohibiturus mori.
Et tu fortasse mox meo consilio vteris,
Quando videbis ensem prope tuum collum: 1430
Non igitur sinam te ista tua temeraria audacia mori,
Sed veniens cum armis istis ad templum Deæ,
Expectabo illic tuam præsentiam.
Iphi. Mater, quid tacitè oculos humectas lachrymis?
Cly. Ego misera habeo caussam cur doleam animo. 1435
Iph. Potius me compescas, ne languefacias. obtempera verò mihi in hac re.
Cly. Dicito filia, quia à nobis non afficieris iniuria.
Iphi. Ne igitur tuæ comæ cincinnos reseces,
Neque circa corpus circumda nigras vestes.
Cly. Cur verò hoc dixisti, ô filia? vbi te perdidero, *an non lugebo?* 1440
Iphi. Non profectò tu saltem, salua sum. propter me verò, clarior eris.

κλυ. Πῶς εἶπας; ἀπενθεῖν με σὴν ψυχὴν χρεών;
ἰφι. Ἥκιστ', ἐπεί μοι τύμβος οὐ χωσθήσεται.
κλυ. Τί δαί, τὸ θνάσκειν οὐ τάφος νομίζεται;
ἰφι. Βωμὸς θεᾶς μοι μνῆμα, τῆς Διὸς κόρης. 1445
κλυ. Ἀλλ' ὦ τέκνον, σοι πείσομαι. λέγεις γὰρ εὖ.
ἰφι. Ὡς δ' τυχοῦσά γ', Ἑλλάδος τ' ἀνέρχομαι.
κλυ. Τί δαί κασιγνήταισιν ἀγγελῶ σέθεν;
ἰφι. Μήδ' ἀμφὶ κείναις μέλανας ἐξάψῃ πέπλοις.
κλυ. Εἴπω ἢ φράσω σοῦ φίλον ἔπος τί παρθένοις; 1450
ἰφι. Χαίρειν γ'. Ὀρέστῃ τ' ἐκτρέφ' ἀνδρα τόνδε μοι.
κλυ. Προσέλκυσαί νιν ὕστατον θεωμένη.
ἰφι. Ὦ φίλτατ', ἐπεκούρησας ὅσον εἶχες φίλοις.
κλυ. Εὖ θ' ὅτι κατ' Ἄργους δρῶσά, σοι χάριν φέρω;
ἰφι. Πατέρα τὸν ἐμὸν μὴ σύγχεε, πόσιν τε σόν. 1455
κλυ. Δεινοὺς ἀγῶνας φράσ' σε κεῖνον δεῖ δραμεῖν.
ἰφι. Ἄκων μ' ἀπ' γῆς Ἑλλάδος διώλεσεν.
κλυ. Δόλῳ δ', ἀγλυῶς Ἀτρέως τ' οὐκ ἀξίως.
ἰφι. Τίς μ' εἶσιν ἄξων πρὶν παραξεσθαι κόμας;
κλυ. Ἐγὼ μετά γε σοῦ. ἰφι. μὴ σύγ'. οὐ καλῶς λέγεις. 1460
κλυ. Πέπλων ἐχομένη σῶν. ἰφι. ἐμοὶ μήτηρ πιθοῦ.

Cly. Quomodo dixisti? non conuenit me lugere tuam mortem?
Iphi. Minimè, quia mihi non excitabitur sepulchrum.
Cly. Quid verò, an non ipsa mors existimatur sepultura?
Iphi. Ara deæ filiæ Iouis erit mihi sepulchrum. 1445
Cly. At ô filia, obsequar tibi: bene enim dicis.
Iphi. Vtpote beata, & beneficio afficiens Græciam.
Cly. Sed quid nunciabo tuis sororibus?
Iphi. Ne ipsis quidem circumdes nigras vestes.
Cly. Quodnam verò gratum verbum dicam virginibus tuo nomine? 1450
Iphi. Vt valeant: Orestem verò hunc educato mihi in virum.
Cly. Complectere eum quem postremùm vides.
Iphi. O charissime, iuuisti quantum potuisti amicos.
Cly. Estne aliquid quod Argis tibi gratum facere possim?
Iphi. Meum patrem, tuúmque maritum, ne oderis. 1455
Cly. Oportet illum dura certamina propter te subire.
Iphi. Inuitus me pro Græcia perdidit.
Cly. Sed dolo, non generosè, & indignè genere Atrei.
Iphi. Quis vadit, ducturus me antequam lacerentur comæ?
Cly. Ego tecum ibo. Iph. Nequaquam. non rectè dicis. 1460
Cly. Adhærens tuæ vesti. Iph. Obtempera mihi mater.

Μέν', ὡς ἐμοί τε, σοί τε κάλλιον τόδε.
Πατρὸς δ' ὁπαδῶν τῶνδέ τίς με πεμπέτω
Ἀρτέμιδος εἰς λειμῶν', ὅπου σφαγήσομαι.
κλυ. Ὦ τέκνον, οἴχῃ. Ἰφι. καὶ πάλιν γ' ἂ μὴ μόλω. 1465
κλυ. Λιποῦσα μητέρα. Ἰφι. ὡς ὁρᾶς γ', οὐκ ἀξίως.
κλυ. Σχές, μή με προλίπῃς. Ἰφι. οὐκ ἐῶ σε κλαίειν δάκρυ.
Ὑμεῖς δ' ἐπιφημήσατ' ὦ νεανίδες
Παιᾶνα, τῇ μὴ συμφορᾷ, Διὸς κόρῳ
Ἀρτέμιν. ἴτω δ' Δαναΐδαις εὐφημία. 1470
Κανᾶ δ' ἐναρχέσθω τις, αἰθέσθω δ' πῦρ,
Περχύτας καθαρσίοισι. καὶ πατὴρ ἐμὸς
Ἐνδεξιούσθω βωμόν, ὡς σωτηρίαν
Ἕλλησι δώσουσ' ἔρχομαι νικηφόρον.

MONOSTROPHICA.

Ἰφι. Ἀγετέ με τὰν Ἰλίου 1475
Καὶ Φρυγῶν ἑλέπτολιν.
Στέφεα πρόβολα δίδοτε, φέρε-
τε, πλόκαμος ὅδε καταστέφειν.
Χερνίβων τε παγαῖσιν
Ἑλίσσετ' ἀμφὶ ναόν, 1480
Ἀμφὶ βωμὸν Ἀρτεμιν,

Mane, quia & mihi, & tibi hoc *est* honestius.
Aliquis verò horum, famulorum patris comitetur me
In pratum Dianæ, vbi mactabor.
Cly. O filia discedis. Iph. Et non redibo. 1465
Cly. Relicta matre: Iph. Vt vides, indignè, *& præter meritum.*
Cly. Siste gradum, ne me deseras. Iph. Non sino te lachrymari,
Vos verò ô puellæ accinite
Calamitati meæ Pæana ad Iouis filiam
Dianam: veniat autem bonum omen Græcis. 1470
Canistra igitur aliquis *depromat, & sacra* auspicetur, & accēdatur ignis,
Molis salsis lustralibus. Et pater meus
Teneat aram dextrâ, quia salutem
Græcis datura vado victricem.

MONOSTROPHICA.

Iphi. Ducite me Ilij, 1475
Et Phrygum expugnatricem.
Date coronas contextas, afferte. *Nam* ista coma *est* coronanda.
Et fontanis lauacris
Vocate ad templum, 1480
Ad aram Dianam,

Ταὶ αὐγάσαν Ἀρτεμιν,
Ταὶ μάκαιραν.
Ὡς ἐμοῖσιν εἰ χρεὼν
Αἵμασι, θύμασί τε, 1485
Θέσφατ' ἐξαλείψω.
χο. Ὦ πότνια, πότνια μῆτερ,
Ὡς δάκρυα γέ σοι
Δώσομεν ἁμέτερα.
Παρ' ἱερῆς γὰρ οὐ πρέπει. 1490
ἰφι. Ὦ νεανίδες,
Συνεπαείδετ' Ἀρτεμιν,
Χαλκίδος ἀντίπορον,
Ἵνα τε δόραπα
Μέμονε δαΐα δι' ἐμὸν ὄνομα, 1495
Τᾶς γ' Αὐλίδος στενοπόροις
Ὁρμοις. ἰὼ γᾶ μῆτερ,
Ὦ Θεσσαλία,
Μυκηνᾶί τ' ἐμαὶ θεράπναι.
χο. Καλεῖς πόλισμα Περσέως, 1500
Κυκλωπίων πόνον χερῶν.

Dianam reginam,
Deam beatam.
Quia meo, si opus erit,
Sanguine & mactatione, 1485
Oracula delebo, *& numina placabo.*
Cho. Veneranda, veneranda mater,
Lachrymas tibi iam
Nostras dabimus.
Non enim licet in sacris. 1490
Iphi. O puellæ,
Concelebrate Dianam,
Quæ est è regione Chalcidis.
Vbi hastæ
Bellicæ manent propter meum nomen, 1495
In angusto huius Aulidis
Portu. ô terra mater,
O Thessalia,
Et Mycenæ meæ famulæ.
Cho. Nominas vrbem Persei, 1500
Laborem manuum Cyclopicarum.

Universidad de Deusto Biblioteca

ἰφι. Εθρεψας Ελλάδι μέγα φάος,
Θανοῦσα δ' οὐκ αὐάνομαι.
χο. Κλέος γὰρ οὔσε μὴ λίπῃ.
ἰφι. Ιὼ, ἰώ, λαμπάδοῦχος ἀμέρα,
Διός τε φέγγος ἕτερον, 1505
Ετερον αἰῶνα,
Καὶ μοῖραν οἰκήσομεν.
Χαῖρέ μοι φίλον φάος.
χο. Ιὼ, ἰώ. ἴδεσθε ταὶ Ιλίου
Καὶ φρυγῶν ἐλέπτολιν 1510
Στείχουσαν, ὅπὶ κάρα σέφη
Βαλλομένᾳ, χερνίβων τε παγαῖς,
Βωμόν τε δαίμονος θεᾶς,
Ρανίσιν αἱματορρύτοις
Θανοῦσαν, δ' φυῇ τε σώματος 1515
Δέρλω σφαγεῖσαν. εὔδροσοι παγαὶ
Πατρῷαι μένουσί σε, χέρνιβές τε,
Στρατός τ' Αχαιῶν θέλων
Ιλίου πόλιν μολεῖν.
Αλλὰ ταὶ Διὸς κόραν 1520

Iphi. Educasti magnum lumen Græciæ:
Mori tamen non recuso.
Cho. Gloria enim te nunquam deseret.
Iphi. Io io facifera dies, 1505
Et Iouis lumen, aliam,
Aliam vitam,
Et fatum habitabimus.
Vale mihi charum lumen.
Cho. Io io, videte Ilij, 1510
Et Phrygum expugnatricem
Euntem, in caput coronas
Iacientem, & sacrarum aquarum fontibus *lustrandam*,
Ad aram Deæ, Deæ,
Guttis stillantibus sanguine 1515
Morituram, & generosam corporis
Ceruicem interficiendam: roscidi, *riguique* fontes.
Paterni, & lauacra te manent,
Et exercitus Græcorum volens
Proficisci ad Troiam. 1520
Sed filiam Iouis

Κλήσωμεν Αρτεμιν θεὰν αὐάσαν,
Ὡς ἐπ' δ' τυχεῖ πότμῳ
Ω πότνια, θύμασι βροτησίοις
Χαρεῖσα, πέμψον εἰς Φρυγῶν 1525
Γᾶν Ελλαίων στρατὸν,
Καὶ δολόεντα Τροίας ἕδη.
Αγαμέμνονά τε λόγχαις
Ελλάδι κλεινότατον στέφανον
Δὸς ἀμφὶ κάρα τεὸν 1530
Κλέος ἀείμνηστον ἀμφιθεῖναι.

ΙΑΜΒΟΙ.

ἄγγ. Ω Τυνδαρεία παῖ Κλυταιμνήστρα, δόμων
Εξω πέρασον, ὡς κλύοις ἐμῶν λόγων.
κλυ. Φθογγῆς κλύουσα δεῦρο σῆς ἀφικόμην,
Ταρβοῦσα τλήμων, κἀκπεπληγμένη φόβῳ, 1535
Μή μοι τιν' ἄλλην ξυμφορὰν ἥκεις φέρων,
Πρὸς τῇ παρούσῃ. Αγγ. σῆς μὲν οὖν παιδὸς πέρι,
Θαυμαστά στι κ' δεινὰ σημῆναι θέλω.
κλυ. Μὴ μέλλε τίνιε, ἀλλὰ φράζ' ὅσον τάχος.
ἄγγ. Αλλ' ὦ φίλη δέσποινα, ταῦ πεύσῃ σαφῶς. 1540

Dianam vocabimus, reginam Deorum,
Vt bonum successum det *exercitui*.
O veneranda, quæ humanis victimis
Gaudes, mitte in Phrygum 1525
Terram exercitum Græcorum,
Et dolosas Troiæ sedes.
Et Agamemnoni cum apparatu bellico,
Græciæ nomine inclytam coronam
Des circa caput tuum *ad* 1530
Perpetuam gloriam ponere.

Nuncius.

O Clytæmnestra filia Tyndari, ædibus
Egredere, vt audias mea verba.
Cly. Audiens tuam vocem veni huc
Consternata misera, metúque perterrefacta, 1535
Ne venias nuncians mihi nouam aliquam calamitatem.
Præter præsentem. *Nun.* Imo verò de tua filia,
Volo tibi mira & horrenda dicere.
Cly. Ne cunctéris igitur: sed quamprimùm dicito.
Nun. Ergo ô chara domina, audies omnia manifestè: 1540

Λέξω δ' ἀπαρχῆς, εἰ τί μὴ σφαλεῖσά μου
Γνώμη, ταράξῃ γλῶσσαν ἐν λόγοις ἐμοί.
Ἐπεὶ γὰρ ἱκόμεθα τῆς Διὸς κόρης
Ἀρτέμιδος ἄλσος λειμακάς τ' ἀνθηφόρους,
Ἵν' εἶν Ἀχαιῶν σύλλογος στρατεύματος,
Σοὶ παῖδ' ἄγοντες δ' ἅτις Ἀργείων ὄχλος
Ἠθροίζετ'. ὡς δ' ἐσεῖδεν Ἀγαμέμνων ἄναξ,
Ἐπὶ σφαγὰς στείχουσαν εἰς ἄλσος κόρῃ,
Ἀνεστέναξε. κἀμπαλιν στρέψας κάρα,
Δάκρυα προὔχυτο, μηλάτων πέπλον προθείς.
Ἡ δ' ἱσταθεῖσα παρὰ πατρὶ πλησίον,
Ἔλεξε τοιάδ'. ὦ πάτερ, πάρειμί σοι.
Τὲμὸν δ' σῶμα τῆς ἐμῆς ὑπὲρ πάτρας,
Καὶ τῆς ἁπάσης Ἑλλάδος χαίας ὕπερ,
Θῦσαι δίδωμ' ἑκοῦσα πρὸς βωμὸν θεᾶς,
Ἄγοντας, εἴπερ δεῖ θέσφατον τόδε.
Καὶ τοὔπ' ἐμ', εὐτυχοῖτε, καὶ νικηφόρου
Δώρου τύχοιτε, πατρίδα τ' ἐξίκοισθε γῆν.
Πρὸς ταῦτα μὴ ψαύσῃ τις Ἀργείων ἐμοῦ
Σιγῇ. παρέξω γὰρ δέρην εὐκαρδίως.

Dicam autem ordine ab initio, nisi quid lapsa mea
Mens, turbarit linguam in verbis meam.
Postquam enim venimus ad filiæ Iouis
Dianæ nemus, & prata florida,
Vbi erat cœtus exercitus Græcorum,
Ducentes tuam filiam, statim turba Græcorum
Congregabatur. vt verò rex Agamemnon vidit
Puellam euntem ad cædem in nemus,
Ingemuit: & retrò vertens caput,
Emisit lachrymas, oculis vestem opponens.
Illa autem prope patrem cùm stetisset,
Talia dixit: O pater adsum apud te,
Meum verò corpus pro mea patria,
Et pro tota Græcia
Trado volens, vt mactetur ad aram Deæ, iis
Qui me ducunt: siquidem hoc postulat oraculum.
Et quod ad me attinet, sitis fortunati, & victoriæ
Donum consequamini & redeatis in patriam.
Quamobrem ne quis Græcorum me tangat
Clam: præbebo enim ceruicem animosè.

Τοσαῦτ' ἔλεξε. πᾶς δ' ἐθαύμασε πλύων
Εὐψυχίαν τε, κἀρετὴν τῆς παρθένου.
Στὰς δ' ἐν μέσῳ Ταλθύβιος, ᾧ τόδ' ἦν μέλον,
Εὐφημίαν εἶπε, σιγὴν τ' ἐπέστρεψ' στρατοῦ.
Κάλχας δ' ὁ μάντις εἰς κανοῦν ξυσήλατον
Ἔθηκεν ὀξὺ χειρὶ φάσγανον πάσας
Κολεοῦ ἐξῶθεν, κρᾶτά τ' ἔστεψεν κόρης.
Ὁ παῖς δ' ὁ Πηλέως ἐν κύκλῳ βωμὸν θεᾶς,
Λαβὼν κανοῦν, ἔθρεξε, χέρνιβάς θ' ὁμοῦ.
Ἔλεξε δ'. ὦ θηρόκτιν' Ἄρτεμι, παῖ Διός,
Τὸ λαμπρὸν εἰλίσσουσ' ἐν δι' φρονῇ φάος,
Δέξαι τὸ θῦμα τόδ', ὅν σοι δωρούμεθα,
Στρατός τ' Ἀχαιῶν, Ἀγαμέμνων ἄναξ θ' ὁμοῦ,
Ἀχραντον αἷμα καλλιπαρθένου δέρης,
Καὶ δὸς γλυκέσθαι πλοῦν νεῶν ἀπήμονα,
Τροίας τε πέρσαι δόρεσι, σῶας στρατός τ' ἔσῃ βλέπων.
Ἱερεὺς δ' φάσγανον λαβὼν, ἐπεύξατο,
Λαιμόν τ' ἔπεσκοπεῖθ', ἵνα πλήξειεν αὖ.
Ἐμοὶ δέ τ' ἄλγος ὀμικρὸν εἰσῄει φρενί,

Tantum dixit. omnes autem qui audiuerunt, obstupuêre
Ob magnitudinem animi, & virginis virtutem.
Talthybius autem stans in medio, cui hoc erat curæ,
Imperauit bonam ominationem, & silentium exercitui.
Calchas verò vates in aureum calathum
Posuit acutum gladium manu extractum
Evagina, & coronauit caput puellæ.
Sed Achilles circum aram Deæ
Accepto calatho & simul aqua, cucurrit.
Dixit autem: O Diana, quæ ferarum cæde gaudes, filia Iouis,
Agitans clarum lumen noctu,
Recipe hanc victimam, quam tibi donamus,
Et Græcorum exercitus, & simul rex Agamemnon,
Impollutum sanguinem ceruicis pulchræ virginis:
Et concede nobis, vt tutò possimus nauigare,
Troiæque arces armis expugnare.
Et exercitus & Atridæ steterunt intuentes terram:
Sacerdos verò correpto gladio precatus est,
Et considerauit guttur, vbi feriret.
Mihi verò non leuis dolor subibat animum:

Κἄστ' ἐν νενευκὼς θαῦμα δ' ἐν αἰφνης ὁρᾶν.
Πληγῆς κτύπον γὰρ πᾶς τις ἤθετ' ἀν' σαφὲς,
Τὸν παρθένον δ' οὐκ εἶδεν ἐς γῆς εἰσέδυ.
Βοᾷ δ' ἱερεὺς, ἀνᾶς δ' ἐπήχησε στρατὸς,
Ἀελπτον εἰσιδόντες ἐκ θεῶν τινος
Φάσμ', ὃ γε μηδ' ὁρωμένῳ πίστις παρῆν.
Ἐλαφος γὰρ ἀπαίρουσ' ἔκειτ' ὄπτι χθονὶ,
Ἰδεῖν μεγίστη, θαῦμα τε τὸν θεᾶν,
Ης αἵματι βωμὸς ἐρραίνετ' ἄρδην τῆς θεοῦ.
Κἀν τῷδε Κάλχας, πῶς δοκεῖς; χαίρων ἔφη.
Ω τῶδ' Ἀχαιῶν κοίρανοι κοινοῦ στρατοῦ,
Ορᾶτε τὸν δε θυσίαν, ὃν ἡ θεὸς
Προὔθηκε βωμίαν, ἔλαφον ὀρειδρόμον;
Τοὐτῳ μάλιστα τῆς κόρης ἀπάζεται,
Ως μὴ μιαίνοι βωμὸν ἀγνεῖ φόνῳ,
Ἡδέως τε τοῦτ' ἐδέξατο, κ' πλοῦν ἄρμον
Δίδωσιν ἡμῖν, Ἰλίου τ' ὀπηδρομάς.
Πρὸς πᾶν τε πᾶς τις θάρσος αἷρε ναυβάτης,
Χώρει τε πρὸς ναῦς, ὡς ἡμέρα τῆδε δεῖ,
Λιπόντας ἡμᾶς Αὐλίδος κοίλοις μυχοις,

Et ſtabam inſpiciens terram. ſubitò autem erat videre miraculum.
Sonum enim plagæ quilibet audierat manifeſtè:
Sed nemo vidit virginem quò terræ ſubierit.
Clamat autem ſacerdos, acclamat & vniuerſus exercitus,
Inſpicientes inſperatum ab aliquo Deorum
Spectrum. cui ne tum quidem cùm videbatur, fides adhibebatur.
Etenim cerua palpitans iacebat in terra,
Maxima viſu, & eximia ſpectatu,
Cuius ſanguine ara Deæ conſpergebatur vndique abundè.
Tunc quanto gaudio Calchantem dixiſſe putas,
O duces communis huius exercitus Græcorum,
Videtis hanc victimam, quam dea
Obiecit ad aram, ceruam montanam?
Hanc magis quàm puellam amat,
Ne contaminet aram cæde iſtius generoſæ puellæ:
Libenter hoc accepit. & ſecundam nauigationem
Dabit nobis, & acceſſum ad Troiam.
Quamobrem omnes claſſici milites ſumſerunt animos,
Et iuerunt ad naues, quia oportet hoc die
Nos relictis Aulidis cauis receſſibus,

Αἰγαῖον οἶδμα διαπεραῖν. ἐπεὶ δ' ἅπαν
Κατῴθη κἀκώθη θυμ' ἐν Ηφαίστου φλογὶ,
Τὰ πρόσφορ' ἤυξαθ', ὡς τύχοι νόστου κρατός.
Πέμπει δ' Αγαμέμνων μ', ὥστε σοι φράσαι τάδε,
Λέξαν θ' ὁποίας ἐκ θεῶν μοίρας κυρεῖ,
Καὶ δόξαν ἔχεν ἄφθιτον καθ' Ελλάδα.
Εγὼ παρὼν γ', κ' τὸ πρᾶγμ' ὁρῶν, λέγω,
Η παῖς σαφῶς σοι πρὸς θεοὺς ἀφίπτατο.
Λύπης γ' ἀφαίρει, κ' πόσ' πάρες χόλον.
» Απροσδόκητα γ' βροτοῖσι τὰ τῆς θεῶν.
» Σώζουσί θ', οὓς φιλοῦσιν. ἦμαρ γὰρ τόδε,
» Θανοῦσαν εἶδε, κ' βλέπουσαν παῖδα σὴν.
χο. Ως ἥδομαί τοι ταῦτ' ἀκούσασ' ἀγγέλου.
Ζῶν δ' ἐν θεοῖσι σὸν μένειν φράζει τέκος.
κλυ. Ω παῖ, θεῶν τὸ κλέμμα γέγονας;
Πῶς σε προσείπω; πῶς δ' φῶ;
Παραμυθεῖσθαι τοιάδε μάτην μύθοις,
Ως σου πένθους λυγροῦ παυσαίμαν.
χο. Καὶ μὴν Αγαμέμνων αὐτὸς εἶσι,
Τοιάδ' αὐτοῖς ἔχων σοι φράζειν μύθοις.

Traiicere mare Aegeum. Poſtquam verò tota
Victima combuſta eſt in Vulcani flamma,
Precatus eſt vtilia, vt exercitus conſequeretur reditum.
Mittit autem me Agamemnon, vt tibi hæc indicem,
Et dicam quale fatum nactus ſit ex Diis,
Et vt habeat gloriam immortalem in Græcia.
Ego verò, qui adfui, & rem vidi, dico tibi hæc,
Filia tua palàm ad Deos auolauit.
Aufer igitur dolorem, & remitte indignationem aduerſus maritum.
» Inopinata enim mortalibus *accidunt fata* Deorum.
» Et ſeruant *eos*, quos amant: hic enim dies
» Vidit mortuam, & viuam tuam filiam.
cho. Quàm lætor tua cauſa, audiens iſta de nuncio,
Viuam enim inter Deos tuam filiam manere dicit.
cly. O filia, cuius Dei furtum es facta?
Quomodo appellem te? quomodo te vocem?
Fingi puto ad conſolationem fruſtrà hos ſermones,
Vt tui luctus triſtis finem faciam, *ut te lugere deſinam.*
cho. Atqui & ipſe rex Agamemnon venit
Eadem tibi dicturus verba.

ἀγα. Γυναῖ, θυγατρὸς ἕνεκ' ὄλβιοι γεγώμεθ' αὖ,
Ἔχει γὰρ ὄντως ἐν θεοῖς ὁμιλίαν.
Χρὴ δέ σε λαβοῦσαν τόνδε μόσχον νεαγενῆ,
Στείχειν πρὸς οἴκους, ὡς στρατὸς πρὸς πλοῦν ὁρᾷ.
Καὶ χαῖρε. χρόνιά γε πέμψοι σοι πρὸς σφθέγματα
Τρίηθεν ἔσται. καὶ γένοιτό σοι καλῶς. 1625
χο. Χαίρων Ατρείδη, γῆν ἵκου Φρυγίαν.
Χαίρων δ' ἐπάνηκε,
Κάλλιστά μοι σκῦλ' ἀπὸ Τροίας ἑλών.

Εὐριπίδου Ἰφιγένεια ἡ ἐν Αὐλίδι.

Aga. Vxor, quod ad filiam attinet, sumus beati:
Habet enim verè consortium inter Deos.
Oportet autem te assumpto hoc tenero vitulo, *scilicet Oreste*,
Ire domum: quia exercitus spectat ad nauigationem.
Et vale. Ex longo enim interuallo tibi colloquia mea
Erunt, cùm ex Troia rediblmus, & bene tibi sit. 1625
Cho. Gaudens Atrida venias *in* terram Phrygum.
Lætúsque redi,
Adferens mihi pulcherrima spolia ex Troia.

Finis Iphigeniæ in Aulide.

ΥΠΟΘΕΣΙΣ ΙΦΙΓΕΝΕΙΑΣ

ΤΗΣ ΕΝ ΤΑΥΡΟΙΣ.

Ορέστης κατὰ χρησμὸν ἐλθὼν εἰς Ταύρους τῆς Σκυθίας μετὰ Πυλάδου, παρακινηθεὶς, τὸ παρ' αὐτοῖς ἱερωμένον τῆς Αρτέμιδος ξόανον ὑφελέσθαι προῃρεῖτο. προελθὼν δ' ἀπὸ τῆς νεὼς, καὶ φανεὶς ὑπὸ τῶν ἐντοπίων, ἅμα τοῦ φίλου συλληφθεὶς, ἀνήχθη καὶ τὸ παρ' αὐτοῖς ἔθισμὸν, ὅπως τὸν τῆς Αρτέμιδος ἱερὸν σφάγιον γένωνται. τοὺς γὰρ καταπλεύσαντας ξένους ἀπέσφαττον. Η μὲν σκηνὴ τοῦ δράματος, ἐστὶν ἐν Ταύροις τῆς Σκυθίας. ὁ δὲ χορὸς συνέστηκεν ἐξ Ελληνίδων γυναικῶν, θεραπαινίδων τῆς Ἰφιγένειας.

ARGVMENTVM IPHIGENIAE

IN TAVRIS.

Orestes oraculo iussus, veniens in Tauros Scythiæ cum Pylade, insania commotus furtim auferre simulacrum Dianæ, quod apud eos colitur, instituit. Progressus autem ex naui, conspectus est ab incolis, & captus vnà cum Pylade. Adductus est autem ad templum Dianæ, vt ibi mactaretur, prout ipsorum erat consuetudo, vt eò nauigantes hospites occiderent. Scena fabulæ fingitur in Tauris Scythiæ. Chorus constat ex Græcis mulieribus, ancillis Iphigeniæ.

ΤΑ ΤΟΥ ΔΡΑΜΑ. ΤΟΣ ΠΡΟΣΩΠΑ.

ΙΦΙΓΕΝΕΙΑ.
ΟΡΕΣΤΗΣ.
ΠΥΛΑΔΗΣ.
ΧΟΡΟΣ.
ΒΟΥΚΟΛΟΣ.
ΘΟΑΣ.
ΑΓΓΕΛΟΣ.
ΑΘΗΝΑ.
Προλογίζει δὲ ἡ Ἰφιγένεια.

PERSONAE HVIVS FABVLÆ SVNT HÆ:

IPHIGENIA.
ORESTES.
PYLADES.
CHORVS.
PASTOR.
THOAS.
NVNCIVS.
MINERVA.
Prologũ autem agit Iphigenia.

Universidad de Deusto Biblioteca

Universidad de Deusto Biblioteca

ΕΥΡΙΠΙΔΟΥ ΙΦΙΓΕΝΕΙΑ

Η ΕΝ ΤΑΥΡΟΙΣ.

ΙΑΜΒΟΙ.

Πέλοψ ὁ Ταντάλειος εἰς Πίσαν μολὼν
Θοαῖσιν ἵπποις, Οἰνομάου γαμεῖ κόρῃ,
Ἐξ ἧς Ἀτρεὺς ἔβλαστεν. Ἀτρέως δ' ἁ πᾶς
Μενέλαος, Ἀγαμέμνων τε. τοῦδ' ἔφυν ἐγὼ
Τῆς Τυνδαρείας θυγατὸς Ἰφιγένεια παῖς, 5
Ἣν ἀμφὶ δίνας, ἃς θαμὰ Εὔριπος πυκνᾶς
Αὔρας ἑλίσσων, κυανέαν ἅλα στρέφει,
Ἔσφαξ' Ἑλένης οὕνεκ', ὡς δοκεῖ, πατήρ,
Ἀρτέμιδι κλεινᾶς ἐν πτυχαῖς Αὐλίδος.
Ἐνταῦθα δὴ χιλίων ναῶν στόλον 10
Ἑλληνικῶν συνήγαγ' Ἀγαμέμνων ἄναξ,
Τὸν καλλίνικον στέφανον Ἰλίου θέλων
Λαβεῖν Ἀχαιοὺς, τοὺς θ' ὑβριθ' ἕνεκα γάμοις
Ἑλένης μετελθεῖν, Μενέλεῳ χάριν φέρων.

EVRIPIDIS IPHIGENIA

IN TAVRIS.

Iphigenia.

PElops Tantali filius, Pisam profectus
Velocibus equis, Oenomai duxit filiam,
Ex qua Atreus natus est: Atrei verò filius
Menelaus & Agamemnon. ex hoc verò nata sum ego
Iphigenia filia Tyndaridis Clytęmnestræ, 5
Quam circa vortices, quos crebrò Euripus densis
Auris agitans, vertit cæruleum mare,
Mactauit propter Helenam, vt putat, pater,
Dianæ, in claro sinu Aulidis.
Hîc enim mille nauium classem 10
Græcorum contraxit Agamemnon rex:
Ex præclara victoria partam coronam Ilij volens
Capere Græcos, & contumelia affectum connubium
Helenæ *volens* persequi, Menelao gratificans,

Δεινῆς τ' ἀπωλείας, πνοὺς μάτων τ' ἀ τυγχάνων, 15
Εἰς ἔμπυρ ἦλθε, καὶ λέγει Κάλχας τάδε.
Ὦ τῆσδ' ἀνάσσων Ἑλλάδος στρατηγίας
Ἀγάμεμνον, ἀ μὴ ναῦς ἀφορμίσῃ χθονὸς,
Πρὶν ἂν κόρῃ σῇ Ἰφιγένειαν Ἄρτεμις
Λάβοι σφαγεῖσαν. ὅ, τι γὰρ ἐνιαυτὸς τέκοι 20
Κάλλιστον, εὔξω φῶς φόρῳ θύσειν θεᾷ.
Παῖδ' οὖν ἐν οἴκοις σὴ Κλυταιμνήστρα δάμαρ
Τίκτει (τὸ κάλλιστεῖον εἰς ἐμὶ ἀναφέρων)
Ἣν χρή σε θῦσαι. καί μ' Ὀδυσσέως τέχναις
Μητρὸς παρείλοντ' ὄπιν γάμοις Ἀχιλλέως. 25
Ἐλθοῦσα δ' Αὐλίδ' ἡ τάλαιν', ὑπὲρ πυρᾶς
Μεταρσία ληφθεῖσ', ἐκαινόμην ξίφει.
Ἀλλ' ἐξέκλεψεν ἔλαφον ἀντὶ σοῦ σά μου
Ἄρτεμις Ἀχαιοῖς. Διὰ ᾗ λαμπρὸν αἰθέρα
Πέμψασά μ', εἰς τὴν δ' ὤκισεν Ταύρων χθόνα, 30
Οὗ γῆς ἀνάσσει βαρβάροισι βάρβαρος
Θόας, ὃς ὠκὺ πόδα πτεροῖς, ἴσον πτερῶν,
Εἰς τοὔνομ' ἦλθε τόδε ποδωκείας χάριν.
Ναοῖσι δ' ἐν τοῖσδ' ἱερίαν τίθησί με,

Graue autē nauigādi difficultatē *habēs*, vētósque nō habēs *secundos*, 15
Ad ignispicium iuit, *uatésque consuluit*, & Calchas hæc *ei* dicit:
O huius Græci exercitus imperator,
Agamemnon, ex huius terræ portu naues non deduces,
Priusquam filiam tuam Iphigeniam Diana
Acceperit mactatam: quod enim annus pareret ille 20
Pulcherrimum, vouisti Luciferæ te sacrificaturum deæ.
Filiam itaque in domo tua coniunx Clytæmnestra
Peperit (ad me *prima* pulchritudinis præmia referens)
Quam oportet te immolare. Et me Vlyssis artibus
A matre abduxerunt quasi ad nuptias Achillis. 25
Cúmque in Aulidem venissem misera super rogum
Sublimis collocata, *iam* occidebar gladio.
Verùm *me* subduxit, ceruam pro me subiiciens
Diana Græcis, & per lucidum aërem
Missam me collocauit in hac terra Taurorum, 30
In qua terra imperat barbaris barbarus
Thoas, qui celerem pedem ponit velut ales,
Vnde hoc nomen habet propter pedum celeritatem.
Templis autem in istis sacerdotem me constituit,

Ὅθεν νόμοισι τοῖσιν ἥδεται θεὰ
Ἄρτεμις ἑορτῆς, τοὐμὸν οὗ καλὸν μόνον.
Τὰ δ' ἄλλα σιγῶ, τὴν θεὸν φοβούμενος.
Θύω γὰρ, ὄντος τοῦ νόμου κοὐ πρὶν πόλει,
Ὃς ἂν κατέλθῃ τῆνδε γῆν Ἕλλην ἀνήρ.
Κατάρχομαι μὲν, σφάγια δ' ἄλλοισιν μέλει.
Ἄρρητ' ἔσωθεν τῆσδ' ἀνακτόρων θεᾶς.
Ἃ καινὰ δ' ἥκει νυξ φέρουσα φάσματα,
Λέξω πρὸς αἰθέρ. εἴ τι δὴ τόδ' ἐς ἄκος.
Ἔδοξ' ἐν ὕπνῳ τῆσδ' ἀπαλλαχθεῖσα γῆς,
Οἰκεῖν ἐν Ἄργει, παρθένοισι δ' ἐν μέσαις
Εὕδειν, χθονὸς δὴ νῶτα σαθροῦσαν σείω.
Φεύγειν δ', κάξω βᾶσα, θεῖν κὐκ εἰσιδεῖν
Δόμων πιτνόντα. πᾶν δ' ἐρείψιμον στέγος
Βεβλημένον πρὸς οὖδας ἐξ ἄκρων κατθραῦν.
Μόνος δ' ἐλείφθη κίων, ὡς ἔδοξέ μοι,
Δόμων πατρῴων. κὐκ δ' ὀπισθάνων κόμας
Ξανθὰς καθεῖναι φθέγμα δ' ἀνθρώπου λαβεῖν.
Κἀγὼ τέχνην τήνδ' οὗ ἔχω ξενοκτόνον,
Τιμῶσ', ὕδραινον αὐτὸν, ὡς θανούμενον,

Vbi legibus talibus delectatur dea
Diana festi *sacrique*, cuius nomen tantùm *est* honestum.
Cætera verò taceo, deam reuerita.
Immolo enim (cum mos iste & antè ciuitati fuerit)
Quicunque huc appulerit vir Græcus.
Auspicor quidem *sacra*: cædes verò *uictimarum*, aliis sunt curæ,
Nefandæ, in his templis Deæ.
Iam verò quæ nox præsens attulit recentia visa,
Dicam ad aërem, si quod hoc est remedium.
Videbar in somno, relicta hac terra,
Habitare Argis, & inter virgines medias
Dormire: terræ autem tergum motu concuti.
Videbar autem fugere, & foris stans fastigium intueri
AEdium cadere, & totam ruere contignationem
Deiectam humi ex summis postibus.
Vnica verò relicta est columna, vt mihi videbatur,
Paternæ domus: ex summo autem capitis vertice comam *uidebar*
Flauam demittere, vocémque hominis accipere.
Ego verò artem, quam hîc exerceo, occidens hospites,
Honorans, aqua lauabam ipsam *columnam*, vt morti destinatam,

Κλαίουσα. τοὔναρ δ' ὧδε συμβάλλω τόδε.
Τέθνηκ' Ὀρέστης, ὃν κατηρξάμην ἐγώ.
» Στύλοι γὰρ οἴκων εἰσὶ παῖδες ἄρσενες.
Θνήσκουσι δ' ὡς ἂν χέρνιβες βάλωσί με.
Οὐδ' αὖ σωσάψαι τοὔναρ εἰς φίλους ἔχω.
Στροφίῳ γὰρ οὐκ ἦν παῖς, ὅτ' ὠλλύμην ἐγώ.
Νῦν οὖν ἀδελφῷ βούλομαι δοῦναι χοὰς,
Παρεῖσα παντί. τοῦτο γὰρ δυναίμεθ' ἂν
Σὺν τοῖς πρόλοισιν, οὓς ἔδωκ' ἡμῖν ἄναξ
Ἑλληνίδας γυναῖκας. ἀλλ' οὐδ' αἰτίας
Οὔπω πινὸς πάρεισιν ἐς ἐμὲ εἴσω δόμων,
Ἐν οἷσι ναίω τῆσδ' ἀνακτόρων θεᾶς.
ὀρε. Ὅρα, φυλάσσου, μή τις ἐν τίθῳ βροτῶν.
πυλ. Ὁρῶ. σκοπῶμαι δ' ὄμμα πανταχῇ τρέφων.
ὀρε. Πυλάδη, δοκεῖ σοι μέλαθρα τοῦτ' εἶναι θεᾶς,
Ἐνθ' Ἀργόθεν ναῦν ποντίαν ἐστείλαμεν;
πυλ. Ἐμοί γ' Ὀρέστα. σοὶ δ' ἂν συνδοκεῖν χρεών.
ὀρε. Καὶ βωμὸς, ἑλλὼν ὃν κατασάζει φόνος;
πυλ. Ἐξ αἱμάτων γοῦν ξανθὰ' ἔχει τριχώματα.
ὀρε. Θρίγκοις δ' ὑπ' αὐτοῖς σκῦλ' ὁρᾷς ἠρτημένα;

Lamentans. sic autem somnium interpretor hoc.
Mortuus est Orestes, quem initiaui ego *morti*.
» Columnæ enim familiarum sunt liberi masculi.
Moriuntur enim *hospites*, vbi lauacra me consperserunt.
Haud tamen accommodare somnium hoc ad amicos possum.
Strophio enim non erat filius, quando ego perii.
Nunc igitur fratri volo dare inferias,
Præsens absenti (hæc enim poterimus *præstare*
Cum ancillis, quas nobis dedit Rex
Græcas mulieres) sed ob causam aliquam
Nondum accedunt ad me intra domum
In qua habito huius templi.
Ore. Vide, obserua, ne quis homo sit in via.
Pyl. Video, speculórque, conuertens oculos in omnes partes.
Ore. Pylade, videturne tibi hoc esse templum Deæ,
Ad quam Argis appulimus nauem marinam?
Pyl. Mihi quidem *uidetur* Orestes: tibi verò idem videri decet.
Ore. Et ara, ex qua Græcus stillat sanguis?
Pyl. Ex sanguine quidem rubras habet comas.
Ore. Loricis verò sub ipsis *templi*, spolia vidésne suspensa?

πυλ. Τῶν κατθανόντων πάκερθίνια ξένων. 75
ὀρε. Αλλ' ἐγκυκλοῦτ' ὀφθαλμὸν ὃ σκοπεῖν χρεών.
Ω Φοῖβε, ποῖ μ' αὖ τῷδ' ἐς ἄρκυω ἤγαγες;
Χρήσας, ἐπιδὴ πατρὸς αἷμ' ἐλισσόμην,
Μητέρα κατακτὰς, Διὸς δοχαῖς δ' Ἐριννύων
Ηλαυνόμεθα, φυγάδες, ἐξεδροι χθονὸς, 80
Δρόμοις τε πολλοὶς ἐξέπλησα καμπτίμοις.
Ελθὼν δέ σ' ἠρώτησα, πῶς τερπνὰ τοῦ
Μανίας αὖ ἔλθοιμ' εἰς τέλος, πόνων τ' ἐμῆς,
Οὓς ἐξεμόχθουν πεῖ πολλῶν καθ' Ελλάδα.
Σὺ δ' εἶπας ἐλθεῖν Ταυρικῆς μ' ὅρους χθονὸς, 85
Ενθ' Αρτεμις σὴ σύγγονος βωμοὺς ἔχει,
Λαβεῖν τ' ἄγαλμα θεᾶς, ὃ φασιν ἐνθάδε
Εἰς τοιόσδε ναοὺς ἀρανοῦ πεσεῖν ἄπο.
Λαβόντα δ' ἢ τέχναισιν, ἢ τύχῃ τινὶ,
Κίνδυνον ἐκπλήσαντ', Αθηναίων χθονὶ 90
Δοῦναι τόδ' ἐνθένδ' ἀδὲν ἐρρήθη πέρας.
Καὶ ταῦτα δράσαντ' ἀπμνοὰς ἔχειν πόνων.
Ηκω ἧ, πιθεὶς σοῖς λόγοισιν, ἐνθάδε
Αγνῶστον εἰς γῆν, ἄξενον. σὲ δ' ἱστορῶ

Pyl. Interfectorum primitias, & *exuuias* hospitum. 75
Ore. Ergo oportet oculis in orbem circumactis bene speculari.
O Phœbe, quò me rursus in hæc retia duxisti,
Edito oraculo? postquam paternam cædem sum vltus,
Matre cæsa, tunc perpetuis vicibus Furiarum
Agitabamur, exules, extra sedes patriæ, 80
Cursúsque multos, & itinera flexuosa confeci.
Et veniens interrogaui te, quomodo agitantis *me*
Furoris tandem ad finem venirem, & meorum laborum,
Quos pertuli vagabundus per Græciam.
Tu verò me iussisti venire in Tauricæ terræ fines, 85
Vbi Diana soror tua aram habet,
Et rapere statuam Deæ, quam dicunt huc
In hoc templum de cœlo decidisse:
Captam verò siue dolo, siue casu aliquo,
Periculo superato. Athenienſium terræ, 90
Dare hãc (præterea *uerò* nullus *alius meorũ laborũ à te mihi* dictus est finis)
Et his peractis *me* respirationem laborum habiturum *dixisti*.
Venio igitur, tuis obtemperans verbis, huc
In terram ignotam, & inhospitalem. Te autem interrogo

Πυλάδη· σὺ γὰρ μοι τῆδε συλλήπτωρ πόνου· 95
Τί δρῶμεν; ἀμφίβληστρα γὰρ πίχων ὁρᾶς
Τψηλά. πότερα δωμάτων πρὸς ἀμβάσεις
Εκβησόμεθα; πῶς αὖ οὐκ μάθοιμεν αὖ;
Η χαλκότευκτα κλῆθρα λύσαντες μοχλοῖς;
Ων οὐδὲν ἴσμεν. κἂν δ' ἀοίγοντες πύλας 100
Ληφθῶμεν, εἰς βάσεις τε μηχανώμενοι,
Θανούμεθ'. ἀλλὰ πρὶν θανεῖν, νεὼς ἔπι
Φεύγωμεν, ἧπερ δεῦρ' ἐναυτολήσαμεν.
πυλ. Φεύγειν μὲν οὐκ ἀνεκτὸν, οὐδ' εἰώθαμεν.
Τὸν τοῦ θεοῦ δ' χρησμὸν οὐ κακιστέον. 105
Ναοῦ δ' ἀπαλλαχθέντε κρύψωμεν δέμας
Κατ' αὐτὸ, ἀ πόντος νοτίδι Διὸς κλύζει μέλας,
Νεὼς ἄπωθεν μή τις εἰσιδὼν σκάφος,
Βασιλεῦσιν εἴπῃ, κἄπειτα ληφθῶμεν βίᾳ.
Οταν δ' νυκτὸς ὄμμα λυγαίας μόλῃ, 110
Τολμητέον τοι, ξεστὸν ἐκ ναοῦ λαβεῖν
Αγαλμα, πάσας πρὸς σφέρον τα μηχανάς.
Ορᾶ δέ γ' εἴσω τειχύφων, ὅποι κενὸν
Δέμας καθεῖναι. Τοὶς πόνοις δὲ οἱ γαθοὶ

Pylade (tu enim adiutor mihi *es* huius laboris) 95
Quid faciemus? munitiones enim murorum vides
Altas, vtrùm domus scalas *hinc*
Egressi scandemus? quomodo enim *hoc* sciemus?
An ærea claustra soluentes vectibus, *ingrediemur*?
Quorum nihil scimus. quòd si aperientes portas 100
Capti fuerimus, ingressúmque machinantes,
Moriemur. Verùm priusquam moriamur, ad nauem
Fugiamus, quâ huc nauigauimus.
Pyl. Fugere quidem non *est* tolerabile, neque *fugere* consueuimus.
Dei verò oraculum non *est* contemnendum. 105
Sed à templo recedentes, occultemus corpus
In antris, quæ Pontus alluit aquis niger,
Procul à naui, ne quis *nostram* conspicatus nauem,
Regibus dicat, & deinde per vim corripiamur.
Quando verò venerit oculus noctis obscuræ, 110
Audendum *erit*, ex templo rapere politam
Statuam, omnes admouendo machinas.
Specta verò intra columnarum cælaturas, quò inane *ac expeditum*
Corpus *oportet* demittere. Labores enim *uiri* fortes

Universidad de Deusto Biblioteca

»Τολμῶσι. δειλοὶ δ' εἰσὶν οὐδὲν ὄντα λῦ. 115
ὀρε. Οὔτοι μακρὸν μὴν ἤλθομεν κώπῃ πόρον,
Εκ περμάτων ἢ νόστον ἄρσομεν πάλιν.
Αλλ', οὗ γὰρ εἶπας, πρᾶσσον. χώρει νεκρῶν
Οποι χθονὸς κρύψαντε λήσομεν δέμας.
Οὐ γὰρ τὸ τοῦ θεοῦ γ' ἄιπον ψυσήσεται, 120
Πεσὼν ἄχρηστον θέσφατον. τολμητέον.
Μόχθος γὰρ οὐδεὶς τοῖς νέοις σκῆψιν φέρει.

MONOSTROPHICA.

ἰφι. Εὐφαμεῖτ' ὦ πόντου
Διοτρὰς συγχωρούσας πέτρας
Εὐξείνου ναίοντες. 125
Ω παῖ τᾶς Λατοῦς,
Δίκτυν οὐρεία,
Πρὸς σαὶ αὐλαὶ, φοίνιλων
Ναῶν χρυσήρεις θεηγοῖς,
Πόδα παρθένιον, 130
Οσιον ὁσίας
Κληδούχου δούλα πέμπω,
Ελλάδος ἱππου πύργους,

Καὶ τεῖχη, χόρτων τ' οὐδένδρων
Εξαλλάξασ' Ευρώπαν, 135
Πατρῴων οἴκων ἕδρας.
χο. Εμολον. τί νέον; τίνα φροντίδ' ἔχεις;
Τί με πρὸς ναοὺς ἄγαγες, ἄγαγες;
Ω παῖ τοῦ τᾶς Τροίας πύργους
Ελθόντος κλεινᾷ σὺν κώπᾳ 140
Χιλιοναύτᾳ μυριοτεύχοις
Τῶν Ατρειδᾶν τῶν κλεινῶν.
ἰφι. Ω δμωαὶ, δυσθρηνήτοις
Ως θρηνοῦσι ἔγκειμαι,
Τᾶς οὐκ ὀμόφωνου μολπᾶς βοᾶς 145
Αλύροις ἐλέγοις.
Ε, ἔ. ἐν κηδείοις οἴκτοισιν,
Αἴ μοι συμβαίνουσ' ἄπαι,
Σύγγονον ἀμὸν κατα-
κλαιομένᾳ ζωᾶς, 150
Οἷαν ἰδόμαν ὄψιν ὀνείρων
Νυκτὸς, τᾶς ἐξῆλθ' ὄρφνα.
Ωλόμαν, ὠλόμαν.

Ore. »Audent *subire*. Ignaui verò nihil vſquam ſunt, *nihil audent*. 115
Nequaquam longum quidem iter remo venimus, *naui confecimus*,
Ex *iſtis* verò finibus reditum ſuſcipiemus iterum, *ſiue fruſtrà redibimus*.
Quamobrem (rectè enim dixiſti) parẽdum *eſt*. vade mortuorũ *in aliquẽ*
Locum, vbi corpus occultantes lateamus:
Haud enim Dei *numen* culpandum erit, 120
Si ceciderit irritum oraculum. Audendum *eſt*.
Labor enim nullus iuuenibus tergiuerſationem parit.

MONOSTROPHICA.

Fauete linguis, ô Ponti
Iphi. Gemina concurrentia ſaxa
Euxini incolentes *homines*. 125
O filia Latonæ
Dictynna montana, *uel montiuaga*,
Ad tuam aulam, *&* pulchris columnis ornatorum
Templorum *ad* aureas loricas,
Pedem virgineum, 130
Sanctum ſanctæ
Clauigeræ *ſacerdotis* ſerua immitto,
Græciæ bellicoſæ turres,
Et muros, agriſque nemoroſis inſignem
Relinquens Europam, 135
Paternæ domus ſedem.
Cho. Adſum. Quid noui? quid es ſollicita?
Cur me ad templum duxiſti, duxiſti?
O filia illius, qui *ad* Troiæ turres
Venit cum inclyta claſſe
Mille nauium, *&* *cum* innumeris armatis militibus 140
Atridarum inclytorum.
Iphi. O famulæ, flebilibus
Vt lamentatis immoror,
Non iucundi cantus edens clara voce
Inſuaues elegos. 145
Heu, heu. in domeſtico luctu
Quæ mihi accidunt mala,
Fratrem meum
Lugenti *ob amiſſam* vitam. 150
Qualem vidi faciem ſomniorum
Hac nocte, cuius abiit caligo.
Perij, Perij.

Οὐκ εἰσ' οἴκοι πατρῴοι.
Οἴμοι, φεῦ δῶ γόνα. 155
Φεῦ, φεῦ. τοῦ Ἀργεῖ μόχθων.
Ἰὼ δαῖμον, ὃς τὸν
Μόνον με κασίγνητον συλᾷς,
Ἅιδᾳ πέμψας, ᾧ τάδε
Χοὰς μέλλω, κρατῆρά τε 160
Τὸν φθιμένων
Τεραίνειν γαίας ἐν νώτοις,
Πηγάς τ' οὐρείων ἐκ μόχων,
Βάκχου τ' οἰνηρὰς λοιβάς,
Ξουθᾶν τε πόνημα μελισσᾶν, 165
Ἀνεκρῶν θελκτήρια κεῖ-
τ'. ἀλλ' ἔνδον μοι πάγχρυσον
Τεῦχος, καὶ λοιβὰν ἄιδα.
Ὦ κατὰ γᾶς
Ἀγαμεμνόνειον θάλος, 170
Ὡς φθιμένῳ τάδε σοι
Πέμπω. δέξαι δ' οὐ γὰρ πάρος
Τύμβου σοι ξανθὰν χαίταν,

Non eſt domus paterna.
Hei mihi.interiit *meum* genus. 155
Heu,heu *propter toleratos* Argis labores.
Heu fatum,quod
Fratre,quem habui vnicum,me ſpolias,
Quem ad inferos miſiſti:cui has
Inferias paro,poculúmque 160
Mortuorum
Vt in terræ dorſum effundam,
Et fontes *ſanguineos* ex montanis vitulis,
Et Bacchi vineam libationem,
Et flauarum labores apum, 165
Quæ ſunt ſacrificia pro mortuis,*manes placantia*.
Verùm da mihi aureum
Vas,& libationem inferis *libandam*.
O infra terram
Agamemnonium germen, 170
Tanquam mortuo hæc tibi
Mitto. Tu verò ſuſcipe,non enim ante
Tuum ſepulchrum tibi flauam comam,

Οὐ δάκρυ' οἴσω.
Τηλόσε γὰρ δὴ σᾶς ἀπενάθ-ω 175
Πατρίδος, κἠμᾶς, ἔνθα δοκίμα
Κεῖμαι, σφαχθεῖσα τλάμων.
χο. Ἀντιψάλμοις ᾠδᾶς,
Ὕμνον τ' ἀσιήταν σοι
Βάρβαρον ἰαχάν, 180
Δέσποιν', ὀξαυδάσω,
Ταὶ ἐν θρηνώδεσι μοῦσαν,
Νέκυσιν μέλεον.
Ταὶ ἐν μολπᾶς ἄιδας
Ὑμνεῖ, δίχα παιάνων. 185
ἰφι. Οἴμοι τοῦ Ἀτρειδᾶν οἴκων.
Ἔρρει φόως σκήπτρων.
Οἴμοι πατρῴων οἴκων.
Τίν' ἐκ τοῦ δ' ὀλβων
Ἀργεῖ βασιλέων, 190
Ἀρχά. μόχθος δ' ἐκ μόχθων
Αἴρει, δινεύουσας ἵπποισιν
Πτανοῖς, ἀλλάξας

Neque lachrymas adferam.
Procul enim abſum à tua
Patria,& mea,vbi exiſtimor 175
Iacere,*ego* miſera,mactata.
Cho. Reſpondentes cantilenas,
Et hymnum Aſiaticum tibi
Barbatica voce, 180
O domina ſonabo,
Muſam lugubrem,
Pro mortuis miſeram.
Quam in carminibus Pluto
Sonat ſine Pæane. 185
Iphi. Heu mihi Atridarum familia,
Periit lumen ſceptrorum.
Heu paternam domum.
Soluit *pœnas* ex beatis
Argiuorum regibus 190
Principatus.Labor autem ex laboribus
Exoritur.Rotantibus autem equis
Volucribus,mutans ſol

Δ' ὀξέδερασ' ἱερὸν ὄμμ' αὐγᾶς ἁλιῳ.
Αλλοις δ' ἄλλα προσέβα 195
Χρυσέας ἀρνὸς μελάθροις ὀδυρά,
Φόνῳ φόνον,
Αχεα ἄχεσιν.
Ἐνθεν τὸ πρόσθεν δμαθέν-
των Ταντηλιδᾶν ἐκβαίνει 200
Ποινά γ' ἐς οἴκους. πρὸς δὲ
Δ' ἀπρούδας' ὅπ' σοὶ δαίμων,
Εξ ἀρχᾶς μοι δυσδαίμων,
Δαίμων τᾶς ματρὸς ζώνας.
Καὶ νυκτὸς κείνας ἐξ ἀρχᾶς 205
Λοχείαν, τέρραν παιδείαν
Μοῖραι στυγνοῦσι θεαί,
Α μναστευθεῖσ' ἐξ Ελλάνων,
Αν προτόγονον θάλῳ ἐν θαλάμῳ,
Λήδας ἁ τλάμων κούρα 210
Σφάγιον πατρῴᾳ λώβᾳ,
Καὶ θῦμ' οὐκ ἀγάθητον
Ετεκεν, ἔτρεφεν δ' ἁπᾶν

Sacrum oculum ſui ſplendoris aufugit.
Ad alios verò alius acceſſit 195
Dolor *in* aula *propter* aureum agnum,
Cædes ad cædem,
Dolor ad dolorem.
Inde à priùs afflictis
Tantalidis inuadit 200
Pœna in familiam.accelerat enim *res*
Indignas contra te *malus* dæmon.
Initio me inuaſit infelix
Fatum coniugij materni,
Et illius noctis,ab initio 205
Partum,& difficilem educationem
Fatales Deæ *mihi* portenderunt,
Quæ petita ſum in connubium à Græcis,
Quam primogenitum germen in thalamo
Ledæ infelix filia 210
Victimam propter patris errorem,
Et ſacrificium non iucundum
Peperit,*&* educauit,optandam

Ἱππείοισιν ἐν δίφροισι
Ψαμάθων Αὐλίδος ἐπέβασαν 215
Νύμφαιον, οἴμοι δύσνυμφον,
Τῷ τᾶς Νηρέως κούρας.
Αἴ, αἴ. νυῦν δ' ἀξείνου πόντου ξείνα,
Δυσχόρτοις οἴκοις ναίω,
Αγαμος, ἄτεκνος, ἄπολις, ἄφιλος. 220
Οὐ τὰν Αργει μέλπουσ' Ηραν, οὐδ' ἰσοῖς ἐν καλλιφθόγγοις
Κερκίδι Παλλάδος Ατθίδος εἰκὼ
Τιτάνων ποικίλλουσα,
Αλλ' αἱμορραύτων δυσφόρμιγ-
γα ξείνων αἱμάσσουσ' ἄπαν, 225
Βωμοὺς οἰκτραί τ' αἰαζόντων,
Οὐδ' ἀνοικτρόν τ' ἐκβαλλόντων δάκρυον.
Καὶ νυῦν κείνων μὲν μοι
Λάθα, τόνδ' Αργει δμαθέντα,
Κλαίω σύγγονον. 230
Ον ἔλιπον ὀπιμασίδιον
Επι βρέφος, ἔπι νέον,
Επι θάλῳ ἐν χερσὶ

Equeſtribus in curribus
In Arenas Aulidis *quum Græci* detulerunt 215
Sponſam,heu *me* infelicem ſponſam,
Filiæ Nerei filio,*i. Achilli Thetidis Nereiæ filio.*
Heu heu.nunc inhoſpitalis Ponti hoſpes,
Inamœnas domos habito,
Sine nuptiis,ſine liberis,ſine ciuitate,ſine amicis, 220
Non canens Iunonem Argiuam,nec telis in argutis
Radio Palladis Atticæ imagines
Titanum varians.
Sed *ſum ſacerdos* ſanguinem manantium hoſpitum,
Luctuoſam cruentans Aten, 225
Aráſque,miſerabiliter clamantium,
Emittentiúmque miſerabiliter lachrymas.
Nunc verò illorum quidem me *ſubit*
Obliuio.hunc verò Argis mortuum
Deploro *meum* fratrem, 230
Quem reliqui ſubrumum,*i.lactantem*,
Adhuc infantulum,adhuc tenellum,
Adhuc germen in manibus

Ματρὸς, πρὸς στέρνοισί-
τ' Αργεῖ σκηπτοῦχον Ορέσαν. 235

ΙΑΜΒΟΙ.

χο. Καὶ μὴν ὅδ' ἀκτὰς ἐκλιπὼν θαλασσίας
Βουφορβὸς ἥκει, σημανῶν τί σοι νέον.
βου. Αγαμέμνονος παῖ, καὶ Κλυταιμνήστρας τέκνον,
Ακουε κἀμοῦ δεξε ἐμοῦ κηρυγμάτων.
ἰφι. Τί δ' ἔστι τοῦ παρόντος ἐκπεπλῆσον λόγου; 240
βου. Ηκουσιν εἰς γῆν κυανεᾶν συμπληγάδων
Πλάτη φυγόντες δίπτυχοι νεανίαι,
Θεᾶ φίλον πρόσφαγμα, θυτήριον
Αρτέμιδι, χέρνιβας θ', καὶ καθάρματα
Οὐκ ἂν φθάνοις ἂν δίπτερεπῆ, ποιμένι; 245
ἰφι. Ποδαποί; τίν' γῆς ὄνομ' ἔχουσιν οἱ ξένοι;
βου. Ελλῆνες ἐν τοῦτ' οἶδα, κοὐ περαιτέρω.
ἰφι. Οὐδ' ὄνομ' ἀκούσας οἶσθα τοῦ ξένων φράσαι;
βου. Πυλάδης ἐκλήζετ' ἄτερος πρὸς θατέρου.
ἰφι. Τοῦ συζύγου δ' τοῦ ξένου τί τοὔνομ' ἦν; 250
βου. Οὐδεὶς τόδ' οἶδεν. οὐ γὰρ εἰσηκούσαμεν.
ἰφι. Πῶς δ' εἴδετ' αὐτοὺς, κ' τυχόντες εἵλετε;

Matris, ad pectoráque *pendentem*,
Argis sceptrigerum Orestem. 235

chorus.

Atqui hic relinquens littus marinum
Pastor venit tibi significaturus aliquid noui.
Pa. O filia Agamemnonis, & Clytæmnestræ proles,
Audi nouum ex me præconium.
Iphi. Quid verò terroris est in præsenti nuncio? 240
Pa. Venerunt in terram Symplegadum cyaneárum,
Naui fugientes *huc* duo adolescentes,
Deæ grata victima, & sacrificium
Dianæ. lauacra igitur, & initiationes
Non maturabis decentes parare? 245
Iphi. Cuiates *sunt*? cuius terræ nomen habent hospites isti?
Pa. Græci: hoc vnum *tantùm* scio, & nil vlteriùs.
Iphi. Ne nomen quidem hospitum, quod audieris, dicere potes?
Pa. Pylades alter ab altero appellabatur.
Iphi. Socij verò hospitis quod erat nomen? 250
Pa. Nullus hoc nouit. non enim audiuimus.
Iphi. Quomodo igitur eos vidistis, & cepistis?

βου. Ακτῇσιν ἐπὶ ῥηγμῖσιν ἀξένου πόρου.
ἰφι. Καὶ τίς θαλάσσης βουκόλοις κοινωνία;
βου. Βοῦς ἤλθομεν νίψοντες ἐναλίᾳ δρόσῳ. 255
ἰφι. Εκεῖσε δὴ πάνελθε, πῶς νιν εἵλετε;
Τρόπῳ θ' ὁποίᾳ; τοῦτο γὰρ μαθεῖν θέλω.
Χρόνιοι γὰρ ἥκουσιν. οὐδέπω βωμὸς θεᾶς
Ελληνικαῖσιν ἐξεφοινίχθη φοναῖς.
βου. Επεὶ τὸν εἰσρέοντα δι' συμπληγάδων 260
Βοῦς ὑλοφορβοὶ πόντον εἰσεβάλομεν.
Ην τις δι' ἀρρωξ κυμάτων πολλῶν σέλῳ.
Κοιλωπὸς ἁρμὸς, πορφυρᾶν καὶ στέγας.
Ενταῦθα δισσοὺς εἶδέ τις νεανίας
Βουφορβὸς ἡμῶν, κἀπεχώρησεν πάλιν, 265
Ακροισι δακτύλοισι πατήσας ἴχνη.
Ελεξε δ', οὐχ ὁρᾶτε, δαίμονές τινες
Θάσσουσιν οἵδε θεοσεβὴς δ' ἡμῶν τις ὤν,
Ανέσχε χεῖρα, καὶ προσηύξατ' εἰσιδών.
Ω πντίας παῖ Λευκοθέας, νεῶν φύλαξ, 270
Δέσποτα Παλαῖμον, ἵλεως ἡμῖν γένοῦ.
Εἴτ' οὖν ἐπ' ἀκταῖς θάσσετον Διοσκόρω,

Pa. In littore ad cauam rupem inhospitalis Ponti.
Iphi. Et quod cum mari pastoribus *est* commercium?
Pa. Boues venimus lauaturi marino rore. 255
Iphi. Huc igitur redi, quomodo eos cepistis?
Et quali modo? hoc enim scire cupio.
Seri enim *huc* veniunt, nondum ara Deæ
Madefacta est Græco sanguine.
Pa. Postquam ad influentem per Symplegades 260
Pontum nos pastores boues deduximus,
Est quædam abrupta fluctuum frequenti agitatione
Concaua *rupis* compages, purpuras captantium tecta.
Hic geminos iuuenes vidit quidam
Pastor nostrûm, & recessit retrò, 265
Summis *pedum* digitis relegens vestigium,
Et dixit: non videtis? dæmones quidam
Hic sedent isti. quidam verò de nobis religiosior
Sustulit manus & adorauit intuens:
O marinæ Leucotheæ fili, nauium custos, 270
O domine Palæmon, sis nobis propicius:
Siue in littore sedetis vos Gemini,

Universidad de Deusto Biblioteca

Η Νηρέως ἀγάλμαθ', ὃς τὸν δύγδῃ
Ετικτε πεντήκοντα Νηρήδων χορόν.
Αλλος δέ τις μάτης, ἀνομία θρασὺς, 275
Εγέλασεν δ' χαῖς. ναυτίλοις δ' ἐφθαρμένοις
Θάσσειν φάραγγ' ἔφασκε, τῶν νόμου φθόῳ
Κλύοντας, ὡς θυοιμεν ἐνθάδε ξένους.
Εδοξε δ' ἡμῖν δ' λέγειν τοῖς πλείοσιν,
Θηρᾶν τε τῇ θεᾷ σφάγια τἀπιχώρια. 280
Κἀν τῷδε πέτρος ἄτερος λιπὼν ξένην,
Εστη, κάρα τε διετίναξ' ἄνω κάτω,
Κἀπεστέναξεν ὠλένας τρέμων ἄκρας,
Μανίαις ἀλαλάζων, καὶ βοᾷ κυναγὸς ὡς,
Πυλάδη, δέδορκας τῷδε; τῷδε δ' οὐχ ὁρᾷς 285
Αιδου δράκαιναν, ὡς με βάλεται κτανεῖν,
Δειναῖς ἐχίδναις εἰς ἐμ' ἐστομωμένη;
Η δ' ὀκ χιτῶνων πῦρ πνέουσα, καὶ φόνον,
Πτερῶν ἐρέσσει, μητὴρ ἀγκάλαις ἐμὴ
Εχουσα, πέτρινον ὄχθον ὡς ἐπεμβάλῃ. 290
Οι μοι, κτενεῖ με. ποῖ φύγω; παρῶ δ' ὁρᾶν
Οὐ ταυτὰ μορφῆς σχήματ'. ἀλλ' ἠλλάσσετο,

Siue Nerei chara propago, qui generosum
Genuit quinquaginta Nereidum chorum.
Alius verò quidam vanior, & impietate ferox, 275
Risit *has* preces, nautásque naufragos
Sedere *in* specu metu *nostri* moris dixit,
Qui audiuerint quòd hîc mactemus hospites.
Visus autem *hic* est rectè dixisse plerisque nostrûm,
Et venari *constituimus* Deæ victimas vsitatas. 280
Intereà verò *illorum* alter relicto peregrino *solo*, *in* rupibus
Stetit, capútque quassauit sursum, & deorsum,
Et ingemuit tremens summis vlnis, *manibus*,
Insania furens, & clamabat sicut venator:
Pylade, vides hanc? hanc verò non vides 285
Inferorum dracænam, quomodo me velit interficere,
Horrendis viperis in me ruens armata?
Altera verò spirans ignem ex vestibus, & necem
Remigat alis, matrem meam *in* vlnis
Tenens, vt in *hunc* saxeum tumulum abiiciat. 290
Hei mihi, interficiet me: quò fugiam? licebat autem videre
Non eosdem formæ gestus: sed *sæpe* variabat

Φθογγάς τε μόχων, καὶ κυνῶν ὑλάγματα,
Αφάσ' Ερινῦς ἱέναι μιμήματα.
Ημεῖς δ' συγαλέντες, ὡς θανούμενοι, 295
Σιγῇ καθήμεθ'. ὁ δ' ὠθεῖ τάσας ξίφος,
Μόχοις ὀρούσας εἰς μέσας λέων ὅπως,
Πλευσιδήρῳ λαγόνας εἰς πλευρὰς ἱεὶς,
Δοκῶν Ερινῦς θεὰς ἀμυνεῖσθαι τάδε,
Ως αἱματηρὸν πέλαγον ἐξανθεῖν ἁλός. 300
Κἀν τῷδε πᾶς λὶς, ὡς ὁρᾷ βουφόρβια
Πίπτοντα, καὶ πορθούμενα, ἐξωπλίζετο,
Κόχλοις τε φυσῶν, συλλέγων τ' ἐγχωρίους.
Πρὸς δ' τραφεῖς γὰ, καὶ νεανίας ξένους,
Φαύλοις μάχεσθαι βουκόλοις ἡγούμεθα. 305
Πολλοὶ δ' ἐπληρώθημεν ἐν μικρῷ χρόνῳ.
Πίπτει δ' μανίας πίτυλον ὁ ξένος μεθεὶς,
Στάζων ἀφρῷ γλύκιον. ὡς δ' ἐσείδομεν
Πρὸ ἔργου πεσόντα, πᾶς αὐτὴρ ἔσχεν πόνον,
Βάλλων, ἀράσσων. ἄτερος δ' τοῖν ξένοιν, 310
Αφρόν τ' ἀπέψα, σώματός τ' ἐπεμέλει,
Πέπλων τε περιεκάλυπτεν δ' πήκτοις ὑφαῖς,

Sonósque vitulorum, & canum latratus,
Imitationes *uocum*, quas aiunt emittere Furias.
Nos verò metu contracti, tanquam morituri, 295
Tacitè sedebamus. Ille verò districto gladio,
Vitulos ruens in medios ceu leo
Verberat ferro ilia, *gladium* in latera mittens,
Existimans hæc Furias Deas propulsare,
Adeò vt cruenta spuma emergeret ex mari. 300
Postquam verò vniuersus pastorum conuentus videt
Cadentes & vastatos boum greges, armabatur,
Et conchas inflans, & congregans indigenas.
Nam aduersus generosos, & robustos hospites,
Inualidos pugna fore pastores putabamus. 305
Plures igitur conuenimus exiguo tempore.
Cadit autem remisso stimulo furoris hospes,
Stillans spuma mentum: vt verò vidimus *rem*
Commodè *nobis* cecidisse, *tunc* omnis vir sustinebat laborem,
Iaciendo, & pulsando, alter verò hospitum, 310
Spumámque detergebat, corporísque curam gerebat,
Vestiúmque bene compacto textu *ipsum* protegebat,

Καρδιακῶν μὲν πάπτοντα τραύματα,
Φίλων δ' θεραπείαισιν ἀνδρ' εὐεργετῶν.
Εμφρων δ' αἰαίξας ὁ ξένος πεσήματος,
Εγνωκε κλύδωνα πολεμίων προσκείμενον,
Καὶ τὴν παροῦσαν συμφορὰν αὐτῶν πέλας.
Ωιμωξέ θ'. ἡμεῖς δ' οὐκ ἀνίεμεν πέτροις
Βάλλοντες, ἄλλος ἄλλοθεν προσκείμενοι.
Οὐδὲ τὸ δεινὸν ὠδὰ κέλευσμ' ἠκούσαμεν.
Πυλάδη, θανούμεθ'. ἀλλ' ὅπως θανούμεθα
Κάλλιστ'. ἕπου μοι, φάσγανον πάσας χερί.
Ως δ' εἴδομεν δίπαλτα πολεμίων ξίφη,
Φυγῇ λεπταίας ἐξετίμωλαμεν νάπας.
Αλλ' εἰ φύγοι τις, ἄτερθι προσκείμενοι,
Εβαλλον αὐτοὺς. εἰ δ' τοιόδ' ὠσείατο,
Οὔτις τὸ νεῦ ὑπεῖκον ἤρασσεν πέτρῳ.
Αλλ' ὦ ἄπιστον. μυρίων δὲ οὐκ χερῶν
Οὐδεὶς τὰ τῆς θεᾶς θύματ' εὐτύχει λαβών.
Μόλις δέ νιν τόλμῃ μὲν ἐ χρεούμεθα,
Κύκλῳ δ' περιβάλλοντες, ἐξεκλέψαμεν
Πέτροισι χερῶν φάσγαν', εἰς δ' γλῶ γόνυ

Obseruans quidem cautè venientia vulnera,
Amicum verò virum officiis bene curans.
Mentis verò compos factus hospes ex lapsu citò surgens,
Animaduertit procellam hostium imminentem *sibi*,
Et præsentem calamitatem *esse* prope se.
Ingemuitque. Nos verò non intermisimus saxa
Iacere, alius aliunde instans.
Tum verò atrocem adhortationem audiuimus:
Pylade, moriemur: verùm vt moriamur
Honestissimè, sequere me, districtum ensem tenens manu.
Postquam autem conspeximus geminos hostium vibratos enses,
Fuga promontoriales impleuimus syluas.
Sed cùm fugeret aliquis, alij instantes
Percutiebant eos. cùm autem hos pepulissent,
Nullus tunc *hostem* cedentem pulsabat saxis.
Sed *res* erat incredibilis. Innumeris enim ex manibus
Nullus has Deæ victimas tutò capere poterat.
Vix enim *nunc*, non audendo quidem eas cepimus:
Sed globo facto circundantes extorsimus
Saxis ex manibus enses, ad terram verò genua.

Καμάτῳ καθεῖπον. πρὸς δ' ἄνακτα τῆς δε γῆς
Κομίζομέν νιν. ὁ δ' ἐσιδὼν, ὅσον τάχος
Ως χέρνιβας τε, σφάγι' ἐξέπεμπέ σοι.
Εὔχου δ' τοιάδ', ὦ νεᾶνι, σοι ξένων
Σφάγια παρεῖναι, κἂν ἁλίσκῃς ξένους
Τοιοῖσδε, τὸν σὸν Ελλὰς ἀντοτίσει φόνον,
Δίκας τίνουσα τῷ ἐν Αὐλίδι σφαγῆς.
χο. Θαυμαστ' ἔλεξας, τὸν φανέν θ' ὅστις ποτε
Ελλὴς ἐκ γῆς πόντον ἦλθεν ἄξενον.
ἰφι. Εἶεν. σὺ μὲν κόμιζε τοὺς ξένους, μολών.
Τὰ δ' ἐνθάδ' ἡμεῖς οἷα φροντιούμεθα.
Ω καρδία τάλαινα, πρὶν μὲν εἰς ξένους
Γαλῆνος ἦθα, θ' φιλοικτίρμων ἀεὶ,
Εἰς τὸ μόφυλον ἀναμετρουμένη δάκρυ,
Ελλῆνας ἄνδρας ἐνίκα εἰς χέρας λάβοις.
Νῦν δ' ἐξ ὀνείρων, οἷσιν ἠγεμόνευμεθα,
Δοκοῦσ' Ορέστου μηκέθ' ἥλιον βλέπειν,
Δύσνοιαν με λήψεσθ' οἵ τινές ποθ' ἥκετε.
Καὶ τοῦτ' ἄρ' ἐν ἀληθές. ἠχθόμην φίλαι.
,,Οι δυστυχεῖς γὰρ, τοῖσιν εὐτυχεστέροις,

Defatigatione demiserunt. Ad regem autem huius agri
Adduximus ipsos. Ille intuitus *eos*, quàm celerrimè
Ad lauacra & ad mactationem misit tibi.
Opta verò tales, ô virgo, tibi hospitum
Victimas adesse, & si mactes hospites
Tales, Græcia compensabit tuam cædem,
Pendens pœnam cædis in Aulide factæ.
cho. Mira dixisti de illo, qui conspectus est, quicunque tandem sit,
Qui ex Græcia venit ad Pontum inhospitalem.
iphi. Bene est. tu igitur vade, & adhuc hospites.
Quæ verò hîc facienda sunt, nos curabimus, vt solet.
O miserum cor, priùs quidem erga hospites
Tranquillum fuisti, & semper misericors,
Ad cognatas verti solitum lachrymas,
Quoties Græcos viros in manus acciperes.
Nunc verò ex somniis quibus efferati sumus,
Existimans Orestem non ampliùs solem intueri,
Maleuolam *nobis* me nanciscemini, quicũque tandem *huc* veneritis.
Et hoc verum est. Discrucior amicæ:
» Infelices enim beatioribus,

Universidad de Deusto Biblioteca

» Αὐτοὶ κακῶς πράξαντες, οὐ φρονοῦσιν εὖ.
Αλλ' οὔτε πνεῦμα δι' ὅθεν ἦλθε πώποτε,
Οὐ πορθμὶς, ἥτις διὰ πέτρας συμπληγάδας 355
Ελένην ἀπήγαγ' ἐνθάδ', ἣν ἀπώλεσεν,
Μενέλαόν θ', ἵν' αὐτοῖς αὐτὰ λιμωρησαίμην,
Τὴν ἐνθάδ' Αὐλὶν ἀντιτίσαι τῆς σκέτι,
Οἱ μ' ὥστε μόσχον Δαναΐδαι χρεώμενοι,
Εσφαζον. ἱερεὺς δ' ἦν ὁ γεννήσας πατήρ. 360
Οἴμοι. κακῶν γὰρ τῶν τότ' οὐκ ἀμνημονῶ.
Οσας γενείου χεῖρας ἐξηκόντισα,
Γονάτων τε τῶν τεκόντος ἐξαρτωμένη,
Λέγουσα τάδ'. ὦ πάτερ, νυμφεύομαι
Νυμφεύματ' ἀρχὰ πρὸς σέθεν. μήτηρ δ' ἐμὴ 365
Σέθεν κατακτείνοντος, Αργείαις τέ νιν
Γαμοῦσιν ὑμεναίοισιν. αὐλεῖται δ' ὅπου
Μέλαθρον· ἡμεῖς δ' ὀλλύμεθα πρὸς σέθεν.
Αδης Αχιλλεὺς ἦν ἄρ, οὐχ ὁ Πηλέως,
Ον μοι προσεῖπας πόσιν. ἐν ἁρμάτων δ' ὄχοις, 370
Εἰς αἱματηρὸν γάμον ἐπόρθμευσας δόλῳ.
Εγὼ δ' λευκὴν ὄμμα διὰ καλυμμάτων

» Propterea quòd ipsi malèrem gerunt, non bene volunt.
Verùm nec ventus à Ioue *missus huc* venit vnquam,
Nec nauis, quæ per saxa Symplegadum 355
Helenam adducat huc, quæ me perdidit:
Et Menelaum, vt ipsos vicissim vlciscerer,
Hîc *sitam* Aulidem opponens illi, quæ illic *est*,
Qui Danaidæ me sicut iuuencam capientes
Mactauerunt: sacerdos verò fuit pater, qui me genuit. 360
Hei mihi. malorum enim illorum non possum non meminisse.
Quoties ad genas manus eiaculata sum,
Pendens à genibus patris,
Dicens hæc: O pater, sponsa fio
Nuptiarum turpium à te: mater verò mea 365
(Dum tu *me* interficis) & Argiuæ ipsas
Celebrant Hymenæis, & personat cantu fistulæ tota
Aula, ego verò interea interficior à te.
Pluto igitur erat Achilles, non *autem* Pelei filius,
Quem mihi promisisti sponsum. in curruum verò vehiculis 370
Ad cruentas nuptias duxisti dolo.
Ego verò tenuia per velamina oculos

Εχουσ', ἀδελφὸν τῶνδε εἰλόμην χεροῖν,
Ος νυῦ ὄλωλεν. ἡ κασιγνήτη σέθεν
Σιωπῇ ὑπ' αἰδοῦς, ὡς ἴσ' εἰς Πηλέως 375
Μέλαθρα. πολλὰ δ' ἀπεθέμην ἀασπάσματα
Εἰσαῦθις, ὡς ἥξουσ' εἰς Αργος αὖ πάλιν.
Ω τλῆμον, εἰ τέθνηκας, ἐξ οἵων κακῶν
Εὕρεις Ορέστα, κἠ πατρὸς ζηλωμάτων.
» Τὰ δ' θεοῦ δὴ μέμφομαι σοφίσματα, 380
» Ητις, βροτῶν μὴν εἴ τις ἅψηται φόνου,
» Η δ' λοχείας, ἢ νεκροῦ θίγῃ χεροῖν,
» Βωμῶν ἀπείργει, μυσαρὸν ὡς ἡγουμένη.
» Αὐτὴ δ' θυσίαις ἥδεται βροτοκτόνοις.
» Οὐκ ἔθ' ὅπως ἔτεκεν αὖ ἡ Διὸς δάμαρ, 385
» Λητὼ, τοσαύτην ἀμαθίαν. ἐγὼ μὴν οὐδ'
Τὰ Ταντάλου θεοῖσιν ἑστάματα,
Απιστα κρίνω, παῖδος ἡθέλω βορᾷ.
Τοὺς δ' ἐνθάδ', αὐτοὺς ὄντας αὐθεντοκτόνους,
Εἰς τὸν θεὸν τὸ φαῦλον ἀναφέρειν δοκῶ. 390
» Οὐδένα γὰρ οἶμαι δαιμόνων εἶναι κακόν.

Coniiciens, *& prospiciens*, fratrem hunc cepi manibus,
Qui nunc periit: neque *quamuis eius essem* soror, os *meum ad eius os*
Admoui præ pudore, tanquam itura ad Pelei 375
Aedes, ac multas distuli salutationes
In aliud tempus, vt iterum Argos reditura.
O miser, si es mortuus, ob qualia mala
Periisti Orestes, & *ob* paternæ virtutis æmulationem.
» Deæ verò damno vaframenta, 380
» Quæ, si quis quidem mortalium patrarit cædem,
» Aut etiam partum, aut cadauera attigerit manu,
» *Eum* arcet ab ara, vt impurum existimans.
» Ipsa verò delectatur hostiis humanis.
» Nullo modo peperit Iouis coniux 385
» Latona tantam inscitiam, *ac inhumanitatem*. ego etiam
Tantali epulationem diis *exhibitam*
Incredibilem iudico, Deos *scilicet* infantis esu delectatos esse.
Huius verò regionis incolas, quòd suâ naturâ sint homicidæ,
In Deum culpam transtulisse puto. 390
» Neminem enim deorum malum esse censeo.

Universidad de Deusto Biblioteca

ΑΝΤΙΣΤΡΟΦΙΚΑ.

Στροφὴ α.

χο. 1 Κυανέαι, κυανέαι
2 Συμπλοκαὶ θαλάσσας.
3 Ἣν Ἴστρος ὁ ποτάμου Ἀργόθεν
4 Εὔξενον ἐπ' οἶδμα 395
5 Διεπέρασέν ποτε.
6 Ἀσιήτιδα γᾶν
7 Εὐρώτας ἀφαμείψας.
8 Τίνες ποτ' ἄρα τὸν εὔυδρον,
9 Καὶ δονακόχλοα λιπόντες Εὐρώταν 400
10 Ἡρῴματα σεμνὰ Δίρκας
11 Ἔβασαν, ἔβασαν ἄμικτον
12 Αἶαν, ἔνθα κούρα
13 Διατέγγει βωμοὺς,
14 Καὶ τοὺς κίονας νε- 405
15 ὰν ἅμα φόνιον.

Ἀντιστροφὴ α.

1 Ἠρῴοις εἰλατίνοις,
2 Δικέροισι κώπαις

ANTISTROPHICA.

Strophe I.

cho. 1 Cærulei, cærulei
2 Congressus maris,
3 Quod Ister volans ab Argis
4 In Euxinum mare 395
5 Penetrauit olim,
6 Asiaticum solum
7 Ex Europa migrans.
8 Quinam igitur aquosum,
9 Et arundine virentem relinquentes Eurotam, 400
10 Sacráque Dirces fluenta,
11 Venerunt, venerunt *in* hospitum commercia fugientem
12 Terram, vbi puella
13 Madefacit aras,
14 Et circa columnas tem- 405
15 plorum sanguinem humanum *fundit*?

Antistrophe I.

1 An impetuosis abiegnis,
2 Duplicibus remis

3 Ἐπλάσαν ὑπὲρ πόντια κύματα
4 Ναΐον ὄχημα
5 Λινοπτέροις αὔραις, 410
6 Φιλόπλουτον ἅμιλλαν
,, 7 Αὔξοντες μελάθροισιν;
,, 8 Φίλα γὰρ ἐλπὶς ἐγγύς τ', ὑπὲρ
,, 9 Πήμασι βροτῶν, ἄπληστον ἀνθρώποις, 415
,, 10 Ὄλβου βάρος, οἳ φέρονται
,, 11 Πλαγκτοὶ, οἶδμα, πόλεις τε
,, 12 Βαρβάροις περῶντες.
,, 13 Κεναὶ δόξαι γνώμα
,, 14 Δ' οἷς μὴ ἄκαιρος ὄλβου, 420
,, 15 Τοῖς δ' εἰς μέσον ἥκει.

Στροφὴ β'.

1 Πᾶς τὰς συνδρομάδας πέτρας,
2 Πᾶς Φινείδας ἀΰπνους
3 Ἀκτὰς ἐπέρασαν,
4 Παράλιον ἁλιαλὸν
5 Ἐπ' Ἀμφιτρίτας ῥοθίῳ 425
6 Δραμόντες. ὅπου πεντήκοντα κοραῖαι

3 Nauigarunt per marinos fluctus,
4 Nauale vehiculum *agentes* 410
5 Velis excipientibus flatus,
6 Auarum certamen, *opúmque conuehendarum studium*
,, 7 Augentes *suis* ædibus?
,, 8 Dulcis enim spes est, in
,, 9 Perniciem mortalium, insatiabilis hominibus, 415
,, 10 Diuitiarum *ob* onus, qui feruntur
,, 11 Errabundi, per fluctus, vrbésque
,, 12 Barbaricas transeuntes.
,, 13 Inanes *sunt hominum* opiniones. cupiditas
,, 14 Verò diuitiarum aliis quidem intempestiua, *ac nimia*, 420
,, 15 Aliis verò in medium, *i. mediocris, & tempestiua* venit.

Strophe II.

1 Quomodo concurrentes petras,
2 Quomodo Phineios insomnes, *i. Phinei semper omnibus periculosos*,
3 Scopulos transiuerunt,
4 Marinum littus 425
5 In Amphitritæ vndis
6 Currentes, vbi quinquaginta puellárum

7 Τᾶν Νηρηΐδων χορὸ
8 Μέλπουσιν ἐγκυκλίοις,
9 Καὶ πλησίοισι πνοαῖς, 430
10 Συρίζοντων κατὰ πρύμναν
11 Εὐναίων πηδαλίων,
12 Αὔραις ἐννοτίαις, ἢ
13 Πνοαῖσι Ζεφύρου, τὰν
14 Πολυόρνιθον ἐπ' ἀῖαν, 435
15 Λάβραν ἀκτὰν Ἀχιλλῆος,
16 Δρόμοις καλλιστάδιοις, εὔ-
17 ξεινον κατὰ πόντον.

Ἀντιστροφὴ β'.

1 Εἴθ' ὀλκάσι δεσποσύνας
2 Λήδας Ἑλένα φίλα παῖς 440
3 Ἐλθοῦσα τύχοι, τὰν
4 Τρῳάδα λιποῦσα πόλιν,
5 Ἵν' ἀμφὶ χαίταν δρόσον αἱ-
6 ματηρὰν ἐλιχθεῖσα, λαιμοτόμῳ
7 Δεσποίνας χερὶ θάνῃ, 445
8 Ποινὰς δοῦσ' αὐτοπάλους.

7 Nereidum chori
8 Canunt in orbem redeuntibus, *& per anni circulum reuertentibus*,
9 Et implentibus vela, *secundisque* flatibus, 430
10 Stridentibus in puppi
11 Firmis gubernaculis,
12 Auris australibus, aut
13 Zephyri flatibus *delati*
14 Ad terram auibus abundantem, 435
15 Album littus Achillis,
16 Cursus pulchro stadio celebres, Eu-
17 xinum ad Pontum.

Antistrophe II.

1 Vtinã *pro* votis imperij, *quod in hospites huc appulsos nostra domina habet*,
2 Helena Ledæ chara filia 440
3 Huc aliquo casu veniret,
4 Relicta Troiana vrbe,
5 Vt circa capillum rore cru-
6 ento implicita, guttur secante
7 Manu dominæ moreretur, 445
8 Dans pœnas mutuas.

9 Ἡδὺς' αὖ τοῦδ' ἀγγελίαν
10 Δεξαίμεθ', Ἑλλάδος ἐκ γᾶς
11 Πλωτήρων εἴ τις ἔλθοι,
12 Δουλείας ἐμᾶς θεν δει- 450
13 λαίας, παυσίπονος. καὶ
14 Γὰρ ὀνείρασι συμβαίη
15 Οἴκοις πόλει τε πατρῴᾳ
16 Τερπνῶν ὕμνων ἀπολαύειν.
17 Κοινὰν χάριν ὄλβῳ. 455

ΑΝΑΠΑΙΣΤΟΙ.

ἰφι. Ἀλλ' οἵδε χεῖρας δεσμοῖς διδύμοις
Σωρευθέντες χωροῦσι νέον
Πρόσφαγμα θεᾶς. σιγᾶτε φίλαι.
Τᾶδ' Ἑλλάδος ἀκροθίνια δὴ
Ἐν ναοῖσι πέλας τάδε βαίνει, 460
Οὐδ' ἀγγελίας ψευδεῖς λάκε
Βουφορβὸς ἀνήρ.
χο. Ὦ πότνι', εἴ σοι τάδ' ἀρεσκόντως
Πόλις ἥδε τελεῖ, δέξαι θυσίας,
Ἃς ὁ παρ' ἡμῖν νόμος οὐχ ὁσίας 465

9 Iucundissimè hoc nuncium
10 Acciperemus, ex Græciæ terra
11 Nautarum si quis *huc* veniret,
12 Seruitutis meę mise- 450
13 ræ laboribus finem impositurus. Et
14 enim *ex nostræ dominæ* somniis vtinam *mihi* contingeret *esse in*
15 AEdibus, & vrbe paterna,
16 Iucundis hymnis vt fruerer,
17 In communi gaudio felicitatis. 455

Iphigenia.

Verùm isti manus geminis vinculis
Vincti veniunt noua
Deæ victima. Tacete ô amicæ.
Græcorum enim *consecrandæ* primitiæ iam
Istę ad templum propè veniunt, 460
Neque nuncios falsos nunciauit
Pastorius vir.
cho. O veneranda (vtinam hæc *hospites cædendi ministeria* tibi benignè
Vrbs hæc remittat) accipe victimas,
Quas apud nos *receptus* mos non pias 465

Ἑλλησι δι δοὺς ἀναφαίνει.

ΙΑΜΒΟΙ.

ἰφι. Εἶεν τὰ τ' θεᾷ μὴ πρέπτον ὡς καλῶς ἔχοι,
Φρουρεῖτέ μοι. μέθετε τοὺς ξένων χέρας,
Ὡς ὄντες ἱερεῖ, μηκέτ' ὦσι δέσμιοι.
Ναοῖς δ' ἔσω σείχοντες, δίτρεπτίζετε 470
Ἀρχὴν πὶ τοῖς παροῦσι, καὶ νομίζετε.
Φεῦ. τίς ἄρα μήτηρ ἡ τεκοῦσ' ὑμᾶς ποτε,
Πατήρ τ', ἀδελφή τ', εἰ γεγῶσα τυγχάνοι;
Οἵων στερηθεῖσα διπτύχων νεανιῶν,
" Ἀνάδελφος ἔσται; Τὰς τύχας τίς οἶδ', ὅτι 475
" Τοιαῖδ' ἔσονται; πάντα γὰρ τὰ τοῦ θεοῦ
" Εἰς ἀφανὲς ἕρπει, κοὐδὲν οἶδ' ἀδεὲς κακόν.
" Ἡ γὰρ τύχη παρήκαν' εἰς τὸ δυσμαθές.
Πόθεν πόθ' ἥκετ', ὦ ταλαίπωροι ξένοι;
Ὡς δὴ μακρᾶς μὴν τῆσδ' ἐπλεύσατε χθονὸς, 480
Μακρὰν δ' ἀπ' οἴκων χρόνον ἔσεσθ' ἀεὶ κἄπω.
ὀρε. Τί ταῦτ' ὀδύρῃ, κἀπὶ τοῖς μέλλουσι νῶν
Κακοῖσι λυπεῖς, ἥτις εἶ ποτ' ὦ γυναῖ;
" Οὔπω νομίζω σοφὸν, ὃς αὐ μέλλων θανεῖν,

Græcis dans apparet, *i. qui mos in Græcos impius uiderit.*

Iphigenia.

Estó. primùm igitur vt Deæ cultus rectè habeat,
Curandum *est* mihi. Soluite hospitum manus,
Vt existentes sacri non sint ampliùs vincti.
Ingredientes autem in templa, parate 470
Quæ oportet ad *res* præsentes, & *quæ* moribus sunt recepta.
Papæ Quænam *est* mater, quæ vos olim peperit?
Quis pater? quæ soror, si qua *nobis* nata sit?
Qualibus *illa* geminis iuuenibus priuata,
,, Sine fratribus erit? Quis *rerum* euentus nouit, quòd 475
,, Tales sint futuri? Omnia enim Deorum *consilia*
,, In obscurum eunt, *obscura sunt*, nec vllus *impendens sibi* malum nouit.
,, Fortuna enim *hoc* reddit cognitu difficile.
Vndenam venitis ô miseri hospites?
Quàm per longum *interuallum* nauigastis *ad* hanc terram? 480
Et *quàm* longo tempore estis perpetuò abfuturi à patria?
Ore. Cur tu hæc deploras, & cur de futuris nostris
Malis contristaris, quæcunque tandem es ô mulier?
,, Non existimo sapientem, qui moriturus,

,, Οἴκτῳ τὸ δεῖμα τοὐλέθρου νικᾶν θέλῃ, 485
,, Οὐθ' ὅστις ἄδλιω ἐγγὺς ὄντ', οἰκτίζεται,
,, Σωτηρίας ἀνέλπιστος. ὡς δύ' ὄζ ἑνὸς
,, Κακὼ σπωράδει, μωρίαν τ' ὀφλισκάνει,
,, Θνήσκει θ' ὁμοίως. τὼ τύχω δ' ἐᾶν χρεών.
Ἡμᾶς ὦ μὴ θρηνεῖ σύ. τὰς γὰρ ἐνθάδε 490
Θυσίας ὁπίστεμεθα. καὶ γινώσκομεν.
ἰφι. Πότερος ἄρ' ὑμῶν ἐνθάδ' ὠνομασμένος
Πυλάδης κέκληται; τόδε μαθεῖν πρῶτον θέλω.
ὀρε. Οὐ. ἔστι δή σοι τοῦτ' ἐν ἡδονῇ μαθεῖν;
ἰφι. Ποίας πολίτης πατρίδος Ἑλλὼς γεγώς; 495
ὀρε. Τί δ' αὖ μαθοῦσα τόδε, πλέον λάβοις γυναῖ;
ἰφι. Πότερον ἀδελφὼ ματρὸς ἐσὸν ἐκ μιᾶς;
ὀρε. Φιλότητί γ' ἐσμὼ, οὐ κασιγνήτω, γυναῖ.
ἰφι. Σοὶ δ' ὄνομα ποῖον ἔθετ' ὁ γλυνήσας πατήρ;
ὀρε. Τὸ μὴν δίκαιον, δυς τυχεῖς καλοίμεθ' αὖ. 500
ἰφι. Οὐ τοῦτ' ἐρωτῶ. τοῦτο μὴν δὸς τῇ τύχῃ.
ὀρε. Ἀνώνυμοι θανόντες, οὐ γελώμεθ' αὖ.
ἰφι. Τί δ' φρονεῖς τοῦτ', ἢ φρονεῖς οὕτω μέγα;
ὀρε. Τὸ σῶμα θύσεις τοὐμὸν, οὐχὶ τοὔνομα.

" Ploratione metum exitij vincere vult: 485
" Nec *illum*, qui mortem *alicui iam* vicinam deplorat,
" Salutis nullam spem habens. quia ex vno geminum
" Facit malum, éstque obnoxius stultitiæ,
" Moritúrque æquè *hic, atque ille*. Fortunam igitur oportet sinere.
Tu igitur ne nos deplora. quæ enim hîc fiunt 490
Sacrificia scimus & cognoscimus.
Iphi. Vter verò vestrûm hîc nominatus
Pylades vocatur? hoc scire primùm volo.
ore. Hic. éstne verò tibi voluptati hoc scire?
Iphi. Cuius patriæ Græciæ ciuis *est* natus? 495
ore. Quid verò cognoscens hæc, plus habebis mulier?
Iphi. Vtrùm estis fratres ex vna matre geniti?
ore. Amicitia sumus, non nati fratres, mulier.
Iphi. Tibi verò quod nomen imposuit qui *te* genuit pater?
ore. Vero quidem *nomine* possemus vocari miseri. 500
Iphi. Non hoc interrogo. hoc enim tribue fortunæ.
ore. Ignoti si moriamur, non ridebimur.
Iphi. Quid verò sentis hoc? an adeò magnificè sentis?
ore. Meum corpus mactabis, non nomen.

ἰφι. Οὐδ' αὖ πόλιν φράσειας, ἥτις ἐστί σοι; 505
ὀρε. Ζητεῖς γὰρ ἀδὲν κέρδος, ὡς θανουμένῳ.
ἰφι. Χάριν δ' δοῦναι τῷδε, κωλύει τί σε;
ὀρε. Τὸ κλεινὸν Αργος, πατρίδ' ἐμὴν ἐπεύχομαι.
ἰφι. Πρὸς θεῶν ἀληθὲς ὦ ξέν' ὁκεῖθεν γεγώς;
ὀρε. Εκ τῶν Μυκηναῖων, αἳ ποτ' ἦσαν ὄλβιαι. 510
ἰφι. Φυγὰς ἀπῆρας πατρίδος, ἢ πίᾳ τύχῃ;
ὀρε. Φεύγω τρόπον γε δή τιν' ἀχ' ἑκὼν, ἑκών.
ἰφι. Ἆρ' αὖ τί μοι φράσειας, ὧν ἐγὼ θέλω;
ὀρε. Ως ἐν παρέργῳ τ' ἐμῆς δυστραξίας.
ἰφι. Καὶ μὴν τεθνεώς γ' ἦλθες ἐξ Αργους μολών. 515
ὀρε. Οὔκουν ἐμαυτῷ γ' εἰ δέ σοι, σὺ τοῦτ' ἔρα.
ἰφι. Τροίαν ἴσως οἶσθ', ἧς ἀπεντεῦθεν λόγος;
ὀρε. Ως μή ποτ' ὤφελόν γε, μήδ' ἰδὼν ἐναρ.
ἰφι. Φασίν νιν οὐκέτ' οὖσαν, οἰχεσθαι δορί.
ὀρε. Εστιν γὰρ ἔπος, οὐδ' ἀκραντ' ἠκούσατε. 520
ἰφι. Ελένη δ' ἀφῖκται δῶμα Μενέλεω πάλιν;
ὀρε. Ηκει, κακῶς γ' ἐλθοῦσα τῷδ' ἐμῷδ' πνι.
ἰφι. Καὶ ποῦ 'στι; κἀμοὶ γάρ τι προὐφείλει κακόν.
ὀρε. Σπάρτῃ ξυνοικεῖ τῷδ' πάρος ξυνοικέτῃ.

Iphi. Neque ciuitatem dices, ex qua oriundus es? 505
Ore. Quæris enim *quod* nullam vtilitatem *mihi* morituro *feret*.
Iphi. Quid verò prohibet quominus hoc beneficium mihi præstes?
Ore. Inclytum Argos patriam meam *esse* glorior.
Iphi. Per deos verè ne, ô hospes, illinc *es* oriundus?
Ore. Ex Mycenis, quæ olim erant beatæ. 510
Iphi. Num ex patria discessisti exul, aut quali fortuna?
Ore. Exulo aliquomodo non volens, volens.
Iphi. Num dixeris mihi *aliquid eorum*, quæ volo?
Ore. Vt obiter *hoc fiet* in mea infelicitate.
Iphi. Profectò desideratus mihi venis Argis profectus. 515
Ore. Mihi quidem non, si verò tibi, tu hoc ama.
Iphi. Nouisti fortasse Troiam, cuius vbique fama?
Ore. Vtinam non nossem, & nunquam vidissem ne in somnio quidem.
Iphi. Dicunt eam bello deletam non ampliùs extare.
Ore. Est ita. neque *res* irritas, *i. falsas* audiuistis. 520
Iphi. Helena verò rediit rursus *in* Menelai domum?
Ore. Rediit: sed infausta rediit cuidam meorum.
Iphi. Vbi nam est? Nam & mihi graue iam pridem dedit malum.
Ore. Spartæ cohabitat pristino marito.

ἰφι. Ω μῖσος εἰς Ελλήνας, οὐκ ἐμοὶ μόνῃ. 525
ὀρε. Απέλαυσα κἀγὼ δή τι τῆσδ' κείνης γάμων.
ἰφι. Νόστος δ' Αχαιῶν ἐγένετ', ὡς κηρύσσεται;
ὀρε. Ως πάντ' ἄπαξ με συλλαβοῦσ' αἰσθοῦ τάδε.
ἰφι. Πρὶν γὰρ θανεῖν σε, τῶνδ' ἐπαυρέσθαι θέλω.
ὀρε. Ερώτα, ἐπειδὴ τῶνδ' ἐρᾷς. λέξω δ' ἐγώ. 530
ἰφι. Κάλχας τις ἦλθε μάντις ὁκ Τροίας πάλιν,
ὀρε. Ολωλεν, ὡς λεώ ἐν Μυκηναίοις λόγος.
ἰφι. Ω πότνι'. ὡς ἔστι γὰρ Λαέρτου γόνος;
ὀρε. Οὔπω νενόστηκ' οἶκον. ἔστι δ' ὡς λόγος.
ἰφι. Ο λοιπὸ, νόστου μή ποτ' ἐς πάτραν τυχών, 535
ὀρε. Μηδὲν κατεύχου. πάντα τἀκείνου νοσεῖ.
ἰφι. Θέτιδος δ' ὁ Νηρηΐδος ὅστις παῖς ἔλη;
ὀρε. Οὐκ ἔστιν. ἄλλως λέκτρ' ἔγημεν Αὐλίδι.
ἰφι. Δόλια γὰρ, ὡς γε φασὶν οἱ πεπονθότες.
ὀρε. Τίς εἰ πόθ', ὡς οὐ πυνθάνῃ τἀφ' Ελλάδος; 540
ἰφι. Εκεῖθέν εἰμι. παῖς ἔτ' ὤν ἀπωλόμην.
ὀρε. Ορθῶς πυθεῖς ἄρ' εἰδέναι τἀκεῖ, γυναι.
ἰφι. Τί δ' ὁ στρατηγὸς, ὃν λέγουσ' οὐδαιμονεῖν;
ὀρε. Τίς; ἀ γὰρ ὄν γ' ἐγ' ᾠδα τῆσδ' οὐδαιμόνων.

Iphi. O commune Græcis odium, non mihi soli. 525
Ore. Et ego iam quendam *amarum* fructum ex illius nuptiis percepi.
Iphi. Redierúntne Græci, vt fama fertur?
Ore. Vt omnia semel, *ac simul* complexa me interrogas.
Iphi. Priusquam enim moriaris, hac *narratione* frui volo.
Ore. Interroga, quandoquidem hoc cupis. ego verò *tibi* respondebo. 530
Iphi. Rediítne quidam vates Calchas ex Troia?
Ore. Periit, vt dicebatur inter Mycenæos.
Iphi. O *dea* veneranda. Quomodo verò est, *an uiuit* Laërtis filius?
Ore. Nondum domum rediit, viuit tamen, vt dicunt.
Iphi. Pereat, nec vnquam in patriam redeat. 535
Ore. Nihil impreceris *illi*. omnes *enim res* illius laborant.
Iphi. Filius verò Thetidis Nereidis, *i. Achilles*, adhúcne viuit?
Ore. Non viuit: frustrà celebrauit nuptias *in* Aulide.
Iphi. Dolosæ enim *& simulatæ erant*, vt dicunt illi, qui suo damno sciunt.
Ore. Quæ verò tandem es, quòd tam accuratè de *reb.* Græciæ perconteris?
Iphi. Inde sum, *&* puella etiamnum perij.
Ore. Rectè ergo cupis scire quæ ibi *acta sunt*, mulier.
Iphi. Vbi verò est dux, quem dicunt esse beatum?
Ore. Quisnam? Non enim *ille* saltem, quem ego noui, *est ex numero beatorum.*

Universidad de Deusto Biblioteca

ἰφι. Ἀτρέως ἐλέγετο δή τις Ἀγαμέμνων ἄναξ. 545
ὀρε. Οὐκ οἶδ'. ἄπελθε τῶν λόγου τούτων, γύναι.
ἰφι. Μὴ πρὸς θεῶν, ἀλλ' εἰφ', ἵν' εὐφραν θῶ ξένε.
ὀρε. Τέθνηκ' ὁ τλήμων, πρὸς δ' ἀπώλεσέν τινα.
ἰφι. Τέθνηκε; ποίᾳ συμφορᾷ; πάλαι' ἐγώ.
ὀρε. Τί δ' ἐστέναξας τοῦτο; μῶν πρόσῃκέ σοι; 550
ἰφι. Τὸν ὄλβον αὐτοῦ τὸν πάροιθ' ἀνασέναω.
ὀρε. Δεινὸς γὰρ ὁκ γυναικὸς οἴχεται σφαγείς.
ἰφι. Ω παντάκρυτος ἡ κτανοῦσα, κἀ θανών.
ὀρε. Παῦσαι νυν ἤδη, μήδ' ἐρωτήσῃς πέρα.
ἰφι. Τοσόνδε γ', εἰ ζῇ τῶν παλαιπώρων δάμαρ; 555
ὀρε. Οὐκ ἔστι. παῖς νιν, ὃν ἔτεκ', ὄτ' ὤλεσεν.
ἰφι. Ω σπου παραχθεὶς οἶκος, ὡς τί δὴ θέλων;
ὀρε. Πατρὸς θανόντος, τήνδε πιμπρούμενος.
ἰφι. Φεῦ. ὡς εὖ, κακὸν δίκαιον εἰσεπράξατο.
ὀρε. Ἀλλ' οὐ τὰ πρὸς θεῶν δύστυχεῖ, δίκαιος ὤν. 560
ἰφι. Λείπει δ' ἐν οἴκοις ἄλλον Ἀγαμέμνων γόνον;
ὀρε. Λέλοιπεν Ἠλέκτραν γε παρθένον μίαν.
ἰφι. Τί ῏, σφαγείσης θυγατρὸς ἐστι τίς λόγος;
ὀρε. Οὐδείς γε, πλὴν θανοῦσαν ἀχ' ὁρᾶν φάος.

Iphi. Agamemnon rex quidam Atrei filius dicebatur. 545
ore. Nihil ſcio. omitte hunc ſermonem, mulier.
Iphi. Nequaquam per Deos, ſed dic, vt exhilarer, ô hoſpes.
ore. Periit miſer, & præterea perdidit quempiam.
Iphi. Mortuus eſt? quo fato? heu me miſeram.
ore. Cur verò ingemuiſti *propter* hoc? num ad te pertinebat? 550
Iphi. Deploro priorem eius fortunam.
ore. Periit enim miſerabiliter, interfectus à muliere.
Iphi. O maximè deploranda quæ *illum* interfecit, & qui *cæſus* obiit.
ore. Deſine igitur iam, & ne interroges vlteriùs.
Iphi. Adhuc tantùm, viuit ne illius miſeri coniunx? 555
ore. Non eſt *ampliùs. nam* filius, quem *illa* peperit, is eam perdidit.
Iphi. O confuſa domus. quid verò volens, *aut eam interfecit?*
ore. Ob patrem mortuum, *& ab ipſa cæſum*, ipſam vlciſcens.
Iphi. Eheu. quàm rectè *factum. nam* pœnas iuſtas exegit.
ore. Sed quàuis *ne cis paternæ uindex* ſit iuſtus, *tamẽ* Deos habet infenſos. 560
Iphi. Reliquítne domi aliam ſobolem Agamemnon?
ore. Reliquit Electram virginem vnicam.
Iphi. Quid verò, éſtne aliquis ſermo de mactata filia?
ore. Nullus alius, niſi eam mortuam non intueri lucem.

ἰφι. Τάλαιν' ἐκείνη, κἀ ὦ κτανὼν αὐτὸν πατήρ. 565
ὀρε. Κακῆς γυναικὸς χάριν ἄχαριν ἀπώλετο.
ἰφι. Ὁ τοῦ θανόντος δ' ἔστι παῖς Ἀργεῖος πατρός;
ὀρε. Ἐς' ἀθλιός γε, κοὐδαμοῦ, καὶ πανταχοῦ.
ἰφι. Ψευδεῖς ὄνειροι χαίρετ'. οὐδὲν ἦτ' ἄρα.
,, Οὐθ' οἱ σοφοί γε δαίμονες κεκλημένοι, 570
,, Πλείων ὀνείρων εἰσὶν ἀψευδέστεροι.
,, Πολὺς ταραγμὸς, ἐν τε τοῖς θεοῖς ἔνι,
,, Κἂν τοῖς βροτείοις. ἐν ᾧ λείπεται μόνον,
Ὅτ' οὐκ ἄφρων ὤν, μαίτεων πεσθεὶς λόγοις,
Ὀλωλεν, ὡς ὄλωλε. πῶς ἂν εἰδόσιν. 575
χο. Φεῦ, φεῦ τίδ' ἡμεῖς, οἵ τ' ἐμοὶ γονῆτορες,
,, Ἆρ' εἰσίν; ἆρ' οὐκ εἰσί; τίς φράσειν αὖ;
ἰφι. Ἀκούσατ'. εἰς γὰρ δή τιν' ἥκομεν λόγον,
Ὑμῖν τ' ὄνησιν ὦ ξένοι σπουδαῖς ἅμα.
Κἀμοὶ τόδ' οὐ μάλιστά γ' ἔστω γίγνεται; 380
Εἰ πᾶσι πᾶν τὸν πρᾶγμ' ἀρεσκόντως ἔχοι.
Θέλεις αὖ εἰ σώσαιμί σ', ἀγγεῖλαι τί μοι,
Πρὸς Ἀργῶ ἐλθὼν, τοῖς ἐμοῖς ἐκεῖ φίλοις,
Δέλτον τ' ἐνεγκεῖν, ἣν πις οἰκτείρας ἐμὲ,

Iphi. Miſeram illam, & patrem qui interfecit eam. 565
ore. Malæ mulieris gratiâ, ſine gratia periit.
Iphi. Interfecti verò patris filius eſt ne Argis?
ore. Ille miſer eſt nuſquam, & vbique.
Iphi. Falſa ſomnia valete, nihil enim eſtis:
» Nec genij, qui vocantur ſapientes. 570
» Minùs ſunt mendaces ſomniis.
» Magnáque confuſio eſt in rebus diuinis,
,, Et humanis hoc vnum verò reliquum eſt,
Quòd non ſtultus exiſtens *filius*, vatum verbis adductus
Perierit, quia periit *ſi credendum eſt* illis, qui *mortem eius* norunt. 575
cho. Heu heu, quid verò nos, & noſtri parentes,
,, Num ſunt, an non ſunt? quis queat dicere?
Iphi. Audite. Iam enim in quoddam venimus colloquium, *quod afferet*
Vobis etiam vtilitatem, ô hoſpites, *quia eſt* ſerium.
Et mihi præcipuè hoc bene ſic erit, *commodéque cedet*, 580
Si *uobis* omnibus eadem res placuerit.
Vis, ſi te ſeruauero, nunciare aliquid mihi *i. meo nomine*,
Argos profectus, meis amicis illic *degentibus*,
Et *illis* ferre literas, quas quidam, me miſeratur,

Εγραψεν αἰχμάλωτος, ἐχὶ τὼ ἐμὼ 585
Φονέα νομίζων χεῖρα, τῷ νόμου δ' ὕπο
Θνήσκειν γε, τῆς θεῷ ταῦτα δίκαι' ἡγουμένης;
Οὐδένα γὰρ εἶχον, ὅς τις ἀγγεῖλαι, μολὼν
Βίς Αργος αὖτις, τοὺς ἐμοὺς ὀπίσολας
Πέμψειε σωθεὶς τῆσδ' ἐμῆς φίλων τινί. 590
Σὺ δ' εἰ γὰρ ὡς ἔοικας ἔτι δυς μενής,
Καὶ τοὺς Μυκηνάς οἶσθα, χ' ὃς κἀγὼ θέλω.
Σώθητι, καὶ σὺ μιαθὸν σὸν αἰσχρὸν λαβὼν
Κούφων ἕκατι γραμμάτων, σωτηρίαν.
Οὕτος δ', ἐπείπερ πόλις ἀναγκάζει τάδε, 595
Θεᾷ γενέσθω θῦμα, χωρισθεὶς σέθεν.
ὀρε. Καλῶς ἔλεξας τἄλλα, πλὴν ἐν ὦ ξένη.
Τὸ γὰρ σφαγῆναι τόνδε μοι βάρος μέγα.
Ο ναυστολῶν γὰρ εἰμ' ἐγὼ τῶν συμφορᾶς.
Οὗτος δ' συμπλεῖ τῆσδ' ἐμῆς μόχθων χάριν. 600
Οὐκοῦν δίκαιον ἐπ' ὀλέθρῳ τῷδ' τῆσδ' ἐμὲ
Χάριν τίθεσθαι, κἀυτὸν ἐκδιῶναι κακῶν.
Αλλ' ὡς γενέσθαι, τῷδε μὴν δέλτον δίδου.
Πέμψει γὰρ Αργος ὥστε σοι καλῶς ἔχειν.

Captiuus ſcripſit, meam non 585
Exiſtimans manum *eſſe* homicidialem, ſed à lege *mactatos hoſpites*
Mori, Dea iudicante hæc *eſſe* iuſta?
Nullum enim *hactenus* habui, qui nunciare *poſſet*, *quæ uolo*, profectus
Argos iterum, *i.* Argos *reuerſus*, *& qui* meas literas
Mitteret *aut perferret hinc* ſeruatus, meorum amicorum alicui. 590
Tu igitur (es enim, vt videris *mihi* non infeſtus,
Et Mycenas nouiſti, & quos ego volo)
Scrueris, & viuas, mercedem non contemnendam accipiens,
Propter leues literas, ſalutem *uideliæt*.
Iſte verò, ſiquidem ciuitas hoc cogit, 595
Deæ fiat hoſtia, ſeiunctus à te.
Ore. Rectè dixiſti cætera, præter hoc vnum, ô hoſpita.
Nam iſtum interfici *eſſet* mihi valde grauis dolor.
Ego enim ſum gubernator nauis harum calamitatum,
Iſte verò vnà nauigat propter meos labores. 600
Non igitur iuſtum *eſt* me cum huius nece
Tibi præſtare officium, & me ipſum eripere ex malis.
Sed ſic fiat. huic quidem trade literas:
Nam *eas* Argos mittet, vt tuæ res rectè habeant:

Ημᾶς

,, Ημᾶς δ' ὁ χρῄζων, κτεινέτω. Τὰ τῆσδ φίλων 605
,, Αἴσχιστον ὅς τις καταβαλὼν εἰς ξυμφορᾶς,
,, Αὐτὸς σέσωσται. τυγχάνει δ' ὅδ' ἂν φίλος,
,, Ον ἄδεν ἧσσον, ἤ με, φῶς ὁρᾶν θέλω.
ἰφι. Ω λῆμ' ἄριστον, ὡς ἀπ' εὐγενοῦς τινος
Ρίζης πέφυκας, τοῖς φίλοις τ' ὀρθὸς φίλος. 610
Τοιοῦτος εἴη τῆσδ' ἐμῆς ὁμοσπόρων,
Οσπερ λέλειπται. καὶ γὰρ οὐδ' ἐγὼ, ξένοι,
Ανάδελφος εἰμι, πλὴν ὅσ' οὐχ ὁρῶ σφῶν.
Επεὶ δ' βούλει ταῦτα, τόνδε πέμψομεν
Δέλτον φέροντα, σὺ δ' θανῇ. πολλὴ δέ τις 615
Προθυμία σε τῆσδ' ἔχουσα τυγχάνει.
ὀρε. Θύσει δ' τίς με, κἀν τὰ δεινὰ τλήσεται;
ἰφι. Εγὼ. θεᾶς γὰρ τῆσδε προστροπὴν ἔχω.
ὀρε. Αζηλά γ', ὦ νεᾶνι, κοὐκ εὐδαίμονα.
ἰφι. Αλλ' εἰς ἀνάγκην κείμεθ', ἣν φυλακτέον. 220
ὀρε. Αὐτὴ ξίφει θύσαι, θῆλυς ἄρσενας;
ἰφι. Οὐκ. ἀλλὰ χαίτην ἀμφὶ σὴν χερνίψομαι.
ὀρε. Ο δ' σφαγεὺς τίς; εἰ πάρεστ' ἱερεῖν με χρή.
ἰφι. Εἴσω δόμων τῆσδ' εἰσὶν, οἷς μέλει τάδε.

,, Nos verò, quicunque vult, interficiat. Amicos *enim* 605
,, Quiſquis in calamitatem coniiciens,
,, Iple ſeruatur, turpiſſimus *eſt*. Hic autem eſt *mihi* amicus,
,, Quem non minùs volo viuere quàm me.
Iphi. O præſtantem animum, vt ex generoſa aliqua
Radice ortus es, amiciſque verus amicus. 610
Talis vtinam ſit meorum fratrum
Qui relictus eſt: nam ne ego quidem, ô hoſpites,
Sine fratre ſum, niſi quòd eum *nunc* non video.
Poſtquam verò hoc vis, hunc mittemus,
Qui perferat literas, tu verò morieris. quoddam enim magnum 615
Studium huius *rei* te tenet.
Ore. Quis verò interficiet me, & hæc atrocia audebit?
Iphi. Ego. huius enim deæ expiationem habeo.
Ore. Indignam certè, ô iuuencula, & infelicem *muneris functionem habes*.
Iphi. At venimus in *hãc* neceſſitatẽ, quæ ſeruãda *nobis eſt*, *& cui ſeruiendũ*. 620
Ore. Tu, cùm ſis femella, enſe mactas mares?
Iphi. Non. ſed circa tuam comam manus lauabo.
Ore. Sed quis *eſt* mactator? ſi mihi licet hoc interrogare.
Iph. Intra hanc domum ſunt, quibus iſta curæ ſunt.

ορε. Τάφος ὁ ποῖος δέξεταί μ', ὅταν θάνω; 625
ἰφι. Πυρὶ ἱερὸν ἔνδον, χάσματ' ἀρρωπὸν πέτρας.
ορε. Φεῦ. πῶς αἴ μ' ἀδελφῆς χεὶρ θεισείλειεν αἶ;
ἰφι. Μάταιον ἀχλύ, ὦ τάλας, ὅστις ποτ' εἶ.
Ηὐξω. μακρὰν γὰρ βαρβάρου ναίει χθονός.
Οὐ μὴν, ἐπειδὴ τυγχάνεις ἐργεῖος ὤν, 630
Αλλ' ὧν γε δυνατόν, ἐξ ἐγὼ λείψω χάριν.
Πολλοί τε γάρ σοι κόσμον ἐνθήσω τάφῳ,
Καὶ τ' ὀρείας αἰθεμόρρυτον γάνος
Ξυθῆς μελίσσης εἰς πῦρ ἐμβαλῶ σέθεν.
Αλλ' εἶμι, δέλτον τ' ἐκ θεᾶς αἰακτόρων 635
Οἴσω. τὸ μὴν τοι δυσμενὲς μή μου λάβῃς.
Φυλάσσετ' αὐτὸν πεσόντολοι δεσμῷ ἄπρ.
Ἴσως ἄελπτα τῷ ἐμῷ φίλων τινὶ
Πέμψω πεδὸς Αργος, ὧν μάλις' ἐγὼ φιλῶ,
Καὶ δέλτος αὐτῷ ζῶντας, ὃς δοκεῖ θανεῖν, 640
Λέγουσα, πιστὰς ἡδονὰς ἀπαγγελεῖ.

ΑΝΟΜΟΙΟΣΤΡΟΦΑ.

Στροφὴ α'.

χο. Καθλοφύρομαί σε

ore. Quale verò ſepulchrum accipiet me mortuum? 625
Iphi. Sacer ignis intus, & tenebroſus hiatus ſaxi.
ore. Heu, quomodo me ſororis manus tumulabit?
Iphi. Inane votum, ô miſer, quiſquis tandem es,
Feciſti: habitat enim *tua ſoror* procul ab hac barbara terra.
Veruntamen, quia Argiuus es, 630
Ne ego quidē ſaltē *earum rerum*, quas *præſtare* potero, omittā officiū.
Multum enim ornatum tibi in ſepulchro ponam,
Et montanæ delicias ex florum liquore collectas
Flauæ apis iniiciam in tuum rogum.
Sed ibo, & literas ex ſacello Deæ 635
Portabo. non deprehendes tamen me tibi infeſtam eſſe.
Miniſtri cuſtodite eos ſine vinculis.
Fortaſſe inſperata *gaudia* meorum amicorum alicui
Mittam Argos, quos maximè ego amo,
Et literæ illi viuere, quos mortuos credit, 640
Significantes, incredibiles voluptates nunciabunt.

ANOMOEOSTROPHA.

Strophe I.

Cho. Deploro te

Τῶν χερνίβων ῥανίσι
Μελόμενον αἱμακτῆς.
ορε. Οἶκτος μὲν ὁ τῶν, ἀλλὰ χαίρετ' ὦ ξέναι. 645

Στροφὴ β'.

χο. Σὲ δ' τύχας μάκαρος,
Ω νεανία,
Σεβόμεθ', εἰς πάτραν
Οτί ποτ' ἐπεμβάσῃ.
πυλ. Ἀζηλα τοῖς φίλοισι, θνησκόντων φίλων. 650

Στροφὴ γ'.

χο. Ω ἀχέτλιοι πομπαί.
Φεῦ, Φεῦ. διόλλουσαι.
Αἶ, αἶ, αἶ, αἶ.
Πότερος ὁ μέλλων;
Εἰ γὰρ ἀμφίλογα 655
Δίδυμα μέμονε φρὶν,
Σὲ πάρος, ἢ σ' ἀναστενάζω γόοις.

ΙΑΜΒΟΙ.

ορε. Πυλάδη, πέπονθας ταυτὸ πεδὸς θεῶν ἐμοί;
πυλ. Οὐκ οἶδ'. ἐρωτᾶς δ' λέγων ἔχοντά με.

Luſtrationum guttis
Deſtinatum cruentis.
ore. Hæc quidem non miſeranda: Quare valete ô peregrinæ. 645

Strophe II.

Cho. Te verò *propter* felicem ſortem,
O adoleſcens,
Colimus, in patriam
Quòd tandem redibis.
Pyl. Non optanda *ſunt hæc* amicis, morientibus amicis. 650

Strophe III.

Cho. O miſeranda ſacra.
Heu, heu, *hoſpitibus* exitioſa.
AE, æ, æ, æ.
Vter eſt interficiendus?
Adhuc enim ambigua 655
In geminas diſtracta ſententias manet mens, *dubitans*
Vtrum te priùs, an te lugeam luctu.

Oreſtes.

Pylade dic per Deos, affectúſne es ſicut ego?
Pyl. Neſcio. interrogas me cùm non poſſim reſpondere.

Universidad de Deusto Biblioteca

ὀρε. Τίς ὄστιν ἡ νεᾶνις; ὡς ἑλληνικῶς 660
Ἀνήρεθ' ἡμᾶς, τοίς τ' ἐν Ἰλίῳ πόνοις,
Νόστον τ' Ἀχαιῶν, τόν τ' ἐν οἰωνοῖς σοφὸν
Κάλχαντ', Ἀχιλέως τ' ὄνομα, κ̓ τὸν ἄθλιον
Ἀγαμέμνον' ὡς ὤκτειρεν; αἰρόμα τ' ἐμὲ
Γυναῖκα, παῖδας τ'. ἔστιν ἡ ξένη γυώ. 665
Ἐκεῖθεν ἀργεία τις. ἀ γὰ αὖ ποτε
Δέλτον τ' ἔπεμπε, καὶ πόσ' ὀξεμάνθανεν,
Ὡς κοινὰ πράσσοσ', Ἄργος εἰ πράσσει καλῶς.
πυλ. Ἔφθης με μικρόν. ταυτὰ ἢ φράσας λέγεις,
,, Πλεῖν' ἕν. τὰ γὰ γυῖ βασιλέων παθήματα, 670
,, Ἴσασι πάντες, ὧν ὄπισθοφή ἷις ἷν.
Ἀπὰρ δὴ ἦλθε χ' ἄτερον λόγον ἷνά.
ὀρε. Τίν'; εἰς τὸ κοινὸν δοὶς ἄμεινον αὖ μάθοις.
πυλ. Αἰσχρὸν, θανόντος συ βλέπειν ἡμᾶς φάος.
,, Κοινῇ τ' ἔπολλοσα, δεῖ με κ̓ κοινῇ θανεῖν. 675
,, Καὶ δειλίαν γὰ, ἐ κάκιν κεκτήσομαι,
Ἀργεῖ τε, φωκέων τ' ἐν πολυπτύχῳ χθονί.
,, Δόξω ἢ τοῖς πολλοῖσι, πολλοὶ γὰρ κακοὶ,
Πρόδοιός σε, σώζεσθ' αὐτὸς εἰς οἴκους μόνος.

Ore. Quænam est hæc puella? Quàm scitè græcanicè 660
Interrogauit nos, & de laboribus ad Ilium *toleratis*,
Et de Græcorum reditu, & de vate
Calchante, & de Achille: & miserum
Agamemnonem quàm est miserata? interrogauitque me
De vxore, & liberis *eius*. Hæc hospita est genere 665
Illinc *profecta* Argiua aliqua. nunquam enim
Litteras mitteret *eò*, nec scrutaretur hæc,
Quasi communem fortunam habeat, si Argi rem feliciter gerant.
Pyl. Paulò me anteuertisti. eadem enim meditatus dicis,
,, Præter *hoc* vnum: Regum enim clades, 670
,, Omnes norunt, qui aliquomodo considerant eas.
Sed & aliud quiddam dixit. (telliges.
ore. Quid? *dic. nam hoc* in commune ferens, *mecúmque cõmunicans*, meliùs in-
Pyl. Turpe *est*, te mortuo nos intueri lucem.
,, Vnà enim nauigaui, vnà etiam mori me oportet. 675
,, Etenim *alioqui* timiditatis, & ignauiæ probrum mihi conciliabo
Argis, & in Phodice multos habente recessus.
,, Videbor enim multis (multi enim *sunt* mali)
Te prodito, solus ipse rediisse domum,

Ἢ ἐ φονεύσας ἐπὶ νοσοῦσι δώμασιν, 680
Ῥάψαι μόρον σοι, σῆς τυραννίδος χάριν.
Ἐγκληρον ὡς δὴ σὴ κασιγνήτῃ γαμῇ.
Ταῦτ' οὖν φοβοῦμαι. καὶ δι' αἰχμῆς ἔχω.
Κοὐκ ἔσθ' ὅπως ἀ χρὴ συνεκπνεῦσαί μέ σοι,
Καὶ συσφαγῆναι. καὶ πυρωθῆναι δέμας, 685
,, Φίλον γεγῶτα, καὶ φοβεῖμαι ψόγον.
ὀρε. Εὔφημα φώνει. τὰ μὰ δεῖ φέρειν κακά.
,, Ἁπλῶς ἢ λύπας ἐξόν, οὐκ οἴσω δι' πλῶς.
Ὁ γὰρ σὺ λυπεῖν, κἀπονείδιστον λέγεις,
Ταῦτ' ὄστιν ἡμῖν, εἴ σε συμμοχθοῦντ' ἐμοὶ 690
Κτενῶ. τὸ μὲν γὰρ εἰς ἐμ', ἀ κακῶς ἔχει,
Πράσσοιθ' ἃ πράσσω, πρὸς θεῶν λύσιν βίου.
Σὺ δ' ὄλβιός τ' εἶ, καθαρά τ', ἀ νοσοῦντ' ἔχεις
Μέλαθρ'. ἐγὼ ἢ δυσσεβῆ, ἐ δυστυχῆ.
Σωθεὶς ἢ, παῖδας ἐμῆς ἀμφοτέρου 695
Κτησάμην, οὗ ἔδωκά σοι δάμαρτ' ἔχειν,
Ὀνομά τ' ἐμοῦ γένοιτ' αὖ, ἀδεὶ' ἄπαις δόμος
Πατρῷος ἀ μὸς ἐξαλειφθείη πότ' αὖ.
Ἀλλ' ἔρωτε, κ̓ ζῆ, κ̓ δόμους οἴκει πατρῴους.

Aut etiam occiso te, in calamitate familiæ, 680
Struxisse necem tibi, propter tuum principatum,
Vt ducam tuam sororem patrimonij totius hæredem.
Hæc igitur metuo, & horum me pudet:
Nec vllo modo fieri potest quin tecum *animam* expirem,
Et simul iugulet, & conflagrem corpore, 685
,, Quia sum amicus *tuus*, & vituperationem metuo.
ore. Bona verba quæso: mea mala *me* ferre oportet:
,, Cùm autem possim ferre simplicem mœstitiam, non feram geminam.
Quod enim tibi triste, & probrosum dicis,
Hoc mihi accidet, si te laborantem mecum 690
Interfecero. quod enim ad me attinet, non malères habet,
Si moriar, cùm exercear à diis sicut exerceor.
Tu verò es beatus, purásque nec laborantes habes
Ædes. Ego verò impias, & infelices.
Si fueris autem seruatus, liberos ex mea sorore 995
Suscipies, quam tradidi tibi vxorem:
Manebitque meum nomen, neque sine liberis domus
Paterna mea delebitur vnquam.
Quare abi, & viue, & inhabita domum paternam.

Ὅταν δ' ἐς Ἑλλάδ', ἱππιόν τ' Ἄργος μόλῃς, 700
Πρὸς δεξιᾶς σε τῆσδ' ὑπισχνοῦμαι τάδε,
Τύμβον τε χοῦσον, κἀπίθες μνημεῖά μοι.
Καὶ δάκρυ' ἀδελφὴ, κόμας δότω τάφῳ.
Ἄγγελε δ', ὡς ὄλωλ' ὑπ' Ἀργείας λιὸς
Γυναικὸς, ἀμφὶ βωμὸν ἁγνισθεὶς φόνῳ. 705
Καὶ μὴ προδοῦς μου τὴν κασιγνήτην ποτὲ,
Ἐρημα κήδη, κ' δόμοις προδοὺς πατρός.
Καὶ χαῖρ. ἐμοὶ γὰρ φίλτατόν σ' εὗρον φίλων.
Ὦ συγκυναγὲ, κ' συνεκτραφεὶς ἐμοὶ,
Ὡς πολλ' ἐνεγκὼν τοὶ ἐμοὶ ἀχθη κακῶν. 710
Ἡμᾶς δ' ὁ Φοῖβος, μαντὶς ὢν, ἐψεύσατο.
Τέχνῳ γὰρ θέμυος, ὡς προσώπαθ' Ἑλλάδος
Ἀπήλασεν, αἰδοῖ τοὶ πάρος μαντευμάτων.
Ὠ πάντ' ἐγὼ δοὺς τὰμὰ, κ' παθὼν λόγοις,
Μητέρα κατακτὰς, αὐτὸς αὐτὰπόλλυμαι. 715
Πυλ. Ἔσται τάφος σοι, κ' κασιγνήτης λέχος
Οὐκ ἂν προδοίην, ὦ τάλας, ἐπεί σ' ἐγὼ
Θανόντα μᾶλλον, ἢ βλέποντ' ἔξω φίλον.
,, Ἀτὰρ τὸ τοῦ θεοῦ γ' ἐ διέφθειρέν με πω

Et cùm veneris in Græciam, & ad equestre Argos, 700
Obtestor te per hanc dextram ista,
Excita *mihi* sepulchrum, & impone monumenta mihi.
Et soror det lachrymas, & comam tumulo:
Et nuncia quomodo ego perierim ab Argiua quadam
Muliere, circa aram lustratus cæde. 705
Neque deseras vnquam meam sororem,
Deserens affinitatem, & domum paternam prodens.
Iámque vale. meorũ enim amicorũ te charissimũ *atque fidissimũ* inueni.
O venationis socie, & mecum educate *amice*,
Quàm multos labores suscepisti propter mea mala: 710
Nos autem Apollo vates existens fefellit:
Artem enim commentus, quàm longissimè à Græcia
Abegit, pudore priorum vaticiniorum.
Cui ego omnia mea permittens, & verbis *eius* obtemperans,
Interfeci matrem: nunc verò ipse vicissim pereo. 715
Pyl. Erit sepulchrum tibi, & sororis *tuæ* lectum
Nunquam deseram, ô miser, quia ego te
Mortuum magis, quàm viuum, habebo amicum.
» Sed nondum perdidit me penitus Dei

,, Μάντευμα, κοὶ τοι γ' ἐγκὶς ἔστηκα φόνου. 720
,, Ἀλλ' ἔστιν, ἔστιν ἡ λίαν δυστραξία,
,, Λίαν διδοῦσα μεταβολὰς, ὅταν τύχῃ.
Ὀρε. Σίγα. τὰ Φοίβου δ' οὐδὲν ὠφελεῖ μ' ἔτη.
Γυνὴ γὰρ ἥδε δωμάτων ἔξω περᾷ.
Ἰφι. Ἀπέλθετ' ὑμεῖς, κ' παρεστρεπίζετε 725
Ταῖσδον μολόντες, τοῖς ἐφεστῶσι σφαγῇ.
Δέλτου μοὶ αἵδε πολύθρηνοι διαπτυχαὶ
Ξένοις πάρεισιν. ἃ δ' ὅπῃ τοῖσδε βούλομαι,
,, Ἀκούσατ'. οὐδεὶς αὐτὸς ἐν πόνοις ἀνὴρ,
,, Ὅταν γε πρὸς τὸ θάρσος ἐκ φόβου πέσῃ. 730
Ἐγὼ τοῖ παρεὼν, μὴ 'πονοσήσας χθονὸς,
Θῆπω παρ' οὐδὲν τοὶς ἐμὰς ὑπηρέτας,
Ὁ τόνδε μέλλων δέλτον εἰς Ἄργος φέρειν.
Ὀρε. Τί δῆτα βούλει; τίνος ἀμηχανεῖς πέρι;
Ἰφι. Ὅρκον δότω μοι, τοὶς δε πορθμεύσιν γραφὰς 735
Πρὸς Ἄργος οἷσι βούλομαι πέμψαι φίλων.
Ὀρε. Ἢ κἀντιδώσεις τοῦδε τοὶς αὐτοὶς λόγοις;
Ἰφι. Τί χρῆμα δρᾶσειν; ἢ τί μὴ δράσειν; λέγε.
Ὀρε. Ἐκ γῆς ἀφήσειν μὴ θανόντα βαρβάρου.

» Oraculum, quamuis stem prope cædem. 720
» Sed sæpe, sæpe nimia calamitas (*uerit.*
» Magnas affert *rerum* mutationes, quoties ita res tulerit, *fortunæque pla-*
Ore. Tace. Phœbi enim vaticinia nihil mihi prosunt.
Mulier enim hæc egreditur extra templum:
Iphi. Discedite vos, & apparate
Profecti, res intus *necessarias* iis, qui præsunt *uictimarum* cædi. 725
Literarum quidem hæc lachrymosa volumina
Hospitibus adsunt: quæ verò præter hæc volo,
» Audite. nemo calamitosus sui similis est,
» Quando cadit ex metu in confidentiam. 730
Ego igitur metuo ne reuersus *ex hac* terra
Nihil curet meas literas,
Is qui debet hanc epistolam Argos perferre.
Ore. Quid igitur vis? qua de re angeris?
Iphi. Det iusiurandum mihi se has literas portaturum
Argos, amicis, quibus *eas* mittere volo. 735
Ore. An tu quoque vicissim huic easdem *iurisiurandi* rationes reddes?
Iphi. Quam rem me facturam? aut non facturam *uis me iurare?* dic.
Ore. Te *hunc* non mortuum: *at incolumem* dimissuram ex *hac* terra.

ἰφι. Δίκαιον εἶπας. πῶς γὰρ ἀγγείλειεν αἃ; 740
ὀρε. Η καὶ τύραννος πῶς τε συγχωρήσεται;
ἰφι. Ναὶ, πείσω σφε, κἀυτὴ ναὸς εἰσβήσω σκάφος.
ὀρε. Ομνυ. σὺ δ' ἔξαρχ' ὅρκον, ὅς τις εὐσεβής.
πυλ. Δώσω. Ιφι. λέγ' ἡν χρὴ, τῷδε τοῖς ἐμοῖς φίλοις.
πυλ. Τοῖς σοῖς φίλοισι γράμματ' ἀποδώσω τάδε. 745
ἰφι. Κἀγώ σε σώσω κυανέας ἔξω πέτρας.
ὀρε. Τίν' οὖν ἐπόμνυς τοῖς ὅρκιον θεῶν;
ἰφι. Αρτεμιν, ἐν ἧς περ δώμασιν τιμὰς ἔχω.
πυλ. Εγὼ δ' ἀνακτὰ γ' οὐρανοῦ σεμνὸν Δία.
ἰφι. Εἰ δ' ἐκλιπὼν τὸν ὅρκον ἀδικοίης ἐμέ; 750
πυλ. Ανος θεὸς εἶεν. τί ᾖ σὺ, μὴ σώσασά με;
ἰφι. Μή ποτε κατ' Αργος ζῶσ' ἴχνος θείην ποδός.
πυλ. Ακουε δὴ νυν, ὃν παρήλθομεν λόγον.
ἰφι. Αλλ' αὖθις ἔστω καινὸς, εἰ καλῶς ἔχοι.
πυλ. Εξαίρετόν μοι δὸς τόδ', εἰ τι ναῦς πάθοι, 755
Χ' ἡ δέλτος ἐν κλύδωνι χρημάτων μέτα
Αφανὴς γένοιτο, σῶμα δ' ἐκσώσω μόνον,
Τὸν ὅρκον ἕνεκ' τοῦδε μηκέτ' ἔμπεδον.
ἰφι. Αλλ' οἶδ' ὃ δράσω; πολλὰ γὰρ πολλῶν κυρεῖ.

Iphi. Rectè dixisti. quomodo enim *alioqui* posset nunciare *quæ uolo?* 740
Ore. An & tyrannus ista concedet?
Iphi. Etiam, persuadebo ei, & ipsa *ipsum* in nauis imponam scapham.
Ore. Iura tu, & incipe iusiurandum quod *sit* pium.
Pyl. Dabo. Iph. Dicere oportet, *hanc* epistolam meis amicis.
Pyl. Dabo has literas tuis amicis. 745
Iphi. Et ego te saluum dimittam extra Cyaneas petras.
Ore. Quem autem Deorum in his iuras *tui* iuramenti testem, *ac uindicem?*
Iphi. Dianam, in cuius templis *hos sacrorum* honores habeo.
Pyl. Ego verò regem cæli Iouem venerandum.
Iphi. Si verò deserto iureiurando feceris mihi iniuriam? 750
Pyl. Sim sine reditu. quid verò tu, si me non seruaueris?
Iphi. Nunquam Argis viua vestigium figam pedis.
Pyl. Audi verò rem, quam præteriuimus.
Iphi. At rursus habebitur *sermo* nouus, si rectè habeat *quod es dicturus*.
Pyl. Da mihi hanc exceptionem, si quid acciderit naui, 755
Et literæ in procellis cum *meis* rebus
Perierint, corpúsque seruaro solùm,
Vt non ampliùs hoc iuramentum sit ratum.
Iphi. Scis quid sim factura? multa enim multis accidunt.

Ταῦτα, κἀγγεγραμμένα' ἐν δέλτου πτυχαῖς, 760
Λόγῳ φράσω σοι πάντ' ἀναγγεῖλαι φίλοις.
Εν ἀσφαλεῖ γὰρ. εἰ μὲν ἐκσώσῃς γραφεῖ,
Αὐτὴ φράσει σιγῶσα τἀγγεγραμμένα.
Ην δ' ἐν θαλάσσῃ γράμματ' ἀφανισθῇ τάδε,
Τὸ σῶμα σώσας, τοὺς λόγους σώσεις ἐμοί. 765
πυλ. Καλῶς ἔλεξας τῶν θεῶν, ἐμοῦ θ' ὕπερ.
Σήμαινε δ' ᾧ χρὴ τάσδ' ὀπισόλας φέρειν
Πρὸς Αργος, ὅ, τι τε χρὴ κλύοντα σου λέγειν.
ἰφι. Αγγελλ' Ορέστῃ παιδὶ τἀγαμέμνονος,
Η 'ν Αὐλίδι σφαγεῖσ', ὅπισ' ἔλλει τάδε 770
Ζῶσ' Ιφιγένεια, τοῖς ἐκεῖ δ' οὐ ζῶσ' ἔτι.
ὀρε. Πῦ δ' ἔστ' ἐκείνη; κατθανοῦσ' ἥκει πάλιν;
ἰφι. Η δ', εἰ ὁρᾷς σύ. μὴ λόγοις ἔκπληξόν με.
Κόμισαί μ' ἐς Αργος, ὦ σύναιμε, πρὶν θανεῖν,
Εκ βαρβάρου γῆς, ἣ μεθίησιν θεᾶς 775
Σφαγίων, ἐφ' οἷσι ξενοκτόνοις ἁμὰς ἔχω.
ὀρε. Πυλάδη, τί λέξω; ποῦ ποτ' ὄνθ' ἁλώμεθα;
ἰφι. Η σοῖς ἀραία δώμασιν γένοιτο μοι,
Ορέσθ', ἵν' αὖθις ὄνομα δὶς κλύων μάθῃς.

Quæ sunt scripta in epistolæ plicis, 760
Dicam tibi verbis, vt omnia possis nunciare amicis,
Res enim tuta est. si enim seruaueris literas,
Tum ipsæ dicent tacentes, quæ sunt inscripta.
Si verò literæ in mari deletæ fuerint istæ,
Corpore seruato, hæc verba seruabis mihi. 765
Pyl. Rectè dixisti Deorum, meíque causa.
Significa igitur cui oporteat has litteras ferre
Argos, & quid dicere oporteat me audiuisse ex te.
Iphi. Nuncia Oresti filio Agamemnonis.
In Aulide interfecta mittit has *literas* 770
Viua Iphigenia, quæ illis qui istic sunt non viuit ampliùs.
Ore. Vbi verò illa est? num mortua reuixit?
Iphi. Quam vides, illa est, ne verbis interturba me.
Deduc me Argos, frater, priusquam moriar,
Ex hac terra barbara, & abducito à deæ 775
Victimis, propter quas honorem hospitum interficiendorum habeo.
Ore. Pylade quid dicam *tibi?* vbinam existentes inuenti sumus? *quò ueniimus?*
Iphi. Aut tuæ familiæ diras imprecabor, *téque diris prosequar,*
Orestes, vt rursus nomen bis audiens scias, *quem intelligam.*

Universidad de Deusto Biblioteca

πυλ. Ω θεοί. ἰφι. τί τοὺς θεοὺς αὐ καλεῖς ἐν τοῖς ἐμοῖς; 780
πυλ. Οὐδέν. πέφανε δή, ὀξέως γὰρ ἄλλοσε.
Τάχ' οὖν ἐρωτῶν σ' εἰς ἄπιστ' ἀφίξομαι.
ἰφι. Λέγ', οὕνεκ' ἔλαφον ἀντιδοῦσά μου θεὰ
Αρτεμις, ἔσωσέ μ', ὃν ἔθυσ' ἐμὸς πατήρ,
Δοκοῦν ἐς ἡμᾶς ὀξὺ φάσγανον βαλεῖν. 785
Εἰς τήνδε δή' ἄκισ' αἶαν. αἱδ' ὁπισταί.
Τάδ' ἐστὶν ἐν δέλτοισιν ἐγγεγραμμένα.
πυλ. Ω ῥαδίοις ὅρκοισι πειθαλοῦσά με,
Κάλλιστα δή' ὀμόσασ', ὃ πολὺν χήσω χρόνον.
Τὸν δ' ὅρκον, ὃν κατώμοσ', ἐμπεδώσομεν. 790
Ιδοὺ φέρω σοι δέλτον, ἀποδίδωμί τε
Ορέστα, τῆσδε σῆς κασιγνήτης πάρα.
ὀρε. Δέχομαι. παρεὶς γράμμάτων διαπτυχάς,
Τεὼ ἡδονεὼ θεῶν', ὃ λόγοις αἱρήσομαι.
Ω φιλτάτη μοι σύγγον' ἐκπεπληγμένη, 795
Ὁμως ἀπιστῶ, πειθαλὼν βραχίονι,
Εἰς τέρψιν εἶμι, πυθόμενος θαυμάσ' ἐμοί.
χο. Ξεῖν', οὐ δικαίως τ' θεοῦ τεὼ πέπτωκολον
Χραίνεις ἀθίκτοις πειθαλὼν πέπλοις χέρα.

Pyl. Proh deos. Iph. Cur deos inuocas in meis *periculis*? 780
Pyl. Nihil: pertexe modò, aberraram enim cogitando.
Fortasse igitur interrogans te peruenìam ad incredibilia.
Iphi. Dic *Oresti*, quòd ceruam dans pro me dea
Diana, seruauit me, (quam *ceruam* mactauit meus pater,
Cùm putaret se in nos acutum ensem immittere) 785
Et in hanc terram collocauit: hæ *sunt meæ* literæ,
Et hæc sunt scripta in literis.
Pyl. O quæ me facili iureiurando obstrinxisti,
Et quæ pulcherrimè iurasti, non multum *me* continebo tempus.
Id enim iusiurandum, quod iurauì, confirmabimus, *atque præstabimus*.
Ecce fero tibi literas, & trado
Oreste ab hac tua sorore *scriptas*.
Ore. Accipio, omittens verò literarum explicationes, *i. literis non apertis*,
Voluptatem primùm non verbis: *at factis præsens* capiam.
O charissima mihi soror perculsa *re subita*,
Quamuis *te* brachiis amplectar, tamen non credo, *uix rei fidem habeo*. 795
Capiam voluptatem, audiens admiranda mihi.
Cho. Hospes, non rectè deæ ministram
Polluis, non tangendis circumiiciens peplis manum.

ὀρε. Ω συγκασιγνήτη τε, κἀκ ταυτὸ πατρὸς 800
Αγαμέμνονος γεγῶσα, μή μ' ἀποστρέφου,
Εχουσ' ἀδελφὸν, οὐ δοκοῦν ἕξειν ποτέ.
ἰφι. Εγώ σ' ἀδελφὸν τὸν ἐμόν; οὐ παύσῃ λέγων;
Τὸ δ' Αργος αὐτὸ μεστόν, ἥ τε Ναυπλία.
ὀρε. Οὐκ ἔς' ἐκεῖ σὸς, ὦ τάλαινα σύγγονος. 805
ἰφι. Αλλ' ἡ Λάκαινα Τυνδαρίς σ' ἐγείνατο;
ὀρε. Πέλοπός τε παιδὶ παιδὸς ἐκπέφυκ' ἐγώ.
ἰφι. Τί φῄς; ἔχεις τι τῆδε μοι τεκμήριον;
ὀρε. Εχω. πατρῴων ἐκ δόμων τι πωθήνου.
ἰφι. Οὐκοῦν λέγειν μὲν χρή σε, μανθάνειν δ' ἐμέ. 810
ὀρε. Λέγοιμ' ἄν. ἄκουε πρῶτον Ηλέκτρας τάδε.
Ατρέως, Θυέστου τ' οἶδα νῳμῴλιον ἔριν.
ἰφι. Ηκουσα, χρυσῆς ἀρνὸς λοιπὸν λῶπέρι.
ὀρε. Ταῦτ' οὖν ὑφήνασ' οἶσθ' ἐν ὁποίοις ὑφαῖς;
ἰφι. Ω φίλτατ', ἐγγὺς τῆδ' ἐμῆς κάμπτει φρενῶν. 815
ὀρε. Εἰκὼ τ' ἐν ἱστοῖς, ἡλίου μεταστάσιν;
ἰφι. Τφῆνα τόδ' εἶδος ἀμίτοις πολοκαῖς.
ὀρε. Καὶ λοῦτρ' ἐς αὐλὶν μητρὸς ἀνεδέξω πάρα;
ἰφι. Οἶδ'. οὐ γὰρ ὁ γάμος ἐσθλὸς ὢν μ' ἀφείλετο.

Ore. O soror, ac ex eodem patre 800
Agamemnone nata; ne me auertaris,
Cùm teneas fratrem, quem non putasti te habituram vnquam.
Iphi. Egóne te meum fratrem *esse dicam*? non desines *hoc* dicere?
Argos enim *est* ipso plenum, & Nauplia *terra*.
Ore. Non illic est tuus frater, ô misera. 805
Iphi. Num Lacæna Tyndaris te peperit?
Ore. Et quidem ego sum natus ex filio filij Pelopis.
Iphi. Quid ais? habésne aliquod horum mihi signum *quod ostendas*?
Ore. Habeo. audi aliquid ex domo paterna.
Iphi. Ergo te quidem dicere oportet, me verò audire. 810
Ore. Dicam. hoc primùm Electra audi.
Atrei & Thyestis ortam noui dissensionem.
Iphi. Audiui, quæ erat de aureo vellere.
Ore. Nonne igitur scis te hæc texuisse in pretiosis texturis, *sericisque telis*?
Iphi. O charissime, propè meum flectis animum. 815
Ore. Item in tela imaginem Solis deficientis?
Iphi. Texui hanc etiam imaginem subtilibus filis.
Ore. Et accepisti à matre lauacrum ad Aulidem?
Iphi. Noui. nam nuptiæ abstulerunt me non bonæ.

Universidad de Deusto Biblioteca

ὀρε. Τίνδ' κόμας σας μητρὶ δοῦσα σῇ φέρειν; 820
ἰφι. Μνημεῖά γ' αὐτὶ σώματος τέμοῦ τάφῳ.
ὀρε. Α δ' εἶδον αὐτὸς, τάδε φράσω τεκμήρια.
Πέλοπος παλαιὰν ἐν δόμοις λόγχην πατρὸς,
Ην χερσὶ πάλλων, παρθένον Πισαΐδα
Εκτήσαθ' Ιπποδάμειαν, Οἰνόμαον κτανὼν, 825
Εν παρθενῶσι σοῖς κεκρυμμένην ἰδὼν.

MONOSTROPHICA.

ἰφι. Ω φίλτατ', οὐδὲν ἄλλο, φίλτατος γὰρ εἶ,
Εχω σ' Ορέστα τηλύγετον
Χθονὸς ἀπὸ πατρίδος,
Αργόθεν, ὦ φίλος. 830
ὀρε. Κἀγώ σε τὸν θανοῦσαν, ὡς δοξάζεται.
Κατὰ δὲ δάκρυα, δάκρυα, κἠ δὲ γόος ἅμα χαρᾷ,
Τὸ σὸν νοτίζει βλέφαρον, ὡσαύτως δ' ἐμόν.
ἰφι. Τὸ δὲ λοιβρέφος ἔλιπον ἀγκάλαις
Νεαρὸν τροφοῦ, 835
Νεαρὸν ἐν δόμοις.
Ω κρεῖσσον, ἢ λόγοισιν, δύτυχῶν ἐμοῦ
Ψυχὰ, τί φῶ;

Ore. Cur verò dedisti comam tuam perferendam tuæ matri? 820
Iphi. Monumentum pro meo corpore ad sepulturam.
Ore. Ea verò quæ ipse vidi dicam signa certa.
Pelopis antiquam in ædibus hastam patris,
Quam vibrans manibus, puellam Pisatidem
Adeptus est Hippodamiam, occiso Oenomao, 825
In tuis virgineis conclauibus absconditam *vidi*.

MONOSTROPHICA.

Iphi. O charissime, nihil enim es aliud: es enim charissimus:
Teneo te Oreste procul hinc natum, *unicum & solum*,
Solo ex patrio *profectum*,
Argis, ô charissime. 830
Ore. Et ego te mortuam, vt *hominum* est opinio.
Lachrymæ autem, lachrymæ, & luctus cum gaudio
Tuos oculos æquè ac meos humectant.
Iphi. Hunc verò reliqui infantem in brachiis
Recentem nutricis, 835
Recentem in ædibus.
O supra quàm verbis dici possit, felix mi
Anime, quid dicam?

Θαυμάτων πέρα,
Καὶ λόγου πρέσω, τάδ' ἐπέβα. 840
ὀρε. Τὸ λοιπὸν δύτυχοῦμεν ἀλλήλων μέτα.
ἰφι. Λόπον ἡδονὰν ἔλαβον, ὦ φίλαι.
Δέδοικα δ', ἐκ χερῶν με μὴ πρὸς αἰθέρα
Αμπτάμενος φύγῃ. ὦ κυκλωπίδες ἑστίαι,
Ω πατρὶς Μυκήνα φίλα, 845
Χάριν ἔχω ζωᾶς,
Χάριν ἔχω τροφᾶς,
Οὗ μοι σωσαίμενα τόνδε δόμοις
Εξεθρέψω φάος.
ὀρε. Γένει μὲν δύτυχοῦμεν, εἰς δὲ συμφορὰς, 850
Ω σύγγον, ἡμῶν δυςτυχὴς ἔφυ βίος.
ἰφι. Εγὼ μέλεος, οἶδ' ὅτε φάσγανον
Δέρᾳ θῆκέ μοι
Μελεόφρων πατήρ.
ὀρε. Οἴμοι δοκῶ δὲ παρὼν σ' ὁρᾶν ἐκεῖ. 855
ἰφι. Ανυμέναιος, σύγγον, Αχιλλέως
Εἰς κλισίαν λύκων
Δολίαν ὅτ' ἀγόμαν.

Vltra miraculum,
Et vltra quàm dici potest, hæc acciderunt. 840
Ore. In posterum vnâ degentes erimus felices.
Iphi. Insperatam voluptatem cepi, ô amicæ.
Metuo autem ne ex manibus mihi in aerem
Auolans elabatur. ô Cyclopei lares, *ô domus à Cyclopibus conditæ*,
O chara patria Mycena, 845
Gratiam habeo *tibi* vitæ *mihi datæ causa*,
Gratiam habeo educationis *causa*,
Quia mihi fratrem istum *in* ædibus
Educasti, *mihi, totique familiæ* lumen.
Ore Genere quidem beati sumus, sed ad calamitates *ferendas*, 850
O soror, nostra infelix vita est comparata.
Iphi. Ego misera, hoc experta sum, quando ensem
Ad ceruicem posuit mihi
Miser pater.
Ore. Hei mihi, videor enim non præsens te videre ibi. 855
Iphi. Sine Hymenæo, frater, Achillis
In tentorium luporum
Fraudulentum quum ducebar.

Παρὰ δ' βωμὸν ἐν
Δάκρυα, καὶ γόοι. 860
ορε. Φεῦ, φεῦ χερνίβων ἐκεῖ.
ἰφι. Ωιμῶξα κἀγὼ τόλμαν, ἰὼ ἔτλη πατήρ.
Ἀπάτωρ, ἀπάτορα
Πότμον ἔλαχον.
ορε. Ἄλλα δ' ἐξ ἄλλων κυρεῖ, 865
Εἰ σόν γ' ἀδελφὸν ὦ τάλαιν' ἀπώλεσας
Δαίμονος τύχᾳ ἑνός.
Ω μελέα δεινᾶς τόλμας.
ἰφι. Δεινὰ ἔτλαν, δεινὰ ἔτλαν,
Ωιμοι σύγγονε. 870
Παρὰ δ' ὀλίγον ἀμπτὰ φυγὼν
Ολεθρον αὐτόχειρ ἐξ ἐμᾶν
Δαϊχθεὶς χειρῶν. ἀ
Δ' ἐπ' αὐτοῖσι τίς τελεῦτά;
Τίς τύχα μοι συγχωρήσει; 875
Τίνα σοι πόρον εὑρεμένα,
Πάλιν ἀπὸ πόλεως,
Ἀπὸ φόνου πέμψω

Et circa aram erant
Lachrymæ, & luctus. 860
ore. Heu heu lauacra, *quæ* ibi *erant*.
Iphi. Deploraui & ego audaciam quam pater ausus est,
Indignum patre, indignum patre
Fatum nacta sum.
Ore. Alia verò ex aliis sequuntur. 865
Si verò tuum fratrem, ô misera, *cædens* perdidisses
Numinis alicuius fato,
O miseram *tunc te futuram* diri facinoris *ream*.
Iphi. Atrocia ausa sum, atrocia ausa sum,
Hei mihi frater. 870
Quàm vix effugisti
Iniustam necem, meis
Interfectus manibus?
Post hæc verò quis *malorum* finis *erit*?
Quæ fortuna mihi *quod cupio facere* concedet? 875
Quam tibi *salutarem* rationem inueniens,
Rursum ab *hac* vrbe,
Et ab *hac* nece, remittam *te*

Πατρίδ' ἐς Αργείαν,
Πρὶν ὑπὸ ξίφος
Αἵματι σῷ πελάσαι; 880
Τόδε τόδε σόν, ὦ μελέα ψυχά,
Χρέος, ἀνθρίσκειν,
Πότερον κατὰ χέρσον, οὐχὶ ναῦ,
Αλλὰ ποδῶν ῥιπᾷ.
Θανάτῳ πελάσεις ἄρα 885
Βάρβαρα φῦλα,
Καὶ διόδοις αὐόδοις εἴξων.
Διὰ κυανέας
Μολὼ ξενοπόρους 890
Πέτρας, μακρὰ κέλευθα
Ναΐοις δρασμοῖς.
Τάλαινα τάλαινα.
Τίς αὖ οὖν πάδ' αὖ,
Η θεὸς, ἢ βροτὸς, ἢ- 895
τι τῆδ' ἀδοκήτων
Πόρον ἄπορον ἐξανύσας,
Δυοῖν τοῖν μόνοιν Ατρείδαιν

Patriam in Argiuam,
Priusquam ensis in
Sanguine tuo luctetur? 880
Hoc, hoc tuum *est*, ô misera anima,
Negotium, inuenire, *atque statuere*,
Vtrùm terra, non naui,
Sed pedum impetu,
Morti mox sis appropinquaturus, *mortisque periculis caput obiecturus*, 885
Per barbaras gentes,
Et *per* transitus inuios vadens.
Per Cyaneos
Enim angusto meatu præditos
Scopulos, *est* longum iter 890
Nauali fugæ.
Misera, misera *sum ego*.
Quis igitur hæc *impedimenta tollet? quis*
Aut Deus, aut mortalis, aut
Aliquid inopinatorum, *uel, aut casus aliquis insperatus*, 895
Viam impeditam expediens,
Nobis duobus solis Atridis.

φανεῖ κακῶν ἔκλυσιν;

IAMBOI.

χο. Εν τοῖσι θαυμαστοῖσι, καὶ μύθων πέρα, 900
Τάδ' εἶδον αὐτὴ, Ϗ κλύουσ' ἀπαγγελῶ.
Τὸ μὲν φίλοις ἐλθόντας εἰς ὄψιν φίλων,
Ορέστα, χρεὼν σπεῦδολας εἰκὸς λαβεῖν.
Λήξαντα δ' οἴκτων, κἄπ' ἐκεῖν' ἐλθεῖν χρεών,
Οπως τὸ κλεινὸν ὄνομα τ' σωτηρίας 905
Λαβόντες, ἐκ γῆς βησόμεσθα βαρβάρου.
» Σοφῶν γὰρ ἀνδρῶν ταῦτα, μὴ 'κδαίτας τύχης.
» Καιρὸν λαβόντας, ἡδονὰς ἄλλας λαβεῖν.
ὀρε. Καλῶς ἔλεξας. τῇ τύχῃ δ' οἶμαι μέλειν
Τῶδε ξυὼ ἡμῖν. λῷον δέ τι σεσθυμῶν ἦ, 910
Σθένειν τὸ θεῖον μᾶλλον εἰκότως ἔχει.
ἰφι. Οὐδέν μ' ἔπιχει γ', οὐδ' ὅστις ἥσει λόγου,
Πρῶτον πυθέσθαι, τίνα ποτ' Ηλέκτρα πότμον
Εἵλητο βιότου. φίλα γὰρ ἔσται πάντ' ἐμοί.
ὀρε. Τῷδε ξυνοικεῖ, βίον ἔχουσ' ὀλβαίμονα. 915
ἰφι. Οὗτος δὲ ποδαπὸς, καὶ τίνος πέφυκε πατρός;
ὀρε. Στρόφιος ὁ Φωκαεύς, τῷδε κλῄζεται πατήρ.

Oſtendet finem malorum?

Chorus.

In hoc admirando caſu, quique omnem ſermonem ſuperat, 900
Hæc ipſa vidi, & audiens nunciabo.
Amicos igitur, qui venerunt in conſpectum amicorum,
O Oreſtes, æquum *eſt* ſe manibus mutuò complecti.
Oportet verò *nunc* omiſſo luctu, & ad illud venire, *& ſpectare*,
Quomodo inclytum nomen ſalutis 905
Adepti, ex *hoc* agro barbaro diſcedemus.
» Sapientum enim virorum hæc *ſunt*, nõ egreſſos fortuna, *nec ea neglecta*,
» Occaſionem nactos, voluptates alias percipere, *iiſque re bene geſta frui.*
Ore. Rectè dixiſti. Fortunæ verò puto curæ fore
Hoc nobiſcum, ſi quid enim *hæc nobis* propitia ſit, 910
Conſentaneum eſt numen diuinum *auxiliis humanis* eſſe potentius.
Iphi. Nihil me *iam* cohibet, nec *quidquam* auertet à colloquio,
Quominus primùm quæram, quodnam Electra fatum
Sortita ſit vitæ. grata enim erunt mihi omnia, *quæ dices.*
Ore. Cum hoc *nupta* habitat, vitam habens beatam. 915
Iphi. Hic verò cuias, & quo patre natus eſt?
Ore. Strophius Phocenſis, huius vocatur pater.

ἰφι. Οδ' ἔστι γ' Ατρέως θυγατρὸς, ὁμογενὴς ἐμοί;
ὀρε. Ανεψιός γε, μόνος ἐμοὶ σαφὴς φίλος.
ἰφι. Οὐκ ἦν τόθ' οὗτος, ὅτε πατὴρ ἔκτεινέ με; 920
ὀρε. Οὐκ ἦν. χρόνον γὰρ Στρόφιος ἦν ἄπαις γυνά.
ἰφι. Χαῖρ' ὦ πόσις μοι τῆς ἐμῆς ὁμοσπόρου.
ὀρε. Κἀμός γε σωτὴρ, οὐχὶ συγγενὴς μόνον.
ἰφι. Τὰ δεινὰ δ' ἔργα πῶς ἔτλης μητρὸς πέρι;
ὀρε. Σιγῶμεν αὐτὰ, πατρὸς τιμωρῶν ἐμοῦ. 925
ἰφι. Η δ' αἰτία τίς, αὐθ' ὅτου κτείνει πόσιν;
ὀρε. Εα τὰ μητρός. οὐδέ σοι κλύειν καλόν.
ἰφι. Σιγῶ. τὸ δ' Αργος πρὸς σὲ νῦν ἀποβλέπει.
ὀρε. Μενέλαος ἄρχει. φυγάδες ἐσμὲν ἐκ πάτρας.
ἰφι. Η που νοσοῦντας θεῖος ὕβρισεν δόμοις; 930
ὀρε. Οὐκ, ἀλλ' Ερινὺς δεῖμά μ' ἐκβάλλει χθονός.
ἰφι. Ταῦτ' ἄρ' ἐσ' ἀκριβῶς, κἀθάδε' ἠγγέλης μανείς.
ὀρε. Ωφθημεν οὐ νῦν πρῶτον ὄντες ἄθλιοι.
ἰφι. Εγνωκα, μητρὸς οὕνεκ' ἠλάσθητον θεαί.
ὀρε. Ωθ' αἱματηρὰ σφῶν ἐπεμβαλεῖν ἐμοί. 935
ἰφι. Τί γὰρ ποτ' εἰς γῆν τήνδ' ἐπόρθμευσας πόδα;
ὀρε. Φοίβου κελευσθεὶς θεσφάτοις, ἀφικόμην.

Iphi. Hic *igitur ob Electram* Atrei filiam eſt mihi cognatus?
Ore. Conſobrinus certè *noſter eſt*, ſolus mihi certus amicus.
Iphi. Nondum erat iſte, quando pater me mactauit? 920
Ore. Non erat: aliquandiu enim Strophius fuit ſine liberis.
Iphi. Salue mihi marite meæ ſororis.
Ore. Et meus ſeruator *eſt*, non tantùm cognatus.
Iphi. Quomodo verò ſuſtinuiſti iſta atrocia facta de matre?
Ore. Taceamus de illis: *ſecũ* vt vlciſcerer necem mei patris. 925
Iphi. Quæ verò *fuit* cauſa, quòd occidit maritum?
Ore. Sinas hæc matris *facinora*. non enim tibi *eſt* honeſtum audire.
Iphi. Taceo. Nunc igitur Argos in te reſpicit.
Ore. Menelaus tenet imperium. *nos* exules ſumus ex patria.
Iphi. An igitur patruus iniuria affecit familiam *iam* afflictam? 930
Ore. Non. ſed terror Erynnium exturbat me ex terra. (inſanire.
Iphi. Illud igitur eſt quod in littore tibi accidit: nam & illic nunciatũ eſt te
Ore. Sumus conſpecti non nunc primùm in hac miſeria.
Iphi. Intelligo, propter matrem agitauerunt *te Erinnyes* Deæ.
Ore. Ita vt cruenta fræna iniecerint mihi. 935
Iphi. Cur verò in hanc terram intuliſti pedem?
Ore. Veni iuſſus oraculo Phœbi.

ἰφι. Τί χρῆμα δρᾶσειν; ῥῆτον, ἢ σιγῶμεν;
ὀρε. Λέγειμ' ἀρχὰ δ' ἄδε μοι πολλῶν πόνων.
Ἐπεὶ τὰ μητρὸς πῶθ', ἃ σιγῶμεν κακὰ,
Εἰς χεῖρας ἦλθε, μεταδρομαῖς Ἐρινύων
Ἠλαυνόμεθα φυγάδες ἔνθεν μοι πόδα
Εἰς τὰς Ἀθήνας δὴ γ' ἔπεμψε Λοξίας,
Δίκην φράσαι χρῆν τῆς ἀνωνύμοις θεαῖς.
Ἔστιν γὰρ ὅσια ψῆφος, ἣν Ἄρει ποτὲ
Ζεὺς εἶσατ' ἐκ τοῦ δὴ χρῆν μιάσματος.
Ἐλθόντα δ' ἐκεῖσε, πρῶτα μὲν οὐδεὶς ξένων
Ἑκὼν ἐδέξαθ', ὡς θεοῖς συγγύμνον.
Οἱ δ' ἔχον αἰδῶ, ξένια μονοτράπεζά μοι
Παρέχον οἴκων, ὄντες ἐν ταὐτῷ στέγῃ.
Σιγὴ δ' ἐτέκτηνατ' ἀπόφθεγκτόν μ', ὅπως
Δαιτὸς γεύοιμι, πώματός τ' αὐτῷ δίχα,
Εἰς δ' ἄγκος ἴδιον ἴσον ἅπασι βακχίου
Μέτρημα πληρώσαντες, εἶχον ἡδονῇ.
Κἀγὼ γ' ἐξελέγξαι μὲν ξένους οὐκ ἠξίουν,
Ἤλγουν δ' σιγῇ, κἀδόκουν οὐκ εἰδέναι,
Μέγα στενάζων, οὕνεκ' ἐμὴ μητρὸς φονεύς.

Iphi. Quam rem facturus? dicendam, an tacendam?
Ore. Dicam. Initium autem hoc mihi multorum laborum *est*:
Postquam hæc mala matris, quæ *iam* tacemus, 940
In *nostras* manus venerunt, *manibusque nostris patrata fuerunt*, incursibus
Pulsi sumus exules. vnde me pedibus (Erynnidum
Athenas petere iussit Phœbus,
Vt causam dicerem apud non nominandas Deas.
Est enim *ibi* sanctum iudicium, quod olim Marti 945
Iupiter constituit ob quandam contaminationem manuum.
Profectum autem illuc, primùm quidem nullus hospitum
Vltrò *me* recepit, vt diis inuisum. (ra mensæ mihi soli *assignatæ*.
Qui verò pudore adducti *rationē aliquā mei habuerūt*, hospitalia mune-
Præbuerunt *in* ædibus, manentes sub eodem tecto. 950
Silentium autem fecit me omnis colloquij expertem, vt
A cibi, potúsque cōmunione cū cæteris habenda semotus illic essem.
In vas verò proprium æqualem omnibus Bacchici *liquoris*
Mensuram plenam infundētes, habebāt voluptatē, *& indulgebant genio*.
Ego verò reprehendere quidem hospites non audebam. 955
Dolebam verò tacitè, & simulabam *me hæc* non videre,
Valde ingemiscens, quòd eram matris interfector.

Κλύω δ' Ἀθηναίοισι τἀμὰ δυστυχῆ
Τελετὴν θρέψαι, κἄτι τὸν νόμον μένειν,
Χοῆρες ἄγκος Παλλάδος ἡμᾶν λεών. 960
Ὡς δ' εἰς Ἄρειον ὄχθον ἥκον, ἐς δίκην
Τ' ἔστην, ἐγὼ μὲν θάτερον λαβὼν βάθρον,
Τὸ δ' ἄλλο πρέσβειρ' ἥπερ ἦν Ἐρινύων,
Εἰπὼν, ἀκούσας θ' αἵματος μητρὸς πέρι,
Φοῖβός, μ' ἔσωσε, μαρτυρῶν. ἴσας δέ μοι 965
Ψήφους διηρίθμησε Παλλὰς ὠλένῃ,
Νικᾶν δ' ἀπῆρα φόνια πρεσβεύεια.
Ὅσαι μὲν οὖν ἔζοντο πειθοῖ εἶσαι δίκῃ,
Ψῆφον παρ' αὐτὴν ἱερὸν ὠφέλουν τ' ἔχειν.
Ὅσαι δ' Ἐρινύων οὐκ ἐπείθησαν νόμῳ, 970
Δρόμοις ἀνιδρύτοισιν ἠλάσρουν μ' ἀεὶ,
Ἕως ἐς ἄγνὸν ἦλθον αὖ Φοίβου πέδον,
Καὶ πρόσθεν ἀδύτων ἐκπαθεὶς, νῆστις βορᾶς,
Ἐπώμοσ' αὐτὸ βίον ἀπορρήξειν θανὼν,
Εἰ μή με σώσει Φοῖβος, ὃς μ' ἀπώλεσεν. 975
Ἐντεῦθεν αὐδῶ τρίποδος ἐκ χρυσοῦ λαβὼν,
Φοῖβος μ' ἔπεμψε δεῦρο, διοπετὲς λαβεῖν

Audio autem Athenienſibus meas calamitates
Feſti inſtituendi cauſam fuiſſe, & adhuc morem hunc manere,
Libatorium vas vt Palladis populus honoret. 960
Poſtquam autem veni in tumulum Martis, & in iudicio
Steti, ego quidem occupaui alteram ſedem,
Alteram verò natu maxima Erinnydum.
Dixi autem ego, audiuítque cauſam parricidii
Phœbus, *ac* teſtificans ſeruauit me. paria verò mihi 965
Suffragia numerauit Pallas manu.
Atque victor abii ex iudicio parricidii.
Quæcunque igitur *Furiarum* ſedebant, acquieſcentes iudicio,
Suffragia prope ipſa *me* pro *ſancto*, & puro ſtatuerunt habere.
Quæcunque vero Furiarum *huic* legi, *iudicióque* non paruerunt, 970
Curſibus irrequietis, *agiſque* me ſemper agitauerunt,
Donec rurſus redij ad Phœbi ſanctum ſolum,
Et ante adyta iacens extenſus, ieiunus à cibo,
Iuraui me illic abrepturum eſſe mihi vitam morte *voluntaria*,
Niſi me ſeruaret Phœbus, qui me perdiderat. 975
Ibi ex aureo tripode vocem emittens,
Phœbus miſit me huc, vt delapſam cœlo auferrem

Ἀγαλμ', Λθηναῖν τ' ἐγκαθιδρύσαι χθονί.
Ἀλλ' ἡνίκ' ἡμῖν ὤρεσεν σωτηρίαν,
Σύμπραξον. αὐτὴ γὰρ θεᾶς κατάρχομαι βρέτας, 980
Μανιῶν τε λήξω, καί σε πολυκώπῳ σκάφει
Στείλας, Μυκηναίοις ἐγκαταστήσω πάλιν.
Ἀλλ' ὦ φίλη γ', ὦ κασίγνητον κάρα,
Σῶσον πατρῷον οἶκον, ἔκσωσον δέ με,
Ὡς θ' ἅμ' ὄλωλε πάντα, καὶ τὰ Πελοπιδῶν, 985
Οὐράνιον εἰ μὴ λησόμεθα θεᾶς βρέτας.

χο. Δεινή τις ὀργὴ δαιμόνων ἐπέζεσεν
Τὸ Ταντάλειον σπέρμα, διὰ πόνων τ' ἀεί.

ἰφι. Τὸ μὲν θέλημον, πρίν σε δεῦρ' ἐλθεῖν, ἔχω,
Αργεῖ γενέσθαι, καὶ σὲ σύγγον' ἑστιδεῖν. 990
Θέλω δ' ἅπερ σύ, σέ τε μεταστῆσαι πόνων.
Νοσοῦντά τ' οἶκον, οὐχὶ πρὸς κτανοῦντί με
Θυμουμένη. πατρῷον ὀρθῶσαι θέλω.
Σφαγῆς τε γὰρ σῆς χεῖρ' ἀπαλλάξαιμεν ἄν,
Σώσαιμι δ' οἴκους. τὸν θεὸν δ' ὅπως λάθω, 995
Δέδοικα, καὶ τύραννον, ἡνίκ' ἂν κενὰς
Κρηπῖδας εὕρῃ λαΐνας ἀγάλματος.

Statuam & collocarem in terra Athenienſi.
Quare quam *Deus* conſtituit ſalutem nobis, *hanc*
Nobiſcum para. Si enim Deæ potiamur ſtatua, 980
Inſaniáque liberabor, & te in multiremi ſcapha
Auectam, Mycenis iterum collocabo.
Quamobrem ô chara, ô ſororium caput,
Serua paternam domum, méque conſerua,
Quia ſimul omnia perierunt, & totum genus Pelopidarum, 985
Cæleſtem niſi captam abſtulerimus Deæ ſtatuam.

cho. Grauis quædam Deorum ira efferbuit
Aduerſus ſemen Tantali, quòd ſemper eſt in ærumnis:

Iphi. Hanc quidem voluntatem habui priuſquam huc venires,
Vt eſſem Argis, & tuo conſpectu fruerer, ô frater. 990
Volo verò *nunc* eadem, quæ tu, téque laboribus *his aupio* liberare,
Laborantémque domum, interfectori meo non
Infenſa, paternam erigere volo.
A cæde enim tua manum abſtinebimus,
Seruabóque domum. Deam verò quomodo latere *falleréque poſſim* 995
Metuo, & tyrannum, quando vacuam
Sedem ſaxeam ſtatuæ inuenerit,

Πῶς δ' οὐ θανοῦμαι; τίς γ' ἔνεστί μοι λόγος;
Ἀλλ' εἰ μὲν ἓν τι τοῦθ' ὁμοῦ γενήσεται,
Ἀγάλμά τ' οἴσῃς, κἀμ' ἐπ' ὀπτεύμνου νεὼς 1000
Ἄξεις, τὸ κινδυνεύσιμον γένοιτ' ἂν καλόν.
Τοῦτο δ' ἐκφεύγοιμ' ἔγωγ', ἐγὼ μὲν ὀλοῦμαι,
Σὺ δ' αὖ τὰ σαυτῆς θέμενος εὖ, νόστου τύχοις.
Οὐ μέλλω τι φεύγειν γ', οὐδ' εἰ θανεῖν χρεών,
»Σώσουσά σ', οὐ γὰρ, Ἀλλ' ἀνὴρ μὲν ἐκ δόμων 1005
»Θανὼν ποθεινός· τοὶ δὲ γυναικὸς, ἀσθενῆ.

ὀρε. Οὐκ ἂν γένοιμέν τε, καὶ σοῦ μητρὸς φονεύς.
Ἅλις τὸ κείνης αἷμα. κοινόφρων δέ σοι
Καὶ ζῆν θέλοιμ' ἄν, καὶ θανὼν λαχεῖν ἴσον.
Ἥξω δέ γ', ὥσπερ κἀυτὸς ἐνταῦθοῖ πέσω, 1010
Πρὸς οἶκον, εἰ σύ κατθανὼν μόνος μέτοι.
Γνώμης δ' ἄκουσον. εἰ τεθνάσι τὸν τόδε
Ἀρτέμιδι, πῶς ἂν Λοξίας ἐθέσπισεν
Κομίσαι μ' ἄγαλμα θεᾶς, πόλισμ' εἰς Παλλάδος,
Καὶ σὸν τεθνάσιν εἰσιδεῖν; ἅπαντα γὰρ 1015
Σωθεὶς πάλ' εἰς ἓν, νόστον ἐλπίζω λαβεῖν.

ἰφι. Πῶς οὖν γένοιτ' ἄν, ὥστε μὴ θανεῖν ἡμᾶς θανεῖν,

Quomodo enim *tunc* non moriar? quænam erit mihi excuſatio?
Verùm ſi ſimul hæc omnia vnum fiant,
Et ſtatuam auferas, & me in firmam puppim habente naui 1000
Abducas, hoc periculoſum facinus erit præclarum.
Verùm ego quidem ſeparata ab hoc, peribo,
Tu verò tua re bene conſtituta redibis *domum*.
Ego tamen non fugio vllum *periculum*, neque ſi mihi moriendum ſit,
»Modò te ſeruem, non profectò. Vir enim in familia 1005
»Mortuus, *eſt* deſiderabilis. Mulieris verò *ures ſunt* infirmæ.

ore. Nunquam fiam & tuus & matris interfector:
Satis eſt illius ſanguis *à me effuſus*. communi verò ſenſu tecum
Et viuere volo, & mortuus parem *ſortem* nanciſci.
Abducam enim te (niſi & ipſe hîc occumbam) 1010
Domum, vel tecum mortuus *hîc* manebo.
Audi autem ſententiam *meam* ſi moleſtum hoc eſſet
Dianæ, quomodo Phœbus iuſſiſſet
Me deferre ſtatuam deæ in vrbem Palladis,
Et tuam intueri faciem? omnia enim 1015
Hæc in vnum collecta perpendens ſpero me reditus fore compotem.

Iphi. Quomodo poteſt ergo fieri vt non interficiamur,

Λαβεῖν θ' ἃ βουλόμεθα; τῆδε γὰρ νόει
Νόστον πρὸς οἶκος. ἡ δ' βούλησις, πάρα.
ὀρε. Ἆρ' ἂν τύραννον διολέσαι δυναίμεθ' ἄν; 1020
ἰφι. Δεινὸν τόδ' εἶπας, ξενοφονεῖν ἐπήλυδας.
ὀρε. Ἀλλ' εἰ σε σώσει, κἀμὲ, κινδυνευτέον.
ἰφι. Οὐκ ἂν δυναίμην. τὸ δ' πρόθυμον ἤνεσα.
ὀρε. Τί δ' εἰ μεναῦ τάδε κρύψειας λάθρα;
ἰφι. Ὡς δὴ σκότος λαβόντες ἐξωθεῖμεν ἄν. 1025
ὀρε. Κλεπταὶ γὰρ ἡ νὺξ, τῆς δ' ἀληθείας τὸ φάος.
ἰφι. Εἰσ' ἔνδον ἱεροὶ φύλακες, οὓς ἐ λήσομεν.
ὀρε. Οἴμοι, διεφθάρμεθα. πῶς σωθεῖμεν ἄν;
ἰφι. Ἐχὲν δοκεῖ μοι καινὸν ἐξεύρημά τι
ὀρε. Ποῖον τί; δόξης μετάδος, ὡς κἀγὼ μάθω. 1030
ἰφι. Ταῖς σαῖς αὐταῖς χρήσομαι σοφίσμασιν.
ὀρε. Δειναὶ γὰρ αἱ γυναῖκες εὑρίσκειν τέχνας.
ἰφι. Φονέα σε φήσω μητρὸς ἐξ Ἄργους μολεῖν.
ὀρε. Χρῆσαι κακοῖσι τοῖς ἐμοῖς, εἰ κερδανεῖς.
ἰφι. Ὡς δ' θέμις γε λέξομεν θύειν θεᾷ. 1035
ὀρε. Τίν' αἰτίαν ἔχουσ'; ὑποπτεύω τι γὰρ.
ἰφι. Οὐ καθαρὸν ὄντα. τὸν δ' ὅσιον δώσω φόνῳ.

Et consequamur ea quæ volumus? sic enim cogita
Reditum ad domum. Voluntas quidem adest.
Ore. An tyrannum interficere possemus? (dantur.
Iphi. Periculosum *est* hoc, *quod* dixisti, vt hospites, *ac indigenæ* ab aduenis cæ-
Ore. Verùm si hoc fuerit saluti mihi & tibi, periclitandum.
Iphi. Non possem ego, magnitudinem verò *tui* animi laudo.
Ore. Quid verò si occultes me clàm in hoc templo?
Iphi. Vt *nimirum* tenebras nacti euadamus incolumes. 1025
Ore. Furum enim *est* nox, veritatis verò lux.
Iphi. Sunt intus sacri custodes, quos non fallemus.
Ore. Hei mihi, periimus. quomodo *igitur* seruabimur?
Iphi. Videor mihi habere quoddam nouum inuentum.
Ore. Quodnam? *mihi tuum* consilium impertias, vt & ego sciam. 1030
Iphi. Vtar tuo furore ad fallendum.
Ore. Mulieres certè *sunt* ingeniosæ ad excogitandas technas.
Iphi. Dicam te venisse matricidam ex Argo.
Ore. Vtere meis malis, si vtile est.
Iphi. Quòd *autem tales* non fas sit sacrificare deæ, dicam. 1035
Ore. Quam causam prætendens? suspicor enim aliquid.
Iphi. Non purum esse *te dicam*. purum verò *factum* dedam neci.

ὀρε. Τί δὴ τὰ μᾶλλον θεᾶς ἄγαλμ' ἁλίσκεται;
ἰφι. Πόντου σε πηγαῖς ἁγνίσαι βουλήσομαι.
ὀρε. Ἐς' ἐν δόμοισι βρέτας, ἐφ' ᾧ πεσὼν δάκρυα; 1040
ἰφι. Κἀκεῖνο νίψαι σου θιγόντος ὡς ἐρᾷ.
ὀρε. Ποῖ δὴ τα, πόντου νοτερὸν εἴσω ἐκβολὸν;
ἰφι. Οὗ ναῦς χαλινοῖς λινοδέτοις ὁρμεῖ σέθεν.
ὀρε. Σοὶ δὴ τίς ἄλλος ἐν χεροῖν οἴσει βρέτας;
ἰφι. Ἐγὼ. θιγεῖν γὰρ ὅσιον ἐς ἐμοὶ μόνῃ. 1045
ὀρε. Πυλάδης δ' ὅδ' ἡμῖν ποῦ τεταξεται φόνου;
ἰφι. Ταὐτὸν χεροῖν σοι λέξεται μιάσμ' ἔχων.
ὀρε. Λάθρα δ' ἄνακτος, ἢ εἰδότος δράσεις τάδε;
ἰφι. Πείσασα μύθοις. οὐ γὰρ ἂν λάθοιμί σφε.
ὀρε. Καὶ μὴν νεώς γε πίτυλος ἀήρης πάρα. 1050
ἰφι. Σοὶ δὴ μέλειν χρὴ τἄλλ', ὅπως ἕξει καλῶς.
ὀρε. Ἑνὸς μόνου δεῖ, τάσδε συγκρύψαι τάδε.
Ἀλλ' αὐτίαζε, καὶ λόγοις πάσηι λίσσου
„Εὕρεσις. Ἔχει τοι δυνάμιν εἰς οἶκτον γυνή.
Τὰ δ' ἄλλ' ἴσως ἅπαντα συμβαίη καλῶς. 1055
ἰφι. Ὦ φίλταται γυναῖκες, ὡς ὑμᾶς βλέπω,
Καὶ τἀμ' ἐν ἡμῖν ὀξύν. ἢ καλῶς ἔχοι,

ore. Quomodo verò *sic* Deæ statua magis capietur?
Iphi. Maris te fontibus lustrare volo.
ore. Estne intus statua propter quam huc venimus? 1040
Iphi. Illud etiam *dicam, statuam* cupere se lauari vt à te contrectatã *ac pollutã*.
ore. Vbinam? maris australe dic ad ostium.
Iphi. *Ibi* vbi nauis tua stat ligata lineis vinculis, *i. funibus*.
ore. An verò tecum aliquis alius manibus gestabit statuam?
Iphi. Ego, quia mihi soli licet attingere. 1045
ore. Pylades verò in quo loco huius cædis à nobis ponetur?
Iphi. Dicetur eodem, quo tu, manuum piaculo pollutus esse.
ore. Faciésne hæc clàm, an sciente rege?
Iphi. Persuaso verbis. non enim possem eum latére.
ore. Atqui facilis cursus nauis adest. 1050
Iphi. Reliqua verò tu curabis vt rectè fiant.
ore. Vna re adhuc opus est, vt istæ hæc occultent.
Quamobrem obstare eas, & sermones persuadentes
„Excogita. habet enim vim ad commiserationem mulier.
Reliqua verò, vt spero, bene succedent. 1055
Iphi. O charissimæ mulieres, ad vos respicio.
Meæ enim res penes vos sitæ sunt, vt vel bene se habeant,

Η μηδὲν εἶ, καὶ στερηθῆναι πάτρας,
Φίλου τ' ἀδελφοῦ, φιλπάτου τε συγγόνου.
Καὶ πρῶτα μὲν μοι τῶν λόγου τάδ' ἐρχέτω.
„Γυναῖκες ἐσμὲν φιλόφρον ἀλλήλων φύσιν,
„Σώζειν τε κοινὰ πράγματ' ἀσφαλέστατα.
Σιγήσατ' ἡμῖν, καὶ συνεκπονήσατε
„Φυγάς. Καλόν τι γλῶσσ', ὅτῳ πίστις παρῇ.
Ορᾶτε δή, ὡς τρεῖς μία τύχη τοὺς φιλτάτους,
Η γῆς πατρῴας νόστον, ἢ θανεῖν ἔχει.
Σωθεῖσα δ' ὡς αὖ καὶ σὺ κοινωνῇς τύχης,
Σώσω σ' ἐς Ελλάδ'. ἀλλὰ πρὸς σε δεξιᾶς,
Σὲ, καὶ σ' ἱκνοῦμαι, σὲ ὦ φίλης παρῃδ φ,
Γονάτων τε, καὶ τῆν ἐν δόμοισι φιλτάτων,
Μητρὸς, πατρός τε, καὶ τέκνων, ὅτῳ κυρεῖ.
Τί φατέ; τίς ὑμῖν φησίν; ἢ τίς οὐ θέλει
Φθέγξασθε ταῦτα; μὴ γὰρ αἰνοῦσαν λόγους,
Ολωλα κἀγὼ καὶ κασίγνητος τάλας.
Χο. Ο κόρσει φίλη δέσποινα, καὶ σώζου μόνον,
Ως ἐκ γ' ἐμοῦ πάντα σιγήσεται,
Ἰστω μέγας Ζεὺς, ὧν ὑπεσκήπθεις πέρι.

Vel nihil ſint, & priuer patria,
Et fratre charo, & cognato chariſſimo.
Atque hoc quidem primùm initium ſermonis.
„Nos mulieres ſumus *hominum* genus addictum amori mutuo,
„Et ad communes res ſeruandas *ſumus* fidiſſimæ.
Tacete nobiſcum, & adiuuate noſtram
„Hanc fugam. egregia res eſt lingua, cui fides adeſt.
Videte autem quomodo tres chariſſimos vna fortuna
Poſſit aut reducere in patriam, aut occidere.
Ego enim ſeruata, vt tu quoque particeps ſis *noſtræ* fortunæ,
Saluum te reducam in Græciam. Quare te per dextram,
Et te, & te, te verò precor per charas genas,
Et genua, & per ea quæ chariſſima *habetis in domo*,
Per matrem, & patrem, & liberos, ſi quibus ſunt.
Quid dicitis? quæ veſtrum affirmat, aut quæ non vult
Dicere hæc? non approbantibus enim vobis ea quæ dixi,
Perij & ego & miſer frater.
Cho. Sis bono animo chara domina, & cura tantùm vt ſeruetis,
Quantum enim ad nos pertinet, omnia tacebimus,
(Sciat magnus Iupiter) de omnibus illis, quæ mandaſti.

ιφι. Ορᾶτε

ἰφι. Ορᾶτε μύθων, καὶ χρῆσθ' δ' δαίμονες.
Σὸν ἔργον ἤδη, καὶ σὸν, εἰσβαίνειν δόμοις,
Ως αὐτίκ' ἥξει τῆσδε γῆς τύραννος χθονὸς,
Θυσίαν ἐλέγχων, εἰ κατείργασται ξένων.
Ω πότνι', ἥπερ μ' Αὐλίδος κατὰ πλόκας
Δεινῆς ἔσωσας ἐκ πατροκτόνου χερὸς,
Σῶσόν με καὶ νεῶ, τοὺς δέ τ', ἢ τὸ Λοξίου
Οὐκέτι βροτοῖσι φάσ' ἐτήτυμον στόμα.
Αλλ' δ' μολὼν ἔκβηθι βαρβάρου χθονὸς
Εἰς τὰς Αθήνας. καὶ γὰρ ἐνθάδ' οὐ πρέπει
Ναίειν, παρὸν σοι πόλιν ἔχειν δ' δαίμονα.

ΑΝΤΙΣΤΡΟΦΙΚΑ.

Στροφὴ α.

χο. 1 Ορνις, ἃ πρὸς τὰς πετρίνας
2 Πόντου δειράδας ἁλκυών,
3 Ελεγον οἶτον ἀείδεις,
4 Εὐφωνότατον φωνεῖ τοῖσι βοαν,
5 Οτι πόσιν κελαδεῖς ἀεὶ μολπᾶς.
6 Εγὼ σοι πρὸς βάλλομαι
7 Θρῆνοις, ἄπτερος ὄρνις,

Iphi. Bene ſit vobis propter hunc ſermonem, & felices ſitis:
Tuum iam erit munus, ac tuum, ingredi in domum,
Quia ſtatim rex huius agri veniet
Sacrificium exploraturus, an factum ſit hoſpitum.
O veneranda, quæ me in Aulidis ſinu
Sæua liberaſti à patris interfectrice manu,
Serua me nunc etiam, & iſtos, aut Apollinis
Non ampliùs hominibus propter te *erit* verum os.
Verùm propitia exeas ex hac barbara terra petens
Athenas: non enim decet te hîc
Habitare, cùm liceat tibi vrbem incolere beatam.

ANTISTROPHICA.

Strophe I.

Ch. 1 O Auis, quæ circa ſaxeos
2 Ponti ſcopulos, Halcyon,
3 Lugubre fatum canis,
4 Voce, quæ à prudentibus intelligi facilè poteſt,
5 Quia maritum ſemper reſonantibus luges cantibus.
6 Ego tibi comparor
7 Luctu, ſine ala ales,

8 Πόθοῦσ' Ἑλλάνων ἀγόρους,
9 Πόθοῦσ' Ἀρτεμιν λοχείαν,
10 Ἃ δὰ Κυνθίου ὄχθον οἰκεῖ,
11 Φοίνικά θ' ἁβροκόμαν,
12 Δάφναν τ' ὀρνέα, καὶ
13 Γλαυκᾶς θάλλον ἱερὸν ἐλάας,
14 Λατοῦς ὠδῖνα φίλαν,
15 Λίμναν θ' εἰλίσσουσαν ὕδωρ
16 Κύκνειον, ἔνθα κύκνος μελῳδὸς
17 Μούσας θεραπεύει.

Ἀντίστροφη α'.

1 Ὦ πολλαὶ δακρύων λιβάδες,
2 Αἳ παρηΐδας εἰς ἐμὰς
3 Ἔπεσον, αἴκα πύργων
4 Οὐλομβρίων ἐνὶ ναυσὶν ἔβαν,
5 Πολεμίων ἐρετμοῖσι, καὶ λόγχαις.
6 Ζαχρύσου ἢ δι' ἐμπολᾶς
7 Νέστον βάρβαρον ἦλθον,
8 Ἔνθα τᾶς ἐλαφοκτόνου
9 Θεᾶς ἀμφίπολον κόραν,

8 Desiderans Græcorum cœtus.
9 Desiderans Dianam Lucinam,
10 Quæ habitat ad Cynthium tumulum.
11 Et palmam habentem egregias comas,
12 Et laurum ramosam, &
13 Sacrum germen cæruleæ oleæ,
14 Partui Latonæ amicum,
15 Et paludem voluentem aquam
16 Cygneam, vbi canorus Cygnus
17 Colit Musas.

Antistrophe I.

1 O lachrymarum stillæ multæ,
2 Quæ genas in meas
3 Ceciderunt, quando turribus
4 Euersis inscendi naues,
5 Remigio hostium, & hastis.
6 Et per venditionem magno auri precio factam
7 Veni in hanc terram barbaram,
8 Vbi ceruorum interfectricis
9 Deæ, ministræ virgini,

10 Παῖδ' ἀγαμεμνονίαν λατρεύω.
11 Βωμοί τε μηλοθύτας
12 Ζητῶσ', ἅταν δ' ἀπαστᾶν-
13 τὸς δυσδαίμον· ἐν γὰρ ἀνάγκαις
14 Οὐ κάμνεις σώτερα φῶς ὤν.
15 Μεταβάλλει δυσδαιμονία.
16 Τὸ γὰρ μετ' εὐτυχίας κακοῦσθαι,
17 Θνατοῖς βαρὺς αἰών.

Στροφὴ β'.

1 Καὶ σὲ μὲν ποτνία δέγεια,
2 Πεντηκόντερος οἶκον ἄξει.
3 Συρίζων δὲ κηροδέτας
4 Κάλαμος ὀρείου Πανὸς,
5 Κώπας ὀπιθοτύξει.
6 Ὁ Φοῖβός θ' ὁ μαντις, ἔχων
7 Κέλαδον ἑπτατόνου λύρας,
8 Ἀείδων, ἄξει λιπαρὰν
9 Εἰς Ἀθηναίων ὀπὶ γᾶν.
10 Ἐμὲ δὲ αὐτὰ λιποῦσα,
11 Βήσηροθίαις πλάταις.

10 Agamemnonis filiæ seruio,
11 Aráſque pecudum mactatarum sacrificiis pingues,
12 Quærens, ærumnam perpe-
13 tuò miseram. In necessitate enim
14 Non laboras, quia cum ea nutrita, *eique iampridem assuefacta es.*
15 Mutatur *tamen interdum* infelicitas.
16 Post enim res secundas infortunium
17 Vitam duram facit hominibus.

Strophe II.

1 Te verò ô inclyta Argiua,
2 Nauis quinquaginta remis acta vehet domum.
3 Modulans verò cera compacta
4 Fistula montani Panos
5 Impellet sono remos.
6 Et Phœbus vates, ciens
7 Strepitum septem fidibus canoræ lyræ,
8 Canens, ducet *te*, pinguem
9 Athenienſium in terram.
10 Me verò his relicta,
11 Abibis impetuosis remis *delata*.

12 Λέει δ' ἱςία, πρότονοι κατὰ
13 Πρῶραν, ὑφ' ὁλκὸν 1135
14 Εκπετάσουσι πόδα
15 Ναὸς ὠκυπόμπου.

Ανθιςροφὴ β'.

1 Λαμπρὸν ἵππ ὁδόμον βαίλω,
2 Ενθ' ἁλίον ἕρχεται πῦρ.
3 Οἰκείων δ' ὑφ' θαλάμων 1140
4 Πτέρυγας ἐν νώτοις ἀμοῖς
5 Λήξαιμι θοάζουσα.
6 Χορεῖς ἢ ςείλω, ὅθι καὶ
7 Παρθένος ἁδοκίμων γάμων
8 Παρὰ πόδ' εἰλίσσουσα φίλας 1145
9 Ματρὸς ἡλίκων θιάσους,
10 Ες ἀμίλλας χαρίτων,
11 Χαίτας ἁβρεπλούτοιο
12 Ες ἔριν ὀρνυμένα, πολυποίκιλα
13 Φάρεα καὶ πλοκά- 1150
14 μοις περιβαλλομένα,
15 Γένυσιν ἐσκίαζον.

12 Ventis autem *dabuntur* vela, rudentes *uerò* à
13 Prora, ſupra claſſicum apparatum 1135
14 Extendent pedem
15 Nauis ..eriter euntis.

Antiſtrophe II.

1 Vtinam venirem *in* pulchrum circum,
2 Quâ ſolis ardens ignis iter facit.
3 Super autem domeſticos thalamos 1140
4 Alas in meis humeris
5 Deſinerem agitare.
6 Et ſtarem *in* choris, vbi etiam
7 Virgo laudatis *in* nuptiis
8 Ad pedem impellens charæ 1145
9 Matris, æqualium thiaſos,
10 Ad certamen gratiarum,
11 Comæ mollis, ac opulentæ
12 Ad certamen incitata, variis
13 Stolis, & cincin- 1150
14 nis ornata,
15 Genas obumbrabam.

ΙΑΜΒΟΙ.

θό. Πᾶ 'θ' ἡ πυλωρὸς τῆδε δωμάτων γυνὴ
Ελλὰς; ἢ δὴ τῆς ξένων κατήρξατο;
Αδύτοις ἐν ἁγνοῖς σῶμα λάμποντα πυρί; 1155
χο. Ηδ' ἔςιν, ἥ σοι πάντ' ἄναξ ἐρεῖ σαφῆς.
θό. Εα. τί τόδε μεταίρεις ἕδρας ἀκινήτους βάθρων,
Αγαμέμνονος παῖ, θεᾶς ἄγαλμ' ἐν ὠλένῃς;
ἰφι. Αναξ, ἔχ' αὐτὸ πόδα σὸν ἐν τῷ σῷ σταθεῖσα σῷ. 1160
θό. Τί δ' ἔςιν Ιφιγένεια καινὸν ἐν δόκοις;
ἰφι. Απέπυσ'. ὁσία γὰρ δίδωμ' ἔπος τόδε.
θό. Τί φροιμιάζῃ νεοχμόν; ἐξαύδα σαφῆς.
ἰφι. Οὐ καθαρά μοι τὰ θύματ' ἠρέσαντ' ἄναξ.
θό. Τί πυκνὸν δάξας τοῦτό σ' ἢ δόξαν λέγεις; 1165
ἰφι. Βρέτας τὸ τῆς θεᾶς πάλιν ἕδρας ἀπεςράφη.
θό. Αὐτόματον, ἤ νιν σεισμὸς ἔςρεψε χθονός;
ἰφι. Αὐτόματον. ὄψιν δ' ὀμμάτων ξυνήρμοσεν.
θό. Η δ' αἰτία τίς; ἢ τὸ τῆς ξένων μύσος;
ἰφι. Η δ', οὐδὲν ἄλλο. δεινὰ γὰρ δεδράκαςον.
θό. Αλλ' ἤ τιν' ἔκανον βαρβάρων ἀκτῆς ἔπι; 1170
ἰφι. Οἰκεῖον ἦλθον τὸν φόνον κεκτημένοι.

Thoas.

Vbi nam eſt cuſtos harum ædium mulier
Græca? an iam initiauit hoſpites?
Num in caſtis adytis corpora ardent igni? 1155
Cho. Hæc eſt, quæ tibi Rex cuncta clarè dicet.
Tho. Agè, cur hanc transfers ex non mouendis ſedibus,
Agamemnonis filia, Deæ ſtatuam brachiis?
Iphi. O Rex, ibi ſiſte tuum pedem, vbi aſtas.
Tho. Quid verò noui eſt, Iphigenia, in opinione *tua? quid noui moliris animo?*
Iphi. Abominor. impolluta enim hoc tibi reſpondeo.
Tho. Quid dicis noui procemij? eloquere clarè.
Iphi. Non mundas has hoſtias Rex mihi venati eſtis.
Tho. Quare hoc intellexiſti? an dicis quòd ſic opineris? 1165
Iphi. Statua deæ auertit ſe à ſua ſede.
Tho. Vltróne, an vertit eam terræ motus?
Iphi. Vltrò, & clauſit oculorum aſpectum.
Tho. Quæ verò eſt cauſa? an pollutio hoſpitum?
Iphi. Hæc eſt, & nulla alia. atrocia enim fecerunt.
Tho. Num aliquem barbarum interfecerunt in littore? 1170
Iphi. Venerunt *huc* domeſtica cæde polluti.

Universidad de Deusto Biblioteca

Θό. Τίν'; εἰς ἔργον δὲ τοῦ μαθεῖν πεπτώκαμεν.
Ἰφι. Μητέρα κατειργάσαντο κοινωνὸν ξίφει.
Θό. Ἀπολλον, οὐδ' ἐν βαρβάροις τόδ' ἔτλη τις αἴ.
Ἰφι. Πάσης διωγμοῖς ἠλάθησαν Ἑλλάδος. 1175
Θό. Ἡ τοῦδ' ἕκατι δῆτ' ἄγαλμ' ἔξω φέρεις;
Ἰφι. Σεμνόν γ' ὑπ' αἰθέρ' ὡς με τασήσω φόνου.
Θό. Μίασμα δ' ἔγνως τῶν ξένων ποίῳ τρόπῳ;
Ἰφι. Πλεγχον, ὡς θεᾶς βρέτας ἀπεστράφη πάλιν.
Θό. Σοφοῦ σ' ἔθρεψεν Ἑλλας, ὡς ἤθου καλῶς. 1180
Ἰφι. Καὶ νεῶ καθεῖπεν δέλεαρ ἡδύ μοι φρενῶν.
Θό. Τῶν Αργόθεν τί φίλτρον ἀγγέλλοντε σοί;
Ἰφι. Τὸν μόνον Ορέστου ἐμὸν ἀδελφὸν δ' τυχεῖν.
Θό. Ως δὴ σφε σώσαις ἡδοναῖς ἀγγελμάτων;
Ἰφι. Καὶ πατέρα γε ζῶ, καὶ καλῶς θεᾶσθαι ἐμόν. 1185
Θό. Σὺ δ' εἰς τὸ τῆς θεοῦ γ' ὀξένωσας εἰκότως.
Ἰφι. Πᾶσαν γε μισοῦσ' Ἑλλάδ', ἣ μ' ἀπώλεσεν.
Θό. Τί δῆτα δεῦρο φεύγε τοῖς ξένοις πέρι;
Ἰφι. Τὸν νόμον ἀνάγκη τὸν θεοκείμενον σέβειν.
Θό. Οὐκοῦν ἐν ἔργῳ χέρνιβες, ξίφος τε σόν; 1190
Ἰφι. Αγνοῖς καθαρμοῖς θεῶν τε νιν νίψαι θέλω.

Tho. Quâ? In deſiderium enim ſciendi incidimus.
Iphi. Interfecerunt matrem communi enſe, *i. iuncta ope.*
Tho. O Apollo. Ne inter babaros quidem quiſquam hoc auſus fuiſſet.
Iphi. Pulſi ſunt ex Græcia omnibus perſequentibus eos. 1175
Tho. An igitur propterea portas ſtatuam foras?
Iphi. Sub ſanctum ætherem, vt amoueam à contagione cædis.
Tho. Quomodo verò deprehendiſti piaculum hoſpitum?
Iphi. Deprehendi, poſtquam deæ ſtaua retrouerſa eſt.
Tho. Sapientem te nutriuit Græcia, quòd *rem tam* bene ſenſeris. 1180
Iphi. Et nunc animum meum deliniuerunt illecebra ſuaui.
Tho. Nunciantes aliquid ſuaue ex Argis?
Iphi. Oreſtem meum fratrem vnicum bene valere.
Tho. Videlicet vt eos ſeruares propter voluptatem grati nuncij?
Iphi. Et patrem meum uiuere, & bene valere. 1185
Tho. Tu verò ad Deæ cultum procurandum meritò *ex templo* exiiſti.
Iphi. Vt quæ oderim vniuerſam Græciam, quæ me perdidit.
Tho. Quid igitur faciemus de hoſpitibus? dic.
Iphi. Oportet nos colere legem propoſitam.
Tho. Quare ergo non ſunt in promptu lauacra & enſis tuus? 1190
Iphi. Priùs volo eos lauare purificatione religioſa.

Θό. Πηγαῖσιν ὑδάτων, ἢ θαλασσίᾳ δρόσῳ;
Ἰφι. Θάλασσα πλύζει πάντα τἀνθρώπων κακά.
Θό. Οσιώτερον γοῦν τῇ θεᾷ πέσοιεν αἴ.
Ἰφι. Καὶ τἀμά γ' οὕτω μᾶλλον αὖ καλῶς ἔχοι. 1195
Θό. Οὐκοῦν πρὸς αὐτὸν ναὸν ἐκπίπτει κλύδων;
Ἰφι. Ερημίας δεῖ καὶ γὰρ ἄλλα δρᾶσομεν.
Θό. Αγ' ἔνθα χρῄζεις. ὁ φίλος τἀρρήτ' ἐρᾶν.
Ἰφι. Αγνιστέον μοι καὶ τὸ τῆς θεοῦ βρέτας.
Θό. Εἴπερ γε κηλὶς ἔβαλέ νιν μητροκτόνος. 1200
Ἰφι. Οὐ γὰρ ποτέ νιν ἀνηρράμην βάθρων ἄπο.
Θό. Δίκαιος ἡ εὐσέβεια, καὶ σωφροσύνη.
Τροχαῖοι.
Ἰφι. Οἶσθ' οὖν ἃ μοι γενέσθω; Θό. σὺν τὸ σημαίνειν τόδε.
Ἰφι. Δεσμὰ τοῖς ξένοισι θεῖσθαι. Θό. ποῖ γὰρ σ' ἐκφύγοιεν αἴ;
Ἰφι. Πιστὸν Ἑλλας οἶδεν ἠδέν. Θό. ἴτ' ὀπὶ δεσμὰ θεῖσ' ὀλοί. 1205
Ἰφι. Κἀκκομιζόντων γ' δεῦρο τοὺς ξένους. Θό. ἔστω τάδε.
Ἰφι. Καταστρέψαντες πίωλοισιν ἡλίου θεῖσθεν φλογός.
Ἰφι. Σῶν τε μοι σύμπεμπε ὀπαδῶν. Θό. οἴδ' ἁμαρτήσουσί σοι.
Ἰφι. Καὶ πόλει πέμψον τιν', ὅστις σημανεῖ. Θό. ποίας τύχας;
Ἰφι. Εν δόμοις μίμνειν ἅπαντας. Θό. μὴ σωαντῇ φόνῳ; 1210

Tho. Vtrùm aquis fontanis, an marino rore?
Iphi. Mare abluit omnium hominum mala.
Tho. Sanctiùs igitur Deæ cadent *victimæ.*
Iphi. Et res meæ ſic honeſtiùs habebunt. 1195
Tho. Nonne ad ipſum templum fluctus alliditur?
Iphi. Eſt opus ſolitudine. nam & alia faciemus.
Tho. Ducito quò vis. Haud *enim* cupio arcana videre.
Iphi. Purificanda eſt mihi & Deæ ſtatua.
Tho. Siquidem macula matricidæ polluit eam. 1200
Iphi. Nunquam enim eam ſuſtuliſſem ex ſua ſede.
Tho. Iuſta res eſt pietas, & diligentia.
Iphigenia.
Iphi. Scis quæ mihi nunc fieri debent? Th. Tuum *eſt* hoc ſignificare.
Iphi. Addas vincula hoſpitibus. Th. Quonam tibi effugiant? 1205
Iphi. Fidem Græcia nullam nouit. Th. Ite ad vincula miniſtri.
Iphi. Educant autem huc hoſpites. Th. Fiet hoc.
Iphi. Tegentes vultus eorum à ſolis flamma.
Iphi. Adde etiam mihi comites de tuis ſatellitibus. Th. Iſti te comitabuntur.
Iphi. Et mitte ciuitati aliquos qui illi ſignificent. Th. Quoſnam caſus?
Iphi. Vt omnes maneant domi. Th. Ne interueniant huic neci? 1210

Ἰφι. Μυσαρὰ γὰρ τὰ τοιάδ' ἔδρᾶν. Θό. ἔρειξε, Ὦ σήμηνε σύ,
Μηδὲν' εἰς ὄψιν ἐλάζειν. Ἰφι. ἢ γε κηδεύεις πόλιν,
Καὶ φίλων δ' οὐδὲν μέλιστα. Θό. τοῦτ' ἔλεξας εἰς ἐμέ.
Ὡς εἰκότως σε πᾶσα θαυμάζει πόλις.

* * * * * * * *

Ἰφι. Σὺ δ' μένων αὐτοῦ πρὸ ναῶν τῇ θεᾷ. Θό. τί χρῆμα δρᾶν; 1215
Ἰφι. Λαμπρὸν χρυσῷ μέλαθρον. Θό. καθαρόν. ὡς μόλοις πάλιν;
Ἰφι. Νίκα δ' αὖ ἔξω περᾶσιν οἱ ξένοι. Θό. τί χρή με δρᾶν;
Ἰφι. Πέπλον ὀμμάτων προθέσθαι. Θό. μὴ πολαμνᾶον λάβω;
Ἰφι. Ἢν δ' ἄγαν δοκῶ χρονίζειν. Θό. τοῦδ' ὅρος τίς ἐστι μοι;
Ἰφι. Θαυμάσῃς μηθέν. Θό. τὰ τῆς θεοῦ πρᾶσσ' ὅπῃ σχολῇ καλῶς. 1220
Ἰφι. Εἰ γὰρ, ὡς θέλω, καθαρμὸς ὅδε πέσοι. Θό. σωθοίχομαι.
Ἰφι. Τοὺς δ' ἄρ' ἐκβαίνοντας ἤδη δωμάτων ὁρᾶ ξένους,
Καὶ θεᾶς κόσμοις, νεογνοὺς τ' ἄρσενας, ὡς φόνῳ φόνον
Μυσαρὸν ἐκνίψω, σέλας τε λαμπάδων, τά τ' ἄλλ', ὅσα
Προὐθέμην ἐγὼ ξένοισι, καὶ θεᾶ καθάρσια. 1225
Ἐκποδὼν δ' αὐδῶ πολίτας τοὺς ἔχειν μιάσματος,
Εἴ τις ἢ ναῶν πυλωρὸς χεῖρας ἁγνὰς θεοῖς,
Ἢ γάμων στείχ' σπάψων, ἢ τόκοις βαριούμενος,
Φεύγετ', ἐξίστασθε, μή τῳ προσπέσῃ μῦσος τόδε.

Iphi. Hæc enim ſunt abominanda. Th. Vade tu, & edicito, (vrbem,
Ne quis ad *horũ ſacrorum* ſpectaculũ propiùs accedat. *Iphi.* Rectè curas
Nullúſque magis *curat* amicorum. Th. Tu de me hoc dicis:
Sed hoc tibi potius conuenit, quia optimo iure te tota ciuitas miratur.
Iphi. Tu verò manens hîc ante Deæ templum. Th. Quid faciam? 1215
Iphi. Auro templum luſtra. Th. Purum *ut reperias*, quando redieris?
Iphi. Cùm autem egredientur hoſpites. Th. Quid *tunc* oportet me facere?
Iphi. Tegere oculos peplo. Th. Ne contraham contagium cædis?
Iphi. Si autem videar diutiùs cunctari. Th. Modus huius rei quis erit mihi?
Iphi. Nihil mireris Th. Deæ *ſacra* per ocium rectè perage. 1220
Iphi. Vtinam autem hæc expiatio cadat, vt cupio. Ph. Et ego idem precor.
Iphi. Hos hoſpites iam video ex ædibus egredi,
Et ornatum deæ, & iuuenes, vt cæde cædem
Eluam abominandam: & fulgorem lucernarum, & reliqua quæ
Ego propoſui hoſpitibus, & ad purificationem deæ pertinent. 1225
Edico autem ciuibus vt diſcedant ab hoc piaculo.
Si quis aut templi cuſtos vult habere manus puras,
Aut vadit contracturus nuptias, aut quæ partu grauatur:
Fugite, recedite, ne cui adhæreat hoc piaculum.

Ὦ Διὸς, Λητοῦς τ' ἄναστα παρθέν', ἢν νίψω φόνον 1230
Τῶνδε, καθθύσωμεν οὗ χρὴ, καθαρὸν οἰκήσεις δόμον,
Εὐτυχεῖς δ' ἡμεῖς ἐσόμεσθα. Τἄλλα δ' οὐ λέγουσ' ὅμως
Τοῖς τὰ πλείον' εἰδόσι θεοῖς, σοί τε σημαίνω θεᾷ.

ΜΟΝΟΣΤΡΟΦΙΚΑ.

Εὔπαις ὁ Λατοῦς γένος, ὅν ποτε
Δηλίας ἐν καρποφόροις 1235
Γυάλοις χρυσοκόμαν
Φοῖβον ἐν κιθάρᾳ σοφὸν,
Α τ' ὀπὶ τόξων
Εὐσοχίᾳ γάννυται,
Φέρει νιν ἀπὸ δειρᾶδος ἁλίας, 1240
Λοχεῖα κλεινὰ λιποῦσ', ἀ
σάκτων μάτηρ ὑδάτων,
Ταὶ βακχεύουσιν Διονύσῳ
Παρνάσιον κορυφαὶ,
Ὅθι ποικιλόνωτος οἰνωπὸς δρά- 1245
κων, σκιερᾷ κατάχαλκος
Εὐφύλλῳ δάφνᾳ, γᾶς
Πελώριον τέρας, ἀμ-

O Iouis & Latonæ filia virgo, ſi abſoluero cædem 1230
Horum, & ſacrificauero vbi oportet, habitabis puram domum,
Et nos erimus beati: reliqua verò quamuis non dicam
Diis, qui plura norunt, tibi tamen ſignifico Deæ.

MONOSTROPHICA.

Præſtanti indole *eſt* Latonæ filius, quem olim
Deliacæ *terræ* in fertilibus 1235
Vallibus auricomum
Phœbum citharœdum peritum,
Et Diana, quæ propter iaculandi
Peritiam exultat,
Tulit ipſos à ſcopulo marino, 1240
Puerperij locum inclytum relinquens, non
Stillantium, *at immotarum* mater aquarum,
Ad conſecratum Baccho
Parnaſium cacumen,
Vbi maculoſum tergum habens, *&* cruentam faciem draco, 1245
Sub opaca æreus, *i. dentibus æreis minax*,
Frondoſa lauro, telluris
Immane monſtrum, cu-

Φέπει μαντεῖον χθόνιον.
Επι μιν ἔπι βρέφος, ἔπι φίλας 1250
Επὶ ματέρος ἀγκάλαισι θρώσκων,
Εκανες ὦ Φοῖβε, μαντείων δ' ἐπέ-
βας ζαθέων, τρίποδί τ' ἐν χρυσέῳ
Θάσσεις, ἐν ἀψευδεῖ θρόνῳ,
Μαντείας βροτοῖς ἀναφαίνων, 1255
Θεσφάτων ἐμῷ ἀδύτων,
Υπὲρ Κασταλίας ῥεέθρων
Γείτων, μέσον γᾶς ἔχων μέλαθρον.
Θέμιν δ' ἐπὶ γᾶς ἰὼν παῖδ' ἀπενάσατο,
Από ζαθέων χρησμῳδίων νύχια 1260
Χθὼν ἐτεκνώσατο φάσματα.
Οἳ πολέσιν μερόπων,
Τά τε πρόσθεν, τά τ' ἔπειθ',
Οσα τ' ἔμελλε τυχεῖν,
Υπνου κατὰ δνοφερᾶς γᾶς 1265
Εὐναῖς ἔφραζον. γαῖα δ'
Μαντεῖον ἀφείλετο τιμὰν
Φοῖβον φθόνῳ θυγατρός. πεχύποις

stodit oraculum terrestre, *uel subterraneum.*
Adhuc ipsum, adhuc infans, adhuc charæ 1250
In matris vlnis saliens,
Interfecisti ô Phœbe. oracula verò ini-
Isti diuina, tripodéque in aureo
Sedes, in mentiri nescio throno,
Oracula mortalibus edens, 1255
Diuinis meis adytis,
Super Castaliæ fluenta,
Vicinus, tenens medium terræ locum.
Themin verò Terræ filiam *Phœbus* inuadens eiecit,
Ex diuinis oraculis, *ubi* nocturna 1260
Terra peperit spectra, *filiósque produxit,*
Qui multis mortalium,
Et præterita, & præsentia,
Et quæcunque sunt futura,
In somno, sub obscura terra. 1265
In lectis dicebant. Terra enim
Vaticino priuauerat honore
Phœbum inuidia filiæ *ex oraculis ab eo pulsæ.* Celeri pede

Δ' ἐς ὄλυμπον ὁρμαθεὶς ἄναξ,
Χέρα ψευδνὸν ἔλεξ' ἐκ Διὸς θρόνων,
* * * * * * * * 1270
Πυθίων δόμων
Χθονίαν ἀφελεῖν
Θεᾶς μιῶν, νυχίους τ' ἐνοπάς.
Γέλασε δ', ὅτι τέκος ἄφαρ ἔβα,
Πολύχρυσα θέλων λατρεύματα σχεῖν. 1275
Επεὶ δ' ἔσεισε κόμαν,
Παῦσε νυχίους ὀνείρους.
Από θ' λαθοσιῶαν
Νυκτωπὸν ἐξεῖλε βροτοῖς,
Καὶ ἡμᾶς πάλιν θῆκε λοξίᾳ, 1280
Πολυαόρῳ δ' ἐν ξενό-
ευτι θρόνῳ θάρση βροτοῖς
Θεσφάτων ἀοιδαῖς.

ΙΑΜΒΟΙ.

ἄγγ. Ω ναοφύλακες, βωμοί τ' ὀπιζάται,
Θόας ἄναξ γῆς τῆσδε, ποῦ κυρεῖ βεβώς; 1285
Καλεῖτ', ἀναπτύξαντες ἀγόμφους πύλας,

Autem in Olympum contendens Rex,
Manum inanem *sibi esse* dixit ad Iouis thronum.
Quare orauit ipsum, 1270
Pythiis *ex* templis
Terrestrem vt auferret
Deæ *Telluris* iram, nocturnáque responsa.
Risit autem *Iupiter*, quòd filius statim *ad se* venisset,
Opulentos cupiens obtinere cultus. 1275
Postquam autem concussit comam,
Fecit cessare nocturna somnia,
Et imposturam
Nocturnam exemit hominibus:
Et *pristinos* honores iterum dedit Phœbo. 1280
In celebri autem, *&* hospitum frequen-
tia claro solio fiduciam hominibus
Oraculorum carminibus *suppeditat.*

Nuncius.

O æditui, & ararum præsides,
Quò abiit rex huius terræ Thoas? 1285
Accersite aperientes portas firmas,

Εξω μελάθρων τῆσδε κείρωνον χθονός.
χο. Τί δ' ἐστίν; εἰ χρὴ μὴ κελευσθεῖσαν λέγειν;
ἄγγ. Βεβᾶσι φεύγουσι δίπτυχοι νεανίαι,
Αγαμεμνονείας παιδὸς ἐκ βουλευμάτων 1290
Φεύγοντες ἐκ γῆς τῆσδε, καὶ σεμνὸν βρέτας
Λαβόντες ἐν κόλποισιν Ελλάδος νεώς.
χο. Απιστον εἶπας μῦθον. ἐν δ' ἰδεῖν θέλεις
Ανακτα χώρας, φεύγοντ' ἐκ ναοῦ συθείς.
ἄγγ. Ποῖ; δεῖ γὰρ αὐτὸν εἰδέναι τὰ δεόμενα. 1295
χο. Οὐκ ἴσμεν. ἀλλὰ στεῖχε, καὶ διώκειν,
Οτου κυρήσας, τοῖς δ' ἀπαγγελεῖς λόγοις.
ἄγγ. Ορᾶτ', ἄπιστον ὡς γυναικεῖον γένος.
Μέτεσί θ' ὑμῖν τῆς πεπρᾶγμένων μέρος.
χο. Μαίνῃ. τί δ' ἡμῖν τῶν ξένων δρασμοῦ μέτα; 1300
ἄγγ. Οὐκ εἰ κρατοιούτων πρὸς πύλας ὅσον τάχος;
χο. Οὔ. πρίν γ' ἂν εἴπαι τοῦπος ἑρμηνεὺς τόδε.
Εἴτ' ἔνδον, εἴτ' οὐκ ἔνδον ἀρχηγὸς χθονός.
ἄγγ. Ὦ χαλᾶτε κλῆθρα, τοῖς ἔνδον λέγω.
Καὶ δεσπότῃ σημαίνω θ', ὡς ἐκ πύλαις 1305
Πάρειμι, κἀγὼ φόρτον ἀγγέλων κακῶν.

Extra hanc aulam, dominum terræ.
Cho. Quid verò est? num oportet me non iussam loqui?
Nun. Abierunt euanidi duo adolescentes
Consilio filiæ Agamemnonis 1290
Fugientes ex hac terra, & venerandam statuam
Accipientes in sinu nauis Græcæ.
Cho. Dicis rem incredibilem: quem autem videre cupis
Regem *huius* terræ, iam ex templo celeriter abiit.
Nun. Quò? oportet enim eum scire quæ *nunc* fiunt. 1295
Cho. Nescimus. Quare abi, & persequere ipsum.
Vt cùm eum nactus fueris, nuncies ei ista verba.
Nun. Videte, quàm perfidiosum sit genus muliebre,
Et vos estis participes horum facinorum.
Cho. Insanis: quid enim nobis negotij est cum fuga hospitum? 1300
Nun. Non ibis ad portam regis quàm celerrimè?
Cho. Non, priusquam interpres aliquis dixerit hoc verbum,
Intúsne sit, an non, princeps *huius* agri.
Nun. Heus aperite fores, vobis dico qui intus estis,
Et Regi dicite, quòd ad fores 1305
Adsim, nuncians nouorum pondus malorum.

θό. Τίς ἀμφὶ δῶμα θεᾶς τόδ' ἵησιν βοάν,
Πύλας ἀράξας, φόβον πέμψας ἔσω;
ἄγγ. Ψευδῆς ἔλεγον αἵδε, κἀμὲ ἀπήλαυνον δόμων.
Ως ἐκ πόδ' ἦς. σὺ δ' ἦσθ' οἴκων ἔνδον. 1310
θό. Τί προσδοκῶσαι κέρδος, ἢ θηρώμεναι;
ἄγγ. Αὗτις τὰ τῆσδε σημανῶ. τὰ δ' ἐν ποσὶ
Παρόντ', ἄκουσον. ἡ νεᾶνις, ἣ νῦν δὲ
Βωμοῖς παρίστατ' Ιφιγένεια, ἔξω χθονὸς
Σὺν τοῖς ξένοισιν οἴχεται, σεμνὸν θεᾶς 1315
Αγαλμ' ἔχουσα δόλια δ' ἐν ἐμοὶ καθάρματα.
θό. Πῶς φῆς; τί πνεῦμα συμφορᾶς κεκτημένη;
ἄγγ. Σώζουσ' Ορέστη. τοῦτο γὰρ σὺ θαυμάσῃ.
θό. Τὸ ποῖον; ἆρ' ὃν Τυνδαρὶς τίκτει κόρη;
ἄγγ. Ὃν τοῖς δε βωμοῖς θεᾶ καθιστώσατο. 1320
θό. Ὦ θαῦμα. πῶς σε μεῖζον ὀνομάσας τύχω;
ἄγγ. Μὴ νοῦν θῇς τρέψῃς σὸν φρένα, ἀλλ' ἄκουέ μου.
Σαφῆς δ' ἀθρήσας, καὶ κλύων, ἐκφρόντισον,
Διωγμὸς ὅστις τοῖς ξένοις θηράσεται.
θό. Λέγ'. οὐ γὰρ εἶσας. οὐ γὰρ ἀγχίπολιν πόρον 1325
Φεύγουσιν, ὥστε λῆξαι φυγεῖν τοὐμὸν δόρυ.

Tho. Quis circa domum istam deæ excitat clamorem,
Fores pulsans, & terrorem mittens intrò?
Nun. Hæ mentitæ sunt, & abegerunt me à domo *dicentes*
Quòd extrà esses. tu tamen eras domi. 1310
Tho. Quod lucrum expectantes, aut *quid* venantes?
Nun. Postea dicam quæ ad has pertinent: quæ verò ante pedes
Iam sunt, audi. puella, quæ hîc
Aris astabat, *sacrisque præerat*, Iphigenia extra hanc terram
Cum hospitibus abiit, venerandam deæ 1315
Statuam habens. simulatæ enim erant illæ expiationes.
Tho. Quid ais? quis flatus calamitosus eam impulit?
Nun. Vt seruaret Orestem. hoc enim tu miraberis.
Tho. Quem? Num illum Tyndaridis filium?
Nun. Illum, quem consecrauerat deæ ad hanc aram. 1320
Tho. O portentum: quo enim alio grauiore nomine te compellem.
Nun. Ne huc vertas tuam mentem, *ne hoc animo voluas*: sed audi me,
Et clarè considerans, & audiens cogita,
Qui exercitus insequens venetur eos.
Tho. Dic: rectè enim mones: non enim vicinum nauigantes mare 1325
Fugiunt, vt possint effugere meam hastam.

Universidad de Deusto Biblioteca

ἀγγ. Ἐπεὶ πρὸς ἀκτὰς ἤλθομεν θαλασσίας,
Οὖναῦς Ὀρέστου κρύφιος ἐν ὡρμισμένη,
Ἡμᾶς μὲν, οὓς σὺ δεσμὰ συμπέμπεις ξένων
Ἔχοντας, ἐξένευσ' ἀποστῆναι πρόσω
Ἀγαμέμνονος παῖς, ὡς ἀπόῤῥητον φλόγα 1330
Θύουσα, καὶ καθαρμὸν, ὃν μετῴχετο.
Αὐτὴ δ' ὄπισθε δέσμ' ἔχουσα τοῖν ξένοιν
Εἰσῆιξε χερσί. καὶ τάδ' ἐν ὑποπτα μὲν,
Ἤρεσκε μέν τοι σοῖσι πρεσβεύτοις, ἄναξ.
Χρόνῳ δ', ἵν' ἡμῖν δρᾶν τι δὴ δοκῇ πλέον, 1335
Ἀνωλόλυξε, καὶ κατῆδε, βάρβαρα
Μέλη ματεύουσ', ὡς φόνον νίζουσα δή.
Ἐπεὶ δ' ἄφρον ἦμεν ἡμεν χρόνον,
Εἰσῆλθεν ἡμᾶς, μὴ λυθέντες οἱ ξένοι,
Κτάνοιεν αὐτὼ, δραπέτας τ' οἰχοίατο. 1340
Φόβῳ δ' ἀ μὴ χρὴ εἰσορᾶν, καθήμεθα
Σιγῇ. τέλος δ' πᾶσιν ἐν αὐτὸς λόγος,
Στείχειν ἵν' ἦσαν, καίπερ οὐκ ἐωμένοις.
Κἀνταῦθ' ὁρῶμεν Ἑλλάδος νεὼς σκάφος,
Ταρσῷ κατήρει πίτυλον ἐπιρρωμένον, 1345

Nun. Postquam venimus ad littus marinum,
Vbi nauis Orestis latens erat appulsa,
Nobis quidem, quos tu cum *ista* misisti vincula hospitum
Tenentes, nutu significauit, vt recederemus procul, 1330
Agamemnonis filia, tanquam arcanum ignem
Sacrificatura, & purificationem, quam apparabat.
Ipsa verò retrò vincula tenens hospitum
Ibat manibus, & hæc erant quidem *nobis* suspecta,
Placebant tamen tuis ministris, ô Rex. 1335
Tandem verò (vt nobis aliquid ampliùs videretur agere)
Vlulauit, & cantauit, barbara
Carmina quærens, quasi cædem iam ablueret, *ac expiaret*.
Posteaquam autem diu sedimus,
Venit nobis in mentem *timere*, ne soluti hospites 1340
Interficerent eam, & effugerent.
Metu tamen ne videremus ea, quæ non oportebat videre, sedimus
Tacitè. tandem verò omnibus eadem fuit sententia,
Ire eò, vbi illi essent, etiamsi *nobis hoc* non concederetur.
Ibi verò vidimus Græcæ nauis scapham
Remis sublimibus vt alis instructam, & ad impetum cursus paratam. 1345

Ναύτας τε πεντήκοντ' ἐπὶ σκαλμοῖς πλάτας
Ἔχοντας. οὐκ δεσμοῖς ἐν τοὺς νεανίας
Ἐλεύθερος πρύμνηθεν ἑστῶτας νεώς.
Κοντοῖς ἐν πρῴρας εἶχον. οἱ δ' ἐπωτίδων 1350
Ἀγκύρας ἐξανῆπτον. οἱ ἐν κλίμακας
Σπεύδοντες, ἦγον χερσὶν πρυμνήσια.
Πόντῳ ἐν δόντες τὼ ξένω καθίεσαν.
Ἡμεῖς δ' ἀφειδήσαντες, ὡς ἐσείδομεν
Δόλια τεχνήματ', εἰχόμεθα τᾶς ξένης, 1355
Πρυμνησίων τε καὶ δι' εὐθυπορείας,
Οἴακας ἐξηρεῦμεν εὐπρύμνου νεώς.
Λόγοι δ' ἐχώρουν, τίνι λόγῳ πορθμεύεσι,
Κλέπτοντες οὐκ γῆς ξέανον, καὶ θυηπόλον;
Τίνος, τίς ὤν, τίνος δ' ἀπεμπολᾶς χθονός; 1360
Ὁ δ' εἶπ', Ὀρέστης τῆσδ' ὄμαιμος, ὡς μάθοις,
Ἀγαμέμνονος παῖς, τὴν δ' ἐμὴν κομίζομαι
Λαβὼν ἀδελφὴν, ἣν ἀπώλεσ' οὐκ δόμων.
Ἀλλ' ἡδὺν ἦγον εἰχόμεθα τᾶς ξένης,
Καὶ πρὸς σ' ἔπεσαν διεβιαζόμεθ' ἀνιν. 1365
Ὀθεν τὰ δεινὰ πλήγματ' ἐν χρειάδων.

Et nautas quinquaginta qui remos in scalmis
Tenebant. & à vinculis adolescentes
vidimus liberos in puppi nauis stantes.
Contis verò proras regebant. Alij verò ad epotidas 1350
Anchoras suspendebant, alij autem *per* scalas
Properantes, expediebant manibus rudentes.
Maríque committentes hospitam, *in nauem* demiserunt.
Nos verò non parcentes *nobis, ut labori*, quum vidimus
Dolosas artes, hærebamus hospitæ, 1355
Rudentibúsque, *non dimittentes illam*, & per gubernacula *euntes*,
Auferebamus clauos bene munitæ nauis.
Oriebatur autem orationis certamen: Quare mare traiicitis,
Surreptam absportantes ex *hoc* agro Deæ statuam, & sacerdotem?
Cuius *rei causa*? quis existens hanc ex *hoc* agro vt emptam auehis? 1360
Ille respondit, Orestes huius frater, vt scias,
Filius Agamemnonis, meam aueho
Sororem nactus, quam amiseram ex ædibus *ablatam*.
Verùm nihilominùs retinebamus hospitam,
Et per vim ipsos cogere conabamur, vt *nos* ad te sequeretur. 1365
Vnde sæuæ plagæ erant genarum.

Κεῖνοί τε γὰρ σίδηρον οὐκ εἶχον χερῖν,
Ἡμεῖς τε. πυγμαὶ δ' ἦσαν ἐγκρατούμεναι,
Καὶ κοὐδ' ἀπ' ἀμφοῖν τῶν νεανίαιν ἅμα
Εἰς πλευρὰ, καὶ πρὸς ἧπαρ ἠκοντίζετο,
Ὥστε ξυναπθεῖν, καὶ συναποκαμεῖν μέλη,
Δεινοῖς ὃ σημάτεσιν ἐσφραγισμένοι,
Εφεύγομεν πρὸς κρημνόν. οἱ μὲν ἐν κάρᾳ
Κάθαιμ' ἔχοντες τραύματ', οἱ δ' ἐν ὄμμασιν.
Οχθοις δ' ὑπεραθέντες, εὐλαβεστέρως
Εμαρναμεθα, & πέτροις ἐβάλλομεν.
Αλλ' εἶργον ἡμᾶς τοξόται, πρύμνης ἐπι
Σταθέντες, ἰοῖς, ὥστ' ἀναστῆναι πρόσω.
Κἂν τῷδε, δεινὸς γὰρ κλύδων ὠκειλε ναῦν
Πρὸς γῆν, φόβῳ δ' ἐν ναυάταις πέγξαι πόδα,
Λαβὼν ὀρέστης ὦμον εἰς ἀριστερὸν,
Βαὶ εἰς θάλασσαν, κάτω κλίμακος θορὼν,
Εθηκ' ἀδελφὴν ἐντὸς εὐσήμου νεώς.
Τὸ δ' οὐρανοῦ πέσημα, τοῦ Διὸς κόρης
Αγαλμα, νηὸς ἐκ μέσης ἐφθέγξατο
Βοήν τιν'. ὦ γῆς Ελλάδος ναῦται νεώς,

Illi enim ferrum non habebant *in* manibus,
Neque nos. Sed pugnis cum ſtrepitu res gerebatur,
Et manus ab vtroque iuuene ſimul
In latera *noſtra*, & in hepar iniectæ ferebantur,
Ita vt committerentur, & defatigarentur membra.
Nos autem malis notis ſignati
Fugimus in locum arduum, alij quidem in capite
Habentes cruenta vulnera, alij verò in oculis.
In tumulis verò ſtantes, cautiùs, *ac tutiùs*
Pugnabamus, & ſaxa iaciebamus.
Verùm arcebant nos ſagittarij, in puppi
Stantes, telis, vt repellerent *nos* procul.
Tunc autem (magnus enim fluctus impulerat nauim
Ad terram: nautæ autem non audebant humectare pedem:)
Sublatam Oreſtes in ſiniſtrum humerum,
Progreſſus in mare, & per ſcalas ſaltans,
Collocauit ſororem in inſigni naui.
Tunc autem quæ de cælo cecidit *deæ* Iouis filiæ
Statua, ex media naue edidit
Vocem quandam: ô terræ Græcæ nautæ nauis,

Λάβεσθε κώπης, ῥοθιά τε λευκαίνετε.
Εχομεν γὰρ, ὥνπερ οὕνεκ' Εὔξεινον πόρον
Συμπληγάδων ἐσωθεν εἰσεπλεύσαμεν.
Οἱ δ' στεναγμὸν ἡδὺν ἐκβρυχώμενοι,
Επαισαν ἅλμιον. ναῦς δ' ἕως μὲν ἐντὸς ἦν
Λιμένος, ἐχώρει. στόμια διαπερῶσα δ',
Λάβρῳ κλύδωνι συμπεσοῦσ' ἠπείρατο.
Δεινὸς γὰρ ἐλθὼν αὔεμος ἐξαίφνης, νεὼς
Ωθει πάλιν πρυμνήσι'. οἱ δ' ἐκαρτέρουν,
Πρὸς κῦμα λακτίζοντες. γῆν δ' πάλιν
Κλύδων παλίρροις ἦγε ναῦν. σταθεῖσα δ'
Αγαμέμνονος παῖς, εὔχατ'. ὦ Λητοῖς κόρη,
Σῶσόν με τὴν σὴν ἱέρειαν, πρὸς Ελλάδα
Εκ βαρβάρου γῆς, καὶ κλοπᾶς σύγγνωθ' ἐμοῖς.
»Φιλεῖς δ' σὺ σὸν κασίγνητον, θεά.
»Φιλεῖν δ' κἀμὲ τοὺς ὁμαίμονας δόκει.
Ναῦται δ' ἐπευφήμησαν εὐχαῖσι κόρης
Παιᾶνα, γυμνὰς ἐκ χερῶν ἐπωμίδας
Κώπῃ προσαρμόσαντες, ἐκ κελεύσματος.
Μᾶλλον δ' μᾶλλον πρὸς πέτρας ἤει σκάφος.

Incumbite remis, fluctúſque *pulſantes* albos facite.
Habemus enim hæc, propter quæ Euxinum pontum
Inter Symplegades nauigauimus.
Illi verò frementes dulcem gemitum,
Percuſſerunt mare. nauis autem donec erat in
Portu, procedebat. penetrans verò per oſtium
Repellebatur incidens in vehementem fluctum.
Vehemens enim ventus ſubitò ortus, nauis
Pellebat retrò rudentes. Hi verò ſuſtinebant *impetum*,
Repugnantes contra fluctum: rurſum autem ad terram
Fluctus refluus impulit nauim. ſtans autem
Agamemnonis filia cœpit precari: O Latonæ filia
Serua me tuam ſacrificulam, *ut ueniam* in Græciam
Ex *hac* terra barbara, & ignoſce meo furto,
» Amas enim & tu tuum fratrem, ô Dea.
» Et me quoque conſanguineos amare puta.
Nautæ verò puellæ preces exceperunt acclamantes fauſtum
Pæana, nudos manuum lacertos
Adplicantes ad remos adhibita exhortatione.
Magis autem atque magis ibat nauis verſus ſcopulum.

Κ' ὦ μὴ ὗς εἰς θάλασσαν ὡρμήθη ποσὶν,
Ἄλλοι δ' πλεκτὰς ἐξαπῆσαν ἀγκύρας.
Κἀγὼ μὴ οὐδὶς ὠθεῖς σὲ δεῦρ' ἀπεστάλην,
Σοὶ πᾶς σκεῦθεν σημανῶν ἄναξ τύχας. 1410
Ἀλλ' ἕρπε, δεσμὰ Ϛ βόρκοις λαβὼν χερῶν.
Εἰ μὴ γὰρ οἶδμα νηνέμων γενήσεται,
Οὐκ ἔστιν ἐλπὶς τοῖς ξένοις σωτηρίας.
Πόντου δ' ἀνάκτωρ, Ἰλιόν τ' ἐπισκοπεῖ,
Σεμνὸς Ποσειδῶν, Πελοπίδαις δ' ἐναντίος. 1415
Καὶ νεῦ παρέξει τὸν Ἀγαμέμνονος γόνον
Σοὶ, κ' πολίταις, ὡς ἔοικεν, ἐν χερῶν,
Λαβεῖν τ' ἀδελφὴν, ἣ φόνου τὸν Αὐλίδι
Ἀμνημόνευτον θεᾷ πεσοῦσ' ἀλίσκεται.
χο. Ὦ τλῆμον Ἰφιγένεια, συγγόνου μέτα 1420
Θανῇ, πάλιν μολοῦσα δεσποτῶν χέρας.
θό. Ὦ πάντες ἀστοὶ τῆς δε βαρβάρου χθονὸς,
Οὐκ εἶα πώλοις ἐμβαλόντες ἡνίας,
Παράκτιοι δραμεῖσθε, κἀκβολὰς νεὼς
Ἑλληνίδος δέξεσθε; σὺν δ' τῇ θεᾷ 1425
Σπεύδοντες, ἄνδρας δυσεβεῖς θηράσετε;

Et alius quidem in mare pedum saltu ruit,
Alij verò tortas religabant anchoras.
Ego verò statim huc missus sum,
Vt tibi rex significem quomodo illic se res habeant. 1410
Quamobrem vade, vinculis laqueisque manu correptis.
Nisi enim mare fiat placidum,
Nulla spes salutis est hospitibus *reliqua*.
Rex enim maris curam gerit Ilij,
Venerandus Neptunus: hostis autem est Pelopidarum. 1415
Et nunc tradet Agamemnonis filium
Tibi, & *tuis* ciuibus (vt par est) in manus,
Et *dabit* vt recipias *eius* sororem, quæ cædem *in* Aulide
Immemorem *salutis* prodens à Dea deprehenditur.
Cho. O misera Iphigenia, vnà cùm fratre 1420
Morieris, iterum rediens *sub* manus dominorum.
Tho. O cuncti ciues huius barbaricæ terræ,
Eia, non equis iniicientes frena,
Ad littus curretis? & eruptiones, *fugámque* nauis
Græcanicæ excipietis? & adiuuante dea
Festinantes, capietis impios viros? 1425

Οἱ δ' ὠκυπομπὰς ἔλξετ' εἰς πόντον πλάτας,
Ὡς ἐκ θαλάσσης, ἐκ τε γῆς ἱππευόμενοι
Λαβόντες αὐτοὺς, ἢ κατασύφλου πέτρας
Ῥίψωμεν, ἢ σκόλοψι πήξωμεν δέμας; 1430
Ὑμᾶς δ', τὰς τῆδε δ' ἱερείας βυθόμαντιν,
Γυναῖκας, αἷς δὴ λοιπὸν ἐν σχολῇ λάβω,
Ποινασόμεθα. νῦν δ' τῆδ' πεσκεμμένῳ
Σπουδῇ ἔχοντες, οὐ μενοῦμεν ἥσυχοι.
Ἀθ. Ποῖ ποῖ δίωγμὸν τόνδε πορθμεύεις, ἄναξ 1435
Θόας; ἄκουσον τῆσδ' Ἀθηναίας λόγοις.
Παῦσαι διώκων, ῥεῦμά τ' ἐξορμῶν στρατοῦ.
Πεπρωμένοις γὰρ θεσφάτοισι Λοξίου,
Δεῦρ' ἦλθ' Ὀρέστης, τῆδ' τ' Ἐρινὺς χὠ λόγος
Φεύγων, ἀδελφῆς τ' Ἄργος εἰσπέμψων δέμας, 1440
Ἄγαλμά θ' ἱερὸν εἰς ἐμὴν ἄξων χθόνα.
Πρὸς μὲν σ' ὅδ' ἡμῖν μῦθος. ὃν δ' ἀποκτενεῖν
Δοκεῖς Ὀρέστην, πρὸς τίνα λαβὼν σάλον,
Ἤδη Ποσειδῶν χάριν ἐμὴν ἀκύμονα
Πόντου τίθησι, ναῦς πορθμεύων πλάτῃ. 1445
Μαθὼν δ' Ὀρέστα τὰς ἐμὰς ὑπηρεσίας,

Alij verò trahetis in mare naues celeres,
Vt mari, & terra, equestribus copiis
Captos ipsos, aut *de* aspera rupe
Præcipites demus, aut palis *ipsorum* figamus corpora? 1430
Vos autem horum consiliorum conscias
Mulieres, postea quum ocium nactus fuero,
Puniam. nunc enim in præsentium *rerum*
Studium intenti, non manebimus quieti.
Min. Quónam, quò manum hanc *fugientes* insequentem ducis, ô Rex 1435
Thoas? Audi huius Mineruæ verba.
Hos desine persequi, & fluctum excitare exercitus.
Fatalibus enim oraculis Apollinis
Huc venit Orestes, iram Erinnydum
Fugiens, & sororem Argos reducturus, 1440
Statuámque sacram in meum laturus agrum.
Et hæc quidem ad te nostra *est* oratio. Quem verò occidere
Decreuisti Orestem, marinis interceptum procellis, *illum*
Iam in meam gratiam Neptunus tutum à periculo fluctuum
Maris facit, *eum per maris* dorsa transmittens remo. 1445
Tu verò Orestes audiens mea mandata,

(Κλύεις γὰρ αὐδῶ, καίπερ ἀπεῶν, θεᾶς)
Χώρει λαβὼν ἄγαλμα, σύγγονόν τε σῶ.
Ὅταν δ' Ἀθήνας τὰς θεοδμήτους μόλῃς,
Χώρος τίς ἐστιν Ἀτθίδος πρὸς ἐσχάτοις 1450
Ὀρθοῖσι, γείτων δειράδος Καρυστίας,
Ἱερὸς, Ἁλαί νιν δῆμος ὀνομάζει λεώς,
Ἐν τῷδε πήξας ναὸν, ἵδρυσον βρέτας,
Ἐπώνυμον τῆς Ταυρικῆς, πόνων τε σῶν,
Οὓς ἐξεμόχθεις πεῖπολῶν κατ' Ἑλλάδα, 1455
Οἰστροῖς Ἐρινύων. Ἀρτεμιν δέ νιν βροτοὶ
Τοὐλοιπὸν ὑμνήσουσι Ταυροπόλον θεάν.
Νόμον τε θέσθε τόνδε, ὅθ' ἑορτάζῃ λεὼς
Τῆς σῆς σφαγῆς ἄποινα· δοκεῖτω ξίφος
Δέρῃ πρὸς ἀνδρὸς, αἷμά τ' ἐξαννυέτω 1460
Ὁσίας ἕκατι θεᾶς, ὅπως τιμὰς ἔχῃ.
Σὲ δ' ἀμφὶ σεμνὰς Ἰφιγένεια κλίμακας
Βραυρωνίας δεῖ τῆσδε κληδουχεῖν θεᾶς.
Οὗ καὶ τεθάψῃ κατθανοῦσα, καὶ πέπλων
Ἀγάλματά σοι θήσουσ', εὐπλώκοις ὑφὰς, 1465
Ἃς αἱ γυναῖκες ἐν τόκοις ψυχορραγεῖς

(Audis enim Deæ vocem, licèt præsens non adsis)
Vade accepta statua, & tua sorore.
Et cùm veneris Athenas diuinitus conditas,
Est quidam locus in extremis Atticæ 1450
Finibus, vicinus littori Carystio,
Sacer, quem meus populus *nunc* vocat Halas:
Illic extructo templo, colloca statuam
Cognominem Tauricæ *Dianæ*, & tuorum laborum,
Quos tulisti oberrans per Græciam, 1455
Agitatus stimulis Erynnidum. Dianam verò ipsam homines
Posthac celebrabunt Tauricam Deam.
Et hanc legem pone, quando populus celebrabit festum
Tuæ à cæde liberationis, admoueat ensem
Ad *alicuius* viri ceruicem, & sanguinem eliciat 1460
Propter sanctam deam, vt *debitos* honores habeat.
Te verò ô Iphigenia, ad scalas sacras
Brauronias oportet esse ædituam huius deæ.
Vbi etiam sepelieris mortua, & peplorum
Monumenta tibi ponent, texta serica, 1465
Quæ mulieres in partu animam erumpentes

Λείπωσ' ἐν οἴκοις. τάσδε δ' ἐκπέμπειν χθονὸς
Ἑλλωίδας γυναῖκας ἀξιοῦμεν,
Γνώμης δικαίας, οὐδὲν ἐκσώσαι σέ,
Καὶ πρίν γ' Ἀρείοις ἐν πάγοις ψήφοις ἴσαις 1470
Κρίνασ', Ὀρέστα, καὶ νέμω μ' εἰς ταυτόγε,
Νικᾶν, ἰσήρεις ὅστις αὖ ψήφοις λάβῃ.
Ἀλλ' ἐκκομίζου σῶν κασίγνητον χθονὸς,
Ἀγαμέμνονος παῖ, καὶ σὺ μὴ θυμοῦ Θόας.
Θό. Ἄναξ Ἀθάνα, τοῖσι σοῖς θεῶν λόγοις 1475
» Ὅστις κλύων ἄπιστος, οὐκ ὀρθῶς φρονεῖ.
Ἐγὼ δ' Ὀρέστῃ τ', εἰ φέρων βρέτας θεᾶς
» Βέβηκ', ἀδελφῇ τ', οὐχὶ θυμοῦμαι. Τί γὰρ
» Πρὸς τοὺς σθένοντας θεοὺς ἀμιλλᾶσθαι καλόν;
Ἰόντων εἰς σῶν αὐθεᾶς ἀγάλματι 1480
Γᾶν, καθιδρύσαιντό τ' εὐτυχοῦς βρέτας.
Πέμψω δὴ καὶ τάσδ' Ἑλλάδ' εἰς εὐδαίμονα
Γυναῖκας, ὥσπερ σὸν κέλευσμ' ἐφίεσαι.
Παύσω δὴ λόγχην, οὐ ἐπάγομαι ξένοις,
Νηῶν τ' ἐρετμά. σοὶ τάδ' ὡς δοκεῖ θεὰ, 1485
» Αἰνῶ. τὸ γὰρ χρεών σου τε, κἀθεῶν κρατεῖ.

Reliquerint in ædibus. has autem vt educas ex *hac* terra
Mulieres Græcas *tibi* mando,
Iusto consilio, quia te seruaui,
Et priùs in Martio pago paria suffragia 1470
Iudicans *de tuo parricidio, tibi dedi*, ô Orestes, & eadem lege *uolo*,
Vt *posthac in iudicio* vincat, quisquis paria suffragia habuerit.
Quamobrem educ tuam sororem ex *hoc* agro,
O fili Agamemnonis, & tu ne irascaris Thoas.
Tho. Regina Minerua, deorum præceptis 1475
» Quisquis *hæc* audiens, non paret, *is* non rectè sentit, *non sapit*.
Ego igitur Oresti, si auferens statuam deæ
» Abiit, & *eius* sorori, non irascor. Quid enim
» Aduersus potentes Deos certare decet?
Eant cum statua deæ in tuam 1480
Terram, & feliciter statuam *ibi* collocent.
Mittam verò & has in Græciam beatam
Mulieres, quemadmodum mandat tua vox,
Et retinebo exercitum, quem eram missurus contra hospites,
Et nauium remos. Hæc *enim* quia tibi, ô Dea, placent, *ideo* 1485
» Laudo. Nam & tua, & Deorum fatalis voluntas vincit.

Universidad de Deusto Biblioteca

ἀθη. Ἰτ' ὦ πνοαὶ ναυσθλοῦσαι τὸν Ἀγαμέμνονος
Παῖδ' εἰς Ἀθήνας. συμπορεύσομαι δ' ἐγώ,
Σώζουσ' ἀδελφῆς τῆς ἐμῆς σεμνὸν βρέτας.

ΑΝΑΠΑΙΣΤΟΙ.

Ἰτ' ἐστ' εὐτυχίᾳ τῆς σωζομένης 1490
Μοῖραι, δαίμονες ὄντες.
χο. Ἀλλ' ὦ σεμνὴ θεά τ' ἀθανάτοις,
Καὶ θεὰ θνητοῖς, Παλλὰς Ἀθάνα,
Δρᾶσομεν οὕτως ὡς σὺ κελεύεις.
Μάλα γὰρ τερπνὸν, κἀνέλπιστον 1495
Φήμην ἀκοαῖσι δεδεγμαι.
Ὦ μέγα σεμνὴ νίκη, τὸν ἐμὸν
Βίοτον κατέχοις,
Καὶ μὴ λήγοις στεφανοῦσα.

Εὐριπίδου Ἰφιγένεια ἡ ἐν Ταύροις.

Min. Ite ô auræ naui ducentes Agamemnonis
Filium Athenas. Comitabor autem *ipsos* & ego,
Seruans meæ sororis venerandam statuam.
Ite propter felicitatem *uos præter spem* seruantis 1490
Fati, felices existentes.
At ô veneranda & inter immortales,
Cho. Et inter mortales, Pallas Minerua,
Faciemus vt tu iubes.
Admodum enim iucundum, & insperatum 1495
Nuncium auribus accepi.
O valde veneranda victoria, meam
Vitam *semper* occupes,
Nec *unquam* desinas *eam* coronare.

Finis Iphigeniæ in Tauris.

ΥΠΟΘΕΣΙΣ ΡΗΣΟΥ.

Ῥῆσος, παῖς μὲν Στρυμόνος τοῦ ποταμοῦ, καὶ Τερψιχόρης Μουσῶν μιᾶς. Θρᾴκων δὲ ἡγούμενος εἰς Ἴλιον ἦλθε νυκτὸς, στρατευομένων τῶν Τρώων ἐπὶ τὰς ναῦς τῶν Ἑλλήνων. τοῦτον Ὀδυσσεὺς καὶ Διομήδης κατάσκοποι ὄντες, αἱροῦσιν, Ἀθηνᾶς αὐτοῖς ὑποθεμένης, ὡς μέγαν ἐσόμενον τοῖς Ἕλλησι κίνδυνον ἐκ τούτου. Τερψιχόρη δὲ ὀφθεῖσα, τὸ τοῦ παιδὸς σῶμα αὐείλετο. Τὸ δὲ δρᾶμα ἔνιοι νόθον ὑπενόησαν, ὡς οὐκ ὂν Εὐριπίδου. τὸν γὰρ Σοφόκλειον μᾶλλον ὑποφαίνει χαρακτῆρα ἐν μέν τοι τῇς διδασκαλίαις, ὡς γνήσιον ἐπιγέγραπται, καὶ ἡ τῶν τὰ μετάρσια δὲ ἐν αὐτῷ πολυπραγμοσύνη, τὸν Εὐριπίδην ὁμολογεῖ. ἡ σκηνὴ τοῦ δράματος ἐν Τροίᾳ. ὁ δὲ χορὸς, συνέστηκεν ἐκ φυλάκων Τρωϊκῶν, οἳ καὶ προλογίζουσι. περιέχει δὲ νυκτεγερσίαν.

ARGVMENTVM RHESI.

Rhesus filius quidem fuit Strymonis fluuij, & Terpsichores Musarum vnius: Thracum verò dux, ad Ilium noctu peruenit, Troianis habentibus castra ad naues Græcorum. Hunc Vlysses & Diomedes exploratores existentes interficiunt, Minerua ipsos admonente, quòd ex ipso Græcis magnum immineret periculum. Terpsichore verò apparens, filij cadauer ad sepulturam sustulit. Quidam autem hanc fabulam subdititiam esse existimant, tanquam non sit Euripidis. Sophoclis enim orationis genus magis refert. Sed in catalogo fabularum tanquam legitima inscripta est. Etiam de cælestibus rebus curiosa tractatio, Euripidem autorem arguit. Scena huius fabulæ est in Troia. Chorus constat ex vigilibus Troianis, qui Etiam proloquuntur. Continet autem nocturnam excitationem, id est, Troianorum ex somno excitatorum congregationem.

Universidad de Deusto Biblioteca

ΤΑ ΤΟΥ ΔΡΑΜΑΤΟΣ ΠΡΟΣΩΠΑ.

ΧΟΡΟΣ ΦΥΛΑΚΩΝ.
ΕΚΤΩΡ.
ΑΙΝΕΙΑΣ.
ΔΟΛΩΝ.
ΑΓΓΕΛΟΣ.
ΠΟΙΜΗΝ.
ΡΗΣΟΣ.
ΟΔΥΣΣΕΥΣ.
ΔΙΟΜΗΔΗΣ.
ΑΘΗΝΑ.
ΠΑΡΙΣ.
ΜΟΥΣΑ.
ΡΗΣΟΥ ΗΝΙΟΧΟΣ.

Προλογίζει ὁ Χορός.

PERSONAE HVIVS FABVLÆ SVNT HÆC:

CHORVS VIGILVM.
HECTOR.
AENEAS.
DOLON.
NVNCIVS.
PASTOR.
RHESVS.
VLYSSES.
DIOMEDES.
MINERVA.
PARIS.
MVSA.
RHESI AVRIGA.

Prologũ autem agit Chorus.

ΕΥΡΙΠΙΔΟΥ ΡΗΣΟΣ.

ΑΝΑΠΑΙΣΤΟΙ.

Βᾶθι πρὸς δίνας τὰς Εκτορέοις
Τὶς ὑπαστις ὢν ἀγρυπνος βασιλέων,
Ει τυχοφόρων δέξαιτο νέων
Κλῆδόνα μύθων,
Οἳ περιάμοιρον νυκτὸς φρουρὰν
Πάσης στρατιᾶς

EVRIPIDIS RHESVS.

Chorus.

Vade ad cubile Hectoreum
Aliquis ſcutatorum regum vigil, *ut ſcias*
An acceperit *de* nouis militibus *opem* Troiæ *laturis*
Nuncium *aliquem* verbis expreſſum, *eat inquam aliquis eorum,*
Qui quadripartitam noctis vigiliam
Totius exercitus.

Πόλεως

Πόλεως Τροίας προκάθιωπαι.
Λῦσον βλεφάρων γοργωπὸν ἕδραν,
Λεῖπε χαμεύνας φυλοστρότους,
Εκτωρ. καιρὸς γὰρ ἀκοῦσαι.
ἔκ. Τίς ὅδ' ὦ φίλος εἶ; φθέγξαι, τίς αὐτήρ;
Τί τὸ σῆμα θροεῖ;
Τίνες ὀκ νυκτὶ πὰς ἡμετέρας
Κοίτας πλάθουσ'; ἐνέπειν χρή.
χο. Φύλακες στρατιᾶς. Εκτ. τί φέρῃ θορύβῳ;
χο. Θάρσει. Εκτ. θαρσεῖ.
Μῶν τις δόλος ἐκ νυκτὸς; χο. ὀκέτι.
ἔκ. Τί σὺ γὰρ φυλακὰς πολιπὼν ἤδη,
Κινεῖς στρατιὰν, εἰ μή τιν' ἔχων
Νυκτηρεσίαν; ὀκ οἶσθα δορὸς
Πέλας ἀργείου νυχίαν ἡμᾶς
Κοίταν πανόπλοις κατέχουσας;
χο. Οπλίζου χέρα σύμμαχον Εκτορ.
Βᾶθι πρὸς δίνας,
Οτρυνε' ἔγχος ἀείρειν. ἀφύπνισον.
Πέμπε φίλοις ἱέναι ποτὶ σὸν λόχον.

Ante Troianam vrbem ſedendo obeunt.
Solue trucem ſedem palpebrarum,
Relinque lectos humiles, ex foliis ſubſtratis factos
Hector: tempus enim *eſt* audire.
Hec. Quiſnam hîc es ô amice? dic, quis vir?
Quid hoc ſignum ſibi vult?
Quinam per noctem ad noſtra
Cubilia appropinquant? dicendum eſt.
cho. Vigiles exercitus. Hec. Quid affers tam turbulenter?
cho. Bono ſis animo. Hec. Sum bono animo.
Num quis dolus de nocte, *i. noctu nobis ab hoſte ſtructus eſt?* ch. Nondum.
Hec. Quid ergo tu cuſtodiis iam deſertis,
Turbas exercitum, niſi habes aliquam
Nocturnam nunciationem? non ſcis exercitum
Prope Argiuum, nocturnum nos
Cubile habere in armis? *i. armatos agere excubias?*
cho. Arma ſociam manum, *i. ſocios*, Hector.
Vade ad cubilia *aliorum:*
Hortare vt haſtam tollant, excita à ſomno,
Mitte amicos vt veniant ad tuam cohortem.

Αρμόσατε φαλίοις πτερὰς ἵππους.
Τίς δ' εἶσ' ὁδὸν Παιθοίδαν, ἢ τὸν
Εὐρώπας Λυκίων ἀγὸν ἀνδρῶν; 30
Πῇ σφαγίων ἔφοροι;
Πῇ ὁ γυμνητῶν μουσάρχοι;
Τοξοφόροι τε φρυγῶν;
Ζεύγνυτε κερόεντα τόξα νευραῖς.
Ἑκ. Τὰ μὲν ἀγγέλλεις δείματ' ἀκούειν,
Τὰ δ' θεραστύεις κοὐδὲν καθαρῶς, 35
Ἀλλ' ἢ κεροῦσι Πανὸς τρομερᾷ
Μάστιγι φοβῇ φυλακὰς ὁ λιπών,
Κινεῖς τραλιαί; τί θεῖς; τί σε φῶ
Νέον ἀγγέλλειν; πολλὰ γὰρ εἰπών,
Οὐδέν γε τεκμαῖρ' ἀπέδειξας. 40
Χο. Πυραίθει τρατὸς ἀργόλας Ἑκτορ,
Πᾶσαν ἀν' ὄρφναν.
Διιπετῆ ὁ νεῶν πυρσοῖ καθμά.
Πᾶς δ' ἀγαμεμνόνειον τεθόρυβα τρατὸς
Εννύχιος σὺν θορύβῳ σκιωαν, 45
Νέαν τιν' ἐφιέμενοι βάξιν.

Aptate frenis equos.
Quis vadit ad Panthœdum? aut *ad Sarpedonem*
Ducem Lyciorum, qui ex Europa natus est?
Vbi sunt inspectores victimarum? 30
Vbi sunt tribuni peditum leuis armaturæ?
Vbi sagittarij Phrygum?
Iungite corneos arcus neruis.
Hec. Partim quidem nuncias terribilia auditu,
Partim verò *nos* animas, nihil tamen liquidè. 35
Num Saturnij Panis tremulo
Flagello trepidas, & excubiis desertis,
Perturbas exercitum? quid trepidas? quid te dicam.
Noui nunciare? multa enim cùm dixeris,
Nihil tamen clarè demonstrasti. 40
Cho. Ignes acendit exercitus Argiuus, Hector,
Per totam noctem.
Et nauium stationes, quæ sunt sub dio, facibus ardentibus collucent,
Et totus exercitus accessit ad Agamemnonis
Tabernaculum noctu cum tumultu, 45
Desiderans nouum aliquod consilium.

Οὐ γάρ πω πτέρος ὧδ' ἐφοβήθη
Ναυστρόφος τρατός.
Σοὶ γὰρ ὑποπτεύων γε τὸ μέλλον
Ἠλυθον ἄγγελος, ὡς αὖ μὴ ποτέ 50
Τινα μέμψιν ἐς ἡμᾶς εἴῃς.

ΙΑΜΒΟΙ.

Ἑκ. Εἰς καιρὸν ἦλθες, καίπερ ἀγγέλων φόβον.
Ἄνδρες γὰρ ἐκ γῆς τῆσδε νυκτέρῳ πλάτῃ,
Λαθόντες ὄμμα τοὐμόν, ἄρεσθαι φυγὴν
Μέλλουσι. σείει μ' ἔννυχος φρυκτωρία. 55
Ὦ δαίμον, ὅστις μ' δυτυχοῦντ' ἐνόσφισας,
Θοίνης λέοντα, πρὶν τὸν Ἀργείων τρατὸν
Σύρδην ἅπαντα πᾶσ' ἀναλῶσαι δορί.
Εἰ γὰρ φαεννοὶ μὴ ξυνέσχον ἡλίου
Λαμπῆρες, ὁκ ἂν ἔσχον εὐτυχοῦν δόρυ, 60
Πρὶν ναῦς πυρῶσαι, ὁ δὲ σκιωῶν μολεῖν,
Κτείνων Ἀχαιοὺς τῇδε πολυφόνῳ χερί.
Κἀγὼ μὲν ἐν τοῖς πρόθυμος ἦνα δόρυ
Εν νυκτὶ, χρῆθαί τ' εὐτυχεῖ ῥύμῃ θεοῦ.
Ἀλλ' οἱ σοφοί με καὶ τὸ θεῖον εἰδότες 65

Nunquam enim antea sic trepidauit
Nauticus exercitus.
Tibi igitur suspicans id quod est futurum,
Veni nuncius, ne vnquam 50
Aliquam accusationem in nos dicas.

Hector.

Opportunè venisti, quanquam terrorem denuncians,
Viri enim isti, *Græci scilicet*, ex hac terra nocturno remo
Latentes conspectum meum, *i. clàm*, arripere fugam
Statuerunt. Blanditur *animæ* mihi nocturna ignium incensio. 55
O Deus, qui me victoriis florentem fraudasti, *cum*
Præda leonem, priusquam Græcorum exercitum
Funditus totum ista consumerem hasta.
Si enim lucidæ non continuissent *me* solis
Faces, non cohibuissem felicem pugnam, 60
Priusquam naues incendissem, & cucurrissem per tabernacula,
Interficiens Græcos hac sanguinaria manu.
Ego quidem eram promptus pugnare
Etiam noctu, & vti secundo impetu dei:
Verùm sapientes me, & diuina scientes 65

Μαίτεις, ἔπειτα ἡμέρας μεῖναι φάος,
Κἄπειτ' Ἀχαιῶν μηδὲν' ἐν χέρσῳ λιπεῖν.
Οἱ δ' οὐ μένουσι τοὐμὸν ἐμμένουσι κόπον
» Βυλάς. ἐν ὄρφνῃ δραπέτης μέγα σθένει.
Ἀλλ' ὡς τάχιστα χρὴ τὸν ἀγγέλλειν στρατῷ,
Τεύχη τε θέσθαι λαμβάνειν, λῆξαί θ' ὕπνου,
Ὡς αὖ τις αὐτῶν καὶ νεὼς θέσκων ἔπι,
Νῶτον χαραχθεὶς, κλίμακας φαίη φόνῳ.
Οἱ δ' ἐν βρόχοισι δέσμιοι λελησμένοι,
Φρυγῶν ἀρούρας σκιμάθωσι γηπονεῖν.
χο. Ἕκτορ, ταχύνεις πρὶν μαθεῖν τὸ δεδόμενον.
Ἄνδρες γὰρ εἰ φεύγουσιν, οὐκ ἴσμεν πρόσω.
ἑκ. Τίς γὰρ πυραίθειν θέσφασις Ἀργείων στρατόν;
χο. Οὐκ οἶδ'. ὑπέπτον σ' ὀξὺ καρτ' ἐμοὶ φρενί.
ἑκ. Παντ' αὖ φοβηθεὶς ἴσθι, δειμαίνων τόδε.
χο. Οὔπω πρὶν ἦψαν πολέμιοι τοσόνδε φάος.
ἑκ. Οὐδ' ὧδε κῆ αἰχρὸς ἔπεσον ἐν τροπῇ δορός.
χο. Σὺ ταῦτ' ἔπραξας καὶ τὰ λοιπὰ νῦν σκόπει.
ἑκ. Ἀπλοῦς ἐπ' ἐχθροῖς μῦθος, ὁπλίζειν χέρα.
χο. Καὶ μὴν ὁδ' Αἰνείας, κοὐ μάλα σπουδῇ ποδὸς

Vates persuaserunt expectare lumen diei,
Et deinde neminem Græcorum in terra relinquere.
Isti verò non expectant meorum vatum
» Consilia, noctu fugitiuus multùm valet.
Quare quamprimum oportet indicere exercitui,
Vt parata sumant arma, & cessent à somno,
Vt aliquis ipsorum *hostium* in nauem insiliens,
In tergo laceratus madefaciat scalas sanguine.
Alij verò in laqueis vincti & capti,
Phrygum agros discant arare.
Cho. Hector, properas priusquam scias quid agatur.
An enim viri *Græci* fugiant, non liquidè scimus.
Hec. Quænam igitur *est* causa, cur Græcorum exercitus ignes accendat *noctu?*
Cho. Nescio, meo tamen animo *res hæc* est valde suspecta.
Hec. Omnia te metuere sciàs, si hoc times.
Cho. Nondum antea hostes succenderunt tantum ignem.
Hec. Etiam nunquam antè tam turpiter prælio fusi ceciderunt.
Cho. Tu hæc *tua virtute* fecisti. Quare reliqua nunc dispice.
Hec. Simplex *est* oratio aduersus hostes, armare manus *oportet.*
Cho. Atqui hic AEneas valde magna festinatione pedis

Σπίχθ, νέον τι πρᾶγμ' ἔχων φίλοις φράσαι.
αἰνεί. Ἕκτορ, τί χρῆμα νύκτερον κρατὸν
Τὰς σὰς πρὸς εὐνὰς φύλακες ἐλθόντες φόβῳ,
Νυκτηρεσοῦσι, καὶ κεκίνηται στρατός;
ἕκ. Αἰνεία, πύκαζε τεύχεσιν δέμας τὸ σόν.
αἰνεί. Τί δ' ὄζει; μῶν τις πολεμίων ἀγγέλλεται
Δόλος κρυφαῖος ἐστάναι κατ' εὐφρόνιον;
ἕκ. Φεύγουσιν ἄνδρες, καὶ πιβαίνουσιν νεῶν.
αἰνεί. Τί τῶδ' ἂν εἴποις ἀσφαλὲς τεκμήριον;
ἕκ. Αἰθοῦσι πᾶσαν νύκτα λαμπάδας πυρὸς,
Καί μοι δοκοῦσιν οὐ μένειν ἐσαύριον,
Ἀλλ' ἐκκαύσαντες πύρσ' ἐπ' εὐσέλμων νεῶν,
Φυγῇ πρὸς οἴκους τῆσδ' ἀφορμῶσι χθονός.
αἰνεί. Σὺ δ' ὡς τί δράσων πρὸς τάδ' ὁπλίζῃ χέρα;
ἕκ. Φεύγοντας αὐτοὺς, κἀπιθρέψασκον τὰς νεῶν,
Λόγχῃ καθέξω, κἀπικείσομαι βαρύς.
Αἰσχρὸν γὰρ ἡμῖν, καὶ πρὸς αἰσχύνῃ κακὸν,
Θεοῦ διδόντος, πολεμίους ἄνευ μάχης
Φεύγειν ἐᾶσαι, πολλὰ δράσαντας κακά.
αἰνεί. Εἴθ' ἦθ' ἀνὴρ εὔβουλος, ὡς δρᾶσαι χρεών.

Venit, nquam aliquam rem habens, quam amicis nunciet.
AEn. Hector, quare nocturni in exercitu
Vigiles ad tua cubilia profecti cum terrore,
Nocturnum conuentum excitant, *aut* etiam turbatus est exercitus?
Hec. AEnea, munias armis tuum corpus.
AEn. Quid verò est? nunquis ab hostibus nunciatur
Dolus occultus strui per noctem?
Hec. Fugiunt Græci, & conscendunt naues.
AEn. Quod huius rei dicere potes certum signum?
Hec. Succendunt per totam noctem faces ignis,
Et mihi videntur non esse mansuri in crastinum,
Sed incensis ignibus in bene transtratis nauibus,
Fuga domum ab hac discedunt terra.
AEn. Tu verò quid facturus ob hæc armas manum?
Hec. Ipsos fugientes & sistentes in naues
Hasta retinebo, & instabo *illis* grauis.
Turpe enim nobis & præter turpitudinem damnosum *erit,*
Deo concedente, hostes absque pugna
Dimittere fugientes, qui *nos* affecerunt multis malis.
AEn. Vtinam esses tam sapiens, quàm es manu promptus.

Universidad de Deusto Biblioteca

,, Αλλ' ὁ γὰρ αὐτὸς πάντ' ἐπίσταθαι βροτῶν
,, Πέφυκεν. ἄλλῳ δ' ἄλλο πρόσκειται γέρας.
Σὲ μὲν μάχεσθαι, τοὺς δ' βουλεύειν καλῶς.
Ὅστις πυρὸς λαμπῆρας ἐξήρθης κλύων
Φεύγειν Ἀχαιοὺς, καὶ στρατὸν μέλλεις ἄγειν, 110
Τάφρους ὑπερβὰς νυκτὸς ἐν καταστάσει.
Καί τοι περάσας κοῖλον αὐλώνων βάθος,
Εἰ μὴ κυρήσῃς πολεμίους ἀπὸ χθονὸς
Φεύγοντας, ἀλλὰ σὸν βλέποντας εἰς δόρυ.
Νικώμενος μὲν, τοῦδε μὴ μόλῃς πόλιν. 115
Πῶς γὰρ περάσει σκόλοπας ἐν τρεσῶν στρατός;
Πῶς δ' αὖ γε φύρας διαβαλοῦσ' ἱππηλάτας,
Ἢν ἄξα μὴ θραύσαντες αὐτύχων χνόας;
Νικῶν δ', ἔφεδρον παῖδ' ἔχεις τὸν Πηλέως,
Ὃς σ' οὐκ ἐάσει ναυσὶν ἐμβαλεῖν φλόγα, 120
Οὐδ' ὧδ' Ἀχαιοὺς, ὡς δοκεῖς, ἀναρπάσαι.
Αἴθων γὰρ ἀνὴρ, ⊂ πεπύργωται χερί.
Ἀλλὰ στρατὸν μὲν ἥσυχον παρ' ἀσπίδας
Εὕδειν ἐῶμεν ἐν κόπων ἀρειφάτων,
Κατάσκοπον δ' πολεμίων, ὃς αὐθέλῃ, 125

,, Verùm non *unus*, & idem mortalium omnia ſcire
,, Naturâ poteſt. alij enim *diuinius* aliud attributum eſt munus,
Te quidem pugnare *fortiter*, alios verò, rectè conſulere Deus *uoluit*.
Qui audiens ignis faces *accenſas*, adductus es vt credas
Fugere Græcos, & exercitum vis educere, 110
Tranſiens foſſas in media nocte.
Atqui tranſiens cauam profunditatem foſſarum,
Si non inuenias hoſtes ex terra
Fugientes, ſed in tuam haſtam reſpicientes,
Victus quidem non poteris redire ad hanc vrbem. 115
Quomodo enim tranſibit exercitus in fuga palos?
Et quomodo per pontes tranſibunt equites,
Niſi fregerint rotarum axes?
Vincens verò, paratum aduerſarium habes Pelei filium *Achillem*,
Qui non ſinet te iniicere ignem nauibus, 120
Neque ſic, vt tu putas, Græcos abripere.
Ardens enim vir *eſt*, & munitus manu.
Quamobrem exercitum quidem quietum iuxta clypeos *& arma*,
Dormire ſinamus à laboribus bellicis:
Exploratorem verò ad hoſtes, quicunque velit *ire*, 125

Πέμπειν δοκεῖ μοι. κἂν μὲν ἀίρωνται φυγὴν,
Στείχοντες ἐμπέσωμεν Ἀργείων στρατῷ.
Εἰ δ' εἰς δόλον τιν' ἤδη ἀγὴ φρυκτωρία,
Μαθόντες ἐχθρῶν μηχανὰς κατασκόπου,
Βουλευσόμεθα. τοῦδ' ἐγὼ γνώμην, αἴαξ. 130

ΑΝΤΙΣΤΡΟΦΙΚΑ.

Στροφή.

χο. 1 Τάδε δοκεῖ, τάδε μεταπιθέμενος νόει.
2 Σφαλερὰ δ' ὁ φιλοστρατηγὰν κράτη.
3 Τί γὰρ ἄμεινον, ἢ
4 Ταχυβάταν νεῶν κατόπτευσιν μολεῖν
5 Πέλας, ὅπ πότ' ἄρα δαΐοις 135
6 Πυρὰ κατ' αὐτίπρωρα ναυσάθμων δαίεται.
ἐκ. Νικᾶτ', ἐπειδὴ πᾶσιν αὐδάνει τάδε.
Στείχων δ' κόσμει συμμάχους. τάχ' ἂν στρατὸς
Κινοῖτ' ἀκούσας νυκτέρους ἐκκλησίας.
Ἐγὼ δ' πέμψω πολεμίων κατάσκοπον. 140
Κἂν μὲν τιν' ἐχθρῶν μηχανὴν πυθώμεθα,
Σὺ πάντ' ἀκούσῃ, καὶ παρὼν εἴσῃ λόγον.
Ἐὰν δ' ἀπαίρωσ' εἰς φυγὴν ὁρμώμενοι,

Mittendum cenſeo: & ſi parent fugam,
Euntes irruamus in Argiuorum exercitum:
Si verò in dolum aliquem ducunt hi ignes accenſi,
Cognitis hoſtium inſidiis *ex* exploratore,
Conſultabimus. hæc eſt ô Rex, mea ſententia. 130

ANTISTROPHICA.

Strophe.

Ch. 1 Hæc *mihi quoque* placent. Hæc mutata ſententia cogites.
2 Lubrica enim, *& perilioſa* ducum imperia non amo.
3 Quid enim melius *eſt*, quàm
4 Velocem exploratorem ire naues
5 Prope, *ut ſciat*, cur nam ab hoſtibus 135
6 Ignes in naualibus proras *Troianis* aduerſas habentibus accendantur.
Hec. Vincitis, quandoquidem omnibus hæc placent.
Diſcedens igitur inſtrue ſocios. forſan enim exercitus
Moueri poſſet, auditis nocturnis concionibus.
Ego verò mittam exploratorem hoſtium. 140
Et ſi quos hoſtium dolos audiuerimus,
Tu omnia audies, & præſens rationem ſcies.
Si verò ſoluerint in fugam ruentes,

Σάλπιγγος αὐδὴν πρὸς δοκῶν καραδόκει,
Ὡς οὐ μενοῦντά μ', ἀλλὰ προσμίξω νεῶν 145
Ὀλκοῖσι νυκτὸς τῆσδ' ἐπ' Ἀργείων στρατόν.
αἰνεῖ. Πέμψ' ὡς τάχιστα. νῦν γὰρ ἀσφαλῶς φρονεῖς.
Συνοῖσι δέ μ' ὄψῃ κἀπιστρεφοῦθ', ὅταν δέῃ.
ἕκ. Τίς δῆτα Τρώων, οἱ παρεισιν ἐν λόγῳ,
Θέλει κατόπτης ναῦς ἐπ' Ἀργείων μολεῖν; 150
Τίς αὖ γένοιτο τῆσδε γῆς εὐεργέτης;
Τίς φήσει; οὐ γὰρ πάντ' ἐγὼ δυνήσομαι
Πόλει πατρῴᾳ, συμμάχοις θ' ὑπηρετεῖν.
δό. Ἐγὼ προθύμως τόνδε κίνδυνον θέλω
Ῥίψας, κατόπτης ναῦς ἐπ' Ἀργείων μολεῖν, 155
Καὶ πάντ' Ἀχαιῶν σκήμαθ' ὧν βουλεύματα,
Ἥξω 'πὶ τούτοις τόνδ' ὑφίσαμαι πόνον.
ἕκ. Ἐπόνυμος μὲν κἄρτα, καὶ φιλόπολις
Δόλων. πατρὸς γὰρ τῆς πάλαι εὐκλεᾶ δόμον,
Νῦν δὶς τοσοῦτ' ἔλαμψας εὐκλεέστερον. 160
δό. Οὐκοῦν πονεῖν με χρὴ πονοῦντα δ' ἄξιον
,, Μισθὸν φέρεσθαι. Παντὶ γὰρ προσκείμενον
,, Κέρδος πρὸς ἔργῳ, τὸν χάριν τίκτει διπλοῦν.

Tubæ clangorem expectans obserua,
Tanquam non mansuro me: sed accedam ad nauium 145
Sulcos hac nocte ad Argiuum exercitum.
AEn. Mitte quamprimùm: nunc enim rectè sentis,
Tecum verò videbis me tolerantem, quum opus fuerit.
Hec. Quisnam igitur Troianorum, qui adsunt in *isto* consilio,
Vult explorator ad naues Græcorum ire? 150
Quisnam de hac regione bene mereri cupit?
Quis pollicetur? non enim ego omnia potero
Patriæ, & sociis subministrare, *quibus opus est*.
Dol. Ego pro patria hoc periculum volo
Subiens, speculator ad naues Græcorum ire. 155
Et omnibus Græcorum cognitis consiliis,
Redibo hoc: hunc laborem in me recipio.
Hec. Habes valde conueniens nomen rei, & es amator patriæ,
Dolon. patris verò domum & priùs nobilem,
Nunc multò reddis nobiliorem, augens duplici gloria. 160
Dol. Ideò laborare me conuenit. sed laborantem decet
» Mercedem auferre. additum enim omni
Negotio lucrum, voluptatem parit duplicem.

ἕκ. Ναὶ, δίκαια ταῦτα, κοὐκ ἄλλως λέγω.
Τάξαι δ' μισθὸν, πλὴν ἐμῆς τυραννίδος. 165
δό. Οὐ σῆς ἐρῶμεν πολυόχου τυραννίδος.
ἕκ. Σὺ δ' ἀλλὰ γήμας, Πριαμιδῶν γαμβρὸς γενοῦ.
δό. Οὐκ ἐξ ἐμαυτοῦ μειζόνων γαμεῖν θέλω.
ἕκ. Χρυσὸς γάρ ἐστιν, εἰ τόδ' αἰτήσεις γέρας.
δό. Ἀλλ' ἔστ' ἐν οἴκοις. οὐ βίου στανίζομεν. 170
ἕκ. Τί δῆτα χρῄζεις, ὧν κέκληθεν Ἰλιος;
δό. Ἑλὼν Ἀχαιοὺς, δῶρά μοι ξυναίνεσον.
ἕκ. Δώσω. σὺ δ' αἴτει, πλὴν στρατηλάτας νεῶν.
δό. Κτεῖν', οὐ σ' ἀπαιτῶ Μενέλεω χέρας χέρας.
ἕκ. Οὐ μὴν τὸν Οἰλέως παῖδά μ' ἐξαιτῇς λαβεῖν. 175
δό. Καὶ γεωργεῖν χεῖρες εὖ τεθραμμένα.
ἕκ. Τίν' οὖν Ἀχαιῶν ζῶντ' ἀποινᾶσθαι θέλεις;
δό. Καὶ πρόσθεν εἶπον· ἔστι χρυσὸς ἐν δόμοις.
ἕκ. Καὶ μὴν λαφύρων αὐτὸς αἱρήσῃ παρών.
δό. Θεοῖσιν αὐτὰ πάντα λάβοιμι τοῖς δόμοις. 180
ἕκ. Τί δῆτα μεῖζον τῆσδε μ' αἰτήσεις γέρας;
δό. Ἵππους Ἀχιλλέως. χρὴ δ' ἐπ' ἀξίοις πονεῖν,
Ψυχὴν προβάλλοντ' ἐν κύβοισι δαίμονος.

Hec. Sanè, & hæc æqua *sunt*, nec aliter, *contráue* dico.
Statue igitur mercedem *quamlibet*, præter meum regnum. 165
Dol. Non desidero tuum potens regnum.
Hec. Tu verò iam ducens vxorem, Priamidarum affinis fias.
Dol. Nolo cum me potentioribus nuptias contrahere.
Hec. At aurum *nobis* est, si hoc præmium petis.
Dol. At *nobis etiam aurum* est in ædibus: victus penuria non laboramus. 170
Hec. Quid igitur cupis *earum rerum* quas Ilium tenet?
Dol. Cùm tu viceris Græcos, promitte mihi dona.
Hec. Dabo, tu verò pete, præter duces nauium.
Dol. Interfice, non postulo vt abstineas manus à Menelao.
Hec. Num Oilei filium postulas à me accipere?
Dol. Inutiles *sunt* ad agros colendos, molliter educatæ manus. 175
Hec. Quem igitur Græcorum viuentem dari tibi pro munere cupis?
Dol. Atqui anteà dixi, me domi habere aurum.
Hec. Atqui ex spoliis præsens ipse eliges *quæ uis*.
Dol. Spolia suspende diis in templis. 180
Hec. Quod igitur maius his à me petis munus?
Dol. Equos Achillis: decet enim me pro digna mercede laborare,
Vitam *incertæ* aleæ Fortunæ obiicientem.

ἑκ. Καὶ μὴν ἐραστή γ' αὐτερᾶς ἵππων ἐμοί.
Ἐξ ἀφθίτων γὰρ ἄφθιτοι πεφυκότες,
Τὸν Πηλέως φέρουσι θούριον γόνον.
Δίδωσι δ' αὐτοὶς πολυδαμήσας ἄναξ
Πηλεῖ Ποσειδῶν, ὡς λέγουσι, πόντιος.
Ἀλλ' οὐ σ' ἐπείρας ψεύσομαι. δώσω δέ σοι
Κάλλιστον οἴκοις κτῆμ' Ἀχιλλέως ὄχον.
Δό. Αἰνῶ. λαβὼν δέ φημι κάλλιστον φρυγῶν
Δόξαν δέχεσθαι, τῆς ἐμῆς εὐστολογχίας.
Σὲ δ' οὐ φθονεῖν χρή. μυρί' ὄντιν' ἄλλα σοι,
Ἐφ' οἷσι τέρψῃ, τῆσδ' ἀειστεύων χθονός.

Ἀντίστροφή.

Χο. 1 Μέγας ἀγών. μεγάλα δ' ὀπυοῖς ἐλεῖν.
2 Μακάριος γε μὴν κυρήσας ἔσῃ,
3 Πόνος δ' ἀκλεής.
» 4 Μέγα ἢ κειράνοισι γαμβρὸν πέλειν.
» 5 Τάδε θεόθεν ὑπιδέτω δίκα.
» 6 Τὰ ἢ παρ' ἀνδρᾶσι, τέλεια σοι φαίνεται.
Δό. Σπεύδω μ' αὖ. ἐλθὼν δ' εἰς δόμους ἐφέστιος,
Σκεύῃ περεπόντως σῶμ' ἐμὸν καθαίρομαι.

Hec. Atqui tu quoque eosdem, quos ego cupio, cupis equos.
Ex immortalibus enim immortales nati
Ferunt Pelei bellicosum filium.
Tradidit autem hos equorum domitor Rex
Marinus Neptunus Peleo, vt dicunt.
Sed non te *ad hoc periculum* impellens fallam. dabo igitur tibi
Pulcherrimam domi possessionem, Achillis currum.
Dol. Laudo: & si accepero, gloriabor pulcherrimum inter Phryges
Donum me accepisse, meæ fortitudinis *causa*.
Te verò non inuidere oportet: infinita alia tibi sunt,
Quibus delectaberis, dominans huic regioni.

Antistrophe.

Ch. 1 Magnum certamen, magna enim *præmia* cupis accipere.
2 His potitus profectò beatus eris:
3 Sed hic labor quoque gloriosus *est*.
» 4 Magnum quoque *est*, affinem esse principum.
» 5 Hæc diuina spectet iustitia:
» 6 Quod enim ad humana attinet, hæc tibi videntur esse certa.
Dol. Abibo *igitur*. profectus verò ad *mearum* ædium lares,
Ornatu meum corpus decenter ornabo.

Κεῖθεν δ' ἐφήσω ναῦς ἐπ' Ἀργείων πόδα.
Χο. Ἐπεὶ τίν' ἄλλην τῆσδ' ἕξεις στολήν;
Δό. Πρέπουσαν ἔργῳ, κλεπτικοῖς τε βήμασι.
Χο. Σοφοῦ παρ' ἀνδρὸς χρὴ σοφόν τι μανθάνειν.
Λέξον, τίς ἔσται τῷδε σώματος στολή.
Δό. Λύκειον ἀμφὶ νῶτα θήσομαι δορᾶν,
Καὶ σχῆμα θηρὸς ἀμφ' ἐμῇ θήσω κάρᾳ,
Βάσιν τε χερσὶ προσθίαν καθαρμόσας,
Καὶ κῶλα κώλοις, τετράποδα μιμήσομαι
Λύκου κέλευθον, πολεμίοις δυσεύρετον,
Τάφροις πελάζων, καὶ νεῶν προβλήμασιν.
Ὅταν δ' ἔρημον χῶρον ἐμβαίνω ποδὶ,
Δίβαμός εἰμι. τῇδε σύγκειται δόλος.
Χο. Ἀλλ' οὐ σ' ὁ Μαίας παῖς ἐκεῖσε καὶ πάλιν
Πέμψειεν Ἑρμῆς, ὅς γε φηλητῶν ἄναξ.
Ἐχθὲς ἢ τοὔργον, οὐ τυχεῖν μόνον σε δεῖ.
Δό. Σωθήσομαί τε, καὶ κτανὼν Ὀδυσσέως
Οἴσω κάρα σοι. σύμβολον δ' ἔχω σαφές.
Φήσεις Δόλωνα ναῦς ἐπ' Ἀργείων μολεῖν.
Ἡ παῖδα Τυδέως. οὐδ' αἱμάκτῳ χερὶ

Inde verò proferam pedem ad naues Argiuorum.
Cho. Sed quam habebis aliam vestem pro hac?
Dol. Conuenientem huic negotio, & insidiatorio itineri.
Cho. A sapiente viro decet aliquam sapientiam discere.
Dicas quod erit tegmen tui corporis?
Dol. Ponam lupinam pellem circum dorsum,
Et faciem feræ circa meum caput ponam,
Gressúmque manibus anteriorem aptans,
Et pedes pedibus; quadrupedem imitabor
Lupi incessum, hostibus difficilem inuentu,
Appropinquans ad fossam, & nauium propugnacula.
Quum verò desertum, *ac à nauibus remotum in* locum intrabo pedibus,
Bipes incedam. sic *meus* compositus est dolus.
Cho. Feliciter igitur te Maiæ filius illuc, & rursus *huc*
Deducat Mercurius, qui *est* furum *ac impostorum* rex.
Habes enim laborẽ, *quem subeas*. Oportet tantùm te secũda vti fortuna.
Dol. Saluus reuertar, & interfecto Vlysse,
Eius caput tibi feram. certum enim signum habeo.
(Dices Dolonem ad naues Græcorum iuisse)
Aut filio Tydei. non incruenta manu

Universidad de Deusto Biblioteca

Ἡξω πρὸς οἴκους, πρὶν φάος μολεῖν χθόνα.

ΑΝΤΙΣΤΡΟΦΙΚΑ.

Στροφὴ α.

χο. 1 Θυμβραῖε, καὶ Δάλιε, καὶ Λυκίας
2 Ναὸν ἐμβατεύων
3 Απολλον, ὦ δία κεφαλὰ μόλε πο-
4 ξήρης, ἵκου δὴ ἐννύχιος
5 Αγεμὼν, σωτήριος
6 Ανεῤῥὶ πομπαῖς
7 Καὶ ῥῦσαι, ὃ ξύλλαβε Δαρδανίδαις.
8 Ω παγκρατὲς, ὦ Τροίας
9 Τείχη παλαιὰ δείμας.

Αντιστροφὴ β.

1 Μόλοι ἡ ναυκληρία, καὶ στρατιὰς
2 Ελλάδος διόπας
3 Ικοιτο, καὶ κάμψειε πάλιν θυμέλας
4 Οἴκων πάτρας Ιλιάδος.
5 Φθιάδων δὴ ἵππων ὀπὶ
6 Αντυγα βαίη,
7 Δεσπότου πέρσαντος Αχαιῶν ἄρα,

Redibo domum, priuſquam lumen redeat *ſupra* terram.

ANTISTROPHICA.

Strophe I.

ch. 1 Thymbræe, Delie, & Lyciæ
2 Per templum gradiens
3 Apollo, ô diuinum caput venias
4 Arcitenens, veni iam nocturnus, *i. hac nocte*
5 Dux, ſalutifer
6 Huic viro itineris
7 Et ſis, & opitulare Dardanidis.
8 O omnipotens, ô qui Troiæ
9 Antiquos muros ædificaſti.

Antiſtrophe I.

1 Vtinam igitur Dolon perueniat *ad* naualia, & exercitus
2 Græcanici ſpeculator
3 Veniat, & reuertatur rurſus *ad* aras
4 Domus patriæ Iliacæ.
5 Phthiarum verò equarum in
6 Currum aſcendat,
7 Occiſo priùs Achæorum principe,

8 Τὰς πόντιος Αἰακίδᾳ
9 Πηλεῖ δίδωσι δαίμων.

Στροφὴ β.

1 Επεὶ πρό τ' οἴκων,
2 Πρό τε γᾶς ἔτλα μόνος
3 Ναύσταθμα βᾶς καταδεῖν.
4 Αγαμαι λήμματος. ἢ σπανίς
5 Τῶν ἀγαθῶν; ὅταν ἢ
6 Δυσάλιος ἐν πελάγει,
7 Καὶ σαλεύει πόλις,
8 Εστι φυγάν τις, ἔστιν ἄλκιμος.
9 Ενι ἢ θάρσος
10 Εν αἰχμαῖς ποτὲ Μυσῶν,
11 Ος ἐμαὶ συμμαχίαν ἀτίζει.

Αντιστροφὴ β.

1 Τίν' ἄνδρ' Αχαιῶν
2 Ο πεδοσιβὴς σφαγεὶς
3 Οὐτάσει ἐν κλισίαις;
4 Τετράποδι μῖμον ἔχων ὀπὶ
5 Θηρὸς, ἕλοι Μενέλαον.

8 Quas AEiacidæ marinus
9 Peleo dedit Deus.

Strophe II.

1 Quia pro laribus *& focis*,
2 Et pro patria ſolus auſus eſt
3 Ad ſtationes nauium ire ſpeculator.
4 *Illum ob* animi præſentiam ſuſpicio. certè *magna* raritas *eſt*
5 Bonorum, *ac fortium virorum*, quoties eſt
6 Triſtem ſolem experiens, *atque periclitans* in pelago,
7 Et *quoties* fluctuat ciuitas.
8 Eſt Phrygum aliquis, eſt *aliquis uir* fortis.
9 Ineſt etiam audacia
10 In haſtis Myſorum quondam *ob ignauiam malè audientium*,
11 Qui *Myſus nunc* meam belli ſocietatem contemnit.

Antiſtrophe II.

1 Quem virum ex Achiuis
2 Iſte qui pedibus ſolum calcat interfector
3 Vulnerabit in tentoriis?
4 Habens imitationem quadrupedis in
5 *Pelle* beluæ. Vtinam Menelaum interficiat.

6 Κτανὼν δ' Αγαμεμνόνειον
7 Κρᾶτ', ἐνέγκοι Ελέ-
8 νᾳ κακόγαμβρον ἐς χέρας γόον, 260
9 Ος ὅπτι πῶλον,
10 Ος ὅπτι πᾶν Τροίαν χι-
11 λιόναυν ἤλυθ' ἔχων στρατιάν.

ΙΑΜΒΟΙ.

ἄγγ. Αναξ, τοιούτων δεσπότῃσιν ἄγγελος
Εἶμι τολοιπὸν, οἷά σοι φέρω μαθεῖν. 265
ἕκ. Η πολλ' ἀγροίκοις σκαιὰ πρόσκειται φρενί.
Καὶ γὰρ σὺ ποίμνας δεσπότας τυχεσφόροις
Ηκειν ἔοικας ἀγγελᾶν, ἵν' οὐ πρέπει.
Οὐκ οἶσθα δῶμα τοὐμὸν, ἢ θρόνους πατρῴους,
Οἷς χρὴ γεγωνεῖν οὐ τυχοῦσι ποίμνια; 270
ἄγγ. Σκαιοὶ βοτῆρες ἐσμὲν. οὐκ ἄλλως λέγω.
Αλλ' οὐδὲν ἧσσόν σοι φέρω κενοὺς λόγους.
ἕκ. Παῦσαι λέγων μοι τὰς προσαυλείους τύχας.
Μάχας πρὸς χεροῖν καὶ δόρη βασάζομεν.
ἄγγ. Τοιαῦτα κἀγὼ σημανᾶν ἐλήλυθα. 275
Ανὴρ γὰρ ἀλκῆς μυρίας στρατηλατῶν,

6 Peracta verò cæde, Agamemnonium
7 Caput afferat Helenæ,
8 In manus, luctum inauſpicati connubij. 260
9 Qui ad ſcortum,
10 Qui ad Troiam mille
11 Nauium venit habens exercitum.

Nuncius.

O Rex, talium *rerum* nuncius dominis
Sim *etiam* deinceps, quales *nunc* tibi adfero cognoſcendas. 265
Hec. Profectò multa ruſticis abſurda inſunt in animo.
Etenim tu de gregibus, dominis armatis,
Videris venire nunciaturus aliquid, vbi non decet.
Nonne ſcis domum meam, aut ſedem patris,
Quibus oportet nuncios prædicare de gregibus florentibus? 270
Nun. Nos paſtores ſumus inepti, fateor:
Nihilominus tamen affero tibi ſermones dignos cura.
Hec. Deſine dicere mihi villanas fortunas:
In manibus gerimus prælia & haſtas.
Nun. Talia & ego ſignificaturus veni: 275
Vir enim exercitus numeroſi dux

Στείχει φίλος σοι, σύμμαχός τε τῇ σῇ γῇ.
ἕκ. Ποίας πατρῴας γῆς ἐρημώσας πέδον;
ἄγγ. Θρῄκης. πατρὸς δὲ Στρυμόνος κικλήσκεται.
ἕκ. Ρῆσον τιθεντ' ἔλεξας ἐν Τροίᾳ πόδα; 280
ἄγγ. Εγνως. λόγου δὲ δὶς τόσον μ' ἐκούφισας.
ἕκ. Καὶ πῶς πρὸς Ιδης ὀρφάδας πορεύεται,
Πλαγχθεὶς πλατείας πεδιάδος θ' ἁμαξιτοῦ;
ἄγγ. Οὐκ οἶδ' ἀκριβῶς, εἰκάσαι γε μὴν πάρα.
Νυκτὸς γὰρ ἔτι φαῦλον ἐμβαλεῖν στρατὸν, 285
Κλύοντα πλήρη πεδία πολεμίας χερός.
Φόβον δ' ἀγρόσταις, οἱ κατ' Ιδαῖον λέπας
Οἰκοῦμεν αὐτόρριζον ἐς ἅπαν χθονὸς,
Παρέσχε, δρυμὸν νυκτὸς ἐνθεῶν μολών.
Πολλῇ γὰρ ἠχῇ θρῄκιος ῥέων στρατὸς, 290
Εστιχε. θαμβεῖ δ' ἐκπλαγέντες, ἵεμεν
Ποίμνας ἐς ἄκρας, μή τις Αργείων μόλῃ
Λεηλατήσων, κἠν σὺ πορθήσων στρατῷ.
Πρὶν δὴ δι' ὤτων γῆρυν οὐχ ἑλληνικὴν
Εδεξάμεθα, κ' μετέσημεν φόβου. 295
Στείχων δ' ἄνακτος πρεσβύτερος ἀνὴρ στρατοῦ,

Venit tibi amicus, & belli ſocius huic terræ.
Hec. Cuius patriæ terræ ſolum deſerens?
Nun. Thraciæ. Strymonis verò vocatur filius.
Hec. Rheſum aduenisſe narras in Troianum agrum? 280
Nun. Scis. leuaſti autem me prolixa repetitione ſermonis.
Hec. Et quomodo ad Idæ colles iter facit,
Aberrans à lata campeſtri & plauſtraria via?
Nun. Non ſcio certo: ſed tamen coniicere licet.
Haud enim abſurdum *eſt eum huc* exercitum noctu ducere, 285
Quia audiuit campos hoſtili manu plenos *eſſe*.
Terrorem verò ruſticis, qui in Idæo monte
Habitamus per ſilueſtria loca terræ,
Incuſſit, noctu incedens *per* ſaltum plenum feris.
Magno enim clangore Thracius exercitus ruens 290
Ibat: ſtupore verò nos conſternati, agimus
Greges in ſummitates montium, ne quis Græcorum accederet
Præda abacturus, & tua depopulaturus armenta.
Priuſquam per aures vocem non Græcam
Accepimus, & deſtitimus à metu. 295
Vadens verò regis *illius* ſcrutatores exercitus.

Ανιςόρησα Θρηκίοις ωεοςφθέγμασι,
Τίς ὁ ςρατηγὸς, καὶ τίνος κεκλημένος,
Στείχοι ωεὸς ἄςυ Περαμίδαισι σύμμαχος.
Καὶ πάντ' ἀκούσας, ὧν ἐφιέμην μαθεῖν, 300
Ες ἶον. ὁρῶ δὴ Ρῆσον ὥςτε δαίμονα
Εςῶτ' ἐν ἵπποισι, Θρηκίοις τ' ὀχήμασιν.
Χρυσῆ δὴ ωλάςιγξ αὐχένα ζυγηφόρων
Πώλων ἔκλῃε, χιόνος ὀξαυγέςερον.
Πέλτη δ' ἐπ' ὤμων χρυσοκολλήτοις τύποις 305
Ελαμπε. Γοργὼ δ' ὡς ἐω' αἰγίδος θεᾶς
Χαλκῆ μετώποις ἱππικοῖσι ωεόσδετος,
Πολλοῖσι σειὼ κώδωσιν ἐκτύπει φόβον.
Στρατὸν δὴ ωλῆθος ἐδ' αὖ ἐν ψήφου λόγῳ
Θέσθαι δυναίμην, ὡς ἄωλαςον ἰδεῖν. 310
Πολλοὶ μὲν ἱππεῖς, πολλὰ πελταςῶν τέλη,
Πολλοί τ' ἀτράκτων τοξόται, πολὺς δ' ὄχλος
Γυμνὴς ὁμαρτεῖ, θρηκίαν ἔχων ςολήν.
Τοιόςδε Τρῳὰς σύμμαχος πάρες' ἀνὴρ,
Ον οὔτε φεύγων, οὔθ' ὑποςαθεὶς δορὶ, 315
Ο Πηλέως παῖς ἐκφυγεῖν δυνήσεται.

Interrogaui Thracio ſermone,
Quis ſit dux, cuias vocatus,
Pergat ad vrbem Troianis ſocius,
Et cùm omnia audiuiſſem quæ cupiebam ſcire, 300
Reſtiti. Ibi vidi Rheſum veluti deum
Stantem in equis, & Thraciis curribus,
Aurea autem bulla collum iugalium
Equorum claudebat niue candidiorum.
Pelta verò in humeris aureis figuris 305
Fulgebat: Gorgo verò velut in Palladis clypeo
Ferrea, fronti equorum alligata,
Cum multis tintinnabulis ſonum terribilem edebat.
Multitudinem verò exercitus neque in ratione calculi
Ponere poſſem: adeò immenſam erat videre. 310
Erant enim multi equites, & multi peltatorum ordines,
Et multi ſagittarum iaculatores, & multa turba
Leuis armaturæ ſequebatur, Thracium veſtitum gerens.
Huiuſmodi Troiæ ſocius adeſt vir,
Quem neque fugiens, neque ſubſiſtens haſtâ 315
Pelei filius poterit effugere.

χο. Οταν

χο. Οταν πολίταις οἷς ςαθῶσι δαίμονες,
,, Ερπει καταύτης συμφορὰ ωεὸς τἀγαθόν.
ἕκ. Πολλοὶς, ἐπεὶ δὴ τἄμὸν οὐτυχεῖ δόρυ,
,, Καὶ Ζεὺς ωεὸς ἡμῖν ἐςὶν, εὑρήσω φίλους. 320
Αλλ' οὐδὲν αὐτῷ δεόμεθ', οἵ ἶνες πάλαι
Μὴ ξυμπονοῦσιν, ἰῶν' ἐξώσης Αρης
Εφαυσε λαίφη τῆς δε γῆς μέγας πνέων.
Ρῆσος δ' ἐδείξεν οἷος ἰῶν Τρῳάς φίλος.
,, Ηκει γὰρ ἐς δαῖτ', οὐ παρὼν κυνηγέταις 325
,, Αιρουσι λείαν, οὐδὲ συγκαμὼν δορί.
χο. Ορθῶς ἀτίζεις, κἀπίμομφος εἰ φίλοις.
,, Δέχου δὴ τοὶς θέλοντας ὠφελεῖν πόλιν.
ἕκ. Αρκοῦμεν οἱ σώζοντες Ιλιον πόλιν.
χο. Πέποιθας ἤδη πολεμίους ἠρηκέναι; 330
ἕκ. Πέποιθα δείξει τοὐπιὸν σέλας θεοῦ.
χο. Ορᾳ τὸ μέλλον. πολλὰ αἰαςρέφει θεός.
ἕκ. Μισῶ φίλοισιν ὕςερον βοηδρομεῖν.
ἄγγ. Αναξ, ἀπωθεῖν συμμάχους ὀλιγόφρονες.
Φόβος γὰρ οἷοιτ' αὖ πολεμίοις ὀφθεὶς μόνον. 335
χο. Οδ' οὖν ἐωείπερ ἦλθε, σύμμαχος μὲν οὐ,

Cho. Quando ciuibus bene volunt dij,
» Calamitas facilè conuertitur in bonum.
Hec. Multos, quandoquidem haſta mea rem feliciter gerit,
» Et Iupiter nobiſcum eſt, inueniam amicos. 320
Sed nihil ipſis indigemus, qui olim
Non vnà laborauerunt, quando violentus Mars
Confregit vela huius terræ grauiter ſpirans.
Rheſus verò oſtendit qualis ſit Troiæ amicus:
,, Venit enim ad conuiuium, cùm non adfuerit venatoribus 325
,, Capientibus prædam, neque vnà laborarit haſta.
Cho. Meritò *tales homines* contemnis, & *talibus* amicis ſuccenſes.
,, Recipe tamen eos, qui volunt iuuare ciuitatem.
Hec. Sufficimus nos ad ſeruandum Ilium vrbem.
Cho. Putas iam te hoſtes cepiſſe? 330
Hec. Puto, *idque* oſtendet ſequens Dei iubar.
Cho. Vide quid ſit futurum: multa inuertit Deus.
Hec. Odi ſerò opitulari amicis.
Nun. O rex, repellere ſocios, odioſum *eſt*:
Terrori *enim* erit hoſtibus conſpectus tantùm. 335
Cho. Hic itaque quia aduenit, non quidem belli ſocius,

Ξένῳ δ', πρὸς τράπεζαν ἡκέτω ξένων.
Χάρις γὰρ ἀπὼ Πριαμιδῶν διώλετο.
Ἑκ. Σύ τ' ὀρθῶς ἐξαινεῖς, καὶ σὺ καιρίως σκοπεῖς.
Ὁ χρυσοτευχὴς δ' οὐκέτ' ἀγγέλου λόγων 340
Ῥῆσος, παρέστω τῇδε σύμμαχος χθονί.

ΑΝΤΙΣΤΡΟΦΙΚΑ.

Στροφὴ α'.

χο.1 Ἀδράστεια μὴ ἁ Διὸς παῖς,
2 Εἴργοις στομάτων φθόνον.
3 Φράσω γὰρ δὴ, ὅσον μοι
4 Ψυχᾷ πρόσφιλές ἐστιν εἰπεῖν. 345
5 Ἥκεις ὦ ποταμοῦ παῖ,
6 Ἥκεις, ἐπὶ λάθῃς φιλίου πρὸς αὐλάν.
7 Ἀστασὸς ἔπεισε χρόνῳ
8 Πιερὶς μάτηρ ὅ, τε καλλιγέφυ-
9 ρος ποταμὸς πορεύει 350

Ἀντιστροφὴ α'.

1 Στρυμών. ὅς ποτε τὰς μελῳδοῦ
2 Μούσας δι' ἀκηράτων
3 Δινηθεὶς ὑδροειδὴς

Sed hospes ad mensam veniat hospitum.
Gratia enim ei Priamidarum periit.
Hec. Tu rectè mones, & opportunè *rem* consideras.
Armatus igitur aureis armis secundùm sermones nuncij 340
Rhesus adsit auxiliator huic terræ.

AN TISTROPHICA.

Strophe I.

ch.1 Adrastia, Iouis filia
2 Prohibeas arrogantiam oris:
3 Dicam enim iam quæcunque meo
4 Animo placet dicere. 345
5 Ades ô fluminis fili,
6 Ades, appropinquasti ad aulam amici,
7 Veneranda persuasit te tandem
8 Pieris mater, & pulchris pontibus instratus
9 Fluuius ducit *te huc* 350

Antistrophe I.

1 Strymon: qui olim cantatricis
2 Musæ per intemeratos
3 Volutatus specie aquæ,

4 Κόλπων, σαὶ ἐφύτευσεν ἥβαν.
5 Σύ μοι Ζεὺς ὁ φανερὸς 355
6 Ἥκεις, διφρεύσων βαλιαῖσι πώλοις.
7 Νῦν ὦ πατρὶς, ὦ φρυγία,
8 Ξὺν θεῷ νῦν σοι τὸν ἐλευθέριον
9 Ζῆνα πάρεστιν εἰπεῖν.

Στροφὴ β'.

1 Ἀρά ποτ' αὖθις ἁ παλαιὰ 360
2 Τροία τοὶς πρόπολοι πανημερεύσει
3 Θιάσοις ἐρώτων
4 Ψάλμασι, καὶ κυλίκων οἰνοπλανήτοις
5 Ὑποδεξίαις ἁμίλλαις,
6 Κατὰ πόντον Ἀτρείδαν
7 Σπάρταν οἰχομένων Ἰλιάδος παρ' ἀκτᾶς. 365
8 Ὦ φίλος, εἴθε μοι
9 Σᾷ χειρὶ, καὶ σᾷ δορὶ πρᾶ-
10 ξας τάδ', ἐς οἶκον ἔλθοις.

Ἀντιστροφὴ β'.

1 Ἔλθε, φαίνου, τὰν ἀκρυσον 370
2 Πελείδα πρόβαλοῦ κατ' ὄμμα πέλταν,

4 Sinus tuam procreauit pubertatem.
5 Tu mihi Iupiter conspicuus 355
6 Venis, currum recturus maculosis equis:
7 Nunc ô patria, ô Phrygia,
8 Fauente deo, nunc tibi liberatorem
9 Iouem licebit prædicare.

Strophe II.

1 Ergo tandem rursus antiqua
2 Troia celebrabit totos dies propinatorios 360
3 Cœtus amorum,
4 Cantilenis, & poculorum temulentis, &
5 Vices alternantibus certaminibus.
6 Per mare Atridis
7 Spartam abeuntibus à littore Iliaco. 365
8 O amice, vtinam mihi
9 Tua manu & tua hasta con-
10 fectis his, *quæ cupio*, domum reuertaris.

Antistrophe II.

1 Veni, appare, auro micantem
2 Peltam Pelidæ obiicias ob oculos, 370

3 Δοχμίαν πεδαίρων,
4 Σχιζάν παρ' ἄντυγα κώλοις ἐρεθίζων,
5 Δίβολόν τ' ἄκοντα πάλλων.
6 Σὲ γὰρ οὔτις ὑποστὰς,
7 Αργείας ποτ' ἐν Ηρας δαπέδοις χορεύσει, 375
8 Αλλ' ἄνιν ἄδε γᾶ
9 Καταφθίμενον θρηκὶ μόρῳ
10 Φίλτατον ἄχθος οἴσει.

ΑΝΑΠΑΙΣΤΟΙ.

Ιώ, ἰώ, μέγας ὦ βασιλεῦ, καλὸν ὦ Θρήκη 380
Σκύμνον ἔθρεψας πολίαρχον ἰδεῖν.
Ιδε χρυσόδετον σώματος ἀλκὰν,
Κλύε τᾶς κόμποις κωδωνοκρότοις,
Παρὰ περπάκων τοὺς κελαδοῦντας.
Θεὸς, ὦ Τροία, θεὸς αὐτὸς Αρης, 385
Ο Στρυμόνιος πᾶλος ἀοιδοῦ
Μούσης ἥκων, καταπνεῖ σε.

ΙΑΜΒΟΙ.

ῥῆ. Χαῖρ' ἐαθλὸς ἐαθλοῦ παῖ, τύραννε τᾶσδε γᾶς,
Εκτ. παλαιᾷ σ' ἡμέρᾳ προσεννέπω.

3 Obliquam leuans à solo,
4 Certans manibus & pedibus apud politum currum,
5 Vibránsque bicuspidem hastam.
6 Te enim nullus sustinens,
7 Saltabit vnquam in templo Argiuæ Iunonis; 375
8 Sed eum hæc terra
9 Peremptum Thracio fato
10 Charissimum onus feret.

Io, io, maxime rex, eximium ô Thracia 380
Catulum aluisti ciuitatis principem aspectu.
Vide auro tectum corporis robur,
Audi strepitus tintinnabulorum crepitantium,
A scuti loris resonantes.
Deus ô Troia, deus ipse Mars, 385
Pullus Strymoniæ cantatricis
Musæ veniens, aspirat tibi.

Rhesus.

Salue bone, boni patris fili, domine huius terræ,
Hector, ex longo tandem te tempore alloquor.

Χαίρω δέ σ' εὐτυχοῦντα, καὶ προσήμενον 390
Πύργοισιν ἐχθρῶν. συγκατασκάψων δ' ἐγὼ
Τείχη πάρειμι, καὶ νεὼς πρήσων σκάφη.
ἕκ. Παῖ τᾶς μελῳδοῦ μητέρος, Μουσᾶν μιᾶς,
Θρηκός τε ποταμοῦ Στρυμόνος, φιλῶ λέγειν
,,Τἀληθὲς αἰεὶ, κοὐδιπλοῖς πέφυκ' αἰήρ. 395
Πάλαι πάλαι χρῆν τῆδε συγκάμνειν χθονὶ
Ελθόντα, καὶ μὴ τοὐπίσ' Αργείων ὕπο
Τροίαν ἐᾶσαι πολεμίων πεσεῖν δορί.
Οὐ γάρ τι λέξεις, ὡς ἄκλητος ὢν φίλοις,
Οὐκ ἦλθες, οὐδ' ἤμυνας, οὐδ' ἐπεστράφης. 400
Τίς γάρ σε κῆρυξ, ἢ γερουσία Φρυγῶν
Ελθοῦσ', ἀμυνεῖν σὸν ἐπέσκηψεν πόλει;
Ποίων δ' δώρων κόσμον σὸν ἐπέμψαμεν;
Σὺ δ' ἐγχωρὴς ὤν, βάρβαρός τε, βαρβάροις
Ελλησιν ἡμᾶς προὔπιες τὸ σὸν μέρος. 405
Καί τοι σε μικρᾶς σὸν τυραννίδος, μέγαν
Θρηκῶν ἄνακτα τῆδ' ἔθηκ' ἐγὼ χερί,
Οτ' ἀμφὶ Παγγαιόν τε, Παιόνων τε γῆν,
Θρηκῶν ἀρίστοις ἐμπεσὼν κῆδος,

Gaudeo autem tibi res secundas esse, & te assidere 390
Turribus hostium, & ego simul euersurus
Muros *Græcorum* adsum, & incensurus naues.
Hec. O fili canoræ matris, vnius ex Musis,
Et Strymonis Thracij fluminis, studeo loqui
,, Vera semper, nec sum duplex vir. 395
Iam pridem, iam pridem oportebat te opitulari huic terræ
Aduenientem, & non, quantum in te est, ab Argiuis
Hostibus Troiam sinere euerti armis.
Non enim dices, quòd non vocatus ab amicis,
Non veneris, neque opem tuleris, neque curaueris *nos*. 400
Quis enim præco, aut senatus Phrygum
Profectus *ad te*, non obtestatus est vt opem ferres ciuitati?
Quorum verò donorum ornatum non misimus *tibi?*
Tu verò cognatus existens, & barbarus, barbaros
Græcis nos propinasti *& prodidisti*, quantum in te fuit. 405
Atqui te ex paruo imperio magnum
Thracum regem feci ego hac dextra,
Quando circa Pangæum *montem*, & Pæoniam terram,
Cum præstantissimis Thracibus *in hostem* irruens, in prima acie

Ἔρρηξα πέλτην σοὶ δ' δουλώσας λεὼν 410
Παρέσχον. ὧν σὺ λακτίσας πολλὴ χάριν,
φίλων νοσούντων ὕστερος βοηθεῖς.
Οἱ δ' οὐδὲν ἡμῖν ἐγγενεῖς πεφυκότες,
πάλαι θανόντες, οἱ μὲν ἐν χωστοῖς τάφοις
κεῖνται θανόντες, πίστις οὐ σμικρὰ πόλει. 415
Οἱ δ' ἐνθάδ' ὅπλοις, καὶ παρ' ἱππείοις ὄχοις,
ψυχραὶ ἄησιν, δίψιόν τε πῦρ θεοῦ
μένουσι καρτερῶντες, οὐκ ἐν δεμνίοις
πυκνὸν ἄμυσιν, ὡς σύ, δεξιούμενοι.
Ταῦθ', ὡς ἂν εἰδῇς Ἕκτορ' ὄντ' ἐλεύθερον, 420
καὶ μεμφομαί σοι, καὶ λέγω κατ' ὄμμα σόν.
ῥῆ. Τοιοῦτός εἰμι κἀγώ, τῆς ἀληθείας λόγων
„Τέμνων κέλευθον, κοὐδὲ δίπλοις πέφυκ' ἀνήρ.
Ἐγὼ δ' μᾶλλον, ἢ σύ, τῆσδ' ἀπὼν χθονὸς,
λύπῃ θεὸς ἥπαρ δυσφορῶν ἐπιρρόμβει. 425
Ἀλλ' ἀγχιτέρμων γαῖα μοι Σκύθης λεὼς
μέλλοντι νόστον τὸν πρὸς Ἴλιον στρατῷ
ξυνῆψε πόλεμον. Εὐξείνου δ' ἀφικόμην
πόντου πρὸς ἀκτὰς, θρᾴκα πορθμεῦσαι στρατόν.

Rupi peltam, & tibi ſubactum populum 410
Tradidi: quorum magnam gratiam tu calcibus repellens,
Amicis laborantibus ſerò opitularis.
Qui verò nobis non ſunt cognati,
Iam pridem præſentes, alij quidem in aggeſtis tumulis
Iacent mortui, documentum fidei non exiguum ciuitati: 415
Alij verò hîc *in* armis, & iuxta equeſtres currus,
Frigidos flatus, & ſitibundum ignem dei
Manent conſtanter ſuſtinentes, non in lectis
Vt tu propinantes crebros hauſtus.
Hæc, vt ſcias Hectorem eſſe liberum, 420
Expoſtulo tecum, & dico tibi in os.
Rhe. Talis ſum & ego, rectam ſermonum
»Viam ſecans, nec ſum duplex vir.
Ego verò magis quàm tu, abſens ab hac terra,
Dolore in hepate *tuas calamitates* iniquo ferens animo cruciabar. 425
Sed confinis meæ terræ Scythicus populus
Mihi volenti conficere iter ad Ilium
Intulit bellum. Euxini verò veni
Maris ad littus, vt traducerem Thracium exercitum,

Ἐνθ' αἱματηρὸς πέλας θ' εἰς γαῖαν Σκύθης 430
ἡν τλῆτο λόγχη, θρῆξ τε συμμιγὴς φόνῳ.
Τοιάδε τοι μ' ἀπεῖργε συμφορὰ, πρὸς δόμον
τρῳάς ἱκέσθαι, σύμμαχόν τε σοι μολεῖν.
Ἐπεὶ δ' ἔπερσα, τοὺς δ' ὁμηρεύσας τέκνα,
τάξας ἔτειον δασμὸν εἰς δόμους φέρειν, 435
ἥκω περάσας ναυσὶ πόντιον στόμα,
τὰ δ' ἄλλα πεζὸς γῆς περαν ὁρίσματα,
οὐχ ὡς σὺ κομπεῖς, τὰς ἐμὰς ἀμύστιδας,
οὐδ' ἐν ζαχρύσοις δώμασιν κοιμώμενος,
ἀλλ' οἷα πόντον θρῆκιον φυσήματα 440
κρυσταλλόπηπα, παίονάς τ' ἐπεζάτει,
ξὺν τοῖσδ' ἀόπλοις οἷα τλὰς πορπήμασιν.
Ἀλλ' ὕστερον μὲν ἦλθον, ἐν καιρῷ δ' ὅμως.
Σὺ μὲν γὰρ ἤδη δέκατον ἀγχμάζεις ἔτος,
κοὐδὲν περαίνεις. ἡμέραν δ' ἐξ ἡμέρας 445
ἱππεῖς, κυβεύων τὸν πρὸς Ἀργείοις Ἄρη.
Ἐμοὶ δ' φαὸς ἐν ἡλίου καταρκέσει,
πέρσαντι πύργους ναυσάθμοις ἐπεισπεσεῖν,
κτεῖναί τ' Ἀχαιοὺς θ' ἡτέρᾳ τ' ἀπ' Ἰλίου

Ibi cruentus ſanguis Scythicus in terram *cadens* 430
Hauriebatur haſta, & *cruor* Thracius mixtus cæde.
Talis calamitas remorata eſt me, ne *ad* campum
Troiæ proficiſcerer, bellique ſocius tibi venirem.
Poſtquam verò expugnaui *illos*, & accepi obſides horum liberos, 435
Conſtituens vt annuum tributum domum mihi adferant,
Veni traiiciens nauibus ponti fauces,
Alios verò terræ fines traiiciens pedes,
Non vt tu obiicis ſuperbè, meas amyſtidas *frequentans*,
Neque in aureis ædibus dormiens,
Sed ventos, quales Pontum Thracium, 440
Glaciem facientes, & Pæoniam perflant,
Suſtinui cum his inermibus ſicut in armis exiſtentibus.
Sed ſerò quidem veni, tamen adhuc ſatis tempeſtiuè.
Tu enim iam decimum pugnas annum,
Et nihil efficis, ſed diem de die
Ducis, tanquam Martis alea ludens aduerſus Argiuos. 445
Mihi verò lux vnica ſolis ſufficiet, *unica dies ſatis erit*,
Expugnanti *Græcorum* turres, ad irrumpendum in *eorum* naualia,
Et ad cædendos Achiuos, altera verò *die* ab Ilio

Πρὸς οἶκον εἶμι, σὼ τεμὼν τοὺς σοὺς πόνους. 450
Τμῶν ἢ μή τις ἀσπίδ' αἰρέτω χερί.
Ἐγὼ γὰρ ἔξω τοὺς μέγ' αὐχοῦντας δορὶ
Πέρσας Ἀχαιοὺς, καίπερ ὕστερον μολών.

Σύστημα.

Χο. Ἰώ, ἰώ. φίλα θεραῖς, 455
Φίλος Διόθεν εἶ μόνος.
Φθόνον ἄμαχον ὕπατος Ζεὺς
Θέλοι ἀμφὶ σοῖς λόγοισιν
Εἴργειν. τὸ γὰρ ἀῖον Ἄργόθεν δόρυ,
Οὔτε πρὶν, οὔτε νῦν τιν' ἀνδρῶν 460
Ἐπόρευσε σέθεν κρείσσω.
Πῶς μοι Ἀχιλλεὺς τὸν σὸν
Ἔγχος αὐδώατο,
Πῶς δ' Αἴας ὑπομένειας;
Εἰ γὰρ ἐγὼ τόδ' ἦμαρ εἰσ- 465
ίδοιμ' ἄναξ, ὅπως πολυφόνου
Χειρὸς ἀπονάσαιο λόγχας.

ΙΑΜΒΟΙ.

ῥῆ. Τοιαῦτα μὲν σοι τῆς μακρᾶς ἀπουσίας

Domum redibo, breui finitis tuis laboribus. 450
Nullus vero veſtrûm clypeum tollat manu.
Ego enim cohibebo valde gloriantes bello
Achiuos expugnans, quamuis ſerò venerim.

Syſtema.

Cho. Io, io, grata dicis:
Tu ſolus à Ioue es amicus. 455
Summus Iupiter inuictam inuidiam
A tuis ſermonibus velit
Arcere. Nauale enim lignum, *i. claſsis*, ab Argis,
Neque priùs, neque nunc vllum virum
Traduxit te præſtantiorem. 460
Quomodo Achilles tuam
Haſtam poterit,
Quomodo etiam Aiax ſuſtinere?
Vtinam verò ego illam diem
Videam, ô rex, quando, *i. qua die*, multorum cædibus imbutæ 465
Manus *domum* redibis haſta *victor*.

Rheſus.

Talia igitur tibi pro longa abſentia

Πεῖξαι

Πεῖξαι παρέξω. σὺν δ' Ἀδραστείᾳ λέγω,
Ἐπειδὰν ἐχθρῶν τῆνδ' ἐλόντες πόλιν
Θῶμεν, θεοῖσί τ' ἀκροθίνι' ὀξέλῃς, 470
Ξὺν σοὶ στρατεύειν γῆν ἐπ' Ἀργείαν θέλω,
Καὶ πᾶσαν ἐλθὼν Ἑλλάδ' ὀκπέρσαι δορὶ,
Ὡς ἂν μάθωσιν ἐν μέρει πάσχειν κακῶς.

ἔκ. Εἰ τῶν παρόντος τῶνδ' ἀπαλλαχθεὶς κακοῦ,
Πόλιν νεμοίμην ὡς τὸ πρὶν ποτ' ἀσφαλῆ, 475
Ἢ κάρτα πολλοῖς θεοῖς ἂν εὐδείλως χάριν.
Τὰ δ' ἀμφί τ' Ἄργος, καὶ νομὸν τὸ Ἑλλάδος,
Οὐχ ὧδε πορθεῖν ῥᾴδι', ὡς λέγεις, δορί.

ῥῆ. Οὐ τοῖσδ' ἀρίστας φασὶν Ἑλλήνων μολεῖν;

ἔκ. Κἀμεμφόμεσθά γ', ἀλλὰ δίκαι' ἐλαύνομεν. 480

ῥῆ. Οὐκοῦν κτανόντες τοῖσδε, πάντ' εἰργάσμεθα.

ἔκ. Μὴ νῦν τὰ πόρρω, τὰ γ' ἔγγυθεν μεθεὶς, σκόπει.

ῥῆ. Ἀρκεῖν ἔοικέ σοι παθεῖν, δρᾶσαι δ' ἐμοί;

ἔκ. Πολλῆς γὰρ ἄρχω, κἀνθάδ' ὢν, τυραννίδος.

Αλλ' εἴτε λαιὸν, εἴτε δεξιὸν κέρας, 485
Εἴτ' ἐν μέσοισι συμμάχοις, πάρεστί σοι
Πέλτην ἐρεῖσαι, κἀπαρῆσαι στρατόν.

Factis præſtabo. cum bona autem Adraſtiæ venia *hæc* dicam.
Poſtquam ab hoſtibus hanc vrbem liberam
Fecerimus, & diis ſpolia exemeris, 470
Tecum in agrum Argiuum cum exercitu proficiſci volo,
Et profectus totam Græciam armis vaſtare,
Vt & *ipſi Græci* viciſſim malis affligi diſcant.

Hec. Si ab hoc præſenti malo liberatus,
Vrbem incolerem vt olim tutam, 475
Certè diis haberem valde multam gratiam.
Quod verò ad Argos attinet, & regionem Græciæ,
Non ſic, vt dicis, *eam* armis expugnare facile *eſt*.

Rhe. Nónne optimates Græcorum dicunt *huc* veniſſe?

Hec. Non vituperamus *eos*, ſed diu repellimus. 480

Rhe. Igitur iſtis interfectis, omnia confecimus.

Hec. Ne nunc, quæ procul ſunt, conſidera, omittens quæ ſunt in manibus.

Rhe. Satis eſſe videtur tibi accipere iniurias, non inferre etiam?

Hec. Satis enim magno principatui impero, etiam hic manens:
Verùm ſiue ſiniſtrum, ſiue dextrum cornu *tenere velis*, 485
Siue inter medios ſocios *manere malis*, *illic* licet tibi
Peltam figere, & collocare *tuum* exercitum.

ῥῆ. Μόνος μάχεσθαι πολεμίοις Ἕκτορ θέλω.
Εἰ δ' αἰσχρὸν ἡγῇ μὴ συναμπεῖσαι νεῶν
Πρύμνας, πονήσας τὸν πάρος πολὺν χρόνον,
Τάξον μ' Ἀχιλλέως τε στρατῷ καὶ σώματι. 490
ἑκ. Οὐκ ἔστ' ἐκείνῳ δοῦρον ἐντάξαι δόρυ.
ῥῆ. Καὶ μὴν λόγος λέγει, ὡς ἔπλευσ' ἐς Ἴλιον.
ἑκ. Ἔπλευσε, κἠ πάρεστιν. ἀλλὰ μηνίων
Στρατηλάταισιν, οὐ συναίρεται δόρυ. 495
ῥῆ. Τίς δὴ μετ' αὐτὸν ἄλλος εὐδοξεῖ στρατῷ;
ἑκ. Αἴας ἐμοὶ μὲν οὐδὲν ἡσσᾶσθαι δοκεῖ,
Χ' ὁ Τυδέως παῖς. ἔστι δ' αἰμυλώτατον
Κέντημ' Ὀδυσσεύς, λῆμάτ' ἀρκεσίστατος θεᾶσι,
Καὶ πλεῖστα χώραν τὴν δ' αὐτὸς καθυβρίσας. 500
Ὃς εἰς Ἀθηνᾶς σηκὸν ἔναγχος μολὼν,
Κλέψας ἄγαλμα, ναῦς ἐπ' Ἀργείων φέρει.
Ἤδη δ' ἀγύρτης, πωχικὴν ἔχων στολὴν,
Εἰσῆλθε πύργους. πολλὰ δ' Ἀργείοις κακὰ
Ἠρᾶτο, πεμφθεὶς Ἰλίου κατάσκοπος. 505
Κτανὼν δ' φρουροὺς, τὰς πυλῶν,
Ἐξῆλθεν. αἰεὶ δ' ἐν λόχοις διείσκεται,

Rhe. Solus pugnare cum hostibus Hector, volo.
Sed si turpe putas non simul incendere nauium
Puppes, cùm tam longo tempore priùs laboraueris, 490
Colloca me in prima acie aduersus Achillem & exercitum.
Hec. Non licet dirigere contra illum martiam hastam.
Rhe. Atqui sermo fuit, quòd nauigârit ad Ilium.
Hec. Nauigauit, & adest: sed iratus
Imperatoribus, non simul præliatur. 495
Rhe. Quis verò post eum clarus est in exercitu?
Hec. Aiax mihi quidem nullo inferior videtur,
Et Tydei filius: est autem *præterea* facundissimum
Crepitaculum Vlysses, & fatis ferox animo,
Qui vir affecit contumelia hanc regionem plurima: 500
Qui nuper in templum Palladis profectus,
Furatus Palladium, ad naues Argiuorum tulit:
Deinde etiam circulator, habens vestem mendici,
Ingressus est mœnia, & multa Argiuis mala
Precatus est, missus in Ilium explorator. 505
Interfectis autem custodibus & præsidibus portarum
Egressus est, & semper in insidiis inuenitur,

Θυμβραῖον ἀμφὶ βωμὸν ἄστεος πέλας
Θάσσων. κακῷ δ' μεριμνῶ παλαιόμῳ.
ῥῆ. Οὐδεὶς ἀνὴρ εὔψυχος ἀξιοῖ λάθρᾳ 510
,,Κτεῖναι τὸν ἐχθρὸν, ἀλλ' ἰὼν κἠ σώματι.
Τὸν δ', ὃν ἵζειν φῂς σὺ κλωπικῇς ἕδρᾳς,
Καὶ μηχανᾶσθαι, ζῶντα συλλαβὼν ἐγὼ,
Πυλῶν ἐπ' ἐξόδοισιν ἐμπείρας ῥάχιν,
Στήσω πετεινοῖς γυψὶ θοινατήριον. 515
Λῃστὴν γὰρ ὄντα, καὶ θεῶν ἀνάκτορα
Συλῶντα, δεῖ νιν τῷδε κατθανεῖν μόρῳ.
ἑκ. Νῦν μὲν καταυλίσθητε, καὶ γὰρ ἐσφόνη.
Δείξω δ' ἐγώ σοι χῶρον, ἔνθα χρὴ στρατὸν
Τὸν σὸν νυχεῦσαι, τὸν πεταγμένου δίχα. 520
Ξυνθήμα δ' ἡμῖν Φοῖβος, εἰ τι καὶ δέῃ,
Μέμνησ' ἀκούσας, θρηκί τ' ἀγγεῖλον στρατῷ.
Ὑμᾶς δ' βαίνοντας χρὴ σεσιγῇ τάξεων
Φουρεῖν ἐγρεῖ, καὶ νεῶν κατάσκοπον
Δέχθαι Δόλωνα. καὶ γὰρ εἰ περ ὑγιὴς, 525
Ἤδη πελάζει στρατοπέδοισι τροϊκοῖς.

Thymbræum iuxta templum prope vrbem
Sedens: luctamur autem cum graui *tristique* malo.
Rhe. Nullus vir fortis vult clàm 510
»Interficere hostem, sed vadens in conspectum:
Illum verò, quem tu sedere dicis *in* furtiua sede,
Et struere insidias, viuum comprehendens ego
In exitu portarum, transfigens spinam dorsi,
Faciam epulas volucribus vulturibus. 515
Prædonem enim existentem, deorúmque templa
Spoliantem, oportet eum hoc fato mori.
Hec. Nunc quidem capite locum castris, nox enim *iam est*.
Monstrabo verò tibi locum, vbi oportet exercitum
Tuum pernoctare seorsum ab eo *loco*, qui *aliis* assignatus est. 520
Tessera verò nobis *sit* Phœbus, si quid opus fuerit,
Memento te audiuisse, & significa Thracio exercitui.
Nos verò euntes oportet paululum ante ordines
Excubias agere vigilando, & exploratorem nauium
Excipere Dolonem, etenim, si modo saluus est, 525
Iam appropinquat castris Troianis.

ΑΝΤΙΣΤΡΟΦΙΚΑ.

Στροφή.

χο. 1 Τίνος ἁ φυλακά; τίς ἀμείβει
2 Ταν ἐμαν πρῶτα;
3 Δύεται σημεῖα, καὶ ἐπιπάπορθι
4 Πλειάδες αἰθέριαι
5 Μέσα δι' αἰετὸς ἐρανοῦ πετᾶται.
6 Εγρεσθε, τί μέλλετε, κοιταῖ;
7 Εγρεσθε πρὸς φυλακάν.
8 Οὐ λεύσσετε μλωάδος ἀγλαΐας;
9 Αὼς δὴ πέλας, αὼς
10 Γίγνεται, ἢ τίς πρὸ δόμων;
11 Οδε γὰρ ὅξιν ἀνήρ.

ΑΝΑΠΑΙΣΤΟΙ.

ἡμι. Τίς ἐκηρύχθη πρώτιν φυλακλά;
ἡμι. Μυγδόνος γόν φασιν Κόρυβον.
ἡμι. Τίς δὲ ἐπ' αὐτῷ;
ἡμι. Κίλικας Παιόνων στρατὸς ἤγειρεν.
ἡμι. Μυσοὶ δ' ἡμᾶς.
ἡμι. Οὐκοῦν Λυκίοις πέμπτιν φυλακλὰν

ANTISTROPHICA.

Strophe.

ch. 1 Cuius *iam est* vigilia? quis per vices ſuccedit
2 Mihi primùm?
3 Iam occidunt ſigna, & ſeptemgradæ
4 Pleiades ætheriæ:
5 Volat autem aquila in medio cæli.
6 Expergiſcimini (quid cunctamini?) è lectis,
7 Expergiſcimini ad vigiliam.
8 Non videtis lunæ ſplendorem?
9 Aurora iam propè *eſt*, aurora *iam*
10 Oritur, & quis pro foribus?
11 Aliquis enim vir hìc adeſt.

Semichorus.

Cuinam indicta eſt prima vigilia?
Semi. Corybo Mygdonis filio dicunt *indictam*.
Semi. Cui verò poſt cum?
Semi. Cilices excitauit exercitus Pæonius.
Semi. Myſi verò nos *excitarunt*.
Semi. Lycios igitur *ad* quintam vigiliam

Βαίνας ἐγείρειν
Καρδὸς, πλήσου καπὰ μοῖραν.

Αντιστροφή.

ἡμι. 1 Καὶ μὲν ἀΐω Σιμόεντος
2 Ημβύαν κοίτας
3 Φονίας, ὑμνεῖ πολυχορδοτάτα
4 Γήρυϊ παιδολέτορ
5 Μελοποιὸς ἀηδὼν μέριμνα.
6 Ηδη γὰρ νέμουσι κατ' Ιδαν
7 Ποίμνια, νυκτιδρόμου
8 Σύριγγος ἰαὶ κατακοίω.
9 Θέλγει δ' ὄμματος ἕδραν
„ 10 Υπνος ἀδίστος γὰρ ἔβα
„ 11 Βλεφάροισι πρὸς ἀοῖς.

ΑΝΑΠΑΙΣΤΟΙ.

ἡμι. Τί ποτ' ἀ πελάθει σκοπὸς, ὃν ναῶν
Εκτορ ὤτρυνε κατόπιν;
ἡμι. Ταρβῶ, χρόνιος γὰρ ἄπεστιν.
ἡμι. Αλλ' εἰ κρυπτὸν λόχον εἰσεσῶν
Διόλωλε, τάχ' ἂν εἴη φοβερόν.

Nos *hinc* digreſſos excitare
Tempus *eſt*, pro ordine ſortis.

Antiſtrophe.

Se. 1 Atqui audio Simoentis *ad ripas*
2 Auem ſedentem *in* nido
3 Funeſto canit *enim* multiplici
4 Voce, liberorum interfectrix
5 Luſcinia, ſuauis cantus artifex ſolicita.
6 Iam autem paſcuntur in Ida
7 Greges nocturnæ
8 Fiſtulæ vocem audio.
9 Demulcet verò oculorum ſedem
» 10 Somnus dulciſſimus enim *is* venit
» 11 Palpebris circa auroram.

Semichorus.

Cur tandem non appropinquat ſpeculator, quem nauium
Hector miſit exploratorem?
Semi. Metuo: diu enim abeſt.
Semi. Quòd ſi in occultas inſidias incidens
Periit, citò erit trepidatio.

ἡμι. Αὐδᾶ Λυκίοις πέμπτῃ φυλακῇ
Βαίτας ἐγείρειν
Ἡμᾶς, κλήρου κατὰ μοῖραν.

ΙΑΜΒΟΙ.

ὀδυ. Διόμηδες, οὐκ ἤκουσας (κἀμὸς ψόφος
Στάζει δι' ὤτων) τευχέων λινᾶ κτύπον; 565
διο. Οὐκ, ἀλλὰ δεσμὰ πωλικῶν ἐξ αὐτόγων
Κλάζει σιδήρου. κἀμέ πως πρὶν ἠισθόμην
Δεσμῶν ἀραγμὸν ἱππικῶν, ἔδυ φόβος.
ὀδυ. Ὅρα κατ' ὄρφναν, μὴ φύλαξιν ἐντύχῃς. 570
διο. Φυλάξομαί τοι κἂν σκότῳ πιθεὶς πόδα.
ὀδυ. Ἦν δ' οὖν ἐγείρῃς, οἶσθα σύνθημα στρατοῦ;
διο. Φοῖβον Δόλωνος οἶδα σύμβολον κλύων.
ὀδυ. Εα. δύνασ' ἐρήμους τάσδε πολεμίων ὁρᾷς.
διο. Καὶ μὴν Δόλων γε τάσδ' ἔφραζεν Ἕκτορος
Κοίτας, ἐφ' ὧπερ ἔγχος εἵλκυσαν τόδε. 575
ὀδυ. Τί δῆτ' ἂν εἴη; μῶν λόχος βέβηκέ πῃ;
διο. Ἴσως ἐφ' ἡμῖν μηχανᾷ τινὰς πινά.
ὀδυ. Θρασὺς γὰρ Ἕκτωρ νῦν, ἐπεὶ κρατεῖ, θρασύς.
διο. Τί δῆτ' ὀδυσσεῦ δράσομεν; οὐ γὰρ εὑρόμεν 580

Semi. Iubeo Lycios *ad* quintam vigiliam
Digressos, excitare
Nos, pro ordine sortis.

vlysses.

Diomedes non audiuisti (nouus strepitus
Stillat per aures) armorum quendam sonum? 565
Dio. Non: sed vincula ex rotis equestribus
Clangunt ferri, & me, priusquam sensi
Collisionem vinculorum equestrium, subiit metus.
vlys. Vide ne per noctem incidas in excubitores. 570
Dio. Cauebo etiamsi per tenebras iter faciam.
vlys. Si verò excitaris *aliquem*, nosti tesseram exercitus?
Dio. Phœbum scio *esse* tesseram, ex Dolone audiens.
vlys. Sine. hæc hostium cubilia video deserta.
Dio. Atqui Dolon hæc *esse* dixit Hectoris
Cubilia, aduersus quem *Hectorem* hasta allata est hæc. 575
vlys. Quid rei est? num cohors abiit aliquò?
Dio. Fortasse aduersus nos structura aliquas insidias.
vlys. Hector enim nunc *est* audax, quia vincit, audax *est*.
Dio. Quid igitur Vlysses faciemus? non enim inueniimus 580

Τόνδ' αὖδρ' ἐν δύναις, ἐλπίδων δ' ἡμάρτομεν.
ὀδυ. Σπεύχωμεν ὡς τάχιστα ναυσάθμου πέλας.
Σώζει γὰρ αὐτὸν, ὅσπερ δ' τυχῇ θεῶν
,, Τίθησιν. ἡμῖν δ' οὐ βιαστέον τύχας.
διο. Οὐκοῦν ἐπ' Αἰνείαν, ἢ τὸν ἐχθιστον Φρυγῶν 585
Πάριν μολόντε, χρὴ καρατομεῖν ξίφει.
ὀδυ. Πῶς οὖν ἐν ὄρφνῃ, πολεμίων ἀνὰ στρατὸν,
Ζητοῦν, δυνήσῃ τοὺς δ' ἀκινδυνώς κτανεῖν;
διο. Αἰσχρὸν γε μὴν τοι ναῦς ἐπ' Ἀργείων μολεῖν,
Δράσαντε μηδὲν πολεμίοις νεώτερον. 590
ὀδυ. Πῶς δ' οὐ δέδρακας; οὐ κτανόντε ναυσάθμων
Κατάσκοπον Δόλωνα, σώζομεν τάδε
Σκυλεύματ'; ἢ τῶν στρατόπεδον πέρσειν δοκεῖς;
Πείθου, πάλιν στείχωμεν, οὐ δ' εἴη τυχεῖν.
ἀθη. Ποῖ δὴ λιπόντε Τρῳϊκῶν ἐκ τάξεων 595
Χωρεῖτε, λύπῃ καρδίαν δεδηγμένοι,
Εἰ μὴ κτανεῖν σφῷν Ἕκτορ, ἢ Πάριν θεὸς
Δίδωσιν; ἀνδρα δ' οὐ πέπυσθε σύμμαχον
Τροίᾳ μολόντα Ῥῆσον, οὐ φαύλῳ τρόπῳ;
Ὃς εἰ διοίσει νύκτα τὴν ἐς αὔριον, 600

Hunc virum in stratis: spe verò frustrati sumus.
vlys. Accedamus quàm celerrimè ad stationem nauium,
Seruat enim eum Deus, qui & fortunatum
» Facit: nobis verò non *est* violenter agendum contra fortunam.
Dio. Ergo ad AEneam, aut inuisissimum Phrygum
Parim euntes, oportet caput amputare gladio. 585
vlys. Quomodo verò noctu per exercitum hostium
Quærens, poteris hos interficere sine periculo?
Dio. Turpe tamen est redire ad Græcorum naues,
Nullo nouo facinore in hostes facto. 590
vlys. Quomodo verò nihil fecisti? non interfecto nauium
Exploratore Dolone, seruamus hæc
Spolia? an putas te totum exercitum esse prædaturum?
Obtempera, retrò abeamus, vtinam verò feliciter his frui liceat.
Min. Quónam ex Troianis stationibus, *hoc loco* relicto
Disceditis, mœstitiâ cor morsi, 595
Quòd vobis non interficere Hectorem, aut Parim Deus
Dat? virum verò non audiuistis socium
Troiæ venisse Rhesum, haud contemnendo apparatu?
Qui si produxerit *hanc* noctem in crastinum, 600

Universidad de Deusto Biblioteca

Οὐτ' σφ' Ἀχιλλέως, οὔτ' αὖ Αἴαντος δόρυ,
Μὴ πάντα πέρσαι ναύσταθμ' Ἀργείων, χέθοι,
Τείχη κατασκάψαντα, ἐς πυλῶν ἔσω
Λόγχης πλατεῖαν εἰσδρομὼν ποιούμενον,
Τοὺς μὲν κατακτὰς, πάντ' ἔχεις. τοὺς δ' Ἕκτορος 605
Εὐνὰς ἔασον, καὶ κρατόμενος σφαγάς.
Ἕξει γὰρ αὐτῷ θάνατος οὐχ ἄλλης χερός.
ὀδυ. Δέσποιν' Ἀθάνα, φθέγματος γὰρ ἡδόμην
Τοῦ σοῦ σωθεὶς γῆρᾳ, ἐν πόνοισι γὰρ
Παρεῖ σ' ἀμυνεῖς τοῖς ἐμοῖς ἀεί ποτε. 610
Τὸν ἄνδρα δ' ἡμῖν ποῦ κατεύδειν φράσον,
Πόθεν τέτακται βαρβάρου στρατεύματος;
ἀθη. Ὁδ' ἐγγὺς ἧσται, κοὐ συνῆθροισται στρατῷ,
Ἀλλ' ἐκτὸς αὐτὸν τάξεων κατεύδειν
Ἕκτωρ, ἕως ἂν νὺξ ἀμείψῃ φάος. 615
Πέλας δὲ πῶλοι Θρῃκίων ἐξ ἁρμάτων
Λύονται, δέδενται, λαμπρεπεῖς ἐν δορὶ φορῇ.
Στίλβουσι δ' ὥστε ποταμίου κύκνου πτερόν.
Ταύτας κτανόντες δεσπότου, κομίζετε,
Κάλλιστον οἴκοις σκῦλον. οὐ γὰρ ἐνθ' ὅπου 620

Non ipsum Achillis, neque Aiacis hasta,
Quin euertat tota castra Græcorum, coercebit,
Demolientem muros, & intra portas
Facientem hasta latam irruptionem.
Isto interfecto omnia habes. Hectoris verò 605
Lectos omitte, capitúmque truncandorum studium cruentum,
Continget enim ipsi mors ab alia manu.
Vlys. O domina Minerua (vocis enim sensi
Tuæ consuetum sonum: in periculis enim
Præsens meis opitularis *mihi* semper) 610
Hunc igitur virum nobis vbi dormiat, dic,
Et quo loco stationem habeat in barbarico exercitu.
Min. Hic propè sedet, neque coniunctus est cum exercitu.
Sed extra *cæterorum* ordines collocauit eum
Hector, donec nocti succedat lux *diei*. 615
Propè autem equi Thracios ad currus
Albi ligati sunt, *uel* noctu conspicui.
Fulgent enim veluti fluuialis cygni penna:
Hos interfecto domino abducite,
Pulcherrimam prædam domibus. non enim est vbi 620

Τοιόνδ' ὄχημα χθὼν κέκευθε πωλικόν.
ὀδυ. Διόμηδες, ἢ σὺ κτεῖνε Θρῃκίου λεώς,
Ἢ μοὶ παρεῖκε. σοὶ δὲ χρὴ πώλων μέλειν.
διο. Ἐγὼ φονεύσω, σὺ δὲ δαμάσεις δὴ σύ.
Τρίβων γὰρ εἶ τὰ κομψά, καὶ νοεῖν σοφός. 625
„Χρὴ δ' αὖ δρᾶν τάσσειν, ὅ μάλις' αὖ ὠφελεῖ.
ἀθη. Καὶ μὴν καθ' ἡμᾶς τόνδ' Ἀλέξανδρον βλέπω
Στείχοντα, φυλάκων ἔκ τινος πεπυσμένον
Δόξας ἀσήμους, πολεμίων μεμβλωκότων.
διο. Πότερα σὺν ἄλλοις, ἢ μόνος πορεύεται; 630
ἀθη. Μόνος πρὸς εὐνὰς, ὡς ἔοικεν, Ἕκτορος
Χωρεῖ. κατόψας δὴ κανὸν ἥκει στρατῷ.
διο. Οὐκοῦν οὐ χρὴ τόνδε κατθανόντα ζῆν;
ἀθη. Οὐκ αὖ δίκαιον τοῦ πεφυκότος πλέον.
Τοῦτον δὲ χρὴ σῆς οὐθὲν χερὸς θανεῖν. 635
Ἀλλ' ὥσπερ ἥκεις μορσίμοις φέρων σφαγὰς,
Τάχυνε. ἐγὼ δὲ τῇδε σύμμαχος Κύπρις
Δοκοῦσ' ἐρωγὸς ἐν πόνοις τοῖς δεῖται,
Σαθροῖς λόγοισιν ἐχθρὸν ἄνδρ' ἀμείψομαι.
Καὶ ταῦτ' ἐγὼ μὲν εἶπον. ὃν δὲ χρὴ παθεῖν, 640

Huiusmodi currum terra occultet equestrem.
Vlys. Aut tu Diomedes, trucida Thracium populum:
Aut mihi permitte, te verò oportet curare equos.
Dio. Ego occidam. tu verò domabis equos.
Tu enim es exercitatus in rebus industriis, solertíque mẽte præditus *es*.
„Oportet verò vnumquemlibet *ibi* collocare, vbi maximè vtilis fuerit.
Min. Atqui ad nos hunc Alexandrum video
Venientem, qui ex aliquo custode resciuit
Rumores incertos *de* hostibus *ad Troianorum castra* profectis.
Dio. Vtrum cum aliis, an solus vadit? 630
Min. Solus, vt videtur, ad cubilia Hectoris
Vadit, indicaturus speculatores exercitus.
Dio. Num oportet illum priùs mori?
Min. Non poteris plus fato.
Hunc enim à tua manu *cæsum* mori nefas *est*: 635
Sed cui venis fatalem cædem afferens, *ad illum*
Propera: ego verò huic sociam Venerem
Me simulans, quæ auxiliatrix in laboribus *ipsi* solet adesse,
Inanibus sermonibus inimicum virum excipiam.
Atque hæc quidem ego dixi *uobis*: sed *is*, quem oportet interfici, 640

Οὐκ οἶδεν, οὐδ' ἤκουσεν ἐγγὺς ὢν λόγου.
πά. Σὲ τὸν στρατηγὸν Ἕκτορα σίγυνον λέγω,
Ἕκτορ, καθεύδεις; οὐκ ἐγείρεσθαί σε χρὴ;
Ἐχθρῶν τις ἡμῖν χρίμπτεται στρατεύματι,
Ἢ κλῶπες ἄνδρες, ἢ κατάσκοποι τινες. 645
ἀθ. Θάρσει. φυλάσσει σ' ἥδε πρὸς μορφὴς Κύπρις.
Μέλει δ' ὁ σός μοι πόλεμος, οὐδ' ἀμνήμων δ'
Τιμῆς, ἐπαινῶ δ' ὧν πάσχουσα πρὸς σέθεν.
Καὶ νῦν ἐπ' εὐτυχοῦντι τρῳκὴν στρατῷ
Ἥκω, πορεύουσ' ἄνδρα σοὶ μέγαν φίλον, 650
Τῆς ὑμνοποιοῦ παῖδα Θρῄκιον θεᾶς
Μούσης, πατρὸς δ' Στρυμόνος κικλήσκεται.
πά. Ἀεί ποτ' εὖ φρονοῦσα τυγχάνεις πόλει.
Κἀμοὶ μέγιστον ἐν βίῳ κειμήλιον
Κείνας σε, φημὶ τῇδε προσθέσθαι πόλει. 655
Ἥκω δ' ἀκούσας οὐ τορῶς. φήμη δέ τις
Φύλαξιν ἐμπέπτωκεν, ὡς κατάσκοποι
Ἥκουσ' Ἀχαιῶν. χ' ὡ μὴ τὸν εἰδὼς λέγῃ,
Ὁ δ' εἰσιδὼν μολόντας, οὐκ ἔχει φράσαι,
Ὧν οὕνεκ' εὐνὰς ἦλυθον πρὸς Ἕκτορος. 660

Non nouit, neque audiuit sermonem *istum*, quamuis sit prope *nos*.
Par. Te ducem, & fratrem appello,
Hector, dormis? non expergisci te conuenit?
Aliquis hostium appropinquat nostro exercitui,
Aut fures, aut speculatores quidam. 645
Min. Bono sis animo: seruat te hæc beneuola Venus.
Curæ verò est mihi tuum bellum, nec sum immemor *mihi*
Honoris *à te delati*, faueóque *tibi*, beneficio affecta à te.
Et nunc ad victoriosum Troianum exercitum
Adsum adducens tibi magnum amicum, 650
Thracium filium cantatricis deæ
Musæ, patris verò Strymonis vocatur *filius*.
Par. Semper beneuola es *huic* vrbi,
Et *me* mihi maximum in *hac* vita thesaurum,
Quum te iudicaui, & huic vrbi addidisse dico. 655
Venio autem audita *re* non perspicuè. rumor enim quidam
Custodes peruasit, quòd exploratores *huc*
Venerint Græcorum, & qui quidem *eos* non vidit, *hoc* dicit,
Qui verò venientes vidit, non potest dicere,
Cur ad tentorium Hectoris venerint. 660

ἀθ. Μηδὲν φοβηθῇς. οὐδὲν ἐν στρατῷ νέον.
Ἕκτωρ ὁ Φρυγῶν, Θρῇκα κοσμήσων στρατόν.
πά. Σύ τοι με πείθεις, σοί τε πιστεύω λόγοις.
Τάξιν φυλάξων εἶμι, ἐλεύθερος φόβου.
ἀθ. Χώρει. μέλειν γὰρ πάντ' ἐμοὶ δοκεῖ τάδε, 665
Ὡς εὐτυχοῦντας συμμάχοις ἐμοὺς ὁρᾶν.
Γνώσῃ δ' κἀγὼ σὺ τὴν ἐμὴν προθυμίαν.
Ὑμᾶς δ' αὐτοὺς τοὺς ἄγαν γ' ἐρωμένους.
Λαερτίου παῖ, θηκτὰ κοιμίσας ξίφη.
Κεῖται γὰρ ἡμῖν Θρῄκιος στρατηλάτης, 670
Ἵπποι τ' ἔχονται. πολέμιοι δ' ἠθημένοι,
Χωροῦσ' ἐφ' ἡμᾶς. ἀλλ' ὅσον τάχιστ' ἐχρῆν
Φεύγειν πρὸς ὁλκοὺς ναυσὶ θέμιν. τί μέλλετε,
Σκηπτοῦ πόντου πολεμίων, σῶσαι βίον;

Σύστημα.

χο. Εα, ἔα. βάλλε, βάλλε, βάλλε, βάλλε. 675
Θεῖνε, θεῖνε. τίς δ' ἀνήρ;
Λεύσετε, τοῦτον αὐδῶ.
Κλῶπες, οἵ τινες κατ' ὄρφναν
Τόνδε κινοῦσι στρατόν.

Min. Nihil metuas, nihil in exercitu noui, *nihil est periculi*.
Hector enim abest, instructurus Thracium exercitum.
Par. Tu quidem mihi rem persuades, & tuis credo verbis.
Ordinem seruaturus abeo liber à metu.
Min. Abi: decretum enim est mihi ista curæ fore, 665
Vt videam meos amicos florere.
Et tu quoque experieris meam promptam voluntatem.
Vobis verò valde dilectis dico.
Fili Laertis, occultate acutos enses,
Iacet enim nobis Thracius dux, 670
Et equi *capti* tenentur. hostes verò *re* cognita,
Vadunt aduersus nos, itaque quàm celerrimè oportet
Fugere ad fulcra nauium. Quid cunctamini,
Fulmine veniente hostium, seruare vitam?

Systema.

Cho. Age, age. feri, feri, feri, feri. 675
Occide, occide, quis vir?
Videte, hunc dico.
Grassatores, qui noctu
Hunc turbant exercitum.

Δεῦρο δεῦρο πᾶς. 680
Τοιόσδ' ἔχω, καὶ τοιόσδ' ἔμαρψα.
Τίς ὁ λόγος; πόθεν ἔβας πόδα; τίς εἶ;

Τροχαῖοι.

ὀδυ. Οὐ χρή σ' εἰδέναι. θανῇ γὰρ σήμερον δράσας κακῶς.
χο. Οὐκ ἐρεῖς σωθῆμα, λόγχῃ πρὶν ἢ σέρνων μολεῖν;
ὀδυ. Ἰσω. θέρσει. Χο. πέλας τις ἴθι. πᾶγε, πᾶγε πᾶς τις αὖ. 685
ἡμι. Η σὺ δὴ Ῥῆσον κατέκτας; ἀλλὰ τὸν κτανοῦσά σε.
ὀδυ. Ἰσχε πᾶς τις. Χο. ἀ μῦθος. ἡμι. ἆ, ἆ φίλον ἄνδρα μὴ θένῃς.
ἡμι. Καὶ τί δὴ τὸ σῆμα; Οδυ. Φοῖβος. ἡμι. ἔμαθον. ἴσχε πᾶς δόρυ.
ἡμι. Οἶδ' ὅποι βεβᾶσιν ἄνδρες; Ημι. ἀδέπω κατείδομεν.
ἡμι. Ἕρπε πᾶς κατ' ἴχνος αὐτοῦ, ἢ βοὴν ἐγερτέον. 690
ἡμι. Ἀλλὰ συμμάχοις παρέστειν δεινὸν, ἐν νυκτὶ φόβῳ.

ΑΝΤΙΣΤΡΟΦΙΚΑ.

Στροφή.

ἡμι.1 Τίς ἀνδρῶν ὁ βάς;
2 Τίς, ὃς μέγα θράσος ἐπεύξεται.
3 Χεῖρα φυγὼν ἐμαί;
4 Πόθεν νιν κυρήσω;
5 Τίνι προσφάσω; 695

Huc, huc quilibet *ueniat*. 680
Hos teneo, & hos comprehendi.
Quis sermo? vnde venis? quis es?

Vlysses.

Non oportet te scire. morieris enim hodie si quid malè feceris.
Cho. Non dices tesseram, priusquam hasta per pectus veniat?
Vlys. Sciat *quilibet*. cõfide. *ch.* Accedat aliquis propè. feri. feri quilibet. 685
semi. An tu Rhesum interfecisti? te certè interfecturum. (ne occidas.
Vlys. Contine *te* quisquis es. *Cho.* Non continebo. *Sem.* Ah, ah, amicum virũ
Semi. Quodnã igitur *est* signũ? *quæ tessera?* *Vlys.* Phœbus, *Se.* Agnoui, omnis
Semi. Scis quò abierunt viri isti? *Se.* Nunquã vidimus. (*mules* hastam cohibe.
Semi. Quisquis es sequere vestigium ipsorum: aut clamor excitãdus *est*. 690
Semi. Atqui socios turbare malum *est* nocturno tumultu.

ANTISTROPHICA.

Strophe 1.

Se. 1 Quis virorum *est* qui venit *huc?*
2 Quis *est*, qui *ob suam* magnam audaciam gloriabitur,
3 Se effugisse meam manum?
4 Vbinam ipsum consequar?
5 Cui assimilabo *eum*, 695

6 Οστις δι' ὄρφνας ἦλθ' ἀδειμάντῳ ποδί;
7 Διά τε πύλεων καὶ φυλάκων ἕδρας;
8 Θεσσαλὸς, ἢ
9 Παραλίαν Λοκρῶν νεμόμενος πόλιν; 700
10 Η νησιώτιν σπορά δα κέκτηται βίον.
11 Τίς, ἢ πόθεν, ἢ ποίας πάτρας;
12 Οποῖον εὔχεται τὸν ὕπατον θεῶν;
ἡμι.13 Ἀρ' ἐς Οδυσέως τοῦργον, ἢ τίν' τόδε;
ἡμι.14 Εἰ τῆς πάρεσθε χρὴ τεκμαίρεσθαι, τί μή; 705
ἡμι.15 Δοκεῖς γάρ; Ημι. τί μὴν οὔ;
ἡμι.16 Θρασὺς γοῦν ἐς ἡμᾶς.
ἡμι.17 Τίν' ἀλκίμῳ; τίν' αἰνεῖς; Ημι. Οδυσσῆ.
ἡμι.18 Μὴ κλωπὸς ἄγνει φωτὸς αἱμύλων δόρυ.

Ἀντιστροφή.

χο.1 Εβα καὶ πάρος 710
2 Καὶ πόλιν ὑπαφρον ὄμμ' ἔχων,
3 Ῥακοδύτῳ στολῇ
4 Πυκασθεὶς, ξιφήρης
5 Κρυφαῖος ἐν πέπλοις.
6 Βίον δ' ἐπαιτῶν, εἶρπ' ἀγύρτης τις λάτρις; 715

6 Qui per noctem venit intrepido pede,
7 Per ordinum, & vigilum sedes?
8 Thessalus, an
9 Maritimam Locrensium inhabitans ciuitatem? 700
10 Aut *aliquis qui* vitã insularẽ & sparsam possidet, *in sparsis insulis degens.*
11 Quis? aut vnde, aut cuius patriæ *ciuis?*
12 Quem deorum supremum precibus colit?
Ch. 13 Num est Vlyssis hoc factum, aut cuiusnam?
Se. 14 Si ex prioribus oportet coniecturam facere, quid ni? 705
Se. 15 Existimásne *hoc illius esse facinus? Sem.* Cur non?
Se. 16 *Est* igitur audax contra nos.
Se. 17 Quam fortitudinem *prædicas?* quem laudas? *Se.* Vlyssem?
Se. 18 Ne laudes deceptricem hastam furis.

Antistrophe.

Ch. 1 Venit & antè 710
2 In vrbem oculos spuma litos habens,
3 Lacera veste
4 Indutus, gladium gestans
5 Furtim in veste.
6 Victum autem mendicans ibat *an* circulator quidam seruus, 715

Universidad de Deusto Biblioteca

7 Ψαφαρόχροων κάρα πουλυπίνητ' ἔχων.
8 Πολλά γ' τιν'
9 Βασιλίδη' ἑστίαν Ατρειδῶν κακῶς
10 Εβαλε, δῆθεν ἐχθρὸς στρατηλάταις.
11 Ολοιτο δη' ὄλοιτο παγκάκως, 720
12 Πρὶν ἐπὶ γᾶν φρυγῶν ποδὸς ἴχνος βαλεῖν.
ἡμι.13 Εἰτ' οὖν Οδυσσέως, εἴτε μή, φόβος μ' ἔχει.
14 Εκτωρ γὰρ ἡμῖν τοῖς φύλαξι μέμψεται.
ἡμι.15 Τί λάσκων; Ημι. δυσείζων.
ἡμι.16 Τί δρᾶς δή; τί παρβεῖς; 725
ἡμι.17 Καθ' ἡμᾶς περᾶσαι. Ημι. τίν' ἀνδρῶν;
ἡμι.18 Οι τῆς δε νυκτὸς ἦλθον εἰς φρυγῶν στρατόν.
οἰκ. Ιώ. δαίμον τύχα βαρεῖα. φεῦ, φεῦ.
ἡμι. Εα. σίγα πᾶς.
ἡμι. Αβρεῖζ'. ἴσως γὰρ εἰς βόλον τις ἔρχεται. 730
οἰκ. Ω συμφορὰ βαρεῖα θρηκῶν συμμάχων.
ἡμι. Τίς ὁ γένων;
οἰκ. Ιώ. δύσηνος ἐγώ, σύ τ' ἄναξ θρηκῶν.
Ω συγγενὲς τῶν Τροίαν ἐσιδών.
Οἷόν σε βίου τέλος εἷλεν; 735

7 Habens caput ſqualidum, multis faſciis religatum.
8 Multa verò
9 Regiæ domui Atridarum malè
10 Dixit, ſcilicet vt inimicus imperatoribus.
11 Vtinam periiſſet, vtinam periiſſet iuſtiſſimè, 720
12 Priuſquam in terram Phrygum pedis veſtigium tuliſſet.
Se. 13 Siue igitur *hoc ſit facinus* Vlyſſis, ſiue non, metus me tenet, *metuo*.
14 Hector enim nobis cuſtodibus ſuccenſebit.
Se. 15 Quid dicens? Se. Suſpicans.
Se. 16 Quid agis? quid ſtupes? 725
Se. 17 Per nos, *i. per medias noſtras excubias* tranſiiſſe. Se. Quem virorum?
Se. 18 *Illos*, qui hac nocte venerunt in Phrygium exercitum.
An. Heu, fortunæ grauis caſus, heu heu.
Semi. Hem, tacete omnes.
Semi. Ne dormita. *uigila*. fortaſſe enim aliquis in retis iactum venit. 730
An. O grauis calamitas Thraciorum ſociorum.
Semi. Quis eſt qui gemit?
An. Hei miſer ego, & tu rex Thracum.
O qui funeſtiſſimam Troiam aſpexiſti,
Qualis te cepit vitæ finis? 735

χο. Τίς εἶ ποτ' ἀνδρῶν συμμάχων; κατ' οὐφέγγιον
Αμβλωπες αὐγαί, κοὐ σε γιγνώσκω γ' ὅλως.
ΑΝΑΠΑΙΣΤΟΙ.
οἰκ. Πῇ νυν' ἀνάκτων Τροϊκῶν εὕρω;
Πῇ δῆθ' Εκτωρ
Τὸν ὑπαστίδιον κοῖτον ἰαύει; 740
Τίνι σημήνω διοπῶν στρατιᾶς;
Οἷα τ' ἐπόνθαμεν οἷά τις ἡμᾶς
Δράσας ἀφανῆ, φροῦδος, φανερὸν
Θρῆξιν πένθος τολυπόσας.
χο. Κακὸν κυρεῖν τι θρηκίῳ στρατεύματι 745
Εοικεν, οἷα τῆδε γιγνώσκω κλύων.
οἰκ. Ἐρρει στρατιά, πέπτωκεν ἄναξ
Δολίῳ πληγῇ.
Οια μ' ὀδυνᾷ πεῖρει φονίου
Τραύματος εἴσω. πῶς δη' αὖ ὀλοίμιον, 750
Τοῖς θρῆξιν πένθος τολυπόσας;
Χρῆν γὰρ μ' ἀκλεᾶς, ῥῆσόν τε θανεῖν,
Τροίᾳ κέλσαντ' ἐπίκουρον.

Cho. Quis tandem es ſociorum? per noctem
Caligant *oculorum* radij, neque te prorſus agnoſco.
Auriga.
Vbi aliquem principem Troianorum inueniam?
Vbinam Hector
Sub clypeo ſomnum carpit? 740
Cui principum exercitus indicabo
Qualia paſſi ſumus? qualia nobis quidam
Cùm fecerit occulta *ac funeſta facinora*, euanidus *abierit*, manifeſtum
Thracibus luctum parans *ac afferens*.
Cho. Aliquid mali accidiſſe Thracio exercitui 745
Videtur, quantum hunc audiens cognoſco.
An. Periit exercitus, cecidit rex
Doloſâ plagâ.
Qualis me dolor conficit letalis
Vulneris intus? quomodo verò perire poſſem, 750
Qui Thracibus luctum attuli?
Oportebat enim me & Rheſum turpiter mori,
Qui appulit ad Troiam auxiliator.

Universidad de Deusto Biblioteca

IAMBOI.

χο. Τάδ' οὐκ ἐν αἰνιγμοῖσι σημαίνει κακά.
Σαφῶς γὰρ αὐδᾷ συμμάχους ὀλωλότας. 755
οἰκ. Κακῶς πέπρακται. καὶ πρὸς τοῖς κακοῖσι τόδε
Αἰσχιστα. καί τοι δὶς τόσον κακὸν τόδε.
,, Θανεῖν γὰρ εὐκλεῶς μὲν, εἰ θανεῖν χρεών,
,, Λυπεῖν μὲν οἶμαι τὸν θανόντι. πῶς γὰρ οὔ;
,, Τοῖς ζῶσι δ' ὄγκος, καὶ δόμων εὐδοξία. 760
Ἡμεῖς δ' ἀβούλως, κἀκλεῶς ὀλώλαμεν.
Ἐπεὶ γὰρ ἡμᾶς εὕναον' ἑκτορεία χεὶρ,
Ξυνθήμα λέξας, εὕδομεν πεδοστιβεῖς,
Κόπῳ δαμεῖσ, οὐδ' ἐφρουρεῖτο στρατὸς
Φυλακαῖσι νυκτέρησιν, οὐδ' ἐν τάξεσιν 765
Ἔκειτο πύκνα, πλῆκτρά τ' οὐκ ὀπὶ ζυγοῖς
Ἵππων καθήρμοσθ', ὡς ἀπαξ ἐπεύθετο
Κρατοῦντας ὑμᾶς, κἀφεδρεύοντας νεῶν
Πρύμναισι. φαύλως δ' εὕδομεν πεπληγότες.
Κἀγὼ μελούσῃ καρδίᾳ λήξας ὕπνου, 770
Πώλοισι χόρτον πρὸς δοκῶν ἐωθινὸν
Ζεύξειν πρὸς ἁλκὶν ἀφθόνῳ μετρῷ χερί.

chorus.

Hæc mala non obſcurè ſignificat *iſte*.
Clarè enim loquitur ſocios periiſſe. 755
Au. Malè acta res eſt, & ad mala præterea
Dedecus extremum *accedit*. atque hoc duplex eſt malum.
» Mori enim gloriosè, ſi omnino moriendum eſt,
» Acerbum quidem puto eſſe ei qui moritur: quomodo enim non?
» Viuentibus verò gloriatio *eſt* & decus familiæ: 760
» Nos verò inconſultè & turpiter periimus.
Poſtquam enim nos collocauit in caſtris Hectorea manus,
Dicta teſſera, dormiebamus iacentes in campo,
Fatigatione victi, neque cuſtodiebatur exercitus
Nocturnis vigiliis, neque in ordinibus 765
Poſita erant arma, & ſcuticæ non iugis
Equorum applicatæ erant, quia noſter rex audiuerat
Vos vincere, & imminere nauium
Puppibus. infeliciter autem dormiuimus, cadentes *ſtratique cæde*.
Et ego ſolicito corde deſinens à ſomno, 770
Equis pabulum (exiſtimans matutinam
Me iuncturum *eos* ad pugnam) larga metior manu.

Λεύσσω δ' ὄφ' ὅστις περιπολοῦσ' ἡμῶν στρατὸν
Πυκνῆς δι' ἐρφνης ὡς δ' ἐκινήθην ἐγὼ,
Ἐπηξάτην τε, κἀνεχωρείτην πάλιν. 775
Ἤπειλα δ' αὐτοῖς μὴ πελάζεσθαι στρατῷ,
Κλαπὰς δοκήσας συμμάχων πλάθειν πνάς.
Οἱ δ' οὐδέν. οὐ μὴν οἶδ' ἐγὼ τὰ πλείονα.
Εὕδον δ' ἀπελθὼν αὖθις εἰς κοίτην πάλιν.
Καί μοι καθ' ὕπνον δόξα τις παρίστατο. 780
Ἵππους γὰρ, οὓς ἔθρεψα, κἀδιφρηλάτουν,
Ῥήσῳ παρεστὼς, εἶδον ὡς ὄναρ δοκῶν,
Λύκοις ἐπεμβεβῶτας ἑδραίαν ῥάχιν.
Θείνοντε δ' οὐρᾷ πωλικῆς ῥινὸς τείχη,
Ἠλαυνον. αὐδ' ἔρεγκον ἐξ αὐτηρείδων 785
Θυμὸν πνέουσαι, κἀνεχαίτιζον φόβῳ.
Ἐγὼ δ' ἀμυνῶν θήρας ἐξεγείρομαι
Πώλοισιν, ἐννυχος γὰρ ἐξώρμα φόβος.
Κλύω δ' ἐπᾴρας κρᾶτα μυχθισμὸν νεκρῶν.
Θερμὸς ὁ κρουνὸς δεσπότου πόδα σφαγεὶς 790
Βάλλει με δυσθνήσκοντος αἵματος νέου.
Ὀρθὸς δ' ἀπαίσσω χεὶρ σὺν κενῇ δορός.

Video autem duos viros circumeuntes noſtrum exercitum
Per denſam noctem: poſtquam verò ego motus ſum,
Obſtupuerunt, & retrò receſſerunt. 775
Minatus autem ſum ipſis, ne accederent ad exercitum,
Exiſtimans aliquos ex ſociis fures accedere:
Illi verò nihil non ſanè ſcio ego plura.
Dormiui enim reuerſus iterum in cubile,
Et mihi in ſomno imago quædam offertur. 780
Equorum enim, quos alui, & currui iunctos regebam,
Rheſo aſtans, vidi vt in ſomnis aſpiciens,
Lupos conſcendere robuſtam ſpinam dorſi.
Verberantes autem equinæ pellis cauda ſetas, *eos*
Agitabant: ipſi verò edebant flatus ex columellis frenorum, 785
Iram ſpirantes, & reluctabantur metu.
Ego verò arcens beſtias excitor
Ab equis, nocturnus enim terror excitabat me.
Audio verò leuans caput gemitus mortuorum.
Nam calidus torrens à cæde domini 790
Aſpergit me recentis ſanguinis, alicuius difficulter morientis.
Erectus verò ſurgo cum manu inermi,

Καί μ' ἔγχος αὐχάζοντα, καὶ θηρώμενον,
Παῖς ὧδ' ἀνὴρ νείαιραν εἰς πλευρὰν ξίφει,
Ἀνὴρ ἀκμάζων. Φασγάνου δὲ πήθομαι 795
Πληγῆς βαθεῖαν ἄλοκα τραύματος λαβών.
Πίπτω δ' πεδωνής. οἱ δ' ὄχημα πωλικὸν
Λαβόντες ἵππων, ἵεσαν φυγῇ πόδα.
Α ἀ. ὀδυνῶν με τείρει, κοὐκέτ' ὀρθοῦμαι πάλαι.
Καὶ ξυμφορὰν μὲν οἶδ' ὁρῶν τρόπῳ δ' ὅτῳ 800
Τεθνᾶσιν οἱ θανόντες, οὐκ ἔχω φράσαι,
Οὐδ' ἐξ ὁποίας χειρός. εἰκάσαι δέ μοι
Πάρεστι, λυπρὰ πρὸς φίλων πεπονθέναι.
χο. Ἡνιοχε Θρῃκὸς, τοῦ κακῶς πεπραγότος,
Μηδὲν δυσοίζου πολεμίους δρᾶσαι τάδε. 805
Ἕκτωρ δ' κἀυτὸς συμφορᾶς πεπυσμένος,
Χωρεῖ. συναλγεῖ δ' ὡς ἔοικε σοῖς κακοῖς.
ἑκ. Πᾶς ὦ μέγιστα πήματ' ἐξειρασμένοι,
Μολόντες ὑμᾶς πολεμίων κατάσκοποι
Λήθουσιν αἰσχρῶς, καὶ κατεσφάγη στρατὸς, 810
Οὔτ' εἰσιόντας στρατόπεδ' ἐξαπώσατε,
Οὔτ' ἐξιόντας; τῷδε τίς τίσει δίκην,

Et me gladium respicientem & venantem,
Ferit astans gladio in imam costam
Vir robustus: gladium enim sensi, 795
Accipiens profundum sulcum ictus vulneris:
Cado autem pronus: ipsi verò currum equestrem
Rapientes equorum, abierunt fugientes pedibus.
Heu, heu. Dolor me cruciat, nec ampliùs rectus stare possum miser.
Et calamitatem quidem *hanc* noui, quia vidi. quo verò modo 800
Interfecti sint mortui, non possum dicere,
Neque cuius manu. Sed tamen coniicere mihi
Licet, *nos hæc mala* tristia ab amicis passos esse.
Cho. Auriga Thracis miserè affecti,
Ne dubites hostes fecisse hæc. 805
Hector autem & ipse audita clade
Accedit: condolet autem, vt par est, tuis malis.
He. Quomodo qui fecistis maxima mala,
Profecti speculatores hostium vos
Latuerunt turpiter, & exercitus interfectus est? 810
Neque intrantes castra depulistis,
Neque abeuntes? horum quis pendet pœnam,

Πλὴν σοῦ; σὲ γὰρ δὴ φύλακα φημ' εἶναι στρατοῦ.
Φροῦδοι δ' ἄπληκτοι, τῇ Φρυγῶν κακανδρίᾳ
Πολλ' ἐγγελάντες, τὸν στρατηλάτην τ' ἐμοί. 815
Εὖ νυν τόδ' ἴστε, Ζεύς ὀμόμοσον πατήρ,
Ἢ τοι μαράγνα γ', ἢ κεφαλῆς μόρος,
Μενεῖ σε δρῶντα τοιάδ', ἢ τὸν Ἕκτορα
Τομηδὲν εἶναι, καὶ κακὸν νομίζετε.
Σύστημα.
χο. Ἰώ, ἰώ. μέγας ἐμοὶ, μέγας ἀγών. 820
Ὦ πολιοῦχον κράτος,
Τότ' ἄρ' ἔμελλ', ὅτε σοι ἄγγελος ἦλθον,
Ἀμφὶ ναῦς τὰ πυραίθειν Ἀργείων στρατὸν,
Ἐπεὶ ἀγρύπνον ὄμμ' ἐν εὐφρόνῃ
Οὔτ' ἐκοίμισ', οὔτ' ἐβλιξεν. 825
Οὐ μὰ τὰς Σιμοεντίδας
Πηγὰς, μή μοι κότον ὦ ἄνα, θῇς.
Ἀναίτιος ἔγωγε πάντων.
Εἰ δ' χρόνῳ τῷδ' καιρὸν
Ἔργ', ἢ λόγον πύθῃ, 830
Κατά με γᾶ ξῶντα πόρευσον,

Præter te? te enim custodem dico esse exercitus.
Illi verò abierunt illæsi, Phrygum ignauiam
Multùm irridentes, & me imperatorem. 815
Hoc nunc certò sciatis, Per Iouem iuro patrem,
Aut flagellum, aut capitalis mors *i capitis pœna*
Manet te facientem hæc: aut Hectorem
Nihil esse, & ignauum existimate.
Systema.
cho. Io, io. magnum mihi, magnum periculum *imminet.* 820
O ciuitatis potens imperium, *ô Hector ciuitatis princeps,*
Tunc igitur *hostis* venit, quando tibi nuncius veni,
Circa naues *nocturnos* ignes accensos habere Græcos *significans,*
Quia vigilans oculus in *hac* nocte
Neque sopitus est, neque connixit. 825
Non per Simoentios
Fontes, ne mihi irascaris ô rex.
Ego enim extra culpam *sum horum malorum* omnium.
Si verò *ullo* tempore intempestiuum *meum*
Factum, aut sermonem audiueris, 830
Demitte viuentem sub terram,

Universidad de Deusto Biblioteca

Οὐ παῦσαι τέμνων.

ΙΑΜΒΟΙ.

οἰκ. Τί τοῖς δ' ἀπόλεῖς; βάρβαρός τε βαρβάρου
Γνώμην ὑφαρῇ τῷ ἐμῷ, πλέκων λόγους.
Σὺ ταῦτ' ἔδρασας. οὐδέν' αὖ δεξαίμεθα 835
Οὔθ' οἱ θανόντες, οὔτ' αὖ οἱ τετρωμένοι,
Ἄλλον. μακροῦ γε δεῖ σε, καὶ σοφοῦ λόγου,
Ὅτῳ με πείσῃς μὴ φίλοις κατακτανεῖν,
Ἵππων ἐραθεὶς, ὧν ἕκατι συμμάχοις
Τοῖς σοῖς φονεύεις, πολλ' ὀπισκήπτων μολεῖν. 840
Ἦλθον. τεθνᾶσιν. εἰ δ' πεπίστευον Πάρεις
Ξενίαν κατηχεῖ, ἢ σὺ, συμμάχοις κτανών.
Μὴ γὰρ τι λέξῃς, ὥστις Ἀργείων μολὼν,
Διώλεσ' ἡμᾶς. τίς δ' ὑποβαλὼν λόγοις
Τροῶν ἐφ' ἡμᾶς ἦλθεν, ὥστε καὶ λαθεῖν; 845
Σὺ πρόσθεν ἡμῶν ἦσθ, καὶ Φρυγῶν στρατός.
Τίς οὖν τέτρωται; τίς τέθνηκε συμμάχων
Τῶν σῶν, μολόντων ὡς σὺ πολεμίων λέγῃς;
Ἡμεῖς δὲ τετρώμεθ'. οἱ δὲ μειζόνως
Παθόντες, οὐχ ὁρῶσιν ἡλίου φάος. 850

Non deprecor *pœnam*.

Auriga.

Quare istis minaris? & ipse barbarus barbari
Animum meum decipere conaris, nectens sermones.
Tu hæc fecisti. neminem recipiemus, *credemus*, 835
Neque qui mortui sunt, neque qui vulnerati,
Alium *quàm te hæc fecisse*: longa & perita oratione tibi opus est,
Qua mihi persuadeas, te amicos non interfecisse,
Equorum amore captum, quorum causa socios
Tuos interficis, cùm multùm obtestatus sis vt venirent. 840
Venerunt. obierunt. honestiùs Paris
Hospitij ius dedecorans violauit, quàm tu qui socios interfecisti.
Ne dicas enim quòd aliquis Argiuus *huc* profectus,
Nos perdiderit: quis enim superans cohortes
Troianorum, ad nos venit, vt etiam *te* lateret? 845
Tu sedisti ante nos, & Phrygum exercitus:
Quis verò *uestrûm* vulneratus est? quis sociorum obiit
Vestrorum, hostibus *ad nos* profectis, vt tu dicis?
Nos verò vulnerati sumus, & qui grauiora *mala*
Passi sunt, *illi* non vident *amplius* lumen solis. 850

Ἀπλῶς δ' Ἀχαιῶν οὐδέν' αἰτιώμεθα.
Τίς δ' αὖ χαμεύνας πολεμίων κατ' εὐφρόνην
Ῥήσου μολὼν ἐξεῦρεν, εἰ μή τις θεῶν
Ἔφραζε τοῖς κτανοῦσιν; οἱ δ' ἀφιγμένοι
Τὸ πᾶν πᾶν ἴσαν. ἀλλὰ μηχανᾷ τάδε. 855
ἑκ. Χρόνον μὲν ἤδη συμμάχοισι χρώμεθα,
Ὅσον περ ἐν γῇ τῇδ' ἀχαϊκὸς λεώς.
Κοὐδὲν πρὸς αὐτῶν οἶδα πλημμελὲς κλύων.
„Ἐν σοὶ δ' ἂν ἀρχοίμεθα μή μ' ἔρως ἕλοι
„Τοιοῦτος ἵππων, ὥστ' ἀποκτεῖναι φίλους. 860
Καὶ ταῦτ' Ὀδυσσεὺς. τίς γὰρ ἄλλος αὖ ποτε
Ἔδρασεν, ἢ βέλοιτο Ἀργείων ἀνὴρ;
Δέδοικά γ' αὐτόν. καὶ τί μου θράσει φρένας,
Μὴ καὶ Δόλωνα σωτιχὼν κατακτάνῃ.
Χρόνον γὰρ ἤδη φροῦδος ὤν, οὐ φαίνεται. 865
οἰκ. Οὐκ οἶδα τοῖς σοῖς, οὓς λέγῃς Ὀδυσσέας.
Ἡμεῖς δ' ὑπ' ἐχθρῶν οὐδενὸς πεπλήγμεθα.
ἑκ. Σὺ δ' οὖν νόμιζε ταῦτ', ἐπείπερ σοι δοκεῖ.
οἰκ. Ὦ γῆ πατρὶς, πῶς αὖ ἐνθένοιμί σοι;
οἰκ. Μὴ θνῆσκε. ἁλὶς γὰρ τῶν τεθνηκότων ὄχλος. 870

In summa, neminem Græcorum incusamus.
Quis enim hostium noctu cubilia
Rhesi profectus *huc* inuenisset, nisi quis deorum
Dixisset interfectoribus? qui verò *huc* accesserunt,
Rem omnem nouerunt. Ergo machinaris hæc. 855
Hec. Longo iam tempore sociis vtimur,
Quanto tempore Achaicus populus in hoc *agro consedit*,
Et ab ipsis nullum delictum scio mihi obiectum.
» An à te inciperemus? non me inuadat amor
» Tantus equorum, vt amicos interficiam. 860
Hęc verò Vlysses *fecit*. quis enim alius vnquam *hæc*
Fecisset aut machinatus fuisset ex Argiuis vir?
Metuo eum, & nonnihil turbat animum meum,
Ne & in Dolonem incidens interfecerit *eum*.
Diu enim iam abest, & nusquam apparet. 865
Aur. Non noui tuos, quos narras Vlysses.
Nos verò à nullo hostium percussi sumus.
Hec. Tu igitur putes ista, quando tibi *ita* videtur.
Aur. O patria terra, quomodo moriar in te?
Hec. Ne morere. satis magna enim mortuorum turba *est*. 870

οἰκ. Ποῖ δ' τρέπωμαι δεσποτῶν μονούμενος;
ἑκ. Οἶκός σε κοὐθὼν ἐμός, ἐξιάσεται.
οἰκ. Καὶ πῶς με κηδεύουσιν αὐθέντων χέρες;
ἑκ. Οὗτ' αὐ τὸν αὐτὸν μῦθον ἐκλήξει λέγων.
οἰκ. Ὀλοιτ' ὁ δράσας. ἐγὼ δὲ εἰς σὲ τείνεται 875
Γλῶσσ', ὡς σὺ κομπεῖς. ἡ δίκη σ' ὑπίσεται.
ἑκ. Λάζοιθ' ἄγοντες αὐτὸν εἰς δόμους ἐμοὺς,
Οὕτως ὅπως ἂν μὴ 'γκαλῇ πορσύνετε.
Τμᾶς δ' ἰόντας, τοῖσιν ἐν πόλει χρεὼν,
Πριάμῳ τε, καὶ γέρουσι σημῆναι, νεκρὸν 880
Θάπειν κελεύειν λαοφόρῳ τῷ σκηπτρόπᾳ.

ΑΝΑΠΑΙΣΤΟΙ.

χο. Τί ποτ' εὐτυχίας ἐκ τῆς μεγάλης,
Τροίαν ἄγει πάλιν εἰς πένθη
Δαίμων, ἄλλό τι φυτεύων;
Εα, ἔα. ὤ, ὤ. 885
Τίς ὑπὲρ κεφαλῆς θεὸς, ὦ βασιλεῦ,
Τὸν νεόδμητον ἐν χεροῖν
Φοράδην πέμπει;
Ταρβῶ, λεύσσων τόδε πῆμα.

Aur. Quo verò me vertam dominis orbatus?
Hec. Mea domus recipiens te curabit.
Aur. Quomodo verò manus interfectorum curabunt me?
Hec. Iste eundem sermonem non desinet dicere.
Aur. Pereat quicunque *hæc* fecit. non enim in te tenditur 875
Lingua, vt tu dicis, sed Iustitia scit.
Hec. Prehendatis ducentes ipsum in meam domum,
Sic, ne quid conqueratur, ducite.
Vos verò profectos, illis qui *sunt* in vrbe oportet,
Priamóque, & Principibus significare, mortuos 880
Me iubere sepeliri in publicis viarum diuerticulis.

Chorus.

Curnam ex magna felicitate
Troiam ducit iterum in luctus
Fortuna, aliud quid ferens?
Heu, heu, ô, ô. 885
Quis supra caput deus, ô rex,
Recens cadauer in manibus
Sublatum gestat?
Stupesco videns hoc malum.

ΙΑΜΒΟΙ.

μοῦ. Ὁρᾶν πάρεστι Τρῶες. ἡ γὰρ ἐν σοφοῖς 890
Τιμᾶς ἔχουσι Μοῦσα, συγγόνων μία,
Πάρειμι, παῖδα τόνδ' ὁρῶσ' οἰκτρῶς φίλον,
Θανόντ' ὑπ' ἐχθρῶν. οὗ ποθ' ὁ κπίνας χρόνῳ
Δόλιος Ὀδυσεὺς, ἀξίαν τίσει δίκην.

ΑΝΤΙΣΤΡΟΦΙΚΑ.

Στροφή.

1 Ἰαλέμῳ αὐθιγενεῖ, 895
2 Τέκνον, σ' ὀλοφύρομ'. ὦ
3 Ματρὸς ἄλγος, οἵαν
4 Ἐκέλευσας ὁδὸν ποτὶ Τροίαν.
5 Ἡ δυσδαίμονα κἀμελέαν,
6 Ἀπομεμψαμένας ἐμοῦ, πορεύθεις, 900
7 Ἀπὸ δ' ἀντιμόρου πατρὸς βιαίως.
8 Ὤιμοι ἐγὼ σέθεν. ὦ φίλια
9 Φίλια κεφαλά. τέκνον, ὤ μοι.
χο. Ὅσον πρεσήκει μὴ θεοῖς κοινωνίαν
Ἔχοντι, λύσῃ τὸν σὸν οἰκτίρῳ γόνον. 905

Musa.

Licet videre Troiani. ego enim quæ à sapientibus 890
Color Musa, *nouem* sororum vna
Adsum, filium hunc cernens charum miserabiliter
Interfectum ab hostibus: cuius interfector tandem
Dignam dabit pœnam, dolosus Vlysses, *à filio Telegono cæsus.*

ANTISTROPHICA.

Strophe.

1 Luctu domestico, 895
2 O fili, te lugeo. ô
3 Matris dolor, qualem
4 Viam appulisti ad Troiam?
5 Certè inauspicatam, & miseram,
6 Me deterrente *te*, profectus, 900
7 Et aduersante patre vehementer.
8 Hei mihi propter te, ô charum
9 Charum caput, fili, heu te deploro.
Cho. Quantum conuenit *mihi* nullam generis cognationem
Habenti *teum*, dolore *punctus* tuum deploro filium. 905

Ανλισροφή.

μοῦ. 1 Ὀλοιτο μὴ Οἰνείδας,
2 Ὀλοιτο Λαερτίδας,
3 Ὃς μ' ἄπαιδα γόνας
4 Εθηκεν ἀρίστα τέκνων,
5 Α, θ' Ελένη, ἃ τροπιοῦσα δόμον, 910
6 Φρυγίων λεχέων ἔπλευσε, τὰ λαθεῖ-
7 σ' ὑπ' Ιλίῳ. ὤλεσε μή σε κατὰ Τροίας
8 Φίλτατε, μυριάδας τε πόλεις
9 Ανδρῶν ἀγαθῶν ἐκένωσεν.

ΙΑΜΒΟΙ.

μοῦ. Η πολλὰ μὴ ζῶν, πολλὰ δ' εἰς ᾅδου μολὼν, 915
Φιλάμμων· παῖ, τ' ἐμῆς ἥψω φρενός.
Τύραννος γὰρ, ἥ σ' ἔσφηλε, καὶ Μουσῶν ἔρις,
Τεκεῖν μ' ἔθηκε τόνδε δύστηνον γόνον.
Περῶσα γὰρ δὴ ποταμίοις Δαρρόας,
Λέκτροις ἐπλάθη Στρυμόνος Φυταλμίοις, 920
Οτ' ἤλθομεν γῆς χρυσόβωλον εἰς λέπας
Πάγγαιον, ὀργάνοισιν ἐξησκημένοι
Μοῦσαι, μεγίστῳ εἰς ἔριν μελῳδίας,

Antistrophe.

Mu. 1 Pereat Oeneides, *i.* Diomedes Oenei nepos, Tydei F.
2 Pereat etiam Laertiades, *i.* Vlysses Laertis F.
3 Qui me orbam sobole
4 Fecit præstantissima.
5 Pereat etiam Helena, quæ relicta domo, 910
6 Phrygios *ad* thalamos nauigauit, accedens
7 Ad Ilium. Perdidit enim te in Troia
8 O charissime, & innumeras vrbes
9 Euacuauit præstantibus viris.

Musa.

Profectò multùm quidẽ viuẽs, multũ etiã in Plutonis *ædes* profectus,
O fili Philammonis cruciasti meum animum.
Tua enim arrogantia, quæ te perdidit, & contentio cum Musis,
Fecit me parere hanc infelicem sobolem.
Transiens enim olim flumineas vndas
Appropinquaui thalamis genitalibus Strymonis, 920
Quum iuimus terræ glebarum aurearum fertilem in montem
Pangæum, instructi *musicis* instrumentis
Musæ, ad maximum certamen artis suauiter canendi,

Κείνῳ

Κείνῳ σοφίσῃ Θρῃκὶ, κἀκτυφλώσαμεν
Θάμυριν, ὃς ἡμῖν πολλ' ἐδένασεν τέχνῃ. 925
Κἀπεί σε ἔκτα, συγγόνοις ἀδουμένη,
Καὶ παρθενείαν, ἧκ' ἐς δύδρου πατρὸς
Δίνας. τρέφειν δέ σ' ἐν βροτείαν ἐχάρην
Σρυμὼν δίδωσιν, ἀλλὰ πηγαίαις κόραις.
Ενθ' ἐκτραφεὶς κάλλιστα παρθένων ὕπο, 930
Θρῄκης ἀνάσσων πρῶτος ἦθ' ἀνδρῶν, τέκνον.
Καί σ' ἀμφὶ γῆν μὴ πατρίαν φιλαιμάτους
Αλκὰς κορύσσοντ', οὐκ ἐδείμαινον θανεῖν.
Τροίας δ' ἀπηύδων ἄστυ μὴ κέλσαι ποτὲ,
Εἰδῶς τὸν σὸν πότμον. ἀλλά σ' Εκτορος 935
Πρεσβεύματ', ἥ τε μυρία γερουσία
Επισ' ἀνέλθεῖν, κἀπικουρῆσαι φίλοις.
Καὶ τῶδ' Αθάνα παντὸς αἰτία μόρου.
Οὐδὲν δ' Οδυσσεύς, οὐδ' ὁ Τυδέως τόκος
Εδρασε. δράσας μὴ δόκει λεληθέναι. 940
Καί τοι πόλιν σὴν σύγγονοι πρεσβεύομεν
Μοῦσαι μάλιστα, κἀπιχρώμεθα χθονὶ,
Μυστηρίων τε τῶν ἀπορρήτων φάνας

Cum illo sophista Thracio: & excæcauimus
Thamyrin, qui nostram artem multis conuiciis insectatus fuerat. 925
Et postquam te peperi, sorores reuerens,
Et virginitatem, misi ad aquosi patris
Vortices: te verò alendum non ad mortalem focum
Dat Strymon *pater*, sed fontanis Nymphis.
Vbi enutritus optimè à virginibus, 930
Imperans Thraciæ, primus eras virorum, fili:
Et te in patrio quidem solo sanguinis cupidas
Acies instruentem, non metuebam moriturum esse.
Interdicebam verò ne ad vrbem Troiam vnquam appelleres,
Sciens tuum fatum. Sed te Hectoris 935
Legationes, & frequentes senatus nuncij
Induxerunt vt *huc* ascenderes, & opem ferres amicis.
Sed huius totius cladis Minerua autor *est*.
Nihil enim Vlysses, nihil Diomedes Tydei F.
Fecit, si fecisset, ne putes *rem me* latêre potuisse. 940
Etenim tuam ciuitatem, nos sorores colimus
Musæ maximè, & vtimur *tua* terra,
Et mysteriorum arcanorum reuelationes

Εδειξεν Ορφεὺς, αὐτανέψιος νεκροῦ
Τῆδε, οὗ ἕκα κτίναστα Μουσαῖόν τε σὸν
Πεμπὸν πολίτην, καὶ πολεῖτον ἄνδρ' ἕνα
Ἐλθόντα, φοῖβος, σὺ γονοί τ' ἠσκήσαμεν.
Καὶ τῆδε μισθὸν παῖδ' ἔχουσ' ἐν ἀγκάλαις,
Θρῆνῶ. σοφιστὴν δ' ἄλλον οὐκ ἐπάξομαι.
χο. Μάτην ἄρ' ἡμᾶς Θρῄκιος στρατηλάτης
Ἐδέννασ', Ἕκτορ, τῇδε βουλεῦσαι φόνον.
ἑκ. Ἠδειν τάδ'. οὐδὲν μάντεως ἔδει φράσαι,
Ὀδυσσέως τέχναισι πόνδ' ὀλωλότα.
Ἐγὼ γῆς ἔφεδρον Ἑλλήνων στρατὸν
Λύσσων, τί μιν ἔμελλον οὐ πέμψειν φίλοις
Κήρυκας ἐλθεῖν, καὶ πικουρῆσαι χθονί;
Ἐπεμψ'. ὀφείλων δ' ἦλθε συμπονεῖν ἐμοί.
Οὐ μὴν θανόντι γ' οὐδαμῶς συνήδομαι.
Καὶ νῦν ἕτοιμος τῇδε καὶ τεῦξαι τάφον,
Καὶ συμπυρῶσαι μυρίων πέπλων χλιδῶ.
Φίλος γὰρ ἐλθὼν, δυστυχὴς ἀπέρχεται.
μυῦ. Οὐκ εἶσι γαίας εἰς μελαγχεῖμον πέδον.
Τοσόνδε νύμφιον τὸν ἔνερθ' αἰτήσομαι,

Docuit Orpheus, consobrinus cadaueris
Huius, cuius gratiâ occidi *eum*, & Musæum tuum,
Grauem ciuem: & quem vnum virum maximè
Proficientem, Phœbus & nos sorores docuimus:
Et horum mercedem *nunc* filium in vlnis gestans,
Lamentor, alium verò lamentatorem non adducam.
cho. Frustra ergo nos auriga Thracius
Conuiciis insectans dixit, Hector, cædem huic molitos esse.
Hec. Noram *hæc* (nihil opus erat vate ad dicendum,
Hunc Vlyssis dolo periisse)
Ego verò patriam obsidione cinctam a Græcis
Videns, cur non fuissem missurus amicis
Nuncios, vt venirent & ferrent opem patriæ?
Misi. venit autem debens *hanc operam*, vt vnà mecum laboraret.
Non gaudeo tamen eum interfectum esse.
Et nunc sum paratus ei facere sepulchrum,
Et simul incendere delitias multarum vestium.
Amicus enim venit, sed decessit infeliciter.
Muy. Non ibit in atrum solum terræ.
Tantum sponsam inferorum orabo.

Τῆς καρποποιοῦ παῖδα Δήμητρος θεᾶς,
Ψυχὴν ἀνεῖναι τῆδ'. ὀφειλέτις δέμοι,
Τοῖς Ορφέως τιμᾶσθαι φαίνεσθαι φίλοις.
Κἀμοὶ μὴν ὡς θανόντι τε, καὐλύσσωνος φάος,
Ἔσται τὸ λοιπόν. οὐδὲ ἐς τωὐτὸν ποτε
Οὔτ' εἰσιν, οὔτε μητρὸς ὄψεται δέμας.
Κρυπτὸς δ' ἐν αὐτροῖς τῆσδ' ὑπαργύρου χθονὸς,
Ἀνθρωποδαίμων κείσεται βλέπων φάος,
Βάκχου τεθφήτης, ὅς τε Παγγαίου πέτραν
Ὠίκησε σεμνὸς τοῖσιν εἰδόσιν θεός.
Βαθὺν δ' πένθος τῆς θαλασσίας θεοῦ
Οἴσω. θανεῖν γὰρ καὶ τὸν ἐκ κείνης χρεών.
Θρῆνοις δ' ἀδελφαὶ τεῦξομεν μὴν σ' ὑμνήσομεν,
Ἔπειτ' Αχιλλέα Θέτιδος ἐν πένθει ποτέ.
Οὐ ῥύσεται νιν Παλλὰς, ἥ σ' ἀπέκτεινε.
Τοῖον φαρέτρα Λοξίου σώζει βέλος.
»Ω παγδοποιοὶ συμφοραὶ, πόνοι βροτῶν. 980
»Ως ὅστις ὑμᾶς μὴ κακῶς λογίζεται,
»Απαις διοίσει, κοὐ τεκὼν θάψει τέκνα.
χο. Οὕτως μὴν ἤδη μητρὶ κηδεύειν μέλει.

Filiam frugiferæ Cereris deæ,
Animam huius vt *mihi* remittat: est enim mihi debitrix,
Orphei vt amicos colere videatur.
Et mihi quidem velut mortuus, & non cernens lucem
Erit posthac. non enim in eundem *locum posthac* vnquam
Neque accedet *ad me*, neque videbit corpus matris.
Sed occultatus in antris huius argentiferæ terræ,
Deus ex homine factus iacebit, videns lucem,
Bacchi sacerdos, qui Pangæum saxum
Habitauit Deus venerandus cognoscentibus *eum*.
Breuem autem, *i. breui futurum*, luctum marinæ Deæ Thetidi
Afferam. fatale enim est & illius filium mori.
Lachrymis verò nos sorores primùm te canemus,
Deinde Achillem Thetidis filium in luctu olim.
Non liberabit eum Pallas, quæ te interfecit:
Tale telum pharetra Apollinis seruat.
»O ærumnæ ex liberorũ procreatione manãtes, ô mortaliũ labores. 980
»Quia qui vos non negligenter reputat,
»Orbus vitam deget, neque parens humabit liberos.
cho. Iste quidem, vt eius funus paretur, matri iam erit curæ.

Σὺ δ' εἴ τι θεάσειν τῆς θεοκειμήλων θέλεις,
Ἕκτορ, πάρεστι. Φαὸς γὰρ ἡμέρας τόδε. 985
ἑκ. Χωρεῖτε, συμμάχοις δ' ὁπλίζεσθαι πάχος
Ἀγωχθέ. πληροῦτ' αὐχένας ζευγηρίδων.
Πόνοις δ' ἔχοντας χρὴ μένειν τυρσηνικῆς
Σάλπιγγος αὐδάν. ὡς ὑπερβάλλων κρατὸς,
Τείχη τ' Ἀχαιῶν, ναυσὶν αἴθον ἐμβαλεῖν 990
Πέποιθα, Τροσί θ' ἡμέραν ἐλευθέραν
Ἀκτῖνα τῶν τείχουσαν ἡλίου φέρειν.

ΑΝΑΠΑΙΣΤΟΙ.

χο. Πείθου βασιλεῖ τείχεσιν ὅπλοις
Κοσμησάμενοι. καὶ ξυμμαχίᾳ
Τάδε φράζωμεν. τάχα δ' αὖ νίκαν 995
Δοίη δαίμων, ὁ μεθ' ἡμῶν.

Εὐριπίδου Ῥῆσος.

Tu verò si quid vis agere propositorum,
Tempus est, Hector. lucescit enim iam. 985
Hec. Ite & socios armari quàm celerrimè
Iubete, implete ceruices bigarum, *i. bigis equos instructos iungite.*
Laboribus verò *nos* intentos conuenit expectare Tyrrhenæ
Tubæ sonitum: quia superato exercitu,
Et muris Achiuorum, nauibus ignem me iniecturum 990
Confido, & Troianis diem liberam (*spero.*
Radios accedẽtes solis allaturos, *i. & cras Troianos obsidione liberatum iri*
chorus.
Obtempera regi, eamus armis
Induti, & sociis
Hæc dicamus: fortassis enim victoriam 995
Dabit Deus qui nobiscum *est.*

Finis Rhes.

ΥΠΟΘΕΣΙΣ ΤΡΩΑΔΩΝ.

Μετὰ τὴν Ἰλίου πόρθησιν, ἔδοξεν Ἀθηνᾷ τε καὶ Ποσειδῶνι τὸ τῆς Ἀχαιῶν στράτευμα διαφθεῖραι. τὸ μὲν δὶ νοσοῦντος τῇ πόλει, διὰ τὴν κτίσιν τῆσδε μισησάσης τοὺς Ἕλληνας, διὰ τὴν Αἴαντος εἰς Κασάνδραν ὕβριν. οἱ δὲ Ἕλληνες ἐκληρώσαντο τὰς αἰχμαλωτίδας τὰς γυναικῶν. τοῖς δὲ ἐν ἀξιώμασιν ἔδωκαν, Ἀγαμέμνονι μὲν Κασάνδραν, Ἀνδρομάχην δὲ Νεοπτολέμῳ, Πολυξένην δὲ τῷ Ἀχιλλεῖ. ταύτην μὲν οὖν ὅπου τάφου αὐτοῦ ἔσφαξαν. Ἀστυάνακτα δὲ ἀπὸ τῆς τειχῶν ἔρριψαν. Ἑλένην δὲ, ὡς ἀποκτενῶν Μενέλεως ἤγαγεν. Ἀγαμέμνων δὲ τὴν χρυσομαδὴν ἐνυμφαγώγησεν. Ἑκάβη δὲ τῆς μὲν Ἑλένης κατηγορήσασα, τοὺς ἀναιρεθέντας δὲ κατοδυρομένη τε, καὶ θρηνήσασα, καὶ κηδεύσασα, πρὸς τὸν τοῦ Ὀδυσσέως ἤχθη σκηνὰς, πυτῷ λατρεύειν δοθεῖσα.

ARGVMENTVM TROADVM.

Post excidium Ilij, decretum est Mineruæ & Neptuno exercitum Argiuorum delere, altero beneuolente vrbi, quia fuisset eius conditor: altera autem odio habente Græcos propter contumeliam qua affecit Casandram Aiax. Græci sorte partiti sunt captiuas mulieres: sed extra sortem dederunt principibus, Agamemnoni Casandram, Neoptolemo Andromacham, Achilli Polyxenam. Hanc autem ad eius monumentum interfecerunt: Astyanactem verò de muro proiecerunt: Helenam verò tanquam interfecturus abduxit Menelaus: Agamemnon verò duxit vxorem Casandram vatem. Hecuba accusans Helenam, & interfectos plorans & lamentans, & funus illis faciens, abducta est ad Vlyssis tabernaculum, data illi in seruitutem.

Universidad de Sevilla Biblioteca

ΤΑ ΤΟΥ ΔΡΑΜΑΤΟΣ ΠΡΟΣΩΠΑ.

ΠΟΣΕΙΔΩΝ.
ΑΘΗΝΑ.
ΕΚΑΒΗ.
ΧΟΡΟΣ ΑΙΧΜΑΛΩΤΙΔΩΝ ΤΡΩΑΔΩΝ.
ΤΑΛΘΥΒΙΟΣ.
ΚΑΣΑΝΔΡΑ.
ΑΝΔΡΟΜΑΧΗ.
ΜΕΝΕΛΑΟΣ.
ΕΛΕΝΗ.

Περολογίζει ἢ ὁ Ποσειδῶν.

PERSONAE HVIVS FABVLÆ SVNT HÆ:

NEPTVNVS.
MINERVA.
HECVBA.
CHORVS EX CAPTIVIS TROADIBVS.
TALTHYBIVS.
CASANDRA.
ANDROMACHE.
MENELAVS.
HELENE.

Prologum autem agit Neptunus.

ΕΥΡΙΠΙΔΟΥ ΤΡΩΑΔΕΣ.

ΙΑΜΒΟΙ.

Κωλιπὼν Αἰγαῖον ἁλμυρὸν βάθος
Πόντου, Ποσειδῶν, ἔνθα Νηρηΐδων χορὸς
Κάλλιστον ἴχνος ἐξελίσσει ποδός.
Ἐξ οὗ γὰρ ἀμφὶ τῇδε Τροϊκῷ χθόνα
Φοῖβός τε, κἀγὼ, λαΐνους πύργους πέρι 5
Ὀρθοῖσιν ἔθεμεν κανόσιν, ἔ ποτ' ἐκ φρενῶν
Εὔνοι' ἀπέστη τῇδ' ἐμῇ φρυγῶν πόλει,

EVRIPIDIS TROADES.

Neptunus.

Enio relicta Ægæa salsa profunditate
Maris, ego Neptunus, vbi Nereidum chorus
Pulcherrimum pedis vestigium explicat *saltando*.
Ex quo enim *tempore* in hoc Troiano agro
Phœbus, & ego saxeas turres circum *urbem* Troiam 5
Posuimus recta regula, nunquam ex animo
Abiit meo beneuolentia erga hanc vrbem Phrygum,

Ἡ νῦν καπνοῦται, καὶ πρὸς Ἀργείου δορὸς
Ὀλωλε πορθηθεῖσ'. ὁ γὰρ Παρνάσιος
Φωκεὺς Ἐπειὸς, μηχαναῖσι Παλλάδος 10
Ἐγκύμονα ἵππον τευχέων ξυναρμόσας,
Πύργων ἔπεμψεν ἐντὸς ὀλέθριον βάρος.
Ὅθεν πρὸς ἀνδρῶν ὕστερον κληθήσεται
Δόρειος ἵππος, κρυπτὸν ἀμπίσχων δόρυ,
Ἔρημα δ' ἄλση, καὶ θεῶν ἀνάκτορα 15
Φόνῳ καταῤῥεῖ. πρὸς ἢ κρηπίδων βάθρῳς,
Πέπτωκε Πρίαμος, Ζηνὸς ἑρκείου θανών.
Πολὺς ἢ χρυσὸς, Φρυγιά τε σκυλεύματα
Πρὸς ναῦς Ἀχαιῶν πέμπεται. μενοῦσι δὲ
Πρύμνηθεν ἄρρον, ὡς δεκαπτόρῳ χρόνῳ 20
Ἀλόχοις τε, καὶ τέκν' εἰσίδωσιν ἄσμενοι,
Οἳ τὴν δ' ἐπεστράτευσαν Ἑλλῆνες πόλιν.
Ἐγὼ ἢ νικῶμαι γὰρ Ἀργείας θεοῦ
Ἥρας, Ἀθάνας θ', αἳ συνεξέλον Φρύγας)
Λείπω τὸ κλεινὸν Ἴλιον, βωμοί τ' ἐμοί. 25
Ἐρημία γὰρ πόλιν ὅταν λάβῃ κακὴ,

Quæ nunc incensa fumat, & ab Argiuo exercitu
Periit expugnata. Nam Parnasius
Epeus Phocensis, artibus Palladis *instructus* 10
Equum armis grauidum fabricatus,
Misit intra mœnia exitiale onus:
Vnde à posteris viris vocabitur
Dureus equus, occultam continens hastam, *Græcè* δόρυ *dictum*.
Luci autem deserti, & deorum templa 15
Fluunt cæde, & ad gradus fundamentorum *templi*
Iouis Hercei, cecidit Priamus moriens.
Multum autem auri, & Phrygia præda
Mittitur ad Græcorum naues: expectant autem
Ventum à puppe, vt post decennium 20
Videant læti coniuges & liberos
Græci, qui aduersus hanc vrbem duxerunt exercitum:
Ego autem (vincor enim ab Argiua dea
Iunone, & Minerua, quæ simul euerterunt Phrygas)
Relinquo inclytum Ilium, & meas aras. 25
Quum enim infelix solitudo ciuitatem occuparit,

Νοσεῖ τὰ τῆς θεᾶς, οὐδὲ πιμᾶσθαι θέλει.
Πολλοῖς ἢ κωκυτοῖσιν αἰχμαλωτίδων
Βοᾷ Σκάμανδρος, δεσπότας κληρουμένων.
Καὶ τὰς μὲν Ἀρκὰς, τὰς δ' Θεσσαλὸς λεὼς 30
Εἰληχ'. Ἀθηναίων δ' Θησεῖδαι πρόμοι.
Ὅσαι δ' ἄκληροι Τρῳάδων, ὑπὸ στέγαις
Ταῖς δ' εἰσι, τοῖς πρώτοισιν ἐξῃρημέναι
Στρατῷ. σὺν αὐταῖς ἡ Λάκαινα Τυνδαρὶς
Ἑλένη, κομιθεῖσ' αἰχμάλωτος ἐνδίκως. 35
Τὴν δ' ἀθλίαν τὴν δ' εἴ τις εἰσορᾶν θέλει,
Πάρεστιν Ἑκάβη, κειμένη πυλῶν πάρος,
Δακρυχέουσα πολλὰ, καὶ πολλῶν ὕπερ.
Ἡ παῖς μὲν ἀμφὶ μνῆμ' Ἀχιλλείου τάφου,
Οἰκτρὰ τέθνηκε τλημόνως Πολυξένη. 40
Φεῦ δ' ὁ Πρίαμος, καὶ τέκν'. ἦν δ' παρθένον
Μεθῆκ' Ἀπόλλων δεσμάσα Κασσάνδραν αὖαξ,
Τὸ τοῦ θεοῦ φραλιπὼν τότ' εὐσεβὲς,
Γαμεῖ βιαίως σκότιον Ἀγαμέμνων λέχος.
Ἀλλ' ὦ ποτ' εὐτυχοῦσα χαῖρέ μοι πόλις, 45
Ξεστόν τε πύργωμ'. εἴσε μὴ διώλεσεν

Laborat Deorum cultus, neque Dij coli ſolent.
Multis autem eiulatibus captiuarum *mulierum*
Reſonat Scamander, quæ *iam* ſortiuntur dominos:
Et alias quidem Arcas, alias verò Theſſalus populus 30
Sortitò accepit: Athenienſium verò Theſeidæ duces *alias acceperunt.*
Quæcunque verò de Troianis ſunt extra ſortem, ſub tectis
Iſtis ſunt, electæ primariis
Exercitus *uiris*. cum ipſis *autem eſt* & Lacæna Tyndaris
Helena, adducta captiua iure. 35
Si quis etiam hanc miſeram intueri vult,
Adeſt Hecuba, iacens ante fores,
Multùm lachrymans, & pro multis.
Cuius filia quidem ad ſepulchrum Achillis
Miſera Polyxena miſerè mortua eſt. 40
Periit & Priamus & liberi: & quam virginem
Dimiſit fugientem Caſandram Rex Apollo,
Eam Dei cultu & pietate neglecta,
Agamemnon duxit violenter adulterino concubitu.
Sed vale mihi ô ciuitas quondam beata,
Politæque turres: ſi te non perdidiſſet 45

Παλλὰς

Παλλὰς Διὸς παῖς, ἦσθ' αὖ ἐν βάθρεσι ἔτι.
ἀθη. Ἕξεστι τὸν γῆρ μὲν ἄγχιστον πατρὸς,
Μέγαν τε δαίμον', ἐν θεοῖς τε τίμιον,
Λύσασαν ἔχθραν τὴν πάρος, προσεννέπειν; 50
πο. Ἔξεστιν. αἱ γὰρ συγγενεῖς ὁμιλίαι,
„ Ἄναξ Ἀθάνα, φίλτρον οὐ μικρὸν φρενῶν.
ἀθη. Ἐπῄνεσ' ἔργα· ἡπίως. φέρω δέ σοι
Κοινοὺς ἐμαυτῇ τ' εἰς μέσον λόγους, ἄναξ.
πο. Πῶς ἐκ θεῶν τοῦ κοινὸν ἀγγέλλεις ἔπος, 55
Ἢ Ζηνὸς, ἢ καὶ δαιμόνων τινὸς πάρος;
ἀθη. Οὐκ, ἀλλὰ Τροίας οὕνεκ', ἔνθα βαίνομεν,
Πρὸς σὴν ἀφῖγμα δυνάμιν, ὡς κοινῇ λάβω.
πο. Ἦ που δὴ ἔχθραν τὴν πρὶν ἐκβαλοῦσα νεῦ,
Εἰς οἶκτον ἦλθες πυρὶ κατηθαλωμένης; 60
ἀθη. Ἐκεῖσε πρῶτ' αὖ ἐλθε. κοινώσῃ λόγους,
Καὶ συμπονήσῃς, αὖ ἐγὼ πρᾶξαι θέλω;
πο. Μάλιστ'. ἀπὰρ δὴ καὶ τὸ σὸν θέλω μαθεῖν,
Πότερον Ἀχαιῶν οὕνεκ' ἦλθες, ἢ φυγῶν.
ἀθη. Τοῖς μὲν πρὶν ἐχθροῖς Τροῖας οὐ φανῆναι θέλω, 65
Στρατῷ δ' Ἀχαιῶν νόστον ἐμβαλεῖν πικρόν.

Pallas Iouis filia, in *tuis* ſedibus adhuc maneres.
Min. Licétne genere quidem proximum patri *meo*,
Magnúmque Deum, & inter Deos honoratum,
Depoſita priore ſimultate affari? 50
Nept. Licet. cognatorum enim congreſſus,
» O Regina Minerua, non exiguum philtrum *ſunt* animorum.
Min. Laudo animi affectus lenes. affero autem tibi
Communes mihíque ipſi in medium rationes, ô Rex.
Nept. Num à Deorum aliquo publicum nuncias mandatum, 55
Vel à Ioue, vel etiam *ab* alio deorum?
Min. Non: ſed Troiæ cauſa, vbi *nunc* gradimur,
Veni ad tuam potentiam, vt mihi eam adiungam.
Nept. An igitur nunc tandem odio priore depoſito,
Veniſti ad commiſerationem *urbis* incendio iam conſumptæ? 60
Min. Illuc primùm redi. communicabiſne *mecum tua* conſilia,
Tuámque mecum operam iunges *in iis*, quæ ego facere cupio?
Nept. Maximè. ſed tamen iam volo ſcire tuam *uoluntatem*,
Vtrùm Græcorum, an Troianorum cauſa *nunc* veneris.
Min. Troianos quidem *nubi* priùs inimicos exhilarare volo, 65
Exercitui verò Græcorum dare triſtem reditum.

πο. Τίδ' ὧδε πηδᾶς ἄλλοτ' εἰς ἄλλους τρόπους,
Μισεῖς τε λίαν, καὶ φιλεῖς, ὃν αὖ τύχῃς;
ἀθ. Οὐκ οἶσθ' ὑβριστεῖσά με, καὶ ναοὺς ἐμούς;
πο. Οἶδ', ὡς ἵκ' Αἴας εἷλκε Κασανδραν βίᾳ. 70
ἀθ. Κοὐδὲν γ' Αχαιοὶ ἔπαθεν, οὐδ' ἤκουσ' ὑπο.
πο. Καὶ μὴν ἐπέρσουσ' τ' Ιλιον τῷ σῷ θένει.
ἀθ. Τοι γὰρ σφε σὺ σοὶ βούλομαι δρᾶσαι κακῶς.
πο. Ετοιμ' ἃ βούλει τάσ' ἐμοῦ δράσας ἴσθι.
ἀθ. Δύσνοστον αὐτοῖς νόστον ἐμβαλεῖν θέλω. 75
πο. Εν γῇ μένουσιν, ἢ καθ' ἁλμυρὰν ἅλα;
ἀθ. Οταν τοὺς οἴκοις ναυστολῶσ' ἀπ' Ιλίου.
Καὶ Ζεὺς μὲν ὄμβρον καὶ χάλαζαν ἄπετον
Πέμψει, γνοφώδη τ' αἰθέρος φυσήματα,
Εμοὶ δ' δώσειν φησὶ πῦρ κεραύνιον, 80
Βάλλειν Αχαιοὺς, ναῦς τε πιμπρᾶναι πυρί.
Σὺ δ' αὐτὸ σὸν τόδ' ἄρχες, Αἰγαῖον πόρον
Τεμνομένοις βρέμον τε, καὶ δίναις ἁλός.
Πλῆσον δ' νεκρῶν κοῖλον Εὐβοίας μυχὸν,
Ὡς αὖ τολοιπὸν τἀμ' ἀνάκτορ' εὐσεβεῖν
Εἰδῶσ' Αχαιοὶ, θεούς τε τοὺς ἄλλους σέβειν. 85

Nept. Quid verò ita transilis aliâs ad alios mores?
Odisti, & amas vehementer nimiùm quosuis?
Min. Non scis me contumelia affectam esse, & meum templum?
Nept. Scio, quando Aiax traxit Casandram vi. 70
Min. Et nihil *ideo* passus est, neque audiuit à Græcis.
Nept. Atqui deleuerunt Ilium te adiuuante.
Min. Idcirco ipsos tecum maleficiis afficere volo.
Nept. Quævis parata sunt à me. quid verò faciès?
Min. Miserum reditum illis immittere cupio. 75
Nept. In terra manentibus, an in salso mari?
Min. Quando nauigabunt domum ab Ilio.
Et Iupiter quidem pluuiam, & copiosam grandinem
Dabit, & caliginosos ætheris flatus,
Et dicit se daturum mihi ignem fulmineum, 80
Vt sternam Græcos, & incendam naues igni.
Tu etiam præbe tuum munus, AEgeum meatum
Frementem grauibus procellis, & vorticibus maris.
Imple verò cadaueribus cauum Eubœæ recessum,
Vt deinceps piè colere mea templa
Discant Achiui, & reliquos deos venerari. 85

πο. Εσται τάδ'. ἢ χάρις γὰρ οὐ μακρῶν λόγων
Δεῖται. ταράξω πέλαγος Αἰγαίας ἁλός.
Ακτὰς δ' Μυκόνου, Δήλιοί τε χοιράδες,
Σκῦρός τε, Λῆμνός θ', αἱ Καφηρεοί τ' ἄκραι, 90
Πολλῶν θανόντων σώματ' ἔξουσι νεκρῶν.
Αλλ' ἔρπε' Ολυμπον, καὶ κεραυνίους βολὰς
Λαβοῦσα πατρὸς ἐκ χερῶν, κατασβέσει,
Οταν στρατεύμ' Αργεῖον ὀξίῃ κώπῃ.
„Μωρὸς δ', θνητῶν ὅστις ἐκπορθεῖ πόλεις, 95
„Ναοὺς τε, τύμβους θ' ἱερὰ τῶν κεκμηκότων,
„Ερημίᾳ δοὺς, αὐτὸς ὤλετ' ὕστερον.

ΑΝΑΠΑΙΣΤΟΙ.

χο. Ανα δυσδαίμων, πεδόθεν κεφαλὴν
Επάειρε δέρκου, οὐκέτι Τροία
Τάδε, καὶ βασιλεῖς ἐσμὲν Τροίας. 100
Μεταβαλλομένου δαίμονος, ἀνέχου.
„Πλεῖ κἀν πορθμὸν, πλεῖ κἀν δαίμονα,
„Μηδὲ στῆσον πρῷραν βιότου,
„Πρὸς κῦμα πλέουσι τύχαισιν.
ἑκά. Αἴ, αἴ, αἴ, αἴ. 105

Hec. Fient hæc. beneficium enim hoc non multis verbis
Indiget. Turbabo pelagus AEgæi maris,
Et littus Myconum, & rupes Deliæ,
Scyrus, & Lemnus, Capharea promontoria, 90
Multorum extinctorum habebunt corpora mortuorum.
Verùm vade *ad* Olympum, & fulminea tela
Accipiens manu patris, expecta
Quando exercitus Achiuorum soluet rudentes.
»Stultus enim *est*, mortalium quisquis expugnatis vrbibus, 95
»Templáque, sepulchráque & sacra defunctorum
»Dat solitudini, *nam* paulò post ipse *etiam* perit.

chorus.

O Regina infelix, à solo caput, &
Cervicem attolle, non ampliùs Troia
Hîc *est*, & *non ampliùs* sumus reges Troiæ. 100
Sustine mutatam fortunam.
»Nauiga secundùm fretum, nauiga secundùm fortunam,
»Neque conuerte proram vitæ
»Contra fluctus, cùm nauiges arbitrio fortunæ.
Hec. Heu, heu. æ, æ. 105

Universidad de Deusto Biblioteca

Τί γὰρ ἐ πάρα μοι μελέᾳ γενάχῃν,
Ἡ πατρὶς ἔρρει, καὶ τέκνα, καὶ πόσις;
Ὦ πολὺς ὄγκος συγελομένων
Προγόνων, ὡς ἐδὲν ἦθ' ἄρα.
Τί με χρὴ σιγᾶν; τί δὲ μὴ σιγᾶν; 110
Τί δὲ θρηνῆσαι;
Δύστηνος ἐγὼ τῆς βαρυδαίμονος
Ἀρθρῶν κλίσιος, ὡς διάκειμαι,
Νεῦρ' ἐν στερροῖς λέκτροισι παθεῖσ'.
Οἰμοι κεφαλᾶς, οἰμοι κροτάφων, 115
Πλευρῶν θ', ὡς μοι πόθος εἰλίξαι,
Καὶ διαδοῦναι νῶτον, ἄκανθαν
Τ' εἰς ἀμφοτέρους τοίχους μελέων.
Ἐπὶ τοῖς αἰεὶ δακρύων ἐλέγχοις.
Μοῦσα δέ χ' αὐτὴ τοῖς δυσήνοις, 120
Ἀτας κελαδεῖν ἀχορεύτους.
Πρῳραιναῦν ὠκεῖαι,
Ἰλιον ἱερὰν, ἀν' κώπας
Διὰ ἅλα πορφυρεοειδέα, καὶ
Λιμένας Ἑλλάδος ὁρμοῖς 125

Cur verò non licet mihi miseræ gemere,
Cui patria periit, & liberi, & maritus?
O magnus splendor *in paruum iam* contractorum
Maiorum, quàm nihil es profectò.
Quid me oportet tacere? quid verò non tacere? 110
Quid etiam lamentari?
Misera *sum* ego *propter* grauem ac infelicem
Reclinationem artuum, quàm *malè* affecta sum,
Nunc in rigidis lectis exporrecta.
Hei meo capiti, hei meis temporibus 115
Et lateribus, vt cupio versare
Et extendere dorsum & spinam
In vtrumque parietem membrorum,
Ad perpetua lachrymarum indicia.
Musa verò tu quoque *nobis* infelicibus 120
Clades resona tristes.
Proræ nauium veloces,
Quæ ad sacrum Ilium remis
Per mare purpureum, &
Per portus Græciæ commodos 125

Αὐλῶν παιᾶνι συγγοῦ,
Συρίγγων τ' ὀφθόγγῳ φωνᾷ
Βαίνουσαι, πλεκτὰν Αἰγύπτου
Παιδείαν ἐξηρτήσασθε.
Αἴ, αἴ. Τροίας ἐν κόλποις, 130
Ταν Μενελάου μεταναστάμβυλον
Στυγνὰν ἄλοχον, Κάστορι λώβαν,
Τῷ τ' Εὐρώτᾳ δυσκλειαν,
Ἀσφάζει μόλις
Τὸν πεντήκοντ' ἀρότῆρα τέκνων, 135
Πρίαμον, ἐμέ τε μελέαν Ἑκάβαν
Ἐς τάνδ' ἐξώκειλ' ἄταν.
Ὠ μοι θάκοις, οἷς θάσσω,
Σκηνᾶς ἔφεδρος ἀγαμεμνονείαις.
Δούλα δ' ἄγομαι γραῦς ἐξ οἴκων, 140
Κουρᾶ ξυρηκεῖ πενθήρει
Κρᾶτ' ἐκπορθηθεῖσ' οἰκτρῶς.
Ἀλλ' ὦ τῶν χαλκεγχέων Τρώων
Ἄλοχοι μέλεαι,
Καὶ κοῦραι, καὶ δύσνυμφοι, 145

Tibiarum pæâne tristi,
Et fistularum sonora voce,
Euntes, tortam AEgypti (*artem ab AEg. didicistis.*
Disciplinã suspẽdistis, *i. nauticos funes tortos ostentastis, quorum faciendorum*
(Heu, heu) in Troiæ sinu, 130
Euntes ad Menelai
Odiosam coniugem, Castori dedecus,
Et infamiam Eurotæ *patriæque suæ,*
Quæ quidem *Helena* iugulauit
Patrem quinquaginta liberorum 135
Priamum, & me miseram Hecubam
In hanc deiecit calamitatem.
Hei mihi *propter* sedes, in quibus sedeo,
In Agamemnoniis tentoriis residens.
Serua verò ducor anus ex ædibus *patriis,* 140
Cæsarie rasa lugubri
Caput miserabiliter depopulata.
Sed ô bellatorum Troianorum
Coniuges miseræ,
Et virgines, & infelices sponsæ 145

Τύφεται Ιλιον. αἰάζωμεν.
Μάτηρ δ' ὥς τις πτηνοῖς κλαγγαὶ
ορνισιν ὅπως ἐξάρξω 'γὼ
Μολπαὶ, οὐ τὰν αὐταν, οἵαν ποτὲ δὴ
Σκήπτρῳ Πριάμου διερειδομένα 150
Ποδὸς ἀρχεχόρευ πληγαῖς Φρυγίαις
Εὐκόμποις ἐξῆρχον θεοὺς.
χο. Εκάβη, τί θρεῖς; τί θρεῖς;
Τί δὲ θωύσσεις;
Διὰ γὰρ μελάθρων, οὓς οἰκτίζῃ,
Αἴου οἴκτους. 155
Διὰ δὲ στέρνων φόβος ἄϊσσει
Τρωάσιν, αἳ τῷδ' οἴκων εἴσω
Δουλείαν αἰάζουσιν.
ἑκά. Ω τέκν', Αργείων πρὸς ναῦς ἤ-
δη κινεῖται κωπήρης χείρ. 160
Οἰ 'γὼ τλάμων,
Τί θέλουσ', ἦπου δή με πέλαγαν
Ναυσθλώσουσιν πατρώας ἀπὸ γᾶς;
χο. Οὐκ οἶδ'. εἰκάζω δ' ἄπαν. 165

Fumat Ilium: ploremus.
Vt autem quædam mater volucribus clangorem
Auibus *edit*, sic exordiar ego
Cantilenam, non eandem, qualem olim
Sceptro Priami innixa 150
Pede præsultore ictu Phrygio
Glorioso incipiebam deos celebrare.
Cho. O Hecuba, quid clamitas? quid clamitas?
Quid verò vociferaris?
Per atria enim, quos miseraris,
Illorum audio miserandos eiulatus. 155
Et per pectora metus inuadit
Troianas, quæ in his tabernaculis
Seruitutem *suam* deplorant.
Hec. O filiæ, ad naues Argiuorum iam 160
Mouetur remis instructa manus.
Heu me miseram,
Quid *isti* volunt? An nunc me miseram
Auehent naui patrio *procul* à solo?
Cho. Non scio; sed coniicio calamitatem. 165

Ιω, ἰώ. μέλεαι μόχθων ἐπακουσόμεθα.
Τρῳάδες ἔξω κομίσαθ' οἴκων,
Στέλλουσ' Αργεῖοι νόστον.
ἑκά. Ε, ἔ. μὴ νεῦ μοι τὰν βακχεύουσαν
Κασαύδραν πέμψαθ' ἔξω, 170
Αἰχυίω Αργείοισι
Μαινάδ'. ἐπ' ἄλγεσι δ' ἀλγεινοῖς.
Ιώ. Τροία Τροία δύσαν', ἔρρεις.
Δύστανοι δ' οἱ σὲ λιπόντες,
Καὶ ζῶντες, καὶ δμαθέντες. 175
χο. Οἰ μοι. τρομερὰ σκῆνας ἔλιπον
Ταύδ' Αγαμέμνονος, ἐπακουσομένα
Βασίλεια σέθεν, μή με κτείνειν
Δόξ' Αργείων κεῖται μελέαν.
Η κατὰ πρύμνας ἤδη ναῦται 180
Στέλλονται κινεῖν κώπας.
ἑκά. Ω τέκνον, ὀρθρούσαν ψυχὰν
Εκπληχθεῖσ' ἦλθον φείκα.
Ηδή τις ἔβα Δαναῶν κῆρυξ,
Τῷ προσκείμαι δούλα τλάμων. 185

Io, io. Miseræ *propter* labores, *mox has uoces* audiemus:
Troades prodite extra ædes.
Apparant Argiui reditum.
Hec. Heu, heu. ne mihi nunc furentem
Ducite foras Casandram: 170
Probrum Argiuis *futuram*
Mænadem. ad dolores enim *priores hic nouus* dolor accedet mihi.
Io, Troia, Troia infelix periisti:
Miseri autem sunt qui te relinquunt,
Et viui, & mortui. 175
Cho. Hei mihi. tremens prodij extra tabernaculum
Hoc Agamemnonis, auditura
Regina ex te, num me occidere
Miseram, lata sit Argiuorum sententia.
An iam nautæ in puppibus 180
Parent mouere remos.
Hec. O filia, matutinam animam
Horrore perculsa *huc* veni.
Iam venit aliquis Græcorum præco *mihi nunciaturus*,
Cui serua sim addicta *ego* misera. 185

χο. Εγγύς που κεῖσαι πλήσιον. Εκά. ἰώ, ἰώ.
χο. Τίς μ' Αργείων, ἢ Φθιωτῶν,
Νησαίαν ἄξειν χώρας
Δύσκνον πόρρω Τροίας; φεῦ, φεῦ.
Εκά. Τῷ δ' ἀτλάμων; ὤ ὤ γαίας 190
Δουλοῦσω γραῦς, ὡς κηφὼ, ἁ
Δειλαία νεκροῦ μορφᾶ,
Νεκύων ἀιδρυλιὸν ἄγαλμα, ἢ τὰν
Παρὰ προθύροις φυλακὰν κατέχουσα,
Η παίδων θρέπτειρ, ἁ Τροίας 195
Αρχαγοὺς εἶχον τιμάς.
χο. Αἶ, αἶ. ποίοισιν δ' οἴκτοις
Ταὶ σαὶ λύμαν ὀξεπάσεις;
Εκά. Οὐκ ἰδαίοις ἰσῆς κερκίδα
Δινεύουσ' ἐξαλλάξω, 200
Νέα τοι τεκέων σώματα λύσω,
Νέα τοι μόχθοις ἔξω κρείσσοις,
Η λέκτροις πλαθεῖσ' Ελλανῶν.
Ἐρρει νὺξ αὐτὰ, καὶ δαίμων.
Η Πειρῆνας ὑδρόσυμβα, 205

Cho. Prope sortem *iam es* posita. *Hec.* Io, io.
Cho. Quis me Argiuorum, aut Phthiotarum,
Aut *in* insularem terram abducet,
Miseram procul à Troia? Heu, heu.
Hec. Cuinam ego misera, vbi, vbi terrarum 190
Seruiam anus, vt fucus, ego
Misera cadaueris formâ,
Mortuorum euanidum simulachrum, an
Apud *ædium* vestibula custodiam obtinens,
Ego liberorum nutrix, quæ Troiæ 195
Præcipuos *ac regios olim* habebam honores?
Cho, Heu, heu, quibus querelis
Tuum infortunium exagitas?
Hec. Non Idæis telis radium
Agitans alternabo, 200
Nec iuuenilia liberorum corpora videbo,
Nec iuuenis ego habebo labores leuiores,
Aut lectis appropinquans Græcorum *aliqua voluptate fruar.*
Periit nox ipsa *felix, & secunda* fortuna.
Aut *ex fonte* Pirene aquam haustura, 205

Πρόσπολος οἰκτρὰ
Τῶν σεμνῶν ὑδάτων ἔσομαι.
χο. Ταὶ κλειναὶ εἰθ' ἔλθοιμεν
Θησέως εὐδαίμονα χώραν.
Εκά. Μήδ' ἐν δίνᾳ γ' Εὐρώτα 210
Ταὶ ἐχθίσταν θεράπναν Ελένας,
Ενθ' αὐτάσω Μενέλᾳ δούλα,
Τῷ τᾶς Τροίας πορθητᾶ.
Ταὶ Πλωτεῖ σεμναὶ χώραν,
Κρηπῖδ' ολύμπου καλλίσταν, 215
ολβω βείθειν φάμαν ἤκου-
σ' εὐθαλεῖ τ' εὐκαρπίᾳ.
Τάδε δεύτερά μοι μετὰ τὰν ἱερὰν
Θησέως ζαθέαν χώραν.
Καὶ ταὶ αἰτναίαν Ηφαίστου 220
Φοινίκας αὐτήρη χώραν,
Σικελᾶν ὀρέων ματέρ' ἀκούω
Κηρύσσεσθαι, σεφαίοις τ' ἀρεταῖς,
Ταί τ' ἀγχιστεύουσαν γᾶν
Ιονίῳ ναίεσθαι πόντῳ, 225

Ministra miserabilis
Sacrarum aquarum ero.
Cho. Vtinam veniamus *in* inclytam
Et beatam Thesei regionem.
Hec. Ne ad vortices Eurotæ 210
Inuisam ancillam Helenæ *fors me ducat*,
Vbi occurram Menelao serua,
Expugnatori Troiæ.
Penei sacram regionem,
Fundamentum pulcherrimum Olympi *montis* 215
Famâ audiui multis opibus abundare,
Et fertili frugum vbertate.
Hæc mihi secundo loco *sit* post sacram
Thesei *&* valde diuinam regionem.
Et AEtnęam Vulcani 220
Oppositam regionem Phœniciæ,
Siculorum montium matrem audio
Prædicari, & coronis virtutes, *i. ob uirtutes & uictorias*,
Et vicinam terram
Ionio mari *feliciter ab incolis* habitari, 225

Αν ὑδραίνει καλλιστεύων
Ο ξανθαὶ χαίταν πυρσεύων
Κρᾶθις, ζαθέαις πηγαῖσι τρέφων,
Εὐανδρόν τ' ὀλβίζων γᾶν.

χο. Καὶ μὴν Δαναᾶν ὅδ' ἀπὸ στρατιᾶς 230
Κῆρυξ, νεοχμῶν μύθων πομπός,
Στείχει παχύπους ἴχνος ἐξαιρούμενος.
Τί φέρει; τί λέγει; δοῦλαι γὰρ δὴ
Δωρίδος ἐσμὲν χθονὸς ἤδη.

ΙΑΜΒΟΙ.

ταλ. Εκάβη, πυκνὰς γὰρ οἶδά μ' εἰς Τροίαν ὁδοὺς 235
Ελθόντα, κήρυκ' ἐξ Αχαιϊκοῦ στρατοῦ.
Εγνωσμένος γὰρ καὶ πάροιθέ σοι, γυναῖ,
Ταλθύβιος ἥκω, κοινὸν ἀγγελῶν λόγον.

ΑΝΟΜΟΙΟΣΤΡΟΦΑ.

Στροφὴ α.

ἑκά. Τόδε τόδε φίλαι Τρῳάδες, ὁ φόβος λῷ μοι πάλιν.
ταλ. Η δὴ κεκλήρωσθ', εἰ τόδε λῷ ὑμῖν φόβος. 240

Στροφὴ β.

ἑκά. Αἴ, αἴ. τίνα γ' ἢ Θεσσαλίας πόλιν, ἢ φθι-

Quam rigat pulcherrimus
Flaua coma fulgens
Crathis, ſacris fontibus alens,
Et beans bellicoſam terram.

Cho. Atqui à Græcorum exercitu hic 230
Præco, nouorum ſermonum promus,
Venit velox pedis veſtigium accelerans.
Quid affert? quid dicit? ſeruæ enim profectò
Iam ſumus *in* agro Doriensi.

Talthybius.

Hecuba (crebras enim ſcis me ad Troiam vias 235
Iuiſſe, præconem ab Achaico exercitu *miſſum*)
Notus igitur etiam ante tibi, mulier,
Talthybius venio, *tibi* publicum nunciaturus mandatum.

ANOMOEOSTROPHA.

Strophe I.

Hec. Hoc, hoc illud eſt, amicæ Troianæ, quod iampridem ego metuebam.
Tal. Iã ſortitione facta eſtis electæ, ſi hoc eſt, quod metũ vobis incutiebat.

Strophe II.

Hec. AE, æ. quam *in* vrbem, aut Theſſaliæ, aut Phthi-

ά δ' εἶπας γ', ἢ Καδμείας χθονός.

ταλ. Κατ' ἄνδρ' ἑκάστη, κοὐχ ὁμοῦ λελόγχατε.

Στροφὴ γ'.

ἑκά. Τίν' ἄρα, τίν' ἔλαχον; τίνα πότμος δύτυχὴς
Τῶν Ιλιάδων μενεῖ; 245

ταλ. Οἶδ'. ἀλλ' ἕκαστα πευθάνου, μὴ πάνθ' ὁμοῦ.

Στροφὴ δ'.

ἑκά. Τοὐμὸν ἢ τίς ἄρ' ἔλαχε τέκος,
Εννεπε, τλάμονα Κασσάνδραν;

ταλ. Εξαίρετόν νιν ἔλαβεν Αγαμέμνων ἄναξ.

Στροφὴ ε'.

ἑκά. Η τᾷ Λακεδαιμονίᾳ νύμφᾳ δούλαν; 250
Ιώ μοι μοι.

ταλ. Οὐκ, ἀλλὰ λέκτρων σκόπα νυμφοστήρια.

Στροφὴ ϛ'.

ἑκά. Η τὸν Φοίβου παρθένον, ὃ γέρας ὁ χρυσοκόμας
Δάφνεν, ἄλεκτρον ζωάν;

ταλ. Ερως ἐτόξευσ' αὐτὸν ἐνθέου κόρης. 255

Στροφὴ ζ'.

ἑκά. Ῥίψαι τέκνον ζαθέοις

adis dixiſti *nos abductum iri*, aut *in quam urbem* Cadmei ſoli?

Tal. Singulis viris ſingulæ, non ſimul *omnes*, ſortitò aſſignatæ eſtis.

Strophe III.

Hec. Quem igitur, quem ſortita ſum? ſors beata quam
Iliadum expectans excipiet? 245

Tal. Scio. ſed ſingula interroges, non omnia ſimul.

Strophe IV.

Hec. Meam verò quis per ſortem accepit filiam,
Dicito, miſeram Caſandram?

Tal. Eximiam eam *& exortem* accepit rex Agamemnon.

Strophe V.

Hec. An ſponſæ Lacedæmoniæ ſeruam? 250
Hei mihi, mihi.

Tal. Non: ſed *ad* lectorum occultas nuptias, *ut ſit eius concubina.*

Strophe VI.

Hec. An Phœbi virginem, cui *Phœbus* auricomus munus
Dedit, immunem lecti, *cælibémque* vitam?

Tal. Amor fatidicæ puellæ ſauciauit eum. 255

Strophe VII.

Hec. Abiice, ô filia, ſacras

Κληΐδας, κἀπὸ χροὸς ἐν-
δυτῷ στεφέων ἱεροὺς σολμούς.

ταλ. Οὐ δὴ μέγ' αὐτῇ βασιλικῶν λέκτρων τυχεῖν;

Στροφὴ ἡ.

ἑκά. Τί ἦ νεοχμὸν ἀπ' ἐμέθεν 260
Ἐλάβετε; τέκος ποῦ μοι;

ταλ. Πολυξένην ἔλεξας, ἢ τίν' ἱστορεῖς;

Στροφὴ θ'.

ἑκά. Ταύταν τῷ πάλαι ἔζευξεν;

ταλ. Τύμβῳ τέτακται θεραπολεῖν Ἀχιλλέως.

Στροφὴ ἰ.

ἑκά. Ὤι μοι ἐγώ. τέφῳ θεράπολον ἐτεκόμαν; 265
Ἀπὸ τίς ὅδ' ἐν νόμος, ἢ
Τί θέσμιον, ὦ φίλος, Ἑλλάνων;

ταλ. Εὐδαιμόνιζε παῖδα σήν. ἔχει καλῶς.

Στροφὴ ιά.

ἑκά. Τί τόδ' ἔλαχες; ἆρά μοι ἀέλιον λύσει;

ταλ. Ἐχθὸς τύμος νιν, ὥστ' ἀπηλλάχθαι κακῶν. 270

Στροφὴ ιβ'.

ἑκά. Τί δ' ἡ τᾶ χαλκεομίτρος

Claues, & à corpore in-
dutarum coronarum sacros ornatus *reliquæ*.

Tal. An non *est* magnum eam fieri lectorum regiorum participem?

Strophe IIX.

Hec. Quid verò *fecistis illi, quam* recens à me 260
Abstulistis? vbinam *est* filia mea?

Tal. Polyxenam dixisti? aut de qua interrogas?

Strophe IX.

Hec. Hanc *ipsam* cui iunxit sors?

Tal. Ordinata est vt ministret tumulo Achillis.

Strophe X.

Hec. Hei mihi, sepulchro ministram peperi? 265
Sed quænam hæc est lex, aut
Quis ritus Græcorum, ô amice?

Tal. Beatam prædicato filiam tuam. bene *enim* habet.

Strophe XI.

Hec. Quid hoc dixisti? An mihi solem aspicit? *viuitne?*

Tal. Fatum habet eam, vt liberata sit à malis. 270

Strophe XII.

Hec. Quid verò *facit* illa armipotentis, *&* *bellatoris*

Ἑκτορος δάμαρ Ἀνδρομάχη τάλαινα,
Τίν' ἔχει τύχαν;

ταλ. Καὶ τοῦδε Ἀχιλλέως ἔλαβε παῖς ἐξαίρετον.

Στροφὴ ιγ'.

ἑκά. Ἐγὼ ἦ, τῷ θεράπολος, ἃ φοιτοβάμων 275
Χερὶ δόλομβα βάκτρου
Γεραιᾷ κάρα;

ταλ. Ἰθάκης Ὀδυσσεὺς ἔλαχ' ἄναξ δούλῳ ἔχειν.

ΜΟΝΟΣΤΡΟΦΙΚΑ.

ἑκά. Ἐ, ἔ. ἄραστε κρᾶτα κεύεμμον.
Ἑλκ' ὀνύχεσι δίπτυχον παρειαί. 280
Ἰώ μοι μοι. μυσαρᾷ, δολίῳ τε λέχει
Φωτὶ δουλεύειν
Πολεμίῳ, δίκας
Παρανόμῳ δάκει.
Ὃς πάντα τὰ κεῖσ' ἐνθάδ' αὖτ' ἐπάλ', αὖθις ἐ- 285
κεῖσε, δίπτυχῳ γλώσσᾳ,
Φίλα τὰ θέρη φίλα
Τιθεμένῳ πάντων.
Γοᾶθ' ὦ Τρῳάδες με.

Hectoris coniunx, misera Andromache,
Quam habet fortunam?

Tal. Hanc etiam accepit eximiam *&* *exortem* filius Achillis.

Strophe XIII.

Hec. Ego verò cui ancilla *addicta sum*, quæ fulciente gressum 275
Baculo *in* manu indigeo,
Senili capite?

Tal. Vlysses Ithacæ rex *te* sortitò seruam *sibi futuram* accepit.

MONOSTROPHICA.

Hec. Heu, heu. Tunde caput rasum.
Lacera vnguibus geminam genam. 280
Heu mihi, mihi. abominabili, & doloso sortitò cogor
Viro seruire *&*
Hosti, Iustitiæ
Iniustæ viperæ: *i. iuris impio uiolatori.*
Qui omnia, quæ illic *sunt*, hîc *ponit* contraria, *&* rursus 285
Illic *ponit, i. qui omnia confundit, ac peruertit sua* duplici lingua,
Res priùs amicas, inimicas
Reddens omnibus.
O Troades lugete me.

Universidad de Deusto
Biblioteca

Βέβακα δύστοτμος. οἴχομαι 290
Ἀ πάλαιν', ἃ δυστυχεστάτῳ πεσοῦσα κλήρῳ.

ΙΑΜΒΟΙ.

χο. Τὸ μὲν σὸν οἶδα, πότνια τὰς δ' ἐμὰς τύχας
Τίς ἄρ' Ἀχαιῶν, ἢ τίς Ἑλλήνων ἔχει;
κηρ. Ἰτ'. σκηνομίζειν δεῖ με Κασσάνδραν ἱερεῶν,
Ὅσον τάχιστα δμῶες, ὡς στρατηλάτῃ 295
Εἰς χεῖρας δοίην, εἶτα τὰς εἰλεγμένας
Καὶ τοῖσιν ἄλλοις αἰχμαλώτισσας ἄγω.
Ἐα, τί πεύκης ἔνδον αἴθεται σέλας;
Πιμπρᾶσιν, ἢ τί δρῶσι, Τρῳάδες μυχοί;
Ὡς ἐξάγεσθαι τῆσδε μέλλουσαι χθονός, 300
Πρὸς Ἄργος; αὐτόχρυ τ' σκηνεῦσι σώματα,
Θανεῖν θέλουσαι; κἄρτα τοὐλεύθερον
Ἐν τοῖς τοιούτοις δυσλόφως φέρει κακά.
Ἀνοιγ' ἄνοιγε, μὴ τὸ τῆσδε πέσφορον,
Ἐχθρὸν δι' Ἀχαιοῖς, εἰς ἐμ' αἰτίαν βάλῃ. 305
ἑκά. Οὐκ ἔστιν οὐ πιμπρᾶσιν, ἀλλὰ πᾶς ἐμὴ
Μαινὰς θοάζει δεῦρο Κασσάνδρα δρόμῳ.

ΜΟΝΟΣΤΡΟΦΙΚΑ.

Perij infelix, perij 290
Misera, quæ in sortem infelicissimam incidi.

Chorus.

Tuum quidem *fatum* scis, veneranda. meas verò fortunas *sortésque*
Quisnam Achæorum, aut quis Græcorum habet?
Tal. Ite. Casandram deducere huc oportet,
Quàm celerrimè ministri, vt Imperatori 295
Eam in manus tradam, deinde delectas
Captiuas & aliis adducam.
Sed quid ardet intus flamma pinea?
Incendunt, aut quid agunt, Troades penetralia?
Vt quæ iam sint educendæ ex *hac* regione, 300
Ad Argos? cremántne sua corpora,
Volentes mori? nimia libertas *ac generosus animus*,
In huiusmodi *casibus* ægrè fert mala.
Aperi, aperi, ne quod his *quidem est* commodum,
Græcis verò incommodum, in me culpam transferat. 305
Hec. Non est *quod putas*. non incendunt, *neque cremant quidquam*: sed filia mea
Correpta furore fatidico huc fertur cursu.

MONOSTROPHICA.

κα. Ἄνεχε. πάρεχε φῶς.
Φέρω, σέβω, φλέγω
Λαμπάσι τόδ' ἱερόν. 310
Ὦ ὑμέναι' ἄναξ,
Ἰδού, ἰδού. μακάριος ὁ γαμέτας,
Μακαρία δ' ἐγὼ κατ' Ἄργος ἐγαμουμένα.
Τιμῶ, ὑμέναι' ἄναξ.
Ἐπεὶ σὺ μάτερ, ὀπὶ δάκρυσι, καὶ 315
Γόοισι τὸν θανόντα
Πατέρα, πατρίδα τε
Φίλαν κατασκέπουσ' ἔχεις,
Ἐγὼ δ' ὀπὶ γάμοις ἐμοῖς
Ἀναφλέγω πυρὸς φῶς 320
Εἰς αὐγάν, εἰς αἴγλαν.
Ὦ ὑμέναιέ σοι παρθένων ὀπὶ λέκτροις
Διδοῦσ', ὦ Ἑκάτα, φάος.
Παρθένων ὀπὶ λέκτροις, ἃ νόμος ἔχει,
Πάλλε πόδ' αἰθέριον. 325
Ἄναγε χορόν, εὐᾶν, εὐοῖ,
Ὡς ὀπὶ πατρὸς ἐμοῦ μακαριωτάταις τύχαις

Cas. Attolle *faem*, præbe lumen.
Fero, colo, accendo
Facibus hoc sacellum. 310
O Hymenæe rex.
Ecce, ecce, beatus sponsus,
Beata etiam ego, quæ Argis nuptura sum *tali sponso*.
O Hymen, Hymenæe rex.
Quoniam tu mater lachrymis, & 315
Lamentationibus mortuum
Patrem, & patriam
Charam deploras,
Ego iam propter meas nuptias
Accendo ignis flammam, 320
Ad splendorem & fulgorem.
O Hymenæe, tibi propter virginum nuptias,
Et *tibi*, ô Hecate, dans lucem, *i. faces accensas ferens*.
Propter nuptias virginum, sicut consuetudo fert,
Vibra pedem æthereum, *pedes in aerem tolle*. 325
Duc chorum, Euân, euœ,
Tanquam propter patris mei felicissimam fortunam,

Ο χορὸς ὅσιος, ἄγε σὺ φοῖβε νεῶ,
Κατὰ σὸν ἐν δάφναις
Ἀνάκτορον θυηπολῶ. 330
Ὑμὴν ὦ ὑμὴν, ὑμὴν.
Χόρευε μάτερ, χόρευε. αἴραε πόδα σόν.
Ἕλισσε πάλιν σκεῦσε μετ' ἐμέθεν ποδῶν
Φέρουσα φιλτάταν βάσιν.
Βοάσατ' εὖ τὸν ὑμέναιον, ὦ 335
Μακαρίαις ἀοιδαῖς,
Ἰαχαῖς τε νύμφαν.
Ἰτ' ὦ καλλίπεπλοι φρυγῶν
Κόραι. μέλπετ ἐμὸν γάμον,
Τὸν πεπρωμένον δόμοις πόσιν ἐμέθεν. 340

ΙΑΜΒΟΙ.

χο. Βασίλεια, βακχεύουσαν ἀλήθειαν κόρην,
Μὴ κοῦφον αἴρῃ βῆμ' ἐς Ἀργείων στρατόν;
ἑκά. Ἥφαιστε, δαδουχεῖς μέν ἐν γάμοις βροτῶν,
Ἀπέρ πικρὰν γε τῷδε λαμπάδα φλόγα,
Ἔχω τε μεγάλων ἐλπίδων οἴ μοι τέκνον, 345
Ὡς οὐχ ὑπ' αἰχμῆς, οὐδ' ὑπ' Ἀργείου δορὸς,

O ſacer chore, agè tu Phœbe nunc,
In laureto, in tuo
Templo ſacra facio. 330
Hymen, ô hymen hymen.
Tripudia mater, tripudia. attolle pedem tuum.
Verte *pedes* huc *&* illuc mecum pedum
Ferens chariſſimum greſſum.
Bona precamini hymenæo, ô 335
Beatis carminibus.
Clamoribúſque ſponſam *celebrantes*,
Ite ô pulchris peplis ornatæ Phrygum
Virgines, canite meas nuptias,
Et maritum cubili meo fataliter deſtinatum. 340

Chorus.

O regina non retinebis inſanientem puellam,
Ne tollat leuem greſſum in Argiuorum exercitu?
Hec. O Vulcane, facem quidem fers in nuptiis mortalium:
Sed funeſtam hanc concutis facem ardentem,
Et præter magnam ſpem. heu mihi filia, 345
Vt nunquam ſub armis, neque ſub haſta Argiua

Γάμοις γαμεῖσθαι τοῖσδ' ἐδόξαζον ποτέ.
Παρῴδος ἐμοὶ φῶς. οὐ γὰρ ὀρθὰ πυρφορεῖς
Μαινὰς θοάζουσ', οὐδέ σ' αἱ τύχαι τέκνον
Σεσωφρονίκασιν, ἀλλ' ἔτ' ἐν ταυτῷ μένεις. 350
Εἰς φέρετε πόδας, δάκρυά τ' ἀνταλλάσσετε
Τοῖς τῆς δε μέλεσι Τρῳάδες γαμηλίοις.
κα. Μάτερ, πύκαζε κρᾶτ' ἐμὸν νικηφόρον,
Καὶ χαῖρε τοῖς ἐμοῖσι βασιλικοῖς γάμοις,
Καὶ πέμπε τε κἂν μὴ τέμῃ σοι θυμός γ' ἡ. 355
Θεὸς βιαίως. οὐ γὰρ ὅστ' Λοξίας.
Ἑλένης γαμεῖ με δυστυχέστερον γάμον,
Ὁ τῆς Ἀχαιῶν κλεινὸς Ἀγαμέμνων ἄναξ.
Κτενῶ γὰρ αὐτὸν, κἀν πόρθησω δόμοις,
Ποινὰς ἀδελφῶν καὶ πατρὸς λαβοῦσ' ἐμοῦ· 360
Ἀλλά τ' ἐάσω, πέλεκυν οὐχ ὑμνήσομαι,
Ὃς εἰς τράχηλον τὸν ἐμὸν εἶσι, κἀπέρων.
Μητρὸς κτόνους τ' ἀγῶνας, οἷς οὐ μοὶ γάμοι
Θήσουσιν, οἴκων τ' Ἀτρέως ἀνάστασιν.
Πόλιν τε δείξω τῷδε μακαριωτέραν, 365
Ἣ τοῖς Ἀχαιοῖς, (ἔνθεος μέν, ἀλλ' ὅμως

Putaui te celebraturam eſſe nuptias iſtas.
Da mihi facem, non enim rectè fers ignem
Inſana currens. nondum te ô filia triſtes caſus
Reddiderunt modeſtiorem, ſed in eodem *ſtatu* manes. 350
Auferte faces, & lachrymas commutate
Troianæ cum his huius carminibus nuptialibus.
Caſ. Mater orna meum caput victorioſum,
Et gratulare meis regiis nuptiis,
Et deduc quoque *me*, & niſi mei *greſſus* tibi ſint *ſatis* prompti, 355
Trude *me* violenter. haud enim eſt Apollo, *qui me ducit*:
Sed infeliciore coniugio, quàm *Paris* Helenam, me ducit vxorem
Agamemnon ille inclytus Græcorum rex.
Interficiam enim ipſum, & viciſſim vaſtabo domum *eius*,
Sumens pœnam pro interfectis fratribus & patre meo. 360
Sed cætera omittam. non commemorabo ſecurim,
Quæ per meum iugulum ibit, & aliorum,
Nec parricidialia certamina, quæ ex meis nuptiis
Orientur, & familiæ Atrei euerſionem.
Et hanc ciuitatem oſtendam feliciorem, 365
Quàm Græcos (numine diuino quidem afflata *feror*: ſed tamen

Τοσόνδε γ' ἔξω σήσομαι βακχευμάτων)
Οἱ δι' μίαν γυναῖκα, καὶ μίαν Κύπριν,
Θηρῶντες Ἑλένην μυρίους ἀπώλεσαν.
Ὁ δ' στρατηγὸς ὁ σοφὸς ἐχθίστων ὕπερ,
Τὰ φίλτατ' ἄλεσ', ἡδονὰς τὰς οἴκοθεν
Τέκνων ἀδελφῷ δοὺς γυναικὸς οὕνεκα,
Καὶ τοῦθ' ἑκούσης, κοὐ βίᾳ λελησμένης.
Ἐπεὶ δ' ἐπ' ἀκτὰς ἦλθον Σκαμανδρίους,
Ἔθνησκον, οὐ γῆς ὄντες ἐξεῤῥυμένοι,
Οὐδ' ὑψιπύργου πατρίδος. οὓς δ' Ἄρης ἔλοι,
Οὐ παῖδες εἶδον, οὐ δάμαρτος ἐν χεροῖν,
Πέπλοις σωεκτείνησαν, ἐν ξένῃ δ' γῇ
Κεῖνται. τὰ δ' οἴκοι, τοῖς δ' ὅμοι' ἐγίνετο.
Χῆραί τ' ἔθνησκον. οἱ δ' ἄπαιδες ἐν δόμοις,
Ἄλλοις τέκν' ἐκθρέψαντες. οὐδὲ τοῖς τάφοις
Ἔσθ' ὅστις αὐτῷ αἷμα γῆ δωρήσεται.
Ἡ τοῦδ' ἐπαίνου τὸ στράτευμ' ἐπάξιον.
»Σιγᾶν ἄμεινον τἀσχρά. μηδὲ Μοῦσά μοι
»Γένοιτ' ἀοιδὸς, ἥ τις ὑμνήσει κακά.
Τρῶες δ', τοσοῦτον μὲν τὸ κάλλιστον πλέον,

Aliquantum à furore desistam)
Qui propter vnam mulierem, & vnam Venerem,
Helenam quærentes, innumeros amiserunt.
Ipse verò sapiens ille imperator pro inimicissimis
Perdidit charissima, domesticas voluptates
Suorum liberorum dans *suo* fratri propter mulierem *Helenam*,
Idque *propter eam*, quæ volens, non autem per vim est rapta.
Et postquam venerunt ad littus Scamandrium,
Mortui sunt: non quòd pellerentur à terræ finibus,
Aut altis turribus patriæ: Quos verò Mars perdidit,
Hos non viderunt liberi, neque coniugis manibus
Vestibus inuoluti sunt, sed in peregrina terra
Iacent. Porrò res domesticæ his similes sunt,
Nam viduæ moriuntur, & qui orbi sunt domi,
Aliorum educant liberos. neque ad sepulchrum
Ipsorum, est quisquam qui sanguinem terræ donet.
Certè hac laude hic exercitus *est* dignus.
»*Sed* tacere melius *est* turpia: neque Musa mihi
»Sit cantatrix, quæ laudet turpia.
»Troiani verò, primùm quidem (quod est pulcherrimum gloriæ decus)

Ὑπὲρ πάτρας ἔθνησκον. οὓς δ' ἕλοι δόρυ,
Νεκροί γ' ἐς οἴκους φερόμενοι φίλων ὕπο,
Εν γῇ πατρῴᾳ τεθεβολαὶ εἶχον χθονὸς,
Χερσὶν τεθεισαλέντες, ὧν ἐχρῆν ὕπο.
Ὅσοι δ' μὴ θάνοιεν ἐν μάχῃ φυγάδ',
Αἰεὶ κατ' ἦμαρ σὺν δάμαρτι καὶ τέκνοις
Ὤκουν, Ἀχαιοῖς ὧν ἀτῆσαν ἡδοναί.
Τὰ δ' Ἕκτορός σοι λύπη, ἄκουσον ὡς ἔχει.
Δόξας ἀνὴρ ἄριστος, οἴχεται θανών.
Καὶ τοῦτ' Ἀχαιῶν ἵξις ἐξειργάζεται.
Εἰ δ' ἦσαν οἴκοι, χρηστὸς ὤν, ἐλάνθανεν.
Πάρις δ' ἔγημε τὼ Διὸς, γήμας δ' μὴ,
Σιγώμενον τὸ κῆδος εἶχεν ἐν δόμοις.
"Φεύγειν μὲν οὖν χρὴ πόλεμον ὅστις εὖ φρονεῖ.
"Εἰ δ' εἰς τόδ' ἔλθοι, στέφανος οὐκ αἰσχρὸς πόλει,
"Καλῶς ὀλέσθαι, μὴ καλῶς δ', δυσκλεές.
Ὧν οὕνεκ' οὐ χρὴ μήτηρ οἰκτίρειν σε γλῶ,
Ἡ τἀμὰ λέκτρα. τοὶς γὰρ ἐχθίστοις ἐμοὶ,
Καὶ σοὶ, γάμοισι τοῖς ἐμοῖς δι' ἀφθορῶ.
χο. Ὡς ἡδέως κακῶσιν οἰκείοις γελᾷς,

Mortui sunt pro patria: quos verò bellum sustulit,
Mortui domum ab amicis portati,
In patria sepulchrum adepti sunt,
Manibus cooperti ab iis, à quibus oportuit.
Qui autem Phryges non mortui sunt in pugna,
Illi semper cum coniuge ac liberis
Habitauerunt, quæ voluptas aberat Græcis.
Hectoris verò tibi acerba *fata*, audi vt se habeant.
Habitus vir fortissimus, obiit mortem.
Et hoc Argiuorum aduentus *ad Ilium* effecit.
Si enim *Græci* mansissent domi, virtus *Hectoris* lateret.
Paris porrò duxit Iouis filiam: si autem non duxisset,
Obscuram habuisset affinitatem in ædibus.
»Fugiendum itaque bellum est ei, qui sapit:
»Si verò ad hoc venerit, gloria non turpis patriæ,
»Fortiter perire: non fortiter verò, turpe *est*.
Itaque non conuenit te mater lamentari patriam,
Aut meas nuptias: inimicissimos enim mihi,
Et tibi, his meis nuptiis perdam.
cho. Quàm suauiter rides tua mala,

Universidad de Deusto Biblioteca

Μέλπῃς θ', ἃ μέλπουσ', οὐ σαφῆ δείξεις ἴσως.
ταλ. Εἰ μή σ' Ἀπόλλων ἐξεβάκχευσε φρένας,
Οὐκεῦν ἀμιθὶ τοῖς ἐμοῖς στρατηλάτας
Τοιαῖσδε φήμαις ἐξέπεμπες αὖ χθονός. 410
»Ἀπὼν τὰ σοφά, καὶ δοκήμασιν σοφά,
»Οὐδέν τι κρείσσω τῶν τὸ μηδὲν ὢν ἄρα.
Ὁ γὰρ μέγιστος τῶν Παιελλίων ἄναξ,
Ἀτρέως φίλος παῖς, τῆσδ' ἔρωτ' ἐξαίρετον
Μαινάδος ὑπέσχ, καὶ πένης μὲν εἰμ' ἐγώ, 415
Ἀπὼν λέχος γε τῆσδ' αὖ οὐκ ἐκτησάμην.
Καὶ σὺ μὲν, οὐ γὰρ ἀρτίως ἔχεις φρένας,
Ἀργεῖ ἐνείδη, κἀν φυγὼν ἐπαινέσῃς,
Ἀνέμοις φέρεσθαι τῷδ' ἀδαμ' ἔπου δ' ἐμοὶ
Πρὸς ναῦς καλὸν νύμφευμα τῷ στρατηλάτῃ. 420
Σὺ δ', ἢν σ' ἀνὴρ σε Λαερτίου χρήζοι τόκος
Ἄγειν, ἕπεσθαι σώφρονος δ' ἔσῃ λάτρις
Γυναικὸς, ὥς φασ' οἱ μολόντες Ἴλιον.
κα. Ἡ δεινὸς ὁ λάτρις. τί ποτ' ἔχουσι τοὐνόμα
Κήρυκες ἐν; ἀπέχθημα πάγκοινον βροτοῖς, 425
Οἱ τοῖσι τυράννοις καὶ πόλεις ὑπηρέται.

Et canis, quæ cantans, non vera *esse* fortè demonstrabis.
Tal. Nisi Apollo te fecisset amentem,
Non impunè meos duces
Huiusmodi infamiis prosequereris ex hac terra. 410
»Sed præstantes, & *hominum* opinione sapientes,
»Nihilo sunt potiores illis, qui nihil sunt.
Nam supremus ille totius exercitus Græci dux,
Atrei filius charus, huius amorem præ aliis electum
Mænadis sustinet, & pauper quidem sum ego, 415
Sed tamen connubium huius habere nollem.
Et tua quidem (non enim sanam habes mentem)
Argiuorum conuicia, & Phrygum laudes
Ventis ferenda concedo. sequere verò me
Ad naues, pulchra sponsa duci *nostro*. 420
Tu verò, quando Laertis filius *Vlysses* te voluerit
Abducere, sequere. castæ enim eris ancilla
Mulieris, vt dicunt qui venerunt *ad* Ilium.
Cas. Certè hic mihister *est* acer. quodnam habent nomen
Vnum præcones? Odium publicum hominibus *estis*, 425
Qui apud principes, & Respublicas ministri *estis*.

Σὺ τῷ ἐμῷ φῆς μητέρ' εἰς Ὀδυσσέως
Ἥξειν μέλαθρα. ποῦ δ' Ἀπόλλωνος λόγοι,
Οἳ φασιν αὐτῷ, εἰς ἐμ' ἡρμῶσθ' μθύοι,
Αὐτὸν θανεῖσθαι; τἄλλα δ' οὐκ ὀνειδίζω. 430
Δύστηνος, οὐκ οἶδ' οἷά νιν μθύει παθεῖν.
Ὡς χρυσὸς αὐτῷ τἀμὰ, καὶ φρυγῶν κακὰ
Δόξει πότ' εἶναι. δέκα γὰρ ἀντλήσας ἔτη
Πρὸς τοῖσιν ἐνθάδ', ἵξεται μόνος πάτραν.
Οὗ δὴ γενὸν δίαυλον ὠκίστῃ πέτρας, 435
Δεινὴ Χάρυβδις, ὠμόβρως τ' ὀρειβάτης
Κύκλωψ, λίγυστίς θ' ἡ συῶν μορφώτρια
Κίρκη, θαλάσσης δ' ἄλμυρὰ ναυάγια,
Λωτός τ' ἔρωτες, ἡλίου θ' ἀγναὶ βόες,
Αἱ σάρκα φωνήεσσαν ἥσουσιν ποτὲ, 440
Πικρὰν Ὀδυσσεῖ γῆρυν. ὡς δὴ σωτέμω,
Ζῶν εἶσ' ἐς ᾅδου, κἀκφυγὼν λίμνης ὕδωρ,
Κακ' ἐν δόμοισι μυρία εὑρήσῃ μολών.

Τρωαῖοι.

Ἀλλ' ἀλλὰ τί τοῖς Ὀδυσσέως ἐξακοντίζω πόνους;
Στεῖχ', ὅπως τάχιστ' ἐς ᾅδου νυμφίῳ γημώμεθα. 445

Túne ais meam matrem in Vlyssis
Venturam ædes? Vbi verò *essent* Apollinis oracula,
Quæ à me explicata dicunt ipsam
Hic morituram esse? Cetera verò non exprobrabo. 430
Infelix nescit qualia eum maneant ferenda mala.
Quoniam aurum ipsi mea & Phrygum mala
Videbuntur olim esse. decem enim exhaustis annis
Præter istos, quos hîc egit, redibit solus *in* patriam,
Ò *pulsus*, vbi angustum rupis fretum estu reciproco iactatũ incolit 435
Sæua Charybdis, & crudiuorus montanus
Cyclops, & *ubi est* incantatrix formatrix porcorum
Circe: & *ubi sunt* salsa naufragia maris,
Et loti amores, Solisque sacræ boues.
Quæ carnem loquentem emittent aliquando. 440
Acerbam Vlyssi vocem. Vt autem breuiter dicam:
Viuus ibit ad inferos, & effugiens aquam paludis,
Mala in *suis* ædibus inueniet innumera.

Sed enim quid Vlyssis recito labores?
Vade, vt celerrimè sponso apud inferos nubamus. 445

Η κακὸς κακῶς τε φήσῃ νυκτὸς, οὐκ ἐν ἡμέρᾳ,
Ὠδοκῶν τι σεμνὸν πρᾶξιν, Δαναΐδων στρατηλάτα.
Κἀμέ τοι νεκρὸν φάραγγες γυμνὰν θ' ὑπεβεβλημένην
Ὑδατι χειμάῤῥῳ ῥέουσαι νυμφίαι πέλας πάρα,
Θηρσὶ δώσουσιν δάπεδαι, τῷ Απόλλωνος λάτριν,
Ω στέφη τᾶς φιλτάτου μοι θεᾶς, ἀγάλματ' εὔια,
Χαίρετ'. ὑπολείπω φ' ἑορτᾶς, αἷς πάροιθ' ἠγαλλόμην.
Ιτ' ἄπω ἐμᾶς χρωτὸς ἀπαραγμοῖς. ὡς ἔτ' ἄσ' ἁγνὴ χρόα,
Δαΐοις αὔραις φέρεσθαί σοι τάδ' ὠμαντεῖ' ἄναξ.
Πᾶ σκάφος τὸ τᾶς στρατηγοῦ; πῖ ποτ' ἐμβαίνειν με χρή;
Οὐκέτ' ἀν' φθίνοις ἀν' αὔραν ἱστίοις καρδοκῶν,
Ως μίαν τριῶν Ερινυῶν τᾶσδε μ' ἐξάξων χθονός.
Χαῖρέ μοι μᾶτερ, δακρύσῃς μηδὲν ὦ φίλη πατρὶς,
Οἵπερ γᾶς ἔνερθ' ἀδελφοὶ, χ' ὡ τεκὼν ἡμᾶς πατὴρ,
Οὐ μακρὰν δέξεσθέ μ'. ἥξω δ' εἰς νεκροὶς νικηφόρος,
Καὶ δόμοις πέρσας' Ατρειδῶν, ὧν ἀπωλόμεσθ' ὕπο.

ΙΑΜΒΟΙ.

χο. Εκάβης γεραιᾶς φύλακες, οὐ δεδόρκατε
Δέσποιναν, ὡς αὔαυδος εἰς ἅδου πίτνει;
Οὐκ ἀνθλήψεσθ', ἢ μεθήσεσθ'; ὦ κακαί,

Certè malus malè ſepelieris noctu, non interdiu,
O qui exiſtimas te aliquid magni facere, Græcorum dux,
Et me mortuam valles, nudámque eiectam
Aqua torrentis fluentes prope ſepulchrum ſponſi
Dabunt feris laniandam, *me* ſacerdotem Apollinis.
O coronæ chariſſimi mihi deorum, & ornamenta fatidica,
Valete: relinquo feſta, quibus antea delectabar.
Diſcedite à meo corpore, dilacerationibus quoniã adhuc caſta corpore exiſtens.
Do celeribus auris ferenda hæc, quæ tibi, ô Rex, vaticinata ſum.
Vbi eſt nauis ducis? quônam oportet me aſcendere?
Non *enim* diutiùs auram velis captans expectabis,
Vnam trium Furiarum ex hac terra me abducturus.
Vale mihi mater: ne lacrymes ô chara patria,
Quique ſub terra fratres eſtis, & qui nos genuit pater,
Breui me excipietis, ſed veniam ad mortuos victrix,
Et populata domos Atridarum, à quibus periimus.

Chorus.

Hecubæ annoſæ cuſtodes, non videtis
Dominam, quomodo muta humi cadat?
Non ſuſtinebitis eam, an dimittetis *eam?* ô ignauæ,

Γραῦαι πεσοῦσαν ἄρετ' εἰς ὀρθὸν πάλιν.
Εᾶτέ μ' (ἔτι φίλα τά μοι φίλ' ὦ κόραι,)
Κεῖσθαι πεσοῦσαν. πλωμάτων γὰρ ἄξιος
Πάσχω τι, καὶ πέπονθα, κἄτι πείσομαι.
,, Ω θεοί. κακοὶς μὲν αἰκαλῶ τοὺς συμμάχους,
,, Ομως δ' ἔχει τι σχῆμα κικλήσκειν θεοὺς,
,, Οταν τις ἡμῶν δυστυχὴς λάβῃ τύχας.
Πρῶτον μὲν οὖν μοι τάδ' ἐξᾶσαι φίλον.
Τοῖς γὰρ κακοῖσι, πλείον' οἶκτον ἐμβαλῶ.
Ημὲν τύραννοι, κεἰς τύραννα' ἐγημάμην.
Κἀνταῦθ' ἀριστεύοντ' ἐγεννάμην τέκνα,
Οὐκ ἀρθμὸν ἄλλως, ἀλλ' ἀνδρείοις Φρυγῶν.
Οὐς Τρῳὰς οὐδ' Ελλὴνὶς, οὐδὲ βάρβαρος
Γυνὴ τεκοῦσα κομπάσειν αὖ ποτε.
Κἀκεῖνά τ' εἶδον δορὶ πεσόνθ' Ελληνικῷ,
Τείχας τ' ἐτμήθην τάσδε πρὸς τύμβον νεκρῶν.
Καὶ τὸν φυτουργὸν Πρίαμον οὐκ ἄλλων πάρα
Κλύουσ' ἔκλαυσα, τοῖσδε δ' εἶδον ὄμμασιν
Αὐτὴ κατασφαγόντ', ἐφ' Ερκίῳ πυρᾷ,
Πόλιν θ' ἁλοῦσαν. ἃς δ' ἔθρεψα παρθένους

Anum lapſam erigite rurſum.
Sinite me (non *enim iam* mihi grata *ſunt*, quæ grata *priùs erant*, ô puellæ)
Iacere collapſam: lapſu enim digna *mala*
Patior, & paſſa ſum, & adhuc patiar.
» O dij ignauos quidem opitulatores *uos* inuoco,
» Tamen habet aliquem prætextum inuocare deos,
» Quando noſtrûm aliquis in aduerſam fortunam incidit.
Primùm igitur mihi gratum *eſt*, *placétque* bona recenſere.
Malis enim, *eorúmque narrationi* maiorem commiſerationem inferam.
Fuimus reginæ, & in regias *ædes regi* nupta iui.
Hîc autem præſtantiſſimos peperi liberos,
Non numero temere: ſed *uirtute* excellentiſſimos Phrygum.
Quos *nec* Troiana, nec Græca, nec barbara
Mulier à ſe procreatos vnquam gloriari poſſet.
Illóſque vidi haſta proſtratos Græca,
Et ſecui capillos iſtos ad tumulum mortuorum,
Et *ipſorum* patrem Priamum non ab aliis
Audiens defleui: ſed his oculis vidi
Ipſa trucidatum ad Herceam *Iouis* aram:
Vrbémque captam *uidi*. Quas verò educaui virgines

Εἰς ἀξίωμα νυμφίων ἐξαίρετον,
Ἀλλοισι θρέψασ', ἐκ χερῶν ἀφῃρέθην.
Κοὐτ' ἐξ ἐκείνων ἐλπὶς ὡς ὀφθήσομαι,
Αὐτή τ' ἐκείνας οὐκέτ' ὄψομαί ποτε.
Τὸ λοίσθιον δ' θεῖγκὸς ἀθλίων κακῶν,
Δούλη γυνὴ γραῦς εἰς δόμους ἀφίξομαι.
Ἃ δ' ἐστὶ γήρᾳ τῷδ' ἀσυμφορώτατα,
Τούτοις με θεραπήσουσιν, ἢ θυρῶν λάτριν
Κλῆδας φυλάσσειν, τὸν τεκοῦσαν Ἕκτορα,
Ἢ σιτοποιεῖν, κἂν πέδῳ κοίτας ἔχειν
Ῥυσσοῖσι νώτοις βασιλικῶν ἐκ δεμνίων,
Τρυχηρὰ τεῖ τρυχηρὸν εἱμάτιον χρόᾳ
Πέπλων λακίσματ', ἀδόκιμ' ὀλβίοις ἔχειν.
Οἰ 'γὼ τάλαινα, Διὰ γάμον μιᾶς ἕνα
Γυναικὸς, οἵων ἔτυχον, ὧν τε τεύξομαι.
Ὦ τέκνον, ὦ σύμβακχε Κασσάνδρα, θεοῖς
Οἵαις ἔλυσας συμφορᾶς ἄγνευμα σόν.
Σύ τ' ὦ τάλαινα πῆ ποτ' εἶ Πολυξένη;
Ὡς οὔτε μ' ἄρσιν, οὔτε θήλεια στορά,
Πολλῶν ῥυομένων, τὸν τάλαιναν ὠφελεῖ.

Ad dignitatem ſponſorum eximiam,
Aliis educatas, ex manibus ereptas amiſi.
Neque ſpes eſt fore vt *poſthac* ab illis videar,
Neque ego illas vnquam videbo poſthac,
Illud verò poſtremum *eſt, ac* faſtigium miſerorum malorum,
Serua mulier, anus, in *hoſtis* ædes abibo.
Quæ autem huic ſenectuti ſunt incommodiſſima,
His *miniſteriis* me adhibebunt, vel ianuarum cuſtos
Claues vt ſeruem, ego mater Hectoris,
Vel vt panem faciam & humi ſtratum habeam
Rugoſo dorſo, regiis ex lectis *eiecta*,
Laceras induta circa lacerum corpus
Lacinias ſtolarum, quæ non decent beatas.
Me miſeram: propter vnum connubium vnius
Mulieris in qualia mala incidi, & incidam?
O filia, ô Bacchi ſocia Caſandra, Diis
Quali calamitate ſoluiſti tuam caſtitatem?
Túque ô miſera, vbinam es Polyxena?
Vt neque me maſcula, neque fœminea ſoboles,
Cùm multi fuerint, miſeram iuuat.

Τί δῆτα μ' ὀρθοῦτ'; ἐλπίδων ποίων ὕπο
Ἄγετε τὸν ἄβρον δή ποτ' ἐν Τροίᾳ πόδα,
Νῦν δ' ὄντα δοῦλον, πιβάδα τοῦδε χαμαιπετῆ,
Πέτεινά τε κρήδεμν', ὡς πεσοῦσ' ἀποφθαρῶ,
„ Δακρύοις καταξανθεῖσα; Τῶν δ' δυδαιμόνων
„ Μηδένα νομίζετ' δυτυχεῖν, πρὶν αὐ θανῇ.

ΕΠΩΙΔΙΚΑ.

Στροφή.

χο. 1 Ἀμφί μοι Ἴλιον, ὦ
2 Μοῦσα, καινῶν ὕμνων
3 Ἄεισον ἐν δακρύοις
4 ὨΙδὰν ἁρμόζουσαν.
5 Νῦν γὰρ μέλος εἰς Τροίαν ἰαχήσω,
6 Τετραβάμονος ὡς ὑπ' ἀπήνης
7 Ἀργείων ὁλόμαν
8 Τάλαινα δορίαλωτος.
9 Οτ' ἔλιπον ἵππον, οὐράνια
10 Βρέμοντα, χρυσεοφάλαρον, ἔνοπλον,
11 Ἐν πύλαις Ἀχαιοί.
12 Ἀνὰ δ' ἐβόασεν λεώς

Cur igitur me erigitis? qua ſpe adducti
Mouetis delicatum quondam in Troia pedem,
Nunc verò ſeruilem, ad ſtratum humi lectum,
Et *ad* ſaxea fulcra capitis, vt lapſa peream
»Lacrymis arefacta? Ex felicibus igitur
„ Neminem exiſtimate beatum eſſe ante mortem.

EPODICA.

Strophe.

Ch. 1 De Ilio mihi, ô
2 Muſa, nouorum hymnorum
3 Cane in lacrymis
4 Cantionem conuenientem.
5 Nunc enim carmen in Troiam clara voce cantabo,
6 Quomodo à quadrupede *equi* vehiculo
7 Græcorum perierim,
8 Miſera bello capta.
9 Quando reliquerunt equum, cælitus
10 Frementem, aureis ornatum phaleris, armis fœtum,
11 Ad portas Græci:
12 Exclamauit verò populus

Universidad de Deusto Biblioteca

13 Τρῳάδος ἀπὸ πέτρας σταθεὶς,
14 Ἰτ' ὦ πεπαυμένοι πόνων.
15 Τόδ' ἱερὸν ἀνάγετε ξόανον 525
16 Ἰλιάδι διογενεῖ κόρᾳ.
17 Τίς οὐκ ἔβα νεανίδων;
18 Τίς οὐ γεραιὸς οὐκ δόμων;
19 Κεχαρμένοι δ' ἀοιδαῖς,
20 Δόλιον ἔχον ἄταν. 530

Ἀντίστροφή.

1 Πᾶσι δὲ γένος Φρυγῶν
2 Πρὸς πύλας ὡρμάθη,
3 Πεύκαις οὐρείαις
4 Ξεστὸν λόχον Ἀργείων,
5 Καὶ Δαρδανίας ἄταν θεᾷ δώσων, 535
6 Χάριν ἄζυγος ἀμβρότοις πώλοις.
7 Κλωστοῦ δ' ἀμφιβόλοις
8 σπλινθέοισι, νεὼς ὡς
9 Σκάφος κελαινὸν, εἰς ἕδρανα
10 Λάϊνα, δάπεδά τε φόνια πατρίδι 540
11 Παλλάδος θέσαν θεᾶς.

13 Stans à rupe Troade:
14 Ite ô defuncti laboribus,
15 Hoc ſ crum adducite ſimulacrum 525
16 Iliadi Iouis filiæ Mineruæ.
17 Quis non iuit iuuenum?
18 Quis ſenex non *egreſſus eſt* domo?
19 Exhilarati verò carminibus,
20 Fallax apprehenderunt malum. 530

Antiſtrophe.

1 Totum autem genus Phrygum
2 Ad portas ruit
3 Facibus cum montanis,
4 Politas inſidias Argiuorum,
5 Et Dardaniæ cladem, Deæ *Mineruæ* daturum, *& conſecraturum*,
6 Munus equi immortalis *&* non iuncti iugo.
7 Contorti verò *funis* ancipitibus laque-
8 is lineis, nauis veluti
9 Scapham nigram, in ſedes
10 Saxeas, & in ſolum letale patriæ,
11 Palladis *trahentes* collocarunt Deæ. 540

12 Ἔστι δ' πόνῳ καὶ χαρᾷ,
13 Νύχιον ἀπὸ κνέφας παρῆν.
14 Λιβυς τε λωτὸς ἐκτύπει,
15 Φρύγιά τε μέλεα. παρθένοι 545
16 Δ' ἀέριον αὐδὰ κρότον ποδῶν,
17 Βοᾶ τ' ἔμελπον εὔφρον' ἐν
18 Δόμοις τε παμφαὲς στέλας
19 Πυρὸς μέλαιναν αἴγλαν
20 Ἔδωκεν παρ' ὕπνῳ. 550

Ἐπῳδός.

1 Ἐγὼ δὲ πὰν ὀρεσέραν
2 Τότ' ἀμφὶ μέλαθρα παρθένων,
3 Διὸς κόραν Ἄρτεμιν,
4 Ἐμελπόμαν χορεῖσι.
5 Φονία δ' αὐτὰ πόλιν 555
6 Βοὰ κατεῖχε Περγάμων
7 Ἕδρας. βρέφη δ' φίλια περὶ
8 Πέπλοις ἔβαλε ματρὶ χεῖρας
9 Ἐπποημένας, λόχου
10 Δ' ἐξέβαινεν Ἄρης,

12 Sed à labore & feſtiuitate
13 Nocturnum crepuſculum *Troianis* infeſtum aderat.
14 Libycáque tibia ſonabat,
15 Et Phrygiæ cantiones. virgines verò 545
16 Aëreo cum plauſu pedum, *pedes in aerem cum plauſu tollentes*,
17 Lætam cantionem canebant. in
18 AEdibúſque illuſtre iubar
19 Ignis atrum ſplendorem
20 Dabat ad ſomnum, *i. obrepente ſomno reddebat.* 550

Epodus.

1 Ego verò monticolam
2 Tunc in domo virginem
3 Iouis filiam Dianam
4 Celebrabam choreis.
5 Funeſta verò *tunc* per vrbem 555
6 Vox occupauit Pergamorum
7 Sedes. infantes verò chari circa
8 Veſtes, tendebant matri manus
9 Conſternatas. *ex* inſidiis
10 Verò *confeſtim* exiuit Mars, 560

Universidad de Deusto Biblioteca

11 Κόραις ἔργα Παλλάδος.
12 Σφαγαὶ δ' ἀμφὶ βωμοῖσι
13 Φρυγῶν, ἔν τε δεμνίοις
14 Καρατόμος ἐρημία νεανίδων,
15 Στέφανον ἔφερεν Ἑλλάδι κουροτρόφῳ, 565
16 Φρυγῶν πατρίδι πένθη.

ΑΝΑΠΑΙΣΤΟΙ.

χο. Ἑκάβη, λύουσεις τῷδ' Ἀνδρομάχῳ
Ξενικῆς ἐπ' ὄχοις πορθμεύουσ' ἄν.
Παρὰ δ' εἰρεσίᾳ μασῶν ἕπεται
Φίλος Ἀστυάναξ, Ἕκτορος ἶνις. 570
ἑκά. Ποῖ ποτ' ἀπωλίσας νώτοισι φέρῃ
Δύσανε γυῖαι, πάρεδρος χαλκέοις
Ἕκτορος ὅπλοις, σκύλοις τε Φρυγῶν
Δορυθηράτοις.
Οἷσιν Ἀχιλέως παῖς Φθιώτας,
Στέψει ναοὺς ἀπὸ Τροίας; 575
αὐ. Ἀχαιοὶ δεσπόται μ' ἄγουσιν. Εκά. ἰώ μοι μοι.
αὐ. Τί παιᾶν' ἐμὸν στενάζεις; Εκά. αἰ, αἰ. αἰ, αἰ.
αὐ. Τᾶνδ' ἀλγέων. Εκά. ἰὼ Ζεῦ.
αὐ. Καὶ συμφορᾶς. Εκά. τέκεα. 580

11 Virginis opera Palladis.
12 Cædes autem circum aras
13 *Fiebat* Phrygum, ínque cubilibus
14 Letalis ſolitudo puellarum
15 Coronam afferebat Græciæ iuuenum alumnæ, 565
16 Phrygum *nerò* patriæ luctum.

Chorus.

Hecuba, vidéſne iſtam Andromachen
In peregrino vehiculo vehi?
Iuxta motum autem vberum *currus agitatione motorum* ſequitur
Charus Aſtyanax, Hectoris filiolus.
Hec. Quonam vehiculi dorſo veheris
Infelix mulier, cuſtos æreorum
Armorum Hectoris, & Phrygum ſpoliorum
Bello captorum:
Quibus *Pyrrhus* Achillis filius Phthiotes,
Coronabit templa *in patriam delati* à Troia? 570
An. Achiui domini me abducunt. He. Hei mihi, mihi.
An. Quid gemis meum pæana? He. Heu, heu, æ, æ.
An. Heu dolores. He. Heu Iupiter.
An. Heu calamitates. He. ô filij. 580

αὐ. Πρὶν ποτ' ἦμεν.
ἑκά. Βέβακεν ὄλβος, βέβακε Τροία. Αν. τλήμων.
ἑκά. Ἐμῶν τ' ἀγλαΐα παίδων. Αν. φεῦ, φεῦ.
ἑκά. Φεῦ δῆτ' ἐμῶν. Αν. κακῶν. Εκ. οἰκτρᾶς τύχα.
αὐ. Πόλεως. Εκ. ἀναπνεῦσαι. Αν. μόλοις ὦ πόσι μοι. 585
ἑκά. Βοᾶς τὸν παρ' ἅδῃ παῖδ' ἐμόν, ὦ μελέα.
αὐ. Σᾶς δ' ἁμαρτὸς ἄλκαρ. Εκ. σύ τ' ὦ λῆμ' Ἀχαιῶν,
Τέκνων δὲ ποθ' ἁμῶν πρεσβυγενὲς Πρίαμε,
Κόμισαί μ' εἰς ἅδου.

ΕΞΑΜΕΤΡΟΙ.

Οἱ δὲ πόθοι μεγάλοι. Εκ. ῥᾴστα τάδε πάσχομεν ἄλγη. 590
χο. Οἰχομένας πόλεως, ὅθι δ' ἄλγεσιν ἄλγεα κεῖται.
Εὐφροσύνῳσι θεῶν. ὁ δ' ὃς γόνος ἔκφυγεν ᾅδαν,
Ὃς λεχέων συνερῶν χάριν ὤλεσε Πέργαμα Τροίας.
Αἱματόεντα δ' θεᾶς ἀνὰ Παλλάδος σώματα νεκρῶν
Γυψὶ φέρειν τέτακται. ζυγὸν δ' ἐδύσατο δούλιον Τροία. 595
ἑκά. Ὦ πατρὶς, ὦ μελέα, καταλειπομένᾳ σε δακρύω.
χο. Νῦν τέλος οἰκτρὸν ὁρᾶς. Εκά. κἀγὼ δόμον, ἔνθ' ἐλοχεύθην.

ΑΝΑΠΑΙΣΤΟΙ.

χο. Ὦ τέκνον, ἔρημος πόλις. ἁ μάτηρ
Ἀπολείπει σ' ὑμῶν.

An. Quondam fuimus.
Hec. Periit felicitas, periit Troia. *An.* Infelix.
Hec. Et meorum liberorum nobilitas. *An.* Heu, heu.
Hec. Heu propter mea. *An.* Mala. He. miſeranda calamitas.
An. Vrbis. He. quæ fumat. *An.* Redeas ad me ô marite. 585
Hec. Vocas meum filium qui apud Plutonem *eſt*, ô miſera. (Græcos,
An. Tuæ vxoris præſidiũ. He. Túque præſentiſſimum animi robur *aduerſus*
Olímque liberorum noſtrorum antique pater Priame
Deduc me ad inferos.

Chorus.

Hæc deſideria magna *ſunt*. He. Graues hos patimur dolores 590
Cho. Pereunte patria. Doloribus enim dolores adduntur,
cũ lętitia Deorũ, *Dis lætãtibus*. Tuus verò filius effugit Plutonẽ *i. mortẽ*,
Qui propter odioſum thalamum perdidit Pergama Troiæ.
Cruenta verò corpora mortuorum prope Deam Palladem
Vulturibus lanianda iacent. Iugum verò ſeruile ſubiit Troia.
Hec. O patria, ô miſera, relictam te deploro.
Cho. Nũc finem miſerabilem vides. Hec. Et ego domum in qua fui puerpera.

Chorus.

O filii, deſerta ciuitas, mater
Veſtra deſeritur.

ἑκά. Οἷος ἰάλεμος, οἷά τε πένθη, 600
Δάκρυά τ' ἐκ δακρύων καταλείβεται
Ἀμετέροισι δόμοις. ὁ θανὼν δ' ἄπ-
λαθέτας ἀλγέων ἀδάκρυτος.

ΙΑΜΒΟΙ.

χο. Ὡς ἡδὺ δάκρυα τοῖς κακῶς πεπονθόσιν,
„Θρῆνοί τ' ὀδυρμοί, Μοῦσαί θ' ἡ λύπας ἔχει. 605
αὐ. Ὦ μῆτερ ἀνδρὸς, ὅς ποτ' Ἀργείων δορὶ
Πλείστους διώλεσ' Ἕκτορος, πάσδ' εἰσορᾷς;
ἑκά. Ὁρῶ τὰ τῆσδε θεῶν, ὡς τὰ μὴ πυργοῦσ' ἄνω,
Τὰ μηδὲν ὄντα, τὰ ἢ δοκοῦντ' ἀπώλεσαν.
αὐ. Ἀγόμεθα λεία σὺν τέκνῳ. Τὸ δ' εὐγενὲς 610
„Εἰς δοῦλον ἥκει, μεταβολὰς τοσάσδ' ἔχον.
ἑκά. Τὸ τῆς ἀνάγκης, δεινὸν ἄρτι κἀπ' ἐμοῦ
Βέβηκ', ὑποπαθεῖσα Κασανδρα βίᾳ.
αὐ. Φεῦ, φεῦ ἄλλος τις Αἴας ὡς ἔοικε δεύτερος
Παιδὸς πέφηνε σῆς. νοσεῖς ἢ κἄτερα. 615
ἑκά. Ὧν γ' οὔτε μέτρον, οὔτ' ἀριθμὸς ἔστι μοι
Κακῶν. κακῶν γὰρ εἰς ἅμιλλαν ἔρχεται.
αὐ. Τέθνηκέ σοι παῖς πρὸς τάφῳ Πολυξένη

Hec. Qualis planctus, & quales luctus. 600
Lacrymæ ſtillant ex lacrymis
In noſtra domo: qui verò mortuus eſt,
Obliuiſcitur dolorum, nullas fundens lacrymas.

Chorus.

„Quàm iucundæ *ſunt* lacrymæ *mortalibus* afflictis, (*men.*
„Luctuúmq; lamẽtationes, & Muſa, quæ dolores habet, *i. & lugubre cor-*
An. O mater viri, qui olim *ſua* haſta Argiuos
Plurimos perdidit, Hectoris, hæc aſpicis?
Hec. Video Deorum *numina*, quæ ea quidem extollunt in ſublime,
Quæ nihil ſunt: ea verò, quæ videntur *aliquid eſſe, deprimunt, ac* perdunt.
An. Abducor præda cum filio. nobilitas verò 610
„Venit in ſeruitutem, tantas habens mutationes.
Hec. Neceſſitatis *robur eſt* inuictum. modò & à me
Abiit Caſandra auulſa per vim.
An. Heu, heu. Aliquis, vt videtur, ſecundus Aiax
Apparuit tuæ filiæ: laboras verò & aliis *malis*. 615
Hec. Quorum neque modus, neque numerus eſt mihi
Malorum. *res* enim ad certamen malorum venit.
An. Mortua tibi eſt filia Polyxena ad tumulum

Σφαγεῖσ' Ἀχιλλέως, δῶρον ἀψύχῳ νεκρῷ.
ἑκά. Οἴ' γὼ πάλαιν', τοῦτ' ἐκεῖνό μοι πάλαι 620
Ταλθύβιος αἴνιγμ' οὐ σαφὲς εἶπε σαφές.
αὐ. Εἶδον νιν αὐτή. κἀποβᾶσα τῆσδ' ὄχων,
Ἐκρυψα πέπλοις, κἀπεκωψάμην νεκρόν.
ἑκά. Αἰ αἰ τέκνον, σῶν αἰσίων θεοσφαγμάτων.
Αἰ αἰ μάλ' αὖθις, ὡς κακῶς διόλλυσαι. 625
αὐ. Ὀλωλεν, ὡς ὄλωλεν, ἀλλ' ὅμως ἐμοῦ
Ζώσης γ' ὄλωλεν δυστυχεστέρῳ πότμῳ.
ἑκά. Οὐ ταὐτὸν ὦ παῖ τὸ βλέπειν, τῷδ' κατθανεῖν.
„Τὸ μὲν γὰρ οὐδὲν, τῷδ' ἔνεισιν ἐλπίδες.
αὐ. Ἄκουσον, ὡς σοι τέρψιν ἐμβαλῶ φρενί. 630
„Τὸ μὴ γενέσθαι, τοῦ θανεῖν ἴσον λέγω.
„Τῷ ζῆν δ' ἢ λυπηρὸς κρεῖσσόν ἐστι κατθανεῖν.
„Ἀλγεῖ γὰρ οὐδὲν τῆσδ' κακῶν ἠθημένος.
„Ὁ δ' δυστυχήσας εἰς τὸ δυστυχὲς πεσὼν,
„Ψυχὴν ἀλᾶται τῆς πάροιθ' εὐπραξίας. 635
„Κεῖνη δ' ὁμοίως, ὥσπερ οὐκ ἰδοῦσα φῶς,
„Τέθνηκε, κοὐδὲν οἶδε τῆσδ' αὐτῆς κακῶν.
Ἐγὼ δὲ τοξεύσασα, τῆς τ' εὐδοξίας
Λαχοῦσα πλεῖον, τῆς τύχης ἡμάρτανον.

Achillis mactata, munus exanimi cadaueri.
Hec. Heu me miſeram, hoc illud eſt quod mihi dudum 620
Talthybius dixit ænigma perſpicuum non perſpicuè.
An. Ipſam ipſa vidi, & deſcendens de iſto curru,
Velaui peplis *ipſam*, & cadauer planxi.
Hec. Heu heu filia ob tuam immolationem:
Heu heu iterum, quàm malè periiſti. 625
An. Periit, vt periit: ſed tamen quàm ego,
Quæ viua ſum, feliciore fato periit.
Hec. Non idem eſt filia, viuere, quod mori.
„Mortuus enim nihil eſt, ſpes verò inſunt vitæ.
An. Audi, vt tuæ voluptatem iniiciam menti. 630
„Non natum eſſe, æquale dico morti:
„At melius eſt mori, quàm calamitosè viuere.
„Nihil enim dolet, qui nulla ſentit mala.
„Qui verò fuit beatus, & in miſerias cadit,
„Animo vagans cruciatur *propter* priorem felicitatem. 635
„Illa verò *Polyxena*, perinde ac ſi nunquam vidiſſet lucem,
„Mortua eſt, & nihil ſcit malorum ſuorum.
Ego verò, quæ *ſcopum* iaculando ſum aſſecuta, & gloriæ
Quæ bonam *partem* adepta ſum, à fortuna *tamen* aberraui.

Ἃ γὰρ γυναιξὶ σώφρον' ἔσθ' ὑπερμάχα, 640
Ταῦτ' ἐξεμόχθουν Ἕκτορος κῆδος στέγας.
Πρῶτον μὲν ἔνθα κἂν παρῇ κἂν μὴ παρῇ
Ψόγος γυναιξὶν, αὐτὸ τοῦτ' ἐφέλκεται
Κακῶς ἀκούειν, ὅστις οὐκ ἔνδον μένει,
Τούτου παρεῖσα πόθον, ἔμιμνον ἐν δόμοις, 645
Εἴσω τε μελάθρων. κομψὰ θηλειῶν ἔπη
Οὐκ εἰσεφρούμην. τὸν ἔνοικον διδάσκαλον
Οἴκοθεν ἔχουσα χρηστὸν, ἐξήρκουν ἐμοί.
Γλώσσης τε σιγὴν, ὄμμά θ' ἥσυχον πόσει
Παρεῖχον. ἤδειν δ' ἃ μὲ χρῆν νικᾶν πόσιν. 650
Κείνῳ τε νίκην ὧν ἐχρῆν παρεύνᾳ.
Καὶ τῶνδε κληδὼν εἰς στρατὸν μ' Ἀχαϊκὸν
Ἐλθοῦσ', ἀπώλεσέν μ'. ἐπεὶ γὰρ ἡρέθην,
Ἀχιλλέως με παῖς ἐβουλήθη λαβεῖν
Δάμαρτα. δουλεύσω δ' ἐν αὐθεντοῦ δόμοις. 655
Εἰ μὲν παρόντα σ' Ἕκτορος φίλον κάρα,
Πρὸς τὸν παρόντα πόσιν ἀναπτύξω φρένα,
Κακὰ φανοῦμαι τοῖς θανοῦσι. τόνδε δ' αὖ
Στυγοῦσ', ἐμαυτῆς δεσπότης μισήσομαι.

Quæ enim decent modestas mulieres, 640
Hæc exercui in domo Hectoris.
Primùm enim, siue adsit siue non adsit
Probrum mulieribus, hoc ipsum adfert
Malam famam *ei*, quæ domi non manet.
Huius *itaque foras excurrendi cupiditatis* contẽpto desiderio, domi mansi
Et intra atria. comptos *uerò* mulierum sermones
Non intrò admisi, sed mentem magistram
Domi habens probam, satisfaciebam mihi,
Linguæque silentium, & placidum aspectum viro
Exhibui, & noram in quibus oportebat me vincere maritum, 650
Et rursum quarum rerum illi conueniebat victoriam concedere.
Harúmque rerum fama ad exercitum Achaicum
Perueniens, me perdidit. nam posteaquam capta sum,
Achillis me filius voluit ducere
Coniugem. seruiam autem in domo interfectorum *uiri:* 655
Et si quidem repulso Hectoris charo capite, *eiusque oblita*,
Apud præsentem maritum explicem animum,
Improba videbor erga mortuum: hunc verò contra
Si prosequar odio, meis dominis ero inuisa.

Καί τι λέγουσιν, ὡς μί' δύφορόν η χαλᾷ 660
Τὸ δυσμενὲς γυναικὸς εἰς ἀνδρὸς λέχος.
„Ἀπέπτυσ' αὐτὸν, ἥτις ἄνδρα τὸν πάρος
„Καινοῖσι λέκτροις ὑποβαλοῦσ', ἄλλον φιλεῖ.
Ἀλλ' οὐδὲ πῶλος, ἥτις αὐ ξυζυγῇ
Τῆς συντραφείσης, ῥᾳδίως ἕλκει ζυγόν. 665
Καί τι τὸ θηλυκὸν, ἄφθογγόν τ' ἔφυ,
Ξυνέσει τ' ἄχρηστον, τῇ φύσει τε λείπεται.
Σὲ δ', ὦ φίλ' Ἕκτορ, εἶχον ἄνδρ' ἱκανῶς τά μοι,
Ξυνέσει, γένει, πλούτῳ τε κἀνδρείᾳ μέγαν.
Ἀκήρατον δέ μ' ἐκ πατρὸς λαβὼν δόμων, 670
Πρῶτος τὸ παρθένειον ἐζεύξω λέχος.
Καὶ νῦν ὄλωλας μὲν σύ, ναυθλοῦμαι δ' ἐγὼ
Πρὸς Ἑλλάδ' αἰχμάλωτος εἰς δοῦλον ζυγόν.
Ἀρ' οὐκ ἐλάσσω τῆς ἐμῆς ἔχει κακῶν
Πολυξένης ὄλεθρος, ἣν κατοικτίζῃς; 675
»Ἐμοὶ γὰρ οὐδ', ὃ πᾶσι λείπεται βροτοῖς,
»Σωτηρίας ἐλπὶς. οὐδὲ κλέπτομαι φρένας
»Πράξειν τι κεδνὸν. ἡδύ δ' ἐστὶ, δοκεῖν.
χο. Εἰς ταὐτὸν ἥκεις συμφορᾶς. θρηνοῦσα δ'

Atqui dicunt, quòd vna nox laxet *aut leniat* 660
Odium mulieris in viri torum,
» Ego *autem* abominor eam, quæ priorem virum
» Cùm amiserit, nouis connubiis alium amat.
Nam ne equa quidem, quæ seiuncta fuerit
A compare cum qua nutrita fuerit, facilè trahit iugum. 665
Atqui hæc bestia est & muta,
Et rationis vsu caret, & naturâ inferior est *hominibus*.
Te verò chare Hector habui virum sufficientem mihi,
Prudentia, genere, opibus, & fortitudine excellentem:
Accipiens autem me intactam ex domo paterna, 670
Primus virginalem *tibi* iunxisti lectum,
Nunc autem tu quidem periisti: ego verò nauigo
In Græciam captiua ad seruile iugum.
An non minora meis habet mala
Mors Polyxenæ, quam tu gemis? 675
» Mihi enim nulla, quæ omnibus relinquitur mortalibus,
» Superest spes: nec animo decepta puto
» Me vllo modo rẽ commodè gesturam. Iucundum tamẽ est *hoc* opinari.
cho. In eandem venis calamitatem: lamentans verò

Τὸ σὸν, διδάσκεις μ' ἔνθα πημάτων κυρῶ. 680
ἑκά. Αὐτὴ μὲν οὔπω ναὸς εἰσέβην σκάφος,
Γραφῇ δ' ἰδοῦσα, κ̀ κλύουσ' ὀπίσαμεν.
» Ναύταις γὰρ ἢν μὲν μέτριος ᾖ χειμὼν φέρειν,
» Προθυμίαν ἔχουσι σωθῆναι πόνων.
» Ὁ μὲν παρ' οἶαξ', ὁ δ' ἐπὶ λαίφεσιν βεβὼς, 685
» Ὁ δ' αὖ τὸν ἔργων ναός. ἢν δ' ὑφρβάλῃ
» Πολὺς παραχθεὶς πόντος, ἐνδόντες τύχῃ,
» Παρεῖσαι αὐτοὺς κυμάτων δρομήμασιν.
Οὕτω κ̀ γὼ, πολλ' ἔχουσα πήματα,
Ἀφθογγός εἰμι. κ̀ παρεῖσ', ἐῶ στόμα. 690
Νικᾷ γὰρ ἀ' κ θεῶν με δύς ἐν κλύδων.
Ἀλλ' ὦ φίλη παῖ, τὰς μὲν Ἕκτορος τύχας,
Ἐασον. οὐ μὴ δάκρυά νιν σώσῃ τὰ σά.
Τίμα ἢ τὸν παρόντα δεσπότην σέθεν,
Φίλον διδοῦσα δέλεαρ ἀνδρὶ σὰν τρόπων. 695
Κἂν δρᾷς τάδ', εἰς τὸ κοινὸν δ' φανεῖς φίλοις,
Καὶ παῖδα τόνδε παιδὸς ἐκτρέψῃς ἀεὶ,
Τροίας μέγιστον ὠφέλημ'. ἵν' οἵ ποτε
Ἐξ οὗ γενόμενοι παῖδες Ἰλιον πάλιν

Tuum *malum*, doces me in quibus malis ſim. 680
Hec. Ipſa quidem nondum intraui ſcapham nauis,
Sed ex conſpectu picturæ, & auditu ſcio:
„ Si nautis enim tempeſtas mediocris ſit ad tolerandum,
„ Habent promptitudinem laborum vt ſeruentur,
„ Hic quidem ad clauum, ille verò ad vela vadens,
„ Alius verò ſentinam hauriens. ſi verò ſuperauit *eorum uires*
„ Vehementer turbatum mare, cedentes fortunæ,
„ Permittunt ſe fluctuum cũrſibus, *ac iactationibus*.
Sic & ego multa habens mala
Muta ſum, & omitto eloqui iſta. 690
Vincit enim me infelix tempeſtas, quæ diuinitus venit,
Sed ô chara filia, Hectoris quidem calamitates
Omitte: nunquam tuæ lacrymæ ſeruabunt eum:
Sed cole præſentem dominum tuum,
Gratas illecebras tuorum morum præbens marito, 695
Si enim hæc feceris, in commune exhilarabis amicos,
Et filium hunc mei filij poteris *bene* educare,
Maximum adiumentum Troiæ, vt aliquando
Nati ex illo liberi rurſum Ilium

Κατοικίσειαν, κ̀ πόλις ᾖ οἴκοι τ' ἔτι. 700
„ Ἀλλ' ἐκ λόγου γὰρ ἄλλος ἐκβαίνει λόγος.
Τίν' αὖ δέδορκα τόνδ' Ἀχαϊκὸν λάτριν
Στείχοντα, καινὰν ἄγγελον βουλευμάτων;
ταλ. Φρυγῶν ἀρίστου πρὶν πόθ' Ἕκτορος δάμαρ,
Μή με στυγήσῃς. ἒκ ἑκὼν γὰρ ἀγγελῶ, 705
Δαναῶν τε κοινὰ, Πελοπιδῶν τ' ἀγγέλματα.
αὐ. Τί δ' ἐστὶν, ὡς μοι φροιμίων ἀρχὴ κακῶν;
ταλ. Ἔδοξε τόνδε παῖδα, πῶς εἴπω λόγον.
αὐ. Μῶν οὐ τὸν αὐτὸν δεσπότην ἡμῖν ἔχει;
ταλ. Οὐδεὶς Ἀχαιῶν τῇδε δεσπόσει ποτέ. 710
αὐ. Ἀλλ' ἐνθάδ' αὐτὸν λείψανον Φρυγῶν λιπεῖν;
ταλ. Οὐκ οἶδ' ὅπως σοι ῥᾳδίως εἴπω κακά.
αὐ. Ἐπαίνεσ' αἰδῶ. πολλὰ ἐὰν λέγῃς καλά.
ταλ. Κτείνουσι σὸν παῖδ', ὡς πύθῃ κακὸν μέγα.
αὐ. Οἴμοι. γάμων τόδ' ὡς κλύω μεῖζον κακόν. 715
ταλ. Νικᾷ δ' Ὀδυσσεὺς ἐν Πανέλλησιν λέγων!
αὐ. Αἶ αἶ μάλ'. οὐ γὰρ μέτρια πάσχομεν κακά.
ταλ. Λέξας ἀρίστου παῖδα μὴ τρέφειν πατρός.
αὐ. Τοιαῦτα νικήσοι τῷδ' αὐτὸ πέρι.

Reſtituant, & inſtauretur vrbs. 700
„ Verùm alius alium trahit ſermo.
Quem rurſum video Græcum hunc miniſtrum
Huc accedentem, nouorum nuncium conſiliorum?
Tal. Phrygum præſtantiſſimi olim coniunx Hectoris
Ne me odio habeas: non enim volens nunciabo 705
Publica decreta Danaorum, & Pelopidarum.
An. Quid verò eſt, quòd tam malum exordium incipis?
Tal. Decretum eſt hunc puerum, quomodo eloquar ſermonem!
An. Num non eundem dominum nobiſcum habere?
Tal. Nullus Græcorum huic dominabitur vnquam. 710
An. An hîc *oportet* ipſum relinquere, reliquias Phrygum?
Tal. Non ſcio, quomodo tibi facilè dicam mala.
An. Laudo pudorem, ſi modò bona dicas.
Tal. Interficient tuum filium, vt audias malum magnum.
An. Hei mihi, vt hoc malum *meu* nuptiis grauius audio. 715
Tal. Vincit enim Vlyſſes in conuentu Græcorum vniuerſorum loquens.
An. Hei, hei iterum. non enim mediocria patimur mala.
Tal. Dicens non alendum fortiſſimi viri filium.
An. Vtinam hoc modo vinceret de ſuis.

Universidad de Deusto Biblioteca

πολ. Ρίψαι ᾽ πύργων δεῖ σφε Τροϊκῶν ἀπο. 720
Αλλ᾽ ὡς γνώσεται, καὶ σοφωτέρα φανῇ,
Μήτ᾽ αὐτέχου τῷ γ᾽, ὀδύναις δ᾽ ἄλγη κακοῖς.
Μήτε θένουσα μηδὲν ἰσχύειν δόκει.
Εχεις γὰρ ἀλκὴν οὐδαμῇ, σκοπεῖν χρεών.
Πόλις τ᾽ ὄλωλε, κ᾽ πόσις κρατῇ σύ. 725
Ημεῖς τε πρὸς γυναῖκα μάρναθαι μίαν
Οἷοί τε. τούτων ἕνεκ᾽ οὐ μάχης ἐρᾶν,
Οὐδ᾽ αἰσχρὸν οὐδὲν, οὐδ᾽ ὀπιθρονόν σε χρή.
Οὔτ᾽ αὖ σ᾽ Αχαιοῖς βούλομαι ῥιπτεῖν ἀρᾶς.
Εἰ γὰρ τι λέξεις ὧν χολώσεται στρατὸς, 730
Οὔτ᾽ αὖ ταφείη παῖς ὅδ᾽, οὔτ᾽ οἴκτου τύχοι.
Σιγῶσα δ᾽, δ᾽ τε τὰς τύχας κεκτημένη,
Τὸν τῆδε νεκρὸν σὸν ἀθαπτον αὖ λίποις,
Αὐτή τ᾽ Αχαιῶν πεδυμενεστέρων τύχοις.
αν. Ω φίλτατ᾽, ὦ θειοτατα τιμηθεὶς τέκνον, 735
Θανῇ πρὸς ἐχθρῶν, μητέρ᾽ ἀθλίαν λιπών.
Η τοῦ πατρὸς δέ σ᾽ εὐγένεια ἀποκτενεῖ,
Η τοῖσιν ἄλλοις γίνεται σωτηρία.
Τόδ᾽ ἐθλὸν σὸν εἰς καιρὸν ἦλθέ σοι πατρός.

Tal. Præcipitari autem ipsum oportet de Troianis turribus. 720
Quamobrem vt *hoc* fiat, vtque sapientior videaris,
Neque pertinacius hunc retine, fortiter verò dolorẽ perfer *in tuis* malis.
Cúmque nihil possis, statuas te nihil posse.
Nusquam enim habes auxilium. considerare igitur oportet *hæc*.
Ciuitas periit & maritus, & tu es in seruitute, 725
Et nos contra vnam mulierem pugnare
Sumus satis valentes: propter hæc nec pugnam expetere,
Nec turpe quicquam, neque odiosum te decet:
Neque etiam volo te coniicere in Græcos imprecationes.
Si enim quid dixeris, propter quod irascatur tibi exercitus, 730
Neque sepelietur iste puer, neque planctum consequetur:
Tacens verò, commodéque perferens hos casus,
Huius non insepultum relinques cadauer,
Et tu ipsa vtêris Græcis æquioribus.
An. O charissime, ô fili mihi cultissime,
Moriere ab hostibus, matrem miseram relinquens, 735
Nobilitas autem patris tui te interficiet,
Quæ aliis saluti fuit:
Hæc patris gloria tibi non opportunè venit.

Ω λέκτρα τἀμὰ δυστυχῆ τε, καὶ γάμοι, 740
Οἷς ἦλθον εἰς μέλαθρον Εκτορός ποτε,
Οὐχ ὡς σφάγιον Δαναΐδαις τέξοι σ᾽ ἐμὸν,
Αλλ᾽ ὡς τύραννον Ασιάδος πολυπόρου.
Ω παῖ, δακρύεις; αἰσθάνῃ κακῶν σέθεν;
Τί μου δέδραξαι χερσὶ, κἀντέχῃ πέπλων, 745
Νεοσσὸς ὡσεὶ πτέρυγας εἰς πτηνὸν ἐμάς;
Οὐκ εἶσιν Εκτωρ κλεινὸν ἁρπάσας δόρυ,
Γῆς ἐξαελθὼν, σοὶ φέρων σωτηρίαν.
Οὐ συγγένεια πατρὸς, οὐκ ἰσχὺς Φρυγῶν.
Λυγρὸν γὰρ πήδημ᾽ εἰς τράχηλον ὑψόθεν 750
Πεσὼν ἀοίκτως, πνεῦμ᾽ ἀποῤῥήξεις σέθεν.
Ω νέον ὑπαγκάλισμα μητρὶ φίλτατον.
Ω χρωτὸς ἡδὺ πνεῦμα. Ὡς κενῆς ἄρα
Εν σπαργάνοις σε μαστὸς ἐξέθρεψ᾽ ὅδε.
Μάτην δ᾽ ἐμόχθουν, κ᾽ κατεξαίθλουν πόνοις. 755
Νῦν, εἴ ποτ᾽ αἴθις, μητέρ᾽ ἀσπάζου σέθεν,
Περάσπιδε τὴν τεκοῦσαν. ἀμφὶ δ᾽ ὠλένας
Ελισσ᾽ ἐμοῖς νώτοισι, κἀν στόμ᾽ ἄρμοσον.
Ω βάρβαρ᾽ ἐξευρόντες Ελλῆνες κακὰ,

O lectos meos infelices, & nuptias, 740
Quibus veni quondam in domum Hectoris,
Paritura meum *filium*, non vt victimam Græcis,
Sed vt dominum fertilis Asiæ.
O fili, lacrymas? sentis tua mala?
Quid me corripis manibus, & præhendis vestem, 745
Vt pullus inuoluens te sub meas alas?
Non venit Hector, inclytam arripiens hastam,
Ex terra reuersus, tibi ferens salutem:
Neque cognatio patris, neque robur Phrygum.
Sed miserabili saltu in ceruicem è sublimi 750
Cadens sine commiseratione, abrumpes tuam vitam.
O tenerum vlnarum gestamen, matri charissimum,
O dulcis halitus corporis. Frustra igitur
In fasciis aluit te hæc mamma.
Frustra etiam laboraui, & confecta sum laboribus. 755
Nunc, si alias vnquam, matrem complectere tuam,
Accide ad matrem *tuam*, & brachia
Circunda meis humeris, & applica os.
O barbarica excogitantes Græci mala,

Τί τόνδε παῖδα κτείνετ' οὐδὲν αἴτιον; 760
» Ω Τυνδάρειον ἔρνος, οὔποτ' εἶ Διός,
» Πολλοὺς γὰρ πατέρας φημί σ' ἐκπεφυκέναι.
» Αλάστορος μὲν πρῶτον, εἶτα τῆς φθόνου,
» Φόνου τε, θανάτου θ', ὅσα γῆ τρέφει κακά.
» Οὐ γὰρ ποτ' αὐχῶ Ζηνὸς ἁγὼ σ' ἐκφῦσαι σ' ἐγώ, 765
» Πολλοῖσι κῆρα βαρβάροις, Ἕλλησί τε.
» Ὀλοιο, καλλίστων γὰρ ὀμμάτων ἄπο,
» Αἰσχρῶς τὰ κλεινὰ πεδία ἀπώλεσας φρυγῶν.
Αγετε, φέρετε, ῥίπτειν δοκεῖ.
Δαίνυσθε τῶνδε σάρκας. ἐκ γὰρ θεῶν 770
Διολλύμεσθα, παῖδά τ' οὐ δυναίμεθα
Θανάτου δρᾶξαι· κρύπτετ' ἄθλιον δέμας,
Καὶ ῥίπτετ' εἰς ναῦν. δεῖ καλὸν γὰρ ἔρχομαι
Γαμήσαιον, ἀπολέσασα τοὐμαυτῆς τέκνον.
χο. Τάλαινα Τροία, μυρίους ἀπώλεσας 775
Μιᾶς γυναικὸς, ἣ λέχους συνοῦ χάριν.

ΑΝΑΠΑΙΣΤΟΙ.

Αγε παῖ, φίλιον προσφθέγμα μεθεὶς
Μητρὸς μογερᾶς, βᾶνε πατρῴων

Cur interficitis hunc puerum innocentem? 760
» O Tyndarea planta, nunquam eras Iouis *filia*.
„ Dico enim te natam esse ex multis patribus.
„ Primùm quidem ex *patre* malo genio, deinde verò ex inuidia,
„ Et cæde, & morte, *& ex alis*, quæcunque tellus alit mala.
„ Non enim vnquam ego ausim dicere Iouem te produxisse, 765
» Pestem multis barbaris, & Græcis.
» Pereas: propter enim pulcherrimos oculos,
» Turpiter inclytos Phrygum campos perdidisti.
Agite, ferte, præcipitate, si præcipitare placet,
Epulamini huius carnes: à diis enim 770
Periimus, & à filio non possemus
Mortem depellere. occultate miserum corpus,
Et coniicite in nauem. ad pulchras enim proficiscor
Nuptias, amisso meo filio.
cho. Misera Troia, innumerabiles amisisti *uiros* 775
Propter vnicam mulierem, & odiosum coniugium.

Age ô fili, gratam compellationem omittens
Miseræ matris, ascende paternarum

Πύργων ἐπ' ἄκρας στεφανίας, ὅθι σοι
Πνεῦμα μεθεῖναι ψῆφος ἐκρέμθη, 780
Λαμβάνετ' αὐτόν. τὰ δ' τοιαῦτα χρὴ
Κηρυκεύειν, ὅστις ἀοίκτος,
Καὶ ἀναιδείας, τῆς ὑμετέρας
Γνώμης μᾶλλον φίλος ἐστίν.
ἑκά. Ω τέκνον, ὦ παῖ παιδὸς μογεροῦ, 785
Συλώμεθα σὺν ψυχῷ ἀδόκως,
Μήτηρ, κἀγώ. τι πάθω; τί σ' ἐγὼ
Δύσμορε δράσω; τάδε σοι δίδομεν
Πλήγματα κρατὸς, στέρνων τε κτύπους.
Τῶνδε γὰρ ἄρχομεν. οἷ ἐγὼ πόλεως, 790
οἵ μοι ὦ σέθεν. τί δὲ οὐκ ἔχομεν;
Τίνος ἐνδεόμεν, μὴ δ' παντοδίᾳ
Χωρεῖν ὀλέθρου διὰ παντός;

ΑΝΤΙΣΤΡΟΦΙΚΑ.

Στροφὴ ά.

χο. 1 Μελιαστερόφου Σαλαμῖνος
2 Ω βασιλεῦ Τελαμών, νάσου 795
3 Περικύμονος οἰκήσας ἕδραν,

Turrium ad summas pinnas, vbi tibi
Animam exhalare suffragia *græcorum* decreuerunt. 780
Tollite eum: talia autem conuenit
Promulgare, quicunque *est* immisericors,
Et *quicunque propter* impudentiam, vestræ
Sententiæ magis est approbator, *ac fautor*.
Hec. O fili, ô fili *mei* ærumnosi filij, 785
Priuamur tua vita præter opinionem,
Mater, & ego. quid patiar? quid tibi ego
Infelix faciam? has tibi damus
Plagas capitis, & planctus *nostrorum* pectorum.
Hæc enim sunt in nostra potestate. Hei mihi *propter* vrbem. 790
Hei mihi etiam tua *causa*. Quid enim *mali* non habemus?
Quid nobis deest *quid abest*, quin funditus
Eamus per omnem perniciem?

ANTISTROPHICA.

Strophe 1.

ch. 1 Salaminæ alentis apes
2 O rex Telamon, insulæ 795
3 Circumfluæ habitans sedem.

4 Η τᾶς ὀπηκελιμβύας
5 Οχθοις ἱερῶσιν ἐλαίας
9 Πρῶτον ἔδειξε κλάδον, γλαυκᾶς Αθάνᾳ
7 Οὐράνιον στέφανον, 800
8 Λιπαραῖσι κόσμον Αθήναις.
9 Εβας, ἔβας τοξοφόρῳ
10 Συναρμοσεύσων ἅμ' Αλκμείνας γόνῳ,
11 Ιλιον Ιλιον σκηπέρσων,
12 Πόλιν ἁμετέραν, 805
13 Τοπάρος θ', ὅτ' ἔβας ἀφ' Ελλάδος.

Αντιστροφὴ ά.

1 Οθ' Ελλάδος ἄγαγε πρῶτον
2 Ανθος, ἀτυζόμενος πόλων.
3 Σιμόεντι δ' ἐπ' ὀρείτᾳ πλάτᾳ
4 Εκασε πονταπόρον, 810
5 Καὶ ναῦδετ' ἀνήψατο πρυμνᾶν,
6 Καὶ χερὸς ὀστέων ἐξεῖλε ναῶν,
7 Λαομέδοντι φόνον.
8 Κανόνων τυκίσματα Φοίβᾳ
9 Πυρὸς ὑπὸ φοίνικι πνοᾷ 815

4 Quæ plantatæ in
5 Collibus ſacris oliuæ
6 Primum oſtendit virentis ramum, Mineruæ
7 Cæleſtem coronam, 800
8 Splendidis decus Athenis.
9 Veniſti, veniſti arcitenente
10 Cum Alcmenes filio *Hercule* ſimul rem fortiter geſturus &
11 Ilium, Ilium euerſurus,
12 Vrbem noſtram, 805
13 Antea, quando veniſti ex Græcia,

Antiſtrophe I.

1 Quando adduxit primum Græciæ
2 Florem, dolens equorum *cauſa, quibus à Laomedonte fraudatus fuerat,*
3 Et ad latè fluentem Simoentem nauem
4 Statuit pontigradam, 810
5 Et rudentes puppibus alligatos ſuſpendit,
6 Et exemit ex nauibus ſagittas, quas manu peritè iaculabatur,
7 Laomedonti cædem *illaturas.*
8 *Armis autem Troiæ* muros ad regulam à Phœbo factos,
9 Igniſque puniceâ flammâ 815

Καθελὼν

10 Καθελὼν, Τρῳάς ἐπόρθησε χθόνα.
11 Δὶς ὀδοῖν πιτύλοιν τείχη
12 Περὶ Δαρδάνας
13 Φονία κατέλυσεν αἰχμά. 820

Στροφὴ β'.

1 Μάταν ἄρ, ὦ χρυσέας
2 Εἰν οἰνοχόαις ἁβρὰ βαίνων
3 Λαομεδοντιάς παῖ,
4 Ζηνὸς ἔχεις κυλίκων
5 Πλήρωμα, κάλλιστον λατρείαν.
6 Α ἁ σὲ γεννάσα Τροία, 825
7 Πυρὶ δαίεται.
8 Ηϊόνες ἅλιαι
9 Ιαχὰν, οἷον οἰ-
10 ωνὸς ἀνὰ τεκέων βοᾷ.
11 Αἱ μὲν ὀνάτορας, 830
12 Αἱ δὲ παῖδας, αἱ δὲ
13 Ματέρας γεραιάς.
14 Τὰ δὲ σὰ δροσόεντα λουτρὰ,
15 Γυμνασίων τε δρόμοι βεβᾶ-

10 Demolitus, Troiæ diripuit agrum.
11 Bis autem gemino ſtrepitu muros
12 Circa Dardaniæ *urbem, i. circa Troiam,*
13 Cruenta euertit haſta.

Strophe II.

1 Fruſtra igitur ô aureos 820
2 Inter cyathos molliter incedens
3 Laomedontie puer, *Troiane Ganymedes,*
4 Iouis habes poculorum
5 Implendorum munus, pulcherrimum miniſterium.
6 Nam quæ te genuit Troia, 825
7 Igne *iam* deflagrat.
8 Littora marina
9 Clamore teſtantur, quomodo ne-
10 pos pro parentibus vociferetur, *auóſque clamet.*
11 *Teſtantur etiam quomodo* aliæ quidem maritos *appellent,* 830
12 Aliæ verò liberos, aliæ verò
13 Matres annoſas.
14 Tua verò roſcida lauacra,
15 Et gymnaſiorum curſus perierunt.

16 σὺ δ' ὦ πρόσωπα νεαρὰ 835
17 Χάρισι ῥῶμα Διὸς θρόνοις
18 Καλλιχάλανα τρέφεις.
19 Πριάμοιο δ' γᾶν
20 Ἑλλὰς ὤλεσ' ἀιχμά.

Αντιστροφὴ β'.

1 Ἔρως ἔρως, ὃς ῥῶμα 840
2 Δαρδάνια μέλαθρά ποτ' ἦλθες,
3 Οὐρανίδαισι μέλων.
4 Ὡς τότε μὲν μεγάλως
5 Τροίαν ἐπύργωσας, θεοῖσιν
6 Κῆδος ἀναψάμενος. 845
7 Τὸ μὲν οὖν Διὸς
8 Ὄνειδος, οὐκέτ' ἔρως.
9 Τὸ τᾶσδε λευκοπέρυγος
10 Ἀμέρας φίλιον βροτοῖς
11 Φέγγος ὄλεσεν, 850
12 Εἶδε γᾶν, εἶδε
13 Περγάμων ὄλεθρον,
14 Τεκνοποιὸν ἔχουσα τᾶσδε

16 Tu verò iuuenilem faciem 835
17 Gratiis *& uenustate decora*m apud Iouis thronum
18 Pulchra tranquillitate munitam alis.
19 Priami verò terram
20 Græca perdidit hasta.

Antistrophe II.

1 O Amor, Amor, qui ad 840
2 Dardanias ædes olim venisti,
3 Diis curæ existens,
4 Quàm tunc quidem magnificè
5 Troiam exaltasti, cum diis
6 Affinitatem iungens. 845
7 Iouis igitur *nunc es*
8 Probrum, non amplius amor.
9 Hæc huius candidas alas habentis
10 Diei, grata *cæteris* mortalibus
11 Lux *Troiani*s funesta, 850
12 Vidit *pereuntem nostram* terram: vidit
13 Pergamorum exitium, *vidit hæc dies Troiam*,
14 Habens liberorum procreatorem huius

15 Γᾶς πόσιν ἐν θαλάμοισιν, ὃν
16 Ἀστέρων τέθριππος ἔλαβε 855
17 Χρύσεος ὀχος ἀναρπάσας.
18 Ἐλπίδα γᾶς πατρίας
19 Μεγάλαν. τὰ θεῶν δ'
20 Φίλτρα, φροῦδα Τροία.

ΙΑΜΒΟΙ.

με. Ὦ καλλιφεγγὲς ἡλίου σέλας τόδε, 860
Ἐν ᾧ δάμαρτα τὴν ἐμὴν χειρώσομαι
Ἑλένην. ὁ γὰρ δὴ πολλὰ μοχθήσας ἐγὼ
Μενέλαός εἰμι, κἀν τάδ' ἐμὸν Ἀχαϊκόν.
Ἦλθον δ' Τροίαν οὐχ ὅσην δοκοῦσί με
Γυναικὸς οὕνεκ', ἀλλ' ἐπ' ἀνδρ', ὃς ἐξ ἐμῶν 865
Δόμων δάμαρτα ξεναπάτης ἐλήσατο.
Κἀν μὲν οὖν δέδωκε σὺν θεοῖς δίκην,
Αὐτός τε, κἠν γῇ δορὶ πεσοῦσ' Ἑλληνικῷ.
Ἥκω δ' τὴν Λάκαιναν (οὐ γὰρ ἡδέως
Ὄνομα δάμαρτος, ἥ ποτ' ἦν ἐμή, λέγω) 870
Ἄξων. δόμοις γὰρ τοῖσδ' ἐν αἰχμαλωτικοῖς
Κατηρίθμηται Τρῳάδων ἄλλων μέτα.

15 Terræ, maritum *meum* in thalamis, quem
16 Astrorum quadriiugus auexit 855
17 Aureus currus abreptum,
18 Spem patriæ terræ
19 Magnam. Deorum verò
20 Amores fuerunt inutiles Troiæ.

Menelaus.

O pulchram lucem spargens solis iubar istud, 860
In quo vxorem meam capiam
Helenam. hic enim qui multum laboraui, ego
Menelaus sum, & *hic est* exercitus Achiuorum.
Veni autem *ad* Troiam, non (vt *multi* putant me *uenisse*)
Mulieris causa: sed propter virum, qui ex meis 865
AEdibus coniugem deceptor hospitum rapuit.
Sed ille quidem Diis fauentibus *iam mihi* pœnas dedit,
Et ipse, & patria Marte collapsa Græcanico.
Venio verò nunc istam Lacænam (non enim libenter
Nomen vxoris, quæ quondam mea fuit, appello) 870
Abducturus: in hac enim domo cum captiuis
Annumeratur aliis Troianis mulieribus.

Universidad de Sevilla Biblioteca

Οἵπερ γὰρ αὐτὼ ἐξεμόχθησαν δορὶ,
Κτανεῖν ἐμοί νιν ἔδοσαν, εἴτε μὴ κτανὼν,
Θέλοιμ' ἄγεσθαι πάλιν ἐς Αργείαν χθόνα. 875
Εμοὶ δ' ἔδοξε τὴν μὲν ἐν Τροίᾳ μόρον
Ελένης ἐᾶσαι, ναυπόρῳ δ' ἄγειν πλάτῃ
Ελλήνιδ' εἰς γῆν, κἀτ' ἐκεῖ δοῦναι κτανεῖν
Ποιναὶς, ὅσοις τεθνᾶσιν ἐν Ιλίῳ φίλοι.
Αλλ' εἶα χωρεῖτ' εἰς δόμους ὀπάονες, 880
Κομίζετ' αὐτὼ, τῆς μιαφονωτάτης
Κόμης ἁπτάσαντες. οὔειοι δ' ὅταν
Πνοιαὶ μόλωσι, πέμψομέν νιν Ελλάδα.

ἑκά. Ω γῆς ὄχημα, κἀπὶ γῆς ἔχων ἕδραν,
,, Οστις πότ' εἶ σὺ δυσόπας τε εἰδέναι 885
,, Ζεύς, εἴτ' ἀνάγκη φύσεως, εἴτε νοῦς βροτῶν,
,, Προσηυξάμην σε. πάντα γὰρ δι' ἀψόφου
Βαίνων κελεύθου, καὶ δίκην τὰ θνητ' ἄγεις.

με. Τί δ' ἔστιν, εὐχὰς ὡς ἐκάνισας θεῶν;

ἑκά. Αἰνῶ σε Μενέλα', εἰ κτανεῖς δάμαρτα σήν. 890
Ορᾶν δ' τῷδε, φεῦγε, μή σ' ἕλῃ πόθῳ.
Αἱρεῖ γὰρ ὄμματ' ἀνδρῶν. ἐξαιρεῖ πόλεις,

Qui enim eam laborantes recuperauerunt bello,
Dederunt mihi eam interficiendam: siue non occidens
Velim eam abducere iterum in Argiuam terram. 875
Mihi verò decretum est in Troia quidem mortem
Helenæ omittere, nautico verò *eam* abducere remo
In Græciam, & ibi eam dare interficiendam
Pro pœna iis, quibus mortui sint apud Ilium amici.
Sed eia ite in domum ministri, 880
Adducite eam cædibus pollutissima
Coma trahentes: prosperi verò quando
Flatus venerint, mittemus eam *in* Græciam.

Hec. O terræ vehiculum, & in terra habens sedem,
,, Quicunque tandem es, imperuestigabilis animis nostris 885
,, Iupiter, siue *es* necessitas naturæ, siue mens mortalium,
,, Te inuoco: omnia enim per arcanam
Vadens viam ducis mortalia iustè.

Men. Quid rei est quòd preces renouas deorum?

Hec. Laudo te, Menelae, si occideris tuam coniugem. 890
Sed videns hanc fuge, ne te capiat amore.
Capit enim oculos virorum, & euertit ciuitates,

Πίμπρησι δ' οἴκους, ὧδ' ἔχει κηλήματα.
Εγώ νιν οἶδα, κἀγὼ, κἀ οἱ πεπονθότες.

ἑλέ. Μενέλαε, θεόιμιον μὲν ἄξιον φόβου 895
Τόδ' ὄζει. χεὶρ γὰρ χερσὶ δωμάτων σέθεν,
Βίᾳ τοῦ τῆδε δωμάτων ἐκπέμπομαι.
Απὰρ ἀεὶ μὲν οἶδά σοι μισουμένη,
Ομως δ' ἔρεσθαι βούλομαι. γνώμαι τίνες
Ελληνι, καί σοι τῆς ἐμῆς ψυχῆς πέρι; 900

με. Οὐκ εἰς ἀκεραὶς ἦλθες, ἀλλ' ἅπασ' τρεπτὰς
Κτανεῖν ἐμοί σ' ἔδωκεν, ὅνπερ ἠδίκεις.

ἑλέ. Εξεστιν οὖν τοῦ τοῦτ' ἀμείψασθαι λόγῳ,
Ως οὐ δικαίως, κἂν θανῶ, θανούμεθα;

με. Οὐκ εἰς λόγους ἐλήλυθ', ἀλλά σε κτανών. 905

ἑκά. Ακουσον αὐτῆς μὴ θύνῃ τοῦδ' ἐνδεὴς,
Μενέλαε, καὶ δὸς τοὐναντίους λόγους
Ἡμῖν κατ' αὐτῆς. τῆδ' γὰρ ἐν Τροίᾳ κακῶν
Οὐδὲν κάτοιθα. σωτεῖς δ' ὁ πᾶς λόγος.
Κτενεῖ νιν οὕτως, ὥστε μηδαμοῦ φυγεῖν. 910

με. Σχολῆς τὸ δῶρον. εἰ δ' βούλεσθε λέγειν,
Εξεστ. τῆδ' σαὶ δ' οὐδὲν ἐκ ὡς μάθῃ λόγων,

Et incendit domos, tales habet illecebras.
Ego ipsam noui, & tu, & reliqui, qui *propter eam mala* passi sunt.

Hele. O Menelae proœmium quidem pauore dignum 895
Hoc est. manibus enim à famulis tuis
Per vim ex hac domo rapior.
Sed quamuis quidem ferè sciam me tibi inuisam esse,
Tamen interrogare volo, quænam sententię *latæ sint*
A Græcis, & à te de mea vita.

Men. In iuris rigorē nō venisti, *nec summo iure tecū actū est*: sed totus exercitus,
Quem læsisti, te mihi dedit vt interficiam.

Hele. Licét ne igitur ad hæc respondere verbis,
Quòd non iustè, si moriar, interficiar?

Men. Non ad disputandum veni, sed ad te occidendum. 905

Hec. Audi eam, ne moriatur indiga huius *rei*,
Menelae, & da contrarios sermones
Nobis contra eam. malorum enim, quæ Troiæ euenerunt,
Nullum nosti. In vnum enim collata tota oratio
Interficiet eam, ita vt non possit elabi. 910

Men. Munus autem *est* ocij: si tamen vult dicere,
Licet. propter tuam autem (vt scias) intercessionem,

Δώσω τόδ' αὐτῇ. τῆς δε δ' οὐ δώσω χάριν.
ἑλέ. Ἴσως με κἂν δῷ, κἂν κακῶς δόξῳ λέγειν.
Οὐκ ἀντιμείψῃ πολεμίαν ἡγούμενος. 915
Ἐγὼ δ', ἃ σ' οἶδα δρᾷν λόγῳν ἰόντ' ἐμοῦ
Κατηγορήσειν, ἀντιθεῖσ' ἀμείψομαι
Τοῖς σοῖσι τἀμά, καὶ τάδ' αἰτιάματα.
Πρῶτον μὲν, ἀρχὰς ἔτικεν ἥδε τῶν κακῶν,
Πάριν τικοῦσα. δεύτερον δ' ἀπώλεσεν 920
Τροίαν τε, κἀμὲ πρέσβυς, οὐ κτανὼν βρέφος,
Δαλοῦ πικρὸν μίμημ' Ἀλέξανδρόν ποτε.
Ἔνθεν ἃ τἀ' τῶ λοιπ' ἄκουσον, ὡς ἔχει.
Ἔκρινε τρισσὸν ζεῦγος ὅδε τρισσῶν θεῶν.
Καὶ Παλλάδος μὲν ὦν Ἀλεξάνδρῳ δόσις, 925
Φρυξὶ στρατηγοῦθ' Ἑλλάδ' ἐξανιστάναι.
Ἥρα θ' ὑπέσχετ' Ἀσιάδ', εὐρώπης θ' ὅρους,
Τυραννίδ' ἕξειν, εἰ σφε κρίνειεν Πάρις.
Κύπρις δὲ τοὐμὸν εἶδος ἐκπαγλουμένη,
Δώσειν ὑπέσχετ', εἰ θεὰς ὑπεκδράμοι 930
Κάλλει. τὸν ἐνθένδ' ὡς ἔχει σκέψαι λόγον.
Νικᾷ Κύπρις θεάς· καὶ τοσόνδ' ἐὐμὸς γάμος

Concedam hoc ipsi, ipsius verò causa beneficium *hoc ei* non dabo.
Hele. Fortasse siue bene, siue malè dixero, mihi
Non respondebis, ducens me esse hostem. 915
Ego verò *ad ea*, quæ scio te certantem mecum verbis,
Mihi obiecturum esse, respondebo, opponens
Tuis meas, & tuas *meis*, criminationes.
Primùm quidem hæc peperit initia horum malorum,
Paridem pariens deinde verò perdidit 920
Troiam, & me ille senex, non interficiens infantem,
Facis tristem effigiem Alexandrum olim.
Audi verò iam cætera, vt se habent.
Hic Paris fuit iudex triplicis iugi trium dearum.
Et Palladis quidem Alexandro donum *promissum* erat, 925
Fore vt belli dux creatus Græciam Phrygibus euersam subigeret.
Iuno verò promisit Asiæ Europæque fines *illum*
Regnum habiturum, si se *cæteris* iudicans anteferret Paris.
Venus verò mirificè prædicans meam formam, *hanc*
Se daturam *ipsi* promisit, si Deas *lata sententia* superasset 930
Pulchritudine. nunc verò, quod secutum est, vt se habeat, perpende.
Vincit Venus deas, & tantùm meæ nuptiæ

Ὤνησεν Ἑλλάδ', οὐ κρατεῖσθ' ἐκ βαρβάρων,
Οὔτ' εἰς δόρυ σταθέντες, οὐ τυραννίδι.
Ἃ δ' δ' ἐτύχησεν Ἑλλὰς, ὠλόμεθα ἐγώ, 935
Εὐμορφίᾳ σταθεῖσα, κἀνειδίζομαι,
Ἐξ ὧν ἐχρῆν με στέφανον ὀλβὶ κάρᾳ λαβεῖν.
Οὔπω με φήσεις αὐτὰ τἀν ποσὶν λέγειν,
Ὅπως ἀφώρμησ' ἐκ δόμων τῶν σῶν λάθρᾳ.
Ἦλθ' οὐχὶ μικρὰν θεὸν ἔχων αὐτὸ μέτα, 940
Ὁ τῆσδ' ἀλάστωρ, εἴτ' Ἀλέξανδρον θέλεις
Ὀνόματι προσφωνεῖν νιν, εἴτε καὶ Πάριν,
Ὃν ὦ κάκιστε σοῖσιν ἐν δόμοις λιπὼν,
Σπάρτης ἀπῆρας νηὶ, Κρησίαν χθόνα.
Εἶεν. οὐ σ', ἀλλ' ἐμαυτὸν τοὐπὶ τῇδ' ἐρήσομαι. 945
Τί δὴ φέρουσά γ' ἐκ δόμων ἁμ' ἑσπόμεθα,
Ξένῳ προδοῦσα πατρίδα, καὶ δόμους ἐμοὺς;
Τὸν θεὸν κόλαζε, καὶ Διὸς κρείσσων θροῦ,
Ὃς τῷ μὲν ἄλλων δαιμόνων ἔχει κράτος,
Κείνης δὲ δοῦλός ἐστι. συγγνώμη δ' ἐμοί. 950
Ἔνθεν δ' ἔχοις αὖ εἰς ἐμ' ὑπερεσῶν λόγον.
Ἐπεὶ θανὼν γῆς ἦλθ' Ἀλέξανδρος μυχοὺς,

Iuuerunt Græciam, vt barbarorum imperio non sint subiecti,
Nec in bello *perpetuo* constituti, nec tyrannide *uexati*.
Quas verò *ob res* felix euasit Græcia, *ob eas* ego perij, 935
Propter meam formam vendita, & *tamen ob ea* probrosè accusor,
Ob quæ oportuit me coronam in caput accipere.
Nondum dices me ad propositum dicere,
Quòd discesserim clam ex tuis ædibus.
Venit, non exiguam deam habens secum, 940
Huius malus dæmon, siue Alexandrum velis
Eum appellare, siue Parim:
Quem tu ô pessime, in tua domo relinquens,
Solcifti naue ex Sparta in Cretam *tendens*.
Sit ita. non te, sed meipsam interrogabo de eo quod sequitur.
Quid igitur cogitans ex domo secuta sum
Hospitem, prodens patriam, & meam domum?
Ipsam deam obiurga, & Ioue potentior fias,
Qui quidem in alios deos habet imperium,
Huius verò seruus est. Ideo & mihi est ignoscendum. 950
Hinc verò posses habere speciosam accusationem aduersus me,
Postquam Alexander mortuus iuit *in angos* terræ recessus,

Χρὴ μ', οὐκ' οὐκ ἐξ θεοπόνητά μου λέχη,
Λιποῦσαν οἴκους, ναῦς ἐπ' Αργείων μολεῖν.
Ἐπιδόξον αὐτὸ τοῦτο. μάρτυρες δέ μοι
Πύργων πυλωροὶ, κἀπὸ τειχέων σκοποὶ,
Οἱ πολλάκις μ' ἐφεῦρον ὀξ ἐπάλξεων
Πλεκταῖσιν εἰς γῆν σῶμα κλέπτουσαν τόδε.
Βίᾳ δ' ὁ κἀμὸς μ' οὑτος ἁρπάσας πόσις
Δηίφοβος, ἄλοχον εἶχεν ἀκόντων Φρυγῶν.
Πῶς οὖν ἔτ' ἂν θνήσκοιμ' ἂν ἐνδίκως πόσι,
Πρὸς σοῦ δικαίως. εἰ ὁ μὴ βίᾳ γαμεῖ;
Τὰ δ' οἴκοθεν κεῖν', ἀντὶ νικητηρίων,
Πικρῶς ἐδούλευσ'. εἰ ἢ θεῶν κρατεῖν
Βούλει, τὸ ζητεῖν ἀμαθές ὅστ' ἐστὶ τόδε.
Χο. Βασίλειαν, ἄμυνον σοῖς τέκνοισι, καὶ πάτρᾳ,
Πειθὼ διαφθείρουσα τῆς σῆς, ἐπεὶ λέγει
Καλὸς κακοῦργος οὐσα. δεινὸν οὖν τόδε.
Ἑκά. Θεαῖσι θεῶν τὰ σύμμαχος ἡγήσομαι,
Καὶ τῷδε δείξω μὴ λέγουσαν ἔνδικα.
Ἐγὼ γὰρ Ἥραν, παρθένον τε Παλλάδα,
Οὐκ εἰς τοσοῦτον ἀμαθίας ἐλθεῖν δοκῶ,

Tunc oportuit me, quũ meus lectus nulla Deorũ necessitate *amplius* a-
Relictis ædibus, ad Argiuorum naues venire. (strictus teneretur,
Studebam hoc ipsum *facere*. testes autem sunt mihi
Turrium custodes, & è muris speculatores,
Qui me sæpe deprehenderunt ex propugnaculis,
Funibus ad terram clàm demittentem hoc corpus.
Per vim autem hic nouus maritus me rapiens,
Deiphobus, vxorem habuit inuitis Phrygibus.
Quomodo igitur iure moriar, ô marite, *quomodo*
A te iustè *cædar? ego*, quam hic per vim duxit?
Ob illa verò domestica *mea facinora*, pro victoriæ præmiis
Ego acerbè seruiui. Si verò deos vincere
Vis, hoc quidem velle stultum est.
Cho. O regina defende tuos liberos, & patriam,
Huius orationem peruertens. dicit enim
Præclarè, cùm malefica sit. hoc autem *est* perniciosum.
Hec. Deabus primùm socia fiam; *earum causam defendam*,
Et ostendam hanc non dicere iusta, *si uera*.
Ego enim Iunonem, & Palladem virginem,
Non eò dementiæ venisse puto,

Ὧν' ἡ μὲν Αργος βαρβάροις ἀπημπόλα,
Παλλὰς δ' Αθήνας Φρυξὶ δουλεύειν ποτὲ,
Αἳ παιδιᾶισι, καὶ χλιδῇ μορφῆς πέρι,
Ἦλθον πρὸς Ἰδαῖον. τῷ γὰρ οὐνεκ' ἂν θεὰ
Ἥρα, τοσοῦτον ἔσχεν ἔρωτα καλλονῆς;
Πότερον ἀμείνονα ὡς λάβῃ Διὸς πόσιν;
Ἢ γάμον Αθηνᾶ θεῶν τινος πτερομνήμη,
Ἢ παρθενείαν πατρὸς ἐξῃτήσατο,
Φεύγουσα λέκτρα. μὴ 'μαθεῖς ποίει θεὰς,
Τὸ σὸν κακὸν κοσμοῦσα. μὴ πείσῃς σοφοὺς.
Κύπριν δ' ἔλεξας. ταῦτα γὰρ γέλως πολύς,
Ἐλθεῖν ἐμαυτ' ζῶ παῖδι Μενέλεω δόμους.
Οὐκ αὖ μένουσ' ἂν ἥσυχος γ' ἐν οὐρανῷ
Αὐταῖς Αμύκλαις ἦγε πρὸς Ἴλιον;
Ἦν οὐ μὸς υἱὸς κάλλος ἐκπρεπέστατος,
Ὃ σὸς δ' ἰδοῦσ' νιν νοῦς, ἐποιήθη Κύπρις.
„Τὰ μαίρα γὰρ πάντ' ἐστὶν Αφροδίτη βροτοῖς.
„Καὶ τοὔνομ' ὀρθὰς ἀφροσύνης ἄρχει θεᾶς.
Ὃν εἰσιδοῦσα βαρβάροις ἐσθήμασι,
Χρυσῷ τε λαμπρὸν, ἐξεμαργώθης φρένας.

Vt hæc quidem Argos barbaris vendiderit,
Pallas verò Athenas Phrygibus seruire *voluerit* vnquam,
Quæ per ludum, & per delitias, de formæ certamine,
Venerint ad Idam, cuius enim *rei* gratia Dea
Iuno tantum habuisset desiderium formæ?
An vt præstantiorem Ioue acciperet maritum?
Aut vt Pallas nuptias alicuius deorum tentaret?
Quæ virginitatem à patre postulauit,
Fugiens coniugium: ne fac deas stultas,
Tuum peccatum ornans. ne sapientibus *hoc* persuadere coneris.
Venerem porrò dixisti (hoc autem valde ridiculum est)
Venisse meo cum filio *ad* Menelai domos.
Nonne manens tranquillè in cælo
Potuisset vos abducere cum ipsis Amyclis ad Ilium?
Sed meus filius fuit forma præstantissimus,
Tua verò mens facta est Venus, ipsum conspicata.
»Omnia enim stulta sunt Venus mortalibus,
»Et nomen Deæ Veneris rectè à stultitia incipit.
Quem tu intuens barbarico vestitu,
Et auro splendentem, furiosè incensa es animo:

Εν μὴν γὰρ Αργει, μικρ' ἔχουσ' ἀνεστρέφου.
Σπάρτης δ' ἀπαλλαχθεῖσα, τὴν φρυγῶν πόλιν
Χρυσῷ ῥέουσαν ἤλπισας καταπλύσειν 995
Δαπάναισιν. οὐδ' ἐμοὶ ἱκανά σοι τὰ Μενέλεω
Μέλαθρα, τῆς σῆς ἐγκαθυβρίζειν τρυφῆς.
Εἶεν. βίᾳ γὰρ παῖδα φῆς ἄγειν ἐμόν.
Τίς Σπαρτιατῶν ἤσθετ', ἢ ποίαν βοὴν
Ανωλόλυξας, Κάστορος νεανίου, 1000
Τοῦ συζύγου τ' ἔτ' ὄντος, οὐ κατ' ἄστρα πω.
Επεὶ δ' Τροίαν ἦλθες, Αργεῖοί τέ σου
Κατ' ἴχνος, ἐν δὲ δοξαστὴς ἀγωνία.
Εἰ μὴν τὰ τῶδε κρείσσον' ἀγγέλοι τόσοι,
Μενέλαον ἥνεις, παῖς ὅπως λυποῖτ' ἐμός, 1005
Εχων ἔρωτος ἀνταγωνιστὴν μέγαν.
Εἰ δ' ἀτυχοῦσιν Τροῖς, οὐδὲν ἐν τῷδε.
Εἰς τὴν τύχην δ' ὁρῶσα, τοῦτ' ἤσκεις, ὅπως
Εποῖ' ἀμ' αὐτῇ, τῆς ἀρετῆς δ' οὐκ ἔθελες.
Κἄπειτα πλεκταῖς σῶμα σὸν κλέπτειν λέγεις, 1010
Πύργων καθιεῖσ', ὡς μὴ θύσουσ' ἀκουσίως.
Ποῦ δῆτ' ἐλήφθης, ἢ βρόχοις ἀρτωμένη,

Argis enim exiguas habens opes verſabaris.
Diſcedens verò ex Sparta, Phrygum ciuitatem
Fluentem auro, ſperaſti te poſſe implere abundè 995
Sumptibus: non tibi ſatis erat Menelai
Domus, ad luxuriandum tuis deliciis.
Age, dicis meum filium vi te abduxiſſe?
Quis Spartanorum ſenſit? aut qua vociferatione
Inuocaſti Caſtorem adoleſcentem, (ſublatum
Fratrémque Pollucē gemellum adhuc in terris exiſtentē, nec dū in aſtra
Poſtquam verò Troiam veniſti, Argiui verò tuum
Veſtigium ſecuti ſunt, erat autem bellicum certamen,
Quoties quidem res huius Menelai meliores nunciabantur tibi,
Menelaum laudabas, filius vt doleret meus, 1005
Habens magnum riualem amoris:
Quando verò vincebant Troiani, nihil erat iſte.
In fortunam enim intuens hoc ſtudebas vt
Conſectareris eam, virtutem verò ſequi nolebas.
Et deinde funibus corpus tuum te clam ſubducere voluiſſe dicis, 1010
De turribus demittentem quaſi maneres inuita.
Vbi ergo deprehenſa es, aut ſuſpendens laqueos,

Ἢ φάσγανον θήγουσ'; ἁ γυναῖκα γυνὴ
Δρᾴσειεν ἄν, ποθοῦσα τὸν πάρος πόσιν.
Καί τοι γ' ἐνουθέτουν σε πολλὰ πολλάκις. 1015
Ω θύγατερ, ἔξελθ'. οἱ δ' ἐμοὶ παῖδες γάμοις
Αλλοις γαμοῦσι. σὲ δ' ἐπὶ ναῦς Αχαϊκὰς
Πέμψω σὺν κλέψασα. καὶ τὸν αὖσον μάχης
Ελλῆνας, ἡμᾶς τ'. ἀλλά σοι τόδ' ἦν πικρόν.
Εν τοῖς Αλεξάνδρου γὰρ ὕβριζες δόμοις, 1020
Καὶ προσκυνεῖσθαι βαρβάρων ὑπήθελες.
Μεγάλα γὰρ ἦν σοι. κἀπὶ τοῖσδε σὸν δέμας
Εξῆλθες ἀσκήσασα, κἄβλεψας πόσει
Τὸν αὐτὸν αἰθέρ. ὦ κατάπτυστον κάρα.
Ην χρῆν ταπεινὴν ἐν πέπλων ἐρειπίοις 1025
Φρίκῃ τρέμουσαν, κρᾶτ' ἀπεσκυθισμένῃ
Ελθεῖν, τὸ σῶφρον τῆς αἰδοῦς πλέον
Εχουσαν ὅπῃ τοῖς πρόσθεν ἡμαρτημένοις.
Μενέλαε, ἵν' εἰδῇς οἷ τελευτήσω λόγον,
Στεφαίνουσιν Ελλάδ' ἀξίως τῇδε κτανών. 1030
Σὺ τῷ νόμον ἢ τόνδε τοῖς ἄλλοισι θὲς
Γυναιξὶ, θνήσκειν, ἥτις ἂν προδῷ πόσιν.

Aut gladium acuens? quæ generoſa mulier
Feciſſet, priorem deſiderans maritum.
Atqui monebam te ſæpe multis: 1015
O filia, egredere: mei enim filij coniuges
Alias ducent. te verò ad naues Græcas
Mittam, ſimul adiuuans furtiuum diſceſſum: fac autem finem belli
Inter Græcos, & nos. Verùm hoc erat tibi moleſtum.
In Alexandri enim domo contumelioſè regnabas, 1020
Et adorari à barbaris quodammodo volebas.
Illa enim erant tibi magna, & præter hæc tuo corpore
Exibas ornato, & aſpiciebas cum marito
Eundem æthera. ô execrandum caput,
Quàm oportuit humilem in laceris pannis, 1025
Frigore trementem, & raſo capite Scytharum more
Incedere, plus modeſtiæ quàm impudentiæ
Habentem propter priora peccata.
Menelae, vt ſcias quorſum finiam ſermonem,
Orna Græciam dignè interfecta hac: 1030
Et hanc tuam legem pone aliis
Mulieribus, vt moriatur quæcumque virum prodiderit.

χο. Μενέλαε, προγόνων ἀξίως τε, δόμων τε σῶν,
Τίσω δάμαρτα, κἀφελοῦ πρὸς Ἑλλάδος,
Τὸ θῆλύ τ' ἀγχοῖς ἐχθρᾶς φανεὶς. 1035
με. Ἐμοὶ σὺ συμπέπλωκας εἰς ταυτὸν λόγου,
Ἑκουσίως τῇδ' οὐκ δόμων ἐλθεῖν ἐμῷ,
Ξένας εἰς εὐνάς. χ' ἡ Κύπρις κόμπου χάριν
Λόγοις αὐξῆται. βᾶθι λᾳστήρων πέλας.
Πόνοις δ' Ἀχαιῶν ἀπόδος ἐν μικρᾷ μακρούς 1040
Θανοῦσ', ἵν' εἰδῇς μὴ καταισχύνειν ἐμέ.
ἑλέ. Μή. πρὸς σε γονάτων, τῷ νόσον τῷ θῆλυ θεῶν
Προσθεὶς ἐμοὶ, κτάνῃς με. συγγίνωσκε δέ.
ἑκά. Μηδ' οἷς ἀπέκτειν' ἥδε συμμάχοις πρόδῳς.
Ἐγὼ πρὸς κείνων, καὶ τέκνων σε λίσομαι. 1045
με. Παῦσαι γεραιά. τῆσδε δ' οὐκ ἐφρόντισα.
Λέγω ὁ πρεσβύταις, πρὸς πρύμνας νεῶν
Τῷδ' ἐκκομίζειν, ἔνθα ναυστολήσεται.
ἑκά. Μὴ νυῦ νεώς σοι ταυτὸν εἰσβήτω σκάφος.
με. Τί δ' ὄντ; μεῖζον βεῖθος, ἢ πάρος γ' ἔχει; 1050
ἑκά. Οὐκ ἔς' ἔραστὴς, ὅστις οὐκ ἀεὶ φιλεῖ.
με. Ὅπως αὖ ἐκβῇ τῷδ' ἐρασμίων ὁ νοῦς.

Cho. Menelae, pro dignitate maiorum *tuorum*, & tuæ domus,
Punias coniugem, & auferas *eam* ex Græcia,
Etiam inimicis apparens animosus aduersus turpitudinẽ mulieris. 1035
Men. Tu in eandem sententiam mecum venisti, *quia putas*
Hanc volentem abiisse ex mea domo
Ad peregrina cubilia, & Venus propter speciem tantùm
Verbis extollitur. vade ad lapidatores,
Et persolue longas miserias Græcorum breui *tempore* 1040
Moriens, vt discas me non dedecorare.
Hele. Ne, per genua te *oro*, morbum à diis *immissum*
Mihi imputans, interficias me: ignosce verò *mihi*.
Hec. Ne prodas socios, quos hæc interfecit.
Ego pro illis, & pro liberis te precor. 1045
Men. Desine anus. hanc enim nihil curo.
Dico verò famulis, ad puppes nauium
Hanc vt deferant, vnde traiiciet *in Græciam*.
Hec. Ne nunc ingrediatur tecum in eandem nauim.
Men. Quid verò est? Num habet maius pondus *nunc*, quã antè habuit? 1050
Hec. Non est amator, qui non semper amat.
Vt obliuiscatur mens rerum amatarum,

Ἔσται δ' ἃ βούλει. ναῦν γὰρ οὐκ εἰσβήσεται,
Εἰς ἣπερ ἡμεῖς. καὶ γὰρ οὐ κακῶς λέγεις.
Ἐλθοῦσα δ' Ἄργος, ὥσπερ ἀξία, κακῶς 1055
,, Κακὴ θανεῖται. καὶ γυναῖξι σωφρονεῖν
,, Πάσαισι θήσει. ῥᾴδιον μὲν οὐ τόδε.
Ὅμως δ' ὁ τῆσδ' ὄλεθρος, εἰς φόβον βαλεῖ
Τὸ μωρὸν αὐτῶν, κἂν ἔτ' ὦσ' ἐχθίονες.

ΑΝΤΙΣΤΡΟΦΙΚΑ.

Στροφὴ α'.

χο. 1 Οὔπω δὴ τὸν ἐν Ἰλίῳ 1060
2 Ναὸν, καὶ θυόεντα βωμὸν
3 Προὔδωκας Ἀχαιοῖς
4 Ὦ Ζεῦ, καὶ πελαίων φλόγα,
5 Σμύρνης αἰθερίας τε καπνὸν,
6 Καὶ Πέργαμον ἱερὰν, 1065
7 Ἰδαῖά τ' Ἰδαῖα κισσοφόρα νάπη,
8 Χιονι κατάῤῥυτα ποταμεία,
9 Τέρμονά τε προπόλον ἁλίῳ
10 Ταὶ καταλαμπομένᾳ
11 Ζαθέαν θεράπναν. 1070

Fient iam quæ petis. nauem enim *hæc* non ingredietur,
In quam nos: non enim malè mones.
Vbi verò Argos venerit, vt digna est, male 1055
» Mala morietur, & mulieribus vt pudicæ sint,
» Omnibus *exemplum* proponet. facile quidem hoc non *est*:
Sed tamen huius mors in metum coniiciet
Stultitiam ipsarum, licet *hac muliere* longè sint peiores.

ANTISTROPHICA.

Strophe 1.

1 Sic igitur in Ilio *conditum* 1060
2 Templum, & odoriferam aram
3 Prodidisti Græcis,
4 O Iupiter & sacrificiorum flammam,
5 Et myrrhæ æthereæ fumum,
6 Et Pergamon, *Troiámque* sacram, 1065
7 Et Idæos, Idæos hederam ferentes saltus,
8 Rigatos niue fluuiali,
9 Et verticem, qui primùm feritur à sole.
10 *Et cælitus* illuminatam
11 Diuinam sacerdotem? 1070

Ἀντιστροφὴ α.

1 Φροῦδαί σοι θυσίαι, χορῶν
2 Τ' εὔφημοι κέλαδοι κατ' ὄρφναν,
3 * * * * * * * *
4 Χρυσέων τε ξοάνων τύποι,
5 Φρυγῶν τε ζάθεοι σελάναι,
6 Σοὶ δώδεκα πλήθει. 1075
7 Μέλει μέλει μοι, τάδ' εἰ φρονεῖς ἄναξ,
8 Οὐράνιον ἕδραν ὑπιβεβηκώς,
9 Αἰθέρά τε, πόλεως ὀλομένας,
10 Αν πυρὸς αἰθομένων
11 Κατέλυσέ τις ὁρμά. 1080

Στροφὴ β'.

1 Ω φίλος, ὦ πόσι μοι,
2 Σὺ μὲν φθίμενος, ἀλαίνεις
3 Ἀθαπτος, ἄυδρος.
4 Ἐμὲ δὲ πόντιον σκάφος 1085
5 Αἴσσον πτεροῖσι πορεύσει
6 Ἱππόβοτον Αργος, ἵνα τείχεα
7 Λάϊνα, κυκλώπειοι, οὐράνια νέμονται.

Antiſtrophe I.

1 Abierunt tibi ſacrificia, & chororum
2 Strepitus concinni per noctem,
3 * * * * * * * *
4 Et aureorum ſimulachrorum figuræ,
5 Et Phrygum diuinæ lunæ, 1075
6 Cum duodecim *menſium* numero.
7 Curæ eſt, curæ eſt mihi *hoc*, an hæc animaduertas, ô Rex,
8 Cæleſtem ſedem perambulans,
9 AEtherémque, *mala* T*roianæ* vrbis pereuntis,
10 Quam conflagrantem flammæ 1080
11 Ingens impetus abſumpſit.

Strophe II.

1 O chare, ô marite mi,
2 Tu quidem mortuus erras
3 Inſepultus, ſine aqua *luſtrali*:
4 Me verò marina nauis 1085
5 Ruens remis traiiciet
6 Equis alendis aptum Argos, vbi muri
7 Lapidei, Cyclopei, altiſſimi incoluntur.

8 Τέκνων δὲ πλῆθος ἐν πύλαις
9 Δάκρυσι κατάωρα γένει. 1090
10 Βοᾶ βοᾶ μάτερ. ὤ μοι.
11 Μόνας δή μ' Αχαιοὶ
12 Κομίζουσι σέθεν ἀπ' ὀμμάτων,
13 Κυανέαν ὑπὲ ναῦν
14 Εἰναλίαισι πλάταις, 1095
15 Η Σαλαμῖν' ἱερὰν,
16 Η δίπορον κορυφὰν,
17 Ἰσθμιον, ἔνθα πύλαις
18 Πέλοπος ἔχουσιν ἕδραι.

Αντιστροφὴ β'.

1 Εἴθ' ἀκάτου μελέας 1100
2 Μέσον πέλαγος ἰούσας.
3 Δίπαλτον ἱερὸν
4 Ανὰ μέσον πλάτας πίσοι
5 Αἰγαίου κεραυνοφαὲς πῦρ,
6 Ἰλίοθεν ὅτι με πολύδακρυν 1105
7 Ἑλλάδι λάτρευμα γᾶθεν ἐξορίζει.
8 Χρύσεα δ' ἔνοπτρα παρθένων
9 Χάριτας ἔχουσι τυγχάνει

8 Liberorum verò multitudo ad portas
9 Lacrymans ætate immatura gemit. 1090
10 Clamat, clamat, mater. hei mihi
11 Solam iam me Achiui
12 Auehunt à tuis oculis
13 Cærulea in naui,
14 Marinis remis: 1095
15 Aut *in* Salaminem ſacram,
16 Aut *in* bimarem verticem
17 Iſthmi, vbi *in* portis
18 Pelopis ſunt ſedes.

Antiſtrophe II.

1 Vtinam miſera naue 1100
2 *Per* medium pelagus eunte,
3 Biſulcus, *&* ſacer
4 In mediam nauim incidat,
5 AEgæo *in mari*, fulmine micanti vibratus ignis,
6 Ex Ilio quia me multum lacrymantem 1105
7 Ancillam Græciæ ex patria effert.
8 Aurea verò ſpecula, virginum
9 Delicias, habet

Universidad de Deusto Biblioteca

Διὸς κόρα. μηδὲ γαῖαν
Ποτ' ἔλθοι Λάκαιναν, 1110
Πατρῴον τε θάλαμον ἑστίας,
Μηδὲ πόλιν Πιθάνας,
Χαλκόπυλόν τε θεᾶς,
Δεῖγμον αἶχος ἑλὼν
Ἑλλάδι τᾷ μεγάλᾳ, 1115
Ταῖς Σιμοεντίσι τ' αὖ
Μέλεα πάθεα Τροῇσιν.

ΑΝΑΠΑΙΣΤΟΙ.

Ἰώ, ἰώ. καινὰ καινῶν μεταβάλλουσαι
Χθονὶ σὼ τυχίαι. λεύσσετε Τρῴων
Τόνδ' Ἀστυάνακτ' ἄλοχοι μέλεαι 1120
Νεκρόν, ὃν πύργων δίσκημα πικρὸν
Δαναοὶ κτείνοντες ἔχουσιν.

ΙΑΜΒΟΙ.

τελ. Ἐκάβη, νεὼς μὺ πίτυλος εἷς λελειμμένος,
Λάφυρα τἀπίλοιπ' Ἀχιλλείου τάφου
Μέλλει πρὸς ἀκτὰς ναυσιπλεῖν Φθιώτιδας. 1125
Αὐτὸς δ' ἀνῆκται Νεοπτόλεμος, καινάς τινας

10 Iouis filia. Vtinam verò nunquam *in* terram
11 Perueniat Lacænam, 1110
12 Nec *in* patrium thalamum Laris,
13 Nec *in* vrbem Pithanes,
14 Nec *ad* æreis portis munitam Deæ *Palladis urbem*,
15 Dedecus ex infaustis nuptiis manans quia conflauit
16 Græciæ magnæ: 1115
17 Simoenticis verò, *i. ad Simoentem olim habitantibus*,
18 Miseras clades Troianis *mulieribus attulit*.

Io, io. noui cùm nouis commutati
Patriæ casus. Videte Troianorum
Miseræ coniuges hunc Astyanacta 1120
Mortuum, quem iactu tristi de turribus
Interfecerunt Græci.

Talthybius.

O Hecuba, nauis quidem cursus vnus *adhuc* reliquus
Reliqua spolia Achillei sepulchri
Est delaturus ad littora Phthiotica. 1125
Ipse verò Neoptolemus discessit, nouas quasdam

Πηλέως ἀκούσας συμφορὰς, ὡς νιν χθονὸς
Ἄκας ὁ Πελίου γόνος ἐκβέβληκεν ὁ
Οὗ θᾶσσον οἰκεῖ, ἢ χρόνον μονῆς ἔχων,
Φρυγὸς, μετ' αὐτοῦ τ' Ἀνδρομάχη πολλῶν ἐμοὶ 1130
Δακρύων ἀγωγὸς, ἡνίκ' ἐξώρμα χθονὸς,
Πάτραν ἀναστένουσα, καὶ τὸν Ἕκτορος
Τύμβον προσεννέπουσα. καί σφ' ἠτήσατο
Θάψαι νεκρὸν τόνδ', ὃς πεσὼν ἐκ τειχέων,
Ψυχὴν ἀφῆκεν, Ἕκτορος τοῦ σοῦ γόνος, 1135
Φόβον τ' Ἀχαιῶν χαλκόνωτον ἀστίδα
Τὴν, ἣν πατὴρ τοῦδ' ἀμφὶ πλευρὰ ἐβάλλετο,
Μή νιν πρεῦσαι Πηλέως ἐφ' ἑστίαν,
Μήδ' εἰς τὸν αὐτὸν θάλαμον, οὗ νυμφεύσεται
Μήτηρ νεκροῦ τοῦδ' Ἀνδρομάχη λύπας ὁρᾶν, 1140
Ἀλλ' αὐτὸ κέδρου, πρὸς βόλων τε λαΐνων,
Ἐν τῇδε θάψαι παῖδα. σὰς δ' ἐς ὠλένας
Δοῦναι, πέπλοισιν ὡς πρεπεῖς νεκρὸν,
Στεφανοῖς θ' ὅσοι σοι δυνάμεις, ὡς ἔχει τὰ σά.
Ἐπεὶ βέβηκε. καὶ τὸ δεσπότου τάχος, 1145
Ἀφεῖλετ' αὐτῷ παῖδα μὴ δοῦναι τάφῳ.

Calamitates Pelei cùm audiuisset, quòd ipsum ex patria
Eiecerit Acastus Pelię filius.
Cuius causa citiùs, quàm vt moræ diutius indulgeret,
Discessit: & cum ipso Andromache, quæ multarum mihi 1130
Lacrymarum causa *fuit*, quando discedebat ex terra,
Patriam lugens, & Hectoris
Tumulum alloquens. Et *hæc* te rogauit,
Vt sepelias hunc mortuum, qui lapsus ex muris
Amisit animam, filius tui Hectoris: 1135
Et *simul sepelias* clypeum æneum, qui fuit terror Achiuorum,
Hunc, quem pater huius circa latera iacere solebat,
Ne hunc ferat in Pelei domum,
Nec in eundem thalamum, vbi nuptias celebrabit (videre cogatur.
Mater huius *Astyanactis* mortui Andromache, *ne spectans clypeũ* dolores
Sed pro cedrino feretro, & pro saxeo monumento
Sepelias puerum in hoc *clypeo*, & in tua brachia
Iussit *me* dare, vt adornes cadauer peplis,
Et ornes coronis quantum potes, vt tua nunc fert fortuna.
Nam ipsa *mater* abiit. festinatio enim domini 1145
Eripuit ipsi potestatem filij sepulchro mandandi.

Ημεῖς μὲν οὖν, ὅταν σὺ κοσμήσῃς νέκυν,
Γῆν τῇδε τῇδε ἐπαμπίσχοντες, αἱρεῦμεν δόρυ.
Σὺ δὲ ὡς τάχιστα πρᾶσσε τἀπιτάλμεν.
Ἐνὸς μὲν οὖν μόχθου σ' ἀπαλλάξας ἔχω. 1150
Σκαμανδρίοις γὰρ τοῖσδε διαπερῶν ῥοαῖς,
Ἐλουσα νεκρόν, κἀπένιψα τραύματα.
Ἀλλ' εἶμ' ὄρυκτὸν τῇδε σὐ ἀρρήξων τάφον,
Ὡς συντόμ' ἡμῖν τἀπ' ἐμοῦ τε, κἀπὸ σοῦ
Εἰς ἓν ξυνελθόντ', οἴκασι δρμίσῃ πλάτῃ. 1155
ἑκά. Θέσθ' ἀμφίπορον ἀσπίδ' Ἕκτορος πέδῳ,
Λυπρὸν θέαμα, κοὐ φίλον λεύσσειν ἐμοί.
Ὦ μεῖζον' ὄγκον δορὸς ἔχοντες, ἢ φρενῶν,
Τί τόνδ' Ἀχαιοὶ παῖδα δείσαντες, φόνον
Καινὸν διειργάσασθε; μὴ Τροίαν ποτε 1160
Πεσοῦσαν ὀρθώσειεν; οὐδὲν ἦν τ' ἄρα.
Οθ' Ἕκτορος μὲν δυστυχοῦντος εἰς δόρυ
Διωλλύμεθα, μυρίας τ' ἄλλης χερὸς,
Πόλεως δ' ἀλούσης, καὶ φυγὼν ἐφθαρμένων,
Βρέφος τοσόνδ' ἐδείσατ'; οὐκ αἰνῶ φόβον, 1165
Ὅστις φοβεῖται, μὴ διεξελθὼν λόγῳ.

Nos igitur, dum tu adornas cadauer,
Terram huic interea circumſcribentes, eruemus haſta.
Tu igitur quàm celerrimè fac mandata.
Ab vno tamen labore te liberaui. 1150
Scamandri enim hæc tranſiens fluenta,
Laui cadauer, & ablui vulnera.
Sed vado cauum huic facturus ſepulchrum,
Vt confeſtim nobis meâque tuáque *operæ*
In vnũ concurrentia, *i. ut operæ noſtræ coniũctæ*, domũ appellant nauim.
Hec. Ponite vndique tornatum Hectoris clypeum *in* ſolo,
Triſte ſpectaculum, & non gratum aſpectu mihi.
O qui maiorem armorum, quàm mentis faſtum habetis,
Quid hunc Achiui puerum metuentes, cædem
Nouam patraſtis? ne videlicet Troiam aliquando 1160
Collapſam erigeret? nihil igitur eratis,
Cùm Hectore florente armis
Periimus, & cùm adeſſent innumeri alij *ſocii*,
Nunc verò capta vrbe, & deletis Phrygibus,
Tantillum puerum timuiſtis? Non laudo metum, 1165
Quiſquis metuitur, non penetrãs *animum* ratione, *i. qui temere nos terret.*

Ὦ φίλτατ', ὡς σοι θάνατος ἦλθε δυστυχής.
Εἰ μὲν γὰρ ἔθανες πρὸ πόλεως ἡβῶν τυχών,
Γάμων τε καὶ τῆς ἰσοθέου τυραννίδος,
Μακάριος ἦθ' αὖ, εἴπερ τῷδε μακάριον. 1170
Νεῦν αὖ τ' ἰδὼν μὲν, γνοίς τε σῇ ψυχῇ τέκνον,
Οὐκ ἔθιγον. ἐχρῆσω δ' οὐδὲν ἐν δόμοις ἔχων,
Δύστηνε κρατὸς, ὡς σ' ἔκειρεν ἀθλίως
Τείχη πατῴα Λοξίου πυργώματα.
Οὐ πολλὰ σκήπτρου σ' ἡ τεκοῦσα βόστρυχον, 1175
Φιλήματίν τ' ἔδωκεν. ἔνθεν σκελετὸς,
Ὀστέων ῥαγέντων, φόνος, ἵν' αἰσχρὰ μὴ λέγω.
Ὦ χεῖρες, ὡς εἰκοῖς μὲν ἡδείας πατρὸς
Κέκτησθ' ἐν ἄρθροις, ἔκλυτοι πρόκεισθέ μοι.
Ὦ πολλὰ κόμπους σκηπτρῶν φίλον στόμα, 1180
Ὀλωλας, ἐψεύσω μ', ὅτ' εἰς ἵππων πέτῳ λοις,
Ὦ μῆτερ, ἡύδας, ἢ πολλοί σοι βοστρύχων
Πλόκαμον κεροῦμαι. πρὸς τάφον δ' ὁμηλίκων
Κώμοις ἀπάξω, φίλα δίδοις πρὸς φθέγματα.
Σὺ δ' οὐκ ἐμὲ, ἀλλ' ἐγώ σε τὸν νεώτερον, 1185
Γραῦς, ἄπολις, ἄτεκνος, ἄθλιον θάπτω νεκρόν.

O chariſſime, vt tibi miſeranda mors ſuperuenit.
Si enim iam adultus obiiſſes pro vrbe, *patriáque tua*,
Nuptiáſque, & diuinum imperium *adeptus*,
Beatus fuiſſes, ſi quid horum *dici poteſt* beatum. 1170
Nunc *autem* hæc quidem non vidiſti, neque cognouiſti animo tuo, fili
Vllo modo. nihil autem in ædibus habens, *tamen* interfectus es.
Infelix caput, vt te afflixerunt miſerè
Mœnia paterna, Apollinis ædificationes:
Quam plurimùm excoluit mater cæſariem, 1175
Et deoſculata eſt, inde erumpit
Cruor oſſibus confractis: vt turpia ne dicam,
O manus, vt imaginem quidem iucundam patris
Habetis in articulis, iacetis *iam* diſſolutæ ante me.
O gratum os, ſæpe multa iactare ſolitum, 1180
Periiſti, fefelliſti me, quando irruens in *meas* veſtes,
O mater, dicebas. Certè multam tibi concinnorum
Cæſariem abſcindam, & ad ſepulturam *tuam* æqualium
Cœtus adducam, dans *tibi* grata alloquia.
Tu verò non me, ſed ego te *multo* minorem, 1185
Anus, exul, liberis orbata, ſepelio miſerum cadauer.

Universidad de Deusto Biblioteca

Οἴμοι. τὰ πόλλ' ἀσπάσματ', αὖτ' ἐμαὶ τροφαί,
Ὕπνοι τ' ἐκεῖνοι, φροῦδά μοι. τί καί ποτε
Γράψειεν αὖ σε μουσοποιὸς ἐν τάφῳ;
Τὸν παῖδα τόνδ' ἔκτειναν Ἀργεῖοι ποτέ, 1190
Δείσαντες; αἰσχρὸν τοὐπίγραμμ' ἐν Ἑλλάδι.
Ἀλλ' ὦ πατρῴων οὐ λαχών, ἐξίς ὅμως
Ἐν ᾗ ταφήσῃ χαλκένωτον ἰτέαν.
Ὦ καλλίπηχυ Ἕκτορος βραχίονα
Σώζουσ', ἄριστον φύλακ' ἀπώλεσας σέθεν. 1195
Ὡς ἡδὺς ἐν πόρπακι σὸς κεῖται τύπος,
Ἰτυός τ' ἐν εὐπήνοισι περιδρόμοις ἱδρώς,
Οὗ σὺν μετώπου πολλάκις, πόνους ἔχων,
Ἔσταζεν Ἕκτωρ, προσπιτεὶς γνειάδι.
Φέρετε, κομίζετ' ἀθλίῳ κόσμον νεκρῷ 1200
Ἐκ τῶν παρόντων. οὐ γὰρ εἰς καλλίονα τύχας
Δαίμων δίδωσιν. ὧν σοι' ἔχω, λήψῃ τάδε.
» Θνητοῦ γὰρ μαθεῖν, ὅστις εὖ πράσσειν δοκῶν,
» Ἐμπαλικτὸς ὡς αἴθροπος ἄλλοτ' ἄλλοσε,
» Βέβαια χαίρει. τοῖς τρόποις γὰρ αἱ τύχαι 1205
» Πηδῶσι, κοὐδεὶς αὐτὸς εὐτυχεῖ ποτε.

Hei mihi, illa multa oſcula, & meæ nutricationes,
Et ſomni illi *inærrupti* periere mihi. Quid nam
Scribet de te poeta in ſepulchro?
Hunc puerum interfecerunt Argiui olim, 1190
Metuentes *eum?* turpe *fuerit* epigramma hoc in Græcia.
Sed ô qui paternorum nihil nactus es *bonorum*, habebis tamen
AEneum ſcutum, in quo ſepelieris.
O *ſcutum*, pulcherrimum Hectoris brachium
Quod *olim* ſeruabas, optimum tui cuſtodem *nunc* amiſiſti. 1195
Quàm dulcis in manubrio tuo iacet figura,
Vmboníſque in bene tornato ambitu *quàm dulcis ineſt* ſudor,
Quem ex fronte ſæpe labores ſuſtinens,
Stillabat Hector, admouens genis.
Ferte, portate miſero cadaueri *ſuum* ornatum 1200
Pro præſentium *rerum* ſtatu: Non enim ad decus fortunam
Dat Deus: ex iis verò, quæ habeo, hæc accipe.
» Stultus autem eſt inter homines, qui putans ſe eſſe beatum,
» Furens veluti homo, huc & illuc
» Firmiter indulget gaudio: Moribus enim fortuna 1205
» Saltat *nariis*, nec vllus ſemper eſt felix.

χο. Καὶ μὴν ἐπὶ χειρῶν αἴδε σοι σκυλεύματα
Φρυγῶν φέρουσι κόσμον ἐξάπτειν νεκρῷ.
ἑκά. Ὦ τέκνον, οὐχ ἵππ' οἶσι νικήσαντά σε,
Οὐδ' ἥλικας τόξοισιν, οἷς Φρύγες νόμοις 1210
Τιμᾶσιν, οὐκ εἰς πλησμονὰς θηρώμενοι.
Μήτηρ πατρὸς σοι προστίθησ' ἀγάλματα,
Τῶν σῶν ποτ' ὄντων, νῦν δέ σ' ἡ θεοσυγὴς
Ἀφείλετ' Ἑλένη. πρὸς ἦ καὶ ψυχὴν σέθεν
Ἔκτεινε, καὶ πάντ' οἶκον ἐξαπώλεσεν. 1215
χο. Ἐὲ φρενῶν ἔθιγες, ἔθιγες,
Ὦ μέγας ἐμοί ποτ' ὢν ἀνάκτωρ πόλεως.
ἑκά. Ἃ δ' ἐν γάμοις ἐχρῆν σε προθέσθαι χροΐ,
Ἀσιατίδων γήμαντα τὴν ὑπερτάτην,
Φρύγια πέπλων ἀγάλματ' ἐξάπτω χροός. 1220
Σύ τ' ὦ ποτ' οὖσα καλλίνικε μυρίων
Μῆτερ τροπαίων, Ἕκτορος φίλον στέκος
Στεφανοῦ. θανῇ γὰρ, οὐ θανοῦσι, σὺν νεκρῷ.
Ἐπεί σε πολλῷ μᾶλλον, ἢ τὰ τοῦ σοφοῦ
Κακοῦτ' Ὀδυσσέως ἄξιον τιμᾶν ὅπλα. 1225
χο. Αἴ, αἴ, αἴ.

Cho. Atqui in manibus iſtæ tibi ex ſpoliis
Phrygum adferunt ornatum cadaueri.
Hec. O fili, non equis vincentem te,
Neque *uinentem* æquales arcu, quem Phryges morem 1210
Colunt, non ad ſatietatem venantes: *at citra fuſtidium obſeruantes.*
Mater patris tibi ponit ornamenta,
Ex tuis quondam facultatibus: quæ nunc tibi diis inuiſa
Abſtulit Helena. præterea verò etiam tuam animam
Interfecit & vniuerſam domum perdidit. 1215
Cho. Heu heu tetigiſti tetigiſti ipſas fibras animi,
O magnus olim mihi exiſtens rex ciuitatis.
Hec. Quæ verò oportuit te induere corpori in nuptiis,
Ducentem nobiliſſimam Aſiaticarum,
Hæc ornamenta veſtium *tuo nunc* applico corpori. 1220
Tu verò, quæ quondã fuiſti pulchrarum victoriarum ſuperba ſexcentis
Mater *filij* trophæis, Hectoris charum ſcutum
Corona. morieris enim, non mortua cum *hoc filij* cadauere.
Quia te multò magis *hoc filij ſcutum*, quàm aſtuti
Improbíque Vlyſſis, æquum *eſt, ac decet* honorare arma.
Cho. Heu, heu. æ, æ.

Πικρὸν ὄδυρμα γαῖά σ', ὦ τέκνον,
Δέξεται, στέναζε μῆτερ.
ἑκά. Αἴ, αἴ. Χι. νεκρῶν ἴαχον. 1230
ἑκά. Ἰώ μοι μοι.
χο. Οἴμοι δῆτα σῶν ἀλάστων κακῶν.
ἑκά. Τελαμῶσιν ἕλκη, τὰ μὲν ἐγώ σ' ἰάσομαι,
Τλήμων ἰατρὸς ὄνομ' ἔχουσα, τἄργα δ' οὔ.
Τὰ δ' ἐν νεκροῖσι φροντίσει πατὴρ σέθεν.
χο. Ἄρασ' ἄρασε χειρὶ κρᾶτα, πτύλοις 1235
Διδοῦσα χειρός. ἰώ μοι μοι.
ἑκά. Ὦ φίλτατα γυναῖκες.
χο. Ἐκάβη σας ἔννεπε.
Τίνα θροῇς αὐδάν,
ἑκά. Οὐκ ἰὼ ἄρ' ἐν θεοῖσι, πλὴν οὐ μοὶ πόνοι, 1240
Τροία τε, πόλεων ἔκκριτον μισουμένη.
Μάτην δ' ἐβουθυτοῦμεν. εἰ δὲ μὴ θεὸς
Ἔρρειψ' ἄνωθεν πρεμνὸν κἀπὸ χθονὸς,
Ἀφανεῖς ἂν ὄντες, οὐκ ἂν ὑμνήθημεν ἄν,
Μούσαις ἀοιδὰς δόντες ὑστέροις βροτοῖς. 1245
Χωρεῖτε, θάπετ' ἀθλίῳ τύμβον νεκρῷ.

O fili, quàm tristi lamentatione terra
Excipiet te, lamentare ô mater.
Hec. Heu, heu. Cho. Mortuorum lamentationem.
Hec. Heu mihi, mihi. 1230
Cho. Heu igitur *ob* tua intolerabilia mala.
Hec. Ego quidem hæc tua vulnera fasciolis ligans curabo,
Infelix, medici nomen habens, ipsam verò rem, *peritiámque* non *habem*.
Cætera verò apud mortuos curabit pater tuus.
Cho. Tunde, tunde manu caput, planctum 1235
Edens manu. hei mihi, mihi.
Hec. O charissimæ mulieres.
Cho. Hecuba tuas alloquere.
Quam vocem edis?
Hec. Non est igitur apud deos aliud nisi meæ miseriæ, 1240
Et Troia præ omnibus vrbibus est inuisa.
Frustra igitur sacrificauimus. si verò Deus non
Euertisset *nos* supernè demittens sub terram,
Obscuri existentes non celebraremur,
Dantes carmina Musis ad posteros mortalium. 1245
Discedite, facite tumulum misero cadaueri.

Ἔχει γὰρ οἷα δεῖ γε νερτέρων σέφη.
» Δοκῶ δ' τοῖς θανοῦσι διαφέρειν βραχύ,
» Εἰ πλουσίων τις τεύξεται κτερισμάτων.
» Κενὸν δ' γαύρωμ' ὅδε τοῖς ζῶντων τόδε. 1250
ΑΝΑΠΑΙΣΤΟΙ.
χο. Ἰώ, ἰώ. μελέα μᾶτερ γ', ἣ τὰς μεγάλας
Ἐλπίδας ἐπὶ σοὶ κατέγναψε βίου.
Μέγα δ' ὀλβιοθεὶς, ὡς σὸν πατέρων
Ἀγαθῶν ἐγένου,
Δεινῷ θανάτῳ διόλωλας. 1255
ἑκά. Ἐα, ἔα. τίνας Ἰλιάσιν ταῖσδ' ἐν κορυφαῖς
Λεύσσω, φλογέας δαλοῖσι χέρας
Διερέσσοντας. μέλλει τροία
Καινόν τι κακὸν προσέσεσθαι.
ΙΑΜΒΟΙ.
ταλ. Αὐδῶ λοχαγοῖς, οἳ τέταχθε πιμπρᾶναι 1260
Πριάμου τόδ' ἄστυ, μηκέτ' ἐργοῦσαν φλόγα
Ἐν χειρὶ σώζειν, ἀλλὰ πῦρ ἐνιέναι,
Ὡς ἂν κατασκάψαντες Ἰλίου πόλιν,
Στελλώμεθ' οἴκαδ' ἄσμενοι Τροίας ἄπο,

Habet enim coronas, quemadmodum inferis conuenit.
» Existimo autem non multum interesse mortuorum,
» Si quis sortiatur locupletes inferias:
» Hoc enim tantùm est inanis pompa viuentium. 1250
Chorus.
Io, io. misera mater, quæ magnas
Spes de tua conceperat vita.
Cùm enim valde beatus existimareris, quòd ex parentibus
Bonis fis procreatus, *tamen*
Crudeli morte periisti. 1255
Hec. Ehem, quósnam Iliacis in his verticibus
Video flammeas manus torribus
Agitantes? Troiæ
Nouum aliquod malum aderit.
Talthybius.
Edico manipulorũ ductoribus, qui cõstituti estis ad incendendã 1260
Priami hanc vrbem, ne amplius ociosam flammam
In manibus feruetis: sed ignem iniiciatis,
Vt funditus euersa Ilij vrbe,
Nauigemus domum alacres à Troia.

ὑμεῖς δ', ἵν' οὗτος λόγος ἔχῃ μορφὰς δύο. 1265
Χωρεῖτε Τρῴων παῖδες, ὁρθίαν ὅταν
Σάλπιγγ' ἠχὼ δῶσιν δρχηγοὶ στρατοῦ,
Πρὸς ναῦς Ἀχαιῶν, ὡς ἀποστέλλησθε γῆς.
Σύ τ' ὦ γεραιὰ δυστυχεστάτη γυναῖ,
Ἕπου. μεθήκουσίν σ' Ὀδυσσέως πάρα 1270
Οἵδ', ὧ σε δούλῳ πλῆρος ἐκπέμπει πάτρας.
Οἰ' γὰ πάλαιν. τοῦτο δὴ τὸ λοίσθιον,
Καὶ τέρμα πάντων ἤδη τῆδ' ἐμοῦ κακῶν.
Ἐξειμι πατρίδος. πόλις ὑφάπτεται πυρί.
Ἀλλ' ὦ γεραιὲ ποῦ, ὁπόσον μόλις, 1275
Ὡς ἀσπάσωμαι τὴν παλαίπωρον πόλιν.
Ὦ μεγάλα δή ποτ' ἀμπνέουσ' ἐν βαρβάροις
Τροία, τὸ κλεινὸν ὄνομ' ἀφαιρήσῃ τάχα.
Πιμπρᾷ σύ, κἠμᾶς ἐξάγουσ' ἤδη χθονός
Δούλας. ἰὼ θεοί. τί τοῖς θεοῖς καλῶ; 1280
Καὶ πρὶν γὰρ οὐκ ἤκουσαν ἀνακαλούμενοι.
Φέρ' εἰς πυρὰν δράμωμεν, ὡς κάλλιστά μοι
Σὺν τῇδε πατρίδι κατθανεῖν πυρουμένῃ.
πλ. Ἐνθουσιᾷς δύστηνε τοῖς σαυτῆς κακοῖς;

Vos autem (vt idem ſermo habeat duas formas) 1265
Ite Troianorum filij, clarum quando
Clangorem tubæ dederint duces exercitus,
Ad naues Græcorum, vt nauigetis *ex hac* terra.
Tu verò ô anus, miſerrima mulier,
Sequere. veniunt *enim* ad te ab Vlyſſe *miſſi* 1270
Iſti, cui te ſeruam ſors emittit ex patria.
Hec. Me miſeram. hoc igitur poſtremum,
Et finis omnium meorum malorum iam *eſt*.
Egredior ex patria, ciuitas igne ſuccenditur.
Sed ô ſenilis pes accelera, quamuis ægre, 1275
Vt ſalutem miſeram vrbem,
O magnum aliquando ſpirans inter barbaros
Troia, inclytum tuum nomen mox amittes.
Incenderis tu, & nos educunt extra patriam
Seruas. ô dij! *ſed* quid deos voco? 1280
Nam & antè non audiuerunt *nos* inuocati.
Age curramus in incendium. nam honeſtiſſimum mihi
Cum hac incenſa patria mori.
Tal. Inſanis miſera propter tua mala.

Ἀλλ'

Ἀλλ' ἄγετε, μὴ φείδεσθ'. Ὀδυσσέως γὰρ χρὴ 1285
Εἰς χεῖρα δοῦναι τῇδε, καὶ πέμπειν γέρας.

ΜΟΝΟΣΤΡΟΦΙΚΑ.

Ἑκά. Ὦ Ζεῦ τὸ τ' Ζεῦ τὸ τ' ἀοῖ.
Κρόνιε πρύτανι, Φρύγιε γενέτα
Πάτερ, ἀνάξια τῆς Δαρδανίου
Γονᾶς τάδ', οἷα πάσχομεν, δέδορκας. 1290
Χο. Δέδορκεν, ἡ δὲ μεγαλόπολις,
Ἀπόλις, ὄλωλεν,
Οὐδ' ἔτ' ἐστὶ Τροία.
Ἑκά. Ὦ Ζεῦ τὸ Ζεῦ τὸ τ' ἀοῖ.
Λέλαμπεν Ἴλιος. Περ- 1295
γάμων πυρὶ καταίθεται
Τέρεμνα καὶ πόλις, ἄκρα τε τειχέων.
Χο. Πτέρυγι δὴ κατωνὸς, ὥς τις οὐ-
ρανία πεσοῦσα δορὶ καταφθίνει γᾶ.
Μαλερὰ μέλαθρα, πυρὶ κατάδεσμα, 1300
Δαΐα τε λόγχα.
Ἑκά. Ἰὼ γᾶ τρόφιμε τῆδ' ἐμῶν τέκνων. Χο. ἐ, ἔ.
Ἑκά. Ὦ τέκνα, κλύετε, μάθετε πατρὸς αὐδάν.

Quamobrem abducite *eam*, ne parcite. Vlyſſis enim oportet 1285
In manum dare, & *ei* hoc munus mittere.

MONOSTROPHICA.

Hec. Ὦ Ζεῦ τὸ τ' Ζεῦ τὸ τ' ἀοῖ. *Heu, heu. æ, æ, io. io.*
O Saturnie rex, genitor Phrygum
Pater, indigna Dardani
Poſteritate vides hæc, quæ patimur? 1290
Cho. Videt. Hæc verò magna ciuitas
Non amplius ciuitas, periit,
Nil amplius eſt Troia.
Hec. Ὦ Ζεῦ τὸ τ' Ζεῦ τὸ τ' ἀοῖ. *heu, heu.*
Splendet Ilium, Per- 1295
gamorum igne flagrant
Culmina, & ciuitas, & ſummitates murorum.
Cho. Alâ verò fumus *in aerem ſublatus uolat, & vt* quædam cæ-
leſtis, *i. cælitus* ruens armis periit terra.
Vſta *ſunt* palatia, vaſtata igne, 1300
Et hoſtili haſta.
Hec. O patria altrix meorum liberorum. *Cho.* Heu, heu.
Hec. O liberi audite, agnoſcite matris vocem.

yy. j.

Universidad de Deusto
Biblioteca

χο. Ιαλέμω τοὺς θανόντας ἀπύεις,
Γέραιά τ' εἰς πέδον πηδῆσαι μέλεα, 1305
Καὶ χερσὶ γαῖαν γλύπουσι διαταῖς.
Διάδοχόν σοι γόνυ τίθημι
Γαίᾳ, τοῖς ἐμοῖς
Καλοῦσα νέρθεν ἀθλίους ἀκοίτας.
ἑκά. Ἀγόμεθα, φεόμεθα. Χο. ἄλγος ἄλγος βοᾶς. 1310
ἑκά. Δούλειον ὑπὸ μέλαθρον. Χο. ἐκ πάτρας γ' ἐμᾶς.
ἑκά. Ιὼ Πρίαμε, Πρίαμε, σὺ μὲν ὀλόμενος,
Ἄταφος, ἄφιλος, ἄτας ἐμαῖς ἄϊστος εἶ.
Μέλας γὰρ σ' ὄσσε κατεκάλυψε
Θανάτος, ὅσιον ἀνοσίαις σφαγαῖς. 1315
Ιὼ θεῶν μέλαθρα, καὶ πόλις φίλα.
χο. Ε, ἔ. τὰν φόνιον ἔχετε
Φλόγα, δορός τε λόγχαν.
Τάχ' εἰς φίλαν γᾶν ἐμπεσεῖσθ' ἀνώνυμοι.
Κόνις δ' ἴσα καπνῷ πτέρυγι φερὸς αἰθέρα, 1320
Αἴσαν οἴκων ἐμῶν μεθήσει.
Ονομα δ' γᾶς ἀφανὲς εἶσιν
Αλλα δ' ἄλλο φροῦδον.

Cho. Vocas mortuos lugubri voce,
Seniliáque ponens membra in solo, *humi*, 1305
Et manibus terram scalpens ambabus.
Succedens tibi genu pono
In terra, *tibi succedens, humi flecto genua*, meos
Vocans sub terra *degentes* miseros maritos.
Hec. Agimur, ferimur. *cho.* Dolorem, dolorem clamas. 1310
Hec: Ad seruilia atria. *cho.* ex mea patria.
Hec. O Priame, Priame, tu quidem mortuus
Insepultus, & absque amicis, es ignarus meæ miseriæ.
Atra enim oculos tuos tegit
Mors, pium impia cæde *sublatum*. 1315
Heu deorum templa, & chara ciuitas.
cho. Heu, heu, cohibete letalem
Flammam, hastæque cuspidem.
Mox in *uestram* patriam charam venietis inglorij.
Puluis verò, *qui* sicut fumus alâ *fertur* in aerem, 1320
Deletam domum meam relinquet.
Nomen verò terræ vadit ignotum,
Alio verò modo alia *res* euanida *periit*.

Οὐδ' ἔτ' ἔστιν ἀτάλαινα Τροία.
ἑκά. Εμάθετ', ἐκλύετε
Περγάμων κτύπον. 1325
Ενοσις ἅπασαν, ἔνοσις
Επικλύσει πόλιν.
Ιὼ τρομερά, τρομερὰ μέλεα
Φέρετ' ἐμὸν ἴχνος.
ταλ. Ιτ' ἐπὶ τάλαιναν 1330
Δούλειον ἀμέραν βίου.
Ιὼ τάλαινα πόλις. ὅμως ἦ
Πρόφερε πόδα σὸν
Επὶ πλάτας Αχαιῶν.
Εὐριπίδου Τρῳάδες.

Nec amplius est infelix Troia.
Hec. Cognouistis, audiuistis 1325
Pergamorum *ruentium* fragorem.
Concussio totam, concussio
Obruet vrbem.
Hei tremula, tremula membra,
Ferte meum vestigium. 1330
Tal. Ite ad miseram
Seruilem diem vitæ.
Heu misera ciuitas. sed tamen *nihilominus*
Promoue pedem tuum
Ad naues Græcorum. 133

Finis Troadum.

Universidad de Deusto Biblioteca

ΥΠΟΘΕΣΙΣ ΒΑΚΧΩΝ.

Διόνυσος ἀποθεωθεὶς, μὴ βουλομένου Πενθέως τὰ ὄργια αὐτοῦ παραλαμβάνειν, εἰς μανίαν ἀγαγὼν τὰς μητρὸς ἀδελφὰς, ἠνάγκασε Πενθέα διασπάσαι. Η μυθοποιία κεῖται παρ' Αἰσχύλῳ ἐν Πενθεῖ.

ARGVMENTVM BACCHARVM.

Bacchus receptus inter Deos, nolente Pentheo sacra eius recipere, in insaniam adducens matris sorores, coegit eas Pentheum dilaniare. Actio fabulæ composita est apud AEschylum in Pentheo.

ΤΑ ΤΟΥ ΔΡΑΜΑ. ΤΟΣ ΠΡΟΣΩΠΑ. / PERSONAE HVIVS FABVLÆ SVNT HÆ:

ΔΙΟΝΥΣΟΣ.	BACCHVS.
ΠΕΝΘΕΥΣ.	PENTHEVS.
ΧΟΡΟΣ ΒΑΚΧΩΝ.	CHORVS EX BACCHIS.
ΘΕΡΑΠΩΝ.	FAMVLVS.
ΤΕΙΡΕΣΙΑΣ.	TIRESIAS.
ΑΓΓΕΛΟΣ.	NVNCIVS.
ΚΑΔΜΟΣ.	CADMVS.
ΕΤΕΡΟΣ ΑΓΓΕΛΟΣ.	ALTER NVNCIVS.
ΓΥΝΗ.	MVLIER.

Προλογίζει ὁ Διόνυσος. — Prologum autem agit Bacchus.

ΕΥΡΙΠΙΔΟΥ ΒΑΚΧΑΙ.

ΙΑΜΒΟΙ.

Ἥκω Διὸς παῖς τήνδε Θηβαίων χθόνα
Διόνυσος, ὃν τίκτει πόθ' ἡ Κάδμου κόρη
Σεμέλη, λοχευθεῖσ' ἀστραπηφόρῳ πυρί.
Μορφὴν δ' ἀμείψας ἐκ θεοῦ βροτησίαν,
Πάρειμι Δίρκης νάματ', Ισμηνοῦ θ' ὕδωρ. 5
Ὁρῶ μνῆμα τῆς κεραυνίας
Τόδ', ἐγγὺς οἴκων, καὶ δόμων ἐρείπια
Τυφόμενα, δίου τε πυρὸς ἔτι ζάουσαν φλόγα,
Ἀθάνατον Ἥρας μητέρ' εἰς ἐμὲ ὕβριν.
Αἰνῶ δ' Κάδμον, ἄβατον ὃς πέδον τόδε 10
Τίθησι θυγατρὸς σηκόν. ἀμπέλου δέ νιν
Πέριξ ἐγὼ κάλυψα βοτρυώδει χλόῃ.
Λιπὼν δ' Λυδῶν τὰς πολυχρύσους γύας,
Φρυγῶν τε, Περσῶν θ' ἡλιοβλήτους πλάκας,
Βακτρά τε τείχη, τήν τε δύσχειμον χθόνα 15
Μήδων ἐπελθὼν, Ἀραβίαν τ' εὐδαίμονα,

EVRIPIDIS BACCHAE.

Bacchus.

VEnio *in* hanc Thebanorum terram filius Iouis
Bacchus, quem peperit olim Cadmi filia
Semele, enixa fulguranti igne.
Formam verò permutans ex Deo humanam
Adsum *ad* fontes Dircæ, & Ismeni *fluminis* aquam. 5
Et video sepulchrum matris ictæ fulmine
Hoc, iuxta domum, & ædium ruinas
Fumantes, & adhuc viuentem flammam diuini ignis,
Perpetuam contumeliam Iunonis in meam matrem.
Laudo autem Cadmum, qui hoc solum inaccessum 10
Facit sacellum filiæ: vitis verò ipsum
Vndique ego texi botriferis frondibus.
Relinquens autem Lydorum auro abundantes agros,
Et Phrygum, Persarúmque apricos campos,
Et vrbes Bactrianorum, & hyemalem terram 15
Medorum accedens, & Arabiam fœlicem.

Ασίαν τε πᾶσαν, ἣ περ ἁλμυρὰν ἅλα
Κεῖται, μιγάσιν Ἕλλησι βαρβάροις θ' ὁμοῦ,
Πλήρεις ἔχουσα καὶ λιπτυργώτοις πόλεις,
Εἰς τήνδε πρῶτον ἦλθον Ἑλλήνων πόλιν. 20
Κἀκεῖ χορεύσας, καὶ καταστήσας ἐμὰς
Τελετάς, ἵν' εἴην ἐμφανὴς δαίμων βροτοῖς.
Πρώτας δὴ Θήβας τῆσδε γῆς Ἑλληνίδος
Ἀνωλόλυξα, νεβρίδ' ἐξάψας χροός,
Θύρσον τε δοὺς εἰς χεῖρα κισσινόν βέλος, 25
Ἐπεὶ μ' ἀδελφαὶ μητρός, ἃς ἥκιστ' ἐχρῆν,
Διόνυσον οὐκ ἔφασκον ἐκφῦσαι Διός.
Σεμέλην δὴ νυμφευθεῖσαν ἐκ θνητοῦ τινος,
Εἰς Ζηνὸς ἀναφέρειν τὴν ἁμαρτίαν λέχους,
Κάδμου σοφίσμαθ', ὧν νιν οὕνεκα κτανεῖν 30
Ζηνὸς ἐξεκαύχωνθ', ὅτι γάμους ἐψεύσατο,
Τοιγὰρ νιν αὐτὰς ἐκ δόμων οἴστρησ' ἐγὼ
Μανίαις. ὄρος δ' οἰκοῦσι παραπλήκτους φρενῶν,
Σκευή τ' ἔχειν ἠνάγκασ' ὀργίων ἐμῶν.
Καὶ τὸ πᾶν ἦλθ' ἀπέρμα Καδμείων, ὅσαι 35
Γυναῖκες ἦσαν, ἐξέμηνα δωμάτων.

Et Asiam vniuersam, quæ ad salsum mare
Iacet, mixtis Græcis & barbaris simul,
Multas habens turribus bene munitas vrbes,
Ad hanc primùm veni ciuitatem Græcorum, 20
Illicque *uersatus*, agens choros, & constituens mea
Sacra, vt sim manifestus deus hominibus.
Primas verò Thebas huius terræ Græcanicæ
Vlulatu compleui, induens cerui nam pellem corpori,
Et thyrsum dans in manus hederaceum, *i. hedera tectum* telum, 25
Quia me sorores matris, quas minimè oportuit,
Dionysum negabant ex Ioue natum:
Sed Semelen compressam ab aliquo mortali,
In Iouem contulisse culpam stupri,
Atque Cadmi commentis, quorum causa ipsam interfecisse 30
Iouem gloriantur, quòd finxisset hunc concubitum.
Quamobrem ipsas ex ædibus vt œstro percitas expuli ego
Furoribus. montem verò *nunc* habitant deliræ mentibus.
Coegi verò *eas* habere ornatum meorum sacrorum,
Et totum sexum fœmineum Cadmeorum, quotquot 35
Mulieres erant, furore correptas expuli ex ædibus.

Ὁμοῦ δὴ Κάδμου παῖδιν ἀναμεμιγμέναι,
Χλωραῖς ὑπ' ἐλάταις αὐτόρροφοις εἴνπα πέτραις.
Δεῖ γὰρ πόλιν τήνδ' ἐκμαθεῖν, κεἰ μὴ θέλει,
Ἀτέλεστον οὖσαν τῶν ἐμῶν βακχευμάτων, 40
Σεμέλης τε μητρὸς ἀπολογήσουθ' αἵμ' ὑπὲρ
Φανέντα θνητοῖς δαίμον', ὃν τίκτει Διί.
Κάδμος μὲν οὖν γέρας τε, καὶ τυραννίδα
Πενθεῖ δίδωσι, θυγατρὸς ἐκπεφυκότι.
Ὃς θεομαχεῖ τὰ κατ' ἐμέ, καὶ σπονδῶν ἄπο 45
Ὠθεῖ μ', οὐδ' εὐχῆς τ' οὐδαμοῦ μνείαν ἔχει.
Ὧν οὕνεκ' αὐτῷ θεὸς γενὼς ἐνδείξομαι,
Πᾶσίν τε Θηβαίοισιν. εἰς δ' ἄλλην χθόνα,
Ταύθ' ἥνδε θέμενος δ', μεταστήσω πόδα,
Δείκνυς ἐμαυτόν. ἢν δὲ Θηβαίων πόλις 50
Ὀργῇ σὺν ὅπλοις ἐξόρους Βάκχας ἄγειν
Ζητῇ, σὺν αὐτῷ Μαινάσι στρατηλατῶν.
Ὧν οὕνεκ' εἶδος θνητὸν ἀλλάξας ἔχω,
Μορφὴν τ' ἐμὴν μεταβαλὼν εἰς ἀνδρὸς φύσιν.
Ἀλλ' ὦ λιποῦσαι Τμῶλον, ἔρυμα Λυδίας, 55
Θίασος ἐμὸς γυναῖκες, αἃς ἐκ βαρβάρων

Simul verò cum filiabus Cadmi mixtæ,
Viridibus sub abietibus sedent *in* excelsis saxis.
Oportet enim ciuitatem hanc scire, & si nolit,
Se non initiatam esse meis sacris, 40
Méque pro Semele matre causam agere, *eámque defendere*,
Qui mortalibus apparui Deus, quem *ipsa* peperit Ioui.
Cadmus quidem & dignitatem & imperium
Pentheo tradidit, nato ex *sua* filia,
Qui gerit bellum mecum, & à libationibus 45
Repellit me, nec vllam facit mentionem *mei* in precibus.
Quamobrem ipsi me Deum esse demonstrabo,
Et cunctis Thebanis: in aliam verò regionem
Rebus hîc bene compositis, transferam pedem,
Vbi ostendero me ipsum. Si verò Thebanorum ciuitas 50
Per iram cum armis Bacchas in exilium pellere
Conetur, exercitus ducem me Mænadibus addam.
Quamobrem speciem mortalem *ex diuina* mutatam habeo,
Et meam formam mutaui in virilem naturam.
Sed ô relinquentes Tmolum, propugnaculum Lydiæ,
Sodalitium meum mulieres, quas ex barbaris

Εκόμισα παρέδρους, καὶ ξυνεμπόρους ἐμοὶ,
Αἴρεσθε τὐπιχώρι' ἐν πόλει φρυγῶν
Τύμπανα, Ρέας τε μητρὸς ἐμά θ' εὑρήματα.
Βασίλειά τ' ἀμφὶ δώματ' ἐλθοῦσα τάδε 60
Κτυπῶ ἐπι Πενθέως, ὡς ὁρᾷ Κάδμου πόλις.
Εγὼ δ' Βάκχαις, εἰς Κιθαιρῶνα τ' πύχας
Ελθὼν, ἵν' εἰσὶ, συμμεταχήσω χορῶν.

ΑΝΑΠΑΙΣΤΟΙ.

χο. Ασίας ἀπὸ γᾶς ἱερὸν Τμῶλον
Αμείψασα, θοάζω Βρομίῳ 65
Πόνον ἡδὺν, κάματόν τ' ἀνάκαμπτον,
Τὸν Βάκχιον ἀναζομένα θεόν.
Τίς ὁδός; τίς ὁδός;
Τίς ἁ μελάθρων; ἔκτοπος ἔστω.
Στόμα τ' εὔφημον ἅπας ὁσιούσθω. 70
Κατὰ νομιθέντα γὰρ,
Αἰεὶ Διόνυσον ὑμνήσω.

ΕΠΩΔΙΚΑ.

Στροφὴ α'.

1 Ω μάκαρ, ὅστις ἀν δαίμων τελετὰς θεῶν

Adduxi ſocias, & comites mihi,
Tollite conſueta vrbi Phrygum
Tympana, Rheæque matris, & mea inuenta.
Regiáſque circa domos iſtas profectæ 60
Penthei pulſate, vt *hæc* videat Cadmi ciuitas.
Ego verò cum Bacchis ad Cithæronis iuga
Profectus, vbi ſunt, particeps ero chori, *choreáſque ſimul celebrabo.*

Chorus.

Aſiatico ex agro *profectus*, ſacro Tmolo
Relicto, ſaltans conficio Bromio *Baccho* 65
Laborem iucundum, fatigationémque facilem, *lenémque*,
Bacchicum celebrans deum.
Quis *in* via? quis *in* via?
Quis *in* atriis? cedat loco
Oſque ad pia verba dicendum vnuſquiſque ſanctè præparet. 70
Nam iuxta ſacros ritus
Semper Dionyſium celebrabo.

EPODICA.

Strophe I.

1 O felix quicunque beatus ſacra deorum

2 Εἰδὼς, βιοτὰν ἁγιστεύει,
3 Καὶ θιασεύεται ψυχὰν 75
4 Εν ὄρεσι βακχεύων
5 Οσίοισι καθαρμοῖς.
6 Τά τε ματρὸς μεγάλας
7 Οργια Κυβέλας θεμιστεύων,
8 Ανὰ θύρσον τε λινάσσων, 80
9 Κισσῷ τε στεφανωθεὶς,
10 Διόνυσον θεραπεύει.
11 Ιτε βάκχαι, ἴτε βάκχαι,
12 Βρόμιον παῖδα θεὸν θεοῦ
13 Διόνυσον καταγουσαι, 85
14 Φρυγίων ἐξ ὀρέων
15 Ελλάδος εἰς εὐρυχόρους ἀγυιὰς,
16 Τὸν βρόμιον.

Αντιστροφὴ α'.

1 Ον ποτ' ἔχουσ' ἐν ὠδίνων λοχίαις ἀνάγ-
2 καισι, παιδὸς Διὸς βροντᾶς, 90
3 Νηδύος ἔκβολον μάτηρ
4 Ετεκε, λιποῦσ' αὐτὸ-

Sciens, purificat vitam:
Et conſecrat animam, 75
In montibus bacchans,
Sacris purgationibus:
Et matris magnæ
Orgia Cybeles colens,
Thyrſúmque quatiens, 80
Et hedera coronatus
Dionyſum colit.
Ite Bacchæ, ite Bacchæ,
Bromium deum dei filium
Dionyſum deducentes, 85
Ex Phrygiis montibus
In vicos latos Græciæ,
Hunc Bromium.

Antiſtrophe I.

Quem olim habens in partus puerperis neceſſi-
tatibus, aduolante Iouis tonitruo, *& fulmine*, 90
Vtero eiectum, *ac abortiuum* mater
Edidit, relinquens vitam

5 ναι κεραυνίῳ πλαγᾷ.
6 Λοχίοις δ' αὐτίκα νιν
7 Δέξατο θαλάμοις Κρονίδα Ζεύς.
8 Καβᾷ μηρῷ δὲ καλύψας,
9 Χρυσέαισιν σπειρείδεσι
10 Περόναις κρυπτὸν ἀφ' Ηρας.
11 Ἔτεκεν δ' αἶψα μοῖραι
12 Τέλεσαν τοι κέρον θεὸν,
13 Στεφαίωσέν τε δρακόντων
14 Στεφάνοις, ἔνθεν ἄγραν
15 Θηροτρόφοι μαινάδες ἀμφιβάλλον-
16 ται τολκάμοις.

Στροφὴ β'.

1 Ω Σεμέλας τροφοὶ Θῆβαι,
2 Στεφανοῦσθε κισσῷ.
3 Βρύετε, βρύετε χλοηρᾷ
4 Σμίλακι καλλικάρπῳ.
5 Καὶ καταβακχιοῦσθε δρυὸς
6 Η ἐλάτας κλάδοισι.
7 Στικτῷ τ' ἐνδυταὶ νεβρείδων

5 Fulminea plaga.
6 Puerperis autem confestim ipsum
7 Excepit thalamis Saturnius Iupiter.
8 Et occultans *in* femore,
9 Aureis conclusit
10 Fibulis abditum, à Iunone *ne periret inuentus.*
11 Peperit verò quando Parcæ
12 Perfecerunt cornigerum deum,
13 Et coronauit draconum
14 Coronis, vnde prædam
15 Ferarum altrices Mænades *captam* iniiciunt vndique
16 *Suis* crinibus, *hanc iis innectentes.*

Strophe II.

1 O Thebæ, nutrices Semeles,
2 Coronamini hedera,
3 Florete, florete viridi
4 Smilace pulchros habente corymbos,
5 Et bacchamini quercus
6 Aut abietis frondibus *ornatæ:*
7 Et vestem maculosarum pellium ceruinarum

8 Στέφετε λευκοτείχων τολκάμων
9 Μαλλοῖς. ἀμφὶ δ' νάρθηκας ὑψηλοὺς
10 Ὁσιοῦσθ'. αὐτίκα γᾶ πᾶσα χορεύσει.
11 Βρόμιος ὅστις ἄγει θιάσους
12 Εἰς ὄρος, εἰς ὄρος, ἔνθα μένει
13 Θυληβρὴς ὄχλος
14 Αφ' ἱστῶν, ὃν ἔφυγε κερκίδων
15 Τ' οἰστρηθεὶς Διονύσῳ.

Ἀντιστροφὴ β'.

1 Ω θαλάμευμα Κουρήτων,
2 Ζάθεοί τε Κρῆτες.
3 Διογενέτορες ἔναυλοι,
4 Τριπόρπαν τ' ἐν αὔτοις
5 Βυρσότονον κύκλωμα τόδε
6 Μοι Κορύβαντες εὗρον.
7 Ἀνὰ δ' βακχεία πειθόνα
9 Κέρασαν ἡδυβόα φρυγίων
10 Αὐλῶν πνεύματι, ματρός τε Ρέας εἰς
11 Χέρας θῆκαν, κτύπον ἔν τ' ἄσματι Βακχᾶν.
12 Παρὰ δ' μαινόμενοι Σάτυροι,

8 Velate, candidorum capillorum
9 Velleribus: circum autem ferulas superbas
10 Sanctificemini, *sanctisque ritibus eas sumatis.* mox omnis terra saltabit.
11 Bromius *enim est ille,* qui choros ducit
12 In montem, in montem, vbi manet
13 Muliebris turba, *quæ recessit*
14 A telis, & à radiis,
15 Furore acta à Baccho.

Antistrophe II.

1 O contubernium Curetum,
2 Et diuini Cretenses,
3 Ioue geniti incolæ,
4 Triplicémque galeam gestantes in antris,
5 Hunc *tympani* rotundum orbem, intentum corio
6 Inuenerunt mihi Corybantes.
7 Simúlque cum Bacchica acuta *uoce*
8 Miscuerunt dulcisonos Phrygiarum
9 Tibiarum flatus, matrísque Rheæ in
10 Manus posuerunt, & sonum in cantibus Baccharum.
11 Iuxta verò *Corybantes,* furentes Satyri,

12 Ματέρ᾽ ἐξανύσαντο θεᾶς.
13 Εἰς ὃ χορεύματα
14 Συνῆψαν Τριετηρίδων,
15 Αἷς χαίρει Διόνυσος,

Ἐπῳδός.

1 Ἡδὺς ἐν ὄρεσιν, ὅταν 135
2 Ἐκ θιάσων δρομαίων
3 Πέσῃ πεδόσε, νεβρίδος ἔχων
4 Ἱερὸν ἐνδυτόν, ἀγρεύων
5 Αἷμα τραγοκτόνον, ὠμοφάγων χάριν,
6 Ἱέμενος εἰς ὄρεα Φρύγια, Λύδια. 140
7 Ὁ δ᾽ ἔξαρχος Βρόμιος, εὐοῖ.
8 Ῥεῖ δὲ γάλακτι πέδον,
9 Ῥεῖ δ᾽ οἴνῳ, ῥεῖ δὲ μελισσᾶν
10 Νέκταρι, Συρίας δ᾽ ὡς λιβανοῦ καπνός.
11 Ὁ Βακχεὺς δ᾽ ἔχων 145
12 Πυρσώδη φλόγα πεύκας,
13 Εκ νάρθηκος αἴσσει,
14 Δρόμῳ καὶ χορεῖς ἐρεθίζων πλανάτας,
15 Ἰαχαῖς τ᾽ ἀναπάλλων,

12 Deæ, matris *Deorum, sacra* peregerunt.
13 Ad choros verò
14 Conuenerunt Trieteridum,
15 Quibus delectatur Dionysius,

Epodus.

1 Lætus in montibus, quando 135
2 Ex choris pernicibus
3 Cadit, *i. ruit* in planiciem, hinnuli gestans
4 Sacram vestem, captans
5 Sanguinem hircorum cæsorum, crudis vescentium delicias,
6 Tendens in montes Phrygios, *&* Lydios. 140
7 Bromius autem chori dux *est, præsultor, uociferans* euoe.
8 Fluit verò lacte terra,
9 Fluit etiam vino, fluit & apum
10 Nectare, Syriaci verò tanquam thuris fumus *inde spirat.*
11 Ipse verò Bacchus gestans 145
12 Ignitam facem piceæ,
13 *Quæ* ex ferula emicat,
14 Cursu & choris irritans vagantes,
15 Et clamoribus excitans,

16 Τρυφερὸν ὠλόκομον εἰς αἰθέρα ῥίπτων. 150
17 Αμα δ᾽ ἐν ὠιδᾶσμασιν ὀλοβρέμει
18 Τοιάδ᾽. ὦ ἴτε βάκχαι,
19 Ὦ ἴτε βάκχαι,
20 Τμώλου χρυσορόου χλιδᾶ
21 Μέλπετε τὸν Διόνυσον 155
22 Βαρυβρόμων ὑπὸ τυμπάνων
23 Εὔια τὸν εὔιον
24 Αγαλλόμεναι θεόν,
25 Εν Φρυγίαισι βοαῖς, ἐνοπαῖσί τε,
26 Λωτὸς ὅταν ὀρθίαυλος 160
27 Ἱερὸς ἱερὰ
28 Παίγματα βρέμῃ
29 Συνώχα φοιτάσιν
30 Εἰς ὄρος, εἰς ὄρος.
31 Ἡδομένα δ᾽ ἄρα 165
32 Πῶλος ὅπως ἅμα
33 Ματέρι φορβάδι
34 Καλὸν ἄγει ταχύποδι,
35 Σκιρτήμασι Βάκχου.

16 Delicatas comas in aerem spargens: 150
17 Simul verò cum cantu infremit
18 Talia, O ite Bacchæ,
19 O ite Bacchæ *ad iuga*
20 Tmoli auro fluentis, deliciis,
21 Canite Dionysum, 155
22 Cum tympanis grandisonis,
23 Euœ Euium
24 Celebrantes deum,
25 Phrygio clamore, & vociferatione:
26 Quando dulcisonans fistula 160
27 Sacra sacros
28 Ludos sonat
29 Congruos euntibus
30 In montem, in montem.
31 Exultans sanè 165
32 Vt *equanus* pullus, qui simul cum
33 Matre pascente
34 Pedem agitat celerem,
35 Saltationibus Bacchi, *& furore correptus.*

Universidad de Deusto Biblioteca

IAMBOI.

τει. Τίς ἐν πύλαισι Κάδμον ἐκκαλεῖ δόμων, 170
Αγήνορος παῖδ', ὃς πόλιν Σιδωνίαν
Λιπών, ἐπύργωσ' ἄστυ Θηβαίων τόδε;
Ιτω τις, εἰσάγγελλε Τειρεσίας ὅτι
Ζητεῖ νιν. οἶδε δ' αὐτὸς, ὧν ἥκω πέρι,
Α, τε ξυνεθέμην πρέσβυς ὢν γεραιτέρῳ, 175
Θύρσους ἀνάπτειν, καὶ νεβρῶν δορὰς ἔχειν,
Στεφανοῦν τε κρᾶτα κισσίνοις βλαστήμασιν.
κάδ. Ω φίλταθ', ὡς σου γῆρυν ἡσθόμην κλύων,
Σοφὸν σοφοῦ παρ' ἀνδρὸς, ἐν δόμοισιν ὤν.
Ηκω δ' ἕτοιμος, τοιόδ' ἔχων σκεύη θεοῦ. 180
Δεῖ γὰρ νιν ὄντα παῖδα θυγατρὸς ἐξ ἐμῆς
Διόνυσον, ὃς πέφηνε' ἀνθρώποις θεὸς,
Οσον καθ' ἡμᾶς δυνατὸν, αὔξεσθαι μέγαν.
Ποῖ δεῖ χορεύειν, ποῖ καθιστάναι πόδα,
Καὶ κρᾶτα σείειν πολιόν; ἔξηγοῦ σύ μοι, 185
Γέρων γέροντι Τειρεσία. σὺ γὰρ σοφός.
Ως οὐ κάμοιμ' οὔτε νύκτ', οὔτ' ἡμέραν
Θύρσῳ κροτοῦντ' ἐγώ. ὀπλελήσμεθ' ἡδέων,

Tireſias.

Quis in portis Cadmum euocat ex domo, 170
Agenoris filium, qui vrbe Sidonia
Relicta ædificauit hanc vrbem Thebanorum?
Eat aliquis, nuncia quòd Tireſias
Ipſum quærat: ſcit verò ipſe cuius rei cauſa venio,
Et quæ pactus ſim ſenex cum ſeniore, 175
Geſtare thyrſos, & hinnulorum pelles habere,
Et coronare capita hederaceis germinibus.
Cad. O chariſſ. vt lætatus ſum, audiens tuam vocem,
Sapientem ex viro ſapiente, cùm domi eſſem.
Venio autem paratus, hunc habens ornatum dei. 180
Oportet enim ipſum, qui eſt filius meæ filiæ,
Dionyſium, qui hominibus apparuit deus,
Quantum pro virili poſſumus, *honoribus* augeri maximè.
Vbi oportet choros agere? vbi firmare pedem?
Et concutere canum caput? dux viæ ſis tu mihi, 185
Senex ſeni, Tireſia. tu enim ſapiens es.
Quia non defatigabor nec noctu, nec interdiu
Thyrſo pulſans terram. obliti ſumus ſuauium *rerum*,

Γέροντες ὄντες. Τει. παῦε τἀμοὶ πάρεις ἄρα.
Κἀγὼ γὰρ ἥβᾳ, κἀπιχειρήσω κακοῖς. 190
κάδ. Οὐκοῦν ὄχοισιν εἰς ὄρος περάσομεν.
τει. Αλλ' οὐχ ὁμοίως αὖ ὁ θεὸς τιμᾷ ἔχει.
κάδ. Γέρων γέροντα παιδαγωγήσω σ' ἐγώ.
τει. Ο θεὸς ἀμόχθεῖ κεῖσε νᾷν ἡγήσεται.
κάδ. Μόνοι ἢ πόλεως Βακχίῳ χορεύσομεν; 195
τει. Μόνοι γὰρ εὖ φρονοῦμεν, οἱ δ' ἄλλοι, κακῶς.
κάδ. Μακρὸν τὸ μέλλειν. ἀλλ' ἐμῆς ἔχου χερός.
τει. Ιδού, ξυνάπτε, καὶ ξυνωρίζου χέρι.
κάδ. Οὐ καταφρονῶ γὼ τῆς θεῶν, θνητὸς γεγώς.
Οὐδὲν σοφιζόμεθα τοῖσι δαίμοσιν. 200
Πατρῷ' ὧν δεδόξασται, αἷς θ' ὁμήλικας χρόνῳ
Κεκτήμεθ', οὐδεὶς αὐτὰ καταβάλλει λόγος,
οὐδ' εἰ δι' ἄκρων τὸ σοφὸν εὕρηται φρενῶν.
Ερεῖ τις ὡς τὸ γῆρας οὐκ αἰσχύνομαι,
Μέλλων χορεύειν κρᾶτα κισσώσας ἐμόν. 205
Οὐ γὰρ διήρηκ' ὁ θεὸς, εἴ τε τὸν νεὸν
Εχρῆν χορεύειν, εἴ τε τὸν γεραίτερον,
Αλλ' ἐξ ἁπάντων βούλεται τιμὰς ἔχειν

Ambo exiſtentes ſenes. *Tir.* Eadem igitur pateris quæ ego.
Etenim & ego pubeſco, & aggrediar mala. 190
Cad. Ergo vehiculis in montem tranſibimus.
Tir. Verùm non æquè deus honoraretur.
Cad. Senex ſenem vt puerum ducam te ego.
Tir. Ipſe deus ſine labore illuc nos deducet.
Cad. Soli ne nos Baccho choreas inſtituemus? 195
Tir. Soli enim *nos* ſapimus, cæteri verò deſipiunt.
Cad. Cunctatio *eſt* longa, ſed tu prehende meam manum.
Tir. Ecce, coniange & copula manum *tuam cum mea*.
Cad. Non contemno ego deos, cùm ſim mortalis,
Nihil arguè comminiſcimur in Deos. 200
Patris traditiones, quas cœtaneas diu
Seruamus, eas nulla labefactabit ratio,
Neque ſi à ſummis ſapiens *aliquod commentum* excogitetur ingeniis
Dicet *fortaſſe* quis quod ſenectutem non reuerear,
Qui ſaltare ſtatuerim capite meo hedera coronato. 205
Non enim diſtinctè dixit Deus vtrum iuuenem
Oporteat choreas ducere an ſeniorem:
Sed ab omnibus vult honores habere *pariter*

Κοινάς. δι' ἀριθμῶν δ' οὐδὲν αὔξεσθαι θέλει.
Επεὶ σὺ φέγγος Τειρεσία τόδ' οὐχ ὁρᾷς, 210
Εγὼ προφήτης σοι λόγων γενήσομαι.
Πενθεὺς πρὸς οἴκους ὅδε δι' ἀσπουδῆς περᾷ,
Εχίονος παῖς, ᾧ κράτος δίδωμι γῆς.
Ως ἐπόπτου. τί ποτ' ἐρεῖ νεώτερον;
πεν. Εκδημος ὢν μὲν τῆσδ' ἐτύγχανον χθονός, 215
Κλύω δ' νεοχμὰ τῷδ' ἀνὰ πόλιν κακά,
Γυναῖκας ἡμῖν δώματ' ἐκλελοιπέναι,
Πλασταῖσι βακχείαισιν. ἐν δ' δασκίοις
Ορεσι θοάζειν τὸν νεωστὶ δαίμονα
Διόνυσον, ὅστις ὅστι, λιμώσας χορούς. 220
Πλήρεις δ' θιάσους ἐν μέσοισιν ἑστάναι
Κρατῆρας. ἄλλῳ δ' ἄλλοσ' εἰς ἐρημίαν
Πτώσουσιν δίναις ἀρσένων ὑπηρετεῖν,
Προφάσιν μὲν ὡς δὴ μαινάδας θυοσκόοις,
Τῷ δ' Αφροδίτῃ πρόσθ' ἄγειν τὸ βακχίου. 225
Οσας μὲν οὖν ἐλήφα δεσμίους χέρας,
Σώζουσι πανδήμοισι πρόσπολοι στέγαις.
Οσαι δ' ἄπεισιν, ἐξ ὄρους θηράσομαι,

Communes. Numeris verò nihil augeri vult.
Quia *uerò* tu Tiresia lumen hoc *solu* non vides, 210
Ego tibi sermonum ero vates.
Pentheus hic ad ædes cum festinatione vadit,
Echionis filius, cui regnum huius terræ tradidit:
Vt est attonitus! quid nam dicet noui?
Pen. Absens quidem eram ex hac terra, 215
Nunc autem audio noua per hanc ciuitatem mala:
Mulieres nobis domos reliquisse,
Fictis bacchationibus *indulgentes*. In vmbrosis verò
Montibus celebrare nouum hunc deum
Dionysum, quicunque ille sit, honorantes *eum* choreis. 220
Plenos autem thiasis in mediis stare
Crateras. aliam verò aliò in solitudinem, *& deserta loca*,
Fugientem inseruire complexui marium,
Prætextu quidem quasi *sint* Mænades sacra peragentes *Bacchi*,
Sed ipsam Venerem plurís facere quàm Bacchum. 225
Quotquot igitur cepi vinctas manibus,
Seruant *eas* publicis ministri *in* tectis, *i. ædibus*.
Quotquot verò absunt, *eas* ex monte captas *huc* deducam,

Ινώ τ', Αγαυήν θ', ἥ μ' ἔτικτ' Εχίονι,
Ακταίονός τε μητέρ, Αὐτονόην λέγω. 230
Καὶ σφας σιδηραῖς ἁρμόσας ἐν ἄρκυσι,
Παύσω κακούργου τῆσδε βακχείας πάγα.
Λέγουσι δ', ὡς τις εἰσεληλύθοι ξένος
Γόης, ἐπῳδός, Λυδίας ἀπὸ χθονός,
Ξανθοῖσι βοστρύχοισιν εὔκοσμος κόμην. 235
Οἰνωπὰς ὄσσοις χάριτας Αφροδίτης ἔχων,
Ος ἡμέρας τε κἀν δόλοις νυγίζεται,
Τελεταὶς πρὸς τεῖνων δίοις νεανίσιν.
Εἰ δ' αὐτὸν εἴσω τῆσδε λήψομαι στέγης,
Παύσω κτυποῦντα θύρσον, αἰκάσειόν τέ 240
Κόμας, τράχηλον σώματος χωρὶς τεμών.
Εκεῖνος εἶναί φησι Διόνυσον θεόν.
Εκεῖνος ἐν μηρῷ ποτ' ἐρράφη Διός.
Ος ὀκπυρούται λαμπάσι κεραυνίαις
Σὺν μητρὶ δίοις ὅτι γάμους ἐψεύσατο. 245
Ταῦτ' οὐχὶ δεινῆς ἀγχόνης ἐς ἄξια,
Τρεῖς ὑβρίζειν, ὅστις ὅστιν ὁ ξένος;
Ἀπὰρ πόθ' ἄλλο θαῦμα, τὸν τερασκόπον

Ino, Agauénque, quæ me Echioni peperit,
Et Actæonis matrem, Autonoën dico: 230
Et ipsas ferreis constringens in vinculis,
Coercebo statim ab hac improba bacchatione.
Dicunt verò, quòd quidam venerit hospes
Impostor, præstigiator, ex Lydia terra,
Flauis cincinnis, bene comptus comam, 235
Habens nigras Veneris gratias in oculis,
Qui dies noctésque conuersatur *cum illis*,
Sacra prætendens Bacchica puellis.
Quòd si eum intra hanc domum cepero.
Cessare faciam à quassando thyrso, & concutienda 240
Coma, ceruicem à corpore secans,
Hic se dicit esse Dionysum deum: *at*
Ille quondam in Iouis femore fuit insutus,
Qui crematus est flammis fulmineis
Vna cum matre, quia cum Ioue celebratas nuptias mentita fuerat. 445
Hæc nónne digna sunt crudeli laqueo,
Hospitem, quisquis ille sit, adeo petulanter, *ac insolenter in nos* se gerere?
Sed ecce aliud miraculum, ipsum vatem

Universidad de Deusto Biblioteca

Εν ποικίλμασι νεβρίσι Τειρεσίαν ὁρῶ,
Πατέρα τε μητρὸς τῆς ἐμῆς, πολλὰ γέλων, 250
Νάρθηκι βακχεύοντ'. αἰαῖ νομῷ πάτερ,
Τὸ γῆρας ὑμῖν εἰσορῶν, νοῦν οὐκ ἔχον.
Οὐκ ἀποβαλεῖς κισσόν; οὐκ ἐλευθέραν
Θύρσου μεθήσεις χεῖρ' ἐμῆς μητρὸς πάτερ;
Σὺ τοῦτ' ἔπεισας Τειρεσίας; τόνδ' αὖ θέλεις 255
Τὸν δαίμον' ἀνθρώποισιν εἰς φέρων νέον,
Σκοπεῖν πτερωτοὺς, καμπύρων μισθοὺς φέρειν;
Εἰ μή σε γῆρας πολιὸν ἐξερρύετο,
Κάθησ' ἂν ἐν βάκχαισι δέσμιος μέσαις,
Τελεταὶς πονηραὶς εἰσάγων γυναιξὶ δὲ 260
Οπου βότρυος ἐν δαιτὶ γίγνεται γάμος,
Οὐχ ὑγιὲς οὐδὲν ἔλεγον τῆς ὀργίων.
χο. Τῆς εὐσεβείας ὦ ξέν', οὐκ αἰδῇ θεοὺς,
Κάδμον τε τὸν σπείραντα γηγενῆ σάχιν,
Εχίονος δ' ὢν παῖς καταγχωνεῖς γένος; 265
τει. Οταν λάβῃ τις τῆς λόγων ἀνὴρ σοφὸς
,, Καλὰς ἀφορμὰς, οὐ μέγ' ἔργον εὖ λέγειν.
Σὺ δ' εὔτροχον μὲν γλῶσσαν ὡς φρενῶν ἔχεις,

Tiresiam in variis pellibus hinnulorum video,
Et patrem meæ matris, (ô rem valde ridiculam) 250
Ferula bacchantem. Improbo pater
Senectutem vestram intuens delirantem,
Non abiicies hederam? non liberam
Manum dimittes à thyrso, pater meæ matris?
Tu hoc *ei* persuasisti Tiresia? hunc iterum tu vis 255
Nouum deum inferens hominibus,
Spectare alatas *aues, auguria captare,* & ignispiciorũ mercedem auferre?
Quòd nisi te cana senectus liberaret,
Vinctus sederes inter medias Bacchas,
Introducens sacra perniciosa. mulieribus enim 260
Quando fiant nuptiæ in conuiuio vinolento,
In eiusmodi sacris nihil sani esse dico.
cho. O hospes, non vereris deos, per pietatem?
Et Cadmum qui seminauit terrigenam segetem,
Cúmque sis Echionis filius, dedecoras *tuum* genus? 265
Tir. Cùm sapiens aliquis nactus est sermonis
» Bonas occasiones, non est *ei* arduum præclarè dicere.
Tu quidem habes linguam volubilem vt *uir* sapiens:

Εν τοῖς λόγοισι δ' οὐκ ἔνεισί σοι φρένες.
,, Θρασὺς δ' δυνατὸς, καὶ λέγειν οἷός τ' ἀνὴρ, 270
,, Κακὸς πολίτης γίγνεται, νοῦν οὐκ ἔχων.
Οὗτος δ' ὁ δαίμων ὁν νέος, ὃν σὺ διαγελᾷς,
Οὐκ ἂν δυναίμην μέγεθος εἰπεῖν ὅσος
Καθ' Ελλάδ' ἔσται. δύο γὰρ, ὦ νεανία,
Τὰ πρῶτ' ἐν ἀνθρώποισι, Δημήτηρ θεὰ, 275
Γῆ δ' ἐστὶν, ὄνομα δ', ὁπότερον βούλει, κάλει.
Αὕτη μὲν ἐν ξηροῖσιν σιτοῦσι βροτοὺς,
Ο δ' ἦλθ' ὅπερ ἀντίπαλον, ὁ Σεμέλης γόνος.
Βότρυος ὑγρὸν πόμα δῦρε, κἀσηγάγετο
» Θνητοῖς, ὃ παύει τοὺς ταλαιπώρους βροτοὺς 280
» Λύπης, ὅταν πληθῶσιν ἀμπέλου ῥοῆς.
» Υπνου τε λήθην τῆς καθημέρον κακῶν
» Διδοῦσιν, οὐδ' ἕν' ἄλλο φάρμακον πόνων.
Οὗτος θεοῖσι σπένδεται θεὸς γεγὼς.
Ωστε διὰ τοῦτον τἀγαθ' ἀνθρώποις ἔχειν. 285
Καὶ καταγελᾷς νιν, ὡς ἐνερράφη Διὸς
Μηρῷ, διδάξω σ' ὡς καλῶς ἔχει τόδε.
Επείνιν ἥρπασ' ὀκ πυρὸς κεραυνίου

In verbis verò tuis non inest mens, *neque sapientia.*
» Confidens autem, *ac* potens, & facundia pollens vir, 270
» Perniciosus ciuis est, nisi mentem habeat *sanam.*
Hic verò nouus deus, quem tu derides,
Non queam dicere magnitudinem, quantus
Per Græciam sit futurus. Duo enim, ô adolescens,
Præcipua *sunt* inter homines, Ceres dea, 275
(Terra autem est Ceres, nomine verò vtro vis *hanc* appella)
Hæc quidem siccis *alimentis* alit mortales.
Sed præstat contrarium Semeles filius,
Vuæ *eum* humidam potionem inuenit, & intulit
» Hominibus: quæ liberat miseros mortales 280
» Dolore *curarum,* quoties repleti fuerint vitis liquore.
» Et *per* somnum obliuionem malorum, quæ quotidie accidunt,
» Dat, nec est aliud pharmacum curarum *efficacius.*
Hic, qui Deus est, Diis libat,
Vt homines habeant bona propter ipsum. 285
Et *tamen* derides eum, quòd insutus fuerit Iouis
Femori, docebo te quàm hoc se pulchrè habeat.
Postquam ipsum rapuit ex igne fulmineo

Universidad de Deusto Biblioteca

Ζεὺς, εἰς ὄλυμπον βρέφος ἀνήγαγον νέον,
Ἥρᾳ νιν ἤθελ' ἐκβαλεῖν ἀπ' οὐρανοῦ. 290
Ζεὺς δ' ἀντεμηχανήσαθ' οἷα δὴ θεὸς,
Ῥήξας μέρος τι τῆς χθονὸς ἐγκυκλουμένου
Αἰθέρος, ἔθηκε, τόνδ' ὅμηρον ἐκδιδοὺς
Διόνυσον Ἥρας νεικέων. χρόνῳ δέ νιν
Βροτοὶ τραφῆναί φασιν ἐν μηρῷ Διός, 295
Ονομα μετασήσαντες, ὅτι θεᾷ θεὸς
Ηρᾷ ποτ' ὡμήρευσε, συνθέντες λόγον.
Μαντις δ' ὁ δαίμων ὅδε. καὶ γὰρ βακχεύσιμον,
Καὶ τὸ μανιῶδες, μαντικὴν πολλὴν ἔχει.
Οταν γὰρ ὁ θεὸς εἰς τὸ σῶμ' ἔλθῃ πολύς, 300
Λέγειν τὸ μέλλον τοὺς μεμηνότας ποιεῖ.
Αρεώς τε μοῖραν μεταλαβὼν ἔχει τινά.
Στρατὸν γὰρ ἐν ὅπλοις ὄντα, καὶ πρὶν τάξεσιν,
Φόβος διεπτόησε πρὶν λόγχης θιγεῖν.
Μανία δὴ καὶ τοῦτ' ἐστι Διονύσου πάρα. 305
Ετ' αὐτὸν ὄψει καὶ πρὸς δελφίσιν πέτραις
Πηδῶντα σὺν πεύκαισι δικόρυφον πλάκα,
Βάλλοντα, καὶ σείοντα βάκχιον κλάδον,

Iupiter, & in Olympum duxit infantem recentem,
Iuno voluit eum eiicere de cælo. 290
Iupiter autem aduersus *hæc dolum hunc* est molitus, vt pote Deus,
Rupta parte quadam terram ambientis
A Etheris, *hîc istum* posuit, hunc obsidem tradens
Dionysum, propter rixas Iunonis. postea verò ipsum
Homines dixerunt enutritum in femore Iouis, 295
Nomine mutato, quòd deæ deus *Bacchus*
Iunoni quondam obses fuerit, *hanc inde* componentes fabulam.
Vates verò deus hic *est*. etenim ipsa bacchatio
Et ipsa insania magnam vaticinandi vim habet.
Quando enim hic deus in corpus venerit multus, 300
Dicere futura insanientes facit.
Martis quoque partem quandam assumptam habet.
Exercitum enim in armis, & in acie stantem,
Metu perterrefecit, priusquam hastam tangeret, *ac diuiaret*.
Furor enim, & hoc à Dionyso venit. 305
Præterea videbis eum in Delphicis saxis
Salientem, cùm facibus, & bicipitem rupem
Percutientem, & quatientem bacchicum ramum,

Μέγαν τ' ἀν' Ελλάδ'. ἀλλ' ἐμοὶ Πενθεῦ πιθοῦ,
Μὴ τὸ κράτος αὐχῇ δυνάμιν ἀνθρώποις, 310
Μήδ' ἢν δοκῇς μὴν, ἢ δόξα σου νοσῇ,
Φρονεῖν δόκει τι. τὸν θεὸν δ' εἰς γῆν δέχου,
Καὶ σπένδε, καὶ βάκχευε, καὶ στέφου κάρα.
Οὐχ ὁ Διονύσος μὴ σωφρονεῖν ἀναγκάσει
Γυναῖκας ἐς τὴν Κύπριν, ἀλλ' ἐν τῇ φύσει 315
Τὸ σωφρονεῖν ἔνεστιν εἰς τὰ πάντ' ἀεί.
Τοῦτο σκοπεῖν χρή. καὶ γὰρ ἐν βακχεύμασιν
Οὗσ' ἥ γε σώφρων, οὐ διαφθαρήσεται.
Ορᾷς; σὺ χαίρεις, ὅταν ἐφεστῶσιν πύλαις
Πολλοὶ τὸ Πενθέως δ' ὄνομα μεγαλύνῃ πόλις 320
Κἀκεῖνος οἶμαι τέρπεται τιμώμενος.
Εγὼ μὴν οὖν, καὶ Κάδμος, ὃν σὺ διαγελᾷς,
Κισσῷ τ' ἐρείψομεθα, καὶ χορεύσομεν,
Πολιὰ ξυνωρεὶς· ἀλλ' ὅμως χορευτέον,
Κοὐ θεομαχήσω σαῖν λόγων πιθεὶς ὕπο. 325
Μαίνῃ γὰρ ὡς ἄλγιστα, κοὔτε φαρμάκοις
Ακη λάβοις ἂν οὔτ' ἄνευ τούτων νοσεῖς.
χο. Ω πρέσβυ, Φοῖβόν τ' οὐ καταισχύνεις λόγοις,

Et magnum *existentem* per Græciam. quare mihi Pentheu pare,
Ne *propter* imperiũ glorieris, quòd potestatẽ in homines habeas, 310
Neque, quamuis existimes quidem *te sapere*, tua verò opinio sit vana,
Sapere quidquam te puta. Deum igitur in *tuam* ditionem recipe,
Et liba, & bacchare, & coronato caput.
Non enim ipse Dionysus coget impudicè ferri
Mulieres in Venerem: sed in natura 315
Inest pudicitia semper ad omnia.
Hoc considerandum est. etenim in Bacchanalibus,
Quæ *naturâ* pudica est, non corrumpetur.
Videsne tu gaudes, quando astant ad portas
Multi & *quando* Penthei nomen vrbs magnificat, 320
Et ille delectatur honore, *ut* arbitror:
Ego igitur, & Cadmus, quem tu derides,
Hedera coronabimur, & saltabimus,
Canum par senum, sed tamen saltandum *est*,
Nec pugnabo contra Deum, tuis verbis inductus. 325
Insanis enim quàm grauissimè, neque pharmacis
Remedium accipies, neque sine his laboras.
Cho. O senex, Phœbum non dedecoras tuis dictis:

Τιμῶν τε βρόμιον σωφρονεῖς μέγαν θεόν.
κάδ. Ὦ παῖ, καλῶς σοι Τειρεσίας παρῄνεσεν. 330
Οἴκει μεθ' ἡμῶν, μὴ θύραζε τῶν νόμων.
Νῦν γὰρ πέτῃ τε, καὶ φρονῶν οὐδὲν φρονεῖς.
Κεἰ μὴ γὰρ ἔστιν ὁ θεὸς οὗτος, ὡς σὺ φῄς,
Παρά σοι λεγέσθω καὶ καταψεύδου καλῶς,
Ὡς ἔστι Σεμέλης, ἵνα δοκῇ θεὸν τεκεῖν, 335
Ἡμῖν τε λμὴ, παντὶ τῷ γένει πρέσῃ.
Ὁρᾷς τὸν Ακταίωνος ἄθλιον μόρον,
Ον ὠμόσιτοι σκύλακες, ἃς ἐθρέψατο,
Διεσπάσαντο, κρείσσον' ἐν κυνηγίαις
Αρτέμιδος ἔξω κομπάσαντ', ἐν ὀρχάσιν; 340
Ο μὴ πάθῃς σύ, δεῦρό σου στέψω κάρα
Κισσῷ μεθ' ἡμῶν τῷ θεῷ λμνῶ δίδου.
πεν. Οὐ μὴ προσοίσῃς χεῖρα, βακχεύσῃς δ' ἰών,
Μηδ' ἐξομόρξῃ μωρίαν τὴν σὴν ἐμοί.
Τῆς σῆς αὐτοίας τόνδε τὸν διδάσκαλον 345
Δίκῃ μέτειμι. στειχέτω τις ὡς τάχος.
Ελθὼν ὃ θάκοις τοῖσδ', ἵν' οἰωνοσκοπεῖ,
Μοχλοῖς τρικαίνης κἀνάτρεψον ἔμπαλιν,

Bromiúmque magnum Deum colens, ſapis.
cad. O fili, rectè Tireſias te admonuit: 330
Habita nobiſcum non extra leges.
Nunc enim volitas, & ſapiens nihil ſapis.
Etſi enim hic non eſt Deus, vt tu dicis,
Apud te *tamen eſſe* Deus dicatur, & aduerſus *eum* mentiaris honeſtè,
Quòd ſit Semeles filius, vt videatur peperiſſe deum, 335
Nobis verò omnibus, & toti generi adſit honor.
Vides Actæonis miſerum interitum,
Quem crudiuori canes, quos aluit,
Diſcerpſerunt, præſtantiorem in venatione,
Quàm Diana ſit in ſyluis, gloriantem ſe eſſe? 340
Quod ne tibi accidat, veni huc, & ego coronabo caput *tuum*
Hedera, & nobiſcum tribue honorem Deo.
Pen. Nequaquam admouebis mihi manum: tu verò bacchatum eas,
Neque atteras ſtultitiam tuam mihi.
Hunc *uerò* tuæ dementiæ magiſtrum 345
Pœnis perſequar. Eat aliquis quamprimùm,
Profectus ad ſedes illas, vbi captat auſpicia,
Vectibúſque tridentis euerte eas retrò,

Ανω κάτω τὰ πάντα συγχέας ὁμοῦ.
Καὶ σέμματ' ἀνέμοις, καὶ θυέλλαισι μέθες. 350
Μάλιστα γάρ νιν δίξομαι δρᾶσας τάδε.
Οἱ δ' ἀνὰ πόλιν στείχοντες, ἐξιχνεύσατε
Τὸν θηλύμορφον ξένον, ὃς εἰσφέρει νόσον
Καινὴν γυναιξὶ, καὶ λέχη λυμαίνεται.
Κἂν περ λάβητε, δέσμιον πορεύσατε 355
Δεῦρ' αὐτὸν, ὡς αὖ λυσίμου δίκης τυχὼν
Θανῇ, πικρὰν βάκχευσιν ἐν Θήβαις ἰδών.
τει. Ωχέτλι', ὡς σὸν οἶσθα πῦ πτ' εἰ λόγων.
Μέμνησο ἤδη, καὶ σε νῦν ἐξέστης φρενῶν.
Σπίχωμεν ἡμεῖς Κάδμε, κἀξαιτώμεθα 360
Υπέρ τε τύπου, καίπερ ὄντος ἀγρίου,
Υπέρ τε πόλεως τὸν θεὸν μηδὲν νέον
Δρᾶν. ἀλλ' ἕπου μοι κισσίνου βάκτρου μέτα.
Πειρῶ δ' ἀνορθοῦν σῶμ' ἐμὸν, κἀγὼ τὸ σόν.
Γέρουτε δ' αἰσχρὸν δύο πεσεῖν. ἴτω δ' ὅμως. 365
Τῷ Βακχίῳ γὰρ τῷ Διὸς δουλευτέον.
Πενθεὺς δ' ὅπως μὴ πένθος εἰσίσῃ δόμοις
Τοῖς σοῖσι Κάδμε, μαντικῇ μὲν οὐ λέγω,

Surſum & deorſum omnia confundens ſimul,
Coronáſque ventis, & procellis dimitte. 350
Maximè enim ipſum mordebo hoc faciens.
Vos verò reliqui euntes per vrbem inueſtigate
Illum effœminatum hoſpitem, qui introducit morbum
Nouum mulieribus, & connubia labefactat.
Et ſi ceperitis, vinctum adducite 355
Huc eum, vt lapidationis pœnam nactus
Moriatur, conſpicatus acerba Bacchanalia in Thebis.
Pen. O miſer, neſcis quónam progrediaris verbis.
Iam inſanis, & antè de ſano mentis ſtatu deturbatus eras.
Eamus nos Cadme, & deprecemur 360
Pro iſto, quanquam exiſtente ſæuo,
Et pro ciuitate Deum, ne quid *in nos* noui
Faciat, ſed ſequere me hederaceo cum baculo.
Et tentes firmare meum corpus, & ego tuum.
Senes enim duos *ſimul euntes*, cadere turpe *eſt*: ito tamen. 365
Baccho enim Iouis filio ſeruiendum *eſt*.
Caue autem ne Pentheus luctum inferat ædibus
Tuis Cadme, vaticinio quidem *utem hoc* non dico:

,,Τοῖς πράγμασιν δέ. μαθεῖν δὲ μωρὸς λέγει.

ΑΝΤΙΣΤΡΟΦΙΚΑ.

Στροφὴ α.

χο.1 Οσία, πότνια θεῶν, 370
2 Οσία δ', ἃ κατὰ γᾶν
3 Χρύσεα πτέρυγα φέρεις,
4 Τάδε Πενθέως ἄϊεις;
5 Ἄϊεις οὐχ ὁσίαν ὕβριν
6 Ες τὸν Βρόμιον τὸν Σεμέλας, 375
7 Τὸν πρῶτ' καλλιστεφάνοις ἐν θεσπεσίοις
8 Δαίμονα θεῶν τὸν μακάρων εἰς τάδ' ἔχει,
9 Θιασεύειν τε χορεῖς,
10 Μετὰ τ' αὐλῶν γελάσαι,
11 Αποπαῦσαί τε μερίμνας, 380
12 Οπόταν βότρυος ἔλθῃ
13 Γάνος ἐν δαιτὶ θεῶν,
14 Κισσοφόρεις δ' ἐν θαλίαις
15 Ανδρόσι κρατὴρ ὕπνον ἀμφιβάλῃ.

Αντιστροφὴ α.

»Ipsis verò rebus *e doctus loquor*. stulta enim stultus profert.

ANTISTROPHICA.

Strophe I.

1 Sancta, veneranda deorum, 370
2 Sancta, quæ in terra
3 Aureas alas fers:
4 Hæc Penthei *uerba* audis?
5 Audis profanam iniuriam
6 Aduersus Bromium Semeles *filium*, 375
7 In pulchra corona cinctis *conuiuiorum* oblectationibus
8 Deum præcipuum deorum? qui hæc *munera* habet,
9 Tripudiare choreis,
10 Et lætari cum tibiis,
11 Et sedare curas, 380
12 Quando venerint vuæ
13 Deliciæ in conuiuiis deorum,
14 Floridísque in sympósiis
15 Crater somnum viris immiserit.

Antistrophe I.

,,1 Αχαλίνων στομάτων, 385
,,2 Ανόμου τ' ἀφροσύνας,
,,3 Τὸ τέλος δυστυχία.
,,4 Οἦ τᾶς ἡσυχίας
,,5 Βίοτος, καὶ τὸ φρονεῖν, ἀσά-
,,6 λευτον μένει, καὶ σωέχει 390
,,7 Δῶμα. πρόσω γοῦν, ἀλλ' ὅμως αἰθέρα ναί-
,,8 οντες, ὁρῶσιν τὰ βροτῶν οὐρανίδαι.
,,9 Τὸ σοφὸν δ' οὐ σοφία.
,,10 Τό, τε μὴ θνητὰ φρονεῖν,
,,11 Βραχὺς αἰών. ἐπὶ τούτῳ 395
,,12 Δέ τις αὖ μεγάλα διώκων,
,,13 Τὰ παρόντ' οὐχὶ φέρει.
,,14 Μαινομένων οἵδε τρόποι,
,,15 Καὶ κακοβούλων παρ' ἔμοιγε φωτῶν.

Στροφὴ β'.

1 Ικοίμαν ποτὶ τὰν Κύπρον, 400
2 Νᾶσον τᾶς Αφροδίτας,
3 Ινα θελξίφρονες νέμονται
4 Θνατοῖσιν ἔρωτες.

,,1 Effrænati oris, 385
,,2 Et enormis amentiæ
,,3 Finis *est* infortunium.
44 Tranquillitatis verò
,,5 Vita, & prudentia, in-
,,6 concussa manet, & continet, *firmátque* 390
,,7 Domum. Nam procul *quidem sunt*, sed tamen ætherem in-
,,8 colentes, intuentur *res* mortalium Dij cælestes.
,,9 Nimis autem *esse* callidum, non *est* sapientia:
,,10 Et non mortalia sapere,
,,11 Decurtat vitam, propter hanc *causam* 395
,,12 Autem aliquis, qui sectatur magna,
,,13 Non fruitur præsentibus.
,,14 Isti *sunt* mores insanientium,
,,15 Et stultorum, meo quidem iudicio, virorum.

Strophe II.

1 Vtinam veniam in Cyprum, 400
2 Insulam Veneris,
3 Vbi mulcentes animum dispensantur
4 Mortalibus amores.

Universidad de Deusto Biblioteca

5 Πάφον θ', αὖ ἑκατόστομοι
6 Βαρβάρου ποταμοῦ ῥοαὶ 405
7 Καρπίζουσιν ἀνόμβροι·
8 Οπου καλλιστευομένα
9 Πιερία μούσαις ἕδρα,
10 Σεμνὰ πλατὺς Ολύμπου,
11 Εκεῖσ' ἄγε με 410
12 Βρόμιε, Βρόμιε,
13 Προβακχεῖε δαῖμον.
14 Εκεῖ χάριτες,
15 Εκεῖ ἔρως.
16 Εκεῖ δὲ βάκχαισι 415
17 Θέμις ὀργιάζειν.

Ανθιστροφὴ β'.

1 Ο δαίμων ὁ Διὸς παῖς,
2 Χαίρει μὲν θαλίαισιν,
3 Φιλεῖ δ' ὀλβοδότειραν εἰρή-
4 ναν, κουροτρόφον θεάν. 420
5 Ισον δ' εἰς τε τὸν ὄλβιον,
6 Τόν τε χείρονα δῶκ' ἔχειν

5 Et *utinam peruenìam in* Paphum, quam centum habentes oſtia
6 Barbari fluminis fluxus 405
7 Frugiferam reddunt ſine imbribus.
8 Vbi pulcherrima
9 Pieria Muſarum ſedes *eſt*,
10 Sacer cliuus Olympi.
11 Illuc duc me 410
12 Bromie, Bromie
13 Bacche deus.
14 Illic *ſunt* Charites,
15 Illic *eſt* Amor,
16 Illic etiam Bacchis 415
17 Fas *eſt* orgia celebrare.

Antiſtrophe II.

1 Hic deus filius Iouis,
2 Gaudet quidem lætis conuiuiis,
3 Amat verò diuitiarum datricem
4 Pacem, iuuenum altricem deam. 420
5 AEqualem autem & diuiti
6 Et pauperi dat habere

7 Οἴνου τέρψιν ἄλυπον.
8 Μισεῖ δ' ὃ μὴ ταῦτα μέλει,
9 Κατὰ φάος, νύκτας τε φίλας 425
10 Εὐαίωνα διαζῆν.
11 Σοφὸν δ' ἀπέχειν
12 Περαπίδα, φρένα τε
13 Περισσῶν θρασὺ φωτῶν.
14 Τὸ πλῆθος ὅ, τι 430
15 Τε φαυλότερον
16 Νόμισε, χρῆταί τε.
17 Τόδε τοι λέγω μ' αὖ.

ΙΑΜΒΟΙ.

θε. Πενθεῦ, παρεσμεν, τῷδ' ἄγραν ἠγρευκότες,
Εφ' ὃν ἔπεμψας, οὐδ' ἄκραντ' ὁρμήσαμεν. 435
Ο θὴρ δ' ὅδ' ἡμῖν πρᾷος, οὐδ' ὑπέστασε
Φυγῇ πόδ', ἀλλ' ἔδωκεν οὐκ ἄκων χέρας,
Οὐδ' ὠχρός, οὐδ' ἤλλαξεν οἰνωπὸν χρόα.
Γελῶν ἔᾳ, καὶ δεῖν, κἀπάγειν ἐφίετο.
Εμνησέ τε, τοὐμὸν δεσπότας τιούμενος. 440
Κἀγὼ δι' αἰδοῦς εἶπον, ὦ ξέν', οὐχ ἑκών

7 Vini delectationem, carentem triſtitia:
8 Odit verò *illum*, cui hæc non ſunt curæ,
9 Per diem, & gratas noctes, 425
10 Lætum viuere.
11 Sapientia autem *eſt*, abſtinere
12 Animum, mentémque
13 A temerariis viris.
14 Quod autem vulgus 430
15 Et deterius
16 Exiſtimat, & *quo* vtitur, *quódque moribus habet receptum*,
17 Hoc profectò dicam.

Famulus.

Pentheu adſumus capta hac præda,
Ad quam *nos* miſiſti, neque conati ſumus irrita. 435
Hæc enim fera nobis *fuit* placida, neque ſubtraxit
Pedem fuga, ſed non inuita tradidit manus,
Neque expaueſcens: neque mutauit rubras genas,
Sed ridens & ſe ligari, & abduci iuſſit,
Et manſit, faciens *mandatum* meum obſequenter. 440
Ego autem præ pudore dixi: O hoſpes, inuitus

Universidad de Deusto Biblioteca

Αγώ σε, Πενθέως δ' ὅς μ' ἔπεμψεν ὑπηρέτας.
Ας δ' αὖ σὺ Βάκχας εἷρξας, ἃς συνήρπασας,
Κἀδήσας ἐν δεσμοῖσι παν δήμου σέγης,
Φροῦδαι γ' ἐκεῖναι λελυμέναι πρὸς ὀρεάδας 445
Σκιρτῶσι, Βρόμιον ἀνακαλούμεναι θεόν.
Αὐτόματα δ' αὐτοῖς δεσμὰ διελύθη ποδῶν,
Κλῆδές τ' ἀνῆκαν θύρετρ' ἄνευ θνητῆς χερός.
Πολλὰν δ' ὁδ' αἰνὴν θαυμασίων ἥκει πλέως
πεν. Εἰς τάσδε Θήβας. σοὶ δὲ τἄλλα χρὴ μέλειν. 450
Λάζυσθε χειροῖν τῶνδ'. ἐν ἄρκυσιν γὰρ ὢν
Οὐκ ἔστιν οὕτως ὠκύς, ὥστέ μ' ἐκφυγεῖν.
Ἀπὸ τοῦ μὲν σώματ' οὐκ ἄμορφος εἶ ξένε,
Ὡς εἰς γυναῖκας, ἐφ' ὅπερ εἰς Θήβας πάρει.
Πλόκαμός τοι γὰρ οὐ ταναὸς, οὐ πάλης ὕπο, 455
Γένυν παρ' αὐτὴν κεχυμένος, πόθου πλέως.
Λευκὴν δὲ χροιὰν εἰς ἀφροδισίαν ἔχεις,
Οὐχ ἡλίου βολαῖσιν, ἀλλ' ὑπὸ σκιᾶς
Τὴν Ἀφροδίτην καλλονῇ θηρώμενος.
Πρῶτον μὲν οὖν μοι λέξον, ὅστις εἶ γένος. 460
διό. Οὐ κόμπος οὐδείς. ῥᾴδιον δ' εἰπεῖν τόδε.

Duco te, ſed mandato Penthei, qui me miſit.
Quas porro tu Bacchas incluſeras, quas rapueras,
Et ligaueras in vinculis publici carceris,
Illę procul à tuis oculis profectæ, ſolutæ in ſacris nemoribus 445
Saliunt, Bromium inuocantes deum.
Sua ſponte verò vincula pedum ipſis ſoluta ſunt,
Clauſtráque laxarunt fores ſine mortali manu.
Hic autem vir venit plenus multis miraculis
Ad haſce Thebas. Tibi igitur cætera curæ eſſe conuenit. 450
Pen. Præhendite manus iſtius. cùm ſit enim in caſſibus,
Non eſt adeò celer, vt me effugiat.
At ô hoſpes, corpore quidem non es deformis,
Vt ad mulieres *alliciendas*, quam ob *cauſam* Thebas veniſti.
Coma enim tua prolixa *eſt*, non ob luctam, 455
Circa genas ipſas fuſa, plena amore.
Album verò colorem ex compoſito factum habes,
Non *ſub* radiis ſolis, ſed ſub vmbra
Venerem pulchritudine captans.
Dic igitur mihi primùm, quiſnam ſis genere. 460
Ba. Iactantia nulla *hîc erit*. Facilè autem *erit* hoc dicere.

Τὸν αὐθεμώδη Τμῶλον οἶσθά που κλύων;
πεν. Οἶδ', ὃς τὸ Σάρδεων ἄστυ περιβάλλει κύκλῳ.
διό. Ἐνπῦθεν εἰμί. Λυδία δέ μοι πατρίς. 465
πεν. Πόθεν δὲ τελετὰς ταύτας ἄγεις εἰς Ἑλλάδα;
διο. Διόνυσος ἡμᾶς ὠστέβησ', ὁ τοῦ Διός.
πεν. Ζεὺς δ' ἔστ' ἐκεῖ τις, ὃς νέους τίκτει θεούς;
διο. Οὐκ, ἀλλ' ὃς Σεμέλης ἐνθάδ' ἔζευξεν γάμοις.
πεν. Πότερα δὲ νύκτωρ σ', ἢ κατ' ὄμματ' ἐξ ἀνάγκασεν;
διο. Ὁρῶν ὁρῶντα, καὶ δίδωσιν ὄργια. 470
πεν. Τὰ δ' ὄργι' ὅστις τίν' ἰδέαν ἔχοντά σοι;
διο. Ἄρρητ' ἀβακχεύτοισιν εἰδέναι βροτοῖς.
πεν. Ἔχει δ' ὄνησιν τοῖσι θύουσιν τινά;
διο. Οὐ θέμις ἀκοῦσαί σ', ἔστι δ' ἄξι' εἰδέναι.
πεν. Εὖ τοῦτ' ἐκβάλλουσας, ἵν' ἀκοῦσαι θέλω. 475
διο. Ἀσέβειαν ἀσκοῦντ' ὀργιάζοντα θεῷ.
πεν. Τὸν θεὸν γὰρ ὁρᾶν σὺ φῂς σαφῶς, ποῖός τις ἦν;
διο. Ὁποῖος ἤθελ', οὐκ ἐγὼ 'πάστον τόδε.
πεν. Ταῦτ' οὖν παρῳχεύουσας εὖ, κοὐδὲν λέγων.
διο. Δόξει τις ἀμαθεῖ σοφὰ λέγων, οὐκ εὖ φρονεῖν. 480
πεν. Ἦλθες δὲ πρῶτα δεῦρ', ἄγων τὸν δαίμονα;

Floribus abundantem Tmolum nouiſtíne auditu?
Pen. Noui, qui Sardes circumdat vndique.
Ba. Inde ſum. Lydia verò mihi *eſt* patria.
Pen. Vnde verò hæc ſacra adfers in Græciam? 465
Ba. Bacchus nos piè initiauit, filius Iouis.
Pen. Eſtne igitur illic aliquis Iupiter, qui gignat nouos deos?
Ba. Non: ſed qui Semeles nuptiis hîc ſe coniunxit.
Pen. Vtrum noctu te, an interdiu coegit?
Ba. Cernens cernentem: & tradidit *hæc* ſacra. 470
Pen. Hæc verò orgia quam ſpeciem habent tibi?
Ba. Nefas *eſt* ſcire non initiatos Bacchi ſacris mortales.
Pen. Ferúntne aliquam vtilitatem ſacrificantibus?
Ba. Non *eſt* fas te audire: ſunt tamen cognitu digna. 475
Pen. Rectè hoc fucaſti, cùm velim *hoc* audire.
Ba. Deus odit impiè celebrantem orgia.
Pen. Tu igitur dicis te vidiſſe deum palam, qualis eſſet?
Ba. Qualis *ipſe* voluit: non *enim* ego præcipiebam hoc.
Pen. Hæc certè bene *aliò* deriuaſti, *tranſferenſque* vtaſti, nihil dicens.
Ba. Videbitur quis non ſapere, ſi myſteria narret imperito. 480
Pen. Veniſti autem primùm huc, hunc adducens deum?

διο. Πᾶς ἀναχορεύει βαρβάροσιν πάδ' ὄργια.
πεν. Φρονοῦσι γὰρ κάκιον Ἑλλήνων πολύ.
διο. Τάδ' εὖ γε μᾶλλον. οἱ νόμοι ᾖ διάφοροι.
πεν. Τὰ δ' ἱερὰ νύκτωρ, ἢ μεθ' ἡμέραν τελεῖς;
διο. Νύκτωρ τὰ πολλά, σεμνότητ' ἔχει σκότος.
πεν. Τοῦτ' εἰς γυναῖκας δόλιόν ἐστι, καὶ σαθρόν.
διο. Κἂν ἡμέρᾳ τό γ' αἰσχρὸν ἐξεύροι τις αὖ.
πεν. Δίκαιόν σε δοῦναι δεῖν σοφισμάτων κακῶν.
διο. Σὲ δ' ἀμαθίας, ἀσεβοῦντ' εἰς τὸν θεόν.
πεν. Ὡς θρασὺς ὁ Βάκχος, κοὐκ ἀγύμνασ' λόγων.
διο. Εἶφ' ὅ, τι παθεῖν δεῖ τί με τὸ δεινὸν ἐργάσῃ;
πεν. Πρῶτον μὲν ἁβρὸν βόστρυχον τεμῶ σέθεν.
διο. Ἱερὸς ὁ πλόκαμος. τῷ θεῷ δ' αὐτὸν τρέφω.
πεν. Ἔπειτα θύρσον τόνδε παραδοῦς οὐκ χερσίν.
διο. Αὐτός μ' ἀφαιρεῖ. τόνδε Διονύσου φορῶ.
πεν. Εἱρκταῖσί τ' ἔνδον σῶμα σὸν φυλάξομεν.
διο. Λύσει μ' ὁ δαίμων αὐτός, ὅταν ἐγὼ θέλω
πεν. Ὅταν γε καλέσῃς αὐτὸν ἐν Βακχαῖς σαθείς.
πεν. Καὶ νεῶ ἃ πάσχω, νῦν ἐνθάδ' ὁρᾷς.
πεν. Καὶ ποῦ 'στιν; οὐ γὰρ φανερὸς ὄμμασίν γ' ἐμοῖς.

Ba. Omnes barbari ſaltantes celebrant hæc orgia.
Pen. Sapiunt enim multò peius *barbari*, quàm Græci.
Ba. *Imo in rebus* iſtis longè meliùs: ſed leges *ſunt* diſſimiles.
Pen. Hæc verò ſacra noctu, an interdiu facis?
Ba. Noctu plerunque. tenebræ *enim* habent aliquid auguſti.
Pen. At hoc mulieribus inſidioſum eſt, & vitioſum.
Ba. Etiam interdiu inueniat aliquis turpitudinem.
Pen. Te *nerò* pœnas dare oportet *propter* impia ſophiſmata.
Ba. Te verò *propter* ſtoliditatem, quia es impius erga deum.
Pen. Quàm audax *eſt* iſte Bacchus, nec imperitus verborum.
Ba. Dicas quid oporteat pati me. quod atrox *malum* mihi facies?
Pen. Primùm quidem delicatum tuum cincinnum abſcindam:
Ba. Sacer *eſt* capillus *iſte*. Deo enim ipſum nutrio.
Pen. Deinde thyrſum hunc trade ex manibus.
Ba. Ipſe tu mihi eripe: hunc *enim datum à* Baccho fero.
Pen. Tuúmque corpus intus, *in* carceribus aſſeruabimus.
Ba. Soluet me Deus ipſe, cùm ego voluero.
Pen. Quando vocabis eum, ſtans inter Bacchas?
Ba. Et nunc quæ patior videt propè adſtans.
Pen. Et vbi eſt? non enim conſpicuus *eſt* oculis meis.

διο. Παρ' ἐμοί. σὺ δ' ἀσεβὴς αὐτὸς ὤν, οὐκ εἰσορᾷς.
πεν. Λάζυσθε. καταφρονεῖ με, καὶ Θήβας ὅδε.
διο. Αὐδῶ με μὴ δεῖν, σωφρονοῦν' σώφροσιν.
πεν. Ἐγὼ δ' δεῖν σε, κυριώτερος σέθεν.
διο. Οὐκ οἶσθ' ὅτι ζῆς, οὐδ' ὁρᾷς οὐθ' ὅστις εἶ.
πεν. Πενθεὺς, Ἀγαυῆς παῖς, πατρὸς δ' Ἐχίονος.
διο. Ἐνδυστυχήσαι τοὔνομ' ἐπιτήδειος εἶ.
πεν. Χώρει· καθείρξατ' αὐτὸν ἱππικῆς πέλας
Φάτναισιν, ὡς ἂν σκότιον εἰσορᾷ κνέφας.
Ἐκεῖ χόρευε. τάς δε δ', ἃς ἄγων πάρει,
Κακῶν συνεργοὺς, ἢ διεμπολήσομεν,
Ἢ χεῖρα δούπου τῆδε, θ' βύρσης κτύπου
διο. Παύσας, ἐφ' ἱστοῖς δμωΐδας κεκτήσομαι.
Στείχομ' αὖ. ὁ, τι γὰρ μὴ χρεὼν ἔστι χρεὼν
Παθεῖν. ἀτάρ τοι τῶνδ' ἄποινα ὑβρισμάτων,
Μέτεισι Διόνυσός σ', ὃν οὐκ εἶναι λέγῃς.
Ἡμᾶς γὰρ ἀδικῶν, κεῖνον εἰς δεσμοὺς ἄγῃς.

ΕΠΩΔΙΚΑ. Στροφή.

1 * * * * * * * *
χο.2 Ἀχελῴου θύγατερ,

Ba. Mecum. tu verò cùm impius ſis, non vides *eum*.
Pen. Compræhendite *hunc*. contemnit *enim* hic me, & Thebas.
Ba. Ego ſanus vobis inſanis edico ne me ligetis.
Pen. Ego verò *iubeo*, vt te ligent. *ſum enim* te potentior.
Ba. Non ſcis quòd viuis, neque vides quid ſis.
Pen. Pentheus, Agaues filius, ex patre Echione.
Ba. Idoneus es habere malam fortunam iuxta nomen tuum.
Pen. Abi: conſtringite eum iuxta equeſtre
Præſepe, vt obſcuras videat tenebras.
Ibi ſalta: iſtas verò, quas adducis,
Scelerum ſocias, aut vendemus,
Aut manum à ſtrepitu hoc, & byrſæ ſonitu
Compeſcens, ad telam ancillas *admotas* poſſidebo.
Ba. Abibo. nam quod non eſt fatale, non eſt neceſſe
Pati: ſed *propter* has contumelias pœnam
Infliget tibi Bacchus, quem tu nihil eſſe dicis.
Nos enim lædens, illum ducis in vincula.

EPODICA. *Strophe.*

1 * * * * * * * *.
ch.2 Acheloi filia.

3 Πότνι', ὦ πάρθενε Δίρκα. 520
4 Σὺ γὰρ ἐν σαῖς ποτε παρειαῖς,
5 Τὸ Διὸς βρέφος ἔλαβες.
6 Ο, τε μηρῷ πυρὸς ἐξ ἀθανάτου Ζεὺς
7 Ο τεκὼν ἥρπασέ νιν,
8 Τάδ' ἀναβοήσας, 525
9 Ιθ' ὦ διθύραμβ', ἐμὰν
10 Αρσενα τάνδε βᾶθι νηδυώ.
11 Αναφανῶ σε τόδ' ὦ
12 Βάκχιε Θήβαις ὀνομάζειν.
13 Σὺ δέ μ', ὦ μάκαιρα Δίρκα, 530
14 Στεφανηφόροις ἀπωθῇ
15 Θιάσοις ἔχουσαν ἐν σοί.
16 Τί μ' ἀναίνῃ; τί με φεύγεις;
17 Επ' ναὶ τὰν βοτρυώδη
18 Διονύσου χάριν οἴνας, 535
19 Ετι σοι τᾷ Βρομίου μελήσει.

Αντιστροφή.

1 Οἷαν οἷαν ὄργαν
2 Αναφαίνει, χθόνιον

3 Veneranda, felix virgo Dirce. 520
4 Tu enim olim in tuis fontibus
5 Infantem Iouis accepisti:
6 Quando *ad* femur ex immortali igne Iupiter
7 Genitor rapuit ipsum,
8 Hæc clamitans: 525
9 O Dithyrambe, meum
10 Masculum vterum subeas.
11 Ostendam te sic ô
12 Bacche Thebis celebrandum.
13 Tu verò me, ô beata Dirce, 530
14 Coronatos repellis
15 Cœtus habentem in te.
16 Quare me aspernaris? quare me fugis?
17 Posthac profectò per racemosas
18 Dionysi delicias vitis, 535
19 Posthac tibi Bromius erit curæ.

Antistrophe.

1 Qualem qualem iram
Ostendit terrestre

3 Γένος, ἐκ φιδίου τε δράκοντος
4 Ποτὲ Πενθεὺς, ὃν Εχίων 540
5 Εφύτευσε χθονίος,
6 Αγελῶπον τέρας, οὐ φάτα βροτήσιον,
7 Φόνιον δ' ὥστε γίγαν-
8 τ' ἀντίπαλον θεοῖ-
9 σιν. ὅς με βρόχοισι τὰν 545
10 Τοῦ Βρομίου τάχ' σιωπάψει.
11 Τὸν ἐμὸν ἐντὸς ἔχει
12 Δώματος ἤδη θιασώταν,
13 Σκοτίαις κρυπτὸν ἐν εἱρκταῖς.
14 Εσορᾷς τάδ' ὦ Διὸς παῖ 550
15 Διόνυσε, σοὺς προφήτας
16 Εν ἀμίλλαισιν ἀνάγκας;
17 Μόλε χρυσωπὰ, πνάων
18 Ανὰ θύρσον κατ' Ολυμπον.
19 Φονίου δ' ἀνδρὸς ὕβριν καταπάυες. 555

Επῳδός.

1 Πόθι Νύσης ἄρα θη-
2 ροτρόφου θυροφορεῖς,

3 Genus, éxque dracone natus
4 Olim Pentheus, quem Echion 540
5 Genuit terra editus,
6 Immane monstrum, non hominem mortalem:
7 Sed cruentum vt Gigantem
8 Aduersarium diis.
9 Qui me laqueis *ministram* 545
10 Bromij citò ligabit.
11 Meum *eum* tenet in
12 Domo iam chorearum socium,
13 Abditum in tenebricoso carcere.
14 Vides hæc ô Iouis fili 550
15 Bacche, tuas sacerdotes
16 In certamine necessitatis, *i. in extremo periculo positas?*
17 Veni aureo vultu fulgens, quatiens
18 Thyrsum per Olympum,
19 Et cohibe petulantiam sæui viri. 555

Epodus.

1 Ad Nyssam fortasse ferarum
2 Altricem, thyrsum fers,

2 Θιάσους ὦ Διόνυσ', ἢ
3 Κορυφᾶς Κωρυκίους.
4 Τάχα δ' ἐν ταῖς πολυδένδρεσιν Ολύμπου 560
5 Θαλάμοις, ἐνθά ποτ' Ορ-
6 φεὺς κιθαρίζων
7 Συνάγε δένδρεα Μού-
9 σας, συνάγε θῆρας ἀγρώτας.
10 Μάκαιρ' ὦ Πιερία, 565
11 Σέβεται σ' Εὐῖος.
12 Ἥξει τε χορεύσων
13 Αμα βακχεύμασι.
14 Τον τ' ὠκυρόαν
15 Διαβὰς Αξιὸν 570
16 Εἰλισσομολπάς τε Μαινάδας ἄξει,
17 Λυδίαν δὲ, τὸν τᾶς εὐδαιμονίας
18 Βροτοῖς ὀλβοδοτᾶν, πατέρα τε,
19 Τὸν ἔπλυον εὐῖππον χώραν ὕδασι
20 Καλλίστοισι λιπαίνειν. 575

ΜΟΝΟΣΤΡΟΦΙΚΑ.

διό. Ἰώ, κλύετ' ἐμᾶς, κλύετ' αὐδᾶς.

3 Thiasos *agens, choroſque ducens* ô Dionyſe, aut
4 In Corycio vertice,
5 Aut fortaſſis in Olympi nemoroſis 560
6 Thalamis, vbi quondam
7 Orpheus cithara ludens
8 Congregauit arbores
9 Cantu, congregauit feras ſæuas.
10 O beata Pieria, 565
11 Colit te Bacchus.
12 Et veniet ducturus choros
13 Cum bacchationibus.
14 Et celeriter fluentem
15 Vbi tranſierit Axium, 570
16 Saltantes etiam Mænadas ducet
17 In Lydiam, *ubi traiecerit Axium*, felicitatis
18 Mortalibus largitorem, & parentem,
19 Quem audiui præſtantem equis regionem aquis
20 Limpidiſſimis rigatam impinguare. 575

MONOSTROPHICA.

Bac. Io, audite meam, audite vocem:

Ἰὼ Βάκχαι, ἰὼ Βάκχαι.
χο. Τίς ὅδε; τίς, πόθεν ὁ κέλαδος
Ανά μ' ἐκάλεσεν Εὐίους;
διό. Ἰὼ πάλιν αὐδῶ, 580
Ο Σεμέλας, ὁ Διὸς παῖς.
χο. Ἰὼ ἰὼ δέσποτα, δέσποτα,
Μόλε νεῶ ἡμέτερον εἰς θίασον.
Ω Βρόμιε, Βρόμιε.
Πέδων χθονὸς ἔνοσι πότνια. 585
Α ἄ. τάχα τὰ Πενθέως μέλαθρα
Διαλινάξεται πεσήμασιν.
Ο Διόνυσος ἀνὰ μέλαθρα,
Σέβετέ νιν.
ἡμι. Σέβομεν ὦ. 590
Ιδετε λάινα κίονων ἔμβολα
Διάδρομα τάδε.
Βρόμοις ἀλαλάζεται στέγας ἔσω.
ἡμι. Ἅπτε κεραύνιον αἴθοπα λαμπάδα,
Σύμφλεγε σύμφλεγε δώματα Πενθέως. 595
ἡμι. Α, ἄ. πῦρ οὐ λεύσσεις, οὐδ' αὐγάζῃ

Io Bacchæ, Io Bacchæ.
Cho. Quis hic? quis? Vnde ſonitus hic
Me vocauit Bacchi?
Bac. Io iterum voco, 580
Semeles Iouiſque filius.
Cho. Io io domine, domine,
Venias nunc ad noſtrum chorum,
O Bromie, Bromie.
Solum terræ commotione ſacra *tremit*. 585
A, a. mox Penthei domus
Concutietur ruinis.
Bacchus *eſt* in atriis,
Colite ipſum.
Semi. Colimus, ô. 590
Videte lapideos columnarum cuneos
Hos trementes.
Bromius clamorem edet intra tecta.
Semi. Incende fulmineam flagrantem facem,
Combure, combure domum Penthei. 595
Semi. A, a. Non vides ignem, neque reſpicis

Σεμέλας ἱερὸν ἀμφὶ τάφον,
Αν ποτε κεραυνοβόλῳ
Ελιπε φλόγα Διὸς βεγνῶς;
Δίκετε πεδόσε τεθμερὰ δώματα, 600
Δίκετε Μαινάδες.
Ο γὰρ ἄναξ αὖθ' κάτω τιθεὶς, ἔπεισι
Μέλαθρα τάδε, Διὸς γόνος Διόνυσος.

Τεθραῖοι.

διό. Βάρβαροι γυναῖκες, οὕτως ἐκπεπληγμέναι φόβῳ,
Πρὸς πέδῳ πεπτώκαθ'; ἤθη θ' ὡς ἔοικε Βακχίᾳ 605
Διαλυάξοντος δῶμα Πενθέως, ἀλλ' ἐξανίστατε
Σῶμα, καὶ θαρσεῖτε σάρκας, ἐξαμείψασαι τέθμον.
χο. Ω φάος μέγιστον ἡμῖν ἐξ ἴδας Βακχεύματος,
Ως ἐσεῖδόν σ' ἀσμένως, μονάδι' ἔχουσ' ἐρημίαν.
διό. Εἰς ἀθυμίαν ἀφίκεσθ', ὅτ' εἰκὼ εἰστεπεμπόμην 610
Πενθέως, ὡς εἰς σκοτεινὰς ὀρκάνας πεσούμενος.
χο. Πῶς γὰρ, ἔ τις μοι φύλαξ ἦν, εἰ σὺ συμφορᾶς τύχοις.
Αλλὰ πῶς ἐλεύθερος, οὐδὲς ἀνοσίᾳ τυχών;
διό. Αὐτὸς ἐξέσωσ' ἐμαυτὸν ῥᾳδίως ἄνευ πόνου.
χο. Οὐδέ σου σωφρῶν χεῖρα δεσμοῖσιν ἐν βρόχοις; 615

Circa ſacrum ſepulchrum Semeles,
Quam quondam *Semele* fulmine percuſſa
Reliquit flammam *ex* Iouis tonitruo *manantem?*
Proſternite humi tremulas ædes, 600
Proſternite ô Mænades.
Rex enim accedit, ſurſum deorſum ponens
Hanc domum, Bacchus Iouis filius.

Bacchus.

Barbaræ mulieres, adeóne conſternatæ metu,
Ad ſolum cecidiſtis? gauiſæ eſtis, vt videtur, Baccho 605
Concutiente domum Penthei: ſed tollite
Corpus, & confirmate membra, omiſſo tremore.
Cho. O lumen nobis maximum Bacchici furoris,
Vt libens te vidi, cùm priùs haberem deſertam ſolitudinem.
Ba. Veneratis in deſperationem, quando mittebar, 610
Tanquam caſurus in atrum carcerem Penthei. (accideret.
Cho. Quomodo n. *nõ timuiſſem? nã* nemo mihi dux eſſet, ſi tibi aliquid mali
Sed quomodo liberatus es in virum impium incidens?
Ba. Ipſe meipſum liberaui facilè ſine labore.
Cho. Neque ligauit tuam manum in vinculis? 615

διό. Ταῦτα καὶ καθύβρισ' αὐτόν· ὅτι με δεσμεύειν δοκῶν,
Οὔτ' ἔθιγλ, οὔθ' ἥψαθ' ἡμᾶς, ἐλπίσι δ' ἐβόσκετο.
Πρὸς φάτναις ἧ ταῦρον εὗρον, ἔνθ' κατεῖρξ' ἡμᾶς ἄγων,
Τάδε πεῖ βρόχοις ἔβαλε γίνασι, καὶ γονάτων ποδῶν,
Θυμὸν ἐκπνέων, ἰδρῶτα σώματος ῥυέν ἄπο, 620
Χείλεσι δι' ὀδόντας. πλησίον δ' ἐγὼ παρὼν,
Ἡσυχος θάσσων, ἔλεσσον. ἐν ᾗ τάδε τῷ χρόνῳ,
Αντετίναξ' ἐλθὼν ὁ Βάκχος δῶμα, κὴ μητρὸς τάφῳ
Πῦρ ἀνῆψ'. ὁδ' ὡς ἐσεῖδε, δώματ' αἴθεσθαι δοκῶν,
Ηἴστ' ἐκεῖσε, κἄτ' ἐκεῖσε, δμωσὶν Αγελῶν φέρειν 625
Εννέπων. ἅπας δ' ἐν ἔργῳ δοῦλος ἦν μάτην πονῶν.
Διαμεθεὶς ἧ τόνδε μόχθον, ὡς ἐμοῦ πεφυγότος,
Ιεται ξίφος κελαινὸν ἁρπάσας δόμων ἔσω.
Κἄθ' ὁ Βρόμιος, ὡς ἔμοιγε φαίνεται, δόξαν λέγω,
Φῶς ἐποίησε κατ' αὐλῶ. ὁ δ' ὅπῃ τεθ' ὡρμημένος, 630
Ηἴστε, κἀκέντει φαεννὸν, ὡς σφάζων ἐμέ.
Πρὸς ἧ τοῖς γ' ἀπῷ τῷ δ' ἄλλα Βάκχιος λυμαίνεται,
Δῶμά τ' ἔρρηξε χαμάζε. σωτηρίαν δ' ἄπαν
Πικρὸν ἔπεις ἰδόντι δεσμοὶ τοὶς ἐμοί. κέπτα δ' ὕπο
Διαμεθεὶς ξίφος, παρεῖται. πρὸς θεὸν γὰρ, ὢν ἀνὴρ, 635

Ba. In his etiam eluſi eum, quia ligare me putans,
Neque attigit, neque ligauit nos, ſed paſcebatur *inani* ſpe.
Inueniens enim taurum ad præſepia vbi concluſit nos ductos,
Huic iniecit laqueos ad genua & vngulas pedum,
Iracundiam ſpirans, & ſudorem à corpore ſtillans, 620
Labris dans dentes, *labra dentibus mordens*: ego verò propè ſtans, *&*
Quietus ſedens ſpectabam. interea verò temporis
Concuſſit veniens Bacchus domum, & *in* matris ſepulcro
Ignem accendit: hic verò vt vidit *hoc*, domum ardere putans,
Saltabat huc & illuc, famulis aquam ferre 625
Imperans, omnes autẽ ſerui in opere erant occupati fruſtra laborãtes:
Omittens verò hunc laborem, tanquam me elapſo,
Fertur gladium atrum rapiens intra domum.
Deinde Bromius (dico autem vt mihi viſum eſt)
Fecit igneum ſpectrum in aula, in quod ruens Pentheus, 630
Saltabat, & *ſpectrum* ſplendens verberabat, tanquam me iugulans.
Præter verò hæc *mala*, ipſum Bacchus his etiam affligit.
Domum enim diſruptam deiecit humi, totáque contrita eſt *ipſi*
Acerbiſſima ſpectanti vincula mea. præ defatigatione verò
Dimiſſo gladio, ſolutus lãguet. Aduerſus Deũ enim *ipſe* exiſtẽs homo,

Εἰς μάχλω ἐλθεῖν ἐτόλμ'. ἥσυχος δ' ἐκ Βάκχας ἄγων
Δωμάτων, ἥκω πρὸς ὑμᾶς, Πενθέως ἀφροντίσας.
Ὡς δέ μοι δοκεῖ (ψοφεῖ γοῦν ἀρβύλη δόμων ἔσω)
Εἰς προνώπι' αὐτίχ' ἥξει. τί ποτ' ἆρ' ἐκ τούτων ἐρεῖ;
Ῥᾳδίως γὰρ αὐτὸν οἴσω, κἂν πνέων ἔλθῃ μέγα. 640
»Πρὸς σοφὸν γὰρ ἀνδρὸς, ἀσκεῖν σώφρονα δυσοργησίαν.

ΙΑΜΒΟΙ.

πεν. Πέπονθα δεινά. Δμῳὰ φεύγει μ' ὁ ξένος,
Ὃς ἄρτι δεσμοῖς εἰς κατεπαγκασμένος.
Εα, ἔα. ὁ δ' ἐστὶν ἀνήρ. τί τάδε; πῶς προνώπιος
Φαίνῃ πρὸς οἴκοις τοῖς ἐμοῖς, ἔξω βεβώς; 645
διό. Στῆσον πόδ', ὀργῇ δ' ὑπόθες ἥσυχον πόδα.
πεν. Πόθεν σὺ δεσμὰ Δμῳφυγὼν ἔξω περᾷς;
διό. Οὐκ εἶπον; οὐκ ἤκουσας ὅτι λύσῃ μέ τις;
πεν. Τίς; τοῖς λόγοις γὰρ εἰς φέρεις καινοὺς ἀεί.
διό. Ὃς τὼ πλούτου ἄμπελον φύει βροτοῖς. 650
πεν. Ὠνείδισας δὴ τοῦτο Διονύσῳ καλόν.
διό. Κλεῖειν κελεύω πάντα πύργον ἐν κύκλῳ.
πεν. Τί δ'; οὐχ ὑπερβαίνουσι γὰρ τεῖχη θεοί;
διό. Σοφὸς, σοφὸς εἶ, πλὴν ἃ δεῖ σ' εἶ σοφόν.

In pugnam venire auſus erat. Ego verò placidè Bacchas ducens è
Domo, venio ad vos, Pentheum non curans.
Vt autem mihi videtur (ſtrepit enim ſolea in ædibus)
Ad veſtibulum mox veniet. quídnam propter iſta dicet?
Facilè enim ipſum feram, licet *iram* valde ſpirans venerit. 640
»Sapientis enim viri *eſt*, exercere moderatam iracundiam.

Pentheus.

Atrocia ſum paſſus. effugit hoſpes mihi,
Qui modò vinculis erat conſtrictus.
Eia, eia, hic eſt ille vir. quid hoc rei eſt? quomodo ante veſtibulum
Conſpicieris ad ædes meas, foras egreſſus? 645
Bac. Siſte pedem, & quietum pedem iræ ſubiice.
Pen. Vnde tu excuſſis vinculis foras egreſſus es?
Bac. Nonne dixi? nónne audiuiſti, quòd eſſet ſoluturus me aliquis?
Pen. Quis? ſemper enim adfers nouos ſermones.
Bac. Qui gignit fœcundam vitem hominibus. 650
Pen. Falſo iam tribuiſti hoc *bonum* præclarum Dionyſo.
Bac. Claudere iubeo omnes turres circumcirca.
Pen. Quid verò? an non tranſcendunt muros dij?
Bac. Sapiens ſapiens es, præterquam *in iis, in* quibus oportebat te ſapere.

πεν. Ἃ δεῖ μάλιστα, τοῦτ' ἐγὼ γ' ἔφυν σοφός. 655
διό. Κείνου δ' ἀκούσας πρῶτα τοὺς λόγους μάθε,
Ὃς ἐξ ὄρους πάρεστιν ἀγγελῶν τί σοι.
Ἡμεῖς δέ σοι μενοῦμεν, οὐ φεύξοῦμεθα.
ἄγγ. Πενθεῦ, κρατυνῶν τῆσδε Θηβαίας χθονὸς,
Ἥκω, Κιθαιρῶν' ἐκλιπὼν, ἵν' ἀεί ποτε 660
Λευκῆς χιόνος αἰνεῖται βολαί.
πεν. Ἥκεις δ' ὁποίαν πρεσπιθεὶς ἀπεδίω λόγου;
ἄγγ. Βάκχας πτυιάδας εἰσιδὼν, αἳ τῆσδε γῆς
Οἴστρῳ σιλευκὸν πῶλον ἐξηκόνισαν,
Ἥκω φράσαι σοι τῇ πόλει τε κἀμοὶ ἄναξ, 665
Ὡς δεινὰ δρᾶσι, θαυμάτων τε κρείσσονα.
Θέλω δ' ἀκοῦσαι, πότερα σοι παῤῥησίᾳ
Φράσω τἀκεῖθεν, ἢ λόγον σειλώμεθα;
Τὸ γὰρ τάχος σου τῆς φρενῶν δέδοικ' ἄναξ,
Καὶ τὸ ξύθυμον, τὸ βασιλικὸν λίαν. 670
πεν. Λέγ' ὡς ἀθῶος ἐξ ἐμοῦ πάντως ἔσῃ.
,, Τοῖς γὰρ δικαίοις οὐχὶ θυμοῦσθαι χρεών.
Ὅσῳ δ' ἂν εἴπῃς δεινότερα Βακχῶν πέρι,
Τοσῷδε μᾶλλον τὸν ὑποθέντα τέχνας

Pen. In quibus maximè opus eſt, *in* iis ego ſum ſapiens. 655
Bac. Iſtius verò ſermones audiens primùm diſce,
Qui ex monte adeſt aliquid nunciaturus tibi:
Nos verò hîc manebimus, nec fugiemus.
Nun. Pentheu, Rex huius Thebanæ terræ,
Venio relinquens Citharonem, vbi nunquam 660
Liqueſcunt ſacri cumuli candidæ niuis.
Pen. Quid verò ſeriæ rei nunciatum veniſti?
Nun. Ego, qui conſpexi Bacchas furentes, quæ ex hac terra
Oeſtris *percitæ* extulerunt candidum pedem,
Venio cupiens nunciare tibi, & vrbi, ô Rex, 665
Quàm dira faciant, & miraculum ſuperantia.
Sed cupio audire vtrum tibi liberè
Dicam res illic geſtas, an ſermonem contrahere debeamus.
Metuo enim celeritatem animi tui, ô Rex,
Et iracundiam, & mores nimiùm tyrannicos. 670
Pen. Dicito, quia quod ad me attinet, prorſus eris ſine pœna,
»Iuſtis enim non eſt iraſcendum.
Quo autem dixeris atrociora de Bacchis,
Tanto magis hunc, qui miniſtrauit artes

Γυναιξὶ τόνδε, τῇ δίκῃ θεοθήσομεν. 675
ἄγγ. Αγελαῖαι μὲν βοσκήματ' ἄρτι πρὸς λέπας
Μόχων ὑπεξήκειζον, ἡνίκ' ἥλιος
Ακτῖνας ἐξίησι θερμαίνων χθόνα.
Ορῶ δ' Θιάσους τρεῖς γυναικείων χορῶν,
Ων ἦρχ', ἑνὸς μὲν, Αὐτονόη τῇ δ' δευτέρου, 680
Μήτηρ Αγαυὴ σή, τρίτου δ' Ινὼ χορεῦ.
Εὕδουν δ' πᾶσαι, σώμασι παρειμέναι.
Αἱ μὲν πρὸς ἐλάτης νωτ' ἐρείσασαι φόβῃ,
Αἱ δ' ἐν δρυὸς φύλλοισι πρὸς πέδον κάρα
Εἰκῇ βαλοῦσαι σωφρόνως, οὐχ ὡς σὺ φῄς 685
Οἰνωμέναις κρατεῖ, καὶ λωτῷ ψόφῳ,
Θηρᾶν καθ' ὕλας Κύπριν ἠρρενωμέναις.
Η σὴ δ' μήτηρ, ὠλόλυξεν ἐν μέσαις
Στασιώτισι βάκχαις, ὅτ' ὕπνου κινεῖν δέμας,
Μυκήματ' ὡς ἤκουσε κερατόφορον βοῶν. 690
Αἱ δ' ἀποβαλοῦσαι θαλερὸν ὀμμάτων ὕπνον,
Ανῆξαν ὀρθαὶ θαῦμ' ἰδεῖν εὐκοσμίας,
Νέαι, παλαιαὶ, παρθένοι τε, κἄζυγες.
Καὶ πρῶτα μὲν καθεῖσαν εἰς ὤμους κόμας,

Mulieribus, obiiciemus pœnæ. 675
Nun. Gregariæ quidem pecudes, iam ad montis verticem
Iuuencorum summum euadebant, quum sol
Radios emittebat calefaciens terram:
Video autem tres cœtus muliebrium chororum,
Quibus præerat, vni quidem, Autonoe, alteri verò, 680
Agaue mater tua, tertio verò choro *præerat* Ino.
Dormiebant verò omnes corporibus solutæ.
Aliæ quidem inclinantes tergum ad frondes abietis,
Aliæ verò in foliis quercus ad solum caput
Casu ponentes modestè: non, vt tu ais, 685
Ebrias poculo, & strepitu tibiæ,
Venari Venerem in syluis incitatas amore marium.
Tua verò mater inter medias vlulauit
Stans Bacchas, ex somno vt excitarent corpus,
Postquam audiuit mugitum cornigerorum boum. 690
Hæ verò abstergentes humidum ab oculis somnum,
Surrexerunt erectæ, visu miraculum modestiæ,
Iuuenes, anus, virgines, & innuptæ.
Et primùm quidem demiserunt comas in humeros,

Νεβρίδας τ' ἀνεζείλαντ', ὅσαισιν ἁμμάτων 695
Σιώδεσμ' ἐλέλυτο, καὶ κατεστίκτους δορὰς
Οφεσι κατεζώσαντο λιχμάδσιν γένυν.
Αἱ δ' ἀγκάλαισι δορκάδ', ἢ σκύμνους λύκων
Αγρίους ἔχουσαι, λευκὸν ἐδίδοσαν γάλα,
Οσαις νεοτόκοις μαζὸς ἔτι παρειμένος ἦν, 700
Βρέφη λιπούσαις. δῆτα δ' ἔθεντο κισσίνοις
Στεφάνοις, δρυός τε, μιλακός τ' ἀνθεσφόρου.
Θύρσον δέ τις λαβοῦσ', ἔπαισεν εἰς πέτραν,
Οθεν δροσώδης ὕδατος ἐκπηδᾷ νοτίς.
Αλλη δ' νάρθηκ' εἰς πέδον καθῆκε γῆς, 705
Καὶ τῇδε κρήνην ἐξανῆκ' οἴνου θεός.
Οσαις δ' λευκοῦ πώματος πόθος παρῆν,
Ακροισι δακτύλοισι διαμάσσαι χθόνα,
Γάλακτος ἐσμοὺς εἶχον. ἐκ δ' κισσίνων
Θύρσων γλυκεῖαι μέλιτος ἔσταζον δρόσοι. 710
Ωστ' εἰ παρῆσθα, τὸν θεὸν, τὸν νῦν ψέγῃς,
Εὐχαῖσιν αὖ μετῆλθες, εἰσιδὼν τάδε.
Ξυνήλθομεν δ' βουκόλοι, καὶ ποιμένες,
Κοινὰς λόγων δώσοντες ἀλλήλοις ἔριν,

Et induerunt ceruinas pelles, quibus nodorum 695
Vinculum solutum erat, & maculosas pelles (*cinxerunt.*
Serpentibus cinxerunt, *ad* lambentem genam, *i. serpentium lambenti genæ*
Aliæ verò in vlnis capream, aut catulos luporum
Feros gestantes, dabant candidum lac.
Quibuscũque propter recẽs puerperiũ, mãma adhuc erat turgida; 700
Infantibus *domi* relictis, & imposuerunt *sibi* hederaceas
Coronas, & quernas, & ex smilace florida.
Quædam verò thyrso correpto, percussit petram,
Vnde roscidus aquæ prosiluit humor.
Alia verò ferulam in terræ solum demisit, 705
Et hac parte emisit deus fontem vini.
Quibus verò desiderium candidi potus, *i. lactis*, aderat,
Summis digitis diuidentes terram,
Habebant copiam lactis, ex hederaceis verò
Thyrsis stillabant flaui mellis humores: 710
Ita, vt si affuisses, deum, quem nunc vituperas,
Votis aggressus esses, aspiciens hæc.
Conuenimus verò bubulci, & pastores ouium,
Communiũ verborũ cõtentionẽ inter nos excitaturi, *i. simul disputaturi*,

Ὡς δεινὰ δρῶσι, θαυμάτων τ' ἐπάξια. 715
Καί τις πλανὴς κατ' ἄγυ, καὶ τρίβων λόγων,
Ἔλεξεν εἰς ἅπαντας ὡς εὐμενὰς πλάκας
Ναίοντες ὀρέων, θέλετε θηρασώμεθα
Πενθέως Ἀγαυὴν μητέρ' ἐκ βακχευμάτων,
Χάριν τ' ἀνακτι θῶμεν; ὃ δ' ἡμῖν λέγων 720
Ἔδοξε, θάμνων δ' ἐλλοχίζομεν φόβαις,
Κρύψαντες αὐτοί. αἱ δ' τὴν τεταγμένην
Ὥραν ἐκίνουν θύρσον εἰς βακχεύματα,
Ἰακχον ἀθροῦσαι στόμασι, τὸν Διὸς γόνον
Βρόμιον καλοῦσαι· πᾶν δ' συνεβάκχευσ' ὄρος. 725
Καὶ θῆρες· οὐδὲν δ' ἦν ἀκίνητον δρόμῳ.
Κύρει δ' Ἀγαυὴ πλησίον θρώσκουσά μου.
Κἀγὼ ἐξηνεπήδησ', ὡς συναρπάσαι θέλων.
Λόχμην κενώσας ἔνθ' ἐκρυπτόμεν δέμας.
Ἡ δ' ἀνεβόησεν, ὦ δρομάδες ἐμαὶ κύνες, 730
Θηρώμεθ' ἀνδρῶν τῷδε δ' ὑπ' ἀλλ' ἕπεσθέ μοι,
Ἕπεσθε, θύρσους δι' χερῶν ὡπλισμένοι.
Ἡμεῖς μὲν οὖν φεύγοντες, ἐξηλύξαμεν
Βακχῶν παραγμόν. αἱ δ', νεμομέναις χλόην

Quòd horrenda facerent, & miraculis digna. 715
Et quidnam impostor per vrbem, & peritus artifex dicendi,
Dixit ad omnes: O qui sacra iuga
Montium habitatis, vultis captam reducamus
Agauen matrem Penthei ex bacchationibus,
Rémque gratam regi faciamus? bene autem nobis dicere 720
Visus est. arbustorum igitur in frondibus insidias collocauimus,
Occultatis nobis ipsis. Illæ verò constituta
Hora iactabant thyrsum ad Bacchanalia,
Iacchum pleno ore, Iouis filium
Bromium inuocantes: totúsque mons simul bacchabatur, 725
Et *omnes* feræ: nihil autem erat immotum cursu.
Agave verò saltabat prope me,
Ego verò prosilui, *eam* corripere volens,
Fruticetum relinquens, vbi occultabamus corpus.
Illa verò exclamauit, O celeres meæ canes, 730
Captamur ab istis viris. quare sequimini me,
Sequimini, thyrsis manibus armatæ.
Nos itaque fugientes, declinauimus
Lacerationem Baccharum. Ipsæ verò, pascentes herbam.

Μόχοις ἐπῆλθον χθονὸς ἀσιδήρου μέτα. 735
Καὶ τὼ μὲν αὖ πεσοῦσ' εὐθηλον πόριν
Μυκωμένω ἔχουσιν ἐν χεροῖν δίκα.
Ἄλλαι δ' ἐλάμβανον διεφόρουν παραράγμασι.
Εἶδες δ' ἂν ἢ πλευρὰν, ἢ διχηλὸν ἔμβασιν
Ῥιπτόμενον' ἄνω καὶ κάτω. κρεμαστὰ δ' 740
Ἐσταζ' ὑπ' ἐλάτας ἀναπεφυρμένα αἵματι.
Ταῦροι δ' ὑβρισταὶ, κεὶς κέρας θυμούμενοι
Τοπεσόθεν, ἐσφάλλοντο πεδὸς γαῖαν δέμας,
Μυραισι χερῶν ἀγόμενοι νεανίδων.
Θᾶσσον δ' διεφορεῦτο σαρκὸς ἔνδυτα, 745
Ἢ σὺ ξυνάψαις βλέφαρα βασιλείοις κόραις.
Χωροῦσι δ' ὥστ' ὄρνιθες ἀρθεῖσαι δρόμῳ
Πεδίων ὑπὸ πάσης, αἳ παρ' Ἀισωποῦ ῥοαῖς
Εὔκαρπον ἐκβάλλουσι Θηβαῖον σπόριν.
Ὑσίας τ' ἐρυθρὰς, αἳ Κιθαιρῶν τε λέπας 750
Νέρθεν κατῳκήκασιν. ὥστε πολέμιοι
Ἐπιπεσοῦσαι, πάντ' ἄνω τε καὶ κάτω
Διέφερον, ἥρπαζον μὲν ἐκ δόμων τέκνα.
Ὁπόσα δ' ἐπ' ὤμοις ἔθεσαν, οὐ δεσμοῖς ὑπο

Vitulos inuaserunt cum manu non armata ferro. 735
Et aliam quidem *Baccham* vidisses pinguem iuuencam
Mugientem tenere in manibus ad pœnam, *uel, iure belli tenere.*
Aliæ verò vaccas distrahebant lacerationibus.
Vidisses autem aut latus, aut pedem bifidum
Iaci sursum & deorsum: pendentia verò *frusta* 740
Stillabant sub abietibus commista sanguine:
Tauri verò feroces, & ob iram cornu minaces
Ante sternebantur corporibus ad terram,
Impulsi innumeris manibus puellarum:
Citius verò distrahebantur carnis tegumenta, *i. tergora,* 745
Quàm tu committeres, *claudereſque* palpebras regiis pupillis.
Feruntur autem vt aues in aerem sublatæ cursu
Camporum in planiciem, quæ ad AEsopi fluenta
Frugiferam emittit Thebanam segetem,
Et *ad* Hysias rubras, quæ sub Cithæronis iugo 750
Infra habitant, tanquam hostes
Irruentes, omnia sursum atque deorsum
Dissipauerunt, rapuerunt etiam ex ædibus liberos.
Quæcunque verò humeris imposuerunt, vel sine vinculis

Universidad de Deusto Biblioteca

Περστίχετ', οὐδ' ἔπιπτεν εἰς μέλαν πέδον, 755
Οὐ χαλκὸς, οὐ σίδηρος. ὅπῃ δ' βοτρύχοις
Πῦρ ἔφερον, οὐδ' ἐκαίετ'. οἱ δ' ὀργῆς ὕπο,
Εἰς ὅπλ' ἐχώρουν, φερόμενοι Βακχῶν ὕπο.
Οὗπερ τὸ δεινὸν ὦ ἄναξ ἐθαμβεῖν ἦν ἰδεῖν.
Τῶν μὲν γὰρ ἄχ ἥμασε λογχωτὸν βέλος, 760
Κεῖναι δ' θύρσους ἐξαιεῖσαι χερῶν,
Ἐτραυμάτιζον, κἀπενώτιζον φυγῇ
Γυναῖκες ἄνδρας, οὐκ ἄνευ θεοῦ τινος.
Πάλιν δ' ἐχώρουν ὅθεν ἐκίνησαν πόδα
Κρουάμενοι ἐπ' αὐτῆς, ἃς ἀνῆκ' αὐτῆς θεός. 765
Νίψαντο δ' αἷμα, σαγόνα δ' ὀφεῶν πυρηνίδων
Γλῶσσῃ δράκοντος ἐξεφαίδρυνον χερός.
Τὸν δαίμον' οὖν τόνδ', ὅστις ἐς' ὦ δέσποτα,
Δέχου πόλει τῇδ'. ὡς τἄλλ' ἐστὶν μέγας,
Κἀκεῖνό φασιν αὐτὸν, ὡς ἐγὼ κλύω, 770
Τοῦ παυσίλυπον ἄμπελον δοῦναι βροτοῖς.
» Οἴνου δὲ μηκέτ' ὄντος, οὐκ ἔστιν Κύπρις,
» Οὐδ' ἄλλο τερπνὸν οὐδὲν ἀνθρώποις ἔτι.
χο. Ταρβῶ μὲν εἰπεῖν τοῖς λόγοις ἐλευθέροις,

Adhærebant: neque cadebant in nigram terram, 755
Non æs, non ferrum. In capillis verò
Ignem ferebant, neque *tamen* vrebantur. Isti verò præ ira,
Ad arma venerunt à Bacchis agitati.
Vbi quidem erat videre spectaculum dirum, ô rex.
Horũ enim *uirorum* nullũ cuspide munitũ telũ *Bacchas* cruentabat. 760
Illæ verò thyrsos emittentes manibus,
Vulnerabant, & terga fugę dare cogebant
Fœminæ viros, non sine Deorum aliquo *numine*
Rursus verò iuerunt *eò*, vnde mouerant pedem,
Ad fontes ipsos, quos emisit ipsis Deus: 765
Abluerunt autem sanguinem, & guttas ex genis
Lingua serpentis abstergebant à corpore.
Deum igitur hunc, quisquis est, ô domine,
Recipe in istam ciuitatem, quia & *in* reliquis magnus est,
Et illud aiunt ipsum, vt ego audio, *præstitisse scilicet*, 770
Curarum sedatricem vitem dedisse mortalibus.
» Vino enim sublato, non est Venus,
» Neque vlla alia voluptas hominibus amplius.
Cho. Metuo quidem verba libera dicere

Ἐς τὸν τύραννον, ἀλλ' ὅμως εἰρήσεται. 775
Διόνυσος ἥττων οὐδενὸς θεῶν ἔφυ.
πεν. Ἤδη τόδ' ἐγγὺς ὥστε πῦρ ἐφάπτεται
Θρέμμα Βακχῶν, ψόγος ἐς Ἕλλησας μέγας.
Ἀλλ' οὐκ ἀναβάλλειν δεῖ. στεῖχ' ἐπ' Ἠλέκτρας ἰὼν
Πύλας, κέλευε πάντας ἀσπιδηφόρους, 780
Ἵππων τ' ἀπαντᾶν ταχυπόδων ἐπιβάτας,
Πέλτας θ' ὅσοι πάλλουσι, καὶ τόξων χερὶ
Ψάλλουσι νευρὰς ὡς ὁπισταπτώσομεν
Βάκχαισιν. οὐ γὰρ, ἀλλ' ὑπερβάλλει τάδε,
Εἰ τοῖς γυναικῶν πησόμεθ' ἃ πάσχομεν. 785
ἄγγ. Πείθῃ μὲν οὐδὲν τῷ ἐμῷ λόγῳ κλύων
Πενθεῦ. κακῶς δὲ τοῖς σέθεν πάσχων ὅμως
Οὐ φημι χρῆναί σ' ὅπλ' ἐπαίρεσθαι θεῷ,
Ἀλλ' ἡσυχάζειν. Βρόμιος οὐκ ἀνέξεται
Κινούντα Βάκχας θύιον ὀρῶν ἄπο. 790
πεν. Οὐ μὴ φρενώσῃς μ', ἀλλὰ δέσμιος φυγὼν,
Σώσῃ τόδ', ἤ σοι πάλιν ἀναστρέψω δίκην.
ἄγγ. Θύοιμι' ἂν αὐτῷ μᾶλλον, ἢ θυμούμενος,
,, Πρὸς κέντρα λακτίζοιμι θνητὸς ὢν θεῷ.

Ad tyrannum, sed tamen *hæc* dicentur: 775
Bacchus inferior nullo deorum est.
Pen. Iam propè sicut ignis incenditur hæc
Baccharum petulantia, ingens dedecus inter Græcos.
Quare non cunctandum est. Vade ad Electras
Portas, *&* iube omnes scutatos, 780
Equorúmque velocipedum conscensores obuiam *mihi* venire,
Et quotquot vibrant peltas, & manu arcuum
Pulsant neruos, vt bellum inferamus
Bacchis. Nam alioqui *modum* superabunt hæc *mala*,
Si à mulieribus patiamur, quæ patimur. 785
Nun. Nihil quidem obtemperas, audiens meos sermones,
Pentheu. malè verò à te quamuis tracter, tamen
Dico te non debere arma inferre deo,
Sed quiescere: Bromius *enim* non patietur
Te pellere Bacchas ab Euiis, *sacrisque* montibus. 790
Pen. Nequaquam me castigabis: sed vinctus, *aut* elapsus fuga,
Seruabis hoc *tuum corpus*, aut aliâs infligam tibi pœnam.
Nun. Potius illi sacrificarem, quàm furens
» Calcitrarem aduersus stimulum dei ipse mortalis existens.

Universidad de Deusto Biblioteca

πεν. Θήσω φόνον γε θῆλυ, ὥσπερ ἄξιον, 795
Πολὺ παράξας ἐν Κιθαιρῶνος πτυχαῖς.
Φεύξεισθε πάντες καὶ τόδ' αἰσχρὸν, ἀσπίδας
Θύρσοισι Βακχᾶν ἐκτρέπειν χαλκηλάτους.
ἄγγ. Ἀπόρως γε τῷδε συμπεπλέγμεθα ξένῳ,
Ὡς οὔτε πάσχων, οὔτε δρῶν σιγήσεται, 800
Ὅταν ἔτ' ὄντ' ἐν δεσμοῖς κατασήσωμεν τάδε.
πεν. Τί δρῶντα, δουλεύοντα δουλείαις ἐμαῖς;
ἄγγ. Ἐγὼ γυναῖκας δεῦρ' ὅπλων ἄξω δίχα.
πεν. Οἴμοι. τόδ' ἤδη δόλιον εἰς με μηχανᾷ.
ἄγγ. Ποῖόν τι; σώσοιμί σ' εἰ θέλω τέχναις ἐμαῖς. 805
πεν. Ξυνέσταθε κοινῇ τόδ', ἵνα βακχεύητ' ἀεί.
ἄγγ. Καὶ μὴν ξυνεστάμεθα, τοῦτο γ' ὄντι, τῷ θεῷ.
πεν. Ἐκφέρετέ μοι δεῦρ' ὅπλα. σὺ δ', παῦσαι λέγων.
ἄγγ. Ἃ βούλει σφ' ἐν ὄρεσι συγκαθημένας ἰδεῖν;
πεν. Μάλιστα, μυρίον γε δοὺς χρυσοῦ σαθμόν. 810
ἄγγ. Τί δ' εἰς ἔρωτα τοῦδε πέπτωκας μέγαν;
πεν. Λυπροῦς νιν εἰσίδοιμ' ἂν ἐξοινωμένας.
ἄγγ. Ὁμως δ' ἴδοις ἂν ἡδέως· ἃ σοι πικρά;
πεν. Σάφ' ἴσθι, σιγῇ τοῦτ' ἐλάσεις καθήμενος.

Pen. Faciam cædem fœmineam, vt meritæ ſunt, 795
Multam, turbans *eas* in Cithæronis iugis.
Fugietis omnes. hoc enim *eſſet* turpe, ſcuta
AEnea retundi thyrſis Baccharum.
Nun. Negotium habemus cum hoc intractabili hoſpite,
Qui neque patiens, neque agens quieſcet: 800
Quandoquidem adhuc iſta rectè componi poſſunt.
Pen. Quid faciendo? an ſeruiendo ſeruitiis meis?
Nun. Ego mulieres huc adducam ſine armis.
Pen. Hei mihi. Rem hanc doloſam iam in me machinaris.
Nun. Quamnam? ſi te ſeruare cupio meis artibus? 805
Pen. Ex compoſito communiter hæc feciſtis, vt bacchemini ſemper.
Nun. Pactus quidem ſum, cum deo nimirum.
Pen. Efferte mihi huc arma, tu verò deſine loqui.
Nun. Vis ipſas in montibus vnà ſedentes videre?
Pen. Maximè, dans magnum auri pondus. 810
Nun. Quomodo verò incidiſti in huius *rei* magnum deſiderium?
Pen. Miſerè ipſas videre cupio vino lymphatas.
Nun. An igitur videre cupis libenter, quæ tibi moleſta *erunt*?
Pen. Planè ſcias, *eas videre cupio*, tacitè ſedens ſub abietibus.

ἄγγ. Ἀλλ' ἐξιχνεύσουσί σε κἂν θέλῃς λάθρᾳ. 815
πεν. Ἀλλ' ἐμφανῶς. καλῶς γὰρ εἶπας τόδε.
ἄγγ. Ἄγωμεν οὖν σε, κἀπιχωρήσῃς ὁδῷ.
πεν. Ἄγ' ὡς τάχιστα, τῷ χρόνου δέ σ' ἐφθονῶ.
ἄγγ. Στεῖλαί νιν ἀμφὶ χρωτὶ βυσσίνοις πέπλοις.
πεν. Τί δὴ τόδ' εἰς γυναῖκας ἐξ ἀνδρὸς τελῶ; 820
ἄγγ. Μή σε κτάνωσιν. λῷον αἰνῇ ὀφθεῖς ὀκεῖ.
πεν. Εὖ γ' εἶπας αὐτό. καί τις εἶ πάλαι σοφός.
ἄγγ. Διόνυσος ἡμᾶς ἐξεμούσωσεν τάδε.
πεν. Πῶς οὖν γένοιτ' ἂν ἃ σύ μ' ἐνουθετεῖς καλῶς;
ἄγγ. Ἐγὼ στελῶ σε δωμάτων ἔσω μολών. 825
πεν. Τίνα στολήν, ἢ θῆλυς; ἀλλ' αἰδώς μ' ἔχει.
ἄγγ. Οὐκέτι θεατὴς Μαινάδων τεθυμος εἶ.
πεν. Στολὴν δὴ τίνα φῂς ἀμφὶ χρῶτ' ἐμὸν βαλεῖν;
ἄγγ. Κόμην μὲν ὑπὲρ σῷ κρατὶ τανανὸν ἐκπενῶ.
πεν. Τὸ δεύτερον δὴ σχῆμα τῷ κόσμου τί μοι; 830
ἄγγ. Πέπλοι ποδήρεις ὑπὲρ κάρα δ' ἔσται μίτρα.
πεν. Ἢ καί τι πρὸς τοῖσδ' ἄλλο προσθήσεις ἐμοί;
ἄγγ. Θύρσον τε χειρὶ, καὶ νεβρῶν στικτὸν δέρας.
πεν. Οὐκ ἂν δυναίμην θῆλυν ἐνδῦναι στολήν.

Nun. Verùm inueſtigabunt te, etiamſi velis clam *illas intueri*. 815
Pen. Ergo palam *eas intuebor*. rectè enim hoc dixiſti.
Nun. Ducemus igitur te: & aggredietis viam.
Pen. Duc quàm celerrimè: temporis enim *cauſa* tibi non inuideo
Nun. Compone igitur circa corpus, *i. indue*, byſſinas veſtes.
Pen. Cur verò *corpus* hoc in mulieres ex viro conuertã? *cur ex uiro mulier fiam?*
Nun. Ne te interficiant, ſi vir ibi videaris.
Pen. Rectè hoc dixiſti: es autem quidam *uir* iampridem ſapiens.
Nun. Bacchus non docuit hæc.
Pen. Quomodo igitur fient iſta, quæ tu me mones rectè?
Nun. Ego ornabo te vadens intra domum. 825
Pen. Quo ornatu? an fœmineo: ſed pudet me. *(cupis alacriter.*
Nun. Non amplius ſpectator Mænadũ alacer es, *Bacchas haud amplius ſpectare*
Pen. Quem igitur ornatum ais te iniecturum eſſe meo corpori?
Nun. Prolixam quidem comam in capite tuo extendam.
Pen. Secunda verò ſpecies ornatus quænam *erit* mihi? 830
Nun. Pepli talares, & ſupra caput erit mitra.
Pen. An præter hæc etiam aliquid aliud addes mihi?
Nun. Thyrſum manibus, & maculoſam hinnuli pellem.
Pen. Non poſſem fœmineam induere veſtem.

Universidad de Deusto Biblioteca

ἀγγ. Αλλ' αἷμα θήσῃς, συμβαλὼν Βάκχαις μάχῃ. 835
πεν. Ορθῶς μολεῖν χρὴ πρῶτον εἰς κατασκοπήν.
ἀγγ. Σοφώτερον γοῦν, ἢ κακοῖς θηρᾶν κακά.
πεν. Καὶ πῶς δ' ἄστεως εἶμι, Καδμείους λαθών;
ἀγγ. Οδοὺς ἐρήμους ἡμῖν. ἐγὼ δ' ἡγήσομαι.
πεν. Πᾶν κρᾶτιστον, ὥστε μὴ γελᾶν Βάκχας, ἐμοί. 840
ἀγγ. Ελθόντ' ἐς οἴκους, αὖ δοκῶ, βουλεύσομεν.
πεν. Εξεστι πάντη, τοῦ' ἐμὸν εὐπρεπὲς πάρα.
ἀγγ. Στείχοιμ' ἄν. ἢ γὰρ ὅπλ' ἔχων πορεύσομαι,
Η τοῖσι σοῖσι πείσομαι βουλεύμασιν.
διό. Ηξει ὁ Βάκχας, ὃ θανὼν, δώσει δίκας. 845
Γυναῖκες, αἰὴρ εἰς βόλον καθίσταται.
Διόνυσε, νῦν ἔργον. ἐγὼ δ' εἰ πρέσσω.
Τιμώμεθ' αὐτόν. πρῶτα δ' ἔκστησον φρενῶν,
Ενεὶς ἐλαφρὰν λύσσαν. ὡς φρονῶν μὲν οὔ,
Οὐ μὴ θελήσῃ θῆλυν ἐνδῦναι στολήν. 850
Εξω δ' ἐλαύνων τὸ φρονεῖν ἐκλύσεται.
Χρῄζω δέ νιν γέλωτα Θηβαίοις ὄφλειν,
Γυναικόμορφον ἀγόμενον δι' ἄστεως,
Εκ τῆς ἀπειλῆς τῆς πρὶν αἷς δεινὸς ἦν.

Nun. Sed ſanguinem effundes, committens prœlium cum Bacchis. 835
Pen. Prudenter primùm ad *rei* explorationem oportet ire.
Nun. Conſultius profectò *fuerit hoc*, quàm malis venari mala.
Pen. At quomodo per vrbem ibo clam Thebanis?
Nun. Per vias latentes ibimus: ego verò dux ero.
Pen. Quiduis *erit* mihi potius, *quiduis alacriter faciã*, ne Bacchæ *me* derideãt.
Nun. Profecti in ædes, *de iis* quæ *nobis* viſa fuerint, conſultabimus.
Pen. Vbique licet: meum obſequium adeſt tibi.
Nun. Abibo. aut enim arma geſtans proficiſcar,
Aut tuis parebo conſiliis.
Bac. Veniet autem ad Bacchas, vbi moriens pœnas dabit. 845
O mulieres, hic vir obuius fit iactui noſtro.
O Bacche, nunc tuum opus *eſt*. non enim procul abes.
Vlciſcamur eum: primùm autem deturba de ſede mentis,
Immittens leuem rabiem: vt ſanam quidem mentem habens
Non velit induere fœmineam veſtem. 850
Extra verò mentis ſanitatem profectus, induet.
Nunc autem volo ipſum fieri riſum Thebanis,
In habitu fœmineo ductum per vrbem,
Ob priores minas, quibus terribilis erat.

Αλλ' εἶμι, κόσμον, ὅν περ εἰς ᾅδου λαβὼν, 855
Απέσι μητρὸς ἐκ χερῶν κατασφαγεὶς,
Πενθεῖ προσάψων. γνώσεται δ' τὸν Διὸς
Διώνυσον, ὃς πέφυκεν ἐν τέλει θεὸς
Δεινότατος, ἀνθρώποισί θ' ἡπιώτατος.

ΕΠΩΔΙΚΑ.

Στροφή.

χο. 1 Αρ' ἐν παννυχίοις χορεῖς 860
2 Θήσω ποτὲ λευκὸν
3 Πόδ' ἀναβακχεύουσα,
4 Δέρλω εἰς αἰθέρα δροσερὸν
5 Ρίπτουσ', ὡς νεβρὸς χλοεραῖς
6 Εμπαίζουσα λείμακος ἡδοναῖς, 865
7 Ηνίκ' ἂν φοβερὸν φύγῃ
8 Θήραμ' ἔξω φυλακᾶς,
9 Εὐπλέκτων ὑπὲρ ἀρκύων,
10 Θωύσσων ὁ κυναγέτας,
11 Συντείνῃ δρόμημα κυνῶν. 870
12 Μόχθοις τ' ὠκυδρόμοις τ' ἀέλλαις
13 Θρῴσκῃ πεδίον παρὰ ποτάμιον, ἡδομενόα,

Sed vado, ornatum (quo accepto, ad inferos 855
Vadet interfectus maternis manibus)
Pentheo induturus. Cognoſcet verò Iouis filium
Bacchum, qui eſt in imperio *ſuo, & in ſuis ſacris tutandis*, Deus
Maximè formidabilis, hominibus alioqui mitiſſimus.

EPODICA.

Strophe.

1 Num in nocturnis choris 860
2 Ponam aliquando candidum
3 Pedem bacchans,
4 Ceruicem in roſcidum aerem
5 Iactans, veluti caprea, in viridantibus
6 Deliciis prati ludens, 865
7 Quando effugerit formidandam
8 Venationem extra cuſtodias,
9 Super retia bene contexta.
10 Vociferans verò venator,
11 Intendit curſum canum. 870
12 Et laboribus, & rapidis procellis *caprea ſimilis*
13 Saltat planiciem iuxta flumineam, gaudens

14 Βροτῶν ἐρημίας,
15 Σκιάδος κόμου τ' ἐν ἔρνεσιν ὕλας;
»16 Τί τὸ σοφὸν, ἢ τί τὸ κάλλιον 875
»17 Παρὰ θεῶν γέρας ἐν βροτοῖς,
»18 Η χεῖρ ὑψὶ κορυφᾶς
»19 Τῶν ἐχθρῶν κρείσσω κατέχει;
»20 Ο, τι καλὸν, φίλον ἀεί.

Αντιστροφή.

1 Ορμᾶται μόλις. ἀλλ' ὅμως 880
2 Πιστὸν τόδε θεῖον
3 Σθένος. ἀπευθύνει ᾗ
4 Βροτῶν τοὺς τ' ἀγνωμοσύνας
5 Τιμῶντας, καὶ μὴ τὰ θεῶν
6 Αὔξοντας, συμμαινομένᾳ δόξᾳ. 885
7 Κρυπτεύουσι ᾗ ποικίλως
8 Δαρὸν χρόνου πόδα, καὶ
9 Θηρῶσιν τὸν ἄσεπτον. οὐ
10 Γὰρ κρεῖσσόν ποτε τῶν νόμων
11 Γινώσκειν χρὴ, καὶ μελετᾶν. 890
12 Κοῦφα δὲ δαπάνα νομίζειν,

14 Mortalium ſolitudine, *locíſque deſertis, ubi nulli ſunt mortales,*
15 Opacæque inter ramos ſyluæ *degem?*
»16 Quod *eſt* præſtantius, aut quod pulchrius 875
»17 Munus à diis *datum* inter homines,
»18 Quàm manum ſupra verticem
»19 Hoſtium victricem habere?
»20 Quod pulchrum *eſt*, ſemper *eſt* gratum.

Antiſtrophe.

1 Venit vix, ſed tamen *tandem* 880
2 Certum diuinum
3 Robur, *ac potens uindicta.* Punit verò Deus
4 Homines impietatem
5 Colentes, & Deorum *numen honoribus* non
6 Augentes, *ac uenerantes*, inſana *corruptos* opinione. 885
7 Occultant autem *dij* variè
8 Diu temporis pedem, &
9 Venantur impium. non
10 Enim vnquam *aliquid* potentius legibus, *moribúſque iam receptis maius*
11 Cogitare conuenit, aut meditari. 890
12 Leuis enim *eſt* ſumptus, *& facile eſt* exiſtimare,

13 Ἰσχύν τ' ἔχειν, ὅ, τί ποτ' ἄρα τὸ δαιμόνιον.
14 Τό τ' ἐν χρόνῳ μακρᾷ
15 Νόμιμον, ἀεὶ φύσει τὸ πεφυκός.
,,16 Τί τὸ σοφὸν, ἢ τί τὸ κάλλιον 985
,,17 Παρὰ θεῶν γέρας ἐν βροτοῖς,
,,18 Η χεῖρ' ὑψὶ κορυφᾶς
,,19 Τῶν ἐχθρῶν κρείσσω κατέχει;
,,20 Ο, τι καλὸν, φίλον ἀεί.

Επῳδός.

,,1 Εὐδαίμων μὲν, ὃς ἐκ θαλάσσης 900
,,2 Εφυγε κῦμα, λιμένα δ' ἔκιχεν.
,,3 Εὐδαίμων δ', ὃς ὑπερθε μόχθων
,,4 Εγένετ'. ἑτέρᾳ δ' ἕτερος ἕτερον
,,5 Ολβῳ, καὶ δυνάμει περῆλθεν.
,,6 Μυρίαι μυρίοισιν 905
,,7 Ε τ' εἰσὶν ἐλπίδες. αἱ μὲν
,,8 Τελευτῶσιν ἐν ὄλβῳ
,,9 Βροτοῖς, αἱ δ' ἀπέβησαν. τὸν ᾗ, κατ' ἦμαρ
,,10 Οτῳ βίοτος εὐδαίμων, μακαρίζω.

ΙΑΜΒΟΙ.

,, 13 Diuinum numen, quodcunque tandem illud *ſit*, robur habere,
,, 14 Longóque tempore *confirmatum*
,, 15 Ius *diuinum*, quod naturâ ſemper exiſtit.
,, 16 Quòd *eſt* præſtantius, aut quod pulchrius 985
,, 17 A Diis *datum* munus inter homines,
,, 18 Quàm manum ſupra verticem
,, 19 Hoſtium victricem tenere?
,, 20 Quod pulchrum *eſt*, ſemper *eſt* gratum.

Epodus.

,, 1 Beatus ille, qui ex mari 900
,, 2 Effugit fluctus, & attigit portum.
,, 3 Beatus etiam, qui ſuperior laboribus, *ac periculis*
,, 4 Euaſit. alia verò *ratione* alius alium
,, 5 Felicitate, & potentia ſuperauit.
,, 6 Infinitæ infinitis 905
,, 7 Adhuc adſunt ſpes. *quarum* hæ quidem
,, 8 Finiuntur in opulentia
,, 9 Mortalibus. aliæ verò *inanes* euaſerunt. Illum verò, in diem
,, 10 Cui vita *eſt* beata, beatum puto.

Bacchus.

Universidad de Deusto Biblioteca

διο. Σὲ τὸν πόθυμον ὄνθ', ἃ μὴ χρεὼν, ὁρᾶν, 910
Σπεύδοντά τ' ἀπούδαστα, Πενθέα λέγω,
Ἐξιθι πάρος ἐθ δωμάτων. ὄφθητί μοι,
Σκευὴ γυναικὸς Μαινάδος Βάκχης ἔχων,
Μητρός τε τῆς σῆς, καὶ λόχου κατάσκοπος.
Πρέπῃς ὃ Κάδμου θυγατέρων μορφῇ μιᾷ. 915
πεν. Καὶ μὴν ὁρᾶν μοι δύο μὲν ἡλίους δοκῶ,
Διστὰς ὃ Θήβας, καὶ πόλισμ' ἑπτάστομον.
Καὶ ταῦρος ἡμῖν πρόσθεν ἡγεῖσθαι δοκεῖς,
Καὶ σοὶ κέρατα κρατὶ προσπεφυκέναι.
Ἀλλ' ἦ ποτ' ἦθα θήρ; τετάρασται γὰρ οὖν. 920
Ὁ θεὸς ὁμαρεῖ πρόσθεν, ὢν οὐκ ἄμβροτος.
διο. Εὐπρόσδος ἡμῖν. νῦν δὴ ὁρᾶς, ἃ χρή σ' ὁρᾶν.
πεν. Τί φαίνομαι δῆτ'; ἢ χὶ τὼ Ἰνοῦς στάσιν,
Ἢ τὼ Ἀγαυῆς ἐστάναι μητρός γ' ἐμῆς;
διο. Αὐτὰς ἐκείνας εἰσορᾶν δοκῶ, σ' ὁρῶν. 925
Ἀλλ' οὐξ ἕδρας σοι πλόκαμος οὐξέσηχ' ὅδε,
Οὐχ ὡς ἐγὼ νιν ὑπὸ μίτρᾳ καθήρμοσα.
πεν. Ἔνδον πεσεῖων αὐτὸν, ἀνάστειόν τ' ἐγὼ,
Καὶ βακχιάζων, οὐξ ἕδρας μεθώρμισα.

Te cupidum videre ea, quæ non fas *est*, 910
Et tentantem non tentanda, Penthea compello.
Egredere ante ædes, in meum conspectum prodi,
Habens ornatum mulieris Mænadis Bacchæ,
Et tuæ matris, & *Bacchici* cœtus explorator.
Similis profectò es figura vni filiarum Cadmi. 915
Pen. Atqui mihi videor videre duos soles,
Geminásque Thebas, & oppidum septem portarum,
Et taurus existens videris nobis præire,
Et tuo capiti cornua adnata esse *uidentur*.
Sed num reuera es fera? formam enim tauri geris, 920
Deus præcedit nos non beneuolus existens.
Bac. Confœderatus es nobis. nunc enim vides ea, quæ te videre conuenit.
Pen. Quid videor tandem? num Inus statum,
Aut Agauæ matris meæ stare *uideor?*
Bac. Illas ipsas me videre existimo, cùm te intueor: 925
Verùm è suo loco motus est hic tuus cincinnus,
Non *est* vt ego ipsum sub mitra composueram.
Pen. Intus concutiens, & agitans ipsum ego,
Et bacchans, extra sedem eieci.

διο. Ἀλλ' αὐτὸν ἡμεῖς, οἷς σὲ θεραπεύειν μέλει, 430
Πάλιν καταστελοῦμεν· ἀλλ' ὄρθου κάρα.
πεν. Ἰδού, σὺ κόσμει. σοὶ γὰρ ἀνακείμεθα δή.
διο. Ζῶναι τέ σοι χαλῶσι, κοὐχ ἑξῆς πέπλων
Στολίδες ὑπὸ σφυροῖσι τείνουσι σέθεν.
πεν. Καμοὶ δοκοῦσι πρὸς ἁγὲ δεξιὸν πόδα. 935
Ταὐτῇ δὲ δὴ ὀρθῶς πρὸς τένοντ' ἔχει πέπλος.
διο. Ἦ που με τῷ σῶν πρῶτον ἡγήσῃ φίλων,
Ὅταν παρὰ λόγον σώφρονας Βάκχας ἴδῃς;
πεν. Πότερα ὃ θύρσον δεξιᾷ λαβὼν χερὶ,
Ἢ τῇδε, Βάκχῃ μᾶλλον εἰκαθήσομαι; 940
διο. Ἐν δεξιᾷ χρή, χ' ἅμα δεξιῷ ποδὶ
Αἴρειν νιν. αἰνῶ δὴ ὅτι μεθέσηκας φρενῶν.
πεν. Ἆρ' αὖ δυναίμην τὰς Κιθαιρῶνος πτύχας
Αὐταῖσι Βάκχαις τοῖς ἐμοῖς ὤμοις φέρειν;
διο. Δυοῖν' αὖ, εἰ βούλοιο. τὰς ὃ πρὶν φρένας, 945
Οὐκ εἶχες ὑγιεῖς. νῦν δὴ ἔχεις οἵας σε δεῖ.
πεν. Μοχλοὶς φέρωμεν, ἢ χερῶν ἀπαστάσω,
Κορυφαῖς ὑποβαλὼν ὦμον, ἢ βραχίονα.
διο. Μὴ σύγε τὰ Νυμφῶν διολέσῃς ἱδρύματα,

Bac. Sed eum nos, quibus te ornare curæ est, 930
Rursus componemus: quamobrem erige caput.
Pen. Ecce, ornato tu. tibi enim addicti sumus iam.
Bac. Zonæ sunt tibi laxatæ, neque ordine vestium
Plicæ tenduntur ad talos tuos.
Pen. Et mihi videntur ad dextrum pedem. 635
Ab hac verò parte iuxta *pedis* tendinem rectè peplus habet.
Bac. Num existimabis me primum tuorum amicorum,
Quando propter tuam opinionem videbis Bacchas esse modestas?
Pen. Vtrum verò thyrsum dextra sumens manu,
Aut altera, Bacchæ magis similis ero? 940
Bac. In dextra conuenit, & simul dextro pede
Tollere eum. laudo verò quòd mutasti mentem.
Pen. Possúmne montis Citharonis iuga
Cum ipsis Bacchis, meis humeris gestare?
Bac. Poteris, si velis, priorem verò mentem 945
Non habuisti sanam. Nunc verò habes qualem te *habere* oportet.
Pen. Vectes feramus, aut manibus reuellam,
Supponens humerum, aut brachium verticibus.
Bac. Ne tu Nympharum perdas sedem,

Καὶ Πανὸς ἕδρας, ἔνθ' ἔχει συρίγματα. 950
Πεν. Καλῶς ἔλεξας. Οὐ θένει νικητέον
Γυναῖκας ἐλάταισι δ' ἐμὸν κρύψω δέμας.
Βακ. Κρύψῃ σὺ κρύψιν, ἣν σε κρυφθῆναι χρεών,
Ἐλθόντα δόλιον Μαινάδων κατάσκοπον.
Πεν. Καὶ μὴν δοκῶ σφᾶς ἐν λόχμαις, ὄρνιθας ὡς, 955
Λέκτρων ἔχεσθαι φιλτάτοις ἐν ἕρκεσιν.
Βακ. Οὐκοῦν ἐς αὐτὸ τοῦτ' ἀποστέλλῃ φύλαξ.
Λήψῃ δ' ἴσως σφᾶς, ἢν σὺ μὴ ληφθῇς πάρος.
Πεν. Κόμιζε δι' μέσης με Θηβαίας χθονός,
Μόνος γὰρ εἰμὶ αὐτῆς ἀνὴρ τολμῶν τόδε. 960
Βακ. Μόνος σὺ πόλεως τῆς δ' ὑπερκάμνεις, μόνος.
Τοι γὰρ σ' ἀγῶνες αἀναμένουσιν, οἷς ἐχρῆν.
Ἕπου δὲ πομπός δ' εἶμ' ἐγὼ σωτήριος.
Κεῖθεν δ' ἀπάξει σ' ἄλλος. Πεν. ἡ τεκοῦσά γε;
Βακ. Ἐπίσημον ὄντα πᾶσιν. Πεν. ὧδε τόδ' ἔρχομαι. 965
Βακ. Φερόμενος ἥξεις. Πεν. ἁβρότητ' ἐμὴν λέγεις.
Βακ. Ἐν χερσὶ μητρός. Πεν. καὶ ξυφᾶν μ' ἀναγκάσει.
Βακ. Τρυφᾶς γε τοιᾶσδε. Πεν. ἀξίων μὴν ἅπομαι.
Βακ. Δεινὸς σὺ, δεινὸς, κἀπὶ δεῖν' ἔρχῃ πάθη.

Et Panis ſedem, vbi ſolet fiſtula ludere. 950
Pen. Rectè dixiſti: non robore vincendæ ſunt
Mulieres, abietibus verò meum occultabo corpus.
Bac. Occultaberis tu occultatione, qua te decet occultari,
Profectum fraudulentum Mænadum ſpeculatorem.
Pen. Atqui mihi videor eas in ſyluis, velut aues, 955
Lectorum comprehendere gratiſſimis in ſeptis.
Bac. Ergo ad hoc ipſum contendis explorator.
Capies autem eas fortaſſis, ſi tu non prius fueris captus.
Pen. Deduc me per mediam Thebanam terram,
Solus enim ex ipſis *Thebanis* ſum vir hoc audens. 960
Bac. Solus tu pro hac repub. laboras, ſolus.
Itaque manent te certamina, qualia oportet.
Sequere tantùm. deductor enim ego ſum ſalutaris.
Inde verò abducet te alius. *Pen.* Num mater?
Bac. Conſpicuum omnibus. *Pen.* Ad hoc pergo. 965
Bac. Redibis geſtatus. *Pen.* Meam molliciem dicis.
Bac. In manibus matris. *Pen* Coget igitur me deliciari.
Bac. Talibus quidem deliciis *Pen.* Dignas quidem *Pentheo res* aggredior.
Bac. Dirus *es* tu dirus, & ad diras feſtinas clades.

Ὥστ' οὐρανῷ ῥιζοῦν δ' ἐρήσεις κλέος. 970
Ἔκτεινον Ἀγαυὴ χεῖρας, αἵ θ' ὁμόσποροι
Κάδμου θυγατέρες. τὸν νεανίαν ἄγω
Τόνδ' εἰς ἀγῶνα μέγαν. ὁ νικήσων δ' ἐγὼ,
Καὶ Βρόμιος ἔσομαι. τἄλλα δ' αὐτὸ σημανεῖ.

ΕΠΩΔΙΚΑ.

Στροφή.

Χο. 1 Ἴτε θοαὶ λύσσης κύνες. ἴτ' εἰς οὔρος, 975
2 Θίασον ἔνθ' ἔχουσι Κάδμου κόραι.
3 Ἀνοιστρήσατέ νιν,
4 Ἐπὶ τὸν ἐν γυναικομίμῳ στολᾷ
5 Μαινάδων κατάσκοπον λυσσώδη.
6 Μάτηρ πρῶτά νιν λαύρᾳς ἀπὸ πέτρας, 980
7 Ἢ σκόλοπος ὄψεται,
8 Δοκοῦντα. Μαινάσιν δ' ἀπύσει,
9 Τίς δ' ὅδε Καδμείων μαστὴρ οὐρεσιδρόμων,
10 Ἐς ὄρος ἐς ὄρος ἔμολεν ὦ Βάκχαι;
11 Τίς ἄρα νιν ἔτεκεν; 985
12 Οὐ γὰρ ἐξ αἵματος
13 Γυναικῶν ἔφυ,

Itaque inuenies gloriam innitentem cælo. 970
Extende Agaue manus, & reliquæ ſimul genitæ
Cadmi filiæ, duco iuuenem
Hunc in magnum certamen. Victor autem ego
Et Bromius erit, cætera verò *res* ipſa indicabit.

EPODICA.

Strophe.

Ch. 1 Ite celeres furoris canes, ite in montem, 975
2 Vbi Cadmi filiæ thiaſum celebrant,
3 Oeſtro ipſas exſtimulate,
4 Aduerſus iſtum ornatu muliebri veſtitum,
5 Speculatorem rabioſum Mænadum.
6 Mater primùm ipſa à læui petra, 980
7 Aut *ab aliquo* palo videbit
8 Inſidiantem *Bacchis*. Mænadibus autem acclamabit,
9 Quiſnam hic ex Cadmeis inueſtigator *Baccharum* monticolarum,
10 In montem, in montem venit ô Bacchæ,
11 Quis eum genuit? 985
12 Non enim ex ſanguine
13 Muliebri natus eſt.

14 Λεαίνας δέ γε τινὸς, ἢ Γοργόνων
15 Λιβυσσαῖ, γένος.
16 Ἴτω δίκα φανερὸς, 990
17 Ἴτω ξιφηφόρος,
18 Φονεύουσα δαίμων Δαμπὰξ
19 Τὸν ἄθεον, ἄνομον, ἄδικον,
20 Ἐχίονος γόνον γηγενῆ.

Ἀντιστροφή.

1 Ὃς ἀδίκῳ γνώμα, ἀθανόμῳ τ' ὀργᾷ 995
2 Περὶ τὰ Βάκχι' ὄργια, ματρός τε σᾶς
3 Μαινέσα φρενοῖδι,
4 Παρακόπῳ τε λήματι στέλλεται,
5 Τὸν ἀίκατον ὡς κρατήσων βίᾳ.
6 Γνώμων σώφρονα θνατοῖς ἀπεφάσις, 1000
7 Εἰς τά τε θεῶν ἔφυ,
8 Βροτείῳ τ' ἔχειν ἄλυπος βίος.
9 Τὸν σοφὸν οὐ φθόνῳ χαίρω θηρεύουσα,
10 Τὰ δ' ἕτερα μεγάλα φανερὰ τῷ αἰεὶ
11 Ἐπὶ τὰ καλὰ βίον 1005
12 Ἡμαρ εἰς νύκτα τ' εὖ

14 Sed profectò leænæ, alicuius, aut Gorgonum
15 Lybicarum, *est* genus.
16 Veniat Dice manifesta, 990
17 Veniat ensem ferens,
18 Interficiens, *i. ut interficiat*, Dea penitus
19 Impium, sceleratum, iniustum
20 Echionis filium terrigenam.

Antistrophe.

1 Qui iniqua mente, & iniusta ira 995
2 Ad Bacchica orgia, & suæ matris,
3 Furiosa mente,
4 Et deliro fastu proficiscitur,
5 Inuictum *numen* vt superaturus *suis* viribus.
6 Mentem modestam (Mors *enim* inexcusabilis 1000
7 Est, *quum quis grauius peccat* & in Deorum *numen*,
8 Et *in ipsos* mortales) habere, *mortalibus est* doloris expers, *ac tuta* vita.
9 Sapientem citra inuidiam lætor venans, *læta consector*,
10 Et alia, *quæ sunt* magna, *&* illustria. quæ semper
11 Ad honesta vitam 1005
12 Interdiu, noctúque rectè

13 Ἀγοντ'

13 Ἀγοντ' εὐσεβεῖν.
14 Τὰ δ' ἔξω νόμιμα δίκας σκεβαλόν-
15 τα τιμᾶν θεοὺς.
16 Ἴτω δίκα φανερὸς, 1010
17 Ἴτω ξιφηφόρος,
18 Φονεύουσα δαίμων Δαμπὰξ
19 Τὸν ἄθεον, ἄνομον, ἄδικον,
20 Ἐχίονος τόκον γηγενῆ.

Ἐπωδός.

1 Φαίνηθι ταῦρος, ἢ πολύκρανός γ' ἰδεῖν 1015
2 Δράκων, ἢ πυρφλέγων
3 Ὀρᾷσθαι λέων.
4 Ἰθ' ὦ Βάκχε θηραγρέτα, Βακχᾶν
5 Γελῶν τι προσώπῳ,
6 Περίβαλε βρόχον, 1020
7 Ἐπὶ θανάσιμον ἀγέλαν
8 Πεσόντα ταὶ Μαινάδων.

ΙΑΜΒΟΙ.

ἄγγ. Ὦ δῶμ', ὃ πρίν ποτ' εὐτύχεις ἀν' Ἑλλάδα
Σιδωνίου γέροντος, ὃς τὸ γηγενὲς

13 Dirigunt, pietatem vt colamus.
14 Ritus verò illi *sunt* extra iustitiam, *sunt iniusti*, qui eii-
15 ciunt *ex* honoribus Deos, *i. qui deos debitis honoribus priuant.*
16 Veniat Dice manifesta, 1010
17 Veniat ensem ferens,
18 Interfectura penitus Dea
19 Impium, sceleratum, iniustum,
20 Echionis filium terrigenam.

Epodus.

1 Appare taurus, aut multis capitibus formidabilis aspectu 1015
2 Draco, aut ardens
3 Visu leo.
4 Eas ô Bacche ferarum venator, Baccharum
5 Ridenti vultu,
6 Circunda laqueum *illi, qui* 1020
7 In exitialem turbam
8 Mænadum incidit.

Nuncius.

O domus, quæ quondam florebas in Græcia,
Sidonij senis, qui terrigenam

Δεράκοντος ἔσπειρ' ὄφεος ἐν γαίᾳ θέρος, 1025
Ὡς σε γενάζω, δοῦλος ὢν μὴ, ἀλλ' ὅμως
,, Χρηστοῖσι δούλοις συμφορὰ τὰ δεσποτῶν.
χο. Τί δ' ἐστὶν; ἐκ Βάκχων τί μανύεις νέον;
ἄγγ. Πενθεὺς ὄλωλε, παῖς Ἐχίονος πατρός.
χο. Ὦ ἄναξ Βρόμιε, καὶ δὴ θεὸς φαίνῃ μέγας. 1030
ἄγγ. Πῶς φῄς; τί τοῦτ' ἔλεξας; ἢ 'πὶ τοῖς ἐμοῖς
Χαίρεις κακῶς πράσσουσι δεσπότοις γυναῖ;
χο. Εὐάζω ξένα μέλεσι βαρβάροις.
Οὐκέτι γὰρ δεσμῶν ὑπὸ φόβῳ πίπτω.
ἄγγ. Θήβας δ' ἀνάνδρους ὧδ' ἄγεις; 1035
χο. Ο Διόνυσος, ὁ Διόνυσος, οὐ Θῆβαι κράτος
ἔχουσ' ἐμόν.
ἄγγ. Συγγνωστὰ μὴ σοι. πολὺ 'πὶ ἐξειργασμένοις
,, Κακοῖσι χαίρειν, ὦ γυναῖκες, οὐ καλόν.
χο. Εννεπέ μοι, φράσον τίνι μόρῳ θνήσκει,
Ἄδικος, ἄδικά τ' ἐκπορίζων ἀνήρ. 1040
ἄγγ. Ἐπὶ θεράπνας τῆσδε Θηβαίας χθονὸς
Λιπόντες, ἐξέβημεν Ἀσωποῦ ῥοὰς,
Λέπας Κιθαιρώνειον εἰσεβάλλομεν,

Messem serpentis seminauit in terra: 1025
Vt te deploro, seruus quidem existens: sed tamen
» Bonis seruis calamitas *est, aduersa fortuna* dominorum.
cho. Quidnam est? ex Bacchis quid noui nuncias?
Nun. Pentheus filius patris Echionis periit.
Cho. O rex Bromie etenim magnus conspiceris deus. 1030
Nun. Quid ais? cur hoc dixisti? an ob meos
Dominos malè *rem* gerentes, *& afflictos*, lætaris, mulier?
cho. Ego peregrina celebro Bacchum barbaricis carminibus.
Non enim amplius vinculorum metu trepido.
Nun. Adeo ne igitur Thebas ignauas esse putas? 1035
cho. Dionysus, Dionysus, non Thebæ imperium habent meum, *i. in me.*
Nun. Ignoscendum quidem *est* tibi: sed *tamen* perpetratis
» Malis lætari, ô mulieres, non *est* honestum.
cho. Dic mihi, declara quónam fato mortuus sit
Nun. Iniustus vir, & iniusta *facinora* moliens. 1040
Postquam Therapnas huius Thebani soli
Prætergressi, euasimus Asopi fluenta,
Iugum Citharonis ingredi cœpimus,

Πενθεύς τε, κἀγὼ (δεσπότῃ γὰρ εἱπόμην)
Ξένος θ', ὃς ἡμῖν πομπὸς ἐς θεωρίας. 1045
Πρῶτον μὲν οὖν ποιηρὸν ἵξομεν νάπος,
Τάτ' ἐκποδὼν σιγηλὰ, καὶ γλώσσης ἄπο
Σώζοντες, ὡς ὁρῶμεν, οὐχ ὁρώμενοι.
Ἦν δ' ἄγκος ἀμφίκρημνον ὕδασι διάβροχον,
Πεύκαισι συσκιάζον, ἔνθα Μαινάδες 1050
Κάθηντ', ἔχουσαι χεῖρας ἐν τερπνοῖς πόνοις.
Αἱ μὲν γὰρ αὐτῶν θύρσον ἐκλελοιπότα
Κισσῷ κομήτιν αὖθις ἐξανέστεφον.
Αἱ δ' ἐκλιποῦσαι ποικίλ' ὡς πῶλοι ζυγὰ,
Βακχεῖον ἀντέκλαζον ἀλλήλαις μέλος. 1055
Πενθεὺς δ' ὁ τλήμων, θῆλυν οὐχ ὁρῶν ὄχλον,
Ἔλεξε τοιάδ'. ὦ ξέν', οὗ μὲν ἕσταμεν,
Οὐκ ἐξικνοῦμαι Μαινάδων ὄσσοι μόθων.
Ὀχθον δ' ἐπεμβὰς εἰς ἐλάτινον ὑψαύχενα,
Ἰδοιμ' ἂν ὀρθῶς Μαινάδων αἰσχρουργίαν. 1060
Τοιοῦτ' τεῦθεν ἤδη τοῦ ξένου τι θαῦμ' ὁρῶ.
Λαβὼν γὰρ ἐλάτης οὐράνιον ἄκρον κλάδον,
Κατῆγε, ἦγε ἦγε εἰς μέλαν πέδον.

Pentheus & ego (sequebar enim dominum)
Et hospes, qui nobis dux erat ad *orgiorum* spectacula. 1045
Primùm quidem herbidum peruenimus *in* nemus,
Et pedum *uestigia* taciturna, & *uerba manantia* à lingua (*chis* nõ cõspecti.
Seruãtes, *i. pedib. & linguis alteũ præstãtes silẽtiũ*, vt *orgia* viderem⁹, *à* Bac-
Erat autem vallis geminum habens præcipitium, à quis irrigua,
Opaca pinu, vbi Mænades 1050
Sedebant, habentes manus iucundis in laboribus.
Nam aliæ quidem ipsarum, thyrsum *coma* deficientem,
Hedera comatum rursus ornantes reddebant.
Aliæ verò relinquentes varia iuga sicut equi,
Bacchicum carmen aliæ aliis respondentes cantabant. 1055
Pentheus verò miser fœmineam non cernens turbam,
Dixit hæc: O hospes, vbi quidem stamus, *hinc*
Non assequor oculis Mænadum labores, *& orgia*,
Tumulum igitur conscendens in altam abietem,
Videbo rectè Mænadum turpitudinem. 1060
Postea verò tunc huius hospitis quoddam miraculum video.
Appræhendens enim abietis sublimem summum ramum
Deduxit, duxit, duxit in atrum solum.

Universidad de Deusto Biblioteca

Κυκλοῦτο δ' ὥςτε τόξον, ἢ κυρτὸς τροχὸς,
Τόρνῳ γραφόμενος, πρὸς φορὰν ἕλκει δρόμον. 1065
Ως κλῶν' ὄρειον ὁ ξένος χερῶν ἄγων,
Εκαμψεν εἰς γῆν, ἔργματ' οὐχὶ θνητὰ δρῶν.
Πενθεὺς δ' ἱδρύσας ἐλατίνων ὄζων ἔπι,
Ορθὸν μεθεῖ διὰ χερῶν βλάστημ' ἄνω
Ατρέμα φυλάσσων μὴ 'ναχαιτίσειέ νιν. 1070
Ορθὴ δ' ἐς ὀρθὸν αἰθὴρ ἐστηρίζετο,
Εχουσα νώτοις δεσπότην ἐφήμενον.
Ωφθη δ' μᾶλλον, ἢ κατεῖδε Μαινάδας.
Οσον γὰρ οὔπω, δῆλος ὢν θιάσων ἄνω.
Καὶ τὸν ξένον μὲν σὸκέτ' εἰσορᾶν παρῶν. 1075
Εκ δ' αἰθέρος φωνή τις, ὡς μὲν εἰκάσαι
Διόνυσος ἀνεβόησεν. ὦ νεανίδες,
Αγω τὸν ὑμᾶς κἀμὲ, πεμπάτ' ὄργια
Γέλων τιθέμενον· ἀλλὰ τιμωρεῖσθέ νιν.
Καὶ ταῦθ' ἅμ' ἠφάνισε, καὶ πρὸς οὐρανὸν, 1080
Καὶ γαῖαν ἐσήκεν Φαὸς σεμνοῦ πυρός.
Σίγησε δ' αἰθὴρ, σῖγα δ' εὔλειμος νάπη
Φύλλ' εἶχε· θηρῶν δ' σὸκ ἂν ἤκουσας βολή.

Curuabatur verò *ramus* vt arcus, aut curua rota, *quæ*
Torno tornata curſum in orbem citat. 1065
Sic ramum montanum hoſpes manu ducens,
Flexit ad terram, faciens non humana opera:
Pentheo verò collocato in ramis abiegnis,
Rectum dimiſit per manus germen, *i. ramum*, ſurſum
Senſim, cauens ne excuteret eum: 1070
Erecta verò *abies* in altum ætherem firmabatur,
Continens tergo inſidentem dominum.
Viſus verò eſt potius, quàm vidit Mænadas.
Tantũ enim nondũ, *i. uix enim* cõſpectus eſt ſedẽs ſupra *ramum arboris*,
Cùm ſtatim hoſpitem quidem illum non amplius videre licuit. 1075
Ex æthere verò vox quædam *exaudita eſt* (vt autem coniicere *licebat*,
Bacchus exclamauerat) ô iuuenculæ,
Duco illum, qui vos, & me, & mea orgia
Deridet. Quare vlciſcamini ipſum.
Hæc autem ſimul dixit, & ad cælum, 1080
Et terram firmum emiſit fulgorem ſacri ignis.
Tacuit autem æther, nemúſque frondiferum tacitè
Folia continuit, nec audiuiſſes ferarum vocem.

Αἱ δ' ὡς ἰν ἠχὼ οὐ σαφῶς δεδεγμέναι,
Εςησαν ὀρθαὶ, καὶ διεῴεγκαν κόρας. 1085
Ο δ' αὖθις ἐπεκέλευσεν· ὡς δ' ἐγνώρισαν
Σαφῆ κελεύσμὸν Βακχίου Κάδμου κόραι,
Ηίξαν πελείας ὠκύτητ' οὐχ ἥσσονες,
Ποδῶν ἔχουσαι σὺν τόνοις δρομήμασιν,
Μήτηρ Αγαυὴ, σύγγονοί θ' ὁμόσποροι, 1090
Πᾶσαί τε Βάκχαι. Διὰ δὲ χειμάῤῥου νάπης,
Αγμῷ τ', ἐπήδων θεοῦ πνοαῖς ἐμμανεῖς.
Ως δ' εἶδον ἐλάτῃ δεσπότην ἐφήμενον,
Πρῶτον μὲν αὐτὸ χερμάδας κρατοβόλοις
Ἐῤῥίπτον, αἰθίπυργον ἐπβᾶσαι πέτραν. 1095
Ὀζοισι δ' ἐλατίνοισιν ἠκοντίζετο.
Αλλαι δ' θύρσους ἵεσαν δι' αἰθέρος,
Πενθέως τ' ὄχον δύςλιον· ἀλλ' σὸκ ἐλύετον.
Κρεῖσσον γὰρ ὕψος τῆς πρεσθυμίας ἔχων,
Καθῆτο τλήμων, ἀπορίᾳ λελησμένος. 1100
Τέλος δ', δρυΐνοις συγκεραυνοῦσαι κλάδοις,
Ῥίζας αἰεσπάρασσον ἀσιδήρεις μοχλοῖς.
Εως εἰ δ' μόχθων τέρματ' σὸκ ἐξέλυτον,

Hæ verò non manifeſtè vocem auribus accipientes,
Conſtiterunt erectæ, & circumtulerunt *oculorum* pupillas. 1085
Ille verò rurſus *eas* cohortatus eſt: poſtquam verò agnouerunt
Perſpicuum claſſicum Bacchi Cadmi filiæ,
Feſtinauerunt columbis non inferiores celeritate,
Pedum ruentes concitatis curſibus,
Mater Agaue, ſororéſque germanæ, 1090
Omnéſque Bacchæ, per torrentem autem nemoris,
Et per rupes ſaliebant, dei flatibus furentes.
Poſtquam verò viderunt abieti dominum inſidentem,
Primùm quidem grandes lapides caput percutientes *in* eum
Iaciebant, aſcendentes rupem oppoſitam. 1095
Ramis verò abiegnis *Pentheus in eas* iaculabatur.
Aliæ verò thyrſos emiſerunt per aerem
In ſedem miſeram Pentheiſed nihil efficiebant.
Altitudinem enim ſtudio *Baccharum* excelſiorem habens,
Sedebat infelix, oblitus *ſui*, propter inopiam conſilij. 1100
Tandem verò querneos ramos, vt fulmina contorquentes,
Radices eruebant vectibus nullo ferro munitis.
Cùm verò finem laboris non perficerent,

Ελεξ' Αγαυή, φέρε, περιστάσα κύκλω,
Πόρθου λάβεσθε Μαινάδες, τὸν ἀμβάτιν 1105
Θῆρ' ὡς ἕλωμεν, μὴ σ' ἀπαγγείλῃ θεοῦ
Χορεὶς κρυφαίοις. αἱ δ' μυρίαν χέρα
Προσέθεσαν ἐλάτῃ, κἄξαν ἐπασσαν χθονός.
Υψοῦ δ' θάσσων, ὑψόθεν χαμαιπετὴς
Πίπτει πρὸς οὖδας μυρίοις οἰμώγμασι 1110
Πενθεύς. κακοῦ γὰρ ἐγγὺς ὢν, ἐμαίνετο.
Πρώτη δ' μήτηρ ἦρξεν ἱέρεια φόνου,
Καὶ προσπίπτει νιν. ὁ δ' μίτραν κόμας ἄπο
Ἔρριψεν, ὡς νιν γνωρίσασα μὴ κτανοῖ
Τλήμων Αγαυή. καὶ λέγει, παρηΐδα 1115
Ψαύων, Εγώ τοι μήτερ εἶμι παῖς σέθεν
Πενθεύς, ὃν ἔτεκες ἐν δόμοις Εχίονος.
Οἴκτειρε δ' ὦ μήτερ με, μηδὲ παῖς ἐμαῖς
Αμαρτίαισι, παῖδα σὸν κατακτανῇς.
Η δ' ἀφρὸν ἐξιεῖσα, καὶ λάσιον φόνοις 1120
Κόρας ἑλίσσουσ', οὐ φρονοῦσ' ἃ χρὴ φρονεῖν,
Εκ Βακχίου κατεῖχετ', οὐδ' ἔπειθέ νιν.
Λαβοῦσα δ' ὠλένας ἀριστερὰν χέρα,

Dixit Agaue, Age vos circumſtantes in orbem
Mænades apprehendite arborem, vt eam, quæ *huc* aſcendit, 1105
Feram capiamus, ne renunciet Dei
Arcanos choros: illæ verò innumeras manus
Admouerunt abieti, & euulſerunt *eam* ex terra.
In alto verò ſedens, ex alto in terram delabens
Cadit ad ſolum, cum ſexcentis eiulatibus 1110
Pentheus. Malo enim ſe vicinum eſſe cognouit.
Prima verò mater *ut* ſacerdos fecit initium cædis,
Et ruit in ipſum: ille verò mitram à coma
Abiecit, vt agnoſcens eum non interficeret
Miſera Agaue: & dixit genas 1115
Attingens: Ego, ô mater, ſum filius tuus
Pentheus, quem peperiſti in domo Echionis.
Miſerare igitur me, ô mater, neque propter mea
Peccata tuum filium interficias:
Illa verò ſpumam emittens, & diſtortos 1120
Oculos contorquens, non ſentiens, quæ ſentire conueniebat,
A Baccho poſſidebatur neque *Pentheus* eam flexit.
Sed apprehendens manibus ſiniſtram *eius* manum,

Πλευραῖσιν ἀνέβασε τὸ δυσδαίμονος,
Απεσπάραξεν ὦμον οὐχ ὑπὸ σθένους, 1125
Αλλ' ὁ θεὸς εὐμάρειαν ἐπεδίδου χεροῖν.
Ινὼ δ' τἀτερ' θάτερ' ἐξειργάζετο,
Ρηγνῦσα σάρκας, Αὐτονόη τ', ὄχλος τε πᾶς
Επεῖχε Βακχῶν. λεὼς δὲ πᾶσ' ὁμοῦ βοή.
Ο μὲν στενάζων ὅσον ἐτύγχανε πνέων. 1130
Αἱ δ' ἠλάλαζον. ἀνέφερε δ' ἡ μὲν ἀλένην,
Η δ' ἴχνος αὐτοῖς ἐρβύλαις. γυμνοῦτο δ'
Πλευραὶ σπαραγμοῖς. πᾶσα δ' ἡματωμένη
Χεῖρας, διεσφαίριζε σάρκας Πενθέως.
Κεῖται δ' χωρὶς σῶμα, τὸ μὲν ὑπὸ τυφλοῖς 1135
Πέτραις, τὸ δ' ὕλης ἐν βαθυζύλῳ φόβῃ.
Οὐ ῥᾴδιον ζήτημα. κεῖται δ' ἄθλιον,
Οπερ λαβοῦσα τυγχάνει μήτηρ χεροῖν,
Πήξασ' ἐπ' ἄκρον θύρσον, ὡς ὀρεστέρου
Φέρει λέοντος δι' Κιθαιρῶνος μέσου, 1140
Λιποῦσ' ἀδελφὰς ἐν χορεῖσι Μαινάδων.
Χωρεῖ δ' θήρα δυσπότμῳ γαυρουμένη,
Τειχέων ἔσω τῶνδ', ἀνακαλοῦσα Βάκχιον,

Inſiſtens lateribus miſeri,
Auulſit humerum, non robore: 1125
Sed ipſe deus facilitatem addebat manibus.
Ino verò alterum *Penthei latus* conficiebat,
Rumpens carnem. Autonoë verò, & totus cœtus
Aſtitit Baccharum. erat autem ſimul magnus clamor.
Hic quidem ingemiſcebat, quandiu ſpirabat: 1130
Illæ verò vlulabant: alia autem rapiebat brachium,
Alia verò pedem cum ipſis ſoleis. nudabantur autem
Latera laceationibus: quælibet verò cruentata
Manibus in pilæ morem diſiiciebat carnes Penthei.
Iacet verò ſeparatim corpus, hæc quidem *eius pars* ſub cæcis 1135
Saxis, hæc verò ſyluæ in denſis frondibus,
Vt non facilè inueniri poſſit. miſerum verò caput,
Quod mater manibus cepit,
Fixum in ſummo thyrſo, vt montani
Leonis circumfert per medium Cithæronem, 1140
Relictis ſororibus in choris Mænadum.
Incedit autem infelici præda ſuperbiens,
Intra hæc mœnia, vocans Bacchum

Τὸν ξυγκυάγον, τὸν ξυνεργάτιν ἄγρας,
Τὸν καλλίνικον, ᾗ δάκρυα νικηφορεῖ. 1145
Ἐγὼ μὲν οὖν ἐκποδὼν τῇ ξυμφορᾷ
Ἀπειμ', Ἀγαυῇ πρὶν μολεῖν πρὸς δώματα.
»Τὸ σωφρονεῖν γ' καὶ σέβειν τὰ τῶν θεῶν,
»Κάλλιστν εἶμαί γ' αὐτό, καὶ σοφώτατον
»Θνητοῖσιν εἶ) χρῆμα, τοῖσι χρωμένοις. 1150

MONOSTROPHICA.

χο. Ἀναχορεύσωμεν Βακχεῖον.
Ἀναβοάσωμεν ξυμφορὰν
Ταὶ τοῦ δρακόντος ἐκγονέτα τοῦ Πενθέως,
Ὃς ταὶ θηλυγενῆ στολάν,
Νάρθηκά τε πιστὸν αἴδαν 1155
Ἔλαβεν, εὔθυρσον,
Ταῦρον προηγητῆρα ξυμφορᾶς ἔχων.
Βάκχαι Καδμεῖαι,
Τὸν καλλίνικον κλεινὸν ἐξεπράξατο
Εἰς γόον, εἰς δάκρυα. 1160
Καλὸς ἀγὼν, ἐν αἵ-
ματι στάζουσαν χέρα

Socium venationis, & in præda capienda ſocium,
Præclaræ victoriæ autorem, cui *Agauæ, talis* victoria lacrymas feret.
Ego itaque procul ab hac calamitate
Diſcedo priuſquam Agaue domum veniat.
»Modeſtum autem eſſe, & venerari Deorum *numina*,
»Hanc equidem puto pulcherrimam, & ſapientiſſimam, *ac utiliſſimam*
»Mortalibus eſſe rem, illis, qui *virtutibus* vtuntur. 1150

MONOSTROPHICA.

cho. Celebremus Bacchum.
Exclamemus calamitatem
Penthei ex dracone procreati,
Qui fœmineam veſtem,
Et ferulam, certam mortem, *certum mortis pignus*, 1155
Accepit. *ferulam inquam* pulchris thyrſi frondibus ornatam,
Taurum ducem calamitatis habens.
O Bacchæ Cadmeæ, *i. Thebanæ*, (iecit
Illum inclytum. *Penth.* præclaræ victoriæ cupidum *Bacchus* vlciſcẽs cõ-
In luctum, in lacrymas.
Pulchrum *eſt* certamen,
In ſanguine ſtillantem manum

Περιβαλεῖν τέκνου.
Ἀλλ', εἰσορῶ γὰρ εἰς δόμους ὁρμωμένην
Πενθέως Ἀγαυὴν μητέρ', ἐν ἀστρόφοις 1165
Ὀσσοις, δέχεσθε κῶμον εὐίου θεοῦ.

ΑΝΤΙΣΤΡΟΦΙΚΑ.

Στροφή.

ἀγ. 1 Ἀσιάδες Βάκχαι. Χο. τί με δὴ ὀρθοῖς ὦ.
ἀγ. 2 Φέρομεν ἐξ ὀρέων ἔλικα
3 Νεότομον ἐπὶ μέλαθρα,
4 Μακάριον θήραμα- 1170
χο. 5 -ορῶ γε, καί σε δέξομαι σύγκωμον, ὦ.
ἀγ. 6 Εμαρψα τόνδ' αἴνευ βρόχων
8 Νέον λέοντ', ὡς ὁρᾶν πάρα. Χο. πόθεν ἐρημίας;
ἀγ. 9 Κιθαιρών. Χο. τί Κιθαιρών;
ἀγ. 10 Κατεφόνευσέ νιν. 1175
χο. 11 Τίς ἀ βαλοῦσα πρῶτά γε;
ἀγ. 12 Εμὸν ἐμὸν τὸ γέρας. Χο. μάκαρ Ἀγαυή.
ἀγ. 13 Κληΐζομεθ' ἐν θιάσοις.
14 Τίς ἄλλα τὰ Κάδμου; Χο. τί Κάδμου;
ἀγ. 15 Γένεθλα, γένεθλα, μετ' ἐμὲ, μετ' ἐμὲ, τῷ- 1180

Iniicere filio.
Sed *tacendum*. video enim in ædes currentem
Agauen, Penthei matrem, toruis 1165
Oculis: excipite ſodalitium Euij Dei, *i. Bacchi*.

ANTISTROPHICA.

Strophe.

Ag. 1 O Aſiaticæ Bacchæ. *cho.* Quid me nunc excitas? ô.
Ag. 2 Afferimus ex montibus iuuencum
3 Recens interfectum, in atria,
4 Egregiam prædam, 1170
Ag. 5 Video, & te accipio ſociam, ô.
Ag. 6 Cepi hunc abſque laqueis
8 Iuuenem leonem, vt licet videre. *Cho.* Ex qua ſolitudine?
Ag. 9 Cithæron. *cho.* Quid Cithæron?
Ag. 10 Interfecit eum. 1175
Ch. 11 Quænam eſt quæ primùm *eum* percuſſit?
Ag. 12 Ego, meus, meus *eſt* hic honor. *cho.* Beata Agaue.
Ag. 13 Ideo celebramur in thiaſis.
14 Quænam alia Cadmi? *cho.* Quid Cadmi?
Ag. 15 Soboles, ſoboles, poſt me, poſt me 1180

Universidad de Deusto Biblioteca

16 σὺ δ' ἔθιγε θηρός; Χο. οὐ τυχεῖς τᾶσδ' ἄγρας.

Αντιστροφή.

ἀγ. 1 Μέτεχε νεῶν θοίνας. Χο. τί μετέχω τλήμων;
ἀγ. 2 Νέος ὁ μόχος, ἐρπηθόμαν
3 Ὑπὸ κόρυθ' ἁπαλότερχα
4 Καπάκεμον βάλλει. 1185
5 Πρέπει γὰρ ὥστε θηρὸς ἀγραύλου φόβη.
6 Ο Βάκχιος κυναγέτας
7 Σοφὸς σοφὸς ἀνέπηλεν
8 Επὶ θῆρα τόνδε Μαινάδας. Χο. ὁ γὰρ ἄναξ ἀγρότας.
ἀγ. 9 Επαινεῖς. Χο. τί δ' ἐπαινῶ; 900
ἀγ. 10 Τάχα δὴ Καδμεῖοι,
11 Καὶ παῖς γε Πενθεὺς ματέρα
12 Επαινέσεται, λαβοῦσαν ἄγραν
13 Τάνδε λέοντος φυὴν
14 Περισσὰν σφόδρα σφόδρα. Χο. ἀγαλλῃ; 1195
ἀγ. 15 Γέγηθα, μεγάλα, μεγάλα, φανερὰ καὶ
16 Τάδ' ἔργα κατειργασμένα.

ΙΑΜΒΟΙ.

χο. 1 Δεῖξον νεῶν ὦ πάλαιμα σῶν νικηφόρον

16 Attigit hanc feram? *cho.* Felix es hac præda.

Antistrophe.

Ag. 1 Particeps nunc sis conuiuij. *ch.* Quid particeps sim misera?
Ag. 2 Iuuenis *est* hic iuuencus, modò genam
3 Sub *capitis* vertice mollibus pilis pubescentem *&*
4 Villosam emittit, *i. incipit habere.* 1185
5 Insignis enim est vt leonis agrestis iubis.
6 Bacchus *autem* venator
7 Sapiens, sapiens incitauit
8 Mænadas in hanc feram. *ch.* Hic enim rex *est* venator.
Ag. 9 Laudas. *cho.* Quid laudo? 1190
Ag. 10 Mox verò Cadmei,
11 Et Pentheus filius matrem
12 Laudabit, quæ cepit prædam
13 Hanc ex leone genitam,
14 Excellentem excellenter. *cho.* Lætaris? 1195
Ag. 15 Lætor, magna, magna, & insignia
16 Hæc opera *à me* confecta *esse.*

Chorus.

Ostende ô misera tuam victricem

Ἀσσῖσιν ἄγραν, ἰὼ φέρουσ' ἐλήλυθας.
ἀγα. Ω καλλίπυργον ἄστυ Θηβαίας χθονὸς 1200
Ναίοντες, ἔλθετ', ὡς ἴδητε τῷδ' ἄγραν,
Κάδμου θυγατέρες θηρός, ἰὼ ἠρδύσαμεν,
Οὐκ ἀγκυλωτοῖς Θεσσαλῶν τοξάσμασιν,
Οὐ δικτύοισιν, ἀλλὰ λευκοπήχεσιν
Χειρῶν ἀκμαῖσι κἀτα κεμπάζειν χρεών, 1205
Καὶ λογχοποιῶν ὄργανα κτᾶσθαι μάτην.
Ημεῖς ὁ τοῦτο χερὶ τόνδε θ' εἵλομεν,
Χωρίς τε θηρὸς ἄρθρα διεφορήσαμεν.
Ποῦ μοι πατὴρ ὁ πρέσβις; ἐλθέτω πέλας.
Πενθεὺς τ' ἐμὸς παῖς ποῦ 'στιν; αἰρέσθω λαβὼν 1210
Πλεκτὰς πρὸς οἴκων κλιμάκων προσαμβάσεις,
Ως παταλύσῃ κρᾶτα τοιγλύφοις τόδε
Λέοντος, ὃν πάρειμι θηράσας ἐγώ.
κάδμ. Επεσθέ μοι φέροντες ἄθλιον βάρος
Πενθέως, ἕπεσθε πρόσπολοι δόμων πάρος 1215
Οὗ σῶμα μοχθῶν μυρίοις ζητήμασι
Φέρω τόδ' εὗρον ἐν Κιθαιρῶνος πτυχαῖς,
Διασπαρακτόν, κοὐδὲν ἐν ταυτῷ πέδῳ,

Prædam ciuibus, quam ferens *huc* venisti.
O qui pulchris turribus instructam vrbem Thebani soli 1200
Habitatis, venite vt videatis hanc prædam
Feræ, quam nos Cadmi filiæ cepimus
Non amentatis Thessalorum sagittis,
Nec retibus, sed candidarum
Manuum robore. & deinde licet gloriari 1205
Fabrorum facientium hastas instrumenta frustra parari.
Nos enim manu hunc *leonem* cepimus,
Inque diuersas partes beluæ membra discerpsimus,
Vbinam meus est senex pater? accedat prope.
Et vbi est meus filius Pentheus? surgat corripiens 1210
Ex ædibus compactarum scalarum gradus,
Vt clauis affigat sculptis laquearibus caput hoc
Leonis, quem in venatione captum *huc* ego fero.
Cad. Sequimini me ferentem miserum onus
Penthei, sequimini famuli ante domum: 1215
Cuius corpus laborans longa inquisitione
Fero hoc inuentum Cithæronis iugis,
Dilaniatum, & nihil in eodem solo,

Universidad de Deusto Biblioteca

Λαβὼν ἐν ὕλῃ κείμενον δυσευρέτῳ
Ἠκουσα γὰρ τοῦ θυγατέρων τολμήματα 1220
Ἤδη κατ' ἄστυ τειχέων ἔσω βεβώς,
Σὺν τῷ γέροντι Τειρεσίᾳ, Βακχῶν πέρι.
Πάλιν δ' κάμψας εἰς ὄρος, κομίζομαι
Τὸν κατθανόντα παῖδα Μαινάδων ὕπο.
Καὶ τὼ μὲν Ἀκταίων' ἀρετέα ποτὲ 1225
Τεκοῦσαν εἶδον Αὐτονόην, Ἰνώ θ' ἅμα,
Ἐτ' ἀμφὶ δρυμοῖς οἰστροπλῆγας ἀθλίας.
Τὼ δ' εἶπέ τις μοι δεῦρο Βακχείῳ ποδὶ
Στείχειν Ἀγαυὴ· οὐδ' ἄκραντ' ἠκούσαμεν.
Λεύσσω γὰρ αὐτῆς ὄψιν οὐκ εὐδαίμονα. 1230
ἀγ. Πάτερ, μέγιστον κομπάσαι πάρεστί σοι,
Παντων ἀρίστας θυγατέρας ἀστῶν μακρῷ
Θνητῶν. ἁπάσας εἶπον, ἐξόχως δ' ἐμέ,
Ἃ τὰς παρ' ἰσοῖς σκλιποῦσα κερκίδας,
Εἰς μείζον' ἦκω, θῆρας ἀγρεύειν χεροῖν. 1235
Φέρω δ' ἐν ὠλέναισιν ὡς ὁρᾶς, τάδε,
Λαβοῦσα πάρεστία, σοῖσι θεὸς δόμοις,
Ὡς αὐ κρεμασθῇ. σὺ δ', πάτερ, δέξαι χεροῖν·

Nactus in ſylua iacens difficulter ſcrutabili.
Audiui enim ex quodam, filiarum *mearum* audacia facinora,
Iam per vrbem, muros ingreſſus, vadens
Cum ſene Tireſia, de Bacchis.
Iterum verò reuerſus in montem, porto
Cæſum filium à Mænadibus,
Et illam quidem, quæ Actæonem principem olim 1225
Peperit, vidi Autonoen, Inonémque ſimul,
Adhuc in ſaltibus œſtro perculſas miſeras,
Sed quiſqiam dixit mihi, huc bacchico pede, *i. bacchantem*,
Venire Agauen: neque falſa audiuimus,
Video enim eius vultum non felicem. 1230
Agau. Pater, maximè gloriari licet tibi,
Quòd genueris filias longè præſtantiſſimas omnium
Mortalium: omnes dico, præcipuè verò me,
Quæ iuxta telas relictis radiis,
Ad maiora veni, feras vt vener, *capiámque* manibus. 1235
Affero autem in vlnis, vt vides, hæc,
Adepta meæ virtutis præmium, tuas ad ædes,
Vt ſuſpendantur: tu verò pater *hæc* accipe manibus:

Γαυρούμεθ' δὲ τοῖς ἐμοῖς ἀγρεύμασι,
Κάλει φίλοις εἰς δεῖπνα. μακάριος γὰρ εἶ, 1240
Μακάριος, ἡμεῖς τοιάδ' ἐξειργασμένων.
κάδ. Ὦ πένθος οὐ μετρητόν, οὐδ' οἷόν τ' ἰδεῖν,
Φόνον ταλαίνας χερσὶν ἐξειργασμένον.
Καλὸν τὸ θῦμα καταβαλοῦσα δαίμοσιν,
Ἐπὶ δεῖπνα θήβας τάσδε, κἀμὲ φῆς καλεῖς. 1245
Οἴμοι κακῶν μὲν πρῶτα σαν, ἔπειτ' ἐμήν.
Ὡς ὁ θεὸς ἡμᾶς ἐνδίκως μὲν, ἀλλ' ἄγαν
Βρόμιος ἄναξ ἀπώλεσ' οἰκεῖος γεγώς.
ἀγα. Ὡς δύσκολον τὸ γῆρας ἀνθρώποις ἔφυ,
Ἐν τ' ὄμμασι σκυθρωπόν. εἴθε παῖς ἐμὸς 1250
Εὔθηρος εἴη, μητρὸς εἰκασθεὶς τρόποις,
Ὅτ' ἐν νεανίαισι Θηβαίοις ἅμα
Θηρῶν ὀρίγνωθ'. ἀλλὰ θεομαχεῖν μόνον
Οἷός τ' ἐκεῖνος. νουθετητέος, πάτερ,
Σοί τ' ὄντι, κἀμοὶ, μὴ σοφοῖς χαίρειν κακοῖς. 1255
Ποῦ 'στιν τίς αὐτὸν δεῦρ' ἀνὴρ ὄψιν εἰς ἐμὴν
Καλέσειεν, ὡς ἴδῃ με τὼ δυδαίμονε;
Φεῦ, φεῦ. Φρονήσασαι μὲν, οἷ' ἐδράσατε,

Lætúſque mea venatione,
Voca amicos ad conuiuium. Beatus enim es, 1240
Beatus, quòd nos talia facinora fecerimus.
cad. O luctum immenſum, & non videndum,
Necem confectam miſeris manibus.
Egregiam victimam offerens diis,
Ad conuiuium has Thebas, *hos ciues Theb.* & me vocas. 1245
Hei mihi propter mala, primum quidem tua, poſtea verò mea:
Quàm nos iuſtè quidem, ſed tamen immodicè, Deus,
Bromius Rex perdidit, cùm tamen ſit cognatus.
Agau. Vt moroſa ſenectus eſt hominibus,
Et in oculis tetrica. vtinam meus filius 1250
Felix venatione ſit, matris ingenio ſimilis,
Quando cum adoleſcentibus Thebanis ſimul
Feras appetens inuadet: ſed tantùm repugnare diis
Potis *eſt, poteſt* ille. Monendus *igitur*, ô pater,
Eſt tibi, & mihi, ne vafris lætetur malis. 1255
Vbinam eſt? quis eum huc in meum conſpectum
Vocarit, vt me videat beatam?
cad. Heu, heu. Vbi cognoueritis *facinora*, quæ patraſtis,

Αλγήσετ' ἄλγος δεινόν. εἰ δ' ἀεὶ τέλοις
Εν τῷδ' ἀεὶ μένοιτ', ἐν ᾧ καθέστατε, 1260
Οὐχ δυστυχοῦσαι δόξετ' οὐχὶ δυστυχεῖν.
ἀγα. Τί δ' οὐ καλῶς τῶνδ', ἢ τί λυπηρῶς ἔχει;
κάδ. Πρῶτον μὲν εἰς τόνδ' αἰθέρ' ὄμμα σὸν μέθες.
ἀγα. Ιδού. τί μοι τόνδ' ἐξυπεῖπας εἰσορᾶν;
κάδ. Εθ' οὗτος, ἢ σοι μεταβολὰς ἔχειν δοκεῖ; 1265
ἀγα. Λαμπρότερος ἢ πρίν, καὶ διϊπετέστερος.
κάδ. Τὸ δ' ἔτι θροεῖν ἔν σῇ ψυχῇ πάρα;
ἀγα. Οὐκ οἶδα τοῦτο. τὸ δὲ γίνομαί πως
Εννοις, μεταβαθεῖσα τοῦ πάρος φρενῶν.
κάδ. Κλύοις αὖ οὖν τι, κἀποκρίναι' αὖ σοφῶς; 1270
ἀγα. Ως ἐκλέλησμαί γ', ἃ πάρος εἶπον, πάτερ.
κάδ. Εἰς ποῖον ἦλθες οἶκον ὑμεναίων μέτα;
ἀγα. Σπαρτῷ μ' ἔδωκας ὡς λέγουσ' Εχίονι.
κάδ. Τίς οὖν ἐν οἴκοις παῖς ἐγένετο σῷ πόσει;
ἀγα. Πενθεὺς ἐμῇ τε, καὶ πατρὸς κοινωνίᾳ. 1275
κάδ. Τίνος πρόσωπον δῆτ' ἐν ἀγκάλαις ἔχεις;
ἀγα. Λέοντος, ὡς γ' ἔφασκον αἱ θηρώμεναι.
κάδ. Σκέψαι νυῦ ὀρθῶς, βραχὺς ὁ μόχθος εἰσιδεῖν.

Dolebitis dolore graui. si verò perpetuò
In eodem ſtatu manſeritis, in quo iam eſtis, 1260
Cùm non ſitis felices, exiſtimabitis *tamen nos* haud infelices eſſe.
Agu. Quid horum verò non rectè, aut quid malè habet?
cad. Primùm quidem in hunc aerem oculos tuos attolle.
Agu. Ecce, quid me iuſſiſti hunc intueri?
cad. Adhuc *ne aer* idẽ *eſſe*, an *aliquam* mutationẽ tibi videtur habere? 1265
Agu. Illuſtrior quàm priùs, & liquidior *uidetur*.
cad. Stupórne adhuc tuæ animæ adeſt?
Agu. Non intelligo hoc dictum, fio tamen paulatim
Mentis compos, mutata priore mente.
cad. Audies igitur aliquid, & reſpondebis ſapienter? 1270
Agu. Vt oblita ſum illorum, quæ prius dixi, ô pater.
cad. In quam domum veniſti cum Hymenæis?
Agu. Elocaſti me Echioni nato (vt aiunt) ex ſatis dentibus.
cad. Quis igitur filius tuo marito domi natus eſt?
Agu. Pentheus, mea & patris conſuetudine. 1275
cad. Cuius igitur faciem tenes in vlnis?
Agu. Leonis, vt dixerunt venatrices.
cad. Contemplare igitur rectè: breuis labor *eſt* intueri.

ἀγα. Εα, τί λεύσω; τί φέρομαι τόδ' ἐν χερῶν;
κάδ. Αθρησον αὐτό, καὶ σαφέστερον μάθε. 1280
ἀγα. Ορῶ μέγιστον ἄλγος ἡ τάλαιν' ἐγώ.
κάδ. Μῶν σοι λέοντι φαίνεται τοῦτο εἰκέναι;
ἀγα. Οὐκ, ἀλλὰ Πενθέως ἡ τάλαιν' ἔχω κάρα.
κάδ. Οἰμωγμόν γε τοῦδε, ἢ σὲ γνωρίσαι.
ἀγα. Τίς ἔκτανέν νιν; πῶς ἐμαὶ ἦλθ' εἰς χέρας; 1285
κάδ. Δύς ἰω' ἀλήθεια, ὡς ἐν οὐ καιρῷ πάρει.
ἀγα. Λέγ', ὡς τὸ μέλλον καρδία πήδημ' ἔχει.
κάδ. Σύ νιν κατέκτας, καὶ κασιγνήτη σέθεν.
ἀγα. Πῇ δ' ὤλετ', ἢ κατ' οἶκον, ἢ ποίοις τόποις;
κάδ. Οὗπερ πρὶν Ακταίωνα διέλακον κυνες. 1290
ἀγα. Τί δ' εἰς Κιθαιρῶν' ἦλθε δυσδαίμων ὅδε;
κάδ. Εκερτόμει θεόν, σαί τε βακχείας, μολών.
ἀγα. Ημεῖς δ' ἐκεῖσε τίνι τρόπῳ κατήραμεν;
κάδ. Εμαίνετε, πᾶσά τ' ἐξεβακχεύθη πόλις.
ἀγα. Διόνυσος ἡμᾶς ὤλεσ'. ἄρτι μανθάνω. 1295
κάδ. Υβριν ὑβρισθείς. θεὸν γὰρ οὐχ ἡγεῖσθέ νιν.
ἀγα. Τὸ φίλτατον δὴ σῶμα ποῦ παιδὸς, πάτερ;
κάδ. Εγὼ μόλις τόδ' ἐξερευνήσας φέρω.

Hem. quid video? quid fero hoc in manibus?
Agu. Contemplare hoc, & cognoſce certius. 1280
cad. Video maximum dolorem ego miſera.
Agu. Num tibi leoni videtur *hoc* ſimile eſſe?
cad. Non ſed Penthei ego miſera habeo caput.
Agu. Deploratum prius quàm tu agnoſceres.
cad. Quis interfecit eum? quomodo venit in meas manus? 1285
Agu. Miſera veritas, vt non in tempore ades.
cad. Dic. quam *propter malum* futurum, cor ſaltũ habet, *trepidat, micátque*.
Agu. Tu occidiſti eum, & tua ſoror.
cad. Vbi verò periit? an domi? aut quibus *in* locis?
Agu. Vbi prius Actæona canes nactæ ſunt. 1290
cad. Quid verò in Cithæronem venit infelix hic?
Agu. *Illuc* iuit vt irrideret Deum *Bacchum* & tuas bacchationes.
cad. Nos verò quomodo illuc acceſſimus?
Agu. Inſaniſtis, & tota ciuitas Bacchico furore correpta eſt.
cad. Bacchus nos perdidit: nunc demum *hoc* intelligo. 1295
Agu. Contumelia *à nobis* affectus. Deum enim non ducebatis ipſum *eſſe*.
cad. Chariſſimum verò corpus filij vbi nam *eſt*, pater?
Agu. Ego vix hoc indagatione repertum adfero.

Universidad de Deusto Biblioteca

ἀγα. Η παῦ ἐν ἄρθροις συγκεκλειμμένον καλῶς;
Πενθεῖ ἤ τί μέρος ἀφροσύνης προσῆκ' ἐμῆς; 1300
κάδ. Ὑμῖν ἐγένεθ' ὅμοιος, οὐ σέβων θεόν.
Τοι γὰρ σπῆψε πάντας εἰς μίαν βλάβην,
Ὑμᾶς τε, τόνδέ θ', ὡς τε διολέσαι δόμους,
Κἀμέ, ὅστις ἄτεκνος ἀρσένων παίδων γενὼς,
Τῆς σῆς τόσ' ἔρνος ὦ πάλαι νηδύος, 1305
Αἴσχιστα καὶ κάκιστα κατθανόνθ' ὁρῶ.
Ὦ δῶμ' ἀνέβλεπεν. ὃς σὺ εἶχες, ὦ τέκνον,
Τοὐμὸν μέλαθρον παῖδος ἐξ ἐμῆς γενὼς.
Πόλει τε πᾶσι ἦθα. τὸν γέροντα δὲ
Οὐδεὶς ὑβρίζειν ἤθελ', εἰσορῶν τὸ σὸν 1310
Κάρα. δίκην γὰρ ἀξίαν ἐλάμβανεν.
Νῦν δ' ἐκ δόμων ἄτιμος ἐκβεβλήσομαι
Ο Κάδμος ὁ μέγας, ὃς τὸ Θηβαίων γένος
Ἔσπειρα, κἀξήμησα κάλλιστον θέρος.
Ὦ φίλτατ' ἀνδρῶν. καὶ γὰρ οὐκέτ' ὢν ὅμως
Τῶν φιλτάτων ἐμοί γ' ἀριθμήσῃ τέκνων. 1315
Οὐκ ἔτι γηρείου τῆδε θιγγάνων χερὶ,
Τὸν μητρὸς αὐδῶν πατέρα προσπτύξῃ τέκνον,

Agau. An totum ſuis membris coniunctum rectè?
Ad Penthea verò quæ pars meæ inſaniæ pertinebat? 1300
cad. Vobis fuit ſimilis, non colens deum:
Itaque compulit omnes in eandem noxam,
Vos & hunc, vt perderet hanc domum,
Et me: qui cùm non haberem maſculos liberos,
Hoc germen tui vteri, ô miſera, 1305
Turpiſſimè, & peſſimè mortuum video.
O fili, *in* quem reſpiciebat domus, qui regebas
Meam domum, ex mea filia natus.
Ciuibus eras verendus. me ſenem verò
Nemo volebat iniuria afficere, intuens tuum 1310
Caput: pœnam enim dignam accepiſſet, *luiſſet*.
Nunc autem inglorius eiiciar ex domo
Cadmus ego ille ingens, qui Thebanorum genus
Seminaui, & meſſui pulcherrimam meſſem.
O chariſſime virorum, quamuis enim non amplius ſis, tamen 1315
Numeraberis inter meos chariſſimos liberos.
Non amplius attingens manu hoc mentum,
Matris patrem, *i. auum*, alloquens amplecteris, fili,

Λέγων, τίς σ' ἀδικεῖ, τίς σ' ἀτιμάζει γέρον,
Τίς σλῶ παράστ' καρδίαν λυπηρὸς ὤν; 1320
Λέγ', ὡς κολάζω τὸν ἀδικοῦντά σ' ὦ πάτερ.
Νῦν δ' ἄθλιος μὲν εἰμ' ἐγὼ, τλήμων δ' σύ,
Οἰκτρὰ δ' μήτηρ, τλήμονες δ' σύγγονοι.
Εἰ δ' ἔστιν ὅστις δαιμόνων ὑβρῖν φρονεῖ,
Εἰς τῆδ' ἀθρήσας θάνατον, ἡγείσθω θεούς. 1325
χο. Τὸ μὲν σὸν ἀλγῶ Κάδμε, σῆς δ' ἕνεκ' δίκλω
Παῖς παιδὸς, ἀξίαν μὲν, ἀλγεινὰ δ' σοί.
διο. Ω πάτερ, ὁρᾶς γὰρ τἄμ' ὅσῳ μετεσράφη,
Εκθηριωθεὶς, ὄφεος ἀλλάξει τύπον,
Ην Αρεος ἔχες Αρμονίαν, θνητὸς γενὼς. 1330
Οχον δ' μόρχων, χρησμὸς ὡς λέγει Διός,
Ελᾶς μετ' ἀλόχου, βαρβάρων ἡγούμενος.
Πολλὰς δ' πέρσῃς ἀναρίθμῳ σρατεύματι
Πόλεις. ὅταν δ' Λοξίου χρησήριον
Διαρπάσωσι, νόσον ἄθλιον πάλιν 1335
Σχήσουσ. ἰσὸ δ' Αρης Αρμονίαν τε ῥύσεται,
Μακάρων τ' ἐς αἶαν σὸν καθιδρύσει βίον.
Ταῦτ' οὐχὶ θνητοῦ πατρὸς ἐκγενὼς λέγω

Dicens, quis te iniuria afficit? quis te contemnit, ô ſenex?
Quis turbat tuum cor moleſtus exiſtens *tibi*? 1320
Dic, vt puniam lædentem te, ô pater.
Nunc autem miſer ſum ego, infelix verò tu,
Et miſerabilis mater, infelicéſque ſorores.
Si quis autem eſt, qui contemnit deos,
Intuens in huius mortem, putet *eſſe* deos. 1325
cho. Doleo quidem tuam vicem, Cadme, tuæ tamen habet pœnam
Filius filiæ, *i. nepos*, dignam quidem, luctuoſam tamen tibi.
Bac. O pater (vides enim mea quantum mutata ſint.)
Vbi ferinã *draconis* formã exueris, *tunc* ſerpentis mutabit figurã *ea illa*,
Quam Martis *filiam*, Harmoniã *uxorem* habuiſti mortalis exiſtẽs. 1330
Vehiculum autem, *ac par* vitulorum (vt dicit Iouis oraculum)
Ages cum vxore, barbaris imperans.
Multas autem euertes cum maximis copiis
Vrbes: quando verò Apollinis oraculum
Depopulati fuerint, reditum infelicem retrò 1335
Habebunt. Sed Mars te, & Harmoniam liberabit,
Beatorúmque in terra tuam collocabit vitam.
Hæc non mortali patre natus dico

Universidad de Deusto Biblioteca

Διόνυσος, ἀλλὰ Ζεὺς. εἰ ἦ σωφρονεῖν
Ἐγνωθ', ὅτ' οὐκ ἠθέλετε, τὸν Διὸς γόνον 1340
Εὐδαιμονοῖτ' αὖ σύμμαχον κεκτημένοι.
κάδ. Διόνυσε, λιτόμεθά σ', ἠδικήκαμεν.
διο. Οὐ' ἐμάθετθ' ἡμᾶς. ὅτε δ' ἐχρῆν, οὐκ ἤδετε.
κάδ. Ἐγνωκα μὲν ταῦτ'. ἀλλ' ἐπεξέρχῃ λίαν.
διο. Καὶ δὴ θεὸς ὑμῖν, θεὸς ὢν, ὑβριζόμην. 1345
κάδ. Ὀργὰς πρέπει θεὸς οὐχ ὁμοιοῦσθαι βροτοῖς,
διο. Πάλαι πάσδε Ζεὺς ὁ μὸς ἐπένευσεν πατήρ.
αγα. Αἴ, αἴ, δέδοκται πρέσβυ, τλήμονες φυγαί.
κάδ. Ὦ τέκνον, ὡς εἰς δεινὸν ἤλθομεν κακὸν,
Σύ τ' ἡ τάλαινα, σύγγονοί τε σαὶ φίλαι. 1350
Ἐγὼ θ' ὁ τλήμων βαρβάροις ἀφίξομαι
Γέρων μέτοικος. ἔτι δέ μοι τὸ θέσφατον
Εἰς Ἑλλάδ' ἀγαγεῖν μιγάδα βάρβαρον στρατόν.
Καὶ τὴν Ἄρεως παῖδ' Ἁρμονίαν, δαίμαρτ' ἐμὴν,
Δράκων δρακαίνης φύσιν ἔχουσαν ἀγρίαν, 1355
Ἄξω 'πὶ βωμοὺς, καὶ τάφους Ἑλληνικοὺς,
Ἡγούμενος λόγχαισιν. οὐδὲ παύσομαι
Κακῶν ὁ τλήμων. οὐδὲ τὸν καταβάτην

Bacchus, sed ex Ioue: si verò sapere
Voluissetis, quod noluistis. Iouis filium 1340
Socium habentes, possetis beati esse.
cad. Bacche supplices tibi sumus, peccauimus.
Bac. Serò cognouistis nos: at cum oportebat, non noratis.
cad. Agnosco quidem hæc, sed *tuum ius, nosque* persequeris nimium.
Bac. Etenim à vobis lædebar, cùm essem deus. 1345
cad. Conuenit deos non esse similes iracundia hominibus.
Bac. Hæc iam pridem Iupiter meus pater annuit.
Aga. Heu, heu. Decreta sunt ô senex misera exilia.
cad. O filia, vt venimus in triste malum,
Túque misera, sororésque tuæ charæ. 1350
Et ego infelix *ad* barbaros ibo
Senex inquilinus, & adhuc mihi hoc *est* fatale,
In Græciam ducere mixtum barbaricum exercitum.
Et Harmoniam Martis filiam, meam coniugem,
Ego factus draco, dracænæ naturam habentem feram, 1355
Ducam ad aras, & sepulchra Græcanica,
Dux exercitus: nec liberabor
A malis infelix, nec *ad* infernum

Ἀχέροντα πλεύσας, ἥσυχος ἡσύχασμαι.
αγα. Ὦ πάτερ, ἐγὼ δέ σου στερηθεῖσα, φεύξομαι. 1360
κάδ. Τί μ' ἀμφιβάλλεις χερσὶν ὦ τάλαινα παῖ,
Ὄρνις ὅπως κηφῖσα πολιόχρως κύκνος;
αγα. Ποῖ δὴ τρέπωμαι, πατρίδος ἐκβεβλημένη;
κάδ. Οὐκ οἶδα τέκνον. μικρὸς ἀλέκτορος πατήρ.

ΑΝΑΠΑΙΣΤΟΙ.

αγα. Χαῖρ' ὦ μέλαθρον. χαῖρ' ὦ πατρῴα 1365
Πόλις. ἐκλείπω σ' ὑπὸ δυστυχίας
Φυγὰς ἐκ θαλάμων.
κάδ. Στεῖχε νεῦ ὦ παῖ τὸν Ἀριστέα.
αγα. Στέρομαί σε πάτερ. Καδ. κἀγὼ τέκνον,
Καὶ σὰς ἐδάκρυσα κασιγνήτους. 1370
αγα. Δεινὰς γὰρ δεινὰς πάνδ' αἰκίαν
Διόνυσος ἄναξ
Τοῖς σοῖς εἰς οἴκοις ἔφερε.
διο. Καὶ γὰρ ἔπασχον δεινὰ θεὸς ὑμῖν,
Ἀγέρατον ἔχων ὄνομ' ἐν Θήβαις. 1375
αγα. Χαῖρε πάτερ μοι-
κάδ. Χαῖρ' ὦ μελέα καὶ σύ γε θύγατερ.

Acheronta nauigans, quietus ero.
Aga. O pater, ego igitur te orbata exulabo. 1360
cad. Cur ô misera filia me manibus amplecteris,
Ales vt fucum candido corpore præditus cygnus?
Aga. Quò enim me vertam eiecta ex patria?
cad. Nescio ô filia. imbecillis auxiliator *est tibi* pater.
Agaue.
Aga. Vale ô domus, vale ô patria 1365
Ciuitas, desero te propter infortunium *meum*,
Exulans ex thalamo.
cad. Vade ô filia *ad* Aristæi domum.
Aga. Priuor te ô pater. cad. Et ego *te* ô filia,
Et tuas deploro sorores. 1370
Aga. Atrociter enim, atrociter hanc iniuriam
Bacchus rex
In tuam domum intulit.
cad. Etenim patiebar atrocia à vobis,
Habens nomen sine honore Thebis. 1375
Aga. Vale ô pater mihi.
cad. Vale & tu misera filia:

Universidad de Deusto Biblioteca

Χαλεπῶς εἰς τόδ' αὖ ἥκοις.
ἀγα. Αγετ' ὦ πομποί με, κασιγνήτας,
Ινα συμφυγάδας λήψωμ' οἰκτρὰς. 1380
Ελθοιμι δ' ὅπου
Μή τε Κιθαιρὼν μαρὸς,
Μήτε Κιθαιρῶν' ὀστοισιν μ' ἐγὼ,
Μήθ' ὅθι θύρσου μνῆμ' ἀνάκειται.
Βάκχαις δ' ἄλλωσι μέλοιεν. 1385
χο. Πολλαὶ μορφαὶ τῶν δαιμονίων,
Πολλὰ δ' ἀέλπτως κραίνουσι θεοί.
Καὶ τὰ δοκηθέντ' οὐκ ἐπλέσθη.
Τῶν δ' ἀδοκήτων πόρον εὗρεν θεός.
Τοιόνδ' ἀπέβη τόδε πρᾶγμα· 1390
Εὐριπίδου Βάκχαι.

Difficulter eò venire poteris.
Agu. O ductores ducite me ad sorores,
Vt exilij socias assumam miseras. 1380
Proficiscar autem *illuc*, vbi
Neque Cithæron impurus *est*,
Neque Cithæroni oculis miscebor, *i. neque Cithæronem oculis aspiciam,*
Et vbi nulla thyrsi memoria est,
Bacchis verò aliis *hæc* erunt curæ. 1385
Cho. Multæ formæ *sunt* diuinarum *rerum*,
Multáque præter spem perficiunt dij,
Et quæ sperabantur, non perfecta sunt.
Et insperatorum exitum inuenit Deus.
Sic & hoc negotium finitum est, *talem habuit euentum.*
Finis Baccharum.

ΥΠΟΘΕΣΙΣ ΚΥΚΛΩΠΟΣ.

Οδυσσεὺς ἀναχθεὶς ἐκ Ιλίου, εἰς Σικελίαν ἀπερρίφη, ἔνθα ὁ Πολύφημος διέρων καὶ δουλεύοντας ἐκεῖ τοὺς Σατύρους, οἶνον δοὺς, ἄρνας ἤμελλε λαμβάνειν, & γάλα παρ' αὐτῶν. ὀπφαινεὶς δ' ὁ Πολύφημος ζητεῖ τὴν αἰτίαν τῆς τῶν ἰδίων ἐκφορήσεως. ὁ Σιλληνὸς ᾤ, τὸν ξένον λῃστεύοντα καταλαβεῖν φησί.

ARGVMENTVM CYCLOPIS.

Vlysses nauigans ex Ilio, in Siciliam eiectus est, vbi habitabat Polyphemus. Inueniens etiam seruientes illic Satyros, dans ei vinum, voluit emere oues, & lac ab ipsis. Apparens verò Polyphemus quærit causas exportationis rerum suarum. Silenus autem hospitem prædantem eas cepisse dicit.

ΤΑ ΤΟΥ ΔΡΑΜΑΤΟΣ ΠΡΟΣΩΠΑ.	PERSONÆ HVIVS FABVLÆ SVNT HÆ:
ΣΙΛΗΝΟΣ.	SILENVS.
ΧΟΡΟΣ ΣΑΤΥΡΩΝ.	CHORVS SATYRORVM.
ΟΔΥΣΣΕΥΣ.	VLYSSES.
ΚΥΚΛΩΨ.	CYCLOPS.

Προλογίζει ὁ Σιλληνός. Prologum autem agit Silenus.

Universidad de Deusto Biblioteca

ΕΥΡΙΠΙΔΟΥ ΚΥΚΛΩΨ.

ΙΑΜΒΟΙ.

Βρόμιε, Διὶ σὲ μυρίοις ἔχω πόνοις
Νῦν, χ' ὥτ' ἐν ἥβῃ τοὐμὸν διέθεινε δέμας.
Πρῶτον μὲν, ὅτ' ἐμμανὴς Ἥρας ὕπο,
Νύμφας ὀρείας ἐκλιπὼν ὤχου τροφοί.
Ἐπὰ τάγ' ἀμφὶ γηγενῆ μάχῃ δορὸς,
Ἐνδέξιον σῶ ποδὶ παραστὰς γενὼς,
Ἐγκέλαδον ἰτέαν εἰς μέσον θένων, δορὶ
Ἔκτεινα. Φέρ' ἴδω τοῦτ' ἰδὼν ὄναρ λέγω;
Οὐ μὰ Δί', ἐπεὶ καὶ σκῦλ' ἔδειξα Βακχίῳ.
Καὶ νῦν ἐκείνων μείζον' ἐξαντλῶ πόνον.
Ἐπεὶ γὰρ Ἥρα σοὶ γῆν Τυρσηνικὸν
Λῃστὴν ἐπῶρσεν, ὡς ὁδηθείης μακρὰν,
Ἐγὼ πυθόμενος, σοὶ τέκνοισι ναυστολῶ,
Σέθεν κῦ ζήτησιν ἐν πεύμνῃ δι' ἄκρας
Αὐτὸς λαβὼν, εὔθυνον ἀμφῆρες δόρυ,

EVRIPIDIS CYCLOPS.

Silenus.

O Bacche, propter te fero innumerabiles labores
Nunc, & quando in iuuentute meum florebat corpus:
Primùm quidem, quando tu furiis agitatus à Iunone,
Nymphas montanas relinquens, abieras, nutrices.
Deinde in prælio belli Gigantei,
Ad dextrum pedem tuum auxiliator cùm essem,
Enceladum, clypeo in medio percutiens, hasta
Interfeci. Age videam, hócne somnium à me visum dico?
Non per Iouem. nam & spolia ostendi Baccho.
Et nunc illis maiorem haurio laborem.
Postquam enim Iuno tibi genus Tyrthenum
Immisit latronum, vti peregrinareris procul,
Ego audiens *hoc*, cum meis liberis nauigo
Ad tui inquisitionem: in puppi verò summa
Ipse *gubernaculo* correpto, regebam vtrinque *remis* impulsam nauem,

Παῖδές τ' ἐρετμοῖς ἥμενοι, γλαυκὸν ἅλα
Ῥοθίοισι λευκαίνοντες, ἐζήτουν σ' ἄναξ.
Ἤδη δὴ Μαλέας πλησίον πεπλευκότας,
Ἀπηλιώτης αὔεμος ἐμπνεύσας δορὶ,
Ἐξέβαλεν ἡμᾶς τῇδ' ἐς Αἰτναίαν πέτραν,
Ἵν' οἱ μόνωπες ποντίου παῖδες θεοῦ,
Κύκλωπες οἰκοῦσ' αὐτοῖ ἔρημ' ἀνδροκτόνοι.
Τούτων ἑνὸς ληφθέντες ἐσμὲν ἐν δόμοις
Δοῦλοι. καλοῦσι δ' αὐτὸν, ὃν λατρεύομεν,
Πολύφημον. αἰτὶ δ' εὐίων βακχεύμάτων.
Ποίμνας Κύκλωπος ἀνοσίου ποιμαίνομεν.
Παῖδες μὲν οὖν μοι, κλιτύων ἐν ἐσχάτοις
Νέμουσι μῆλα νέα, νέοι πεφυκότες.
Ἐγὼ δὴ πληρῶ πίσσα, καὶ σαίρειν στέγας
Μένων τέταγμαι τάσδε, τῷδε δυστεβεῖ
Κύκλωπι δεῖπνον ἀνοσίων Διὶ κόνον.
Καὶ νῦν τὰ πρὸς ταχθέν τ' ἀναγκαίως ἔχει,
Σαίρειν σιδηρᾷ τῇδέ μ' ἁρπαγῇ δόμους.
Ὡς τόν τ' ἀπόντα δεσπότην Κύκλωπ' ἐμὸν,
Καθαρῶσιν αὐτοῖς, μῆλά τ' εἰς δεχώμεθα,

Filiique *mei ad* remos sedentes, glaucum mare
Fluctibus dealbantes, quærebant te rex.
Iam verò prope Maleam nauigantes,
Subsolanus ventus aspirans ad nauem,
Impulit nos ad hanc AEtneam petram,
Vbi monoculi filij marini dei
Cyclopes habitant antra deserta, homicidæ.
Horum vnius capti sumus in ædibus
Serui: vocant autem eum, cui seruimus,
Polyphemum: & pro lætitia bacchica,
Greges Cyclopis impij pascimus.
Filij igitur mei cliuis in extremis, *ac remotis*
Pascunt agnos iuuenes, *ipsi quoque* iuuenes existentes.
Ego verò vt impleam pocula, & verram habitacula
Manens *domi* constitutus sum, hæc, huic impio
Cyclopi conuiuiorum iniustorum minister.
Et nunc quæ *mihi* mandata sunt, necesse est
Me *facere, scilicet* verrere ferreis his rastris domum,
Vt & absentem dominum Cyclopem meum
Mundis antris, & oues excipiamus.

Ηδη ᾽ς παῖδας ωεοσνέμοντας εἰσορῶ
Ποίμνας. τί τοῦτο; μῶν κρότος Σικινίδων,
Ομοιος ὑμῖν νυῦ τε, χ᾽ ὥ τε Βακχίῳ
Καμοι σωαστίζοντες Αλθαίας δόμους,
Προσῆτ᾽, ἀοιδᾶς βαρβίτων σαυλούμενοι; 40

ΕΠΩΔΙΚΑ.

Στροφή.

χο. 1 Πᾶ δή μοι γενναίων μὲν πατέρων,
2 Γενναίων τ᾽ ἐκ τοκάδων;
3 Πᾶ δή μοι νίσῃ σκοπέλους;
4 Οὐ τῇδ᾽ ὑωτιώμεθα αὔρα,
5 Καὶ ποιηρὰ βοτάνα, 45
6 Δινᾶδεν θ᾽ ὕδωρ ωοτὶ μῶλυ
7 Εν ωίσραις κεῖται, πέλας αὐ-
8 τῶν. οὔ σοι βλαχαὶ τοκέων.
9 Ψύθα. οὐ τάδ᾽ οὐ, οὐ τάδε νέμῃ;
10 Οὔτ᾽ οἰῶ κλιτιῶ δροσερᾶν; 50
11 Ωή. ῥίψω πέτρον τάχα σου.
12 Υπάγω, ὑπάγω κερᾶτα,
13 Μηλοβότου σασίωρον,

Iam verò filios prope pascentes video
Greges. quid hoc? num strepitus Sicinidum,
Similis *est* nunc vobis, *i. illi uero theso*, quum Baccho
Sodalium chori simul tutantes Althææ domum
Aderatis, cantu barbitorum delectati? 40

EPODICA.

Strophe.

1 Quonam mihi generosis *ex* patribus,
2 Et generosis ex matribus *natæ*,
3 Quò mihi vadis *per* scopulos?
4 Non hîc lenis aura
5 Et lætum gramen, 45
6 Et vorticosa aqua fluuiorum
7 In poculis posita est, iuxta an-
8 tra, non tibi balatus agnorum *hîc audiuntur*.
9 Heus tu, non hîc, non hîc pascêris?
10 Non igitur *in* cliuo roscido *gramen carpes?* 50
11 Ohe. iaciam saxum mox *in* te.
12 Reducam, reducam *te caper* cornute,
13 Ad pastoris stationem montanam,

14 Κύκλωψος ἀγροβότου.

Αντιστροφή.

1 Σπαργανῶντάς μοι τοὺς μαστοὺς χάλασον. 55
2 Δέξαι θηλαῖσι ωορᾶς,
3 Ας λείπεις ἀρνᾶν θαλάμοις.
4 Ποθοῦσί σ᾽ ἀμερόκοιτοι
5 Βλαχαὶ σμικρῶν τεκέων.
6 Εἰς αὐλαί ποτ᾽ ἀμφιβαλεῖς 60
7 Ποιηρὰς λιποῦσα νομοὺς,
8 Αἰτναίων εἴσω σκοπέλων.
9 Οὐ τάδε βρόμιος, οὐ τάδε χοροί,
10 Βάκχαι τε θυροφόροι.
11 Οὐ τυμπάνων ἀλαλαγμοὶ, 65
12 Κρηναίαισι παρ᾽ ὑδροχύτοις,
13 Οὐκ οἴνου χλωραὶ σαγόνες,
14 Οὐ Νύσα μετὰ Νυμφῶν.

Εωῳδός.

1 Ιακχον, ἴακχον ᾠδᾶν
2 Μέλπω ωρὸς τὰν Αφροδίταν, 70
3 Αν θηρεύων πετόμαν,

14 Cyclopis agrestis.

Antistrophe.

1 Laxa mihi, *ô ouis*, turgentes mammas. 55
2 Excipe *mammarum* papillis *tuos* fœtus,
3 Quos relinquis agnorum *in* thalamis, *i. in ouilibus*.
4 Desiderant te interdiu dormientium
5 Balatus paruorum agnorum.
6 In *stabulorum* aulam tandem intrabis, 60
7 Herbida relinquens pascua,
8 AEtnęos intra scopulos.
9 Hîc non *est* Bromius, hîc non *sunt* Chori,
10 Nec Bacchæ thyrsigeræ,
11 Non tympanorum strepitus, 65
12 Ad fontes aquifluos,
13 Non vini virides guttulæ:
14 Non *est hîc* Nyssa cum Nymphis.

Epodus.

1 Bacchicum, bacchicum carmen
2 Cano ad Venerem. 70
3 Quam quærens volitabam,

4 Βάκχαις σὺν λευκόποσιν.
5 Ὦ φίλος, ὦ φίλε Βακχεῖε,
6 Ποῖ οἰοπολεῖς,
7 Ξανθὰν χαίταν σείων; 75
8 Ἐγὼ δ' ὁ σὸς θεράπολος,
9 Θητεύω Κύκλωπι
10 Τῷ μονοδέρκτᾳ,
11 Δοῦλος ἀλαίνων σὺν τᾷδε
12 Τραγίου χλαίνᾳ μελέᾳ 80
13 Σᾶς χωρὶς φιλίας.

ΙΑΜΒΟΙ.

σιλ. Σιγήσατ' ὦ τέκν', αὔτρα δ' εἰς πετρηρεφῆ
Ποίμνας ἀθροῖσαι θεραπόλοις κελεύσατε.
χο. Χωρεῖτ'. ἀπὲρ δὴ τίνα πάτερ ἀπόδλω ἔχεις;
σιλ. Ὁρᾶ πρὸς ἀκτᾶς ναὸς Ἑλλάδος σκάφος, 85
Κώπης τ' ἄπακτας σὺν στρατηλάτῃ τινὶ
Στίχοντας εἰς τόδ' αὔτρον, ἀμφὶ δ' αὐχένι,
Τεύχη φέροντας κενά, βορᾶς κεχρημένοι,
Κρωσσοὶς θ' ὑδρηλοῖς. ὦ παλαίπωροι ξένοι,
Τίνες πότ' εἰσίν; οὐκ ἴσασι δεσπότην 90

4 Cum Bacchis candidos pedes habentibus.
5 O chare, ô chare Bacche,
6 Vbi solus versaris,
7 Flauum capillitium concutiens? 75
8 Ego enim tuus minister
9 Seruio Cyclopi
10 Vnoculo,
11 Seruus errans cum hac
12 Hirci misera pelle, 80
13 Tua sine amicitia.

silenus.

Tacete filij, antra verò in excauata in saxis
Greges cogere famulos iubete.
ch. Ite. Sed quamnã, pater, festinationẽ iam habes? *cur adeo nos accelerasti?*
sil. Video ad littus scapham nauis Græcæ, 85
Et remorum dominos, *i. remiges*, cum duce quodam
Venientes ad hoc antrum, & circa collum
Vasa ferentes vacua, cibi indigentes,
Vrnásque aquaticas. ô miseri hospites,
Quinam sunt? non norunt dominum 90

Πολύφημον, οἷός ἐστιν, ἄξενον στέγῳ
Τῷδ' ἐμβεβῶτες, καὶ Κυκλωπίαν γνάθον
Τῷδ' ἀνδροβρῶτα δυστυχῶς ἀφιγμένοι.
Ἀλλ' ἥσυχοι γίγνεσθ', ἵν' ὁκπυθώμεθα,
Πόθεν πάρεισι Σικελὸν Αἰτναῖον πάγον. 95
ὀδυ. Ξένοι, φράσαιτ' ἄν, νᾶμα ποτάμιον πόθεν
Δίψης ἄκος λάβοιμεν; εἴτε τις θέλει
Βορὰν ὀδῆσαι ναυτίλοις κεχρημένοις;
Τί χρῆμα; Βρομίου πόλιν ἐοίκαμεν εἰς βαλεῖν.
Σατύρων πρὸς αὔτροις τίνες ὁμιλον εἰσορῶ. 100
Χαίρειν προσεῖπα πρῶτα τὸν γεραίτερον.
σιλ. Χαῖρ' ὦ ξέν', ὅστις δ' εἶ φράσον, πάτραν τε σὴν.
ὀδυ. Ἰθακος Ὀδυσεὺς, γῆς Κεφαλλίων ἄναξ.
σιλ. Οἶδ' ἄνδρα κρόταλον, δειμὺ Σισύφου γένος.
ὀδυ. Ἐκεῖνος οὗτός εἰμι. λοιδόρει ἢ μή. 105
σιλ. Πόθεν Σικελίαν τῆνδε ναυστελῶν πάρει;
ὀδυ. Ἐξ Ἰλίου γε, κἀπὸ Τροϊκῶν πόνων.
σιλ. Πῶς; πορθμὸν οὐκ ἤδεισθα πατρῴας χθονός;
ὀδυ. Ἀνέμων θύελλαι δεῦρό μ' ἥρπασαν βίᾳ.
ὀδυ. Παπαῖ. τὸν αὐτὸν δαίμον' ἐξαντλεῖς ἐμοί. 110

Polyphemum, qualis sit, inhospitale hospitium
Hoc ingredientes, & *ad* Cyclopis genas
Illas hominum voratrices, infeliciter venientes.
Sed taciti sitis, vt *ex ipsis* quæramus,
Vnde accedant *ad* Siculam AEtnęam rupem. 95
vlys. Hospites possetísne dicere, aquam fluuialem vnde
Sitis remedium possimus accipere, & si quis velit
Cibum vendere nautis indigentibus?
Quid hoc rei *est? ad* Bacchi vrbem videmur appulisse.
Ad antra Satyrorum hunc gregem video. 100
Saluere iubeo primùm natu maximum.
sil. Salue hospes, quinam autem sis, dicito, & tuam patriam.
vlys. Ithacus Vlysses, Cephaleniæ terræ rex.
sil. Noui virum loquacem, acre Sisyphi genus.
vlys. Ille ipse sum, ne tamen conuicieris mihi. 105
sil. Vnde ad Siciliam hanc nauigans ades?
vlys. Ab Ilio, & Troiano bello.
sil. Quomodo? fretum non noras patriæ tuæ?
vlys. Ventorum procellæ huc me rapuerunt vi.
sil. Papæ: hauris eandem fortunam, quam & ego. 110

Universidad de Deusto Biblioteca

ὀδυ. Η καὶ σὺ δεῦρο πρὸς βίαν ἀπεστάλης;
σιλ. Λῃστὰς διώκων, οἳ Βρόμιον ἀνήρπασαν.
ὀδυ. Τίς δ' ἥδε χώρα, καὶ τίνες ναίουσί νιν;
σιλ. Αἰτναῖος ὄχθος Σικελίας ὑψηρότατος.
ὀδυ. Τείχη δ' ποῦ 'στι, καὶ πόλεως πυργώματα;
σιλ. Οὐκ εἰσ'. ἔρημοι προῶνες ἀνθρώπων, ξένε.
ὀδυ. Τίνες δ' ἔχουσι γαῖαν, ἢ θηρῶν γένος;
σιλ. Κύκλωπες αὐτὸ ἔχοντες, οὐ στέγας δόμων.
ὀδυ. Τίνος κλύοντες, ἢ δεδήμοσιον κράτος;
σιλ. Νομάδες. ἀκούει δ' οὐδὲν οὐδεὶς οὐδενός.
ὀδυ. Σπείρουσι δ', ἢ τὰ ζῶσι, Δήμητρος στάχυν;
σιλ. Γάλακτι, καὶ τυροῖσι, καὶ μήλων βορᾷ.
ὀδυ. Βρομίου δ' πῶμ' ἔχουσιν ἀμπέλου ῥοᾷς;
σιλ. Ηκιστα. τοῖ γὰρ ἄχαριν οἰκοῦσι χθόνα.
ὀδυ. Φιλόξενοι δ', χ' ὡσιοι πρὸς ξένους;
σιλ. Γλυκύτατα φασὶ τὰ κρέα τοῖς ξένοις φορεῖν.
ὀδυ. Τί φῄς; βορᾷ χαίρουσιν ἀνθρωποκτόνῳ;
σιλ. Οὐδεὶς μολὼν δεῦρ' ὅστις οὐ κατεσφάγη.
ὀδυ. Αὐτὸς δ' Κύκλωψ, ποῦ 'στιν; ἢ δόμων ἔσω;

vlyſ. An & tu huc vi miſſus es?
ſil. Prædones perſequens, qui rapuerunt Bacchum.
vlyſ. Quæ verò eſt hæc regio, & quinam eam habitant?
ſil. AEtneus tumulus *eſt* Siciliæ altiſſimus.
vlyſ. Mœnia verò vbi ſunt, & vrbis turres?
ſil. Non ſunt. iſti tumuli *ſunt* ſine hominibus, hoſpes.
vlyſ. Quínam verò *hanc* habent terram? éſtne *aliquod* genus ferarum?
ſil. Cyclopes, antra habentes, non tecta domorum.
vlyſ. Cui parent? an populare eſt imperium?
ſil. *Sunt* vagi paſtores. nec vllus vlla *in re* alteri paret.
vlyſ. Seminántne ſpicas Cereris? aut vnde viuunt?
ſil. Lacte, & caſeis, & pecudum eſu.
vlyſ. Bachíne potum habent ex fluxu vitis?
ſil. Minimè. ingratam enim habitant terram.
vlyſ. Súntne hoſpitales, & pij in hoſpites?
ſil. Dulciſſimas dicunt carnes hoſpites ferre.
vlyſ. Quid ais? delectantúrne voratione cæſorum hominum?
ſil. Nemo venit huc, qui non interfectus ſit.
vlyſ. Ipſe verò Cyclops vbinam eſt? an in domo?

σιλ. Φροῦδος πρὸς Αἴτνῃ, θήρας ἰχνεύων κυσίν.
ὀδυ. Οἶσθ' οὖν ὃ δράσῃς, ὡς ἀπαλλαγῶμεν χθονός;
σιλ. Οὐκ οἶδ'. Οδυσεῦ. πρᾶξιν δὲ σοι δρῴημεν αὐ.
ὀδυ. Οδησον ἡμῖν σῖτον, οὗ παρεύμεθα.
σιλ. Οὐκ ἔστιν, ὥσπερ εἶπον, ἄλλο πλὴν κρέας.
ὀδυ. Αλλ' ἡδὺ λιμοῦ καὶ τόδε φαρμάκευμα.
σιλ. Καὶ τυρὸς ὀπῖας ὄζει, καὶ βοὸς γάλα.
ὀδυ. Εκφέρετε. φῶς γὰρ ἐμπολήμασι πρέπει.
σιλ. Σὺ δ' αὖ πιθοῦ, εἰπέ μοι, χρυσὸν πόσον;
ὀδυ. Οὐ χρυσὸν, ἀλλὰ πῶμα Διονύσου φέρω.
σιλ. Ω φίλτατ' εἰπὼν, οὗ παρεύμεθα πάλαι.
ὀδυ. Καὶ μὴν Μάρων μοι πῶμ' ἔδωκε, παῖς θεοῦ.
σιλ. Ον ἐξέθρεψα παῖδ' ἐγώ ποτ' ἀγκάλαις;
ὀδυ. Ο Βακχίου παῖς, ὡς σαφέστερον μάθῃς.
σιλ. Εν σέλμασιν νεώς ὄζιν, ἢ φέρεις σύ νιν;
ὀδυ. Οδ' ἀσκὸς, ὃς κοῦθεν νιν. ὡς ὁρᾷς, γέρον.
σιλ. Οὗτος μὲν οὐδ' ἂν γνάθον πλήσειέ μου.
ὀδυ. Ναὶ δὶς τόσον πῶμ', ὅσον ἂν ἐξ ἀσκοῦ ῥυῇ.
σιλ. Καλὼ γε κρηνὼ εἶπας, ἡδεῖαν δ' ἐμοί.
ὀδυ. Βούλει σε γεύσω πρῶτον ἄκρατον μέθυ;

vlyſ. Abiit ad AEtnam, feras veſtigaturus canibus.
ſil. Scis igitur quid facies, vt ſoluamus ex hac terra?
vlyſ. Non ſcio Vlyſſes: quidlibet tamen in tuam gratiam faciemus.
ſil. Vende nobis cibum, cuius indigemus.
vlyſ. Non eſt, vt dixi, quidquam præter carnem.
ſil. Verùm dulce famis *eſt* & hoc ſedandæ remedium.
vlyſ. Eſt & caſeus coagulo factus, & lac vaccæ.
ſil. Efferte. lux enim contractibus conuenit.
vlyſ. Tu verò dic mihi, quantum viciſſim *pro his* dabis aurum?
ſil. Non aurum: ſed potum Bacchi fero.
vlyſ. O qui *nobis uerba* gratiſſima dixiſti, cuius *potus* iãpridẽ indigamus
ſil. Atqui Maron mihi potum dedit, filius dei.
vlyſ. Quem alui puerum ego quondam *in* meis brachiis?
ſil. Bacchi filius, vt clarius ſcias.
vlyſ. In tabulis nauíſne eſt, an fers ipſum tecum?
ſil. Hic vter *eſt*, qui occultat ipſum *uinum*, vt vides, ſenex.
vlyſ. Hic profectò *uter, hoc uinum*, ne buccam quidem impleret meam.
ſil. Certè bis tantus potus, *eam impleret*, quantus ex vtre fluxerit.
vlyſ. Pulchrum fontem dixiſti, gratúmque mihi.
ſil. Viſne vt primùm tibi vinum merum guſtandum præbeam?

σιλ. Δίκαιον. ἢ γὰρ γεῦμα τῶν ὠνῶν καλεῖ. 150
ὀδυ. Καὶ μὴν ἐφέλκω καὶ ποτῆρ', ἀσκοῦ μέτα.
σιλ. Φέρ' ἐκπάταξον, ὡς ἀναμνηθῶ σ' ἁπάν.
ὀδυ. Ἰδού. Σιλη. παπαιαῖ, ὡς καλῶ ὀσμὴν ἔχει.
ὀδυ. Εἶδες γὰρ αὐτόν. Σιλ. οὐ μὰ Δί', ἀλλ' ὀσφραίνομαι.
ὀδυ. Γεῦσαι νυνί, ὡς αὐ μὴ λόγῳ παγνῆς μόνον. 155
σιλ. Βαβαί· χορεῦσαι ὧδ' καλεῖ μ' ὁ Βάκχιος.
Α, ἁ, ἁ. Οδυ. μῶν τὸν λάρυγγα διεκάναξέ σου καλῶς;
σιλ. Ὡς εἰς ἄκρους γε τοὺς ὄνυχας ἀφίκετο.
ὀδυ. Πρὸς τῇδε μὴν τοι καὶ νόμισμα δώσομεν.
σιλ. Χάλα τὸν ἀσκὸν μόνον. ἔα τὸ χρυσίον. 160
ὀδυ. Ἐκφέρετε νυνὶ τυρεύματ', ἢ μήλων τόκον.
σιλ. Δρᾶσω τάδ', ὀλίγον φροντίσας γε δεσποτῶν.
Ὡς ἐκπιεῖν αὖ κύλικα βουλοίμην μίαν,
Πάντων Κυκλώπων αὐτίδοις βοσκήματα,
Ῥίψαι τ' ἐς ἅλμην λευκάδος πέτρας ἄπο, 165
Ἄπαξ μεθυσθεὶς, καταβαλών τε τὼς ὀφρῦς.
Ὡς ὅς γε πίνων μὴ γέγηθε, μαίνεται.
Ἵν' ὅστ' τουτὶ τοὔρθον ἐξανιστάναι,
Μαστοῦ τε δραγμὸς, καὶ παρεσκευασμένου

sil. AEquũ *hoc eſt*. Profecto enim præguſtatio emptionẽ vocat, *homines ad*
vlyſ. Atqui affero & poculum cum vtre. *(emendum inuitans.*
sil. Age excutias, vt cùm bibero, recorder, *ac ſciam quale ſit*.
vlyſ. Ecce. *sil.* Papæ. Quàm pulchrum odorem habet.
sil. Vidiſti igitur ipſum? *sil.* Non per Iouem, ſed olfacio.
vlyſ. Guſta *nunc* ipſum, vt non verbis laudes tantùm. 155
sil. Papæ. Saltare me inuitat Bacchus.
Ha, ha, ha. *vl.* Num tibi guttur rigauit egregiè?
sil. Ita vt vel ad extremos vngues peruenerit.
vlyſ. Præter hoc verò pecuniam etiam dabimus.
sil. Laxa tantùm vtrem, *ut des unum*, omitte aurum. 160
vlyſ. Efferte nunc caſeos, & ouium fœtum.
sil. Faciam hæc, parum certè curans *meos* dominos.
Quia calicem vnum *huius uini plenum* ebibere vellem,
Omnium Cyclopum pro *eo* dans greges,
Et præceps ferri in mare alba à petra, 165
Semel ebrius, & remittens ſupercilia.
Quoniam, qui bibens non lætatur, *prorſus* inſanit:
Vbi *enim* eſt hoc *uini gaudium, ibi liæt caput* erectum excitare,
Mammarúmque *fœminearum* contrectatio *illic eſt*, & paratum *liæt*

Ψαῦσαι χεροῖν λειμῶν, ὀρχήσεις θ' ἅμα, 170
Κακῶν τε λῆσις. εἶτ' ἐγὼ κυνήσομαι
Τοιόνδε πῶμα, τῷ Κύκλωπος ἀμαθίαν
Κλαίειν κελεύων, καὶ τὸν ὀφθαλμὸν μέσον.
Ἀκοῦ Οδυσεῦ, ἀλαλήσομέν τί σοι.
ὀδυ. Καὶ μὴν φίλοι γε προσφέρεσθε πρὸς φίλον. 175
σιλ. Ἑλάβετε Τροίαν, τὴν Ἑλένην τε χειρίαν;
ὀδυ. Καὶ πάντα γ' οἶκον Πριαμιδῶν ἐπέρσαμεν.
σιλ. Οὐκοῦν ἐπειδὴ τὴν νεᾶνιν εἵλετε,
Ἅπαντες αὐτὴν διεκρότησατ' ἐν μέρει;
Ἐπεί γε πολλοῖς ἥδεται γαμουμένη, 180
Τὴν προδότιν, ἣ τοὺς ἡλάκους τοὺς ποικίλους
Περὶ τοῖν σκελοῖν ἰδοῦσα, καὶ τὸν χρύσεον
Κλοιὸν φορουῦτα περὶ μέσον τὸν αὐχένα,
Ἐξεπλάγη, Μενέλεων αὐθρόπιον
,,Λῷστον λιποῦσα. Μηδαμῶς γὼ ποτὲ 185
,,Φυῦναι γυναικῶν ὤφελ', εἰ μή μοι μόνῳ.
Ἰδοὺ τάδ' ὑμῖν ποιμένων βοσκήματα,
Ἄναξ Οδυσεῦ, μηκάδων βοσκήματα,
Πηκτὸν γάλακτός τ' οὐ σπάνια τυρεύματα.

Tangere manibus pratum, & ſaltatio ſimul *illic eſt*, 170
Malorum & obliuio. Quamobrem ego oſculabor, *exhauriam*
Hunc potum, Cyclopis ſtultitiam
Plorare iubens, & oculum illum medium.
Audi Vlyſſes, confabulabimur aliquantulum tecum.
vlyſ. Atqui amici acceditis ad amicum, *cum quo amicæ colloquemini*. 175
sil. Cepiſtis Troiam, & Helenam captiuam?
vlyſ. Et totam familiam Priami expugnauimus.
sil. Nonne igitur poſtquam iuuenculam cepiſtis,
Omnes ipſam ſubagitaſtis per vices?
Quia multis delectatur nubens, 180
Proditricem *diœ*, quæ caligas varias
Circa crura videns, & *Parin* aureum
Torquem ferentem circa medium collum,
Attonita obſtupuit, Menelaum homuncionem
»Optimum deſerens: vtinam nuſquam genus 185
»Mulierum natum eſſet, niſi mihi ſoli.
Ecce vobis paſtorum iſtæ pecudes
Rex Vlyſſes, balantium agnorum nutrimenta,
Coagulatíque lactis non pauci caſei,

Φέρεσθε, χωρεῖτ' ὡς τάχις' αὖτερον ἄπο, 190
Βότρυς θ' ἐμοὶ πῶμ' ἀντιδόντες δίκας.
ὀδυ. Οἴμοι. Κύκλωψ ὅδ' ἔρχεται. τί δράσομεν;
Ἀπολώλαμεν γὰρ ὦ γέρον. ποῖ χρὴ φυγεῖν;
σιλ. Ἐσω πέτρας τῆσδ', οὗπερ ἂν λάθοιτέ γε.
ὀδυ. Δεινὰν τόδ' εἶπας, ἐς κύων μολεῖν ἔσω. 195
σιλ. Οὐ δεινόν. εἰσὶ κατάφυγαὶ πολλαὶ πέτρας.
ὀδυ. Οὐ δῆτ' ἐωείτ' ἂν μεγάλα γ' ἡ Τροία σένοι,
Εἰ φοβοίμεθ' ἓν' ἄνδρα. μυρίον δ' ὄχλον
Φρυγῶν ὑπέστην πολλάκις σὺν ἀσπίδι.
,, Ἀλλ' εἰ θανεῖν δεῖ, κατθανούμεθ' εὐγενῶς. 200
,, Ἢ ζῶντες, αἶνον τὸν πάρος γ' εὖ σώσομεν.
σιλ. Ἄνεχε, πάρεχε, τί τάδε; τίς ἡ ῥαθυμία;
κύ. Τί βακχιάζετ'; οὐ Διόνυσος ἥδε,
Οὐ κοῖλα χαλκοῦ, τυμπάνων τ' ἀρείγματα.
Πῶς μοι κατ' αὖτε νεόγονα βλαστήματα; 205
Ἢ πρὸς γε μαστοῖς εἰσιν; ἢ χ' ὑπὸ μητέρων
Πλευρὰς τρέχουσι. φοινίοις τ' ἐν τεύχεσι,
Πλήρωμα τυρῶν ἐστιν ἐξημελγμένον;
Τί φατέ; τί λέγετε; ἆρα τις ὑμῶν τῷ ξύλῳ

Auferte, ſecedite quàm celerrimè ab antris, 190
Botri mihi potum viciſſim *pro his* dantes Bacchici.
vlyſ. Hei mihi, Cyclops iſte venit: quid agemus?
Periimus enim, ô ſenex: quò oportet fugere?
sil. Intra hanc petram, vbi poteſtis latêre.
vlyſ. Rem hanc periculoſam dixiſti *iubens nos* in retia proficiſci. 195
sil. Non periculoſum *eſt hoc.* Nam ſunt multa petræ refugia.
vlyſ. Nequaquam. nam valde Troia gemeret,
Si fugeremus vnum virum. Maximam enim turbam
Phrygum ſuſtinui ſæpe cum clypeo.
» Sed ſi moriendum eſt, moriemur generosè: 200
» Aut viuentes, gloriam priſtinam fortiter tuebimur.
sil. Siſte *gradum, & uinum mihi* præbe. quid hoc *eſt?* quænam hæc ignauia?
cy. Quid bacchamini? His *in locis* non *eſt* Dionyſus,
Non crepitacula æris, & tympanorum pulſationes.
Quomodo mihi *ſe habent* in antris recens editi fœtus? 205
An ad vbera *matrum* eunt? an verò ſub matrum
Latera currunt? & in iunceis vaſis
Expreſſáne eſt caſeorum copia?
Quid dicitis? quid aitis? mox aliquis *neſtrûm* hoc ligno

Δάκρυα μεθήσ'. βλέπετ' ἄνω, καὐ μὴ κάτω. 210
σιλ. Ἰδοὺ, πρὸς αὐτὸν τὸν Δί' ἀνακεκύφαμεν,
Καὶ τ' ἄστρα, Ὠρίωνα δ' ἔρχομεν.
κύ. Ἄριστόν ἐστιν εὖ παρεσκευασμένον;
σιλ. Πάρεστιν. ὁ φάρυγξ οὐπερεπὴς ἔστω μόνον.
κύ. Ἡ καὶ γάλακτός εἰσι κρατῆρες πλέω; 215
σιλ. Ὡς τ' ἐκπιεῖν γέ σ' ἢν θέλῃς ὅλον πίθον.
κύ. Μήλειον, ἢ βόειον, ἢ μεμιγμένον;
σιλ. Ὃν ἂν θέλῃς σύ μή με καταπίῃς μόνον.
κύ. Ἥκιστ'. ἐπεί γ' ἂν ἐν μέσῃ τῇ γαστέρι
Πηδῶντες ἀπολέσαιτ' ἂν ὑπὸ τῶν σχημάτων. 220
Ἐα, τίν' ὄχλον τόνδ' ὁρῶ πρὸς αὐλίοις;
Λῃστά τινες κατέσχον. ἢ κλῶπες χθόνα.
Ὁρῶ γέ τοι τοιῶνδ' ἄρνας ἐξ αὐτῶν ἐμῶν
Στρεπταῖς λύγοισι σῶμα συμπεπλεγμένους,
Τοὔγγη τε τυρῶν συμμιγῆ, γέρον τό τε 225
Πληγαῖς πρόσωπον φαλακρὸν ἐξωδηκότα.
σιλ. Οἰμοι, πυρέσσω συγκεκομμένος τάλας.
κύ. Ὑπὸ τοῦ; τίς εἰς σὸν κρᾶτ' ἐπύκτευσεν γέρον;
σιλ. Ὑπὸ τῶνδε Κύκλωψ, ὅτι τάδ' οὐκ εἴων φέρειν.

Lacrymas emittet: ſpectate ſurſum, & non deorſum. 210
sil. En ad ipſum Iouem oculos attollimus,
Et aſtra, & Orionem ſuſpicio.
cy. Prandium eſtne bene paratum?
sil. Eſt. fauces modò ſint paratæ.
cy. An etiam lacte ſunt crateres pleni? 215
sil. Vt ebibere poſſis, ſi velis, totum dolium.
cy. Ouillúmne, an bouillum, an mixtum?
sil. Quodcunque tu volueris: ne me deglutias tantùm.
cy. Minimè. quia in medio ventre
Saltantes *me* perderetis ob has *neſtras* geſticulationes. 220
Age, quam turbam hanc video ad ſtabula?
Prædones quidam, aut fures appulerunt ad *hanc* terram:
Video certè hos agnos ex meis ſtabulis
Tortis viminibus corpore colligatos,
Et vaſa caſeorum commiſta, ſeníque 225
Plagis frontem caluam intumuiſſe.
sil. Heu mihi, febricito, contuſus miſer.
cy. A quo? quis in tuum caput pugnos incuſſit, ſenex?
sil. Ab his *fui percuſſus*, quia hæc non ſinebam eos auferre.

Universidad de Deusto Biblioteca

κύ. Οὐκ ἴσαν ὄντα θεόν με, καὶ θεῶν ἄπο; 230
σιλ. Ἔλεγον ἐγὼ πᾶσι· οἱ δ' ἐφόρουν τὰ χρήματα.
Καὶ τόν γε τυρὸν, οὐκ ἐῶντος, ἤσθιον.
Τοὺς τ' ἄρνας ἐξεφοροῦντο. δήσαντες δέ σε
Κλῶψ τρεμπήχει, κἀπὶ τὸν ὀφθαλμὸν μέσον,
Τὰ σπλάγχν' ἔφασκον ἐξαμήσεσθαι βίᾳ, 235
Μάστιγί τ' εὖ τὸ νῶτον ἀποθλίψειν σέθεν.
Κἀπὶ φτα σανιδώσαντες, εἰς τὰ δώλια
Τῆς νηὸς ἐμβαλόντες, ἀποδώσειν τινὶ
Πέτροις μοχλεύειν, ἢ πυλῶνα καταβαλεῖν.
κύ. Ἀληθῆς; οὐκοῦν κοπίδας ὡς τάχιστ' ἰὼν 240
Θήξεις μαχαίρας, τ' μέγαν φάσκελλον ξύλων
Ἐπιθεὶς ἀνάψεις. ὡς σφαγῶν τῆς αὐτίκα,
Πλήσουσι νηδὺς τῶν ἐμῶν ἐπ' ἀνθρακῶν
Θερμῶν ἕδοντος δαῖτα τῶν κρεανόμων;
Τὰ δ' ἐκ λέβητος ἑφθὰ, καὶ τετηκότα. 245
Ὡς ἐκπλέως γε δαιτὸς ἠμεροσκόου,
Ἀλις λεόντων ἔτι μοι θυνωμῶμαι,
Ἐλάφων τε, χρόνιος δ' εἰμ' ἀπ' ἀνθρώπων βορᾶς.
σιλ. Τὰ καινά γ' ἐκ τῆς ἡδάδων, ὦ δέσποτα,

cy. Non ſciunt me deum, & à diis progenitum? 230
sil. Dixi ego iſta, illi tamen efferebant res *tuas*.
Et hunc caſeum, *me* non permittente, comederunt,
Et hos agnos efferebant: ligato autem te
Ad lignum tricubitale, oculum tuum medium,
Et viſcera dicebant ſe demeſſuros eſſe vi, 235
Et flagellis tuum tergum bellè percuſſuros eſſe,
Et deinde te conſtrictum, in tabulata
Nauis iniectum, venditurõs eſſe alicui,
Vt ſaxa vectibus moueas, *ac feras*, aut vt ſis cuſtos ianuæ.
cy. Scilicet. non igitur acutos quàm celerrimè vadens 240
Acues gladios, & magnum faſcem lignorum
Igni impoſitum incendes, vt mactati ſtatim
Impleant ventrem meum ad carbones,
Calidum quum edam cibum à *carnium diſtributore* coquo *mihi datum*?
Cætera verò ex lebete cocta, & elixa *ſumam*, 245
Quia plenus *ſum* cibi quotidiani, *vel quia plenus ſum cibo montano*.
Satis leonum ego iam ſum epulatus,
Ceruorúmque *ſatis edi*. Iam pridẽ verò nullas humanas carnes vorani.
sil. Noua *ciborum genera* poſt conſueta, ô domine,

Ἡδίον' ὀζύν. οὐ γὰρ αὖ νεωστί γε 250
Ἄλλοι πρὸς αὐτέρα τὰ σ' ἀφίκοντο ξένοι.
ὀδυ. Κύκλωψ, ἄκουσον ἐν μέρει τῆς τῶν ξένων.
Ἡμεῖς βορᾶς χρῃζοντες ἐμπολῶν λαβεῖν,
Σῶν ἄντρων αὐτῶν ἤλθομεν νεὼς ἄπο.
Τοὺς δ' ἄρνας ἡμῖν οὗτος, αὐτ' οἴνου σκύφου, 255
Ἀπημπόλα τε, κἀδίδου, πιεῖν λαβὼν,
Ἑκὼν ἑκοῦσι. κοὐδὲν ἐν τούτῳ βίᾳ.
Ἀλλ' οὗτος ὑγιὲς οὐδὲν, ὧν φησιν, λέγει,
Ἐπεὶ κατεληφθη σου λάθρα πωλῶν τὰ σά.
σιλ. Ἐγώ; κακῶς γὰρ ὀλοί. ὀδυ. εἰ ψεύδομαι. 260
σιλ. Μὰ τὸν Ποσειδῶ τὸν τεκόντα σ' ὦ Κύκλωψ,
Μὰ τὸν μέγαν Τρίτωνα, τ' τὸν Νηρέα,
Μὰ τὴν Καλυψὼ, τάς τε Νηρέως κόρας,
Μὰ θ' ἱερὰ κύματ', ἰχθύων τε παῖγνιον, 265
Ἀπώμοσ' ὦ κάλλιστον, ὦ Κυκλώπιον,
Ὦ δεσποτίσκε, μὴ τάδ' ὀζοδᾶν ἐγὼ
Ξένοισι χρήματα. ἢ κακῶς οὔτι κακοῖ
Οἱ παῖδες ἀπόλοιντ', οἷς μάλις' ἐγὼ φιλῶ.
χο. Αὐτὸς ἔχ'. ἔγωγε τοῖς ξένοις τὰ χρήματα

Sunt dulciſſima: non enim recens
Alij ad antra tua venerunt hoſpites.
vlyſ. Cyclops audi viciſſim & hoſpites.
Nos cupientes cibi emptionem, *i. cibum emptum*, accipere,
Prope tua antra venimus à naui:
Hos verò agnos nobis iſte pro vini ſcypho 255
Vendidit, & dedit, accepto potu,
Volens volentibus, & nihil huic per vim eſt *factum*.
Sed iſte nihil veri ſuis verbis dicit,
Poſtquam deprehenſus eſt res clam vendens tuas.
sil. Ego? male pereas. *vl.* Si mentior. 260
sil. Non per Neptunum, qui genuit te, ô Cyclops,
Non per magnum Tritonem, & Nerea,
Non per Calypſo, & Nerei puellas,
Non per ſacros fluctus, & piſcium totum genus,
Iuro, ô pulcherrime, ô Cyclopicule, 265
O hercule, quòd non vendideri, ego has
Hoſpitibus res: aut malè hi mali
Liberi pereant, quos ego maximè diligo.
cho. Heus tu, contine *te*, *tuæ*. Ego enim hoſpitibus has res

Περνάντα σ' εἶδον, εἰ σ' ἐγὼ ψεύδῃ λέγω, 270
Ἀπόλοιθ' ὁ πατήρ μου, τοὶς ξένοις ἢ μὴ ἀδίκει.
κύ. Ψεύδεθ'. ἔγωγε τῦδε τῦ Ῥαδαμάνθυος
Πολλῷ πέποιθα, κ̓ δικαιότερον λέγω.
Θέλω σ' ἔρεσθαι. πόθεν ἐπλεύσατ' ὦ ξένοι;
Ποδαποί, τίς ὑμᾶς ἐξεπαίδευσεν πόλις; 275
ὀδυ. Ἰθακήσιοι μὲν τὸ γένος. Ἰλίου σ' ἄπο
Πέρσαντες ἄστυ, πνεύμασι θαλασσίοις
Σεῦ γαῖαν ἐξωθέντες ἥκομεν Κύκλωψ.
κύ. Ἡ τῆς κακίστης οἱ μετήλθετ' ἁρπαγοὶ
Ἑλένης Σκαμάνδρου γείτονα Ἰλίου πόλιν; 280
ὀδυ. Οὔπω, πόνον τὸν δεινὸν ἐξεῴτληκότες.
κύ. Αἰσχρὸν στρατεύμα γ', οἵ τινες μιᾶς χάριν
Γυναικὸς, ἐξεπλεύσατ' εἰς γαῖαν Φρυγῶν.
ὀδυ. Θεῷ τὸ πρᾶγμα μηδέν' αἰτιᾶσθαι βροτῶν,
Ἡμεῖς δέ σ', ὦ θεῶν ποντίου γενναῖε παῖ, 285
Ἱκετεύομέν τε, κ̓ λέγομεν ἐλευθέρως,
Μὴ τλῆς πρὸς ἄντρα σοὶς ἀφιγμένους φίλοις
Κτανεῖν, βορὰν τε συστεγῆ θέσθαι γνάθοις.
Οἳ τὸν σὸν ὦ ναῦ πατέρ' ἔχειν ναοὺς ἕδρας

Vendentem te vidi: si verò ego falsa dico, 270
Pereat pater meus: hospites verò ne afficias iniuria.
Cyc. Mentimini. ego verò huic *Sileno* quàm Rhadamantho,
Longè *magis* fidem habeo, & iustius loquor, *quàm tuos*.
Volo autem *hos* interrogare. Vnde nauigatis hospites?
Cuiates? quæ vos enutriuit ciuitas? 275
vlys. Ithacenses quidem *sumus* genere, sed ab Ilio,
Euersa vrbe, ventis marinis
cy. Ad tuam terram tempestatibus delati venimus, Cyclops.
An *estis illi*, qui persecuti estis raptus pessimæ
Helenæ, ad Scamándro vicinam ciuitatem Ilij? 280
vlys. Illi ipsi, labore graui exhausto *ac tolerato*.
cy. Turpis certè militia, qui propter vnam
Mulierem, nauigastis in terram Phrygum.
vlys. Dei *fuit* hoc factum, neminem accuses mortalium.
Nos verò tibi ô marini dei generose fili, 285
Supplicamus, & dicimus liberè:
Nolis ad antra tuos profectos amicos
Occidere, & cibum impium facere genis,
Qui tuo ô rex, patri, templorum sedes

Ἱδρυσάμεθα γῆς ἐν Ἑλλάδος μυχοῖς. 290
Ἱερός τ' ἄθραυστος Ταινάρου μύχοι λιμήν,
Μαλέας τ' ἄκροι κἀθμαδνες, ἥ τε Σουνίου
Δίας Ἀθάνας σαῖς ὑπάργυρος πέτρα,
Γεραίστοί τε καταφυγαὶ, τά θ' Ἑλλάδος
Διέφορά γ' ὀνείδη φρυξὶν οὐκ ἐδώκαμεν, 295
Ὧν κ̓ σὺ κοινῶν γῆς τῆδ' Ἑλλάδος μυχοὶς
Οἰκεῖς, ὑπ' Αἴτνῃ τῇ πυριφάκτῳ πέτρᾳ.
Νόμοις ἢ θνητοῖς εἰς λόγους ὀπτρέφῳ,
Ἱκέτας δέχεσθαι πεντίοις ἐφθαρμένους,
Ξένιά τε δοῦναι, κ̓ πέπλοις ἐπαρκέσαι. 300
Οὐκ ἀμφιβαπόρεισι πηχθέντας μέλη
Ὀβελοῖσι, νηδὺς Ὁ γνάθον πλήσας σέθεν.
Ἁλις ἢ Πριάμου γαῖ' ἐχήρωσ' Ἑλλάδα,
Πολλὰν νεκρῶν ποιοῦσα δορυπετῆ φόνον.
Ἀλόχους τ' αὐανόρους, γραῦς τ' ἀπαίδας ὤλεσεν, 305
Πολιάς τε πατέρας. εἰ ἢ τοὶς λελειμμένοις
Σὺ συμπυρώσεις, δαῖτ' ἀπαλώσεις πικρὰν,
Ποῖ τρέψεταί τις; ἀλλ' ἐμοὶ πιθοῦ Κύκλωψ,
Πάρες τὸ μάργον σῆς γνάθου. τὸ δ' δύσεβὲς

Posuimus in terræ Græcæ recessibus. 290
Sacérque, *&* inuiolatus manet *et* Tænari portus,
Maleæque summæ latebræ, *excelsæque speculæ*, & Sunij
Diæ Mineruæ sospes, argento scantens rupes,
Et Geræstea refugia, Græciæ verò
Non ferenda probra, Phrygibus non condonauimus. 295
Cuius gloriæ & tu sis particeps: Græciæ enim recessus
Habitas, sub AEtna ignifera rupe.
Moribus igitur humanis ad colloquium te conuerte,
Supplices vt recipias in mari perditos,
Et munera des hospitalia, & vestibus *nos* adiuues. 300
Neque *committas*, vt oblongis affixi membra
Verubus, ventrem, & maxillas impleamus tuas.
Satis enim Priami terra viduauit Græciam,
Multorum mortuorum faciens hasta cædem.
Coniugésque viris, & anus liberis orbatas perdidit, 305
Canósque patres: si verò reliquos
Tu igni comburens, conuiuio absumas malo,
Quò se conuertet aliquis? Sed mihi pare Cyclops,
Omitte auiditatem tuæ genæ, & pietatem

„ Τῆς δυσεβείας ἀνθελῶ. Πολλοῖσι γὰρ
„ Κέρδη πονηρὰ ζημίαν ἠμείψατο.
σιλ. Παραινέσαι σοι βούλομαι. τῆς μὲν κρεῶν
Μηδὲν λίπῃς τῶνδ᾽. ἢν τε τὴν γλῶσσαν δάκῃς,
Κομψὸς γενήσῃ, καὶ λαλίστατος Κύκλωψ.
κύ. Ὁ πλοῦτος, ἀνθρώποισι, τοῖς σοφοῖς θεός.
„ Τὰ δ᾽ ἄλλα, κόμποι, καὶ λόγων δόμορφίαι.
Ἀκρας δ᾽ ἐναλίας, ἃς καθίδρυτο πατήρ,
Χαίρειν κελεύω. τί τάδε πρεσβεύσῃ λόγῳ;
Ζηνὸς δ᾽ ἐγὼ κεραυνὸν οὐ φρίσσω ξένε.
Οὐδ᾽ οἶδ᾽ ὅτι Ζεὺς ἐς ἐμοῦ κρείσσων θεός.
Οὐ μοι μέλει τοὐλοιπόν. ὡς δ᾽ οὐ μοι μέλει,
Ἀκουσον. ὅταν ἄνωθεν ὄμβρον ἐκχέῃ,
Ἐν τῇδε πέτρᾳ σέγνν᾽ ἔχω σκιώματα,
Ἢ μόσχον ὀπτὸν, ἢ τι θήρειον δάκῃ
Δαινύμενος ἐν σέγγει γαστὴρ ὑπτία.
Ἐπεκπιὼν γάλακτος ἀμφορέα, πέπλον
Κρούω, Διὸς βροντᾶσιν εἰς ἔριν κτυπῶν.
Ὅταν δ᾽ Βορέας χιόνα θρῄκης χέῃ,
Δοραῖσι θηρῶν σῶμα περιβαλὼν ἐμόν,

„ Impietati præfer. multis enim
„ Mala lucra damnum attulerunt.
Sil. Consulere tibi volo, de carnibus quidem
Nihil relinquas huius, & si linguam eius comederis,
Elegans fies, & loquacissimus Cyclops.
Cy. Diuitiæ, homuncio, prudentibus deus *sunt*.
Reliqua verò *sunt* iactantia quædam, & verba splendida.
„ Arces verò marinas, quæ sunt consecratæ *meo patri*,
„ Valere iubeo. Quid *igitur* hæc *mihi* proposuisti *tuis* verbis?
Iouis enim ego fulmen non metuo hospes,
Nec scio quòd Iupiter sit me potentior deus.
Nec posthac *Iouem* curabo. Quòd autem *eum* non curem,
Audi. Quando deorsum mittit pluuiam,
In hoc antro habitaculum habeo solidum,
Aut vitulum assatum, aut aliquam feram bestiam
Epulans sub *tecto* tegente *meum* supinum ventrem.
Epota *autem* lactis amphora, vestem
Pulso, cum Iouis tonitruis strepitu contendens.
Quando verò Boreas Thracius niuem fundit,
Pellibus ferarum corpus circundans meum,

Καὶ πῦρ ἀναίθων, χιόνος οὐδέν μοι μέλει.
Ἡ γῆ δ᾽ ἀνάγκῃ, κἂν θέλῃ, κἂν μὴ θέλῃ,
Τίκτουσα πόαν, τὰ μὰ παίνει βοτά.
Ἃ ἐγὼ οὔτινι θύω, πλὴν ἐμοὶ. θεοῖσι δ᾽ οὔ,
Καὶ τῇ μεγίστῃ γαστρὶ τῇδε δαιμόνων.
„ Ὡς τὸ πιεῖν γε, καὶ φαγεῖν τὸ φ᾽ ἡμέραν,
„ Ζεὺς οὗτος ἀνθρώποισι τοῖσι σώφρεσι,
„ Λυπεῖν ἢ μηδὲν αὐτόν· οἱ ἢ τοὺς νόμους
„ Ἔθεντο, ποικίλλοντες ἀνθρώπων βίον,
„ Κλαίειν ἄνωγα. τὴν ἐμὴν ψυχὴν ἐγὼ
„ Οὐ παύσομαι δρᾶν εὖ, κατεσθίων τέ σε.
Ξενιά τε λήψῃ τοιάδ᾽ (ὡς ἀμεμπτος ὦ)
Πῦρ, καὶ πατρῷον τόνδε λέβητά γ᾽, ὃς ζέσας,
Σὴν σάρκα δυσφόρητον ἀμφέξει καλῶς.
Ἀλλ᾽ ἕρπετ᾽ εἴσω, τῷ κατ᾽ αὔλιον θεῷ
Ἵν᾽ ἀμφὶ κῶμον στάντες, εὐωχῆτέ με.
ὀδυ. Αἴ, αἴ. πόνους μὲν Τρωϊκοὺς ὑπεξέδυν,
Θαλασσίους τε νῦν δ᾽ ἐς ἀνδρὸς ἀνοσίου
Γνώμην κατέσχον, ἀλίμενόν τε καρδίαν.
Ὦ Παλλὰς, ὦ δέσποινα διογενὲς θεὰ,

Et ignem accendens, niuem nihil curo.
Terra verò necessariò siue velit, siue nolit,
Pariens herbam pinguefacit pecudes meas,
Quas ego nulli macto præterquam mihi (non diis)
Et ventri huic, qui maximus est deorum,
„ Quia comedere, & bibere quotidie,
„ Id verò Iupiter est hominibus sapientibus,
„ Et nihil se angere: qui verò leges
„ Posuerunt, variantes hominum vitam,
„ *Illos* plorare iubeo: meæ vitæ ego
„ Non desinam benefacere, edénsque te.
Xeniáque accipies hæc (vt irreprehensus sim)
Ignem, & patrium hunc lebetem, qui feruens
Tuam carnem ponderosam capiet pulchrè.
Quamobrem serpite intro, huic deo in antro
Vt ad conuiuium stantes, me lautis epulis excipiatis.
vlys. Heu heu, labores quidem Troianos effugi,
Et marinos: nunc verò ad hominis impij
Animum appuli, & importuosum cor.
O Pallas, ô domina Ioue genita Dea,

Νεῦ, νεῦ ἄρηξον. κρείσσονας γὰρ Ἰλίου 350
Πόνους ἀφῖγμαι, κἀπὶ κινδυνεύου βάθρα.
Σύ τ' ὦ φαεινὰν ἀστέρων οἰκῶν ἕδρας
Ζεῦ, ξένι' ὅρα τάδ'. εἰ γὰρ αὐτὰ μὴ βλέπῃς,
Ἄλλως νομίζῃ Ζεῦ, τὸ μηδὲν ὤν, θεός.

MONOSTROPHICA.

χο. Εὐρείας φάρυγ(γ)ας, ὦ Κύκλωψ, 355
Ἀναῤῥόμου τὸ χεῖλος, ὡς ἕτοιμά σοι
Ἑφθὰ (ς) ὀπτὰ, κἀν θρακιᾷ ὀπτὸ χναύειν.
Βρύχων, κρεωκοπῶν μέλη ξένων,
Δασυμάλλῳ ἐν αἰγίδι καινόμενα.
Μή μοι, μὴ πρὸς δόλου. 360
Μόνος μόνῳ νόμιζε περθμίδος σκάφος.
Χαιρέτω μὲν αὔλις ἥδε,
Χαιρέτω δ' θυμάτων
Ἀποβώμιος ἀν
Εκθυσίαν Κύκλωψ 365
Αἰτναῖος, ξενικῶν
Κρεῶν κεχαρμένος βορᾶ.
Νηλὴς ὁ τλάμων, ὅστις

Nunc, nunc opitulare. *ad* maiores enim quàm in Ilio 350
Labores veni, & in periculi ſedem.
Et tu lucidarum ſtellarum qui habitas ſedem
O Iupiter, xenia vide hæc. Si enim hæc non vides,
Fruſtra putaris, Iupiter, cùm non ſis, Deus.

MONOSTROPHICA.

Amplarum faucium ô Cyclops, 355
Aperi labra, quia parata *ſunt* tibi
Elixa, & aſſa, & quæ ex prunis detracta deglutias,
Dentibus frendens mandas, diſſeces membra hoſpitum,
In hirſuto clypeo occiſa.
Ne quæſo, ne *me* prodas. 360
Solus *tu mihi* ſoli adduc nauis ſcapham.
Valeat quidem hæc aula,
Valeat etiam victimarum
Illud, quod impius
Habet ſacrificium Cyclops 365
AEtneus, hoſpitum
Carnibus qui delectatur vorandis:
Crudelis *eſt* ille, *&* miſer, quicunque

Δωμάτων ἑφεσίοις,
Ξενικοὺς ἱκτῆρας ἐκθύει δόμων, 370
Κόπτων, βρύχων, ἑφθά τε δαινύμενος
Μυσαρῶσιν ὀδοῦσιν
Ἀνθρώπων θέρμ' ἀπ' ἀνθρακιᾶς κρέα.

ΙΑΜΒΟΙ.

ὀδυ. Ὦ Ζεῦ, τί λέξω; δεινὰ ἰδὼν αὐτὸς ἔσω,
Κἀπιστὰ, μύθοις εἰκότ', ἀδ' ἔργοις βροτῶν; 375
χο. Τί δ' ἐς ὀδυσεῦ; μῶν γε θοινᾶται σέθεν
Φίλους ἑταίρους ἀνοσιώτατος Κύκλωψ;
ὀδυ. Διστὼ γ' ἀθρήσας, καὶ βαστάσας χερῖν,
Οἱ σαρκὸς εἶχον ἐντρεφέστατον πάχος.
χο. Πῶς ὦ ταλαίπωρ' ἦτε πάσχοντες τάδε; 380
ὀδυ. Ἐπεὶ πετραίων τῷδ' ἐσήλθομεν χθόνα,
Ἀνέκαυσε μὲν πῦρ πρῶτον, ὑψηλῆς δρυὸς
Κορμοὺς πλατείας ἐσχάρας βαλὼν ἔπι,
Τρισσῶν ἁμαξῶν ὡς ἀγώγιμον βάρος.
Ἐπὶ τε φύλλων ἐλατίνων χαμαιπετῆ 385
Ἔστησεν δίνῳ πλησίον πυρὸς φλογί.
Κρατῆρα δ' ὀξέπλησεν ὡς δεκάμφορον,

In ædium laribus,
Hoſpites ædium ſupplices mactat, 370
Secans, mandens, coctáſque vorans
Abominandis dentibus
Hominum calidas ex prunis *detractas* carnes.

vlyſſes.

O Iupiter quid dicam? quàm horribilia vidi in antro,
Et non credenda, fabulis ſimilia, non operibus hominum. 375
cho. Quídnam eſt Vlyſſes? num epulatur tuos
Charos ſocios maximè impius Cyclops?
vlyſ. Duos intuitus, & geſtans manibus,
Qui carnis habebant pinguiſſimam craſſitiem.
cho. Quomodo ô miſeri eſtis paſſi iſta? 380
vlyſ. Poſtquam ſaxeum hunc ingreſſi ſumus locum,
Accendit ignem primùm, altæ quercus
Truncos in latum focum iniiciens,
Tribus fere curribus vehendum pondus.
Deinde ex foliis abiegnis humi ſtratum 385
Collocauit lectum iuxta ignis flammam.
Craterem verò impleuit circiter decem amphorarum.

Universidad de Deusto Biblioteca

Μόχοις ἀμέλξας, λάβκὸν εἰς χέας γάλα.
Σκύφός τε κισσῆ παρέθετ', εἰς εὖρος τρεῖς
Πήχεων, βάθος δ' ἦ τεσσάρων ἐφαίνετο. 390
Καὶ χάλκεον λέβητ' ἐπέζεσεν πυρὶ,
Ὀβελοὶς τ' ἄκροις μὴν ἐγκεκαυμένους πυρὶ,
Ξεστοὶς δ' ἐδρεπάνῳ γ', ἀλλὰ πελιέρου κλάδῳ.
Αἰτνᾶά τε σφαγεῖα τελεκέων γνάθοις.
Ὡς δ' ἦν ἕτοιμα πάντα τοῖς θεοσυγεῖ 395
Ἅδου μαγείρῳ, φῶτε συμμάρψας δύω.
Εσφαξ' ἑταίρων τοὺς ἐμοὺς ῥυθμῷ πνι.
Τὸν μὲν, λέβητος εἰς κύτος χαλκήλατον.
Τὸν δ' αὖ, τένοντος ἁρπάσας ἄκρου ποδὸς,
Παίων πρὸς ὀξὺ γ' ὄνυχα πετραίᾳ λίθῳ, 400
Εγκέφαλον ἐξέῤῥαινε, κἀ καθαρπάσας
Λάβρῳ μαχαίρᾳ σάρκας, ἐξώπτα πυρί.
Τάδ' εἰς λέβητ' ἐφῆκεν ἑψεθῆναι μέλη.
Εγὼ δ' ὁ τλήμων δάκρυ' ἀπ' ὀφθαλμῶν χέων,
Εξειμπόμην Κύκλωπι, δ διηκόνουν. 405
Αλλοι δ', ὅπως ὄρνιθες, ἐν μυχοῖς πέτρας
Πτήξαντες εἶχον, αἷμα δ' οὐκ ἐνῆν χροΐ.

Cùm vaccas mulsisset, album infundens lac,
Et scyphum ex hedera apposuit in latitudinem trium
Vlnarum, profunditate verò quatuor videbatur: 390
Et æneum lebetem fecit feruere ad ignem,
Et verua summa candentia igne,
Politáque non falce, sed ramo paliuri *expediuit*,
Et in AEtna mactatas pecudes cum suis instrumentis pro suis genis.
Cùm autem essent parata omnia Diis inuiso, *ac impio* 395
Plutonis coquo, viros corripiens duos
Interfecit ex sociis meis, numero quodam *& ritu*.
Alterum quidem in lebetis cauitatem æneam,
Alterum verò à tendine correptum summi pedis,
Allidens ad acutum vnguem, *i. angulum*, saxeæ rupis, 400
Cerebrum effudit, & corripiens
Immani cultro carnem, assabat igne.
Alia verò membra in lebetem elixanda immisit.
Ego verò miser lacrymas ab oculis fundens,
Accedebam ad Cyclopem, & inseruiebam *ei*. 405
Alij verò, vt aues, in recessibus petræ
Metu trepidabant, nec sanguis inerat corpori.

Ἐπεὶ δ' ἐπάρων τοὺς ἐμοὺς πλησθεὶς βορᾶς,
Ανέπεσε, φάρυγος αἰθέρ' ἐξιεὶς βαρύν,
Εἰσῆλθέ μοι θεῖον. ἐμπλήσας σκύφος 410
Μάρωνος αὐτοῦ, τῷδε προσφέρω πιεῖν,
Λέγων τάδ'. ὦ παῖ ποντίου θεοῦ Κυκλωψ,
Σκέψαι τόδ' οἷον Ελλὰς ἀμπέλων ἄπο,
Θεῖον κομίζει πῶμα, Διονύσου γάνος.
Οδ' ἔκπλεως ὢν τῆς ἀναιχμύτου βορᾶς, 415
Εδέξατ', ἔπασεν ἄμυστιν ἑλκύσας,
Κἀπῄνεσ' ἄρας χεῖρα, φίλτατε ξένων,
Καλὸν τὸ πῶμα δαιτὶ πρὸς καλῇ δίδως.
Ηθέντα δ' αὐτὸν ὡς ἐπηθόμην ἐγὼ,
Αλλῳ ἔδωκα κύλικα, γινώσκων ὅτι 420
Δρόσοι νιν οἶνος, καὶ δίκην δώσει τάχα.
Καὶ δὴ πρὸς ᾠδὰς εἶρπε. ἐγὼ δ' ἐπ' ἐγχέων
Αλλῳ ἐπ' ἄλλῳ, σπλάγχν' ἐθέρμαινον ποτῷ.
Αδει γὰρ κλαίουσι σῶν αὐταῖς ἐμοῖς,
Αμουσ', ἐπῇξε δ' αὖτερον. ἐξελθὼν δ' ἐγὼ, 425
Σιγῇ σε σώσω κἀμ', ἐὰν βούλῃ, θέλω.
Αλλ' εἴπατ', εἴτε χρῄζετ', εἴτ' οὐ χρῄζετε

Cùm autem sociorum meorum satiatus cibo,
Recubuisset, ex faucibus aerem emittens grauem,
Venit mihi in mentem quiddam diuini: implens *enim* poculum 410
Marone ipso, *i. Maroneo uino*, huic affero, vt bibat,
Dicens hæc: O fili marini dei Cyclops,
Vide hunc, qualem Græcia ex vitibus
Diuinum ferat potum, Bacchi delicias.
Ille verò plenus impudentis *ac inhumani* cibi, 415
Accepit, exhausítque *ad se* tractam amystiden, *i. poculum*,
Et laudauit tollens manum, ô iucundissime hospitum,
Iucundum poculum ad conuiuium bonum das.
Lætari autem ipsum vt sensi ego,
Alium dedi calicem, sciens quòd 420
Sauciabit eum vinum, & *ipse* dabit pœnas citò:
Et iam ad carmina veniebat. ego verò infundens *caliçs*
Alium super alium, viscera calefaciebam potu.
Cantat autem apud flentes nauigationis socios meos
Incondita *quædam carmina*. Resonat autem antrũ. Egressus at ego 425
Tacitè te seruare, & me, si velis, volo.
Quare dicite vtrum velitis, an verò nolitis

Φεύγειν ἄμικτον ἀνδρα, τε τὰ βακχίου
Ναίειν μέλαθρα, Δαναΐδων νυμφῶν μέτα.
Ο μὲν γὰρ ἔνδον σὸς πατὴρ, τάδ' ἤνεσεν. 430
Αλλ' ἀσθενὴς γὰρ, κἀπὸ κερδαίνων ποτῆ,
Ως περ πρὸς ἰξῷ τῇ κύλικι λελημμένος,
Πτέρυγας ἀλύει. σὺ δ', νεανίας γὰρ εἶ,
Σώζηθι μετ' ἐμοῦ· κ' τὸν ἀρχαῖον φίλον
Διόνυσον αἰάλαξ', ὃ Κύκλωπι προσφερῆ. 435
χο. Ω φίλτατ', εἰ γὰρ τῷδ' ἴδοιμεν ἡμέραν,
Κύκλωπος ἐκφυγόντες αὐόσιον κάρα.
Ως δὴ μακροῦ γε τὸν σίφωνα τὸν φίλον
Χηρεύομεν, τόνδ' οὐκ ἔχομεν καταφυγεῖν.
ὀδυ. Ακουε δὴ νυν, εἰ ἔχω τιμωρίαν 440
Θηρὸς παιούσαν σῆς τε δουλείας φυγεῖν.
χο. Λέγ', ὡς Ασιάδος οὐκ αἂν ἡδιον ψόφον
Κιθάρας κλύοιμεν, ἢ Κύκλωπ' ὀλωλότα.
ὀδυ. Εἰς κῶμον ἕρπειν πρὸς κασιγνήτους θέλει
Κύκλωπας ἡθεὶς τῷδε βακχίῳ ποτῷ. 445
χο. Ξυνῆκ', ἔρημον ζυλλαβὼν, ῥυθμοῖσί νιν
Σφάξαι μενοινᾷς, ἢ πετρῶν ὦσαι κάτω.

Fugere inhoſpitalem virum, & Bacchi
Habitare aulam, cum Græcis puellis.
Qui enim intus eſt tuus pater, hæc probat, 430
Sed imbecillis *eſt*, & voluptatem expotu percipiens.
Tanquam ad viſcum calice captus,
Demittit triſtis alas. Tu verò (iuuenis enim es)
Serueris mecum, & veterem amicum
Bacchum recipe, Cyclopi non ſimilem. 435
cho. O chariſſime, vtinam hanc videamus diem,
Cyclopis effugientes caput impium.
Quia ex longo tempore fiſtula chara
Caremus, & iſtum non poſſumus effugere.
vlyſ. Audi igitur nunc quam habeam vltionem 440
Beluæ atrocis, & *quod* tuæ ſeruitutis effugium.
cho. Dic: quia Aſiaticæ non libentius ſtrepitum
Citharæ audiemus, quàm Cyclopem periiſſe.
vlyſ. Ad conuiuium ire vult ad fratres
Cyclopes, exhilaratus hoc bacchico potu. 445
cho. Intelligo, ſolum deprehendens rythmis ipſum
Interficere cogitas, aut de ſaxis præcipitare.

ὀδυ. Οὐδὲν τοιοῦτον, δόλιος ἡ πθυμία.
χο. Πῶς δαί; σοφὸν σ' ὄντ' ἀκηούομεν πάλαι.
ὀδυ. Κώμου μὲν αὐτὸν τῷδ' ἀπαλλάξαι λέγων, 450
Ως δ' Κύκλωψι πῶμα χρὴ δοῦναι τόδε,
Μόνον δ' ἔχοντα, βίοτον ἡδέως ἄγειν.
Οταν δ' ὑπνώσῃ βακχίῳ νικώμενος,
Ακρέμων ἐλαίας ἐστὶν, ἐν δόμοισί τις,
Ον φασγάνῳ τῷδ' ἐξαποξύσας ἄκρον, 455
Εἰς πῦρ καθήσω. κἄθ' ὅταν κεκαυμένον
Ιδωνιν, ἄρας θερμὸν, εἰς μέσω βαλὼν
Κύκλωπος ὄψιν, ὄμμα τ' ἐκπήξω πυρί.
Ναυπηγίαν δ' ὡς εἴ τις ἁρμόζων ἀνὴρ
Διπλοῖν χαλινοῖν, τρύπανον κοπηλατεῖ, 460
Οὕτω κυκλώσω δαλὸν ἐν φασγάνῳ
Κύκλωπος ὄψει, καὶ συναυαινῶ κόρας.
χο. Ιὴ, ἰή, γέγηθα· μαινόμεθα τοῖς δυσήμασι.
ὀδυ. Κἄπειτα κἀγὼ σὲ, τε φίλους, γέροντά τε,
Νεὼς μελαίνης κοῖλον ἐμβήσας σκάφος, 465
Διπλαῖσι κώπαις τῆσδ' ἀποστελῶ χθονός.
χο. Εἰς οἶκον ὅπως αὖ ὥσπερ ἐκ σπονδῆς θεῶν

vlyſ. Nihil tale, doloſus *eſt* conatus *noſter*.
cho. Quomodo igitur? ſapientem enim te audiuimus iam pridem eſſe.
vlyſ. Ab hoc quidem conuiuio ipſum vt abſtineat monebo, 450
Quòd non Cyclopibus potum oporteat dare hunc,
Sed ſolum habere, & vitam ſuauiter agere:
Quando autem dormierit à vino ſuperatus,
Ramus oleæ quidam eſt in ædibus,
Quem enſe hoc acuens extremum, 455
In ignem imponam: & deinde quando incenſum
Videro ipſum, tollens ardentem, in mediam inferens
Cyclopis frontem, oculum igne cremans conſumam.
Vt autem ſi quis vir nauales trabes ad nauigationem compingens
Duobus loris terebrum agitat, 460
Sic circumuertam torrem in lucifero
Cyclopis oculo, & arefaciam pupillam.
cho. Io, io. Gaudeo: inſanimus hoc inuento.
vlyſ. Et deinde & te & amicos & ſenem
In nauis nigræ cauam imponens ſcapham, 465
Duplicibus remis *ex* hac deducam terra.
cho. Fieríne igitur poteſt vt tanquam ex fœdere Dei *nobis fauencis*

Κἀγὼ λαβοίμιν τῦ πυφλοῦτος ὄμματα
Δαλεῖ; φόνου γὰρ τῦδε κοινωνεῖν θέλω.
ὀδυ. Δεῖ γοῦν. μέγας γὰρ δαλός. ὃν ξυλλήπτέον. 470
χο. Ὡς κἂν ἁμαξῶν ἑκατὸν ἀρείμιν βάρος,
Εἰ τῦ Κύκλωπος, τῦ κακῶς ὀλουμένου,
Ὀφθαλμὸν ὥσπερ σφηκίαν ἐκτρίψομεν.
ὀδυ. Σιγᾶτε νυν. δόλον γὰρ ἐξεπίστασθε.
Χ' ὥταν κελεύω, τοῖσιν ἀρχιτέκτοσι 475
Πείθεσθ'. ἐγὼ γὰρ ἄνδρας ἀπολιπὼν φίλους,
Τοὺς ἔνδον ὄντας, οὐ μόνος σωθήσομαι.
Καί τοι φύγοιμι' αὖ, κἀκβεβηκ' αὐτοῦ μυχῶν
Αλλ' ἀδίκαιον, ἀπολιπόντ' ἐμοῦ φίλους,
Ξυὼ οἷσπερ ἦλθον δεῦρο, σωθῆναι μόνον. 480

ΑΝΑΠΑΙΣΤΟΙ.

χο. Αγε, τίς πρῶτος; τίς δ' ὕστερος πρόσω
Ταχθεὶς, δαλοῦ κώπῳ ὀχμάσας,
Κύκλωπος ἔσω βλεφάρων ὤσας,
Λαμπρὰν ὄψιν Δρακναίας; 485
ἡμι. Ωδὴ ἔνδοθεν,
Σίγα, σίγα. καὶ δὴ μεθύων

Αχαρῆν κέλαδον μουσιζόμενος
Σκαιὸς ἀπῳδὸς, καὶ κλαυσόμενος,
Χωρεῖ γε πετρίνων ἔξω μελάθρων.
Φέρε νιν κώμοις παιδεύσωμεν 490
Τὸν ἀπαίδευτον.
Παντῶς μέλλει πυθλὸς εἶναι.

Αναπρεόντειοι.

ἡμι. Μακάριος, ὃς διϊάζει.
Βοτρύων φίλαισι πηγαῖς
Επὶ κῶμον ἐκπεσθεὶς, 495
Φίλον ἄνδρ' ὑπαγκαλίζων,
Επὶ δεμνίοις τε ξανθὸν
Χλιδανῆς ἔχων ἑταίρας
Μυροχρίστος λιπαρὸς βό-
στρυχον. αὐδᾷ ἤ, θύραν τίς οἴξει μοι; 500
κυ. Πᾶ, πᾶ, πᾶ. πλέως μὲν οἴνου.
Γαύομαι ἤ δαιτὸς ἥδης,
Σκάφος ὁλκὰς ὡς γεμισθεὶς
Ποτὶ σέλμα γαστρὸς ἄκρας.
Υπάγει μ' ὁ χόρτος εὔφρων 505

Et ego comprehendam excæcantem oculos
Torrem? cædis enim huius particeps esse volo. (tet.
vlyss. Oportet certè, quia magnus *est* torris, quē te simul cōprehēdere opor-
cho. Hoc *faciam*, quia vel centum plaustrorum tollerem onus,
Si Cyclopis malè perituri
Oculum, tanquam nidum vesparum, possimus elidere.
Tacete nunc. Dolum enim scitis,
Et quando iubebo, architectis, *hutusque doli autoribus & ducibus*, 475
Parete. ego enim viris relictis charis,
Qui intus sunt, non solus seruabor.
Quanquam possem effugere, & *iam* egressus sum ex antri angulis:
Sed non *est* æquum *me* derelictis meis amicis,
Cum quibus veni huc, effugere solum incolumem. 480

Chorus.

Age, quis primus, quis verò post primum
Ordinatus, torris manubrium portans,
Intra Cyclopis palpebras intrudens,
Clarum oculum perforabit?
Semi. Carmen intus *auditur*. 485
Tace, tace. Iam enim ebrius

Ineptum carmen canens
Ineptus *ac* absonus cantor, & *mox* ploraturus,
Procedit extra saxeam domum:
Age ipsum conuiuiis erudientes cicuremus 490
Ineruditum *atque ferum*.
Omnino cæcus est futurus.

Anacreonteum (carmen.)

semi. Beatus, qui bacchatur
Botrorum *ac uuarum ad* gratos fontes,
In conuiuio iacens,
Amicum virum in vlnis complectens, 495
Et in lecto flauum
Delicatæ tenens amicæ
Vnguentis delibutus, *ac* nitens,
Cincinnum. loquitur autem *aliquis*, fores quis aperiet mihi? 500
cy. Quò, quò, quò *feror*? Plenus enim vini *sum*.
Lætor autem *ob* floridum conuiuium,
Ceu nauis oneraria repletus
Vsque ad tabulatum ventris summi.
Inuitat me gramen lætificum 505

Universidad de Deusto Biblioteca

Ἐπὶ κῶμον ἦρ᾽ ὥραις,
Ἐπὶ Κύκλωπας ἀδελφοὺς.
Φέρε μοι ξεῖνε, φέρε ἀσκὸν ἐν δόμοις.
χο. Καλὸν ὄμμασι δεδορκὼς,
Καλὸν ἐκπερᾷ μελάθρων. 510
Φιλεῖ τις ἡμᾶς.
Λύχνα δ᾽ ἀμμόρα δαΐα, σὸν
Χρόα, χ᾽ ὡς τέρεινα νύμφα
Δροσερῶν ἔσωθεν αὐτρῶν.
Στεφάνων δ᾽ οὐ μία χρόα 515
Περὶ σὸν κρᾶτα τάχ᾽ ἐξομιλήσει.

ΙΑΜΒΟΙ.

ὀδυ. Κύκλωψ, ἄκουσον, ὡς ἐγὼ τοῦ Βακχίου
Τούτου τρίβων εἰμ᾽, ὃν πεῖν ἔδωκά σοι.
κύ. Ο Βακχίος δὲ, τίς θεὸς νομίζεται;
ὀδυ. Μέγιστος αἰθρώποισιν εἰς τέρψιν βίου. 520
κύ. Ἐρυγγάνω γοῦν αὐτὸν ἡδέως ἐγώ.
ὀδυ. Τοιόσδε ὁ δαίμων οὐδένα βλάπτει βροτῶν.
κύ. Θεὸς δ᾽ ἐν ἀσκῷ πῶς γένηθ᾽ οἴκοις ἔχων;
ὀδυ. Ὅπου πέφυκε, ἐνθάδ᾽ ὀξὺν δίπετής.

Ad conuiuium verna tempestate,
Ad Cyclopes fratres.
Affer mihi hospes, affer vtrem *qui est* in antro.
cho. Pulchrum oculis cernens,
Ex pulchra egreditur aula. 510
Amat aliquis nos.
Lucernæ autem *ut* accensæ, *&* ardentes, tuum, *ô cyclops*,
Corpus *illustrant oculi fulgentes*, & vt tenera Nympha
Roscidis in antris, *decôre nites*.
Coronarum verò, *florúmque* non vnus color 515
Circa tuum caput mox erit.

vlysses.

Cyclops audi, quia ego Bacchi
Huius peritus sum, quem bibendum dedi tibi.
cy. Bacchus verò quis deus putatur?
vlyſ. Maximus hominibus ad iucunditatem vitæ. 520
cy. Eructo igitur eum suauiter ego.
vlyſ. Talis deus neminem lædit hominum.
cy. Deus verò in vtre quomodo lætatur domicilium habens?
vlyſ. Vbicunque quis *ipsum* ponit, illic est facilis, *ac libenter*.

κύ. Οὐ τοὺς θεοὺς χρὴ σῶμ᾽ ἔχειν ἐν δέρμασι. 525
ὀδυ. Τί δ᾽ εἰ σε τέρπει γ᾽; ἢ τὸ δέρμα σοι πικρόν;
κύ. Μισῶ τὸν ἀσκόν. τὸν ὅ ποτ᾽ τὸν φίλω τόδε.
ὀδυ. Μένων οὖν αὐτόθ᾽, πῖνε, καθ᾽ ἥδου Κύκλωψ.
κύ. Οὐ χρή μ᾽ ἀδελφοῖς τῶδε πρὸς δοῦναι ποτῶ;
ὀδυ. Ἔχων γὰρ αὐτὸς, τιμιώτερος φανῇ. 530
κύ. Δίδοὺς ὅ τοῖς φίλοισι, χρησιμώτερος.
ὀδυ. Πυγμὰς ὁ κῶμος, λοίδορόν τ᾽ ἔρον φιλεῖ.
κύ. Μεθύωμεν. ἔμπας δ᾽ ἅ ἂν ψαύσειέ μου.
ὀδυ. Ὦ τᾶν, πεπωκότ᾽ ἐν δόμοισι χρὴ μένειν.
κύ. Ἡλίθιος, ὅστις μὴ πιὼν, κῶμον φιλεῖ. 535
ὀδυ. Ὃς δ᾽ αὖ μεθυσθεὶς γ᾽ ἐν δόμοις μείνῃ, σοφός.
κύ. Τί δρῶμεν αὖ Σιλήνε; σοὶ μένειν δοκεῖ;
σιλ. Δοκεῖ. τί γὰρ δεῖ συμποτῶν ἄλλων Κύκλωψ;
κύ. Καὶ μὴν λαχνάδες τοῦδας αἰθρᾶς χλόης.
σιλ. Καὶ πρός γε θάλπος ἡλίου, πίνειν καλόν. 540
Κλίθητι νυν μοι, πλευρὰ θεὶς ὑπὲ χθονός.
κύ. Ἰδού. τί δῆτα τὸν κρατῆρ᾽ ὀπισθέ μου τίθης;
σιλ. Ὡς μὴ παρών τις καταλάβῃ. Κύ. πίνειν μὲν οὖν
Κλέπτων σὺ βούλει. κάθες αὐτὸν εἰς μέσον.

Cy. At deos non decet habere corpus in pellibus. 525
vlyſ. Quid verò, si te *unum* delectat, an pellis te offendit?
cy. Odi *quidem ipsum* vtrem, hunc verò potum amo.
vlyſ. Manens igitur hîc bibe, & sis hilaris Cyclops.
cy. Non oportet me fratribus hunc impertire potum?
vlyſ. Habens enim ipse honoratior eris. 530
cy. Impertiens autem amicis, vtilior *ero*.
vlyſ. Pugnas conuiuium, conuicia ac lites amat.
cy. Quamuis inebriemur, tamen nemo tanget me.
vlyſ. O amice, potum oportet domi manere.
cy. Stultus *est*, quisquis *bene* potus, sodalitium non amat. 535
vlyſ. Qui verò ebrius domi manet, *est* sapiens.
cy. Quid agimus Silene? tibine videtur manendum esse?
vlyſ. Videtur. quid enim opus est aliis conuiuis Cyclops?
cy. Et tamen herbidum *est* solum floridi graminis.
vlyſ. Et ad æstum solis pulchrum *est* bibere. 540
Accumbas igitur huc ponens latera in terra.
cy. Ecce. cur verò craterem post me ponis?
vlyſ. Ne præsens aliquis apprehendat. cy. Bibere igitur;
Claneulum tu vis. ponas ipsum in medium.

Universidad de Deusto Biblioteca

Σὺ δή, ὦ ξέν', εἰπὲ τοὔνομ', ὅ, τι σε χρὴ καλεῖν 545
ὀδυ. Οὔτιν. χάριν δ' τίνα λαβὼν σ' ἐπαινέσω;
κύ. Πάντων σ' ἐταίρων ὕστερον θοινάσομαι.
ὀδυ. Καλόν γε τὸ γέρας τῷ ξένῳ δίδως Κύκλωψ.
κύ. Οὗτος, τί δρᾶς; τὸν οἶνον οὐκ πίνεις λάθρᾳ;
σιλ. Οὐκ, ἀλλ' ἐμὲ οὗτος ἔκυσεν, ὃν καλὸν βλέπω. 550
κύ. Κλαύσῃ, φιλῶν τὸν οἶνον, οὐ φιλοῦντά σε.
σιλ. Ναὶ μὰ Δί', ἐπεί μου φῆς ἐρᾶν ὄντος καλοῦ.
κύ. Εγχέ. πλέων δὲ τὸν σκύφον δίδου μόνον.
σιλ. Πῶς οὖν κέκραται, φέρε δὴ σκεψώμεθα.
κύ. Απολεῖς. δὸς ἄπω. Σι. ναὶ μὰ Δί' ἢ πρὶν ἂν σέ γε 555
Στέφανον ἴδω λαβόντα, γεύσωμαί τ' ἔλι.
κύ. Ω οἰνοχόος ἄδικος. Σιλ. ναὶ μὰ Δί', ἀλλ' ὢν γλυκύς.
Απομυκτέον δέ σοι γ', ὅπως λήψῃ πιεῖν.
κύ. Ιδού καθαρὸν τὸ χεῖλος, αἱ τρίχες τε μου.
σιλ. Θὲς δὴ τὸν ἀγκῶν' εὐρύθμως, κἄτ' ἔκπιε, 560
Ὡς περ ὁρᾷς πίνοντα, χ' ὥσπερ οὐκ ἐμέ.
κύ. Α, ἆ τί δεράσεις; Σιλ. ἡδέως ἠμύσατο.
κύ. Λαβὼν ξέν' αὐτὸς, οἰνοχόος γέ μου γίνου.
ὀδυ. Γινώσκεται γοῦν ἡ ἄμπελος τῇ μὴ χρεί.

Tu verò hoſpes dic nomen, quo te oportet vocare. 545
vlyſ. Vtin, *i. Nemunem me uocant.* ſed quo beneficio accepto te laudabo?
cy. Omnium ſociorum vltimum te deuorabo.
vlyſ. Egregium certè munus hoſpiti das Cyclops.
cy. Heus tu, quid agis? vinum ebibis clam?
sil. Nõ, ſed me *Bacchus* hic oſculatus eſt, quòd venuſtũ aſpectũ habeã. 550
cy. Plorabis, amans vinum, quod non amat te.
sil. Non per Iouem, quia te dicis amare me pulchrum.
cy. Infunde. plenum verò poculum da tantùm.
sil. Quomodo igitur ſit temperatum, age videamus.
cy. Perdes *te, peribis*, da ſic. *si.* Non per Iouem, prius quàm te 555
Coronam videro accipientem, guſtaróque adhuc.
cy. O pincernam iniuſtum. *sil.* Non per Iouem, ſed vinum hoc *eſt* dulce:
Emungere igitur te *prius* debes, vt potum accipias.
cy. Ecce labra ſunt pura, & barba mea.
sil. Ponas igitur cubitum concinne, deinde bibe, 560
Sicut vides me bibentem, & ſicut non.
cy. Ha, ha, quid facis? *si.* Suauiter exhauſi vno impetu.
cy. Accipiens hoſpes ipſe, pincerna meus eſto.
vlyſ. Putatur vitis eſſe in mea manu.

κύ. Φέρ', ἔγχεον νυνί. Οδυ. ἐγχέω, σίγα μόνον. 565
κύ. Χαλεπὸν τόδ' εἶπας, ὅστις αὖ πίνῃ πολύ.
Ιδού λαβὼν ἔκπιθι, κ' μηδὲν λίπῃς.
Συνεκθανεῖν δὴ σιγῶντα χρὴ τῷ πώματι.
κύ. Παπαῖ. σοφόν γε τὸ ξύλον τῆς ἀμπέλου.
ὀδυ. Κἂν μὴ κατάσῃ γε δαιτὶ πρὸς πολλῇ πολύ, 570
Τέγξας ἄδιψον νηδύν, εἰς ὕπνον βαλεῖς.
Ην δ' ὀκλάσῃς τι, ξηρανεῖ σ' ὁ Βάκχιος.
κύ. Ιὴ, ἰή. ὡς ἐξένδοσι μόγις, ἄκρατος ἡ χάρις.
Οδ' οὐρανός μοι συμμεμιγμένος δοκεῖ
Τῇ γῇ φέρεσθαι. τοῦ Διὸς δὴ τὸν θρόνον 575
Αὐτὸν ὁρῶ, τὸ πᾶν τε δαιμόνων ἁγνὸν σέβας.
Οὐκ ἂν φιλήσαιμ' εἰ χάριτες πειρῶσί με.
Αλις Γανυμήδου τόνδ' ἔχων ἀναπαύσομαι
Κάλλιστα νὴ τὰς Χάριτας. ἡδομαι δὴ πῶς
Τοῖς παιδικοῖσι μᾶλλον, ἢ τοῖς θήλεσιν. 580
σιλ. Εγὼ γὰρ ὁ Διός εἰμι Γανυμήδης, Κύκλωψ.
κύ. Ναὶ μὰ Δί', ὃν ἁρπάζω γ' ἐγὼ 'κ τοῦ Δαρδάνου.
σιλ. Απόλωλα παῖδες. φέτλια πείσομαι κακά.
χο. Μέμφῃ τὸν ἐρασθέντα, κἂν τρυφᾶς πεπωκότα.

cy. Age, nunc infunde. *vl.* Infundo. tace modò. 565
cy. Rem difficilem dixiſti *illi*, qui bibit multum.
vlyſ. Ecce accipiens ebibe, & nihil relinquas,
Commori autem oportet tacentem cum hoc poculo.
cy. Papæ, ſapiens profectò *eſt* lignum vitis.
vl. Et ſiquidem ad multum cibum, exhauſtum addideris multum *uinum*,
Madefaciens non ſitientem ventrem, in ſomnum te coniicies.
Si quid verò reliqueris, arefaciet te Bacchus.
cy. Iu, iu. Vt enataui vix, mera *eſt* hæc gratia,
Cælum verò mihi videtur commiſtum
Terrâ ferri. Iouis etiam thronum 575
Video, & omnium Deorum ſanctum numen.
Si Charites me tentarent, *eas* non oſcularer.
Quieſcam, contentus iſto Ganymede,
Rectiſſimè, per Gratias. Delector autem quodammodo
Puerorum amoribus magis, quàm mulieribus. 580
sil. Ego enim ſum Iouis Ganymedes, Cyclops.
cy. Ita per Iouem, quem ego rapio à Dardano.
sil. Perij ô filij, impia patiar mala.
cy. Reprehendis amatorem, & in deliciis potum.

σιλ. Οἴμοι. πικρότατον ὕπνον ὄψομαι τάχα. 585
ὀδυ. Αγε δὴ Διονύσου παῖδες, εὐγενῆ τέκνα,
Ενδον μὲν αὐὴρ τῷδ' ὕπνῳ παρειμένος,
Τάχ' ἐξ αἰαιδοῖς φάρυγξος ὠθήσει κρέα.
Δαλὸς δ' ἔσωθεν αὐλίων ὠθεῖ καπνόν.
Παρθυτρέψεις δ' οὐδὲν ἄλλο, πλὴν πυρεῖ 590
Κύκλωπος ὄψιν. ἀλλ' ὅπως αὐὴρ ἔσῃ.
χο. Πέτρας τὸ λῆμα. καὐδάμαντος ἐξόμεθα.
Χώρει δ' ἐς οἴκους, πρίν γε τὸν πατέρα μαθεῖν
Απαλλαγμὸν, ὡς σοι τἀνθένδ' ὀξὺν εὐτρεπῆ.
ὀδυ. Ηφαιστ' ἄναξ Αἰτναῖε, γείτονος κακοῦ 595
Λαμπρὸν πυρώσας ὄμμ' ἀπαλλάχθητ' ἄπαξ.
Σύ τ' ὦ μελαίνης νυκτὸς ἐκπάγδυμ' ὕπνε,
Ακρατος ἐλθὲ θηρὶ τῷ θεοσυγεῖ,
Καὶ μὴ 'πὶ καλλίστοισι Τροϊκοῖς πόνοις,
Αὐτόν τε, ναῦτας τ' ὀπολέσῃ τ' Οδυσσέα, 600
Υπ' ἀνδρὸς, ὦ θεῶν οὐδὲν ἢ βροτῶν μέλει.
Η τὴν τύχην μὲν δαίμον' ἡγεῖσθαι χρεών,
Τὰ δαιμόνων δ' τῆς τύχης ἐλάσσονα.
Σύστημα.

sil. Hei mihi, acerbissimum somnum videbo cito. 585
vlys. Agite nunc Dionysi filij, *satyri*, generosi filij,
Intus enim vir hoc somno solutus,
Citò ex tetris faucibus eiiciet carnes,
Et torris in aula fumum emittit,
Nihilque aliud iam restat, nisi vt vramus 590
Cyclopis oculum. sed *iude* vt vir sis.
cho. Saxi robur, & adamantis habebimus.
Ingredere autem domum, priusquam pater resciscat
Discessum *tuum*, quia res istæ, *quas moliris*, tibi sunt paratæ.
vlys. Vulcane rex AEtnæe, à vicino malo, 595
Lucidum *Cyclopis* inflammans oculum, libera *nos* semel.
Et tu ô nigræ Noctis fili Somne,
Profundus venias beluæ inuiso deo:
Et ne post pulcherrimos Troianos labores,
Et nautas, & ipsum perdatis Vlyssem, 600
Per *hunc* virum, qui nec Deos, nec homines curat.
Aut Fortunam quidem oportet existimare Deam,
Deorum verò *cæterorum numen* Fortuna minus *ac inferius est dicendum*.
Systema.

χο. Λήψεται τὸν τράχηλον 605
Εντόνως ὁ καρκίνος
Τοῦ ξένων δαιτυμόνος.
Πυρὶ γὰρ τάχα
Φωσφόρος ὀλεῖ κόρας.
Ηδὴ δαλὸς ἰώθεν κωμῷ 610
Κρύπτεται εἰς ἀποδιδὲν,
Δρυὸς ἄπαστον ἔρνος.
Αλλ' ἴτω Μάρων.
Πρασσέτω μηνόμενος.
Εξελέτω βλέφαρον 615
Κύκλωπος, ὡς τὴν κακῶς.
Κἀγὼ τὸν φιλοκισσοφόρον
Βρόμιον ποθεινὸν εἰσιδεῖν θέλω,
Κύκλωπος λιπὼν ἐρημίαν.
Ἀρ' ἐς τοσόνδ' ἀφίξομαι;

ΙΑΜΒΟΙ.

ὀδυ. Σιγᾶτε πρὸς θεῶν θῆρες, ἡσυχάζετε, 620
Σιωπέντες ἄρθρα στόματος. οὐδὲ πνεῖν ἐῶ,
Οὐ σκαρδαμύττειν, οὐδὲ χρεμπτεσθαί τινα,

Comprehendet collum
Intentè cancer 605
Hospitum epulatoris:
Mox enim igne
Lucidas perdat pupillas.
Iam *enim* torris ambustus
Occultatur in cinere, 610
Quercus ingens ramus:
Sed eat Maron, *i. uinum*,
Exigat *à Cyclope meritas pœnas, in eum* furens,
Auferat palpebram
Cyclopis, vt infeliciter bibat. 615
Et ego amantem hederæ gestationem
Bacchum amabilem videre volo,
Cyclopis relinquens solitudinem.
Num ad tantum *gaudium tandem* perueniam?

vlysses.

Tacete per deos feræ, *satyri*, quiescite 620
Continentes articulos oris: neque spirare *uos* sino,
Neque conniuere oculis, neque excreare quenquam:

Ως μὴ ἐξεργεθῇ τὸ κακὸν, ἐς' αὖ ὄμματος
Οψις Κύκλωπος ἐξαμιλληθῇ πυρί.
χο. Σιγᾷμεν ἐγκάψαντες αἰθέρα γνάθοις. 625
ὀδυ. Αγενεῖ ὅπως ἅψεσθε τοῦ δαλοῦ χερῶν.
Εσω μολόντες. Φάπυρος δ' ὄντι καλῶς.
χο. Οὐκοῦν σὺ τάξεις, οἷς πινας πρέπει χρεών,
Καὶ τὸν μοχλὸν λαβόντας ἐκκαίειν τὸ φῶς
Κύκλωπος, ὡς αὖ τῆς τύχης κοινώμεθα. 630
ἡμι. Ημεῖς μὲν ἐσμὲν μακρότεροι πρὸ τῆς θυρῶν
Εστῶτες, ὠθεῖν πρὸς τὸν ὀφθαλμὸν τὸ πῦρ.
ἡμι. Ημεῖς ἢ χωλοί γ' ἀρτίως γεγενήμεθα.
ὀδυ. Ταυτὸν πεπόνθατ' ἄρ' ἐμοί. Χο. τοῖς δὲ πόδας
Εστῶτες ἐσπάσθημεν, οὐκ οἶδ' ὁθοῦ. 635
ὀδυ. Εστῶτες ἐσπάσθητε; Χο. κἀ πάδε' ὄμματα
Μέτεστιν ἡμῖν κόνεως ἢ τέφρας ποθέν.
ὀδυ. Ανδρες πονηροὶ, κοὐδὲν οἷδε ξύμμαχοι.
χο. Οπὴ τὸ ναῦτον, τῶν ῥάχιν τ' οἰκτείρομεν,
Καὶ τοῖς ὀδόντας ἐκβαλεῖν οὐ βούλομαι 640
Τυπτόμενος; αὕτη γίνεται πονηρία.
Αλλ' οἶδ' ἐπῳδὴν Ορφέως ἀγαθὴν πάνυ,

Ne excitetur hoc malum, donec oculi
Visio Cyclopis fuerit expugnata igni.
cho. Tacemus deglutientes aerem faucibus. 625
vlys. Agite nunc, *uidete*, vt attingatis torrem manibus,
Intrò profecti, inflammatus enim est pulchrè.
cho. Nonne tu ordinabis quos primùm oporteat *ire*,
Et vecte correpto exurere lumen
Cyclopis? vt huius fortunæ participes simus. 630
semi. Nos quidem sumus longiores pro foribus
Stantes, quàm vt ignem in oculum impellere possimus.
Semi. Nos verò claudi modò facti sumus.
vl. Idem igitur accidit vobis, quod & mihi. *ch.* Pedes enim
Stantes conuulsi sunt, nescio vnde. 635
vl. An stantes habetis spasmum? *ch.* Et oculi
Sunt nobis participes pulueris, aut cineris, alicunde.
vl. Homines improbi, & nullius precij *sunt* isti socij.
cho. Quoniam tergum & spinam miseramur,
Et dentes amittere non volo 640
Verberatus, hæc est illa *nostra* improbitas.
Sed scio incantationem Orphei valde bonam,

Ως αὐτόματον τὸν δαλὸν εἰς τὸ κρανίον
Στείχοντ' ὑφάπτειν τὸν μονάπα παῖδα γῆς.
ὀδυ. Πάλαι μὲν ᾔδει σ' ὄντα τοιοῦτον φύσει. 645
Νῦν δ' οἶδ' ἄμεινον. τοῖσι δ' οἰκείοις φίλοις
Χρῆσθαί μ' ἀνάγκη. χἠ δ' εἰ μηδὲν σθένεις,
Αλλ' οὖν ἐπεγκέλευέ γ', ὡς εὐψυχίαν
Φίλων κελευσμοῖς τοῖσι σοῖς κτησώμεθα.
χο. Δρᾶσω τάδ'. ἐν τῷ Καρὶ κινδυνεύσομεν. 650
Κελευμάτων δ' ἕκατι τυφέσθω Κύκλωψ.
Ιώ, ἰώ. θυναιότατα ὠθεῖτε, σπεύδετε,
Εκκαίετε τὸν ὀφθαλμὸν
Θηρὸς τοῦ ξενοδαίτου.
Τυφέτω, καιέτω. 655
Τὸν Αἴτνας μηλονόμον
Τόρνευ', ἕλκε, μή σ' ἐξοδυνηθεὶς
Δράσῃ τι μάταιον.
κύ. Οἰ μοι. κατῴθρακώμεθ' ὀφθαλμοῦ σέλας.
χο. Καλός γ' ὁ παιών. μέλπε μοι τόνδε Κύκλωψ. 660
κύ. Οἰ μοι μάλ', ὡς ὑβρίσμεθ', ὡς ὀλώλαμεν.
Αλλ' ἔτι μὴ φύγητε τῆσδ' ἔξω πέτρας

Vt sponte sua torris in cranium
Vadens incendat monoculum filium terræ.
vl. Iampridem quidem sciebam te esse talem natura, 645
Nunc verò scio meliùs. propriis igitur amicis
Vti me oportet. manu verò si nihil vales,
Sis saltem adhortator, vt animi præsentiam
Amicorum adhortationibus tuis consequamur.
cho. Hoc faciam. in Care periclitabimur: 650
Propter adhortationem verò comburatur Cyclops.
Io, io, fortissimè *torrem* impellite, festinate,
Vrite supercilia
Bestiæ epulatricis hospitum:
Inflammet, vrat *aliquis uestrûm*, 655
AEtnæ pastorem,
Terebra, trahe, ne te ex dolore elapsus
Afficiat aliquo *malo* temerario.
cy. Hei mihi. Oculi splendorem torre combustum amisimus.
cho. Pulcher hic Pæan: cane mihi hunc Cyclops. 660
cy. Hei mihi iterum, quomodo sum iniuria affectus, quomodo perij?
Sed nunquam effugietis ex hoc saxo

Universidad de Deusto Biblioteca

Χαίροντες, ἐδὲν ὄντες. ἐν πύλαισι γὰρ
Σταθεὶς φάραγγος, τάσδ' ἐναρμόσω χέρας.
χο. Τί χρῆμ' ἀϋτεῖς ὦ Κύκλωψ; Κυ. ἀπωλόμην. 665
χο. Αἰσχρός γε φαίνῃ. Κυ. καὶ πὶ τῇσδέ γ' ἀθλίῳ.
χο. Μεθύων κατέπεσες εἰς μέσους τοὺς ἄνθρακας;
κυ. Οὔτίς μ' ἀπώλεσεν. Χο. οὐκ ἄρ' ἐδεὶς ἠδίκει.
κυ. Οὔτίς με τυφλοῖ βλέφαρον. Χο. οὐκ ἄρ' εἶ τυφλός.
κυ. Ως δὴ σύ. Χο. καὶ πῶς σύ; τίς σ' ἂν θείη τυφλόν; 670
κυ. Σκώπτεις. ὁ δ' Οὔτις, πῶ 'στίν; Χο. ἐδαμοῦ Κύκλωψ.
κυ. Ο ξένος, ἵν' ὀρθῶς σκμάθῃς, μ' ἀπώλεσεν,
Ο μιαρός. ὃς μοι δοὺς τὸ πῶμα, κατέκαυσε.
Δεινὸς γὰρ οἶνος, ἢ παλαίεσθαι βαρύς.
Πρὸς θεῶν πεφύγασ', ἢ μένουσ' εἴσω δόμων; 675
χο. Οὗτοι σιωπῇ τὴν πέτραν ἐπήλυγα
Λαβόντες, ἑστήκασι. Κυ. πέτρας τῆς χειρός;
χο. Εν δεξιᾷ. Κυ. ποῦ; Χο. πρὸς αὐτῇ τῇ πέτρᾳ.
Εχεις; Κυ. κακόν γε πρὸς κακῷ, τὸ κρανίον
Παίσας κατέαγα. Χο. καί σε διαφεύγουσί γε. 680
κυ. Οὐ τῇδ', ἐπεὶ τῇδ' εἶπας. Χο. οὐ παύτῃ λέγω.
κυ. Πῇ γάρ; Χο. πρεσβεύουσί σε πρὸς πρεσβυτέρᾳ.

Gaudentes, cùm nil ſitis: in porta enim
Stans *huius* hiatus, has applicabo manus.
cho. Quidnam clamitas Cyclops? *Cy.* Perij: 665
cho. Turpis videris. *cy.* Præterea etiam miſer.
cho. An ebrius lapſus es in medios carbones?
cy. Nemo me perdidit. *ch.* Nemo ergo *te* iniuria affecit.
cy. Nemo excæcauit mihi palpebram. *ch.* Ergo non es cæcus.
cy. Vtinã & tu ſis talis. *ch.* Quid verò eſt tibi? quis poſſet te excæcare? 670
cy. Tu rides. Nemo autem vbi eſt? *ch.* Nuſquam Cyclops.
cy. Hoſpes, vt rectè intelligas, me perdidit,
Deteſtabilis, qui dans mihi potum, exuſſit *oculum*.
Vehemens enim *eſt* vinum, & non poteſt facilè vinci.
Per deos, effugerúntne, an manent in domo? 675
cho. Iſti tacitè petram opacam *ac obſcuram*
Occupantes ſtant. *cy.* Ad vtram manum?
cho. Ad dextram. *cy.* Vbi? *ch.* Ad illam ipſam petram.
Habes? *cy.* Malum certè ad malum *accedit*, cranium *enim*
Impingens fregi. *ch.* Iam te effugiunt. 680
cy. Non hac, poſtquam hæc dicebas. *ch.* Non hac dico.
cy. Quomodo igitur? *ch.* Circumeunt te ad ſiniſtram.

κυ. Οἴμοι, γελῶμαι. πέρτομεῖτέ μ' ἐν κακοῖς.
χο. Αλλ' οὐκ ἔτ'. ἀλλὰ πρόσθεν οὗτος ἐστί σου.
κυ. Ω παγκάκιστε, ποῦ ποτ' εἶ; ὀδυ. πηλοῦ σέθεν, 685
Φυλακᾷσι φρουρῶ σαμ' Οδυσσέως τόδε.
κυ. Πῶς εἶπας; ὄνομα μεταβαλὼν καινὸν λέγεις;
ὀδυ. Οπερ γ' ὁ φύσας μ' ὠνόμαζ' Οδυσσέα.
Δώσὼν ἔμελλες ἀνοσίᾳ δαιτὸς δίκας.
Καπῶς γὰρ αὖ Τροίαν γε διεπυρσοσάμην, 690
Εἰ μή σ' ἐπείρων φόνον ἐπεμωρησάμην.
κυ. Αἰ, αἰ. παλαιὸς χρησμὸς ἐκπεραίνεται.
Τυφλὸν γὰρ ὄψιν ἐκ σέθεν ἀνήσειν μ' ἔφη,
Τροίας ἀφορμηθέντα. ἀλλὰ σέ τοι
Δίκας ὑφέξειν αὐτὶ τῆσδ' ἐθέσπισε, 695
Πολὺν θαλάσσῃ χρόνον ἐναιωρούμενον.
ὀδυ. Κλαίειν σ' ἄνωγα. καὶ δέδορχ' ὅπως λέγω.
Εγὼ δ' ἐπ' ἀκτὰς εἶμι, καὶ νεὼς σκάφος
Ησω 'πὶ πόντον Σικελὸν, ἐς τ' ἐμὴν πάτραν.
κυ. Οὐ δῆτ', ἐπεί σε τῆσδ' ἀπορρήξας πέτρας 700
Αὐτοῖσι σοὶ ναύτῃσι συντρίψω βαλών.
Ανω δ' ἐς ὄχθον εἶμι, καίπερ ὢν τυφλός,

cy. Hei mihi, irrideor: ridetis me in malis.
cho. Sed non iam ampliùs. ſed eſt hic ante te.
cy. O peſſime vbi es? *vl.* Procul à te, 685
Excubiis cuſtodio corpus hoc Vlyſſis.
cy. Quid dixiſti? an mutato priore nomine nouum dicis?
vlyſ. Quod qui genuit me, nominauit Vlyſſem.
Daturus eras impij cibi pœnas.
Malè enim Troiam inflammaſſem, 690
Si te propter necem ſociorum vltus non eſſem.
cy. Heu, heu, antiquum oraculum perficitur.
Me enim à te excæcatum iri dicebat,
A Troia redeunte: ſed & te
Pœnas daturum pro his prædixit, 695
Longo in mari tempore pendentem *atque iactatum*.
vl. Plorare te iubeo. & video vt dico. *ſcio autem quid dicam*.
Ego enim ad littus vado, & nauis ſcapham
Impellam ad mare Siculum, & in meam patriam.
cy. Nequaquam, quia te hoc abrupto ſaxo 700
Tuis cum nautis conteram, *hoc in uos* iaculatus.
Surſum enim in collem *ac in altum littus* ibo, quamuis ſim cæcus,

Δὶ ἀμφιτρίτης τῆς δὲ προσβαίνων πολύ.
Χο. Ἡμεῖς ἢ σωναῦται γε τῷδ' Ὀδυσσέως
Ὄντες, πολοιπὸν Βακχίῳ δουλεύσομεν.
Εὐριπίδου Κύκλωψ.

Per mare istud vadens pedibus.
cho. Nos verò nauigationis socij huius Vlyssis
Existentes, *cum hoc vlysse nauigantes* posthac Baccho seruiemus. 705
Finis cyclopis.

ΥΠΟΘΕΣΙΣ ΗΡΑΚΛΕΙΔΩΝ.

Ἰόλαος υἱὸς μὲν ἦν Ἰφικλέους, ἀδελφιδοῦς δὲ Ἡρακλέους. ἐν νεότητι δὲ σκεύνῳ συστρατευσάμενος ἐν γήρᾳ τοῖς ἐξ σκείνου βοηθὸς εὔνους παρέσχη. τοῦ γὰρ παῖδων ἐξ ἁπάσης ἐλαυνομένων γῆς ὑπὸ Εὐρυσθέως, ἔχων αὐτοὺς ἦλθεν εἰς Ἀθήνας. κἀκεῖ προσφυγὼν τοῖς θεοῖς, ἔχε τὴν ἀσφάλειαν, Δημοφῶντος τοῦ πόλεως κρατοῦντος. Κοπρέως δὲ τοῦ Εὐρυσθέως κήρυκος ἀποσπᾶν θέλοντος τοὺς ἱκέτας, ἐκώλυσεν αὐτόν. ὁ δὲ ἀπῆλθε, πόλεμον ἀπειλήσας προς δέχεσθαι. Δημοφῶν δὲ, τούτου μὲν ὠλιγώρει. χρησμοῦ δὲ αὐτῷ νικηφόρον γενηθέντων, ἐὰν Δήμητρι τὴν εὐγενεστάτην παρθένων σφάξῃ, τοῖς λόγοις βαρέως ἔχεν. οὔτε γὰρ ἰδίαν, οὔτε τοῦ πολιτικοῦ γένους θυγατέρα χρέων τοῦ ἱκετοῦ ἀποκτεῖναι, δίκαιον ἡγεῖτο. τὴν μαντείαν δὲ προγνοῦσα μία τῶν Ἡρακλέους παίδων Μακαρία, τὸν θάνατον ἑκουσίως ὑπέσχη. ταύτην μὲν οὖν εὐγενῶς ἀποθανοῦσαν, ἐτίμησεν. αὐτοὶ δὲ τοῖς πολεμίοις ἐπιγνόντες παρόντας, εἰς τὴν μάχην ὥρμησαν.

ARGVMENTVM HERACLIDARVM.

Iolaus filius quidem erat Iphiclis, Herculis verò ex sorore nepos. Cùm autem in iuuentute ad militiam cum eo iuisset, in senectute natis ex illo beneuolus auxiliator præstò fuit. Cùm enim eius *liberi ex vniuersa Græcia expellerentur ab Eurystheo, cum ipsis Athenas venit. Ibique cùm ad aras Deorum confugisset, tutum obtinuit refugiũ, cũ Demophon summũ Reipub. principatum haberet. Cùm autem Copreus Eurysthei præco supplices* ab aris *auellere vellet*, Demophon *ipsum prohibuit. Ille verò discessit bellũ minatus* Athenensi-

bus *expectandum. Demophõ verò hoc quidẽ contemnebat. Cũ verò oracula ipsi reddita fuissent victoriã significantia, si Cereri nobilissimam virginem immolasset, his responsis grauiter angebatur. Nec enim suam, nec ciuium cuiusquam filiam, supplicũ gratiâ mactari æquum ducebat. Macaria verò vna ex Herculis filiabus oraculo prius cognito, mortem vltro subiit. Hanc igitur generosa morte defunctam* Demophon *debitis honoribus ornauit. Ipsi verò* Athenienses, *cùm cognouissent hostes adesse, ad prælium alacriter prodierunt. AE. P.*

ΤΑ ΤΟΥ ΔΡΑΜΑΤΟΣ ΠΡΟΣΩΠΑ.

ΙΟΛΑΟΣ.	IOLAVS.
ΚΟΠΡΕΥΣ.	COPREVS.
ΧΟΡΟΣ.	CHORVS.
ΔΗΜΟΦΩΝ.	DEMOPHOON.
ΜΑΚΑΡΙΑ ΠΑΡΘΕΝΟΣ.	MACARIA VIRGO.
ΘΕΡΑΠΑΙΝΑ.	ANCILLA.
ΑΛΚΜΗΝΗ.	ALCMENA.
ΑΓΓΕΛΟΣ.	NVNCIVS.
ΕΥΡΥΣΘΕΥΣ.	EVRYSTHEVS.

PERSONÆ HVIVS FABVLÆ SVNT HÆ:

Προλογίζει δὲ ὁ Ἰόλαος. Prologum autem agit Iolaus.

Universidad de Deusto Biblioteca

ΕΥΡΙΠΙΔΟΥ ΗΡΑΚΛΕΙΔΑΙ.

ΙΑΜΒΟΙ.

Ἀλαί ποτ' ὄντ' τῶτ' ἐμοὶ δεδογμένον,
Ὁ μὲν δίκαιος τοῖς πέλας πέφυκ' ἀνήρ.
Ὁ δ' εἰς τὸ κέρδος λῆμ' ἔχων ἀνειμένον,
Πόλει τ' ἄχρηστος, καὶ συναλλάσσειν βαρὺς,
Αὐτῷ δ' ἄριστος. οἶδα δ' ἃ λόγῳ μαθών.
Ἐγὼ γὰρ αἰδοῖ, καὶ τὸ συγγενὲς σέβων,
Ἐξὸν κατ' ἄργος ἡσύχως ναίειν, πόνων
Πλείστων μετέσχον εἰς ἀνὴρ Ἡρακλέϊ,
Οτ' ὢν μεθ' ἡμῶν. νυνὶ δ' ἐπεὶ κατ' ἔρανον
Ναίει, τὰ κείνου τέκν' ἔχων ὑπὸ πτεροῖς,
Σώζω τάδ', αὐτὸς δεόμενος σωτηρίας.
Ἐστὶ γὰρ αὐτῶν γῆς ἀπαλλάχθη πατήρ,
Πρῶτον μὲν ἡμᾶς ἤθελ' Εὐρυσθεὺς κτανεῖν.
Ἀλλ' ἐξέδραμον. Ἡ πόλις μὲν οἴχεται,
Ψυχὴ δ' ἐσώθη. φεύγομεν δ' ἀλώμενοι,

EVRIPIDIS HERACLIDAE.

Iolaus.

Pridem hoc decretum est apud me,
Alius quidem erga proximos iustus est vir. (*dictũ, is*
Qui verò animũ habet propensũ in lucrũ, *eique nimis ad-*
Reique publicæ *est* inutilis, & in *uitæ* cõmercio grauis *ac*
Sed sibi *est* optim.°. sciò aũt *hoc* nõ verbis edoct°. (*molest°*:
Ego enim præ pudore, & colens cognationem,
Cùm possem Argis tranquillè habitare, laborum
Particeps fui maximorum vir vnus cum Hercule,
Quando erat nobiscum: nunc verò postquam in cælo
Habitat, sub alis habens illius liberos,
Seruo eosdem, cùm ipse indigeam salute.
Postquam enim pater ipsorum discessit ex terra,
Primùm quidem nos voluit Eurystheus interficere:
Sed effugi, & periit quidem *mihi* ciuitas,
Sed vita seruata est: fugimus autem errantes,

Ἀλλῳ ἀπ' ἄλλης ἐξορίζοντες πόλιν.
Πρὸς τοῖς δὲ ἄλλοις κἀτὸ τόδ' Εὐρυσθεὺς κακοῖς
Ὑβρισμ' ἐς ἡμᾶς ἠξίωσεν ὑβρίσαι.
Πέμπων, ὅπου γῆς πευσόμενοι θ' ἱδρυμένοις,
Κήρυκας, ἐξαιτῆ τε, κἀξείργει χθονός,
Πόλιν τε πρὸς μὲν Ἄργος, ὃ σμικρὰν φίλων
Ἐχθραν γενέσθαι, κἀυτὸν ὀυτυχοῦθ' ἅμα.
Οἱ δ' ἀσθενῆ μὲν τἀμὰ, τοὺς δὲ δεδορκότες,
Σμικροὺς ὄντας τοὺς δὲ, πατρὸς τητωμένους,
Τοὺς κρείσσονας σέβοντες, ἐξείργουσι γῆς.
Ἐγὼ δ', σὺν φεύγουσι συμφεύγω τέκνοις,
Καὶ σὺν κακῶς πράσσουσι, συμπράσσω κακῶς,
Οκνῶν προδοῦναι, μή τις ὧδ' εἴπῃ βροτῶν·
Ἰδεσθ', ἐπεὶ δὴ πᾶσιν οὐκ ἔστι πατὴρ,
Ἰόλαος οὐκ ἤμυνε συγγενὴς γεγώς.
Πάσης δ' χώρας Ἑλλάδος τητώμενοι,
Μαραθῶνα, κἀς σύγκληρον ἐλθόντες χθόνα,
Ἱκέται καθεζώμεθα βώμοις θεῶν,
Πρόσωφελῆσαι πεδία τὰ τῆσδε χθονὸς
Διόσοις κατοικεῖν θησέως παῖδας λόγος,

Relegati ab alia vrbe in aliam.
Præterenim alia mala, hanc etiam Eurystheus
Iniuriam nobis voluit inferre.
Mittens *enim*, vbicunque terrarum audiuerit *nos* consedisse,
Præcones, & *ad necem* deposcit *nos*, & arcet ab agro.
Argiuam vrbem laudibus extollens *& dicens*, nõn paruũ inter amicos
Odium excitatum iri, *si nos receperint*, & simul se florere *iactans*.
Illi verò cùm res meas infirmas viderent,
Hos verò paruos & patre orbatos *pueros*,
Colentes potentiores, ab *omni* terra *nos* arcent.
Ego verò fugio cum fugientibus liberis,
Sumque afflictus cum afflictis,
Metuens prodere *eos*, ne quis ita dicat mortalium:
Videte, postquam non est pater filiis,
Iolaus non fert opem, cùm sit cognatus.
Ex omni verò profligati Græcia,
Venientes *ad* Marathonem, & terram eiusdem ditionis,
Supplices sedemus ad aras Deorum,
Vt iuuent *nos*: quia campos huius terræ
Habitare dicuntur duo filij Thesei,

Universidad de Deusto
Biblioteca

Κλήρῳ λαχόντας, ἐκ γῆς Πανδίονος,
Τοῖς δ' ἐγγὺς ὄντας. ὧν ἕκατι, τέρμονας
Κλεινῶν Αθηναῖων τῇδ' ἀφικόμεθ' ὁδόν.
Δυοῖν γερόντοιν ἢ στρατηγεῖται φυγή.
Εγὼ μὲν ἀμφὶ τοῖσδε καλλαίνω τέκνοις. 40
Η δ' αὖ τὸ θῆλυ παῖδος Αλκμήνη γένος,
Εσωθε ναοῦ τῆσδ' ἀπηγκαλισμένη,
Σώζει. νέας γὰρ παρθένους αἰδούμεθα
Οχλῳ πελάζειν, κἀπιβωμιοστατεῖν.
Υλλος δ', ἀδελφοί θ', οἷσι περεσβύτερος γένος, 45
Ζητοῦσιν ὅτῳ γῆς πύργον οἰκιούμεθα,
Ην τῆσδ' ἀπωθώμεθα βίᾳ χθονός.
Ω τέκνα, τέκνα, δεῦρο λαμβάνεσθ' ἐμοῦ
Πέπλων. ὁρῶ κήρυκα τόνδ' Εὐρυσθέως
Στείχοντ' ἐφ' ἡμᾶς, οὐ διωκόμεθ' ὑπο, 50
Πάσης ἀλῆται γῆς ἀπεστερημένοι.
Ω μῖσος, εἴθ' ὄλοιο, χ' ᾧ πέμψας ἀνήρ.
Ως πολλὰ δὴ ς τῇδε γηραιᾷ πατεῖ,
Εκ τοῦδε τοῦ τοῦ σώματος ἤγγειλας κακά.
κο. Η που καθῆσθαι τοῦδ' ἕδραν καλῶ δοκεῖς, 55

Qui sortitò possident *hunc agrum*, ex genere Pandionis *oriundi*,
His *Heraclis filijs genere* propinqui. quorum causam *ad* fines
Inclytarum Athenarum hoc iter confecimus.
A duobus verò senibus *hoc* exilium regitur. *Nam*
Ego quidem in his pueris curandis occupor. 40
Hæc verò Alcmene fœmineum liberorum genus
Intra hoc templum in vlnis fouens
Seruat. tenellas enim virgines veremur
Adducere ad turbam, & collocare supplices ad aram:
Hyllus verò, & fratres, quibus sexus est præstantior, 45
Quærunt vbi possimus habitare aliquam arcem,
Si pellamur ex hac terra per vim.
O filij filij, huc *uenientes* apprehendite meas
Vestes. video *enim* præconem hunc Eurysthei
Venientem ad nos, à quo patimur persecutionem 50
Priuati errones tota terra.
O *mortalium* odium, vtinam pereas, & vir ille, qui te misit.
Quàm multa iam & horum generoso patri,
Ex hoc ipso ore nunciasti mala.
cop. An igitur *in* hac sede pulchra, *tutáque* te consedisse putas, 55

Πόλιν τ' ἀφῖχθαι σύμμαχον, καλῶς φρονῶν;
Οὐ γὰρ τις ἐστὶν, ὃς πάροιθ' αἱρήσεται
Τὴν σὴν ἀχρείαν δυναμιν αὐτ' Εὐρυσθέως.
Χώρει. τί μοχθεῖς ταῦτ'; ἀνίστασθαί σε χρὴ
Εἰς Αργος, ἔνθα σε λύσιμος μολὼν δίκη. 60
ιό. Οὐ δῆτ', ἐπεί μοι βωμὸς ἐγκέοιτ' θεοῦ,
Ελεύθερα τε γῆ, ἐν ᾗ βεβήκαμεν.
κο. Βούλει πόνον μοι τῆδε προσθεῖναι χερί;
ιό. Οὐ τοι βίᾳ γέ μ', οὐδὲ τοῖσδ' ἄξεις λαβών.
κο. Γνώσῃ· σὺ μαντις δ' οἶσθ' ἄρ' οὐ καλὸς πάδε. 65
ιό. Οὐκ ἂν γένοιτο τοῦτ' ἐμοῦ ζῶντός ποτε.
κο. Απαρ'. ἐγὼ ἢ τοῖσδε, κἂν σὺ μὴ θέλῃς,
Αξω, νομίζων οὑπέρ εἶσ' Εὐρυσθέως.
ιό. Ω τὰς Αθῆνας δαρὸν οἰκοῦντες χρόνον,
Αμυνεθ'. ἱκέται δ' ὄντες ἀγοραίου Διός, 70
Βιαζόμεθα, καὶ σέφη μιαίνεται,
Πόλει τ' ὄνειδος, κ' θεῶν ἀτιμία.
χο. Εα, ἔα. τίς ἡ βοὴ βωμοῦ πέλας
Εστηκε; ποίαν συμφορὰν δείξει πάχα;
ΑΝΟΜΟΙΟΣΤΡΟΦΑ.

Et *ad* vrbem sociam peruenisse, rectè sentientem?
Nullus enim est, qui antepositurus sit
Tuam imbecillem potentiam Eurysthei *potentiæ*.
Vade. quid hæc laboras? Oportet te surgere, *ut redeas*
Ad Argos, vbi te expectat iudicium lapidationis. 60
Iol. Nequaquam, quoniam mihi opitulabitur ara Dei,
Et libera terra, in quam egressi sumus.
Cop. Vis addere huic meæ manui laborem?
Iol. Nunquam me, neque hos captos per vim abduces.
cop. Cognosces: nec bonus vates hæc nosti. 65
Iol. Non fiet hoc me viuente vnquam.
cop. Discede: ego enim hos, quamuis tu nolis,
Abducam, *eos* existimans Eurysthei *esse*, cuius sunt.
Iol. O qui Athenas longum habitatis tempus,
Opem ferte. Iouis enim Agoræi, *i Forensis*, cũ simus supplices, *tamen* 70
Vim patimur, & supplicum rami lana velati polluuntur.
Vrbi autem *hoc affert* probrum, & Deorum *est* ignominia.
Cho. Ehem, Ehem. Quisnam clamor prope aram
Excitatus auditur? quam calamitatem mox ostendet?
ANOMOEOSTROPHA.

Στροφὴ α'.

Ι. Ἰδετε τὸν γέροντα 75
Μᾶλλον ἢ πέδῳ
Χύμβρον. ὦ τάλας.
χο. Πρὸς τί ποτ' ἐν γῇ πάθημα δύς ἰωον πτνεῖς;
ἰό. Οδ' ὦ ξένοι με, στις ἀτιμάζων θεοὺς,
Ελκει βιαίως Ζηνὸς ἐκ προθυρίων. 80

Στροφὴ β'.

χο. Οδ'; ἐκ τίνος γῆς ὦ γέρον πετρέαπολιν
Ξυνοίκων ἦλθες λαόν;
Η πέραθεν ἁλίῳ πλάτᾳ
Κατέχετ' ἐκλιπόντες
Εὐβοϊδ' ἀκταί; 85
ἰό. Οὐνησιώτιν ὦ ξένοι, τείβω βίον,
Αλλ' ἐκ Μυκηνῶν σὴν ἀφίγμεθα χθόνα.

Στροφὴ γ'.

χο. Ονομα τί σε, γέρον, Μυκηναῖος
Ωνόμαζε λαός;
ἰό. Τὸν Ηρακλειον ἵς ἑ που δόξαζε τὴν 90
Ιόλαον; ἁ γὰρ σαὶ ἀκήρυκτον τόδε.

Strophe I.

Iol. Aspicite senem 75
AEtate grauem, humi
Fusum. ô me miserum.
cho. A quonam *prostratus*, humi casu misero iaces?
Iol. Iste, ô hospites, me contemnens tuos deos,
Trahit violenter ex vestibulo aræ Iouis. 80

Strophe II.

cho. Hiccíne? ex qua terra, ô senex, *ad* ex quatuor ciuitatibus collectum
Et simul habitantem populum venisti?
An ex vlteriori loco, matino remo
Appulistis, relicto
Euboico littore? 85
Iol. Non ago, ô hospites, insularem vitam:
Sed ex Mycenis *ad* tuam terram venimus.

Strophe III.

cho. Quo nomine te, ô senex, Mycenæus
Appellat populus?
Iol. Herculeum ne fortè nouistis astitem 90
Iolaum? Nam ista persona non *est* incelebris.

Στροφὴ δ'.

χο. Οἶδ' εἰσακούσας καὶ πρίν. ἀλλὰ τί ποτ' ἐν
Χειρὶ σᾷ κομίζεις κόρους νεοτρεφεῖς φράσον.
ἰό. Ηρακλέους οἶδ' εἰσὶ παῖδες ὦ ξένοι,
Ικέται σέθεν τε, καὶ πόλεως ἀφιγμένοι. 95

Στροφὴ ε'.

χο. Τί χρέος; ἢ λόγων πόλεως, ἔννεπέ μοι,
Μελόμεθ' ὦ τυχεῖν.
ἰό. Μήτ' ἐκδοθῆναι, μήτε πρὸς βίαν θεῶν
Τῶν σῶν ἀποσπασθέντες εἰς Αργος μολεῖν.
χο. Αλλ' ἔπ τοῖς σοῖς δεσπόταις τάδ' ἐρήσει, 100
Οἱ σοῦ κρατοῦντες, ἐνθάδ' εὑρίσκουσί σε.

Στροφὴ ς'.

χο. Εἰκὸς θεῶν ἱκτῆρας αἰδεῖσθαι ξένε,
Καὶ μὴ βιαίῳ χερὶ
Δαιμόνων ἀπολείπειν σ' ἔδη.
Πότνια γὰρ Δίκα τάδ' οὐ πείσεται. 105
χο. Εκπεμπε νυν γῆς τοῖσδε τοῖς Εὐρυσθέως,
Κοὐδὲν βιαίῳ τῇδε χρήσομαι χερί.

Strophe IV.

cho. Noui & antè audito *eius nomine*. sed cuiusnam *rei causâ* in
Manu tua gestes pueros recèns natos, dic.
Iol. Herculis isti sunt filij, ô hospites:
Supplices tui & ciuitatis qui *huc* venerunt. 95

Strophe V.

cho. Quam ob causam? dic mihi, an ciuitatis colloquium
Expetentes consequi?
Iol. Ne dedantur, neque per vim à Diis
Tuis auulsi Argos redeant.
cho. Sed tuis dominis hæc non sufficient, *nec à te propulsabunt eos*, 100
Qui imperium in te habentes, hîc inueniunt te.

Strophe VI.

cho. Conuenit deorum vereri supplices, ô hospes,
Neque violenta manu *deæt*
Te Deorum relinquere sedes.
Veneranda enim Dice hæc non patietur. 105
cop. Emitte nunc ex *hac* terra hos Eurysthei *seruos*,
Et non vtar hac violenta manu.

Strophe VII.

Universidad de Deusto Biblioteca

χο. Αθεον ἱκεσίαν μεθεῖναι πόλει
Ξένων πρὸς τὸ παν.

ΙΑΜΒΟΙ.

κο. Καλὸν ἦ γ' ἔξω παραγωγὰ πόδα, 110
,, Εὐβουλίας τυχόντα τῆς ἀμείνονος.
χο. Οὐκοῦν τυράννῳ τῆσδε γῆς φράσαι τά σε
Χρῆν πῶς τα τολμᾶν, ἀλλὰ μὴ βίᾳ ξένους
Θεῶν ἀφέλκειν, γῆν σέβοντ' ἐλευθέραν.
κο. Τίς δ' ὁ χώρας τῆσδε, καὶ πόλεως ἄναξ; 115
χο. Εσθλοῦ πατρὸς παῖς Δημοφῶν ὁ Θησέως.
κο. Πρὸς τόνδ' ἀγὼν τις ἄρα τῶδε τῷ λόγῳ
Μάλις' αἂν εἴη. πάλλα δ' εἰς πταισματίω.
χο. Καὶ μὴν ὁδ' αὐτος ἔρχεται σπουδὴν ἔχων,
Ακάμας τ' ἀδελφὸς, τῷδ' ἐπίκουροι λόγων. 120
δη. Επειπερ ἔφθης, πρέσβις ὢν, νεωτέροις
Βοηδρομήσας τῷδ' ἐπ' ἐχάρων Διός,
Λέξον, τίς ὄχλον τόνδ' ἀθροίζεται τύχη.
χο. Ικέται κάθηνται παῖδες οἵδ' Ηρακλέους,
Βωμὸν καταστέψαντες, ὡς ὁρᾷς ἄναξ, 125
Πατρός τε πιστὸς Ιόλεως σωφαστής.
δη. Τί δῆτ' ἰύγμαδν ἦδ' ἐδεῖτο συμφορᾷ;

cho. Impium *est* ciuitatem negligere supplicem
Hospitum supplicationem.

copreus.

Præclarum verò *est* extra negotia habere pedem, 110
»Nactum melius consilium.
cho. Ergo Regi huius agri te declaratis
His *rebus* oportebat *hæc* audere, non autem per vim hospites
A Diis *&* à Deorum *aris* abstrahere, terrámque venerari liberam.
cop. Quis autem est rex huius regionis & vrbis? 115
cho. Inclyti patris filius Demophoon Thesei.
cop. Cum hoc igitur mihi certamen aliquod huius controuersiæ
Potissimum erit. reliqua verò dicta sunt frustra.
cho. Atqui hic ipse *iam huc* venit festinanter,
Et Acamas frater, *qui erunt* auditores huius causæ. 120
Dem. Postquam tu senior anteuertisti *nos* iuniores,
Accurrens ad hanc aram Iouis,
Dic, qui casus hanc turbam congreget.
cho. Sedent supplices isti filij Herculis,
Coronantes aram, vt vides, ô rex,
Et Iolaus fidus socius patris *eorum*. 125
Dem. Quid igitur clamoribus hæc indigebat calamitas?

χο. Βίηνιν οὗτος τῆσδ' ἀπ' ἐχάρας ἄγων
Ζηνὸς, βοᾷ τ' ἔσησε, κἀσφήλεν γόνυ
Γέροντος, ὥστε μοι βαλεῖν οἴκτῳ δάκρυ. 130
δη. Καὶ μὴν στολὴν γ' Ελληνα, κἠρυθμὸν πέπλων
Εχει. τὰ δ' ἄλλα, βαρβάρου χεροὸς τάδε.
Σὸν δὴ τὸ φάζειν ἐστὶ, μὴ μέλλειν τ' ἐμοὶ,
Ποίας ἀφίξαι δεῦρο γῆς ὅρους λιπών.
κο. Αργεῖός εἰμι. τοῦτο γὰρ θέλεις μαθεῖν. 135
Εφ' οἷσι δ' ἥκω, κἀπαρ' οὗ, λέξαι θέλω.
Πέμπει Μυκηναῶν δεῦρό μ' Εὐρυσθεὺς ἄναξ,
Αξοντα τοιάδε. πολλὰ δ' ἦλθον, ὦ ξένε,
Δίκαιά τ' ὁμαρτῆ δραῦ τε, κ' λέξαι ἔχων.
Αργεῖος ὢν γὰρ αὐτὸς, Αργείους ἄγω, 140
Εκ τῆς ἐμαυτοῦ τοὺτοις δραπέτας ἔχων,
Νόμοισι τοῖς ἐκεῖθεν ἐψηφισμένους
Θανεῖν. δίκαιοι δ' ἐσμὲν οἰκοῦντες πόλιν,
Αὐτοὶ καθ' αὑτοὺς κυρίους κραίνειν δίκας.
Πολλῶν τε κἄλλων ἑστίας ἀφιγμένων, 145
Εν τοῖσιν αὐτοῖς τοῖσιν ἔστημεν λόγοις,
Κοὐδεὶς ἐτόλμησ' ἴδια προσθέσθαι κακά.

cho. Vi eos iste ducere ab hac ara
Volens, excitauit clamorem, & euertit genu
Senis, vt pre miseratione mihi excusserit lacrymas. 130
Dem. Et tamen ornatum græcanicum, & modum vestis *græcanicæ*
Habet. *In rebus* verò cæteris, hæc *facinora sunt* barbaræ manus.
Tuum est iam dicere, & non cunctari, mihi,
Cuius terræ fines relinquens, huc veneris.
cop. Argiuus sum: hoc enim vis scire. 135
Quare autem venerim & à quo *missus*, dicere volo.
Mittit me huc Mycenarum rex Eurystheus
Ducturum hos: veni autem, ô hospes, multa
Iusta simul & facere, & dicere habens.
Ipse enim cùm sim Argiuus, duco Argiuos 140
Fugitiuos hos ex mea *terra* tenens,
Legibus patriis condemnatos
Capitis. A Equum autem est, vt *nostram* administrantes Rempublicam
Nos ipsi per nos ipsos rata perficiamus iudicia.
Cùm autem & multorum aliorum *ad* aras *hi transfugæ* venerint, 145
In his ipsis stetimus verbis, *iisdem uerbis ac rationibus usi sumus*,
Et nemo ausus est accersere sibi mala.

Universidad de Deusto Biblioteca

Αλλ' εἰ ἴν' εἰς σὲ μωρίαν ἐσκεμμένοι,
Δεῦρ' ἦλθον ἐς κίνδυνον, ἐξ ἀμηχάνων
Ριπτούντες, εἴτ' οὖν, εἴτε μὴ, γενήσεται. 150
Οὐ γὰρ φρενήρη γ' ὄντα σ' ἐλπίζουσί που
Μόνον τοσαύτης, ἣν ἐπῆλθον, Ἑλλάδος,
Τὰς τῇδ' ἀβούλοις ξυμφορὰς κατοικτίσειν.
Φέρ', αὐτίθες γὰρ, τοιάδ' ἐς χεῖραν παρεὶς,
Ἡμᾶς τ' ἐάσας ἐξάγειν, τί κερδανεῖς; 155
Τὰ μὲν παρ' ἡμῶν, τοιάδ' ἔξεστί σοι λαβεῖν.
Ἀργοῦς τοσῶνδε χεῖρα, τοῦ τ' Εὐρυσθέως
Ἰσχὺν ἅπασαν τῆνδε προσθέσθαι πόλει.
Ἢν δ' εἰς λόγους τε, καὶ τὰ τῇδ' οἰκτίσματα
Βλέψας πεπαυθῇς, εἰς πάλιν καθίσταται 160
Δορὸς τὸ πρᾶγμα. μὴ γὰρ ὡς μεθήσομεν
Δόξης ἀγῶνα τόνδ' ἄτερ χαλυβικοῦ.
Τί δῆτα φήσεις; ποῖα πεδί' ἀφωρεθεὶς,
Τιρυνθίοις ὑῶν, πόλεμον Ἀργείοις ἔχειν;
Ποίοις δ' ἀμυνῶν συμμάχοις; τίνος δ' ὑπὲρ 165
Θάψεις νεκροὺς πεσόντας; ἢ κακὸν λόγον
Κτήσῃ πρὸς ἀσῶν, εἰ γέροντος οὐνεκα.

Sed *hi* si stultitiam aliquam in te animaduerterint,
Huc venerunt in periculum, ob desperationem, *te*
Coniicientes, siue *fiat id quod optant*, siue non fiat. 150
Non enim sperassent, te existentem mentis compotem,
Solum ex tanta Græcia, quam pererrarunt,
Horum inconsultas calamitates miseratum.
Age (confer enim *rationes*) hos dimittens in *nostram* terram,
Et sinens nos abducere, quid lucri facies? 155
A nobis quidem huiusmodi *commoda* licet tibi accipere.
Argi ipsius tantos exercitus, & Eurysthei
Omnes vires addere huic Reipublicæ.
Si verò dicta & horum miserationes
Intuens emollitus fueris, in certamen veniet 160
Armorum hæc res. non enim sic dimittemus
Gloriæ contentionem istam sine ferro.
Quid verò tum dices? quibus campis spoliatus,
Tirynthiis mouebis bellum Argiuis sustinendum?
Quibus verò belli sociis *utêris nos* propulsans? cuius etiam *rei* causa, *quo* (*prætextu*
Sepelies *tuos ciues* mortuos? certè malam famam
Tibi comparabis à ciuibus, si propter senem,

Τύμβου τὸ μηδὲν ὄντος, ὡς εἰπεῖν ἔπος,
Παίδων τε τῇδ' εἰς αὐτὸν ἐμβήσῃ πόδα.
Ἐρεῖς τὸ λῷστον ἐλπίδ' εὑρήσειν μόνον. 170
Καὶ τοῦτο πολλῷ τοῦ παρόντος ἐνδεές.
Κακῶς γὰρ Ἀργείοισιν οἶδ' ὡπλισμένοι
Μάχοιντ' ἀνήβησιν τες, εἰ τοῦτό σε
Ψυχῶν ἐπαίρει. χ' ὡῶν μέσῳ πολὺς χρόνος,
Ἐν ᾧ διεργασθεῖτ' ἄν. ἀλλ' ἐμοὶ πιθοῦ. 175
Δὸς μηδὲν. ἀλλὰ τἄμ' ἐῶν ἄγειν ἐμὲ,
Κτῆσαι Μυκῆνας. μηδ' ὅπερ φιλεῖτε δρᾶν,
Πάθῃς σὺ τοῦτο, τοὺς ἀμείνονας παρὸν
Φίλοις ἐλέσθαι, τοὺς κακίονας λάβῃς.
Δη. Τίς αὖ δίκην κρίνοιεν, ἢ γνοίη λόγον, 180
Πρὶν ἀμφοῖν μῦθον ἐκμάθῃ σαφῆ;
Ιό. Ἀναξ. ὑπάρχει μοὶ τόδ' ἐν τῇ σῇ χθονὶ
Εἰπεῖν, ἀκοῦσαί τ' ἐν μέρει πάρεστί μοι.
Κἀδείς μ' ἀπώσει πρόσθεν, ὥσπερ ἄλλοθεν.
Ἡμῖν δὲ κἀμοὶ τῇδ' ἀδὲν ἔξεστιν ἐν μέρει. 185
Ἐπεὶ γὰρ Ἀργεῖοι ἀδὲν ἐσθ' ἡμῖν ἔτι,
Ψήφῳ δοκῆσαν, ἀλλὰ φεύγομεν πάτραν,

Qui est sepulchrum, nihil existens, vt ita dicam,
Et propter hos pueros in sentinam imponas pedem.
sed dices hoc vnum, quod optimum *est*, te inuenturum esse spem: 170
At hoc longè inferius *est* præsenti *nostræ ciuitatis robore*.
Malè enim cum Argiuis isti armati
Pugnabunt si ad pubertatem peruenerint. si hoc tibi
Animos tollit: & in medio longum *est* tempus,
In quo vos potestis perire. Sed mihi obtempera. 175
Nihil des, sed sinens me mea abducere,
Concilia *tibi* Mycenas. neque (quod soletis facere)
Hoc facias tu quoque, cùm possis potentiores
Amicos *tibi* adiungere, vt imbecilliores adiungas.
Dem. Quis litem *rectè* iudicarit, aut causam *bene* cognouerit, 180
Priusquam ex vtroque *litigatore* sermonem audiuerit perspicuum?
Io. O Rex, licet quidem hoc in tua terra
Dicere, & audire vicissim licet mihi,
Nec vllus me pellet vlteriùs, vt aliunde *pulsus fui*.
Inter nos verò & hunc non conceditur alternis causam dicere. 185
Postquam nihil est nobis amplius negotij cum Argis,
Decreto facto: sed patriam fugimus,

Πῶς αὖ δικαίως ὡς Μυκηναίοις ἄγοι,
Ὧδ' ὄντας ἡμᾶς, οἷς ἀπήλασε χθονός;
Ξένοι γὰρ ἐσμέν. ἢ τὸν Ἑλλήνων ὅρον 190
Φεύγειν δικαιοῦτ', αὖ τ' Ἄργος φύγοι;
Οὐκοῦν Ἀθήνας γ'. οὐ γὰρ Ἀργείων φόβῳ,
Τοὺς Ἡρακλέους παῖδας ἐξελάσει γῆς.
Οὐ γὰρ τι Τραχίς ἐστιν, οὐδ' Ἀχαϊκὸν
Πόλισμ', ὅθεν σὺ τοὐμὸν, τῇ δίκῃ μέν οὔ. 195
Τὸ δ' Ἄργος ὀγκοῦν, οἷάπερ καὶ νῦν λέγῃς,
Ἱκέτας βωμίους καθήμενοι.
Εἰ γὰρ τόδ' ἔσται, κ λόγοις κρίνουσι σοὶ,
Οὐκ οἶδ' Ἀθήνας ταύσδ' ἐλευθέρας ἔτι.
Ἀλλ' οἶδ' ἐγὼ τὸ τῆδε λῆμα, κ φύσιν. 200
,,Θνήσκειν θελήσουσ'. ἡ γὰρ αἰσχύνη, βάρος
,,Τοῦ ζῆν παρ' ἐσθλοῖς οὐδεμιᾶς νομίζεται.
,,Πόλιν μὲν ἀρκεῖ. κ γὰρ οὐ δεῖ φθονεῖν
,,Λίαν γ' ἐπαινεῖν ἔστι. πολλάκις δὴ
,,Καὐτὸς βαρυνθεὶς οἶδ', ἄγαν γ' αἰνούμενος. 205
Σοὶ δ' ὡς ἀνάγκη τοῖσδε βούλομαι φράσαι
Σώζειν, ἐπείπερ τῆσδε πατεῖς χθονός.

Quomodo poteſt iuſtè retrahere tanquam Argiuos,
Hîc nos cùm ſimus, quos expulit ex patria?
Peregrini enim *iam* ſumus. an ex tota Græcia 190
Iuſtum putatis vt exulet, ſi *quis* Argiuam vrbem fugiat?
Nequaquam certè *fugiemus* Athenas. Haud enim Argiuorum metu
Herculis liberos expellent *ex ſua* terra.
Haud enim *Athenienſium urbs* eſt Trachis, nec Achaicum
Oppidum, vnde tu iſtos, nullo quidem iure: 195
Sed Argos laudibus extollẽs & *iactans uerba*, qualia nũc quoque dicis,
Expuliſti ſupplices ad aram ſedentes.
Si enim hoc fiat, *& Athenienſes æqua eſſe* iudicent tua verba,
Non video Athenas iſtas liberas ampliùs *eſſe*.
Sed noui ego horum animum & ingenium. 200
» Mori *potius* volent. Dedecus enim, onus
» Vitæ apud bonos viros putatur.
» Satis autem eſt vrbem *ita prædicaſſe*. Eſt enim inuidioſum,
» Immodicè prædicare. ſæpe enim iam
» Memini me quoque grauatum eſſe, quãdo nimiùm ſum laudatus. 205
Quòd autem *ſit* neceſſe tibi, hoc volo dicere, hos
Seruare, quia huic terræ præes.

Πιτθεὺς μέν ἐστι Πέλοπος. ἐκ δ' Πιτθέως,
Αἴθρα. πατὴρ δ' ἐκ τῆσδε γιγνᾶται σέθεν
Θησεύς. πάλιν δ' τῷδ' αὖ εἰμι σοι γένος. 210
Ἡρακλέης δὲ Ζηνὸς, Ἀλκμήνης τε παῖς.
Κείνη δ' Πέλοπος θυγατρὸς αὐτανεψία
Πατὴρ αὐ εἴη σός τε, καὶ τούτων γεγώς.
Γένους μὲν ἥκεις ὧδε τοῖσδε, Δημοφῶν.
Δεῖ δ' ἐκ τοῦ ἤδη τῷ προσήκον τός σε δεῖ, 215
Τίσαι λέγω σοι πᾶσι. φημὶ γὰρ ποτε
Σύμμαχος γενέσθαι, τῷδ' ὑπαστίζων πατρὶ,
Ζωστῆρα Θησεῖ τὸν πολυκτόνον μέτα,
Δεῦρ' ἐρυμνῶν ἐξαιρήσαιμι μυχῶν
Πατέρα σόν. Ἑλλὰς πᾶσα τοῦτο μαρτυρεῖ. 220
Ὧν ἀντιδοῦναί σ' οἶδ' ἀπαιτοῦσι χάριν,
Μήτ' ἐκδοθεῖσι, μήτε πρὸς βίαν θεῶν
Τῶν σῶν ἀποσπασθέντες, ἐκ πρεσεῖν χθονός.
Σοὶ γὰρ τόδ' αἰσχρὸν χωρὶς, ἐν τε πόλει κακὸν,
Ἱκέτας ἀλήτας, συγγενεῖς. οἴ μοι κακῶν. 225
Βλέψον πρὸς αὐτοὺς, βλέψον, ἑλκεσθαι βίᾳ.
Ἀλλ' αὐτομαί σε, κ κατασέφω χεροῖν,

Pittheus enim *filius* eſt Pelopis: ex Pittheo verò
AEthra: pater verò ex hac naſcitur tuus
Theſeus. rurſus verò redeo *ad* horum genus. 210
Hercules erat Iouis, & Alcmenæ filius.
Hæc verò Pelopis filiæ. *Ergo* conſobrini
Fuerunt tuus pater, & horum pater.
Attingis igitur ſic hos genere, ô Demophoon.
Quæ verò præterea extra iam dictam cognationem te oportet 215
Perſoluere filiis, dicam tibi: Glorior enim quondam
Me ſocium fuiſſe Theſeo, cùm eſſem ſcutifer Herculis,
Ad *petendum* baltheum, qui fuit cauſa multarum cædium.
Reduxit autem Hercules ex munitis inferorum receſſibus
Patrem tuum. Hoc tota Græcia teſtatur. 220
Pro quibus reddere te iſti viciſſim poſtulant gratiam,
Ne *hoſti* dedantur, neque per vim à Diis
Tuis auulſi, expellantur *ex hoc* agro.
Tibi enim priuatim hoc turpe *fuerit*, & ciuitati malum:
Supplices, exules, cognatos *negligere*. Hei mihi malorum *cauſa*. 225
Intuere eos, vide eos trahi per vim.
Sed rogo te, & corono tuas manus,

Καὶ σεὸς γλυείν, μηδαμῶς ἀτιμάσῃς
Τοὺς Ηρακλείους παῖδας εἰς χέρας λαβών.
Γενοῦ ᾖ τοῖς δε συγγενὴς, γενοῦ φίλος, 230
Πατὴρ, ἀδελφὸς, δεσπότης. ἅπαντα γὰρ
Ταῦτ' ἐστὶ κρείσσω, σὺν λίω ὑπ' Αργείοις πεσεῖν.
Χο. Οἰκτεῖρ' ἀκούσας τὰς δε συμφορὰς, ἄναξ.
Τὸν δ' δ' γένειαν τῆς τύχης νικωμένον
Νῦν δὴ μάλις' ἐσεῖδον. οἵδε γὰρ πατρὸς 235
Εὖ λοῦ γεγῶτες, δυστυχοῦσ' ἀναξίως.
Δη. Τρισσαί μ' ἀναγκάζουσι συμφορᾶς ὁδοὶ,
Ιόλαε, τοὺς σοὺς μὴ παρόσσαθαι ξένους.
Τὸ μὲν μέγιστον, Ζεὺς, ἐφ' ᾧ σὺ βώμιος
Θακεῖς, νεοσσὼν τῶνδ' ἔχων σωαίγυεῖν. 240
Τὸ συγγενές τε, καὶ τὸ σεοὐφείλειν, καλῶς
Πράσσειν παρ' ἡμῶν τοῖς δε πατρῴαν χάριν,
Τό τ' αἰσχρὸν, ἅσσερ δεῖ μάλισα φεοτίσαι.
Εἰ γὰρ παρήσω τόνδε συλᾶσ βίᾳ
Ξένον σεὸς ἀνδρὸς βωμὸν, σὺν ἐλεύθεραν 245
Οἰκεῖν δοκήσω γαῖαν. Αργείοις δ' ὀκνῶ
Ικέτας σεοδοῦναι, κ' τάδ' αἰσχύνης πέλας.

Et per mentum *te precor*, ne negligas
Filios Herculis, in manus *tuas* suscipiens.
Sis verò illis cognatus, sis amicus, 230
Pater, frater, dominus: omnia enim
Hæc sunt potiora, quàm ab Argiuis occidi.
Cho. Misertus sum ego audiens istas calamitates, ô rex,
Nobilitatem verò à fortuna vinci
Nunc maximè vidi. Isti enim è patre 235
Optimo nati, sunt infelices præter sua merita.
Dem. Tres calamitatis viæ *causæque* me cogunt,
O Iolae, non repellere tuos hospites.
Primùm quidem quod maximum *est*, Iupiter, ad cuius aram tu
Sedes habens hunc cœtum pullorum, *i. puerorum*: 240
Deinde verò cognatio & prior obligatio, *quæ nos monet*,
Hos reposcere à nobis paternum beneficium:
Et *tertio loco* ipsa turpitudo, de qua maximè oportet esse solicitum.
Si enim permittam hanc vi spoliari
Aram ab homine peregrino, non liberam 245
Videbor habitare terram: Argiuis autem vereor
Prodere supplices, idque prope laqueum *mortémque iam constitutos*.

Αλλ' ὤφελες μὲν δ' τυχέσσεεν μολεῖν.
Ομως ᾖ καὶ νῦν μὴ τρέσῃς, ὅσσως σέ τις
Σὺν παισὶ βωμοῦ τῶνδ' ἀποσπάσῃ βίᾳ, 250
Σὺ δ' Αργος ἐλθὼν, τοῦ τά τ' Εὐρυσθεῖ φέρεσον,
Πρὸς τοῖς δ' ἔτ', εἴ τι τοῖσί γ' ἐγκαλεῖ ξένοις,
Δίκης κυρήσει. τοῖς δε δ' σὺν ἄξεις ποτέ.
Κο. Οὐκ οὖν δίκαιον ἤ τι, κἀν νικῶ λόγῳ;
Δη. Καὶ πῶς δίκαιον τὸν ἱκέτην ἄγειν βίᾳ; 255
Κο. Οὐκοῦν ἐμοὶ τόδ' αἰσχρὸν, ἀλλὰ σοὶ βλάβος.
Δη. Εμοί γ', ἐὰν σοὶ τοῖς δ' ἐφέλκεσθαι μεθῶ.
Κο. Σὺ δ' ἐξόρμιζε. κἀν τ' σκεῦθεν ἄξομεν.
Δη. Σκαιὸς πέφυκας, τῷ θεῷ πλεῖον φρονῶν.
Κο. Δεῦρ' ὡς ἔοικε τοῖς κακοῖσι φευκτέον. 260
Δη. Απασι κοινὸν ῥῦμα δαιμόνων ἕδρα.
Κο. Ταῦτ' δ' δοκήσει τοῖς Μυκηναίοις ἴσως.
Δη. Οὐκοῦν ἐγὼ τῶνδ' ἐνθάδ' εἰμὶ κύριος;
Κο. Βλάπτων σκείνους μηδὲν, αὖ σὺ σωφρονῇς.
Δη. Βλάπτεσθ', ἐμοῦ γε μὴ μιαίνοντος θεούς; 265
Κο. Οὐ βούλομαί σε πόλεμον Αργείοις ἔχειν.
Δη. Κἀγὼ τοιοῦτος. τῶνδε δ' δ' μεθήσομαι.

Vtinam verò tuus aduentus fuisset felicior.
Sed tamen ne nunc quidem trepida, ne te aliquis
Cum pueris auellat ab hac ara per vim. 250
Tu igitur reuersus Argos, dic ista Eurystheo.
Præterea verò, si quod crimen his hospitibus obiiciendum habet,
Ius *suum* consequetur. hos verò *tu* nunquam *hinc* abduces.
Cop. Non *abducam igitur hos*, si iusti aliquid afferatur, & ratione *causam* vincã?
Dem. At quomodo iustum *est* supplicem abducere vi? 255
Cop. Nequaquam mihi hoc turpe *est*, sed tibi damnum *feret*.
Dem. Certè mihi *erit dedecus*, si patiar te istos abstrahere.
Cop. Tu igitur relega *eos* ex tuis finibus, & tunc *eos* illinc abducemus.
Dem. Ineptus es, qui Deo plus sapis, *qui* Deo *te sapientiorem esse putas*.
Cop. Ergo huc (vt videtur) malis fugiendum *est*. 260
Dem. Omnibus *est* commune perfugium ara Deorum.
Cop. Hæc non videbuntur pariter Mycenæis.
Dem. Nonne ego rerum istarum sum dominus?
Cop. Nihil lædens Myænæos illos, si sapit, *hos transfugas mihi dedes*.
Dem. Lædimini *ergo*, quòd ego non polluam deos? 265
Cop. Non cupio te bellum mouere Argiuis.
Dem. Et ego sic sum affectus: istos verò non dimittam.

κο. Αξω γε μὴν τι τοὺς ἐμοὺς ἐγὼ λαβών.
δη. Οὐκ ἄρ' ἐς Αργος ῥαδίως ἀπὸ πάλιν.
κο. Πειρώμην δὴ τοῦτό γ' αὐτίκ' εἰσομαι. 270
δη. Κλαίων ἄρ' ἅψῃ τῆσδε, κοὐκ ἐς ἀμβολάς.
χο. Μὴ θεοὺς θεῶν κήρυκα τολμήσεις θένειν.
δη. Εἰ μή γ' ὁ κῆρυξ σωφρονεῖν μαθήσεται.
χο. Ἀπελθε, καὶ σὺ τῶδε μὴ θίγῃς ἄναξ.
κο. Στείχω. μιᾶς γὰρ χερὸς ἀσθενὴς μάχη. 275
Ἥξω δ' πολλὴν Ἄρεως ἐργείου λαβὼν
Πάγχαλκον ἀιχμὴν δεῦρο. μυρίοι δέ με
Μένουσιν ἀσπιστῆρες, Εὐρυσθεύς τ' ἄναξ
Αὐτὸς στρατηγῶν. Ἀλκάθου δ' ἐπ' ἐσχάτοις,
Καραδοκῶν τὴν ἥνδε, τέρμασι μένει. 280
Λαμπρὸς δ', ἀκούσας σὴν ὕβριν, φανήσεται
Σοὶ, καὶ πολίταις, γῇ τε τῇδε, κ' φυτοῖς,
Μάτην γὰρ ἥβην ὧδέ γ' ἂν κεκτώμεθα
Πολλὴν ὄν Αργει μή σε νῦν ωφεύμεθα.
Φθείρου. τὸ σὸν γὰρ Αργος οὐ δέδοικ' ἐγώ. 285
δη. Ἐνθένδε δ' οὐκ ἐμέλλες, αἰσχύνας ἐμὲ,
Ἄξειν βίᾳ τοὺς δ'. οὐ γὰρ Αργείων πόλει

cop. Ego tamen abducam meos correptos.
Dem. Haud igitur Argos facilè redibis.
cop. At periculum faciens, hoc citò sciam. 270
Dem. Plorans igitur hos attinges, idque statim.
cop. Ne per deos aude percutere præconem.
Dem. Nisi profectò iste præco modestè se gerere discat, *cum peratiam.*
cho. Abi tu, tu verò rex ne attingas hunc.
cop. Abeo. vnius enim manus infirma *est* pugna. 275
Veniam autem magnum Martis Argiui adducens
Huc armatum exercitum. Innumeri enim me
Expectant clypeati *milites*, Eurystheúsque Rex
Ipse dux exercitus. Alcathoi verò ad extremos,
Expectans hinc *responsa*, fines manet. 280
Vbi autem audierit tuã insolentiã, apparebit splẽdidus *ac formidabilis*
Tibi, & ciuibus, & huic terræ, & arboribus:
Frustrà enim haberemus iuuentutem adeò
Multam Argis, nisi te puniremus.
Dem. Abi in malam rem. tuum enim Argos non formido. 285
Hinc verò nunquam, me ignominia afficiens,
Vi abduces hos. Non enim Argiuorum vrbi.

Τὴν κοινὴν πόσιν, ἀλλ' ἐλεύθεραν ἔχω.

ΑΝΑΠΑΙΣΤΟΙ.

χο. Ὥρα τοι νοεῖν, πρὶν ὄρεσι πελάσαι
Στρατὸν Αργείων. μάλα δ' ὀξὺς Ἄρης 290
Ο Μυκηναίων,
Ἐπὶ τοῖσι δὴ μᾶλλον ἔτ' ἢ πρίν.
Πᾶσι γὰρ οὗτος κήρυξι νόμος,
Διὸς πόσα πυργοῦν τὴν γνομένων.
Πόσα νιν λέξειν βασιλεῦσι δοκεῖς; 295
Ὡς δεινὰ ἔπαθεν, καὶ ὠδὰ μικρὸν
Ψυχὴν ἦλθε Δηϊανείρας.

ΙΑΜΒΟΙ.

ἰό. Οὐκ ἔστι τῶδε παισὶ κάλλιον γέρας,
„ Ἢ πατρὸς ἐσθλοῦ καὶ γαθοῦ τε φυκέναι.
„ Γαμεῖν τ' ἀπ' ἐσθλῶν. ὃς δ' νικηθεὶς πόθῳ 300
„ Κακοῖς ἐκοινώνησεν, οὐκ ἐπαινέσω,
„ Τέκνοις ὄνειδος οὐδὲν ἡδονῆς λιπεῖν.
„ Τὸ δυστυχὲς γὰρ ἡ εὐγένεια ἀμυνεῖ
„ Τῆς δυσγενείας μᾶλλον. ἡμεῖς γὰρ κακῶν
Εἰς τύχαν τε ἐσόντες, εὐρόμεν φίλους 305

Subditam hanc, sed liberam habeo.

chorus.

Tempus *est rebus* prospicere, priusquam ad *nostros* fines appropinquet
Exercitus Argiuorum. admodum enim acer Mars *est* 290
Mycenæorum,
Ob hæc verò, multò magis quàm antè *se præstabit acrem.*
Omnibus enim præconibus hic *est mos,* (*reuera sint.*
Vt bis tantum exaggerent *res*, quã gestæ sint, *duplo maiores esse dicãt, quã*
Quàm multa putas ipsum regibus esse dicturum? 295
Quod sit atrocia passus, & penè
Venerit in periculum amittendæ vitæ.

Iolaus.

Non est hoc pulchrius decus liberis,
»Quàm ex patre bono fortique natos esse,
»Et ducere vxores ex bonis. qui verò victus libidine 300
»Coniunxit *se* cum malis, *illum* ego non laudabo,
»Quòd relinquat liberis dedecus propter voluptatem.
„ Infelicitatem enim generis nobilitas propulsat
„ Magis quàm generis ignobilitas. nos enim malorum
In extrema lapsi, inuenimus amicos 305

Καὶ ξυγγενεῖς τοιόσδ', οἱ τοῖσδ' οἰκουμένης
Ἑλλωίδος γῆς, τῆσδε πεφύκασιν μόνοι.
Δότ' ὦ τέκν' αὐτοῖς χεῖρα δεξιάν, δότε
Ὑμεῖς τε παισὶ, τ' πέλας προσέλθετε,
Ὦ παῖδες. εἰς μὲν πεῖραν ἐλθοιμεν φίλων. 10
Ην δ' οὖν ποθ' ἡμῖν νόστος εἰς πάτραν φανῇ,
Καὶ δώματ' οἰκήσητε, κἀμὰς πατρὸς,
Σωτῆρας αἰεὶ κ' φίλοις νομίζετε,
Καὶ μή πο' εἰς γῆν ἐχθρὸν ἀρεσθε δόρυ,
Μεμνημένοι τῆσδ'. ἀλλὰ φιλτάτην πόλιν 315
Πασῶν νομίζε'. ἄξιόν γ' ὑμῖν σέβειν,
Οἵ γῆν τοσήνδε, καὶ Πελασγικὸν λεών,
Ἡμῶν ἀπηλάσαν τ' πολεμίους ἔχειν,
Πεζοῖς ἀλήτας εἰσορῶντες. ἀλλ' ὅμως
Οὐκ δεξέδοσαν, οὐδ' ἀπήλασαν χθονός. 320
Ἐγὼ δ' τ' ζῶν κ' θανὼν, ὅταν θανῶ,
Πολλῶν σ' ἐπαίνῳ, Θησέως ὦ τὼ πέλας,
Ὑψηλὸν ἄρσω. καὶ λέγων τάδ', τ' φρενῶν,
Ὡς εὖ τ' ἐδέξω, κ' τέκνοισιν ἤρκεσας
Τοῖς Ηρακλείοις. εὐγενὴς δ' ἂν Ελλάδα 325

Et cognatos hos, qui, cùm tanta ſit
Græciæ terra, *tamen* hos ſoli defendunt.
Date vos pueri eis dextram manum, date
Et vos filiis, & propè accedite,
O filij. Periculum certè fecimus amicorum, *eóſque ſumus experti.* 310
Si quando igitur contigerit vobis reditus in patriam,
Et domos habueritis & honores patris,
Putate ſemper *hos eſſe ueſtros* ſeruatores & amicos,
Et nunquam aduerſus *horum* terram tollite haſtam hoſtilem,
Memores horum *beneficiorum*, ſed chariſſimam ciuitatem 315
Omnium putate. Conuenit enim vt colatis *eos*,
Qui terram tantam & Pelaſgicum populum
Auerterunt à nobis, vt haberent *eos* hoſtes,
Intuentes *nos* mendicos, errones: ſed tamen
Non dediderunt, neque expulerunt ex *ſua* terra. 320
Ego verò & viuens & mortuus, quandocunque moriar,
O amice, magnis laudibus æqualem Theſeo
Extollam te, & hæc dicens *te* delectabo,
Quòd & humaniter exceperis *nos*. & opem tuleris liberis
Herculeis. Nobilis igitur per Græciam 25

Σώζεις πατρῴαν δόξαν. ἐξ ἐσθλῶν γὰρ φύς,
Οὐδὲν κακίων τυγχάνεις γενὼς πατρός,
Παύρων μετ' ἄλλων. ἕνα γὰρ ἐν πολλοῖς ἴσως
Εὕροις ἄν, ὅστις ἔστι μὴ χείρων πατρός.
χο. Αἰεὶ ποθ' ἥδε γαῖα τοῖς ἀμηχάνοις 330
Σεῦ τῷ δικαίῳ βούλεται προσωφελεῖν.
Τοὶ γὰρ πόνοις δὴ μυρίοις ὑπὲρ φίλων
Ηνέγκε. καὶ νεῦν τόνδ' ἀγῶν' ὁρῶ πέλας.
δη. Σοί τ' οὐ λέλεκται. καὶ τὰ τῆσδ' αὐχῶ, γέρον,
Τοιαῦτ' ἔσεσθαι. μνημονεύσεθ' ἃ χάρις. 335
Κἀγὼ μὲν ἀστῶν σύλλογον ποιήσομαι.
Τάξω δ' ὅπως ἂν τὸν Μυκηναίων στρατὸν
Πολλῇ δέχωμαι χειρί. πρῶτα μὲν σκοπιὰς
Πέμψω πρὸς αὐτὸν, μὴ λάθῃ με προσπεσών.
,, Ταχὺς γὰρ εἷς πᾶς ἀνὴρ βοηδρόμος. 340
Μαντεῖς τ' ἀθρήσας, θύσομαι. σὺ δ' εἰς δόμους
Σεῦ πυστὶ χώρει, Ζηνὸς ἐκλαθόμενος λιπών.
Εἰσὶν γὰρ οἵ σου, κἂν ἐγὼ θυραῖος ὦ,
Μέριμναν ἕξουσ'. ἀλλ' ἴθ' εἰς δόμους γέρον.
ἰό. Οὐκ ἂν λίποιμι βωμόν. ἑζόμεσθα δὴ 345

Seruas paternam gloriam. Ex bonis enim cùm natus ſis,
Non es deterior patre,
Cum paucis aliis. Vnum enim inter multos fortè
Inuenias, qui non ſit deterior patre.
cho. Semper hæc terra calamitoſis 330
In cauſa iuſta vult opem ferre.
Innumeros enim iam labores pro amicis
Tulit. & nunc hoc *nouum* certamen video prope *nos eſſe, nobis impedire.*
Dem. Et à te rectè dictũ eſt, & glorior *atq; cõfido*, ſenex, horũ *Atheniẽſiũ officia*
Talia fore, *qualia dixiſti. ſemper* commemorabitur hoc beneficium. 335
Et ego quidem ciuium conuentum faciam,
Et ordinabo, vt Mycenæum exercitum
Poſſim excipere cum magnis copiis. Primùm quidem ſpeculatores
Mittam ad ipſum, ne me inſcio *in nos* irruat.
»(Quilibet enim vir velox bellator *hoſtem* arcet) 340
Et ſacrificabo conſiderans vaticinia. Tu verò in *noſtras* ædes
Cum pueris ingredere, relinquens aram Iouis,
Sunt enim qui tui, etiamſi ego foris fuero,
Curam habebunt. Quamobrem in ædes ito, ſenex.
Iol. Non relinquam aram, ſedemus iam 345

Ικέται μένοντες ἐνθάδ' εὖ πρᾶξαι πόλιν,
Οταν δ' ἀγῶνος τοῦδ' ἀπαλλαχθῆς καλῶς,
Ἰμεν πρὸς οἴκους. θεοῖσι δ' οὐ κακίοσι
Χρώμεθα συμμάχοισιν Αργείων, ἄναξ.
Τῶν μὲν γὰρ Ηρα πρόσκυρεῖ Διὸς δάμαρ, 350
"Ημῶν δ' Αθῆνᾶ. φημὶ δ' εἰς δόξαν
"Καὶ τοῦθ' ὑπάρχειν, θεῶν ἀμείνονων τυχεῖν.
"Νικωμένη γὰρ Παλλὰς, οὐκ ἀνέξεται.

ΕΠΩΙΔΙΚΑ.

Στροφή.

χο.1 Εἰ σὺ μέγ' αὐχεῖς, ἕτεροι
2 Σοῦ πλέον οὐ μέλονται 355
3 Ξεῖν' Αργόθεν ἐπελθών.
4 Μεγαληγορίαισι δέ γ' ἐμᾶς
5 Φρένας οὐ φοβήσεις.
6 Μήπω πᾶς μεγάλαισιν οὕτω,
7 Καὶ καλλιχόροις Αθήναις 360
8 Εἴη. σὺ δ' ἄφρων, ὅτ' Αργει
9 Σθενέλου τύραννος.

ΑΝΤΙΣΤΡΟΦΗ.

Supplices expectantes hîc, donec ciuitas rem feliciter gesserit.
Vbi autem hoc certamine liberatus fueris præclarè,
Tunc ibimus in ædes. Diis autem non deterioribus,
Quàm Argiui, sociis vtimur, ô Rex.
Nam his quidem *Arguis* præest Iuno, coniunx Iouis, 350
»Nobis verò Minerua. dico autem ad fœlicitatem
»Et hoc prodesse, deos habere præstantiores.
»Pallas enim non patietur se vinci.

EPODICA.

Strophe.

cho. 1 Si tu magnificè gloriaris, alij
2 Non *ideo* te plus curant, 355
3 Hospes Argis *huc* profecte.
4 Magniloquentiâ tamen *tuâ* meam
5 Mentem non terrebis.
6 Nunquam adeò magnis,
7 Et *adeò* pulchram habentibus regionem Athenis *hoc* 360
8 Accidat, *ut his uerbis terreantur*. Tu verò *es* amens, & *ille*, qui Argis
9 Stheneli *filius*, *Eurystheus*, *est* tyrannus:

Antistrophe.

1 Ος πόλιν ἐλθὼν ἑτέραν
2 Οὐδὲν ἐλάττονα Αργους,
3 Θεῶν ἱκτῆρας ἀλάτας, 365
4 Καὶ ἐμᾶς χθονὸς αἰτιωμένους,
5 Ξένος ὤν, βιαίως
6 Ελκεις, οὐ βασιλεῦσιν εἴξας,
7 Οὐκ ἄλλο δίκαιον εἰπών.
8 Ποῦ τοῦτο καλῶς αὖ εἴη 370
9 Παρ' ἀγαθοῖς φρονοῦσιν;

Επῳδός.

1 Εἰρήνα μὲν ἐμοί γ' ἀρέσκει,
2 Σὺ δ', ὦ κακόφρων ἄναξ,
3 Λέγω, εἰ πόλιν ἥξεις,
4 Οὐχ οὕτως ἃ δοκεῖς κυρήσεις. 375
5 Οὐ σοὶ μόνῳ ἔγχος, οὐδ' ἰ-
6 τέα καταχαλκός ἐστιν.
7 Αλλ' οὐ πολέμων ἐρασᾶς,
8 Μύ μοι δορὶ σωαρᾶξῃς
9 Ταὶ δ' χαρίεσσ' ἔχουσαν 380
10 Πόλιν, ἀλλ' ἀνάσχου.

1 Qui vrbem profectus *in* aliam
2 Non minorem Argis,
3 Deorum supplices exules, 365
4 Meámque terram occupantes,
5 Peregrinus existens, violenter
6 Trahis: non cedens regibus,
7 Neque quidquam aliud iusti dicens.
8 Vbinam hæc honestè fierent, *ac honesta censerentur*, 370
9 Saltem apud sanæ mentis homines?

Epodus.

1 Pax mihi quidem placet.
2 Tu verò stulte rex,
3 Dico, si *aduersus nostram* vrbem venias,
4 Non sic, quæ putas, consequêris. 375
5 Non tibi soli hasta, ne-
6 que clypeus ære munitus est.
7 Sed non *sum* amans bellorum.
8 Ne mihi concutias hasta
9 Gratiarum *ac uenustatis* plenam 380
10 Ciuitatem: sed *impetum tuum* reprime.

IAMBOI.

Io. Ω παῖ, τί μοι σμύνοιαν ὄμμασι φέρων
Ἥκεις; νέον τι πολεμίων λέγεις πέρι;
Μέλλουσιν, ἢ πάρεισιν, ἢ τί πυθάνῃ;
Οὐ γὰρ τι μὴ ψεύσῃ γε κήρυκος λόγος. 385
Ο γὰρ στρατηγὸς, εὐτυχὴς τε τοῖς θεῶν
Ἐστιν, σάφ' οἶδα, καὶ μάλ' οὐ σμικρὸν φρονῶν
Εἰς τὰς Αθηνᾶς. ἀλλὰ τῆσ φρονημάτων
,, Ο Ζεὺς κολαστὴς τῆσ ἄγαν ὑπερφρόνων.

Δη. Ἥκει στρατευμὰ δρῆγεῖον, Εὐρυσθεύς τ' ἄναξ. 390
Εγὼ νιν αὐτὸς εἶδον. ἀνδρα γὴ χρεών,
Οστις στρατηγεῖν φησ' ὑπίσασθαι καλῶς,
Οὐκ ἀγγέλοισι τοῖς ἑκαντίοις ὁρᾶν.
Πεδία μὲν οὖν γῆς εἰς τόδ' οὐκ ἐφῆκέ πω
Στρατὸν, Λεπάραν δ' ὀφρύοις καθήμενος, 395
Σκοπεῖ. δόκησιν δὴ τόδ' αὖ λέγοιμί σοι,
Ποίᾳ προσάξει στρατόπεδον ταυτῇ δορὸς,
Εν ἀσφαλεῖ τε τῆσδ' ἱδρύσεται χθονός.
Καὶ τὰ μὰ μέντοι πάντ' ἄρηρ' ἤδη καλῶς.
Πόλις τ' ἐν ὅπλοις, σφάγιά θ' ἡτοιμασμένα. 400

Iolaus.

O fili, quid mihi mœrorem oculis ferens
Venis? aliquid noui dicis de hostibus?
Cunctantur, an adsunt, aut quid audis?
Haud igitur *te* fallet *nec uanus erit* præconis sermo. 385
Imperator enim Eurystheus, Deorum fauore felix
Est, bene scio, nec paruos animos tollit
Aduersus Athenas. sed spiritus
» Nimis superbos Iupiter punit.

Dem. Venit exercitus Argiuus, & Eurystheus rex: 390
Ego eum ipse vidi. opus enim *est* virum,
Qui dicit se esse bonum ducem,
Non per nuncios videre hostes.
In hos tamen *huius* agri campos nondum immisit
Exercitum, sed *in* Lepara colle considens, 395
Speculatur. Hoc autē tibi dicere possū *ducis esse* cōsiderationē, *ut sciat*
Qua via nunc exercitum armatum *aduersus nos* sit adducturus,
Et in *quo* huius agri *loco* tuto sit collocaturus.
Mea quidem omnia rectè sunt iam constituta,
Et vrbs est in armis, & hostiæ paratæ 400

Εστηκεν, οἷς χρὴ τοῦ τε τέμνεσθαι θεῶν.
Θυηπολεῖται δ' ἄστυ μάντεων ὕπο,
Τροπαῖά τ' ἐχθρῶν, καὶ πόλει σωτήρια.
Χρησμῶν γὰρ ἀοιδοὺς πάντας εἰς ἓν ἀλίσας,
Ηλεγξα, καὶ βέβηλα καὶ κεκρυμμένα, 405
Λόγια παλαιὰ τῆδε γῆ σωτήρια.
Καὶ τῶν μὲν ἄλλων ἀμφίφορ' ὀξὺ θεσφάτων
Πόλυ. ἓν δ' πάντων γ' ἐμοὶ τοῦ τὸν ἐμπεπτ.
Σφάξαι κελεύουσίν με παρθένον κόρῳ
Δήμητρί γ', ἥ τίς ὀξὺ πατρὸς εὐγενοῦς. 410
Εγὼ δ' ἔχω μὲν ὡς ὁρᾶς προθυμίαν
Τοσῷδ' ἐς ὑμᾶς παῖδα δ' οὔτ' ἐμὴν κτανεῖν,
Οὔτ' ἄλλον ἀστῶν τῆσ ἐμῆσ ἀναγκάσω
,, Ἀκοντ'. ἑκὼν δὲ τίς κακῶς οὕτω φρονεῖ,
,, Οστις τὸ φίλτατ' οὐκ χερῶν δώσει τέκνα; 415
Καὶ νῦν, πικρὸν ὄν, συρρύσεις αὖ εἰσίδοις,
Τῶν μὲν λεγόντων, ὡς δίκαιον ἠ ξένοις
Ικέταις δρήγειν, τῆσ δὲ μωρίαν ἐμὴν
Κατηγορούντων. ὧν ἢ μὴ δράσω τόδε,
Οἰκεῖος ἤδη πόλεμος ἐξαρτύεται. 420

Sunt, quibus Diis has oportet immolari.
Lustratur autem ciuitas à vatibus,
Trophæáque de hostibus, & vrbi salus *nunciantur*.
Omnes enim vates oraculorum congregans in vnum,
Exploraui & vulgata & arcana *&* 405
Vetera oracula, salutaria huic terræ.
Et *in* cæteris quidem *rebus* diuersitas est oraculorum
Multa. Vna verò *in re* omnium eadem sententia manifestè apparet. Nā
Mactare iubent me virginem puellam
Cereri, quæ sit ex patre nobili nata. 410
Ego verò habeo quidem, vt vides, promptitudinem,
Tantam erga vos. filiam verò neque meam occidam,
Neque alium ciuium meorum cogam *suam mactare*,
,, Nolentem. Volens verò quis adeò desipit,
,, Qui charissimos liberos ex manibus *ad necem* dare velit? 415
Et nunc (quod acerbum est) cœtus videas *ciuium*,
Aliorum quidem dicentium, quòd æquum sit hospitibus
Supplicibus opem ferre, aliorum verò stultitiam meam
Accusantium. Nisi verò faciam hoc, *quod isti uolunt*,
Bellum domesticum iam præparatur. 420

Universidad de Deusto Biblioteca

Ταῦτ' οὖν ὅρα σύ, καὶ σὺ νεξάλειχ', ὅπως
Αὐτοί τε σωθήσεσθε, καὶ πέδον τόδε,
Κἀγὼ πολίτας μὴ ἀφαιβληθήσομαι.
Οὐ γὰρ τυραννίδ' ὥστε βαρβάρων ἔχω.
,, Ἀλλ' ἢν δίκαια δρῶ, δίκαια πείσομαι. 425
χο. Ἀλλ' ἢ τεθύμον οὖσαν, οὐκ ἐᾷ θεὸς
Ξένοις ἀρήγειν τῇδε χρῄζουσαν πόλιν.
ἰό. Ὦ τέκν', ἔοικμεν ναυτίλοισιν, οἵ τινες
Χειμῶνα φεύγοντες ἄγελον μολόντες,
Εἰς χέρσον γῆν σωθῆναι. εἶτα χρόνῳ θεν 430
Πνοαῖσιν ἠλάθησαν εἰς πόντον πάλιν.
Οὕτω δέ χ' ἡμεῖς τῆσδ' ἀπωθούμεθα γῆς,
Ἤδη πρὸς ἀκτᾶς ὄντες ὡς σεσωσμένοι.
Οἴμοι. τί δῆτ' ἔπραξας ὦ τάλαινά μοι
Ἐλπὶς τότ', οὐ μέλλουσα ἀφαιρεῖν χάριν; 435
Συγγνώσεται γάρ τοι καὶ τὰ τῆσδ', εἰ μὴ θέλοι
Κτείνειν πολίτας παῖδας. αἰνέσαις δ' ἔχω
Καὶ τἀνθάδ', εἰ θεοῖσι δὴ δοκεῖ τάδε
Πράσσειν ἐμοί. οὔτοι σοί γ' ἀπόλλυται χάρις.
Ὦ παῖδες, ὑμῖν δ' οὐκ ἔχω τί χρήσομαι. 440

Hæc igitur tu vide, & ſimul excogita, quomodo
Ipsíque ſeruemini, & hæc regio,
Et ego calumniis à ciuibus non onerer.
Non enim tyrannidem vt barbarorum obtineo. 425
»Sed ſi iuſta faciam, iuſta patiar.
cho. Profectò promptam exiſtentem non ſinit deus
Hoſpitibus opem ferre hanc ciuitatem quamuis cupientem.
iol. O filij, ſimiles ſumus nauigantibus, qui
Cùm effugerunt ſæuam tempeſtatis vim,
Et appulerunt ad terram propè, deinde à littore 430
Flatibus reiecti ſunt rurſus in mare.
Sic & nos depellimur ex hac terra,
Iam exiſtentes ad littus, tanquam ſalui.
Hei mihi. Quid igitur me oblectaſti ô miſera
Spes tunc, cùm non eſſes ad exitum perductura beneficium *hoc?* 435
Veniam enim merentur & huius *res, huic ignoſcendum*, ſi nolit
Occidere ciuium filias: laudo autem
Et *officia mihi præſtita* hîc, ſi modò Diis placet hæc
Peragere mihi. neque tibi *horum* peribit gratia.
O filij, vobis verò quid conſulam non habeo. 440

Ποῖ τρεψόμεθα; τίς γὰρ ἄστεπτος θεῶν;
Ποῖον ἢ γαίας ἕρκος οὐκ ἀφίγμεθα;
Ὀλούμεθ' ὦ τέκν'. οὐκ δοθησόμεθα δή.
Κἀμοὶ μὲν οὐδέν, εἰ με χρὴ θανεῖν, μέλει,
Πλὴν εἴ τι τέρψω τοὺς ἐμοὺς ἐχθροὺς θανών. 445
Ὑμᾶς δ' κλαίω, καὶ κατοικτείρω, τέκνα,
Καὶ τὴν γεραιὰν μητέρ' Ἀλκμήνην πατρός.
Ὦ δυσπάλαινα, τῷ μακρῷ βίῳ σέθεν.
Τλήμων δ' κἀγώ, πολλὰ μοχθήσας μάτην.
Χρὴν χρῆν ἄρ' ἡμᾶς ἀνδρὸς εἰς ἐχθροῦ χέρας 450
Πεσόντας, αἰσχρῶς καὶ κακῶς λιπεῖν βίον.
Ἀλλ' οἶσθ' ὅ μοι σύμπραξον; οὐχ ἅπασι γὰρ
Πέφυκεν ἐλπὶς τῆδέ μοι σωτηρίας.
Ἐμ' ἔκδος Ἀργείοισιν αὐτὴ τῆσδ' ἀνάξ,
Καὶ μήτε κινδυνεύσῃς, σωθήτω τέ μοι 455
Τέκν'. οὐ φιλεῖν δεῖ τὴν ἐμὴν ψυχὴν. ἴτω.
Μάλισθ' δ' Εὐρυσθεὺς με βούλοιτ' αὖ, λαβὼν
Τὸν Ἡρακλείου σύμμαχον, καθυβρίσαι.
,, Σκαιὸς γὰρ ἀνὴρ. τοῖς σοφοῖς δ' εὐκτὸν σοφῷ
,, Ἐχθρὰν σωπᾶν, μὴ 'μαθεῖ φρονήματι. 460

Quò nos vertemus? Quis enim Deorũ nõ coronatus *à nobis est præteritus?*
Ad quod etiam terræ ſeptum *ac aſylum* non venimus?
Peribimus ô filij. Mox *enim hoſti* dedemur.
Et ego quidem, ſi me oportet mori, nihil curo,
Niſi ſi quid oblectabo meos inimicos moriens. 445
Vos verò deploro, & miſeret me veſtri, filij,
Et Alcmenam vetulam matrem patris *veſtri miſeror.*
O infelix propter longam vitam tuam.
Miſer & ego, qui fruſtrà multùm laboraui: (manus
Oportebat igitur, oportebat nos in hominis inimici, *Euryſthei ſeliceæ*
Delapſos, turpiter & miſerè amittere vitam.
Sed ſcis in quo me poſſis iuuare? Non omnis enim
Excidit mihi ſpes horum ſalutis.
Me dedito Argiuis pro iſtis pueris, ô rex,
Et non ſubeas tu periculum, & ſeruentur mihi 455
Liberi *iſti.* Non oportet *me* amare meam animam, eat, *pereat.*
Euryſtheus enim vellet me præcipuè acceptum
Herculeum ſocium contumelia afficere.
,, Amens enim vir *eſt.* Sapientibus verò *eſt* optandum, vt cum ſapiente
»Inimicitias ſuſceptas gerant, non cum amentis imperito ſpiritu. 460

Universidad de Deusto Biblioteca

Universidad de Deusto
Biblioteca

,,Πολλῆς γὰρ αἰδοῦς, καὶ τύχης, τίς αὖ τύχῃ;
χο. Ω πρέσβυ, μὴ νῦν τῷδ' ἐπαιτιῶ πόλιν.
Τάχ' αὖ γὰρ ἡμῖν κέρδος, ἀλλ' ὅμως κακὸν
Γένοιτ' ὄνειδος, ὡς ξένους προὐδώκαμεν.
δη. Γενναῖα μὲν τάδ' εἶπας, ἀλλ' ἀμήχανα. 465
Οὐ σοῦ χατίζων, δεῦρ' ἄναξ στρατηλατεῖ.
Τί γὰρ γέροντος Εὐρυσθεῖ πλέον
,,Θανόντος; ἀλλὰ τοῦδε βούλεται κτανεῖν.
,,Δεινὸν γὰρ ἐχθροῖς βλαστάνοντες δύγενεῖς,
,,Νεανίαι τε, καὶ πατρὸς μεμνημένοι 470
Λύμας. ἃ κεῖνον πάντα προσκοπεῖν χρεών.
Αλλ' εἴ τιν' ἄλλῳ οἶσθα καιρωτέραν
Βουλῇ, ἐπίμαζε, ὡς ἔγωγ' ἀμήχανος
Χρησμῷ δ' ἀκούσας εἰμὶ, καὶ φόβου πλέως.
μα. Ξένοι, θεράσι μοὶ μηδὲν ἐξόδοις ἐμᾶς 475
Πρόθητε. πρῶτον γὰρ τόδ' ἐξαιτήσομαι.
,,Γυναικὶ γὰρ σιγή τε, καὶ τὸ σωφρονεῖν
,,Κάλλιστον, εἴσω δ' ἥσυχον μένειν δόμων.
Τῶν σῶν δ' ἀκούσασ' Ἰόλεως στεναγμάτων,
Ἐξῆλθον, οὐ παχθεῖσα πρεσβεύειν γόοις. 480
Αλλ' εἰμὶ γάρ πως πρόσφορος. μέλει δέ μοι

» Multã.n.reuerentiã, & cõmoditatẽ *ex huiusmodi ingenio* quis percipiat?
cho. O senex, ne nunc istam ciuitatem vt culpæ obnoxiam accusa.
Fortasse enim nobis *hoc quidem* prodesset: sed tamen turpe
Probrum esset, quòd hospites *suppliçes* prodidissemus.
Dem. Generosa quidem hæc *sunt quæ* dixisti: sed quę fieri nequeunt. 465
Non *enim* tui indigens *tuaque causa Eurystheus* Rex huc ducit exercitũ.
Quid enim Eurystheo plus *accederet, te* homine sene
» Mortuo? sed hos *Herculis filios* vult interficere.
» Formidabilis enim *res est* hostibus, germinum instar surgẽtes generosi,
» Fortésque *filij*, & patris, *qua fuerit affectus*, memores 470
Iniuriæ. Quæ omnia illum *Eurystheum* præuidere *est* necesse.
Sed si quod aliud opportunius nosti
Consilium, *hoc* appara, *expedi*. quia ego consilij inops
Oraculis auditis sum & metu plenus.
Mac. Hospites, audaciam mihi nullã ob meũ egressum, *quòd sim egressa*, 475
Tribuite. Primùm enim hoc deprecor,
» Mulieri enim silentium, & modestia,
» Et manere quietam in ædibus, pulcherrimum *est decus*.
Tuos verò audiens, ô Iolae, gemitus,
Egressa sum, nõ iussa *quidem* legationem obire generis *nostri causa*: 480
Sed tamen aliquo modo sum officiosa. curæ enim mihi sunt

Μάλις' ἀδελφοὺς τῷδε, κἀμαυτῆς πέρι
Θέλω πυθέσθαι, μὴ 'πὶ τοῖς πάλαι κακοῖς
Προσκείμενόν τι πῆμα σοῦ δάκνει φρένα.
ἰό. Ω παῖ, μάλιστά σ', οὐ νεωστὶ δὴ τέκνων 485
Τῶν Ηρακλείων ἐνδίκως αἰνεῖν ἔχω.
Ημῖν ἢ δόξας εὖ προχωρῆσαι δόμος,
Πάλιν μεθέστηκ' αὖθις εἰς ἀμήχανον.
Χρησμῷ γὰρ ᾠδοὶ φησὶ σημαίνειν ὅδε,
Οὐ ταῦρον, οὐδὲ μόσχον, ἀλλὰ παρθένον 490
Σφάζειν κελεύειν, μητρὸς ἥτις εὐγενοῦς,
Εἰ χρῄζομεν ἡμᾶς, χρῄζοιμεν ἢ τήνδ' ἔτι πόλιν.
Ταῦτ' οὖν ἀμηχανοῦμεν. οὔτε γὰρ τέκνα
Σφάζειν ὅδ' αὐτὸς φησιν, οὔτ' ἄλλου τινός.
Κἀμοὶ ἢ λέγει μὲν οὐ σαφῶς, λέγει δέ πως, 495
Εἰ μή τι τούτων ἐξαμηχανήσομεν,
Ημᾶς μὲν ἄλλην γῆν ἀνεύρεισκειν τινά,
Αὐτὸς ἢ σώσαι τήνδε βούλεται χθόνα.
μα. Εν τῷδε κεὐχόμεσθα σωθῆναι λόγῳ;
ἰό. Εν τῷδε, πάλαι δ' εὐτυχῶς πεπράγότες. 500
μα. Μὴ νῦν τρέσῃς ἔτ' ἐχθρὸν Αργεῖον δόρυ.

Maximè fratres isti, & de me ipsa
Volo audire, num ad pristina mala
Accedens aliquod *nouum* malum tuam mordeat mentem.
Iol. O filia, te præcipuè, non nunc primùm liberos 485
Inter Herculeos iure laudare possum.
Cùm enim nobis visa esset domus bene processisse,
Rursus relapsa est in periculum inexplicabile.
Oraculorum enim cantores, *i. uates*, iste *Demophon* ait significare
Non taurum neque vitulum, sed virginem 490
Mactare iubere, matre quæ sit nobilis,
Si oporteat, *si uelimus* nos, & hanc vrbem esse saluam.
Hac igitur de re angimur. Neque enim filios
Suos, nec alius cuiuspiam hic dicit se mactaturum.
Et mihi non apertè quidem *hoc* dicit: dicit tamen aliquo modo, 495
Nisi aliqua ratione ex difficultatibus istis nos explicemus,
Oportere nos aliquam aliam terram inuenire.
Ipse enim vult seruare hanc regionem.
Mac. An igitur hac ratione *sola* nos seruatum iri *speramus, & gloriamur*?
Iol. Hac *sola ratione*. Cæteris enim *in rebus* felices sumus. 500
Mac. Ne metuas nunc ampliùs inimicum Argiuum exercitum.

Ἐγὼ γὰρ αὐτὴ πρὶν κελεύσθ' ἑλοῦσαι, γέρον,
Θνήσκειν ἑτοίμα, καὶ παρείσασθαι σφαγῆ.
Τί φήσομεν γὰρ, εἰ πόλις μὲν ἀξιοῖ
Κίνδυνον ἡμῶν οὑνεκ' αἱρεῖσθαι μέγαν, 505
Αὐτοὶ δ' πρὸς ἡδέντες ἄλλοισιν πόνοις,
Παρὸν σεσῶσθαι, φεύξομεθα μὴ θανεῖν;
Οὐ δῆτ', ἐπεί τοι καὶ γέλωτος ἄξια,
Στένειν μὲν ἱκέτας δαιμόνων καθημένους,
Πατρὸς δ' ἐκείνου φυτὰς, οὗ πεφύκαμεν, 510
Κακοὺς ὁρᾶσθαι. ποῦ τάδ' ἐν χρηστοῖς πρέπει;
Κάλλιον οἶμαι τῆσδ', ἂν μὴ τύχοι ποτὲ,
Πόλεως ἁλούσης, χεῖρας εἰς ἐχθρῶν πεσεῖν.
Κἄπειτα δέ πνα πατρὸς οὖσαν εὐγενοῦς
Παθοῦσαν, ἄδλιον μηδὲν ἧσσον εἰσιδεῖν. 515
Ἀλλ' ἐκπεσοῦσα τῆσδ' ἀλητεύω χθονός.
Κοὐκ αἰσχυνοῦμαι δῆτ', ἐὰν δή τις λέγῃ.
Τί δεῦρ' ἀφίκεσθ' ἱκετηρίοισι σὺν κλάδοις,
Αὐτοὶ φιλοψυχοῦντες; ἔξιτε χθονός.
Κακοὺς γὰρ ἡμεῖς οὐ περισωφελήσομεν. 520
Ἀλλ' οὐδὲ μὲν δὴ τοὶ τάδε μὲν τεθνηκότων,

Ego enim ipsa prius quàm iubear, ô senex,
Parata *sum* mori, & me præbere victimam.
Quid enim dicemus, si ciuitas quidem velit
Propter nos magnum periculum suscipere: 505
Nos verò, qui labores aliis imponimus,
Cùm possit *ciuitas hæc à nobis* seruari, fugiamus mortem?
Non ita. etenim valde ridiculum *esset, nos*
Gemere quidem supplices deorum sedentes,
Natos verò *ex* illo patre, *ex* quo nati sumus, 510
Ignauos videri. vbinam hæc apud bonos honesta *sunt?*
Honestius arbitror *esse*, quàm hanc (quod vtinam nunquam accidat)
Vrbem capi, *nos* in hostium manus venire.
Et postea aliquam patre nobili natam,
Afflictam, Plutonem nihilominus intueri *morique.* 515
Sed eiecta ex hac terra vagabor,
Nec vllo pudore suffundar, si quis tunc dicat:
Quare huc venistis cum supplicibus ramis,
Vos vitæ cupidi? discedite ex hac terra:
Ignauis enim nos opem non feremus. 520
Sed tamen neque siquidem isti moriantur,

Αὐτὴ ἡ σωθεῖσ', ἐλπίδ' εὖ πράξειν ἔχω.
Πολλοὶ γὰρ ἤδη τῇδε πρεσβεύσαντες φίλοις.
Τίς γὰρ κόρῃν ἔρημον, ἢ σάμαρτ' ἔχειν,
Η παιδοποιεῖν ἐξ ἐμοῦ βουλήσεται; 525
Οὐκοῦν θανεῖν ἄμεινον, ἢ τούτων τυχεῖν
Αναξίαν. ἄλλῃ γὰρ καὶ πρέπει τινὶ
Μᾶλλον τάδ', ἥτις μὴ 'πίσημος, ὡς ἐγώ.
Ἡγεῖσθ' ὅπου δεῖ σῶμα κατθανεῖν τόδε,
Καὶ στεμματοῦτε, καὶ καθάρχεσθ', εἰ δοκεῖ. 530
Νικᾶτε δ' ἐχθρούς. ἥδε γὰρ ψυχὴ πάρα
Εκοῦσα, κοὐκ ἄκουσα. κἀξαγγέλλομαι
Θνήσκειν ἀδελφῶν τῆσδε, κἀμαυτῆς ὕπερ.
Εὕρημα γάρ τοι μὴ φιλοψυχοῦσ' ἐγὼ
Κάλλιστον εὕρηκ', εὐκλεοῦς λιπεῖν βίον. 535
χο. Φεῦ, φεῦ. τί λέξω, παρθένου μέγαν λόγον
Κλύων, ἀδελφῶν ἢ πάρος θέλει θανεῖν;
Τούτων τίς αὖ λέξειε θηλυκοῖς λόγοις
Μᾶλλον; τίς αὖ δράσειν αὐθεφότων ἔτι;
ἰό. Ω τέκνον, οὐκ ἔτ' ἄλλοθεν τὸ σὸν κάρα, 540
Ἀλλ' ἐξ ἐκείνου σπέρμα τῆς θείας φρενὸς

Ego verò seruer, spem habeo me felicem fore.
Multi enim iam hac *spe deæpti* prodiderunt amicos.
Quis enim desertam puellam, aut coniugem habere,
Aut ex me suscipere liberos volet? 525
Ergo melius *est* mori, quàm incidere in talia *pericula.*
Me indignam. fortassis enim alteri conuenirent.
Hæc magis, quæ non esset nobilis, vt ego.
Ducite *me*, vbi oportet mori hoc corpus,
Et coronate sertis, *& immolationis* initium facite, si videatur. 530
Vincite verò hostes. nam ista anima præstò est
Volens & non inuita: & profiteor
Me mori pro fratribus his & pro me ipsa.
Consilium etenim hoc non vitæ cupida ego
Inueni pulcherrimum, vt gloriosè vitam relinquam *& moriar.* 535
cho. Papæ, quid dicam, virginis fortem sermonem
Audiens, quæ vult mori pro fratribus?
Quis dicat generosiores his sermones,
Aut quisnam hominum amplius faciat?
io. O filia non aliunde tuum caput *est natum:* 540
Sed mentis diuinæ semen ex illo

Πέφυκας Ηρακλῆος. οὐδ' αἰσχύνομαι.
Τοῖς σοῖς λόγοισι, τῇ τύχῃ δ' ἀλγύνομαι.
Ἀλλ' ἤ γένοιτ' αὖ ἐνδικωτέρως, φράσω.
Πάσας ἀδελφὰς τῆσδε, δεῦρο χρὴ καλεῖν. 545
Κἄθ' ἡ λαχοῦσα, θνησκέτω γένους ὕπερ.
Σὲ δ' οὐ δίκαιον κατθανεῖν ἄνευ πάλου.
Μακ. Οὐκ ἂν θάνοιμι τῇ τύχῃ λαχοῦσ' ἐγώ.
Χάρις γὰρ οὐ πείσει. μὴ λέξῃς γέρον.
Ἀλλ' εἰ μὴ ἐνδέχεσθε, καὶ βουλεσθέ μοι 550
Χρῆσθαι προθύμως, τῷ ἐμῷ ψυχῷ ἐγὼ
Δίδωμ' ἑκοῦσα τοῖσδ', οὐ κατηναγκασμένη δ'.
Ιό. Φεῦ. ὁ δ' αὖ λόγος σοὶ τοῦ πρὶν εὐγενέστερος.
Κἀκεῖνος ὦ ἄριστος, ἀλλ' ὑπερφέρεις
Τόλμῃ τε τόλμαν, καὶ λόγῳ χρῆσθ' ὁ λόγος. 555
Οὐ μὴν κελεύω γ', οὐδ' ἀπεννέπω τέκνον
Θνήσκειν γ' ἀδελφοῖς ὠφελεῖς θανοῦσι σοί.
Μακ. Σοφῶς κελεύεις, μὴ τρέσῃς μιάσματος
Τοὐμοῦ μεταλαβεῖν, ἀλλ' ἐλεύθερος θανῶ.
Ἔπου δ' πρέσβυ, σῇ δὲ ἐνθανεῖν χρεὼ 560
Θέλω. πέπλοις δ' σῶμ' ἐμὸν κρύψον πεπλόν.

Hercule nata es. neque pudefio
Tuis verbis: at fortuna *tua grauiter* affligor.
Sed quomodo hoc fiat iustius, dicam.
Oportet vocare huc omnes sorores huius. 545
Et deinde cui sors obtigerit, moriatur pro *suo* genere.
Nam te non iustum *est* sine sorte mori.
Mac. Nequaquam ego moriar fortuita sortione facta.
Beneficium enim *sortitioni* non adest. ne dixeris *hoc* senex.
Sed si quidem recipitis, & vultis me 550
Vti prompta, meam animam ego
Do volens istis *Heraclis liberis*: coacta verò non *dabo*.
Io. Papæ: hæc tua oratio adhuc generosior *est* priore:
Et illa erat optima: sed superas
Audacia audaciam, & *bonam* sententiam bona sententia: 555
Non tamen iubeo, nec prohibeo, ô filia,
Te mori, *sed* moriens iuuabis fratres tuos.
Mac. Sapienter iubes. ne metuas piaculi
Mei particeps fieri. nam liberè *meáque sponte* moriar.
Sequere verò senex. in tuis enim manibus mori 560
Volo. præsens verò vestibus corpus meum tege.

Ἐπεὶ

Ἐπεὶ σφαγῆς γε πρὸς τὸ δεινὸν εἶμ' ἐγώ,
Εἴπερ πέφυκα πατρός, οὗπερ εὔχομαι.
Ιό. Οὐκ ἂν δυναίμην σῷ παρεστάναι μόρῳ.
Μα. Σὺ δ' ἀλλ' ἀ τῇδε χρῆζε. μή μ' ἐν ἀρσένων, 565
Ἀλλ' ἐν γυναικῶν χερσὶν ἐκπνεῦσαι βίον.
Ιό. Ἔστω τάδ', ὦ πάλαινα παρθένων. ἐπεὶ
Κἀμοὶ τόδ' αἰσχρόν. μή σε κοσμῆσαι καλῶς,
Πολλῶν ἕκατι, τ' τε σῆς εὐψυχίας,
Καὶ τοῦ δικαίου. τλημονεστάτην δέ σε 570
Πασῶν γυναικῶν εἶδον ὀφθαλμοῖς ἐγώ.
Ἀλλ' εἴτι βούλει τοῖσδε, τὸν γέροντά τε,
Χώρει πρόσπολοι ὕστατον πρὸς σφαγεῖ μάμοι.
Μα. Ὦ χαῖρε πρέσβυ. χαῖρε, καὶ δίδασκέ μοι
Τοιοῖσδε παῖδας εἰς τὸ πᾶν σοφοῖς, 575
Ὡς περ σύ. μηδὲν μᾶλλον δρῶνέσουσι γάρ.
Πειρῶ δ' σῶσαι, μὴ θανεῖν πρόθυμος ὤν.
Σοὶ παῖδες ἐσμεν. σαῖν χερῶν τεθράμμεθα.
Ὁρᾷς δ' κἀμέ, τῷ ἐμῷ ὥραν γάμου
Διδοῦσι, ἀντὶ τῇδε κατθανουμένῳ. 580
Ὑμεῖς τ', ἀδελφῶν ἡ παρεῦσ' ὁμιλία,

Quia cædis ad ipsum formidabile *certamen* vadam ego,
Siquidem nata sum *ex illo* patre, *ex* quo glorior *me natam*.
Io. Non possem adesse tuæ neci.
Mac. Tu igitur hoc saltem *mihi præstare* velis, ne ego in virorum, 565
At in mulierum manibus efflem animam.
Io. Ita fiet, ô misera virginum, quia
Mihi quoque hoc *esset* turpe, te *mortuam* non ornare pulchrè,
Propter multa & propter magnitudinem animi tui,
Et iustitiam: miserrimam autem te 570
Omnium mulierum vidi oculis meis.
Sed si quid velis hosce & senem,
Accede me vltimo alloquio allocutura.
Mac. O vale senex. vale & doce mihi
Istos pueros, *fratres meos*, vt in omni *negotio sint* sapientes, 575
Quemadmodum tu *es*. Nulla enim *alia ratione* magis [illegible] bunt.
Conare autem *eos* seruare, mortis non cupidus existens.
Tui liberi sumus, tuis manibus nutriti sumus.
Vides enim & me, meam adolescentiam nubilem
Dare pro *meis fratribus* hisce mortis deuotam. 580
Vos verò fratrum præsens cœtus,

Universidad de Deusto
Biblioteca

Εὐδαιμονοῖτε, κ̓ γένοιθ' ὑμῖν, ὅσων
Ἡ μὴ πάρεστιν καρδία σφαγήσεται.
Καὶ τὸν γέροντα, τίν τ' ἔσω γραῖαν δόμων,
Τιμᾶτε πατρὸς μητέρ' Ἀλκμήνην ἐμοῦ, 585
Ξένοις τε τοῖς δε. κἂν ἀπαλλαγὴ πόνων,
Καὶ νόστος ὑμῖν οὐρεθῇ ποτ' ἐκ θεῶν,
Μέμνησθε, τὴν σώτειραν ὡς θάψαι χρεών.
Κάλλιστά τοι δίκαιον. οὐ γὰρ ἐνδεὴς
Ὑμῖν πάρεσθ', ἀλλὰ θνῄσκω γένει. 590
Τάδ' αὐτὰ παῖδων ἐστί μοι μνημεῖα,
Καὶ παρθενείας, εἴ τι δὴ κ̓ χθονὸς.
Εἴη γε μόνοι τοι μηδέν. εἰ γὰρ ἔξομεν
Κἀκεῖ μεμνᾶσθ' οἱ θανόντες βροτοί,
»Οὐκ οἶδ' ὅποι τις τρέψεται. τὸ γὰρ θανεῖν, 595
»Κακῶν μέγιστον φάρμακον νομίζεται.
Ιο. Ἀλλ' ὦ μέγιστον ἐκπρέπουσ' ἀ̓ψυχίᾳ,
Πασῶν γυναικῶν ἴσθι τιμιωτάτη,
Καὶ ζῶσ' ὑφ' ἡμῶν, κ̓ θανοῦσ' ἔσῃ πολύ.
Καὶ χαῖρε. δυσφημεῖν γὰρ αἴδομαι θεάν, 600
Ἣ σὸν κατῆρκται σῶμα, Δήμητρος κόρῳ.

Beati ſitis, & contingant vobis *omnia*; quorum
Cauſa, *pro quibus*, meum cor mactabitur.
Et ſenem anúmque in ædibus *exiſtentem*,
Alcmenam, patris mei matrem, *id eſt, auiam*, honorate, 585
Et hos hoſpites. Quòd ſi liberatio à malis,
Et *in patriam* reditus à diis vnquam conceſſus vobis fuerit,
Recordemini, quomodo *me neſtram* ſeruatricem ſepelire deceat.
Magnificè certè æquum *eſt*: non enim inferior *officio*
Vobis adfui: ſed mortua ſum pro *meo* genere. 590
Hæc *autem* pro liberis erunt mihi monumenta,
Et pro *mea* virginitate: ſi quid & ſub terra *mortuis gratum putatur*.
Nihil *mali* ſaltem ſit *apud Inferos*. Si enim habituri ſumus
Et illic ærumnas, nos, qui morti debemur mortales,
»Haud ſcio quò quis ſe vertat. Mors enim 595
»Malorum maximum remedium exiſtimatur.
Iol. At ô *virgo* maximè excellens *ob* animi magnitudinem,
Omnium mulierum ſcias te honoratiſsimam *eſſe*.
Et viuens & mortua colêris à nobis magnoperè.
Sed vale. vereor enim lædere verbis deam,
Cui tuum corpus initiatum eſt, Cereris filiam. 600

Ὦ παῖδες, οἰχόμεθα. δύεται μέλη
Λύπῃ. λάβεσθε, κεἰς ἕδραν μ' ἐρείσατε.
Αὐτοῖ πέπλοισι τοῖς δε κρύψαντες τέκνα.
Ὡς ἔστε τοῖς ἥδομαι πεπραγμένοις, 605
Χρησμοῦ τε μὴ κραανθέντος, ἐ βιώσιμον.
Μείζων γὰρ ἄτη. συμφορᾶ ἡ ̓ς τάδε.

ΑΝΑΠΑΙΣΤΟΙ.

χο. Οὔ τινά φημι θεῶν ἄτερ ὄλβιον,
,, Οὐ βαρύποτμον ἀνδρα γενέσθαι,
,, Οὐδὲ τὸν αὐτὸν ἀεὶ βεβαίαν δόμον 610
,, Εὐτυχίᾳ. πολλὰ γὰρ ἄλλον γ' ἄλλα
,, Μοῖρα διώκει.
,, Τὸν μὲν ἀφ' ὑψηλοῦ, βεραχεῖ ὤκισεν,
,, Τὸν δ' ἀλήταν, δυσαίμονα τυγχ.
,, Μόρσιμα δ' ἔπι φυγεῖν θέμις. ἐ σοφί- 615
,, α τις ἀπώσεται.
,, Ἀλλὰ μάταν ὁ πεθυμεῖ ἀεὶ πόνον
,, Ἕξει γ'. ἀλλὰ σὺ
,, Μὴ περαιτίνει τὰ θεῶν ὕπερ,
Μὴ δ' ὑπαράλγει φερεντίδα λύπαν. 620

O filij, perimus: merguntur membra
Dolore, prehendite & collocate me in ſedem,
Hac veſte ibi tegentes ô filij:
Quoniam neque his delector, quæ facta ſunt, 605
Et *tamen* oraculo non perfecto, non potuiſſemus viuere.
Quia maius malum *accidiſſet*: tamen hoc etiam *eſt* calamitoſum.

chorus.

Neminem ſine diis dico beatum,
»Neque miſerum hominem eſſe,
»Neque eandem domum ſemper vti 610
»Felicitate. Imminens enim alium aliud
»Fatum perſequitur.
»Hunc quidem ab excelſo *dignitatis faſtigio detrahens paruum ac* humi-
»Erronem verò facit beatum. [lem reddit.
»Fatalia verò *fatique neceſſitatem* nullo modo fugere fas *eſt*. nulla ſapien-
»tiâ quis *fatum à ſe* repellet.
»Sed qui *fatum repellere* fruſtrà promptus *eſt, conatur, is* ſemper laborem
Habebit profectò. Quare tu
Ne ſuppliciter petas, quæ *ſunt* ſupra Deos.
Neque dolore ſupra modum dole, ſolicitudinem *animo ſuſtinens*.

Εὐδόκιμον γὰρ ἔχει θανάτου μέρος
Α μελέα πρὸς ἀδελφῶν, ἢ γᾶς.
Οὐδ' ἀκλεὴς νιν
Δόξα πρὸς αἰθέρ' ὠν ὑποδέξεται.
,, Α δ' ἀρετὰ, βαίνει ἐς ἀμ' μόχθων, 625
Αξια μὲν πατρὸς,
Αξια δ' ἀδελφῶν τάδε γίνεται.
Εἰ δ' σέβεις σύ γε
Θανάτοις ἀγαθῶν, μετέχω σοι.

IAMBOI.

Θε. Ω τέκνα, χαίρετ'. Ἰόλεως δ' ποῦ γέρων; 630
Μήτηρ δ' πατρὸς τῆς δ' ἕδρας ἀποῤῥεῖς.
Ἰό. Πάρεσμεν, οἷα δὴ γ' ἐμοῦ παρουσία.
Θε. Τί χρῆμα κεῖσαι, καὶ κατηφὲς ὄμμ' ἔχεις;
Ἰό. Φροντίς τις ἦλθεν οἰκεῖα, ἣ σε προσόμιλεῖ.
Θε. Ἐπαιρε νεῦσον σαυτόν. ὄρθωσον κάρα. 635
Ἰό. Γέροντες ἐσμὲν, κοὐδαμᾶς ἐῤῥώμεθα.
Θε. Ἥκω γε μὲν δὴ τοι χάρμα σοὶ φέρων μέγα.
Ἰό. Τίς δ' εἶ σύ; τῷ σοι συντυχὼν ἀμνημονῶ;
Θε. Ἀλλ' πενέστης. ἆρ' με γιγνώσκεις ὁρῶν;

Gloriosam enim obit mortis partem
Hæc misera pro fratribus & *pro hac* terra, *uel, pro patria terra:*
Nec obscura ipsam
Gloria ab hominibus *manans apud homines* excipiet.
,, Virtus enim per labores *ad cœlum* vadit. 625
Digna patre *Hercule*,
Digna etiam fratribus hæc *à Macaria* fiunt.
Si verò tu colis [*rentiæ* particeps sum tecum.
Mortem bonorum, *id est, memoriam bonorum, qui sunt mortui, eiusdem sen-*

Famulus.

O filij, saluete. vbi nam *est* senex Iolaus; 630
Et mater *Herculis* patris *ubinam* abest ab hac sede?
Iol. Adsumus, qualis qualis est mea præsentia.
Fam. Quare iaces & habes demissam faciem?
Iol. Venit *in animum* cura quædam domestica, qua angebar.
Fam. Attolle nunc teipsum, erige caput. 635
Iol. Senes sumus, nec vllis viribus valemus.
Fam. Venio tamen gaudium tibi magnum afferens.
Iol. Quisnam es tu? vbi tecum versatus *tui nunc* non re cordor?
Fam. *Sum* famulus Hylli. non nosti me videns?

Ἰό. Ὦ φίλταθ', ἥκεις ἄρα σωτὴρ νῷν βλάβης; 640
Θε. Μάλιστα. καὶ πρὸς γ' εὐτυχεῖς τὰ νῦν τάδε.
Ἰό. Ὦ μῆτερ ἐσθλοῦ παιδὸς, Ἀλκμηνίδιον λέγω,
Ἔξελθ', ἄκουσον τοιάδε φιλτάτοις λόγοις.
Πάλαι γὰρ ὠδίνουσα, νῷν ἀφιγμένων,
Ψυχῶν ἐτήκου, νόσῳ εἰληφυῖα πάνυ. 645
Ἀλ. Τί χρῆμ' ἀϋτεῖς; πῶς τόδ' ἐπλήσθη στέγη.
Ἰόλαε, μῶν τις σ' αὖ βιάζεται παρὼν
Κῆρυξ ἀπ' Ἄργους; ἀσθενὴς μὲν ἥ γ' ἐμὴ
Ῥώμη. τόσον δ' εἰδέναι σ' ἐχρῆν ξένε.
Οὐκ ἔς' ἄγειν σε τοιόδ', ἐμοῦ ζώσης ποτέ. 650
Ἠ τ' ἄρ' ἐκείνου μὴ νομιζοίμην ἐγὼ
Μήτηρ ἔτ'. εἰ δ' τῷδε προσθίξεις χερί,
Δυοῖν γερόντοιν ἐν καλᾷς ἀγωνίᾳ.
Ἰό. Θάρσει γεραιά, μὴ τρέσῃς, οὐκ ἐρῶ θεν
Κῆρυξ ἀφίκτα, πολεμίους λόγους ἔχων. 655
Ἀλ. Τί δὴ βοῶν ἔδησας, ἄγγελον φόβου;
Ἰό. Σὺ πρόσθε ναοῦ τοῦδ' ὅπως βαίης πύλας.
Ἀλ. Οὐκ ἴσμεν ἡμεῖς πῶς τα. τίς γὰρ ἐσθ' ὅδε;
Ἰό. Ἥκουτα παῖδα παιδὸς ἀγγέλλει σέθεν.

Iol. O charissime, venis igitur seruator *noster ac depulsor* ærũnę nostræ? 640
Fam. Maximè. Quinetiam præterea nunc felix es *ob* hæc, *quæ tibi uenio nun-*
Iol. O Mater fortis filij, Alcmenam dico, [*ciaturus.*
Egredere, audi iucundissimos hos sermones:
Iampridem enim grauiter dolens *propter* illos, qui *hinc* abierunt,
Animo tabescebas, *dubitans* an reditus *hucipsis* esset futurus. 645
Alc. Quam *ob* rem vociferaris? totum hoc tectum repletum est *clamore.*
Iolae, num aliquis iterum te inuadit præsens
Præco ab Argis? infirmum quidem *est* hoc meum
Robur. Hoc tamen oportet te scire, ô hospes,
Non licet tibi istos abducere me viuente vnquam. 650
Profectò illius *Herculis* ne existimer ego
Mater posthac: si verò attigeris hos manu,
Non bene certabis cum duobus senibus.
Iol. Confide anus, ne metuas. non *enim* Argis
Præco venit afferens malum nuncium. 655
Alc. Cur igitur excitasti clamorem, nuncium timoris?
Iol. Vt tu ante hoc templum, *foràs egressa*, prope *nos* venires.
Alc. Non scimus nos ista. quisnam est iste?
Iol. Nunciat venire filium filij tui, *Hyllum nepotem tuum.*

ἀλ. Ὦ χαῖρε καὶ σὺ τοῖσδε τοῖς ἀγγέλμασιν. 660
Ἀπὸρ, τί χώρᾳ τῇδε προσβαλὼν πόδα;
Πᾷ νῦν ἀπεστὶν; τίς νιν ἔργε συμφορὰ,
Σοί σοι φανέντα δεῦρ' ἐμὴν τέρψαι φρένα;
θε. Στρατὸν καθίζει, πάστε παί θ', ὃν ἦλθ' ἔχων.
ἀλ. Τᾶδ' οὐκ ἐθ' ἡμῖν τὼ λόγου μέτεστι δή; 665
ἰό. Μέτεστιν. ἡμῶν δ' ἔργον ἱστορεῖν τάδε.
θε. Τί δῆτα βούλει τῷ πεπραγμένων μαθεῖν;
ἰό. Πόσον τι πλῆθος· συμμάχων πάρεστ' ἔχων;
θε. Πολλοί. ἀριθμὸν δ' ἄλλον οὐκ ἔχω φράσαι.
ἰό. Ἰσασιν οἶμαι ταῦτ' Ἀθηναίων πρέσβεις. 670
θε. Ἰσασι. καὶ δὴ λαμὸν ἔστηκεν κέρας.
ἰό. Ἤδη γὰρ ὡς ἐς ἔργον ὥπλισται στρατός.
θε. Καὶ δὴ παρῆκται σφάγια θύεσθαι ἐκεῖ.
ἰό. Πόσον τί δ' ἐς' ἀπωθεν δρόμον ἐστὶν δόρυ;
θε. Ὡς δ' ἐξορᾷ τὸν στρατηγὸν ἐμφανές. 675
ἰό. Τί δρῶν τα; μῶν θύοντα πολεμίων τύχας;
θε. Εἰκάζομεν ταῦτ'. οὐ γὰρ ἐξηκούομεν.
ἰό, Ἀλλ' εἶμ'. ἐρήμοις δεσπότας τιμῶν μέρος
Οὐκ αὖ θέλοιμι πολεμίοισι συμβαλεῖν.

Alc. O ſalue & tu cum iſtis nunciis. 660
At cur huic regioni pedem applicans *uenit*?
Vbi nunc eſt? quæ res eum detinet,
Quo minùs tecum apparens meum oblectet animum?
Fam. Collocat exercitum & ordinat, cum quo venit.
Alc. Non ampliùs licet mihi cum iſto loqui? 665
Iol. Licet, ſed noſtrum opus *eſt* interrogare hæc.
Fam. Quid igitur vis cognoſcere ex illis quæ geſta ſunt?
Iol. Quantas adducit copias ſociorum?
Fam. Multas, non poſſum enim alium numerum dicere.
Iol. Sciunt, vt arbitror, hoc duces Athenienſium. 970
Fam. Sciunt, & iam ſiniſtrum cornu conſtitutum eſt, *in quo noſtri ſunt collocati.*
Iol. Iam igitur ordinatus eſt exercitus tanquam ad pugnam.
Fam. Quinetiam iam victimæ procul ab ordinibus ſunt abductæ.
Iol. Quàm verò procul abeſt Argiuus exercitus?
Fam. Vt videri poſſit dux perſpicuè. 675
Iol. Quid faciens? an inſtruens hoſtium aciem?
Fam. Coniectamus iſta: non enim potuimus exaudire *eum.*
Iol. Ergo vadam (dominos *enim* deſertos, *pro* mea *uirili* parte
Non velim cum hoſtibus conflgere)

Κἀγὼ γε σοὶ σοί. ταῦτα γὰρ φρονοῦμεν, 680
Φίλοις παρόντες, ὡς ἔοικεν, ὠφελεῖν.
θε. Ἥκισα πρὸς σοῦ. μᾶλλον δὲ οὐδ' εἰπεῖν ἔπος.
ἰό. Καὶ μὴ μεταλαβεῖν γ' ἀλκίμου μάχης φίλοις;
θε. Οὐκ ἔς' ἐν ὄψει τραῦμα, μὴ τρώσῃς χερός.
ἰό. Τί δ'; οὐ δυνήσομαι κἀγὼ δι' ἀσπίδος; 685
θε. Δυνήσῃ αὖ, ἀλλὰ πρόσθεν αὐτὸς αὖ πέσοις.
ἰό. Οὐδεὶς ἐμ' ἐχθρὸν πρόσβλεπων αὖ ἕξεται.
θε. Οὐκ ἔστιν ὦ τᾶν ἥ ποτ' οὖσ' ῥώμη σέθεν.
ἰό. Ἀλλ' οὐ μαχοῦμ' ἀριθμὸν οὐκ ἐλάσσοσι.
θε. Σμικρὸν τὸ σὸν σκήνωμα προσλίθεις φίλοις. 690
ἰό. Μή τι μ' ἔρυκε δρᾶν παρεσκευασμένον.
θε. Δρᾶν μὲν σύ γ' οὐχ οἷός τε, βούλεσθαι δ' ἴσως.
ἰο. Ὡς μὴ μενοῦντα, τἄλλά σοι λέγειν πάρα.
θε. Πῶς οὖν ὁπλίταις τοὐχέων ἄτερ φανῇ;
ἰό. Ἐς' ἐν δόμοισιν ἔνδον αἰχμάλωθ' ὅπλα 695
Τοῖς δ', οἷσι χρησόμεσθα, κἀποδώσομεν
Ζῶντες. θανόντας δ' οὐκ ἀπαιτήσει θεός.
Ἀλλ' εἰσιθ' εἴσω κἀπὸ παστάδων ἑλὼν,
Ἔνεγκ' ὁπλίτιν κόσμον ὡς τάχιστά μοι.

Ego quoque tecum. Eadem enim cogitamus, 680
Amicis præſentes, vt videmur, prodeſſe.
Fam. Minimè ad te *hoc pertinet*. ſtultũ *enim hoc* eſſet, vt verbũ proferã *iſtud*,
Iol. Nec *ad me pertinet* acris pugnæ cũ amicis participẽ eſſe? [*ut ita loquar.*
Fam. Non eſt in conſpectu vulnus, ne *quenquam* vulneres manu.
Iol. Quid; annon poſſem & ego per clypeum *aliquem hoſtem vulnerare?* 685
Fam. Poſſes quidem: ſed fortaſſe priùs ipſe caderes.
Iol. Nullus hoſtis audebit me aſpicere.
Fam. Non eſt *iam* ô amice illud robur, quod olim tibi fuit.
Iol. At pugnabo *cum hoſtibus*, non inferiori *ſociorum* numero *ſtipatus*.
Fam. Exiguum tuum tentorium *tuique corporis auxilium* addes amicis. 690
Iol. Ne me detine paratum aliquid facere.
Fam. Facere quidem tu non potes, at velle forſitan.
Iol. Vt me non manſuro cætera dicere tibi licet.
Fam. Quomodo igitur armatis *uiris* tu ſine armis apparebis?
Iol. Sunt intus arma in ædibus bello parta 695
Iſtis, quibus vtemur, & reddemus *ea*
Viui. à mortuis enim non repetet Deus.
Quamobrem ingrediaris intrò, & de paxillis capiens,
Affer ornatum militarem quàm celerrimè mihi.

Αἰσχρὸν γὰρ οἰκούρημα γίνεται τόδε, 700
Τοῖς μὲν μάχεσθαι, τοῖς δ' δειλίᾳ μένειν.

ΑΝΑΠΑΙΣΤΟΙ.

χο. Λῆμα μὲν οὔπω τέρνοισι χρόνος
Τὸ σὸν, ἀλλ' ἡβᾷ σῶμα δ' φρουδόν.
Τί πονεῖς ἄλλως; ἃ σε μὲν βλάψει,
Σμικρὰ δ' ὀνήσει πόλιν ὑμετέραν. 705
Χρὴ γνωσιμαχεῖν τῷ ἡλικίᾳ,
Τὰ δ' ἀμήχαν' ἐᾶν. οὐκ ἔστιν ὅπως
Ἥβην κτήσῃ πάλιν αὖθις.

ΙΑΜΒΟΙ.

ἀλ. Τί χρῆμα μέλλεις σὺν φρενῶν οὐκ ἔνδον ὤν,
Λιπεῖν μ' ἔρημον σοὺς τέκνοισι τοῖς ἐμοῖς; 710
ἰό. Ἀνδρῶν γὰρ ἀλκή σοὶ δ' χρὴ τἄπτων μέλειν.
ἀλ. Τί δ' ὦ θανῆς σύ, πῶς ἐγὼ σωθήσομαι;
ἰό. Παῖδός μελήσει πᾶσι τοῖς λελειμμένοις.
ἀλ. Ἢν δ' οὖν, ὁ μὴ γένοιτο, χρήσωνται τύχῃ;
ἰό. Οἶδ' ἃ προδώσουσίν σε, μὴ τρέσῃς, ξένοι. 715
ἀλ. Τοσόνδε γάρ τοι θάρσος, οὐδὲν ἄλλ' ἔχω.
ἰό. Καὶ Ζεὺς τοῦ σὸν οἶδ' ἐγὼ μέλει πόνων.

Est enim hæc domestica commoratio turpis, 700
Alios quidem pugnare, alios verò propter metum *domi* manere.

Chorus.

Animi præsentiam quidem nondum prosternit tempus
Tuam: sed *animus quidem* viget, corpus verò *nimis est* infirmum.
Quid frustrà laboras? quæ tibi quidem nocebunt,
Parum verò iuuabunt vestram ciuitatem. 705
Oportet *tuam* ætatem agnita sua imbecillitate consilium mutare,
Et omittere illa *quæ sunt* impossibilia. Fieri non potest,
Vt recuperes denuò iuuentutem.

Alcmena.

Quam rem moliris, tuæ mentis non compos existens?
Vis me relinquere desertam cum istis meis pueris? 710
Iol. Virorum enim *est* pugna: tuum verò est curare *pueros* istos.
Alc. Quid verò si moriaris tu, quomodo ego seruabor?
Iol. Filij Hercules erunt curæ omnibus, qui reliqui fuerint.
Alc. Si verò (quod vtinam ne contingat) *aduersa* fortuna vtantur?
Iol. Isti hospites non prodent te, ne metuas. 715
Alc. Hoc tantum certè habeo fiduciæ, aliud nihil.
Iol. Et Ioui, scio, sunt curæ tui labores.

ἀλ. Φεῦ. Ζεὺς ὀξ ἐμοῦ μὲν οὐκ ἀκούσεται κακῶς.
Εἰ δ' ὅστιν ὅστις αὐτὸς οἶδεν εἰς ἐμέ.
θε. Ὅπλων μὲν ἤδη τῷ δ' ὁρᾷς παντευχίαν, 720
Φθάνοις δ' ἂν οὐκ ἂν τοῖς δε συγκρύπτων δέμας.
Ὡς ἐγγὺς ἀγὼν, καὶ μάλιστ' Ἄρης συγεῖ
Μέλλοντας. εἰ δ' τευχέων φοβῇ βάρος,
Νῦν μὲν πορεύου γυμνὸς, ἐν δ' τάξεσιν
Κόσμῳ πυκάζου τῷδ'. ἐγὼ δ' οἴσω τέως. 725
ἰό. Καλῶς ἔλεξας. ἀλλ' ἐμοὶ προθύμως ἔχων
Τάχυ, κόμιζε. χειρὶ δ' ἔνθεν ὀξύνω,
Λαιόν τ' ἔπειρε πῆχυν, ἀθυρόων πόδα.
θε. Ἡ παιδαγωγεῖν γὰρ τὸν ὁπλίτην χρεών;
ἰό. Ὄρνιθος οὕνεκ' ἀσφαλὲς προθύμεον. 730
θε. Εἰθ' ἦθα δυνατὸς δραῖ, ὅσον προθυμεῖ.
ἰό. Ἐπειγε, λειφθεὶς δεινὰ πείσομαι, μάχης.
θε. Σύ τοι βραδύνεις, κἀκ ἐγὼ δοκῶ τι δρᾶν.
ἰό. Οὐκοῦν ὁρᾷς μου κῶλον ὡς ἐπείγεται;
θε. Ὁρῶ δοκοῦντα μᾶλλον, ἢ παρὸν δόντα σε. 735
ἰό. Σὺ ταῦτα λέξεις. ἰδὼν δ' αὖ λόγης μ' ὀκνεῖ.
θε. Τί δρᾶν τα; βουλοίμην δ' ἂν ἀθυρόμενόν γε.

Alc. Proh Iupiter malè quidem à me non audiet, *nec maledicam ipsi*.
An verò pius sit erga me, ipse nouit.
Fam. Armorum quidem hunc vides vniuersum apparatum, 720
Sed non satis citò poteris tegere corpus hisce,
Quia pugna propè *est*: & maximè Mars odit
Cunctantes: si verò metuis pondus armorum,
Nunc quidem vade nudus: in exercitu verò
Tegaris hoc ornatu. ego verò portabo eousque. 725
Iol. Rectè dixisti. verùm mihi prompta tenens
Arma portato: insere verò manui bipennem,
Et læuum attolle cubitum, dirigens *meum* gressum.
Fam. An igitur armatum *militem*, vt puerum ducere decet?
Iol. Propter omen incedendum *est* tutò. 730
Fam. Vtinam ita posses facere, vt es cupidus.
Iol. Propera, tristia patiar, si maturè non peruenero ad pugnam.
Fam. Tu certè cunctaris, & ego videor tibi nihil agere.
Iol. Annon vides, quomodo festinet meus pes?
Fam. Video te magis *motu senili* videri, quàm *re ipsa* properare. 735
Iol. Tu *tamen* hoc *uerum esse* dices, cùm illic me videbis.
Fam. Quid *uidebo te* facientem? optarem certè *te uidere* feliciter viuentem.

Universidad de Deusto Biblioteca

ἰό. Δὶ ἀστίδος θένοντα πολεμίων βινά.
θε. Ἤδη πόθ' ἥξομέν γε. τοῦτο γὰρ φόβος.
ἰό. Φεῦ, εἴθ' ὦ βραχίων, οἷον ἡβήσαι τί σε 740
Μεμνήμεθ' ἡμεῖς, ἡνίκα ξὺν Ἡρακλεῖ
Σπάρτην ἐπόρθης; σύμμαχος ἡδοίμ' ἂν
Τοιοῦτος, οἷος αὐτὸς ὢν Εὐρυσθέως
Θείην. ἐπεί τοι καὶ κακὸς, μένειν δόρυ.
Εἰ δ' ἐν ὄλβῳ καὶ τόδ' ἀκόρεστος ἔχον, 745
Εὐψυχίας δόκησις. οἰόμεθα γὰρ
Τὸν εὐτυχοῦντα, πάντ' ἐπίστασθαι καλῶς.

ΑΝΤΙΣΤΡΟΦΙΚΑ.

Στροφὴ α.

χο. 1 Γᾶ, καὶ παγκύκλου σελάνα,
2 Καὶ λαμπρότατον θεοῦ
3 Φαεσίμβροτοι αὐγαὶ, 750
4 Ἀγγελίαν μοι ἐνέγκατε,
5 Ἰαχήσατε δ' οὐρανῷ,
6 Καὶ ἵδρυθ' θρόνον δεξάτην,
7 Γλαυκᾶς τ' ἐν Ἀθήναις.
8 Μέλλω τὰς πατρῴας γᾶς, 755

ἰοὶ. Vulnerantem aliquem ex hostibus per clypeum. (*ne seriùs eò ueniamus.*
Fam. Tandẽ aliquando veniemus *ad exercitũ.* hic enim metus, *hoc metuendũ,*
ἰοὶ. Proh. vtinã ô *meũ* brachiũ quale te pubescens 740
Meminimus nos, quando cum Hercule
Spartam expugnasti. socius sis mihi
Talis. solus *enim* Eurysthium in fugam
Verterem. quia profectò ignauus *est* etiã ad sustinendã *hostilm* hastã.
Hoc autem etiam in opulentia non rectè se habet, 745
Fortitudinis opinio: putamus enim
Diuitem omnia bene scire.

ANTISTROPHICA.

Strophe I.

ch. 1 O terra, ô luna per totam noctem lucens,
2 Splendidissimum Dei *solis*
3 Lucens mortalibus iubar, 750
4 Afferte mihi nuncium,
5 Vocémque ad cælum tollite,
6 Et ad sedem regiam,
7 Et ad cæsiam Mineruam, *uel, in cæsiæ Mineruæ templo.*
8 Volo *pro* patrio solo, 755

9 Μέλλω θεοὶ τοὺς δόμους,
10 Ἱκέτας ὑποδεχθεὶς,
11 Κίνδυνον πολιᾶς τεμεῖν σιδάρῳ.

Ἀντιστροφὴ α.

1 Δεινὸν μὲν, πόλιν ὡς Μυκηνάς
2 Εὐδαίμονα, καὶ δορὸς 760
3 Πολυαίνετον ἀλκᾷ
4 Μισῶν ἐμᾷ χθονὶ κεύθειν.
5 Κακὸν δ', ὦ πόλις, εἰ ξένοις
6 Ἱκτῆρας ὧδε δώσομεν,
7 Καὶ δείσομεν Ἄργος. 765
8 Ζεύς μοι ξύμμαχος, οὐ φοβοῦμαι.
9 Ζεύς μοι χάριν ἐνδίκως
10 Ἔχει. οὔ ποτε θνατοῖς
11 Κατονέες ποτ' αὖ, εἴτ' ἐμοῦ φανοῦσιν.

Στροφὴ β.

1 Ἀλλ' ὦ πότνια, σὺν γὰρ οὖδας 770
2 Γᾶς σὺν, καὶ πόλις, ἃς σὺ μήτηρ,
3 Δέσποινά τε, καὶ φύλαξ,
4 Πόρευσον ἀλλὰ τὸν οὐ δικαίως

9 Volo pro *meis* ædibus, *pro focis & aris,*
10 Supplices *in agrum meum* quia recepi,
11 Periculum cano secare ferro, *id est, de periculosa controuersia fulgentibus* (*armis decernere.*

Antistrophe I.

1 Formidabile quidem *est*, ciuitatem, vt Mycenas,
2 Fortunatam, & armorum 760
3 Robore *gloriaque* valde celebrem,
4 Iram aduersus meam terram occultare, *& latens odium in eam seruare.*
5 Malum verò *turpe fuerit* ô ciuitas, si hospites
6 Supplices dedamus
7 Et formidemus Argos. 765
8 Iupiter *est* mihi belli socius, non metuo.
9 Iupiter mihi gratiam meritò
10 Habet. Nunquam mortalibus
11 Inferiores Dij videbuntur, *nec erunt.*

Strophe II.

1 Sed ô veneranda (tuum enim *est hoc* solum 770
2 Terræ *huius*, tuum *est*, & *hæc* vrbs *tua*, cuius tu mater *es*
3 Et domina, & custos)
4 Abige aliò eum, qui non iustè

5 Τᾷδ' ἐπάγοντα δορύστονα
6 Στρατὸν Αργόθεν. οὐ γὰρ ἐμᾷ γ' ἀρετᾷ 775
7 Δίκαιός εἰμι σκηπτεσεῖν μελάθρων.

Antistrophe II.

1 Αλλ' ἀεί σοι πολύθυτος αἰεὶ
2 Τιμὰ κραίνεται, οὐδὲ κεύθει
3 Μηνῶν φθιναὶ ἀμέρα,
4 Ναῶν τ' ἀοιδαὶ, χορῶν τε μολπαὶ. 780
5 Ανεμόεντι δέ γ' ἐπ' ὄχθῳ,
6 Ολολύγματα παννυχίοις ὑπο παρ-
7 θένων ἰαχεῖ ποδῶν κρότοισιν.

IAMBOI.

Θε. Δέσποινα, μύθοις σοί τε σωτηρίοις
Κλύειν, ἐμοί τε τῇδε καλλίστοις, φέρω. 785
Νικῶμεν ἐχθρούς, κ τρόπαι' ἱδρύεται,
Παντευχίαι ἔχοντες πολεμίων σέθεν.
Αλ. Ω φίλταθ', ἡδέ σ' ἡμέρα δίηλασεν
Ηλθ' ἐλευθέρους τοῖς δε τοῖς ἀγγέλμασι.
Μιᾶς δέ μ' ἔπω συμφορᾶς ἐλεύθερος. 790
Φόβος γὰρ, εἴ μοι ζῶσιν, ἃς ἐγὼ θέλω.

5 Huc adducit infestum
6 Exercitum ab Argis. Haud enim ob meam virtutem 775
7 AEquum est me expelli ex *mearum ædium* atriis.

Antistrophe II.

1 Nam tibi multorum sacrificiorum semper
2 Honor perficitur, *defertur*, neque celatur: *at manifestè cælebratur*
3 Mensium vltima dies,
4 Tẽplorúmque carmina, chororúmque cantiones *semper audiuntur*. 780
5 Ventoso autem in littore
6 Vlulatus resonant nocturnis plausibus
7 Sub pedibus virginum.

Famulus.

O domina, nuncios tibi breuissimos 785
Auditu, & mihi huic, *id est, mihi, qui hic adsum*, pulcherrimos, fero.
Vincimus hostes, & collocantur trophæa,
Quæ habent vniuersa arma tuorum hostium.
Alc. O charissime, iste dies egit te *huc*,
Vbi liber fias propter hos nuncios.
Nondum tamen liberas me ab vna quadam difficultate: 790
Metuo enim an mihi viuant, quos opto *viuere*.

Θε. Ζῶσιν μέγιστον γ' εὐκλεεῖς κ' στρατόν.
Αλ. Ο μὴ γέρων οὐκ ἔστιν Ιόλεως ὅδε;
Θε. Μάλιστα. πράξας δ' ὑπ θεῶν κάλλιστα δή.
Αλ. Τί δ' ἔστι, μῶν τι κεδνὸν ἠγωνίζετο; 795
Θε. Νέος μεθέστηκ' ὑπ γέροντος αὖθις αὖ.
Αλ. Θαυμαστ' ἔλεξας. ἀλλά σ' εὐτυχῆ φίλων
Μάχης ἀγῶνα πρῶτον ἀγγεῖλαι θέλω.
Θε. Εἷς μου λόγος σοι πάντα σημαίνει τάδε.
Επεὶ γὰρ ἀλλήλοισιν ὁπλίτῃ στρατὸν 800
Κατὰ στόμ' ἐκτείνοντες αὐτετάξαμεν,
Εκβὰς τεθρίππων Υλλος ἁρμάτων πόδα,
Εστη μέσοισιν ἐν μεταιχμίοις δορός.
Κἀπεῖτ' ἔλεξεν, ὦ στρατηγ', ὃς Αργόθεν
Ηκεις ὑπὲρ τῆσδε γαῖας, οὐκ εἶα σὺ μόνος, 805
Καὶ τὰς Μυκηνὰς οὐδὲν ἐργάσῃ κακόν,
Ανδρὸς στερήσας. ἀλλ' ἐμοὶ μόνος μόνῳ
Μάχῃ σωθάψας, ἢ κτανὼν, ἄγου λαβὼν
Τοὺς Ηρακλείους παῖδας. ἢ θανὼν, ἐμοὶ
Τιμὰς πατρῴας & δόμους ἔχειν ἄφες. 810
Στρατὸς δ' ἐπῄνεσ', εἴς τ' ἀπαλλαγὰς πόνων

Fam. Viuunt maximè gloriosi in exercitu.
Alc. Senex verò ipse Iolaus num adhuc superstes est?
Fam. Maximè, idque re pulcherrimè gesta Deorum fauore.
Alc. Quid verò est? num quod præclarum *facimus* in prælio fecit? 795
Fam. Factus est iuuenis rursus ex sene.
Alc. Mira dicis, sed te prosperam amicorum
Pugnæ dimicationem primùm narrare volo.
Fam. Vna mea oratio omnia tibi significabit hæc:
Postquam enim alteri alteris armatum exercitum 800
In fronte extendentes acie instructa opposuimus.
Hyllus quadriiugis ex curribus, *id est, ex quadrigis* efferens pedem,
Constitit in medio spacio vtriusque exercitus instructi,
Et deinde dixit: O dux qui ab Argis
Venis in hac terrã, non permittunt tuę *res, ut aliter facias, quàm dicã*, 805
Et Mycenas nullo afficies incommodo,
Si *eas* vno viro priuaris. Quare mecum, solus cum solo
Pugna congressus, aut *me* cæso, abduc assumptos
Herculis filios: aut interfectus, mihi
Paternos honores & domos habere permitte. 810
Exercitus verò assensit, & ad finem malorum,

Καλῶς λελέχθαι μῦθον, εἴς τ' εὐψυχίαν.
Ο δ' οὔτ' τοὺς κλύοντας ἀιδεσθεὶς λόγων,
Οὔτ' αὐτὸς αὑτοῦ δειλίᾳ στρατηλὰς ὤν,
Ελθεῖν ἐτόλμησ' ἐγγὺς ἀλκίμου δορός. 815
Αλλ' ἦν κάκιστος. εἶτα τοιοῦτος γεγὼς,
Τοὺς Ηρακλείους ἦλθε δουλώσων γόνους.
Υλλος μὲν οὖν ἀπῴχετ' εἰς ἅξιν πάλιν.
Μάντεις δ', ἐπεὶ δὴ μονομάχου δι' ἀπίδος
Διαλλαγὰς ἔγνωσαν ἀπλουμέρας. 820
Εσφαζον, οὐκ ἔμελλον, ἀλλ' ἀφίεσαν
Λαιμῶν βροτείων εὐθὺς ἔξω φόνον.
Οἱ δ' ἅρματ' εἰσέβαινον, οἱ δ' ὑπ' ἀπίδων
Πλευραῖς ἔκρυπτον πλευρά. Αθηναίων δ' ἄναξ
Στρατῷ παρήγγειλ', οἷα χρὴ τὸν εὐψυχῆ. 825
Ω ξυμπολῖται, τῇ τε βοσκούσῃ χθονὶ,
Καὶ τῇ τεκούσῃ, νεῦν τιν' ἀρκέσαι χρεών.
Οστ' αὖ τέ, τ' Αργος μὴ καταισχῦναι θέλων,
Καὶ τὰς Μυκῆνας, συμμάχους ἐλίσσετο.
Επεὶ δ' ἐσήμηνε' ὄρθιον Τυρσηνικῇ 830
Σάλπιγξι, κἀ σωνῆφαν ἀλλήλοις μάχην,

Et pro magnitudine animi, præclarè dictam esse sententiam.
Iste verò neque reueritus eos, qui *hæc* verba audierant,
Neque ipse quamuis esset dux, *propter* suum metum
Ausus est ad fortis hastæ certamen propiùs venire. 815
Sed erat ignauissimus: dein cùm talis esset,
Venit in seruitutem redacturus liberos Herculis.
Hyllus itaque discessit iterum in *suam* aciem.
Vates verò, postquam singulari certamine
Pacem non fieri cognouerunt, *uirginem* Macariam 820
Immolabant, non cunctabantur, sed emittebant
Ex faucibus humanis statim secũdã necẽ, *i. salutiferũ faustũq; sanguinẽ.*
Alij autem conscendebant currus, alij sub clypeorum
Lateribus *sua* latera tegebant. Atheniensium verò rex
Denunciauit exercitui, qualia oportet *uirum* fortem *dicere:* 825
O ciues, terræ quæ *nos* alit,
Et quæ genuit *uos*, opus est quemlibet *uestrũm* iam opem ferre.
Similiter etiam alter Argos non volens dedecorare
Et Mycenas, precabatur socios.
Postquam autem signum dedit clarum Tyrrhenica 830
Tuba, & inter se commiserunt pugnam,

Πόσον τιν' αὐχεῖς πάταγον ἀπίδων βρέμειν,
Πόσον λινὰ στεναγμὸν, οἰμωγλῶ θ' ὁμῦ;
Τὰ πρῶτα μὲν νεῦν πίτυλος Αργείου δορὸς
Ερρήξαθ' ἡμᾶς. εἶτ' ἐχώρησαν πάλιν. 835
Τὸ δεύτερον ᾖ, ποὶς ἐπαλλαχθεὶς ποδὶ,
Ανὴρ δ' ἐπ' ἀνδρὶ στὰς, ἐκαρτέρει μάχῃ.
Πολλοὶ δ' ἔπιπτον. ὧν ᾖ τῶν κελεύματος,
Ω τὰς Αθήνας, ὦ τὸν Αργείων γύλω
Σπείροντες, οὐκ ἀρήξετ' ἀρχαῖλω πόλει; 840
Μόλις ᾖ πάντα δρῶντες, οὐκ ἄτερ πόνων,
Ετρεψάμεθ' Αργεῖον εἰς φυγὴν δόρυ.
Κἀν τῷδ' ὁ πρέσβις Υλλον ἐξορμῶμενον
Ιδὼν, ὀρέξας ἱκέτευσε δεξιᾶν,
Ιόλαος, ἐμβῆσαί νιν ἵππειον δίφρον. 845
Λαβὼν ᾖ χερσὶν ἡνίας, Εὐρυσθέως
Πώλοις ἐπεῖχε τἀπὸ τῶδ' ἤδη κλύων
Λέγει μὲν ἄλλος, δεῦρο δ' αὐτὸς εἰσιδών.
Παλλῆνίδος γὰρ σεμνὸν ἐκπερῶν πάγον
Δίας Αθάνας, ἅρμ' ἰδὼν Εὐρυσθέως, 850
Ηρᾶτο θ' ἥβῃ, Ζηνί θ', ἡμέραν μίαν

Quantum sonitum clypeorum putas fremuisse?
Quantum gemitum eiulatúmque simul *editum fuisse?*
Primùm quidem strepitus Argiui exercitus
Perrupit nos, deinde retrocesserunt. 835
Postea verò collatus pes pedi,
Et vir aduersus virum stans, perseuerabat *in* pugna.
Multi autem cadebant. erant autem adhortationis *hæc uerba:*
O qui Athenas, *id est*, Atticam, ô qui Argiuorum agros
Seritis, *inæolitis*, non depelletis ab vrbe dedecus? 840
Vix autem omnia facientes, non sine labore
Vertimus in fugam Argiuum exercitum.
Tunc autem senex Hyllum extra *suam aciem* ruentem
Conspicatus, porrecta dextra rogauit,
Iolaus, vt se imponeret in equestrem currum. 845
Cùm autem manibus habenas cepisset, Eurysthei
Ad equos adegit. Quod autem postea *accidit, id ex alio* iam audiens
Dicet alius quidem, ego verò testis oculatus huc *ista narraturus ueni.*
Transiens enim venerãdũ pagum Pallenidis, *i. quæ colitur in Pallenide,*
Diuæ Mineruæ, currum conspicatus Eurysthei, 850
Votum fecit Iuuentæ, & Ioui, vt vno die

Νέῳ γὰρ ἔοικας, κἀπιστίσαιμ' ἂν δίκῃ
Ἐχθροῖς κλύειν δὴ θυμάτων πάρεστί σοι.
Διοτρὼ γὰρ ἀστὲρ ἱππικοῖς ὑπὸ ζυγοῖς
Σταθέντ', ἔκρυψαν ἅρμα λυγαίῳ νέφει. 855
Σὸν δὴ λέγουσι παῖδά σ' οἱ σοφώτεροι,
Ἡβῆ θ'. ὁ δ' ὄρφνης ἐκδὺς αἰθερίας, νέων
Βραχιόνων ἔδειξεν ἡβητὴν τύπον.
Αἱρεῖ δ' ὁ κλεινὸς Ἰόλεως Εὐρυσθέως
Τέτρωρον ἅρμα πρὸς πέτραις Σκειρωνίσιν. 860
Δεσμοῖς τε δήσας χεῖρας, ἀκρόθινον
Κάλλιστον ἥκει τὸν στρατηλάτῃ ἄγων,
Τὸν ὄλβιον πάροιθεν. τῇ δ' νῦν τύχῃ,
Βροτοῖς ἅπασι λαμπρὰ κηρύσσει μαθεῖν,
„ Τὸν δ' τυχεῖν δοκοῦντα μὴ ζηλοῦν, πρὶν ἂν
„ Θανόντ' ἴδῃ τις, ὡς ἐφήμεροι τύχαι. 865
χο. Ὦ Ζεῦ τροπαῖε, νῦν ἐμοὶ δεινοῦ φόβου
Ἐλεύθερον πάρεστιν ἦμαρ εἰσιδεῖν.
ἀλ. Ὦ Ζεῦ, χρόνῳ μὲν τἀμ' ἐπεσκέψω κακά.
Χάριν δ' ὅμως σοι τῆσδε παραγομένων ἔχω. 870
Καὶ παῖδα τὸν ἐμὸν πρόσθεν ἀδοκοῦσ' ἐγὼ

Redderetur ſibi vigor iuuentutis, & vlciſci poſſet
Hoſtes: audire iam potes miraculum.
Duæ enim ſtellæ ſupra equeſtre iugum
Stantes, texerunt currum obſcura nube. 855
Sapientiores autem *uiri* dicunt *fuiſſe* tuum filium Hercules,
Hebēque *Heraclis uxorē*. Ille verò ex ætherea caligine egreſſus, iuueniliū
Brachiorum oſtendit iuuenilem formam.
Capit verò inclytus Iolaus Eurytheī
Quadriiugum currum ad ſaxa Scironia, 860
Et vinciens vinculis manus, ſpolium
Pulcherrimum *ac opimum*, ipſum Imperatorem, venit adducens,
Illum priùs beatum. at præſenti fortuna,
Omnibus mortalibus clarè edicit, vt diſcant,
» Ne ducant beatum eum, qui videtur eſſe fortunatus, priuſquam 865
» Viderit eū aliquis mortuū: quia fortuna habet quotidianas mutatiōes.
cho. O Iupiter trophęorum autor, nunc mihi diro metu
Liberum diem licet intueri.
Alc. O Iupiter, aſpexiſti ſerò quidem mea mala.
Tamen habeo tibi gratiam pro iſto beneficio: 870
Et filium meum cùm antea non putarem ego

Θεοῖς ὁμιλεῖν, νῦν δὲ πίσαιμ' ἂν σαφῶς.
Ὦ τέκνα, νῦν δὴ, νῦν ἐλεύθεροι πόνων,
Ἐλεύθεροι ἔῃ τοῦ κακῶς ὀλουμένου
Εὐρυσθέως ἔσεσθε, τὴν πόλιν πατρὸς 5
Ὀψεσθε, κλήρους δ' ἐμβατεύσεσθε χθονὸς,
Καὶ θεοῖς πατρῴοις θύσετ'. ὧν ἀπῳργμένοι
Ξένοι, πλανήτιν εἶχετ' ἄθλιον βίον.
Ἀπὸ τί κεύθων Ἰόλεως σοφόν ποτε,
Εὐρυσθέως ἐφείσαθ', ὥστε μὴ κτανεῖν, 880
Λέξον. παρ' ἡμῖν μὲν γὰρ οὐ σοφὸν τόδε,
θε. Ἐχθροὺς λαβόντα, μὴ ἀποτίσασθαι δίκην.
Τὸ σὸν προπέμπων, ὡς νιν ὀφθαλμοῖς ἴδοις
Κρατοῦντα, καὶ σῇ δεσποτοῦμενον χερὶ,
Οὐ μὲν ἑκόντα γ' αὐτόν. ἀλλὰ πρὸς βίαν 885
Ἐζεύξ' ἀνάγκη. καὶ γὰρ οὐκ ἐβούλετο
Ζῶν εἰς σὸν ἐλθεῖν ὄμμα, καὶ δοῦναι δίκας.
Ἀλλ' ὦ γεραιὰ, χαῖρε, καὶ μέμνησό μου,
Ὃ πρῶτον εἶπας, ἡνίκ' ἠρχόμην λόγου.
Ἐλεύθερόν σ' μ' ἐν ᾗ τοῖς τοιοῖσδε χρὴ 890
Ἀψευδὲς εἶναι τοῖσι γηραιοῖς στόμα.

Cum Diis verſari, nunc ſcio manifeſtè *cum Diis eum uerſari.*
O filij, iam profectò, nunc liberi à laboribus,
Liberi etiam ab illo, qui malè peribit,
Eurytheo eritis, & vrbem patris *ueſtri* 875
Videbitis, & in poſſeſsionem ibitis terræ hæreditariæ,
Et ſacrificabitis diis patriis, à quibus excluſi
Hoſpites agebatis vitam erroneam *ac* miſeram.
Sed quanam Iolaus occulta ſapientia
Pepercit Eurytheo vt *eum* non interficeret? 880
Dicito, apud nos enim hoc non eſt ſapienter factum,
Si quis ceperit hoſtem, non poſcere pœnam *ab eo.*
Tham. Te honorans, *hoc fecit*, vt ipſum oculis videres
Victum, & tuæ manus imperio ſubiectum,
Non tamen volentem ipſum *huc adducit*: ſed per vim 885
Conſtrinxit eum neceſsitas. Etenim non volebat
Viuus in conſpectum tuum venire & dare pœnas.
Quamobrem ô anus gaude, & memineris mei,
Quod primùm dixiſti, quando cœpi ſermonem.
Pronuncia me liberum. nam in talibus *rebus* oportet 890
Ingenuorum os verax eſſe *& promiſſis ſtare.*

ΑΝΤΙΣΤΡΟΦΙΚΑ.

Στροφὴ α.

χο. 1 Εμοὶ χορὸς μὲν ἡδὺς, εἰ
2 Λίγεια λωτῆ χάρις ἐνὶ δαὶ,
3 Εἴη δ' εὔχαρις Αφροδίτα.
4 Τερπνὸν δέ τι, καὶ φίλων ἀ-
5 ῥ' ὀ'τυχίαν ἰδέσθαι
6 Τῶν πάρος οὐ δοκούντων.
7 Πολλὰ γὰρ τίκτει
8 Μοῖρα τελεσιδώτει-
9 ρα, αἰῶν τε Κρόνου παῖς. 900

Αντιστροφὴ α.

1 Εχεις ὁδόν τινα, ὦ πόλις,
2 Δίκαιον. Οὐ χρή ποτε τόδ' ἀφελέσθαι,
3 Τιμᾶν θεοὺς. ὃ μὴ φάσκων,
4 Εγὼ μανιῶν ἐλαύνει,
5 Δεικνυμένων ἐλέγχων
6 Τῶνδ'. ὄψισμα γὰρ τι
7 Θεὸς ὧδ' ἀγγέλλει,
8 Τῶν ἀδίκων ὧδ' αἰρῶν

ANTISTROPHICA.

Strophe I.

ch. 1 Mihi chorus quidem *est* gratus, si *sit*
2 Dulcis gratia fistulæ in conuiuio,
3 Etadsit grata Venus.
4 Iucundum verò quiddam *est*, etiam amicorum 895
5 Felicitatem videre *illorum*,
6 Qui antè non videbantur *esse felices*.
7 Multa enim parit
8 Parca finis donatrix, *quæ res omnes ad suum finem perducit*,
9 AEtásque Saturni filia. 900

Antistrophe I.

1 Habes viam quandam, ô ciuitas,
2 Iustam *& præclarum exemplum*. Nũquã oportet hoc tolli, *scilicet ipsum*
3 Cultum Deorum. Qui verò non *ita* sentit,
4 Is ad insaniam propiùs accedit,
5 Cùm manifesta sint argumenta 905
6 Hæc. Illustria enim certè
7 Deus denunciat *mortalibus exempla*,
8 Iniustorum resecans, *reprimens tollénsque*

9 Φρονήματ' αἰεί.

Στροφὴ β'.

1 Εστιν ἐν οὐρανῷ βεβακὼς 910
2 Τεὸς γόνος, ὦ γεραιὰ,
3 (φεύγει λόγον, ὡς τὸν ἀΐδα
4 Δόμον κατέβα, πυρὸς
5 Δεινᾷ φλογὶ σῶμα δαϊσθεὶς)
6 Ηβας τ' ἐρατὸν χροΐζει 915
7 Λέχος χρυσέαν κατ' αὐλάν.
8 Ω Υμηναιε, δισσοὶ
9 Παῖδας Διὸς ἠξίωσας.

Αντιστροφὴ β'.

1 Συμφέρεται τὰ πολλὰ πολλοῖς.
2 Καὶ γὰρ πατρὶ τῷδ' Αθάναν 920
3 Λέγουσ' ὀπίκουρον εἶναι.
4 Καὶ τοῖσδε θεᾶς πόλις
5 Καὶ λαὸς ἔσωσ' ἐκείνας.
6 Εχε δ' ὕβρεις ἀνδρὸς, ὦ θυ-
7 μὸς ὦ πρὸ δίκας βιαίως, 925
8 Μή ποτ' ἐμοὶ φρόνημα

9 Superbiam perpetuò.

Strophe II.

1 Est in cælo incedens 910
2 Tuus filius, ô grandæua,
3 (Fugit *igitur nunc illam uulgatam* famam, quòd *in* Plutonis
4 Domum descenderit, ignis
5 Dira flamma corpore combustus)
6 Hebésque amabilem corpore premit 915
7 Lectum aurea in aula.
8 O Hymeneæ, duos
9 Filios Iouis *honore diuino* dignatus es.

Antistrophe II.

1 Conducunt multa multis.
2 Etenim patri horum Palladem 920
3 Dicunt auxiliatricem esse:
4 Et hos *Herculis filios*, illius Deæ ciuitas
5 Et populus seruauit.
6 Repressit autem insolentiam hominis, *Eurysthei*, cui furor
7 Erat iuris loco violenter. 925
8 Nunquam *igitur* mihi spiritus

Universidad de Deusto Biblioteca

9 Ψυχά τ' ἀκέρεσος εἴη.

ΙΑΜΒΟΙ.

ἄγγ. Δέσποιν', ὁρᾶς μὲν, ἀλλ' ὅμως εἰρήσεται,
Εὐρυσθέα σοι τόνδ' ἄγοντες ἥκομεν.
Ἀελπῆτον ὄψιν, τῆνδε τ' ἐχθίστον τυχεῖν. 930
Οὐ γὰρ ποτ' ἤνεγ' χεῖρας ἵξεσθαι σέθεν,
Οτ' ἐκ Μυκηνῶν πολυπόνων σὺν ἀσπίσιν
Εσειεν, μείζω τῆς τύχης φρονῶν πολύ,
Πέρσων Αθήνας ἀλλὰ τἀναντίαν
Δαίμων ἔθηκε, καὶ μετέστησε τύχας. 935
Υλλος μὲν οὖν, ὁ τ' ἐσθλὸς Ιόλεως, βρέτας
Διὸς τροπαίου καλλίνικον ἔστασαν.
Εμοὶ δ' πρὸς σὲ τόνδ' ὀπίσ' ἔλεγον ἄγειν,
» Τέρψαι θέλοντες σὸν φρέν. ἐκ γὰρ εὐτυχοῦς,
„ Ἡδιστον, ἐχθρὸν ἄνδρα δυστυχοῦντ' ὁρᾶν. 940
ἀλ. Ω μῖσος, ἥκεις; εἶλέ σ' ἡ δίκη χθονός;
Πρῶτον μὲν οὖν μοι δεῦρ' ὀπίσω κάρα,
Καὶ τλῆθι τοῖς σοῖς πρὸς βλέπειν ἐναντίοις
Εχθροῖς. κρατῇ γὰρ νῦν γε, κοὐ κρατεῖς ἔτι.
Εκεῖνος εἶ σύ; βούλομαι γὰρ εἰδέναι. 945

9 Animúsque sit insatiabilis.

Nuncius.

O domina, vides quidem, sed tamen dicetur.
Venimus adducentes tibi hunc Eurystheum,
Insperatum spectaculum, harúmque *rerum* non minùs insperatũ exitũ.
Nunquam enim putauit se venturum in manus tuas,
Quando ex Mycenis laboriosis cum clypeis
Veniebat, longè maiora spirans, quàm *eius* fortuna ferret, *ac*
Expugnaturus Athenas: sed in contrarium
Deus *rem* vertit, & mutauit fortunam. 935
Hyllus igitur & fortis Iolaus statuam
Iouis victoris triumphalem statuerunt.
Mihi verò mandarunt vt hunc ad te adducerem,
»Volentes delectare tum animum. Nam dulcissimum *est*
»Hostem videre ex felici infelicem factum. 940
Alc. O odium venis? num prehendit te Dica tandem?
Primùm igitur huc ad me conuerte caput.
Et aude *coràm* intueri tuos aduersarios *et*
Hostes. Teneris enim nunc, neque *nos* tenes ampliùs.
Tune es ille? (volo enim videre) 945

Ος πολλὰ μὲν τὸν ὄντ', ὅπου 'στὶ νῦν, ἐμὸν
Παῖδ' ἠξίωσας, ὦ παλαιοῦργ', ἐφυβρίσαι;
Τί γὰρ σὺ κεῖνον οὐκ ἔτλης ἐφυβρίσαι;
Ος καὶ παρ' ᾅδου ζῶντά νιν κατήγαγες,
Ὑδρας, λέοντας τ' ἐξαπολλύναι λέγων, 950
Επεμπες; ἄλλα δ' οἷ' ἐμηχανῶ κακά,
Σιγῶ. μακρὸς γὰρ μῦθος αὖ γένοιτό μοι.
Κοὐκ ἤρκεσέν σοι τοῦτο τολμῆσαι μόνον,
Αλλ' ἐξ ἁπάσης κἀμὲ καὶ τέκν' Ἑλλάδος
Πλανῶν, ἱκέτας δαιμόνων καθημένους, 955
Τοὺς μὲν γέροντας, τοὺς δ' νηπίους ἔτι.
Αλλ' εὗρες ἄνδρας, καὶ πόλισμ' ἐλεύθερον,
Οἵ σ' οὐκ ἔδεισαν. δεῖ σε κατθανεῖν κακῶς.
Καὶ κερδανεῖς ἅπαντα. χρὴ γὰρ οὐχ ἅπαξ
Θνήσκειν σε, πολλὰ πήματ' ἐξειργασμένον. 960
χο. Οὐκ ἔς' αὐγὴν, τόνδε σοι κατακτανεῖν.
ἄγγ. Αλλως ἄρ' αὐτὸν αἰχμάλωτον εἵλομεν;
Εἴργει δ' τίς τόνδε μὴ θανεῖν νόμος;
χο. Τοῖς τῆσδε χώρας προστάταισιν οὐ δοκεῖ.
ἄγγ. Τί δὴ τοῦδ', ἐχθροὺς τοῖσι δ' οὐ καλὸν κτανεῖν; 965

Qui ausus es contumelia afficere, ô veterator, meum,
Qui est nunc vbicunque est, filium in multis rebus?
Qua in re enim non ausus es *eum* afficere contumelia?
Qui viuum misisti ipsum etiam ad inferos,
Et qui misisti mandans vt perderet hydras & leones, 950
Et alia *multa* mala, quæ excogitasti.
Taceo: esset enim mihi longa oratio.
Et tibi non satis fuit ista solùm audere,
Sed etiam ex omni Græcia me & liberos
Depulisti, sedentes supplices deorum, 955
Partim quidem senes, partim verò adhuc infantulos.
Sed inuenisti viros & ciuitatem liberam,
Qui te non metuerunt. oportet te miserè mori,
Et lucraberis omnia: oportet enim non semel
Mori te, qui multa scelera patrasti. 960
cho. Non licet tibi illum interficere.
Nun. Frustrà igitur eum captiuum cepimus?
Quæ verò lex prohibet illum interfici?
cho. Non placet principibus huius regionis.
Nun. Quidnam hoc rei est, an istis non honestum *est* interficere inimicos?

χο. Οὐχ ὅν πιν' αὖ γε ζῶνθ' ἕλωσιν ἐν μάχῃ.
ἄγγ. Καὶ ταῦτα δόξαν θ' Ὑλλος ἐξεμάθετο;
χο. Χρῆν δ' αὐτὸν οἶμαι τῇδε πιθέσθαι χθονί.
ἄγγ. Χρῆν τόνδε μὴ ζῆν, μηδ' ὁρᾶν φάος ἔτι.
χο. Τόδ' ἠδικήθη πρῶτον, οὐ θανὼν ὅδε. 970
ἄγγ. Οὐκοῦν ἔτ' ἔξεστ' ἐν καλῷ δοῦναι δίκην.
χο. Οὐκ ἔστι, τοῦτον ὅστις αὖ κατακτάνοι.
ἀλ. Ἐγώ γε καὶ τί φημι κἂν μεῖναί τινα;
χο. Πολλοῦ ἄρ' ἕξεις μέμψιν, εἰ δράσεις τόδε.
ἀλ. Φιλῶ πόλιν τήνδ', οὐδὲν αὖ πλεκτέον. 975
Τοῦτον δ', ἐπείπερ χεῖρας ἦλθεν εἰς ἐμάς,
Οὐκ ἔστι θνητῶν ὅστις ἐξαιρήσεται.
Πρὸς ταῦτα τήνδ' θρασεῖαν, ὅστις αὖ θέλοι,
Καὶ τῶν φρονοῦσαν μεῖζον ἢ γυναῖκα χρὴ,
Λέξει. τὸ δ' ἔργον τοῦτ' ἐμοὶ πεπράξεται. 980
χο. Δεινόν τι καὶ συγγνωστόν, ὦ γυναῖ, σ' ἔχειν
Νεῖκος πρὸς ἄνδρα τόνδε, γινώσκω καλῶς.
ΔΙ. Γυναῖ, σάφ' ἴσθι μή με θωπεύοντά σε,
Μηδ' ἄλλο μηδὲν τῆς ψυχῆς πέρι
Λέξον θ', ὅθεν χρὴ δειλίαν ὄφλειν τινά. 985

cho. Non, quem viuentem ceperunt in prælio.
Nun. Et hæc decreta Hyllus probauit?
cho. Puto. an non oportebat eum obedire huic ciuitati?
Nun. Imò non oportebat eum viuere, neque lucem ampliùs videre.
Cho. Hoc primum est rectè factum, quòd iste non est necatus. 970
Nun. Haud igitur ampliùs honestum est *eum* dare pœnas.
Cho. Non est *honestum ei*, quisquis hunc interfecerit.
Alc. Quid verò ego dicam, si ausit aliquis eum *interficere?*
cho. Magnam habebis reprehensionem, si hæc feceris.
Alc. Amo hanc ciuitatem, non est contradicendum: 975
Sed hunc, postquam in manus venit meas,
Nemo mihi mortalium eripiet.
Quamobrem *me*, quisquis voluerit, audacem
Et animo concipientem maiora, quàm decet fœminam,
Dicat, hæc tamen res à me peragetur. 980
cho. Graue quoddam & venia dignum, ô mulier, te habere
Odium aduersus hunc virum, cognosco probè.
Eu. O mulier, certò scias me non adulaturum tibi esse,
Nec aliud quicquam pro mea vita *seruanda*
Dicturum, vnde oporteat quempiam condemnari timiditatis. 985

Ἐγὼ γὰρ νεῖκος οὐχ ἑκὼν τόδ' ἠράμην,
Ἤδη γε σοὶ μὲν αὐτανέψιος γεγώς,
Τῷ σῷ γὰρ παιδὶ συγγενὴς Ἡρακλεῖ.
Ἀλλ' εἴτ' ἔχρῃζον, εἴτε μὴ, θεὸς γὰρ ἦν,
Ἤρα με καμεῖν τῷδ' ἔθηκε τῷ νόσῳ. 990
Ἐπεὶ δ' ἐκείνῳ δυσμενείαν ἠράμην,
Κἄγων ἀγῶνα τόνδ' ἀγωνιούμενος,
Πολλῶν σοφιστὴς πημάτων ἐγιγνόμην,
Καὶ πολλ' ἔτικτον νυκτὶ σωθεὶς ἀεὶ,
Ὅπως δηώσοις, καὶ κατακτείνας ἐμοὶς 995
Ἐχθροὶς, τὸ λοιπὸν μὴ σῶν οἰκοίην φόβῳ.
Εἰδὼς μὲν οὐκ ἀριθμὸν, ἀλλ' ἐπιτύμως
Ἀνδρ' ὄντα τὸν σὸν παῖδα. καὶ γὰρ ἐχθρὸς ὤν,
Ἀκούσεταί γ' ἐσθλὰ, χρηστὸς ὢν ἀνήρ.
Κείνου δ' ἀπαλλαχθέντος, οὐκ ἐχρῆν μ' ἄρα 1000
Μισοῦντα πρὸς τῷδε, καὶ ξυνειδότα
Ἐχθραν πατρῴαν, πᾶσι κινῆσαι πέτρον,
Κτείνοντα, κἀκβάλλοντα, καὶ τεχνώμενον;
Τοιαῦτα δρῶντι, τἀμὰ γίγνετ' ἀσφαλῆ.
Οὐκοῦν σύ γ' ἀναλαβοῦσα τὰς ἐμὰς τύχας, 1005

Ego enim non volens contentionem hanc suscepi.
Sum enim tibi quidem natus consobrinus,
Herculi verò tuo filio cognatus.
Sed siue volebam, siue non volebam (dea enim erat)
Iuno fecit vt ego hoc morbo laborarem. 990
Postquam autem cum illo suscepi inimicitiam,
Et decreui certare hoc certamen,
Fui excogitator multorum malorum,
Et multa peperi noctu considens perpetuò,
Vt vexatis & interfectis meis 995
Inimicis, reliquum *uitæ tempus* à metu liber transigerem.
Sciens quidem non numerum, sed verè
Virum esse tuum filium: quamuis enim inimicus fuerit,
Tamen à me prædicabitur, cùm fuerit vir excellens.
Isto verò discedente, nonne oportebat me 1000
Inuisum istis, & scientem
Inimicitiam paternam, omnem lapidem mouere,
Interficiendo & eiiciendo, & *omnia* machinando?
Sic agenti, mea erant in tuto.
Tu verò, si meam fortunam vsurpasses, nequaquam 1005

Εχθροῦ λέοντος δυςμενῆ βλαςήματα
Ηλαυνες αὖ κακοῖσιν. ἀλλὰ σωφρόνως
Εἴασας οἰκεῖν Αργος; οὐ λιν' αὖ πίθοις.
Νῦν οὖν, ἐπειδή μ' οὐ διώλεσαν τότε
Πρόθυμον ὄντα τοῖσιν Ελλαδίων νόμοις, 1010
Οὐχ ἁγνός εἰμι τοῦ κτανόντι κἀθανών.
Πόλις τ' ἀφῆκε σωφρονοῦσα, τὸν θεὸν
Μεῖζον τίουσα τῆς ἐμῆς ἔχθρας πολύ.
Πρὸς ἁγ' εἴπας, αὐτήκουσας. ἐντεῦθεν ᾖ χρὴ
Τὸν πρεσβύτατον, τόν τε γλυκαῖον καλεῖν. 1015
Οὔπω γε μὴν τοι πάμ' ἔχει θανεῖν μόρῳ, οὐ
Χρῄζω. λιπὼν δ' αὖ οὐδὲν ἀχθοίμην βίου.
Χο. Παραινέσαι σοι μικρὸν Αλκμήνη θέλω,
Τὸν ἀνδρ' ἀφεῖναι τόνδ', ἐπεὶ πόλει δοκεῖ.
Αλ. Τί δ' αὖ θάνη τε, καὶ πόλει πιθώμεθα; 1020
Χο. Τὰ λοιπ' αὖ εἴη. πῶς τάδ' οὖν γενήσεται;
Αλ. Εγὼ διδάξω ῥᾳδίως. κτανοῦσι γὰρ
Τόνδ', εἶτα νεκρὸν τοῖς μετεληλυθοῦσιν φίλων
Δώσω. τὸ γὰρ σῶμ' οὐκ ἀπαρνήσω χθονί.
Οὕτως ᾖ δώσει τῷ δίκαιον θανὼν ἐμοί. 1025

Infesti leonis inuisos catulos
Exagitasses malis. at patienter
Siuisses habitare Argos? *hoc* nemini persuaseris.
Nunc igitur, cùm hostes non interfecerint me tunc *in prælio*
Promptum existentem *morique cupientem* ex Græcorum more, 1010
Si *nunc* moriar, nõ ero purus illi, qui me interfecerit,
Ciuitásque *me* dimisit, modestè agens, Deum
Longè pluris faciens quàm meas inimicitias.
Ad ea quæ dixisti, *meum responsum* vicissim audiuisti. Iam verò oportet
Supplicem ac generosum vocare *me, ideoque mihi parere.* 1015
Sic enim se meę *res* habent. *Quanquam* mori quidem nequaquam
Cupio, relicta tamen vita non dolebo.
Te parum, ô Alcmene, admonere volo,
Cho. Vt hunc virum dimittas, quando ciuitati *hoc* placet.
Quid si & *iste* moriatur, & *nos uestræ* ciuitati pareamus *simul?* 1020
Alc. Id fuerit optimum. quomodo verò hoc fiet?
Cho. Ego facilè docebo. occiso enim
Alc. Isto, deinde cadauer amicis repentibus
Dabo. Corpus enim non denegabo terræ.
Hic verò mortuus mihi pœnas dabit. *sed qui me cædet piaculum admittet.*

Δι. Κτεῖν', οὐ δοκιμάσω σε. τῷδε δὴ πόλιν,
Επεί μ' ἀφῆκε, κἠ κατηδέσθη κτανεῖν,
Χρησμῷ παλαιῷ Λοξίου δωρήσομαι,
Ος ὠφελήσει μεῖζον ἢ δοκεῖν χρόνῳ.
Θανόντα γάρ με θάψετ', οὗ τὸ μόρσιμον, 1030
Δίκας πάρος θ' παρθένου Παλλιωίδος.
Καὶ σοὶ μὲν εὔνους, ὦ πόλει σωτήρι τῷ
Μέτοικος ἀεὶ κείσομαι κἠ χθονὸς
Τοῖς τῷδε σῷ γενοῖσι πολεμιώτατος,
Οταν μόλωσι δεῦρο σὺν πολλῇ χερί, 1035
Χάριν τιθέντες τῷδε. τοιούτων ξένων
Προύσητε. πῶς οὖν ταῦτ' ἐγὼ πεπυσμένος,
Δεῦρ' ἦλθον, ἀλλ' οὐ χρησμὸν ἠρόμην θεός;
Ηραν νομίζω θεσφάτων μείζω πολύ,
Κοὐκ αὖ τιθεῖσαί μ'. ἀλλὰ μή τέ μοι χοὰς, 1040
Μήθ' αἷμ' ἐάσῃς εἰς ἐμὸν σάξαι τόπον.
Κακὸν γὰρ αὐτοῖς νόστον αὐτὶ τῷδ' ἐγὼ
Δώσω διπλοῦν ἢ κέρδος ἕξετ' ἐξ ἐμοῦ.
Υμᾶς τ' ὀνήσω, τοῖς δέ τε βλάψω θανών.
Αλ. Τί δῆτα μέλλετ', εἰ πόλει σωτηρίαν 1045

Eu. Occîde, *uitam enim* à te non deprecor. Hanc verò ciuitatem,
Quoniam me dimisit, & reuerita est interficere,
Donabo veteri Apollinis oraculo,
Quod olim plus opinione proderit.
Me enim mortuum sepelietis, vbi *est* fatale, 1030
Ante templum Dicæ virginis Pallenidis:
Et tibi quidem beneuolus & vrbi salutaris
Inquilinus semper iacebo sub terra.
Horum verò posteris inimicissimus,
Quandocunque venerint huc cum magno exercitu, 1035
Prodentes hoc beneficium: tales hospites
Defenditis. Quomodo igitur hæc ego audiens,
Huc veni & oraculum non consului;
Iunonem censeo longè potentiorem oraculis,
Et non prodituram me: sed neque mihi inferias *fieri,* 1040
Neque permittas sanguinem fluere in meum locum.
Infelicem enim ipsis reditum pro his ego
Dabo. dupléxque lucrum habebitis ex me.
Vrbémque iuuabo, istósque lædam mortuus.
Alc. Quid igitur cunctamini (si *huic* vrbi salutem 1045

Κατεργάσασθαι, ποῖσί τ' ἐξ ἡμῶν χρεὼν,
Κτείνειν τὸν ἄνδρα τόνδ', ἀκούοντες τάδε.
Δείκνυσι γὰρ κέλευθον ἀσφαλεστάτην.
Ἐχθρὸς μὲν αὐτὸς, ὠφελεῖ δ' κατθανών.
Κομίζετ' αὐτὸν δμῶες. εἶτα χρὴ κυσὶν
Δοῦναι κτανόντας. μὴ γὰρ ἐλπίσῃς, ὅπως
Αὖθις πατρῴας ζῶν ἔμ' ἐκβαλεῖς χθονός.

ΑΝΑΠΑΙΣΤΟΙ.

χο. Ταῦτα δοκεῖ μοι, στείχετ' ὀπαδοί.
Τὰ γὰρ ἐξ ἡμῶν,
Καθαρῶς ἔστω βασιλεῦσιν.

Εὐριπίδου Ἡρακλεῖδαι.

Fatale *est hunc* allaturum esse, & ex me nascituris)
Interficere hunc hominem, hæc audientes?
Ostendit enim viam tutissimam.
Vir quidem *hic est* inimicus: iuuabit tamen mortuus.
Abducite ipsum famuli. deinde oportet canibus
Dare cæsum. Ne enim speres *fore*, vt
Rursus patrio me eiicias solo.

chorus.

Eadem mihi placent. *Quare* ite famuli *hæcque peragite*.
Quæ enim à nobis *sunt decreta*,
Pura erunt Regibus, *nostrósque Principes nullo piaculo polluent*.

Finis Heraclidarum.

ΕΥΡΙΠΙΔΟΥ ΕΛΕΝΗ.

ARGVMENTVM XYLANDRI.

Ostenditur hac Tragœdia Helenam non fuisse raptam à Paride, sed à Mercurio deportatam in AEgyptum, ibique custoditam à Proteo. Nubes autem, simulacrum Helenæ, abducta à Paride bello Troiano occasionem dedit. Quo confecto, eam nubem secum Menelaus, abducit illo, diúque vagatus in AEgyptum venit. Ibi euanuit simulacrum, & ipse veram Helenam (cuius tum coniugium Theoclymenus Protei filius expetebat) inuenit, vsúsque auxilio Theonoes, Proteo natæ, abducit.

ΤΑ ΤΟΥ ΔΡΑΜΑΤΟΣ ΠΡΟΣΩΠΑ.

ΕΛΕΝΗ.
ΠΑΡΙΣ.
ΤΕΥΚΡΟΣ.
ΧΟΡΟΣ.
ΜΕΝΕΛΑΟΣ.
ΓΡΑΥΣ.
ΑΓΓΕΛΟΣ.
ΘΕΟΝΟΗ.
ΘΕΟΚΛΥΜΕΝΟΣ.
ΔΙΟΣΚΟΥΡΟΙ.

PERSONÆ HVIVS fabulæ sunt hæ:

HELENA.
PARIS.
TEVCER.
CHORVS PVELLARVM GRÆCARVM.
MENELAVS.
ANVS.
NVNCIVS.
THEONOE.
THEOCLYMENVS.
GEMINI, SCIL. CASTOR. ET POLLVX.

Προλογίζει ἡ Ἑλένη.

Prologum autem agit Helena.

IAMBOI.

Νείλου μὲν αἵδε καλλιπάρθενοι ῥοαί,
Ος ἀντὶ δίας ψεκάδος, Αἰγύπτου πέδον,
Λευκῆς τακείσης χιόνος, ὑγραίνει γύας.
Προτεὺς δ', ὅτ' ἔζη, τῆσδε γῆς τύραννος ὢν,
Φάρον μὲν οἰκῶν νῆσον, Αἰγύπτου δ' ἄναξ, 5
Ος τὴν κατ' οἶδμα παρθένον μίαν γαμεῖ
Ψαμάθην, ἐπεὶ δὴ λέκτρ' ἀφῆκεν Αἰόλου.
Τίκτει δ' τέκνα δισσὰ τῆσδε δώμασιν,
Θεοκλύμενον ἄρσεν', ὃν δὴ θεοὺς σέβων,
Βίον διώγει, παῖδά τε παρθένον 10
Εἶδος, τὸ μητρὸς ἀγλαΐσμ', ὅτ' ἦν βρέφος.
Επεὶ δ' ἐς ἥβην ἦλθεν ὡραίων γάμων.
Καλοῦσιν αὐτὴν Θεονόην. τὰ θεῖα γὰρ
Τά τ' ὄντα, κ' μέλλοντα τ' ἀπ' ἠπίστατο,
Παρὸν λαβοῦσα Νηρέως τιμὰς πάρα. 15
Ημῖν δ', γῆ μὲν πατρὶς οὐκ ἀνώνυμος
Σπάρτη, πατὴρ δ' Τυνδάρεως. ἔστι δὴ
Λόγος τις, ὡς Ζεὺς μητέρ' ἔπτατ' εἰς ἐμὴν
Λήδαν, κύκνου μορφώματ' ὄρνιθος λαβών.

Helena.

Ili quidē hæc *sunt* formosis virginib. *ac Nymphis* decora
Qui pro cælesti *roris* gutta solum AEgypti, (flumina,
Liquefacta candida niue, irrigat *&* agros.
Proteus autē, quādo viuebat, erat domin' huius terræ,
Colens quidem insulam Pharum, rex verò AEgypti, 5
Qui vnam virginum in *Nili* aquis degentium vxorem duxit
Psamathen, postquam reliquit lectum AEoli,
Et procreauit duos liberos *in* his ædibus.
Theoclymenum marem, qui colens deos,
Vitam egit, & puellam generosa 10
Forma, delicias matris, quando erat infantula.
Sed postquam ad pubertatem venit & ad ætatem nubilem,
Vocarunt ipsam Theonoen, quia diuina
Cùm præsentia, tùm futura omnia sciebat,
Accipiens hunc honorem à Nereo proauo. 15
Nobis verò patria quidem *est* non ignobilis
Sparta, pater verò Tyndareus: est autem
Fama quædam, quòd Iupiter volauerit in meam matrem
Ledam, assumpta forma cygni auis,

Ος δόλιον εὐνὴν ἐξέφευγεν ὑπ' αἰετοῦ 20
Δίωγμα φεύγων, εἰ σαφὴς οὗτος λόγος.
Ελένη δ' ὀνομαθεῖν. ἃ δ' πεπόνθαμεν κακά,
Λέγοιμ' ἄν. ἦλθον τρεῖς θεαὶ κάλλους πέρι,
Ιδαῖον εἰς κευθμῶν' Αλέξανδρον πάρα,
Ηρα, Κύπρις τε, Διογενής τε παρθένος, 25
Μορφῆς θέλουσαι δικαστὰς καθιστάναι.
Τοὐμὸν δ' κάλλος, ὅτι καλὸν τὸ δυστυχές,
Κύπρις προτείνασ' ὡς Αλέξανδρος γαμεῖ,
Νικᾶ. λιπὼν δ' βουστάθμ' Ιδαῖος Πάρις,
Σπάρτην ἀφίκετ' ὡς ἐμὸν ἀνήσων λέχος. 30
Ηρα δ' μεμφθεῖσ', οὐνεκ' οὐ νικᾶ θεάς,
Εξηνέμωσε πᾶμ' Αλεξάνδρου λέχη.
Δίδωσι δ' οὐκ ἐμ', ἀλλ' ὁμοιώσασ' ἐμοὶ
Εἴδωλον ἔμπνουν, οὐρανοῦ ξυνθεῖσ' ὑπο.
Περιάμου τυράννου παῖδι. κ' δοκεῖ μ' ἔχειν, 35
Κενὴν δόκησιν οὐκ ἔχων. τὰ δ' αὖ Διὸς
Βουλεύματ' ἄλλα τοῖς δε συμβαίνει κακοῖς.
Πόλεμον γὰρ εἰσήγαγεν Ελλήνων χθονί,
Καὶ φρυξὶ δυσήνοισιν, ὡς ὄχλου βροτῶν,

Qui effecit dolosum concubitum, ab aquila 20
Persecutionem fugiens, si vera est ista fama.
Helena verò vocata sum. quæ verò mala perpessæ sumus,
Dicam. Venerunt tres deæ propter formam
In specum Idæum ad Alexandrum,
Iuno, Venus, & virgo Ioue nota, *Pallas*, 25
Volentes *ipsum* perficere iudicium de forma.
Meam verò formam (quod *autem est* formosum, id *sæpe mortalibus est* [infelix)
Venus proponens, quòd Alexander esset *me* ducturus vxorem,
Vincit. Paris verò Idæus relictis stabulis pecorum,
Venit Spartam tanquam habiturus meum lectum. 30
Sed Iuno molestè ferens, quòd non vicisset Deas,
Irritum fecit meum coniugium Alexandro:
Dedit enim non me: sed assimilatam mihi
Imaginem viuam, sub cælo compactam,
Filio regis Priami: putauit autem se habere me, 35
Falsa opinione *deceptus*, cùm non haberet. Iouis porrò
Consilia alia accesserunt ad hæc mala.
Nam immisit bellum in terram Græcorum,
Et in infelices Phryges, vt hominum turba,

Πλήθοις τε κουφίσαι μητέρα χθόνα, 40
Γνωτόν τε θείη τὸν κράτιστον Ἑλλάδος.
Φυγὰν δ' ἐς ἀλκὴν ᾠούμην. ἐγὼ μὲν οὔ,
Τὸ δ' ὄνομα τοὐμὸν, ἆθλον Ἕλλησι δορός.
Λαβὼν δέ μ' Ἑρμῆς ἐν πτυχαῖσιν αἰθέρος,
Νεφέλῃ καλύψας, οὐ γὰρ ἠμέλησέ μου 45
Ζεὺς, τόνδ' ἐς οἶκον Προτέως ἱδρύσατο,
Πάντων ᾠκείνας σωφρονέστατον βροτῶν,
Ἀκέραιον ὡς σώσαιμι Μενέλεω λέχος.
Κἀγὼ μὲν ἐνθάδ' εἰμί. ὁ δ' ἄθλιος πόσις,
Στράτευμ' ἀθροίσας, τὰς ἐμὰς ἁρπαγὰς 50
Θηρᾷ, πορευθεὶς Ἰλίου πυργώματα.
Ψυχαὶ γὰρ πολλαὶ δι' ἐμ' ὄπι Σκαμανδρίοις
Ῥοαῖσιν ἔθανον. ἡ γὰρ πάντα τλᾶσ' ἐγὼ,
Κατάρατος εἰμι καὶ δοκῶ, πρὸς δοῦσ' ἐμὸν
Πόσιν, σωάψαι πόλεμον Ἕλλησι μέγαν. 55
Τί δῆτ' ἔτι ζῶ; θεὸς τόδ' εἰσήκουσ' ἔπος
Ἑρμοῦ, τὸ κλεινὸν ἔτι κατοικήσειν πέδον
Σπάρτης, σὺν ἀνδρὶ, γνόντ' ὡς ἐς Ἴλιον
Οὐκ ἦλθον, ἵνα μὴ λέκτρ' ὑποστρώσω τινί.

Et multitudine matrem Tellurem leuaret, 40
Et clarum faceret optimum Græcorum.
Phrygum autem in prelio proposita fui(non ego quidem,
Sed nomen meum) Græcis belli præmium.
Mercurius autem accipiens me in voluminibus aeris,
Et tegens nube(non enim neglexit me 45
Iupiter)collocauit in hanc domum Protei,
Iudicans omnium hominum castissimum,
Vt seruarem coniugium Menelai inuiolatum.
Et ego quidem hîc sum.at infelix maritus
Congregato exercitu,meum raptum 50
Venatur,profectus *ad* arces Ilij.
Multi verò viri propter me ad Scamandria
Fluenta occubuerunt. Ego verò quæ omnia sustinui,
Execranda sum & existimor prodito meo
Marito,conflasse bellum Græcis magnum. 55
Cur igitur adhuc viuo?hunc sermonem audiui ex Deo
Mercurio,me iterum habitaturam esse in terra
Spartæ cum *meo* marito,postquam resciuerit quòd ad Troiam
Non venerim,vt non substernerem alicui meum corpus.

Ἕως μὲν οὖν φαὸς ἡλίου πόδ' ἔβλεπεν 60
Προτεὺς, ἄσυλος ὢν γάμων. ἐπεὶ δὴ γῆς
Σκότῳ κέκρυπται, παῖς ὁ τοῦ τεθνηκότος
Θηρᾷ γαμεῖν με. τὸν πάλαι δ' ἐμὸν πόσιν
Τιμῶσα, Προτέως μνῆμα προσπιτνῶ τόδε
Ἱκέτις, ἵν' ἀνδρὶ τἀμὰ διασώσῃ λέχη, 65
Ὡς, εἰ κατ' Ἑλλάδ' ὄνομα δυσκλεὲς φέρω,
Μή μοι τὸ σῶμά γ' ἐνθάδ' αἰσχύνῃ ὄφλῃ.
Τεῦ. Τίς δῆτα δ' ἐρυμνῶν δωμάτων ἔχει κράτος;
Πλούτου γὰρ οἶκος ἀξιοῖ προσκάσαι,
Βασίλειά τ' ἀμφιβλήματ', εὐθεῖγκοί θ' ἕδραι. 70
Ἑλ. ὦ θεοὶ, τίν' εἶδον ὄψιν; ἐχθίστην ὁρῶ
Γυναικὸς εἰκὼ φόνιον, ἥ μ' ἀπώλεσεν,
Πάντες τ' Ἀχαιοὶ. θεοί σ', ὅσον μίμημ' ἔχεις
Ἑλένης, ἀποπτύσειεν. εἰ δὲ μὴ 'ν ξένῃ
Γαίᾳ πότ' εἶχον τῷδ' ἂν εὐστόχῳ πέτρῳ 75
Ἀπώλυσ', ἵν' εἰκοῖς ἔθανες ἂν Διὸς κόρης.
Ἑλέ. Τί δ' ὦ ταλαίπωρ', ὅστις ὢν μ' ἀπεστράφης,
Καὶ τῆς ἐκείνης συμφορᾶς ἐμὲ ᾐτιᾶς;
Τεῦ. Ἡμάρτον. ὀργῇ δ' εἶξα μᾶλλον ἢ μ' ἐχρῆν.

Quandiu igitur hanc solis lucem aspiciebat 60
Proteus, à nuptiis libera eram: sed postquam terræ
Tenebris occultatus est, *i. postquam obiit*, defuncti filius
Venatur meas nuptias. sed pristinum meum maritum
Honorans, ad hoc Protei monumentum procido
Supplex,vt marito seruet meum coniugium. 65
Vt si per Græciam infame nomen fero,
Ne corpus saltem hoc mihi dedecus hîc sustineat.
Teu. Quis habet imperium harum munitarum ædium?
Diuitiis enim affluens *hæc* domus videtur, vt coniici potest.
Regales enim porticus & pinnis conspicuę *sunt* sedes. 70
Sed ô dii, quam speciem vidi? video inuisissimam
Mulieris formam, letalem, quæ me perdidit,
Et omnes Græcos.Dii te, quantam habes similitudinem
Helenæ, abominentur: si verò non in peregrina
Terra essem, hoc saxo rectè iacto 75
Interficerem *te*, vt *propter* formam Helenæ filiæ Iouis morereris.
Hel. Quare verò ô miser, quisquis es, me sic auersaris,
Et me propter illius calamitatem odisti?
Teu. Erraui, & cessi iræ magis, quàm me oportuit.

Universidad de Deusto
Biblioteca

Μισεῖ γὰρ Ἑλλὰς πᾶσα τὴν Διὸς κόρην. 80
Σύγγνωθι δ' ἡμῖν τοῖς λελεγμένοις γυναῖ.
ἑλέ. Τίς δ' εἶ; πόθεν γῆς τῆς δ' ἐπεστράφης πέδον;
τεῦ. Εἷς τῶν Ἀχαιῶν, ὦ γυναῖ, τῶν ἀθλίων.
ἑλέ. Οὐκ ἄρα σ', Ἑλένην εἰ στυγεῖς, θαυμαστέον.
Ἀπὸ τίς εἶ; πόθεν; τίνος; ἐξαυδᾶν σε χρή. 85
τεῦ. Ὄνομα μὲν ἡμῖν, Τεῦκρος. ὁ δ' φύσας πατήρ,
Τελαμών. Σαλαμὶς δ' πατρὶς, ἣ θρέψασά με.
ἑλέ. Τί δῆτα Νείλου πέδον δ' ἀπεστράφη γύας;
τεῦ. Φυγὰς πατρῴας ἐξελήλαμαι χθονός.
ἑλέ. Τλήμων ἂν εἴης. τίς δέ σ' ἐκβάλλει πάτρας; 90
τεῦ. Τελαμὼν ὁ φύσας. τίν' ἂν ἔχοις μᾶλλον φίλον;
ἑλέ. Ἐκ τοῦ; τὸ γὰρ τοι πρᾶγμα, συμφορὰν ἔχει.
τεῦ. Αἴας μ' ἀδελφὸς ὤλεσ', ἐν Τροίᾳ θανών.
ἑλέ. Πῶς; ἤ τι που σῷ φασγάνῳ βίον στερεῖς;
τεῦ. Οἰκεῖον αὐτὸν ὤλεσ' ἅλμ' ἐπὶ ξίφει. 95
ἑλέ. Μαίνετ'; ἐπεὶ τίς σωφρονῶν τλαίη τάδ' ἄν;
τεῦ. Τὸν Πηλέως τίν' οἶσθ' Ἀχιλλέα γόνον;
ἑλέ. Μνηστὴρ ποθ' Ἑλένης ἦλθεν, ὡς ἀκούομεν.
τεῦ. Θανὼν δ' ὅπλων ἔριν ἔθηκε συμμάχοις.

Tota enim Græcia odit filiam Iouis. 80
Ignoſce verò mihi mulier, quòd hæc dixi.
Hele. Quiſnam es? vnde veniſti in huius terræ ſolum?
Teu. Sum vnus ex miſeris Græcis ô mulier.
Hele. Non igitur mirandum *eſt*, ſi odiſti Helenam.
Verùm quis es? vnde? cuius? oportet te dicere. 85
Teu. Nomen quidem nobis *eſt*, Teucer. Qui verò *me* genuit pater, *nocatur*
Telamon, patria vero Salamis, quæ me nutriuit.
Hele. Quid igitur Nili hos pererras agros?
Teu. Exul pulſus ſum ex patria terra.
Hele. Miſer eris *profectò*. Quis verò te eiecit patria?
Teu. Telamon qui *me* genuit. quem haberes chariorem? 90
Hele. Quam ob cauſam? Hæc enim res habet calamitatem, *eſt calamitoſa*.
Teu. Aiax frater *meus* perdidit me, mortuus ad Troiam.
Hele. Quomodo? an tuo gladio priuas eum vita?
Teu. Saltus in proprium gladium perdidit ipſum. 95
Hele. Inſaniebátne? nam quis faceret hæc ſanus?
Teu. Nouiſtine quendam Achillem filium Pelei?
Hele. Aliquando venit procus Helenæ, vt audimus.
Teu. Is mortuus reliquit certamen ſociis *ſuis* de armis.

ἑλέ. Καὶ δὴ τί τοῦτ' Αἴαντι γίνεται κακόν; 100
τεῦ. Ἄλλου λαβόντος ὅπλ', ἀπηλλάχθη βίου.
ἑλέ. Σὺ τοῖς ἐκείνου δῆτα πήμασι νοσεῖς;
τεῦ. Οὐθ' οὕνεκ' ἀπώλετ' ἀ ξυνωλόμην ὁμοῦ.
ἑλέ. Ἦλθες γὰρ ὦ ξέν' Ἰλίου κλεινὴν πόλιν;
τεῦ. Καὶ ξυνέπερσας, αὐτὸς ἀνὴρ πολέμιος. 105
ἑλέ. Ἦδη γὰρ ἡφῶ, καὶ κατείργασται πυρί;
τεῦ. Ὡς' ἀδῆλ' ἴχνος γε τειχέων εἶναι σταφές.
ἑλέ. Ὦ τλῆμον Ἑλένη, δι' σ' ἀπόλλυνται Φρύγες.
τεῦ. Καὶ τοὐμὸς γ' Ἀχαιοί. μεγάλα δ' εἴργασται κακά.
ἑλέ. Πόσον χρόνον γὰρ δι' ἀπεπόρθη πόλις; 110
τεῦ. Ἑπτὰ χαρπόνδ τι καρπίμους ἐτῶν κύκλους.
ἑλέ. Χρόνον δ' ἐμείνατ' ἄλλον ἐν Τροίᾳ πόσον;
τεῦ. Πολλὰς σελήνας, δέκα διελθούσας ἔτη.
ἑλέ. Ἡ καὶ γυναῖκα Σπαρτιάτιν εἵλετο;
τεῦ. Μενέλαος αὐτὴν ἦγ' ὀπισθάσας κόμης. 115
ἑλέ. Εἶδες σὺ τὴν δύστηνον, ἢ κλύων λέγεις;
τεῦ. Ὡς περ σέ γ' ἀδὲν ἧσσον ὀφθαλμοῖς ὁρῶ.
ἑλέ. Σκοπεῖτε, μὴ δόκησιν εἴχετ' ἐκ θεῶν.
τεῦ. Ἄλλου λόγου μέμνησο, μὴ κείνης ἔτι.

Hele. Quare verò hoc fuit malum Aiaci? 100
Teu. Cùm alius potitus eſſet armis, ipſe de vita deceſſit.
Hele. Tu igitur ob illius mala laboras?
Teu. Propterea quòd non vnà cum eo perii.
Hele. Veniſti igitur, ô hoſpes, ad inclytam vrbem Ilij?
Teu. Et quidem ſimul expugnans, viciſſim perii.
Hele. Iamne incenſa, & deleta eſt igni? 105
Teu. Ita, vt ne veſtigium quidem murorum appareat.
Hele. O miſera Helena, propter te pereunt Phryges.
Teu. Et præterea Græci: magna enim mala acciderunt.
Hele. Quantum verò tempus conſumptum eſt in expugnanda vrbe? 110
Teu. Septem propemodùm frugiferi annorum orbes.
Hele. Quantum verò reliquum tempus in Troia manſiſtis?
Teu. Multas lunas, *multos menſes*, decem elapſos annos.
Hele. An etiam mulierem Spartanam cepiſtis?
Teu. Menelaus eam abduxit, retrahens coma. 115
Hele. Vidiſtine tu miſeram illam, an narras tantùm audita?
Teu. Sicut te iam meis oculis cerno, non minùs.
Hele. Videte ne habueritis falſam à diis *oblatam* opinionem.
Teu. Alius rei mentionem fac, ne illius ampliùs *memineris*.

ἑλέ. οὔπω δοκεῖτε τῷδ' δόκησιν ἀσφαλῆ; 120
τεῦ. Αὐτὸς γὰρ ὄσσοις εἰδόμην κ̓ νοῦς ὁρᾷ.
ἑλέ. Ἤδη δ̓ ἐν οἴκοις σὺν δάμαρτι Μενέλεως;
τεῦ. Οὔκουν ἐν Ἄργει, οὐδ̓ ἐπ̓ Εὐρώτα ροαῖς.
ἑλέ. Αἴ, αἴ. κακὸν τόδ̓ εἶπας, οἷς κακὸν λέγεις.
τεῦ. Ὡς κεῖν ὁ φανὴς σὺν δάμαρτι κλῄζεται. 125
ἑλέ. Οὐ πᾶσι πορθμὸς αὐτὸς Ἀργείοισιν ἦν;
τεῦ. Ἦν. ἀλλὰ χειμὼν ἄλλοσ' ἄλλον ὤρισεν.
ἑλέ. Ποίοισιν ἐν νώτοισι ποντίας ἁλός;
τεῦ. Μέσον περῶσι πέλαγος Αἰγαίου πόρου.
ἑλέ. Κἀκ τῆδε Μενέλαον οὔτις οἶδ̓ ἀφιγμένον; 130
τεῦ. Οὐδεὶς θανὼν ᾤκλῄζετ' κατ' Ἑλλάδα.
ἑλέ. Ἀπωλόμεσθα. Θεστιὰς δ̓ ὀξὺν κόρης;
τεῦ. Λήσαν ἔλεξας; οἴχε θανοῦσα δή.
ἑλέ. Οὔπω νιν Ἑλένης αἰχρὸν ὤλεσε κλέος;
τεῦ. Φασὶ, βρόχῳ γ' ἅψασαν εὐγενῆ δέρην. 135
ἑλέ. Οἱ Τυνδάρειοί δ̓ εἰσὶν, ἢ τὸν εἰσὶ κόροι;
τεῦ. Τεθνᾶσι, κοὐ τεθνᾶσι. δύο δ̓ ἐστὸν λόγοι.
ἑλέ. Πότερος ὁ κρείσσων; ὦ τάλαιν' ἐγὼ κακῶν.
τεῦ. Ἀστροις σφ' ὁμοιωθέντε, φάσ' εἶναι θεώ.

Hele. Tam certam hanc opinionem exiſtimatis? 120
Teu. Ipſe enim meis oculis vidi, & mens cernit.
Hele. Eſtne Menalaus iam domi cum coniuge *ſua*?
Teu. Neque in Argis *eſt*, neque ad fluenta Eurotæ.
Hele. Heu, heu, malum hoc dixiſti, quibus malum *hoc* dicis.
Teu. Quia ille dicitur mortuus cum vxore ſua. 125
Hele. Annon erat omnibus Græcis idem traiectus?
Teu. Erat: ſed tempeſtas aliò alium diſiecit.
Hele. Quibus in dorſis *uadiſque* æquorei ſali?
Teu. Traiicientibus medium pelagus AEgei maris.
Hele. Et nemo nouit an Menelaus ex hoc euaſerit? 130
Teu. Nemo. fama enim eſt eum mortuum eſſe per Græciam.
Hele. Perii: ſupereſtne Theſtias puella?
Teu. Ledam dicis? morte iam periit.
Hele. Num eam perdidit mala fama Helenæ?
Teu. Aiunt laqueo ſtrinxiſſe generoſum collum.
Hele. Vtrum verò viuunt filij Tyndarei, an non? 135
Teu. Mortui ſunt, & non ſunt mortui: duplex enim eſt fama.
Hele. Vtra eſt potior? ô me miſeram *propter hæc* mala.
Teu. Dicunt eos aſsimilatos aſtris eſſe Deos.

ἑλέ. Καλῶς ἔλεξας τῆδε πάτερον ἢ τί; 140
τεῦ. Σφαγῆς ἀδελφῆς οὕνεκ' ἐκπνεῦσαι βίον.
Ἁλὶς ἢ μύθων. οὐ διπλᾶ χρῄζω γένειν.
Ὧν δ̓ οὕνεκ' ἦλθον τοῖς δε βασιλείοις δόμοις,
Τῷ θεσπιῳδὸν Θεονόην χρῄζων ἰδεῖν,
Συμπροξένησον, ὡς τύχω μαντευμάτων, 145
Ὅτῃ νεὼς στείλαιμ' αὖ οὔριον πέρον,
Εἰς γῆν ἁλίαν Κύπρον, ἣ μ' ἐθέσπισεν
Οἰκεῖν Ἀπόλλων, ὄνομα νησιωτικὸν,
Σαλαμῖνα θέμενον, τῇ ἐκεῖ χάριν πάτρας.
ἑλέ. Πλοῦς ὦ ξέν' αὐτὸς σημανεῖ. σὺ δ̓ ἐκλιπὼν 150
Γῆν τῆν δε φεῦγε, πρίν σε παῖδα Πρωτέως
Ἰδεῖν, ὃς ἄρχει τῆς δε γῆς. ἄπεστι γὰρ,
Κυσὶ πεποιθὼς ἐν φονᾶς θηρεκτόνοις.
Κτείνει γὰρ Ἕλλην' ὅν ἂν λάβῃ ξένον.
Ὅτου δ̓ ἕκατι, μήτε σὺ ζήτει μαθεῖν, 155
Ἐγώ τε σιγῶ. τί γὰρ αὖ ὠφελοῖμί σε;
τεῦ. Καλῶς ἔλεξας ὦ γυναῖ. θεοὶ δέ σοι
Ἐθλῶν ἀμοιβὰς ἀντιδωρησαίατο.
Ἑλένῃ δ̓ ὅμοιον σῶμ' ἔχουσ', οὐ τὰς φρένας

Hele. Rectè dixiſti hoc, quæ verò *eſt* altera fama? 140
Teu. Ob ſororis cædem efflaſſe animam.
Sed ſatis ſupérque de his dictum eſt, non volo dupliciter gemere.
Sed quorum cauſa veni in hanc regiam domum,
Fatidicam Theonoen cupiens videre, *hac in re*
Adiuua me officioſè, vt conſequar vaticinia, 145
Quò mittam ſecundam alam nauis
In terram marinam, *i. in inſulam*, Cyprum, vbi me vaticinatus eſt
Apollo habitaturum, nomen inſulare,
Salaminis imponentem *urbi recens conditæ*, antiquæ patriæ cauſa.
Hele. Ipſa nauigatio, ô hoſpes, oſtendet. tu verò relicta 150
Hac terra fuge, priuſquam te filius Protei
Videat, qui dominus eſt huius terræ: abeſt enim *iam*
Confidens canibus in cæde feras mactante.
Occidit enim quemcunque ex Græcis hoſpitem ceperit.
Qua verò de cauſa *hoc faciat*, neque tu ſtudeas cognoſcere, 155
Et ego taceo: quid enim te iuuerim *hac re*?
Teu. Rectè dixiſti, ô mulier. Dii verò tibi
Reddant gratiam pro tuis beneficiis:
Cùm autem habeas corpus ſimile Helenę, haud *tamen* animum

Εχεις ὁμοίας, ἀλλὰ διαφόρους πολύ. 160
Κακῶς δ' ὄλοιτο, μὴ δ' ἐς Εὐρώτα ροὰς
Ελθοι. σὺ δ' εἴης δ' ὀυτυχὴς ἀεὶ γυναι.
ἑλέ. Ω μεγάλων ἀχέων καταβαλλομέα μέγαν οἶκτον,
Ποῖον ἀμιλλαθῶ γόον; ἢ τίνα μοῦσαν ἐπέλθω,
Δάκρυσιν, ἢ θρηνοῖς, ἢ πένθεσιν; ἒ, ἒ. 165

ΕΠΩΙΔΙΚΑ.

Στροφὴ α.

1 Πτεροφόροι νεανίδες,
2 Παρθένοι χθονὸς κόραι
3 Σειρῆνες, εἴθ' ἐμοῖς
4 Μόλοιτ', ἔχουσαι τὸν Λίβυν
5 Λωτὸν, ἢ σύριγγας αἰλίνοις κακοῖς 170
6 Τοῖς ἐμοῖσι, συνόχα δάκρυα,
7 Πάθεσι πάθεα μέλεσι μέλεα.
8 Μουσεῖά τε θρηνήμασι ξυνῳδὰ
9 Πέμψειε Φερσέφασσα,
10 Φόνια, φόνια, χάριτας, 175
11 Ἵν' ὑπὸ δάκρυσι, παρ' ἐμέ
12 Θ' ὑπὸ μέλαθρα νύχια πτη-

Habes similem, sed valdè dissimilem. 160
Malè verò pereat *Helena*, neque ad fluenta Eurotæ
Veniat: tibi verò, ô mulier, semper bene sit.
Hele. O me coniectam *in* magnorum dolorum magnam miserationem,
Quo luctu *mecum ipsa* certabo? aut quod carmen persequar,
Lacrymis, aut lamentis, aut lugubri querela? heu, heu. 165

EPODICA.

Strophe I.

1 Alatæ puellæ,
2 Virgines, Telluris filiæ,
3 Sirenes, vtinam meis *luctibus accentrices*
4 Veniatis, habentes Lybicam
5 Fistulam, aut calamos *in* deplorandis malis 170
6 Meis, continuas lacrymas,
7 Dolores doloribus, carmina carminibus,
8 Et cantus *meis* lamentationibus consonos
9 Mittat Proserpina,
10 Funestos, funestos, *grata mihi* beneficia, 175
11 Vt inter lacrymas à me
12 Sub nigram aulam hy-

13 αἷς νέκυσιν ὀλομένοις λάβῃ.

Αντιστροφὴ α.

χο. 1 Κυανοειδὲς ἀμφ' ὕδωρ
2 Ετυχον, ἑλικά τ' ἀνὰ χλόαν 180
3 Φοίνικας ἀλιωπέπλους
4 Αὐγαῖσιν ἐν ταῖς χρυσέαις
5 Θάλπουσ', ἀμφί τ' ἐν δόνακος ἔρνεσιν,
6 Ενθεν οἰκτρὸν ἀνεβόασεν.
7 Ομάδον ἔκλυον ἄλυρον, ἔλεγον, 185
8 Οτί ποτ' ἔλακεν αἰάγμασι κένουσα,
9 Νύμφα τις οἵα Ναὶς,
10 Ορεσι φυγάδα γάμον ἐ-
11 εῖσα νοερόν. ὑπὸ δ'
12 Πέτρινα μύχαλα γύαλα 190
13 Πανὸς ἀναβοᾶ γάμους.

Στροφὴ β'.

ἑλέ. 1 Ιώ, ἰώ. θήραμα βαρβάρου πλάτας,
2 Ελλανίδες κόραι,
3 Ναῦται Αχαιῶν
4 Τίς ἔμολεν, ἔμολεν, 195

13 mnos accipiat extinctis mortuis *conuenientes*.

Antistrophe I.

ch. 1 Ad aquam ceruleam
2 Fui, & implicito gramine 180
3 Purpureas tunicas marinas
4 In aureo fulgore
5 Calefaciens, & circum in ramis arundinis,
6 Inde miserabiliter *quædam uox* resonuit.
7 Audiui strepitum inamœnum, flebilem, 185
8 Quia sonum quendam edidit lamentatione gemens
9 Ceu quædam Nympha Nais,
10 Quæ *propter* maritum *in* montibus fugientem, *per montes errantem* e-
11 mittit tristem *eiulatum*, subque
12 Saxeis cauis antris 190
13 Deplorat nuptias Panis.

Strophe II.

Hel. 1 Io Io. O præda barbaricæ nauis,
2 Puellæ Græcæ,
3 Nauta ex Græcis
4 Quispiam venit, venit, 195

5 Δάκρυα δάκρυσί μοι φέρων,
6 Ιλίου κατασκαφάν,
7 Πυρὶ μέλουσαν Ιδαίῳ,
8 Δι' ἐμὲ τὰν πολύκτονον,
9 Δι' ἐμὸν ὄνομα πολύπονον. 200
10 Λήδα δ' ἐν ἀγχόνῃς
11 Θάνατον ἔλαβεν αἰχύ-
12 νασ' ἡμᾶς ἐπ' ἀλγέων.
13 Ο δ' ἐμὸς ἐν ἁλὶ πολυπλανὴς
14 Πόσις ὀλόμυρ' οἴχεται. 205
15 Κάστορός τε, συζύγου τε
16 Διδυμογενὲς ἄγαλμα πατρίδος,
17 Αφανὲς, ἀφανὲς
18 Ιππόκροτα λέλοιπε δάπεδα,
19 Γυμνάσιά τε δονακόεντ' 210
20 Εὐρώτα, νεανίαν πόνον.

Αντιστροφὴ β'.

1 Αἰ, αἰ, αἰ, αἰ. ὦ δαίμον' πολυστόνου,
2 Μοίρας τε σᾶς γυναί.
3 Αἰὼν δυσαίων

5 Lacrymas ſuper lacrymas mihi ferens,
6 Ilii euerſionem *narrans*,
7 Quæ curæ fuit igni Idæo, *quæ Idæo incendio deflagrauit*,
8 Propter me, propter quam multi interfecti ſunt,
9 Propter meum infelix nomen. 200
10 Leda verò laqueis
11 Vitam finiuit, dede-
12 corans nos, propter dolores *noſtra cauſa ſuſceptos moriens*.
13 Meus verò in mari multùm vagatus
14 Maritus perditus obiit. 205
15 Caſtoriſque fratriſque *ſimul geniti pollucis*,
16 Geminum patriæ decus,
17 Euanidum, euanidum, *ex hominum conſpectu ſublatum*
18 Equis pulſata reliquit ſola,
19 Gymnaſiáque arundinoſi
20 Eurotæ *prope ripas*, iuuenilem laborem. 210

Antiſtrophe II.

ch. 1 Heu heu, heu heu: ô fortunam multorum gemituum autorem,
2 Et fatum tuum ô mulier.
3 Infelix vita

4 Τις ἔλαχεν, ἔλαχεν, 215
5 Οτε σε τέκετο ματρόθεν
6 Ζεὺς πρέπων δι' αἰθέρος,
7 Χιονόχρως κύκνου πτερῷ.
8 Τί δ' ἄπεσί σοι κακῶν;
9 Τίνα ὃ βίοτον σὸν ἔτλας; 220
10 Μάτηρ μὲν οἴχεται,
11 Δίδυμά τε Διὸς σὸν δ'-
12 δαιμονεῖ τέκεα φίλα.
13 Χθόνα ὃ πάτριον οὐχ ὁρᾷς.
14 Δια ὃ πολέας ἔρχεται 225
15 Βάξις, ἁ σε βαρβάροισι
16 Λέχεσι πότνια ὠδαδίδωσιν.
17 Ο ὃ σὸς ἐν ἁλὶ,
18 Κύμασί τε λέλοιπεν βίοτον,
19 Οὐδέ ποτ' ἔτι πάτρια μέλαθρα, 230
20 Καὶ χαλκίοικον ὀλβιοῖς.

Επῳδός.

ἑλέ. 1 Φεῦ, φεῦ. τίς ἰὼ φρυγῶν;
2 Η τις Ελλανίας ἀπὸ χθονὸς,

4 Quædam *tibi* contigit, contigit, 215
5 Quando genuit te ex matre
6 Iupiter insignis per ætherem *delatus*,
7 Candida niuis instar ala cygni.
8 Quod enim malum à te abest?
9 Quas vitæ miserias non sustinuisti? 220
10 Mater enim periit,
11 Et gemini, Iouis non fe-
12 lices sunt filij chari.
13 Solúmque patrium non vides.
14 Per multos verò *populos* vadit 225
15 Fama, quæ te barbaro
16 Connubio ô veneranda, tribuit.
17 Tuus verò *maritus* in mari
18 Fluctibúsque reliquit vitam.
19 Nunquam ampliùs patriam regiam, 230
20 AEréque fulgentem domum beabis.

Epodus.

Hel. 1 Heu heu, quis fuit Phrygum?
2 Aut quis à terra Græcorum

3 Ἔπεμε τὴν δακρυόεσσαν
4 Ἰλίῳ πεύκαν; ἔνθεν ὀλόμβμον
5 Σκάφος συναρμόσας
6 Ὁ Περιαμίδας,
7 Ἔπλουσε βαρβάρῳ πλάτᾳ
8 Ταὐ ἐμαὐ ἐφ' ἑστίαν,
9 Ἐπὶ τὸ δυστυχὲς κάλλος,
10 Ὡς ἔλοι γάμον ἐμόν.
11 Ἀ δόλιος, ἀ πολύκτονος
12 Κύπρις, Δαναΐδαις ἄρευσα
13 Θάνατον, Πριαμίδαις τε.
14 Ὦ τάλαινα συμφορᾶς.
15 Ἡ χρυσέοις θρόνοις
16 Διὸς ὑπαγκάλισμα σεμνὸν Ἥρα, τὸν ὠκύπουν
17 Ἔπεμψε Μαιάδος γόνον,
18 Ὃς με χλωρᾷ
19 Δρεπομένᾳν ἔσω πέπλων
20 Ῥόδεα πέταλα, χαλκοίκον
21 Ὡς Ἀθάναν μόλοι·
22 μ', ἁναρπάσας δι' αἰθέρος,

3 Secuit deplorandam
4 Pinum aduersus Ilium? Vnde perdita
5 Naui constructa
6 *Paris* filius Priami,
7 Nauigauit barbarico remo
8 Ad meam domum,
9 Ad infelicem formam,
10 Vt raperet me in matrimonium.
11 Sed dolosa & multarum cædium autor
12 Venus *hoc fecit*, afferens Græcis
13 Mortem & Priamidis, *id est*, *Troianis*.
14 O me miseram *ob* calamitatem.
15 Et *in* aureis sedibus
16 Iuno, venerandus complexus Iouis, celerem
17 Filium Maiæ misit,
18 Qui me herbida
19 Intra peplos decerpentem
20 Rosarum folia, æneo templo celebrem
21 Vt *ad* Mineruam irem,
22 Rapiens per aerem, *méque correptam portans*

23 Ταύδε γᾶν εἰς ἀόλβον,

24 Ἔριν ἔριν τάλαιναν ἔθετο
25 Περιαμίδαισιν Ἑλλάδος.
26 Τὸ δ' ἐμὸν ὄνομα
27 Παρὰ Σιμοεντίοις ῥοαῖσι
28 Μαψίδιον ἔχει φάτιν.

ΙΑΜΒΟΙ.

χο. Ἔχεις μὲν ἀλγεινά, οἶδα. συμφέρει δέ σοι,
Ὡς ῥᾷστα τἀναγκαῖα τοῦ βίου φέρειν.
ἑλέ. Φίλαι γυναῖκες, τίνι πότμῳ συνεζύγην.
Ἀρ' ἣ τεκοῦσά μ' ἔτεκεν ἀνθρώποις τέρας;
Γυνὴ γὰρ οὔθ' Ἑλληνὶς, οὔτε βάρβαρος
Τεύχει νεοσσοῦ λοῦκὸν ἐκλοχεύεται,
Ἐν ᾧ με Λήδαν φασὶν ἐκ Διὸς τεκεῖν.
Τέρας γὰρ ὁ βίος, καὶ τὰ πράγματ' ὄζει μοι.
Τὰ μὲν δι' Ἥραν, τὰ δὲ τὸ κάλλος αἴτιον.
Εἴθ' ἐξαλειφθεῖσ', ὡς ἄγαλμ', αὖθις πάλιν,
Αἴσχιον εἶδος αὐτὶ τοῦ καλοῦ λάβοιμι.
Καὶ τὰς τύχας μὲν τὰς καλὰς, ἃς νῦν ἔχω,
Ἕλληνες ἐπελάθοντο. τὰς δὲ μὴ καλὰς,

23 In hanc infelicem terram,
24 Contentionem, contentionem miseram excitauit
25 Græciæ in Priamidas, *id est*, *Græcos*, *& Troianos*.
26 Meum verò nomen
27 Ad fluenta Simoentis
28 Inanem habet famam.

chorus.

Habes quidem graues dolores, scio. sed conducit tibi,
Vt quàm facillimè necessaria vitæ *mala* feras.
Hele. Charæ mulieres, quali fato sum implicata?
Annon me mater mea prodigium mortalibus peperit?
Nam neque Græca neque barbara mulier
Edit partu album *ouum*, vas pullorum,
In quo ferunt Ledam me ex Ioue *conceptam* peperisse.
Prodigium enim *est mea* vita, & res *quæ* mihi *contigerunt*, *prodigiosæ* sunt.
Partim quidem *hæc mihi contigerunt* ob Iunonē, partim verò forma *mea*
Vtinam deleta sicut statua, iterum [*meorum malorum fuit* causa.
Deteriorem speciem pro illa pulchra forma acciperem.
Nam honestam quidem *meam* fortunam, quam nunc habeo,
Græci sunt obliti. non honestam verò, *sed turpem*, *in animo*

Universidad de Deusto Biblioteca

Εσωζον, ὥςπερ τὰς κακὰς σώζουσί μου.
Οςτις μὴν οὖν εἰς μίαν ἀποβλέπων τύχὴν,
Θεῶν ἡ κακοῦται, βαρὺ μὲν, οἰςέον δ' ὅμως. 275
Ἡμεῖς δ' πολλαῖς συμφοραῖς ἐγκείμεθα.
Πρῶτον μὲν οὐκ οὖσ' ἄδικος, εἰμὶ δυςκλεής.
Καὶ τοῦτο μεῖζον τῆς ἀληθείας κακὸν,
" Οςτις τὰ μὴ πεπρᾶγτα κέκτηται κακά.
" Ἔπειτα πατρίδος θεοί μ' ἀφῖδρύσαντο γῆς, 280
Εἰς βάρβαρ' ἤθη. καὶ φίλων τητωμένη,
Δούλη καθέςηκ', οὐδ' ἐλευθέρου ἄπο.
Τὰ βαρβάρων γὰρ δοῦλα πάντα, πλὴν ἑνός.
Ἀγκυρα δή μου τὰς τύχας ὀχεῖ μόνη,
Πόσιν πόθ' ἥξειν, καὶ μ' ἀπαλλάξαι κακῶν. 285
Οὗτος τέθνηκεν. οὗτος οὐκ ἔτ' ὤν δή.
Μήτηρ δ' ὄλωλε, καὶ φονεὺς αὐτῆς ἐγὼ,
Ἀδίκως μὲν, ἀλλὰ τἄδικον τοῦτ' ἐς' ἐμόν.
Ο δ' ἀγλαΐσμα δωμάτων ἐμοῦ τ' ἔφυ,
Θυγάτηρ ἀνανδρος πολιὰ παρθενεύεται. 290
Τὼ τοῦ Διὸς δὲ λεγομένω Διοσκόρω,
Οὐκ ἐςόν. ἀλλὰ ταῦτ' ἔχουσα δυςτυχῶ,

Seruant, vt malam fortunam *meam* seruant.
Quisquis igitur inspiciens in vnam fortunam,
A Diis affligitur, graue *illud* quidem, sed tamen ferendum *est*. 275
Nos verò multas *in* calamitates incidimus.
Primùm enim cùm non peccauerim, tamen sum infamis,
Et hoc malum *est* maius, quàm si verum esset,
» Si cui imputantur mala, quæ non adsunt ei.
» Deinde eduxerunt me dii ex patria, & collocarunt 280
Inter homines, qui mores habent barbaricos: & ego orbata amicis,
Facta sum serua, quæ orta sum ex liberis.
Omnia enim *hominum genera* apud Barbaros seruiunt; præter vnũ *ipso-*
Illa sola anchora vehebat meam fortunam, (*rum Regem.*
Meum maritũ aliquãdo venturum, & me liberaturum ex *his* malis, 285
Ille iam est mortuuus, ille non est ampliùs.
Mater etiam periit, & ego interfectrix *sum* eius,
Iniustè quidem, sed tamen ego culpam hanc sustineo.
Quod autem fuit decus domus meique,
Filia, sine viro canescit virgo.
Castor verò & Pollux, qui dicuntur filij Iouis, 290
Non sunt *amplius*: Quamobrem omnes sustinens calamitates,

Τοῖς πράγμασι τέθνηκα, τοῖς δ' ἔργοισιν οὔ.
Τὸ δ' ἔςχατον τοῦτ', εἰ μόλοιμὶ εἰς πάτραν,
Κλεισθεῖς αὖ εἰργοίμεθα, τὴν ὑπ' Ἰλίῳ 295
Δοκοῦντες Ἑλένην Μενέλεῳ μ' ἐλθεῖν μέτα.
Εἰ μὲν γὰρ ἔζη πόσις, ἀνεγνώσθημὶ αὖ
Εἰς ξύμβολ' ἐλθόντες, ἃ φανερὰ μόνοις αὐ ἦν.
Νῦν δ' οὔτε τοῦτ' ἔς', οὔτε μὴ σωθῇ ποτε.
Τί δῆτ' ἔτι ζῶ; τίν' ὑπολείπομαι τύχὴν, 300
Γάμοις ἑλόμὶ ἡ τῶν κακῶν ὑπαλλαγὰς,
Μετ' ἀνδρὸς οἰκεῖν βαρβάρου, πρὸς πλουσίαν
" Τράπεζαν ἵζουσ'; ἀλλ' ὅταν πόσις πικρὸς
" Ξυνῇ γυναικὶ, καὶ τὸ σῶμ' ὀςὶ πικρὸν,
" Θανεῖν κράτιςον. πῶς θανοίμὶ αὖ οὖν καλῶς; 305
" Ἀφήμονες μὲν ἀγχόναι μετάρσιοι,
" Κἂν τοῖσι δούλοις δυςπρεπὲς νομίζεται,
" Σφαγαὶ δ' ἔχουσιν δόξαν τι, καὶ καλὸν,
Σμικρὸν δ' ὁ καιρὸς ἄρτ' ἀπαλλάξαι βίου.
Εἰς γὰρ τοσοῦτον ἤλθομὶ βάθος κακῶν. 310
Αἱ μὲν γὰρ ἄλλαι διὰ τὸ κάλλος δυτυχεῖς
Γυναῖκες. ἡμᾶς δ' αὐτὸ τοῦτ' ἀπώλεσεν.

Rumoribus *quidem* fictis obiiſre verò ipſa nequaquam.
Hoc verò poſtremum *eſt*, ſi veniamus in patriam,
Carcere coërcebimur. *Nam mei ciues in carcerem me coniicient*, illã quæ ſub
Exiſtimantes me Helenam cum Menelao veniſſe. [Ilio *fuit*, 295
Nam ſi viueret maritus, agnoſceremur *alter ab altero*,
Nam ſi signa venientes, quæ *nobis* ſolis erant nota.
Nũc verò neque hoc eſt, neq; ſeruabitur, *neque ſoſpes ille redibit* vnquã.
Quid igitur ampliùs viuo? cui reſeruor fortunæ? 300
Ad nuptias eligam mutationem malorum?
Vt habitem cum viro barbaro, ad opulentam
" Menſam ſedens? At quando maritus inuiſus
" Habitat cum muliere, & corpus *eius eſt* inuiſum,
» Optimum *eſt* mori, quomodo verò moriar honeſtè? 305
» Turpes enim *ſunt* laquei ſublimes, *quibus uita finitur*,
" Quinetiam in ſeruis *hoc* fœdum exiſtimatur.
" Sed cædes habent aliquid generoſi, & pulchri.
Parui autem momenti *eſt* modus diſcedendi iam ex *hac* vita.
In tantam enim malorum profunditatem venimus. 310
Nam aliæ quidem propter formam *ſunt* felices
Mulieres: nos verò hæc ipſa perdidit.

Universidad de Deusto Biblioteca

χο. Ελένη, τὸν ἐλθόνθ', ὅστις ὅστιν ὁ ξένος,
Μὴ πάντ' ἀληθῆ δοξάσῃς εἰρηκέναι.
ἑλέ. Καὶ μὴν σαφῶς γ' ἔλεξεν ὀλωλέναι πόσιν. 315
χο. Πόλλ' αὖ γίγνοιτο καὶ διὰ ψευδῶν ἔπη.
ἑλέ. Καὶ πάμπαλίν γε τῆδε ἀληθείας σαφῆ.
χο. Εἰς ξυμφορὰν γὰρ αὐτὸ πάρα θοῦ φέρει.
ἑλέ. Φόβος γὰρ εἰς τὸ δεῖμα τοῦ βαλὼν μ' ἄγει.
χο. Πῶς δὴ δ' ὀμφυείας τοῖσιδ' ἐν δόμοις ἔχεις; 320
ἑλέ. Πάντες φίλοι μοι, πλὴν ὁ θηρῶν γάμοις.
χο. Οἶσθ' οὖν ὃ δρᾶσον; μνήματος λιποῦσ' ἕδραν.
ἑλέ. Εἰς ποῖον ἕρπεις μῦθον, ἢ τῷ δαίνεσιν;
χο. Ἐλθοῦσ' ἐς οἴκους, ἢ τὰ πάντ' ὀπίσατα,
Τῆς ποντίας Νηρῆδος σκηνίου κόρης, 325
Πυθοῦ πότερον σὸν Θεονόης, εἴτ' ἔς' ἔτι,
Εἴτ' ἐκλέλοιπε φέγγος. σκοπεῖν δὴ εὖ,
Πρὸς ταῖς τύχαις τὸ χάρμα, τοῖς γόοις τ' ἔχε.
Πρὶν δ' οὐδὲν ὀρθῶς εἰδέναι, τί σοι πλέον
Λυπουμένῃ γένοιτ' ἄν; ἀλλ' ἐμοὶ πιθοῦ. 330
Τάφον λιποῦσα τόνδε, σύμμιξον κόρῃ,
Ὁθεν περ εἶσῃ πάντα τἀληθῆ φράσαι.

Cho. Helena, hospitem qui venit, quisquis est ille,
Ne putes omnia vera dixisse.
Hele. Atqui clarè dixit maritum *meum* periisse. 315
Cho. Multa sunt falsa quæ dicuntur.
Hele. Et contrà, multa quæ vera sunt, perspicua sunt.
Cho. Ad calamitatem enim potius, quàm ad bonum es propensa.
Hele. Metus enim me circumdans in hanc formidinem ducit.
Cho. Quam verò beneuolentiam in his ædibus habes *ac experiris?* 320
Hele. Omnes sunt mei amici, præter regem, qui sectatur *meas* nuptias.
Cho. Scis igitur quid faciendum tibi sit? relinque hunc locum sepulcri.
Hele. Ad quem sermonem aut adhortationem vadis?
Cho. Ingressa in ædes *illius*, quæ omnia nouit,
Ex marina Nereide natæ puellæ 325
Theonoes, interroga *eam* an tuus maritus adhuc viuat,
An verò *solus hanc* reliquerit lucem. Vbi verò bene *rem* cognoueris,
Pro fortuna gaudio, vel luctui indulge.
Nam priusquam rectè scias aliquid, quid tibi proderit
Si doleas? Quamobrem obtempera mihi.
Relicto hoc sepulchro, accede ad puellam, 330
Vnde scies, *id est, poteris* omnia rectè cognoscere.

Ἐχουσ' ἐν οἴκοις τοῖσδε, τί βλέπουσις θόσω;
Θέλω ἠ κἀγώ σοι σὺν εἰσελθεῖν δόμοις,
Καὶ συμπυθέσθαι παρθένου θεσπίσματα. 335
„ Γυναῖκα γὰρ δὴ συμπονεῖν γυναικὶ χρή.

MONOSTROPHICA.

ἑλέ. Φίλαι, λόγοις ἐδεξάμαν.
Βᾶτε, βᾶτε δὴ εἰς δόμους,
Ἀγῶνας ἐντὸς δόμων
Ὡς πύθησθε τοὶς ἐμοῖς. 340
χο. Θέλουσαν οὐ μόλις καλεῖς.
ἑλέ. Ἰὼ μέλεος ἀμέρα,
Τίν' ἄρα πάλαιν, τίνα δακρυό-
εντα λόγον ἀκούσομαι;
χο. Μὴ προμάντις ἀλγέων, 345
Πρόλαμβαν' ὦ φίλα γόοις.
ἑλέ. Τί μοι πόσις μέλεος ἔτλα;
Πότερα δέρκεται φάος,
Τέθριππα τ' ἀελίου,
Ἐς κέλευθά τ' ἀστέρων, ἢ νέκυσι κἠν χθονὸς 350
Ταὐ χθόνιον ἔχει τύχαν;

Continens *te* in his ædibus, quid prospectas vlterius?
Volo autem & ego tecum ingredi domum,
Et simul audire virginis oracula. 335
« Mulier enim debet mulierem adiuuare.

MONOSTROPHICA.

Hele. Amicæ, sermones vestros *& admonitiones* accepi.
Ite, ite igitur in domum,
In ædibus miserias
Vt audiatis meas. 340
Cho. Vocas non ægrè volentem.
Hele. O diem infelicem,
Quàm igitur misera, quàm lacrymabilem orationem audiam?
Cho. Ne præsaga dolorum, 345
Præcipias, ô chara, luctus.
Hele. Quidnam meus maritus miser passus est?
An videt lucem,
Et quadriiugos currus solis,
Et vias astrorum? an verò inter mortuos sub terra 350
Terrestrem obit fortunam?

χο. Εἰς τὸ φέρτερον τίθει
,, Τὸ μέλλον, ὅ, τι γρήσεται.
ἑλέ. Σὲ γὰρ ἐκάλεσα, σὲ ἣ κατώμοσα,
Τὸν ὑδρόεντα δόνακι χῶρον 355
Εὐρώτᾳ, θανόντος
Εἰ βάξις ἔτυμος ἀνδρὸς ἄδε μοι.
Τί πάσχ' ἀσώπητα;
Φόνιον ἀώρημα Διὸς δέρης ὀρέξομαι,
Η ξιφοκτόνον δίωγμα λαιμορύτου σφαγᾶς 360
Αὐτοσίδαρον ἔσω πελάσω Διὸς σάρκας, ἄμιλλα,
Θῦμα τεριζύγοις θεᾶσι, πρὸς τε σύριγγ' ἀοι-
δαὶ σέβιζον Πριαμίδας πότ' ἀμφὶ βουκάθμοις.
χο. Αλλοσ' ἀποτρόπα κακῶν γένοιτο. τὸ ἣ σόν, ὦ τυχές.
ἑλέ. Ιὼ τρία πάλαινα, 365
Διὶ ἔργ' ἄνεργ' ὄλλυσαι, μέλεά τ' ἔτλας.
Τὰ γὰρ ἐμὰ δῶρα, κύπρις ἔπηξε
Πολὺ μὲν αἷμα, πολὺ ἣ δάκρυον,
Αχεά τ' ἄχεσι, δάκρυα δάκρυσιν
Ελαβε πάθεα. 370
Ματέρες τε παῖδας ὤλεσαν.

Cho In melius interpretare,
,, Quicquid est futurum.
Hele. Te inuocaui, & te iurando sum obtestata,
Humidum locum arundinetis 355
Eurota, mortuo *scire cupiens*
Si vera *est* fama hæc de viro meo. *Nam si mortuus est*,
Quid hæc absurda *censebuntur?*
Præbebo collum suspendio letali, (emittentis, 360
Aut plagam ense cædes faciente, *ense* necis aperto gutture sanguinem
Propria manu ferrum tractans, in *guttur* adigam per carnes, *ego, quæ fui*
Victima tribus Deabus *proposita*, quando fistula ca- (certamen, *&*
nens, *meam formam* celebrabat Priameia Paris olim apud stabula.
Aliò auersio malorum *horum* fiat, *hæc mala* Dii *aliò auertant*. tuæ verò
cho. O Troia infelix, (*res sint* felices.
Hele. Propter facta infecta peris, & sustinuisti misera *mala*.
Mea enim *propter* doua, Venus peperit
Multum sanguinem multásque lacrymas.
Et dolores super dolores, lachrymas super lachrymas.
Accepit clades *Ilium*:
Matres enim amiserunt liberos, 370

Απὸ ἣ παρθένοι κόμας
Εθεντο, σύγγονοι νεκρῶν,
Σκαμανδρίου ἀμφὶ φρύγιον οἶδμα.
Βοὰν βοὰν δ' Ελλὰς 375
Κελάδησε, κἀνοτότυξεν.
Επὶ ἣ κρατὶ χέρας ἔθηκεν,
Ονυχι δ' ἀπαλόχροα γόοις
Εδευσε φονίαισι πλαγαῖς.
Ω μάκαρ Αρκαδία ποτὲ παρθένε 380
Καλλιστοῖ, Διὸς ἀ λεχέων ἐπι-
βᾶς τετραβάμοσι γυίοις,
Ως πολὺ ματρὸς ἐμᾶς ἔλαχες πλέον.
Α μορφᾷ θηρῶν λάχνα γυῶν,
Ομματι λάβρῳ, σχῆμα λεαίνης 385
Εξαλλάξασ', ἄχεα λύσης.
Αν τέ ποτ' Αρτεμις ἐξεχορεύσατο,
Χρυσοκέρῳ τ' ἔλαφον, Μέροπος Τιτανίδα κούραν
Καλλοσύνας ἕνεκεν. τὸ δ' ἐμὸν δέμας,
Ωλεσεν, ὤλεσεν 390
Πέργαμα Δαρδανίας,

Virgines verò *rasam* comam,
Sorores mortuorum, posuerunt
Ad Scamandrum fluuium Phrygiæ.
Vocem verò vocem Græcia 375
Resonantem edidit & vlulauit,
Capitíque manus imposuit,
Vnguibúsque teneras genas
Cruentauit letalibus plagis.
O felix Arcadia olim virgo 380
Callisto, quæ cubile Iouis *in ursam conuersa*
Conscendisti quadrupedibus membris, *id est, quatuor pedibus*,
Quantò felicior es matre mea. (*forma membrisque uillosis*,
O *Callisto*, quæ forma ferarum, *&* villis membrorum, *id est, hirsuta ursæ*
Truci aspectu, figura leænæ 385
Mutasti & finiisti dolores? *Felix & illa*,
Quam Diana quondam eiecit extra suum chorum,
Ceruam habente aurea cornua, filiam Meropis qui fuit vn⁹ ex Titanib.
Propter pulchritudinem. Meum verò corpus
Perdidit, perdidit 390
Pergama Troiana.

Ολομβρίους τ' Αχαιοὺς.

ΙΑΜΒΟΙ.

με. Ω τὰς τεθρίππους Οἰνομάου Πίσαν κάπα
Πέλοψ ἁμίλλας ὁξαμιλληθεὶς ποτε,
Εἰθ' ὤφελες τότ', ὡς ἐκ θεῶν ἐρᾶνον εἰς θεοὺς 395
Πεμφθεὶς ἐποίεις, ἐν θεοῖς λιπεῖν βίον,
Πρὶν τὸν ἐμὸν Ατρέα πατέρα γενέσθαί ποτε,
Ος ὁξέφυσεν Αερόπης λέκτρον ἄπο,
Αγαμέμνονα, ἐμέ τε Μενέλεων, κλεινὸν ζυγόν,
Πλεῖστον γὰρ οἶμαι, ϗ τόσ' ἀκόμπῳ λέγω, 400
Στράτευμα κώπῃ διορίσας Τροίαν ἐπι,
Τύραννος ἀδὲν θεὸς βίᾳ στρατηλατῶν,
Εκοῦσι δ' ἄρξας Ελλάδος νεανίαις.
Καὶ τοὺς μὲν οὐκ ἔτ' ὄντας, ἀριθμῆσαι πάρα,
Τοὺς δ' ἐκ θαλάσσης, ἀσμενοῦς πεφευγότας, 405
Νεκρῶν φέροντας ὀνόματ' εἰς οἴκους πάλιν.
Εγὼ δ' ἐν οἴδμα πόντιον γλαύκης ἁλὸς
Τλήμων ἀλᾶμαι χρόνον ὅσον περ Ιλίου
Πύργους ἔπεραι, κεἰς πάτραν χρῄζων μολεῖν,
Οὐκ ἀξιοῦμαι τῶδε θεῶν θεῶν τυχεῖν. 410

Et miseros Græos.

Menelaus.

O qui circa Pisam Oenomai quadriiugum
Certamen vicisti aliquando Pelops, *id est, qui curuli certamine Oenomaum*
Vtinam tunc quando conuiuium inter deos (*superasti*, 395
Faciebas *à patre in frusta* dissectus, inter deos reliquisses vitam,
Priusquam olim generares patrem meum Atreum,
Qui ex congressu cum Aërope genuit
Agamemnonem, & me Menalaum, inclytum par.
Maximum enim credo (hoc autem sine iactantia dico) 400
Exercitum ad Troiam remis traduxit
Rex, nullo modo per vim *tyrannicéque* copias ducens:
Sed imperans volentibus iuuenibus Græciæ.
Et alios quidem, qui non ampliùs *inter uiuos* sunt, numerare licet,
Alios verò, qui ex mari lubenter effugerunt, 405
Ferentes retrò domum nomina mortuorum.
At ego supra vndas cærulei maris
Miser erro, ex quo tempore Ilii
Turres euerti, & in patriam cupiens redire, *tamen*
A Diis dignus non iudicor, qui hoc consequar. 410

Λιβύης τ' ἐρήμους, ἀξένους τ' ὀπισθόμους
Πέρωλθ' κἀπάσας χ' ὅταν ἐγγὺς ὦ πάτρας,
Πάλιν μ' ἀπωθεῖ πνεῦμα. κοὐποτ' οὖρον
Εἰσῆλθε λαῖφος, ὥστε μ' εἰς πάτραν μολεῖν.
Καὶ νῦν πάλαι ναυαγὸς, ἀπολέσας φίλους, 415
Εξέπεσον εἰς γῆν τήνδε. ναῦς δ' ὑπὸ πέτρας
Πολλοῖς ἀριθμοῖς ἄγνυται ναυαγίων.
Τρόπις δ' ἐλείφθη ποικίλων ἁρμοσμάτων,
Εφ' ἧς ἐσώθην μόλις ἀνελπίστῳ τύχῃ,
Ελένη τε, Τροίας ἣν ἀπαστάσας ἔχω. 405
„ Ονομα δ' χώρας τῆσδε ϗ λεών
Οὐκ οἶδ'. ὄχλον γὰρ εἰσπεσεῖν ἠχθυόμην,
Ωθ' ἱστορῆσαι τὰς ἐμὰς δυσχλαινίας,
„ Κρύπτων ὑπ' αἰδοῖς τὰς τύχας. ὅταν δ' ἀνὴρ
„ Πράξῃ κακῶς ὑψηλὸς, εἰς ἀηθίαν 425
„ Πίπτει κακίω τῶ πάλαι δυσδαίμονος.
„ Χρεία δ' τείρει μ'. ὅτε γὰρ σῖτον πάρα,
Οὔτ' ἀμφὶ χρῶτ' ἐσθῆτες. αὐτὰ δ' εἰκάσαι
Πάρεστι. ναὸς κκβόλοις ἀμπίσχομαι.
Πέπλοις γὰρ τοῖς πρὶν, λαμπρά τ' ἀμφιβλήματα, 430

Libiæque deserta *loca*, inhospitaléſque *barbarorum* incursiones
Omnes præternauigaui: & quando prope patriam sum,
Ventus me rursus *aliò* reiicit: nec adhuc *aura* secunda
Intrauit *ac inflauit meæ nauis* velum, vt ego in patriam redirem.
Et nunc miser naufragus, amissis amicis, 415
Eiectus sum in hanc terram: nauis autem aa xa
Multis numeris naufragiorum fracta est.
Carina verò *sola mihi* relicta est variis *ex* compagibus,
In qua seruatus sum ægrè, insperato casu,
Helenáque *mecum*, quam à Troia abstractam duco. 420
„ Nomen autem regionis huius, & *huius* populum
Non noui: turbam enim adire erubui,
(Vt *nullus* spectaret meas vestium sordes)
„ Occultans præ pudore *meas* miserias Quum enim vir
„ Magnus in miserias incidit, in animi abiectionem 425
„ Incidit deteriorem, quàm is qui pridem est infelix.
Necessitas verò me cruciat: nam neque cibus adest *mihi*,
Neque vestes circa corpus. Hoc autem coniicere,
Licet. Nauis *enim fragmentis* eiecticiis tegor.
Peplos enim priores splendidáſque vestes, 430

Χλιδάς τε, πόντῳ ἥρπασ'. ἐν δ' αὐτῷ μυχοῖς
Κρύψας γυναῖκα τὴν κακῶν πάντων ἐμοὶ
Ἄρξασαν, ἥκω, τοὺς γε συνελελειμμένους
Φίλων φυλάσσειν πᾶμ' ἀναγκάσας λέχη.
Μόνος δ' ὀνοσθ', τοῖς σκεῖ ζητῶν φίλοις
Τὰ σύσφορ', εἰ πως ἐξεφευνήσας λάβω.
Ἰδὼν δ' δῶμα συφερὲς θεμγκοῖς τόδε,
Πύλας τε σεμνὰς ἀνδρὸς ὀλβίου τινός,
» Προσῆλθον. ἐλπὶς δ' ἔκτε πλουσίων δόμων
» Λαβεῖν τι ναύταις. σὺν δὲ μὴ 'χόντων βίον,
» Οὐδ' εἰ θέλοιεν, ὠφελεῖν ἔχοιεν ἄν.
Ὦή. τίς ἂν πυλωρὸς σὺν δόμων μόλοι,
Ὅστις Δαναΐδ' εἰλεῖ πᾶμ' εἴσω κακά;
Δε. Τίς σοὺς πύλαισιν; οὐκ ἀπαλλάξῃ δόμων,
Καὶ μὴ σοὺς αὐλείοισιν ἐστηκὼς πύλαις,
Ὄχλον παρέξεις δεσπόσῃς; ἢ κατθανῇ
Ἑλλὼ πεφυκὼς, οἷσιν οὐκ ὀπισροφή.
Με. Ὦ γραῖα, τοῦτο τοῦτ' ἔστη καλῶς λέγῃς.
Ἐξεστ. σείσομαι γὰρ. ἀλλ' ἄνες λόγον.
Χο. Ἀπελθ'. ἐμοὶ γὰρ τοῦτο σέσκειται ξένε,

Deliciásque mare rapuit. inque antri recessu
Occultata vxore, quæ mihi omnium malorum
Causa fuit, venio reliquos
Socios cogens seruare meos lectos, *id est, Helenam uxorem.*
Solus verò oberro, quærens sociis meis qui illic *sunt,*
Res necessarias, sicubi inueniens accipiam.
Conspicatus autem hanc domum vndique pinnis ornatam,
Et pulchras portas diuitis alicuius viri, *huc*
,, Accessi. Spes enim *est* ex opulentis ædibus *me*
,, Accepturum aliquid *meis* nautis. Nam pauperes,
,, Neque si velint, iuuare possent.
Ohe. Quis ianitor veniet ex ædibus,
Qui narret mea mala intrò?
An. Quis *est* ad fores? non discedes ab ædibus,
Nec stans ad fores atrij
Molestiam præbebis dominis? aut morieris,
Cùm sis Græcus, quibus non *conceditur* reditus *ex hac terra*
Men. O anus, hæc, hæc verba rectè dicis,
Licet *tibi sic loqui.* parebo igitur. sed *tamen hunc* omitte sermonem.
An. Abi, nam hoc *munus* mihi incumbit, ô hospes,

Μηδένα πελάζειν τοῖσί δ' Ἑλλήνων δόμοις.
Με. Α. μὴ σεσείλα χεῖρα. μὴ δ' ὤθει βίᾳ.
Δε. Πείθῃ γὰρ ἀδὲν, ὧν λέγω. σὺ δ' αἴτιος.
Με. Ἀγγεῖλον εἴσω δεσπόσῃ τοῖσι σοῖς.
Δε. Πικρῶς αὖ οἶμαί γ' ἀγγελεῖν τοὶς σοὶς λόγοις,
Με. Ναυαγὸς ἥκω, ξένος, ἀσύλητον γένος.
Δε. Οἶκον σεὸς ἄλλον νεῦ τιν' αὐτὶ τοῦδ' ἴθι.
Με. Οὐκ. ἀλλ' ἔσω πάρειμι. κἠ σύ μοι πιθοῦ.
Δε. Ὀχληρὸς ἰσθ' ὤν. καὶ τάχ' ὠθήσῃ βίᾳ.
Με. Αἰ, αἰ. τὰ πλεινὰ ποῦ δοῖ μοι σρατεύματα;
Δε. Οὐκοῦν σὺν σεῖ ποῦ σεμνὸς ἦθ', σὺν σνθάδε.
Με. Ὦ δαῖμον, ὡς ἀνάξι' ἠτιμώμεθα.
Δε. Τί βλέφαρα τέγγεις δάκρυσι; σεὸς τίν' οἰκτρὸς εἶ;
Με. Πρὸς τὰς πάρος ἐν συμφορὰς δ' δαίμονας.
Δε. Οὐκοῦν ἀσελθὼν δάκρυα σοῖς δώσεις φίλοις.
Με. Τίς δ' ἥδε χώρα; τοῦ ἦ βασίλειοι δόμοι;
Δε. Πρωτεὺς τάδ' οἰκεῖ δώματα. Αἴγυπτος ἦ γῆ.
Με. Αἴγυπτος; ὦ δύς λως, οἷ πέσσλυκ' ἄρα.
Δε. Τί δὴ τὸ Νείλου μεμπτὸν δοῖ σοι ῥόος;
Με. Οὐ τοῦτ' ἐμέμφθ λω. τὰς ἐμὰς σένω τύχας.

Ne quis Græcus accedat ad hanc domum.
Men. Ah. ne afferas *mihi* manus, neque per vim *me* pellas.
An. Non enim obtemperas illis, quæ dico: culpandus igitur es.
Men. Nuncia intus tuis dominis.
An. Vereor ne acerbum fiat tibi, si intus tua verba nunciem.
Men. Venio naufragus, hospes, non violandum *hominum* genus.
An. Vade nunc ad aliam aliquam domum pro ista.
Men. Non *faciam,* sed intrabo: tu verò pare mihi.
An. Scito te esse molestum, & mox depelleris vi.
Men. Heu, heu, vbi sunt mei egregij exercitus?
An. Illic igitur fortasse fuisti superbus, non hîc.
Men. O Fortuna, quàm indigna contumelia afficimur?
An. Quare palpebras humectas lachrymis? quid doles?
Men. Priorem felicitatem *à nobis amissam doleo.*
An. Igitur discedens des has lacrymas tuis amicis.
Men. Quænam hæc regio? cuius *sunt* istæ regiæ ædes?
An. Proteus hanc domũ incolit *ac regit.* terra verò hæc *uocatur* AEgyptus.
Men. AEgyptus? ô me infelicem, quò igitur nauigaui?
An. An verò tu contemnis gentem Nili?
Men. Non istam contemno: *sed* gemo meam fortunam.

ΖΕ. Πολλοὶ κακῶς πράσσουσιν, οὐ σὺ δὴ μόνος.
ΜΕ. Ἐς οἶκον ἐν οἴκοις, ὃν πόσιν ὀνομάζεις, ἄναξ;
ΖΕ. Τόδ' ἐστὶν αὐτοῦ μνῆμα. παῖς δ' ἄρχει χθονός.
ΜΕ. Πῆ δῆτ' αὖ εἴη; πότερον ἐκτὸς, ἢ 'ν δόμοις;
ΖΕ. Οὐκ ἔνδον. Ἕλλησι δ' πολεμιώτατος.
ΜΕ. Τίν' αἰτίαν ἔχων, ἧς ἐπιθυμῶ ἐγώ;
ΖΕ. Ἑλένη κατ' οἴκους ἐστὶ τοιάδε ἡ τοῦ Διός.
ΜΕ. Πῶς φῄς; τίν' εἶπας μῦθον; αὖθις μοι φράσον.
ΖΕ. Ἡ Τυνδαρεὶς παῖς, ἣν ποτ' Σπάρτῃ πότ' ἦν.
ΜΕ. Πόθεν μολοῦσα; τίνα τὸ πρᾶγμ' ἔχει λόγον;
ΖΕ. Λακεδαίμονος γῆς δεῦρο νοστήσασ' ἄπο.
ΜΕ. Πότ'; ἔπι τοῦ λελήσμεθ' ὑφ' αὐτῶν λέχους;
ΖΕ. Πρὶν τοὺς Ἀχαιοὺς ὦ ξέν' εἰς Τροίαν μολεῖν.
Ἀλλ' ἔρω' ἀπ' οἴκων. ἔστι γάρ τις ἐν δόμοις
Τύχη τύραννος, ἣ παράσεται δόμους.
Καιρὸν γὰρ οὐδὲν ἦλθες. ὦ δεσπότης
Λάβῃ σε, θάνατος· ξενιά σοι γενήσεται.
Εὔνους γάρ εἰμ' Ἕλλησιν, ἐχθρὸν πικροῖς
Λόγοις ἔδωκα, δεσπότῃ φοβουμένη.
ΜΕ. Τί φῶ; τί λέξω; συμφορὰς γὰρ ἀθλίας

An. Multi ſunt infelices, non tu ſolus.
Men. Eſtne igitur domi rex, de quo dicis?
An. Hoc eſt eius ſepulchrum, filius verò eſt dominus terræ.
Men. Vbi verò eſt? Vtrum foris, an domi?
An. Non *eſt* intus Græcis autem eſt infenſiſsimus.
Men. Quam cauſam habet, quam ego luo?
An. Helena eſt in his ædibus, filia Iouis.
Men. Quomodo ais? quem ſermonem dixiſti? dic mihi iterum.
An. Filia Tyndarei, quæ Spartæ quondam erat.
Men. Vnde profecta? quam rationem iſta res habet?
An Ex agro Laconico huc profecta.
Men. Quando? num ſpoliati ſumus, coniuge *erepta* ex antro?
An. Priuſquam Græci venirent ad Troiam, ô hoſpes.
Quare diſcede à domo. nam eſt quædam in domo
Plaga regia, qua turbatur domus.
Non veniſti tempeſtiuè. ſi verò dominus
Ceperit te, mors erit tibi loco xeniorum.
Beneuola enim ſum Græcis: ſed tamen aſpera
Verba *tibi* dedi, *id eſt*, *dixi*, timens dominum *meum*.
Men. Quid dicam? quid loquar? miſeras enim ærumnas

Ἐκ τῆσδε πάροιθεν τὰς παρεσώσας κλύω,
Εἰ τὴν μὲν ἀφεθεῖσαν ἐκ Τροίας ἄγων
Ἥκω δάμαρτα, καὶ κατ' αὖτρα σώζεται.
Ὄνομα δ' ὁ τοῦτον τῆς ἐμῆς ἔχουσά τις
Δάμαρτος ἄλλη, πῖσισ' ἐναίει δόμοις.
Διός γ' ἔλεξε παῖδ' ἀνὴρ τοῦφυκέναι.
Ἀλλ' ἢ τίς ἐστι Ζηνὸς ὄνομ' ἔχων αὐτῆς
Νείλου παρ' ὄχθαις; εἷς γὰρ ὄδε κατ' οὐρανόν.
Σπάρτῃ δ' ὁ γῆς ἐστι, πλὴν ἵν' αἱ ῥοαὶ
Τοῦ καλλιδόνακός εἰσιν Εὐρώτα μόνον;
Ἀπλοῦν δ' Τυνδάρειον ὄνομα κλῄζεθ'.
Λακεδαίμονος δ' ἄρα τιά τις ξυνώνυμος,
Τροίας τε; ἐγὼ μὲν οὐκ ἔχω τί χρὴ λέγειν.
Πολλοὶ γὰρ ὡς εἴξασιν ἐν πολλῇ χθονὶ,
Ὀνόματα τοῦτ' ἔχουσι, καὶ πόλις πόλει,
Γυνὴ γυναικί τ'. οὐδὲν οὖν θαυμαστέον.
Οὐδ' αὖ τὸ δεινὸν τοῦ παρόλου φοβοῦμεθα.
„ Ἀνὴρ γὰρ οὐδεὶς ὧδε βάρβαρος φρένας,
„ Ὃς ὄνομ' ἀκούσας τοῦμόν, οὐ δώσει βορά.
Κλεινὸν τὸ Τροίας πῦρ. ἐγώ θ', ὃς ἥψαν.

Audio prioribus nunc accedentes:
Si adducens receptam ex Troia
Coniugem venio, & *ſi illa*, *quæ* in antro *latet*, ſeruatur.
Nomen verò idem habens, quod mea, aliqua
Vxor alia, in his habitat ædibus.
Dixit enim *anus hæc*, eam eſſe filiam Iouis,
Sed an eſt aliquis vir, qui habet nomen Iouis,
Ad ripam Nili? nam qui in cælo eſt, vnicus eſt.
Vbi verò terrarum eſt Sparta, niſi *ibi*, vbi fluenta
Sunt Eurotæ, qui habet pulchros calamos, tantùm?
Vnum verò eſt nomen Tyndarei, quod ſic vocatur.
An eſt aliqua terra, quæ idem nomen habeat cum Lacedæmone,
Et Troia? ego certè non habeo quid dicam.
Multi enim, vt videtur, in diuerſis regionibus
Habent eadem nomina, & ciuitas cum ciuitate,
Et mulier cum muliere: non *eſt* igitur mirandum.
Neque rurſus fugiemus terribile iſtud *dictum* ancillæ.
„ Nullus enim vir *eſt* tam barbaro animo
„ Qui audito meo nomine, non ſit daturus cibum.
Notus *eſt* ignis Troiæ: egóque, qui accendi ipſam,

Μενέλαος, οὐκ ἄγνως ὢν πάσῃ χθονί.
Δόμων ἄνακτα πρὸς μνηστῆρ' ἔχει δέ μοι
Διστὰς φυλάξεις. ἰὼ μὴ ὠμόφρων ἴς ἡ,
Κρύψας ἐμαυτὸν, εἶμι πρὸς ναυάγια.
Ἢν δ' ἐνδιδῷ πι μαλθακὸν, τὰ πρόσφορα
Τῆς νῦν παρούσης συμφορᾶς αἰτήσομαι.
,, Κακῶν δὲ θ' ἡμῖν ἔσχατον τοῖς ἀθλίοις,
,, Ἄλλοις τυράννοις, αὐτὸν ὄντα βασιλέα,
,, Βίον πρόσαιτεῖν. ἀλλ' ἀναγκαίως ἔχει.
,, Λόγος γὰρ ὅδ' ἐστὶν οὐκ ἐμὸς, σοφὸν δ' ἔπος,
,, Δεινῆς ἀνάγκης ἡδὲν ἰσχύειν πλέον.

Σύστημα.

χο. Ἤκουσα τοῦ θεοπρόδου κόρας,
Ἃ χρήζουσ' ἐφάνη τυράννοις
Δόμοις, ὡς Μενέλαος οὔπω
Μελαμφαὲς οἴχεται
Δι' Ἔρεβος, χθονὶ κρυφθεὶς,
Ἀλλ' ἔπι κατ' οἶδμ' ἅλιον
Τρυχόμενος, οὔπω λιμένων
Ψαύσειε πατρίας γᾶς,

Menelaus, non ſum ignotus in vlla regione,
Expectabo dominum domus: ſed *illares* habet mihi
Duplicem cautionem. Si quidem eſt crudelis,
Occultans me, ibo ad fractas tabulas nauis:
Si verò ſe facilem præbuerit, neceſſaria *ſubſidia*
Præſenti calamitati petam:
,, Malorum verò nobis miſeris *illud eſt* extremum,
,, Quòd ab aliis tyrannis, ipſe qui ſum rex,
,, Petere cogor victum: ſed *hoc* neceſſarium eſt.
,, Non eſt autem meus ſermo, ſed ſapientum,
,, Nihil eſſe valentius graui neceſsitate.

Syſtema.

cho. Audiui ex fatidica puella,
Quæ oraculum reddens declarauit *in* regiis
AEdibus, quòd Menelaus nondum
Nigrum abiit
Per Erebum, humo tectus.
Sed adhuc ſupra fluctus marinos
Vexatus, nondum portus
Patriæ terræ poſsit attingere,

Ἀλατείᾳ βιότου
Ταλαίφρων, ἄφιλος φίλων,
Παντοδαπᾶς ὀπὴ γᾶς
Πόδα χεμπόμενος ἐναλίῳ
Κώπᾳ τρῳάδος ἐκ γᾶς.

ΙΑΜΒΟΙ.

ἑλέ. Ἡδ' αὖ τάφου τῶδ' εἰς ἕδρας ἐγὼ πάλιν
Στείχω, μαθοῦσα Θεονόης φίλους λόγους,
Ἃ πάντ' ἀληθῶς οἶδε. φησὶ δ' ἐν φάει
Πόσιν τὸν ἀμὸν ζῶντα φέγγος εἰσορᾶν,
Πορθμοὶς δ' ἁλᾶσθαι μυρίοις πεπλωκότα
Ἐκεῖσ' ἐκεῖσε, οὐδ' ἀγύμναστον πλάνοις
Ἥξειν, ὅταν δὴ πημάτων λάβῃ τέλος.
Ἐν δ' οὐκ ἔλεξεν, εἰ μολὼν σωθήσεται.
Ἐγὼ δ' ἀπές ἰω τοῦτ' ἐρωτῆσαι σαφῶς,
Ἡθεῖσ' ἐπείνιν εἰπέ μοι σεσωσμένον.
Ἐγγὺς ἤνιν που τῆσδ' ἔφασκ' ἐξ χθονὸς,
Ναυαγὸν ἐκπεσόντα σὺν παύροις φίλοις,
Ὡς μοι πόθ' ἥξεις, ὡς ποθεινὸς αὖ μόλοις.
Ἐα, τίς οὗτος; οὔπ που κρυπτόμεθα

Propter errationem vitæ, *propter erraticam uitam*,
Miſer, ſine amicis,
Ad omnem terram
Admouens pedem marino
Remo ex terra Troiana *profectus*.

Helena.

At ego ad ſedem huius ſepulchri iterum
Vado, poſtquam cognoui charos ſermones Theonoës,
Quæ omnia bene ſcit: dicit autem in luce *uerſantem*
Meum maritum viuentem intueri lucem,
Nauigióque traiectis ſexcentis fretis errare
Huc & illuc, nec inexercitatum erroribus
Venturum, quando peruenerit ad finem malorum.
Vnum verò non dixit, num ſaluus ſit venturus.
Ego autem id percontari palàm nolui,
Delectata, quòd eum ſaluum *eſſe* mihi dixit.
Et nunc prope hanc terram eſſe dicebat,
Eiectum naufragio cum paucis amicis.
Vtinam mihi tandem venias, quàm deſideratus venies.
Age quis eſt iſte? nunquid occultis inſidiis captor

Προτέως ἀσέπου παιδὸς ἐκ βουλεύματων;
Οὐχ ὡς δεινὰ πῶλος, ἢ Βάκχη θεοῦ, 550
Τάφῳ ξυνάψω κῶλον; ἄγελος δέ τις
Μορφῶ ὅδ' ὅστιν, ὃς με θηρᾶται λαβεῖν.
Με. Σὲ τοῦ ὄρυγμα δεινὸν ἡμιλλημένῳ
Τύμβου καλῶ πὶ ἐμπύρευς τ' ὀρθοστάτας.
Μεῖνον. τί φεύγεις, ὡς δέμας δείξασα σὸν, 555
Εκπληξιν ἡμῖν, ἀφασίαν τε προσλαθεῖς.
ἑλέ. Αδικεύμεθ' ὦ γυναῖκες. εἰργόμεθα γὰρ
Τάφου, πρὸς ἀνδρὸς τῆδε. καί μ' ἑλὼν, θέλει
Δουῶναι τυράννοις, ὧν ἐφεύγομεν γάμους.
Με. Οὐ κλεπτές ἐσμεν, οὐχ ὑπηρέται κακῶν. 560
ἑλέ. Καὶ μὴν στολὴ γ' ἄμορφον ἀμφὶ σῶμ' ἔχει.
Με. Στῆσον, φεύγου μεθεῖσα, λαιψηρὸν πόδα.
ἑλέ. Ἰσημ', ἐπείγε τῆδ' ἐφάπτομαι τόπου.
Με. Τίς εἶ; τίν' ὄψιν σὴν γυναῖ προσδέρκομαι;
ἑλέ. Συ δ' εἰ τίς; αὐτὸς γάρ σε, κἀμ' ἔχει λόγος. 565
Με. Οὐ πώποτ' εἶδον προσφερεστέραν δέμας.
,, Ω θεοί. Θεοὺς γὰρ καὶ τὸ γινώσκειν φίλους.
ἑλέ. Ελληνίς. ἀλλὰ καὶ τὸ σὸν θέλω μαθεῖν.

Ex consiliis impii filii Protei?
Non tanquam equa currens, aut Baccha Dei 550
Admouebo pedem sepulcro? ferus autem quidam
Aspectu est iste, qui me venando conatur capere.
Men. Te festinantem ad terribilem fossam
Sepulcri, & ad sacras placentas in ignem coniectas, voco.
Mane, quare fugis? vt ostendens tuum corpus, 555
Terrorem nobis & stuporem offers.
Hele. Vim patimur, ô mulieres. Arcemur enim
A sepulcro, ab hoc viro, & me captam vult.
Dare tyrannis, quorum fugimus nuptias.
Men. Non sumus prædones, neque ministri malorum. 560
Hele. Atqui deformem vestem habes circa corpus.
Men. Siste celerem pedem, omittens timorem.
Hele. Sisto, postquam attigi hunc locum, *sepulcrum Protei*.
Men. Quænam es? quam tuam speciem video mulier?
Hele. Tu verò quis es? Eadem enim te, quæ me, *dubitationis* habet ratio. 565
Men. Nunquam vidi similiorem corpore.
,, O dij. nam Dei beneficium est hoc etiam agnoscere amicos.
Hele. Græca *sum*. Sed & tuum *genus* cupio scire.

με. Ελένη σ' ὁμοίαν δὴ μάλις' εἶδον, γυναῖ.
ἑλέ. Εγὼ ὄ Μενελάῳ γε σέ, οὐδ' ἔχω τί φῶ. 570
με. Εγνως γὰρ ὀρθῶς ἄνδρα δυστυχέστατον.
ἑλέ. Ω χρόνιος ἐλθὼν σῆς δάμαρτος ἐς χέρας.
με. Ποίας δάμαρτος; μὴ θίγῃς ἐμοῦ πέπλων.
ἑλέ. Ην σοι δίδωσι Τυνδάρεως, ἐμὸς πατήρ.
με. Ω φωσφόρ' Εκάτη, πέμπε φάσματ' ὀμμάτων. 575
ἑλέ. Οὐ νυκτίφαντον πρόπολον ἐνοδίας μ' ὁρᾷς.
με. Οὐ μὴν γυναικῶν γ' εἰς δυοῖν ἔφυν πόσις.
ἑλέ. Ποίων ὄ λέκτρων δεσπότης ἄλλων ἔφυς;
με. Ην αὐτέα κεύθει, κἀκ Φρυγῶν κομίζομαι.
ἑλέ. Οὐκ ἔστιν ἄλλη σή τις αὐτ' ἐμοῦ γυνή. 580
με. Η που φρενῶν μὴν δ', τὸ δ' ὄμμα μου νοσεῖ;
ἑλέ. Οὐ γὰρ με λεύσων σὴν δάμαρθ' ὁρᾶν δοκεῖς;
με. Τὸ σῶμ' ὅμοιον, τὸ ὄ σαφές μ' ἀποστερεῖ.
ἑλέ. Σκέψαι. τί σου δεῖ; τίς ὀξύ σου σοφώτερος;
με. Εοικας. οὐ τι τοῦτό γ' ἐξαρνήσομαι. 585
ἑλέ. Τίς σοῦ διδάξει σ' ἄλλος, ἢ τὰ σά γ' ὄμματα;
με. Εκεῖνο σοῦ μόν, ὅτι δάμαρτ' ἄλλην ἔχω.
ἑλέ. Οὐκ ἦλθον εἰς γῆν Τρῳάδ', ἀλλ' εἴδωλον ἦν.

Men. Video te Helenæ maximè similem, ô mulier.
Hele. Et ego te Menelao, nec habeo quod dicam. 570
Men. Rectè profectò agnoscis miserrimum virum.
Hele. O serò veniens in manus coniugis tuæ.
Men. Qualis coniugis? ne attingas meam vestem.
Hele. Quam tibi Tydareus pater meus dedit.
Men. O Hecate lucifera, spectra nobis offer læta. 575
Men. Non vides me nocturnam ministram Proserpinæ.
Hele. Non sum maritus duarum coniugum.
Men. At certè non sum maritus duarum coniugum.
Hele. Quorum verò lectorum aliorum, *cuius alterius uxoris* dominus es?
Men. *Illius*, quam antrum occultat, & *quam* ex Phrygibus adduco.
Hele. Non habes aliam vxorem præter me. 580
Men. An verò sana mente quidē sū: at oculi mei laborant, *hallucinantur*?
Hele. An non videris videre tuam coniugem, cum me vides?
Men. Corpus *quidem est* simile, sed certa cognitio mihi deest.
Hele. Considera. quid tibi deest? quis te prudentior est?
Men. Similis es, hoc non possum negare. 585
Hele. Quis igitur alius te docebit, nisi oculi tui?
Men. Illud quidem, quod ad te attinet, quia habeo aliam vxorem.
Hele. Ego non veni in terram Troianam, sed erat simulacrum.

Universidad de Deusto Biblioteca

Universidad de Deusto Biblioteca

με. Καὶ τίς βλέποντα σῶματ' ἐξεργάζεται;
ἑλέ. Αἰθήρ, ὅθεν σὺ θεοπόνητ' ἔχεις λέχη. 590
με. Τίνος πλάσαντος θεῶν; ἄελπτα γὰρ λέγῃς.
ἑλέ. Ἥρα Διάλλαγμ', ὡς Πάρις με μὴ λάβοι.
με. Πῶς οὖν σὺ κἀνθάδ' ἦθ', ἐν Τροίᾳ θ' ἅμα;
ἑλέ. Τοὔνομα γοῦν τ' ἐν πολλοῖς, τὸ σῶμα δ' οὔ. 595
με. Μέθες με, λύπας ἄλις ἔχων ἐλήλυθα.
ἑλέ. Λείψεις γὰρ ἡμᾶς, τὴν δ' κεν' ἐξάξεις λέχη;
με. Καὶ χαῖρέ γ', Ἑλένη πρόσφορης ὅθ' οὕνεκ' εἶ.
ἑλέ. Ἀπωλόμην λαβοῦσά τ', οὐχ ἕξω πόσιν.
με. Τοὐκεῖ με μέγεθος τῆσδ' πόνων πείθει, σὺ δ' οὔ.
ἑλέ. Οἴ' ἐγώ, τίς ἡμῶν ἐγθίστ' ἀθλιωτέρα; 600
Οἱ φίλτατοι λείπουσιν. οὐδ' ἀφίξομαι
Ἑλλήνας, οὐδὲ πατρίδα τὴν ἐμὴν ποτε.
ἄγγ. Μενέλαε, μαστεύων σε κιχάνω μόλις,
Πᾶσαν πλανηθεὶς τήνδε βάρβαρον χθόνα,
Πεμφθεὶς ἑταίρων τῶν λελειμμένων ὕπο. 605
με. Τίς' ἐστιν ἡ πόθου βαρβάρων συλᾶθ' ὕπο;
ἄγγ. Θαυμαστ', ἔλαθον τοὐμὸν ἢ τὸ πρᾶγμ' ἔχον.
με. Λέγ' ὡς φέρεις τι τῆδε τῇ παρουσῇ νέον;

Men. Quis verò poteſt facere corpora videntia?
Hele. AEther, vnde tu habes coniugem diuinitus factam. 590
Men. Quis Deus finxit? dicis enim inſperata.
Hele. Iunonis permutatio eſt, ne Paris me potiretur.
Men. Quomodo verò hîc eras, & ſimul in Troia?
Hele. Nomen poteſt in multis locis eſſe, ſed corpus non.
Men. Dimitte me, veni ſatis habens miſeriarum. 595
Hele. Relinques igitur nos, & abduces illam inanem *uel factitiam* vxorem?
Men. Vale, quia ſimilis es Helenæ.
Hele. Perii. nam te nacta maritum, tamen non habebo.
Men. Magnitudo malorum quę ibi perpeſſi ſumus, perſuadet me, non tu.
Hele. Heu mihi, quæ eſt me infelicior? 600
Chariſſimi *me* relinquunt, neque redibo *ad*
Græcos, neque *in* patriam meam vnquam.
Nun. Menelae, quærens te, vix tandem iuuenio,
Per omnem hanc terram barbaram errans,
Miſſus à ſociis *ad antrum à te* relictis. 605
Men. Quid eſt? an ſpoliati eſtis à barbaris?
Nun. Miranda *uenio* habens, quę minora ſunt nomine, quàm re.
Men. Dic, quia adfers aliquid noui hac ſollicitudine.

ἄγγ. Λέγω πόνους σε μυρίους τλῶν μάτην.
με. Παλαιὰ θρῶῃς πήματ'. ἀγγέλλεις δ' τί; 610
ἄγγ. Βέβηκεν ἄλοχος σὴ πρὸς αἰθέρος πτύχας,
Ἀρθεῖσ' ἄφαντος. οὐρανῷ δ' κρύπτεται,
Λιποῦσα σεμνὸν ἄντρον, οὗ σφ' ἐσώζομεν,
Τοσόνδε λέξασ', ὦ ταλαίπωροι Φρύγες,
Πάντες τ' Ἀχαιοί, δι' ἐμ' ὅτι Σκαμανδρίοις 615
Ἀκταῖσιν, Ἥρας μηχαναῖς ἐθνήσκετε,
Δοκοῦντες Ἑλένην σὴν ἔχοντ' ἔχειν Πάριν.
Ἐγὼ δ' ἐπειδὴ χρόνον ἔμεινα δόσιν μ' ἐξῃτῶ,
Τὸ μόρσιμον σώσουσα, πατρὸς ἐς οὐρανόν
Ἀπῆμι. Φήμας δ' ἡ τάλαινα Τυνδαρὶς 620
Ἄλλως κακὰς ἤκουσεν, οὐδὲν αἰτία.
Ὦ χαῖρε Λήδας θύγατερ, ἐνθάδ' ἦθ' ἄρα;
Ἐγὼ δέ σ' ἄστρων ὡς βεβηκυῖαν μυχοὺς
Ἤγγελλον, εἰδὼς οὐδέν, ὡς ὑποπτέρων
Δέμας φορεῖς. σὴν εἰ σε κερτομεῖν 625
Ἡμᾶς πρὸς αὖθις, ὡς ἄθλω ἐν Ἰλίῳ
Πόνους παρεῖχες ὦ πόσει, καὶ συμμάχοις.
με. Τοῦτ' ἐς ἐκεῖνο. ξυμβεβᾶσιν οἱ λόγοι

Nun. Dico te fruſtrà tot labores ſuſtinuiſſe.
Men. Antiqua refers mala. quid verò *noui* nuncias? 610
Nun. Coniunx tua abiit ad volumina cæli,
Sublata ex *hominum* oculis, cælóque occultatur,
Relicto venerando illo antro, vbi eam ſeruabamus,
Poſtquam hæc tantùm dixit: O miſeri Phryges,
Et omnes Græci, propter me ad Scamandri 615
Littus dolis Iunonis eſtis mortui,
Putantes Paridem habere Helenam, quam non habuit.
Ego verò poſtquam tanto tẽpore manſi, quanto me manere oportuit,
Seruans deſtinatum fati tempus, ad aërem pattem meum
Abeo: miſera verò filia Tyndarei famam 620
Malam fruſtra audiuit, cùm eſſet ſine culpa.
O filia Ledæ ſalue, hîc eras igitur?
Ego verò te tanquam abiiſſes in ſeceſſus aſtrorum,
Nunciabam ignorans quod volatile
Corpus haberes. non patiar vt te maledictis inſectentur 625
Noſtri iſtis iterum, quòd *ſcilicet* ad Ilium ſatis
Laborum præbueris tuo marito & belli ſociis.
Men. Hoc eſt illud, *quod hæc mihi dicebat. Nam* conueniunt verba

Οἱ τῆς δ' ἀληθεῖς. ὦ ποθεινὸς ἡμέρα,
Ὡς εἰς ἐμὰς ἔδωκεν ὠλένας λαβεῖν. 630
ἑλέ. Ω φίλτατ' ἀνδρῶν Μενέλεως, ὁ μὲν χρόνῳ
Παλαιός, ἡ δὲ τέρψις δὲ τίως πάρα.

ΑΝΟΜΟΙΟΣΤΡΟΦΑ.

Στροφὴ α.

Ελαβον ἀσμενόα πόσιν ἐμὸν φίλαν,
Περιπετάσασα χέρα φίλιον
Εν μακρᾷ φλογὶ φαεσφόρῳ. 635
με. Κἀγώ σε. πολλοὺς δ' ἐν μέσῳ λόγους ἔχων,
Οὐκ οἶδ', ὁποίου πρῶτον ἄρξομαι πανυ.

Στροφὴ β.

ἑλέ. Γέγηθα. κρατὶ δ' ὀρθίους ἐθείρας
Ανεπτέρωκα, καὶ δάκρυ σταλάσσω,
Περὶ ὄγκῳ χεῖρας ἔβαλον, 640
Ηδονὰν ὡς λάβω
Ω πόσις, ὦ φιλτάτη πρόσοψις.

Στροφὴ γ.

με. Οὐκ ἐμέμφθην.
Εχω τὰ τοῦ Διὸς λέκτρα, λήδας τε,
Αν ὑπὸ λαμπάδων κόρον 645

Vera huius *mulieris cum nuncii uerbis*. ô optatam diem,
Quæ te in meas vlnas ſuſcipiendam dedit. 630
Hele. O chariſsime virorum Menelae, tempus quidem, *quo te carui*,
Longum *eſt*, voluptas verò nunc demum adeſt, *quæ fruar*.

MONOSTROPHICA.

Strophe I.

Amicæ, libens recepi meum maritum,
Amplectens amica manu
In longa flamma lucifera. 635
Men. Et ego te habens autem multos ſermones in medio *propoſitos*,
Neſcio vnde primùm nunc incipiam.

Strophe II.

Hele. Gaudeo. Erectas verò in capite comas
Demitto vt alas, & ſtillo lacrymas.
Circa verò *tua* membra manus ieci,
Vt voluptatem capiam, 640
O marite, ô amantiſsimum aſpectum.

Strophe III.

Me. Non reprehendo, *nec damno quæ mihi contigerunt*. Nunc enim
Habeo coniugem filiam Iouis, & Ledæ,
Quam à facibus *ſuis illuſtratam* pueri 645

Λαβόντες ἱππόοι, ξυνομαίμονες, ἄλβιοιν ὄλβιοιν
Τοπρόσθεν. ἐκ δόμων δ' ἐνόσφιοιν θεοί σ' ὁμοῦ.
Πρὸς ἄλλας δ' ἐλαύνει θεὸς συμφορὰς τάσδε κρείσσω.
Τὸ κακὸν δ' ἀγαθὸν, σέ τε, κἀμὲ συνάγαγε πόσιν
Χρόνῳ, ἀλλ' ὅμως ὀναίμαν τύχας. 650
ἑλέ. Ονασο δῆτα. τοῦτο δὴ ξυνεύχομαι.
Δυεῖν γὰρ ὄντοιν, οὐχ ὁ μὲν τλήμων, ὁ δ' οὔ.

Στροφὴ δ'.

Φίλαι, φίλαι, τὰ πάρος
Οὐκέτι στενόμεθα, οὐδ' ἀλγῶ.
Πόσιν ἐμὸν ἔχομεν, ἔχομεν, 655
Ον ἔμενον, ἔμενον ἐκ Τροίας
Πολυετῆ μόλειν.
με. Εχεις, ἐγὼ τέ σ'. ἡλίους ἑξακοσίους
Μόγις διελθὼν, ἠσθόμην τὰ τῆς θεοῦ.

Στροφὴ ε'.

Εμὰ δὲ δάκρυα, χαρμονὰ 660
Πλέον ἔχει χάριτος, ἢ λύπας.
ἑλέ. Τί φῂς; τίς αὖ τάδ' ἤλπισε βροτῶν ποτε;
Αδόκητον ἔχω σε πρὸς στέρνοις.

Candidis inſignes equis, gemini fratres, bearunt, bearunt
Olim. Ex ædibus verò *meis* te Dii ſimul abſportarunt.
Ad aliam verò ſortem hanc *præſenti* meliorem Deus *nos* ducit.
Malum autem *conuerſum in* bonum, & te, & me coniunxit maritum,
Serò *reuerſum ad te*. ſed tamen vtinam *hac* fortuna fruar. 650
Hele. Fruaris ſanè. ego enim tecum idem opto.
Nã cũ duo ſimus, fieri non poteſt vt alter quidẽ ſit miſer, alter verò nõ.

Strophe IV.

Amicæ, amicæ, priora *mala*
Non ampliùs gemimus, neque doleo: *Nam*
Habeo, habeo meum maritum, 655
Quem expectabam, expectabam ex Troia
Poſt multos annos venturum.
Men. Habes, & ego te: ſoles verò ſexcentos *dies annóſque plurimos*
Cum ægrè præterierim, Deæ *Iunonis fraudem nunc demum* ſenſi.

Strophe V.

Meæ verò lachrymæ *propter inſperatam ac præſentem* lætitiam 660
Plus habent gratiæ, quàm triſtitiæ.
Hele. Quid dicam? quis hominum hæc vnquam ſperaſſet?
Præter opinionem habeo te ad pectus.

Universidad de Deusto Biblioteca

με. Κἀγώ σε τὴν δοκοῦσαν Ἰδαίαν πόλιν
Μολεῖν, Ἰλίᾳ τε μελέᾳς πύργους. 665
Πρὸς θεῶν, δόμων πῶς τῆσδ' ἐμῆς ἀπεστάλης.

Στροφὴ ϛ'.

ἑλέ. Ε, ἔ. πικρὰς ἐς ἀρχὰς βαίνεις.
Ε, ἔ. πικρὰν σ' ἐρωτᾶς φάτιν.
με. Λέγ', ὡς ἀκουστὰ πάντα δῶρα δαιμόνων.
ἑλέ. Ἀπέπτυσα μὴν λόγον, οἷον οἷον ἐσόψομαι. 670
με. Ὅμως ἢ λέξον. ἡδύ τοι μόχθων κλύειν.

Στροφὴ ζ'.

ἑλέ. Οὐκ ἐπὶ λέκτρον βαρβάρου νεανίου,
Πετομένας κώπας,
Πετομένᾳ σ' ἔρωτος ἀθλίων γάμων.
με. Τίς σε δαίμων, ἢ πότμος συλᾷ πάτρας; 675

Στροφὴ η'.

ἑλέ. Ὁ Διός, ὁ Διός, ὦ πόσι, παῖς
Μ' ἐπέλασε Νείλῳ.
με. Θαυμαστὰ τἀπέμψαντος. ὦ δεινοὶ λόγοι.

Στροφὴ θ'.

ἑλέ. Κατεδάκρυσα, καὶ βλέφαρον ὑγραίνω

Men. Et ego te, quæ videbaris ad Idæam vrbem,
Et miseras turres Ilii iuisse. *sed oro te* 665
Per Deos, *dic* quomodo *ex* meis ædibus emissa fueris.

Strophe VI.

Hele. Heu heu, redis ad acerbum principium.
Heu heu, acerbam etiam famam quæris.
Men. Dic, quia omnia deorum dona *sunt* audienda.
Hele. Abominor hunc sermonem, qualem qualem afferam. 670
Men. Attamen dicito. Iucundum enim *est præteritos* labores audire.

Strophe VII.

Hele. Non ad thalamum barbari adolescentis,
Volante *ueni*remo:
Volante sed Amore miserarum nuptiarum.
Men. Quis Deus, aut quod fatum spoliat te patria? 675

Strophe VIII.

Hele. Ille Iouis, ille Iouis filius *Mercurius*, ô marite,
Me admouit Nilo, *ad Nilum me transportauit.*
Men. Miranda *narras de eo* qui *te huc* deduxit. ô miros sermones.

Strophe IX.

Hele. Lacrymo, & palpebras humecto

Δάκρυσιν. ἁ Διός μ' ἄλοχος ὤλεσεν 680
Ηρα. Με. τίνων χρῄζουσα προσθεῖναι κακῶν;

Στροφὴ ι'.

ἑλέ. Ὤι μοι ἐμῆς δειναῖν, λουτραῖν, κρήναιν,
Ἵνα θεᾶς μορφὰν ἐφαίδρυναν.
Ἔνθεν ἐμὸλε κρίσις.
με. Τάσδ' εἰς κρίσιν σοι τῆσδ' ἔθηκ' Ηρα κακῶν; 685

Στροφὴ ια'.

ἑλέ. Κύπρις ὡς ἀφέλοιτο. Με. πῶς; αὐδᾶ.
ἑλέ. Πάριν, ᾧ μ' ἐπέυσ'. Με. ὦ τλήμον.
ἑλέ. Τλάμων, τλάμων. ὧδ' ἐπέλασ' Αἰγύπτῳ.
με. Εἶτ' αὐτὸ δῶκ' εἴδωλον, ὡς σέθεν κλύω.

Στροφὴ ιβ'.

ἑλέ. Τὰ δ' ἐν κύκλῳ μέλαθρα πάθεα, πάθεα. 690
Μᾶτερ, οἰ ἐγώ. Με. τί φῄς;
ἑλέ. Οὐκ ἔστι μάτηρ. ἀγχόνειον ἢ βρόχον
Δι' ἐμὲ κατεδήσατο δύσγαμον αἰχμύαν.
με. Ὤι μοι. θυγατρὸς δ' Ερμιόνης ἔστι βίος;

Στροφὴ ιγ'.

ἑλέ. Αγαμος, ἄτεκνος, ὦ πόσι, κατασέγει 695

Lacrymis: coniunx *enim* Iouis me perdidit 680
Iuno. *Men.* Quæ mala volens addere?

Strophe X.

Hele. Hei mea mala, lauacra, & fontes illos,
Vbi Deæ formam ornarunt,
Vnde iudicium *mihi perniciosum* venit.
Men. An Iuno hæc mala tibi ob illud iudicium fecit? 685

Strophe XI.

Hele *Fecit hæc*, Venus cùm abstulisset *mihi*. *Men.* Quomodo? dic.
Hele. Paridem, cui me promiserat. *Men.* O misera.
Hele. Misera, misera. sic appuli in AEgyptum.
Men. Deinde dedit pro te simulacrum, vt ex te audio.

Strophe XII.

Hele. In ædibus verò *nostris quales acciderunt* calamitates, calamitates. 690
Ah mater *infelix*. Hei mihi *miseræ*. *Men.* Quid ais?
Hele. Non est *amplius mihi* mater. strangulantem enim laqueum
Alligauit *collo* propter me, *& propter mearum* infelicium nuptiarũ tur-
Men. Hei mihi. Viuitne filia Hermione? (pitudinem.

Strophe XIII.

Hele. Sine nuptiis, sine liberis, ô marite, gemit 695

Γάμον ἄγαμον, ἀγχιῶαν.
με. Ω ταῦ κατ' ἄκρας δαῖμ' ἐμὸν πέρσας Πάρις,
Τάδε καὶ σὲ διώλεσε, μυριάδας τε
Χαλκεόπλων Δαναῶν.
Στροφὴ ιδ'.
ἑλέ. Εμὲ ἣ πατρίδος ἄπο, κακέπτιμον 700
Αραῖαν ἔβαλλε θεὸς
Απὸ πόλεος, ἀπό τε σέθεν,
Οπ μέλαθρα, λέχεά τ' ἔλιπον,
Οὐ λιποῦσ' ἐ ω' αἰσχρῆς γάμοις.
ΙΑΜΒΟΙ.
χο. Εἰ καὶ τὰ λοιπὰ τῆς τύχης δ' δαίμονος
Τύχοιτε. πρὸς τὰ πρόσθεν ἀρκέσειεν ἄν. 705
ἄγΓ. Μενέλαε, κἄμοὶ πρός δοτέ τι τῆς ἡδονῆς,
Ην μανθάνω μὲν κἀυτὸς, ἐ σαφὲς δ' ἔχω.
με. Αλλ' ὦ γεραιὲ, καὶ σὺ κοινώνει λόγων.
ἄγΓ. Οὐχ ἥδε μόχθων τῆδ' ἐν Ιλίῳ βεβαιοῖ; 710
με. Οὐχ ἥδε. πρὸς θεῶν ἡμὲν ἠπατημέθοι.
Νεφέλης ἄγαλμ' ἔχοντες ἐν χερσῖν λυγρόν.
ἄγΓ. Τί φῆς; νεφέλης ἄρ' ἄλλως εἴχομεν πόνοις πέρι;

Infelices nuptias *meas & meum* dedecus.
Men. O Paris, qui totam domum meam funditus euertisti,
Hæc etiam te perdiderunt, & multa millia
AEreis armis instructorum Græcorum.
Strophe XIV.
Hele. Me verò à patria infelicem *et* 700
Execrabilem Deus abegit
Ab vrbe, & à te:
Quia domum, & coniugium reliqui,
Non relinquens propter turpes nuptias.
chorus.
cho. Si *in* reliquis etiam *rebus posthac* prosperam fortunam
Consequamini, *hoc* ad priora *mala compensandum* sufficiet. 705
Nun. Menelae, impertiatis & mihi aliquid voluptatis,
Quam audio quidem & ego: sed tamen planè *quænam sit* non scio.
Men. O senex, tu quoque particeps sis *nostrorum* sermonum.
Nun. Nonne hæc laborum ad Ilium *à te toleratorum fuit autor ac* arbitra? 710
Men. Non est hæc. decepti sumus à Diis,
Habentes in manibus tristem imaginem nubis.
Nun. Quid ais? sustinuimus igitur labores frustrà propter nubem?

με. Ηρας τάδ' ἔργα, καὶ θεῶν τελεσθὲν ἔρις.
ἄγΓ. Ηδ' ἔσ' ἀληθῶς, ὅστις ἥδε σὴ δάμαρ; 715
με. Αὕτη. λόγοις δ' ἐμοῖσι πίσυσον τάδε.
ἄγΓ. Ω θύγατερ, ὁ θεὸς ὡς ἔφυ λὶ ποικίλον,
Καὶ δυστέκμαρτον. εὖ δέ πως ἀναστρέφει,
Εκεῖσε κἀκεῖσ' ἀναφέρων. ὁ μὲν πονεῖ,
,, Οδ' ἐ πονήσας αὖθις ὀλλυται κακῶς, 720
,, Βέβαιον ἐδὲν τῆς ἀεὶ τύχης ἔχων.
Σὺ γὲ, πόσις τε σὸς, πόνων μετέσχετε,
Σὺ μὲν λόγοισιν, ὁ ἣ δορὸς πρεσθυμία.
Σὺ δ' δὲ δ' ὅτ' ἔασ δ' δ', οὐδὲν εἶχε. νυῦ δ' ἔχει,
Αὐτόματα πρᾶξας τἀγαθ' δ' τυχέσατα. 725
Οὐκ ἄρα γέρον τα πατέρα, καὶ Διοσκόρω
Ηιρωας, ἐδ' ἔδρασας οἷα κλήζεται.
Νῦν ἀνανεῦμαι τὸν σὸν ὑμέναιον πάλιν,
Λαμπάδων μεμνήμεθ', ἃς τετραόρεις
Ιππαις τεθράζων, παρέφερον. σὺ δ' ἐν δίφρεις, 730
Σὺν τῆδε νύμφη δῶμ' ἔλειπες ὄλβιον.
,, Κακὸς γὲ, ὅστις μὴ σέβει τὰ δεσποτῆρ,
,, Καὶ ξυγχέγηθε, καὶ ξυνωδύνει κακοῖς.

Men. Hæc *sunt* opera Iunonis, & contentio trium Dearum.
Nun. Hæc verò, quæ verè *mulier* est, estne tua coniux? 715
Men. Hæc *est mea coniux*. verbis verò meis crede his *saltem in rebus*.
Nun. O filia, quàm varia quædam res est Deus,
Et coniectu difficilis. facilè enim *certas rerum uias* mutat,
Huc & illuc versans. *Nam* hic quidem laborat *ac seruatur*,
,, Ille verò, qui non laborauit, contrà, perit malè, 720
,, Nihil habens firmi continuæ fortunæ.
Tu enim & maritus tuus *magnos* labores sustinuistis,
Tu quidem *sinistris de te sparsis* rumoribus: ille verò armorum studio.
Properans enim quando properabat, nihil habuit. nunc verò habet,
Vltrò habens obiectam maximè prosperam fortunam. 725
Non igitur patrem senem, & *castorem atque pollucem*, Iouis filios
Dedecorasti, neque fecisti qualia dicuntur.
Nunc *igitur* renouo tuas nuptias iterum,
Et memini faces, quas quadriiugis
Equis vehens præferebam: tu verò in curru 730
Cum isto sponsa relinquebas fœlicem domum.
,, Improbus enim *est* qui non colit *res* dominorum,
,, Nec *lætis eorum rebus* congratulatur, nec aduersis condolet.

Universidad de Deusto Biblioteca

Εγὼ μὲν εἶμι, καὶ πέφυκ' ὅμως λάτρις,
Εν τοῖσι γενναίοισιν ἠριθμημένος. 735
» Δούλοισι, τοὔνομ' οὐκ ἔχων ἐλεύθερον,
» Τὸν νοῦν δὲ κρεῖσσον γὰρ τόδ', ἢ δυοῖν κακοῖν
» Εν' ὄντα χρῆσθαι, τὰς φρένας τ' ἔχειν κακὰς,
Αλλων τ' ἀκούειν δοῦλον ὄντα τῆς πέλας.
Με. Αγ' ὦ γεραιέ. πολλὰ μὲν παρ' ἀσπίδα 740
Μοχθήματ' ἐξέπλησας ἐκ πόνων ἐμῶν.
Καὶ νῦν μεταχὼν τ' ἐμῆς εὐπραξίας,
Αγγειλον ἐλθὼν τοῖς λελειμμένοις φίλοις
Τάδ', ὡς ἔχων εὕρηκας, οἵ τ' ἐσμὲν τύχης,
Μένειν τ' ἐπ' ἀκτῆς, τοίς τ' ἐμοὶς παραδοκεῖν 745
Αγαθὰς, οἳ μένουσιν, ἃς ἐλπίζομεν,
Καὶ τῆσδε πῶς δυναίμεθ' ἐκπλεῦσαι χθονὸς
Φεύγειν. ὅπως αὖ εἰς ἓν ἐλθόντες τύχης,
Εκ βαρβάρων σωθαίμεν, ἢν δυνώμεθα.
Αγγ. Εστω τάδ', ὦ ναῦ. ἀλλά τοι τὰ μάντων
Εστῖδον, ὡς φαῦλ' ὄντ', καὶ ψευδῶν πλέα. 750
» Οὐδ' ἢν ἄρ' ὑγιὲς οὐδὲν ἐμπύρευμα φλογὸς,
» Οὔτε πτερωτῆς φθέγματ'. εὔηθες δέ τοι

Ego tametsi natus sum seruus, tamen fui hactenus
Numeratus inter generosos 735
» Seruos, non habens nomen liberum,
» Sed mentem: hoc enim melius *est* quàm duo mala
» Vnum habere, & malo animo præditum esse,
Et ab aliis qui prope te sunt dici seruum.
Men. Age ô senex, multos enim ad clypeum, *in bello*, 740
Labores expleuisti, *tolerasti* propter meos labores.
Et nunc particeps meæ felicitatis
Vade, & nuncia meis sociis, qui adhuc viuunt,
Hæc, quomodo *nos* inueneris, & qua fortuna vtamur,
Vtque maneant ad littus, & expectent mea
Certamina, quæ *nos adhuc* manent, *et* quæ speramus: 745
Et quomodo possimus enauigare ex hac terra,
Custodiant *ac obseruent*: vt eadem vtentes fortuna
A barbaris incolumes discedamus, si possimus.
Nun. Fient hæc ô Rex: sed vatum *vaticinia*
Video quàm mala sint; & plena mendaciorum. 750
» Nihil igitur sani est in ignis flamma,
» Neque in vocibus auium: stultitia verò est

» Τὸ γὰρ δοκεῖν ὄρνιθας ὠφελεῖν βροτοὺς.
Κάλχας γὰρ οὐκ εἶπ', οὐδ' ἐσήμηνε στρατῷ, 755
Νεφέλης ὑπὲρθνήσκοντας εἰσορῶ φίλους.
Οὐδέν γε, ἀλλὰ πόλις ἀνήρπασθη μάτην.
Εἴποις ἄν, οὐδ' ἐχ' ὁ θεὸς οὐκ ἠβούλετο.
» Τί δῆτα μαντευόμεθα; τοῖς θεοῖσι χρὴ
» Θύοντας αἰτεῖν ἀγαθὰ, μαντείας δ' ἐᾶν. 760
» Βίος γὰρ ἄλλως δέλεαρ εὑρέθη τόδε,
» Κοὐδεὶς ἐπλούτησ' ἐμπύρευσιν ἐργὸς ὤν.
» Γνώμη δ' ἀρίστη μάντις, ἢ τ' εὐβουλία.
Χο. Εἰς ταυτὸ κἀμοὶ δόξα, μάντεων πέρι,
» Χωρεῖ γέρων. τοὺς θεοὺς ἔχων τὶς ἂν 765
» Φίλους, ἀρίστω μαντικῷ ἔχοι δόμοις.
Ἑλέ. Εἶεν. τὰ μὲν δὴ δεῦρ' ἀεὶ καλῶς ἔχει.
» Οπως δ' ἐσώθης ὦ τάλας Τροίας ἄπο,
» Κέρδος μὲν οὐδὲν εἰδέναι, πόθος δέ τις
» Τὰ τῆς φίλων φίλοισιν αἰσθέσθαι κακά. 770
Με. Η πολλ' ἀνήρου μ' ἐν ὀλίγῳ, μιᾷ θ' ὁδῷ.
Τί σοι λέγοιμ' ἂν τὰς ἐν Αἰγαίῳ συμφορὰς,
Τὰ Ναυπλίου τ' Εὐβοϊκὰ πυρπολήματα,

» Vel opinari mortales ab auibus iuuari.
Calchas enim non dixit, neque significauit exercitui: 755
Video amicos morientes pro nube.
Non, sed vrbs frustrà direpta est.
Sed fortasse dixeris, quòd Deus non voluerit *hæc nobis indicari*.
» Quid ergo vates consulimus? Diis oportet
» Sacrificantes bona petere, & finere vaticinia. 760
» Hæc enim illecebra vitæ frustrà est inuenta.
» Et nemo factus est diues vaticiniis sine labore.
» Prudentia enim bonúmque consilium *est* vates optimus.
Cho. Ego quoque idem sentio de vatibus,
» Quod senex. Qui deos habet 765
» Amicos, is habet optimam diuinationem domi.
Hele. Sint *ista sicut dicis*. Res *autem* huc vsque quidem rectè se habent.
» Sed quomodo saluus à Troia veneris, ô miser,
» Nihil quidem lucri *est* scire, desiderium tamen quoddam
» Amicis *inest* cognoscendi amicorum mala. 770
Men. Certè multa me in exigua, & vna via interrogasti.
Quid dicam tibi calamitates in AEgæo *mari nobis immissas*?
Et Euboica incendia Nauplii,

Universidad de Deusto Biblioteca

Κρήτλω τε, Λιβύλω θ', αἷς ἐπεσράφλω πόλεις,
Σκοπάς τε Περσέως. ἢ γὰρ ἐμπλήσαιμί σε 775
Μύθων. λέγων τ' ἂν σοι κακ', ἀλγοίλω ἔτι.
Πάσχων τ' ἔκαμνον. δὶς γὰρ λυπηθεῖμλν ἄν.
ἑλέ. Κάλλιον εἶπας, ἤ σ' ἀνηρόμλν ἐγώ.
Εν δ' εἰπὲ, πάντα πλὴν ἁλιπόνων, πόσον χρόνον
Πόντου τὸ νότοις ἄλιον ἐφθείρου πλαίον. 780
με. Ενιαύσιον, πρὸς τοῖσιν ἐν Τροίᾳ δέκα.
Επισ. διῆλθον δ' ἐπὰ πρὸς δρόμας ἐτῶν.
ἑλέ. Φεῦ, φεῦ. μακρὸν γ' ἔλεξας ὦ πάλαι χρόνον.
Σωθεὶς δ' ἐκεῖθεν, ἐνθάδ' ἦλθες εἰς σφαγάς.
με. Πῶς φῄς; τί λέξεις; ὡς μ' ἀπώλεσας γυναῖ. 785
ἑλέ. Φεῦ γ' ὡς τάχιστα τῆσδ' ἀπαλλαχθεὶς χθονὸς.
Θανῇ πρὸς ἀνδρὸς, οὗ τάδ' ἐστὶ δώματα.
με. Τί χρῆμα δρᾶσας ἄξιον τῆς συμφορᾶς;
ἑλέ. Ηκεις ἄελπτος, ἐμπόδων τ' ἐμοῖς γάμοις.
με. Η γὰρ γαμεῖν τις πᾶμ' ἐβουλήθη λέχη; 790
ἑλέ. Τρεμν θ' ὑβρίζειν εἰς ἐμ', ὧν ἔτλλν ἐγώ.
με. Ιδίᾳ θ' ἑνὸν λὶς, ἢ τυραννίδων χθονός;
ἑλέ. Ος γῆς ἀνάσσει τῆσδε Πρωτέως γόνος.

Et Cretam, & Libyam, & ad quas vrbes appuli,
Et ſpeculas Perſei? non enim explerem te
Verbis *meis*, & ego dicens tibi *mea* mala, ampliùs dolerem. 775
Defatigatus enim ſum patiendo. duplici autem mœrore afficeremur.
Hele. Pulchriùs dixiſti, quàm ego te interrogaui.
Vnum verò dic omiſsis cæteris omnibus, quandiu
Maris ſupra dorſum marina erratione conflictatus es? 780
Men. Annuo *tempore* ſupra decem annos, quos fuimus ad Troiam.
Tranſegi autem ſeptem orbes annorum.
Hele. Heu heu, longum certè tempus dixiſti, ô miſer.
Seruatus autem illinc, huc veniſti ad necem.
Men. Quomodo ais? quid dicis? quàm me perdidiſti mulier. 785
Hele. Fuge quàm celerrimè diſcedens ex hac terra.
Interficieris *enim* à viro, cuius hæc domus eſt.
Men. Quam rem *tali* malo dignam feci?
Hele. Venis præter ipſius opinionem, & impedimento *es* meis nuptiis.
Men. An igitur vult aliquis ducere meam vxorem? 790
Hele. Et contumelia me afficere, quam ego ſuſtinui.
Men. An aliquis priuatim potens, an verò dominus terræ?
Hele. Filius Protei, qui imperat huic terræ.

με. Τόδ' ἐς' ἐκεῖν' αἴαγμ', ὃ πρωτόλου κλύω.
ἑλέ. Ποίοις ὄπισθε βαρβάροις πυλώμασιν; 795
με. Τοῖς, ἔνθεν ὥσπερ πτωχὸς ἐξηλαυνόμλν.
ἑλέ. Ηπου πρὸς σῆτεις βίοτον; ὦ πάλαιν' ἐγώ.
με. Τἔργον μὲν ἦ τοῦτ', ὄνομα δ' οὐκ εἶχον τόδε.
ἑλέ. Παντ' οἶσθ' ἄρ' ὡς ἔοικας ἀμφ' ἐμοῖ γάμων.
με. Οἶδ'. εἰ ἦ λέκτρα διέφυγες τάδ', οὐκ ἔχω. 800
ἑλέ. Αθικτον σὺν λὶ ἴσθι σοι σεσωσμένον.
με. Τίς τῶδε πεῖθω; φίλα γὰρ, εἰ σαφῆ λέγῃς.
ἑλέ. Ορᾷς τάφον τόδ' ἀθλίας ἕδρας ἐμάς;
με. Ορῶ τάλαινα σῆμάδας, ὧν τί σοι μέτα;
ἑλέ. Εν τῷδε λέκτρων ἱκετεύομλν φυγάς. 805
με. Βωμοῦ πρὸς ἀνίζησ', ἢ νόμοισι βαρβάροις;
ἑλέ. Ερρύσθ' ἡμᾶς τοῦτ' ἴσον ναοῖς θεῶν.
με. Οὐδ' ἄρα πρὸς οἴκοις ναυσολεῖν ἔξεσί μοι;
ἑλέ. Ξίφος μὲν εἰσι μᾶλλον, ἢ τὰ μὰν λέχος.
με. Οὕτως αὖ εἴλω ἀθλιώτατος βροτῶν. 810
ἑλέ. Μὴ νῦν κατῃδοῦ. φεῦγε δ' ἐκ τῆσδε χθονός.
με. Λιπὼν σε; Τροίαν ἐξέπερσα σὺν χάρν.
ἑλέ. Κρεῖσσον γὰρ, ἢ σὲ τάμ' ἀποκτεῖναι λέχη.

Men. Hoc eſt illud ænigma, quod audiui ex ancilla.
Hele. Ad quam aſtans portam barbaricam? 795
Men. Ad iſtam, vnde tanquam mendicus ſum repulſus.
Hele. Num petebas victum? ô me miſeram.
Men. Hæc quidem res erat: hoc verò nomen non vſurpaui.
Hele. Ergo noſti omnia, vt videris, de meis nuptiis.
Men. Noui, an verò hunc *barbari* thalamum effugeris, neſcio. 800
Hele. Intactum lectum ſcias tibi ſeruatum *à me*.
Men. Quænam huius *rei* fides *mihi fiet*? grata enim *ſunt, quæ dicis*, ſi vera dicis.
Hele. Vides miſeram meam ſedem ad hoc ſepulcrum?
Men. Video miſera, toros, cum quibus quid *rei* tibi eſt?
Hele. Hic lectorum *barbarorum* effugia ſuppliciter petimus. 805
Men. Vtrùm egens ara, an *hoc facis* more barbarico?
Hele. Hoc tuetur nos æquè ac templa deorum.
Men. Ergo non licebit mihi domum nauigare?
Hele. Enſis manet te potiùs, quàm meus lectus.
Men. Sic eſſem miſerrimus mortalium. 810
Hele. Ne nunc te pudeat *faœre quod dicæ*: ſed fuge ex hac terra.
Men. Relicta te? propter te expugnaui Troiam.
Hele. Melius enim *eſt*, quàm vt te meum connubium perdat.

Universidad de Deusto Biblioteca

με. Ἀνανδρ' ἄρ' εἶπας, Ἰλίου τ' οὐκ ἄξια.
ἑλέ. Οὐκ ἂν κτάνῃς τύραννον, ὃν πρὸ δεῖς ἴσως. 815
με. Οὔτω σιδήρῳ τρωτὸν οὐκ ἔχει δέμας;
ἑλέ. Εἴσῃ. τὸ πλμᾶν δ' ἀδυνάτον, ἀνδρὸς δ' σοφοῦ.
με. Σιγῇ σ' ὀφείλω δῆτ' ἐμας δῆσαι χέρας;
ἑλέ. Εἰς ἄπορον ἥκεις. δεῖ δ' μηχανῆς ἕνεκα.
με. Δρῶντας γὰρ, ἢ μὴ δρῶντας, ἥδιον θανεῖν; 820
ἑλέ. Μία ἐστὶν ἐλπὶς, ἡ μόνη σωθεῖμεν ἄν.
με. Ὠνητὸς, ἢ τολμητὸς, ἢ λόγων ὕπο;
ἑλέ. Εἰ μὴ τύραννος οὐκ πύθοιτ' ἀφιγμένον.
με. Ἐρεῖ δ' τίς μ'; οὐ γνώσεται γ', ὃς εἰμ' ἐγώ;
ἑλέ. Ἐς' ἔνδον αὐτῷ ξύμμαχος θεοῖς ἴσα. 825
με. Φήμη τις οἴκων ἐν μυχοῖς ἐδρυμένη;
ἑλέ. Οὐκ, ἀλλ' ἀδελφή. Θεονόην καλοῦσίν νιν.
με. Χρησμῳδὸν μὲν τὄνομ'. ὅ, τι δ' δρᾷ φράσον.
ἑλέ. Πάντ' οἶδ', ἐρεῖ τε συγγόνῳ παρόντα σε.
με. Θνήσκοιμεν ἄν. λαθεῖν γὰρ οὐ οἷόν τέ μοι. 830
ἑλέ. Εἴ πως ἂν ἀναπείσαιμεν ἱκετεύοντέ νιν.
με. Τί χρῆμα δρᾶσαι; τίν' ὑπάγῃς μ' εἰς ἐλπίδα;
ἑλέ. Παρόντα γαίᾳ μὴ φράσαι σε συγγόνῳ.

Men. Ignaua igitur *facinora* dixisti, Ilióq; nõ digna, *rebusq; meis ad Ilium gestis*
Hele. Non *enim* potes interficere regem, quem fortasse cupis. 815 *(indigna.*
Men. Itáne corpus habet inuulnerabile ferro?
Hele. Scies: audere autem quod est impossibile, non *est* sapientis viri.
Men. An igitur tacens, *ipsi* meas manus ligandas præbebo?
Hele. Ad inopiam consilii redactus es. Opus autem est arte aliqua.
Men. Vtrum verò *est* iucundius, mori facientes aliquid, aut nõ facientes? 820
Hele. Vna spes reliqua est, qua sola seruari possumus.
Men. An emendo, aut audendo, vel persuadendo?
Hele. Si rex non audiat te *huc* venisse.
Men. Quis verò me prodet, cùm nemo sciat quis ego sim?
Hele. Est intus apud eum adiutrix quædam similis diis. 825
Men. An aliqua fama collocata in penetralibus ædium?
Hele. Non: sed soror: Thenoen ipsam vocant.
Men. Nomen quidem *est* fatidicum. sed dic quid faciat?
Hele. Omnia nouit, & dicet fratri *suo* te adesse.
Men. Moriemur: nam fieri non potest vt ego lateam. 830
Hele. Si quo modo possemus *eam* persuadere supplicantes ei.
Men. Quam rem vt faciat? in quam spem me adducis?
Hele. Ne dicat fratri te adesse in hac terra.

με. Πείσαντε δ', οὐκ γῆς διορίσαιμεν ἂν πόδα;
ἑλέ. Κοινῇ τ' ἐκείνῃ ῥᾳδίως, λάθρᾳ δ' ἀδαμοῦ. 835
με. Σὸν ἔργον, ὡς γυναικὶ πρέσφορον γυνή.
ἑλέ. Ὡς οὐκ ἄχρηστα γόνατ' ἐμοὶ ἕξει χρεών.
με. Φέρ', εἰ δὴ ναὶ μὴ ἀποδέξηται λόγους;
ἑλέ. Θανῇ. γαμοῦμαι δ' ἡ τάλαιν' ἐγὼ βίᾳ.
με. Προδότις αὐ εἶης τῷδε βίαν σκήψασ' ἔχεις. 840
ἑλέ. Ἀλλ' ἁγνὸν ὅρκον σὸν κάρᾳ κατόμοσα.
με. Τί φῄς; θανεῖσθαι, κοὔποτ' ἀλλάξειν λέχη;
ἑλέ. Ταυτὶ ξίφει γε. κείσομαι δέ σου πέλας.
με. Ἐπὶ τοῖς δε τοῖς νεῦε, δεξιᾶς ἐμᾶς θίγε.
ἑλέ. Ψαύω, θανόντος σου, τόδ' οὐκλείψειν φάος. 845
με. Κἀγὼ στερηθεὶς σου, τελευτήσω βίον.
ἑλέ. Πῶς οὖν θανούμεθ', ὥστε καὶ δόξαν λαβεῖν;
με. Τύμβου 'πιν νώτῳ σε κτανὼν, ἐμὲ κτανεῖ.
ἑλέ. Πρῶτον δ' ἀγῶνα μέγαν ἀγωνιούμεθα
Λέκτρων ὑπὲρ σῶν. ὁ δ' θέλων, ἴτω πέλας. 850
Τὸ τρῳϊκὸν γὰρ ἀναφανῶ λέχος.
Οὐδ' Ἑλλάδ' ἐλθὼν, λήψομαι πολὺν ψόγον,
ὃς δὴς Θέτιν μὲν ἐστέρησ' Ἀχιλλέως,

Men. Si verò *hoc ei* persuaserim*, an ex *huius* terræ finib. pedẽ efferre poterim*?
Hele. Sociâ *nobis* illâ facilè, clàm nequaquam. 835
Men. Tuum *est hoc* munus, quia mulier conueniens *est* mulieri.
Hele. Non habebit genua intacta à meis manibus.
Men. Age: sed si nostram orationem non receperit?
Hele. Morieris, & ego misera per vim illi nubam.
Men. Proditrix eris: hanc verò vim prætexis. 840
Hele. At iuro sanctum iusiurandum per tuum caput.
Men. Quid ais? te morituram esse: & non mutaturum connubium?
Hele. Eodem gladio, & iacebo iuxta te.
Men. Tange meam dextram, ad hæc nunc confirmanda.
Hele. Attingo *iurans*, te mortuo, me relicturam hanc lucem. 845
Men. Et ego orbatus te, finiam vitam.
Hele. Quomodo autem moriemur, vt gloriosè moriamur?
Men. Sepulcri supra dorsum te cæsa, me cædet.
Sed priùs decertabimus magno certamine
Pro tuo lecto: qui verò vult, propè accedat: 850
Troianum enim lectum, *& res ad Troiam gestas* non dedecorabo,
Nec *in* Græciam reuersus, multam vituperationẽ accipiã, *pessimè audiã*,
Qui Thetidem quidem priuaui Achille,

Universidad de Deusto
Biblioteca

Τελαμωνίου δ' Αἴαντος εἰσεῖδον σφαγὰς,
Τὸν Θησέως τε παῖδα. Δι' ἣ τίν' ἐμὲ
Οὐκ ἀξιώσω κατθανεῖν δι' ἁμαρτ' ἐγώ; 855
,, Μάλιστά γε. Εἰ γὰρ εἰσὶν οἱ θεοὶ σοφοὶ,
,, Εὔψυχον ἄνδρα πολεμίων θανόνθ' ὕπο,
,, Κούφῃ καταμπίσχουσιν ἐν τύμβῳ χθονὶ,
,, Κακοὺς δ' ἐφ' ἕρμα στερεὸν ἐκβάλλουσι γῆς. 860
Ω θεοὶ, γενέσθω δή ποτ' εὐτυχὲς γένος
Τὸ Ταντάλειον, καὶ μεταστήτω κακῶν.
ἑλέ. Οἴ ἐγὼ τάλαινα. τῆς τύχης γὰρ ὧδ' ἔχω.
Μενέλαε, Διαπεπράγμεθ', ἐκβαίνει δόμων
Η θεσπῳδὸς Θεονόη. κτυπεῖ δόμος, 865
Κλήθρων λυθέντων, φεῦγ'. ἀλλὰ τί φεύκτέον;
Ἀπεῖσι γάρ σε, ἢ παρεῦσ' ἀφιγμένον
Δεῦρ' οἶδεν. ὦ δύσλεως, ὡς ἀπωλόμην.
Τροίας δὴ σωθεὶς, κἀπὸ βαρβάρου χθονὸς,
Εἰς βάρβαρ' ἐλθὼν, φάσγαν' αὖθις ἐμπεσῇ. 870
θεο. Ηεῦ σύ μοι φέρουσα λαμπὴρ ὀρθὸν σέλας,
Θεῖον δὴ σεμνοῦ θεσμὸν αἰθέρος μυχῶν,
Ως πνεῦμα καθαρὸν οὐρανοῦ δεξαίμεθα.

Aiacis verò Telamonii cædem aspexi,
Theseíque filium, *eiusque fatum uidi*. Propter meam verò 855
Coniugem ego non ausim mori?
Maximè. nam si sunt Dij sapientes,
,, Virum fortem interfectum ab inimicis
,, Circumtegunt leui terra in sepulcro.
,, Ignauos verò in solidum *durumque* terræ fulcrum eiiciunt. 860
,, O Dij, fiat tandem aliquando fortunatum genus
Tantaleum, & liberetur à malis.
Hel. Heu me miseram (sic enim se habet mea fortuna)
Menelae, actum est de nobis: egreditur ex ædibus
Fatidica Theonoe: domus crepat, 865
Solutis repagulis, fuge. Sed quid fugiendum?
Absens enim, & præsens te venisse
Huc, nouit, ô infelix, quàm perii.
Seruatus à Troia & barbarica terra
Veniens, in barbaricos gladios rursus incides. 870
The. Præi tu mihi ferens facum splendens lumen,
Sulphúrque *ex ædium* penetralib. ritũ *solitámq. purgationem* sacri ætheris,
Vt spiritum *aerémque* purum cæli accipiamus.

Σὺ δ' αὖ κέλευθον, εἴ τις ἔβλαψεν ποδὶ
Στείβων αἰόσιον, δὸς καθαρσίῳ φλογί. 875
Κεῦσον δὴ τῶν δόκλων, ἵνα διεξέλθω, πυρός.
Νόμον δὴ τὸν ἐμὸν θεοῖσιν ἀποδοῦσαι, πάλιν
Εφέστιον φλόγ' εἰς δόμους κομίζετε.
Ελένη τί τἀμὰ πῶς ἔχει θεσπίσματα;
Ηκει πόσις σοι Μενέλεως ὅδ' ἐμφανὴς, 880
Νεῶν στερηθεὶς, τοῦ σοῦ μιμήματος.
Ω τλῆμον, οἷαις δι' φυγὼν ἦλθες πόνοις,
Οὐδ' οἶσθα νόστον οἴκαδ', εἴτ' αὖτ' μενεῖς.
Ερις γὰρ ἐν θεοῖς, σύλλογός τε σοῦ πέρι
Εσται πάρεδρος Ζηνὶ τῆδ' ἐν ἡμέρᾳ. 885
Ηρα μὲν, ἥ σοι δυσμενὴς πάροιθεν ἦν,
Νῦν ἐστὶν εὔνους, κεἰς πάτραν σώσαι θέλει
Ξὺν τῇδ', ἵν' Ελλὰς τοὺς Αλεξάνδρου γάμους
Δώρημα Κύπριδος ψευδονυμφεύτου μάθῃ.
Κύπρις δὴ νόστον σὸν διαφθεῖραι θέλει, 890
Ως μή τ' ἐλεγχθῇ, μηδὲ φαιμένη φανῇ
Τὸ κάλλος, Ελένης οὕνεκ', ὠνητοῖς γάμοις.
Τέλος δ' ἐφ' ἡμῖν, εἴθ', ἃ βούλεται Κύπρις,

Tu verò viam, si quis *eam* læsit *polluíque* pede
Calcans impio, da lustrali flammæ, *sacra lustres flamma*. 875
Concutiásque facem ignis, vt transeam.
Ritúque meo Diis peracto, *cæremoniis absolutis*, iterum
Larariam flammam in ædes portate.
Helena, quomodo se habent mea vaticinia?
Venit tuus maritus Menelaus, hic conspicuus, 880
Orbatus nauibus, & tuo simulacro.
O miser, quibus laboribus vitatis, *huc* venisti,
Neque scis vtrum sis domum reuersurus, an verò hîc mansurus.
Contentio enim inter Deos, conciliúmque de te
Erit hodie apud Iouem. 885
Iuno quidem, quæ tibi hactenus inimica fuit,
Nunc est beneuola, & vult te saluum ducere in patriam
Cum ista *Helena*, vt Græcia nuptias Alexandri
Falsas cognoscat, donum *fallacis* Veneris.
Venus verò vult impedire tuum reditum, 890
Ne coarguatur, neque videatur emisse
Formam *formæque palmam*, Helenæ causa, venali connubio.
Summa verò *rei* potestas in nobis *est sita*, siue, quod cupit Venus,

Λέξασ' ἀδελφῷ γ' ἐνθάδ' ὄντα διολέσω,
Εἴτ' αὖ μεθ' Ἥρας ξᾶσα σὺν σώσω βίον, 895
Κρύψασ' ὁμαίμον', ὃς με προξένει τάδε
Εἰπεῖν, ὅταν γῆν τήνδε νοστήσας τύχῃς.
Τίς εἶς; ἀδελφῷ τόνδε σημανῶ γ' ἐμῷ
Παρόντ', ὅπως αὖ τοὐμὸν ἀσφαλὲς ἔχῃ.
ἑλέ. Ω παρθέν', ἱκέτις ἀμφὶ σὸν πίπτω γόνυ, 900
Καὶ προσκαθίζω θᾶκον σὸν δυσδαίμονα,
Ὑπέρτ' ἐμαυτῆς, τῷ δέθ', ὃν μόλις ποτὲ
Λαβοῦσ', ἐν ἀκμῇς εἰμὶ κατθανόντ' ἰδεῖν.
Μή μου κατείπῃς σῷ κασιγνήτῳ πόσιν
Τόνδ', εἰς ἐμὰς ἥκοντα φιλτάτας χέρας. 905
Σῴζειν δ', λίσομαί σε. συγγόνῳ δ' σῷ
Τῷ δυσέβειαν μὴ προδῷς τῷ σῷ ποτε,
Χάριτας πονηρὰς, κἀδίκοις ὀνειδίσῃ.
,, Μισεῖ γὰρ ὁ θεὸς τὴν βίαν. τὰ κτήματα δ'
,, Κοινὰ πελάει πάντας, οὐκ ἐς ἁρπαγάς. 910
,, Ἑαυτόν ὁ πλοῦτος, ἀδικός τις ὤν.
,, Κοινὸς γὰρ ὄζειν οὐρανὸς πᾶσι βροτοῖς,
,, Καὶ γᾶ, ἐν ᾗ χρὴ δώματ' ἀναπληρουμένους,

Perdam te dicens fratri quod hîc sis:
Siue contrà, cum Iunone stans, seruem tuam vitam, 895
De *tuo aduentu* celans fratrem, qui me iussit hoc
Significare *sibi*, quando *in* hunc agrum veneris.
Quis es? indicabo fratri meo, hunc
Adesse, vt *res* mea tuta sit, *utque periculo caream*.
Hele. O Virgo, cado supplex ad genua tua, 900
Et sedeo apud hanc miseram sedem
Pro me ipsa, & isto, quem vix tandem
Nacta in ipso articulo discriminis sum, vt videam eum mori.
Ne dicas tuo fratri, meum maritum
Hunc venisse in meas charissimas manus. 905
Serua verò *ipsum* oro te supplex. fratri verò tuo
Pietatem tuam ne prodas, *ne prostituas* vnquam,
Gratiam malam iniustámque *tibi* comparans:
,, Odit enim Deus *omnem* vim. Partas verò *res*
,, Possidere iubet omnes, non ex rapinis. 910
,, Omittendæ sunt omnes diuitiæ iniustæ.
,, Commune enim est cælum omnibus hominibus,
,, Et terra, in qua oportet implentes domus,

,, Τἀλλότρια μὴ 'χειν, μηδ' ἀφαιρεῖσθαι βίᾳ.
Ἡμᾶς δ' μακαρίως μὲν, ἀθλίως δ' ἐμοὶ, 915
Ἑρμῆς ἔδωκε πατρὶ σῷ σώζειν πόσει
Τῷδ', ὃς πάρεστι, κἀπολάζυσθαι θέλει.
Πῶς οὖν θανὼν αὖ ἀπολάβοι; κεῖνος δ' ὁ πῶς
Τὰ ζῶντα τοῖς θανοῦσιν αὖ ἀποδοίη ποτέ;
Ἡ δὴ τὸ θεοῦ, κ' τὸ τοῦ πατρὸς σκόπει. 920
Πότερον ὁ δαίμων, κ' ὠθανὼν τὰ τῷδ' πέλας
Βούλοιντ' ἂν, ἢ βούλοιντ' ἂν ἀποδοῦναι πάλιν.
Δοκῶ μὲν ἔκοιν' χρή σε συγγόνῳ πλέον
Νέμειν ματαίῳ μᾶλλον ἢ χρηστῷ πατρί.
Εἰ δ' οὖσα μάντις, καὶ τὰ θεῖ' ἡγουμένη, 925
Τὸ μὲν δίκαιον τοῦ πατρὸς ἀμφιθρεῖς,
Τῷδ' ἐ δικαίῳ συγγόνῳ δώσεις δίκην,
Αἰσχρὸν, τὰ μὲν σε θεῖα πάντ' εἰδέναι,
Τά τ' ὄντα, τὰ μὴ, τὰ δ' δίκαια μὴ εἰδέναι,
Τὴν τ' ἀθλίαν ἐμ', οἷσιν ἔγκειμαι κακοῖς, 930
Ῥῦσαι, πάρεργον δοῦσα τοῦτο τῆς τύχης.
Ἑλένην γὰρ οὐδεὶς ὅστις οὐ στυγεῖ βροτῶν.
Ἡ κλήζομαι καθ' Ἑλλάδ' ὡς προδοῦσ' ἐμὸν

,, Non habere aliena, neque auferre vi.
Me verò diuino consilio: sed cum mea miseria 915
Mercurius tradidit patri tuo, vt me seruaret marito
Huic, qui adest & vult *me* recipere.
Quomodo igitur mortuus *me* recipiat? & quomodo ille
Viuam mortuo huic reddat?
Quamobrem iam Dei numen, & patris *tui religionem* considera, 920
Vtrum Deus, & ille mortuus ea, quæ sunt aliorum, *retinere*
Velint, an velint me reddere:
Equidē arbitror *hoc tibi perpendendum*. Haud igitur oportet te fratri *tuo*
Tribuere stulto *& parere* magis, quàm bono patri. (pius
Si verò vates existens, & *rerum* diuinarum interpres, 925
Ius quidem patris corrumpas.
Huic verò non iusto fratri *tuo* ius tribuas,
Turpe *fuerit*, te omnia quidem diuina *mysteria* cognoscere,
Et ea, quæ sunt, & quæ non sunt, iusta verò *quæ sint*, nescire.
Me igitur miseram, *ex* malis, in quibus versor, 930
Libera, hoc obiter *aduersæ* fortunæ dans *præterque sortē indulgens mihi*.
Nullus enim mortalium *est*, qui non oderit Helenam,
Quæ in Græcia dicor prodidisse meum

Πόσιν, φρυγῶν τ' ὤκησα πολυχρύσοις δόμοις.
Ην δ' Ελλάδ' ἔλθω, κἀπιβῶ Σπάρτης πάλιν, 935
Κλύοντες, εἰσιδόντες ὡς τέχναις θεᾶν
Ωλοντ', ἐγὼ ἡ πρόδοτις οὐκ ἄρ' ἰῶ φίλων,
Πάλιν μ' ἀνάξουσ' εἰς τὸ σάφρον αὖθις αὖ.
Εδνάσομαί τε θυγατέρ', ἣν ἠδεὶς γαμεῖ.
Τὴν δ' ἐνθάδ' ἐκλιποῦσ' ἀλητείαν πικρὰν, 940
Οντων ἐν οἴκοις χρημάτων ὀνήσομαι.
Κεἰ μὴ θανὼν ὅδ' ἐν πυρᾷ κατεσφάγη,
Πρόσω σφ' ἀπόντα δακρύοις ἂν ἠράπων.
Νῦν δ' ὄντα, κ' σωθέντ' ἀφαιρεθήσομαι.
Μὴ δῆτα παρθέν', ἀλλά σ' ἱκετεύω τόδε. 945
Δὸς τὴν χάριν μοι τήνδε, κ' μιμοῦ τρόπους.
,, Πατρὸς δικαίου. Παιδὶ γὰρ κλέος τόδε
,, Κάλλιστον, ὅστις ἐκ πατρὸς χρηστοῦ γ' ἐγώ,
,, Εἰς ταὐτὸν ἦλθε τοῖς τεκοῦσι τοὶς τρόποις.
Θεο. Οἰκτρὸν μὴ οἱ παρόντες ἐν μέσῳ λόγοι, 950
Οἰκτρὰ ἡ κ' σύ. τῶδε Μενέλεω ποθῶ
Λόγοις ἀκοῦσαι, τίνας ἐρεῖ ψυχῆς πέρι.
Με. Εγὼ σὸν ὅτ' αὖ προσπεσεῖν τλαίη γόνυ,

Maritum, & habitasse in opulentis ædibus Phrygum.
Quòd si *in* Græciam venero, & rediero Spartam, 935
Audientes, *&* videntes quòd *ipsi* dearum dolis
Perierint, ego verò non fuerim proditrix amicorum,
Referent me iterum inter pudicas *mulieres*:
Et dotatam elocabo filiam, quam nullus *nunc* ducit.
Et relinquens hanc miseram erationem hîc, 940
Fruar opibus, quas domi habeo.
Et si quidem hic mortuus in incendio *Troiæ* interfectus fuisset,
Lacrymis prosequerer eum procul absentem,
Nunc vero spoliabor viuo, & saluo.
Ne igitur ô virgo *facias, quod minaris*. sed hoc te supplex rogo, 945
Tribue mihi beneficium hoc, & imitare mores
,, Iusti patris: hæc enim liberis *est* gloria
,, Pulcherrima, quicunque ex bono patre nati
,, Eosdem mores habent, quos parentes.
The. Digna quidem sunt commiseratione quæ iam dixisti: 950
Sed tu quoque miserabilis. desidero tamen Menelai
Sermonem audire, quem dicturus est de vita.
Men. Ego neque sustineam procidere ad tua genua,

Οὔτ' αὖ δακρῦσαι βλέφαρα. τὴν Τροίαν γὰρ αὖ
Δειλοὶ χρόμενοι, πλεῖστον αἰσχύνομεν αὖ. 955
,, Καί τοι λέγουσιν, ὡς πρὸς ἀνδρὸς δύγενοις,
,, Εν ξυμφοραῖσι δάκρυ' ἀπ' ὀφθαλμῶν βαλεῖν.
Αλλ' οὐχὶ τοῦτο τὸ καλὸν, εἰ καλὸν τόδε,
Αἱρήσομαι, τοσόσδε δ' δυδαιμονίας.
Αλλ' εἰ μὲν ἄνδρα σοι δοκεῖ σῶσαι ξένον, 960
Ζητοῦ τά γ' ὀρθῶς ἀπολαβεῖν δάμαρτ' ἐμὴν,
Απόδος τε, κ' πρὸς, σῶσον. εἰ ἡ μὴ δοκεῖ,
Εγὼ μὲν ἀνοῦ πρῶτον, ἀλλὰ πολλάκις
Αθλιος αὖ εἶμι, σὺ ἡ γυνὴ κακὴ φανῇ.
Α δ' ἄξι' ἡμῖν, δίκαι' ἡγούμεθα, 965
Καὶ σῆς μάλιστα καρδίας ἀνθάψει,
Λέξω τάδ', ἀμφὶ μνῆμα σοῦ πατρὸς πόθῳ.
Ω γέρον, ὃς οἰκεῖς τόνδε λάϊνον τάφον,
Απόδος ἀπαιτοῦ τὴν ἐμὴν δάμαρτά σε,
Ην Ζεὺς ἔπεμψε δεῦρό σοι σώζειν ἐμοί. 970
Οἶδ' οὐδὲν ἡμῖν οὔποτ' ἀποδώσεις θανών.
Αλλ' ἥδε πατέρα νέρθεν ἀνακαλούμενον
Οὐκ ἀξιώσει τὸν πρὶν δύκλεέστατον

Neque lacrymis rigare palpebras. nam res ad Troiam gestas
Valde dedecorarem, si timidus essem. 955
,, Quanquam dicunt, quòd sit generosi viri,
,, In aduersis rebus lacrymas ab oculis demittere:
Sed nequaquam hoc honestum *præceptum* (si *modò censetur* hoc honestũ)
Sequar, *propter meam* pristinam felicitatem *ac generositatem*.
Sed si quidem tibi videtur, *placetque* virum peregrinum seruare, 960
Et qui quærit iustè recipere suam vxorem,
Redde, & insuper serua *nos*: si verò non videtur,
Ego quidem non nunc primùm, sed sæpius
Miser fuerim, tu verò videberis iniusta mulier.
Quæ verò digna *sunt* nobis, & quæ iusta ducimus, 965
Et *quæ* tuum cor maximè tangent *ac pungent*.
Ea dicam ad monumentum patris tui *cum* desiderio, *cùmque suspiriis*.
O senex, qui habitas hoc lapideum sepulcrum,
Rogo te vt mihi meam vxorem reddas,
Quam Iupiter huc misit tibi vt mihi seruares. 970
Scio *tamen* quod nobis nunquam reddes *hanc* mortuus.
Sed hæc patrem sub terra inuocatum,
Qui antea fuit gloriosissimus, non sinet

Universidad de Deusto Biblioteca

Κακῶς ἀκοῦσαι κυρία γὰρ ἐστιν νυῦ.
Ὦ νέρτερ' ἅιδη, κἀ σὲ σύμμαχον καλῶ, 975
Ος πολλ' ἐδέξω τῆς δ' ἑκατι σώματα,
Πεσόντα τῶν' μοῦ φασγάνῳ, μισθὸν δ' ἔχῃς.
Η νυῦ σὺ κείνους ἀπόδος ἐμψύχους πάλιν,
Η τήνδ' ἀνάγκασόν γ', εὐσεβοῦς πατρὸς
Κρείσσω φανεῖσαι, τὰμ' ἀποδοῦναι λέχη. 980
Εἰ δ' ἐμὲ γυναῖκα τὴν ἐμὴν συλήσετε,
Α σοι παρέλιπεν ἥδε τῆσ' λόγων φράσω.
Ορκοις κεκλήμεθ', ὡς μάθῃς ὦ παρθένε,
Πρῶτον μὲν ἐλθεῖν Ἄργος μάχης σοῦ συγγόνῳ.
Κἀκεῖνον, ἢ με δεῖ θανεῖν. ἄπιστοις λόγος. 985
Ην δ' ἐς μὲν ἀλκὴν μὴ πόδ' ἀντιβῇ ποδί,
Λιμῷ ὑπηρᾷ τύμβον ἱκετεύοντι νώ,
Κτανεῖν δέδοκται τήνδ' ἐμοὶ, κἀμοὶ τ' ἐμὸν
Πρὸς ἧπερ ὦσιν δίσμον ξίφος τόδε,
Τύμβ' ὠὶ νώτοις τῶδε, ἵν' αἵματος ῥοαὶ 990
Τάφου κατασάζωσι. κεισόμεθα δ'
Νεκρὼ δύ' ἑξῆς τῆσδ' ὀπίζεσθ' ἄφῳ,
Αθάνατον ἄλγος σοὶ, φόγος δ' σῷ πατρί.

Malè audire: nam ipsa nunc habet hanc rem in potestate *sua*.
O inferne Pluto, etiam te adiutorem inuoco, 975
Qui multa corpora propter hanc accepisti,
Quæ ceciderunt meo gladio, & habes mercedem,
Aut nunc illos redde viuos,
Aut coge hanc, quæ pio patre
Videtur præstantior, vt *mihi* reddat meam vxorem. 680
Quòd si me mea coniuge spoliaueritis,
Quas hæc præteriit rationes, *eas* tibi dicam.
Iureiurando tenemur obstricti, vt scias virgo,
Primùm quidem dimicare cum tuo fratre.
Et illum, vel me oportet mori. Simplex oratio *est*. 985
Si verò in pugna pedē pedi non opponat, *pedem mecū conferre detrectet*,
Fame verò nos *ad* tumulum supplices expugnare conetur,
Decreui hanc interficere, & deinde meum
Ad hepar adigere gladium hunc ancipitem,
Huius sepulcri supra dorsum, vt sanguinis fluxus 990
Destillent in sepulcrum. iacebimus autem
Mortui ambo ordine supra hoc politum sepulcrum,
Perpetuus dolor tibi, & probrum patri tuo.

οὐδὲ γαμεῖ τήνδ' ἔτε σύγγονος σέθεν,
Οὔτ' ἄλλος ἐδείς. ἀλλ' ἐγὼ σφ' ἀπάξομαι, 995
Εἰ μὴ πρὸς οἴκους δυνάμεθ', ἀλλὰ πρὸς νεκρούς.
,, Τί ταῦτα; Δακρύοις εἰς τὸ θῆλυ τρεπόμενος,
,, Ελεεινὸς ἂν μᾶλλον, ἢ δραστήριος.
Κτεῖν', εἰ δοκεῖ σοι. δυσκλεὴς δὲ κτανεῖς.
Μᾶλλόν γε μοῦ τι τοῖς ἐμοῖς πείθου λόγοις, 1000
Ἵν' ἦς δικαία, κἀγὼ δάμαρτ' ἐγὼ λάβω.
Χο. Εν σοὶ βραβεῦσαι, ὦ νεᾶνι, τοὶ λόγοις.
Οὕτω δ' κέρδος, ὡς ἅπασιν αὐδάνῃς.
Θεο. Εγὼ πέφυκά τ' εὐσεβεῖν, κἀ βούλομαι.
Φίλος τ' ἐμαυτὴν, κἀ πλέος τοὐμοῦ πατρὸς 1005
Οὐκ ἀν μιαίνοιμ', οὐδὲ συγγόνῳ χάριν
Δοίην αὖ, ἐξ ἧς δυσκλεὴς φανήσομαι.
Ενεστι δ' ἱερὸν τ' δίκης ἐμοὶ μέγα
Εν τῇ φύσει· ἃ τοῦτο Νηρέως πάρα
Εχουσα, σώζειν Μενέλεων πειράσομαι. 1010
Ηρα δ' ἐπείπερ βούλεται σ' εὐεργετεῖν,
Εἰς ταυτὸν οἴσω ψῆφον. ἡ χάρις δ' ἐμοὶ
Ιλεως μοῦ εἴη, συμβέβηκε δ' οὐδαμοῦ.

Non enim ducet hanc neque frater tuus,
Nec alius quisquam: sed ego abducam eam, 995
Si non possum domum, saltem ad mortuos.
,, Quid ista *dico*? Si ad fœmineam *mollitiem effusis* lacrymis me conuerterē,
,, Miserandus essem potiùs, quàm strenuus *fortisque uir*.
Interfice, si videtur tibi: non enim inglorium *me* interficies.
Imo verò obtempera meis verbis, 1000
Vt sis iusta, & ego accipiam *meam* coniugem.
Cho. In te *est*, ô puella, gubernare hanc deliberationem.
Sic autem iudica, vt omnibus placeas.
The. Ego sic sum à natura instituta, vt amem pietatem, ídque volo.
Amóque me ipsam, & gloriam mei patris 1005
Non polluam, neque fratri gratiam
Tribuam, ex qua possim infamis videri.
Magnum enim sacellum iustitiæ mihi inest
In natura: & hoc à Nereo
Habens, conabor Menelaum seruare. 1010
Postquam autem Iuno vult tibi benefacere,
Eodem calculum feram, *ei suffragabor*. Gratia verò, *i. venus gratiosa* mihi
Propitia quidē sit: nusquā tamē vllum cōmercium illa mecum habuit.

Universidad de Deusto
Biblioteca

Πειρᾶσομαι ἦ παρθένος μένειν ἀεί.
Ἀλλ' ἀμφὶ τύμβῳ τῷδ' ὀνειδίζεις πατρί, 1015
Ἡμῶν ὅδ' αὐτὸς μῦθος. ἀδικοίημεν ἂν,
Εἰ μὴ ἀποδώσω. κἀγὼ γὰρ αὐ κεῖνος βλέπων
Ἀπέδωκεν αὖ σοι τοῦ γ' ἕκατι, τοῦτο δέ σε.
Καὶ γὰρ τίσις τῷδ' ἐστὶ τοῖς τε νερτέροις,
,, Καὶ τοῖς ἄνωθεν πᾶσιν ἀνθρώποις. ὁ νοῦς 1020
,, Τῶν κατθανόντων, ζῇ μὲν οὐ, γνώμην δ' ἔχει
,, Ἀθάνατον, εἰς ἀθάνατον αἰθέρ' ἐμπεσών.
,, Ὡς οὖν τῷδ' αἰνῶ μὴ μακρὰν, σιγήσομαι,
Ἃ μου κἀθικετεύσατ', οὐδὲ μωρία
Ξύμβουλος ἔσομαι τοῦ κασιγνήτου ποτέ. 1025
Εὐεργετῶν γὰρ κεῖνον, οὐ δοκοῦσ' ὅμως,
Εκ δυσεβείας ὅσιον εἰ τίθημί νιν.
Αὐτοὶ μὲν οὖν τοῦ ἔξοδόν γ' εὑρίσκετε.
Εγὼ δ' ἀποστᾶσ' σκηπτῶν, σιγήσομαι.
,, Εκ τῆδ' θεῶν δ' ἄρχεσθε, κἀκετεύετε 1030
,, Τοῦ μὲν σ' ἐᾶσαι πατρίδα νοστῆσαι Κύπριν,
,, Ηρας ἥ τοι ἔννοιαν ἐν ταυτῷ μένειν,
Ην εἰς σέ, κἀν τῷ πόσει ἔχει σωτηρίας.

Conabor autem ſemper manere virgo:
Quæ verò ad hoc ſepulcrum exprobraſti patri *meo*, 1015
Idem & ipſa dico. *nam* iniuſtè facerem,
Si non redderem. Ille enim viuens
Reddidiſſet tibi hanc vt haberes, & huic te:
Vindicta enim eſt horum & apud mortuos,
,, Et viuos homines omnes: Mens *enim* 1020
,, Defunctorum non viuit quidem: ſenſum tamen habet
,, Immortalem, incidens in immortalem ætherem.
,, Vt igitur rem pertexam non prolixè, tacebo
Quæ me ſuppliciter rogaſtis, neque ſtultitiæ
Fratris vnquam conſentiens adiutrix ero. 1025
Afficiam enim eum beneficio, tametſi non videar,
Ex impietate *retractum, ac ex impio*, ſi pium ipſum faciam.
Vos igitur inuenite *veſtrarum difficultatum* exitum.
Ego verò è medio recedens, tacebo.
,, Incipite verò à Diis, & ſupplices rogate 1030
,, Venerem quidem, vt permittat te redire in patriam:
,, Iunonem verò, vt in eadem ſententia maneat,
Quam habet de ſalute tua, & mariti tui.

Σὺ δ' αὖ θανὼν μοι πάτερ, ὅσον ἐγὼ σθένω,
Οὔποτε κεκλήσῃ δυσεβὴς ἀντ' ὁσίας. 1035
χο. Οὐδείς ποτ' ὀυ τύχοιεν, ἔκδικος γεγώς.
,, Εν τῷ δικαίῳ δ' ἐλπίδες σωτηρίας.
ἑλέ. Μενέλαε, πρὸς μὲν παρθένου σε σώσμεθα.
Τοὐνθένδε δή σε τοῖς λόγοις φέροντα χρὴ
Κοινῇ ξυνάπτειν μηχανῇ σωτηρίας. 1040
με. Ακουε δὴ νῦν. χρόνιος εἰ κἀν στέγαις,
Καὶ συντέθραψαι πρὸς τόλοισι βασιλέως.
ἑλέ. Τί τοῦτ' ἔλεξας; εἰς φέρεις γὰρ ἐλπίδας,
Ως δή τι δρᾶσον χρηστὸν εἰς κοινὸν γε νῷν.
με. Πείσας αὐ λιν, οἵ λινες πτεραζύγων 1045
Οχων ἀνάσσουσ', ὥς τε νῷν δοῦναι δίφρους;
ἑλέ. Πείσαιμ'. ἀλλὰ τίνα φυγῇ φόβῳ μεθα;
Πεδίων ἄπειροι, βαρβάρου τ' ὄντες χθονός;
Αδυνατον εἶπας. Με. Φέρε, τί δ' εἰ κρυφθεὶς δόμοις
Κτάνοιμ' ἄνακτα τῷδε δι' ἐμῶν ξίφους; 1050
ἑλέ. Οὐκ ἂν ἀνάσχοιτ', οὐδὲ σιγήσειεν ἂν
Μέλλοντ' ἀδελφὴ σύγγονον κατακτανεῖν.
με. Αλλ' οὐδὲ μοῦ ναῦς ἐστιν, ᾗ σωθεῖμεν ἂν

Tu verò ô pater, qui defunctus es, quantum ego poſſum,
Præſtabo, vt nunquam voceris impius pro pio. 1035
cho. Nemo vnquam iniuſtus fortunatus fuit.
In cauſa verò iuſta ſpes *eſt* ſalutis.
Hele. Menelae, ſeruati quidem ſumus à virgine, *quantum in ea ſitum eſt.*
Hinc verò iam oportet te rationibus *in medium* collatis,
Communem ſalutis *parandæ* rationem mecum excogitare. 1040
Men. Audi nunc: tu diu fuiſti in hac domo,
Et educata es cum famulis regis.
Hele. Quare hoc dixiſti? affers enim ſpem,
Quaſi aliquid boni facturus ſis in commune nobis.
Men. Perſuaderéne poſſes alicui *eorum*, qui quadriiugis 1045
Vehiculis præſunt, vt nobis det currum?
Hele. Perſuadebo, ſed quo modo fugiemus,
Qui ſumus imperiti camporum & terræ barbaricæ?
Dixiſti rem impoſſibilem. *Men.* Age, quid verò ſi occultatus *in* ædibus,
Interficiam hoc ancipiti gladio regem? 1050
Hele. Non pateretur, neque taceret
Soror, ſi fratrem interfecturus eſſes.
Men. At neque nauis *nobis* eſt, qua ſeruari poſſimus

Φεύγοντες, εὖ γὰρ εἴχομεν, θάλασσ' ἔχει.
ἑλέ. Ἀκουσον, εἰ τι θ' γυνὴ λέξῃ σοφόν. 1055
Βούλει λέγεσθαι μὴ θανὼν λόγῳ θανεῖν;
με. Κακὸς μὲν ὄρνις. εἰ δ' κερδανεῖ λέγῃ,
Ἑτοιμός εἰμι μὴ θανὼν λόγῳ θανεῖν.
ἑλέ. Καὶ μὴν γυναικείοις ἂν οἰκτισαίμεθα
Κουρᾷσι, θ' θρηνώσοισι πρὸς τὸν ἀνόσιον. 1060
με. Σωτηρίας δ' τοῦτ' ἔχει τίνα δ' ἄκος;
ἑλέ. Παλαιότης γὰρ τοῦ λόγου γ' ἐνεστί τις,
Ὡς δὴ θανόντα σ' ἐνάλιον κενοῦ τάφῳ,
Θάψαι τύραννον τῆσδε γῆς αἰτήσομαι.
με. Καὶ δὴ παρεῖκεν. εἶτα πῶς ἄνευ νεὼς 1065
Σωθησόμεθα κενοτάφουοῦ' ἐμὸν δέμας;
ἑλέ. Δοῦναι κελεύσω πορθμίδ', ἣ καθήσομαι
Κόσμον τάφῳ σῷ, πελαγίας ἐς ἀγκάλας.
με. Ὡς εὖ τόδ' εἶπας, πλὴν ἐν, εἰ χέρσῳ τάφας
Θεῖναι κελεύει σ', ἐδὲν ἡ σκῆψις φέρει. 1070
ἑλέ. Ἀλλ' οὐ νομίζειν φήσομεν καθ' Ἑλλάδα
Χέρσῳ καλύπτειν τοὺς θανόντας ἐναλίους.
με. Τοῦτ' αὖ κατορθῶς. εἶτ' ἐγὼ συμπλεύσομαι,

Fugientes: quam enim habebamus, mare *nunc eam* habet.
Hele. Audi, si quid & mulier dixerit sapienter. 1055
Vis dici mortuus verbis, cum *reuera* non sis mortuus?
Men. Malum quidem *est* omen, si quid tamen lucrabor *hoc* dicens,
Paratus sum vt patiar me verbis mortuũ dici, cũ nõ sim mortu*s re ipsa.*
Hele. Mouebo autem misericordiam muliebri
Tonsura & lamentationibus, apud impium Regem. 1060
Men. Quod verò *res* ista nobis remedium habet salutis?
Hele. Vetustum enim quendam morem prætendam,
Quasi iam in mari mortuus sis, inani sepulcro,
Ab huius agri tyranno petam, vt mihi permittat te sepelire.
Men. Fac autem eum concessisse. deinde quomodo sine naui 1065
Seruabimur, sepelientes meum corpus in inani sepulcro?
Hele. Iubebo nauim dare, qua deueham
Ornatum ad tuam sepulturam, in brachia maris.
Men. Quàm bene hoc dixisti? præter illud vnum, si in terra sepulturam
Facere te iubeat, istud commentum nihil *utilitatis nobis* feret. 1070
Hele. Sed dicemus non esse consuetudinem in Græcia,
Tegere terra eos, qui in mari sunt mortui.
Men. Bene hoc etiam emendas. deinde ego tecum nauigabo,

Καὶ συγκαθήσω κόσμον ἐν ταυτῷ σκάφει.
ἑλέ. Σὲ γ' παρεῖναι δεῖ μάλιστα, τοὺς τε σοὺς 1075
Πλωτῆρας, οἵπερ ἔφυγον ἐκ ναυαγίας.
με. Καὶ μὴν ἐάν περ ναῦν ἐπ' ἀγκύρας λάβω,
Ἀνὴρ παρ' ἄνδρα στήσεται ξιφηφόρος.
ἑλέ. Σὲ χρὴ βραβεύειν πάντα. πόμπιμοι μόνον
Λαίφεσι πνοαὶ γένοιντο, κ' νεὼς δρόμος. 1080
με. Ἐγω. πόνοις γὰρ δαίμονες παύσουσί μου.
Ἀπαθανόντα τἀμ' ἐρεῖς πεπυσμένη;
ἑλέ. Σοῦ, θ' μόνος γε φάσκε δι' φυγεῖν μόρον,
Ἀτρέως πλέων σὺν παιδί, θ' θανόνθ' ὁρᾶν.
με. Καὶ μὴν τάδ' ἀμφίβληστρα σώματος ῥάκη 1085
Ξυμμαρτυρήσει ναυλικῶν ἐρειπίων.
ἑλέ. Εἰς καιρὸν ἦλθε. τότε δ' ἄκαιρ' ἀπώλλυτο.
Τὸ δ' ἄθλιον κεῖν', εὐτυχὲς τάχ' αὖ πέσοι.
με. Πότερα δ' ἐς οἴκους σοι σὺν εἰσελθεῖν με χρή,
Ἢ πρὸς τάφῳ τῷδ' ἡσυχοι καθώμεθα; 1090
ἑλέ. Αὐτῷ μὲν. εὖ γὰρ καί τι πλημμελές σε δρᾷ,
Τάφος σ' ὁδ' αὖ ῥύσαιτο, φάσγανόν τε σόν.
Ἐγὼ δ' ἐς οἴκους βᾶσα, βοστρύχοις τεμεῖ,

Et simul imponam ornatum in eandem nauim.
Hele. Oportet te adesse ex primis, & tuos 1075
Socios nauigationis, qui euaserunt in naufragio.
Men. Atqui si nauim ad anchoras *stantem* accepero,
Stabit vir iuxta virum armatus gladio.
Hele. Oportet te omnia *ista* gubernare: tantùm secundi
Flatus sint velo, & nauis cursus. 1080
Men. Fient *hæc*. Dii enim finient meos labores.
Sed ex quo dices te audiuisse, quod mortuus sim?
Hele. Ex te. dic autem te solum euasisse fatum,
Nauigantem cum filio Atrei, & vidisse eum mori.
Men. Certè hæc lacerata & pannosa corporis vestimenta 1085
Testabuntur *me euasisse ex* nauticis ruinis.
Hele. Opportunè *iam ista tibi* venerũt. Tunc verò importunè *æ* perdidissent.
Illud verò miserum *malum* fortasse *nunc* bene cadet.
Men. Vtrum verò me tecum in ædes ingredi oportet,
An tranquilli sedebimus ad hoc sepulcrum? 1090
Hele. Maneas hîc. nam si quid violentius in te voluerit agere,
Hoc sepulcrum tuebitur te, & tuus ensis.
Ego verò vadens domum, præcidam cincinnos,

Universidad de Deusto Biblioteca

Πέπλων τε λευκῶν μέλανας ἀνταλλάξομαι,
Παρηίδι τ' ὄνυχα φόνιον ἐμβαλοῦ χροός. 1095
Μέγας γὰρ ὁ ἀγὼν, ⊂ βλέπω δύω ῥοπάς.
Η γὰρ θανεῖν δεῖ μ', εἰ ἁλοῦ τι χωμθείη,
Η πατρίδ' ἀπελθεῖν, καὶ σὸν σκεδάσω δέμας.
Ω πότνι', ἣ δίοισιν ἐν λέκτροις πτηνεῖς,
Ηρα, σὺ οἰκτρὰ φάτ' ἀνάψυξον πόνων, 1100
Αἰτούμεθ', ὀρθὰς ὠλένας πρὸς οὐρανὸν
Ριπθοιοῦθ', ἵν' οἰκεῖς ἀστέρων ποικίλματα.
Σύ θ', ἣ 'πὶ τοῖς μοῦ κάλλει σκήπτρα γάμων,
Κύπρη Διώνης Κύπρι, μή μ' ἐξεργάσῃ.
Αλις ἐν λύμης, εἰ ὧν ἐλυμήνω πάρος, 1105
Τοὐνόμα δ' ἔσχον, οὐ τὸ σῶμ' ἐν βαρβάροις.
Θανεῖν δ' ἐάσον μ', εἰ κατακτεῖναι θέλεις,
Εν γῇ πατρῴᾳ. τί ποτ' ἄπλης εἰ κακῶν;
Ερωτας, ἀπάτας, δόλιά τ' ἐξεύρήματα
,, Ασκοῦσι, φίλτρα θ' αἱμάτηρὰ δωμάτων. 1110
,, Εἰ δ' ἦθα μετρία, πᾶλλαγ' ἡδίστη θεῶν
Πέφυκας ἀνθρώποισιν. οὐκ ἄλλως λέγω.

ΑΝΤΙΣΤΡΟΦΙΚΑ.

Et mutabo candidas vestes cum nigris,
Et iniiciam cruentos vngues genis *mei* corporis. 1095
Magnum enim *impendet* periculum, & video duo momenta:
Aut enim oportet me mori, si deprehensa fuero *aliquid* machinari:
Aut abire *in* patriam, & seruare tuum corpus.
O veneranda, quæ iaces in lecto Iouis,
Iuno, duos miseros homines recrea à laboribus. 1100
Petimus, recta brachia ad cœlum
Iactantes, vbi habitas in varia sede astrorum.
Et tu quæ consecuta es laudem pulchritudinis meis nuptiis
Venus, filia Diones, ne me perdas.
Satis enim damni, quo me hactenus affecisti, 1105
Nomen *meum* præbens apud barbaros, non corpus.
Sine verò me mori, si vis *me* occidere,
In patria. Cur es inexplebilis malis?
Amores, fraudes, & dolosa inuenta
Exercens, & cruentos amores ædium. 1110
,, Sed si moderata esses, *in rebus* cæteris suauissima Dearum
,, Hominibus esses: non aliter dico.

ANTISTROPHICA.

Στροφὴ α.

χο. 1 Σὲ τὰν ἐναυλίοις ὑπὸ δενδρακόμοις,
2 Μουσεῖα, καὶ θάκοις ἐνίζουσαν ἀναβοάσω,
3 Σὲ τὰν ἀοιδοτάταν ὄρνιθα μελῳδὸν 1115
4 Αηδόνα δακρυόεσσαν,
5 Ελθὲ δι' ἀ ξουθᾶν
6 Γενύων ἐλελιζομθία,
7 Θρῴοις ἐμοῖς ξυνεργός,
8 Ελένας μελέας πόνοις, 1120
9 Τὸν Ιλιάδων τ' ἀεὶ
10 δοῦσι δακρυόεν τε πόνον
11 Αχαιῶν ὑπὸ λόγχαις,
12 Ος ἔμολεν ἔμολε πεδία
13 Βαρβάρῳ πλάτᾳ. 1125
14 Ος ἔδραμε ῥόθια μέλεα
15 Περαμίδαις ἄγων,
16 Λακεδαίμονος ἄπο
17 Λέχεα σέθεν ὡς εἷλε
18 Πάρις αἰνόγαμος
19 Πομπᾷσιν Αφροδίτας. 1130

strophe 1.

Cho. 1 Te rupibus sub frondosis,
2 Sedentem in musis, & sedibus voco,
3 Te musicam, *&* maximè canoram auem 1115
4 Lacrymantem luscinam,
5 Veni per flauas
6 Genas gemens,
7 Adiuuans meas lamentationes,
8 Miseros labores Helenæ 1120
9 Canens, & Iliadum
10 Lacrymabilem laborem,
11 Per hastas Græcorum
12 Qui venit, venit *per* campos
13 Barbarico remo, 1125
14 Qui cucurrit, fluctus miseros
15 Adducens Troianis,
16 Ex Lacedæmone
17 Postquam rapuit tuum lectum, *id est, te sponsam,*
18 Paris infelix maritus 1130
19 Ductu Veneris.

Ανλιςροφὴ α'.

1 Πολλοὶ δ' Αχαιῶν ἐν δορὶ, & πετρίναις
2 Ριπαῖσιν ὀκπνεύσαντες, ἀΐδαν μέλεον ἔχουσι,
3 Τάλαιναι τᾶν ἀλόχων κείραντες ἔθειραν.
4 Ανυμφα δ' μέλαθρα κεῖται. 1135
5 Πολλοὺς δ', πυρσεύσας
6 Φλογερὸν σέλας ἀμφὶ ῥυᾶν
7 Εὔβοιαν, εἷλ' Αχαιῶν
8 Μονόκωπος ἀνὴρ, πέτραις
9 Καφηρίαις ἐμβαλὼν, 1140
10 Αἰγαίαις τ' ἐναλίοις ἀκταῖς
11 Δόλιον ἀστέρα λάμψας.
12 Αλίμυρα δ' ὄρεα μέλεα,
13 Βαρβάρου στολᾶς,
14 Οτι σὺ τὸ πατρίδος ἄπο, πρὸς 1145
15 χθονὸς πνοᾶς
16 Τέρας, οὐ τέρας, ἀλλ'
17 Εριν Δαναῶν νεφέλας
18 Εστὶν αὐσὶν ἄγων,
19 Εἴδωλον ἱερὸν Ηρας. 1150

Antiſtrophe I.

1 Multi autem Græcorum haſtis, & ſaxeis, *id eſt ſaxorum*,
2 Iactibus *percuſi*, mortem miſeram habent, *miſerè ſunt mortui*,
3 Facientes, vt tondeant miſeram comam coniuges.
4 Domus verò iacent ſine ſponſis. 1135
5 Multos verò, accenſa
6 Flammea face *mari* circumfluam
7 Euboeam, Græcos ſuſtulit
8 Vniremis vir, *unus ſolus* Nauplius, ſaxis
9 Caphareis *eos* immittens, 1140
10 AEgæiſque marinis, *id eſt*, AEgæi *maris* littoribus,
11 Accendens doloſam facem ſtellæ ſplendenti ſimilem.
12 Importuoſi enim *ſunt iſti* montes, miſeri, *funeſtique nautis*,
13 Barbaricæ nauigationis *cauſa*,
14 Quando tu procul à patria pro- 1145
15 cellarum flatu
16 Monſtrum non monſtrum, ſed
17 Contentionem *bellique cauſam* Græcis, nebulæ
18 In nauibus vehens,
19 Idolum ſacrum Iunonis, *huc appuliſti*: 1150

Στροφὴ β'.

1 Οτι θεὸς, ἢ μὴ θεὸς, ἢ τὸ μέσον,
2 Τίς φαίη, ἐρευνήσας
»3 Βροτῶν μακρότατον πέρας δι-
»4 ρεῖν, ὃς τὰ θεῶν ἐσορᾷ
»5 Δεινὰ, καὶ αὖθις ὀκεῖσε, 1155
»6 Καὶ πάλιν ἀντιλόγοις
»7 Πηδῶν τ' ἀνελπίστοις τύχαις.
8 Σὺ Διὸς ἔφις, ὦ Ελένα, θυγάτηρ.
9 Πτανὸς γὰρ ἐν κόλποις σὲ Λή-
10 δας ἐτέκνωσε πατήρ. 1160
11 Καὶ ἰαχὴ σὴ κατ' Ελλαίαν
12 Αδικος, προδότις, ἄπι-
13 στος, ἄθεος. οὐδ' ἔχω
14 Τί τὸ σοφὲς, ὅ, τι ποτ' ἐν βροτοῖς.
15 Τὸ θεῶν ἔτος ἀλαθὲς εὗρον. 1165

Αντιςροφὴ β'.

»1 Αφρονες ὅσοι τὰς ἀρετὰς πολέμῳ
»2 Κτᾶσθε, δορὸς ἀλκαῖσι
»3 Λόγχαισι καταστόμοις

Strophe II.

1 Quòd *autem hoc fuerit* Deus, aut nõ Deus, aut medium *quoddã genus*,
2 Quis dixerit? ſcrutando conatus
»3 Mortalium longiſsimum, *ac à ſe remotiſsimum* finem inue-
»4 nire, qui Deorum *res* aſpicit
»5 Miras, *modò huc*, & *modò* contrà illuc, 1155
»6 Et iterum contrariis, *ac*
»7 Inſperatis caſibus ſalientes.
8 Tu es filia Iouis, ô Helena,
9 Volucris enim in ſinu te Le-
10 dæ genuit pater: 1160
11 Et *tamen* fama de te *eſt* per Græciam,
12 Quòd *ſis* iniuſta, proditrix, perfi-
13 da, impia. nec habeo, *nec ſcio*
14 Quidnam *ſit* certi, quicquid *fuerit* inter mortales.
15 Illud *autem* Deorum verbum verum *eſſe* reperi. 1165

Antiſtrophe II.

1 Dementes *eſtis*, quotquot virtutem *laudémq*; bello *nobis*
2 Comparatis, haſtæ fortis
3 Cuſpide ſedentes *id eſt*, *ſedare cupientes*,

,,4 Πόνοις θνατῶν ἀπαθῶς.
5 Εἰ γὰρ ἄμιλλα κρίνει νιν 1170
6 Αἵματος, οὔ ποτ' ἔρις
7 Λείψει κατ' ἀνθρώπων πόλεις,
8 Αἳ Πριαμίδος γᾶς ἔλιπον θαλάμους,
9 Ἐξὸν διορθῶσαι λόγοις
10 Σαὶ ἔριν, ὦ Ἑλένα. 1175
11 Νῦν δ' οἱ μὲν ἀΐδα μέλονται κάτω,
12 Τείχεα δ' ἥ φλογμὸς ὥστε
13 Διὸς ἐπέσυτο φλόξ,
14 Ἐπὶ πάθεα πάθεσι φέρουσ'
15 Ἀθλίοις ἐν συμφοραῖς Ἰλίοις. 1180

ΙΑΜΒΟΙ.

Θεο. Ὦ χαῖρε πατρὸς μνῆμ'. ἐπ' ἐξόδοισι γὰρ
Ἐθαψα Πρωτεῦ σ', ἕνεκ' ἐμῆς προσρήσεως.
Ἀεὶ δέ σ' ἐξιών τε κ' εἰσιὼν δόμοις
Θεοκλύμενος παῖς ὅδε προσεννέπει, πάτερ.
Ὑμεῖς μὲν οἰὼ κύνες τε, θηρῶν βρόχοι, 1185
Δμῶες, κομίζετ' εἰς δόμους τυραννικοί.
Ἐγὼ δ' ἐμαυτὸν πολλ' ἐλοιδόρησα δή.

,,4 Miſerias mortalium, ſine clade, *cladis expertes uos fore ſperantes.*
5 Si enim ipſas *hominum miſerias* iudicet, *dirimátque* certamen 1170
6 Sanguinis, nunquam contentio
7 Deerit in hominum vrbibus,
8 Quæ Priameiæ *Troianæque* terræ reliquerunt thalamos,
9 Cùm verbis poſſet componi
10 Tua diſcordia ô Helena. 1175
11 Nunc autem alii quidem apud inferos curæ ſunt Plutoni,
12 Mœnia verò *deflagrarunt* ſicut ignita
13 Iouis properat flamma,
14 Clades ſupra clades afferens *iam conſtitutis*
15 Miſeris Troianis in calamitate. 1180

Theoclymenus.

O ſalue patris ſepulcrum (in exitu enim *ueſtibulóque domus*
Te ſepelii, ô Proteu, propter meam ſalutationem)
Semper enim te, egrediens & ingrediens domum,
Theoclymenus filius hic *tuus* affatur, pater.
Vos quidem, canes & beſtiarum retia, 1185
Famuli, ferte in domum regiam:
Ego verò me ipſum ſæpe iam conuiciis ſum inſectatus.

Οὐ γὰρ

Οὐ γὰρ τι θανάτῳ τοὺς κακοὺς κολάζομεν.
Καινῶν πέπυσμαι φανερὸν Ἑλλήνων τινὰ
Εἰς γῆν ἀφῖχθαι, καὶ λεληθέναι σκοποὺς, 1190
Ἢ τοὶ κατόπτην, ἢ κλοπᾶς θηρώμενον
Ἑλένην. θανεῖται δ', ἐὰν γε συλληφθῇ μόνον.
Εα. ἀλλ' ὡς ἔοικε, πάντα δραπετεύεται μόλις
Εὕρηκα. τύμβου γὰρ κενὰς λιποῦσ' ἕδρας
Ἡ Τυνδαρὶς παῖς, ἐκπεπόρθμευται χθονός. 1195
Ὦ χαλᾶτε κλῆθρα, λύεθ' ἱππικὰς
Φάτνας ὀπαδοί, κἀκκομίζεθ' ἅρματα,
Ὡς οὐ πόνου γ' ἕκατι μὴ λάθῃ μεγᾶς
Τῆς δ' ἐκκομισθεῖσ' ἄλοχος, ἧς ἐφίεμαι.
Ἐπίσχετ'. εἰσορῶ γὰρ οὓς διώκομεν, 1200
Παρόντας ἐν δόμοισι, κοὐ πεφευγότας.
Αὕτη, τί πέπλους μέλανας ἐξήψω χροὸς
Λευκῶν ἀμείψασ', ἔκτε κρατὸς εὐγενοῦς
Κόμας, σίδηρον ἐμβαλοῦσ', ἀπέθεισας,
Χλωρᾶς τε τέγγεις δάκρυσι σὴν παρηΐδα 1205
Κλαίουσα; πότερον ἐννύχοις πεπείσμεθα
Στένεις ὀνείρατ', ἢ φάτιν τιν' ὤχεθεν

Nequaquam enim morte malos mulctamus.
Et nunc audiui quendam Græcum palàm
In *hanc* terram veniſſe, & fefelliſſe ſpeculatores, 1190
Aut exploratorem, aut furto abducere captantem
Helenam: morietur autem, ſi modò fuerit comprehenſus.
Age. Sed (vt videtur) omnia peracta *iam*
Inuenio: nam relicta vacua ſede ſepulcri,
Helena Tyndarei filia, nauigio diſceſsit ex *hac* terra. 1195
Heu, laxate clauſtra, ſoluite equorum
Præſepia miniſtri, & exportate currus,
Vt ne me fallat propter laborem, ex terra
Hac exportata vxor, quam expeto.
Expectate: video enim *eos*, quos perſequimur, 1200
Adeſſe in ædibus, & non effugiſſe.
Heus tu, quare ſuſpendiſti nigras veſtes à corpore,
Mutatis albis, & à generoſo capite
Crines præcidiſti immiſſo ferro,
Et rigas tuas genas recentibus lacrymis 1205
Plorans? vtrum perſuaſa nocturnis
Somniis gemis, aut famam aliquam domo

Universidad de Deusto Biblioteca

Κλύουσι, λύπη σὰς διέφθαρσαι φρένας;
ἑλέ. Ω δέσποτ', ἤδη γὰρ τόδ' ὀνομάζω σ' ἔπος,
Ολωλα. Φροῦδα τἀμά, κοὐδὲν εἰμ' ἔτι.
Θεο. Εν τῷδε κεῖσαι συμφορᾶς; τίς ἡ τύχη;
ἑλέ. Μενέλαος, οἴ μοι πῶς φράσω; τέθνηκέ μοι.
Θεο. Οὐδέν τι χαίρω σοῖς λόγοις. τάδ' εὐτυχῶ.
Πᾶς οἶσθα; κἀγὼ σοι Θεονόη λέγω τάδε;
ἑλέ. Κεῖνή τέ φησιν, ὅ τε παρὼν ὅτ' ὤλλυτο.
Θεο. Ηκει γὰρ, ὅστις Ἑ τάδ' ἀγγέλλει σαφῆ;
ἑλέ. Ηκ. μόλοι γὰρ, ὡς ἐγὼ χρῄζω μολεῖν.
Θεο. Τίς ὅστις; ποῦ 'στιν; ἵνα σαφέστερον μάθω.
ἑλέ. Οδ', ὃς κάθηται τῷδ' ὑποπτήξας τάφῳ.
Θεο. Απολλον, ὡς ἐοικὼς δυσμόρφῳ πρέπει.
ἑλέ. Οἴ μοι. δοκῶ μοι κἀμὸν ὧδ' ἔχειν πόσιν.
Θεο. Ποδαπὸς δ' ὅδ' ἀνὴρ, καὶ πόθεν κατέσχε γῆν;
ἑλέ. Ελλὴν, Αχαιῶν εἷς, ἐμῷ σύμπλους πόσει.
Θεο. Θανάτῳ δ' ὁ πόσις φησὶ Μενέλεων θανεῖν;
ἑλέ. Οἰκτρότατον, ὑγροῖσι κλυδωνίοις ἁλός.
Θεο. Πῇ; βαρβάροισι πελάγεσι ναυαγούμενον;
ἑλέ. Λιβύης ἁλιμυροῖς ἐκπεσόντα πρὸς πέτραις.

Audiens, dolore conficis animum tuum?
Hele. O domine (iam enim te hoc nomine appello)
Perii, res meæ sunt euanidæ, nihil sum ampliùs.
The. In qua verò calamitate versaris? qualis *est tua* fortuna?
Hele. Menelaus (hei mihi, quomodo *hoc* dicam?) mortuus est mihi.
The. Nullo modo lætor tuis *hisce* verbis, *sed tamen ob* hæc sum felix.
Quomodo nouisti? an tibi Theonoe hoc dixit?
Hele. Et illa dicit, & hic *qui fuit* præsens, quum *ille* periit.
The. Venítne aliquis qui hæc etiam certò nunciet?
Hele. Venit. veniat autem vt ego cupio *ipsum* venire.
The. Quis est? vbi est? vt certus sciam.
Hele. Iste qui sedet perculsus ad hoc monumentum.
The. O Apollo, quàm deformi vestitu insignis est?
Hele. Hei mihi, videor mihi & meum maritum sic se habere.
The. Cuias autem *est* iste vir, & vnde appulit ad *hanc* terram?
Hele. Græcus, vnus è Græcis qui nauigarunt cum marito meo.
The. Quo autem mortis genere ait Menelaum periisse?
Hele. Miserrimo, humidis fluctibus maris.
The. Vbi? an nauigantem in mari barbarico?
Hele. Libyæ importuosa eiectum ad saxa.

Θεο. Καὶ πῶς ὅδ' οὐκ ὄλωλε κοινωνὸν πλάνης;
ἑλέ. Εὐθλῶν κακίοις ἐνίοτ' ἀτυχέστεροι.
Θεο. Λιπὼν δ' ναὸς ποῦ πάρεστιν ἔκβολα;
ἑλέ. Οπου κακῶς ὄλοιτο. Μενέλεως δ' μή.
Θεο. Ολωλ' ἐκεῖνος, ἦλθε δ' ἐν ποίῳ σκάφει;
ἑλέ. Ναῦται σφ' αὐτῶν, ἐντυχόντες, ὡς λέγω.
Θεο. Πᾷ δ' τὸ πεμφθὲν αὐτὶ σοῦ Τροίᾳ κακόν;
ἑλέ. Νεφέλης λέγῃς ἄγαλμα; ἐς αἰθέρ' οἴχεται.
Θεο. Ω Πρίαμε, καὶ γῆ Τρωὰς, ἔρρεις μάτην.
ἑλέ. Κἀγὼ μετέσχον Πριαμίδαις δυσπραξίας.
Θεο. Πόσιν δ' ἄθαπτον ἔλιπεν, ἢ κρύπτει χθονί;
ἑλέ. Αθαπτον οἶ ἐγὼ τῷδ' ἐμῷ τλήμων κακῶν.
Θεο. Τῶνδ' οὕνεκ' ἔταμες βοστρύχους ξανθῆς κόμης;
ἑλέ. Φίλος γάρ ἐστιν, ὅς ποτ' ἐστὶν ἐνθάδ' ὤν.
Θεο. Ορθῶς μὴ ἥδε συμφορὰ δακρύεται;
ἑλέ. Εν ἡμαρεῖ γοῦν σὴν κασιγνήτην θανεῖν;
Θεο. Οὐ δῆτα. πᾶς οὖν τόνδ' ἔτ' οἰκήσεις τάφον;
ἑλέ. Τί κερτομεῖς με, τὸν θανόντα δ' οὐκ ἐᾷς;
Θεο. Πιστὴ γὰρ ἐστὶ σῷ πόσει φεύγουσά με.
ἑλέ. Αλλ' οὐκέτ'. ἤδη δ' ἄρχε τῆς ἐμῆς γάμων.

The. Et quomodo hic non periit, cum fuerit socius nauigationis?
Hele. Mali interdum sunt fortunatiores bonis.
The. Vbi verò nauis fragmenta *huc* veniens reliquit?
Hele. Vbi vtinam periisset: non autem Menelaus.
The. Periit *igitur* ille: sed in qua naui venit *huc iste*?
Hele. Nautæ casu aduenientes receperunt eum, vt dicit.
The. Vbi verò est illud malũ, *i. perniciosum simulacrum*, & pro te missum est [ad Troiam?
Hele. De effigie nubis loqueris? abiit in aërem.
The. O Priame, & terra Troiana frustrà periisti.
Hele. Et ego sum particeps calamitatis Troianorum.
The. Reliquítne maritum insepultum, an verò texit terra?
Hele. Insepultum *reliquit*. Heu me miseram propter mea mala.
The. Huiúsne *igitur rei* causa secuisti cicinnos flauæ comæ?
Hele. Amicus enim est, quisquis est, qui hic adest.
The. Recténe igitur calamitas hæc deploratur?
Hele. An verò leuiter ferres tuæ sororis mortem?
The. Nequaquã, quomodo igitur deinceps etiã habitabis ad hoc sepulcrũ?
Hele. Quid me verbis mordacibus lacessis, nec omittis mortuum?
The. Tu enim es fida tuo marito, fugiens me.
Hele. Sed non ampliùs *te fugiam*. Iam igitur incipe meas nuptias.

Universidad de Deusto Biblioteca

θεο. Χρόνια μὴν ἦλθες, ἀλλ' ὅμως αἴνου τάδε.
ἑλέ. Οἶδ' οὖν ὃ δρᾶσον; τῆν πάρος λαθοίμεθα.
θεο. Ἐπὶ τῷ; χάρις γὰρ αὖ τὶ χάριτος ἐλθέτω.
ἑλέ. Σπονδὰς τέμωμεν, καὶ διαλλάχθητί μοι.
θεο. Μεθίημι νεῖκος τὸ σόν. ἴτω δ' ὑπόπτερον.
ἑλέ. Πρὸς νεῶ σε γονάτων τῆνδ', ἐπείπερ εἶ φίλος.
θεο. Τί χρῆμα θηρῶσ', ἱκέτης ὡρέχθης ἐμοῦ;
ἑλέ. Τὸν κατθανόντα πόσιν ἐμὸν θάψαι θέλω.
θεο. Τίς δ' ἐς ἀπόντων τύμβος; ἢ θάψεις σκιάν;
ἑλέ. Ἑλλησιν ὅστις νόμος, ὃς αὖ πόντῳ θάνῃ,
θεο. Τί δρᾶν; σοφοί τι Πελοπίδαι τὰ τοιάδε.
ἑλέ. Κενοῖσι θάπτειν ἐν πέπλοις ὑφάσμασιν.
θεο. Κτέριζ' αὔτῃ τύμβον, ἃ χρῄζεις χθονός.
ἑλέ. Οὐχ ὧδε ναύτας ὀλομένους τυμβοῦμεν.
θεο. Πῶς δαί; λέλειμμαι τῆνδ' ἐν Ἕλλησι νέμων.
ἑλέ. Εἰς πόντον ὅσα χρὴ νέκυσιν ἐξορμίζομεν.
θεο. Τί σοι τῶνδ' ἄχω δῆτα τῆς τεθνηκότος;
ἑλέ. Οὐκ οἶδ'. ἐγὼ δ' ἄπειρος, οὐ τυχοῦσα πρίν.
θεο. Ὦ ξένε, λόγων μὲν κληδὸν ἐξέγκας φίλων.
με. Οὐκοῦν ἐμαυτῆς γ', οὐδὲ τῆς τεθνηκότος.

The. Serò quidem venisti: sed tamen hæc laudo.
Hele. Scis igitur quid velim te facere? priora obliuiscamur.
The. Qua conditione? Gratia enim pro gratia veniat *ac referatur*.
Hele. Faciamus fœdus, & reconcilieris mihi.
The. Remitto indignationem aduersus te susceptam. auolet autē in aerem.
Hele. Nunc te per hæc genua, quando es amicus.
The. Quam rem captans, supplex à me cupidè petis?
Hele. Volo maritum meum defunctum sepelire.
The. Quid autem est sepultura absentium? an sepelies vmbram?
Hele. Mos est apud Græcos, qui in mari mortuus fuerit.
The. Quid facere? Græci profectò *sunt* sapientes talibus *in rebus*.
Hele. Sepelire in vacuis textis tunicis.
The. Fac funus, excita tumulum, vbi terrarum volueris.
Hele. Non sic sepelimus nautas extinctos *in aquis*.
The. Quomodo igitur? ignoro mores Græcorum.
Hele. Exportamus in mare, quæcunque conueniunt mortuis.
The. Quid igitur in tuam gratiam exhibebo mortuo?
Hele. Nescio: ego enim *sum* imperita *istarum rerum*, cùm priùs fuerim felix.
The. O hospes, gratum profectò nuncium attulisti.
Men. Non saltem mihi, neque mortuo.

θεο. Πῶς τοὺς θανόντας θάπτετ' ἐν πόντῳ νεκρούς;
με. Ὡσὼν παρούσης οὐσίας ἔκαστος ἦ.
θεο. Πλούτου λέγ' οὗ 'χ', ὅ, τι θέλεις, τούτῃς χάριν.
με. Προσφάζεται μὲν αἷμα τοῖς τεθνηκόσι.
θεο. Τίνος; σύ μοι σήμηνε, πείσομαι δ' ἐγώ.
με. Αὐτὸς σύ γίνωσκ', ἀρκέσει γὰρ αὖ διδοὺς.
θεο. Ἐν βαρβάροις μὲν, ἵππον ἢ ταῦρον νομίζομεν.
με. Δίδοις γε μὲν δὴ, δυσγενὲς μηδὲν δίδου.
θεο. Οὐ τῆνδ' ἐν ἀγέλαις ὀλβίαις παιζόμεν.
με. Καὶ στρωτὰ φέρεται λέκτρα σώματος κενά.
θεο. Ἔστιν. τί δ' ἄλλο τοῖς φέρειν νομίζεται;
με. Χαλκήλατ' ὅπλα. καὶ γὰρ ἐστὶ φίλος δορί.
θεο. Ἄξια τάδ' ἔστιν Πελοπιδῶν, ἃ δώσομεν.
με. Καὶ τἄλλ', ὅσα χθὼν καλὰ φέρει βλαστήματα.
θεο. Πῶς οὖν; ἐς οἶδμα τίνι τρόπῳ καθίετε;
με. Νῦν δεῖ παρεῖναι κἠρετμῶν ἁπτεσθαι.
θεο. Πόσον δ' ἀπείργει μῆκος ἐκ γαίας δόρυ;
με. Ὥστ' ἐξορᾶσθαι ῥόθια χερσόθεν μόλις.
θεο. Τί δὴ, τόδ' Ἑλλὰς νόμιμον ἐκ τίνος σέβει;
με. Ὡς μὴ πάλιν γῆ λύματ' ἐκβάλῃ κλύδων.

The. Quomodo sepelitis mortuos, qui in mari perierunt?
Men. Prout sunt vniuscuiusque facultates.
The. Dic quod ad sūptus attinet, quicquid voles, propter hāc *accipies*.
Men. Primùm quidem effusus præbetur sanguis mortuis.
The. Cuius? tu indica mihi, ego verò parebo.
Men. Tu ipse statuito: sufficient enim quæcunque dederis.
The. Apud barbaros quidem mos *est*, equum aut taurum.
Men. Siquidem vis aliquid dare, nihil des generoso indignum.
The. His non caremus in beatis *ac amplis* armentis.
Men. Et afferuntur lecti strati corpore vacui.
The. Fiet. quid verò præterea afferri mos est?
Men. Arma ænea: etenim erat amans armorum.
The. Digna erunt hæc Pelopidis, quæ dabimus.
Men. Et cætera quæ tellus pulchra profert germina.
The. Quomodo verò *hæc tractatis*? in fluctus quo modo demittitis?
Men. Nunc oportet adesse & gubernatores remorum, *i. remiges*.
The. Quantum verò spacii nauem arcet a terra?
Men. Vt vix conspici possint à littore fluctus *circa nauem*.
The. Quid verò, quam ob *causam* hunc morem colit Græcia?
Men. Ne fluctus piamenta rursus in terram eiiciat.

Universidad de Deusto Biblioteca

Θεο. Φοίνισσα κώπη τοιχύπορος ἡμῖν πλεύσεται.
Με. Καλὸς αὖ εἴη Μενέλεῳ γε πρὸς χάριν.
Θεο. Οὐκοῦν σὺ χωρεῖς τῆς δε δρᾶν δρᾶσεις τάδε. 1290
Με. Μητρὸς τόδ' ἔργον, ἢ γυναικὸς, ἢ τέκνων.
Θεο. Ταύτης ὁ μόχθος, ὡς λέγεις, θάπτειν πόσιν.
Με. Εὐσεβεῖ γοῦν, νόμιμα μὴ κλέπτειν νεκρῶν.
Θεο. Ἴτω. πρὸς ἡμῶν, ἄλοχον εὐσεβῆ τρέφειν.
Ἐλθὼν δ' ἐς οἴκους ἐξελῶ κόσμον νεκρῷ, 1295
Καί σ' ἐκ κενᾶσι χερσὶ γῆς ἀποστελῶ,
Δράσειν τε τῆδε πρὸς χάριν. φήμας δέ μοι
Ἐσθλὰς ἐνεγκὼν γ', αὖ τὶ τῆς ἀχλαινίας
Ἐσθῆτα λήψῃ. σῖτά τ', ὥστε σ' εἰς πάτραν
Ἐλθεῖν. ἐπεὶ νῦν γ' ἀθλίως ἔχοντ' ὁρῶ. 1300
Σὺ δ' ὦ τάλαινα, μὴ 'πὶ τοῖς αὐτοῖς
„ Τρύχου σὺ σαυτὴν. Μενέλεως δ' ἔχει πότμον.
„ Κοὐκ αὖ δυνάσθαι ζῶν ὁ κατθανὼν πόσις.
Με. Σὸν ἔργον ὦ νεᾶνι, τὸν παρόντα μὴ
Στέργειν πόσιν χρή, τὸν δ' ἀμηκέτ' ὄντ' ἐᾶν. 1305
Ἀρεῖσα γάρ σοι ταῦτα πρὸς τὸ τυγχάνον.
Ἢν δ' Ἑλλάδ' ἔλθω, καὶ τύχω σωτηρίας,

The. Nauis Phœniſſa velox aderit.
Men. Rectè *hoc* erit, & Menelao gratum.
The. Nonne tu potes ſine hac hoc facere? 1290
Men. Matris hoc opus *eſt*, aut vxoris, aut filiorum.
The. Huius negotium *eſt*, vt dicis, ſepelire maritum.
Men. Res certè pia *eſt*, non defraudare mortuos ſuis iuſtis.
The. Eat *igitur hæc. eſt enim* noſtrum coniugem piam alere.
Profectus igitur in ædes efferam ornatum mortuo, 1295
Et dimittam te ex terra non vacuis manibus,
Gratificantem huic. nuncios verò mihi
Bonos. quia attuliſti, pro ſordidis *laæriſque* pannis, *quos geſtas*,
Accipies veſtem, & cibum, vt in patriam
Redeas. ſiquidem nunc miſerè affectum *te* video. 1300
Tu verò ô miſera, ne propter inutiles *res*
„ Crucies te ipſam. Menelaus enim functus eſt fato,
„ Neque poteſt *iterum* viuere maritus *tuus* mortuus.
Men. Tuum officium *hoc eſt*, ô adoleſcentula, præſentem quidèm
Maritum oportet amare, eum verò qui periit, omittere. 1305
Hoc enim tibi optimum *eſt* in præſenti caſu.
Quòd ſi venero in Græciam, & fuero ſaluus,

Οἵαν χρὴ σε σῷ ξυνοικεῖν ἀνδρί,
Παύσω ψόγου σε τοῦ πρίν, κοὐ γυνὴ ψόγῳ.
Ἑλέ. Ἔστω τάδ'. ἐὰν δὲ μέμψεται πόσις ποτὲ 1310
Ἡμῖν. σὺ δ' αὐτὸς ἐγγὺς ὢν, εἴσῃ τάδε.
Ἀλλ' ὦ τάλας εἴσελθε, καὶ λουτρῶν τύχε,
Ἐσθῆτά τ' ἐξάλλαξον. οὐκ ἐς ἀμβολὰς
Εὐεργετήσω σ'. ἀμφέστερον γὰρ αὖ
Τῷ φιλτάτῳ μοι Μενέλεῳ τὰ πρόσφορα 1315
Δρῶσ' αὖ, ἡμῶν τυγχάνων, οἷάν σε χρῆν.

ΑΝΤΙΣΤΡΟΦΙΚΑ.

Στροφὴ α'.

Χο. 1 Ὀρεία ποτὲ δρομάδι κώλῳ
2 Μάτηρ θεῶν ἐσύθη
3 Αὐ ὑλάεντα νάπη,
4 Ποταμίου τε χεῦμ' ὑδάτων, 1320
5 Βαρύβρομόν τε κῦμ' ἁλίου,
6 Πόθῳ τᾶς ἀποιχομένας
7 Ἀρρήτου κούρας.
8 Κρόταλα θ' βρόμια, Διὰ πεύσιον
9 Ἴεντα κέλαδον, ἀνεβόα, 1325

Qualem decet eſſe te erga tuum maritum,
Si *talis* fueris vxor, eximam te priſtino probro.
Hele. Fient hæc. nunquam autem maritus culpabit 1310
Nos. Tu verò qui propè ades, ſcies iſta.
Verum ô miſer intra, & laua *corpus*.
Et muta veſtem. non in moram *reiiciens rem*, *id eſt*, *mox mox*
Benefaciam tibi. *ſic* enim beneuolentiùs
Chariſsimo meo Menelao conuenientes *inferias* 1315
Facies, ſi conſequaris à nobis, quæ te *conſequi* oportet.

ANTISTROPHICA.

Strophe 1.

Ch. 1 Montana quondam veloci pede
2 Mater deorum *Cybele* feſtinauit
3 Per ſylueſtres ſaltus,
4 Et fluuialem fluxum aquarum, 1320
5 Grauitérque ſtrepentes fluctus marinos,
6 Deſiderio amiſſæ
7 Non nominandæ filiæ, *uenerandæ proſerpinæ*.
8 Crepitacula verò Bacchica clarum
9 Sonitum mittentia reſonabant, 1325

10 Θηρῶν ὅτε ζυγίοις
11 Ζεύξασα θεὰ σειτίναν
12 Τὰν ἁρπασθεῖσαν κυκλίων
13 Χορῶν ἔξω παρθενίων.
14 Μετὰ κουρᾶν δ' ἀελλόποδες, 1330
15 Ἀμφὶ τόξοις Ἄρτεμις,
16 Ἀδ' ἔγχει Γοργὼ πάνοπλος.
17 Αὐγάζων δ' ἐξ οὐρανίων
18 Ἄλλαν μοῖραν ἔκραινε.

Ἀντιστροφὴ α'.

1 Δρομαίων δ' ὅτε πολυπλανήτων 1335
2 Μάτηρ ἔπαυσε πόνων,
3 Μαστεύουσα πόρους
4 Θυγατρὸς ἁρπαγὰς δολίους,
5 Χιονοθρέμμονας διεπέρα-
6 σ' ἰδαίαν νυμφᾶν σκοπιάς. 1340
7 Ῥίπτει δ' ἐν πένθει,
8 Πέτρινα κεῖ θρύα πολυειφέα.
9 Βροτοῖσιν δ' ἄχλοα πεδία γᾶς
10 Οὐ καρπίζουσ' ἀρότοις.

10 Leones quando iugales
11 Iunxit ad ſuum Dea currum,
12 Raptam *filiam* rotundis
13 Choris ex virgineis *quærens.*
14 Cum puellis autem celeres *tunc aderant præſentes,* 1330
15 Sagittis quidem Diana,
16 Haſta verò *Pallas terribilis ut* Gorgo armata.
17 Spectans verò *omnia Iupiter ſedibus* ex cæleſtibus,
18 Aliud fatum *uerſabat ac* ad exitum ducebat.

Antiſtrophe I.

1 Curſoriis autem quando, & multiuagis 1335
2 Mater finem impoſuit laboribus,
3 Quærens meatus *uiáſque*
4 Filiæ, raptus & doloſos,
5 Tranſiit niuoſas
6 Speculas Nympharum Idæarum: 1340
7 Proiecit autem *ſe* in luctum,
8 Saxeas ſupra herbas niuoſas, *id eſt, ſupra herbas in ſaxis niuoſis natas.*
9 Mortalibus verò terræ campos virenti gramine nudatos *reddidit,*
10 Non dans fructum arationibus.

11 Λαῶν

11 Λαῶν δ' ἐφθείρει γόνον. 1345
12 Ποίμνας δ' οὐκ ἴει θαλερὰς
13 Βοσκὰς ἐν φύλλων ἐλίκων.
14 Πολέων δ' ἀπέλειπε βίος,
15 Οὐδ' ἦσαν θεῶν θυσίαι,
16 Βωμοῖς τ' ἄφεκτοι πέλανοι. 1350
17 Πηγάς τ' ἀμπαύει δροσερὰς,
18 Λευκῶν ἐκβαλεῖν ὑδάτων.

Στροφὴ β'.

1 Ἐπεὶ δ' ἔπαυσ' εἰλαπίνας
2 Θεοῖς, βροτείῳ τε γένει,
3 Ζεὺς μειλίσσων ζυγίοις 1355
4 Ματρὸς ὀργὰς, ἐννέπει,
5 Βᾶτε σεμναὶ Χάριτες,
6 Ἴτε ταὶ τᾶδε παρθένῳ
7 Δηοῖ θυμωσαμβύα
8 Λύπαν ἐξαλλάξατ' ἀλαλᾷ. 1360
9 Μοῦσαί θ' ὕμνοισι χορὸν,
10 Χαλκοῦ δ' αὐδὰν χθονίαν,
11 Τύμπανά τε λάβετε βυρσοχρῦν.

11 Populorum autem genus *fame* conſumpſit. 1345
12 Gregibus verò non emittebat læta
13 Pabula frondoſorum pampinorum.
14 Multorum verò vita defecit,
15 Neque erant ſacrificia deorum,
16 Et oblationes non incendebantur in aris: 1350
17 Et prohibebat roſcidos fontes
18 Emittere limpidas aquas.

Strophe II.

1 Poſtquam autem ſuſtulit conuiuia
2 Diis, humanóque generi,
3 Iupiter placans infeſtam 1355
4 Iram matris, dicit:
5 Ite venerandæ Gratiæ,
6 Ite propter *amiſſam* virginem
7 Iratæ Cereri
8 Mœrorem eximite ſonitu. 1360
9 Et vos Muſæ chorum hymnis *celebrate,*
10 AEriſque vocem terreſtrem *& grauem edite,*
11 Et tympana compacta ex bubula pelle accipite *ac pulſate.*

ffff. j.

12 Κάλλιστα τότε πρῶτα μακάρων
13 Κύπρις γέλασέ τε θεὰ, 1365
14 Δέξατό τ' εἰς χέρας
15 Βαρύβρομον αὐλὸν,
16 τερφθεῖσ' ἀλαλαγμῷ.

Αντιστροφὴ β'.

1 Ὧν οὐ θέμις, οὐθ' ὅσια,
2 Ἐπύρσας ἐν θαλάμοις, 1370
3 Μιῶν δ' ἔχεις μεγάλας
4 Μητρὸς, ὦ παῖ, θυσίας
5 Οὐ σεβίζουσα θεοῖς.
6 Μέγα τοι διώκανται νεβρῶν
7 Παμποίκιλοι στολίδες, 1375
8 Κισσῷ τε στεφθεῖσα χλόα,
9 Νάρθηκας ἐς ἱερούς,
10 Ρόμβῳ θ' ἑλισσομένα
11 Κυκλίοις ἔνοσις αἰθερία,
12 Βακχεύουσά θ' ἔθειρα βρομίων, 1380
13 Καὶ παννυχίδες θεᾶς.
14 Εὖ δέ νιν ἄμασιν

12 Pulcherrimè *uerò* tunc primùm *in cœtu Deorum* beatorum
13 Risit Dea Venus, 1365
14 Et accepit in manus
15 Tibiam grauiter sonante m,
16 Delectata illa modulatione.

Antistrophe II.

1 Quem neque fas neque pium *erat, amoris flamma*
2 Incendisti in thalamis. 1370
3 Iram igitur habes magnæ
4 Matris, ô filia, sacrificia
5 Non piè faciens Diis.
6 Multum certè possunt hinnulorum
7 Maculosæ pelles, 1375
8 Et herba coronata hedera,
9 Ferulas circà sacras,
10 Et circumuoluta rhombo, *in orbem acta saltibus*
11 Circularibus quassatio *pedum* ætherea, *sublimis*,
12 Et bacchans coma bacchantium. 1380
13 Et peruigilia Deæ.
14 Bene autem ipsam diebus

15 Ὑπέρβαλε σελάνα.
16 Μορφᾷ μόνον ἤυχᾳς.

ΙΑΜΒΟΙ.

ἑλέ. Τὰ μὲν κατ' οἴκους, ἀτυχοῦμεν ὦ φίλαι. 1385
Ἡ γὰρ σωεκπλέπουσα Πρωτέως κόρη,
Πόσιν παρόντα τὸν ἐμὸν ἱστορουμένη
Οὐκ εἶπ' ἀδελφῷ κατθανόντα δ' ἐν χθονὶ
Οὔ φησιν αὐγὰς εἰσορᾶν, ἐμὲ δὲ χάριν.
Κάλλιστα δῆτ' ἀνήρπασεν ἐν τύχῃ πόσις. 1390
Ἃ γὰρ καθήσειν ὁπόλ' ἔμελλεν εἰς ἅλα,
Ταῦτ', ἐμβαλὼν πόρπακι φοινικαίαν χέρα,
Αὐτὸς κομίζει, δόρυ τε δεξιᾷ λαβὼν,
Ὡς τῷ θανόντι χάριτα δὴ σωεκπονῶν.
Προύργου δ' ἐς ἀλκὴν σῶμ' ὅπλοις ἠσκήσατο, 1395
Ὡς βαρβάρων τρόπαια μυρίων χερὶ
Θήσων, ὅταν κωπῆρες εἰσβάλωμεν σκάφει.
Πέπλοις δ' ἀμείψας αὐτὸ ναυφθόρου στολῆς,
Ἃ γώ νιν ἐξήσκησα, καὶ λουτροῖς χροὰ
Ἔδωκα, χρόνια νίπτρα ποταμίας δρόσου. 1400
Ἀλλ' ἐκπερᾷ γὰρ δωμάτων ὁ τοὶ ἐμοὶ

15 Superauit luna.
16 Tu *uerò* forma tantùm gloriabaris.

Helena.

Quod ad ea quidem attinet, quæ intùs sunt, benè nobiscũ agitur, ô a-
Nam Proteifilia, quæ nostrum dolum adiuuat, [micæ. 1385
De meo marito præsente interrogata *à fratre*,
Non dixit fratri Mortuum verò *&* in terra *iacentem*
Dicit non *amplius solis* lucem intueri, *in* meam gratiam.
Pulcherrima verò *ornamenta me*' marit' arripuit fauẽte *sibi* fortuna. 1390
Nam arma, quæ demissurus erat in mare,
Hæc, immissa robusta manu in scuti manubrium,
Ipse portat, hastámque dextra corripuit,
Tanquam defuncto gratas exequias iam mecum peracturus.
Commodè verò corpus ad pugnam armis instruxit. 1395
Vt de barbaris innumeris trophæa manu
Erecturus, quum nauem intrauerimus quæ remis agitur.
Vestibus verò mutatis, *alias à me accepit*, pro naufraga veste,
Quibus ego ipsum exornaui, & balneis corpus *eius*
Dedi, *corpus aquis laui*, sera lauacra fluuialis roris *afferens*. 1400
Sed egreditur è domo qui meas

Universidad de Deusto Biblioteca

Γάμοις ἑτοίμοις ἐν χεροῖν ἔχειν δοκῶν.
Σιγητέον μοι καί σε πεισόμεθα
Εὔνοιαν, κρατεῖν τε σώματος, ἵν' δυνώμεθα,
Σωθέντες αὐτοί, καί σε συσώσαί ποτε. 1405
Θεο. Χωρεῖτ' ἐφεξῆς, ὡς ἔταξεν ὁ ξένος,
Δμῶες, φέροντες ἐναλία κτερίσματα.
Ἑλένη, σὺ δ', εἰ σοι μὴ κακῶς δόξω λέγειν,
Πείθου μολοῦ· αὐτός σ' πανταχοῦ παρεῖναί τε
Πράξεις τὸν ἄνδρα τὸν σόν, εἰ τε μὴ παρῇς. 1410
Δέδοικα γάρ σοι, μή τις ἐμπεσὼν πόθος,
Πείσῃ μεθεῖναι σῶμ' ἐς οἶδμα πόντιον,
Τοῦ πρόσθεν ἀνδρὸς χάρισιν ἐκπεπληγμένη.
Ἀγαν γὰρ αὐτὸν οὐ παρόντ' ὅμως στένεις.
Ἑλέ. Ὦ κλεινὸς ἡμῖν πόσις, ἀναγκαίως ἔχει 1415
Τὰ πρῶτα λέκτρα, νυμφικάς θ' ὁμιλίας
Τιμᾶν· ἐγὼ γὰρ δὴ τὸ μὲν στέργειν πόσιν,
Καὶ ξυθανοῦμαι· ἀλλὰ τίς κείνῳ χάρις,
Ξυγκατθανόντι κατθανεῖν; ἔα δέ με
Αὐτῷ μολοῦσαν, ἐν τάφοις δοῦναι νεκρᾷ. 1420
Θεοὶ δὲ σοί τε δοῖεν οἷ' ἐγὼ θέλω,

Nuptias paratas ſe in manibus habere putat.
Tacendum *eſt* mihi. Te verò *ô chore* ſperamus
Beneuolum *fore nobis*, compreſſurúmque *tuum* os, ſi poſsimus
Seruati ipſi, te quoque ſimul tandem ſeruare. 1405
The. Procedite ordine, vt ordinauit hoſpes,
Miniſtri, ferentes marinas inferias.
Tu verò Helena, ſi tibi non videor malè loqui,
Obtempera, manè hîc. Idem enim & præſens,
Et ſi non adſis, facies marito tuo. 1410
Metuo enim tibi, ne quod deſiderium *te* corripiens,
Impellat *te* ad demittendum corpus in fluctus marinos,
Prioris mariti gratia, *& amore* perculſam.
Ipſum enim licèt non præſentem, tamen nimis luges.
Hele. O inclyte nobis marite, neceſſe eſt 1415
Primum thalamum, & conſuetudinem nuptialem
Honore afficere. Ego enim quòd amo maritum,
Etiam cum *eo* mori vellem. ſed quænam vtilitas ad illum *hinc rediret*,
Si cum *eo* mortuo ſimul morerer? ſine igitur me
Ipſam proficiſci, & inferias dare mortuo. 1420
Dii verò tibi dent, qualia ego cupio,

Καὶ τοῦδε ξένῳ τῷδ', ὅτι σωτηρεῖ τάδε.
Ἕξεις δὲ μ' οἵαν χρῆν ἔχειν ἐν δώμασιν
Γυναῖκ', ἐπειδὴ Μενέλεων εὐεργετεῖς,
Κἀμ'. ἔρχεται γὰρ δή τιν' εἰς τύχην τάδε. 1425
Ὅστις δ' δώσει ναῦν, ἐν ᾗ τάδ' ἄξωμεν,
Πρόσταξον, ὡς αὐ τὴν χάριν πλήρη λάβω.
Θεο. Χώρει σύ, καὶ ναῦν τοῖς δὲ πεντηκόντορον
Σιδωνίαν δός, καὶ 'ρετμοῦ ἔπισπέτας.
Ἑλέ. Οὐκοῦν ὁδ' ἄρξει ναός, ὃς κοσμεῖ τάφους; 1430
Θεο. Μάλις' ἀκούειν τῶδε χρῆν ναύτας ἐμούς.
Ἑλέ. Αὖθις κέλευσον, ἵνα σαφῶς μάθωσί σου.
Θεο. Αὖθις κελεύω, καὶ τρίτον γ', εἴ σοι φίλον.
Ἑλέ. Ὀναιο, κἀγὼ τοῦ ἐμοῦ βουλεύματος.
Θεο. Μὴ νυῦ ἄγαν σὸν δάκρυσιν σκυτήξῃς χρόα. 1435
Ἑλέ. Ἡδ' ἡμέρα σοι τὴν ἐμὴν δείξει χάριν.
Θεο. Τὰ τῶν θανόντων, οὐδέν, ἀλλ' ἄτλαδε πόνος.
Ἑλέ. Ἔστιν τι κἀκεῖ, κἀνθάδ', ὧν ἐγὼ λέγω.
Θεο. Οὐδὲν κακίω Μενέλεώ μ' ἕξεις πόσιν.
Ἑλέ. Οὐδὲν σὺ μεμπτός. τὴν τύχην μέλει μόνον. 1440
Θεο. Ἐν σοὶ τόδ', εἰ σὺ εἰς ἐμ' εὔνοιαν δίδως.

Et huic hoſpiti, quòd nos adiuuet in hac re.
Habebis autem me *talem*, qualem te conuenit in ædibus habere
Vxorem, quandoquidem Menelao benefacis,
Et mihi. Hæc enim iam ad quandam fortunam veniũt, *atque quodam*
Qui verò det nauem, in qua abducamus hæc, [*nobis contungunt*. 1425
Manda *alicui*, vt integram gratiam accipiam.
The. Vade tu, & nauem his quinquaginta remorum
Sidoniam da, & remorum præfectos, *id eſt, remiges*.
Hele. Annon ille nauem gubernabit, qui curabit inferias? 1430
The. Oportet nautas meos inprimis huic parêre.
Hele. Iube iterum, vt clarè intelligant te.
The. Iterum iubeo, & tertiò, ſi tibi placet.
Hele. Bene ſit tibi, & ego *ſum beata* propter mea conſilia.
The. Ne nunc nimiùm lacrymis conficias tuum corpus. 1435
Hele. Hæc dies tibi meam gratiam indicabit.
The. Res mortuorum nihil *ſunt*, ſed tantùm labor.
Hele. Eſt aliquid & illic, & hîc *eorum* quæ dico.
The. Non habebis me deteriorem maritum Menelao.
Hele. Tu non es culpandus: fortuna ſolùm *mihi* curanda eſt. 1440
The. In te *ſitum eſt* hoc, ſi mihi tuam beneuolentiam præſtiteris.

Universidad de Deusto Biblioteca

ἑλέ. οὐνῦν διδαξόμεθα τοὺς φίλους φιλεῖν.
θεο. βούλει ξυνεργὸν αὐτὸς σκοπέμψω σόλον;
ἑλέ. ἥκιστα, μὴ δούλευε σοῖς δούλοις ἀνάξ.
θεο. ἀλλ' εἶα. τοὺς μὲν Πελοπιδῶν ἐᾶν νόμους. 1445
καθαρὰ γὰρ ἡμῖν δώματ'. οὐ γὰρ ἐνθάδε
ψυχὴν ἀφῆκε Μενέλεως. ἴτω δέ τις
φέρων ὑπάρχοις τοῖς ἐμοῖς, φέρειν γάμων
ἀγάλματ' οἴκοις εἰς ἐμούς. πᾶσαν γὰρ χρὴ γῆν
γᾶσαι βοᾶσθαι μακαρίσαις ὑμνῳδίαις 1450
Ὑμέναιον Ἑλένης, κἀμόν, ὡς ζηλωτὸς ἦ.
σὺ δ', ὦ ξέν', ἐλθὼν πελαγίοις ἐς ἀγκάλας,
τᾷδ' τῆσδε πρίν ποτ' ὄντι δοὺς πόσει τάδε,
πάλιν πρὸς οἴκους ἀπεῦδε, ἐμὲ δ' ἁμαρτ' ἔχων,
ὡς τοῖς γάμοις τοῖς τῆσδε συνδαίσας ἐμοί, 1455
στέλλῃ πρὸς οἴκους, ἢ μένων εὐδαιμονῇς.
με. Ὦ Ζεῦ πατήρ τε, καὶ σοφὸς κλῄζῃ θεός,
βλέψον πρὸς ἡμᾶς, καὶ μετάθησον κακῶν.
ἑλκουσι δ' ἡμᾶς πρὸς λύπας τὰς συμφορᾶς,
σπουδῇ συνάψαι κἂν ἄκρᾳ θίγῃς χερί, 1460
ἥξομεν ἵν' ἐλθεῖν βουλόμεθα τῆς τύχης.

Hele. Non nunc primùm discemus amare amicos.
The. Visne vt ego *nos* adiuuans, emittam classem? *nauem deducam uobiscum?*
Hele. Minimè, ne seruias tuis seruis, ô rex,
The. Equidem Pelopidarum missos faciam ritus. 1445
Puræ enim *sunt* nobis ædes. Non enim hîc
Animam efflauit Menelaus. Eat igitur aliquis
Qui dicat meis satrapis vt ferant nuptiarum
Ornamenta in domum meam. Oportet autem totam
Terram celebrare beatis hymnorum carminibus 1450
Hymæneum Helenæ, & meum, vt sit suspiciendus.
Tu verò, ô hospes, profectus ad marinas vlnas, *æquoreósque sinus*,
Vbi dederis hæc priori huius marito,
Rursus ad ædes propera meam vxorem habens, *reduæns*,
Vt huius nuptiis mecum celebratis, 1455
Proficiscaris ad *tuas* ædes, aut *hîc* manens sis beatus.
Men. O Iupiter, pater & sapiens Deus vocaris,
Aspice nos, & libera ex malis,
Trahentes verò nos calamitates cum mœrore,
Diligenter adiuua: & si *nos* attigeris summa tantum manu, 1460
Veniemus ad eam fortunam, ad quam venire volumus.

ἁλὶς ὦ μόχθων, οἷς ἐμοχθοῦμεν πάρος.
κέκληθέ μοι θεοί, πολλὰ χρῆν' ἐμοῦ κλύειν,
καὶ λυπρά γ'. ὀφείλω δ' οὐκ ἀεὶ φέρειν κακῶς,
ὀρθὰ δ' βιῶναι ποδί. μίαν δέ μοι χάριν 1465
δόντες, τὸ λοιπὸν εὐτυχῆ με θήσετε.

ΑΝΤΙΣΤΡΟΦΙΚΑ.

Στροφὴ α'.

χο. 1 Φοίνισσα Σιδωνιὰς ὦ
2 Ταχεῖα κώπα, ῥοθίοισι μήτηρ
3 Εἰρεσίᾳ φίλα,
4 Χορεύουσ' ἁλλιχόρους 1470
5 Δελφίνων, ὅταν αὔρας
6 Πέλαγος νωμῶσιν ἥ·
7 Γλαυκὰ δ' πόντου θυγάτηρ
8 Γαλάνεια, τάδ' εἴπῃ,
9 Κατὰ μὲν ἱστία πέτασαι αὔρας 1475
10 Λιπόντες ἐναλίας,
11 Λάβετε δ' ἐλατίνας πλάτας,
12 Ὦ ναῦται, ἰὼ ναῦται,
13 Πέμποντες ἁλιμένοις

Satis enim *est* laborum, quos hactenus pertulimus.
Inuoco vos dii, vt multa *de* me audiatis læta,
Et tristia: non enim debeo semper infelix esse,
Sed recto pede *tandem* incedere. Vnum verò mihi beneficium 1465
Si dederitis, in posterum felicem me facietis.

ANTISTROPHICA.

Strophe I.

Cho. 1 O Phœnissa, Sidonia,
2 Velox nauis, vndarum mater,
3 Amica nauigatio,
4 Præsultrix pulchras choreas exercentium 1470
5 Delphinum, quando ventis
6 Mare tranquillum caret,
7 Et *cum* glauca filia Ponti
8 Tranquillitas hæc dixerit:
9 Vela quidem expandite, ventis *ea* 1475
10 Relinquentes, *ac permittentes* marinis,
11 Accipite verò abiegnos remos.
12 O nautæ: io nautæ
13 Mittentes portuosum

14 Περσείων οἴκων Ἑλένην ἐπ' ἀκτάς. 1480

Ἀντίστροφη α'.

1 Ἦ που κόρας αἰ ποταμοῦ
2 Παρ' οἶδμα λευκιππίδας, ἢ πρὸς ναοῦ
3 Παλλάδος αὐλαίοις,
4 Χορόν ξυνελθοῦσα χορεῖς,
5 Ἢ κώμοις ὑακίνθου, 1485
6 Νύχιον εἰς εὐφρόναν,
7 Ὃν ἐξαμιλλησάμενος
8 Τροχοῦ τέρμονι δίσκου
9 Ἔκανε Φοῖβος, τᾶ λακαίνᾳ γᾷ
10 Βούθυτον ἡμέραν. 1490
11 Ὁ Διὸς δ' εἶπε σέβειν γόνος
12 Μόχθον θ', αὐλίοιτ' οἴκοις,
13 Ἃς οὔπω πεύκαι πρὸς γάμ' ἔλαμψαν.

Στροφὴ β'.

1 Δι' ἀέρος εἰ ποτανοὶ
2 Γενοίμεθα Λίβυες 1495
3 Οἰωνοί, αἰ στοχάδες,
4 Ὀμβρον λιποῦσαι χειμέριον,

14 Ad littus Perseæ domus Helenam. 1480

Antistrophe I.

1 Certè alicubi puellas fluuii
2 Ad vndam Leucippidas, aut ante templum
3 Mineruæ nancisceris,
4 Serò veniens ad choreas,
5 Et Hyacinthi festa, 1485
6 Ad intempestam noctem,
7 Quem certamine superatum
8 Rotundo fragmine disci
9 Interfecit Apollo *in* terra Laconica.
10 Solenni sacrorum die. 1490
11 Filius autem Iouis iussit coli
12 Puellam, quam reliquerat domi,
14 Cui nondum faces accensæ fuerant ad nuptias.

Strophe II.

1 Vtinam per aerem volucres
2 Essemus Libycæ 1495
3 Aues, quæ ordine volantes,
4 Relicta hyberna tempestate,

5 Νίσσοντα

5 Νίσσοντα πρεσβυτάτα
Σύριγγι πιθόμενοι
7 Ποιμένος, ὃς ἄβροχα 1500
8 Πεδία, καρποφόρα τε γᾶς
9 Ἐπιστενόμενος ἰαχεῖ.
10 Ὅπόταν αἱ δολιχαύχενες
11 Σιώνομοι νεφέων δρόμου,
12 Βᾶτε Πελειάδας ὑπὸ μέσας, 1505
13 Ὠρίωνά τ' ἐννύχιον
14 Καρύξατ' ἀγγελίαν,
15 Εὐρώταν ἐφεζόμεναι,
16 Μενέλαος ὅπ Δαρδάνου
17 Πόλιν ἑλὼν, δόμον ἥξει. 1510

Ἀντίστροφη β'.

1 Μόλοιτέ ποθ' ἵππειον ἅρμα
2 Δι' αἰθέρος ἐμβάσαι
3 Παῖδες Τυνδαρίδαι,
4 Λαμπρῶν ἄστρων ὑπ' ἀέλλαισιν,
5 Οἳ ναίετ' οὐράνιοι 1515
6 Σωτῆρες τᾶς Ἑλένας

5 Redeunt antiquissimæ
6 Fistulæ obtemperantes
7 Pastoris *ducisque sui*, qui siccos 1500
8 Campos & fructiferos terræ
9 Superuolans canit.
10 O volucres longis insignes collis,
11 Consortes nubium cursus, *quâ nubes currunt, simul currentes*,
12 In Pleiadibus sub mediis, 1505
13 Et *iuxta* nocturnum Orionem,
14 Nunciate nuncium,
15 Ad Eurotam sidentes,
16 Quòd Menelaus Dardani
17 Vrbe capta, domum sit venturus. 1510

Antistrophe II.

1 Venite tandem equestri curru
2 Per aerem inuecti
3 Filij Tyndaridæ, *Castor & Pollux, Tyndari filii*,
4 Micantium astrorum sub procellis,
5 Qui habitatis in cœlo, *uenite* 1515
6 Seruatores Helenæ,

7 Γλαυκὸν ἐπ' οἶδμ' ἅλιον,
8 Κυανόχροά τε κυμάτων
9 Ῥόθια πολιὰ θαλάσσας,
10 Ναύταις ὀλαῖς ἀνέμων 1520
11 Πέμποντες Διόθεν πνοάς.
12 Δύσκλειαν ὀπὸ συζύγου
13 Βάλλετε βαρβάρου λεχέων,
14 Αν Ιδαίων ἐρίδων
15 Πονηθεῖσ' ἐκτήσατο, τὰν 1525
16 Οὐκ ἐλθοῦσαν Ιλίου
17 Φοιβείας ὑπὲ πύργους.

ΙΑΜΒΟΙ.

ἀγγ. Αναξ, τὰ κάκιστ' ἐν δόμοις εὑρήκαμεν,
Ως καὶν ἀκούσῃ πήματ' ἐξ ἐμοῦ πάλα.
θεο. Τί δ' ἐστιν; Αγγ. ἄλλης ἐκπόνει μηχανήματα 1530
Γυναικός. Ελένη γὰρ βέβηκ' ἔξω χθονός.
θεο. Πτερῶσιν ἀρθεῖσ', ἢ πεδοστιβεῖ πολύ;
ἀγγ. Μενέλαος αὐτὴν ἐκπεπόρθμευται χθονός,
Ος αὐτὸς αὐτὸν ἦλθεν ἀγγέλλων θανεῖν.
θεο. Ω δεινὰ λέξας. τίς δέ νιν ναυκληρεῖ 1535

7 In glaucam marinam vndam,
8 Cæruleósque fluctuum
9 Impetuosos fluxus, *&* canas maris *undas*,
10 Nautis prosperos ventorum 1520
11 Flatus à Ioue, *cælitus* mittentes.
12 A sorore infamiam
13 Barbarici thalami repellite,
14 Quam *ob* contentionem Idæam, *i. inter Deas in Ida monte motam*,
15 Agitata suscepit, 1525
16 Quamuis non iuerit Ilii
17 Phœbeas ad turres.

Nuncius.

O Rex, pessima in ædibus inuenimus:
Quàm noua mala mox ex me audies.
The. Quid verò est? *Nun.* Alîus tibi quære connubia 1530
Mulieris: Helena enim abiit ex *hac* terra.
The. Alísne *in aerem* sublata, an solùm calcante pede? *an itinere pedestri?*
Nun. Menelaus auexit eam naui ex *hac* terra.
Qui ipse venit nuncians se mortuum esse.
The. O quàm horrenda narras: sed quæ nauis gubernatio eam 1535

Εκ τῆσδ' ἀπῆρε χθονός; ἄπιστα γὰρ λέγεις.
ἀγγ. Ην γε ξένῳ δίδως σύ. τοιά τε σοὶ ἔχων
Ναύτας βέβηκεν, ὡς αὐ ἐν βραχεῖ μάθῃς.
θεο. Πῶς; εἰδέναι πρόθυμος. οὐ γὰρ ἐλπίσων
Εἴσω βέβηκα. μίαν ὑπερδραμεῖν χέρα 1540
Τοσοῖσδε ναύταις, ὧν ἀπεστάλης μέτα.
ἀγγ. Επεὶ λιποῦσα τοῖσδε βασιλείοις δόμοις
Η τοῦ Διὸς παῖς πρὸς θαλάσσαν ἐστάλη,
Σοφῶς θ' ἁβρὸν πόδα τιθεῖσ', ἀνέστενε
Πόσιν πέλας παρόντα, κοὐ τεθνηκότα. 1545
Ως δ' ἤλθομεν σὺν πρεῖβολον νεωρείων,
Σιδωνίαν ναῦν προστόπ λοιπὸν καθείλκομεν,
Ζυγὰν τε πεντήκοντα, καὶ 'ρετμῶν μέτα,
Εχουσαν. ἔργου δ' ἔργον ἐξημείβετο.
Ο μὲν ἰσὸν, ὁ δ' πλάτιν καθίστατο, 1550
Ταρσόν τε χειρί. λαὸς κἀθ' ἱστία εἰς ἓν ἰών,
Πηδάλιά τε ζεύγλαισι σῶζ' κατεθίετο.
Κἀν τῷδε μόχθῳ τῷδ' ἄρα σκοπούμενοι,
Ελλῆνες ἄνδρες Μενέλεῳ ξυνέμποροι,
Προσῆλθον ἀκτᾶς, ναυφόρεις ἠθημένοι 1555

Auexit ex hac terra? incredibilia enim dicis.
Nun. Quam tu dedisti hospiti, tuósque habens *retinénsque*
Nautas abiit, vt *rem totam* breuiter intelligas.
The. Quomodo? scire cupio. Non enim spem
In *istam* veni, *nunquam crediderim* vnam manum superiorem fuisse 1540
Tot nautis, cum quibus tu missus es.
Nun. Postquam relicta regia hac domo
Filia Iouis ad mare deducta est,
Astutissimè mollem pedem componens, lugebat
Maritum prope præsentem, & non mortuum. 1545
Vt autem venimus *ad* tuorum naualium septum,
Detraximus nauem Sidoniam præcipuam
Cum iugis & remis quinquaginta.
Labor autem labori succedebat.
Alius enim malum, alius verò remum collocabat, 1550
Remigiique seriem manu *disponebat*, candidáque vela simul erant, *expe-*
Gubernaculáque iugis *uel loris* immittebantur. *(diebantur,*
In hoc autem labore considerantes hoc
Viri Græci, Menelao comites itineris,
Accesserunt ad littus, vestiti nauticis, *uel, naufragis* 1555

Universidad de Deusto
Biblioteca

Πέπλοισιν. εἰδεῖς μὲν, αὐχμηρὸν δ' ὁρᾶν.
Ἰδὼν δέ νιν παρόντας Ατρέως γόνῳ,
Προσεῖπε, δόλιον οἶκτον εἰς μέσον φέρων.
Ω τλήμονες, πᾶς, ὁκ τίνῳ νεὼς ποτε
Αχαϊκὸς θραύσαντες ἥκετε σκάφῳ; 1560
Αρ' Ατρέως παῖδ' ὀλόμενον συνθάπετε;
Ον Τυνδαρὶς παῖς ἥδ' ὀπίσω κενοταφεῖ;
Οἱ δ' ὀκβαλόντες δάκρυα ποιητὸν τρόπῳ,
Εἰς ναῦν ἐχώρουν Μενέλεω, πόντισμα τε
Φέροντες. ἡμῖν δ' οὐ μὴν ἥδ' ὑποψία, 1565
Λόγος δ' ἐν ἀλλήλοισι, τὸν ἐπὶ σβαθὺν
Ως πλῆθος εἴη. διεσιωπῶμεν δ' ὅμως,
Τοῖς σοῖς λόγοις σώζοντες. ἄρχειν γὰρ νεὼς
Ξένον κελεύσας, πάντα συνέχεας τάδε.
Καὶ τοῦτο μὲν δὴ ῥᾳδίως εἴσω νεὼς 1570
Εθέμεθα κουφίζοντα. ταῦρος δ' ὅ ποις
Οὐκ ἤθελ' ὀρθὸς σανίδα τρεσβεῖαι κάτω,
Αλλ' ἐκεβυζᾶτ' ὄμμ' ἀναστρέφων κύκλῳ,
Κυρτὸν τε νῶτα, κεἰς κέρας παρεμβλέπων,
Μὴ θιγγάνειν ἀπεῖργεν. ὁ δ' Ελένης πόσις, 1575

Vestibus: formosi quidem, sed aspectu squalidi.
Cùm autem Atrei filius *Menelaus* ipsos adesse vidisset,
Alloquutus est, dolosum luctum præ se ferens:
O miseri, quomodo, ex qua naui tandem
Græca venistis collisa scapha? 1560
Num vnà sepelietis filium Atrei mortuum,
Quem hæc filia Tyndari absentem sepelit?
Illi verò emittentes lacrymas per simulationem,
In nauem iuerunt cum Menelao, res mergendas in mare,
Ferentes. nobis autem hæc quidem erant suspecta: 1565
Et de hoc inter nos colloquebamur, vectorum
Quòd *magna* multitudo esset: sed tamen tacebamus,
Seruantes tua mandata: præesse enim naui
Iubens hospitem, perdidisti hæc omnia.
Et alia quidem iam facilè in nauim 1570
Imposueramus *à nobis in altum* sublata. taurinus verò pes
Non volebat rectus *ad nauis* tabulam accedere:
Sed mugiebat, circumagitans oculos,
Et curuans tergum, & suspectans in cornua,
Arcebat nos, ne attingeretur. Ibi verò maritus Helenæ 1575

Εκάλεσεν. ὦ πέρσαντες Ιλίου πόλιν,
Οὔκοιν αἱαρπάσαντες Ελλήνων νόμῳ
Νεανίαις ὤμοισι ταῦρειον δέμας,
Εἰς τρόπιν ἐμβαλεῖτε; φάσγανόν θ' ἅμα
Πρόχειρον ὤστ' σφάγια τῷ τεθνηκότι; 1580
Οἱ δ' εἰς κέλευσμ' ἐλθόντες, ὀξυήρασαν
Ταῦρον, φέροντές τ' εἰσέθεντο σέλμασι.
Μοναμπυκον ἡ Μενέλεως ψήχων δέρῃ,
Μέτωπά τ', ἐξέπεσεν εἰσβῆναι δόρυ.
Τέλῳ δ', ἐπεὶ δὴ ναῦς τὰ πάντ' ἐδέξατο, 1585
Πλήσασα κλιμακτῆρας ὀσφύρου τροδὸς
Ελένη, καθέζετ' ἐν μέσοις ἑδωλίοις,
Ο, τ' ὁκ ἔτ' ὢν λόγοισι Μενέλεως πέλας.
Αλλοι δ' τοίχοις δεξιοῖς, λαιοῖς τ' ἴσοι,
Ανὴρ παρ' ἄνδρ' ἕζοντο, ὑφ' εἱμασι ξίφη 1590
Λαθραῖ' ἔχοντες, ὀρθά τ' ἐξεστίμωλατο
Βοῆς κελεύσου φθέγμαθ', ὡς ἠκούσαμεν.
Επεὶ δ' γαίας ἦμεν οὔτ' ἄγαν πρόσω,
Οὔτ' ἐγγύς, ἄπτος ἤρετ' οἰάκων φύλαξ.
Ετ' ὦ ξέν' εἰς τὸ πρόσθεν, ἢ καλῶς ἔχει, 1595

Vocauit: O socii, qui Troiam euertistis,
Annon corripientes more Græcorum
Iuuenilibus humeris taurinum corpus
In proram coniicietis? & simul ensis
Promptus fodiet victimam mortuo? 1580
Illi verò venientes ad *hanc* adhortationem, corripuerunt
Taurum, & ferentes imposuerunt in tabulas nauis:
Menelaus verò demulcens collum circundatum vno fune,
Et frontem, effecit vt intraret nauim.
Tandem verò postquam nauis omnia recepit. 1585
Implens, *premens* scalas formoso pede
Helena, consedit in mediis transtris,
Et, qui verbis non ampliùs erat, Menelaus prope *eam sedit*.
Alii verò *in* dextro pariete, & totidem in sinistro,
Vir apud virum sedebant, sub vestibus gladios 1590
Abditos habentes: tum verò clari sublati sunt ab omnibus
Clamores adhortationis ad iter, vt audiuimus.
Cùm autem non admodum procul essemus à terra,
Neque propè, sic interrogauit custos gubernaculi:
An adhuc vlterius, ô hospes (an *uerò* rectè habet *res*) 1595

Πλεύσωμεν; δεξιὰ γὰρ νεὼς μέλουσίμοι.
Ὁ δ' εἶπεν, ἄλις μοι. δεξιᾷ δ' ἑλὼν ξίφος,
Εἰς πρῷραν εἶρπε. κἀπὶ ταυρείῳ σφαγῇ
Σταθεὶς, νεκρῶν μηδὲν ἀδενὸς μνήμην ἔχων,
Τέμνων ἠ λαιμὸν ἤυχετ'. ὦ ναίων ἅλα 1600
Πόντιε Πόσειδον, Νηρέως θ' ἁγναὶ κόραι,
Σώσατέ μ' ἐπ' ἀκτὰς Ναυπλίας, δάμαρτά τε
Ἄσυλον ἐκ γῆς. αἵματος δ' ἀποῤῥοαὶ
Ἐς οἶδμ' ἐσηκόνιζον ἔρια ξένῳ.
Καί τις τόδ' εἶπε, δόλιος ἡ ναυκληρία. 1605
Πάλιν πλέωμεν Ναξίαν· κέλευε σύ.
Σὺ δ' τρέφ' οἴακ' ἐκ δ' ταυρείου φόνου
Ἀτρέως σταθεὶς παῖς, ἀνεβόησε συμμάχοις.
Τί μέλλετ' ὦ γῆς Ἑλλάδος λωτίσματα
Σφάζειν, φονεύειν βαρβάρους, νεώς τ' ἄπο 1610
Ῥίπτειν ἐς οἶδμα; ναυάταις δ' τοῖσι σοῖς
Βοᾷ κελευστὴς τὼ ἐναντίαν ὄπα.
Οὐκοῦν ὁ μὲν τις λοῖσθον αἱρεῖται δόρυ,
Ὁ δ' ζύγ' ἄξας, ὁ δ' ἀφελὼν σκαλμοῦ πλάτῃ,
Καθαιματώσει κρᾶτα πολεμίων ξένων; 1615

Nauigabimus? nam gubernatio nauis mihi est curæ.
Ille verò dixit: Satis *est* mihi: & dextra arripiens gladium
Ad proram contendit, & ad taurinam, *i. tauri* cædem
Stans, nullius quidem mortui mentionem faciens,
Sed secans *tauri* guttur, precatus est: O qui habitas in mari, 1600
Marine Neptune, & castæ filiæ Nerei,
Seruate me ad littus Nauplium, *i. Arguum*. & coniugem
Incolumem ex *hac* terra. Fluxus autem sanguinis
Saliebant in aquam, secundi cursus omen hospiti.
Et aliquis hoc dixit: Dolosa *est* hæc nauigatio, 1605
Retro nauigemus *ad* Naxiam: iube tu.
Tu verò verte gubernaculum. Sed à cæde tauri
Stans filius Atrei, vocauit *suos* socios:
Quid cunctamini ô flores Græciæ,
Iugulare, mactare barbaros, & è naui 1610
Abiicere in aquam? tuis verò nautis
Noster præfectus clamat contrariam vocem.
Nonne igitur alius quidem corripiet postremam tabulam,
Alius verò frangens iugum, alius auferens remum à scalmo,
Cruentabit caput hominum peregrinorum? 1615

Ὀρθοὶ δ' αἴηξαν πάντες, οἱ μὲν ἐν χερσῖν
Κορμοὺς ἔχοντες ναυλικοὺς, οἱ δ' ξίφη.
Φόνῳ δ' ναῦς ἐῤῥεῖτο. παρεκέλευσμα δ' ἦν
Πρύμνηθεν Ἑλένης. ποῦ τὸ Τροϊκὸν κλέος;
Δείξατε τοὺς ἀνδρας βαρβάροις. ἀπουδῆς δ' ὕπο 1620
Ἔπιπτον, οἱ δ' ὠρθοῦτο, τοὺς δ' κειμένους
Νεκροὺς ἀν' εἶδες. Μενέλεως δ' ἔχων ὅπλα,
Ὅποι νοσοῖεν ξύμμαχοι κατασκοπῶν,
Ταύτῃ τοσῆδε χειρὶ δεξιᾷ ξίφος,
Ὥστ' ἐκκολυμβᾶν ναός ἠρήμωσε δ' 1625
Σὺν ναυβάτων ἐρέτμ'. ἐπ' οἰάκων δ' βαὰς,
Ἀναξ, εἰς Ἑλλάδ' εἶπεν δι' ἰθύνειν δόρυ.
Οἱ δ' ἰσὸν ἦρον. ἔρμα δ' ἦκον πνοαί.
Βεβᾶσι δ' ἐκ γῆς. Δι' φυγὼν δ' ἐγὼ φόνον,
Καθῆκ' ἐμαυτὸν εἰς ἅλ', ἄγκυραν πέρα. 1630
Ἤδη δ' κάμνοντ' ὁρμιαὶ τείνων μέλις
Ἀνείλετ', εἰς δ' γαῖαν ἐξέβησέ σοι
,, Τάδ' ἀγγελοῦσα. Σώφρονος δ' ἀπιστίας
,, Οὐκ ἔστιν ἐδὲν χρησιμώτερον βροτοῖς.
Χο. Οὐκ ἂν ποτ' ἤυχουν ἔτέ σ', ἔθ' ἡμᾶς λαθεῖν 1635

Omnes autem recti consurrexerunt, alii quidem in manibus
Perticas nauticas, alii verò gladios habentes.
Cede verò nauis fluebat, & erat adhortatio
Helenæ ex puppi: Vbi *est* gloria Troiana?
Ostendite erga barbaros homines. Præ festinatione verò 1620
Cadebant *alii*, alii verò erigebantur, alios verò iacentes
Mortuos vidisses. Menelaus verò habens arma,
Considerans vbi laborarent socii,
Eò manu dextra admouebat gladium,
Ita vt præcipitarentur *nostri* è naui, nudauitque 1625
Remos tuis nautis: inde verò ad gubernacula progressus
Rex, dixit se in Græciam directurum nauim.
Illi verò tollebant malum, & venerunt secundi venti,
Et sic abierunt è terra. Ego verò effugiens necem,
Demisi me in mare ad anchoram. 1630
Laborantem verò iam me quidam tendens funem
Recepit, & in terram exposuit, vt tibi
» Nunciarem hæc, diffidentia autem moderata
» Nihil est vtilius hominibus.
Cho. Nunquam putassem, neque te, neque nos falli posse, 1635

Μενέλαον, ὦ ἄναξ, ὡς ἐλαν θανεν παρών.

Τεοχαῖοι.

Θεο. Ω γυναικείαις τέχναισιν αἱρεθεὶς ἐγὼ πάλαι,
Ἐκπεφύγασι γάμοι με. κεἰ μὴ ἐκῶ ἁλώσιμος
Ναῦς διώγμασι, πονήσας εἷλον αὖ ξένους.
Νῦν ἢ τὶν τοῦδ' οὖσαν ἡμᾶς πτόμεθα σύγγονον, 1640
Ἥτις ἐν δόμοις ὁρῶσα Μενέλεων, οὐκ εἶπέ μοι.
Τοὶ γὰρ ἄστοτ' ἄλλον ἀνδρα ψεύσεται μαντεύμασιν.
Χο. Οὔτος, ὦ, ποῖ σὺν πόδ' αἴρεις, δέσποτ', εἰς ποῖον φόνον;
Θεο. Οἷπερ ἡ δίκη κελεύει μ'. ἀλλ' ἀφίεσθ' ἐκ τῶν δόμων.
Θεο. Οὐκ ἀφήσομεν πέπλων σὰν μεγάλα γὰρ ἀνδίδεις κακά. 1645
Θεο. Ἀλλὰ δεσποτῶν κρατήσας δοῦλος ὤν; Χο. Φεῦ σὺ γὰρ εὖ.
Θεο. Οὐκ ἐμοί γ', εἰ μὴ μ' ἐάσεις. Χο. ἀ μὴ οὖν σ' ἐάσομεν.
Θεο. Σύγγονον κτανεῖν κακίστω. Χο. εὐσεβεστέτω μὴ οὖν.
Θεο. Η με τοῦδ' ἔδωκε; Χο. καλῶ γε τοῦδ' ὁσίαν δίκαια δρᾶν.
Θεο. Ταμὰ λέκτρ' ἄλλῳ διδοῦσα; Χο. τῆς γε κυριωτέρας. 1650
Θεο. Κύριος ἢ τῆς ἐμῆς τίς; Χο. ὃς ἔλαβε πατρὸς πάρα.
Θεο. Αλλ' ἔδωκεν ἡ τύχη μοι. Χο. τὸ δὲ χρεὼν ἀφείλετο.
Θεο. Οὐ σὲ τἀμὰ χρὴ δικάζειν. Χο. κἀγὼ γε βελτίω λέγω.
Θεο. Αρχόμεθ' ἄρ', ἀ κρατοῦμεν. Χο. ὁσία δρᾶν τάνδ' ἐκδικῶ.

O Rex, quòd Menelaus adesset, & non rescisceremus.

Theoclymenus.

O me miserum deceptum muliebribus artificiis.
Elapsæ sunt mihi nuptiæ *speratæ*. Et si posset capi
Nauis persequendo, citò laborans reciperem *ac interficerem* hospites.
Nunc igitur vlciscar sororem, quæ me prodidit, 1640
Quæ videns Menelaum in ædibus, non indicauit mihi.
Nunquam enim virum alium decipiet vaticiniis.
Cho. Heus tu, quò fers pedem ô domine, ad quam cædem?
The. Quo me ius iubet: quare discedite è medio.
Cho. Non dimittam tuam vestem: *ad* magna enim mala festinas. 1645
The. An tu domino imperabis, cũ seru' sis? c. Sentio enim rectè. (dimittem'.
The. Haud mihi saltem *uideris rectè sentire*, nisi me dimittas. c. Te tamen nõ
The. Vt interficiam meam pessimam sororem. c. Imo verò piissimam.
The. Quæ me prodidit? c. Honesta certè proditio, facere iusta. [habent. 1650
The. Quæ meam coniugem alteri dedit? c. Imò verò iis, qui plus in eam iuris
The. Quis verò *est rerum* mearum dominus? c. *Ille* qui accepit eam à patre.
The. At fortuna dedit mihi. c. Sed fatum *eam* abstulit.
The. Non oportet te *res* meas iudicare. c. *Imo uerò* si meliora dicam.
The. Ergo seruimus, non dominamur. c. Defendo hanc, quia piè fecit.

Θεο. Κατθανεῖν

Θεο. Κατθανεῖν ἐρᾶν ἔοικας. Χο. κτεῖνε. σύγγονον ἢ σέθεν 1655
» Οὐ κτενεῖς ἡμῖν ἑκόντων, ἀλλ' ἐμέ. τοῦ δεσποτῶν
» Τοῖσι γυναίοισι δούλοις εὐκλεέστατον θανεῖν.

ΙΑΜΒΟΙ.

διό. Ἐπίοχες ὀργὰς, οἷσιν οὐκ ὀρθῶς φέρῃ,
σκου. Θεοκλύμενε, γῆς τῆσδ' ἄναξ. δισσοὶ δέ σε
θι. Διόσκουροι καλοῦμεν, ὃς Λήδα ποτὲ 1660
Ἔλκτεν, Ἑλένῳ θ', ἣ πέφευγε σοὺς δόμους.
Οὐ γὰρ πεπτωκυῖσιν ὀργίζῃ γάμοις.
Οὐδ' ἡ θεᾶς Νηρῆδος ἐκγόνη κόρη
Ἀδικεῖ σ' ἀδελφὴ Θεονόη, τὰ τῆς θεῶν
Τιμῶσα; πατρός τ' ἐνδίκοις ὕπεισελᾶς. 1665
Εἰς μὴ γὰρ ἀεὶ τὸν παρόντα νῦν χρόνον
Κεῖνῳ κατοικεῖν σοῖσιν ἐν δόμοις ἐχρῆν.
Επεὶ δ' Τροίας ὤλετο βάθρα,
Καὶ τοῖς θεοῖς παρέχετ' οὐνόμα, οὐκέτι
Εν τοῖσιν αὐτοῖς δεῖ νιν ἐζεύχθαι γάμοις, 1670
Ελθεῖν δ' ἐς οἴκους, καὶ συνοικῆσαι πόσει.
Αλλ' ἴσχε μὴ σῆς συγγόνου μέλαν ξίφος,
Νόμιζε δ' αὐτὴν σωφρόνως πρᾶξαι τάδε.

The. Mortem appetere videris c. Interfice, sororem verò tuam 1655
» Non interficies nobis volentibus, sed me. Pro dominis
» Gloriosissimum *est* generosis seruis mori.

Gemini.

Cohibe iram, qua non rectè abriperis,
Theoclymene rex huius terræ. Gemini verò te
Dioscuri, *i. Iouis filii*, vocamus, quos Leda olim 1660
Peperit, & Helenam, quæ fugit ex tua domo.
Irasceris enim propter nuptias *tibi* non destinatas fato.
Neque puella nata ex dea Nereide,
Theonoe soror *tua* tibi facit iniuriam, quæ *numen* Deorum
Colit, & iusta patris mandata *seruat*. 1665
Semper enim ad tempus vsque nunc præsens
Illam in tuis ædibus habitare oportuit.
Postquam verò Troiæ euersæ sunt sedes,
Et *postquam hæc* præbuit nomen Diis, non amplius
Iisdem *tuis* nuptiis ipsam astrictam detineri oportet, 1670
Sed redire domum, & habitare cum *pristino* marito.
Quamobrem abstine quidem à sorore tua nigrum gladium,
Existima verò eam prudenter hæc fecisse.

Universidad de Deusto Biblioteca

Πάλαι δ' ἀδελφὼ, καὶ πρὶν ἐξεσώσαμεν,
Επεὶ τὰ τερήμας Ζεὺς ἐποίησεν θεοὺς. 1675
Αλλ' ἥσσονες ἡμεν τὰ πεφυκότ' ἄμα,
Καὶ τοῖς θεοῖς, οἷς τοῦτ' ἔδοξεν, δεῖ' ἔχειν.
Σοὶ μὲν τάδ' αὐδῶ. συζύγῳ δ' ἐμῇ λέγω,
Πλεῖν ἔλθ' πρὸς σὸν πνεῦμα δ' ἕξετ' οὖρον.
Σωτῆρε δ' ἡμεῖς σὼ κατιγνήτω δίπτλω, 1680
Πόντον περάσαντε, πέμψομεν πάτραν.
Οταν δ' κάμψῃς, καὶ τελευτήσῃς βίον,
Θεὸς κεκλήσῃ, ἡ Διοσκόρων μέτα
Σπονδῶν μεθέξεις ξένιά τ' ἀνθρώπων πάρα
Εξεις μεθ' ἡμῶν. Ζεὺς γὰρ ὧδε βούλεται. 1685
Οὐ δ' ὤρισέν σε πρῶτα Μαιάδος τόκος,
Σπάρτης ἀπάρας, τοῦ κατ' ὠρανὸν δόμων
Κλέψας δέμας σὸν, μὴ Πάρις γήμειέ σε.
Φρουρὰ παρ' ἀκτῇ τεταμένη, νῆσον λέγω,
Ελένη τὸ λοιπὸν ἐν βροτοῖς κεκλήσεται, 1690
Επεὶ κλοπαὶ σαὶ σὸν δόμων ἐδέξατο.
Καὶ τὸν πλανήτη Μενέλεω θεῶν πάρα
Μακάρων κατοικεῖν νῆσόν ὀξὺ μόρσιμον.

Iam pridem autem & antè seruauimus sororem,
Postquam Iupiter fecit nos deos, 1675
Sed inferiores fuimus simul & fato,
Et Diis, quibus placuit vt hæc sic haberent.
Ac tibi quidem hæc dico. *Tibi* verò sorori meæ dico,
Vt nauiges cum marito tuo. ventum enim habebitis secundum.
Nos verò seruatores gemini fratres tui, 1680
Equitantes circa mare, mittemus *te in* patriam.
Quum verò flexeris ac finiueris vitam, *quum obieris*,
Vocaberis dea, & cum Iouis filiis *geminis fratribus tuis*
Particeps eris sacrificiorum, & oblationes ab hominibus
Nobiscum accipies: nam Iupiter ita vult. 1685
Vbi verò *ab aliis* secretam collocauit te primum Maiæ filius *Mercurius*,
Auferens Sparta, *ex* cælestibus ædibus,
Furatus tuum corpus, ne Paris duceret te, *illic* Dea
(Propugnaculum *autem* exporrectum iuxta littus *insulam dico*)
Helena posthac apud homines vocabitur, 1690
Quia te domo furtim *illuc* ab portatam recepit.
Et erranti Menelao à diis
Fatale est habitare in insulis fortunatis.

,, Τοὺς δ' ὀγκοῦσι δ' ἐν γυναῖκες δαίμονες.
,, Τῶν δ' ἀριθμήτων, μᾶλλον εἰσὶν οἱ πόνοι. 1695
Θεο. Ω παῖδε Λήδας, καὶ Διὸς τὸ μὲν πάρος
Νείκη μεθήσω σφῶν κασιγνήτης πέρι.
Εγὼ δ' ἀδελφὼ σὸν κτείνω τ' αὖ κτάνοιμ' ἐμοί.
Κείνη δ' ἴτω πρὸς οἶκον, εἰ θεοῖς δοκεῖ.
Ισον δ', ἀρίστης σωφρονεστάτης θ' ἅμα 1700
Γεγατ' ἀδελφῆς, μονογενοῖς ἀφ' αἵματος,
Καὶ χαίρετ', Ελένης οὕνεκ' ὀγκεστάτης
,, Γνώμης, ἣ πολλαῖς ἐν γυναιξὶν οὐκ ἔνι.

ΑΝΑΠΑΙΣΤΟΙ.

Πολλαὶ μορφαὶ τοῦ δαιμονίων,
Πολλὰ δ' ἀέλπτως κραίνουσι θεοί. 1705
Καὶ τὰ δοκηθέντ' οὐκ ἐπέλεσθη,
Τῶνδ' ἀδοκήτων πόρον εὗρε θεός.
Τοιόνδ' ἀπέβη τόδε πρᾶγμα.

Εὐριπίδου ΕΛΕΝΗ.

» Dii enim non oderunt generosos:
» Eorum verò qui in nullo numero sunt, magis sunt labores. 1695
The. O filii Ledæ & Iouis, priorem quidem
Contentionem de vestra sorore omittam,
Et meam sororem non amplius interficiam.
Illa igitur eat domum, si diis placet:
Scitote verò, vos optimæ simul & castissimæ 1700
Sororis esse *fratres*, vno prognatos sanguine,
Et valete propter generosum Helenæ
» Animum, qualis non inest in multis mulieribus.

chorus.

Multæ sunt formæ diuinorum *operum*.
Dii verò multa præter spem perficiunt: 1705
Et quæ videntur, non eueniunt.
Non speratorum autem inuenit Deus viam.
Sic exiit hoc negotium.

Finis Helenæ.

Universidad de Deusto Biblioteca

ΥΠΟΘΕΣΙΣ ΙΩΝΟΣ.

Κρέουσαν τὴν Ερεχθέως Απόλλων φθείρας, ἔγκυον ἐποίησεν ἐν Αθήναις. ἡ δὲ τὸ γενηθὲν ὑπὸ τὴν ἀκρόπολιν ἐξέθηκε, τὸν αὐτὸν τόπον τοῦ ἀδικήματος καὶ τῆς λοχείας μάρτυρα λαβοῦσα. τὸ μὲν οὖν βρέφος Ερμῆς ἀνελόμενος, εἰς Δελφοὺς ἤνεγκεν. ἀνεῦρε δὲ ἡ προφῆτις, ἀνέθρεψε. τὴν Κρέουσαν δὲ Ξοῦθος ἔγημε. συμμαχήσας γὰρ Αθηναίοις, τὴν βασιλείαν, καὶ τὸν τῆς προειρημένης γάμον ἔλαβε δῶρον. τούτῳ μὲν οὖν οὐκ ἄλλος παῖς ἐγένετο. τὸν δ' ἐκτραφέντα ὑπὸ τῆς προφήτιδος, οἱ Δελφοὶ νεωκόρον ἐποίησαν. ὁ δὲ ἀγνοῶν, ἐδούλευσε τῷ πατρί. Η σκηνὴ τοῦ δράματος ὑπόκειται ἐν Δελφοῖς.

ARGVMENTVM IONIS.

Creusam Erechthei filiam Apollo vitians, grauidam fecit Athenis: illa verò partum sub arcem exposuit, eundem locum & delicti & partus testem accipiens. Infantem igitur Mercurius auferens, Delphos tulit: inueniẽs illum prophetissa educauit: Creusam autem Xuthus duxit vxorem. Qui cùm in bello contra principes Eubœæ opem tulisset Atheniensibus, dono ab illis accepit & regnum & prædictæ nuptias. Huic igitur alius filius non fuit, hunc verò educatum à sacerdote, Delphi æditum fecerunt. Qui ignorans seruiuit suo patri. Scena huius fabulæ in Delphis fingitur.

ΤΑ ΤΟΥ ΔΡΑΜΑΤΟΣ ΠΡΟΣΩΠΑ.	PERSONÆ HVIVS fabulæ sunt hæ:
ΕΡΜΗΣ.	MERCVRIVS.
ΙΩΝ.	ION.
ΧΟΡΟΣ ΕΚ ΘΕΡΑΠΑΙΝΙΔΩΝ ΚΡΕΟΥΣΗΣ.	CHORVS EX CREVSÆ ANCILLIS.
ΚΡΕΟΥΣΑ.	CREVSA.
ΞΟΥΘΟΣ.	XVTHVS.
ΠΡΕΣΒΥΤΗΣ.	SENEX.
ΘΕΡΑΠΩΝ ΚΡΕΟΥΣΗΣ.	FAMVLVS CREVSÆ.
ΠΥΘΙΑ, ΗΤΟΙ ΠΡΟΦΗΤΙΣ.	PYTHIA SEV VATES.
ΑΘΗΝΑ.	MINERVA.
Προλογίζει δ' ὁ Ερμῆς.	Prologum autem agit Mercurius.

ΕΥΡΙΠΙΔΟΥ ΙΩΝ.

ΙΑΜΒΟΙ.

Ατλας ὁ χαλκέοισι νώτοις οὐρανὸν,
Θεῶν παλαιὸν οἶκον, ἐκτρίβων, θεῶν
Μιᾶς ἔφυτε Μαῖαι, ἣ μ' ἐγείνατο
Ερμῆν, μεγίστῳ Ζηνὶ δαιμόνων λάτριν.
Ηκω δ' Δελφῶν τῆνδε γῆν, ἵν' ὀμφαλὸν

EVRIPIDIS ION.

Mercurius.

ATlas ille ferreis humeris cælum,
Deorum antiquam domũ terens & *sustinens*, ex Dearũ
Vna genuit Maiam, quæ me genuit
Mercurium, maximo Ioui Deorum nuncium.
Venio autem *in* hãc Delphorũ terram, vbi vmbilicũ

Universidad de Deusto
Biblioteca

Μέσον καθίζων φοῖβος, ὑμνῳδεῖ βροτοῖς,
Τά τ' ὄντα καὶ μέλλοντα θεσπίζων ἀεί.
Ἐστὶν γὰρ οὐκ ἄσημος Ἑλλήνων πόλις,
Τῆς χρυσολόγχου Παλλάδος κεκλημένη,
Οὗ παῖδ' Ἐρεχθέως φοῖβος ἔζευξεν γάμοις
Βίᾳ κρέουσαν, ἔνθα πρὸς βορειοι πέτρας
Παλλάδος ὑπ' ὄχθῳ τῆς Ἀθηναίων χθονὸς,
Μακρὰς καλοῦσι γῆς ἄνακτες Ἀτθίδος.
Ἀγνῶς ὁ πατὴρ, τῷ θεῷ γὰρ ὧδ' ἔφιλον,
Γαστρὸς δι' ὠδῖν' ὄγκον. ὡς δ' ἦλθε χρόνος,
Τεκοῦσ' ἐν οἴκοις παῖδ', ἀπῴκισε βρέφος
Εἰς ποντὸν αὐτῆς οὗπερ ἠσπάσθη θεῷ
Κρέουσα, κἀκτίθησιν ὡς θανούμενον
Κοίλης ἐν αὐτίπηγος ἀστρόχῳ κύκλῳ,
Προγόνων νόμον σώζουσα, τοῖς τε γηγενοῖς
Ἐρεχθονίου κείνῳ γὰρ ἡ Διὸς κόρη
Φρουρὸν παρεζεύξασα φυλακὰς σώματος,
Διαστὰς δράκοντε, παρθένοις ἀγραύλοις
Δίδωσι σώζειν. ὅθεν Ἐρεχθείδαις ἐκεῖ
Νόμος τίς ὅστιν, ὅφεσιν ἐν χρυσηλάτοις

Supra medium ſedens Phœbus canit hominibus
Præſentia & futura vaticinans ſemper.
Eſt enim non obſcura Græcorum ciuitas
Ab auream haſtam gerente Pallade vocata,
Vbi filiam Erechthei Phœbus nuptiis *ſibi* iunxit
Creuſam per vim, quo loco ſeptentrionalia ſaxa
Palladis ſub arce Athenienſium terræ,
Macras vocant domini terræ Atticæ.
Inſcio verò patre (ſic enim deo placuit)
Tulit onus ventris: poſtquam verò tempus venit,
Pariens domi puerum, abſportauit infantem
In idem antrum, vbi concubuit cum deo
Creuſa, & exponit vt moriturum
In rotundo orbe cauæ ciſtæ,
Maiorum morem ſeruans, & terrigenæ
Erichthonii. Illi enim Iouis filia
Cuſtodes cùm adiunxiſſet *ad* corporis cuſtodiam,
Duos dracones, virginibus campeſtribus, *i.* Nymphis,
Dedit ſeruandum. Vnde Erechthidis illic
Mos quidam eſt inter ſerpentes auratos

Τρέφειν τέκν'. ἀλλ' ὧν εἶχε παρθένος χλιδὴν,
Τέκνῳ πρεσσάσασ' ἔλιπεν, ὡς θανουμένῳ.
Καί μ', ὢν ἀδελφὸς φοῖβος, αἰτεῖται τάδε.
Ὦ σύγγον', ἐλθὼν λαὸν εἰς αὐτόχθονα
Κλεινὰν Ἀθηνῶν, οἶσθα γὰρ θεᾶς πόλιν,
Λαβὼν βρέφος νεογνὸν ἐκ κοίλης πέτρας
Αὐτῷ σὺν ἄγγει, παραγαίοισί θ', οἷς ἔχει,
Ἐνεγκ' ἀδελφῷ πέμα πρὸς χρησήρια,
Καὶ θὲς πρὸς αὐτῆς εἰσόδοις δόμων ἐμῆς.
Τὰ δ' ἄλλ', ἐμὸς γὰρ ἔστιν, ὡς εἰδῇς, ὁ παῖς,
Ἡμῖν μελήσει. λοξία δ' ἐγὼ χάριν
Πράσσων ἀδελφῷ, πλεκτὸν ἐξάρας σκύτος
Ἤνεγκα, καὶ τὸν παῖδα κρηπίδων ἔπι
Τίθημι ναοῦ τοῦδ', ἀναπτύξας σκύτος
Εἱλικτὸν αὐτίπηγος, ὡς ὁρᾷ θ' ὁ παῖς.
Κυρεῖ δ' ἀνίππευόντος ἡλίου κύκλῳ
Προφῆτις εἰσβαίνουσα μαντεῖον θεοῦ.
Ὄψιν δ' ὃ πρεσβαλοῦσα παιδὶ νηπίῳ,
Ἐθαύμασ', εἴ τις Δελφίδων τλαίη κόρη
Λαθραῖον ὠδῖν' εἰς θεοῦ ῥίψαι δόμον.

Alere liberos. Sed ea quæ habebat virgo ornamenta,
Filio appendens reliquit, tanquam morituro.
Ibi me Phœbus frater hoc rogat:
O frater, profectus ad indigenam populum
Inclytarum Athenarum: noſti enim deæ *Palladis* vrbem,
Accipiens infantem recentem ex caua petra
Cum ipſo vaſe & faſciis, quas habet,
Portato *mihi* fratri ad mea oracula,
Et ponito in ipſo introitu mearum ædium.
Reliqua verò (hic enim puer meus eſt, vt ſcias)
Mihi erunt curæ. Apollini verò beneficium ego
Præſtans fratri, auferens contextum ex corio calathum
Detuli, & infantem intra limina
Templi huius pono, aperiens calathum
Inuolutum arculæ, vt videretur infans.
Sole autem *cœlum* equis aſcendente in orbem, eſt
Sacerdos ingreſſa templum Dei,
Oculiſque coniectis in infantem puerum,
Mirata eſt, ſi qua Delphica puella auſa eſſet
Clandeſtinum partum in Dei proiicere domum.

Universidad de Deusto
Biblioteca

Ὑπὲρ ἧ θυμέλας διορίσας πρόθυμος λεῶ.
Οἴκτῳ δ' ἀφῆκεν ὠμότητα καὶ θεὸς
Συνεργὸς λεῷ τῷ παιδὶ, μὴ 'κπεσεῖν δόμων.
Τρέφει δ' νιν λαβοῦσα. τὸν πατέρα τε ἧ
Οὐκ οἶδε φοῖβον, οὐδὲ μητέρ', ἧς ἔφυ. 50
Ο πᾶς τε τοὺς τεκόντας οὐκ ὀπίσατο.
Νέος μὲν οὖν ὢν, ἀμφὶ βωμίους τρόφας
Ηλᾶτ' ἀθύρων. ὡς δ' ἀπῆλθ' ὁ δόμας,
Δελφοί σφ' ἔθεντο χρυσοφύλακα τοῦ θεοῦ,
Ταμίαν τε πάντων πιστόν. ἐν δ' ἀνακτόροις 55
Θεοῦ καταζῇ δεῦρ' ἀεὶ σεμνὸν βίον.
Κρέουσα δ' ἡ τεκοῦσα τὸν νεανίαν,
Ξούθῳ γαμεῖται συμφορᾶς τυχὰς δ' ὕπο.
Ην τᾶς Αθήναις, τοῖς τε Χαλκωδοντίδαις,
Οἳ γῆν ἔχουσ' Εὐβοΐδα, πολέμιος κλύδων. 60
Ον συμπονήσας, καὶ ξυνεξελὼν δορὶ,
Γάμων Κρεούσης ἀξίωμ' ἐδέξατο,
Οὐκ ἐγχωρὶς ὤν, Αἰόλου ἧ τοῦ Διὸς
Γεγὼς Αχαιός. χρόνια ἧ σπείρας λέχη,
Απεκνός ἐστι, καὶ Κρέουσ'. ὧν οὕνεκα, 65

Volebat autem extrudere extra ſacrum limen,
Miſeratione tamen omiſit crudelitatem, & Deus
Adiutor erat puero, ne eiiceretur domo.
Suſceptum autem ipſum alit, patrem verò *eius*
Phœbum *eſſe* neſcit, neque matrem *nouit*, *ex* qua natus eſt. 50
Et ipſe puer parentes *ſuos* non nouit.
Iuuenis igitur exiſtens circa ſtipem in templo datam
Vagabatur ludens. vbi verò euaſit in virum,
Delphi ipſum fecerunt cuſtodem auri ipſius Dei,
Et fidelem quæſtorem omnium: in templo verò 55
Dei viuit hucúſque ſemper honeſtam vitam.
Creuſa verò quæ pepererat hunc adoleſcentem,
Xutho nubit, tali caſu:
Erat Athenienſibus, & Chalcodontidis,
Qui Euboicam terram inhabitant, bellica tempeſtas, 60
Qua ſimul *cum Athenienſibus* tolerata, ſimúlque ferro deletis *hoſtibus*,
Nuptiarum Creuſæ dignitatem accepit,
Non indigena exiſtens, ſed ex AEolo Iouis filio
Natus Achæus. Diu verò liberis procreandis dans operam
Sobolis expers eſt, & Creuſa. Quamobrem 65

Ηκουσι πρὸς μαντεῖ' Απόλλωνος παῖδε,
Ερωτι παίδων. Λοξίας ἧ τῷ τύχῃ
Εἰς τοῦτ' ἐλαύνει, κοὐ λέληθεν, ὡς δοκεῖ.
Δώσει γὰρ εἰσελθόντι μαντεῖον τόδε
Ξούθῳ, τὸν αὐτοῦ παῖδα. καὶ πεφυκέναι 70
Κείνου σφε φήσει, μητρὸς ὡς ἐλθὼν δόμους,
Γνωσθῇ Κρεούσῃ, καὶ γάμοι τε Λοξίου
Κρυπτοὶ γένωνται, παῖς τ' ἔχῃ τὰ πρόσφορα.
Ιωνα δ' αὐτὸν, κτίστορ' Ασιάδος χθονὸς,
Ονομα κεκλῆσθαι θήσεται κατ' Ελλάδα. 75
Αλλ' εἰς δαφνώδη γύαλα βήσομαι τάδε,
Τὸ κρανθὲν ὡς ἐν σκιᾷ θῷ παιδὸς πέρι.
Ορῶ γὰρ σκιδαίνοντα Λοξίου γόνον
Τόνδ', ὡς πρὸ ναοῦ λαμπρὰ θῇ πυλώματα,
Δάφνης κλάδοισιν. ὄνομα δ', οὗ μέλλει τυχεῖν, 80
Ιωνα' ἐγὼ πρῶτος ὀνομάζω θεῶν.

ΑΝΑΠΑΙΣΤΟΙ.

Ιων. Αρματα μὲν τάδε λαμπρὰ τεθρίππων
Ηλιος ἤδη λάμπει κατὰ γῆν,
Αστρα δ' φλέγει πυρὶ τῷδ' αἰθέρος

Veniunt ad hæc Apollinis oracula,
Cupiditate ſobolis: Apollo verò fortunam
Huc impulit, nec eſt oblitus *filii*, vt exiſtimatur.
Dabit enim ingredienti templum hoc
Xutho ſuum ipſius filium, & natum eſſe 70
Ipſum ex illo dicet, vt veniens ad maternam domum
Agnoſcatur à Creuſa, & nuptiæ Apollinis
Occultæ ſint, & filius habeat debitam hæreditatem;
Iona verò ipſum, conditorem Aſiaticæ terræ,
Nomine vocati curabit per Græciam. 75
Sed in hos lauriferos ſeceſſus ibo,
Vt in *his* ediſcam de puero quid *à Deo* ſit ſtatutum.
Video enim egredientem Apollinis filium
Hunc, vt ornet portas ante templum
Lauri ramis: nomen verò, quod adepturus eſt, 80
Ionem, ego primus *ipſum* nomino deorum.

Ion.

Currus quidem hos ſplendidos quadrigarum
Sol iam illuminat per terram,
Aſtra verò ætheris micant hoc igne

Εἰς νύκθ' ἱερὰν. 85
Παρνησιάδες δ' ἄβατοι κορυφαὶ,
Καταλαμπόμεναι τὸν ἡμέραν,
Αψῖδα βροτοῖσι δέχονται.
Σμύρνης δ' αὐόδρου καπνὸς,
Εἰς ὀρόφοις Φοίβου πέταται. 90
Θάσσει γυνὴ τρίποδα ζάθεον
Δελφὶς, ἀείδουσ' Ἕλλησι βοὰς,
Ας αὐ Απόλλων κελαδήσῃ.
Αλλ' ὦ Φοίβου Δελφοὶ θεράπες,
Ταὶς Καστιλίας ἀργυροειδεῖς 95
Βαίνετε δίνας. καθαραῖς ὑδρόοις
Αφυδρανάμενοι, σείχετε ναοὺς.
Στόμα τ' εὔφημον φρουρεῖτ' ἀγαθὸν,
Φήμας τ' ἀγαθὰς τοῖς ἐθέλουσι
Μαντεύεσθε, 100
Γλώσσης ἰδίας ἀποφαίνειν.
Ημεῖς δ' πόνοις, οὓς ἐκ παιδὸς
Μοχθοῦμεν ἀεὶ, πόρθοις τ' δάφνης,
Στέφεσί θ' ἱερῆς ἐσόδοις Φοίβου

Sub nocte ſacra. 85
Parnaſſi verò vertices inaceſſi,
Illuſtrati diurnum *ſolis*
Currum, *qui lucem fert* mortalibus accipiunt.
Myrrhæ verò aridæ fumus
In *ſumma* tecta Phœbi volat. 90
Mulier verò ſedet *ſupra* ſacrum tripodem
Delphica, canens Græcis oracula,
Quæ Apollo *illi* dedit.
Sed ô Delphici Phœbi miniſtri *ad*
Caſtaliæ limpidos 95
Ite vertices, puróque rore, *puris aquis*
Abluti ite *in* templum,
Osque bene ominans *&* bonum cuſtodite.
Reſponſáque læta cupientibus
Vaticinantes date, 100
Propria lingua declarantes *oracula*.
Nos verò labores, quos à puero
Laboramus vſque, ramis lauri,
Et ſacris coronis veſtibula Phœbi

Καθαρὰς θήσομεν, ὑγρᾶς τε πέδον 105
Ρανίσι νοτερὸν. πίωσιν τ' ἀγέλαι,
Αβλάπτουσιν
Σέμν' ἀναθήματα, τόξοισιν ἐμοῖς
Φυγάδας θήσομεν. ὡς γὰ ἀμήτωρ,
Απάτωρ τε γεγὼς, τοὺς θρέψαντας 110
Φοίβου ναοὺς θεραπεύω.

ΑΝΤΙΣΤΡΟΦΙΚΑ.

Στροφή.

1 Αγ' ὦ νεηθαλὲς, ὦ
2 Καλλίστας πρόπολμα δάφνας,
3 Α τὰν Φοίβου θυμέλαν
4 Σαίρει, ὑπὸ ναοῖς, 115
5 Κήπων ἐξ ἀθανάτων,
6 Ινα δρόσοι τέγγουσ' ἱεραὶ,
7 Ταὶ ἀένναον παγαὶ
8 Εκπροΐεῖσαι,
9 Μυρσίνας ἱερὰν φόβαν. 120
10 Α σαίρω δάπεδον θεοῦ
11 Παναμέρι· ἅμ' ἠελίου

Pura faciemus, humidiſque ſolum 105
Guttis humidum: & greges auium,
Quæ lædunt
Sacra donaria, ſagittis meis
Fugabimus. Nam tanquam incerta matre,
Et incerto patre natus, illud quod me aluit, 110
Phœbi templum colo.

ANTISTROPHICA.

Strophe.

1 Age ô recens natum, ô
2 Miniſterium pulcherrimæ lauri,
3 Quæ Phœbi aream
4 Verrit, ſub templo, 115
5 Ex hortis Deorum *decerpta*,
6 Vbi rores rigant ſacri,
7 Perennem fontem
8 Emittentes,
9 Myrti ſacram comam, 120
10 Qua verro ſolum Dei
11 Quotidie, cum ſolis

Universidad de Deusto Biblioteca

12 Πτέρυγι θοῇ,
13 Λατρεύων τὸ κατ' ἦμαρ.
14 Ω Παιὰν, ὦ Παιὰν,
15 Εὐαίων, εὐαίων 125
16 Εἴης ὦ Λατοῦς παῖ.

Ανπιςροφή.

1 Καλόν γε τὸν πόνον ὦ
2 Φοῖβέ σοι πρὸ δόμων λατρεύω,
3 Τιμᾷ μαντεῖον ἕδραν. 130
4 Κλεινὸς δ' ὁ πόνος μοι,
5 Θεοῖσι δούλαν χέρ' ἔχειν.
6 Οὐθνατοῖς, ἀλλ' ἀθανάτοις.
7 Εὐφάμοις πόνοις μοχθεῖν
8 Οὐκ ἀποκάμψω. 135
9 Φοῖβός μοι γενέτωρ πατήρ.
10 Τὸν βόσκοντα γὰρ εὐλογῶ.
11 Τὸν δ' ὠφέλιμον ἐμοὶ πατέρα
12 Ονομα λέγω
13 Φοίβου τοῦ κατὰ ναόν.
14 Ω Παιὰν, ὦ Παιὰν, 140

12 Ala celeri,
13 Seruiens quotidie:
14 O Pæan, ô Pæan, 125
15 Beatus, beatus
16 Sis ô Latonæ fili.

Antistrophe.

1 Honestum certè laborem ô
2 Phœbe, tibi ante ædem seruio,
3 Colens oraculorum sedem. 130
4 Præclarus enim *est* iste labor mihi,
5 Seruam manum præbere Diis, *Diis seruire.*
6 Non mortalibus: at immortalibus,
7 Gloriosis laboribus exerceri
8 Non recusabo. 135
9 Phœbus *est* mihi genitor pater.
10 Educantem enim *me* prædico.
11 Illum verò, qui mihi vtilis *est*, patrem
12 Nomine voco,
13 Phœbum, qui *colitur hoc* in templo.
14 O Pæan, ô Pæan, 140

15 Εὐαίων, εὐαίων
16 Εἴης ὦ Λατοῦς παῖ.

ΑΝΑΠΑΙΣΤΟΙ.

Αλλ' ἐκπαύσω γὰρ μόχθους
Δάφνας ὁλκοῖς. 145
Χρυσέων δ' ἐκ πυχέων ῥίψω
Γαιας παγαν,
Αν ἀποχεύονται Καςαλίας
Δίναι, νοτερὸν ὕδωρ
Βάλλων, ὅσιος ἀπ' εὐνᾶς ὤν. 150
Εἴθ' οὕτως ἄρα Φοίβῳ
Λατρεύων μὴ παυσαίμαν,
Η παυσαίμαν ἀγαθᾶ μοίρᾳ.
Εα, ἔα. Φοιτᾶσ' ἤδη, λείπουσίν τε
Πτανοὶ Παρνασσοῦ κοῖτας. 155
Αὐδῶ μὴ χρίμπτειν θαλαμοῖς,
Μηδ' εἰς χρυσήρεις οἴκους.
Μάρψω σ' αὖ τόξοις, ὦ Ζεῦ
Κῆρυξ, ὀρνίθων γαμφηλᾶς
Ἰσχὺν νικᾶν. 160

15 Beatus, beatus
16 Sis ô Latonæ fili.

Sed finiam labores
Lauri raptationibus. 145
Ex aureis verò vasis proiiciam
Terræ fontem,
Quem effundunt Castaliæ
Vortices, humidam aquam
Proiiciens, purus existens à lecto. 150
Vtinam verò sic Phœbo
Seruire non desinam,
Aut desinam bona fortuna.
Eia, eia. Veniunt iam, & relinquunt
Volucres Parnassi cubilia. 155
Edico ne appropinquetis pinnis,
Neque in aureas ædes *ueniatis.*
Feriam te telis, ô Iouis
Præco, auium rostro curuo
Robur vincens. 160

Οὐδὲ πρὸς θυμέλας ἄλλος ἐρέσσει
Κύκνος. οὐκ ἀλλὰ
Φοινικοφαῆ πόδα κινήσεις;
Οὐδέν σ' ἁ φόρμιγξ ἁ Φοίβου
Σύμμολπος τόξων ῥύσαιτ' αὖ. 165
Παρά τε πτέρυγας
Λίμνας τ' ὀλίβα τᾶς Δηλιάδος.
Αἱμάξεις, εἰ μὴ πείσῃ.
Τᾶς καλλιφθόγγοις ᾠδᾶς.
Εα, ἔα. τίς ὅδ' ὀρνίθων κομψὸς προσέβα; 170
Μῶν ὑπὸ θελγκοῖ, δίναις
Καρφηρὰς θήσων τέκνοις;
Ψαλμοί σ' ἔρξουσιν τόξων.
Οὐ πείσῃ; χωρῶν ἐν δίναις
Τᾶς Αλφειοῦ παιδούργᾳ, 175
Η νάπος Ισθμιον,
Ως ἀναθήματα μὴ βλάπτηται,
Ναοί θ' οἱ Φοίβου.
Κτείνειν δ' ἡμᾶς αἰδοῦμαι,
Τοὶς θεῶν ἀγγέλλοντας φήμας 180

Ecce ad *templi* aras alius regimat *ac uolat*
Cycnus. Non aliò
Rubentem pedem mouebis?
Nihil te cithara Phœbi
Concentrix *à meis* ſagittis liberabit. 165
Alis igitur tuis
Paludem ingredere Deliacam.
Cruentabis, niſi obtemperes, *tua*
Pulchrè ſonora carmina.
Eia, eia: Quænam hæc auis noua acceſſit? 170
Num ſub pinnis nidum
Ex feſtucis factura *uenit ſuis* liberis?
Te cantus arcebunt arcuum.
Non parebis? *Hinc* diſcedens, in vorticibus
Alphei *conſtricto nido* liberos procrea, 175
Aut *in* nemus Iſthmium *profecta*,
Vt donaria non lædantur,
Et templa Phœbi.
Vereor enim vos interficere,
Quæ Deorum voces *& uoluntatem* nunciatis 180

Θνατοῖς. οἷς δ' ἔγκειμαι μόχθοις,
Φοίβῳ δουλεύσω, κοὐ λήξω
Τοὺς βόσκοντας θεραπεύων.

ΜΟΝΟΣΤΡΟΦΙΚΑ.

χο. Οὐκ ἐν ταῖς ζαθέαις Αθάναις
Εὐκίονες ἦσαν αὐλαὶ 185
Θεῶν μόνον, ἀλλ' ἀγιάτιδες
Θεραπεῖ, ἀλλά γε καὶ τῷδε Λοξίᾳ
Τῷ Λατοῦς, διδύμων προσώ-
πων καλλίφαεον φάος.
ἴων. Ιδοὺ τόνδ' ἄθρησον, 190
Λερναῖον ὕδραν ἐναίρει
Χρυσέαις ἅρπαις ὁ Διὸς παῖς.
Φίλα πρόσισθ' ὄσοισιν.
χο. Ορῶ. Ιων. καὶ πέλας ἄλλος αὐτοῦ,
Πτανὸν πυρί φλεκτον αἴρει. 195
χο. Τίς ἄρ', ὃς ἐμᾶς μυθεύεται
Παρὰ πλοκάμοις;
ἴων. Αστὴρ Ιόλαος, ὃς
Κοινοὺς αἰρόμενος πόνους,

Hominibus. Quibus verò deſtinatus ſum laboribus,
iis ſeruiam Phœbo, & non deſinam
Meos alumnos *ac nutritores* colere.

chorus.

Non in diuinis Athenis
Sunt ornatæ columnis aulæ 185
Deorum tantùm, neque ſacrorum
Cultus: verùm etiam apud Apollinem
Latonæ filium, geminorum deorum
Speciosum lumen *adeſt*.
Ion. Ecce hunc aſpice, 190
Lernæam hydram interficit
Aureis aduncis telis Iouis filius.
Quæſo te intuere oculis.
Cho. Video. *Ion.* Et prope eum alius
Interficit ardentem volucrem. 195
Cho. Quiſnam *eſt*, qui mea commemoratur
Inter penſa?
Ion. Armiger Iolaus, qui
Suſcipiens communes labores

Δίῳ παῖδ' συναυτλεῖ. 200
Καὶ μὰν τόνδ' ἄθρησον,
Πτερωτὸν ἔφεδρον ἵππου
Ταὶ πυριπνέουσαν ἐναίρει
Τριστόμαιναν ἀλκάν.
χο. Πάντα τοι βλέφαρον διώκω. 205
ἴων. Σκέψαι κλόνον ἐν τείχεσι
Λαΐνοισι Γιγάντων.
χο. Ὧδε δερκώμεθ' ὦ φίλαι.
ἴων. Λεύσσεις οὖν ἐπ' Ἐγκελάδῳ
Γοργωπὸν πάλλουσαν ἴτυν; 210
χο. Λεύσσω Παλλάδ' ἐμὰν θεόν.
ἴων. Τί δ', περαυνὸν ἀμφίπυρον, ὄμβριμον,
Ἐν Διὸς ἐκηβόλου χερσίν;
χο. Ὁρῶ, τὸν δαΐον
Μίμαντα πυρὶ καταθαλεῖ. 215
Καὶ Βρόμιος ἄλλον
Ἀπολειμίοις κισσίνοις βάκτροις
Ἐναίρει γᾶς τέκνον ὁ Βακχεύς.
Σέ τοι τὸν ἁδυναὸν αὐδᾶ,

Cum *Hercule* Iouis filio exhaurit. 200
Et illum specta
Insidentem equo alato, *qui*
Ignes spirantem interficit
Tricorporem *chimeræ* violentiam.
Cho. Vndique moueo palpebras, *oculis omnia perlustrans.* 205
Ion. Considera pugnam in parietibus
Saxeis Gigantum.
Cho. Huc spectemus, amicæ.
Ion. Vides igitur eam, quæ aduersus Enceladum
Horribilem vibrat clypeum? 210
Cho. Video Palladem meam Deam.
Ion. An & fulmen vtrinque candens, & impetuosum
Iouis eminus ferientis manibus?
Cho. Video. *Nam* hostem
Mimantem *Gigantem fulmineo* igne cremat. 215
Et Bromius alium
Imbellibus hederaceis baculis, *thyrsis*,
Interficit Terræ filium Baccheus.
Te ædituum compello,

Θέμις γυάλων ἐφορεύειν 220
Λευκῷ ποδί γ'; Ιων. θέμις ὦ ξένοι.
χο. Οὐδ' ἄρ' ἐκ σέθεν αὖ πυθοίμαν;
ἴων. Τίνα ᾖ θέλεις; Χο. ἆρ' ὄντως μέσον ὀμφαλὸν γᾶς
Φοίβου κατέχει δόμος; Ιων. στέμμασί γ' ἐνδυτός,
Ἀμφὶ ᾖ Γοργόνες. Χο. ὅπου καὶ φάτις αὐδᾷ. 225
ἴων. Εἰ μὲν ἐθύσατε πέλανον πρὸ δόμων,
Καί τι πυθέσθαι χρῄζετε Φοίβου,
Πάρειτ' εἰς θυμέλας. ὅπι δ' ἀσφάκτοις
Μήλοισι, δόμων μὴ πάρειτ' εἰς μυχόν.
χο. Ἔχω μαθοῦσα. θεοῦ ᾖ νόμον 230
Οὐ παραβαίνομεν. ἃ δ' ἐκτὸς, ὄμμα τέρψει.
ἴων. Πάντα θεᾶσθ', ὅτι Ἑ θέμις, ὄμμασι.
χο. Μεθεῖσαν δεσπότου θεοῦ με γύαλα πάσδ' εἰσιδεῖν.
ἴων. Δμωαὶ ᾖ τίνων κλήζεσθε δόμων;
κρέ. Παλλάδος ἔνοικα τρόφιμα μέλαθρα 235
Τῶν ἐμῶν τυράννων. παρούσας δ' ἀμφὶ τάσδ' ἐρέσθαι.

ΙΑΜΒΟΙ.

ἴων. Γενναιότης σοι, καὶ τρόπων τεκμήριον
Τὸ σχῆμ' ἔχεις τόδ', ἥτις εἴ ποτ' ὦ γυναῖ.

Estne fas transire penetralia 220
Albo pede? *Ion.* Non *est* fas, ô hospites.
Cho. Neque ex te audiero, *quod scire cupio?*
Ion. Quid verò cupis? *c.* Num verè medium vmbilicum terræ
Phœbi continet templum? *Ion.* Ornatum etiam *est* coronis.
Et circa *sunt* Gorgones. *c.* Sic etiam fama fert. 225
Ion. Si quidem *Deo* placentam immolastis ante templum,
Et aliquid *ex* Phœbo scisciterí cupitis,
Accedite ad aras. non mactatis verò
Ouibus, ne in penetralia templi transite.
Cho. Intelligo *quod dicis.* Ritum igitur Dei 230
Non violabimus. Quæ verò *sunt* extra *templum*, oculos oblectabunt.
Ion. Oculis *hæc* omnia spectate, quia *nobis* etiam fas *est hæc intueri.*
Cho. Miserunt me domini hos secessus Dei vt viderem.
Ion. Ancillæ verò cuius familiæ vocamini?
cre. Palladis palatia *sunt* sedes altrices 253
Meorum Dominorum. Has verò, *quæ sunt* præsentes circa *me*, interroga.

Ion.

Generositas tibi *adest*, & morum indicium
Hanc *oris* figuram habes, quæcunque tandem sis ô mulier.

,, Γνοίη δ' αὐ ὡς τὰ πολλά γ' ἀνθρώπου πέρι,
,, Τὸ χρῆμ' ἰδών τις, εἰ πέφυκεν εὐγενής. 240
Εα. ἀλλ' ἐξέπληξάς μ', ὄμμα συγκλείσασα σὸν,
Δακρύοις θ' ὑγραίνασ' εὐγενῆ παρηίδα,
Ὡς εἶδες ἁγνὰ Λοξίου χρηστήρια.
Τί ποτε μεριμνῆς εἰς τόδ' ἦλθες ὦ γύναι;
Ὁ παῖτες ἄλλοι, γύαλα λεύσσοντες θεοῦ, 245
Χαίρουσιν, ἐν τῷδ' ὄμμα σὸν δακρυῤῥοεῖ.
κρέ. Ὦ ξένε, τὸ μὲν σὸν, οὐκ ἀπαιδεύτως ἔχει,
Εἰς θαῦμα τ' ἐλθὼν δακρύων ἐμῶν πέρι.
Ἐγὼ δ' ἰδοῦσα τοὐδ' Ἀπόλλωνος δόμοις,
Μνήμην παλαιὰν ἀνεμετρησάμην ἅνα. 250
Οἴκοι δὲ τὸν νοῦν εἶχον ἐνθάδ' οὖσά που.
,, Ὦ τλήμονες γυναῖκες, ὦ τολμήματα
,, Θεῶν, τί δῆτα, πῖ δίκην αἰήσομεν,
,, Εἰ κἀν κρατοιῶμεν ἀδικίας ὀλοίμεθα;
ἴων. Τί χρῆμ' ἀνερεύνητα δυθυμῇ γυνὰ; 255
κρέ. Οὐδέν. Μεθῆκα τόξα. τοῦτο τοῦδε χῆ,
Ἐγώ τε σιγᾷ, καὶ σὺ μὴ φρόντιζε λί.
ἴων. Τίς δ' εἶ; πόθεν γῆς ἦλθες; ἐκ ποίας πάτρας

»De homine enim plerunque iudicarit,
»Figuram *eius* conſpicatus quis, *& agnoſcet* an ſit generoſus. 240
Age. ſed attonitum me reddidiſti tuos oculos claudens,
Lacrymiſque rigans generoſas genas,
Poſtquam aſpexiſti caſta Apollinis templa.
Curnam in iſtam ſolicitudinem veniſti ô mulier?
Quia omnes alij, penetralia cernentes Dei, 245
Lætantur, hîc *uerò* tuus oculus lacrymas fundit.
cre. O hoſpes, hoc quidem tuum *facinus* non eſt abſurdum,
Quòd in admirationem veneris ob meas lacrymas.
Ego enim contemplata hanc Apollinis ædem, (*memoriam reuocaui.* 250
Memoriam antiquam remenſa ſum quandam, *quiddam olim factum in*
Domi autem mentem habui quamuis hîc eſſem præſens.
,, O miſeræ mulieres, ô facinora
,, Deorum, quid igitur *faciemus*? quò iuſtitiam remittemus,
,, Si dominantium iniuriis pereamus?
ion. Quam *ob* rem occultè deſpondes animum mulier? 255
cre. Ob nullam. Arcus *& mœroris intentionem* remiſi. cætera verò
Egóque taceo, & tu ne cures *nec inquiras* amplius.
on. Quæ verò es? Vnde terrarum venis? ex qua patria.

Πέφυκας; ὄνομα τί σε καλεῖν ἡμᾶς χρεών;
κρέ. Κρέουσα μέν μοι τοὔνομ', ἐκ δ' Ἐρεχθέως 260
Πέφυκα, πατρὶς γῆ δ' Ἀθηναίων πόλις.
ἴων. Ὦ κλεινὸν οἰκοῦσ' ἄστυ, γηγενῶν τ' ἄπο
Τραφεῖσα πατέρων, ὥς σε θαυμάζω γυναῖ.
κρέ. Τοσαῦτα. κεὐτυχοῦμεν ὦ ξέν' οὐ πέρα.
ἴων. Πρὸς θεῶν ἀληθῶς, ὡς μεμύθευται βροτοῖς. 265
κρέ. Τί χρῆμ' ἐρωτᾷς ὦ ξέν'; ἐκμαθεῖν θέλω.
ἴων. Ἐκ γῆς πατρός σου τοῦτον ἔβλαστε πατήρ;
κρέ. Ἐριχθόνιός γε. τὸ δ' ἐμοὶ μ' οὐκ ὠφελεῖ.
ἴων. Ἡ καὶ σφ' Ἀθάνα γῆθεν ἐξανείλετο;
κρέ. Εἰς παρθένος γε χεῖρας οὐ τεκοῦσά νιν. 270
ἴων. Δίδωσι δ', ὥσπερ ἐν γραφῇ νομίζεται;
κρέ. Κέκροπός γε σώζειν παῖδ' ἐν οὐχ ὁρώμενον.
ἴων. Ἤκουσα λῦσαι παρθένοις τεῦχος θεᾶς.
κρέ. Τοὶ δ' θαυοῦσαι, σκόπελον ἤμαξαν πέτρας.
ἴων. Εἶεν. τί δαί; τόδ' ἆρ' ἀληθὲς, ἢ μάτην λόγος; 275
κρέ. Τί χρῆμ' ἐρωτᾷς; καὶ δ' οὐ κάμνω σχολῇ.
ἴων. Πατὴρ Ἐρεχθεὶς σοὺς ἔθυσε συγγόνους;
κρέ. Ἔτλη τοῦ γαίας σφάγια παρθένους κτανεῖν.

Es nata? quo nomine te vocari à nobis oportet?
cre. Creuſa quidem mihi nomen *eſt*, ex Erechtheo verò 260
Nata ſum, patria verò *eſt* Athenienſium ciuitas.
ion. O inclytam habitans vrbem, & à generoſis
Educata parentibus, vt te admiror, mulier.
cre. Hactenus, ô hoſpes, nec vlterius felices ſumus.
ion. Per Deos *dic*, veráne quæ memorantur à mortalibus? 265
cre. Quam rem interrogas ô hoſpes? ſcire cupio.
ion. Pater auus patris tui ex terráne ortus eſt?
cre. Erichthonius quidem, ſed genus me non iuuat.
ion. Num & ipſum Minerua ex terra ſuſtulit?
cre. In virgineas manus, quamuis eum non peperiſſet. 270
ion. Tradiditne verò *eum* ſicut in pictura *ærui* ſolet?
cre. Filiabus Cecropis ſeruandum, non conſpectum.
ion. Audiui virgines ſoluiſſe arcam deæ.
cre. Ideo mortuæ cruentarunt ſaxum petræ.
ion. Age, quid autem? Eſtne verum hoc, an falſò rumor *circumfertur*? 275
cre. Quidnam interrogas? non enim laboro ocio.
ion. Pater *tuus* Erechtheus mactauítne tuas ſorores?
cre. Auſus eſt mactare victimas pro patria.

Universidad de Deusto
Biblioteca

ἴων. Σὺ δ' ἐξεσώθης πῶς κασιγνήτων μόνη;
κρέ. Βρέφος νεογνὸν μητρὸς ἐν ἀγκάλαις. 280
ἴων. Πατέρα δ' ἀληθῶς χάσμα σὸν κρύπτει χθονός;
κρέ. Πληγαὶ τελαίνης ποντίου σφ' ἀπώλεσαν.
ἴων. Μακραὶ δὴ χῶρος ἐς σὲ κεῖ κεκλησμένος;
κρέ. Τί δ' ἱστορεῖς τόδ'; ὡς μ' ἀνέμνησας λυπρά.
ἴων. Τιμᾷ σφε Πύθιος, ἀστραπαί τε Πύθιαι; 285
κρέ. Τιμᾷ, τιμᾷ, ὡς μή ποτ' ὤφελόν σ' εἰσιδεῖν.
ἴων. Τί δ', εὐγενεῖς σὺ τοῦ θεοῦ τὰ φίλτατα;
κρέ. Οὐδὲν ξένε· οἶδ' αὐτρισιν ἀμφιλίλιν λυά.
ἴων. Πόσις δὴ τίς σ' ἔγημ' Ἀθηναίων γυναῖ;
κρέ. Οὐκ ἀστός, ἀλλ' ἐπακτὸς ἐξ ἄλλης χθονός. 290
ἴων. Τίς; εὐγενῆ νιν δεῖ πεφυκέναι λυά.
κρέ. Ξοῦθος πεφυκὼς Αἰόλου, Διός τ' ἄπο.
ἴων. Καὶ πῶς ξένος σ' ὤν, ἔχεν οὖσαν ἐγγενῆ;
κρέ. Εὔβοιαν Ἀθήναις δεξί τις γείτων πόλις.
ἴων. Ὅρροις ὑγροῖσιν, ὡς λέγουσ', ὠρισμένη. 295
κρέ. Ταύτην ἔπερσε Κεκροπίδαις κοινὰ δορί.
ἴων. Ἐπίκουρος ἐλθὼν, κἄτα σὸν γαμεῖ λέχος;
κρέ. Φέρναις γε πολέμου, καὶ δορὸς λαβὼν γέρας.

Ion. Quomodo verò tu ſola ſororum ſeruata es?
cre. Infans recèns nata matris eram in vlnis. 280
Ion. Patrem verò tuum veréne hiatus terræ occultat?
cre. Ictus tridentis Neptuni ipſum perdiderunt.
Ion. Locus verò iſtic eſt nuncupatus Macræ?
cre. Quid verò interrogas hoc? vt mihi reuocaſti in memoriam quiddam.
Ion. Honorat illum *locum* Pythius, & fulgura Pythia? 285
cre. Honorat, honorat, vtinam nunquam te aſpexiſſem.
Ion. Quid verò: Odiſti tu Deo gratiſſima *loca*?
cre Nequaquam: *Sed* hoſpes, dedec' quoddam *admiſſum in illis* antris ſcio.
Ion. Maritus verò quis te duxit Athenienſium, mulier?
cre. Non ciuis, ſed aduena ex aliena terra. 290
Ion. Quis? nobilem aliquem ipſum fuiſſe oportet.
cre. Xuthus, ab AEolo Iouéque genus trahens.
Ion. Et quomodo peregrinus exiſtens te indigenam exiſtentem habuit?
cre. Eubœa quædam vrbs Athenis eſt vicina.
Ion. Humidis, vt aiunt, limitibus terminata. 295
cre. Hanc depopulatus eſt *cum* Cecropidis communi bello.
Ion. Veniens auxiliator deinde te duxit vxorem?
cre. Dotem belli, pugnæque præmium accipiens.

ἴων. Σὺν ἀνδρὶ δ' ἥκεις, ἢ μόνη χρησήρια;
κρέ. Σὺν ἀνδρί. σηκοὶς δ' ἐνεστέφει Τροφωνίου. 300
ἴων. Πότερα θεατὴς, ἢ χάριν μαντευμάτων;
κρέ. Κείνου τε, Φοίβου θ', ἓν θέλων μαθεῖν ἔπος.
ἴων. Καρποῦ δ' ὑπὲρ γῆς ἥκετ', ἢ παίδων πέρι;
κρέ. Ἀπαιδες ἐσμὲν, χρόνι' ἔχοντ' ἀνήμερα.
ἴων. Οὐδ' ἔτεκες ἀδὲν πώποτ', ἀλλ' ἄτεκνος εἶ; 305
κρέ. Ὁ Φοῖβος οἶδε τοῦ ἐμοῦ ἀπαιδίαν.
ἴων. Ὦ τλήμον, ὡς τἄλλ' ἀτυχοῦσ', οὐκ ἀτυχεῖς.
κρέ. Σὺ δ' εἶ τίς; ὡς σου τὴν τεκοῦσαν ὀλβίσω.
ἴων. Τοῦ θεοῦ καλοῦμαι δοῦλος, εἰμι τ', ὦ γυναῖ.
κρέ. Ἀνάθημα πόλεως, ἢ τίνος πεφυτευμένος; 310
ἴων. Οὐκ οἶδα, πλὴν ἓν, Λοξίου κεκλήμεθα.
κρέ. Ἡμεῖς σ' ἄρ' αὖθις ὦ ξέν' αὐτοικτιζόμεθα.
ἴων. Ὡς μὴ εἰδότ', ἥτις μ' ἔτικεν, ἐξ ὅτου τ' ἔφυν.
κρέ. Ναοῖσι δ' οἰκεῖς τοῖς δέ γ', ἢ κλῖσ' ἔχεις;
ἴων. Ἅπαν θεοῦ μοι δῶμ', ἵν' αὖ λάβῃ μ' ὕπνος. 315
κρέ. Παῖς δ' ὢν ἀφίκου ναὸν, ἢ νεανίας;
ἴων. Βρέφος λέγουσιν οἱ δοκοῦντες εἰδέναι.
κρέ. Καί τις γάλακτί σ' ἐξέθρεψε Δελφίδων;

Ion. Cum viro autem venis n ſola, *ad hæc* oracula?
cre. Cum viro. *Ille* verò delubrum adiit Trophonij. 300
Ion. Vtrum ſpectator *& contemplandi gratiâ*, an vaticinii cauſa?
cre. Illiúſque, Phœbíque reſponſum vnum ſcire cupiens.
Ion. Num pro terræ fugibus venitis, an de liberis *Deum conſulturi?*
cre. Sine liberis ſumus, quamuis diuturnam lecti cõſuetudinẽ habuerim'.
Ion. Nec quidquam vnquam peperiſti: ſed ſine liberis es? 305
cre. Phœbus nouit meam ſterilitatem, *eiuſque cauſam.*
Ion. O miſera, quàm cæteris *in rebus* cùm ſis felix, *in hac* non es felix.
cre. Tu verò quiſnam es? Vt tuam matrem iudico beatam.
Ion. Dei vocor ſeruus, & ſum, ô mulier.
cre. Donariúmne ciuitatis, aut à quonam venditus? 310
Ion. Non ſcio, niſi hoc vnum, Apollinis vocor.
cre. Nos igitur, ô hoſpes, te quoque viciſſim miſeramur.
Ion. Vt qui neſciam quæ me peperit, & vnde natus ſim.
cre. Habitáſne in iſtis templis, vel in *aliqua* domo?
Ion. Totum Dei *templum eſt* mihi domus, vbi me ſomnus occuparit. 315
cre. Puérne exiſtens *in hoc* templum veniſti, an adoleſcens?
Ion. Infantem dicunt, qui exiſtimant ſe ſcire.
cre. Quæ verò te lacte enutriuit ex Delphicis?

ἴων. Οὔ ποτ' ἔγνων μαζόν. ἥδ' ἔθρεψέ με.
κρέ. Τίς ὦ ταλαίπωρ; ὡς νοσοῦσ' εὗρον νόσους. 320
ἴων. Φοίβου προφῆτις, μητέρ' ὡς νομίζομεν.
κρέ. Εἰς δ' ἀνδρ' ἀφίκου, τίνα τροφὼ κεκτημένος;
ἴων. Βωμοί μ' ἔφερον, οὐπώποτ' ἀεὶ ξένος.
κρέ. Τάλαινά σ' ἡ τεκοῦσ', ἥ τίς ποτ' ἦν ἄρα.
ἴων. Αἰσχύνη τῆς γυναικὸς ἐγὼ μόλις ἴσως. 325
κρέ. Εἶχες δὲ βίοτον; οὐ γὰρ ἤσκησας πέπλοις.
ἴων. Τοῖς τῆς θεοῦ κοσμούμεθ', ὧν δουλεύομεν.
κρέ. Οὐδ' ἦλθας εἰς ἔρευναν ἐξευρεῖν γονεάς;
ἴων. Ἔχω γὰρ οὐδὲν ὧν γυναῖ τεκμήριον.
κρέ. Φεῦ. πέπονθέ τις σῆ μητρὶ πῶς τ' ἄλλη γυνή. 330
ἴων. Τίς; εἶπον. εἰ μοι ξυλλάβοι, χαίροιμεν ἄν.
κρέ. Ἧς οὕνεκ' ἦλθον δεῦρο, πρὶν πόσιν μολεῖν.
ἴων. Ποίον τι χρῄζουσ', ὡς ὑπουργήσω, γυναῖ;
κρέ. Μαντεύμα κρυπτὸν δεομένη Φοίβου μαθεῖν.
ἴων. Λέγοις αἰ. ἡμεῖς δ' ἄλλα προξενήσομεν. 335
κρέ. Ἀκουε δὴ τὸν μῦθον. ἀλλ' αἰδούμεθα.
ἴων. Οὔτ' ἄρα πράξεις οὐδέν. χρῄζει ἡ θεός.
κρέ. Φοίβῳ μιγεῖσα φησί νιν φίλων ἐμοῦ.

Ion. Nunquam cognoui mammam. hæc me aluit.
cre. Quænam ô ærumnose? Vt laborans inueni morbum. 320
Ion. Phœbi sacerdos, quam ducimus matrem.
cre. Venisti verò ad virilem ætatem cuius educationem adeptus?
Ion. Aræ me aluerunt, & semper accedens hospes.
cre. Misera te quę peperit, quæcunque fuerit tandem.
Ion. Fortasse fui probrum alicuius mulieris. 325
cre. Habésne victum? bene enim ornatus es vestibus.
Ion. Dei *donis* ornamur, cui seruimus.
cre. Non contendisti ad inquisitionem vt inuenires *tuos* parentes?
Ion. Nullum enim indicium, ô mulier, habeo.
cre. Heu. Quędam alia mulier passa est eadem cum tua matre. 330
Ion. Quænam? Dic. si me iuuaret, lætaremur.
cre. *Illa* cuius causa veni huc, priusquam accedat maritus.
Ion. Quamnam *rem* cupiens, vt *tibi*, mulier, inseruiam?
cre. Oraculum ocultum ex Phœbo cupiens cognoscere.
Ion. Dic. Nos enim cætera procurabimus. 335
cre. Audi iam *meum* sermonem, sed nos pudet *hæc dicere*.
Ion. Ergo nihil ages. Hæc Dea *uerecundia est* inutilis.
cre. Quædam mea amica dicit se concubuisse cum Phœbo.

ἴων. Φοίβῳ γυνὴ μεγεσθαι; μὴ λέγ' ὦ ξένη.
κρέ. Καὶ παῖδά γ' ἔτεκε τῷ θεῷ λάθρᾳ πατρός. 340
ἴων. Οὐκ ἔστιν. ἀνδρὸς ἀδικίαν αἰσχύνεται.
κρέ. Ὃ φησιν αὐτή, καὶ πέπονθεν ἀθλία.
ἴων. Τί χρῆμα δρᾶσασ', εἰ θεῷ συνεζύγη;
κρέ. Τὸν παῖδ', ὃν ἔτεκεν, ἐξέθηκε δωμάτων.
ἴων. Οἱ δ' ἐκτεθεὶς ποῦ, ποῦ 'στιν; εἰσορᾷ φάος; 345
κρέ. Οὐκ οἶδεν ἀδείς. πῶς τὰ θεῖα μαντευόμεθα.
ἴων. Εἰ δ' οὐκέτ' ὄντι, τίνι τρόπῳ διεφθάρη;
κρέ. Θηρσὶ σφε τὸν δύσηνον ἐλπίζει κτανεῖν.
ἴων. Ποίῳ τόδ' ἔγνω χρωμένη τεκμηρίῳ;
κρέ. Ἐλθοῦσ', ἵν' αὐτὸν ἐξέθηκ', οὐχ εὗρ' ἔπι. 350
ἴων. Ἦν δὴ σταλαγμὸς ἐν σίβῳ τις αἵματος;
κρέ. Οὔφησι. καί τι πολλ' ἐπεσράφη πέδον.
ἴων. Χρὴν δὴ τίς τῷ παιδὶ Δαπετοσεαγμένῳ;
κρέ. Σοὶ πάντων ἥδης, εἴπερ ἦν, εἰ χ' αὐ μέτεσον.
ἴων. Ἀδικεῖ νιν ὁ θεός. ἡ τεκοῦσα δ' ἀθλία. 355
κρέ. Οὔκουν ἔτ' ἄλλον ὕστερον τίκτει γόνον.
ἴων. Τί δ' εἰ λάθρᾳ νιν Φοῖβος ἐκτρέφει λαβών;
κρέ. Τὰ κοινὰ χαίρων, ὃ δίκαια δρᾷ, μόνος.

Ion. An mulier compressa esset à deo? ne dixeris, ô hospes.
cre. Et puerum peperit Deo clam patre. 340
Ion. Non est: humanæ *enim* culpæ pudet Deum.
cre. *Imò* quod inquit ipsa, id etiam est passa.
Ion. Quid postea fecit, siquidem deo iuncta fuit?
cre. Filium, quem peperit, exposuit foràs.
Ion. Hic filius expositus vbi est? aspicítne *solis* lucem? 345
cre. Nemo scit. & *ob* hæc *ipsa* oraculum consulo.
Ion. Si igitur non amplius superest, quomodo periit?
cre. Putat bestias interfecisse illum miserum.
Ion. Quonam indicio vtens cognouit hoc?
cre. Cùm venisset *eò*, vbi eum exposuerat, non inuenit iterum. 350
Ion. Erántne aliquæ stillæ sanguinis in via?
cre. Negat *se quicquam uidisse*, quamuis diligenter considerauerit solum.
Ion. Quod verò tempus *est* inter fecto puero?
cre. Haberet eandem mensuram ætatis, quam tu, si viueret.
Ion. Iniuria afficit *eam* Deus. mater verò *est* misera. 355
cre. Nunquam in posterum gignet aliam sobolem.
Ion. Quid verò si furtim sublatum Phœbus ipsum alat?
cre. Gaudens de re communi solus, non facit iustè.

Universidad de Deusto Biblioteca

ἴων. Οἴ μοι. πρόσωδος ἡ τύχη τοῦ μὴ πάθει.
κρέ. Καί σ' ὦ ξέν' οἶμαι μητέρ' ἀθλίαν πόθεῖν. 360
ἴων. Καὶ μή γ' ἐπ' οἶκτον μ' ἔξαγ', ἃ λελήσμεθα.
κρέ. Σιγᾶ. πέραινε δ' ὧν σ' ἀνίστορῶ πέρι.
ἴων. Οἶδ' οὖν ὃ κάμνει τοῦ λόγου μάλιστά σοι;
κρέ. Τί δ' οὐκ ἐκείνη τῇ τελαιπώρῳ νοσεῖ;
ἴων. Πῶς θεὸς, ὃ λαθεῖν βούλεται, μαντεύσεται; 365
κρέ. Εἴπερ καθίζει τρίποδα κοινὸν Ἑλλάδος.
ἴων. Αἰσχύνεται τὸ πρᾶγμα, μὴ ἐλέγχεν.
κρέ. Ἀλγυνεῖται δέ γ' ἡ παθοῦσα τῇ τύχῃ.
ἴων. Οὐκ ἔστιν ὅστις σοι προφητεύσῃ τάδε.
Ἐν τοῖς γὰρ αὐτοῦ δώμασι κακὸς φανεὶς
Φοῖβος, δικαίως τὸν θεμιστεύοντά σοι 370
Δράσειν ἂν τι τῶν μ' ἀπαλλάσσοι γυναῖκ'.
» Τῷ γὰρ θεῷ παντὶ ἃ μαντευτέον.
» Εἰς γὰρ τοσοῦτον ἀμαθίας ἐλθοιμεν ἄν,
» Εἰ τοὺς θεοὺς ἄκοντας ἐκπονήσομεν
» Φράζειν, ἃ μὴ θέλουσιν, ἢ προβωμίοις 375
» Σφαγᾶσι μήλων, ἢ δι' οἰωνῶν πτερῶν.
» Ἀνὰ βίον ἀστοῖ δώμεν ἀκόντων θεῶν,

Ion. Heu congruam fortunam meæ calamitati.
cre. Et te, ô hospes, existimo matrem miseram desiderare. 360
Ion. Ne me ducas ad dolorem, cuius obliti sumus.
cre. Taceo. pertexe verò *illa* de quibus interrogo te.
Ion. Scisne igitur quæ pars tuæ orationis laboret maximè?
cre. Quid verò non languet illi miseræ?
Ion. Quomodo Deus, quod latere cupit, oraculo deteget? 365
cre. Si quidem insidet communi tripodi Græciæ.
Ion. Pudet eum huius rei, ne exquire ab ipso.
Ion. Quæ verò passa est *Dei concubitum*, ob hanc fortunam dolet.
cre. Non est, qui tibi vaticinetur ista.
In suo enim templo accusatus tanquam turpis 370
Phœbus, iustè eum, qui oracula tibi redderet,
Afficeret aliquo malo. *Quamobrem hinc* discede mulier.
» Non enim dicenda *sunt* Deo contraria.
» Eò enim dementiæ veniremus,
» Si deos inuitos cogere vellemus
» Dicere quæ nolunt, aut ante aram factis 375
» Mactationibus ouium, aut per auguria auium.
» Si enim vi *rem* vrgeamus inuitis Diis,

» Ἀκοντα κεκτήμεθα τἀγαθ', ἃ γυναῖ.
» Ἃ δ' αὖ διδῶσ' ἑκόντες, ὠφελούμεθα. 380
χο. Πολλαί γε πολλοῖς εἰσι συμφοραὶ βροτῶν.
» Μορφαὶ δ' ἄλλα φέρουσιν. ἓν δ' αὖ δύτυχὲς
» Μόλις ποτ' ἐξεύροι τις ἀνθρώπων βίῳ.
κρέ. Ὦ Φοῖβε, κἀκεῖ, κἀνθάδ' οὐ δίκαιος εἶ,
Εἰς τὼ ἀπόντε, οἷς πάρεισιν οἱ λόγοι. 385
Σὺ γ' οὐκ ἔσωσας τὸν σόν, ὃν σῶσαί σ' ἐχρῆν.
Οὐδ' ἰσχύσῃ μητρὶ, μάντις ὢν, ἐρεῖς.
Ὡς εἰ μὲν οὐκέτ' ἔστιν, ὀγκωθῇ τάφῳ.
Εἰ δ' ἔστιν, ἔλθῃ μητρὸς εἰς ὄψιν ποτέ.
Ἀλλ' ἐᾶν χρὴ τάδ', εἰ πρὸς τοῦ θεοῦ 390
Κωλυόμεθα μὴ μαθεῖν ἃ βούλομαι.
Ἀλλ' ὦ ξέν', εἰσορῶ γὰρ δύγνῳ πόσιν
Ξοῦθον, πέλας δὴ τόνδε τοῦ Τροφωνίου
Λιπόντα θαλάμας, τοὺς λελεγμένους λόγους
Σίγα πρὸς ἄνδρα, μή τιν' αἰσχύνῃ λάβω, 395
Διακρινοῦσα κρυπτὰ, καὶ προβῇ λόγος,
Οὐχ ἧπερ ἡμεῖς αὐτὸν ἐξειλίσσομεν.
» Τὰ γὰρ γυναικῶν δυσχερῆ πρὸς ἄρσενας,

» Possidemus inuita bona ô mulier.
» Quę vero volentes dederint, *illis* iuuamur. 380
cho. Multæ profectò sunt multorum mortalium calamitates.
» Formæ verò *ipsarum inter se* differunt. vnam verò felicitatem
» Vix vnquam inueniet aliquis *in* hominum vita.
cre. O Phœbe, & illic, & hîc non iustus es
In illam absentem, cuius adsunt sermones. 385
Tu enim non seruasti tuum *filium*, quem oportebat à te seruari.
Nec interroganti matri, vates existens, dices *quod oportet*.
Vt si quidem non superest amplius, tumuletur sepulcro:
Si verò viuit, veniat matris in conspectum tandem.
Sed omittere hæc conuenit, si à Deo 390
Prohibemur cognoscere quæ volumus.
Sed ô hospes, video enim generosum maritum
Xuthum, qui proxima Trophonii iam
Reliquit spelæa) dictos sermones
Taceto apud maritum, ne quod probrum suscipiam, 395
Curiosè tractans arcana, & efferatur sermo
Non *ita*, vt nos eum explicauimus.
» Conditio enim mulierum misera *est* apud viros.

,, Κἂν τῆς κακῆσιν αἱ ἀγαθαὶ μεμιγμέναι,
,, Μισούμεθ'. οὔτω δυστυχεῖς πεφύκαμεν. 400
ξέ. Πρῶτον μὲν, θεὸς τοῖς ἐμοῖς πρεσφθεγμάτων
Λαβὼν ἀπαρχὰς, χαιρέτω, σύ τ' ὦ γυναῖ.
Μᾶν χρόνιος ἐλθὼν σ' ἐξέπληξ' ὀρρωδία;
κρέ. Οὐδέν γ', ἀφίκου δ' εἰς μέριμναν. ἀλλά μοι
Λέξον, τί θέσπισμ' ἐκ Τροφωνίου φέρεις, 405
Παίδων ὅπως ναῦν σπέρμα συγκαθήσεται.
ξέ. Οὐκ ἠξίωσε τοῦ θεοῦ προλαμβάνειν
Μάντευμ'. ἓν γυναῖ εἶπεν, οὐκ ἀπαγδάμε
Πρὸς οἶκον ἥξειν, οὐδέ σ' ἐκ χρησηρίων.
κρέ. Ὦ πότνια Φοίβου μῆτερ, εἰ γὰρ ἀξίως 410
Ἐλθοιμεν· ἄ, τι ναῦν συμβόλαια πρόσθεν ἦν,
Ἐς παῖδα τὸν σὸν μεταπέσοι βελτίονα.
ξέ. Ἔστιν τάδ'. ἀλλὰ τίς προφητεύει θεοῦ;
ἴων. Ἡμεῖς τά γ' ἔξω. τοῖς ἔσω δ' ἄλλοις μέλει,
Οἳ πλησίον θάασουσι τρίποδος ξένε, 415
Δελφῶν ἄριστοι, οὓς ἐκλήρωσεν πάλος.
ξέ. Καλῶς. ἔχω δὴ πάντ', ὅσων ἐχρῄζομεν.
Στείχειμ' ἂν εἴσω. καὶ γὰρ, ὡς ἐγὼ κλύω,

,, Nam bonæ etiam inter malas mixtæ
,, Odio habemur: adeò miseræ sumus. 400
Xu. Primùm quidem Deus qui meorum alloquiorùm
Accipit primitias, saluus sit, túque ô vxor *deinde salue.*
Num serò reuersus te consternaui pauore?
cre. Non, sed in solicitudinem venisti. sed mihi
Dic quodnam oraculum ex Trophonii specu feras, 405
Et quomodo nobis semen liberorum succedet.
Xu. Non voluit anteuertere Dei
Oraculum: vnum tantùm dixit, me non sine liberis
Domum rediturum esse, neque etiam te ab oraculis.
cre. O veneranda Phœbi mater, vtinam feliciter 410
Venerimus *huc*: vtinam nostra commercia, quæ antea fuerunt,
Cadant meliora apud filium tuum.
Xu. Fient hæc. Sed quis est *hîc* propheta Dei?
ion. Nos quidē *ea curamus*, quæ *sunt* extra *templum*: Interiora verò alii curāt,
Qui prope tripodem sedent, hospes,
Optimates Delphorum, quos legit sors. 415
Xu. Rectè *dixisti*. Habeo igitur omnia, quæ cupiebamus.
Ibo *igitur* intrò. Etenim, vt ego audio,

Χρησήριον πέπωκε τοῖς ἐπήλυσι
Κοινὸν πρὸ ναοῦ. βουλόμεθ' ἐν ἡμέρᾳ 420
Τῇδ', αἰσία γὰρ, θεοῦ λαβεῖν μαντεύματα.
Σὺ δ' ἀμφὶ βωμοὺς, ὦ γυναῖ, δαφνηφόρους
Λαβοῦσα κλῶνας, ὡ τέκνοις, εὔχου θεοῖς,
Χρησμοὺς μ' ἐνέγκειν ἐξ Ἀπόλλωνος δόμων.
κρέ. Ἔσται τάδ', ἔσται. λοξίας δ' ἐὰν θέλῃ 425
Νῦν ἀλλὰ τὰς πρὶν ἀναλαβεῖν ἁμαρτίας;
Ἅπας μὲν οὐ γένοιτ' ἂν εἰς ἡμᾶς φίλος,
Ὅσον ὀχρήζει, θεὸς γὰρ ὤν, δέξομαι.
ἴων. Τί ποτε λόγοισιν ἡ ξένη πρὸς τὸν θεὸν
Κρυπτοῖσιν αἰεὶ λοιδορεῖσ' ἀνίστασαι; 430
Ἦτοι φυγοῦσα γῆς πατρῴας τεύξεται;
Ἢ καί τι σιγᾷ, ὧν σιωπᾶσθαι χρεών;
Ἀτὰρ θυγατρὸς τῆς Ἐρεχθέως, τί μοι
Μέλει; προσήκει τ' οὐδὲν; ἀλλὰ χρυσέαις
Πορεύσομαι, ἐλθὼν εἰς ἀπορραντήρια, 435
Δρόσον καθήσω. νουθετητέος δέ μοι
Φοῖβος, τί πάσχει παρθένους βίᾳ γαμῶν,
Προδίδωσι παῖδας τεκνούμενος λάθρᾳ

Per sortem cecidit aduenis oraculum
Commune ante templum. volumus die 420
Hac (sacra enim *est*) dei capere oracula.
Tu verò circa aras, ô mulier, laureos
Accipiens ramos, pete à Diis vt prole felix
Oraculum ego referam ex templo Apollinis.
cre. Erunt hæc, erunt. si velit autem Apollo 425
Nunc saltem priora sanare peccata,
Non totus quidem erga nos erit amicus:
Quantum verò vult (est enim Deus) accipiam.
ion. Quid verò verbis hæc hospita in Deum
Tectis semper conuicia iactans obscurè significat? 430
An exulans pro patria consulit oraculum?
An etiam tacens aliquid *eorum*, quæ taceri conuenit?
Sed filia hæc Erechthei quid mihi
Curæ est? & *quid me* attingit solum *Atticum?* quin aureis
Gutturniis profectus ad asperforia, 435
Asperginem emittam. Sed castigandus mihi
Phœbus, qua mente virgines per vim comprimens,
Prodat liberos *ex illis* suscipiens clam, *& deserat*

Θνήσκοντας. ἀμέλει μὴ σύ γ'. ἀλλ' ἐπὶ κρατεῖς,
" Ἀρετὰς δίωκε. Καὶ γὰρ ὅστις ὢν βροτὸς 440
" Κακὸς πεφύκει, ζημιοῦσιν οἱ θεοί.
Πῶς οὖν δίκαιον, τοὺς νόμους ὑμᾶς βροτοῖς
Γράψαντας, αὐτοὺς ἀνομίαν ὀφλισκάνειν;
Εἰδ', οὐ γὰρ ἔστιν, τὰν λοιπὰν ὃ χρήσομαι,
Δίκας βιαίων δώσετ' ἀνθρώποις γάμων, 445
Σύ, καὶ Ποσειδῶν, Ζεύς θ', ὃς οὐρανοῦ κρατεῖ.
Ναοὺς τίνοντες δ' ἀδικίας κενώσετε.
Τὰς ἡδονὰς γὰρ τῆς σωφροσύνης πάρος
Σπουδ'δοντες, ἀδικεῖτ'. οὐκέτ' ἀνθρώποις κακῶς
Λέγειν δίκαιον, εἰ τὰ τῶν θεῶν κακὰ 450
Μιμούμεθ', ἀλλὰ τοὺς διδάσκοντας τάδε.

ΕΠΩΙΔΙΚΑ.

Στροφή.

χο. 1 Σὲ τὰν ὠδίνων λοχίαν,
2 Εἰλείθυιάν τε ἐμὰν
3 Ἀθάναν ἱκετεύω,
4 Προμηθεῖ Τιτᾶνι λοχευ-
5 θεῖσαν κατ' ἀκροτάτας 455

Morientes. Tu igitur ne negligas *hæc*. ſed quando *rerum* es dominus.
" Cole virtutem. Etenim quiſquis mortalium 440
" Improbus eſt, *illum* dii puniunt.
Quomodo igitur æquum *eſt* vos qui leges mortalibus
Scripſiſtis, ipſos iniuſtitiæ reos eſſe?
Si igitur *hoc uerum eſt*, (non eſt tamen) iam vtar ſequenti *ſermone*,
Pœnas dabitis hominibus violenti congreſſus, 445
Tu, & Neptunus, & Iupiter, qui in cœlo dominatur.
Templa verò deſolabitis ſtupra *ueſtra* luentes.
Voluptates enim ante modeſtiam
Studioſè ponentes, iniuſtè facitis. non amplius homines
Accuſare iuſtum *eſt*, ſi Deorum vitia 450
Imitemur. ſed Deos, qui docent hæc, *æquum eſt accuſare*.

EPODICA.

Strophe.

ch. 1 Te partuum obſtetricem,
2 Eilithyiam, meámque
3 Mineruam obſecro,
4 Quę Prometheo Titani
5 Obſtetricata es in ſummis 455

6 Κορυφὰς Διός. ὦ πότνια νίκα,
7 Μόλε Πύθιον οἶκον,
8 Ολύμπου χρυσέων θαλάμων
9 Πταμένα πρὸς αὐγάς, 460
10 Φοιβήϊος ἔνθα γᾶ,
11 Μεσόμφαλος ἑστία,
12 Παραχρυσοστόλῳ τρίποδι
13 Μαντεύματα κρίνει.
14 Σύ, καὶ πᾶς Λατοῦς, 465
15 Δύο θεαὶ δύο παρθένοι,
16 Κασίγνηται σεμναὶ τοῦ Φοίβου
17 Ἱκετεύσατε δ', ὦ κόραι,
18 Τὸ παλαιὸν Ἐρεχθέως
19 Γένος εὐτεκνίας χρονίου καθαρεῖς 470
20 Μαντεύμασι κύρσαι.

Ἀντιστροφή.

" 1 Ὑπερβαλλούσας γὰρ ἔχει
" 2 Θνατοῖς εὐδαιμονίας,
" 3 Ἀκίνητος ἀφορμὰ
" 4 Τέκνων, οἷς αὖ καρποτρόφοι 475

6 Verticibus Iouis, ô veneranda victoria,
7 Veni *ad* Pythicam domum,
8 Olympi *ex* aureis thalamis
9 Volitans ad plateas, 460
10 Vbi Phœbeia tellus,
11 Domus in terræ medio ſita,
12 Numine afflato tripode
13 Oracula perfecta reddit.
14 Tu, & Latonæ filia *Diana*, 465
15 Duæ deę, duæ virgines,
16 Caſtæ ſorores Phœbi,
17 Supplicate iam ô virgines,
18 Vt antiquum Erechthei
19 Genus felicem prolem tandem puris 470
20 Oraculis conſequatur.

Antiſtrophe.

" 1 Eximias enim præbet
" 2 Mortalibus fœlicitates
" 3 Certa ſpes *firmumque præſidium* 475
" 4 Liberorum, quibus nutrita frugibus

,, 5 Λάμπουσιν ἐν θαλάμοις
,, 6 Πατρῴοισι νεανίδες ἥβαι.
,, 7 Διαδέκτορα πλοῦτον
,, 8 Ὡς ἕξοντές γ' ἐκ πατέρων
,, 9 Ἑτέροις ὕπο τέκνοις. 480
,, 10 Ἀλκά τε γὰρ ἐν κακοῖς,
,, 11 Σοί τ' ἀτυχίαις, φίλον,
,, 12 Δορί τε γᾶ πατρῴᾳ φέρει
,, 13 Σωτήριον ἀλκάν.
14 Ἐμοὶ μὲν πλούτου τε πάρος, 485
15 Βασιλικῶν θαλάμων τ' εἴεν
16 Τροφαὶ κήδειοι κεδναῖν τέκνων.
17 Τὸν ἄπαιδα δ' ὀποσυγεῖ
,, 18 Βίον. ὅ τε δοκεῖ, ψέγω.
,, 19 Μετὰ δὲ κτεάνων μετρίων βιοτᾶς 490
,, 20 Εὔπαιδος ἐχοίμαν.

ΕΠΩΔΟΣ.

1 Ὦ Πανὸς θακήματα, καὶ
2 Παραυλίζουσα πέτρα,
3 Μυχοὶ δαισὶ μακρᾶς,

,, 5 Fulget in thalamis
,, 6 Patriis florida iuuentus,
,, 7 Hæreditarias diuitias
,, 8 Quòd à parentibus ſint habituri, *quas*
,, 9 Alios ad liberos, *poſteroſque ſuos tranſmittant.* 480
,, 10 Præſidium enim *liberi ſunt parentibus*, in malis *aduerſiſque rebus*,
,, 11 Et in ſecundis rebus iucundum *ſunt ſolatium*,
,, 12 Armíſque ſolo patrio fert *filiorum uirtus*
,, 13 Salutarem opem.
14 Mihi quidem & diuitiis, 485
15 Et regiis thalamis præferantur
16 Educationes domeſticæ bonorum liberorum.
,, 17 Odi verò orbam
,, 18 Vitam: & ſi cui placet, *hunc* reprehendo.
,, 19 Cum mediocribus verò facultatibus vitam 490
,, 20 Prole felicem habeam.

EPODVS.

1 O ſedes Panis, &
2 Vicina petra
3 Seceſſus longis epulis,

4 Ἵνα χορεὶς στείβουσι ποδοῖν 495
5 Ἀγραύλου κόραι τρίγονοι,
6 Σπάδιξ χλοερὰ περὶ Παλλάδος ναάν,
7 Συρίγγων ὑπ' αὐλᾶς
8 Ἰαχᾶς ὕμνων,
9 Ὅταν αὐλίοις συρίζῃς, 500
10 Ὦ Πᾶν, τοῖσι σοῖς ἐν ἄντροις,
11 Ἵνα τεκοῦσά τις
12 Παρθένος ὦ μελέα, βρέφος Φοίβῳ
13 Πανοῖς ἐξώρισεν θοίναν,
14 Θηρσί τε φονίαν 505
15 Δᾶπα πικρὸν γάμων
16 Τέβειν οὔτ' ἐπὶ κερκίσιν, οὔτε λόγοις
17 Φάτιν ἄϊον, ἀτυχίας μετέχειν
18 Θεόθεν τέκνα θνατοῖς.

Τροχαῖοι.

ἴων. Πρόπολοι γυναῖκες, αἳ τῷδ' ἀμφὶ κρηπίδας δόμων 510
Θυοδόκων φρουρεῖτ' ἔχουσαι δεσπότιν φυλάσσετε,
Ἐκλέλοιπ' ἤδη τὸν ἱερὸν τρίποδα, καὶ χρηστήριον
Ξοῦθος, ἢ μίμνει κατ' οἶκον ἱερῶν ἀπαιδίας;

4 Vbi choreas ducunt pedibus 495
5 Agreſtis *Dei* triplices puellæ,
6 *Per* viridia ſtadia *pratáque*, ante Palladis templa,
7 Fiſtularum, *i. fiſtulis luſorum*, ad varios
8 Modos hymnorum;
9 Quando tibia canis, 500
10 O Pan, tuis in antris,
11 Vbi quem peperit quædam
12 Virgo (ô miſera) infantem Phœbo,
13 Expoſuit epulum volucribus,
14 Et feris cruentam 505
15 Dapem, *ob* amari connubii
16 Probrum. Nec inter radios textorios, nec *inter* ſermones
17 Famam audiui, *nunquam audiui*, felicitatis eſſe participes
18 Liberos à Diis *ex ſtupro ſuſceptos, datóſque* mortalibus.

Ion.

Miniſtræ, quæ circa baſim huius templi 510
Sacri cuſtodiam habentes dominum obſeruatis,
Reliquit ne iam ſacrum tripodem & oraculum
Xuthus? an manet in ſacello interrogans de orbitate?

Universidad de Deusto Biblioteca

χο. Εν δόμοις ἐς', ὦ ξέν'. οὔπω δῶμ' ὑπερβαίνει τόδε.
Ως δ' ἐπ' ἐξόδοισιν ὄντος, τῆδ' ἀκούομεν πυλῶν 515
Δόπον. ἐξιόντα τ' ἤδη δεσπότην ὁρᾶν πάρα.
ξε. Ω τέκνον, χαῖρ' ἡ γὰρ ἀρχὴ τοῦ λόγου πρέπουσά μοι.
ἰων. Χαίρομεν. σὺ δ' οὐ φέρει γε, εἰ δυ' ὄντ' οὐ προσαξόμεν.
ξε. Δὸς χερὸς φίλημά μοι σῆς, σώματός τ' ἀμφὶ πτυχάς.
ἰων. Εὖ φρονεῖς μέν, ἤ σ' ἔμηνε θεοῦ τις ὦ ξένε βλάβη; 520
ξε. Σωφρονῶ, τὰ φίλτατ' οὐ φεύγω, εἰ φυγεῖν ἐφίεμαι.
ἰων. Παῦε μὴ ψαύσας, τὰ τοῦ θεοῦ ἐμμανῆ ῥήξεις χερί.
ξε. Ἁψομαι. κοὐρυσάλλω. τἀμὰ δ' οὐ εἰσκω φίλα.
ἰων. Οὐκ ἀπαλλάξῃ, πρὶν εἴσω τέκνα πολυμόνων λαβεῖν;
ξε. Ως τί δὴ φοβῇς ἐμὲ σαυτοῦ γνωρίσας τὰ φίλτατα; 525
ἰων. Οφείλω φρενοῦν ἀμούσους, μεμηνότας ξένους.
ξε. Κτεῖνε, κἀμπεσὼν πατρὸς γὰρ, κἂν κτανῇς, ἔσῃ φονεύς.
ἰων. Πῶς δέ μοι πατὴρ σός; πῶς τ' οὐκ οὐ γέλως κλύειν ἐμοί;
ξε. Οὐ τρέχων ὁ μῦθος αὐ σοι τἀμὰ σημήνειεν αὖ;
ἰων. Καὶ τί μοι λέξεις; ξυ. πατὴρ σός εἰμι, κἀ σὺ παῖς ἐμός. 530
ἰων. Τίς λέγει τάδε; ξυ. ὅς σ' ἔθρεψεν ὄντα λοξίας ἐμόν.
ἰων. Μαρτυρεῖς σαυτῷ. ξυ. τοῦ θεοῦ γ' ἐκμαθὼν ζητήσεια.
ἰων. Εσφάλης αἴνιγμ' ἀκούσας. ξυ. οὐκ ἄρ' ὀρθ' ἀκούομεν;

χο. Intus est, ô hospes, nondum egressus est ex hac domo.
Sed tanquam iam egrediatur, hatum portarum audimus 515
Strepitum: atque adcò exeuntem iam dominum videre licet.
xu. O fili, salue: nam hoc exordium loquendi mihi conuenit.
Ion. Salui sum⁹, & tu san⁹ sis, & duo existẽtes, ambo, prospera vtamur fortuna.
Xu. Da manus tuæ mihi osculum, & complexum corporis.
Ion. Sanus ne es, an ô hospes, vertit te in furorem aliqua Dei noxa? 520
Xu. Sanus sum, charissima nactus. si fugis, consequar.
Ion. Desine. Ne *me* contrectans, Dei coronas rumpas manu.
Xu. Cõtrectabo, neq; pignus capio, inuenio enim quod mihi est charissimũ.
Ion. Non recedes *à me*, priusquam intra pulmones *mos meas* sagittas recipias?
Xu. Quare verò fugis me, cùm agnoscas tua charissima? 525
Ion. Debeo ad sanitatem reuocare ineptos & insanos hospites.
Xu. Interfice, & crema: patris enim tu si *me* occideris, eris interfector.
Ion. Quomodo verò tu mihi pater es? hoc igitur an nõ ridẽdũ mihi auditu?
Xu. Nonne velox oratio poterit significare tibi meas *res*?
Ion. Et quid mihi dicturus es? Xu. Ego sum tuus pater, & tu me⁹ filius. 530
Ion. Quis dixit hæc? x. Apollo qui te aluit meum existentem.
Ion. Dic tibi ipsi testimonium. x. Im òverò Dei cognitis oraculis *hæc dicis*.
Ion. Stultus es audito ænigmate. x. Annon rectè audiuimus?

ἰων. Ο λόγος τίς ὀξὺ φοίβου; ξυ. τὸν συναντήσαι τοί μοι.
ἰων. Τίνα συναντήσιν; ξυ. δόμων τῆδ' ἐξιόντι τοῦ θεοῦ. 535
ἰων. Συμφορᾶς τίνος κυρῆσαι; ξυ. παῖδ' ἐμὸν πεφυκέναι.
ἰων. Σὸν γεγὼς, ἢ δῶρον ἄλλως; ξυ. δῶρον ἔνεστί σ' ἐξ ἐμοῦ.
ἰων. Πρῶτα δῆτ' ἐμοὶ ξυμπάθειας πόδα σόν; ξυ. οὐκ ἄλλῳ τέκνον.
ἰων. Η τύχη πόθ' ἥκει; ξυ. δύο μίαν θαυμάζομεν.
ἰων. Εκ τίνος δέ σοι πέφυκα μητρός; ξυ. οὐκ ἔχω φράσαι. 540
ἰων. Οὐ δὴ φοίβος εἶπε; ξυ. τερφθεὶς τοῦτ', κεῖν' οὐκ ἠρόμην.
ἰων. Γῆς ἄρ' οὐκ πέφυκα μητρός. ξυ. ἡ πέδον τίκτει τέκνα.
ἰων. Πῶς αὖ οὖν εἶμι σός; ξυ. οὐκ οἶδ', ἀναφέρω δ' εἰς τὸν θεόν.
ἰων. Φέρε λόγων ἀψώμεθ' ἄλλων. ξυ. πῶς τ' ἄμεινον ὦ τέκνον.
ἰων. Ηλθες εἰς νόθον τι λέκτρον; ξυ. μωρία γε τοῦ νέου. 545
ἰων. Πρὶν κόρην λαβεῖν ἐρεχθέως; ξυ. οὐ γὰρ ὕστερόν γέ πω.
ἰων. Αρα δῆτ' οὐκ εἶ μ' ἔφυσας; ξυ. τῷ χρόνῳ γε συντρέχει.
ἰων. Κἄτα πῶς ἀφικόμεθα δεῦρο; ξυ. πῶς τ' ἀμηχανῶ.
ἰων. Διὰ μακρᾶς ἐλθὼν κελεύθου. ξυ. τοῦτο κἀμὲ ἀπορεῖ.
ἰων. Πυθίαν δ' ἦλθες πέτραν πρίν; ξυ. εἰς φανάσγε βακχίου. 550
ἰων. Προξένων δ' ἐν τῷ κατέχρες; ξυ. ὅς με δελφίσιν κόραις.
ἰων. Εθιασέ σ', ἢ πῶς τάδ' αὐδᾷς; ξυ. μαινάσιν τε βακχίου.
ἰων. Εμφρον', ἢ κάτοινον ὄντα; ξυ. βακχίου πρὸς ἡδονᾶς.

Ion. Quis igitur fuit sermo Phœbi? x. Eum qui obuiam mihi venisset.
Ion. In quo occursu? x. Exeunti ex hoc templo Dei. 535
Ion. Quid futurum vt illi accidat? x. Meum esse filium.
Ion. Ex te natũ, an donũ aliũde *datũ, i. adoptiuũ*? x. Donũ, & tamẽ natũ ex me.
Ion. Primũ ergo mihi cõiũgis pedẽ tuum? *In me primum incidisti*? x. Non alteri, ô fili, *occurri*.
Ion. Vndenam venit hæc fortuna? x. Vterq; miramur eandem *fortunam*.
Ion. Age. ex qua verò matre tibi natus sum? x. Dicere non possum. 540
Ion. Neque Phœbus dixit? x. Delectatus hoc, illud non interrogaui.
Ion. Ex terra igitur matre sum natus x. Terra non gignit liberos.
Ion. Quomodo igitur essem tuus? x. Nescio, ad deum autem refero.
Ion. Age attingamus alios sermones. x. Hoc *erit* melius, ô fili.
Ion. Venistine in illegitimum aliquem thorum? x. Stultitia iuuentutis. 545
Ion. Priusquam duceres filiam Erechtheï? x. Non enim postea vnquam.
Ion. An igitur tunc me genuisti? x. Conuenit tempus.
Ion. Quomodo verò huc venimus? x. Ob hæc inops consilii hęreo.
Ion. Per longum profectus iter? x. Et hoc me incertum animi facit.
Ion. Venistine prius ad Pythiam *oraculi* rupem? x. Ad festa Bacchi. 550
Ion. Ad quã verò *domũ* hospitũ diuertisti? x. *Illius*, qui me Delphicis puellis.
Ion. Initiauit te, aut quomodo hæc dicis? x. Mænadibúsque Bacchi.
Ion. Sobrium, an ebrium existentem? x. Bacchi captum voluptate.

ἴων. Τοῦτ' ἐκεῖ νεῶ ἐσπάρημεν. Ξοῦ. ὁ πότμος σ' ἔξευρε τέκνον.
ἴων. Πῶς δ' ἀφικόμεθα ναοὺς; Ξοῦ ἔκβολον κόρης ἴσως. 555
ἴων. Ἐκπεφεύγαμεν τὸ δοῦλον. Ξοῦ. πατέρα νεῦε δεχου τέκνον.
ἴων. Τῷ θεῷ γοῦν οὐκ ἀπιστεῖν εἰκός. Ξοῦ. εὖ φρονεῖς ἄρα.
ἴων. Καὶ τί βουλόμεθα δ' ἄλλο; Ξοῦ. νεῶ ὁρᾶς, ἃ χρὴ σ' ὁρᾶν.
ἴων. Η Διὸς παῖδες γενέσθαι παῖς; Ξοῦ. ἦ σοί γε γίγνεται.
ἴων. Η θίγω δῆθ', εἴ μ' ἔφυσε; Ξοῦ. πεθόμενός γε τῷ θεῷ. 560
ἴων. Χαῖρέ μοι πάτερ. Ξοῦ. φίλον γε φθέγμ' ἐδεξάμην τόδε.
ἴων. Η μέρα θ' ἡ νεῶ παροῦσα. Ξοῦ. μακαριόν γ' ἔθηκέ με.
ἴων. Ω φίλη μῆτερ, πότ' ἄρα σὸν ὄψομαι δέμας;
Νῦν ποθῶ σε μᾶλλον, ἢ πρὶν, ἥλις εἴ ποτ' εἰσιδεῖν.
Αλλ' ἴσως τέθνηκας, ἡμεῖς δ' οὐδὲν δυναίμεθα. 565

ΙΑΜΒΟΙ.

χο. Κοιναὶ μὲν ἡμῖν δωμάτων εὐπραξίαι.
Ομως δ' ἐπ' οἴαν εἰς τέκν' εὐτυχεῖν
Εὐχόμην αὖ, τοῖς τ' Ερεχθέως δόμοις.
ξε. Ω τέκνον, εἰς μὲν σὲ αἰεύρεσιν, θεὸς
Ορθῶς ἔκρανε, κ̓ συνῆψ' ἐμοί τέ σε. 570
Σύ τ' αὖ τὰ φίλτατ' εὗρες, οὐκ εἰδὼς πάρος.
Οδ' ἥξας ὀρθῶς, τοῦτο κἀμ' ἔχει πόθος,

Ion. *Secundum* hoc, *quod refers*, illic tunc ſati ſum⁹. X. Fatũ te inuenit, ô fili.
Ion. Quò verò venim⁹ ad hæc tẽpla? X. Fortaſſe *infans* expoſit⁹ à puella. 555
Ion. Effugim⁹ *igitur* ſeruitutẽ, *nec ſerui ſumus appellãdi*. X. Patrẽ nunc ſuſcipe, ô
Ion. Non conuenit igitur non obſequi deo. X. Rectè profectò ſentis. [fili.
Ion. Quid igitur præterea volumus aliud? X. Nũc vides q̃ cõuenit te videre.
Ion. An *ex* Iouis filio filium *me* natum eſſe *videor?* X. Vt tibi quidem accidit.
Ion. An igitur attingã illos, qui me genuerunt? X. Obtemperans deo. 560
Ion. Salue mihi ô pater. X. Gratam certè compellationem hanc accipio.
Ion. Et hodierna dies. X. Beatum me fecit.
Ion. O chara mater, quando igitur tuum aſpiciam corpus?
Nunc magis cupio te videre, quàm antea, quæcunque tandem ſis.
Sed fortaſſe mortua es, & nos *te iuuare* nihil poſſumus. 565

chorus.

Communes quidem nobis *ſunt* domorum fœlicitates,
Tamen etiam dominam prole fœlicem eſſe
Optarim, & Erechthei familiam.
Xu. O fili, de tua inuentione deus
Rem rectè perfecit, & iunxit te mihi: 570
Túque viciſſim chariſſima inueniſti, neſciens antea.
Ad quod autem & tu incitatus es, *ad* hoc *ipſum* me quoq; fert deſideriũ.

Οπως σύ τ' ὦ παῖ μητέρ' εὑρήσεις σέθεν,
Εγώ θ', ὁποίας μοι γυναικὸς ἐξέφυς.
Χρόνῳ δ' ὄντες ταῦτ', ἴσως εὕρομεν αὖ. 575
Αλλ' ἐκλιπὼν θεοῦ δάπεδ', ἀλητείαν τε σὴν,
Εἰς τὰς Αθήνας σεῖχε κοινόφρων πατρὶ,
Οὗ σ' ὄλβιον μὲν σκῆπτρον ἀναμενεῖ πατρὸς,
Πολὺς δ' πλοῦτος. οὐδὲ δάπτερον νοσῶν
Δυοῖν κεκλήσῃ δυσγενὴς, πένης θ' ἅμα, 580
Αλλ' εὐγενής τε, κ̓ πολυκτήμων βίου.
Σιγᾷς; τί πρὸς γῆν ὄμμα σὸν βαλὼν ἔχεις;
Εἰς φροντίδας δ' ἀπῆλθες. οὐκ δ' χαρμονῆς
Πάλιν μεταστὰς, δεῖμα προσβάλλεις πατρί.
ἴων. Οὔτ' αὖτ' ὄνειδος φαίνεται τῷ πραγμάτων, 585
„Πρόσωθεν ὄντων, ἐγγύθεν θ' ὁρωμένων.
Εγὼ δ', τὴν μὲν συμφορὰν ἀσπάζομαι,
Πατέρα σ' ἀνεύρων. ὧν δ' γινώσκω πέρι,
Ακουον. εἶναί φασι τὰς αὐτόχθονας
Κλεινὰς Αθήνας, οὐκ ἐπείσακτον γένος, 590
Ιν' εἰσπεσοῦμαι δυονόσῳ κεκτημένος,
Πατρὸς τ' ἐπάκτου, κἀυτὸς ὢν νοθαγενής.

Quomodo túque ô fili, inuenias matrem tuam,
Et ego ex qua mihi muliere natus ſis.
Tempori verò permittentes hæc, *eam* fortaſſe inueniemus. 575
Verùm relinquens dei templum, & tuum exilium,
Athenas eas cum patre, animo beneuolo,
Vbi te beatum ſceptrum expectat patris,
Et magnæ opes: neque, licèt labores carens altero
Duorum *parentum*, vocaberis ignobilis, paupérque ſimul: 580
Sed nobilis & amplarum diues opum.
Taces? cur in terram defixos oculos habes?
Ad cogitandum regreſſus es, & ex lætitia
Iterum mutatus metum iniicis patri.
Ion. Non idem probrum videtur *eſſe* rerum, 585
„Quæ procul ſunt, & quæ ex propinquo ſpatio ſpectantur.
Ego certè, hanc quidem fortunam libens amplector:
Quòd te patrem inuenerim. De quibus verò cogitem *ac ſim ſolicitus*,
Audi. Dicunt indigenas eſſe
Inclytas Athenas, nec aliunde adductum genus, 590
Quò me intrudam duobus morbis laborans,
Patre inquilino *natus*, & ipſe nothus exiſtens.

Καὶ τοῦτ' ἔχων τοιοῦνειδος, ἀδαθενὴς μόνος ὢν,
Μηδὲν Ϛ οὐδὲν ὢν κεκλήσομαι.
,, Ἢν δ' εἰς τὸ πρόσθεν πόλεως ὁρμηθεὶς ζυγὸν 595
,, Ζητῶ τις εἶναι, τοῦτο μοῦ ἀδυνάτων ὕπο
,, Μισησόμεθα. λυπρὰ γὰρ τὰ κρείσσονα.
,, Οσοι δ' χρηστοὶ, δυνάμενοί τ' εἶναι σοφοὶ,
,, Σιγῶσι, κοὐ σπεύδουσιν εἰς τὰ πράγματα,
,, Γέλωτ' ἐν αὐτοῖς, μωρίαν τε λήψομαι, 600
,, Οὐχ ἡσυχάζων ἐν πόλει θόρυβ πλέα.
,, Τοιοῦδ' αὖ λογίων τε, χρησμῶν τε τῇ πόλει
,, Εἰς ἀξίωμα βὰς, πλέον φρουρήσομαι
,, Ψηφοισιν. οὕτω γὰρ τάδ' ὦ πάτερ φιλεῖ,
,, Οἱ τὰς πόλεις ἔχουσι, κἀξιώματα, 605
,, Τοῖς ἀνθαμίλλοις εἰσὶ πολεμιώτατοι.
Ελθὼν δ' ἐς οἶκον ἀλλότριον ἔπηλυς ὢν,
Γυναῖκ' ἀθ' ὡς ἄπεκνον, ἢ κοινουμένη
Τὰς συμφορὰς σοι πρόσθεν, ἀπολαχοῦσα νῦν,
Αὐτὴ καθ' αὑτὴν τὴν τύχην οἴσει πικρῶς. 610
Πῶς δ' οὐχ ὑπ' αὐτῆς εἰκότως μισήσομαι,
Οταν παρασταῦ σοὶ μόνον ἐγγύθεν ποδὸς,

Et hoc habens probrum, infirmus quidem *ac homo priuatus* manens,
Nullius pretii vir vocabor, *& contemnar.*
,, Si verò in primum ciuitatis ordinem ruens, 595
,, Aliquid esse contendam, à tenuioribus quidem
,, Odio habebimur. odiosa enim *sunt* potentiora.
,, Qui verò boni *sunt*, & qui possunt esse sapientes,
,, Tacent, nec ad negotia properant,
,, Risum inter ipsos *excitabo*, stultíque nomen consequar, 600
,, Qui non quiescam in ciuitate strepitus *periculique* plena.
,, Rursus verò clarorum, & Remp. administrantium *virorum*
,, Ad dignitatem si ascendam, magis obseruabor *ciuium*
,, Suffragiis. Sic enim hæc *accidere* solent, ô pater.
,, Qui regunt respublicas, & *tenent* dignitates, 605
,, Æmulis sunt infestissimi.
Veniens verò in domum alienam aduena existens,
Et ad mulierem non habentem liberos, quæ socia *fuerit*
Tuæ calamitatis prius, frustrata nunc sua spe,
Ipsa apud se casum hunc acerbè feret. 610
Quomodo igitur ei non inuisus ero,
Quando assistam quidem ad pedem tuum,

Η δ' οὖσ' ἄπεκνος, τὰ σὰ φίλ' εἰσορᾷ πικρῶς;
Κἄτ' ἢ πρόσθοις σύ μ', ἐς δόμαρτα σὴν βλέπῃς,
Η τὰμὰ τιμῷ, δῶμα συγχέας ἔχῃς. 615
,, Οσας σφαγὰς δὴ φαρμάκων θανασίμων,
,, Γυναῖκες εὗρον ἀνδράσιν ὀλεθρίας;
Αλλως τε, τὴν σὴν ἄλοχον οἰκτίρω πάτερ,
Απαῖδα γηράσκουσαν. ἀ γὰρ ἀξία,
Πατέρων ἀπ' ἐσθλῶν οὖσ', ἀπαιδίαν νοσεῖν. 620
,, Τυραννίδος δ' τ' μάτην αἰνουμένης,
,, Τὸ μὲν πρόσωπον ἡδὺ, ταῖς δόμοισι δ'
,, Λυπηρά. τίς γὰρ μακάριος, τίς δ' ὀτυχὴς,
,, Οστις δεδοικὼς, κ' ὀδ' βλέπων βίαν,
,, Αἰῶνα τείνει; δημότης δ' αὖ δ' τυχὴς 625
,, Ζῆν αὖ θέλοιμι μᾶλλον, ἢ τύραννος ὢν,
,, Ωι τοὶ πονηροὶ ἡδονὴ φίλοις ἔχειν,
,, Εσθλοὶς δ' μισεῖ, κατθανεῖν φοβούμενος.
,, Εἴποις αὖ, ὡς ὁ χρυσὸς ὁ κνικᾶ τάδε,
,, Πλουτεῖν τε τερπνόν. οὐ φιλοῦ ψόφοις κλύειν, 630
,, Εν χερσὶ σώζων ὄλβον, οὐδ' ἔχειν πόνοις.
,, Εἴη γ' ἐμοὶ μέτρια μὴ λυπουμένῳ.

Illa verò sine liberis existens tuas *res* charas acerbè intuebitur?
Deinde aut tu me negligens, respicies tuam vxorem,
Aut *res* meas honorans, domum confundes. 615
,, Quot neces iam venenorum letalium
,, Mulieres inuenerunt viris perniciem *adferentes*?
Alioqui etiam tuam coniugem miseror, pater,
Absque liberis senescentem: non enim *est* digna,
Quæ prole careat, cùm sit bonis parentibus prognata. 620
,, Regni verò frustrà laudati
,, Species quidem externa grata *est*: interiora verò
,, *Sunt* tristia Quis enim beatus, quis fœlix *est*,
,, Qui *semper* metuens, & limis *ac transuersis* oculis aspiciens vim,
,, Degit vitam? priuatus igitur fortunatus 625
,, Viuere malim, quàm princeps existens,
,, Cui voluptas *est* improbos habere amicos,
,, Et *qui* bonos odit, metuens ne moriatur.
,, *Sed* fortasse dices, quòd aurum hęc superat,
,, Et dulce *est* habere diuitias. non amo malè audire 630
,, In manibus seruans diuitias, neque habere labores.
,, Sint mihi *bona* mediocria sine tristitia.

Universidad de Deusto
Biblioteca

„ Αδ' ἐνθάδ' εἶχον ἀγαθ', ἄκουσόν μου πάτερ.
„ Τοῦ φιλτάτου μὲν πρῶτον αὐθρώπων ἀγοῦ,
„ Ὄχλον τε μέτριον. οὐδέ μ' ἐξέπληξ' ὁδοῦ 635
„ Πονηρὸς οὐδείς. κεῖνο δ' οὐκ ἀνασχετόν,
„ Εἴκειν ὁδοῦ χαλᾶν τε τοῖς κακίοσιν.
„ Θεῶν δ' ἐν εὐχαῖς, ἢ γόοισιν, ἢ βροτῶν
Ὑπηρέτουν, χαίροντιν οὐ γοώμενος.
Καὶ τοὺς μὲν ἐξέπεμπον. οἱ δ' ἥκον ξένοι. 640
Ὡσθ' ἡδὺς αἰεὶ, καινὸς ὢν, καινοῖσιν ἦν.
Ὃ δ' εὐκτὸν ἀνθρώποισι, κἂν ἀκουσιν ᾖ,
Δίκαιον εἶναί μ' ὁ νόμος, ἡ φύσις θ' ἅμα
Παρεῖχε τοῦ θεοῦ πῶς τι σωνοούμενος,
Κρείσσω νομίζω τοῦνθάδ', ἢ τοῦκεῖ, πάτερ. 645
„ Εα δ' ἐμαυτοῦ ζῆν. ἴση γὰρ ἡ χάρις,
„ Μεγάλοισι χαίρειν, σμικρὰ θ' ἡδέως ἔχειν.
χο. Καλῶς ἔλεξας, εἴπερ, οἷς ἐγὼ φιλῶ,
Εν τοῖσι σοῖσιν εὐτυχήσουσιν λόγοις.
ξυ. Παῦσαι λόγων τοῦδ'. εὐτυχεῖν δ' ἐπίστασο. 650
Θέλω γὰρ οὕπερ σ' εὖ ἔρξαθαι τέκνον,
Κοινῆς τραπέζης δαῖτα θοὸς κοινῶν πεσών,

» Quæ verò hîc habuerim bona, audi pater.
» Primum quidem gratissimum hominibus ocium,
» Turbámque mediocrem, neque me deturbauit de via 635
» Improbus quisquam: illud enim non tolerabile,
» Cedere de via, & locum dare deterioribus.
„ In deorum verò precibus, aut in luctibus hominum
Inseruiebam, gaudentibus *ipse* non lugens.
Et alios quidem dimittebam, alii verò veniebant hospites. 640
Itaque iucundus semper eram nouis ipse nouus existens.
Quod verò optandum est hominibus, etiam nolentibus,
Iustum me & lex, & natura simul
Deo præbuit. Hæc *igitur* cogitans mecum,
Meliora existimo quæ hîc *sunt*, quàm quæ illic, pater. 645
„ Sinas igitur me mihi viuere. æqualis enim est gratia,
„ Magnis gaudere, paruísque iucundè frui.
cho. Rectè dixisti, si modò *illi*, quos ego amo,
His tuis verbis felices sint futuri.
xu. Mitte hos sermones, & felix esse disce. 650
Volo enim *ibi*, vbi te inueni, *sacra* auspicari, fili.
Communis mensę conuiuium ad commune veniens,

Θῦσαί θ' ἃ σου πρὶν ᾠνέθλι' οὐκ ἐθύσαμεν.
Καὶ νῦν μὲν ὡς δὴ ξένον ἄγων σ' ἐφέστιον,
Δείπνοισι τέρψω. τῆσδ' Ἀθηναίων χθονὸς 655
Ἄξω θεατὴν δῆθεν, ὡς οὐκ ὄντ' ἐμόν.
Καὶ γὰρ γυναῖκα τὴν ἐμὴν οὐ βούλομαι
Λυπεῖν ἄτεκνον οὖσαν, αὐτὸς εὐτυχῶν.
Χρόνῳ δ' καιρὸν λαμβάνων, προσάξομαι
Δάμαρτ', ἐάν σε σκῆπτρα τἀμ' ἔχειν χθονός. 660
Ἰωνά δ' ὀνομάζω σε, τῇ τύχῃ πρέπον,
Οθ' οὕνεκ' ἀδύτων ἐξιόντι μοι θεοῦ
Ἰχνος συνῆψας πρῶτος. ἀλλὰ τῶν φίλων
Πλήθομ' ἀθροίσας, βουθύτῳ σὺν ἡδονῇ
Πρόσφαι, μέλλων Δελφίδ' ἐκλιπεῖν πόλιν. 665
Ὑμῖν δ' σιγᾶν δμωΐδεσι λέγω τάδε,
Η θάνατον εἰπούσαισι πρὸς δάμαρτ' ἐμοί.
Ἴων. Στείχοιμ' ἄν. ἐν δ' τῆς τύχης ἄπεστί μοι.
Εἰ μὴ γὰρ ἥτις μ' ἔτεκεν, εὑρήσω πάτερ,
Βίοτον ἡμῖν. εἰδ' ἐπεύξαθαι χρεών, 670
„ Εκ τῶν Ἀθηναῖν μ' ἡ τεκοῦσ' εἴη γυνή,
„ Ως μοι γένοιτο μητρόθεν παῤῥησία.

Sacrificióque facto tua natalicia celebrare, quæ prius nõ celebrauimus.
Nunc autem te sicut hospitem ducens domesticum,
Exhilarabo conuiuio, & Atticæ terræ 655
Ducam velut spectatorem, tanquam non existentem meum *filium*.
Meam enim coniugem non volo
Tristitia afficere existentem sterilem, cùm ipse sim fœlix.
Tempore verò occasionem accipiens adducam
Coniugem, vt sinat te habere mea sceptra *meæ* terræ. 660
Ionem verò nomino te, *nomine* fortunæ conueniente,
Eò quòd egredienti mihi ex templo Dei
Tu primus occurristi. quare amicorum
Cœtum congregans, iucundo sacrificio
Saluta, relicturus Delphicam ciuitatem. 665
Vobis verò ancillis edico vt taceatis hæc:
Aut si vxori meæ dixeritis, *denuncio* mortem.
Ion. Proficiscar ergo: sed vna *pars* fortunæ deest mihi.
Nisi enim inueniam *matrem*, quæ me peperit, pater,
Insuauis vita nobis *erit*: Si *quid* verò votis est expetendum, 670
» Vtinam sit Attica mulier quæ me peperit,
» Vt mihi sit à matre libertas loquendi.

Universidad de Deusto
Biblioteca

,, Καθαρὰν γὰρ ἄν τις εἰς πόλιν πέσῃ ξένος,
,, Κἂν τοῖς λόγοισιν αὐτὸς ᾖ, τόγε σῶμα
,, Δοῦλον πέπαυται, κοὐκ ἔχει παῤῥησίαν. 675

ΕΩΩΙΔΙΚΑ.

Στροφή.

χο. 1 Ὁρῶ δάκρυα μὲν, Ὦ πενθίμοις ἄλλας
2 Γε σεναγμοῦ εἰς βολαὰς,
3 Ὅταν ἐμὰ τύραννος ἀπαιδίαν
4 Πόσιν ἔχοντ' ἴδῃ,
5 Αὐτὴ δ' ἄπαις ᾖ, κἀλελειμμένη τέκνων. 680
6 Τίν' ὦ παῖ πεσόμαντι Λατοῦς,
7 Ἐχρησας εἰς ὑμνῳδίαν;
8 Πόθεν ὁ παῖς ὅδ' ἀμφὶ ναοὺς σέθεν
9 Τρόφιμος ἐκρέβα, γυναικῶν τίνος;
10 Οὐ γὰρ με σαίνει θέσφατα, 685
11 Μή τιν' ἔχῃ δόλον.
12 Δειμαίνω συμφορὰν,
13 Ἐφ' ὅποτε βάσεται,
14 Ἀποτῶ. ἄπορα μὲν
15 Παραδίδωσί μοι, 690

,, Si enim quis hospes inciderit in puram ciuitatem,
,, Quanquam nomine ciuis sit: tamen os
,, Seruile mutescit, & non habet loquendi libertatem. 675

EPODICA.

Strophe.

ch. 1 Video quidem lacrymas, & alia lugubria
2 Luctuum exordia,
3 Quando mea domina sobolem
4 Maritum *suum* habere sciet,
5 Ipsa verò sterilis fuerit, & carens liberis: 680
6 O fili Latonę, quo antistite, *quo uate*
7 Vsus es in oraculo edendo?
8 Vnde adolescens iste circa tua templa
9 Nutritus adoleuit, *&* ex qua muliere *natus*?
10 Non enim mihi blandiuntur, *non placent hæc* oracula, 685
11 *Vereor* ne quem habeant dolum *latentem*.
12 Metuo casum *istum, nec scio*
13 Quorsum sit euasurus, *quia nouus est ac*
14 Insolens. Insolita enim
15 Mihi *quidem* perhibet, 690

16 Τῷ δίποτ'

16 Τῷ δίποτ' εὔφημα.
17 Ἔχει δόλον, τύχαν θ' ὁ παῖς,
18 Ἄλλων τραφεὶς ἀφ' αἱμάτων.
19 Τίς οὐ τάδε ξυνήσεται;

Ἀντιστροφή.

1 Φίλαι, πότερ' ἐμᾶ δεσποίνᾳ τάδε τορῶς 695
2 Ἐς οὖς γεγωνήσομεν
3 Πόσιν, ἐν ᾧ τὰ πάντ' ἔχουσ', ἐλπίδων
4 Μέτοχος λῷ τλάμων;
5 Νυῦν δ' ἡ μὲν ἔρρει συμφοραῖς, ὁ δ' εὐτυχεῖ,
6 Πολιὸν εἰς γεροῦσαν γῆρας. 700
7 Πόσις δ' ἀτίετος φίλων.
8 Μέλεος, ὃς θυραῖος ἐλθὼν δόμοις
9 Μέγαν ἐς ὄλβον οὐκ ἔσωσε τύχης.
10 Ὀλοιτ', ὄλοιθ', ὁ πότνιαν
11 Ἐξαπαφὼν ἐμὰν 705
12 Καὶ θεοῖσιν μὴ τύχοι
13 Καλλίφλογα πέλανον
14 Ἐπὶ πυρὶ καθαγίσας.
15 Τὸ δ' ἐμὸν εἴσε-

16 Huic *uerò puero grata &* auspicata.
17 Habet dolum, & fœlicitatem hic puer,
18 Ab alio nutritus sanguine.
19 Quis hæc mecum non intelliget?

Antistrophe.

1 O amicæ, vtrum meæ dominæ hæc apertè 695
2 In aurem clara voce dicemus
3 De marito, in quo omnia habens *reposita*, spei
4 Particeps erat misera?
5 Nunc enim illa quidem periit ob calamitates, (hic verò felix est)
6 Properans ad canam senectam. 700
7 Maritus verò expers *est* amicorum.
8 Miser, qui ex peregrino solo profectus *in alienam* domum,
9 Ad magnas opes non seruauit Fortunæ *dona*.
10 Pereat, pereat *ille*, qui dominam
11 Decepit meam, 705
12 Et diis nunquam
13 Læta flamma consumptam placentam *malámque*,
14 In igne consecret, *nec unquam litet*.
15 Quod verò ad me *attinet, rem totam domina* sciet.

Universidad de Deusto
Biblioteca

* * * * * * * *

19 Τυραννίδος, τυραννίδος φίλα. 710

Ἐπῳδός.

1 Ἡ δὴ πελάσας, δείπνων κυρεῖ
2 Παῖς, κ̓ πατὴρ νέος νέων,
3 Ἵνα δειράδες Παρνασοῦ
4 Πέτρας ἔχουσαι σκόπελον,
5 Οὐρανίον θ' ἕδραν. 715
6 Ἵνα Βάκχιος ἀμφιπύρους ἀνέχων
7 Πεύκας, λαιψηρὰ πηδᾷ
8 Νυκτιπόλοις ἅμα σὺν Βάκχαις.
9 Μήποθ' εἰς ἐμὰν πόλιν ἵκοιθ' ὁ παῖς.
10 Νέαν δ' ἀμέραν ἀπολιπὼν, θάνοι. 720
11 Στενομάχα γὰρ αὐ πόλις ἔχει
12 Σκῆψιν, ξενικὴν εἰς βολάν.
13 Ἀλίσας ὁ πάρος ἀρχαγὸς
14 Ὧν Ἐρεχθεὶς ἄναξ.

ΙΑΜΒΟΙ.

κρέ. Ὦ πρέσβυ παιδαγώγ' Ἐρεχθέως, πατρὸς 725
Τοὐμοῦ ποτ' ὄντος, ὡίκ' ἔτ' ἐν φάει,

* * * * * * * *

19 Regni *enim*, regni, *regnæque sum* amica. 710

Epodus.

1 Certè iam accedens ad conuiuium vadit
2 Filius & pater nouus nouum,
3 Vbi *sunt* iuga Parnassi
4 Habentia scopulum saxeum,
5 Aëriásque sedes. 715
6 Vbi Bacchus ardentes sustollens
7 Tædas cele iter salit
8 Noctiuagis vnâ cum Bacchis.
9 Vtinam hic puer nunquam veniat in meam ciuitatem,
10 Et moriatur relinquens nouam diem. 720
11 Gemens enim ciuitas haberet *iustum indignationis*
12 Prętextum, *scil.* peregrinũ ingressum, *si peregrinus in eã regnatur ueniret.*
13 Satis *enim* est *quòd Athenis regnarit* ille, qui princeps antè
14 Fuit, Erechtheus rex.

creusa.

O senex pædagoge Erechthei patris
Mei quondam existentis, dum esset adhuc in *hac* luce, 725

Ἐπεύρε σαυτὸν πρὸς θεοῦ χρηστήρια,
Ὡς μοι συνηθῆς, εἴ τι Λοξίας ἄναξ
Θέσπισμα παίδων εἰς γονὰς ἐφθέγξατο.
,, Σὺν τοῖς φίλοις γὰρ ἡδὺ μὴ πράσσειν καλῶς. 730
Ἀμὴ γένοιτο δ', εἴ τι τυγχάνοι κακὸν,
Εἰς ὄμματ' εὔνου φωτὸς εἰσβλέψαι γλυκύ.
Ἐγὼ δέ σ', ὥσπερ κ̓ σὺ πατέρ' ἐμὸν ποτε,
Δέσποιν' ὅμως οὖσ', ἀντικηδεύω πατρός.
πρ. Ὦ θύγατερ, ἀξί' ἀξίων γενναιοτέρων 735
Ἤδη φυλάσσεις κοὐ καταισχύνασ' ἔχεις
Τοὺς σοὺς παλαιοὺς ἐκγόνους αὐτόχθονας.
Ἕλκ', ἕλκε πρὸς μέλαθρα, κ̓ κόμιζέ με.
Αἰπεινὰ δέ μοι μαντεῖα. τὸ γήρας δέ μοι
Συνεκπονοῦσι κῶλον, ἰατρὸς γενοῦ. 740
κρέ. Ἐπου νυῦ. ἴχνος δ' ἐκφύλασσ', ὅπου θῇς.
πρ. Ἰδού. Τὸ τοῦ ποδὸς μὲν βραδύ, τὸ τοῦ γ̓ νοῦ ταχύ.
κρέ. Βάκτρῳ δ' ἐρείδου πρὸς φερῆ σίδον χθονός.
πρ. Καὶ τοῦτο τυφλὸν, ὅταν ἐγὼ βλέπω βραχύ.
κρέ. Ὀρθῶς ἔλεξας. ἀλλὰ μὴ 'πάρεσκέ πω. 745
πρ. Οὐκοῦν ἑκών γε. τοῦ δ' ἄκοντος οὐ κρατῶ.

Excita teipsum ad Dei oracula,
Vt mecum læteris, si quod Apollo Rex
Oraculum de futuris liberis dixerit.
,, Cum amicis enim dulce *est* esse fortunatum. 730
Contrà verò si quid acciderit mali (quod absit)
Dulce *est* intueri in oculos hominis beneuoli.
Ego enim te, vt tu quoque olim meum patrem,
Quamuis domina sim, colo patris loco.
Sen. O filia dignos claris maioribus 735
Mores seruas, neque dedecoras
Tuos antiquos maiores Aborigenes.
Trahe, trahe *me* ad templum, & duc me,
Ardua.n. mihi *sunt* oracula, *tẽpláq; quò nobis eũdũ.* senectutis igitur meę
Adiuuans pedem, sis mihi medica. 740
cre. Sequere nunc, obseruáque vestigium vbi ponas.
Sen. Ecce, pes quidem tardus, animus verò promptus.
cre. Firma baculo lubricum iter terræ.
Sen. Et hoc cæcum *est*, quia exiguo spatio video.
cre. Rectè dixisti, sed non molestè feras. 745
Sen. Non quidem volens, sed quod est inuitum, in mea potestate nõ teneo.

κρέ. Γυναῖκες, ἱστῶν τῆσ ἐμῆς, καὶ κερκίδος
Δούλευμα πιστὸν, τίνα τύχῃ λαβὼν πόσις
Βέβηκε παῖδων, ἅνπερ οἰκοῦσ' ἥκομεν;
Σημήνατ'. εἰ γὰρ ἀγαθά μοι, μιμνύσατε. 750
Οὐκ εἰς ἀπίστους δεσπότας βαλεῖς χαράν.
χο. Ἰὼ δαῖμον.
κρέ. Τὸ φέρεμνον μὲν τῆσ λόγων, σὺ δ' οὐ τυχεῖς.
χο. Ἰὼ τλῆμον.
Ἀλλὰ τί θεσφάτοισι δεσποτῆσ νοσεῖ; 755
Εἶεν. τί δρῶμεν θάνατος ὢν κεῖται πέρι;
κρέ. Τίς ἥδε μοῦσα, κἀ φόβος τίνων πέρι;
χο. Εἴπωμεν, ἢ σιγῶμεν, ἢ τί δράσομεν;
κρέ. Εἴφ'. ὡς ἔχεις γε συμφορᾶν τιν' εἰς ἐμέ.
χο. Εἰρήσεταί τοι, κεἰ θανεῖν μέλλω δικῆ. 760
Οὐκ ἔστι δέσποιν' ἐν ἀγκάλαις λαβεῖν
Τέκν', ἠδὲ μαστῶ σῶ προσαρμόσαι τάδε.
πρ. Οἴμοι, θανοῦμαι δύστατος. Κρέ. ὦ πάλαιν' ἐγώ.

ΑΝΟΜΟΙΟΣΤΡΟΦΑ.

Στροφὴ α'.

Συμφορᾶς ἔλαβον, ἔπαθον ἄχθος ἀβίωτον, ὦ φίλαι.
πρ. Διοιχόμεθα τέκνον. Κρέ. αἴ, αἴ, αἴ, αἴ. 765

Cre. Mulieres, meæ telæ & radii
Fidæ ancillæ, quam fortunam adeptus maritus
De liberis abiit, quorum gratia *huc* venimus?
Dicite mihi: si enim bona mihi *sunt*, significate. 750
Non *enim* in infidos *ac ingratos* dominos conferes *beneficii* lætitiam.
cho. O fortuna.
cre. Hoc proœmium orationis profectò non *est* felix.
Cho. O miseram.
Sed quid oraculis dominorum excrucior? 755
Sint illa: quid agemus *de rebus*, de quibus mors *nobis* proposita *est*?
cre. Quænam *est* ista cantilena? & de quibus hic metus *est*?
Cho. Dicemus, an tacebimus, aut quid agemus?
cre. Dicito, quocunque modo habes aliquem casum de me.
cho. Dicetur, eriamsi bis mihi moriendum sit. 760
Non licet tibi domina in vlnas capere
Liberos, neque vberibus tuis applicare hos.
Sen. Hei mihi. vtinam morerer filia. *cre.* O me miseram.

ANOMOEOSTROPHA.

Strophe I.

Accepi calamitatem, patior dolorem vitæ tristis, ô amicæ.
en. Periimus ô filia. *cre.* Væ, væ, væ, væ. 765

Διαντῆς ἔτυπεν ὀδυνά με
Πνεύμονων τῆσδ' ἔσω.
πρ. Μήπω γενάξῃς.
κρέ. Ἀλλὰ πάρεισι γόοι.
πρ. Πρὶν αὖ μάθωμεν. 770
κρέ. Ἀγγελίαν τίνα μοι;
Εἰ τοῦτα φέρουσιν δεσπότης, ἢ συμφορᾶς
Κοινωνός ἐστιν, ἢ μόνη σὺ δυστυχεῖς.
χο. Κείνῳ μὲν, ὦ γεραιὲ, παῖδα Λοξίας
Ἔδωκεν. ἰδίᾳ δ' δυστυχεῖ τούτῃ δίχα. 775

Στροφὴ β'.

κρέ. Τὸ δ' ὅπῃ τῇδε κακὸν ἄκρον
Ἔλαχες ἄχος ἐμοὶ γένειν.
πρ. Πότερα διαφυὰν δὴ γυναικὸς ἐκ λιν-
τὸν παῖδ', ὃν εἶπας, ἢ γεγῶτ' ἐθέσπισεν;
χο. Ἤδη πεφυκότ' ἐκτελῆ νεανίαν 780
Δίδωσιν αὐτῷ Λοξίας. παρῶν δ' ἐγώ.

Στροφὴ γ'.

κρέ. Πῶς φῄς;
Ἄφατον, ἄφατον, αὐαύδητον

Penetrans dolor sauciauit me
Intra pulmones istos.
Sen. Nondum ingemiscas.
cre. Verùm adsunt luctus.
Sen. Priusquam discamus, *& rem certò sciamus*. 770
cre. Quem nuncium mihi *dicis expectandum?*
sen. An eadem patiens dominus, miseriæ
Particeps sit *eiusdem*, an tu sola calamitosa sis.
Cho. Illi quidem, ô senex, Apollo
Dedit. peculiariter igitur beatus est sine hac. 775

Strophe II.

cre. Hoc verò summum malum supra hoc
Locuta es, dolorem mihi lugendum.
Sen. Vtrum nasciturum ex aliqua muliere
Filium, de quo dixisti, an iam natum vaticinatus est?
cho. Iam natum, *&* perfectum adolescentem 780
Dedit ipsi Phœbus. Aderam enim ego *quum ipsum ipsi dedit*.

strophe III.

cre. Quid ais?
Infandam, infandam, indictam

Λόγον ἐμοὶ θεῶν.
πρ. Κλύσιγε. Κρέ. πῶς δ' ὁ χρησμὸς ἐκπεραίνεται, 785
Σαφέστερόν μοι φράζε· χ' ὡς λῆς ἔσθ' ὁ παῖς.
χο. Οτῳ ξυναντήσαν, ἐκ θεοῦ σταθεὶς,
Πρώτῳ πόσις σὸς, παῖδ' ἔδωκ' αὐτῷ θεός.
Στροφὴ δ'.
κρέ. Ο ποτοποῖ.
Τὸ δ' ἐμὸν, ἄτεκνον, ἄτεκνον ἔλαβεν 790
Ἀρα βίοτον. ἐρημίᾳ δ' ὀρφανοῖς δόμοις οἰκήσω.
Τίς οὖν ἐχρήσθη; τῷ σὺν ἤψ' ἴχνος ποδὸς
Πόσις παλαίνης; πῶς δέ πουνιν εἰσίδω;
χο. Οἶσθ' ὦ φίλη δέσποινα τὸν νεανίαν,
Ος τόνδ' ἔσειρε ναόν; οὗτός ἐσθ' ὁ παῖς. 795
Στροφὴ ε'.
κρέ. Αν' ὑγρὸν αὖ πταίλω αἰθέρα
Πρὸς ωκίας Ἑλλανίας,
Ἀστέρας ἑσπερίους.
Οἷον, οἷον ἄλγος ἔπαθον.
ΙΑΜΒΟΙ.
πρ. Ονομα δ' ποῖον αὐτὸν ὀνομάζει πατὴρ
Οἶσθ', ἢ σιωπῇ τοῦτ' ἀκύρωτον μένει; 800

Rem narras.
sen. Et mihi. c. Quomodo verò oraculum ad finem perducatur, 785
Clarius mihi dicito: & quis sit hic puer.
cho. Cui venisset obuiam, ex Dei *templo* egressus,
Primo maritus tuus, *hunc* ipsi filium dedit Deus.
Strophe IV.
cre. Heu, heu, heu.
Meum igitur *fatum* prolis expertem, prolis expertem accepit 790
Profectò vitam. *In* solitudine igitur viduas domos habitabo.
Quis igitur significatus est oraculo? cuinam occurrit
Maritus miseræ? vbinam ipsum aspiciam?
cho. Nosti chara domina adolescentem illum,
Qui hoc verrebat templum? iste est ille filius. 795
Strophe V.
cre. Vtinam volitem per humidum aerem
Vltra Græcam terram
Stellas *ad* Hesperias.
Qualem, qualem patior dolorem.
Senex.
Quo verò nomine ipsum nominauit pater, 800
Nosti? an silentio hoc incertum manet?

χο. Ιων', ἐπείπερ πρῶτος ἐλθὼν ἐπατρί.
πρ. Μητρὸς δ' ποίας ἐστίν; Χο. οὐκ ἔχω φράσαι.
Φροῦδος δ', ἵν' εἰδῇς πάντα τἀπ' ἐμοῦ γέρον,
Παιδὸς προθύσων ξένια, θ' γενέθλια, 805
Σκίλλας ἐς ἱερὰς τῆσδε λαθραίως πόσις,
Κοινῇ ξυνάψων δαῖτα παιδὶ τῷ νέῳ.
πρ. Δέσποινα, πεσδεδόμεσθα, σὺν γὰρ σοὶ νοσῶ,
Τᾶ σοῦ πρὸς ἀνδρός. καὶ μεμηχανημένως
Τρεζόμεσθα, δωμάτων τ' Ερεχθέως 810
Εκβαλλόμεσθα. καὶ σὸν οὐ συγῶν πόσιν,
Λέγω, σὲ μὴ τοι μᾶλλον, ἢ κεῖνον φιλῶν,
Οστίς σε γήμας ξένος ἐπεισελθὼν πόλιν,
Καὶ δῶμα, καὶ σὲ ὠδ' λαβὼν παγκληρίαν,
Αλλης γυναικὸς παῖδας ἐκκαρπούμενος 815
Λάθρα πέφηνεν. ὡς λάθρα δ', ἐγὼ φράσω.
Επεί σ' ἄτεκνον ἤσθετ', οὐκ ἔστεργέ σοι
Ομοιος ἐῶν, τῆς τύχης τ' ἴσον φέρειν.
Λαβὼν δ' δοῦλα λέκτρα, νυμφεύσας λάθρα,
Τὸν παῖδ' ἔφυσεν. ὀξενωμένον δέ τῷ 820
Δελφῶν δίδωσιν ἐκτρέφειν. ὁ δ' ἐν θεοῦ

Sen. Ionis, quoniam primus obuiam venit patri.
Matre vero ex qua est? *cho*. Non possum dicere.
Sed abiit, vt omnia scias, quæ ego scio, senex,
Pro filio sacrificaturus xenia, & genethlia, 805
In sacra templa clam huius maritus,
Communiter celebraturus epulum cum filio.
Sen. Domina, proditi sumus (tecum enim doleo)
A tuo viro, & instructa fraude
Iniuria afficimur, & domo Erechthei 810
Eiicimur. *Hoc* autem, tuum non odio prosequens maritum,
Dico, sed quòd te magis, quàm illum amo.
Qui cùm duxisset te veniens hospes in hanc ciuitatem,
Et domum, & totam hæreditatem tuam accipiens,
Ex alia muliere pueros procreans 815
Clam deprehenditur: quomodo verò clam, ego dicam.
Postquam te sensit esse sterilem, non sat habuit tibi
Similis esse, & fortunæ parem *conditionem* ferre,
Sed adiungens sibi aliquam seruam, clam congressus
Hunc puerum genuit: ablegatum verò peregrè alicui 820
Delphorum tradidit educandum: hic vero in Dei

Δόμοισιν ἄφετ', ὡς λάθοι, παιδεύεται.
Νεανίαν δ' ὡς ἤθετ' ἐκτετραμμένον,
Ἐλθεῖν σ' ἔπεισε δεῦρ' ἀπαιδίας χάριν.
Κἀθ' ὁ θεὸς οὐκ ἐψεύσαθ', ὅδ' ἐψεύσατο, 825
Πάλαι τρέφων τὸν παῖδα, κἄπλεκε πλοκὰς
Τοιαύδ'. ἁλοὺς μὲν, αἰνέφερ' εἰς τὸν δαίμονα.
Ἐλθὼν δ', καὶ τὸν χρόνον ἀμιμήσεσθαι θέλων,
Τυραννίδ' αὐτῷ βεβαλεῖν ἔμελλε γῆς.
Καινὸν δ' τοὔνομ' αὐτὰ χρόνον πεπλασμένον, 830
Ἰων, ἰόντι δὴ θεν ὅτι συνῴκισε.
,, Οἴμοι, κακουργοὺς ἄνδρας ὡς ἀεὶ στυγῶ,
,, Οἳ συνθέντες πάδικ', εἶτα μηχανᾶς
,, Κοσμοῦσι. Φαῦλον χρηστὸν αὖ λαβεῖν φίλον
,, Θέλοιμι μᾶλλον, ἢ κακὸν σοφώτερον. 835
Καὶ τῷδ' ἀπαύστων ἔσχατον πείσῃ κακὸν,
Ἀμήτορ', αἱρεθέντα, σὺκ δούλης τινὸς
Γυναικὸς, εἰς τὸν δῶμα δεσπότιν ἄγειν.
Ἁπλοῦν αὖ τοῦ δ' τὸ κακὸν, εἰ παρ' εὐγενοῖς
Μητρὸς, πιθὼν σε, σιγῶ λέγων ἀπαιδίαν, 840
Ἐσῴκισ' οἴκοις. εἰ δέ σοι τόδ' ἦν πικρὸν,

Templo educatur, vt latitaret, tanquam Deo dedicatus.
Vt verò sensit adolescentem adoleuisse,
Persuasit tibi vt venires huc sterilitatis gratia.
Et Deus non mentitus est, iste verò est mentitus, 825
Iam olim alens *hic suum* filium, & nexuit dolos
Tales: deprehensus enim *suam culpam* confert in Deum.
Profectus verò *ad oraculum*, & *omnem* moram tollere cupiens,
Imperium *huius* agri *mox* ipsi tradere decreuit.
Nouum verò nomen per ocium *est ab eo* fictum, 830
Ion, quòd scilicet occurrit venienti *patri*.
,, Hei mihi, vt semper odi viros improbos,
,, Qui componentes *atque molientes facinora* iniusta, deinde machinis
,, Adornant. simplicem, *at* probum habere amicum
,, Magis velim, quàm astutum, *at* improbum. 835
Et horum omnium extremum patieris malum,
Vt eum qui matrem suam ignorat, qui in nullo numero est, qui ex ali-
Muliere natus est, dominum in tuam domum ducas. [qua serua
Simplex enim esset hoc malũ, si ex aliqua nobili *susceptum*
Matre, te persuasa, *& consentiente*, tuam causatus sterilitatem, 840
In *tuis* ædibus collocasset. Si verò hoc tibi fuisset acerbum,

Τῶν Αἰόλου νιν χρῆν ὀρεχθῆναι γάμων.
Ἐκ τῆσδε δεῖσε δὴ γυναικεῖόν τι δρᾶν,
Ἢ γὰρ ξίφει λαβοῦσαν, ἢ δόλῳ τινὶ,
Ἢ φαρμάκοισι, σὸν κατακτεῖναι πόσιν, 845
Καὶ παῖδα, πρίν σοι θάνατον ἐκ κείνων μολεῖν.
Εἰ γὰρ γ' ὑφήσῃς, τῆσδ' ἀπαλλάξῃ βίου.
,, Δυοῖν γὰρ ἐχθροῖν εἰς ἓν ἐλθόντοιν στέγος,
,, Ἢ θάτερον δεῖ δυστυχεῖν, ἢ θάτερον.
Ἐγὼ μὲν οὖν σοι καὶ συνεκπονεῖν θέλω, 850
Καὶ συμφονεύειν παῖδ', ἐπεισελθὼν δόμοις,
Οὗ δεῖθ' ὁ πλίζει. καὶ τρεφεῖα δεσπότῃς
Ἀποδοὺς θανεῖν τι, ζῶν τε φέγγει εἰσορᾶν.
,, Εν γὰρ τι τοῖς δούλοισιν αἰσχύνῃ φέρει,
,, Τοὔνομα. τὰ δ' ἄλλα πάντα, τῆδ' ἐλεύθερον 855
,, Οὐδεὶς κακίων δοῦλος, ὅστις ἐσθλὸς ᾖ.
χο. Κἀγὼ, φίλη δέσποινα, συμφορὰν θέλω
Κοινουμένη τῷδ', ἢ θανεῖν, ἢ ζῆν καλῶς.

ΑΝΑΠΑΙΣΤΟΙ.

κρέ. Ω ψυχὰ, πῶς σιγάσω; πῶς ᾖ
Σκοτίας ἀναφήνω εὐνάς; 860

Oportebat ipsum appetere nuptias ab AEolo *patre*.
Itaque oportet te iam aliquod muliebre *facinus* facere.
Aut enim correpto gladio, aut dolo aliquo,
Aut venenis *oportet te* tuum interficere maritum, 845
Et filium, priusquam tibi mors ab illis eueniat.
Si enim fueris ignaua, tu amittes hanc vitam.
" Duobus enim hostibus in vnam domum venientibus,
" Aut alterum oportet esse infortunatum, aut alterum.
Ego certè tecum laborem suscipere, *téque iuuare* volo, 850
Et simul interficere filium, ingressus ædes,
Vbi conuiuium apparat, & præmia nutricationis dominis
Reddens, & mori, & viuens lucem aspicere.
» Solum enim adfert seruis dedecus
» Nomen: cæteris enim omnibus *in rebus*, liberis 855
» Nullus seruus *est* deterior, qui bonus fuerit.
cho. Et ego chara domina, calamitatem volo
Communicans tecum istam, aut mori aut viuere honestè.
creusa.
O anima, quomodo tacebo, aut quomodo
Clandestinos aperiam concubitus? 860

Universidad de Deusto Biblioteca

Αἰδοῖς ἀπολειφθῶ;
Τίν' ἐμπόδιον κώλυμ' ἔλθοι μοι;
Πρὸς τίν' ἀγῶνα πεθέμεθ' ἀρετῆς;
Οὐ πόσις ἡμῶν προδότης γέγονε;
Στέρομαι δ' οἴκων, στέρομαι παίδων. 865
Φεύδαι δ' ἐλπίδες, ἃς ἔθεσθαι
Χρῄζουσα καλῶς, οὐκ ἐδυνάσθην,
Σιγῶσα γάμοις,
Σιγῶσα τόκοις πολυκλαύτοις.
Ἀλλ' οὐ τὸ Διὸς πολύαστρον ἔδος, 870
Καὶ τὸν ἐπ' ἐμοῖς σκοπέλοισι θεὰν,
Λίμνης τ' ἐνύδρου Τριτωνιάδος
Πότνιαν ἀκτὰν,
Οὐκέτι κρύψω λέχος, ὃς στέρνων
Ἀπονιψαμένη ῥαῶν ἔσομαι. 875
Σταίζουσι κόραι δακρύοισιν ἐμαὶ,
Ψυχὰ δ' ἀλγεῖ κακοβουλευθεῖσ'
Εκ τ' ἀνθρώπων, ἔκ τ' ἀθανάτων,
Οἷς ἀποδείξω
Λέκτρων προδότας ἀχαρίστους. 880

Pudorem exuam?
Quod enim impedimentum obſtat mihi amplius?
In quod virtutis certamen deſcendimus?
Nonne maritus noſtri proditor eſt?
Priuor enim domo, priuor & liberis. 865
Omnes etiam ſpes perierunt, quas diſponere
Cupiens rectè, non potui,
Tacens concubitum,
Tacens partum valde deplorandum.
Sed non *per* ſolium ſidereum Iouis, 870
Et *non per* Deam *Palladem* habitantem ſupra meos ſcopulos,
Et *non per* paludis aquoſæ Tritonidos
Sacrum littus,
Non amplius occultabo concubitum, vt pectore *&* *corde*
Abluto leuior ſim. 875
Stillant meæ pupillæ lacrymis,
Et anima dolet malis inſidiis petita
Et ab hominibus, & à diis,
Quos demonſtrabo
Ingratos proditores lectorum. 880

Ὦ τὰς ἑπταφθόγγου μέλπων
Κιθάρας ἐνοπὰν, ἅ, τ' ἀγραύλοις
Κέρασιν ἐν ἀψύχοις ἀχεῖ
Μουσῶν, ὕμνοις δι' ἀχήτοις,
Σοὶ μομφὰν, ὦ Λατοῦς παῖ, 885
Πρὸς πένθη' αὐγὰν αὐδάσω.
Ἦλθές μοι χρυσᾷ χαίταν
Μαρμαίρων, ὅ τ' εἰς κόλπους
Κρόκεα πέταλα φάρεσιν ἔδρεπον,
Ἀνθίζειν χρυσοῦν τωνῦν. 890
Λευκοῖς δ' ἐμφύσας καρποῖς
Χειρῶν, εἰς ἄντρου κοίτας
Κραυγαί μ', ὦ μάτερ, μ' αὐδῶσαν,
Θεὸς ὁ μιξυνέτας
Ἄγες ἀναιδείᾳ, 895
Κύπριδι χάριν προσάγων.
Τίκτω δ' ἃ δύστηνός σοι
Κοῦρον, τὸν, φόβῳ μητρὸς,
Εἰς δίναν βάλλω τὰν σὰν,
Ἵνα με λέχεσι μελέαν μελέοις 900

O ſeptem fidibus inſtructæ ſuauiter edens
Citharæ vocem, quæ ruſticis, *i. ruri*
Cornibus inanimatis ſonat
Muſarum hymnos clarè ſonantes,
Tibi, ô fili Latonæ, reprehenſionem 885
Hoc die dicam.
Veniſti mihi auro comam, *i. aurea coma*
Fulgens, quando in ſinus
Crocea *florum* folia veſtibus decerpebam,
Vt *eas* variarem aureis floribus. 890
Candidis enim inhærens volis
Manuum, in antri cubilia
Clamantem me, ô mater, me clamantem magno clamore,
Deus concubinus, *ſtuprator*
Ducebas impudenter, 895
Veneri gratificans.
Ego verò infelix pario tibi
Filium, quem metu matris
In antrum proieci tuum,
Vbi me *tuis* lectis miſeram miſeris 900

Εζεύξω ταν δύζηνον.
Οἴ μοι μοι. καὶ νῦν ἔρρει
Πτηνοῖς ἁρπασθεὶς θοίνα
Παῖς μοι, καὶ σὸς τλάμων.
Σὺ δὲ κιθάρᾳ κλάζεις, 950
Παιᾶνας μέλπων.
Ὦή. τὸν Λατοῦς αὐδᾶ,
Ος γ' ὀμφαὶ πληροῖς
Πρὸς χρυσέοις θάκοις, καὶ
Γαίας μεσονήρεις ἕδρας. 910
Εἰς οὓς αὐδᾶν κατύχω.
Ἰὼ κακὸς σύνάτωρ,
Ος τᾷ μὴ ἐμᾷ νυμφεύτᾳ,
Χάριν οὐ πρεσβεύων,
Παῖδ' ἐς οἴκους οἰκίζεις.
Ο δ' ἐμὸς ἠρέτας, καὶ σός γ' ἀμαθής, 915
Οἰωνοῖς ἔρρει συλαθεὶς, οἰκεῖα
Σπάργανα ματέρος ἐξαλλάξας.
Μισεῖ σ' ἁ Δᾶλος, καὶ δάφνας
Ερνεα, φοίνικα παρ' ἀβρόκομαν. 920

Iunxisti infelicem.
Hei mihi, mihi. Nunc enim periit
A volucribus direptus esca
Meus & tuus miser filius.
Tu verò interim cithara clangis 905
Pæanas canens.
Ohe. *Te filium* Latonæ alloquor,
Qui oracula sortiris, *i. per sortes edis*,
In aureis sedibus, & *in*
Terræ mediis sedibus. 910
Tibi vocem in aurem sonabo:
O improbe concubitor,
Qui meo quidem marito *Xutho*,
Cùm beneficium nullum *ab eo* prius acceperis,
Filium in ædes deducendum dedisti. 915
Meus verò, & tuus filius, ignotus
Periit abreptus à volucribus, propriis
Fasciis matris amissis.
Odit te Delus, & lauri
Rami, iuxta palmam molli coma præditam, 920

Ενθα λοχεύματα σε μὴ ἐλοχεύσατο
Λατὼ δίοισί σε καρποῖς.

ΙΑΜΒΟΙ.

χο. Οἴ μοι, μέγας θησαυρὸς ὡς ἀνοίγνυται
,, Κακῶν, ἐφ' οἷσι πᾶς ἂν σκυθάλοι δάκρυ.
πρ. Θύγατερ, οὔτοι σὸν βλέπων ἐμπίπλαμαι 925
Πρόσωπον, ἔξω δ' ἐγλυόμενον γνώμης ἐμῆς.
Κακῶν γὰρ ἄρτι κῦμ' ὑπεξαντλῶν φρενὶ,
Πρύμνηθεν αἴρει μ' ἄλλο σῶν λόγων ὕπο.
Οἷς σκυθαλοῦσι, τῆς παρεστώτων κακῶν
Μετῆλθες ἄλλων πημάτων κακὰς ὁδούς. 930
Τί φῄς; τίνα λόγον λοξίου κατηγορεῖς;
Ποῖον τικεῖν φῄς παῖδα; ποῦ θεῖναι πόλει;
Θηρσὶ φίλον τύμβευμ'; ἄνελθέ μοι πάλιν.
κρέ. Αἰσχύνομαι μὴ σ', ὦ γέρον, λέξω δ' ὅμως.
πρ. Ὡς συγγενάζειν γ' οἶδα ἡμναίως φίλοις. 935
κρέ. Ἄκουε τοίνυν. οἶσθα Κεκροπίας πέτρας
Πρὸς τὸ βορρᾶν ἄντρον, ἃς Μακρὰς κικλήσκομεν;
πρ. Οἶδ', ἔνθα Παιὼν ἄδυτα, καὶ βωμοὶ πέλας.
κρέ. Ἐν τῷδ' ἀγῶνα δεινὸν ἠγωνίσμεθα.

Vbi partu venerando peperit
Te Latona, diuinis manibus *laurum palmámque tenens*.

chorus.

Hei mihi, quàm magnus thesaurus aperitur
,,Malorum, propter quæ quilibet emitteret lacrymas.
sen. O filia, non possum satiari intuens tuam 625
Faciem: extráque mentem meam sum.
Exhaurientem enim *me* nunc fluctum malorum animo,
A puppi obruit me alius *fluctus* à tuis verbis *manans*
Quæ profundens, à præsentibus malis,
Transiisti ad malas vias aliorum malorum. 630
Quid ais? qua ratione accusas Phœbum?
Qualem puerum ais te peperisse? quo loco vrbis posuisse
Bestiis gratum epulum? redeas huc mihi, *rem iterum mihi narra*,
cre. Reuereor quidem te, ô senex: sed tamen *rem denuo* dicam.
sen. Quia scio generosè vnà dolere cum amicis. 935
cre. Audi igitur nouisti Cecropiæ rupis
Septentrionale antrum, quas Macras vocamus?
sen. Scio, vbi *est* sacellum Panis, & ara propè.
cre. Ibi certamen triste decertauimus.

γερ. Τίν'; ὡς ἀπαντᾶ δάκρυά μοι τοῖς σοῖς λόγοις. 940
κρέ. Φοίβῳ σεμνῆψ' ἄκουσα δύς λεκτον γάμον.
γερ. Ὦ θύγατερ, ἆρ' ἐκεῖ τοῦθ', ἃ γ' ἠισθόμην ἐγώ;
κρέ. Οὐκ οἶδ'. ἀληθῆ δ' εἰ λέγεις, φανήσομεν αὖ.
γερ. Νόσον κρυφαίαν ἐκεῖνο ἔστενες λάθρᾳ;
κρέ. Τοῦτ' ἐκεῖ, ἃ νῦν σοὶ φανερὰ σημαίνω κακά. 945
γερ. Κἄτ' ἐξέκλεψας πῶς Ἀπόλλωνος γάμους;
κρέ. Ἔτεκον. αὐδάχου τοῦτ' ἐμοῦ κλύων, γέρον.
γερ. Πᾶ; τίς λοχεύει σ'; ἢ μόνη μοχθεῖς τάδε;
κρέ. Μόνη κατ' αὐτόν, οὗπερ ἐζεύχθην γάμοις.
γερ. Ὁ παῖς ὁ ποῦ 'στιν, ἵνα σὺ μηκέτ' ἦς ἄπαις; 950
κρέ. Τέθνηκεν, ὦ γεραιέ, θηρσὶν ἐκτεθείς.
γερ. Τέθνηκεν; Ἀπόλλων δ' ὁ κακὸς οὐδὲν ἤρκεσεν;
κρέ. Οὐκ ἤρκεσ'. ἅδου δ' ἐν δόμοις παιδεύεται.
γερ. Τίς γάρ νιν ἐξέθηκεν; οὐ γὸ δὴ σύγε.
κρέ. Ἡμεῖς ἐν ὀρφνῇ ἀπαργαι ώσαντες πέπλοις. 955
γερ. Οὐδὲ ξυνῄδει σοί τις ἔκθεσιν τέκνου;
κρέ. Αἱ ξυμφοραί γε, καὶ τὸ λανθάνειν μόνον.
γερ. Καὶ πῶς ἐν αὐτῷ παῖδα σὸν λιπεῖν ἔτλης;
κρέ. Πῶς δ'; οἰκτρὰ πολλὰ στόματος ἐκβαλοῦσ' ἔπη.

Sen. Quod? vt occurrunt mihi lacrymæ propter tua verba. 940
cre. Cum Phœbo coniunxi inuita infauſtum connubium.
Sen. O filia, num erant illa, quæ ego ſenſeram?
cre. Neſcio: ſed ſi vera dicis, vera fatebimur.
Sen. Quando gemebas clàm arcanum morbum?
cre. Hoc erat malum, quod nunc tibi apertè dico. 945
Sen. Deinde verò quomodo celaſti Apollinis nuptias?
Cre. Peperi. Patienter hæc ex me audi, ô ſenex.
sen. Vbi? Quænã *mulier* tibi obſtetricis officiũ ꝑſtitit? an ſola laborem hunc (tuliſti?
cre. Sola in antro vbi compreſſa ſum.
sen. Puer verò vbi eſt, vt tu non ſis amplius ſine liberis? 950
cre. Mortuus eſt, ô ſenex, expoſitus feris.
sen. Mortuus eſt? Apollo verò malus *tibi* nullam opem tulit?
cre. Nullam opem *mihi* tulit. Sed *infans* Plutonis in *ædibus* inſtituitur, *i. obiit.*
sen. Quis verò *feris* ipſum expoſuit? non enim tu ſaltem.
cre. Nos *nocte* ſub obſcura inuoluentes peplis. 955
sen. Nemo conſcius tibi eſt expoſitionis filii?
cre. Ipſa calamitas, & ipſæ latebræ tantùm.
sen. Et quomodo in antro filium tuum relinquere auſa es?
cre. Quomodo nam? Multis miſerandis verbis ore prolatis.

πρ. Φεῦ. τλήμων σὺ τόλμης. ὁ δὲ θεὸς μᾶλλον σέθεν. 960
κρέ. Εἰ παῖδά γ' εἶδες χεῖρας ἐκτείνοντά μοι.
πρ. Μαζὸν διώκοντ', ἢ πρὸς ἀγκάλαις πεσεῖν;
κρέ. Ἐνταῦθ'. ἵν' οὐκ ὤν, ἀδικ' ἔπαθεν ἐξ ἐμοῦ.
πρ. Σοὶ δ' ἐς τί δόξης ἦλθεν ἐκβαλεῖν τέκνον;
κρέ. Ὡς τὸν θεὸν σώζοντα τὸν γ' αὐτοῦ γόνον. 965
πρ. Οἴμοι. δόμων σῶν ὄλβος ὡς χειμάζεται.
κρέ. Τί κρᾶτα κρύψας, ὦ γέρον, δακρυῤῥοεῖς;
πρ. Σὲ, καὶ πατέρα σὸν δυστυχοῦντας εἰσορῶν.
κρέ. Τὰ θνητὰ τοιαῦτ', οὐδὲν ἐν τῷ τῷ μένει.
πρ. Μὴ νῦν ἔτ' οἴκτων θύγατερ αὐτοχώμεθα. 970
κρέ. Τί γὰρ με χρὴ δρᾶν; Ἀπορία τὸ δυστυχεῖν.
πρ. Τὸν πρῶτον ἀδικήσαντά σ' ἀποτίνου θεόν.
κρέ. Καὶ πῶς τὰ κρείσσω, θνητὸς οὖσ', ἐνδρεάμω;
πρ. Πίμπρη τὰ σεμνὰ Λοξίου χρηστήρια.
κρέ. Δέδοικα. καὶ νῦν τῷ μάτων ἄδλω ἔχω. 975
πρ. Τὰ δυνατὰ νῦν τόλμησον, ἄνδρα σὸν κτανεῖν.
κρέ. Αἰδούμεθ' δύνας τὰς τόθ', ἐνίκ' ἐαθλὸς ὤν.
πρ. Νῦν δ' ἀλλὰ παῖδα τὸν ὀπὶ σοὶ πεφηνότα.
κρέ. Πῶς; εἰ δυνατὸν, ὡς θέλοιμί γ' ἄν.

Sen. Eheu. O te audacem: deus autem durior *eſt* quàm tu. 960
cre. Si puerum vidiſſes manus porrigentem mihi.
Sen. Vtrum expetentem vbera, an in vlnas *tuas cupientem* irruere?
cre. *Illucire cupientem*, vbi non exiſtens, iniuſta patiebatur à me.
Sen. Tibi verò quare venit in mentem exponere filium?
cre. Quòd Deus, (*ut ſperaueram*) ſeruaturus eſſet ſuam ſobolem. 965
Sen. Hei mihi vt felicitas tuæ domus agitatur fluctibus.
cre. Quid obuoluto capite, ô ſenex, fundis lacrymas?
sen. Te, & patrem tuum videns agitatos triſtibus caſibus.
cre. Res mortalium huiuſmodi *ſunt*, nihil in eodem *ſtatu* permanet.
Sen. Ne nunc amplius, ô filia, lamentis hæreamus, *indulgeamus*. 970
cre. Quid igitur me oportet facere? Infelicitas enim *habet* inopiam cõſilii.
Sen. Ipſum primum, qui te iniuria affecit, vlciſcere deum.
cre. Et quomodo potentiora *numina* mortalis exiſtens ſuperabo?
Sen. Incende veneranda Phœbi templa.
cre. Metuo, & nunc quidem ſatis miſeriarum habeo. 975
Sre. Auſis igitur poſſibilia, interficias tuum maritum.
cre. Reuereor coniugium, quod habuimus, cùm eſſet bonus.
sen. Nunc igitur ſaltem puerum contra te ortum *cæde*.
cre. Quomodo? ſi *eſſet* poſſibile, quàm vellem.

πρ. Ξιφηφόροις σοις ὁπλίσασ' ὀπάονας. 980
κρέ. Στείχομ' ἄν. ἀλλὰ ποῦ γενήσεται τόδε;
πρ. Ἱεραῖσιν ἐν σκηναῖσιν, οὗ θοινᾷ φίλους.
κρέ. Ἐπίσημον ὁ φόνος, καὶ τὸ δοῦλον ἀσθενές.
πρ. Οἰ μοι. κακίζῃς; φέρε σὺ νεῦ βούλευέ τι.
κρέ. Καὶ μὴν ἔχω γε δόλια, καὶ δραστήρια. 985
πρ. Ἀμφοῖν ἂν εἴλω τοῖνδ' ὑπηρέτης ἐγώ.
κρέ. Ἄκουε τοίνυν. οἶσθα γηγενῆ μάχην;
πρ. Οἶδ', ἡνίκ' Φλέγρα Γίγαντες ἔζησαν θεοῖς.
κρέ. Ἐν τῷδε Γοργὼ ἔτεκε γῆ, δεινὸν τέρας.
πρ. Ἡ παῖς ἀυτῆς σύμμαχον, θεὰν πόνον; 990
κρέ. Ναί. καὶ νιν ἔκτεινε ἡ Διὸς Παλλὰς θεά.
πρ. Ποῖόν τι μορφῆς σχῆμ' ἔχουσαν ἀγρίας;
κρέ. Θώρακ' ἐχίδνης περιβόλοις ὡπλισμένον.
πρ. Ἆρ' οὗτος ἐστ' ὁ μῦθος, ὃν κλύω πάλαι;
κρέ. Ταύτης Ἀθάναν δέρος ἐπὶ στέρνοις ἔχειν. 995
πρ. Ἣν Αἰγίδ' ὀνομάζουσι, Παλλάδος στολήν;
κρέ. Τόδ' ἔσχεν ὄνομα, θεᾶν ὅτ' ἦλθεν εἰς δόρυ.
πρ. Τί δῆτα, θύγατερ, τοῦτο σοῖς ἐχθροῖς βλάβος;
κρέ. Ἐρεχθόνιον οἶσθ'; ἢ τί γ' οὐ μέλλεις γέρον;

sen. Armatis tuis ſatellitibus, qui gladios ferunt. 980
cre. Vadam *igitur*: verùm vbi fiet hoc?
sen. In ſacris tabernaculis, vbi excipit conuiuio amicos.
cre. Inſigne *ſælus eſt* cædes, & *meum* ſeruitium *eſt* infirmum.
sen. Hei mihi, vituperas *hæc*? Eia *igitur* tu nunc aliquod ini conſilium.
cre. Atqui habeo doloſa, & efficacitatis plena. 985
sen. Ero miniſter huius vtriuſque *rei* ego.
cre. Audi igitur. nouiſti pugnam terrigenam, *i. Gigantum*?
sen. Noui. quam commiſerunt *in* Phlegra Gigantes cum diis.
cre. Ibi terra edidit Gorgonem, terribile monſtrum.
sen. Num ſuis filiis ſociam, *&* deorum laborem? 990
cre. Etiam. & eam interfecit Iouis filia, Pallas dea.
sen. Quam verò formę truculentæ figuram habebat?
cre. Thoracem ſpiris viperæ armatum *habebat*.
sen. Num hæc eſt fabula, quam audiui olim?
cre. Huius pelle Mineruam pectus munitum habere *ferunt*. 995
sen. Quam AEgidem nominant, Palladis veſtem?
cre. Hoc adepta eſt nomen quando venit in pugnam deorum.
sen. Hoc igitur, filia, quod damnum tuis hoſtibus *feret*?
cre. Erichthonium noſti? ſed quid *horum* non noſſes, ſenex?

πρ. Οὐ πρῶτον ὑμῶν πρόγονον ἐξανῆκε γῆ; 1000
κρέ. Τούτῳ δίδωσι Παλλὰς ὄντι νεογόνῳ.
πρ. Τί χρῆμα; μέλλων γάρ τι πρὸς φέρεις ἔπος.
κρέ. Δισσοὺς σταλαγμοὺς αἵματος Γοργοῦς ἄπο.
πρ. Ἰσχὺν ἔχει τ' αὖ τίνα πρὸς ἀνθρώπου φύσιν;
κρέ. Τὸν μὲν θανάσιμον, τὸν δ' ἀκεστόν νοσων. 1005
πρ. Ἐν τῷ καθάψας ἀμφὶ παιδὶ σώματος;
κρέ. Χρυσοῖσι δεσμοῖς. ὃ δ', δίδωσ' ἐμῷ πατρί.
πρ. Κείνου δ' κατθανόντος, εἰς σ' ἀφίκετο;
κρέ. Ναί. κἀπὶ καρπῷ γ' αὐτὸ γὼ χερὸς φέρω.
πρ. Πῶς οὖν κέκραται δίπτυχον δῶρον θεᾶς; 1010
κρέ. Κοίλης μὲν ὀσθῆς φλεβὸς ἀπέσταξεν φόνου.
πρ. Τί τόδε χρῆσθε; δυνάσιν ἐκφέρει τίνα;
κρέ. Νόσους ἀπείργει, καὶ τροφὰς ἔχει βίου.
πρ. Ὁ δεύτερος δ' ἀριθμὸς, ὃν λέγεις, τί δρᾷ;
κρέ. Κτείνει, δρακόντων ἰὸς ὢν τῆς Γοργόνων. 1015
πρ. Εἰς ἓν ἄρα θὲν ταυτὸν ἰχῶρ' εἰς φορεῖς;
κρέ. Χωρίς. κακῷ γὰρ ἐσθλὸν οὐ συμμίγνυται.
πρ. Ὦ φιλτάτη παῖ, πάντ' ἔχεις, ὅσων σε δεῖ.
κρέ. Τούτῳ θανεῖται παῖς. σὺ δ' ἐκτενῶν ἔσῃ.

Sen. Quem primum veſtrûm progenitorem ſubmiſit tellus? 1000
cre. Huic dat Pallas edito recenter.
Sen. Quid? ſerium enim quoddam profers verbum.
cre. Geminas guttas ſanguinis, à Gorgone *manantes*.
Sen. Quam vim habent aduerſus hominis naturam?
cre. Hanc quidem mortiferam, aliam verò curatricem morborum. 1005
Sen. In quo appendens corpori pueri?
cre. *In* aureis ligamentis: hic autem dedit meo patri.
Sen. Illo verò mortuo ad te peruenit *utraque gutta*?
cre. Etiam, & ego illud *uenenum* in manus commiſſura fero.
sen. Quomodo igitur temperatur geminum donum deæ? 1010
Cre. Quæ quidem ſtillauit ex caua vena cædis.
Sen. In quem vſum hac vtimini? quam vim habet?
cre. Arcet morbos, & habet alimenta vitæ.
Sen. Altera verò gutta, quam dicis, quid facit?
Cre. Interficit, venenum exiſtens draconum Gorgonum. 1015
Sen. In vnumne commixtum iſtum cruorem circumfers?
cre. Seorſim. Cum malo enim bonum non miſcetur.
Sen. O chariſſima filia, omnia habes, quibus eſt tibi opus.
cre. Hoc morietur puer. tu verò interfector eris.

Universidad de Deusto Biblioteca

πρ. Πῆ, καὶ τί δρᾶσας; σὸν λέγειν, τολμᾶν δ' ἐμόν. 1020
κρέ. Εν τοῖς Αθήναις, δῶμ' ὅταν τοὐμὸν μόλῃ.
πρ. Οὐκ εὖ τόδ' εἶπας. καὶ σὺ γὰρ τοὐμὸν ψέγεις.
κρέ. Πῶς ἄρ' ὑπείδου τοῦθ', ὃ κἀμ' εἰσέρχεται;
πρ. Σὺ παῖδα δόξεις διολέσαι, κεἰ μὴ κτενεῖς.
κρέ. Ορθῶς. φθονεῖν γὰρ φασι μητέρας τέκνοις. 1025
πρ. Αὐτὸς νυνὶ αὐτὸν κτεῖνον, ἵν' ἀρνήσῃ φόνοις.
κρέ. Περιλάζυμαι γοῦν τοῦ χρόνου τῆς ἡδονῆς.
πρ. Καὶ σόν γε λήσεις πόσιν, ἃ σε πρὸς δεῖ λαθεῖν.
κρέ. Οἶσθ' οὖν ὁ δρᾶσον; χρεὼν σὺ ξ ἐμῆς λαβὼν
Χρύσωμ' Αθάνας, τόδε παλαιὸν ὄργανον, 1030
Ελθὼν ἵν' ἡμῖν βουθυτεῖ λάθρα πόσις,
Δείπνων ὅταν λήγωσι, καὶ σπονδὰς θεοῖς
Μέλλωσι λείβειν, ὃν πέπλοις ἔχων τόδε,
Κάθες βαλὼν εἰς πῶμα τοῦ νεανίου.
Ιδίᾳ δ', μὴ πᾶσι, χωρίσας ποτὲ 1035
Τοῦ τῆδ' ἐμοῦ μέλλοντι δεσπόζειν δόμων.
Κἂν περ διέλθῃ λαιμὸν, οὔποθ' ἵξεται
Κλεινὰς Αθήνας. κατθανὼν δ' αὐτοῦ μενεῖ.
πρ. Σὺ μὲν νυν εἴσω προξένων μέθες πόδα.

sen. Vbi, & quid faciens? tuum est imperare, meum verò obsequi. 1020
cre. Athenis, domum cùm venerit meam.
sen. Non rectè hoc dixisti. nam & tu meum *consilium* vituperas.
cre. Quomodo igitur? suspicaris quod etiam mihi in mentem venit?
sen. Tu filium videberis interfecisse, etiamsi non interfeceris.
cre. Rectè, dicunt enim nouercas inuidere priuignis. 1025
sen. Hic ipsum interfice nunc, vt negare possis cædem.
cre. Anticipo certè tempore voluptatem.
sen. Et tuum latebis maritum *in iis, in* quibus te studet latere.
cre. Scis igitur quid facias? ex mea manu accipe
Aureum opus Palladis, vetus hoc vasculum. 1030
Proficiscaris vbi nobis clam sacrificat maritus,
Cúmque cœnæ finem fecerit, & libamina diis
Volens libare, habens hoc in veste,
Demitte coniiciens in poculum adolescentis.
Priuatim verò, non omnibus, separans potum, 1035
Illi, qui futurus est dominus meæ domus.
Et cum penetrarit guttur, nunquam veniet
Ad inclytas Athenas: sed mortuus hic manebit.
sen. Tu quidem mitte pedem intra domum hospitum:

Ημεῖς δ', ἐφ' ᾧ τεταγμεθ', ἐκπονήσομεν. 1040
Αγ' ὦ γεραιὲ παῖς, νεανίας γενοῦ
Εργοισι, κεἰ μὴ τοῦ χρόνου πάρεσί σοι.
Εχθρὸν δ' ἐν' ἀνδρα σεῖχε δεσποτῶν μέτα,
Καὶ συμφόνευε, καὶ σὺν ἐξαίρει δόμων.
Τὼ δ' σέβειαν, δ' τυχοῦσι μεν, καλὸν 1045
Τιμᾶν, ὅταν τὸ πολεμίοις δρᾶσαι κακῶς
Θέλῃ τις, οὐδεὶς ἐμποδὼν κεῖται νόμος.

ΑΝΤΙΣΤΡΟΦΙΚΑ.

Στροφὴ α'.

1 Εἰνοδία θύγατερ Δάματος, ἃ τοῦ
2 Νυκτιπόλων ἐφόδων αἰάστεις,
3 Καὶ μεθημερίων, ὁδοῦσαν 1050
4 Δις θανάτων κρατήρων πλη-
5 ρώματ', ἐφ' οἷσι πέμπει
6 Πότνια πότνι' ἐμά
7 Χθονίας Γοργοῦς λαι-
8 μοτόμων ἀπὸ σταλαγμοῦ, 1055
9 Τῷ τοῦ Ερεχθειδᾶν
10 Δόμων ἐφαπτομένῳ,

Nos verò id faciemus, ad quod ordinati sumus. 1040
Age ô senilis pes, iuuenis fias
Factis, etiamsi tempore non possis.
Hostilem autem ad virum perge cum dominis,
Et simul interfice, & simul eum tolle ex ædibus.
In rebus enim secundis *est* honestum pietatem 1045
Colere: quando verò hostibus nocere
Aliquis vult, nulla lex obstat.

ANTISTROPHICA.

Strophe 1.

ch. 1 O Triuia filia Cereris, quæ
2 Nocturnis itineribus dominaris
3 Et diurnis, ducito 1050
4 Tristem ferentium mortem poculorum ple-
5 nitudinem *ad eos*, contra quos mittit
6 Veneranda, veneranda mea *domina*
7 Terrestris Gorgonis guttu-
8 ris secti ex guttis *uenenum collectum*, 1055
9 Ad *illum scilicet*, qui Erechthidarum
10 Inuadit familiam.

11 Μηδέ ποτ' ἄλλος ἄλλων ἀπ' οἴκων
12 Πόλεως ἀνάσσοι,
13 Πλὴν τῆς Διγθεταῖ ἐρεχθειδᾶν. 1060

Ἀντίστροφη α'.

1 Εἰ δ' ἀτελὴς θάνατος, ἀπουδαί τε δεσποί-
2 νας, ὅ, τε καιρὸς ἄπεισι τόλμας,
3 Ἁ, τε νυῦ φέρετ' ἐλπὶς, ἢ θη-
4 κὸν ξίφος, ἢ δαίμων ἐξαί-
5 ψειν βρόχον ἀμφὶ δέρᾳ. 1065
6 Πάθεσι πάθεα δ' ἐ-
7 ξαυτοῦσ', εἰς ἄλλας
8 Βιότου μορφὰς κάτεισιν.
9 Οὐ γὰρ δόμων γ' ἑτέρους
10 Ἀρχοντας ἀλλοδαποὺς
11 Ζῶσά ποτ' ὀμμάτων ἐν φαεννᾶς 1070
12 Ἀνέχοιτ' ἂν αὐγᾶς,
13 Ἁ τῆς Δι πατριδᾶν γεγῶσ' οἴκων.

Στροφη β'.

1 Αἰσχύνομαι τὸν πολύυμνον
2 Θεὸν, εἰ πεῖ καλλιχόροισι παγᾶς, 1075

11 Nunquam alius ex aliena familia
12 Imperet vrbi,
13 Præter nobiles Erechthidas. 1060

Antistrophe I.

1 Si verò mors imperfecta, *nec ad finem perducta*, conatúsque dominæ,
2 Et ipsa opportunitas destituerit audaciam,
3 Et spes, quæ nunc se offert, vel acu-
4 tus gladius, vel *aliquis malus* dæmon ad innectendum laqueum circa collum *eius*, 1065
6 (Doloribus autem dolores *additi nunc* ex-
7 oriuntur) ad alias
8 Vitæ formas, *ad Inferos scil. hic alieni dominatus affectator* descendet.
9 Non enim *suæ* domus alios
10 Dominos alienigenas
11 Viuens vnquam oculorum in lucidis 1070
12 Tolerabit splendoribus,
13 Quæ ex nobili familia nata *est*.

Strophe II.

1 Pudet me propter hymnis celeberrimum
2 Deum, si circa fontes à pulchris choris frequentatos, 1075

Λαμπάδα θεωρὸν Εἰκάδων
4 Ὀψεται ἐννύχιος, ἄυπνος ὤν,
5 Οτε καὶ Διὸς ἀστεροπὸς
6 Ἀνεχόρευσεν αἰθὴρ,
7 Χορεύει δ' σελάνα, 1080
8 Καὶ πεντήκοντα κοῦραι
9 Νηρέος, αἳ κατὰ πόντον,
10 Ἀεννάων τε ποταμῶν
11 Δίνας χορεύουσαι,
12 Ταὶ χρυσεοσέφανον κόραν, 1085
13 Καὶ ματέρα σεμναὶ,
14 Ἵν' ἐλπίζει βασιλεύσειν,
15 Ἀλλων πόνον τ' ἐπαστεῖν,
16 Ο φοίβειος ἀλάτας.

Ἀντίστροφη β'.

1 Ορᾶθ' ὅσοι δυςκελάδοισι 1090
2 Κατὰ Μοῦσαν ἰόντες ἀείδεθ' ὕμνοις
3 Ἁμέτερα λέχεα, καὶ γάμους
4 Κύπριδος ἀθέμιτας, ἀνοσίους)
5 Οσον δυσεβείᾳ κρατοῦμεν

3 Facem spectatricem Eicadum,
4 Sit visurus nocturnus, *i. noctu*, insomnis existens, *vigilans*,
5 Quando & Iouis stellatus
6 Chorum ducit æther,
7 Et choros agitat Luna, 1080
8 Et quinquaginta filiæ
9 Nerei, quæ in Ponto,
10 Perenniúmque fluuiorum
11 *In* gurgitibus tripudiantes *celebrant*
13 Aurea corona decoram Proserpinam, 1085
12 Et matrem venerandam,
14 Vbi sperat se regnaturum,
15 Et aliorum opes occupaturum,
16 Phœbeius erro, *uagúsque Phœbi filius*.

Antistrophe II.

1 Videte, quotquot famosis *ac infaustis*, 1090
2 Musam percurrentes, *i. Poetæ Musis operam nauantes*, canitis hymnis
3 Nostros thalamos, & nuptias
4 Veneris illegitimas *&* impias,
5 Quantum pietate superemus

6 Αδικον ἄρστρον ἀνδρῶν. 1095
7 Παλίμφαμος ἀοιδά,
8 Καὶ μούσις ἀνδρας ἵκτω,
9 Διοκέλαδος ἀμφὶ λέκτρων.
10 Δείκνυσι γὰρ ὁ Διὸς ὁκ
11 Παίδων ἀμνημοσύναν,
12 Οὐ κοινὰν τεκέων τύχαν 1100
13 Οἴκοισι φυτεύσας
14 Δεσποίνα. πρὸς δ' Αφροδίταν
15 Αλλαν θέμενος χάριν,
16 Νόθου παιδὸς ἔκυρσεν.

ΙΑΜΒΟΙ. 1105

Θε. Κλειναὶ γυναῖκες, ποῦ κόρην Ερεχθέως
Δέσποιναν εὕρω; πανταχῇ γὰρ ἄστεος
Ζητοῦν, ἐξέπλησα, κοὐκ ἔχω λαβεῖν.
Χο. Τίδ' ἐστιν, ὦ ξυνδουλε; τίς προθυμία
Ποδῶν ἔχει σε, καὶ λόγοις τίνας φέρεις; 1110
Θε. Θηρῶμεθ'. ἀρχαὶ δ' αἷδ' ἐπιχώριοι χθονὸς
Ζητοῦσιν αὐτὴν, ὡς θανὴν πεφευγυῖαν.
Χο. Οἴμοι, τί λέξεις; οὐδὲ που λελήμεθα

6 Iniuſtam ſeminationem virorum. *i. uiros iniuſtos.* 1095
7 Infame carmen de *nobis editum,*
8 Et Muſa ad viros *progreſſa* ſciat,
9 Famoſam de connubiis *noſtris in uulgus ſe immeritò prodiiſſe.*
10 Oſtendit enim ille ex Iouis
11 Filiis *natus*, ingratitudinem,
12 Non communem liberorum fortunam, *i. prolem à fortuna datam,* 1100
13 Domi ſeminans *procreánſque*
14 Cum domina: apud Venerem verò
15 Aliam *hoc* ponens beneficium,
16 Spurium filium adeptus eſt.

Famulus. 1105

Inclytæ mulieres, vbi filiam Erechthei
Dominam inuenero? paſſim enim in vrbe
Quærens eam circumiui, nec poſſum *eam* inuenire.
Cho. Quid hoc rei eſt, ô conſerue? quæ alacritas
Pedum habet te, & quos ſermones adfers? 1110
Fam. Inueſtigamur, & hi magiſtratus indigenæ
Quærunt eam, vt moriatur lapidata.
Cho. Hei mihi quid dicis? anne deprehenſæ ſumus

Κρυφαῖον εἰς πᾶσ' ἐκπορίζουσαν φόνον;
Θε. Εγνώσμεθ' ἐξ ἴσου κἀν ὑστάτοις κακοῖς. 1115
Χο. Ωφθη ὦ πῶς τὰ κρυπτὰ μηχανήματα;
Θε. Τὸ μὴ δίκαιον τῆς δίκης ἠσώμεθον
,, Εξεῦρεν ὁ θεὸς, οὐ μιανθῆναι θέλων.
Χο. Πῶς; ἀντάζω σ' ἱκέλις ἐξειπεῖν τάδε.
,, Πεπυσμένοι γὰρ, εἰ θανεῖν ἡμᾶς χρεών, 1120
Ηλιον ἂν θανοίμεθ', ἢ θ' ὁρᾶν φάος.
Θε. Επεὶ θεοῦ μαντεῖον ὤχετ' ἐκλιπὼν
Πόσις Κρεούσης, παῖδα τὸν καινὸν λαβὼν,
Πρὸς δεῖπνα, θυσίας θ', ἃς θεοῖς ὥπλίζετο,
Ξοῦθος μὲν ὤχετ', ἔνθα πῦρ πηδᾷ θεοῦ 1125
Βακχεῖον, ὡς σφαγαῖσι Διονύσου πέτρας
Δεύσειε δισσὰς παιδὸς ἀντ' ὀπηδείων,
Λέξας. σὺ μὲν νεῶ τέκνον ἀμφήρεις μέν,
Σκιὰς ἀνίσῃ τεκτόνων μοχθήμασι.
Θύσας δ' γονέταις θεοῖσιν, εἰ μακρὸν χρόνον 1130
Μενοῦ, παρεῖσι δαῖτες ἔστωσαν φίλοις.
Λαβὼν δὲ μόχθοις, ὤχετ'. ὁ δὲ νεανίας
Σεμνὰς ἀπίχοις περιβολὰς σκιωμάτων

Molientes clandeſtinam cædem puero?
Fam. Deprehenſi ſumus *omnes* pariter, & in extremis malis *uerſamur.* 1115
Cho. Quomodo verò conſpecta *detectáq;* ſunt *noſtra* arcana fraudis cõſilia?
Fam. Iniuſtum inferius iuſtitia
,, Inuenit deus, nolens pollui.
Cho. Quomodo? ſupplicans rogo te vt dicas iſta:
,, Cùm enim audiuerimus vtrum oporteat nos mori, 1120
An verò videre *ſolis* lumen, libentius moriemur.
Fam. Poſtquam abiit oraculo dei relicto
Maritus Creuſæ, filium nouum ſecum ducens,
Ad conuiuium & ſacrificia, quæ parabat diis,
Xuthus quidem abiit *illuc*, vbi ignis emicat dei 1125
Bacchicus, vt cæſarum victimarum ſanguine Bacchi ſaxa
Rigaret gemina, pro agnitione filij,
Cùm dixiſſet: Tu quidem ô fili, nunc æqualiter librata manens
Tabernacula ſtatue fabrorum operis.
Poſtquam autem ſacrificauero genitoribus diis, ſi diutius *hinc* 1130
Abfuero, epulæ ſint *& præbeantur* præſentibus amicis.
Acceptis verò vitulis abiit. adoleſcens verò
Religioſè ambitus tabernaculorum carentes parietibus

Ορθοστάταις ἰδρύεθ', ἡλίου φλογὸς
Καλῶς φυλάξας, οὔτε πρὸς μέσας βολὰς 1135
Ακτῖνας, οὔτ' αὖ πρὸς τελευτώσας βίον,
Πλέθρου σταθμήσας μῆκος εἰς εὐγώνιον,
Μέτρημ' ἔχουσαν πυὶ μέσῳ γε μυρίων
Ποδῶν ἀριθμὸν, ὡς λέγουσιν οἱ σοφοὶ,
Ως πάντα Δελφῶν λαὸν εἰς θοίνιν καλῶν. 1140
Λαβὼν δ' ὑφάσμαθ' ἱερὰ θησαυρῶν πάρα,
Κατεσκίαζε, θαύμαθ' ἀνθρώποις ὁρᾶν.
Πρῶτον μὲν ὀρόφῳ πέπλουν περιβάλλει πάλαι,
Ανάθημα Διὸς παιδὸς, οἷς Ηρακλῆς
Αμαζόνων σκυλεύματ' ἐνέγκεν θεᾷ. 1145
Ενῦν δ' ὑφαντὰ γράμμασιν τοιαῦδ' ὑφαί.
Οὐρανὸς ἀθροίζων ἀστρ' ἐν αἰθέρος κύκλῳ.
Ιππους μὲν ἥλιον' εἰς τελευταίαν φλόγα
Ηλιος, ἐφέλκων λαμπρὸν Εσπέρου φάος.
Μελαμπέπλος νὺξ, ἀστέρωτον ζυγοῖς 1150
Οχημ' ἔπαλλεν. ἄστρα δ' ὠμάρτει θεᾷ.
Πλειὰς μὲν ἤει μεσοπόρου δι' αἰθέρος,
Ο, τε ξιφήρης Ωρίων. ὕπερθεν δ'

Erectis columnis erigebat, ſolis flammæ
Diligenter cauens, *ne ſpectarent* vel ad medios ictus, *&* 1135
Radios, *i. ad meridianos ſolis ardentis radios*, vel contra ad occiduos,
In iugeri longitudinem aptangulam dimenſus *aream*,
Quæ menſuram habebat in medio *ſpatio* ſexcentorum
Pedum numerum, vt dicunt *artifices* periti,
Quòd vniuerſum Delph. populum ad conuiuium vocatur' eſſet. 1140
Accipiens verò aulæa ſacra ex theſauris, *locum*
Obumbrabat, mira hominibus viſu.
Primùm quidem alam peplorum tecto circumiecit,
Quod fuit donarium *Heraclis* Ioúis filii, quos *peplos* Hercules
Attulit Deo *Apollini* ſpolium Amazonum. 1145
Erant autem *in his* huiuſmodi texturæ intextæ:
Cælum congregans ſtellas in ætheris orbe.
Equos quidem agebat ad vltimam flammam
Sol, trahens ſecum clarum Veſperi lumen.
Atris verò veſtibus amicta nox, nullis aſtrictum iugis, 1150
Vehiculum vibrabat: ſtellæ verò comitabantur deam.
Pleias quidem ibat medium per æthera,
Atque enſifer Orion. deſuper verò

Αρκτος στρέφουσ' ἀραίᾳ χρυσήρη πόλῳ.
Κύκλος δ' πανσέλήνου ἠκόντιζ' αἴγα 1155
Μίνως διχήρης, Υάδες τε ναυτίλοις
Σαφέστατον σημεῖον, ἥ τε φωσφόρος
Εως διώκουσ' ἄστρα. τοίχοισιν δ' ὅπῃ,
Ημπιαχεν ἄλλα βαρβάρων ὑφάσματα,
Εὑρέτρισι ναῦς αἰτίας Ελλῆσιν, 1160
Καὶ μιξόθηρας φῶτας, ἱππείας τ' ἄγρας
Ελάφων, λέοντων τ' ἀγρίων θηράματα,
Κατ' εἰσόδους δ', Κέκροπα θυγατέρων πέλας
Σπείρας σπειλίσαντ', Αθηναίων λινὸς
Ανάθημα. χρυσέοις τ' ἐν μέσῳ συστιτίῳ 1165
Κρητῆρας ἔθησ'. ἐν δ' ἄκρισι βὰς ποσὶ
Κῆρυξ, αὐδᾶ τὸν θέλοντ' ἐγχώριον
Ες δαῖτα χωρεῖν. ὡς δ' ἐπληρώθη σέχη,
Στεφανοῖσι κοσμηθέντες, ἀόχθου βορᾶς
Ψυχὴν ἐπλήρωσ. ὡς δ' ἀνῆσαν ἡδονὴν 1170
Παρελθὼν πρέσβις εἰς μέσον πέδον,
Εστη. γέλων δ' ἔθηκε σωδείπνοις πολύν,
Πρόθυμα πράσσων. ἐκ τε χαρκρήνων ὕδωρ

Vrſa circumuoluens ſe cum cauda *in* aureo polo.
Orbis verò plenæ lunæ emicabat ſurſum, *ſurgebat*, 1155
Menſis diuiſor, & Hyades nautis
Signum notiſſimum, & lucifera
Aurora pellens aſtra. in parietes verò
Iniecit alia aulęa barbarica,
Inſtructas naues remis contrarias Græcis, 1160
Et ſemiferos viros, & equeſtres venationes
Ceruorum, & leonum agreſtium captas prædas.
Ad ianuam verò Cecropem propè filias,
Inuolutum nodis, *id quod* cuiuſdam Athenienſis
Donarium *erat*. aurea autem in medio conuiuio 1165
Pocula collocauit. ſummis verò pedibus in cede n
Præco, proclamauit, vt quicunque vellet indigena
Ad conuiuium veniret. poſtquam autem impletum eſt tabernaculum,
Coronis ornati, læto cibo
Animum explebant. vt verò voluptatem remiſerunt, 1170
Progreſſus ſenex *quidam* in medium ſolum,
Conſtitit: riſum verò mouit conuiuis magnum,
Officioſè miniſtrans *illis*. Namque ex hydriis aquam

Χερσὶν ἔπεμπε νίπτρα, κἀξεθυμία
Σμύρνης ἱδρῶτα. χρυσέων τ' ὀπτωμάτων 1175
Ἦρχ' αὐτὸς, αὐτῷ τόνδε προσείξας πόνον.
Επεὶ δ' ἐς ἄλλους ἦκεν, ἐς κρατῆρά τε
Καινὸν, γέρων ἔλεξεν, ἀφαρτάζειν χρεὼν
Οἰνηρὰ σκάφη σμικρὰ, μεγάλα δ' εἰσφέρειν.
Ως ἥσσον ἔλθοσ' οἷδ' ἐς ἡδονὰς φρενῶν. 1180
Ην δὴ φερόντων μόχθος ἀργυρηλάτοις,
Χρυσέας τε φιάλας. ὁ δ', λαβὼν ἐξαίρετον,
Ως τῷ νέῳ δὴ δεσπότῃ χάριν φέρων,
Εδωκε πλῆρες τεῦχος, εἰς οἶνον βαλὼν,
Ο φασι δοῦναι φάρμακον δραστήριον 1185
Δέσποιναν, ὡς παῖς ὁ νέος ἐκλίποι φάος.
Κοὐδεὶς πάλ' ἤδει. ἐν χερσὶν ἔχων δ'
Σπονδὰς μετ' ἄλλων παιδὶ τῷ πρεσφήνῃ,
Βλασφημίαν ἣν οἰκέτης ἐφθέγξατο,
Οδ' ὡς ἐν ἱερῷ, μάντεσί τ' ἐν θλοῖς τραφεὶς, 1190
Οἰωνὸν ἔθετο, κἀκέλευσ' ἄλλον νέον
Κρατῆρα πληροῦν. τὰς δ' πρὶν σπονδὰς θεοῦ,
Δίδωσι γαίᾳ, πᾶσί τ' ἐκπένδειν λέγει.

Manibus fundebat lauacra, & adolebat
Myrrhæ succum, & aureis poculis 1175
Præerat ipse, sibiipsi vendicans hoc ministerium.
Postquam verò *omnium* ad tibias venit, & ad poculum
Nouum, senex dixit, oportere auferre
Parua pocula vinaria, & magna adferre,
Vt citius venirent isti ad voluptatem animorum. 1180
Erat tum labor adferentium argentea
Atque aurea vasa. Ipse verò capiens eximium,
Tanquam nouo iam hero gratificaturus,
Dedit plenum vas, iaciens in vinum
Efficax venenum, quod dicunt *ei* dedisse 1185
Dominam, vt nouus filius lucem relinqueret *hoc necatus*,
Et nemo hoc norat. in manibus verò habenti
Libationem cum aliis filio declarato,
Dixit aliquis ex domesticis conuicium.
Ille verò, vt qui nutritus fuisset in templo, & *inter* peritos vates, 1190
Omen *malum hoc esse* duxit, & iussit alium nouum
Craterem impleri: priorem verò libationem dei
[illegible] terræ, *effundit humi*, omnibúsque edicit vt effundant

Σιγὴ δ' ὑπῆλθεν. ἐκ δ' ὀπώρας λαμπρὸν δρόσου
Κρατῆρας ἱεροὺς, βιβλίνου τε πώματος. 1195
Κἀν τῷδε μόχθῳ, πλωὸς εἰσπίπτει δόμοις
Κάμος περιστερῶν. Λοξίου γὰρ ἐν δόμοις
Ατρεστα ναίουσ'. ὡς δ' ἀπέπαυσαν μέθυ,
Κεῖς αὐτὸ χείλη πώματος κεραστυφῶν,
Καθῆκαν. εἶλκον δ' εὐπτέροις ἐς αὐχένας. 1200
Καὶ τῆς μὲν ἄλλως, ἄνοσος ἦν λοιβὴ θεοῦ.
Η δ' ἔζετ', ἔνθ' ὁ καινὸς ἔπαισεν γόνος,
Ποτῷ τ' ἐγεύσατ'. εὐθὺς εὔπτερον δέμας
Εσῄσε, κἀβάκχευσεν. ἐκ δ' ἔκλαγξ' ὄπα
Αξιώετον, αἰάζουσα θάμβησε δ' πᾶς 1205
Θοινατόρων ὅμιλος ὀρνίθος πόνοις.
Θνήσκουσι δ', ἀπαπαίρουσι φοινικοσκελεῖς
Χηλαὶ παρεῖσι. γομφὰ δ' ἐκ πέπλων μέλη
Υπὲρ τραπέζης ἦκεν ὁ μαντευτὰς γόνος.
Βοᾶ δ', τίς μ' ἔμελλεν αὐθρόοπον κτανεῖν; 1210
Σήμαινε πρέσβυ. σὴ γὰρ ἡ σεσυμία,
Καὶ πῶμα χειρὸς σῆς ἐδεξάμην πάρα.
Εὐθὺς δ' ἐρωνὰ χραῖαν ὠλένην λαβὼν,

Silentium verò subiit *omnes*. Implemus autem rore
Crateras sacros, & vino Biblino. 1195
Et in hoc labore, irruit in domum volucre
Agmen columbarum. (Apollinis enim in templo
Tutò habitant) postquam autem gustauerunt vinum
Et in ipsum rostra potus cupidæ
Demiserunt, & traxerunt pennata in guttura: 1200
Cæteris quidem erat innoxius potus dei:
Quæ verò consederat, vbi nouus filius vinum effuderat,
Et *quæ* gustarat potum, statim alatum corpus
Concussit, & bacchari cœpit, & cum clangore vocem emisit
Obscuram, gemens. obstupuit autem totus 1205
Conuiuarum cœtus *ob* columbæ labores.
Moritur autem palpitans, & purputeos
Pedes demittens. Nuda tum ex vestibus membra
Supra mensam demisit vaticinio declaratus filius.
Clamátque: quis hominum voluit me occidere? 1210
Indica ô senex. tuum enim *fuit* hoc promptum ministerium,
Et poculum à tua accepi manu.
Statim verò inquirit senile brachium prehendens,

Ἐπ' αὐτοφώρῳ πρέσβυν ὡς ἔχοντ' ἔλοι.
Ὤφθη δ', καὶ κατεῖπ' ἀναγκασθεὶς μόγις, 1215
Τόλμας Κρεούσης, πώματός τε μηχανάς.
Θεῖ δ' εὐθὺς ἔξω, συλλαβὼν δοιὰ τόρας,
Ὁ πυθόχρηστος Λοξίου νεανίας.
Κἀν κοιρανοῖσι πυθικοῖς σταθεὶς, λέγει.
Ὦ γᾶ σεμνὴ, τῆς Ἐρεχθέως ὕπο 1220
Ξένης γυναικὸς, φαρμάκοισι θνήσκομεν.
Δελφῶν δ' ἀνακτες ὤρισαν πετροῤῥιφῆ
Θανεῖν ἐμὲ δέσποιναν οὐ ψήφῳ μιᾷ,
Τὸν ἱερὸν ὡς κτείνουσαν, ἔν τ' ἀνακτόροις
Φόνον διδεῖσαν. πᾶσα δ' ζητεῖ πόλις 1225
Τὸν ἀθλίως πεύσασαν ἀθλίαν ὁδόν.
Παῖδων γὰρ ἐλθοῦσ' εἰς ἔρον φοῖβον πάρα,
Τὸ σῶμα κοινῇ τοῖς τέκνοις ἀπώλεσεν.

Σύστημα.

χο. Οὐκ ἔς', οὐκ ἔστι θανάτου
Παραιτεσπὰ μελέᾳ μοι. 1230
Φανερὰ γὰρ, φανερὰ πάλ' ἤδη
Σπονδὰς ἐκ Διονύσου βοτρύων θοαὶ

Vt in ipſo facto ſenem præſentem caperet.
Deprehenſus autem eſt manifeſtè, & coactus vix declarauit 1215
Facinus Creuſæ, & machinationes poculi.
Currit verò ſtatim foras ſecum ducens conuiuas
Apollinis vaticinio renunciatus filius,
Et ſtans inter proceres Pythicos dixit:
O ſancta terra, ab hac Erechthide 1220
Peregrina muliere, venenis extinguimur.
Delphorum verò principes decreuerunt vt iactis lapidibus obruta
Moriatur mea domina, non vno ſuffragio:
Vt quæ *uirum Deo* ſacrum interficere voluerit, & in templo
Cædem committere conata ſit. tota verò quærit ciuitas 1225
Illam, quæ huc maturauit miſerum iter.
Liberorum enim *procreandorum* deſiderio ad Phœbum profecta,
Corpus *ſuum* vnâ cum liberis perdidit.

syſtema.

cho. Non eſt, non eſt mortis
Effugium mihi miſeræ. 1230
Manifeſta enim *ſunt*, manifeſta *ſunt* hæc iam
Per libationes celeres ex Bacchi botris *uuiſque*

Ἐχίδνας ταγόσι μιγνυμένας φόνῳ,
Φανερὰ θύματα νεκτέρων.
Συμφοραὶ μὲν ἐμᾷ βίῳ, 1235
Λεύσιμοι δ' καταφθοραί.
Δέσποινα, τίνα
Φυγὰν πτερόεσσαν, ἢ
Χθονὸς ὑπὸ σκοτίων μυχῶν,
Πορεύσω, θανάτου λεύσιμον 1240
Ἄπαν ἀπὸ φεύγουσα, τεθρίππων
Ὠκίσαν χαλαὶ ὑπιβᾶσ', ἢ
Πρύμνας ὑπὲ ναῶν;
Οὐκ ἔστι λαθεῖν, ὅτε μὴ χρῄζων
Θεὸς ἐκκλέπτῃ. 1245
Τί ποτ' ὦ μελέα δέσποινα μέλλει
„ Ψυχῇ σε παθεῖν; ἄρα θέλουσαν
„ Δρᾶσαί τι κακὸν τοῖς πέλας, αὐταὶ
„ Πεισόμεθ', ὥσπερ τὸ δίκαιον.

Τροχαῖοι.

κρέ. Πρόσαλοι διωκόμεθα θανασίμοις ὀλὶ σφαγαὶ 1250
Πυθίῳ ψήφῳ κρατηθεῖσ'. ἔκδοτος δ' ἐγίνομαι.

Mixtas guttis echidnæ ad *ferendam puero* necem.
Manifeſta *ſunt* ſacrificia mortuorum:
Calamitates quidem meæ vitæ, 1235
Pernicies verò *corpus* lapidibus obruentes.
O domina, quanam
Alata fuga, aut
Sub tenebricoſos receſſus terræ
Ibo, mortis lapidibus allatum 1240
Exitium fugiens? *aut* quadriiugorum equorum
Celerrimam vngulam *dorſúmque uelociſſimum* conſcendens, aut
In puppes nauium *confugiens?*
Non licet *cuiquam* latere, *nullus latere poteſt*, niſi volens
Deus *ipſum* furripiat, *occultet & ex periculis eripiat.* 1245
Quidnam ô miſera domina es
» Animo paſſura? Ergo volentes
» Afficere aliquo malo alios, ipſæ
» Patiemur *hoc ipſum*, vt ipſa iuſtitia *flagitat.*

creuſa.

Miniſtræ inueſtigamur ad funeſtam necem, 1250
Pythio ſuffragio damnatæ. dedor autem *ad ſupplicium.*

χο. Ισμεν, ὦ τάλαινα τὰς σὰς συμφορὰς ἵν' δύτυχῆς.
κρέ. Ποῖ φύγω δῆτ'; ἐκ κακῶν γὰρ τοῦλαθον μόλις πόδα,
Μὴ θανεῖν: κλοπῇ δ' ἀφίγμαι, δεῦρο φυγοῦσα πολεμίας.
χο. Ποῖ δ' αὖ ἄλλοσ', ἢ 'πὶ βωμόν; Κρέ. Ἓ τί μοι τοῦτο τόδε; 1255
χο. Κτεῖν οὐ θέμις φονεύειν. Κ. τῷ νόμῳ δέ γ' ὄλλυμαι,
χο. Χειρία γ' ἁλοῦσα. Κ. ἀλλ' μιῶ οἶδ' ἀγωνιστὰ πικρά,
Δεῦρ' ἐπείγοντα ξιφήρεις. Χο. ἵζε νεῶ πυρᾶς ἔπι.
Κἂν θάνῃς γὰρ ἐνθάδ' οὖσα, τοῖς ἀποκτείνασί σε
,, Περστρέπτον αἷμα θήσεις. Οἰστέον ἢ τὼ τύχω. 1260

ΙΑΜΒΟΙ.

ἴων. Ὦ ταυρόμορφον ὄμμα Κηφισοῦ πατρός,
Οἵαν ἔχιδναν τὼ δ' ἔφυσας, ἢ πυρὸς
Δρακοντ' ἀναβλέποντα φονίαν φλόγα.
Ἡ τόλμα πᾶσ' ἔνεστιν. οὐδ' ἥσσων ἔφυ 1265
Γοργοῖς σαλαγμοῖς, οἷς ἔμελλέ με κτανεῖν.
Λάζυσθ', ἵν' αὐτῆς τὼ ἀκηράτοις πλόκοις
Κόμης, κατεξήνωσι Παρνησοῦ πλάκες,
Ὅθεν πετραῖον ἅλμα δισκοδιήσεται.
Εὐθλοῦ δ' ἔκυρσα δαίμονος, πρὶν ἐς πόλιν
Μολεῖν Ἀθηναῖν, χ' ὑπὸ μηδεμιᾶν πεσεῖν. 1270

Scimus, ô misera, tuas calamitates, tu non es felix.
Cho. Quò fugiam igitur? vix enim abstuli pedem extra mala,
Ne morerer: furtim autem *huc* perueni, elapsa ex manibus hostium.
Cho. Quonam aliò, nisi ad aram? Cr. Quid verò mihi proderit hoc? 1255
Cho. Non *est* fas occidere supplicem. Cr. At lege pereo.
Cho. Manibus quidem capta. Cr. Atque illi sæui ministri
Huc festinant strictis ensibus. Ch. Sede nunc ad aram.
Etiamsi enim hîc moriaris: tamen interfectoribus tuis
„ Piaculum ex tua cæde conciliabis. ferenda autem *est præsens* fortuna.

Ion.

O taurina prædite facie Cephise pater,
Qualem viperam hanc genuisti? aut ignis
Draconem ex oculis emittentem lethalem flammam.
Cui omnis audacia inest, neque minor est
Gorgoneis guttis, quibus me voluit interficere. 1265
Prehendite, vt eius pulchros cincinnos
Comæ lacerent saxa Parnassi,
Vnde saltu de saxo deiicietur.
Bona autem fortuna fuit mihi, priusquam ad ciuitatem
Athenarum venirem, & sub nouerca essem. 1270

Εν συμμάχοις γὰρ ἀνεμετρησάμην φρένας
Τας σὰς, ὅσον μοι πῆμα, δυσμενής τ' ἔφυς.
Εἴσω γὰρ αὖ με τῶδε βαλοῦσα δωμάτων,
Αἰδῆ αὖ ὀξέπεμψας εἰς ἅιδου δόμους.
Αλλ' οὔτε βωμὸς, οὔτ' Απόλλωνος δόμος, 1275
Σώσει σ'. ὁ δ' οἶκτος ὁ σὸς, ἐμοὶ κρείσσων πάρα
Καὶ μητρὶ τῇ μῇ. Ἓ γὰρ εἰ τὸ σῶμά μοι
Ἄρρεσιν αὐτῆς, τοὔνομ' οὐκ ἀπεστί πω.
Ἰδεσθε τὼ τανοῦργον, ἐκ τέχνης τέχνῃ
Οἵαν ἔπλεξ'. οὐ βωμὸν ἔπτηξεν θεοῦ, 1280
Ὡς οὐ δίκην δώσουσα τῷδ' εἰργασμένων.
κρέ. Ἀπεννέπω σε μὴ κατακτείνειν ἐμὲ,
Ὑπέρ τ' ἐμαυτῆς, τῷ θεῷ θ' ἵν' ἔσταμεν.
ἴων. Τί δ' ὄζει φοίβῳ, σοί τε κοινὸν ἐν μέσῳ;
κρέ. Ἱερὸν τὸ σῶμα τῷ θεῷ δίδωμ' ἔχειν. 1285
ἴων. Καὶ πῶς τ' ἔκτανες φαρμάκοις τὸν τοῦ θεοῦ;
κρέ. Αλλ' οὐκέτ' ἦθα Λοξίου, πατρὸς δ' σοῦ.
ἴων. Αλλ' ἐγνόμεσθα, πατρὸς δ' οὐσίαν λέγω.
κρέ. Οὐκοῦν τότ' ἦθα. νῦν δ' ἐγὼ, σὺ δ' οὐκέτ' εἶ.
ἴων. Οὐκ δίκαιος εἶ γε, πάλαι δ' δίκαιος τότ' ἦν. 1290

Inter socios enim expertus sum mentem
Tuam, quantum malum mihi sis, & *quàm* inimica.
Complexa enim me intra *tuam* domum,
Confestim sublatum demisisses in Plutonis domum.
Sed nec ara, nec Apollinis templum 1275
Seruabit te. Tui verò miseratio mihi potius debetur,
Et matri meæ. Etsi enim mihi corpus
Eius absit: tamen nomen nunquam abest.
Videte hanc veneficam, dolum ex dolo
Qualem nexuerit: non horruit aram dei, 1280
Tanquam non datura pœnas factorum *suorum*.
Cre. Interdico tibi ne me interficias,
Et meo ipsius, & dei nomine, ad cuius aram stamus.
Ion. Quid verò rei tibi & Phœbo commune est?
Cre. Corpus hoc deo sacrum do habendum, *i. deuouco*. 1285
Ion. Et tamen interfecisti *filium* dei?
Cre. Verùm non amplius eras Apollinis, sed patris tui.
Ion. Sed fuimus. patris enim substantiam *meam esse, méque ex illo natum* dico.
Cre. Ergo tunc *quidem eius* F. eras. Nũc verò ego *sũ tua domina*. tu. n. non am-
Ion. Non piè facis, ego verò tunc pius eram. (plius es *in eius potestate*.

κρέ. Εκτεῖνα δ' ὄντα πολέμιον δόμοις ἐμοῖς.
ἴων. Οὔτοι σὺ ὅπλοισιν ἦλθον εἰς τὴν σὴν χθόνα;
κρέ. Μάλιστα. καὶ πίμπρας δ' Ερεχθέως δόμους.
ἴων. Ποίοισι δαλοῖς, ἢ πυρὸς ποίᾳ φλογί;
κρέ. Εμελλες οἰκεῖν τἀμ', ἐμοῦ βίᾳ λαβών. 1295
ἴων. Πατρὸς γε γῆν διδόντος, ἣν ἐκτήσατο.
κρέ. Τοῖς Αἰόλου δ' πῶς μετὴν τῆς Παλλάδος;
ἴων. Οὐ τοῖσιν αὐτὴν, ἀλλ' λόγοις ἐρρύσατο.
κρέ. Επίκουρος οἰκήτωρ γ' αὖ σὸς εἶη χθονός.
ἴων Κἀπεί τε τἀμέλλειν μ' ἀπέκτεινες φόβῳ; 1300
κρέ. Ως μὴ θανοιμί γ', εἰ σὺ μὴ μέλλων τύχοις.
ἴων. Φονεῖς, ἄπαις οὖσ', εἰ πατὴρ ἐξεῦρέ με;
κρέ. Σὺ τοῦδ' ἀτέκνων δῆτ' ἀναρπάσεις δόμους;
ἴων. Ημῖν δέ γ' ἀλλὰ πατρικῆς σὸν οὐκ ἔσῃ μέρος;
κρέ. Οσ' ἀπαῖς, ἔγχός θ', ἥδε σοι πεμπηστία. 1305
ἴων. Εκλειπε βωμὸν, καὶ θεηλάτοις ἕδρας.
κρέ. Τὴν σὴν ὅπου σοι μητέρ' ὄντι, νουθέτει.
ἴων. Σὺ δ' οὐχ ὑφέξεις ζημίαν, κτείνουσ' ἐμέ;
κρέ. Ην γ' ἐντὸς ἀδύτων τῆσδέ με σφάξαι θέλῃς.
ἴων. Τίς ἡδονή σοι θεοῦ θανεῖν ἐν στέμμασι; 1310

cre. Interfeci enim *te* existentem hostem meæ familiæ.
Ion. Num armatus veni in tuam terram?
cre. Maximè incendisti enim iam domum Erechthei.
Ion. Quibus facibus, aut qua flamma ignis?
cre. Eras administraturus mea, me inuita occupans. 1295
Ion. Patre concedente terram, quam *armis* acquisiuit.
cre. Quæ verò societas est AEoli *posteris* cum *urbe* Palladis?
Ion. Armis eam liberauit, non verbis.
cre. Fuit igitur auxiliator, non autem habitator, *nec dominus huius* agri.
Ion. Ergo occidisti me metu futuri? 1300
cre. Ne morerer, si tu non morereris, *at regno potireris*.
Ion. Inuides quòd pater inuenit me, cùm tu careas liberis?
Cre. Tu ergo eorum, qui carent liberis, diripies domos?
Ion. Nobis igitur saltem *hæreditatis* paternæ nulla erit portio?
cre. Quæcunque clypeus, hastáque, hæc tibi vniuersa possessio. 1305
Ion. Relinque aram, & numine plenas *sacráque* sedes.
cre. Erudias tuam matrem, vbicunque est.
Ion. Num tu non dabis pœnas me interficiens?
cre. Siquidem intra hæc adyta velis me interficere?
Ion. Quæ voluptas tibi *est*, mori inter coronas *& ornamenta* Dei? 1310

κρέ. Λυπήσομεν

κρέ. Λυπήσομεν τιν', ὧν λελυπήμεσθ' ὑπο.
ἴων. Φεῦ. Δεινόν γε θνητοῖς τοῖς νόμοις ὡς οὐ καλῶς
,, Εθηκεν ὁ θεὸς, οὐδ' ἀπὸ γνώμης σοφῆς.
,, Τοῖς μὲν γὰρ ἀδίκοις, βωμὸν οὐχ ἵζειν ἐχρῆν,
,, Αλλ' ἐξελαύνειν. οὐδὲ γὰρ ψαύειν καλὸν 1315
,, Θεῶν πονηρὰν χεῖρα τοῖσι δ' ἐνδίκοις
,, Ιερὰ καθίζειν ὅστις ἠδικεῖτ' ἐχρῆν,
,, Καὶ μὴ 'πὶ τοῦ τὸ τοῦτ' ἰόντ' ἔχειν ἴσον,
,, Τόν τ' ἐσθλὸν ὄντα, τόν τε μὴ, θεῶν πάρα.
πυ. Επίσχες ὦ παῖ. τρίποδα γὰρ χρησήριον 1320
Λιποῦσα, θείγκοῦ τοῦδ' ἐσβάλλω ποδὶ,
Φοίβου τεσφῆς, τρίποδος ἀρχαῖον νόμον
Σώζουσα, πασῶν Δελφίδων ἐξαίρετος.
ἴων. Χαῖρ' ὦ φίλη μοι μῆτερ, οὐ τεκοῦσά περ.
πυ. Αλλ' οὐδὲ λεγώμεσθ'. ἡ φάτις δ' οὐ μοι πικρά. 1325
ἴων. Ηκουσας ὡς μ' ἔκτεινεν ἥδε μηχαναῖς;
πυ. Ηκουσα. καὶ σύ γ' ὠμὸς ὢν, ἁμαρτάνεις.
ἴων. Οὐ χρή με τοὺς κτείνοντας αὖ τὰ πολλιώγ.
πυ. Προγόνοις δάμαρτες δυσμενεῖς ἀεί ποτε.
ἴων. Ημεῖς δ' μηξιμᾶς τι πάσχοντες κακῶς. 1330

cre. Afficiemus dolore quendam *eorum*, à quibus dolore fuimus affectę.
Ion. Proh. Mirum certè *est*, quòd hominibus non rectè leges
,, Posuerit Deus, neque sapienti consilio:
,, Iniustos enim *ad* aram sedere non conueniebat,
,, Sed depelli *inde*. neque enim honestum *est* attrectari 1315
,, Deos manu iniusta. sed iustos
,, Ad sacras *aras* sedere oportebat, quicunque iniuria afficeretur,
,, Non autem in eundem hunc *locum* venientem par *beneficium* impetrare
A diis, & iustum & iniustum *iurum*.
Py. Contine te ô fili. Tripodem enim fatidicum 1320
Ego relinquens, septum istud supero pede,
Phœbi sacerdos, antiquam obseruationem tripodis
Seruans, electa ex omnibus Delphicis *mulieribus ad hoc ministerium*.
Ion. Salue ô chara mihi mater, quamuis *me* non pepereris.
Py. Sed tamen dicamur. hæc enim appellatio mihi non *est* ingrata. 1325
Ion. Audiuisti vt hæc me interfecit *suis* dolis?
Py Audiui, & tu crudelitate peccas.
Ion. Nonne decet interfectores meos vicissim à me perdi?
Py. Semper *sunt* infestæ vxores *i. mouercæ*, priuignis.
Ion. Et nos *sumus infesti* nouercis, quum maleficiis afficimur *ab ipsis*. 1330

Universidad de Deusto Biblioteca

πυ. Μὴ ταῦτα λείπων ἱερὰ, καὶ τείχων πάτραν.
ἴων. Τί δή με δρᾶσαι νουθετούμενον χρεών;
πυ. Καθαρὸς Ἀθήνας ἔλθ' ὑπ' οἰωνοὺς καλούς.
ἴων. Καθαρὸς ἅπας τοι, πολεμίους ὃς ἂν κτείνῃ.
πυ. Μὴ σύ γε, παρ' ἡμῶν δὴ 'κλαβ' οὓς ἔχω λόγους. 1335
ἴων. Λέγοις ἂν εὔνους δὴ οὖσ' ἐρεῖς, ὅσ' ἂν λέγῃς.
πυ. Ὁρᾷς τόδ' ἀγκῶν χερὸς ὑπ' ἀγκάλαις ἐμαῖς;
ἴων. Ὁρῶ παλαιὰν ἀντίπτυχ' ἐν πέμμασιν.
πυ. Εν τῇδέ σ' ἔλαβον νεογόνον βρέφος ποτέ.
ἴων. Τί φῄς; ὁ μῦθος εἰσενωὐέκτης νέος. 1340
πυ. Σιγῇ γὰρ εἶχον αὐτά. νῦν δ' δείκνυμι.
ἴων. Πᾶς οὖν ἔκρυπτες τόδε, λαβοῦσ' ἡμᾶς πάλαι;
πυ. Ὁ θεός σ' ἐβούλετ' ἐν δόμοις ἔχειν λάτριν.
ἴων. Νῦν δ' οὐχὶ χρῄζεις παῖδ' τόδε γνῶναί με χρή;
πυ. Πατέρα κατείπων τῆσδέ σ' ἐκπέμπει χθονός. 1345
ἴων. Σὺ δ' ἐκ κελεύσμοῦ, ἢ πόθεν σώζεις τάδε;
πυ. Ἐνθύμιόν μοι τόδε τίθησι λοξίας.
ἴων. Τί χρῆμα δράσαν; λέγε, πέρανε σοὺς λόγους.
πυ. Σῶσαι τόδ' εὕρημ' εἰς τὸν ὄπισθεν χρόνον.
ἴων. Ἐχθὲς δέ μοι τί κέρδος, ἢ τίνα βλάβην; 1350

Py. Non hæc relinquens ſacra, & diſcedens *in* patriam?
Ion. Quid igitur me facere conuenit *abs te* admonitum?
Py. Vade purus Athenas bonis auibus.
Ion. Purus eſt certè quiſquis occidit hoſtes.
Py. Ne tu *ſic facias*. à nobis, quos habeo ſermones, accipe. 1335
Ion. Dicas. beneuola enim exiſtens dices quæcunque dices.
Py. Vides hoc vas ſub meæ manus vlnis?
Ion. Video arculam antiquam inuolutam coronis.
Py. In hac te accepi infantem olim recens natum.
Ion. Quid ais? Hic ſermo nouus affertur. 1340
Py. Clam enim habui hæc, nunc verò oſtendimus.
Ion. Quomodo igitur occultaſti hoc, cùm acceperis nos dudum?
Py. Deus te voluit in templo habere miniſtrum.
Ion. An nunc non vult? vnde hoc poſſum ſcire?
Py. Indicans patrem dimittit te ex hac terra. 1345
Ion. Tu verò an iuſſu alicuius, aut vnde ſeruas hæc?
Py. In animo mihi hoc poſuit Apollo.
Ion. Quam rem vt ageres? dic, perfice tuos ſermones.
Py. Vt ſeruarem hoc inuentum ad præſens vſque tempus.
Ion. Quid autem lucri, aut damni mihi fert iſtud? 1350

πυ. Ἐνθάδε κέκρυψαι παραγαίοισιν. οἶσθα σύ;
ἴων. Μητρὸς τάδ' ἡμῖν οὐκ φέρεις ζητήματα.
πυ. Ἐπεί γ' ὁ δαίμων βούλεται. πάροιθε δ' οὔ.
ἴων. Ὦ μακαρίων μοι φασμάτων ἤδη ἡμέρα.
πυ. Λαβὼν νεῦ αὐτὰ, τὴν τεκοῦσαν οὐκ πόνει. 1355
Πᾶσαν δ' ἐπελθὼν Ἀσίαν, Εὐρώπης θ' ὅρους,
Γνώσῃ τάδ' αὐτός. τῷ θεοῦ δ' ἕκατί σε
Εθρεψάτ' ὦ παῖ, κἠ τάδ' ἀποδίδωμί σοι,
Ἃ κεῖνος ἀκέλευστόν μ' ἐβουλήθη λαβεῖν,
Σῶσαί θ' ὅτου δ' ἐβέλετ' οὐκέτ', οὐκ ἔχω λέγειν. 1360
Ηιδει ἢ θνητῶν δ' τις αἰθρώπων τάδε
Εχοντας ἡμᾶς, οὐδ' ἵν' ἦν κεκρυμμένα.
Καὶ χαῖρ'. ἴσον γὰρ σ' ὡς τεκοῦσ' ἀσπάζομαι.
Αρξαι δ' ὅθεν σὲ μητέρα ζητεῖσθαι χρή.
Πρῶτον μὲν εἴ τις Δελφίδων τεκοῦσά σε, 1365
Εἰς τοῖσδε ναοὺς ἐξέθηκε παρθένος.
Επὶ τα δ' εἴ τις Ελλας. ἐξ ἡμῶν δ' ἔχεις
Ἅπαντα, Φοίβῳ θ', ὃς μετέχει τῆ τύχης.
ἴων. Φεῦ, φεῦ. κατ' ὄσσων ὡς ὑγρὸν βάλλω δάκρυ,
Εκεῖσε τὸν νοῦν δοὺς, ὅθ' ἡ τεκοῦσά με, 1370

Py. Hic occultatus fuiſti faſciis. ſciſne tu?
Ion. Matris hæc nobis profers inquirendæ indicia.
Py. Quando deus *hoc* vult. antea enim non *uoluit*.
Ion. O dies, quæ fauſtas res mihi monſtrat.
Py. Accipe nunc hæc, & ſedulò quære matrem. 1355
Totam verò percurrens Aſiam, Europæque fines,
Agnoſces hæc *ſigna* ipſe. propter deum verò te
Alui, ô fili, & tibi hæc reddo,
Quæ ille voluit me accipere iniuſſam,
Et ſeruare. cuius verò *rei* cauſa *hoc* voluerit, dicere non poſſum. 1360
Nullus verò mortalium hominum ſciebat hæc
Nos habere, nec vbi eſſent recondita.
Sed vale: perinde enim ac mater diligo te.
Incipias verò vnde oportet quærere tuam matrem.
Primùm quidem, ſi quæ Delphica pariens te, 1365
In hoc templum expoſuerit puella.
Deinde verò, an aliqua Græca. ex nobis verò habes
Omnia, & Phœbo, qui eſt ſocius *tuæ* fortunæ.
Ion. Heu, heu, ab oculis vt humidas emitto lacrymas,
Illud animo cogitans, quòd mater mea 1370

Κρυφαῖα νυμφεύθεῖσ', ἀπωμπόλα λάθᾳ,
Καὶ μαστὸν ἐχ ὑπέσχεν, ἀλλ' αἰώνυμος
Ἐν θεοῦ μελάθροις εἶχον οἰκέτιν βίον.
,, Τὰ τοῦ θεοῦ μὲν, χρηστά. τοῦ δ' δαίμονος,
,, Βαρέα. χρόνον γὰρ, ὃν μ' ἔχρῃν ὢν αἰκάλας 1375
Μητρὸς τρυφῆσαι, καί τι περφῆναι βίου,
Ἀπεστερήθην φιλτάτης μητρὸς τροφῆς.
Τλήμων δέ θ' ἡ τεκοῦσά μ', ὡς ταὐτὸν πάθος
Πέπονθε, παιδὸς ἀπωλέσασα χαρμονάς.
Καὶ νῦν λαβὼν τήνδ' ἀντίπηγ', οἴσω θεᾷ, 1380
Ἀνάθημ', ἵν' εὕρω μηδέν, ὧν ἐ βέλομαι.
Εἰ γὰρ με δούλη τυγχάνει τεκοῦσά τις,
Εὑρεῖν κάκιον μητέρ', ἢ σιγῶντ' ἐᾶν.
Ὦ Φοῖβε, ναοῖς ἀνατίθημι τήνδε σοῖς.
,, Καὶ τι τί πάσχω; τοῦ θεοῦ πρεσθυμία 1385
,, Πολεμῶ, τὰ μητρὸς σύμβολ' ὃς ἔσωσέ μοι.
,, Ἀνοικτέον τάδ' ὄντ', ἐ τολμητέον.
,, Τὰ γὰρ πεπρεσμένα ἐδ' ἐφθαίη ποτ' ἄν.
Ὦ σέμναθ' ἱερά, τί ποτέ μοι κεκεύθατε,
Καὶ σώδεθ', οἷσι πάμ' ἐφρουρήθη φίλα; 1390

Clam nupta, vendidit *ac exposuit me* clam,
Et non præbuit vbera, sed ignotus *ego*
In Dei templo habui vitam seruilem.
Dei quidem *consilia fuerunt* bona: Fortuna verò
,, Mala. tempore enim, quo me oportebat in vlnis 1375
,, Matris deliciari, & aliquam voluptatem percipere vitæ, *eo*
Priuatus sum charissimæ matris alimento.
Misera etiam *est* mater, quæ eandem miseriam
Tulit, filii amittens gaudia.
Et nunc accipiens hanc arcam feram deo 1380
Donarium, vt nihil inueniam *eorum*, quæ non cupio.
Si enim serua me peperit aliqua,
Deterius *esset* inuenisse matrem, quàm omittere tacentem.
O Phœbe templis hanc dedico tuis.
,, Sed quid facio? an dei benignitati 1385
,, Repugno? qui indicia matris seruauit mihi.
,, Aperienda *sunt* hæc, & audendum,
,, Fatum enim nemo præterire potest vnquam.
O sacra ornamenta, curnam mihi abscondita fuistis,
Et *uos* vincula, in quibus ea, quæ mihi chara erant, custodita sunt? 1390

Ἰδοὺ τοῦπίπυγμ' ἀντίπηγος ὡ κύκλου,
Ὡς ἐ γεγήρακ' ἔκπνοος θεηλάτου.
Εὐρῶς τ' ἄπεστι πλεγμάτων. ὁ δ' ἐν μέσῳ
Χρόνος, πολὺς δὴ τῆσδε θησαυρίσμασι.
κρέ. Τί δῆτα φάσμα τῆδ' ἀνελπίστων ὁρῶ; 1395
χο. Σιγᾶν σὺ πολλὰ ἐ πάροιθεν οἶδά μοι.
κρέ. Οὐκ ἐν σιωπῇ τἀμά. μή με νουθέτει.
Ὁρῶ γὰρ ἄγγος, οὐξέθηκ' ἐγώ ποτε,
Σέ γ' ὦ τέκνον μοι, βρέφος ἔτ' ὄντα νήπιον,
Κέκροπος ἐς ἄντρα, καὶ Μακρὰς περιπρεφεῖς. 1400
Λείψω δ' βωμὸν τόνδε, κεἰ θανεῖν με χρή.
ἴων. Λάζυσθε τοῦδε. θεομανὴς γὰρ ἥλατο,
Βωμοῦ λιποῦσα ξόανα. δεῖται δ' ὠλένας.
κρέ. Σφάζοντες ἐ λήξοιτ' ἄν, ὡς ἀνθέξομαι
Καὶ τῆσδε, καὶ σοῦ, τοῦ τε σῶν κεκρυμμένων. 1405
ἴων. Τάδ' ἐχὶ δεινά; ῥυσιάζομαι λόγῳ.
κρέ. Οὐκ. ἀλλὰ σοῖς φίλοισιν οὐρίσκει φίλος.
ἴων. Ἐγὼ φίλος σός; κἀξ ἐμ' ἔκτεινες λάθρᾳ;
κρέ. Παῖς γ', εἰ τόδ' ὄντ' τοῖς τεκοῦσι φίλτατον.
ἴων. Παῦσαι πλέκουσα. λήψομαι δ' ἐγὼ καλῶς. 1410

Ecce operculum arculæ rotundæ,
Quomodo non consenuit ob quoddam diuinum *consilium*,
Et caries abest à nexibus. quod verò interfuit
Tempus, longum iam *est* istis thesauris.
cre. Quodnam insperatarum *rerum* spectaculum video? 1395
Cho. Tacere tu sæpe etiam antea nouisti mihi.
cre. Mihi non est amplius silendum, ne me moneas,
Video enim arcam, quam ego exposui olim,
Et te ô fili, infantem adhuc tenerum existentem
Ad antra Cecropis, & ad rupibus cinctas Macras. 1400
Relinquam igitur hanc aram, etiamsi nunc mihi moriendum sit.
Ion. Prehendite hanc. diuinitus enim in furorem versa desiliit,
Relinquens simulachra aræ: vincite brachia.
cre. Iugulare *me* ne desinatis, quia corripiens retinebo
Et hanc *arcam*, & te, *fili*, & *res* tuas *hic* reconditas. 1405
Ion. Annon *sunt* hæc atrocia? vador sermone.
cre. Non, sed amicis tuis inuentus es amicus.
Ion. Egone amicus tuus? & tamen me clam interfecisti?
cre. Imo filius es: siquidem hoc est parentibus charissimum.
Ion. Desine *dolos* nectere. Coarguam enim ego te probè. 1410

Universidad de Deusto Biblioteca

Universidad de Deusto
Biblioteca

κρέ. Εἰς τῶθ' ἱκοίμιν, τῶδε τοξεῦσαι, τέκνον.
ἴων. Κενὸν τόδ' ἄγγος, ἢ τι πλήρωμά τι;
κρέ. Σά γ' ἔνδυθ', οἷσί σ' ἐξέθηκ' ἐγώ ποτε.
ἴων. Καὶ τοιῶν' αὐτῶν ἐξερεῖς πρὶν εἰσιδεῖν;
κρέ. Κἂν μὴ φράσω γε, κατθανεῖν ὑφίσταμαι. 1415
ἴων. Λέγ', ὡς ἔχει τὶ δεινὸν ἡ τόλμα γέ σου.
κρέ. Σκέψαθ', ὃ πῶς ποτ' οὖσ' ὕφασμ' ὕφην' ἐγώ.
ἴων. Ποῖόν τι; πολλὰ παρθένων ὑφάσματα.
κρέ. Οὐ τέλεον οἷον δ' ἐκδίδαγμα κερκίδος.
ἴων. Μορφὴν ἔχον τίν', ὡς με μὴ ταύτῃ λάθῃς; 1420
κρέ. Γοργὼν μὲν ἐν μέσοισιν ἡτείων πέπλων.
ἴων. Ω Ζεῦ, τίς ἡμᾶς ἐκκυκᾷ γενεᾶ πότμος;
κρέ. Κἀκκρεμαστέδω τ' ὄφεσιν, Αἰγίδος τρόπον.
ἴων. Ἰδού. τόδ' ἔθ' ὕφασμα, θέσφαθ' ὡς εὑρίσκομεν.
κρέ. Ω χρόνιον ἱστῶν παρθένειόν τε τῶν ἐμῶν. 1425
ἴων. Ἐστίν τι πρὸς τῷ γ', ἢ μόνῳ τῷδ' εὐτυχεῖς;
κρέ. Δράκοντες ἀρχαῖόν τι παιγρύσῳ γένει.
ἴων. Δώρημ' Ἀθήνας, ἢ τέκν' ἐντρέφειν λέγει;
κρέ. Ἐρεχθονίου γε τῶν πάλαι μιμήματα.
ἴων. Τί δρᾶν, τί χρῆσθαι; φράζε μοι χρυσώματα. 1430
κρέ. Δέραια παιδὶ νεογόνῳ φέρειν τέκνον.

cre. Vtinã in eũ *locum* venerim ô fili, vt eũ *ſcopũ quò collineo*, ſagittis aſſequar.
Ion. Vacuáne *eſt* hæc arca, an tegit aliquid, quo ſit plena?
cre. Tua induſia, quibus te expoſui ego.
Ion. Dicéſne ipſorum *induſiorum notas*, priuſquam inſpicias?
cre. *Dicam*. Etſi non dicam, mori lubens volo, *mortem non recuſo*. 1415
Ion. Dic. quia iſta tua fiducia habet aliquid ſingulare.
cre. Videte texturam, quam ego puella quondam exiſtens texui.
Ion. Qualemnam? multæ *enim ſunt* texturæ puellarum.
cre. Non abſolutam, ſed veluti rudimentum radii.
Ion. Quam habet figuram? vt me non hîc capias. 1420
cre. Gorgon quidem *eſt* in medio ſtaminis peplorum.
Ion. O Iupiter, quod fatum nos venatur?
cre. Et in ora *eſt cincta* ſerpentibus, AEgidis in modum.
Ion. Ecce. Hæc eſt textura, vt inuenimus fatalia.
cre. O vetus virgineum opus mearum telarum. 1425
Ion. Eſtne *ſignum* aliquod præter hoc, an hoc ſolo felix es?
cre. Dracones *præterea ſunt, opus* quoddam antiquum, aureis genis *inſignes*.
Ion. Donum Mineruæ, quæ liberos inter *ſerpentes* alii iubet?
cre. Ad imitationem antiqui Erichthonii.
Ion. Ad quid faciẽdũ? in quẽ vſum, dic *mihi, addita ſunt hæc* aurea ornamẽta?
cre. Vt ferret puer recens natus hæc monilia, ô fili.

ἴων. Ἔνεισιν οἷδε. τὸ δ' ἕτερον ποθῶ μαθεῖν.
κρέ. Στέφανον ἐλαίας ἀμφέθηκά σοι τότε,
Ἣν πρῶτ' Ἀθήνας σκόπελος εἰσιδέγκατο.
Ὃς εἴπερ ἔστιν, ὅπερ σκελεῖπτ' χλόῃ,
Θάλλει δ' ἐλαίας ἐξ ἀκμῆς τοῦ γεγώς. 1435
ἴων. Ω φιλτάτη μοι μῆτερ, ἀσμένως σ' ἰδὼν,
Πρὸς ἀσμένως πέπτωκα σοὺς παρηΐδας.

ΑΝΟΜΟΙΟΣΤΡΟΦΑ.

Στροφὴ α'.

κρέ. Ω τέκνον, ὦ φῶς μητρὶ, κρεῖσσον ἡλίου,
Συγγνώσεται γὰρ ὁ θεὸς, ἐν χερσῖν σ' ἔχω, 1440
Ἀελπῆτον εὕρημ', ὃν κατ' γᾶς ἐνέρων
Χθόνιον, μετὰ Περσεφόνας τ' ἐδόκουν ναίειν.
ἴων. Ἀλλ' ὦ φίλη μοι μῆτερ, ἐν χερσῖν σέθεν
Ὁ κατθανών τε, κοὐθανὼν φαντάζομαι.

Στροφὴ β'.

κρέ. Ἰώ, ἰώ. λαμπρᾶς αἰθέρος ἀναπτυχαὶ, 1445
Τίν' αὐδὰν αὔσω;
Βοάσω; πόθεν μοι
Συνέκυρσ' ἀδόκητος ἡδονά;

Ion. Inſunt iſti *dracones*. tertium autem *ſignum* cupio cognoſcere.
cre. Coronam ex olea impoſui tibi tum,
Quam primum Palladis edidit ſcopulus.
Quæ, ſi adhuc adeſt, nondum reliquit folia virentia, 1435
Sed viret, cùm ex non marceſcente olea ſit facta.
Ion. O chariſſima mihi mater, vt lubens te aſpicio,
Et allabor ad tuas genas libenter.

ANOMOEOSTROPHA.

ſtrophe I.

cre. O fili, ô lumen matris, præſtantius ſole
(Ignoſcet enim *mihi* deus) in manibus te habeo 1440
Inſperatum inuentum: quem ſub terra mortuorum
Mortuum, & cum Proſerpina exiſtimabam habitare.
Ion. At ô chara mihi mater, in manibus tuis
Mortuus, & non mortuus imaginatione videor.

ſtrophe II.

cre. Io, io, ſplendentis ætheris orbes explicati, 1445
Quam vocem ſonabo?
Clamabo? vnde mihi
Occurrit inſperata voluptas?

Universidad de Deusto
Biblioteca

Πόθεν ἐλάβομεν χαρά;
ἴων. Ἐμοὶ γὰρ ἔδοξε πάντα μᾶλλον αὖ ποτε 1450
Μήτηρ παρέξη τῆσδε, ὅπως σός εἰμ' ἐγώ.
Στροφὴ γ'.
κρέ. Ἔτι φόβῳ τρέμω. ἴων. μῶν οὐκ ἔχειν μ' ἔχεις;
κρέ. Τὰς γὰρ ἐλπίδας ἀπέβαλον πρόσω.
Ἰὼ γυναῖ, πόθεν ἔλαβες ἐμῶν βρέφος ἀγκάλων.
Τίν' αὖ χεῖρα δόμοις ἔβα λοξίας; 1455
ἴων. Θεῖον τόδε. ἀλλὰ τἀπίλοιπα τὴ τύχης
Εὐδαιμονοῦμεν, ὡς τὰ πρόσθε, δυστυχῆ.
Στροφὴ δ'.
κρέ. Τέκνον, οὐκ ἀδάκρυτος οὐλοχεύη,
Γόοις ὑματαῖος οὐκ χεροῖν ὁρίζη.
Νῦν δ' ἀγκάλαις σῶν σέθεν πνέω, 1460
Μακαριωτάτας τυχοῦσ' ἡδονᾶς.
ἴων. Τοὐμὸν λέγουσα, κἀμὸν οὖν κοινὰς λέγεις.
Στροφὴ ε'.
κρέ. Ἄπαιδες οὐκέτ' ἐσμεν, οὐδ' ἄτεκνοι.
Δόμοι δ' ἐστοῦται, πάδε δ' ἔχει τυράννους.
Ἀνηβᾷ δ' Ἐρεχθεὺς, ὅ, τε γηγενὲς 1465

Vnde accepimus *hoc* gaudium?
ion. Omnia citius mihi euentura esse, 1450
O mater, in mentem venit, *ut existimarem*, quàm hoc, quòd tuus sim ego,
Strophe III.
cre. Adhuc metu tremo. io. An, ne non habeas me, quem habes?
cre. Has enim spes procul abieceram.
Io mulier, vnde accepisti mearum infantem vlnarum?
Per quam manum venit *ad* domum Apollinis? 1455
ion. Diuinum hoc *est*. At *in* cæteris fortunæ *rebus*
Beati simus, quia *res* priores *fuerunt* infelices.
Strophe IV.
cre. Fili, non sine lacrymis editus es,
Et *cum* lamentis ex manibus matris exterminatus es.
Nunc verò ad tuas genas spiro, 1460
Beatissimæ compos facta voluptatis.
ion. Meum *fatum* commemorans, tuum etiam commune dicis.
Strophe V.
cre. Sine liberis non amplius sumus, neque orbæ.
Et mea domus colitur, & habet dominos.
Repubescit autem Erechtheus, & terrigena 1465

Δόμος, οὐκέτι νύτας δέρκεται,
Ἁλίου δ' αἰαυγέσι λαμπάσι.
ἴων. Μῆτερ, παρόν μοι σ' πατὴρ, μεταχέτω
Τῆς ἡδονῆς τῆσδε, ἧς ἔδωκ' ὑμῖν ἐγώ.
Στροφὴ ϛ'.
κρέ. Ὦ τέκνον, τί φῆς; ἴων. οἷον οἷον ἀνελέγχομαι. 1470
κρέ. Πῶς εἶπας; ἄλλοθεν γέγονας γὰρ, ἄλλοθεν;
ἴων. Ὤιμοι. νόθον με παρθένου μ' ἔλικτε σόν.
Στροφὴ ζ'.
κρέ. Οὐχ ὑπὸ λαμπάδων,
Οὐδὲ χορευμάτων,
Ὑμέναιος ἐμὸς, τέκνον, 1475
Ἔλικτε σὸν κάρα.
ἴων. Αἴ, αἴ. πέφυκα δυσγενὴς μῆτερ πόθεν;
Στροφὴ η'.
κρέ. Ἴστω Γοργοφόνα. ἴων. τί τοῦτ' ἔλεξας;
κρέ. Ἀσκοπέλοις ἐπ' ἐμοῖς
Τὸν ἐλαιοφυῆ πάγον θάσσει. 1480
ἴων. Λέγεις μοι σάλια, κοὐ σαφῆ πάδε.
κρέ. Παρ' ἀηδόνιον πέτραν φοίβῳ.

Domus non amplius noctem videt,
Solis verò facibus *illustrata lucem* rursus intuetur.
ion. Mater, cùm pater mihi iam adsit, sit socius
Huius voluptatis, quam præbui vobis ego.
Strophe VI.
cre. O fili, quid ais? i. Qualis, qualis *filius* arguor? *qualis inuenior?* 1470
cre. Quid dixisti? aliunde igitur natus es, aliunde?
ion. Hei mihi. tua virginitas peperit me nothum.
Strophe VII.
cre. Non sub facibus,
Non *cum* tripudiis
Hymenæus meus, ô fili, 1475
Peperit tuum caput.
ion. Heu, heu. Vnde nam *igitur* ignobilis *ego*, mater, natus sum?
Strophe IIX.
cre. Sciat Gorgonis interfectrix. i. Quid hoc dixisti?
cre. Quæ scopulis in meis
Rupem oleis consitam *ac oliuiferam* incolit. 1480
ion. Dicis mihi obscura, nec manifesta hæc.
cre. Ad rupem lusciniis celebrem Phœbo.

Universidad de Deusto
Biblioteca

ἴων. Τί φοῖβον αὐδᾶς;
κρέ. Κρυπτόμβριον λέχος ἠιωάθ ἰν.
ἴων. Λέγ'. ὡς ἐρεῖς τι κεδνὸν, δ' τυχές τέ μοι. 1485

Στροφὴ θ'.

κρέ. Δεκάτῳ δέ σε μηνὸς ἐν κύκλῳ,
Κρύφιον ὠδῖν' ἔτεκον φοίβῳ.
ἴων. Ὦ φίλτατ' εἰποῦσ', εἰ λέγεις ἐτήτυμα.

Στροφὴ ι'.

κρέ. Παρθένια δ' ἐμᾶς ματέρος
Σπάργαν' ἀμφίβολά σοι τάδε
Ενῆψα, κερκίδος ἐμὰς πολαίους. 1490
Γάλακτι δ' οὐκ ἐπέχον, οὐδὲ μαστῷ
Τροφεῖα ματερὸς, οὐδὲ λουτρὰ χερῶν.
Ανὰ δ' αὔτερον ἔρημον,
Οἰωνῶν κεμφηλαῖς
Φόνευμα, θοίνα μά τ' εἰς ἄιδαν ἐκβάλλει. 1495
ἴων. Ὦ δεινὰ τλᾶσα μῆτερ.

Στροφὴ ια'.

κρέ. Εν φόβῳ καταδεθεῖσα, σὺν
Ψυχαὶ ἀπέβαλον, τέκνον.

Ion. Quid narras Phœbum?
cre. Furtiuo lecto iuncta sum.
Ion. Perge, quia dicis aliquid gloriosum & faustum mihi. 1485

Strophe IX.

cre. In decima verò reuolutione mensis
Occultum partum peperi Phœbo.
Ion. O gratissima locuta, si modò vera dicis.

Strophe X.

cre. Virginales verò meæ matris
Fascias circumiectas tibi
Indui, varium opus mei radii. 1490
Lacte verò *tibi* non præbui neque mamma,
Alimenta matris, neque lauacra manibus.
Sed in antro deserto
Auium rostris
Cædes epulúmque *futurus*, *i. laniandus ac uorandus*, ad Plutonem *(mortem à me tunc* eiectus es.
Ion. O dira mater ausa.

Strophe XI.

cre. Metu constricta, tuam
Animam perdidi, fili.

Εκτεινά σ' ἄκουσα. 1500
ἴων. Εξ ἐμοῦ τ' οὐχ ὅσι' ἐθνησκες.

Στροφὴ ιβ.

κρέ. Ιώ, δειναὶ μὲν τότε τύχαι,
Δειλία δὲ καὶ τάδε.
Ελισσόμεθ' ἐκεῖθεν
Ενθάδε δυς τυχίαισιν, 1505
Εὐτυχίας τε πάλιν.
Μεθίστασι ἢ πνεύματα.
Μενέτω. τὰ πάροιθεν ἄλις κακά. νυνὶ
Δ' ἐγένετό τις οὖρος ἐκ κακῶν, ὦ παῖ.

ΙΑΜΒΟΙ.

χο. Μηδεὶς δοκείτω μηδὲν ἀνθρώπων ποτὲ 1510
Ελπίσον εἶναι πρὸς τὰ τυγχάνοντα νυνί.
ἴων. Ὦ μεταβαλοῦσα μυρίους ἤδη βροτοὺς,
,, Καὶ δυς τυχήσαι καὶ θεάσαι καλὰς,
,, Τύχη, παρ' οἷαν ἤλθομεν ἐσθλὸν βίου,
Μητέρα φονεῦσαι, καὶ παθεῖν ἀνάξια. 1515
Φεῦ. ἄρ' ἐν φαεννᾶς ἡλίου περιπυχεῖς
Ενεστι πάντα τάδε καθ' ἡμέραν μαθεῖν.

Et occidi te inuita. 1500
Ion. Et à me non piè *cæsa* mortua es.

Strophe XII.

cre. Heu, misera quidem tunc *fuit* fortuna,
Misera verò & hæc *sunt*.
Voluimur illinc
Huc ærumnis, *& modò huc, modò illuc agitamur aduersis rebus*,
Secundísque rebus rursus, *lætísque mutata fortuna fruimur interdum*. 1505
Mutantur enim *crebrò fortunæ* flatus,
Maneat *eadem fortuna*. sufficiant superiora mala: nunc
Verò quidam secundus ventus ex malis ortus est, ô fili.

chorus.

Nemo putet quidquam hominibus vnquam 1510
Insperatum esse, considerans ea, quæ nunc accidunt.
Ion. O quæ iam mutasti sexcentos mortales,
,, Vt essent infelices, & rursus valde felices essent,
,, Fortuna, ad quale momentum vitæ venimus,
Vt matrem *fere* cæderem, & indigna *facinora mater* pateretur. 1515
Heu. Profectò in lucidis solis circumuolutionibus
Licet hæc omnia quotidie discere.

Φίλον μὴν σοῦ σ' εὕρημα μῆτερ εὑρόμην,
Καὶ τὸ γὴν ὐδὲν μεμπτὸν ὡς ἡμῖν τόδε.
Τὰ δ' ἄλλα πρὸς σὲ βούλομαι μόνῳ φράσαι. 1520
Δεῦρ' ἔλθ'. ἐς οὖς γὰρ τοὺς λόγους εἰπεῖν θέλω,
Καὶ προκαλύψαι τοῖς πρόσθεν σκότον.
Ὅρα σὺ μῆτερ, μὴ σφαλεῖσα παρθένος,
Ἐγίνεταν νοσήματ' εἰς κρυπτοὺς γάμους.
Ἔπειτα τῷ θεῷ προσλιθῆς τὴν αἰτίαν. 1525
Καὶ τοὐμὸν αἰσχρὸν ἀποφυγεῖν πειρωμένη,
Φοίβῳ τεκεῖν με φῆς, τεκοῦσ' οὐκ ἐκ θεοῦ.

κρέ. Μὰ τὴν Παλλαδίζουσαν ἅρμασίν ποτε
Νίκην Ἀθηναῖς Ζηνὶ γηγενεῖς ἔπι,
Οὐκ ἔστιν ὅστις σοι πατὴρ θνητῶν, τέκνον, 1530
Ἀλλ' ὅσπερ ὀξέθρεψε Λοξίας αὐταξ.

ἴων. Πῶς οὖν τὸν αὐτοῦ παῖδ' ἔδωκ' ἄλλῳ πατρί,
Ξούθου τέ φησι παῖδά μ' ἐκπεφυκέναι;

κρέ. Πεφυκέναι μὲν οὐχί, δωρεῖται δέ σε
Αὐτοῦ γεγῶτα. καὶ γὰρ αὖ φίλος φίλῳ 1535
Δοίη τὸν αὐτοῦ παῖδα δεσπότην δόμων.

ἴων. Ὁ θεὸς ἀληθὴς, ἢ μάτην μαντεύεται,

Charum igitur inuentum te mater inuenimus,
Et genus nihil culpandum nobis quod ad hoc attinet.
Cætera verò ad te solam volo dicere. 1520
Huc accede. In aurem enim hos sermones dicere volo,
Et offundere tenebras his r bus, *hæc tenebris uelare.*
Vide tu mater, ne, cùm lapsa fueris virgo,
Morbus *aliquis* fuerit in occultis nuptiis, *& pecoris clandestino congressu:*
Deinde *tui peccati* causam *culpámque* Deo tribuas. 1525
Meam verò turpitudinem effugere conans,
Peperisse me dicas Phœbo, cùm non pepereris ex Deo.

cre. Non, per eam, quæ quondam curru *uecta* tulit opem,
Victoriam Mineruam, Ioui aduersus terrigenas,
Nullus mortalium est tibi pater, ô fili: 1530
Sed qui *te* educauit Apollo Rex.

Ion. Quomodo igitur suum filium dedit alteri patri,
Ex Xuthóque dicit me natum esse filium?

cre. Progenitum quidem *ex eo te* non dicit esse, sed *ei* donat te
Ex se natum. Etenim amicus amico 1535
Dare queat suum filium hæredem domus.

Ion. Deus quidem verax *est*, aut frustrà vaticinatur,

Ἐμοῦ παράγων μῆτερ εἰκότως φρένας.

κρέ. Ἄκουε δὴ νῦν. ἁ μ' εἰσῆλθεν, ὦ τέκνον.
Εὐεργετῶν σε Λοξίας, εἰς δόξαν 1540
Δόμον καθίζει. τῷ θεῷ γὰρ λεγόμενος,
Οὐκ ἔχοις ἂν ποτ' ἔτι παγκλήρους δόμους,
Οὔτ' ὄνομα πατρός. πῶς γὰρ, ἔγ' ἐγὼ γάμους
Ἐκρυπτον αὐτὴ, καί σ' ἀπέκτεινον λάθρᾳ;
Ὁδ' ὀφελὼν σε, προσίθησ' ἄλλῳ πατρί. 1545

ἴων. Οὐχ ὧδε φαύλως αὐτ' ἐγὼ μετέρχομαι,
Ἀλλ' ἱστορήσω Φοῖβον εἰσελθὼν δόμους,
Εἴτ' ἐμὶ θνητοῦ πατρὸς, εἴτε Λοξίου.

Εα. τίς οἴκων θεοδότων ὑπορτελὴς
Ἀνθήλιον πρόσωπον ἐκφαίνει θεᾶν; 1550
Φύγωμεν, ὦ τεκοῦσα, μὴ τὰ δαιμόνων
Ὀρῶμεν, εἰ μὴ καιρὸς ἐσθ' ἡμᾶς ὁρᾶν.

ἀθη. Μὴ φύγετ'. οὐ γὰρ πολεμίαν με φύγετε,
Ἀλλ' ἔν τ' Ἀθήναις, κἀν θάδ' οὖσαν δόμῃ.
Ἐπώνυμος ἧς σῆς ἀφικόμην χθονὸς, 1555
Παλλὰς, δρόμῳ πεμφθεῖσα Ἀπόλλωνος πάρα.
Ὃς εἰς μὲν ὄψιν σφῶν μολεῖν οὐκ ἠξίου,

Meam meritò perturbans, mater, mentem.

cre. Audi igitur nunc quæ mihi in mentem venerunt, ô fili,
Cùm velit tibi deus benefacere, in regiam 1540
Domum *te* collocat. Dei enim *filius* si dicereris, *ac esses,*
Nunquam vniuersam hæreditatem haberes. (nuptias
Neq; nomen patris. Quomodo enim *haberes hæreditatem Dei,* cuius ego
Occultaui ipsa, & te interfeci clam?
Ille igitur te iuuans alteri patri attribuit. 1545

Ion. Non ita segniter ea, *quæ dicis*, ego persequor, *non tam facile credo,*
Sed interrogabo Phœbum, templum ingressus,
Vtrum sim filius hominis, an Phœbi.
Ehem, quis supra sacras ædes exoriens *ac emicans,*
Deorum ostendit faciem solis instar splendentem? 1550
Fugiamus ô mater, ne deorum *numina*
Spectemus, nisi sit opus nos *ea* videre.

Min. Ne fugite. non enim hostem me fugitis,
Sed amicam vobis, & Athenis, & hîc existentem.
Veni autem tuæ terræ cognominis 1555
Pallas festinans cursu ab Apolline *huc missa,*
Qui in conspectum quidem vestrum venire noluit,

Universidad de Deusto
Biblioteca

Μὴ τοῦ πάροιθε μέμψιν εἰς μέσον μόλῃ,
Ἡμᾶς ἢ πέμπει τοὺς λόγους ὑμῖν φράσαι,
Ὡς ἥδε τίκτει σ' ἐξ Ἀπόλλωνος πατρός, 1560
Δίδωσι δ' οἷς ἔδωκεν. οὐ φύσει σέ,
Ἀλλ' ὡς κομίζοις οἶκον εὐγενέστατον.
Ἐπεὶ δ' ἀνώχθη πρᾶγμα μὴ νῦν τόδε,
Θανεῖν σε δείσας μητρὸς ἐκ βουλευμάτων,
Καὶ τοῦδε πρὸς σοῦ μηχαναῖς ἐρύσατο. 1565
Ἔμελλε δ' αὐτὸ δρᾶσιν πόσις αὐταῖς,
Ἐν ταῖς Ἀθήναις γνωρίζειν πόλει τε σοῦ,
Σέ θ' ὡς πέφυκας τῆσδε, καὶ Φοίβου πατρός.
Ἀλλ' ὡς περαίνω πρᾶγμα, ἃ χρῄζουσι θεοί,
Ἐφ' οἷς ἐζεύξαθ' ἅρμασ', εἰσακούσατον. 1570
Λαβοῦσα τόνδε παῖδα, Κεκροπίαν χθόνα
Χώρει Κρέουσα, κεἰς θρόνοις τυραννικοὺς
Ἵδρυσον. ἐκ γὰρ τοῦ Ἐρεχθέως γεγὼς,
Δίκαιος ἄρχειν τῆσ' ἐμῆς ὅδε χθονός.
Ἔσται τὰν Ἑλλάδ' εὐκλεής. οἱ τόδε γὰρ 1575
Παῖδες γενόμενοι τέσσαρες ῥίζης μιᾶς,
Ἐπώνυμοι γῆς, κἀπὶ φυλίοις χθονὸς

Ne veniat in mediam reprehensionem præteritorum *facinorum*.
Nos verò mittit vt hos sermones vobis dicamus,
Quòd hæc peperit te ex Apolline patre. 1560
Dat autem *tæ* quibus dedit, qui te non genuerunt,
Sed *hoc facit*, vt accipias, *habeásque* domum nobilissimam.
Postquam verè res hæc est aperta, indicio declarata,
Metuens ne tu morereris ex matris insidiis,
Neue hæc abs te machinis *tuis sublata periret, ita uos à morte* liberauit.
Hæc autem Rex *Apollo* statuerat reticere,
Et Athenis declarare hanc esse tuam *matrem*,
Et te ex hac, & Apolline patre natum esse.
Sed vt finiam rem, & dei oracula, *ea*,
Propter quæ iũcti fuistis currib. *i. currus iunxistis, ut huc ueniretis*, audite.
Accipiens hunc filium *ad* Cecropiam terram
Vade Creusa, & in thronis regiis *eum*
Colloca. Nam ex Erechthei *posteris* natum
Hunc æquum *est* imperare meæ terræ.
Eritque per *totam* Græciam clarus. Huius enim 1575
Filii quatuor *ex* vna radice nati,
Cognomines terræ, distributíque in tribus agri

Λαῶν ἔσονται, σκόπελον οἱ ναίουσ' ἐμόν.
Τελέων μὲν ἔσται πρῶτος, εἶτα δεύτερος,
Ὁ πάντες δρομῆς τ' ἐμῆς ἀπ' Αἰγίδος 1580
Ἐμφυλον ἕξουσ' αἰγικορεῖς. οἱ τοῦδε δ' αὖ
Παῖδες γενόμενοι σὺν χρόνῳ πεπρωμένῳ
Κυκλάδας ἐποικήσουσι νησαίας πόλεις,
Χέρσοις τε πρὸς ἁλοῖς, ὃ θένος τῇ μῇ χθονὶ
Δίδωσιν. αἱ τίμορθμα δ' ἠπείροιν δυοῖν 1585
Πεδία κατοικήσουσιν, Ἀσιάδος τε γῆς,
Εὐρωπίας τε. τῶνδε δ' ὀνόματος χάριν,
Ἴωνες ὀνομασθέντες ἕξουσι κλέος.
Ξοῦθῳ δ' ἐκ σοῦ γίγνεται κοινὸν γένος.
Δωρὸς μὲν, ἔνθεν Δωρὶς οἰκήσει πόλις. 1590
Κατ' αἶαν Πελοπίαν γ' ὁ δεύτερος
Ἀχαιός, ὃς γῆς πρὸς ἁλίας Ῥίου πέλας
Τύραννος ἔσται, κἀπιδοξασθήσεται
Κείνου κεκλῆσθαι λαὸς ὄνομ' ἐπώνυμος.
Καλῶς δ' Ἀπόλλων πάντ' ἔπραξε. πρῶτα μὲν, 1595
Ἀνοσον λοχεύει σ', ὥστε μὴ γνῶναι φίλοις.
Ἐπεὶ δ' ἔπικτες τόνδε παῖδα, κἀπέθου

Populorum erunt, qui rupem meam habitant.
Geleon quidem primus erit. deinde secundum *Ionis* F.
Hopletē, *tertium*, Argades, & *quartum denominatum* à mea AEgide 1580
AEgicoreis habebunt tribulem, *ac suæ tribus principem*. Horum autem
Liberi progeniti cum tempore fatali,
Cycladas incolent insulares vrbes, *i. in insulis cycladibus conditas*,
Oráſque maritimas, quod robur agro meo
Dat: opposita verò littora duarum continentium 1585
Inhabitabunt, & campos Asiaticæ terræ,
Et Europææ. Ob huius verò *Ionis* nomen
Iones nominati habebunt gloriam.
Xutho verò & tibi commune *liberorum* genus erit,
Dorus quidem, vnde Dorica celebrabitur. 1590
Ciuitas. In agro verò Pelopio alter *filius erit*
Achæus, qui maritimæ terræ prope Rhium
Dominus erit, & insigniter gloriabitur
Populus se de illius nomine cognominem appellari,
Rectè verò Apollo omnia fecit. primum quidem, 1595
Sine dolore parere te fecit, vt non rescirent amici.
Postquam verò peperisti hunc puerum, & imposuisti

Εν σπαργάνοισιν, ἁρπάσαντ' ἐς ἀγκάλας,
Ερμῆν κελεύει δεῦρο παρθμεῦσαι βρέφος,
Εθρεψέτ', εἶτ' εἴασεν ἐκπνεῦσαι βίον. 1600
Νῦν οὖν σιώπα, παῖς ὅδ' ὡς πέφυκε σός,
Ἵν' ἡ δόκησις Ξοῦθον ἡδέως ἔχῃ,
Σύ τ' αὖ τὰ σαυτῆς ἀγαθ' ἔχουσ' εἴης, γυναῖ.
Καὶ χαίρετ' ἐκ γὰρ τῆσδ' ἀναψυχῆς πόνων,
Εὐδαίμονα ὑμῖν πότμον ἐξαγγέλλομαι. 1605

Τροχαῖοι.

ἴων. Ω Διὸς Πάλλας μεγίστου θύγατερ, οὐκ ἀπιστία
Σοῖς λόγοις ἐνδεξόμεθα. πείθομαι δ' εἶ πατρὸς
Λοξίου, τῆσδε. ἦ τοιν τοῦτο δ' οὐκ ἄπιστον ἦν.
κρέ. Τἀμὰ νῦν ἄκουσον αἰνῶ Φοῖβον οὐκ αἰνοῦσα πρίν,
Οὗ νῦν, ὅ ποτ' ἠμέλησε παιδὸς, δοῦναί δοκεῖ μοι. 1610
Αἵδε δ' ὦ πτὶ πύλαι μοι, τοῦ θεοῦ χρηστήρια
Δυσμενῆ πάροιθεν ὄντα. νῦν δ' τοῦ πρόσθεν χέρας
Ἡδέως κεκρημνάμεθα, τοῦ προσεννέπω πύλας.
ἀθ. Ἥνεσ', οὗνεκ' οὐ λογεῖς θεὸν μεταβαλοῦσ' ἀεί ποτ'.
„ Χρόνια μὲν τὰ τῆς θεῶν παῖς, εἰς τέλος δ' οὐκ ἀσθενῆ. 1615
κρέ. Ω τέκνον, στείχομεν οἴκους. ἀθ. στείχετ', ἕψομαι δ' ἐγώ.

Fasciis, arreptum in vlnas
Mercurium iubet ferre infantem huc,
Illúmque aluit, nec passus est animam efflare. 1600
Nunc igitur tace, quòd hic puer sit tuus,
Vt hæc opinio Xuthum delectet,
Et tu vicissim tua bona habeas, ô mulier.
Et valete: ex hac enim respiratione laborum
Denuncio vobis magnas felicitates. 1605

Ion.

O Pallas maximi Iouis filia, non per incredulitatem
Tuos sermones recipimus. Credo verò me esse *filium* patris
Apollinis, & huius, & prius hoc non erat incredibile.
cre. Mea *uerba* nunc audi: laudo Phœbum, non laudans antea,
Quòd quem antea neglexit filium, *nunc* reddit mihi. 1610
Hæ verò *tẽpli* portæ mihi *nũc sũt* formosæ, & Dei oracula *nũc sunt grata*.
Quæ prius erant infesta. Nũc igitur etiã ex marculis, *annulisque* manus.
Libenter suspendimus, & saluto portas.
Min. Laudo, quòd deum laudes mutata tandem voluntate.
„ Tarda quidẽ quodãmodo *sunt* deorũ auxilia: sed tãdẽ nõ *sunt* infirma.
cre. O fili, eamus domum. *M.* Ite, sequar verò ego.

κρε. Ἀξία

κρέ. Ἀξία γ' ἡμῶν ὁ δουλεὺς καὶ φιλοῦσά γε πόλιν.
ἀθ. Εἰς θεόνυς γ' ἴζυ παλαιούς. Κρ. ἄξιον τὸ κτῆμά μοι.
χο. Ω Διὸς Λητοῦς τ' Απολλον, χαῖρ' ὅτῳ δ' ἐλαύνεται
„ Συμφοραῖς οἶκος, σέβοντα δαίμονας θαρρεῖν χρεών. 1620
„ Εἰς τέλος γὰρ οἱ μὲν ἐσθλοὶ τυγχάνουσιν ἀξίων,
„ Οἱ κακοὶ δ', ὥσπερ πεφύκασ', οὔποτ' εὐπραξίαν αἴ.

Εὐριπίδου Ιων.

Cre. Digna certæ nobis comes viæ, & amans ciuitatis. (possessio.
Min. In thronis antiquis sede. *Cre.* Digna *est*, *magnique facienda* mihi hæc
Cho. O Apollo Iouis & Latonæ *fili*, vale. Cuius igitur agitatur
„ Domus calamitatibus, si deos colat, *illum* confidere oportet. 1620
„ Tandem enim boni quidem consequuntur digna *pietate premia*.
„ Mali verò, vt *digni* sunt, nunquam felices erunt.

FINIS IONIS.

Universidad de Deusto
Biblioteca

ΥΠΟΘΕΣΙΣ ΗΡΑΚΛΕΟΥΣ μαινομένου.

Ηρακλῆς γήμας Μεγάραν τὴν Κρέοντος, παῖδας ἐξ αὐτῆς ἐγένησε· καταλιπὼν δὲ τούτους ἐν τῇ Θήβαις, αὐτὸς εἰς Αργος ἦλθεν, Ευρυσθεῖ τοὺς ἄθλους ἐκπονήσων. πάντων δὲ περιγενόμενος, ὅτε πᾶσιν εἰς ᾅδου κατῆλθε. καὶ πολὺν ἐκεῖ διατρίψας χρόνον, δόξαν ἀπέλιπε τεθνᾶναι τοῖς ζῶσιν, ὡς εἰ τεθνηκώς· στασιάσαντες δὲ οἱ Θηβαῖοι πρὸς τὴν δυναστείαν Κρέοντα, Λύκον ἐκ τῆς Εὐβοίας κατήγαγον.

ARGVMENTVM HERCVLIS furentis.

Hercules cùm vxorem duxisset Megaram filiam Creontis, liberos ex ea procreauit: quos cùm reliquisset Thebis, ipse profectus est Argos, vt certamina ab Eurystheo proposita conficeret. Superatis autem omnibus, tandem ad inferos descendit: & cùm longum ibi tempus moratus fuisset, apud viuos opinionem reliquit, quòd obiisset. Thebani verò seditione commota aduersus Creontem principem, Lycum ex Euboea in vrbem reduxerunt.

ΤΑ ΤΟΥ ΔΡΑΜΑΤΟΣ ΠΡΟΣΩΠΑ.

ΑΜΦΙΤΡΥΩΝ.
ΜΕΓΑΡΑ.
ΛΥΚΟΣ.
ΙΡΙΣ.
ΛΥΣΣΑ.
ΑΓΓΕΛΟΣ.
ΗΡΑΚΛΗΣ.
ΘΗΣΕΥΣ.

Προλογίζει δὲ ὁ Αμφιτρύων.

Prologum autem agit Amphitryo.

PERSONÆ HVIVS fabulæ sunt hæc:

AMPHITRYO.
MEGARA.
LYCVS.
IRIS.
LYSSA. id est rabies, vel furia.
NVNCIVS.
HERCVLES.
THESEVS.

Chorus constat ex Thebanis senibus.

ΕΥΡΙΠΙΔΟΥ ΗΡΑΚΛΗΣ ΜΑΙΝΟΜΕΝΟΣ.

Ιάμβοι.

Τίς τὸν Διὸς σύλλεκτρον οὐκ οἶδε βροτῶν,
Αργεῖον Αμφιτρύων', ὃν Αλκαῖός ποτε
Επικτεν ὁ Περσέως, πατέρα τόνδ' Ηρακλέους;
Ος τάσδε Θήβας ἔσχεν, ἔνθ' ὁ γηγενὴς
Σπαρτῶν στάχυς ἔβλαστεν, ὧν ἡλίθιος Αρης

EVRIPIDIS HERCVLES FVRENS.

AMPHITRYO.

Qvis mortalium nõ nouit eiusdem tori cũ Ioue participẽ Argiuum Amphitryonem, quem olim Alcæus *Filius* Persei genuit, patrem illum Herculis? Qui tenuit has Thebas, vbi terrigena *virorum* Satorum seges est nata, quorum generis Mars

Εσωσ' ἀριθμὸν ὀλίγον, οἳ Κάδμου πόλιν
Τεκνοῦσι παίδων παισὶν ἔνθεν ἐξέφυ
Κρέων Μενοικέως παῖς, ἄναξ τῆσδε χθονός.
Κρέων ᾗ Μεγάρας τῆσδε γίνεται πατήρ,
Ην τ' ἄντες ὑμεναίοισι Καδμεῖοι ποτε, 10
Λωτὸς σωηλάλαξαν, ἡνίκ' εἰς ἐμοὺς
Δόμους ὁ κλεινὸς Ηρακλῆς νιν ἤγετο.
Λιπὼν ᾗ Θήβας, ἃς καλῶ κἀθλῶ ἐγώ,
Μεγάραν ᾗ τῇδε, πενθερούς τε παῖς ἐμός,
Αργεῖα τείχη, καὶ Κυκλωπείαν πόλιν 15
Ωρέξατ' οἰκεῖν, ἣν ἐγὼ φεύγω, κτανὼν
Ηλεκτρυώνα. συμφορᾶς ᾗ τὰς ἐμὰς
Εξαμαείζων, κ' πάτραν οἰκεῖν θέλων,
Καθόλου δίδωσι μισθὸν Εὐρυσθεῖ μέγαν
Εξημερῶσαι γᾶν, εἴ θ' Ἥρας ὕπο 20
Κέντροις δαμασθεὶς, εἴτε τοῦ χρεὼν μέτα.
Καὶ τοὺς μὲν ἄλλους ἐξεμόχθησεν πόνους.
Τὸ λοίσθιον ᾗ, Ταινάρου διὰ στόμα
Βέβηκ' ἐς ᾅδου, τὸν τρισώματον κύνα

Paruum numerum ſeruauit, qui Cadmi vrbem
Fœcundam reddunt liberis liberorum. Hinc natus eſt
Creon filius Menœcei, rex huius terræ.
Creon verò pater eſt huius Megaræ,
Quam olim omnes Cadmei, *i Thebani*, in nuptiis 10
Tibia concelebrarunt, quum in meas
Domos inclytus Hercules ipſam duxit.
Relictis verò Thebis quò ego migraui,
Et Megara, & affinibus, filius meus
Muros Argiuos, & vrbem Cyclopicam 15
Incolere expetiit, ex qua ego exul ſum, propterea quòd occidi
Electryonem. meas autem calamitates
Lenire ſtudens, & volens habitare in patria,
Magnum Euryſtheo dat præmium, *promittens fore*, vt omnino,
i. totum,
Orbem terrarum pacaret, ſiue à Iunonis 20
Stimulis vexatus, ſiue fato aliquo ſimul *eum vrgente*.
Ac cæteros quidem labores exantlauit,
Ad extremum verò per fauces Tænari
Iuit ad Plutonis *domum*, canem illum tricorporem,

In lu-

Εἰς φῶς ἀνάξων. ἔνθεν οὐχ ἥκει πάλιν. 25
Γέρων ᾗ δή τις ὀρθὸς Καδμείων λόγος,
Ὡς ἦν πάρος Δίρκης σύνηπορ Λύκος,
Τῆν ἐπ' πάπυργον τῆνδε δεσπόζων πόλιν,
Τὸν λυκοπόλω πρὶν τυραννῆσαι χθονὸς
Αμφίον', ἠδὲ Ζῆθον, σκηγόνω Διός. 30
Οὗ ταυτὸν ὄνομα παῖς πατρὸς κεκλημένος,
Καδμεῖος οὐκ ὢν, ἀλλ' ἀπ' Εὐβοίας μολὼν,
Κτείνει Κρέοντα, καὶ κτανὼν δέχεται χθονὸς,
Στάσει νοσοῦσαν τῆνδ' ἐπεισπεσὼν πόλιν.
Ημῖν ᾗ κῆδος εἰς Κρέοντ' ἀνηγμένον, 35
Κακὸν μέγιστον ὡς ἔοικε γίγνεται.
Τἐμοῦ γὰρ ὄντος παῖδος ἐν μυχοῖς χθονὸς,
Ο κλεινὸς ἄνος τῆς δε γῆς δέχων Λύκος,
Τοὺς Ηρακλείους παῖδας ἐξελεῖν θέλει,
Κτανὼν δάμαρθ', ὡς φόνῳ σβέσῃ φόνον, 40
Κἀμ', εἴ τι δὴ χρὴ κἀμ' ἐν ἀνδράσι λέγειν,
Γέροντ' ἀχρεῖον· μή ποθ' οἱ δ' ἰωδρωμένοι,
Μήτρωσιν ἐκπεράσωσιν αἵματος δίκην.
Ἐγὼ δὲ, λείπει γάρ με τῆσδ' ἐν δώμασιν

In lucem educturus, vnde non redit. 25
Eſt autem quidam verus Thebanorum ſermo,
Antea Lycum fuiſſe maritum Dircæ,
Dominum huius vrbis, quæ ſeptem turres habet,
Priuſquam terræ dominarentur in equis albis equitantes
Amphion & Zethus filij Iouis. 30
Cuius filius eodem quo pater nomine vocatus,
Non exiſtens Thebanus, ſed ex Eubœa profectus,
Occidit Creontem: quo interfecto, ipſe imperat terræ,
Irruens in hanc vrbem ſeditione laborantem.
Nobis verò affinitas cum Creonte contracta 35
Maximum, vt apparet, malum eſt.
Nam dum in penetralibus terræ eſt filius meus.
Ille inclytus huius terræ dominus Lycus
Liberos Herculis vult interficere,
Interfecta coniuge, vt cædem cæde extinguat, 40
Et me: (ſi modò inter viros numerare me quoque conuenit,
Senem inutilem) ne aliquando illi poſtquã ad virilẽ ætatem peruenerint,
Pœnas exigant cædis ab auunculis.
Ego verò (reliquit enim me in his ædibus

Τεφὸν τέκνων οἰκουρὸν, ἰωὶ κα χθονὸς 45
Μέλαιναν ὄρφνιω εἰσέβαινε παῖς ἐμός,
Σὺ μὴ τεὶ, τέκνα μὴ θάνωσ' Ἡρακλέος,
Βωμὸν καθίζω τόνδε σωτῆρος Διός.
Ὃν καλλινίκου δορὸς ἄγαλμ' ἱδρύσατο
Μινύας κρατήσας δόμος ὑψηλὸς τόκος. 50
Παντῶν ὑπ χρειοῖ τάσδ' ἕδρας φυλάσσομεν,
Σίτων, ποτῶν, ἐσθῆτος, ἀς ἐφ τῷ πέδῳ
Πλευρὰς τιθέντες. ἐκ γὰρ ἐσφεαγισμένοι
Δόμων καθήμεθ' ἀπορίᾳ σωτηρίας.
Φίλων ὑπ τοὺς μὲν, ἐ σαφῶς ὁρῶ φίλους, 55
Οἱ δ' ὄντες ὀρθῶς, ἀδυνάτοι τοι σωφελεῖν.
Τοιοῦτον αὐθρώποισιν ἡ δυςπραξία,
Ης μή τοι, ὅς τις καὶ μέσως εὔνους ἐμοὶ,
,, Τύχοι, φίλων ἔλεγχον ἀψευδέστατον.
,, Ω πρέσβυ. Ταφίων ὃς τοι ἐξεῖλες πόλιν, 60
,, Στρατηλατήσας κλεινὰ Καδμείων δόρυ.
Με. Ως ἐ δὲν αὐθρώποισι τῶν θεῶν σαφές.
Εγὼ γὰρ ἔτ' εἰς πατρὸς ἀπηλάθην τύχης,
,, Ὃς οὐνεκ' ὄλβυ μέγας ἐκομπάθη ποτὲ,

Nutritorem liberorum & cuſtodem domus, quando terræ 45
Obſcuram caliginem ingreſſus eſt filius meus)
Cum matre, ne liberi Herculis moriantur,
Ad aram hanc Iouis ſeruatoris ſedeo,
Quam ſtatuit, vt monumentum ſit victricis haſtæ,
Cùm viciſſet Minyas, generoſus filius meus. 50
Has autem ſedes ſeruamus *conſtituti in* inopia *rerum* omnium,
Cibi, potus, veſtitus, *in* non ſtrato ſolo
Latera ponentes. Etenim excluſi
E domo, ſedemus ob deſperationem ſalutis.
Amicorum verò alios quidem video non *eſſe* veros amicos, 55
Et qui verè ſunt, non poſſunt nos adiuuare.
,, Eiuſmodi inter homines *res eſt* calamitas,
,, In quam vtinam nunquam, qui vel mediocriter mihi *ſit* amicus,
,, Incidat, certiſſimum indicem amicorum.
Me. O ſenex, qui Taphiorum olim cepiſti vrbem, 60
Glorioſe dux creatus exercitus Thebanorum,
,, Quàm Deorum nullum *conſilium* certum *eſt* hominibus.
Ego enim haud pedem refero ad patris fortunam,
Qui propter opes olim valde ſuperbus erat,

Ἔχων τυραννίδ, ἧς μακραὶ λόγχαι τοῖ 65
Πηδῶσ' ἔρωτι, σώματ' εἰς ὀὐδαίμονα.
Εχων ὑ τέκνα κἀμ' ἔδωκε παιδὶ σῷ,
Επίσημον ὀὐνιω Ἡρακλεῖ συνοικίσας.
Καὶ νυῦ ἐκεῖνα μὴ θανόντ' ἀνέπλατο.
Εγὼ ὑ καὶ σὺ μέλλομεν θνήσκειν, γέρον, 70
Οἱ θ' Ἡράκλειοι παῖδες, ὃς ὑποπτέρους
Σώζω νεοσσοὺς, ὄρνις ὡς ὑφειμένη.
Οἶδ' εἰς ἔλεγχον ἄλλος ἄλλοθεν πιτνῶν,
Ω μῆτερ, αὐδᾷ, ποῖ πατὴρ ἄπεστι γῆς;
Τί δρᾷ; πόθ' ἥξει: τοῦ νέω σε ἐσφαλμένοι, 75
Ζητοῦσι τὸν τεκόντ. ἐγὼ ὑ διαφέρω
Λόγοισι μυθεύσαι. θαυμάζω δ' ὅταν
Πύλαι ψοφῶσι, πᾶς τ' αἴρησιν πόδα,
Ως πρὸς πατρῷον πρόσπεσούμενοι γόνυ.
Νῦν οὖν ὅν' ἐλπίδ', ἢ πέδον σωτηρίας 80
Εξευμαρίζῃ, πρέσβυ; πρὸς σε γὰρ βλέπω.
Ως οὔτε γαίας ὄρι' ἂν ἐκβαίμεν λάθρα
(Φυλακαὶ γὰρ ἡμῶν κρείσσονες καθ' ἐξόδους)

Habens regnum, propter quod longæ haſtæ 65
Saltant *eius occupandi* cupiditate, in beata corpora *principum*.
Habens autem liberos, filio tuo me dedit,
Nobilem coniugem Herculi iungens matrimonio.
Et nunc illa quidem mortua auolauerunt.
Ego verò, & tu ſenex, moriemur, 70
Et liberi Herculis, quos ſub alis
Pullos veluti gallina incubans ſeruo.
Ipſi autem ad explorandum alius aliunde accedens,
O mater, inquit, vbi nam terrarum abeſt pater?
Quid facit? quando veniet? ob iuuentutis autem imbecillitatem, 75
Quærunt patrem. ego verò *mentem ipſorum aliò* diſtraho,
Verbis *ipſos* conſolans. Admiror verò quando
Fores ſtrident, & vnuſquiſque attollit pedem,
Vt ad paternum ſe proiecturi genu.
Nunc igitur quam ſpem, aut ſedem ſalutis 80
Præbes ô ſenex? ad te enim reſpicio.
Nam neque terminos terræ clam egredi poſſumus,
(Sunt enim cuſtodiæ in exitu nobis potentiores)

Universidad de Deusto
Biblioteca

Οὔθ' ἐν φίλοισιν ἐλπίδες σωτηρίας
Ετ' εἰσὶν ἡμῖν. ἰῶ τίν' οὐ γνώμην ἔχῃς, 85
Λέγ' εἰς τὸ κοινὸν, μὴ θανεῖν ἕτοιμον ἦ,
Χρόνον δὲ μηκυνώμεθ' ὄντες ἀσθενεῖς.
ἀμ. Ω θύγατερ, οὔτοι ῥᾴδιον τὰ τοιάδε
Φαύλως παραινεῖν ἀπονδάσαντ' αὖδ πόνου.
με. Λύπης τί τῶνδε δεῖ σ', ἣ φιλεῖς οὔπω φάος; 90
ἀμ. Καὶ τῆδε χαίρω, καὶ φιλῶ τὰς ἐλπίδας.
με. Κἀγὼ δοκεῖν ᾗ τοῖδόκητ', οὐ χρὴ γέρον.
ἀμ. Εν τοῖς ἀναβολαῖς τ' κακῶν ἔνεστ' ἄκη.
με. Ο δ' ἐν μέσῳ με, λυπεῖ ὢν, δάκνει χρόνος.
ἀμ. Γένοιτ' αὖ, ὦ θύγατερ, εἴ σοι δρόμος 95
Εκ τ' παρόντων ἐμοὶ ξ σοὶ κακῶν.
Ελθοι τέ ποθ' αὖ τοῖς ὁμὸς, δ' νήτωρ ᾗ σός.
Αλλ' ἡσύχαζε, καὶ δακρυρρόους τέκνων
Πηγὰς ἀφαίρει, καὶ παρδκήλει λόγοις.
Κλέπτουσα μύθοις ἀθλίους κλοπὰς ὅμως. 100
,, κάμνουσι γάρ τοι καὶ βροτῶν αἱ συμφοραὶ
,, Καὶ πνεύματ' αὐέμων, δὲν ἀεὶ ῥώμην ἔχει.
,, Οἵτ' δ' τυχοῦντες, ἀλλ' τέλος δὲν δ' τυχοῦς.

Neque in amicis ſpes ſalutis
Nobis eſt amplius. Sententiam igitur quam habes, 85
In medium profer, ne mors ſit expedita *nobis:*
Sed tempus producamus, quia ſumus infirmi.
O filia, non facile *eſt* talibus *in rebus*
Segniter, *&* ſine labore conſiliũ dare, ſi ſeriò agas, *bonũq; conſiliũ quæras.*
Meg. Quid triſtitiæ tibi deeſt? cur amas tantopere lucem? 90
Am. Ego verò & lætor ea, & ſpem amo.
Meg. Et ego: ſed non oportet ſperare non ſperanda.
Am. In ipſa malorum mora inſunt remedia.
Meg. At tempus interiectum, quod eſt triſte, mordet me.
Am. Vtinam, filia, contingat ſecundus curſus 95
Ex præſentibus malis mihi, & tibi,
Ac veniat aliquando filius meus, tuus maritus.
Verùm quieſce, & lacrymarum plenos liberis
Fontes aufer, & *ipſos* delini verbis,
Commentis fallens, quamuis miſeræ ſint iſtæ fallaciæ.
,, Laborant enim, *tandemque ceſſant* etiam ipſæ mortalium calamitates,
,, Et flatus ventorum non ſemper robur habent,
,, Et qui felices ſunt, non ſunt perpetuò felices.

Omni

Εξίστανται γὰρ πάντ' ἀπ' ἀλλήλων δίχα.
Οὗτος δ' ἀνὴρ ἄριστος, ὅστις ἐλπίσιν 105
Πέποιθεν αἰεὶ. τὸ δ' ἀπορεῖν, ἀνδρὸς κακοῦ.

ΜΟΝΟΣΤΡΟΦΙΚΑ.

χο. Υπόρροφα μέλαθρα, καὶ γεραιὰ
Δέμνι', ἀμφὶ βάκτροις
Ερεισμα θέμενος, ἐξάλλω ἰηλέμων,
Γόων ἀοιδὸς, ὥστε πολιὸς ὄρνις. 110
Επεα μόνον, καὶ δόκημα νυκτερῶν
Εννύχων ὀνείρων,
Τρομερὰ μόνον, ἀλλ' ὅμως πρόθυμα.
Ἰὼ τέκεα, τέκεα πατρὸς
Απάτορ' ὦ γεραιὲ, 115
Σύ τε τάλαινα μᾶτερ, ἃ
Τὸν ἄιδα δόμοις πόσιν
Αναστενάζεις.
Μὴ προκάμητε πόδα, βαρύ τε κῶλον,
Ὥς τε πρὸς πέτραμον 120
Λέπας ζυγηφόρων

Omnia enim à ſe inuicem diſtant bifariam.
Ille autem optimus *eſt* vir, qui ſpei 105
Semper confidit: at deſperare, hominis *eſt* mali.

MONOSTROPHICA.

Cho. Sublimia *ad* atria, & ſenilem
Lectum, circa baculos
Fulcrum ponens, *baculis veſtigia firmans,* miſſus ſum lugubrium
Carminum cantator, vt cana auis 110
Verba tantum, & ſpeciem nocturnam
Nocturnorum ſomniorum,
Tremula tantùm, ſed tamen prompta, *ac officioſa verba profundens.*
Io liberi, liberi patre
Carentes, ô ſenex, 115
Tuque mater infelix, quæ
Plutonis *in* ædibus maritum *latentem*
Deploras.
Ne defatigeris pedem, & lenta membra.
Tanquam ad ſaxeam 120
Rupem iugales

Universidad de Deusto
Biblioteca

Πῶλον ἀνέντες. ὡς
Βάρος φέρων τρεχηλάτιο κώλῳ,
Λαβοῦ χερῶν, καὶ πέπλων,
Οὗ λέλοιπε ποδὸς ἀμαυρὸν ἴχνος. 125
Γέρων γέροντα ξυνάκμιζε,
Τὸ πάρος ἐν ἡλίκων πόνοις,
Ὦ ξιφόπλα δούρατα νέα,
Νέῳ ξιφεῖ ποτ', εὐκλεεστάτῳ
Παλαίδος σὺν ὀνείδει. 130
Ἰδεῖτε πατρὸς ὡς μορφῶτες αὐδὲ προσφερεῖς
Ὀμμάτων αὐγαί.
Τὸ δὲ δὴ κακοτυχὲς, οὐ λέλοιπεν ἐκ τέκνων,
Οὐδ' ἀποίχεται χάρις.
Ἑλλὰς ὦ ξυμμάχους, 135
Οἵους οἵους ὀλέσασα
Τούσδ' ἀποστερήσῃ.

ΙΑΜΒΟΙ.

Ἀλλ' εἰσορῶ γὰρ τῆσδε κύριον χθονὸς,
Λύκον, παρόν τε τῆνδε δωμάτων πέλας,
Τὸν Ἡράκλειον πατέρα, καὶ ξιφήρεον. 140
λυ. Εἰ χρή μ', ἐρώτω. χρὴ δ', ἐπείγε δεσπότης

Equos emittentes, vt
Onus gestans equi currum trahentis,
Apprehende *me* manibus, & veste,
Vbi deficit imbecille pedis vestigium. 125
Senex senem deduc,
Ante inter æqualium labores,
Cui iuueniles simul ferro munitæ hastæ
Iuueni olim aderant, celeberrimæ
Patriæ non probra. 130
Videte vt truces isti patris similes *sint*
Oculorum fulgores.
Infortunium verò nondum est relictum à liberis,
Neque periit gratia. 135
O Græcia belli socios
Quales quales amittes,
Cùm his priuaberis.

Sed enim video dominum huius terræ
Lycum esse prope hanc domum,
Herculis patrem, & vxorem. 140
Ly. Si mihi conuenit, interrogo. conuenit autem, siquidem dominus

Τμῶν κατέσχ', ἱστορεῖν ἃ βούλομαι.
Τίν' εἰς χρόνον ζητεῖτε μηκυνῶν βίον;
Τίν' ἐλπίδ', ἀλκὴν τ' εἰσορᾶτε μὴ θανεῖν;
Ἢ τὸν παρ' ᾅδῃ πατέρα τῶνδε κείμενον 145
Πιστεύετ' ἥξειν, ὥστ' ἐκεῖνον τὴν ἀξίαν
Τὸ πένθος αἴρεσθ', εἰ θανεῖν ὑμᾶς χρεών;
Σὺ μὲν καθ' Ἑλλάδ' ἐκβαλὼν κόμπους κενοὺς,
Ὡς σύγγαμός σοι Ζεὺς τέκοι νέον,
Σὺ δ', ὡς ἀρίστου φωτὸς ἐκλήθῃς δάμαρ. 150
Τί δὴ τὸ σεμνὸν σοῦ κατείργασται πόσει,
Ὕδραν ἕλειον εἰ διώλεσε κτανών;
Ἢ τὸν Νέμειον θῆρ; ὃν ἐν βρόχοις ἑλὼν,
Βραχίονος φησ' ἀγχόνῃσιν ἐξελεῖν.
Τοῖς δ' ἐξαγωνίζεσθε; τῶνδ' ἄρ' οὕνεκεν 155
Τοὺς Ἡρακλέους παῖδας ἀθνῃήσκειν χρεών;
" Ὃς ἔχε δόξαν, οὐδὲν ὤν, δι' ψυχίας,
" Θηρῶν ἐν αἰχμῇ, τἄλλα δ' οὐδὲν ἄλκιμος,
" Ὃς ὅπλ' ἀσπίδ' ἔχε πρὸς λαιᾷ χερί,
" Οὐδ' ἦλθε λόγχης ἐγγύς, ἀλλὰ τόξ' ἔχων, 160
" Κάκιστον ὅπλον, τῇ φυγῇ πρόχειρος ὤν.

Vester sum, interrogare quæ volo.
Quàm diu quæritis prorogare vitam?
Quam spem, aut quod auxilium videtis ne moriamini?
An patrem horum iacentem apud Plutonem 145
Venturum creditis, vt *ita* præter dignitatem
Luctum tollatis, quòd mori vos oporteat?
Tu quidem spargens per Græciam inanem iactationem,
Quòd particeps tui coniugij Iupiter nouum *filium* genuerit:
Tu verò quòd præstantissimi viri vxor vocata sis. 150
Quid verò præclari gestum est à tuo marito,
Quòd palustrem Hydram interfectam perdiderit?
Aut Nemeæum leonem? quem retibus captum
Strangulatione brachiorum se interfecisse dicit?
His ne *freti mecum* certatis? Horum igitur causa 155
Non oportet mori liberos Herculis?
" Qui habuit existimationem fortitudinis, cùm nihil esset,
" In certamine ferarum, cæteris *in rebus* non fortis,
" Qui nunquam clypeum habuit in sinistra manu,
" Neque venit prope hastam: sed arcum habens, 160
" Ignauissimum armorum genus, ad fugam paratus erat.

„ Ανδρὸς δ' ἔλεγχος, οὐχὶ τόξ' ὀξυχίας,
„ Ἀλλ' ὃς μενῶν βλέπει τε κἀνθιδέρκεται
Δορὸς ταχείας ἄλοκα, τάξιν ἐμβεβώς.
Εχθὴ τοὐμὸν σὸν αἰδεῖσθαι, γέρον, 165
Ἀλλ' ἀλήθειαν οἶδα γὰρ κατακτανὼν
Κρέοντα πατέρα τῆσδε, κ' θρόνους ἔχων.
Οὐκοῦν τραφέντων τῶνδε, λιμωροὺς ἐμοὺς
Χρῄζω λιπέσθαι τῶν δεδραμένων δίκας.
Τῷ τοῦ Διὸς μὲν Ζεὺς ἀμυνέτω μέρει 170
Παιδός. τὸ δ' εἰς ἐμ', Ἡράκλεις, ἐμοὶ μέλει
Λόγοισι τοῦδε τοῦδ' ἀμαθίαν ὑπὲρ σέθεν
Δεῖξαι. κακῶς γὰρ σ' οὐκ ἐατέον κλύειν.
Πρῶτον μὲν οὖν τἄρρητ' (ἐν ἀρρήτοισι γὰρ
Τοῦ σοῦ νομίζω δειλίαν, Ἡράκλεες) 175
Σοὺ μάρτυσιν θεοῖς, δεῖ μ' ἀπαλλάξαι σέθεν.
Διὸς κεραυνὸν δ' ἠρόμην, πίθειπά τε,
Ἐν οἷς βεβηκώς, τοῖσι γῆς βλαστήμασιν
Γίγασι πολυρρῶς πολὺ ἐναρμόσας βέλη,
Τὸν καλλίνικον μετ' θεῶν ἐκώμασεν. 180
Τετρασκελές θ' ὕβρισμα Κενταύρων γένος

„ At viri fortitudinis indicium *est* non arcus,
„ Sed qui manens aspicit,& vicissim intuetur
Hastæ velocis sulcum,in acie constitutus.
Habet autem *factum* meum,ô senex,non impudentiam, 165
Sed cautionem. scio enim quòd interfecerim
Creontem patrem huius,& regnum habeam.
Haud igitur educatis his,vltores meos
Volo relinquere,factorum *meorum qui repetant à me* pœnam.
Am. Iupiter quidem opem ferat Iouis parti,*causam* 170
Filij *defendens*. quod enim ad me *pertinet*,ô Hercules,curæ mihi erit,
Vt verbis huius stultitiam pro te
Ostendam:neque enim committendum est vt male audias.
Primum igitur nefanda(inter nefanda enim
Tuam,*i.tibi à Lyco obiectam*,ignauiam *ponẽdam* arbitror,Hercules)
Testimonio Deorum, me à te oportet amouere.
Interrogo autem Iouis fulmen,& quadrigas,
In quibus vectus,terræ filiis
Gigantibus,lateribus infigens volucria tela,
Præclaræ victoriæ triumphum cum Diis celebrauit.
Quadrupes etiam probrum,Centaurorum genus, 180

Φολόῃ ἐπελθὼν, ὦ κάκιστε βασιλέων,
Ἐρῶ, λιν' ἀνὴρ ἄριστον ἐγκείναιεν ἄν.
Ἡ δ' παῖδα τὸν ἐμὸν, ὃν σὺ φῂς εἶναι δοκεῖν;
Δίρφιν τ' ἐρωτῶν, ἥ σ' ἔθρεψ', Ἀβαντίδα, 185
Οὐκ ἂν γ' ἐπαινέσειεν. ἐν γὰρ ἐνθ' ὅπου,
Εὐκλόν τι δράσας, μάρτυρ' ἂν λάβοις πάτραν.
Τὸ πάνσοφον δ' εὕρημα, τοξήρη σίγην
Μέμφῃ, κλύων νῦν τ' ἀπ' ἐμοῦ, σοφὸς γένου.
„ Ἀνὴρ ὁπλίτης, δοῦλός ἐστι τῶν ὅπλων, 190
„ Καὶ τοῖσι συμπαγεῖσιν ἔστι μὴ 'γαθοῖς,
„ Αὐτὸς πέθηκε δειλίᾳ τῇ τῶν πέλας.
„ Θραύσας δ' λόγχην, οὐκ ἔχει πρὸς σώματι
„ Θάνατον ἀμῦναι γ' αὐ, ἔχων ἀλκὴν μόνον,
„ Οσοι δὴ τόξοις χεῖρ' ἔχουσιν εὔστοχον, 195
„ Εν μὲν τὸ λῷστον, μυρίους ὀϊστοὺς ἀφεὶς
„ Ἄλλοις, τὸ σῶμα ῥύεται μὴ κατθανεῖν.
„ Ἐκὰς δ' ἀφεστὼς, πολεμίους ἀμυνεῖ,
„ Τυφλοῖς ὁρῶν τοὺς ἀπέσας τοξεύμασιν.
„ Τὸ σῶμάτ' τ' ἐν δίδωσι τοῖς ἐναντίοις, 200

Ad Pholoën profectus,ô pessime rex,
Interroga,quemnam virum præstantissimum iudicarint,
An non filium meũ, quem tu dicis videri *quidẽ fortẽ: sed tamen non* esse?
Dirphenque si interroges Abantidem,quæ te nutriuit, 185
Non laudarit *te profecto*.Non est enim vbi
Præclaro aliquo *facinore* facto, *eius* testem patriam accipere possis.
Inuentum autem sapientissimum,sagittiferam pharetram,& *arcum*
Vituperas.*At* nunc *rationes* à me *prolatas* audiens,sapiens fias.
„ Vir grauiter armatus,seruus est armorum, 190
„ Et quando qui simul in acie stant,non sunt strenui,
„ Ipse quoque occumbit propter ignauiam eorum,qui prope *ipsum stant*.
„ Et vbi fregerit hastam,non potest à corpore
„ Mortem depellere,vires solùm habens.
„ Quotquot verò manum habẽt,arcu iaculandi peritam, 195
„ Vnũ quidẽ *cõmodũ habẽt* optimũ.*Horũ enim aliquis* mille sagittis emissis
„ *In* alios,*suum* corpus defendit à morte:
„ Et procul stans,hostes vlciscitur,
„ Cæcis videntes saucians sagittis.
„ Neque dat corpus hostibus *vulnerandum*: 200

Universidad de Deusto
Biblioteca

,, Εν δ' φυλάκῳ δ' ὅστι. τῆτο δ' ἐν μάχῃ
,, Σοφὸν μάλιςα, δρῶντα πολεμίους κακῶς,
,, Σώζειν τὸ σῶμα μὴν ἐν τύχῃς ὠρμισμένους.
Λόγοι μὲν οἵδε, τοῖσι σοῖς ἐναντίαν
Γνώμην ἔχουσι τῶν καθεςώτων πέρι. 205
Παῖδας ἢ δὴ τί τοῦσδ' ἀποκτεῖναι θέλεις;
Τί σοι σφ' ἔδρασαν; ἓν κ σ' ἠγοῦμαι σοφὸν,
Εἰ τῶν ἀρίςων τἄκγονι, αὐτὸς ὢν κακός.
Δέδοικας. ἀλλὰ τῦθ' ὅμως ἡμῖν βαρύ,
Εἰ δειλίας σῆς καθθανούμεθ' εἵνεκα. 210
Ο χρεὼν σ' ὑφ' ἡμῶν τ' ἀμεινόνων παθεῖν,
Εἰ Ζεὺς δικαίας εἶχεν εἰς ἡμᾶς φρένας.
Εἰ δ' οὖν ἔχῃ γῆς σκῆπτρα τῆς δ' αὐτὸς θέλεις,
Εᾶσον ἡμᾶς φυγάδας ἐξελθεῖν χθονός.
Βίαν ἢ δράσῃς μηδὲν, ἢ πείσῃ λίαν, 215
Οἷαν θεοῦ σοι πνεῦμα μεταβαλὸν τύχῃ.
Φεῦ ὦ γαῖα Κάδμου, καὶ γὰρ εἰς σ' ἀφίξομαι,
Λόγους ὀνειδιῆρας ἐνδατούμενος,
Τοιαῦτ' ἀμυνεῖθ' Ηρακλεῖ, τέκνοισί τε;
Ος εἷς Μινύαισι πᾶσι λῃστὰ μάχης μολὼν, 220
Θήβας ἔθηκεν ὄμμ' ἐλεύθερον βλέπειν.

Sed est in loco tuto. Illud autem in pugna
Sapientissimum *est*, si, dum hostes malis affligis,
" Serues corpus, ne incidas in irruentes *in te*.
" Hæc quidem oratio contrariam tuæ
" Sententiam habet de rebus propositis. 205
Verùm liberos hosce cur vis occidere?
Quid verò tibi fecerunt? Vna *in re* te sapientem existimo,
Quòd posteros optimorum virorum, cùm ipse malus sis,
Metuis. sed tamen hoc nobis *est* graue,
Si propter tuam timiditatem moriemur. 210
Quod æquum erat vt à nobis, qui meliores sumus, tibi contingeret,
Si Iupiter istum erga nos animum haberet.
Si igitur tu imperium huius terræ vis habere,
Sine nos exules exire *ex hac* terra.
Per vim verò nihil facias *nobis*, aut patieris grauia *mala*,
Cùm flatus dei mutatus tibi fuerit.
Proh. O terra Cadmi (ad te enim veniam,
Verba probrosa *in te* congerens)
Itane opem fertis Herculi, & liberis *eius*?
Qui solus pugna cum omnibus Minyis cõgressus, 220
Fecit vt Thebæ libero oculo cernerent *lucem*.

Οὐδ' Ελλάδ' ἤνεσ, οὐδ' ἀνέξομαί ποτε
Σιγῶν, κακίσην λαμβανῶν εἰς παῖδ' ἐμὸν,
Ην χρεὼ νεοστοῖς τοῖσδε πῦρ, λόγχας, ὅπλα,
Φέρουσαν ἐλθεῖν, πυλίων καθαρμάτων, 225
Χέρσου τ' ἀμοιβὰς, ὧν ἐμόχθησεν χάριν.
Τάδ' οὐ τέκν' ὑμῖν, οὔτε Θηβαίων πόλις,
Οὔθ' Ελλὰς δέκεῖ. πρὸς δ' ἐμ' ἀσθενῆ φίλον
Δεδόρκατ', οὐδὲν ὄντα, πλὴν γλώσσης ψόφον.
Γόμη γὰρ ἐκλέλοιπεν, οὐ πρὶν εἴχομεν. 230
Γήρα γὰρ τρομερὰ γῦα, κἀμαυρὸν σθένος.
Εἰ δ' οὖν νέος τε, κἄν σώματος κρατῶν,
Λαβὼν ἄν ἔγχος, τῦδε τοὺς ξανθοὺς πλόκους
Καθημάτωσ' ἄν, ὥς γ', Ατλαντικῶν πέρα
Φόβῳ ἂν ὅρον ἄν δειλία τοὐμὸν δόρυ. 235
Χο. Ἆρ' οὐκ ἀφορμὰς τοῖς λόγοισιν οἱ γαθοὶ
Θνητῶν ἔχουσι, κἂν βραδύς τις ἦ λέγειν;
λύ. " Σὺ μὲν λέγ' ἡμᾶς, οἷς πεπύργωσαι λόγοις.
Ἐγὼ δ' δράσω σ' ἀντὶ τῶν λόγων κακῶς.
Αγ'. οἱ μὲν Ελικῶν', οἱ δ' Παρνασσοῦ πτύχας 240
Τέμνειν ἀνώχθ' ἐλάτας ὑλουργοὺς δρυὸς

Neque Græciam laudo, neque potero patienter vnquam
Tacere, pessimam experiens in filium meum,
Quam oportebat pueris istis ignem, hastas, arma
Ferentem, *auxilio* venire, marinarum purgationum *causa*,
Terræque *variis monstris purgatæ vt ipsis referret* gratiam, ob labores quos *Hercules* exantlauit.
Hæc vobis ô liberi, neque Thebanorum ciuitas,
Neque Græcia præstat: ad me verò amicum imbecillum
Respicitis, qui nihil sum, præter strepitum linguæ.
Defecerunt enim vires, quas prius habuimus. 230
Senectute autem tremula *sunt* membra, & euanidum robur.
Quòd si essem iuuenis, & adhuc valerem corpore,
Arrepta hasta flauum huius capillum
Cruentarem, vt vltra Atlanticos
Terminos metu fugeret meam hastam. 235
An non occasiones dicendi boni
Homines habent, etiamsi tardus sit aliquis ad dicendum?
Cho. Tu quidem dicito contra nos verba, quibus munitus es.
,, Ego verò tibi pro tuo sermone malefaciam.
Ly. Agite, alij quidem *in* Heliconem, alij verò *in* Parnassi valles 240
Lignatores profectos iubete secare quercuum

Universidad de Deusto
Biblioteca

Κορμοὺς. ἐπὰν δὲ δ' εἰσκομισθῶσιν πόλει,
Βωμὸν πέριξ νήσαντες ἀμφήρη ξύλα,
Εμπίπρατ' αὐτῶν, καὶ πυροῦτε σώματα
Πάντων, ἵν' εἰδῶσ', οὐδὲν ὄν καθηανὼν 245
Κρατεῖ χθονὸς τῆσδ', ἀλλ' ἐγὼ τανυῦν πάδε.
Υμεῖς δ' πρέσβεις τῆς ἐμοῦς ἐναντίοι
Γνώμαισιν ὄντες, οὐ μόνον στενάζετε
Τοὺς Ηρακλείους παῖδας, ἀλλὰ καὶ δόμου
Τύχας, ὅταν πάσχῃ τι. μεμνήσεσθε δ', 250
Δοῦλοι γεγῶτες τ' ἐμῆς τυραννίδος.
χο. Ω γῆς λόχευμα, τοὺς Αρης σπείρει ποτὲ,
Λάβεσθον δεξάκοντι ἐξηρημώσατε γύυν,
Οὐ σκῆπτρα χερὸς δεξιᾶς ἐρείσματα
Αρεῖτε, καὶ τοῦδ' ἀνδρὸς αὐόσιον κάρα 255
Καθαιματώσετε; ὅς τις ὁ Καδμεῖος ὢν,
Αρχὴ κάκιστος τῶν νέων, ἔπηλυς ὤν;
Αλλ' σὺν ἐμοῦ σὺ δεσπόσεις χαίρων ποτέ.
Οὐδ', ἃ πόνησα πολλ' ἐγὼ κἀμῶν χερὶ,
Εξεις, ἀπ' ἔρρων δ', ἔνθες ἦλθες ἐνθάδε, 260
Τρεῖς. ἐμοῦ γὰρ ζῶντος, οὐ κτενεῖς ποτε

Truncos: postquam verò in vrbem importati fuerint,
Circum aram cumulantes vtrinque constructa ligna,
Incendite, & cremate corpora ipsorum
Omnium, vt sciant, quòd mortuus *Creon* non 245
Imperat huic terræ, sed ego nunc hæc *obtineo*.
Vos verò senes, qui aduersarij meis
Consiliis estis, non solùm lugete
Liberos Herculis, verùm etiam familiæ *vestræ*
Calamitates, quando aliquid patietur: recordemini verò, 250
Vos seruos esse meæ tyrannidis.
Cho. O partus terræ quos Mars seminauit olim,
Nudans amplas genas Draconis,
Non sceptra dextræ manus fulcimina
Tolletis, & viri huius impium caput 255
Cruentabitis? qui cùm non sit Thebanus,
Dominus est teterrimus iuuenum, aduena cùm sit?
Verùm tu non imperabis mihi vnquam lætus,
Neque quæ ego multo labore manibus meis comparaui,
Habebis, sed cum tua pernicie discedens vnde venisti, illic
Iniustè viuas. Nam me viuente nunquam occides

Τοὺς Ηρακλείους παῖδας· οὐ τοσόνδε γῆς
" Ενερθ' ἐκεῖνος κρύπτει λιπὼν τέκνα.
Επεὶ σὺ μὴν γε τῷδε δολέσας ἔχεις.
Ο δ' ὠφελήσας, ἀξίων οὐ τυγχάνει 265
Κἄπειτα πράσσω πολλ' ἐγὼ, φίλους ἐμοὺς
" Θανόντας δ' δρῶν, οὗ φίλων μάλιστα δεῖ.
Ω δεξιὰ χεὶρ, ὡς ποθεῖς λαβεῖν δόρυ,
Εν δ' ἀσθενείᾳ τὸν πότμον διώλεσας.
Επεί σ' ἔπαυσ' αὖ δοῦλος ἐντέπου τί μοι. 270
Καὶ τάσδε Θήβας δι' κλεῶς οἰκήσομεν,
Εν αἷς σὺ χαίρεις. οὐ γὰρ δι' φρονεῖ πόλις
Σπάσει νοσοῦσα, καὶ κακοῖς βουλεύμασιν.
Οὐ γάρ ποτ' αὖ σε δεσπότην κτήσατο.
Με. Γέροντες, αἰνῶ τῶν φίλων γὰρ οὕνεκα 275
" Ορχὰς δικαίας τοὺς φίλους ἔχειν χρεών.
Ημῶν δ' ἕκαστι δεσπότας θυμούμενοι,
Πάθητε μηδέν. τῆσδ' ἐμῆς Αμφιτρύων
Γνώμης ἄκουσον, εἰ τί σοι δοκῶ λέγειν.
Εγὼ φιλῶ μὴν τέκνα. πῶς γὰρ οὐ φιλῶ, 280
Α' τικτον, ἃ μόχθησα; καὶ τὸ καθηανεῖν

Liberos Herculeos. non tam procul terram
Subter latet ille relictis liberis.
Nam tu quidem hanc terram perdidisti.
Ille verò cùm profuerit *ei*, non consequitur digna *præmia*. 265
Deinde multa facio ego, amicos meos
" Beneficiis afficiens mortuos, vbi amicis maximè opus est.
O dextra manus, quàm cupis sumere hastam,
Sed per imbecillitatem amisisti opportunitatem,
Alioqui te compescuissem, qui me seruum appellas, 270
Et Thebas has gloriose incoleremus,
In quibus tu lætaris: neque enim rectè sapit ciuitas
Seditione laborans, & malis consiliis.
Nunquam enim aliâs te dominum *sibi* comparasset.
Me. Laudo *vos*, ô senes: amicorum enim gratia 275
" Amicos iram iustam habere conuenit.
Sed propter nos irati dominis
Nihil patiamini, sed meam Amphitryo
Sententiam audi, si quid tibi videar *rectè* dicere.
Equidem liberos amo. quomodo enim non amarem, 280
Quos peperi, quos enixa sum? & mortem

Universidad de Deusto
Biblioteca

Δεινὸν νομίζω· τὸ δὴ ἀναγκαῖον ἐρῶ τῷ
Ος αὐλιπίνει, σκαιὸν ἡγοῦμαι βροτόν.
" Ἡμᾶς δ' ἐπειδὴ δεῖ θανεῖν, θνήσκειν χρεών,
" Μὴ πυρὶ καταξανθέντας, ἐχθροῖσι γέλως;
" Διδόντας, οὐμοὶ τῷ θανεῖν μεῖζον κακόν.
Οφείλομεν γὰρ πολλὰ δώμασιν καλά.
Σὲ μὲν δόκησις ἔλαβεν εὐκλεὴς δορός,
Ως δ' οὐκ ἀνεκτὸν δειλίᾳ θανεῖν ὑπο·
Οὐμὸς δ' ἁμαρτύρητος εὐκλεὴς πόσις.
Ος τοὺς δε παῖδας οὐκ ἂν ἐκσῶσαι θέλοι,
" Δόξαν κακὴν λαβόντας· οἱ γὰρ εὐγενεῖς
" Κάμνουσι τοῖς ἀρχηγοῖσι τῶν τέκνων ὑπερ·
Εμοί τε μίμημ' ἀνδρὸς οὐκ ἀπωστέον.
Σκέψαι δὴ τὴν σὴν ἐλπίδ, ἣ λογίζομαι.
Ἥξειν νομίζεις παῖδα σὸν γαίας ὑπο;
Καὶ τίς θανόντων ἦλθεν ἐξ ἅιδου πάλιν;
Αλλ' ὡς λόγοισι τόνδε μαλθάξαιμεν αὖ;
" Ἡκιστα φεύγειν σκαιὸν ἀνδρ' ἐχθρὸν, χρεών.
" Σοφοῖσι δ' εἴκειν, καὶ πεπαιδευμένοις καλῶς.
Ῥᾷον γὰρ αἰδοῦς ἐπολαβὼν φίλ' ἂν τύχοις.

Miseram iudico: sed necessitati
Qui resistit, eum hominem stultum existimo.
" Nos autem, quando mori necesse est, mori conuenit,
" Non igne consumptos, & hostibus risum
" Mouentes: quod mihi *videtur* morte ipsa maius malum.
Debemus enim multum decus *nostræ* familiæ. *Nam*
Te quidem opinio gloriosa belli cepit, *armorumque gloria floruisti.*
Quare non *est* ferendum, vt moriaris præ timiditate:
Meus verò maritus *vel* sine *multorum* testimonio *est* gloriosus,
Qui liberos hos haud seruari velit,
" Malam famam adeptos: nam generosi
" Male audiunt *apud hostes* pro liberis,
Mihique exemplum viri non *est* reiiciendum.
Verùm considera quomodo spem tuam reputem.
An putas filium tuum è terra venturum?
At quis mortuorum ex Plutonis *ædibus ad superos* rediit?
An *hoc putas*, quasi verbis hunc delinire possimus?
" Minimè, conuenit virum stultum hostem fugere,
" Sapientibus verò & honestè educatis cedere.
Facilius enim pudorem retinens voti compos sias.

Ἤδη δ' ἐσῆλθέ μ', εἰ παραιτησαίμεθα
Φυγὰς τέκνων τῶνδ· ἀλλὰ καὶ τόδ' ἄθλιον,
Πενίᾳ σεσωὶ οἰκτρᾷ προβαλεῖν σωτηρίαν,
Ως τὰ ξένων πρόσωπα φεύγουσιν φίλοι.
" Εν τ' ἦμαρ ἡδὺ βλέμμ' ἔχειν φασὶν μόνον.
Τόλμα μεθ' ἡμῶν θάνατον, ὃς μένει σ' ὅμως.
Προκαλέμεθ' εὐγένειαν ὦ γέρον σέθεν.
Τὰς τῶν θεῶν γὰρ ὅς τις ἐκμοχθεῖ τύχας,
Πρόθυμος ἐστιν· ἡ προθυμία δ' ἄφρων.
Ο χρὴ γὰρ, ἐδεὶς μὴ θεῶν θήσει ποτέ.
χο. Εἰ μὲν θενόντων τῶν ἐμῶν βραχιόνων
Ην τις ὑβρίζων, ῥαδίως ἐπαύσατ' ἄν.
Νῦν δ' ἐδέν ἐσμεν. σὸν ἦ τοὐντεῦθεν σκοπεῖν,
Οπως διώσῃ τὰς τύχας Αμφιτρύων.
ἀμ. Οὔτοι τὸ δειλὸν, οὐδὲ τὸ βίου πόθος
Θανεῖν ἐρύκει μ' ἀλλὰ παῖδ' βούλομαι
Σῶσαι τέκν', ἄλλως δ' ἀδυνάτων ἔοικ' ἐρᾶν.
Ιδοὺ πάρεστιν ἥδε φασγάνῳ δέρη,
Κεντεῖν, φονεύειν, ἱέναι πέτρας ἄπο.
Μίαν ἦν ἐν δὸς χάριν αἰτοῦμεθα.

Sed venit mihi iam in mentem, si deprecando impetraremus
Exilia liberorum horum: sed hoc quoque miserum *est*,
Salutem miserabili cum paupertate adipisci.
" Quia amici fugiunt vultum hospitum.
" Vnúmque diem solum iucundum aspectum habere dicunt.
Ausis nobiscum mortem *oppetere*, quæ tamen te manet.
Prouocamus, *ac obtestamur* nobilitatem, ô senex, tuam.
Quisquis enim calamitates Deorum *i. à Dijs immissas*, patienter tolerat,
Promptus est. Hæc tamen promptitudo *est* amens.
Quod enim *fieri* necesse est, *id* nullus Deorum vnquam irritum faciet.
Cho. Si valentibus quidem meis brachiis
Iniuriam quis faceret, facilè compesceretur *à me*.
Nunc verò nihil sumus. tuum igitur *est* posthac considerare,
Amphitryo, qua ratione repellas has calamitates.
Am. Non timiditas, neque desiderium vitæ,
Prohibet me quin moriar, sed volo filij
Liberos seruare, alioqui impossibilia viderer affectare.
En adest hæc ceruix ensi,
Vt pungatur, vt cædatur, vt de saxo deturbetur.
Vnam verò nobis vt hanc gratiam, ô rex, des, precamur,

Κτεῖνόν με, καὶ τὴν δ' ἀθλίαν παῖδων πάρος.
Ὡς μὴ τέκν' εἰσίδωμεν, αἰσχρὸν θέαν,
Ψυχορραγοῦντα, καὶ καλοῦντα μητέρα,
Πατρός τε πατέρα. τἄλλα δ', εἰ πρόθυμος εἶ, 325
Πρᾶσσ' οὐ γὰρ ἀλκὴν ἔχομεν, ὥστε μὴ θανεῖν.
Me. Κἀγώ σ' ἱκνοῦμαι, χάριν τῇ χάριν θεῖναι χάριν,
Ἵν' ἀμφοῖν εἷς ἐπουργήσῃ διπλᾶ,
Κόσμον πάρες μοι παισὶ πρὸς θεῖναι νεκρῶν,
Δόμους ἀοίξας, νῦν γὰρ ἐκκεκλείσμεθα. 330
Ὡς ἄλλα ταῦτ' ἀπολάχωσ' οἴκων πατρός.
Λύ. Ἐξιμι τοίνυν κλῆθρα πρὸς ὀλοὶς λέγων.
Κόσμεῖσθ' ἔσω μολόντες. ἐ φθονῶ πέπλων.
Ὅταν γὴ κόσμον βεβάληθε σώμασιν,
Ἥξω πρὸς ὑμᾶς νερτέρα δύσων χθονί. 335
Me. Ὦ τέκν', ὁμαρτεῖτ' ἀθλίῳ μητρὸς ποδὶ
Πατρῷον εἰς μέλαθρον. οὗ τ' οὐσίας
Ἄλλοι κρατοῦσι, τόδ' ὄνομ' ἔσθ' ἡμῶν ἔτι.
Αμ. Ὦ Ζεῦ, μάτην ἄρ' ὁμόλεχμόν σ' ἐκτησάμην,
Μάτην δὴ παιδός τοι νεῶν ἐκλήζομεν.
Σὺ δ' ἦθ' ἄρ' ἥσσων, ἢ δόκεις εἶναι, φίλος. 340

Interficias me, & miseram hanc ante pueros,
Ne liberos intueamur, spectaculum impium,
Animam per vim efflantes, & vocantes matrem,
Et patrem patris, reliqua verò, si lubet tibi,
Facias: non habemus enim auxilium, quod à morte nos liberet. 325
Me. Et ego te supplex rogo, vt addas gratiæ gratiam,
Vt ambobus vnus rem gratam facias dupliciter.
Permitte mihi vt liberis addam ornatum mortuorum,
Ædibus apertis. nunc enim exclusi sumus: 330
Vt saltem hæc consequantur ex ædibus patris.
Ly. Erunt hæc, dico ministris vt aperiant claustra,
Ornemini intro profecti. non inuideo *vobis* vestes.
Vbi verò ornatum corporibus applicaueritis,
Veniam ad vos, mersurus sub terram inferorum. 335
Me. O liberi sequimini matris miserum pedem
In domum paternam, in qua facultates *vestras*,
Alii tenent, nomen verò nobis adhuc restat.
Am. O Iupiter, frustra ergo te eiusdem tori socium habui,
Frustra etiam filii templum tibi consecratum celebramus.
Tu enim es amicus imbecillior quàm videbaris esse. 340

Ἀρετῇ νικῶ, θνητὸς ὢν, θεὸν μέγαν.
Παῖδας γὰρ οὐ προὔδωκα τοὺς Ἡρακλέους.
Σὺ δ', εἰς μὲν δόμους κρύφιος ἠπίστω μολεῖν,
Τἀλλότρια λέκτρα, δόντος οὐδενὸς, λαβών. 345
Σώζειν δ' τοὺς σοὺς σὸν ἠπίστασαι φίλους.
Ἀμαθής τις εἶ θεὸς, ἢ δίκαιος οὐκ ἔφυς.

ΑΝΤΙΣΤΡΟΦΙΚΑ.

Στροφὴ ἀ.

Χο. 1 Αἴλινον μὲν ἐπευτυχεῖ
2 Μολπᾷ Φοῖβος ἰαχεῖ,
3 Ταὐ καλλίφθογγον κιθάραν 350
4 Ἐλαύνων πλήκτρῳ χρυσέῳ.
5 Ἐγὼ δὲ τὸν γᾶς, ἐνέρων τ' ἐς ὄρφνιον
6 Μολόντα, παῖδ' εἴτε Διὸς νιν εἴπω,
7 Εἴτ' Ἀμφιτρύωνος ἴνιν,
8 Τιμῆσαι στεφάνωμα πόνων, 355
9 Δι' εὐλογίας θέλω.
" 10 Γενναίων δ' ἀρετᾷ πόνων,
" 11 Τοῖς θανοῦσιν ἄγαλμα.
12 Πρῶτον μὲν Διὸς ἄλσος

Virtute *igitur* supero Deum magnum ego mortalis:
Neque enim prodidi liberos Herculis.
Tu quidem clam noueras venire in *meum* thalamum,
Occupans alienum lectum, nemine concedente: 345
At non nouisti seruare tuos amicos,
Imperitus aliquis es Deus, aut non es iustus.

ANTISTROPHICA.

Strophe I.

Ch. 1 Ælinon quidem infelici
2 Cantu Phœbus resonat,
3 Sonoram citharam 350
4 Pulsans aureo plectro.
5 Ego verò in terræ, & inferorum caliginem
6 Ingressum filium, siue Iouis ipsum dixero,
7 Siue Amphitryonis filium,
8 Celebrare, laborum coronam, 355
9 Laudibus volo.
„ 10 Laudes enim generosorum laborum,
„ 11 *Sunt* decus mortuis.
12 *Ac* primum quidem nemus *Herculis* Iouis

Universidad de Deusto
Biblioteca

13 Ἠρήμωσε λέοντος, 360
14 Πυρσῷ δ' ἀμφεκαλύφθη,
15 Ξανθὸν κρᾶτ' ὑπονωτίσας,
16 Δεινῷ χάσματι θηρός.

Ἀντιστροφὴ ἀ.

1 Ταί τ' ὀρεινόμον ἀγρίων
2 Κεντα ύρων ποτε φύλαν 365
3 Ἔλεψε τόξοις φονίοις,
4 Ἐναιρῶν πτηνοῖς βέλεσιν.
5 Ξυνοίδε Πηνειὸς ὁ καλλιδίνας,
6 Μακραί τ' ἄρουραι πεδίων ἄκαρποι.
7 Καὶ Πηλιάδες Θεράπναι, 90
8 Σύγχορτοί τ' Ὁμόλας ἔναυλοι
9 Πεύκαισιν, ὅθεν χέρας
10 Πληρωῦντες, χθόνα Θεσσαλῶν
11 Ἱππείαις ἐδάμαζον.
12 Ταί τε χρυσοκάρανον 395
13 Δόρκαν, ποικιλόνωτον
14 Συλήτειραν ἀγρωστᾶν
15 Κτείνας, θηροφόνον θεὰν

---

13 Viduauit leone. 360
14 Fuluo autem circuntexit se,
15 Flauum *leonis* caput imponens tergo,
16 Terribili rictu feræ.

Antistrophe. I.

1 Et montiuagum agrestium
2 Centaurorum genus olim 365
3 Vulnerauit arcu lethali,
4 Interficiens volucribus sagittis.
5 Nouit *hoc* Peneus qui pulchros vortices habet,
6 Et longa camporum sterilia arua,
7 Peliacæ Therapnæ, *i. Th. ad Pelium montem sitæ,*
8 Vicinique Homoles *populi*, degentes inter 370
9 Pinus, vnde manus
10 Armantes, terram Thessalorum
11 Equitationibus domabant.
12 Aureoque decoram capite
13 Capream dorso maculosam, 375
14 Prædatricem syluestrium, *& venatorum vastatricem,*
15 Cùm occidisset, ferarum interfectricem Deam *Dianam*

16 Οἰνωάτιν

16 Οἰνωάτιν ἀγάλλει.

Στροφὴ β'.

1 Τεθρίππων τ' ἐπέβη, 380
2 Καὶ ψαλίοις ἐδάμασε πώλους
3 Διομήδης Θρᾷξ, αἳ φονίαισι φάτναις
4 Ἀχάλιν' ἐθόαζον
5 Κάθαιμα σῖτα θύουσι χαρ-
6 μοναῖσιν ἀνδροβρῶσι δυσράπεζοι. 385
7 Πέραν δ' ἀργυροῤῥύτων
8 Ἕβρον ἐξεπέρασ' ὄχθον,
9 Μυκηναίῳ πονῶν τυράννῳ,
10 Ταύδε Πηλιάδ' ἀκτὰν
11 Ἀναύρου παρὰ πύλας. 390
12 Κύκνον ἠ ξενοδαίκταν
13 Τόξοις ὤλεσεν, Ἀμφαναίας
14 Οἰκήτορ' ἄμικτον.

Ἀντιστροφὴ β'.

1 Τιμωδούς τε κόρας
2 Ἦλθεν ἑσπέριον ἐς αὐλὰν, 395
3 Χρυσέων πετάλων ἄπο, μηλοφόρον

---

16 Oenoatidem delectauit, *quæ in Oenoë agri Argiui vrbe colitur.*

Strophe II.

1 Et ascendit quadrigas. 380
2 Et frænis domuit equos
3 Diomedis, qui ad lethalia præsepia
4 Sine frænis furentes vorabant
5 Cruentos cibos genis, gau-
6 diis viros vorantibus *indulgentes*, & tristib. mensis exultantes.
7 Vltra verò argenteis vndis fluentem 385
8 Hebrum traiecit *ipsos in* ripam,
9 Mycenæo laborans *& seruiens* tyranno,
10 *Ad* hoc Peliacum littus,
11 Anauri iuxta ostia. 390
12 Cycnúmque hospitum interfectorem,
13 Arcu, *sagittisque* perdidit, Amphanææ *regionis*
14 Habitatorem inhospitalem.

Antistrophe II.

1 Et *ad* puellas musicas
2 Venit in aulam Hesperiam, *i. in hortos Hesperios,* 395
3 Aureis a foliis, *ramisque*, pomiferum

4 Χερὶ καρπὸν ἀμέρξων,
5 Δράκοντα πυρσόνωτον,
6 Ος ἄτλατον ἀμφ' ἑλικτὸν ἕλικ' ἐφρούρει,
7 Κτανὼν. πυλίας θ' ἁλὸς 400
8 Μυχοὺς εἰσέβαινε, θνατοῖς
9 Ταλαυρίας πθεὶς ἐρετμοῖς,
10 Οὐρανοῦ θ' ὑπὸ μέσαν
11 Ελαύνει χέρας ἕδραν,
12 Ατλαντος δόμον ἐλθών. 405
13 Ἀστρωπούς τε κατέχεν οἴκους
14 Εὐανορίᾳ θεῶν.

Στροφὴ γ'.

1 Τὸν ἱππόδαμόν τ' Αμαζόνων στρατὸν
2 Μαιῶτιν ἀμφὶ πολυπόταμον
3 Εβα δὶ' Εὔξεινον οἶδμα λίμνας, 410
4 Τίν' οὐκ ἀφ' Ελλανίας
5 Αγορὰν ἁλίσας φίλων,
6 Κόρας ἀρείας πέπλων
7 Χρυσεόστολον φάρος,
8 Ζωστῆρος ὀλεθείας ἄγρας;

4 Fructum manu decerpturus.
5 Dracone rubrum habente tergum,
6 Qui circum inaccessum, & conuolutum anfractum excubabat
7 Interfecto. Æquoreique maris 400
8 Sinus ingressus est, mortalibu
9 Columnas ponens remis.
10 Cælique sub mediam
11 Sedem agitat manus,
12 Atlantis domum accedens. 405
13 Stellatasque sustinuit domos
14 Fortitudine diuina.

Strophe III.

1 Et *ad* exercitum equestrem Amazonum
2 Circa Mæotim fluuiis abundantem
3 Iuit per fluctus Euxinos paludis, *i per Euxini maris fretum.* 410
4 Quem *autem* non ex Græcia
5 Cœtum amicorum colligens *iuit aduersus*
6 Puellam Martiam, *vt* peplorum
7 Aureis filis textum amictum, *et*
8 Balthei perniciosam prædam haberet

9 Τὰ κλεινὰ

9 Τὰ κλεινὰ δ' Ελλας ἔλαβε
10 Βαρβάρου κόρας λάφυ-
11 ρα, καὶ σώζετ' ἐν Μυκίναις.
12 Ταύ τε μυριόκρανον
13 Πολύφονον κυνὸς Λέρνας 420
14 Υδραν ἐξεπύρωσε,
15 Βέλεσί τ' ἀμφέβαλε,
16 Τὸν τρισώματον οἷσιν
17 Εκτα βοτῆρ' Ερυθείας.

Ἀντιστροφὴ γ'.

1 Δρόμων τ' ἄλλων ἀγάλματ' ἐτυχῆ 425
2 Διῆλθε. τὸν πολυδάκρυτον
3 Εστόλισ' ἐς Αἴδαν, πόνων τελεταὶ,
4 Ιν' ἐκπεράσῃ ζόλας
5 Βίοτον, οὐδ' ἔβα πάλιν.
6 Στέγαι δ' ἔρημοι φίλων. 430
7 Ταὶ δ' ἀπότιμον τέκνων
8 Χάρων ὀπιμυθίᾳ τ' λάπτα
9 Βίου κέλευθον ἄθεον,
10 Ἀδικον. εἰς ἐμὰς χέρας

9 Gręcia verò accepit inclyta
10 Spolia puellæ barbaræ,
11 Et seruantur Mycenis.
12 Et innumera capita habentem
13 Canem Lernæ, qui multos interfecit, 420
14 Hydram igni deleuit,
15 Et telis circumdedit, *ac undique percussit,*
16 Tricorporem quibus
17 Occidit *Geryonem*, pastorem Erythiæ.

Antistrophe III.

1 Cursuum etiam aliorum certamina fœlicia 425
2 Confecit. Lacrymosum *autem*
3 Ad Plutonem nauigauit, laborum finem,
4 Vt miser finiret
5 Vitam, nec *enim inde* rediit.
6 Domus autem sine amicis *est.* 430
7 Hunc verò sine reditu liberorum
8 Charontis nauis expectat
9 Finem vitæ impiam,
10 Iniustam. in tuas verò manus

11 Βλέπει σῶμα τῶ παρόντος. 435
12 Εἰ δ' ἐγὼ θένος ἥβων,
13 Δόρυ τ' ἔπαλλον ἐν αἰχμᾶ,
14 Καδμείων τε συνήβοι,
15 Τέκεσιν αὖ παρέσαν
16 Αλκᾶ νεῶ δ' ἀπολείπο- 440
17 μαι τᾶς εὐδαίμονας ἥβας.

ΑΝΑΠΑΙΣΤΟΙ.

Αλλ' ἐσορῶ γὰρ τοὐσδε, φθιμένων
Ενδυμ' ἔχοντας,
Τοὺς τῶ μεγάλου δή ποτε παῖδας
Τοπεὶν Ηρακλέους, ἄλοχόν τε φίλαν, 445
Υπὸ σφαγίοις πεσὼν ἔλκουσαν
Τέκνα, καὶ γεραιὸν πατέρ' Ηρακλέους.
Δύσλως ἐγὼ,
Δακρύων ὡς οὐ δυνάμαν κατέχειν
Γραίας ὄσσων ἔλι πηγάς. 450

ΙΑΜΒΟΙ.

με. Εἶεν. τίς ἱερεὺς, τίς σφαγεὺς τῆδ' δυστόμων,
Η τίς παλαίνης τ' ἐμῆς ψυχῆς φονεύς,

11 Respicit corpus presentis. 435
12 Quòd si ego pubescerem viribus,
13 Et hastam in pugna vibrare possem,
14 Et Thebanorum coæui *me iuuarent*,
15 Adessem liberis
16 Robore *meo*. Nunc autem deseror à 440
17 Felici iuuentute.

Sed enim video hos mortuorum
Vestitum habere,
Filios magni quondam
Antea Herculis: & charam vxorem 445
Trahentem catenatis pedibus
Liberos & senem patrem Herculis.
Me miserum,
Quia non possum continere lacrymarum
Amplius seniles oculorum fontes. 450

Megara.

Age. quis sacerdos, quis mactator miserorum,
Aut miseræ meæ animæ occisor?

Ετοιμ' ἄγειν τὰ θύματ' εἰς ἄδου δόμους;
Ω τέκνα, ἀγόμεθα ζεῦγος οὐ καλὸν νεκρῶν,
Ο μοῦ γέροντες, νέοι, καὶ μητέρες. 455
Ω μοῖρα δυσάλαινα ἐμοῦ τε, καὶ τέκνων
Τάνδε, οὓς πανύστατ' ὄμμασιν πρὸς δέρκομαι.
Εκτὸς μὲν ὑμᾶς, πολεμίοις δ' ἐθρεψάμην
Τρόφιμα, κἀπίγαρμα, καὶ δίαφθορά.
Φεῦ. ἦ πολύ με δόξης ἐξέπαισεν ἐλπίδες, 460
Ην πατρὸς ὑμῶν κλόνων ποτ' ἤλπισα.
Σοὶ μὲν γὰρ Αργος ἔνεμ' ὁ κατθανὼν πατὴρ
Εὐρυσθέως δ' ἔμελλες οἰκήσειν δόμοις,
Τῆς καλλικάρπου κράτος ἔχων Πελασγίας.
Στολὴν τε θηρὸς ἀμφέβαλλε σῷ κάρᾳ 465
Λέοντος, ἧπερ αὐτὸς ἐξωπλίζετο.
Σὺ δ' ἦθα Θηβῶν τῆδ' φιλαρμάτων ἄναξ,
Εγκληρα πεδία τὰ μὰ γῆς κεκτημένος.
Ως ἐξέπεθε τὸν κατασπείρανταί σε.
Εἰς δεξιὰν ὃ σὺ, ἀλεξητήριον 470
Ξύλον καθίει, Δαιδάλου ψευδῆ δόσιν.
Σοὶ δ', ὦ ἔστερσε τοῖς ἑκηβόλοις ποτὲ

Vt ducat paratas hasce victimas ad inferos?
O liberi, ducimur non pulchra copula mortuorum,
Vnà senes, & iuuenes, & matres. 455
O fatum miserum meum, & liberorum
Horum, quos postremum oculis aspicio.
Peperi quidem vos, hostibus verò educaui
Cõtumeliã, & ludibriũ, & exitiũ, *i. eorũ cõtumeliis, ludibriis, cædiq. destinatos.*
Heu, admodum sanè spes meam opinionem delusit, 460
Quam ex patris vestri verbis olim speraui.
Tibi enim pater defunctus Argos tribuebat:
Eras autem habitaturus in ædibus Eurysthei,
Imperium habens fertilis Pelasgiæ.
Spoliúmque ferę circumiiciebat tuo capiti, 465
Leonis *scilicet*, quo ipse *pater* armabatur.
Tu verò rex eras Thebarum, quæ currus amant,
Possidens meos agri campos hæreditarios.
Vt *spes* persuaserat tuo patri.
In dextram verò tuam, *hostilibus* propulsatoriam 470
Clauam tradebat, fallax donum Dædali.
Tibi autem eam, quam olim vastauit longè iaculantibus

Universidad de Deusto Biblioteca

Τόξοισι, δώσειν Οἰχαλίαν ὑπέχετο.
Τρεῖς δ' ὄντας, τριπτυχοῖς τυραννίσι
Πατὴρ ἐπύργου, μέγα φρονῶν ἐπ' ἀνδρίᾳ. 475
Ἐγὼ δ' νύμφας ἠκροθινιαζόμην,
Κήδη συναίψουσ', ἐκ τ' Ἀθηναίων χθονὸς,
Σπάρτης τε, Θηβῶν τε, ὡς ἀνημμένοι καλῶς
Πρυμνησίοισι βίον ἔχοιτ' εὐδαίμονα.
Καὶ ταῦτα φρουδὰ. μεταβαλοῦσα δ' ἡ τύχη, 480
Νύμφας μὲν ἡμῖν κῆρας ἀντέδωκ' ἔχειν,
Ἐμοὶ δ' δάκρυα λουτρά. δύς λως φρενῶν.
Πατὴρ δ' πατρὸς ἑστιᾶ γάμους ὅδε,
Ἄδου νομίζων πενθερὸν, κῆδος πατρός.
Οἴμοι. τίν' ὑμῶν πρῶτον, ἢ τίν' ὕστατον 485
Πρὸς στέρνα θῶμαι; τῷ προσαρμόσω στόμα;
Τίνος λάβωμαι; πῶς αὖ, ὡς ζουθόπτερος
Μέλισσα, συνενέγκαιμ' ἂν ἐκ πάντων γόους;
Εἰς ἓν δ' ἐνεγκοῦσ', ἀθρόον ἀποδοίην δάκρυ;
Ὦ φίλτατ', εἴ τις φθόγγον εἰσακούσεται 490
Θνητῶν παρ' ἅδου, σοὶ τάδ' Ἡράκλεις λέγω,
Θνήσκει πατὴρ σὸς, κἠ τέκν' ὄλλυμαι δ' ἐγὼ,

Telis, Oechaliam daturum se promisit.
Tres verò vos existentes triplici regno
Pater muniebat, valdè elatus magnitudine animi. 475
Ego verò deligebam eximias sponsas,
Affinitates contractura, & ex Atheniensium agro,
Et Sparta, & Thebis: vt religantes *uestrarum nauium* rudentes,
Retinaculis vitam *firmatam* haberetis beatam.
Hæc tamen *sunt* euanida. fortuna verò mutata 480
Sponsas quidem nobis Parcas pro *uirginibus* dedit habendas,
Mihi verò lacrymas, lauacrum. ô me miserum.
Auus autem hic præbet conuiuium nuptiale,
Plutonem socerum indicans, *et* affinem patris.
Heu me, quemnam vestrum primum, aut quem vltimum 485
Ad pectus admouebo? cui adhibebo os?
Quem complectar? quomodo vt varias alas habens
Apis ex omnibus conferam luctus?
Et in vnum conferens, vberes lacrymas edam?
O charissime, si quis modò vocem exaudit 490
Mortuorum apud Plutonem, tibi hæc Hercules dico:
Moritur pater tuus, & liberi: pereo & ego,

Ἡ πρὶν μακαρία δή σ' ἐκληζόμην βροτοῖς.
Ἀρήξον, ἐλθὲ, ἢν σκιὰ φανῇ τί μοι.
Ἀλις γὰρ ἐλθὼν ἱκανὸν αὖ γένοιο σύ. 495
Κακοὶ γὰρ εἰς σέ γ', οἳ τέκνα κτείνουσι σά.
ἀμ. Σὺ μὲν τὰ νέρθεν δύτερα τῶν ποιῶν, γυναῖ.
Ἐγὼ δέ σ', ὦ Ζεῦ, χεῖρ' ἐς οὐρανὸν δικῶν,
Αὐδῶ, τέκνοισιν εἴ τι τοῖσι δ' ὠφελεῖν
Μέλλεις, ἀμυνεῖν, ὡς τάχ' οὐδὲν ἀρκέσῃς, 500
Καί τοι κέκλησαι πολλάκις. μάτην πονῶ.
Θανεῖν γὰρ ὡς ἔοικ' ἀναγκαίως ἔχει.
Ἀλλ' ὦ γέροντες, μικρὰ μὲν τὰ τοῦ βίου.
Τοῦτον δ' ὅπως ἥδιστα διαπεράσετε,
Ἐξ ἡμέρας εἰς νύκτα μὴ λυπούμενοι. 505
,, Ὡς ἐλπίδας μὲν ὁ χρόνος οὐκ ὀπίσατο
,, Σώζειν. τὸ δ' αὐτοῦ πουδάσας, διέπτατο.
,, Ὁρᾶτέ μ', ὅσπερ ὦν πρὶν βλεπόμενος βροτοῖς,
,, Ὀνομαστὸς πρᾶστων, καί μ' ἀφείλετ' ἡ τύχη,
,, Ὡσπερ πτερὸν πρὸς αἰθέρ' ἡμέρᾳ μιᾷ. 510
,, Ὁ δ' ὄλβος ὁ μέγας, ἥ τε δόξ', οὐκ οἶδ' ὅτῳ
,, Βέβαιος ἔστι. χαίρετ'. ἄνδρα γὰρ φίλον

Quæ antea fœlix ab hominibus propter te vocabar.
Opem feras, veni, & vmbra mihi appareas.
Satis enim supérque eris nobis vbi veneris. 495
Am. Improbi enim *sunt* in te, qui tuos liberos occidunt.
Tu quidem mulier ea peragas, quæ ad inferos pertinent.
Ego verò te, ô Iupiter, manus ad cælum tendens
Compello, vt liberis, si quid eos iuuare
Velis, opem feras, quia breui nihil *ipsis* proderis,
Quanquam sæpe vocatus es. frustrà laboro. 500
Mori enim *nos*, vt apparet, necesse est.
Verum ô senes, parua certè *sunt* huius vitæ *commoda*.
Hanc igitur vt iucundissimè transigatis, *operam date*,
» A die ad noctem non dolentes, *at uoluptatibus indulgentes*. 505
» Quia tempus non nouit spes *firmas*
» Seruare: suum enim *negotium* curans, auolat.
» Videte me, qui suspiciendus eram hominibus,
» Præclarè viuens: & *tamen* fortuna *hæc omnia* mihi eripuit,
» Vt pennam *leuem abripiens* in aerem, vno die. 510
» Diuitiæ verò magnæ, & gloria, haud scio cuinam
» Stabilis sit. Valete. virum enim amicum

Universidad de Deusto Biblioteca

,,Πανύστατον νυῶ ἥλικες δεδόρκατε.
με. Εα. ὦ πρέσβυ, λύσατω τὰμὰ φίλτατ'; ἢ τί φῶ;
ἀμ. Οὐκ οἶδα, θύγατερ. ἀφασία ᾗ κἀμ' ἔχει. 515
με. Ο δ' ὅστιν, ὃν γῆς νέρθεν εἰσηκούομεν,
Εἰ μή γ' ὄνειρον ἐν φάει τι λύσομεν.
,,Τί φημί; πῶς ὄνειρα κηρύσσουσ' ὁρῶ;
Οὐκ ἔστ' ἄλλος ἀντὶ σοῦ παῖδος, γέρον.
Δεῦρ' ὦ τέκν' ἐκκρήμνασθε πατρῴων πέπλων. 520
Ιτ', ἐγκονεῖτε, μὴ μάθητ', ἐπεὶ Διὸς
Σωτῆρος ὑμῖν οὐδὲν ἔστ' ὄδ' ὕστερος.
ἡρα. Ω χαῖρε μέλαθρον, πρόσπολά θ' ἑστίας ἐμῆς,
Ως ἄσμενός σ' ἐστεῖδον ἐς φάος μολών.
Εα. τί χρῆμα; τέκν' ὁρῶ πρὸ δωμάτων 525
Στολμοῖσι νεκρῶν κρᾶτας ἐξεστεμμένα,
Οχλω τ' ἐν ἀνδρῶν τῷ ἐμῷ ξυνάορον,
Πατέρα τε δακρύοντα συμφορᾶς ἕνεκ'.
Φέρ' ἐκπύθωμαι τῆνδε πλησίον σταθείς.
Γυναῖ, τί καινὸν ἦλθε δώμασι κρέας; 530
με. Ω φίλτατ' ἀνδρῶν, ὦ φάος μολὼν πατρί,
Ηκεις, ἐσώθης εἰς ἀκμῷ ἐλθὼν φίλοις.

,,Postremum nunc, ô vos æquales, vidistis.
Me. Ehem. O Senex, videóne mea charissima? aut quid dicam?
Am. Nescio filia. stupor enim me quoque tenet. 525
Me. Hic est, quem audiebamus infra terram *esse*,
,, Nisi in luce somnium aliquod videmus.
Quid loquar? quale somnium video consternata?
Non est alius ille, quàm tuus filius ô senex.
Huc ô liberi *uenite*, pendete ex paternis vestibus. 520
Ite, festinate, ne dimittatis, quoniam Ioue
Seruatore nihil hic vobis est inferior.
Her. Salue ô domus, túque vestibulum domus meæ.
Quàm libens te aspicio, postquam in lucem veni.
Hem? quid rei est: video liberos ante domum 525
Coronatos capita ornatu mortuorum,
Et meam vxorem in turba virorum,
Et patrem lacrymantem *ob* aliquam calamitatem.
Age prope hos stans interrogabo.
Mulier, quæ res noua accidit domui? 530
Me. O charissime vir, ô lumen patri veniens,
Venis. saluus es, opportunè veniens ad amicos.

ἡρα. Τί φῆς; τίν' εἰς ταραγμὸν ἥκομεν, πάτερ;
με. Διωλύμεθα. σὺ δ', γέρον, σύγγνωθί μοι,
Εἰ προθεν ἤρωσ', ἅ σε λέγειν πρὸς τόνδ' ἐχρῆν. 535
,,Τὸ θῆλυ γὰρ πως μᾶλλον οἰκτρὸν δρῶσένων.
Καὶ τὰμ' ἔθνησκε τέκν', ἀπολλύμην δ' ἐγώ.
ἡρα. Απολλον, οἵοις φροιμίοις ἄρχῃ λόγου.
με. Τεθνᾶσ' ἀδελφοί, ⁊ πατὴρ οὐμὸς γέρων.
ἡρα. Πῶς φῆς; τί δράσας, ἢ δορὸς ποίᾳ τυχών; 540
με. Λύκος σφ' ὁ κλεινὸς, γῆς ἄναξ διώλεσεν.
ἡρα. Οπλοις ἀπαντᾷ, ἢ νοσησάσης χθονός;
με. Στάσει τὸ Κάδμου γ' ἐπάπυλον ἔχει κράτος.
ἡρα. Τί δῆτα πρὸς σὲ, ⁊ γέροντ' ἦλθεν φόβος;
με. Κτείνειν ἔμελλε πατέρα, κἀμὲ, ⁊ τέκνα. 545
ἡρα. Τί φῆς; ταρβῶν ὀρφανίζομ' ἐμοὺς τέκνων;
με. Μή ποτε Κρέοντι θάνατον ἐκλισαίατο.
ἡρα. Κόσμος ᾗ πέπλων τίς ὅδε νερτέροις πρέπων;
με. Θανάτου τάδ' ἤδη πρεβόλαι' ἀνήμεθα.
ἡρα. Καὶ πρὸς βίαν ἐθνήσκετ'; ὦ τλήμων ἐγώ. 550
με. Φίλων ἔρημοι. σὲ δ' θανόντ' ἠκούομεν.
ἡρα. Πόθεν δ' ἐς ὑμᾶς ἡδ' ἐσῆλθ' ἀθυμία;

Her. Quid ais? in quem tumultum venimus pater?
Me. Periimus. tu verò senex veniam des mihi,
Si præripui quæ te loqui ad hunc conueniebat. 535
,,Mulieres enim quodammodo *sunt* viris miserabiliores.
Et liberi mei mortui sunt, & ego perii.
Her. O Apollo: quo exordio incipis sermonem?
Me. Perierunt fratres, & pater meus senex.
Her. Quid ais? quid fecit, aut qualem hastam expertus? 540
Me. Inclytus Lycus dominus terræ ipsos perdidit.
Her. Vtrum occurrens armis, an concitata terra seditione?
Me. Seditione regnum Cadmi tenet quod septem portas habet.
Her. Quid verò ad te, & senem peruenit hic terror?
Me. Interfecturus erat patrem, & me, & liberos. 545
Her. Quid ais? an metuens orbitatẽ meorũ liberorũ? *i. meos liberos pupillos?*
Me. Ne aliquando vlciscantur mortem Creontis.
Her. Quis verò *est* iste vestium ornatus mortuis conueniens?
Me. Mortis his vestibus iam sumus induti.
Her. Et per vim moriebamini? ô me miserum. 550
Me. Amicis orbi: te verò mortuum audiebamus.
Her. Vnde verò vos inuasit hæc animi deiectio?

Universidad de Deusto Biblioteca

με. Εὐρυσθέως κήρυκες ἤγγελλον τάδε.
ἡρα. Τίνες δ' ἐξελείπετ' οἶκον, ἑστίαν τ' ἐμήν;
με. Βίᾳ πατὴρ μὲν ἐκπεσὼν σφωτὸν λέχους.
ἡρα. Κοὐκ ἔσχεν αἰδῶ τὸν γέροντ' ἀπιμάσας;
με. Αἰδὼς γ' ἀποικεῖ τῆσδε τῆς θεᾶς πέσω.
ἡρα. Οὕτω δὴ ἀπάντες ἐσπανίζομεν φίλων;
με. Φίλοι γὰρ εἰσὶν ἀνδρὶ δυστυχεῖ τίνες;
ἡρα. Μάχας ἃς Μινυῶν, ἃς ἔτλαν, ἀπέπτυσας;
με. Αφιλον, ἵν' αὖθις σοι λέγω, τὸ δυστυχές.
ἡρα. Οὐ ῥίψεθ' ἁδυτάσδε πελειόλας κόμης;
Καὶ φῶς ἀναβλέψεθε, τὸ κάτω σκότος
Φίλας ἀμοιβὰς ὄμμασι δεδορκότες;
Εγὼ γ', νυῦ γὰρ τ' ἐμῆς ἔργον χερός,
Πρῶτον μὲν εἶμι, κἀπασκάψω δόμους
Καινῶν τυράννων. κρᾶτα δ' ἀνόσιον τμηθὲν,
Ρίψω κυσὶν ἕλκημα. Καδμείων δ' ὅστις
Κακοῖς ἐφεῦρον, οὓς παθόντας ἐξ ἐμοῦ,
Τῷ καλλινίκῳ τῷδ' ὅπλῳ χειρώσομαι.
Τοὺς δ' πτερωτοῖς διαφορῶν τοξεύμασι,
Νεκρῶν ἅπαντ' Ισμηνὸν ἐμπλήσω φόνου.

Me. Eurysthei nuncii nunciauerunt ista.
Mer. Sed quare reliquistis domum & meos lares?
Me. Per vim *expulsi sumus*. pater quidem electus ex lecto strato. 555
Her. Nec puduit ipsum contumelia afficere senem?
Me. Pudor procul habitat ab ista Dea, *vi scil.*
Her. Sic igitur absentes inopia laborauimus amicorum?
Me. Quinam enim viro calamitoso sunt amici?
Her. Prelia verò, quæ contra Minyas sustinui, expuerunt? 560
Me. Calamitas, vt tibi dicam iterum, *est* sine amicis.
Her. Non abiicietis Plutonis istum amictum à coma?
Et lucem aspicietis, infernarum tenebrarum
Charas vicissitudines oculis cernentes?
Ego verò, nunc enim opus est meæ manus, 565
Primum quidem vadam, & euertam domum
Noui tyranni: caput autem impium abscissum
Abiiciam canibus lanienam: quoscunque verò Thebanos
Malos deprehendero, beneficiis à me affectos,
Hoc præclaris victoriis insigni *clauæ* telo subigam. 570
Alios verò dissipans alatis sagittis,
Cæde mortuorum implebo totum Ismenum,

Δίρκης τε νᾶμα λευκὸν αἱμαχθήσεται.
Τῷ γὰρ μ' ἀμυνεῖν μᾶλλον, ἢ δάμαρτι χρεὼ,
,, Καὶ παισὶ, κ' γέροντι χαιρόντων πόνοι. 575
Μάτην γὰρ αὐτοὺς τῆσδε μᾶλλον ἐλύσαμεν.
Καὶ δεῖ μ' ὑπὲρ τῆσδ', εἴπερ οἴδ' ὑπὲρ πατρὸς,
Θνήσκειν ἀμυνοῦντ'. ἢ τί φήσομεν καλὸν,
Υδρᾳ μὲν ἐλθεῖν εἰς μάχην, λέοντί τε,
Εὐρυσθέως πεμπαῖοι; τῆσδ' ἐμῆς τέκνων 580
Οὐκ ἐκπονήσω θάνατον; οὐκ ἄρ' Ηρακλῆς
Ο καλλίνικος, ὡς πάρος θεν, λέξομαι.
,, Δίκαια τοῖς τεκοῦσι τοὺς ὠφελεῖν τέκνα,
,, Πατέρα τε πρέσβυν, τῷ τε κοινωνὸν γάμων.
Αμ. Πρὸς σοῦ μὲν, ὦ παῖ, τοῖς φίλοις εἶ φίλον, 585
Τά τ' ἐχθρὰ μισεῖν. ἀλλὰ μὴ σπεύδου λίαν.
Ηρα. Τί δ' δεῖ τῆσδε θᾶσσον, ἢ χρεὼν, πάτερ;
Αμ. Πολλοὶς πένητας, ὀλβίους δ' τῷ λόγῳ
Δοκοῦντας εἶναι, συμμάχοις ἀνάξ ἔχει.
Οἱ τάσιν ἔθηκαν, κ' διώλεσαν πόλιν, 590
Εφ' ἁρπαγαῖσι τῆς πέλας. τὰ δ' ἐν δόμοις,
Δαπάναισι φροῦδα, διαφυγόνθ' ὑπ' ἀργίας.

Et limpida aqua Dircæ cruentabitur.
Etenim cui me magis, quàm vxori, opitulari conuenit,
,,Et liberis, & seni? valeant labores. 575
Frustrà enim illos potius, quàm hos exantlaui.
Et conuenit me pro istis, siquidem illi pro patre, *eos*
Defendentem mori. aut quid dicemus honestum,
Pugnare quidem cum Hydra, & leone
Missum ab Eurystheo? à meis verò liberis 580
Mortem non depellam? non igitur Hercules
Præclaris victoriis clarus vt antè, dicar.
,,Iustum *est* vt parentes adiuuent liberos,
,,Et patrem senem, & participem nuptiarum, *i. coniugem.*
Am. Tuum quidem *est*, ô fili, amicis esse amicum, 585
Et inimicos odisse. Sed ne nimium festines.
Her. Quid verò in his ô pater citius fit quàm conueniat?
Am. Multos pauperes, sed qui sermone diuites
Videntur esse, auxiliarios habet Rex:
Qui seditionem concitarunt, & perdiderunt ciuitatem, 590
Propter rapinas proximorum. res enim familiaris
Sumptibus profusa est, & ocio periit.

Ὠφθης ἐπελθὼν πόλιν. ἐπεὶ δ' ὤφθης, ἄρα,
Ἐχθροῖς ἀθρόοις, μὴ παρὰ γνώμην πέσῃς.
ἡρα. Μέλει μὴν οὐδέν, εἴ με πᾶσ' εἶδεν πόλις. 595
Ὄρνιν δ' ἰδὼν πτ' οὐκ ἐν αἰσίοις ἕδρᾳς,
Ἔγνων πόνον τιν' εἰς δόμους πεπτωκότα,
Ὡς δ' οὐκ ἀπρονοίας κρύφιον εἰσῆλθον χθόνα.
ἀμ. Καλῶς προσελθὼν νεῶ, πρόσθεν τ' ἑστίαν,
Καὶ δὸς πατρῴοις δώμασι σὸν ὄμμ' ἰδεῖν. 600
Ἥξει γὰρ αὐτὸς, σὺν δάμαρτι, καὶ τέκνα
Ἕλξων, φονεύσων, κἀμ' ὑπὸ φάξων, ἄναξ.
Μένουσι δ' αὐτοῖ πάντα σοι γενήσεται,
Τῇ τ' ἀσφαλείᾳ κερδανεῖς. πόλιν τε σὺν
Μὴ πρὶν τεράξῃς, πρὶν τόδ' εὖ θέσθαι, τέκνον. 605
ἡρα. Δράσω τάδ'. εὖ γὰρ εἶπας. εἰμ' ἔσω δόμων.
Χρόνῳ δ' ἀπελθὼν ἐξ αἰηλίων μυχῶν,
Ἀιδου κόρης ἔνερθεν, οὐκ ἀλιμάσω
Θεοῖς προσφπεῖν πρῶτα τοῖς κατ' γέρας.
ἀμ. Ἦλθες γὰρ ὄντως δώματ' εἰς ἅιδου τέκνον; 610
ἡρα. Καὶ θηρά γ' εἰς φῶς τὸν τρικάρηνον ἤγαγον.
ἀμ. Μάχῃ κρατήσας, ἢ θεᾶς δωρήμασιν;

Conſpectus es accedẽs ad vrbem. poſtquam verò conſpectus es, vide,
Ne congregatis inimicis præter opinionem tuam pereas.
Her. Non eſt mihi curę, etiamſi tota me ciuitas viderit. 595
Conſpicatus autem auem quandam in ſedibus inauſpicatis,
Intellexi aliquam calamitatem incidiſſe in domum.
Itaque de induſtria clam ingreſſus ſum terram.
Am. Rectè accedens nunc ſaluta lares,
Et paternis ædibus da tuum vultum vt videant. 600
Ipſe enim veniet tuam vxorem & liberos
Tracturus, interfecturus, & me vnà mactaturus rex.
Manenti vero hîc omnia tibi *ex animi ſententia* ſuccedent,
Et lucrum facies *tua* ſecuritate: & vrbem tuam
Non prius turbaueris, quàm hoc bene confeceris, ô fili. 605
Her. Faciam iſta: rectè enim dixiſti. vado intra domum.
Tandem autem reuerſus ex ſole carentibus receſſibus,
Plutonis ſponſæ ſub terra *degentis*, non dedignabor
Primum deos domeſticos ſalutare.
Am. Verò igitur deſcendiſti in domos Plutonis, ô fili? 610
Her. Quinetiam belluam tricipitem in lucem eduxi.
Am. Pugna victam, an munere deæ *deductam*?

ἡρα. Μάχῃ. τὰ μυστῶν δ' ὄργι' εὐτύχησ' ἰδών.
ἀμ. Ἡ κατ' οἴκους ὄξιν Εὐρυσθέως ὁ θήρ.
ἡρα. Χθονίας νιν ἄλσος, Ἑρμιών τ' ἔχει πόλις. 615
ἀμ. Οὐκ οἶδεν Εὐρυσθεύς σε γῆς ἥκοντ' ἄνω;
ἡρα. Οὐκ οἶδεν. ἐλθὼν πανθάδ' εἰδείην πάρος.
ἀμ. Χρόνον δὲ πῶς τοσοῦτον ἦσθ' ὑπὸ χθονί;
ἡρα. Θησέα κομίζων, ἐχρόνισ' ἐν ἅιδου πάτερ.
ἀμ. Καὶ ποῦ ποτ' ἦν γῆς πατρίδος οἴχεται πέδον; 620
ἡρα. Βέβηκ' Ἀθήνας, νέρθεν ἄσμενος φυγάν.
Ἀλλ' εἶ ὁμαρτεῖτ' ὦ τέκν' εἰς δόμους πατρί.
Καλλίονές τ' ἄρ' εἰσοδοι τῆδ' ἐξόδων
Πάρεισιν ὑμῖν. ἀλλὰ θάρσος ἔχετε,
Καὶ νάματ' ὄσσων μηκέτ' ἐξανύετε, 625
Σύ τ', ὦ γυναῖ μοι, σύλλογον ψυχῆς λάβε,
Τέρμου τε παῦσαι, κἀμέθεν' ἐμοὶ πέπλων.
Οὐ γὰρ πέφυκα, κἀδὲ φεύξιαι φίλοις.
Α. οἶδ' οὐκ ἀφιᾶσιν, ἀλλ' ἀνάπτον τ' πέπλων.
" Τοσῷδε μᾶλλον ὦδ' ἔβητ' ἐπὶ ξυροῦ. 630
Ἄξω λαβὼν γε τοὺς δ' ἐφολκίδας χεροῖν.
Ναῦς δ' ὡς ἐφέλξω. κἀγὼ οὐκ ἀναίνομαι

Her. Pugna. fortunatus autem fui, qui viderim ſacra ſacerdotum.
Am. Eſtne in ædibus Euryſthei hæc bellua?
Her. Nemus Cereris, & ciuitas Hermion ipſam habet. 615
Am. An non ſcit Euryſtheus te rediiſſe in terram?
Her. Non ſcit. veni vt ſcirem prius quomodo ſe hîc res haberent.
Am. Quomodo verò tamdiu fuiſti ſub terra?
Her. Reducens Theſeum cunctatus ſum apud inferos, ô pater.
Am. Vbi verò *is* eſt? vtrum iuit *in* ſolum terræ patriæ? 620
Her. Iuit Athenas, gaudens ſe fugiſſe ex locis ſubterraneis.
Sed eia, ſequimini patrem ô liberi, in domum.
Introitus profectò honeſtior ipſo exitu
Adeſt vobis. Quare fiduciam habeatis,
Et riuos oculorum ne amplius effundatis, 625
Túque ô mea coniux animum recollige,
Et deſine metuere, & dimitte meas veſtes.
Non enim *ſum* alatus, neque fugere cupio amicos.
Ah. non dimittunt hi, ſed pendent *ex* veſtibus, *veſtibus adhærent.*
Tanto magis huc acceſſiſtis in ipſo articulo periculi. 630
Hos igitur manibus correptos *mecum* *æu* ſcaphulas ducam.
Vt nauis autem attraham *ad me.* etenim non recuſo

Universidad de Deusto Biblioteca

,, Θεραπευμα τέκνων. πάντα πάνθ' ὁρῶπων, ἴσα.
,, Φιλοῦσι πᾶς δας οἵ τ' ἀμείνονες βροτῶν,
,, Οἵ τ' ἀδὲν ὄντες. χρήμασιν ἢ δι' ἀφορεῖ 635
,, Εχουσιν, οἷς δ' ἀ. πᾶν ἢ φιλόπεκνον γένος.

ΑΝΤΙΣΤΡΟΦΙΚΑ.

Στροφὴ α'.

χο. 1 Ανεόπας μοι φίλον ἄ
,, 2 χθὼν, τὸ ἢ γῆρας, αἰεὶ
,, 3 Βαρύτερον Αἴτνας σκοπέλων,
,, 4 Επὶ κρατὶ κεῖται, 640
,, 5 Βλεφάρων σκοτάνον
,, 6 Φάος ὀπὶ καλύψαν.
,, 7 Μή μοι μήτ' Ασιήτιδος
,, 8 Τυραννίδος ὄλβος εἴη,
,, 6 Μὴ χρυσοῦ δώματα πλήρη, 645
,, 10 Τὰς ἥβας ἀντιλαβεῖν.
,, 11 Α καλλίστα μὲν ἐν ὄλβῳ,
,, 12 Καλλίστα δ' ἐν πενίᾳ.
,, 13 Τὸ ἢ λυγρὸν, φόνιόν τε γῆρας,
,, 14 Μισῶ κὴ κυμάτων 650

,, Cultum liberorum. omnia hominum *ſtudia in hoc ſunt* æqualia.
,, Amant *enim* liberos & *illi*, qui *ſunt* præſtantiſſimi mortalium,
,, Et *illi*, qui nihil ſunt. Opib. etiã pſtãtes (*animalis* genus *eſt* prolis amãs.
,, Habẽt *liberos charos*, & qui nõ *habent opes*, *tamen liberos amant*. omne. n.

ANTISTROPHICA.

Strophe 1.

ch. 1 Iuuentus *eſt* mihi gratum
,, 2 Onus: ſenectus verò ſemper
,, 3 Grauior ſcopulis AEtnæ
,, 4 Supra caput iacet, *meum caput premit*, 640
,, 5 Palpebrarum obſcuram
,, 6 Lucem operiens.
,, 7 Ne mihi nec Aſiatici
,, 8 Regni opes ſint,
,, 9 Nec auri domus plena, 645
,, 10 Vt *hæc* pro iuuentute accipiam:
,, 11 Quæ pulcherima quidem in diuitiis,
,, 12 Pulcherrima etiam *eſt* in paupertate.
,, 13 Moleſtam enim lethalémque ſenectutem
,, 14 Odi. ſub fluctus 650

,, 15 Δ' ἔρροι μηδέ ποτ' ὤφελεν
,, 16 Θνατῶν δώματα, καὶ πόλεις
,, 17 Ελθεῖν, ἀλλὰ κατ' αἰθέρ' ἀεὶ
,, 18 Πτεροῖσι φορεῖσθαι.

Αντιστροφὴ α'.

,, 1 Εἰ ἢ θεοῖς ἰσῶ ξυνέσις, 655
,, 2 Καὶ σοφία κατ' ἄνδρας,
,, 3 Δίδυμον αὖ ἥβαν ἔφερον.
,, 4 Φανερὸν χαρακτὴ
,, 5 ρ' ἀρετῆς ὅσοισι
,, 6 Μέτα, καὶ θνατοὶ ἐς 660
,, 7 Τὰς αὐγὰς πάλιν ἁλίου
,, 8 Δισσοὶς αὖ ἔβαν διαύλοις.
,, 9 Α δυσγλώσσια δ' ἀπολοῦ αὖ
,, 10 Εἶχε ζωᾶς βιοτάν.
11 Καὶ τῷδ', τοῖς τε κακοῖς αὖ 665
12 Γνῶναι, καὶ τοῖς ἀγαθοῖς
13 Ισον, ἄτ' ἐν νεφέλαισιν ἄστρων
14 Ναύπας ἀριθμὸς πέλει.
15 Νῦν δ' ἀδεὶς ὅρος ἐν θεῶν

,, 15 Igitur peritura vadat. Vtinam nunquam
,, 16 Ad ædes hominum & ciuitates
,, 17 Veniret: ſed in aëre ſemper
,, 18 Alis ferretur.

,, *Antiſtrophe* 1.

,, 1 Si verò Diis eſſet prudentia, 655
,, 2 Et ſapientia apud homines,
,, 3 Haberent *hi* geminam iuuentutem,
,, 4 Manifeſtum ſignum
,, 5 Virtutis, *in iis*, quibus *uirtus*
,, 6 Adeſſet, & mortales ad 660
,, 7 Splendores ſolis iterum
,, 8 Irent geminos curſus, *duplex æui ſpatium rurſus exigerent*.
,, 9 Sed ignobiles ſimplicem
,, 10 Haberent vitæ modum.
11 Et hoc *modo* & malos, 665
12 Et bonos cognoſcere *liceret*
13 Pariter, ſicut in nubibus ſtellarum
14 Numerus nautis *eſt notus*.
15 Nunc verò nulla à Diis nota.

Universidad de Deusto Biblioteca

,, 16 Χρηστοῖς, ἠδὲ κακοῖς σαφής. 670
,, 17 Ἀλλ' εἰλιστόμβρότος τις αἰὼν
,, 18 Πλοῦτον μόνον αὔξει.

Στροφὴ β'.

1 Οὐ παύσομαι τὰς χάριτας
2 Μούσαις συγκαταμιγνὺς,
3 Ἡδίστην συζυγίαν. 675
4 Εἰ ζώιν μετ' εὐμουσίας,
5 Αἰεὶ δ' ἐν στεφάνοισιν εἴην.
6 Ἔτι τοὶ γέρων ἀοιδὸς
7 Κελαδῶ μναμοσύναν.
8 Ἔτι τὰν Ἡρακλέους 680
9 Καλλίνικον ἀείσω,
10 Παρά τε Βρόμιον οἰνοδόταν.
11 Παρά τε χέλυος ἑπτατόνου
12 Μολπὰν, καὶ λίβυν αὐλόν.
13 Οὔπω καταπαύσομεν 685
14 Μούσας, αἳ μ' ἐχόρευσαν.

Ἀντιστροφὴ β'.

1 Παιᾶνα μὲν Δηλιάδες

,, 16 Certa bonorum, & malorum, *bonos à malis discernens est constituta.* 670
,, 17 Sed volubile quoddam æuum
,, 18 Auget solùm diuitias.

Strophe II.

1 Non cessabo Gratias
1 Cum Musis commiscere
3 Iucundissima coniunctione. 675
4 Vtinam viuam in bonis Musarum studiis,
5 Et semper sim inter *flores* & coronas.
6 Adhuc vetus cantator
7 Canto Mnemosynam.
8 Adhuc Herculis 680
9 Egregias victorias canam,
10 Tum apud Bacchum largitorem vini,
11 Tum apud Chelyos septem fides habentis
12 Cantum, & tibiam Libycam.
13 Nondum sedabimus, *nec taere patiemur* 685
14 Musas, quæ me saltare fecerunt.

Antistrophe II.

1 Pæana quidem Deliades

2 Ὑμνεῦσ' ἀμφὶ πύλας, τὸν
3 Λατοῦς εὔπαιδα γόνον
4 Εἰλίσσεσαι καλλίχορον. 690
5 Παιᾶνας δ' ἔτι σοῖς μελάθροις,
6 Κύκνος ὡς γέρων ἀοιδὸς
7 Πολιᾶν ἐκ γενύων
8 Κελαδήσω. τὸ γὰρ εὖ
9 Τοῖς ὕμνοισιν ὑπάρχει, 695
10 Διὸς ὁ παῖς. τὰς δ' εὐγενείας
11 Πλέον ὑπερβάλλων,
12 Μοχθήσας τὸν ἄκυμον
13 Θῆκεν βίοτον βροτοῖς,
14 Πέρσας δείματα θηρῶν. 700

ΙΑΜΒΟΙ.

Λύκ. Εἰς καιρὸν οἴκων Ἀμφιτρύων ἔξω πορᾷ.
Χρόνος γὰρ ἤδη δαρὸς, ἐξ οὗ του πέπλοις
Κοσμεῖσθε σῶμα, καὶ νεκρῶν ἀγάλμασιν.
Ἀλλ' εἶα, παῖδας, καὶ δάμαρθ' Ἡρακλέους
Ἔξω κέλευε τῆνδε φαίνεσθαι δόμων, 705
Ἐφ' οἷς ὑπέσχητέ γ' αὐτεπάγγελτοι θανεῖν.

2 Cantant circa portas, *celebrantes*
3 Felicem filiam Latonæ,
4 In gyrum ducentes pulchram choream 690
5 Pæanas etiam in tuis atriis,
6 Sicut cygnus, senex cantor
7 Ex canis genis
8 Sonabo. Bonum enim *argumentum*
9 Hymnorum adest *mihi*, 295
10 Filius Iouis. nobilitatem enim
11 Longè superans, *& charitatæ præstans*,
12 Laboribus suis tranquillam
13 Fecit vitam mortalibus,
14 Sublatis ferarum terroribus. 700

Lycus.

In tempore extra domum egreditur Amphitryo.
Tempus enim iam longum *est*, ex quo vestibus
Et monumentis mortuorum ornatis corpus.
Sed age, liberos & vxorem Herculis
Iube extra has ædes apparere,
Quia promisistis vos vltro morituros. 705

Universidad de Deusto Biblioteca

Universidad de Deusto
Biblioteca

ἀμ. Ἄναξ, διώκεις μ' ἀθλίως πεπραγότα,
Ὕβριν θ' ὑβρίζεις ὅπῃ θανοῦσι τοῖς ἐμοῖς.
Ἀχρεῖόν σε μετρίως, κεἰ κρατεῖς, ἀπεδεῖν ἔχειν.
Ἐπεὶ δ' ἀνάγκαν προστιθεὶς ἡμῖν θανεῖν, 710
Στέργειν ἀνάγκη. δρᾶν δέον δ', ἃ σοι δοκεῖ.
λύκ. Ποῦ δῆτα Μεγάρα; ποῦ τέκν' Ἀλκμήνης γένος;
ἀμ. Δοκῶ μὲν αὐτὸν, ὡς θύραθεν εἰκάσαι.
λύκ. Τί χρῆμα δόξης τῆσδ' ἔχεις τεκμήριον;
ἀμ. Ἱκετὶν πρὸς ἁγνοῖς ἑστίας θάσσειν βάθρῳ. 715
λύκ. Ἀνόνητά γ' ἱκετεύσαν σκοπεῖν βίον.
ἀμ. Καὶ τὸν θανόντα γ' ἀναπαλεῖ μάτην πόσιν.
λύκ. Οὐδ' ἐν πάρεστιν. ἐν δὲ μὴ μόλῃ ποτέ;
ἀμ. Οὐκ. εἴγε μή τις θεῶν ἀναστήσειέν νιν.
λύκ. Χώρει πρὸς αὐτὸν, κἀκ δωμάτων. 720
ἀμ. Μέτοχος ἂν εἴην τῶν φόνων, δρᾶσας τόδε.
λύκ. Ἡμεῖς, ἐπεὶ δή σοι τόδ' ἐς' εὐθύμιον,
Οἱ δεύτερον τῶν ἔξωθεν, σκοπεύσομεν
Σὺν μητρὶ παῖδας. δεῦρ' ἕπεσθε πρόσπολοι,
Ὡς ἂν χολὴν λύσωμεν ἄσμενοι πόνων. 725
ἀμ. Σὺ δ' οὖν ἴθ', ἔρχου δ' εἰ χρεών. τὰ δ' ἄλλ' ἴσως

Am. O rex, insectaris me miserum,
Ac insuper meos *iam* morituros afficis contumelia. (dium habere.
Quib. *in reb.* decebat te, licèt *in nos* imperium habeas, moderatum stu-
Quoniam verò mortis necessitatem nobis imponis, 710
Necesse *est* boni consulere. facienda verò, quæ tibi videntur.
Lyc. Vbinam est Megara? vbi proles filii Alcmenæ?
Am. Videtur mihi quantum foris stans possum coniicere.
Lyc. Quam rem opinionis huius habes argumentum?
Am. Supplex sedere ad sanctas sedes laris. 715
Lyc. Frustrà supplicat, vt conseruet vitam.
Am. Et frustrà vocat mortuum maritum.
Lyc. Ille verò non adest, neque venturus est vnquam?
Am. Non. nisi deus aliquis excitauerit eum.
Lyc. Vade ad eam, & è domo ducas. 720
Am. Particeps essem cædis, si facerem hæc.
Lyc. Nos, siquidem hoc tibi est cordi,
Qui sumus extra ter rores, educemus
Liberos cum matre. huc sequimini famuli,
Vt soluamus moram huius negotii libentes. 725
Am. Tu igitur eas. Vadis autem, si fatum est. alia verò fortassis

,, Ἄλλῳ μελήσει. Πρεσβύτα ὦ δρᾶν κακῶς,
,, Κακόν τι πράξειν. ὦ γέροντες, εἰς καλὸν
Στείχει, βέβρισται δ' ἐκ κύων ῥυήσεται
Ξιφηφόροισι, τοὶς πέλας δοκῶν κτενεῖν 730
Ὁ παγκάκιστος. εἶμι δ', ὡς ἴδω νεκρὸν
,, Πίπτοντ'. ἔχει γὰρ ἡδονὰς θνήσκων ἀνὴρ
,, Ἐχθρὸς, τίνων τε τῶν δεδραμένων δίκας.

ΑΝΟΜΟΙΟΣΤΡΟΦΑ.

Στροφὴ α'.

χο. Μεταβολὰ κακῶν.
,, Μέγας ὁ πρόσθ' αὔξας, 735
,, Πάλιν ὑποστρέφει
,, Βίοτον εἰς ᾅδαν.
,, Ἰὼ δίκα, καὶ θεῶν
,, Παλίρροος πότμος.
ἀμ. Ἦλθες χρόνῳ μὲν, οὐ δίκῃ δώσεις θανὼν, 740
Ὕβρεις ὑβρίζων τοὶς ἀμείνονας σέθεν

Στροφὴ β'.

χο. Χαρμονὰ, δακρύων
Ἐδοσαν σκόλοπας.

,, Alteri curæ erunt. expecta autem cùm malè feceris,
,, Te *quoque* malum aliquod passurum. ô senes, opportunè Lycus
It *domum*. Incidet verò *in* plagarum laqueos
Ensiferos, qui sperat se proximos interfecturum 730
Pessimus. ibo autem vt videam mortuum
,, Cadentem: affert enim voluptates moriens vir
,, Inimicus, & cùm persoluit pœnas factorum.

ANOMOEOSTROPHA.

Strophe I.

,, Mutatio malorum.
,, Qui magnus rex antea erat, 735
,, Iterum flectit
,, Vitam ad Plutonem.
,, O iustitiam, & Deorum
,, Fatum refluens.
Am. Venisti serò quidem *eò*, vbi morte pœnas lues, 740
Qui *nos* te præstantiores iniuriis afficiebas.

Strophe II.

Cho. Gaudia, lacrymarum
Dederunt *mihi* riuulos.

Universidad de Deusto
Biblioteca

Πάλιν ἔμολεν, ἃ πάρος
Οὔποτε Δὶς φρενὸς ἦλ- 745
πισε παθεῖν γᾶς ἄναξ.
Ἀλλ' ὦ γεραιέ, τὰ δώματων ἔσω
Σκοπῶμεν, εἰ πράσσει τις ὡς ἐγὼ θέλω.

Στροφὴ γ'.

λύ. Ἰώ μοι μοι. Χο. τόδε κατάρχε
Μέλος ἐμοὶ κλύειν 750
Φίλιον ἐν δόμοις.
Θαύματος ἀ πρόσω βοᾷ,
Βοᾷ, σεμνάζων φρίμιον γ', ἄναξ, φόνα.
λύ. Ὦ πᾶσα Κάδμου γαῖ', ἀπόλλυμαι δόλῳ.
χο. Καὶ γὰρ διώλλυσ'. αὐτίποινα δὴ κτείνων, 755
Τόλμα, δι δοὺς γε τῆς δεδραμένων δίκας.

Στροφὴ δ'.

χο. Τίς ὁ θεοὺς αὐομίᾳ χραίνων, θνητὸς ὤν,
» Ἄφρονα λόγον ἀρανίων μακάρων
» Κατέβαλ', ὡς ἄρ' ἀθένασι θεοί;
Γέροντες, οὐκέτ' ὄντι δυσεβὴς ἀνήρ. 760
Σιγᾷ μέλαθρα. πρὸς χορὸς τραπώμεθα.

Venerunt *enim* rursus, quæ prius
Nunquam animo spe- 745
rauit se passurum dominus *huius* terræ.
Sed ô senex, quid intra domum fiat
Videamus, si quis agat vt ego cupio.

Strophe III.

Ly. Hei mihi, mihi, c. Incipit hoc
Carmen, mihi auditu 750
Iucundum in ædibus.
Mors non procul *abest: Iam enim* clamat,
Clamat, gemens procœmium cædis, rex.
Ly. O tota Cadmi terra, dolo pereo.
cho. Etenim *alios ipse* perdidisti. vicissim igitur pœnas persoluens, 755
Aude *dolorem ferre, tuorum* facinorum pœnas luens.

Strophe IV.

cho. Quis mortalis existens Deos polluens iniustitia,
» Stultum sermonem contra beatos cælites
» Effudit, quòd dii nihil possint?
Senes, non est amplius *superstes* impius vir. 760
Tacent atria. ad choros nos vertamus.

Φίλοι γὰρ δύτυχοῦσιν, οὓς ἐγὼ θέλω.

ΑΝΤΙΣΤΡΟΦΙΚΑ.

Στροφὴ α'.

1 Χορεί, χορεί, καὶ θαλίαι μέλουσι θήβας
2 Ἱερὸν κατ' ἄστυ.
3 Μεταλλαγαὶ γὰρ δακρύων, 765
4 Μεταλλαγαὶ σωτυχίας
5 Ἔτεκον ἀοιδάς.
6 Βέβακεν ἄναξ ὁ κλεινός.
7 Ὁ γὰρ παλαίτερος
8 Κρατεῖ, λιμένα λιπὼν γε τὸν Ἀχερόντιον. 770
9 Δοκημάτων ἐκτὸς ἦλθεν ἐλπίς.

Ἀντιστροφὴ α'.

» 1 Θεοί, θεοί, τοὺς ἀδίκων μέλουσι, καὶ τοὺς
» 2 Ὁσίων ἐπαίειν.
» 3 Ὁ χρυσὸς, ἁ τ' δύτυχία,
4 Φρονεῖν βροτοὺς ἐξάγει, 775
5 Δυάσιν ἄδικον
6 Ἐφέλκων. χρόνον γὰρ ἔτλα

Amici enim, quos volo, felices sunt.

ANTISTROPHICA.

strophe I.

1 Choreæ, choreæ & conuiuia curæ sunt *hominibus*, Thebarum
2 Per sacram vrbem.
3 Mutationes enim lacrymarum. 765
4 Mutationes fortunæ
5 Pepererunt cantus.
6 Abiit, *& obiit* superbus ille rex.
7 Ille verò prior *& antiquior princeps*
8 Regnat, Acherontio portu relicto. 770
9 Venit spes præter opinionem.

Antistrophe I.

1 Dii, Dii solent impios &
2 Pios audire.
3 Aurum, & felicitas
4 De sana mente depellit homines, 775
5 Iniustam potentiam *secum*
6 Attrahens. Tempus enim *Deúsque* sustinuit

7 Τοπάλιν εἰσορᾶν.
8 Νόμον παρέμβυ, δ' νομίᾳ χάριν διδοὺς
9 Εθραυσεν ὄλβου κελαινὸν ἅρμα. 780

Στροφὴ β'.

1 Ισμηνῷ σε φανοφορία,
2 Ξεσαί θ' ἑπτάπυλου πόλεως
3 Αναχορεύσατ' ἀγυιαί.
4 Δίρκα θ' ἁ καλλιρέεθρος,
5 Σιών τ' Ασωπίδες κόραι, 785
6 Πατρὸς ὕδωρ βᾶτε
7 Λιποῦσαι σωαοιδοὶ
8 Νύμφαι τὸν Ηρακλέους
9 Καλλίνικον ἀγῶν' ὦ
10 Πυθίου δενδρῶπε πέτρα, 790
11 Μουσῶν θ' Ελικωνίδων δώματα.
12 Ηξετ' ἀγαθεῖ κελάδῳ
13 Εμαὶ πόλιν, ἐμά τε τείχη,
14 Σπαρτῷ ἵνα γῶ ἔφανε,
15 Χαλκασπίδων λόχος, ὃς γᾶν 795
16 Τέκνων τέκνοις μεταμείβει,

7 Iterum intueri, *tandémq nos afflictos miserari.*
8 Lege *enim* concedens *nobis*, & æquitati gratiam tribuens,
9 Fregit nigrum currum diuitiarum. 780

Strophe II.

1 Iſmeno *ſit* coronatio,
2 Et vrbis ſeptem portas habentis *coronati*
3 Vici ſaltate.
4 Et Dirce pulchrè fluens,
5 Et vnà puellæ Aſopicæ 785
6 Ite patris aqua
7 Relicta concentrices, *& ſimul celebratæ*
8 Nymphę Herculis
19 Præclara victoria decorum certamen. ô
10 Pythii nemoroſa rupes, 790
11 Et domus Muſarum Heliconidum,
12 Venite læto *cum* ſtrepitu *cantúque*
13 *In* meam vrbem, & meos muros,
14 Vbi ſatorum *hominum* genus apparuit,
15 Agmen armatorum, quod terram 795
16 Liberorum liberis permutat,

17 Θήβας ἱερὸν φῶς.

Αντιστροφὴ β'.

1 Ω λέκτρων δύο συγγενεῖς
2 Εὐναί, θνατογενοῦς τε,
3 Καὶ Διὸς, ὃς ἦλθεν ἐς εὐνὰς 800
4 Νύμφας τὰς Περσηίδος. Ϛ πιστὸν
5 Μοὶ τὸ παλαιὸν ἤδη
6 Λέχος ὦ Ζεῦ τὸ σὸν,
7 Οὐδ' ἔτ' ἐλπίδι φαίνει.
8 Λαμπρὰν δ' ἔδειξ' ὁ χρόνος 805
9 Ταὶ Ηρακλέος ἀλκαί.
10 Ος γᾶς ἐξέβα θαλάμων,
11 Πλούτωνος δῶμα λιπὼν νέρτερον.
12 Κρείσσων μοι τύραννος ἔφις,
13 Ηδὺς γένει ἀνάκτων. 810
14 Ανυῦ ἐσορᾶν φαίνει,
15 Ξιφηφόρων ἐς ἀγῶνων
16 Αμίλλαι, εἰ τὸ δίκαιον
17 Θεοῖς ἔτ' ἀρέσκει.

IAMBOI.

17 Sacrum lumen Thebis.

Antiſtrophe II.

1 O lectorum duo cognata
2 Cubilia, mortalis *ſcilicet Amphitryonis.*
3 Et Iouis, qui venit ad cubile 800
4 Nymphæ Perſeidis. & credibilis
5 Mihi iam vetus
6 Concubitus tuus ô Iupiter,
7 Præter ſpem apparuit.
8 Tempus verò oſtendit ſplendidam 805
9 Victoriam Herculis,
10 Qui ex penetralibus terrę rediit,
11 Relicta domo infernali Plutonis.
12 Melior dominus mihi es,
13 Grat[a] genere regũ, *vel, quàm ignobilitas regum, i. quã reges ignobiles, ut Lycus.*
14 Quæ nunc intueri licet
15 Enſiferorum in certaminum
16 Contentione, propter iuſtitiam *hæc*
17 Diis adhuc placent.

Εα, ἔα. 815
Ἀρ' εἰς τὸν αὐτὸν πίτυλον ἥκομεν φόβου;
Γέροντες, οἷον φάσμ' ὑπὲρ δόμων ὁρῶ.
Φυγῇ φυγῇ
Νῶθες πέδαιρε κῶλον, ἐκ ποδῶν ἔλα.
Ὦ ναξ Παιαν, 820
Ἀπότροπος γενοίμοι τῶν πημάτων.
Ἶρις. Θαρσεῖτε νυκτὸς τῆσδ' ὁρῶντες ἔκγονον
Λύσσαν, γέροντες, κἀμὲ τῶν θεῶν λάτριν
Ἶριν. πόλει γὰρ οὐδὲν ἥκομεν βλάβος,
Ἑνὸς δ' ἕνεκ' ἀνδρὸς σῶμα κατατρυτούμεθα, 825
Ὃν φασιν εἶναι Ζηνὸς Ἀλκμήνης τ' ἄπο.
Πρὶν μὲν ἄθλοις ἐκτελοῦν τῆσαι πικροῖς,
Τὸν χρόνον νιν ἐξέσωζεν. οὐδ' εἶα πατὴρ
Ζεὺς νιν κακῶς δρᾶν, οὔτ' ἔμ', οὔθ' Ἥραν ποτέ.
Ἐπεὶ δ' μόχθοις διεπέρασ' Εὐρυσθέως, 830
Ἥρα προσοίψαι καινὸν αἷμ' αὐτῷ θέλει,
Παῖδας κατακτείναντι. συνθέλω δ' ἐγώ.
Ἀλλ' εἰ ἄτεγκτος συλλαβοῦσα καρδίαν,
Νυκτὸς κελαινῆς ἀνυμέναιε παρθένε,

Hem, hem. 815
An in idem certamen timoris venimus?
Senes, quale spectrum video supra domum?
Fuga, fuga
Segnem ex solo tolle pedem, è medio abi.
O rex Apollo, 820
Auerruncus sis mihi malorum, *à me depelle mala.*
Iris. Confidite videntes filiam hanc Noctis
Lyssam, ô senes, & me Deorum ministram
Iridem. Nullum enim vrbi venimus *allaturæ* damnum.
Sed militamus aduersus corpora vnius viri, 825
Quem Iouis & Alcmenæ filium esse dicunt.
Nam priusquam absolueret dura certamina,
Necessitas ipsum seruauit, neque permisit pater
Iupiter ei malefacere, neque me, neque Iunonem vnquam:
Sed postquam confecit labores Eurysthei, 830
Iuno vult ei nouum sanguinem *nouumque piaculum* addere
Interficienti liberos. & ego assentior.
Sed age inexorabilis, correpto *eius* corde,
Noctis obscuræ innupta virgo,

Μανίας τ' ἐπ' ἀνδρὶ τῷδε, κἠν παιδοκτόνοις 835
Φρενῶν ταραγμοῖς, κἠν ποδῶν σκιρτήματα,
Ἐλαυνε, κίνει, φόνιον ἐξίει κάλων.
Ὡς αὖ φονεύσας δι' Ἀχεροῦσιον πόρον
Τὸν καλλίπαιδα σέφανον αὐθέντῃ φόνῳ,
Γνῷ μὲν τὸν Ἥρας οἷός ἐς' αὐτῷ χόλος, 840
„ Μάθῃ δ' τὸν ἐμόν. ἢ θεοὶ μὲν οὐδαμοῦ,
„ Τἀθνητὰ δ' ἔστ' μεγάλα, μὴ δόντος δίκας.
Λύσ. Ἐξ εὐγενοῦς μὲν πατρὸς, ἔκ τε μητέρος
Πέφυκα, νυκτὸς οὐρανοῦ τ' ἀφ' αἵματος.
Τιμὰς δ' ἔχω τάσδ', οὐκ ἀγαθοῖσι φίλοις, 845
Οὐδ' ἥδομαι φοιτῶσ' ἐπ' ἀνθρώποις φίλοις.
Παραινέσαι δ', πρὶν σφαλεῖσαν εἰσιδεῖν,
Ἥρα θέλω σοί τ', εἰ πίθῃθ' ἐμοῖς λόγοις.
Ἀνὴρ ὅδ' οὐκ ἄσημος, οὔτ' ἐπὶ χθονὶ,
Οὔτ' ἐν θεοῖσιν, οὐδέ μ' εἰσπέμπεις δόμοις· 850
Ἀβάτον γὰρ χώραν, κἠν θάλασσαν ἀγρίαν
Ἐξημερώσας, θεῶν ἀνέσησεν μόνος
Τιμὰς, πιτνούσας ἀνοσίων ἀνδρῶν ὕπο.

Insaniam in virum hunc, & interfectricem filiorum 835
Mentis perturbationem, & pedum saltationem
Impelle, commoue, cruentum emitte funem.
Vt cæsa *& ad Plutonem missa* per Acherontium iter
Illa pulchra liberorum corona, propria manu,
Cognoscat qualis in ipsum sit Iunonis ira, 840
» Et discat meam. certè dii nihil *essent*,
» Res verò mortalium essent magnæ, si pœnas *iste* non daret.
Lys. Ex generoso quidem patre, & matre *nobili*
Nata sum, ex sanguine Noctis, & Cæli:
Honores verò hos, *& munus hoc* habeo, vt non inuideam amicis, 845
Neque læter vadens aduersus homines amicos.
Sed admonere, priusquam errantem *me* videatis,
Iunonem, téque volo, si obtemperaueritis meis verbis.
Vir hic non *est* obscurus, neque in terra,
Neque inter Deos, in cuius domum me mittis: 850
Regiones enim inaccessas, & ferum mare
Cùm pacarit, solus *in integrum* restituit Deorum
Honores ab impiis viris sublatos.

Σοί τ' ἀῴδαναι μεγάλα βέλεσι κακά.

Τροχαῖοι.

Ἶρις. Μὴ σὺ νουθέτει, τί θ' Ἥρας κακὰ μηχανήματα 855
Εἰς τὸ λῷστον ἐμβιβάζουσ' ἰχνος, αὐτὴ τὸ κακοῦ.
Οὐχὶ σωφρονεῖν γ' ἔπεμψε δεῦρό σ' ἡ Διὸς δάμαρ.

Λύσ. Ἥλιον μαρτυρόμεθα δρῶσ', ἃ δρᾶν οὐ βούλομαι.
Εἰ δὴ μ' Ἥρᾳ θ' ὑπουργεῖν σοί τ' ἀναγκαῖον ἐχεῖ
Τάχος, ὅπῃ ῥοίζοιλιν θ' ὁμαρτεῖν ὡς κυνηγέτῃ κυνί, 860
,, Εἶμι γ'. οὔτε πόντος ἔτι κύμασι τείνων λάβρος,
,, Οὔτε γῆς σεισμὸς, κεραυνοῦ τ' οἶστρος ὠδῖνας πτέων,
,, Οἷ' ἐγὼ ἐπιδραμοῦμαι στέρνον εἰς Ἡρακλέους.
Καὶ καταῤῥήξω μέλαθρα, καὶ δόμοις ἐμβαλῶ,
Τέκνα κτείνασι πρῶτον. ὃ δ' κανὼν οὐκ εἴσεται 865
Παῖδας, οὓς ἔκτα', ἐναίρων, πρὶν ἂν ἐμᾶς λύσας ἁφῇ.
Ἠνίδου. καὶ δὴ λυάσει κρᾶτα βαλβίδων ἄπο,
Καὶ Δαιρόφεις ἑλίσσει σῖγα γοργώπις κόρας.
Ἀμπνοὰς δ' οὐ σωφρονίζει, πῶρος ὡς ἐς ἐμβολὴν
Δεινός. μυκᾶται δ', κῆρας ἀνακαλῶν τὰς Ταρτάρου. 870
Τάχα σ' ἐγὼ μᾶλλον χορεύσω, καὶ καταυλήσω φόβῳ.
Σπεῦχ' ἐς ὄλυμπον πεδαίρουσ', Ἰρι, γυναῖκον πέδα.

Neque tibi suadeo vt grauia mala velis, *& moliaris isti.*

Iris.

Ne tu *nos* moneas, Iunonis enim mala consilia 855
In optimum vestigiũ ingrediũtur, p malo, *i. non malũ: at optimum exitum*
Coniunx Iouis non misit te huc, vt moderatè agas. *(habebunt.*

Lys. Solem testor me facere, quæ non cupio facere.
Si igitur me Iunoni tibique inseruire necesse est,
Celeriter, & cum impetu æ sequi, vt venatorem canis *sequi solet,* 860
» Vado. neque pontus adeo celeriter fluctibus ingemiscens,
» Neque terræmotus, & fulminis impetus dolores spirans,
» Vt ego curram in pectus Herculis,
Et rumpam domum, & impetum faciam in familiam,
Interficiens primum liberos: qui verò occidet, nesciet 865
Liberos se, quos genuit, occidere, priusquã liberat⁹ fuerit à mea rabie.
Est, *sit quod cupis,* ecce. Et iam quatit caput à foribus,
Et distortos *ac* truculentos oculos tacitè voluit,
Anhelitũ verò non moderatur, *& est* vt taurus ad impressionẽ *faciendã*
Incitatus, mugit verò inuocans Furias Tartari. 870
Ego te mox magis incitabo, & terrore inflabo.
Vade in Olympum, ô Iri, tollens generosos pedes.

Εἰς δόμους δ' ἡμεῖς ἄφαντοι δυσόμεθ' Ἡρακλέους.

ΜΟΝΟΣΤΡΟΦΙΚΑ.

χο. Οτοτοτοῖ,
Στέναξον, ὀτόκειρέ τε σὸν ἄνθος 875
Πόλις, ὁ Διὸς ἔκγονος
Μέλεος, Ἑλλὰς, ἃ τὸν εὐεργέταν
Ἀποβαλεῖς. ὀλεῖς μανίαισι Λύσσας
Χορευθεὶς τ' ἐναύλοις.
Βέβακεν ἐν δίφροισιν ἀπολύσας. 880
Ἁρμασι δ' ἐνδίδωσι κέντρον ὡς ὅτε λόβᾳ,
Νυκτὸς Γοργὼν, ἑκατὸν κεφαλαῖς,
Ὀφεων ἰαχήμασι Λύσσα μαρμαροπός.
Ταχὺ τὸν εὐτυχῆ μετέβαλε δαίμων.
Ταχὺ δ' ὦ θεὸς πατρὸς τέκν' ἐκπνεύσατε. 885
Ἰώ μοι μέλεος, ἰὼ Ζεῦ, τὸ σὸν γένος, ἄγονον αὐλίκα.
Λύσσα δέ σ' ὠμόβρωτος, ὀτοινόδικοι
Δίκαι, κακοῖσιν ἐκπατάσσουσιν. ἰὼ στέγαι.
Καταρχέτω χορεύματα τυμπάνων ἄτερ,
οὐ βεμίῳ κεχαρεισμένα θύρσῳ. ἰὼ δόμοι. 890
Πρὸς αἷμα τ', οὐχὶ τὰς Διονυσιάδας

In ædes verò nos inuisibiles penetrabimus Herculis.

MONOSTROPHICA.

Cho. Eheu, eheu,
Geme. detondetur *enim ac decerpitur* tuos flos, 875
O ciuitas, filius Iouis.
Infelix *es ô* Græcia, quæ benefactorem
Amittes. perdes Lyssæ furoribus
Agitatum occultis.
Discessit in curru *uecta* hæc Lyssa multorum gemituum autor. *(ruens,*
Currui aũt, *i. equis currũ trahentib.* subdidit stimulos vt ad pniciẽ *ferendã*
Noctis Gorgõ, *i. noctis filia gorgoni similis,* cẽtũ capitib. *formidabilis,*
Serpentum sibilis Lyssa *terribilis,* oculis micans.
Citò deus commutauit felicem *in infelicem.*
Celeriter verò *animam* expirabitis à patre *cæsi* ô liberi. 885
O me infelicem. ô Iupiter, tuum genus statim sine liberis *erit.*
Lyssa enim te crudelis, & vltrices
Vindictæ malis affligent: O domus.
Inchoatur chorea sine tympanis,
Non grata thyrso Bacchico (ô domus) 890
Ad cædes *spectans,* non ad Bacchicam

Universidad de Deusto Biblioteca

Βοτρύων ὑπὲρ χεύμασι λώβας,
Φυγῇ τέκν' ἐξορμᾶτε
Δάϊον τόδε, δάϊον
Μέλος ἐταυλεῖτο, 895
Κυναγετεῖ τε τέκνων διωγμόν.
Θοῦπο' ἄκραντα δόμοισι
Λύσσα βακχεύσει.
Αἰ αἰ κακῶν.
Αἰ αἰ δῆτα. 900
Τὸν γεραιὸν ὡς σένω
Πατέρα, τάν τε παιδοτρόφον.
Μάταν τέκεα γιγνᾶται.
Ἰδού, ἰδού.
Θύελλα σείει δῶμα, συμπίπτει στέγη. 905
Η, ἦ. τί δρᾶς ὦ παῖ Διός;
Μελάθρῳ πάραγμα ταρτάρειον,
Ὡς ἐπ' Εγκελάδῳ ποτὲ Παλλὰς,
Εἰς δόμους πέμπῃς.
ἀγγ. Ω λόβα γήρα σώματα. Χ. αὐτοκαλεῖς με τίνα βοάν; 910
ἀγ. Λάσσα τὰν δόμοισι· μαίνιν οὐχ ἕτερον ἀζόμαι.

Insolentiam, propter botrorum fluxus *& uini copiam*,
Fugâ, liberi, exilite, *ocius hinc uos proripite*.
Hostile hoc, hostile *est*
Carmen, *quod hîc* accinitur, 895
Venatúrque persecutionem liberorum.
Non sine effectu in ædibus
Lyssa bacchabitur.
Heu, heu malorum *causâ*.
Heu, heu profectò. 900
Quàm lugeo senem
Patrem, & liberorum nutricem.
Frustra liberi gignuntur.
Ecce, ecce,
Turbo concutit domum, concidit tectum. 905
Heu, heu, quid agis ô fili Iouis?
Perturbationem tartaream in atrium,
Vt olim Pallas aduersus Enceladum
In domum mittis.
Nun. O senio cana corpora. *cho.* quo clamore me vocas? (*prædicat.*
Nun. Atrocia *sunt mala*, quæ in ædibus *fiunt*. Vatẽ aliũ nõ ducã, *qui nobis hæc*

Τεθνᾶσι τῶιδε.
Αἰ, αἴ. στενάζεθ', ὡς στενακτά.
Δάϊοι φόνοι.
Δάϊοι ἦ τοκέων χεῖρες. 915
Οὐκ αὖ τις εἴποι μᾶλλον, ἢ πεπόνθαμεν.
χο. Πῶς παῖδι στενακτὰν ἄταν,
Ἄταν πατέρος ἀμφαίνεις;
Λέγε τίνα τρόπον ἔσυτο θεόθεν
Ἐπὶ μέλαθρα κακὰ τάδε, 920
Τλήμονάς τε τῶιδων τύχας.

ΙΑΜΒΟΙ.

ἀγγ. Ἱερὰ μὲν ἦν πάροιθεν ἑστίας Διὸς
Καθάρσι' οἴκων, γῆς ἄνακτ' ἐπεὶ κτανὼν
Ἐξέβαλε τῆσδε δωμάτων Ηρακλῆς.
Χορὸς ἦ καλλίμορφος εἱστήκει πέπλων, 925
Πατήρ τε, Μεγάρα τ'. ἐν κύκλῳ δ' ἤδη κανοῦν
Εἵλικτο βωμοῦ. φθέγμα δ' ὅσιον εἴχομεν.
Μέλλων ἦ δαλὸν χερὶ δεξιᾷ φέρειν,
Εἰς χέρνιβ' ὡς βάψειεν Αλκμήνης τόκος,
Εστη σιωπῇ. ἁ χερνίζοντος πατρὸς, 930

Mortui sunt liberi:
Heu heu, lugete, quia lugendum *est*.
Hostiles *sunt hæ* cædes,
Hostiles etiam parentum manus. 915
Nemo posset maiora dicere, quàm passi sumus.
Quomodo liberis lamentabilem cladem,
Cladem patris indicas?
Dic quomodo venerint diuinitus
In domum hæc mala, 920
Et miseros casus liberorum *nobis apertè narra*.

Nuncius.

Sacra quidem erant ante Iouis aram
Ad lustrationem ædium, postquam cæsum *huius* agri regem
Eiecit *ex* his ædibus Hercules.
Chorus autem liberorũ pulchra forma conspicuus *ad aram* stabat, 925
Et pater, & Megara. calathus verò iam circum
Aram ferebatur. vocem verò piam habebamus.
Cùm autem torrem manu dextra laturus esset
Filius Alcmenæ, vt intingeret in aquam lustralem,
Constitit tacitus. & cùm cunctaretur pater, 930

Universidad de Deusto
Biblioteca

Παῖδες προσέχον ὄμμ' ὁ δ' οὐκέτ' αὐτὸς ὢν,
Ἀλλ' ἐν τροφαῖσιν ὀμμάτων ἐφθαρμένος,
Ῥίζας τ' ἐν ὄσσοις αἱματοπαῖς ἐκβαλών,
Ἀφρὸν κατέσταζ' εὐτρίχου γενειάδος.
Ἔλεξε δ' ἅμα γέλωτι δυσφατοπληγεῖς, 935
Πάτερ, τί θυω, πρὶν κτανεῖν Εὐρυσθέα,
Καθαίρσιον πῦρ, καὶ πόνοις διπλοῖς ἔχω,
Ἐξὸν μιᾶς μοι χερὸς εὖ θέσθαι τάδε;
Ὅταν δ' ἀνέγκω δεῦρο κρᾶτ' Εὐρυσθέως,
Ἐπὶ τοῖσι νεῦθι νεῦσιν ἁγνοὶ χέρας. 940
Ἐκχεῖτε πηγάς, ῥίπτετ' ἐκ χειρῶν κανᾶ.
Τίς μοι δίδωσι τόξα; τίς ὅπλον χερός;
Πρὸς τὰς Μυκήνας εἶμι. λάζυσθαι χρεὼν
Μοχλοὺς, δικέλλας θ', ὥστε Κυκλώπων βάθρα,
Φοίνικι κανόνι, καὶ τύκοις ἁρμοσμάσι, 945
Στρεπτῷ σιδήρῳ σπουδαμνάσθαι πόλιν.
Ἐκ τῶνδε βαίνων, ἅρματ' οὐκ ἔχων, ἔχειν
Ἔφασκε, δίφρου τ' εἰσέβαινεν ἄντυγα,
Κἀθεινε, κέντρῳ δῆθεν ὡς θένων χερί.
Διπλοῖς δ' ὀπαδοῖς ἦν γέλως, φόβος θ' ὁμοῦ. 950

Filii aduerterũt oculos *ad eũ, eũ intuebãtur*. Ille verò nõ amplius idẽ erat,
Sed corruptus conuersionibus oculorum,
Fibrásque in oculis sanguineas emittens, *oculisque sanguineis micans*,
Spumam in bene comatam genam exstillabat.
Dixit autem cum risu furioso: 935
Pater, quid sacra facturus accendo, priusquam interfecerim Eurystheũ,
Ignem lustralem, & duplicem laborem habeo,
Cùm liceat mihi vna manu ista ritè conficere?
Quum autem huc attulero caput Eurysthei,
Propter præsentes mortuos expiabo manus. 940
Effundite fontes, & abiicite canistra è manibus.
Quis mihi dat arcum? quis arma manus?
Ad Mycenas vado. oportet capere
Vectes, & ligones, vt Cyclopum sedes
Rubra regula, & cælis, *secantibusque latomorum malleis* aptatas, 945
Inflexo ferro simul euertam vrbem.
Postea discedens, cùm non haberet currum, habere se
Dicebat, & ascendit in summam sedem currus,
Et verberabat *eam*, manu tanquam stimulo verberans.
Duplex verò ministris erat risus metúsque simul. 950

Καί τις πρὸς εἶπεν, ἄλλος εἰς ἄλλον δρακών,
Παίζει πρὸς ἡμᾶς δεσπότης, ἢ μαίνεται;
Ὁ δ' εἵρπεν ἄνω τε, κἀκ κάτω κἀν στέγαις.
Μέσον δ' ἐς ἀνδρῶν εἰσπεσὼν, Νίσου πόλιν
Ἥκειν ἔφασκε, δωμάτων εἴσω βεβώς. 955
Κλινθεὶς δ' ἐς οὖδας, ὡς ἐκεῖ, σκευάζεται
Θοίνην. διελθὼν δ' εἰς βραχὺ χρόνον μονῆς,
Ἰσθμοῦ νάπας ἔλεγε προσβαίνειν πλάκας.
Κἀνταῦθα γυμνὸν σῶμα θεὶς πορπαμάτων,
Πρὸς οὐδὲν ἠμιλλᾶτο, κἀξεκηρύσσετο 960
Αὐτὸς πρὸς αὑτὸν καλλίνικος, οὐδενὸς
Ἀκοὴν ὑπέπτων. δεινὰ δ' Εὐρυσθεῖ βρέμων,
Ἦν ἐν Μυκήναις τῷ λόγῳ. πατὴρ δέ νιν
Θίγων κεραυνῷ χερὸς, ἐννέπει τάδε.
Ὦ παῖ, τί πάσχεις; τίς ὁ τρόπος ξενώσεως 965
Τῆς δ'; ἆρ' ποθ' φόνος σ' ἐβάκχευσε νεκρῶν,
Οὓς ἄρτι κτείνεις; ὁ δέ νιν Εὐρυσθέως δοκῶν
Πατέρα προταρβοῦν θ' ἱκέσιον ψαύειν χερὸς,
Ὠθεῖ. φαρέτραν δ' εὐτρεπῆ σκευάζεται,
Καὶ τόξ' ἑαυτῷ παισὶ, τοὺς Εὐρυσθέως 970

Et quidam hoc dixit, alius in alium intuitus,
Ludit nobiscum dominus, an furit?
Ille verò serpebat sursum & deorsum in domo.
Veniens verò in mediam habitationem virorum, *in* ciuitatem Nisi
Venire se dicebat, ingressus in domum. 955
Recumbens autem in solo, quasi illic *esset*, parat
Epulas: sed breui tempore vadens per habitationem,
Dicebat se accedere ad rupes nemorosi Isthmi:
Et ibi posito nudo corpore à chlamyde,
Cum nemine certabat, & *tamen* renunciabatur. 960
Ipse à se victor, nullius *à se* uicti
Famam *nomenq.* proferens. dira verò Eurystheo minans,
Erat Mycenis *opinione, & verbis*. pater autem ipsum
Attingens valida manu, sic alloquutus est:
O fili, quid pateris? quis *est* hic modus nouitatis 965
Huius? nunquid dementauit te cædes mortuorum,
Quos modò interfecisti? Ille verò ipsum pro Eurystheo existimans
Patrem formidantem supplicem, manum attingere,
Repellit. apparat autem pulchram pharetram,
Et arcum suis liberis, ipsos Eurysthei *liberos* 970

Δοκῶν φονεύειν. οἱ δ' ταρβοῦντες φόβῳ,
Ωρουν ἄλλος ἄλλοσ'. εἰς πέπλους ὁ μὲν
Μητρὸς ταλαίνης, ὁ δ' ὑπὸ κίονος σκιᾶν.
Αλλος δ' βωμὸν, ὄρνις ὡς, ἔπηξ' ὑπο.
Βοᾷ δ' μήτηρ, ὦ τεκὼν, τί δρᾶς; τέκνα 975
Κτείνεις; βοᾷ δ' πρέσβις, οἰκετῆς τ' ὄχλος.
Ο δ' ἐξελίσσων παῖδα κίονος κύκλῳ,
Τόλμα δεινὸν ποδὸς ἐναντίον σταθεὶς,
Βάλλει πρὸς ἧπαρ. ὑπτιος δ' λαΐνους
Ορθοστάδας ἔδευσεν, ἐκπνέων βίον. 980
Ο δ' ἠλάλαξε, κἀπεκόμπασεν τάδε,
Εἷς μὲν νεοσσὸς ὅδε θανὼν Εὐρυσθέως,
Εχθραν πατρῴαν ἐκτίνων, πέπωκέ μοι.
Αλλῳ δ' ἐπεῖχε τόξ', ὃς ἀμφὶ βωμίαν
Επηξε κρηπῖδ', ὡς λεληθέναι δοκῶν. 985
Φθάνει δ' ὁ τλήμων γόνασι προσπεσὼν πατρός.
Καὶ πρὸς γλύκειον χεῖρα, καὶ δέρην, βαλὼν,
Ω φίλτατ', αὐδᾷ, μή μ' ἀποκτείνῃς πάτερ.
Σός εἰμι, σὸς παῖς. οὐ τὸν Εὐρυσθέως ὀλεῖς.
Ο δ' ἀγελῶπὸν ὄμμα Γοργόνος τρέφων, 990

Interficere ſe putans. Illi verò metu conſternati
Ruebant alius aliò. ſub veſtes quidem alius
Miſeræ matris, alius verò ſub vmbram columnæ,
Alius ſub aram ſicut auis trepidè fugit.
Mater autem clamat: O genitor, quid agis? liberos 975
Occidis? clamat etiam ſenex, & turba miniſtrorum.
Ipſe verò inſequens puerum circa columnam
Aduerſus pedem *pueri* ſtans, dirum telum
Mittit in hepar: Supinus verò lapideas
Columnas irrigauit expirans vitam. 980
Ille verò iubilauit, & gloriabundus hæc protulit,
Vnus quidem hic pullus Euryſthei mortuus,
Pœnam perſoluens paternæ inimicitiæ iacet mihi.
Arcum verò in alterum intendit, qui ad altaris
Crepidinem trepidans confugerat, ſic latiturum ſe ſperans. 985
Præuenit autem miſer ad genua patris accidens,
Et manu ad mentum & collum extenſa,
O chariſſime, inquit, pater ne me occidas.
Tuus ſum, tuus filius. non perdes Euryſthei filium.
Ille verò vertens truces oculos *ceu* Gorgonis, 990

Ως ἐντὸς ἔστη παῖς λυγροῦ τοξεύματος,
Μηδροκτύπων μίμημ' ὑφ' ἡφαίστου βαλὼν,
Ξύλον καθῆκε παιδὸς εἰς ξανθὸν κάρα.
Ερρηξε δ' ὀστᾶ. δεύτερον δ' παῖδ' ἑλὼν,
Χωρεῖ τρίτον θύσων, ὡς ὁπισθάξων δυοῖν. 995
Αλλὰ φθάνει νιν ἡ τάλαιν' εἴσω δόμων
Μήτηρ ὑπεκλαβοῦσα, καὶ κλείει πύλας.
Ο δ' ὡς ἐπ' αὐτοῖς δὴ Κυκλωπείοισιν ὤν,
Σκάπτει, μοχλεύει θύρετρα. κἀκβαλὼν σταθμὰ,
Δάμαρτα τ' παῖδ' ἑνὶ κατέστρωσεν βέλει. 1000
Κἀνθένδε πρὸς γέροντος ἵππευεν φόνον.
Αλλ' ἦλθεν εἰκὼν, ὡς ὁρᾶν ἐφαίνετο,
Παλλὰς κραδαίνουσ' ἔγχος ὅπλῳ κέαρ,
Κἀρρίψε πέτρον στέρνον εἰς Ηρακλέους.
Ος νιν φόνου μαργάντος ἔσχε, κεἰς ὕπνον 1005
Καθῆκε. πίπτει δ' εἰς πέδον, πρὸς κίονα
Νῶτον παπάξας, ὃς πεσήμασι στέγης
Διεχόρραγης ἔκειτο κρηπῖδων ἔπι,
Συὺ τῷ γέροντι δεσμὰ σπεύων βρόχῳ.
Ημεῖς δ' ἐλευθεροῦντες ἐκ δρασμοῦ πόδα, 1010

Vt puer ſtetit intra iactum triſtis ſagittæ,
Ceu faber ferrarius ſupra caput iaculatus, *atque tundens*,
Lignum demiſit in flauum caput pueri.
Fregit autem oſſa. Cùm verò ſecundum filium interfeciſſet,
Vadit tanquam tertiam victimam mactaturus ſupra duos. 995
Sed anteuertit eum intra domum miſera
Eripiens mater, & claudit portas.
Ille verò quaſi iam ad ipſos Cyclopicos *muros* eſſet,
Fodit: vectibus mouet fores, & excuſſis poſtibus *& liminibus*,
Vxorem & filium vno telo proſtrauit. 1000
Inde properat ad necem ſenis.
Sed venit imago, vt cerni videbatur,
Pallas manu vibrans haſtam cuſpide munitam,
Et iecit ſaxum in pectus Herculis,
Quod prohibuit ipſum à furioſa cæde, & in ſomnum 1005
Immiſit. cecidit autem in ſolum, ad columnam
Tergum allidens, quæ propter ruinam tecti
Diſrupta iacebat ſuper crepidinem, *& ima fundamenta*,
Cum ſene vincula conſtringens laqueo.
Nos verò liberantes à fuga pedē *Herculis, impedientes ne fugiat, eum* 1010

Universidad de Deusto
Biblioteca

Ανήπτομεν πρὸς κίονα, ἃς λήξας ὕπνου,
Μηδὲν προσεργάσαιτο τῆς δεδραμένοις.
Εὕδει δ' ὁ τλήμων ὕπνον οὐκ εὐδαίμονα,
Παῖδας φονεύσας, κἀγὼ δαίμαρτ' ἐγὼ μὲν αὖ
Οὐκ οἶδα, θνητῶν ὅστις ἀθλιώτερος. 1015

MONOSTROPHICA.

Ο φόνος ἦν, ὃν δεξιὰς ἔχει πάτρα,
Τότε μὲν πρεσβυτάτοις, κἀρίστοις
Ἑλλάδι τῶν τε Δαναοῦ παίδων.
Τάδ' ἐπόρευσε, παρέδραμε
Τὰ τότε κακὰ πάλαι 1020
Διογενεῖ κόρῳ μονοτέκνου Προκνᾶς.
Φόνον ἔχω λέξαι θυόμενον Μούσαις.
Σὺ δ' τέκνα τρίγονα τεκόμενος, ὦ δαΐς,
Λυσσάδι συγκατεργάσω μοίρᾳ.
Ἐς τίνα στεναγμὸν, ἢ γόον, 1025
Ἢ φθιτῶν αὐδὰν,
Ἢ τὸν Ἅιδα χορὸν ἰαχήσω;
Φεῦ, φεῦ.
Ἰδέσθε Ἀμφίονος κλῆθρα

Alligauimus ad columnam, vt finito somno, *et expergefactus*,
Nihil præter *iam* patrata *facinora* patret.
Dormit autem ille miser somnum non felicem,
Occisis liberis, & vxore. ego quidem
Haud scio quisnam mortalium *sit* infelicior. 1015

MONOSTROPHICA.

cho. Cædes erat, quam habuit terra Argolica,
Tunc quidem celeberrima, & optima
Græciæ, filiarum Danai.
Hæc verò *mala* superarunt, *et* cursu præterierunt
Mala illa, *quæ* tunc *acciderunt* misero *quidem, sed tamen* 1020
Generoso filio Prognes vnicum filium Ityn habentis.
Cædem à Musis factam dicere possem.
Tu verò tres filios, quos genuisti, ô hostis, *ô crudelis*,
Rabioso confecisti fato, *rabidus ac furiosus interfecisti*.
Quo gemitu, aut luctu, 2025
Aut *qua* mortalium voce *præsentia mala deflebo*?
An Plutonis chorum resonabo?
Heu, heu.
Videte bifariam claustra

Κλίνοντα ὑψιπύλων δόμων. 1030
Ἰώ μοι.
Ἰδέσθε τάδε τέκνα πρὸ πατρὸς ἄθλια,
Κείμενα δυσάνα,
Εὕδοντος ὕπνον δεινὸν ἐκπεδῶν φόνου.
Περίδεσμα δ', κἀν πολύβροχ' ἁμμάτων 1035
Ἐρείσμαθ' Ἡρακλείου ἀμφὶ δέμας
Τάδε λαΐνοις ἀνήμμενα
Ἀμφὶ κίοσιν οἴκων.
Ὀδὶ' ὡς τις ὄρνις ἄπτερον καταστένων
Ὠδῖνα τέκνων, πρέσβυς ὑστέρῳ ποδὶ 1040
Πικρὰν διώκων τίν' λύσιν, πάρεσθ' ὧδε.
ἀμ. Καδμεῖοι γέροντες, ἐ σίγα, σίγα,
Τὸν ὕπνῳ παρειμένον,
Ἐάσατε λαθέσθαι κακῶν;
χο. Καὶ σὲ δακρύοις γένυ πρέσβυ, κἀν 1045
Τέκεα, καὶ τὸ καλλίνικον κάρα.
ἀμ. Ἐκαστέρω πρόβατε, μὴ
Κτυπεῖτε, μὴ βοᾶτε, μὴ
Τὸν εὖ διαύοντα,

Altarum ædium inclinata, *disiecta*. 1030
Heu me.
Videte miseros istos liberos ante patrem
Miserum iacentes,
Qui dormit grauem somnum post cædem.
videte etiam vincula, & ex multis laqueis cõpacta nodorum *funiúmque*
Retinacula circa corpus Herculis
Hæc suspensa lapideas
Circa columnas ædium.
Hic verò veluti auis gemens implumem
Dolorem liberorum, senex tardo pede 1040
Acerbam persequens solutionem, adest.
Am. Senes Thebani, non tacitè, tacitè
Solutum somno
Siuitis obliuisci malorum?
cho. Et te gemo lacrymis, senex, & 1045
Liberos, & præclaris victoriis insigne caput.
Am. Longius procedite, ne
Strepitum faciatis, ne clametis, ne
Dormientem bene,

Universidad de Deusto
Biblioteca

Υπνώδεά τ', ἀναῖς ἐγείρετε. 1050
χο. Οἴ μοι, φόνος ὅσος ὅδε. Αμ. ἆ, ἆ. Δέμας μολεῖτε.
Κεχυμένος ἐπαντέλλει.
Οὐκ ἀτρεμέα θρῆνον αἰ-
άζετ', ὦ γέροντες; μὴ
Δέσμ' ἀνεγείρομαι 1055
Χαλάσας, ἀπολεῖ πόλιν,
Πατὴρ ἁ πατέρα, μέλαθρά τε καταράξῃ.
χο. Αδυνατ' ἀδυνατά μοι.
αμ. Σίγα. ποιὰς μάθω.
Φέρε, πρὸς οἷς βάλω. 1060
χο. Εὕδει; Αμ. ναὶ, εὕδει ὕπνον ὀλόμυον,
Ος ἔκανεν ἄλοχον,
Εκανε ἁ τέκεα, τοξήρει
Ψαλμῷ τοξεύσας. Χο. στέναζε νυν.
αμ. Στενάζω τέκνων ὄλεθρον. 1065
χο. Ιώ μοι σέθεν τε παιδός.
Αἶ αἶ ὦ πέσοιμι. Αμ. σίγα, σίγα, παλίντροπος
Εξεγείρομαι στρέφεται.
Φέρ', ἀπόκρυφον δέμας

Et somniculosum *ex* somno excitetis. 1050
Cho. Heu me, quanta hæc *est* cædes. *Am.* Ah, ah, discedite.
Iacens resurgit.
Non tacitam lamentationem
Lamentamini ô senes? ne *ex somno*
Excitatus, vinculis 1055
Ruptis, perdat ciuitatem,
Patrem verò, & domum deiiciat.
Cho. Impossibile, impossibile mihi *est*.
Am. Tace, spirationem considerabo.
Age, aurem admouebo. 1060
Cho. Dormit? *Am.* Sanè quidem dormit somnum perniciosum,
Qui vxorem interfecit, *qui*
Interfecit etiam liberos, arcus
Stridore *sagittisque* conficiens. *Cho.* Geme nunc.
Am. Gemo mortem liberorum. 1065
Cho. Hei mihi ob filium tuum.
Ah, ah, ô senex. *Am.* Tace, tace, rursus
Excitatus sese volutat varium.
Age, corpus occultatum.

Υπὸ μέλαθρον κρύψω. 1070
χο. Θάρσει. νὺξ ἔχει βλέφαρα παιδὸς σοῦ.
αμ. Ορᾶθ', ὁρᾶτε.
Τὸ μὴ φάος ἐκλιπεῖν ὀπὶ
Κακοῖσιν ἐ φεύγω τάλας,
Αλλ' εἰ με κανεῖ πατὴρ ὄντα, 1075
Πρὸς ἃ κακοῖς, κακὰ μήσεται,
Πρὸς Ερινύσι θ' αἷμα σύγγονον ἕξει.
χο. Τότε θανεῖν σ' ἐχρῆν, ὅτε δάμαρτι σᾷ
Φόνον ὁμοσπόρον ἔμελλες ἐκπράξειν,
Ταφίων πτόλιν ἄστυ πέρσας. 1180
αμ. Φυγᾷ φυγᾷ, γέροντες,
Απόπροθ δωμάτων
Διώκετε, φεύγετε μάργον
Ανδρ' ἐπεγείρομενον.
Τάχα φόνον ἕτερον ὀπὶ φόνῳ βαλὼν, 1085
Αναβακχεύσει Καδμείων πόλιν.

ΙΑΜΒΟΙ.

ἡρα. Ω Ζεῦ, τί παῖδ' ἤχθηρας ὧδ' ἐμφρόνως
Τὸν σὸν κακῶν ἢ πέλαγος εἰς τόδ' ἤγαγες;

Sub atrio tegam, *abscondam*. 1070
Cho. Confide. nox habet palpebras filii tui.
Am. Videte, videte,
Lucem quidem relinquere in
Malis non fugio miser.
Verùm si me, qui sum pater, interficiat, 1075
Ad mala mala addet,
Et præter furias habebit cædem cognatam.
Cho. Tunc te mori oportuit, quando coniugi tuę
Cædem fratrum vlturus eras,
Euersa insigni vrbe Taphiorum. 1080
Am. Fuga, fuga, senes,
Procul ab ædibus
Currite, fugite furiosum
Virum excitatum.
Mox cędem alteram ad cædem addens, 1085
Bacchabitur per vrbem Thebanorum.
Hercules.
O Iupiter, quare odisti adeò iracundè filium
Tuum, & induxisti in mare istud malorum?

Ερ. ἔμπνους μὲν εἰμι, κἀ δέδορκ' ἅπερ με δεῖ,
Αἰθέρα τε, κἀ γῆν, τόξα θ' ἡλίου τάδε, 1090
Ὡς ἐν κλύδωνι, κἀ φρενῶν ταράγματι
Πέπωκα δεινῶς, κἀ πνοὰς θερμὰς πνέω,
Μετάρσι' ἐκ βέβαια πνευμόνων ἄπο.
Ἰδού, τί δεσμοῖς ναῦς ὅπως ὡρμισμένη,
Νεανίαν θώρακα Ϛ βραχίονα 1095
Πρόσειμι θραυσθεὶς λαΐνῳ τάχισμαπι;
Ἡ μὲν νεκροῖσι γείτονας θήκας ἔχω.
Ἱπεροτά τ' ἔγχη, τόξα τ' ἔσπαρται πέδῳ,
Ἃ πρὶν ὠθεῖν πλησίον τ' ἐμοῖς βραχίοσιν,
Ἔσωζε πολεμεῖς, ὀξ ἐμοῦ τ' ἐσώζετο. 1100
Ἦ που κατῆλθον αὖθις εἰς ᾅδου μολών;
Εὐρυσθέως δίαυλον εἰς ᾅδου πάλιν;
Ἀλλ' οὔτε Σισύφειον εἰσορῶ πέτρον,
Πλούτωνά τ', οὐδὲ σκῆπτρα Δήμητρος κόρης.
Ἐκτοι πέπληγμαι πρὶν ὧν ἀμηχανῶ. 1105
Ὠή. τίς ἐγγύς, ἢ πρόσω φίλων ἐμῶν,
Δυσγνοίας ὅστις τῶν ἐμῶν ἰάσεται;
Σαφῶς γὰρ οὐδὲν οἶδα τῶν εἰωθότων.

Hem. Spiro quidem, & video quæ me oportet,
Aërem, & terram, & radios hosce solis, 1090
Vt in tempestatem, & mentis perturbationem
Incidi grauem, & spiritus feruentes spiro, *duans eos*
Ex alto: & ex pulmonibus non æqualiter.
Ecce, quid vinculis, ceu nauis in portum subducta, *uinctum habens*
Iuuenilem thoracem, & brachium 1095
Adsum ad fractum lapideum parietem?
Certè sedes habeo vicinas mortuis,
Alataque sagittæ, & arcus sparsi sunt humi,
Quæ antea admota meis brachiis,
Seruabant latera, & à me seruabantur. 1100
Numnam redii iterum ad inferos,
Eurysthei reciprocam viam ad inferos profectus?
At neque Sisypheum intueor saxum,
Neque Plutonem, neque sceptra filiæ Cereris, *i. proserpinæ.*
Obstupui certè, *et* vbinam sim ignoro. 1105
Eheu, quis prope, vel procul *est* meorum amicorum,
Qui meæ ignorantiæ medeatur?
Nihil enim certò noui eorum, quæ consueueram *scire.*

Ἀμ. Γέροντες, ἔλθω τῶν ἐμῶν κακῶν πέλας.
Χο. Κἄγωγε σοὶ σοὶ, μὴ προδοὺς τὰς συμφορὰς. 1110
Ἡρα. Πάτερ, τί κλαίεις, κἀ σκιαμπτίχῃ κόρας,
Τὸ φίλτατόν σοι τῆλόθεν παῖδος βεβώς;
Ἀμ. Ὦ τέκνον. εἰ γὰρ κἀκακῶς πράσσων, ἐμός.
Ἡρα. Πράσσω δ' ἐγὼ τί λυπρὸν, ἢ δακρυῤῥοεῖς;
Ἀμ. Ἀκμὴ θεῶν τὶς εἴπαθ', οἳ κατασένοι; 1115
Ἡρα. Μέγας ὁ κόμπος, τοῦ τύχοιμι δ' ἔπος λέγῃς.
Ἀμ. Ὁρᾷς γὰρ αὐτὸς, εἰ φρενῶν ἤδη κυρεῖς.
Ἡρα. Εἶπον, εἴ τι καινὸν ὑπογράφῃ τοῦ μοῦ βίου.
Ἀμ. Εἰ μὴ κατ' ᾅδου Βάκχος, ἂν φράσαιμί σοι.
Ἡρα. Παπαῖ. τόδ', οἷς ὑπόπτον ἠνίξω πάλιν. 1120
Ἀμ. Καί σ', εἰ βεβαίως δὴ φρονεῖς ἤδη σκοπῶ.
Ἡρα. Οὐ γάρ τι βακχεύσας γε μέμνημαι φρένας.
Ἀμ. Λύσω γέροντες δεσμὰ παῖδος ἢ τί δρᾶς;
Ἡρα. Καὶ τόν γε δήσαντ' εἰπ'. ἀκανάμεθα γάρ.
Ἀμ. Τοσοῦτον ἴσθι τῶν κακῶν. τὰ δ' ἄλλ' ἔα. 1125
Ἡρα. Ἀρκεῖ. σιωπῇ δὲ μαθεῖν οὐ βούλομαι.
Ἀμ. Ὦ Ζεῦ, παρ' Ἥρας ἆρ' ὁρᾷς θρόνων πέδης;
Ἡρα. Ἀλλ' ἦλθε κεῖθεν πολέμιον πεπόνθαμεν;

Am. Senes, ibo prope mea mala.
Cho. Et ego tecum, non prodens calamitates, *calamitosos non deserens.* 1110
Her. Pater, quid ploras, & tegis oculos,
A charissimo filio tuo longè discedens?
Am. O fili. es enim meus, tametsi infelix sis.
Her. Quid verò ego mali patior, quamobrem plores?
Am. Quæ si quis vel Deorum pateretur, gemeret. 1115
Her. Magnus *est uerborũ* iste strepit*. at fortunã, *et quid acciderit*, nõdũ dicis.
Am. Vides enim ipse, si iam mentis es compos.
Her. Dic, si quid noui vitæ meæ ascribis.
Am. Nisi apud inferos esset Bacchus, dicerem.
Her. Papæ. hoc tanquam suspectum obscurè dixisti iterum. 1120
Am. Et te iam considero an constanter animi compos sis.
Her. Atqui non memini me mente captum fuisse.
Am. Senes, soluam ne vincula filii, aut quid agam?
Her. Dic etiam eum, qui ligauit. molestè enim *hoc* ferimus.
Am. Tantum scias malorum. cætera verò omitte. 1125
Her. Satis est. non enim tacitè cognoscere volo.
Am. O Iupiter, vidésne hæc à sede Iunonis *profecta*?
Her. An aliquid ab illa mali passi sumus?

Universidad de Deusto
Biblioteca

ἀμ. Τὴν θεὸν ἐάσας, τὰ σὰ πρείσσελλε κακά.
ἡρα. Ἀπολόμεθα. συμφορὰν ἔξεις τίνα;
ἀμ. Ἰδού, θέαμα τάδε τέκνων πρεσήματα.
ἡρα. Οἴ μοι. τίν' ὄψιν τῇδε δέρκομαι πέλας;
ἀμ. Ἀπόλεμον ὦ παῖ πόλεμον ἔστησας τέκνοις.
ἡρα. Τί πόλεμον εἶπας; τοῖσδε τίς διώλεσεν;
ἀμ. Σὺ, κ̓ σὰ τόξα, κ̓ θεῶν, ὁ αἴτιος.
ἡρα. Τί φῄς; τί δρᾶσας; ὦ κακ' ἀγγέλων πάτερ.
ἀμ. Μανεὶς. ἐρωτᾷς δ' ἄθλι' ἐμὰ δώματα.
ἡρα. Ἡ Ϲ δάμαρτος εἰμ' ἐγὼ φονεὺς ἐμῆς;
ἀμ. Μιᾶς ἅπαντα χειρὸς ἔργα σῆς τάδε.
ἡρα. Αἰ, αἰ. στεναγμῶν γάρ με πρεβάλλει νέφος.
ἀμ. Τούτων ἕκαστα σὰς καταστένω τύχας.
ἡρα. Ἡ γὰρ σωφρόνων οἶκον, ἢ βάκχευσ' ἐμόν;
ἀμ. Οὐκ οἶδα, πλὴν ἕν, πάντα δυστυχῆ τὰ σά.
ἡρα. Πῇ δ' οἶστρος ἡμᾶς ἔλαβε; ποῦ διώλεσεν;
ἀμ. Οὗ' ἀμφὶ βωμὸν χεῖρας ἡγνίζου πυρί.
ἡρα. Οἴ μοι. τί δή γε φείσομαι ψυχῆς ἐμῆς,
Τῶν φιλτάτων μοι γιγνόμενος παίδων φονεὺς,
Κοὐκ εἰμι πέτρας λιστάδος πρὸς ἅλματα,

Am. Missa Dea, cura tua mala.
Her. Periimus. quam calamitatem dices?
Am. Ecce, aspice liberorum cadauera hæc.
Her. Heu me, quale spectaculum video miser?
Am. Infelix, ô fili, bellum studiosè fecisti liberis.
Her. Quid bellum narras? quis perdidit hos?
Am. Tu, & arcus tuus, & deorum *ille*, qui *malorum horum est* autor.
Her. Quid ais? quid feci? ô pater mala nuncians.
Am. Insaniens. quæris autem miserabilem narrationem.
Her. An & vxoris meæ sum ego interfector?
Am. Hæc omnia *sunt* vnius manus tuæ facinora.
Her. Heu heu. circundat enim me nubes luctuum.
Am. Propter hæc deploro tuas calamitates.
Her. An etiam confregi meam domum, & furore percitus perturbaui.
Am. Haud scio præter vnum *hoc*, omnia tua *sunt* infelicia.
Her. Vbi verò furor nos inuasit? vbi perdidit?
Am. Quum ad aram manus expiabas igne.
Her. Heu me. quid igitur parco vitæ meæ,
Cùm factus sim interfector meorum charissimorum liberorum?
Cur igitur ad politi saxi salt° nõ eo? *cur ex prærupto saxo præceps nõ feror?*

Ἢ φάσγανον πρὸς ἧπαρ ἐξακοντίσας,
Τέκνοις δικαστὴς αἵματος γενήσομαι;
Ἢ σάρκα τὴν ἐμὴν κατεμπρήσας πυρὶ,
Δύσκλειαν, ἣ μένει μ', ἀπώσομαι βίου;
Ἀλλ' ἐμποδὼν μοι θανασίμων βουλευμάτων,
Θησεὺς ὁδ' ἔρπει, συγγενὴς, φίλος τ' ἐμός.
Ὀφθησόμεσθα, καὶ τεκνοκτόνον μύσος
Εἰς ὄμμαθ' ἥξει φιλτάτων ξένων ἐμῶν.
Οἴ μοι. τί δράσω; ποῖ κακῶν ἐρημίαν
Εὕρω; πέρωτος, ἢ κ̓ χθονὸς μολὼν;
Φέρ' αὖ πέπλοισι κρατὶ πρεβάλω σκότος.
Αἰσχύνομαι γὰρ τοῖς δεδραμένοις κακοῖς.
Καὶ τῇδε πρεστρέψαιμι αἷμα πρεσλαβὼν,
Οὐδὲν κακῶσαι τοὺς αἰτίους θέλω.
Θη. Ἥκω σὺν ἄλλοις, οἱ παρ' Ἀσωποῦ ῥοὰς
Μένουσιν ἔνοπλοι γῆς Ἀθηναίων κόροι,
Σῷ παιδὶ, πρέσβυ, σύμμαχον φέρων δόρυ.
Κλῆδων γὰρ ἦλθεν εἰς Ἐρεχθειδῶν πόλιν,
Ὡς σκῆπτρα χώρας τῆσδ' ἀναρπάσας Λύκος,
Εἰς πόλεμον ὑμῖν, κ̓ μάχην καθίσταται.

Aut gladio in hepar adacto,
Vindex fiam sanguinis liberorum?
Aut carnem meam cremans igni,
Infamiam vitæ, quæ me manet, repellam?
Sed impedimento mihi *futurus in meis* letalibus consiliis
Venit Theseus ille, cognatus & amicus meus.
Conspiciemur *ab eo*, & cæsorum liberorum piaculum
Veniet in conspectum charissimorum meorum hospitum.
Hei mihi, quid faciam? vbi malorum solitudinem
Inueniam? alatus ne, an per terram vadens?
Age vestibus tenebras offundam capiti.
Pudet enim me scelerum, quæ patraui.
Et huic piacularem sanguinem aspergens,
Nullo malo afficere innocentes volo.
The. Venio cum aliis, qui ad fluenta Asopi
Armati iuuenes terræ Athenienſium manent,
Tuo filio, ô senex, hastam auxiliatricem ferens.
Venit enim fama in vrbem Erechthidarum,
Quòd Lycus occupato imperio huius regionis,
Bellum & pugnam contra vos excitauit.

Universidad de Deusto
Biblioteca

Τίνων δ' ἀμοιβαὶ, ὧν ὑπῆρξεν Ηρακλῆς,
Σώσας με νέρθεν, ἦλθον, εἴ τι δεῖ, γέρον,
Η χειρὸς ὑμᾶς τ' ἐμῆς, ἢ συμμάχων.
Εα. τί νεκρῶν τῷδε πληθύει πέδον;
Οὔπω τί λέλειμμαι, & νεωτέρων κακῶν
Υστερος ἀφῖγμαι; τίς τάδ' ἔκτανεν τέκνα;
Τίνος γεγῶσαν τώδ' ὁρῶ σωμάτων;
Οὐδ' δορός γε παῖδες ἴσαν τέλας,
Αλλ' ἄλλο πί που καινὸν εὑρίσκω κακόν.

ΑΝΟΜΟΙΟΣΤΡΟΦΑ.

Στροφὴ α'.

ἀμ. Ω τὸν ἐλαιοφόρον ὄχθον ἔχων.
θη. Τί ξῆμά μ' οἰκτροῖς ἐκάλεσας προοιμίοις;

Στροφὴ β'.

ἀμ. Επάθομεν πάθεα μέλεα παρὰ θεῶν.
θη. Οἱ παῖδες οἵδε, τίνες, ἐφ' οἷς δακρυῤῥοεῖς;

Στροφὴ γ'.

ἀμ. Εκτανε μὲν ὁ σὸς ἵνις πάλας.
Τεκόμεν δ', ἔκτανε,
Φοίνιον αἷμα πλάς.

Vt enim referrem gratiam pro beneficiis, quæ in me cõtulit Hercules,
Quòd me saluũ ex inferis reduxerit, veni, si quid opus sit, ô senex,
Vobis, aut manu mea, aut sociis.
Hem, quare solum repletum est cadaueribus istis?
Num frustratus sum, & malis recentibus
Posterior veni? quis liberos hos occîdit?
Cuius *uiri* coniugem hanc existentem aspicio?
Non enim prope hastam, *in acie* collocantur pueri,
Sed aliquod aliud nouum malum inuenio.

ANOMOEOSTROPHA.

Strophe I.

Am. O qui tenes tumulum oleas ferentem.
The. Quamobrem me vocas miserabili isto proœmio?

Strophe II.

Am. Passi sumus grauia mala à diis.
The. Quinam *sunt* hi pueri, propter quos ploras?

Strophe III.

Am. Meus quidem miser filius genuit *eos*:
Sed postquam genuit, interfecit,
Funestam cædem facere ausus.

θη. Εὔφημα φώνει. Αμ. βουλομένοισιν ἐπαγγέλλεις.
θη. Ω δεινὰ λέξας. Αμ. οἰχόμεθα, οἰχόμεθα πανοί.
θη. Τί φῄς; τί δράσας; Αμ. μαινομένῳ πιτύλῳ,
Πλαγχθεὶς ἑκατογκεφάλου βαφαῖς ὕδρας.
θη. Ηρας ὅδ' ἀγών τις δόλου νεκροῖς γέρον.

Στροφὴ δ'.

ἀμ. Εμὸς ἐμὸς ὅδε γόνος,
Ο πολύπονος, ὁπὶ
Δόρυ γιγαντοφόνον
Ηλθε σὺν θεοῖς φλεγραῖον
Εἰς πεδίον ἀσπιστάς.
θη. Φεῦ. φεῦ. τίς ἀνδρῶν ὧδε δυσδαίμων ἔφυ;

Στροφὴ ε'.

ἀμ. Οὐκ ἂν γ' εἰδείης ἕτερον πολυμοχθότερον,
Πολυπλαγκότερόν τε θνατῶν.
θη. Τί δὲ πέπλοισιν ἄθλιον κρύπτει κάρα;

Στροφὴ ϛ'.

ἀμ. Αἰδούμενος τὸ σὸν ὄμμα,
Καὶ φιλίαν ὁμόφυλον,
Αἵμά τε παιδοφόνον,

The. Bona verba quæso. *Am.* Volentes iubes.
The. O quàm indigna dixisti. *Am.* Periimus, periimus subitò.
The. Quid ais? quid faciens? *Am.* furioso certamine,
Deceptus tincturis, *uenenis* Hydræ habentis centum capita.
The. Hoc *est* quoddã certamẽ, *malumq. quod accidit* mortuis *ob* Iunonis dolũ.

Strophe IV.

Am. Meus, meus hic filius,
Laboriosus, ad
Bellum, quod Gigantes deleuit,
Venit cum diis Phlegræum
In campum scutatus.
The. Heu, heu. quis vir adeò est infelix?

Strophe V.

Am. Non facilè cognosces alium miseriorem
Hominem, & magis errabundum.
The. Cur verò tegit miserum caput veste?

Strophe VI.

Am. Quia reueretur tuum conspectum,
Et amicitiam cognatam *arctámque*,
Sanguinémque ex filiorum cædem manantem.

Θη. Αλλ' εἰς σωαλγοῦντ' ἦλθον. ἐκκάλυπτέ νιν.

Στροφὴ ζ'.

Αμ. Ω τέκνον, πάρες ἀπ' ὀμμάτων
Πέπλον. ἀπόδικε. ῥέθος ἀελίῳ δεῖξον.
Βάρος αὐτίπαλον δακρύοις σωαμιλλᾶται. 1205
Ικετεύομεν ἀμφὶ
Σαν γενειάδα, κ̓ γόνυ, κ̓
Χέρα, προσπιτνῶν,
Πολιόν τε δάκρυον ἐμβαλών.
Ἰὼ παῖ, 1210
Κάταχε λέοντος ἀγρίου θυμόν γ', ὅπως
Βρόμον ὀλοὸν φόνιον, αὐόσιον ἐξάγῃ,
Κακὰ θέλων κακοῖς σωάψαι, τέκνον.

ΙΑΜΒΟΙ.

Θη. Εἶεν. σὲ τὸν θάσοντα δυσήνοις ἕδρας
Αὐδῶ, φίλοισιν ὄμμα δεικνύων τὸ σόν. 1215
Ἰδού, εἰ σκότοις γὰρ ὧδ' ἔχει μέλαν νέφος,
Οστις κακῶν σῶν συμφορὰν κρύψειεν ἄν.
Τί μοι προσείων χεῖρα σημαίνεις φόνον,
Ως μὴ μύσος με σῶν βαλεῖ προσφθεγμάτων;

Atqui veni vt vnà doleam. detege eum.

Strophe VII.

Am. O fili, demitte ab oculis
Vestem, reiice, ostende faciem soli.
Dignitas *tua* pari pondere certat cum lacrymis. 1205
Supplicamus ad
Mentum tuum, & genua, &
Manum aduoluti,
Et canas lacrymas emittentes.
O fili, 1210
Cohibe animum sæui leonis, quando
Fremitum ad letiferum *ac* impium stimularis,
Mala volens malis addere, ô fili.

Theseus.

Age. Te qui sedes in misera sede
Alloquor, vt ostendas amicis vultum tuum. 1215
Nullus enim adeò nigram tenebrarum nubem habet,
Qui malorum tuorum calamitatem possit occultare.
Quare mihi protendens manum ostendis necem,
Ne me piaculum tuorum alloquioru m percutiat *ac polluat?*

Οὐδὲν μέλει μοι σοῦ γε σὺ θεάσειν κακῶς. 1220
Καὶ γάρ ποτ' εὐτύχησ'. ἐκεῖσ' ἀνοίσεον,
Οτ' ἐξέσωσάς μ' εἰς φάος, νεκρῶν πάρα.
,, Χαίειν γὰρ γηράσκουσαν ἐχθαίρω φίλων,
,, Καὶ τοῦ κακῶν μ' ὅστις ἀπολαύειν θέλει,
,, Συμπτολεῖν τοῖς φίλοισι δυστυχοῦσιν, οὐ. 1225
Ανίστασ'. ἐκκάλυψον ἄθλιον κάρα,
,, Βλέψον πρὸς ἡμᾶς. ὅστις εὐγενὴς βροτῶν,
,, Φέρει τὰ θεῶν γε πάθματ', οὐδ' ἀναίνεται.
Ηρα. Θησεῦ, δέδορκας τοῦδ' ἀγῶν' ἐμῶν τέκνων;
Θη. Ηκουσα, κ̓ βλέπουσι σημαίνεις κακά. 1230
Ηρα. Τί δῆτα μου κρᾶτ' ἀνεκάλυψας ἡλίῳ.
Θη. Τί δ'; οὐ μιαίνεις θνητὸς ὢν, τὸν τοῦ θεῶν;
Ηρα. Φεῦγ', ὦ τάλαιπορ', αὐόσιον μίασμ' ἐμόν.
Θη. Οὐδεὶς ἀλάστωρ τοῖς φίλοις ἐκ τῶν φίλων.
Ηρα. Επῄνεσ'. εὖ δράσας δέ σ', οὐκ αἰαίνομαι. 1235
Θη. Εγὼ γὰρ πάσχων εὖ τότ', οἰκτείρω σε νῦν.
Ηρα. Οἰκτρὸς πάρειμι, τὰμ' ἀποκτείνας τέκνα.
Θη. Κλαίω χαίειν σε λῶ' ἐφ' ἑτέραισι συμφοραῖς.
Ηρα. Εὕρες δέ γ' ἄλλους ἐν κακοῖσι μείζοσιν;

Nihil recuso tecum infelix esse. 1220
Etenim fui aliquando felix. illuc *mens & cogitatio est* referenda,
Quum me saluum ex inferis in lucem eduxisti.
,, Odi enim gratiam amicorum senescentem.
,, Et *eum* qui præclaris quidem *bonisque rebus* frui vult,
,, Sed non *vult* vna nauigare cum amicis calamitosis. 1225
Surge, detege miserum caput,
,, Intuere nos. quicunque mortalium generosus *est*,
,, Casus deorum fert, nec recusat.
Her. O Theseu, vidistine certamen meorum liberorum?
The. Audiui, & videnti mala indicas. 1230
Her. Cur igitur meum caput detexisti soli?
The. Quid ni? non polluis Deos, cùm sis homo?
Her. Fuge ô miser impiam contagionem meam.
The. Nullum contagium amicis ab amicis *contingit*.
Her. Laudo. quòd autem tibi benefecerim, non inficior. 1235
The. Ego verò cùm beneficio sim à te tum affectus, misereor nunc tui.
Her. Miserandus adsum, qui occiderim meos liberos.
The. Defleo tuum beneficium ob alias calamitates.
Her. Inuenistine alios in maioribus *positos* malis?

Universidad de Deusto Biblioteca

Universidad de Deusto
Biblioteca

Θη. Ἀπῆ κἀπωθεν ἐρανοῦ δυςπραξία. 1240
ἡρα. Τοὶ γὰρ παρεσκευάσμεθ', ὥςτε κατθανεῖν.
Θη. Δοκεῖς ἀπφλὰν μέλειν τί δαίμοσιν;
ἡρα. Αὔθαδες ὁ θεός. πρὸς ἢ τοὶς θεοὶς, ἐγώ.
Θη. Ἰσχε τὸ ςόμ'. ὡς μὴ μέγα λέγων, μεῖζον πάθῃς.
ἡρα. Γέμω κακῶν δὴ, κοὐκέτ' ἐςὶ ὅπῃ τεθῇ. 1245
Θη. Δεῴσεις ἢ δὴ τί; πῇ φέρῃ θυμούμενος;
ἡρα. Θανὼν, ὅθεν περ ἦλθον, εἰμι γῆς ὕπο.
Θη. Εἴρηκας ὀλιτυχόντος ἀνθρώπου λόγους.
ἡρα. Σὺ γ' ὀκτὸς ὢν γε συμφορᾶς, μεν υθετεῖς. 1250
Θη. Ο πολλὰ δὴ τλὰς Ἡρακλῆς λέγῃ τάδε;
ἡρα. Οὐκεῦν τοσαῦτά γ', εἰ μέτρῳ μοχθητέον.
Θη. Εὐεργέτης βροτοῖσι, καὶ μέγας φίλος;
ἡρα. Οἴδ' ὐδὲν ὠφελοῦσί μ', ἀλλ' Ἥρα κρατεῖ.
Θη. Οὐκ ἂν ἀνάσχοιθ' Ἑλλὰς ἀμαθίᾳ θανεῖν.
ἡρα. Ἀκουε δὴ νυν, ὡς ἀμιλληθῶ λόγοις 1255
Πρὸς νουθεσίας σοῖς. ἀναπτύξω δέ σοι
Ἀβίωτον ἡμῖν νυν τε, κ πάρος ἦθεν ὄν.
Πρῶτον μὲν ὀκ τοῦδ' ἐγενόμην, ὅςτις κτανὼν
Μητρὸς γεραιὸν πατέρα, πρὸς ςρῶτ' ἦν ὢν,

The. ô Infelicitas ex terrestrib. his locis ad cælum vsque pertingis. 1240
Her. Quamobrem parati sumus mori.
The. Putásne tuas minas Diis aliquo modo curæ fore? (ac superbæ ergaDeos.
Her. Deæ erga me est numē arrogans ac superbū. Ego verò uicissim sum arrogans.
The. Comprime os, ne superba loquens, maiora patiaris,
Her. Plenus sum iam malorum, neque est amplius locus vlli malo. 1245
The. Quid igitur facies? quò iratus ferris?
Her. Mortuus sub terram vadam, vnde veni.
The. Dixisti verba hominis plebeii.
Her. Tu verò cùm extra calamitatem sis, me mones.
The. Hercules igitur ista dicit, qui tam multa iam passus est? 1250
Her. Nequaquam tanta, si certa mensura laborandum esset.
The. Benefactor hominum, & magnus amicus?
Her. Illi verò nihil iuuant me, sed vincit Iuno.
The. Non patietur Græcia te per imperitiam ac temeritatem mori.
Her. Audi nunc, vt verbis contendam 1255
Contra tuas admonitiones. explicabo autem tibi,
Non viuendum mihi neque nunc, neque antea fuisse.
Nam primum quidem ex eo natus sum, qui occiso
Sene patre matris, cùm esset cæde pollutus,

Ἐγείνατο τὴν τεκοῦσαν Ἀλκμήνην ἐμέ. 1260
„ Ὅταν ἢ κρηπὶς μὴ καταβληθῇ γένους
„ Ὀρθῶς, ἀνάγκη δυςτυχεῖν τοὶς ἐκγόνοις.
Ζεὺς δ', ὅςτις ὁ Ζεὺς, πολέμιόν μ' ἐγείνατο
Ἥρα. σὺ μὴν τοι μηδὲν ἀχθεσθῇς γέρον.
Πατέρα γὰρ αὐτὶ Ζηνὸς ἡγοῦμαί σ' ἐγώ. 1265
Ἐτ' ἐν γάλακτί τ' ὄντα, γοργωπὸς ὄφεις
Ἐπέςρεψε παραγάνοισι τοῖς ἐμοῖς
Ἡ τοῦ Διὸς σύλλεκτος, ὡς ὀλοίμεθα.
Ἐπεὶ ἢ σαρκὸς περιβόλαι ἐκπεπάμην
Ἡβῶντα, μόχθους, ἃς ἔτλην, τί δεῖ λέγειν, 1270
Ποίους ποτ' ἢ λέοντας, ἢ τριςωμάτους
Τυφῶνας, ἢ γίγαντας, ἢ τετρασκελεῖς,
Κενταυροπληθῆ πόλεμον ὀκ ἐξήνυσα;
Τήν τ' ἀμφίκρανον, κ παλιμβλαςῆ κυνα
Ὑδραν φονεύσας; μυρίων τ' ἄλλων πόνων 1275
Διῆλθον ἀγέλας, κεἰς νεκροὶς ἀφικόμην,
Ἅδου πυλωρὸν κυνα τρίκρανον εἰς φάος
Ὅπως πορεύσαιμ' ἐντολαῖς Εὐρυσθέως.
Τὸν λοίσθιον ἢ πόνον ἔτλην πάλαι φόνον,

Genuit Alcmenam, quæ me peperit. 1260
» Cùm autem fundamentum generis non iactum est
» Rectè, necesse est infelices esse liberos.
Iupiter verò, quicunque ille sit Iupiter, genuit me inimicum
Iunoni. Tu tamen ne mea uerba molestè feras, ô senex.
Nam te iudico patrem ego pro Ioue. 1265
Cùm enim adhuc lacterem, truculentos serpentes
Clam immisit in cunabula mea
Coniux Iouis, vt periremus.
Postquam verò carnis amictum adeptus sum
Pubescentem, labores, quos pertuli, quorsum attinet me referre? 1270
Quales nam aut leones, aut tricorpores
Typhones, aut Gigantes, aut quadrupedes feras,
In prælio Centauris referto non confeci?
Et vtrinque habentem capita, & repullulantem canem
Hydram interfeci? & infinitorum aliorum laborum 1275
Greges percurri, & ad inferos perueni,
Plutonis ianitorem canem tricipitem in lucem
Vt educerem, Eurysthei iussu.
Postremam verò cædem hanc miser sustinui patrare,

Universidad de Deusto
Biblioteca

Παιδοκτονήσας, δῶμα θελγκῶσαι κακοῖς. 1280
Ἥκω δ' ἀνάγκης εἰς τόδ', ὥστ' ἐμαῖς φίλαις
Θήβαις ἐνοικεῖν, ὅσιον. εἰ δ' ἐγὼ μένω,
Εἰς ποῖον ἱερὸν, ἢ πανήγυριν φίλων
Εἶμι; ἢ δὲ ἄτας δι' ἀποσημόρους ἔχω.
Ἀλλ' Ἄργος ἔλθω; πῶς, ἐπεὶ φεύγω πάτραν; 1285
Φέρ', ἀλλ' ἐς ἄλλην τιν' ὁρμήσω πόλιν;
Κἄπειθ' ὑποβλεπόμεθ' ὡς ἐγνωσμένοι,
Γλώσσης πικροῖς κέντροισι κληδονούμενοι.
Οὐχ οὕτω ὁ Διὸς, ὃς τέκν' ἔκτανέν ποτε,
Δάμαρτά τ'; οὐ γῆς τῆσδ' ἀποφθαρήσεται; 1290
Κεκλημένῳ ἦ φωτὶ μακαρίῳ ποτὲ,
Αἱ μεταβολαὶ λυπηρόν. ὧδ' ἀεὶ κακῶς
Ἔστ' οὐδὲν ἄλγος, συγγενὰς δύσην ὢν.
Εἰς τοῦτο δ' ἥξειν συμφορᾶς οἶμαί ποτε.
Φωνεῖ γὰρ ἥδ' χθὼν, ἀπεννέπουσά με 1295
Μὴ θιγγάνειν γῆς, καὶ θάλασσα μὴ περᾶν,
Πηγαί τε ποταμῶν. κἀν τὸν ἁρμα τηλάτῃ
Ἰξίον' ἐν δεσμοῖσιν σκιμιήσομαι.
Καὶ ταῦτ' ἄρα. μηδὲν Ἑλλήνων μ' ὁρᾶν,

Liberis cæsis, domum vt coronarem malis. 1280
Venio autem in eam necessitatem, vt neque in meis charis
Thebis habitare fas *mihi sit*. si verò maneam,
Ad quod templum, aut cœtum amicum
Ibo? nec enim Atas affabiles *ac propitias* habeo.
Sed Argos proficiscar? quomodo, siquidem fugio patriam? 1285
Age, an in aliam aliquam ciuitatem me conferam?
At postea limis *ac infestis* oculis aspiciemur, vtpote noti
Linguæ amaris stimulis exagitati.
Nonne hic *est filius* ille Iouis, qui filios olim interfecit,
Et vxorem? an non ex hac terra in malam rem abibit? 1290
At viro, qui aliquando dicebatur beatus,
Acerba *est* mutatio. at cui semper malè
Est, nihil dolet, quia miserias habet cognatas.
Ad hanc autem calamitatem venturum me aliquando puto.
Etenim terra mittet vocem, interdicens mihi 1295
Ne attingam terram, & mare, ne traiiciam,
Et fontes fluminum. & eum qui rotatur
Ixionem in vinculis imitabor.
Et hoc *est* optimum, vt nemo Græcorum me videat,

Ἐν οἷσιν δ' τυχοῦντες, ἦμεν ὄλβιοι. 1300
Τί δῆτά με ζῆν δεῖ; τί κέρδος ἕξομεν,
Βίον τ' ἀχρεῖον, ἀνόσιον κεκτημένοι;
Χορεύσετο ἡ Ζηνὸς ἡ κλεινὴ δάμαρ,
Κρούουσ' ὀλυμπίου Ζηνὸς ἀρβύλῃ πέδα.
Ἔπραξε γὰρ βούλησιν, ἣ ἐβούλετο, 1305
Ἀνδρ' Ἑλλάδος τὸν πρῶτον, αὐτοῖσιν βάθρεσι
Ἄνω κάτω στρέψασα. τοιαύτῃ θεᾷ
Τίς ἂν προσεύχοιθ'; ἢ γυναικὸς οὕνεκα,
Λέκτρων φθονοῦσα Ζηνὶ, τοὺς εὐεργέτας
Ἑλλάδος ἀπώλεσ', οὐδὲν ὄντας αἰτίους. 1310
Θη. Οὐκ ἔστιν ἄλλου δαιμόνων ἀγὼν ὅδε,
Ἡ τοῦ Διὸς δάμαρτος. εὖ τόδ' οἶσθ' ἀληθῆ.
Παραινέσαιμι' ἂν μᾶλλον, ἢ πάσχειν κακῶς.
„ Οὐδεὶς ἐθνητῶν τῆς τύχης ἀκήρατος,
„ Οὐ θεῶν, ἀοιδῶν εἴπερ οὐ ψευδεῖς λόγοι. 1315
„ Οὐ λέκτρα τ' ἀλλήλοισιν, ὧν οὐδεὶς νόμος,
„ Συνῆψαν; οὐ δεσμοῖσι δι' τυραννίδας
„ Πατέρας ἐκηλίδωσαν; ἀλλ' οἰκοῦσ' ὅμως
„ Ὀλυμπον, εἰ ἔχουσι τὸν θ' ἡμαρτηκότες.

Inter quos bona fortuna vtentes eramus beati. 1300
Quid igitur opus est me viuere? quod lucrum habebimus,
Si vitam inutilem *&* pollutam habeamus?
Tripudiet igitur inclyta vxor Iouis,
Pulsans Olympii Iouis sandalio solum, *i. cælum*.
Fecit enim id, quod voluit, 1305
Virum primum in Græcia ab ipsis fundamentis
Sursum atque deorsum euertens. talem Deam
Quis adoraret? quę propter mulierem
Inuidens thalamo Iouis, benefactores
Græciæ perdidit, qui extra omnem culpam sunt. 1310
The. Non est alterius Dei certamen istud,
Quàm vxoris Iouis. Hoc rectè sentis.
Facilius *autem* te monere possum, quàm *ipse* mala pati.
„ Nullus autem mortalium est illęsus à fortuna,
„ Neque deorum, si modò non *sunt* falsa poetarum carmina. 1315
„ An non matrimonia inter se, quæ nulla lege *permittuntur*,
„ Contraxerunt? nonne propter tyrannidem vinculis
„ Patres ignominia affecerunt? & tamen habitant
„ Cælum, & sua peccata tulerunt *æquo animo*.

,, Καί τοι τί φήσεις; εἰ σὺ μὴ θνητὸς γεγώς, 1320
,, Φέρεις ἰσοῦ θεῦ πᾶς τύχας, θεοὶ δ' μή;
Θήβας μὴ οὖν ἔκλειπε, τῶν νόμου χάριν.
Ἕπου δ' ἁμ' ἡμῖν πόλισμα Παλλάδος.
Ἐκεῖ χέρας σοὶ ἁγνίσας μιάσματος,
Δόμους τε δώσω, χρημάτων τ' ἐμῶν μέρος. 1325
Ἃ δ' ἐκ τῶν πολιτῶν δῶρ' ἔχω, σώσας κόρους
Δὶς ἑπτά, ταῦρον Κνώσιον κατακτανών,
Σοὶ ταῦτα δώσω. πανταχοῦ δέ μοι χθονὸς
Τεμένη δέδασται. ταῦτ' ἐπονομασθήσεται,
Σέθεν τὸ λοιπὸν ἐκ βροτῶν κεκλήσεται, 1330
Ζῶντος θανόντος δ', εὖ τ' ἂν εἰς ᾅδου μόλῃς.
Θυσίαισι, λαίνοισί τ' ἐξοικώμασι,
Τίμιον ἀνάξει πᾶσ' Ἀθηναίων πόλις.
,, Καλὸς γὰρ ἀστοῖς στέφανος Ἑλλήνων ὑπο,
,, Ἀνδρ' ἐσθλὸν ὠφελοῦντες, δυκλείας τυχεῖν. 1335
Κἀγὼ χάριν σοὶ τῆς ἐμῆς σωτηρίας
Τίω δ' ἀνιδώσω. νῦν γὰρ εἶ χρεὼν φίλων.
,, Θεοὶ δ' ὅταν πράσσωσιν, οὐδὲν δεῖ φίλων.
,, Ἀλλ' ἐγὼ δ' ὁ θεὸς ὠφελῶν, ὅταν θέλῃ.

»Sed quid dices? si tu quidem cùm sis mortalis, 1320
,, Nimiũ immoderatè feras *uarios uitæ* casus, Dii verò non *idem faciant?*
Thebas igitur relinque propter legem.
Sequere verò nos ad vrbem Palladis.
Ibi purgatis tuis manibus à piaculo,
Dabo tibi domum, & partem facultatum mearum. 1325
Munera verò quæ habeo à ciuibus, seruatis adolescentibus
Bis septem, interfecto tauro Gnossio,
Hæc tibi dabo. vbique verò terrarum mihi
Delubra sunt consecrata. Hæc dominata
A te deinceps ab hominibus vocabuntur 1330
Viuo: cùm verò mortuus ad inferos veneris,
Sacrificiis, & lapideis tumulis, *templis statuisque*
Tota Athenienſium ciuitas *te* celebrabit.
,, Pulchrum enim ciuibus *est* ornamentum, à Græcis
,, Gloriam consequi, virum bonum dum adiuuant. 1335
Et ego tibi gratiam pro mea salute
Hanc referam. nunc enim es indigus amicorum.
Quando autem *aliquem* dii honorant, non opus est amicis.
Deus enim satis *est* ad iuuandum, cùm vult.

Her. Οἴ μοι, πάρεργα πᾶσ' ἐς' ἐμῶν κακῶν.

,, Ἐγὼ δ' τοὺς θεοὺς οὔτε λέκτρ', ἃς μὴ θέμις,
Στέργειν νομίζω, δεσμά τ' ἐξάπτειν χερῶν.
Οὔτ' ἠξίωσα πώποτ', οὔτε πείσομαι,
Οὐδ' ἄλλον ἄλλου δεσπότιν πεφυκέναι.
,, Δεῖται γὰρ ὁ θεὸς, εἴπερ ἐστ' ὄντως θεὸς, 1345
,, Οὐδενός. ἀοιδῶν οἵδε δύσηνοι λόγοι.
Ἐσκεψάμην δ', καίπερ ἐν κακοῖσιν ὤν,
Μὴ δειλίαν ὄφλω τιν', ἐκλιπὼν φάος.
,, Τᾶς συμφορᾶς γὰρ ὅστις οὐχ ὑφίσταται,
,, Οὐδ' ἀνδρὸς ἂν δυώαιθ' ὑποσῆναι βέλος. 1350
Ἐγκαρτερήσω θάνατον. εἶμι δ' εἰς πόλιν
Τίω σε, χάριν τῶν μυρίων δώρων ἔχω.
Ἃ πάρ πόνων δὴ μυρίων ἐγευσάμην.
Ὡς ὅτ' ἀπεῖπον οὐδέν, οὔτ' ἀπ' ὀμμάτων
Ἐσταξα πηγάς. οὐδ' ἂν ᾠόμην ποτὲ 1355
Εἰς τοῦθ' ἱκέσθαι, δάκρυ' ἀπ' ὀμμάτων βαλεῖν.
Νῦν δ', ὡς ἔοικε, τῇ τύχῃ δουλευτέον.
Εἶεν. γεραιὲ, τὰς ἐμὰς φυγὰς ὁρᾷς,
Ὁρᾷς δ' παῖδων ὄντά μ' αὐθέντην ἐμῶν.

Her. Hei mihi, aliena sunt hæc à meis malis. 1340
,, Ego verò Deos neque connubia illegitima
Amare puto, neque vincula à manibus suspendere.
Neque dignum *hoc* Diis iudicaui vnquam, neque credam,
Alterum alterius dominum fuisse.
,, Nam Deus, qui quidem reuera Deus sit, indiget 1345
,, Nullius. Poetarum *uerò sunt* hæ miseræ fabulæ.
Et quanquam in calamitate sum, tamen cogitaui
Ne timiditatis alicuius accuser, si relinquam lucem.
,, Quisquis enim non sustinet aduersos casus,
,, Is ne viri quidem telum poterit sustinere. 1350
Fortiter expectabo mortem. Ibo autem in ciuitatem
Tuam, & gratiam habeo pro infinitis donis.
At gustaui iam sexcentos labores,
Quorum nihil recusaui, neque ab oculis
Stillaui *lacrymarum* fontes, neque putaui me vnquam 1355
Eò peruenturum, vt emitterem ex oculis lacrymas.
Nunc verò, vt apparet, fortunæ seruiendum *est*.
Esto. ô senex, vides meum exilium,
Vides etiam me proprium interfectorem meorum liberorum.

Δὸς τοῖσδε τύμβῳ, κἀπόθεισον νεκρούς, 1360
Δακρύοισι λιμπάνων. ἐμὲ γὰρ οὐκ ἐᾷ νόμος.
Πρὸς στέρν' ἐρείσας μητέρι, δοὺς τ' ἐς ἀγκάλας
Κοινωνίαν δύστηνον, ἣν ἐγὼ πάλαι
Διώλεσ' ἄκων. γῆ σ' ἐπὰν κρύψῃς νεκρούς,
Οἴκει πόλιν τήνδ'. ἀθλίως μὲν, ἀλλ' ὅμως 1365
Ψυχὴν βιάζου τἀμὰ συμφέρειν κακά.
Ω τέκν', ὁ φύσας, κἀν ὦ τεκὼν ὑμᾶς πατήρ,
Ἀπώλεσ'. οὐδ' ὤναθ' ἡμῖν ἐμπόνων πάλαι,
Ἀ γὼ παρεσκεύαζον ἐκ μόχθων βίᾳ,
Εὔκλειαν ὑμῖν πατρὸς, ἀπόλυσιν κακῶν. 1370
Σέ τ' οὐχ ὁμοίως ὦ πάλαι' ἀπώλεσα,
Ὡς πρὶν σὺ τἀμὰ λέκτρ' ἔσωζες ἀσφαλῶς,
Μακρὰς ἀμαντοῦσ' ἐν δόμοις οἰκουρίας.
Οἴμοι δάμαρτος, κἀ τέκνων. οἴμοι δ' ἐμοῦ,
Ὡς ἀθλίως πέπρακμαι, κἀποζεύγνυμαι 1375
Τέκνων, γυναικός τ'. ὦ λυγραὶ φιλημάτων
Τέρψεις, λυγραί τε δὴ δ' ὅπλων κοινωνίαι.
Ἀμηχανῶ γὰρ, πότερ' ἔχω τάδ', ἢ μεθῶ,

Hos manda tumulo, *huma*, & orna cadauera, 1360
Lacrymis honorans (lex enim me non ſinit *hæc faere*)
Admouens ad pectus matris, & dans in vlnas
Communionem, *i. communem ſobolem*, miſeram, quam ego miſer
Inuitus perdidi. poſtquam verò terra mortuos occultaueris,
Habita hanc vrbem, miſerè quidem, ſed tamen 1365
Coge animum ad ferendum mecum vnà mea mala.
O liberi, qui procreauit & genuit vos pater,
Perdidit, neque fructum percipitis ex meis bonis,
Quæ ego comparaui ex laboribus per vim,
Gloriam patris vobis *partam*, fructum honeſtum. 1370
Teque non ſimiliter ô miſera perdidi,
Vt tu fideliter ſeruaſti meum thalamum,
Longam domus cuſtodiam, *& moleſtiam* in ædibus exhauriens.
Heu meam vxorem, & liberos. heu me,
Quàm miſerè egi, & iam auellor 1375
A liberis, & vxore. ô acerbæ oſculorum
Delectationes, & triſtis ſocietas horum armorum.
Dubito enim, vtrum hæc retinere, an dimittere debeam.

Α πλευρὰ τἀμὰ προσπιτνόντ', ἐρεῖ τάδε.
Ἡμῖν τέκν' εἷλες, κἀδάμαρθ'. ἡμᾶς ἔχεις 1380
Παιδοκτόνους σοὺς. εἶτ' ἐγὼ τῷδ' ὠλέναις
Οἴσω; τί φάσκων; ἀλλὰ γυμνωθεὶς ὅπλων,
Ξυνοῖς τὰ κάλλιστ' ὀξέπρασσ' ἐν Ἑλλάδι,
Ἐχθροῖς ἐμαυτὸν ὑποβαλὼν, αἰσχρῶς θανῶ;
Οὐ λειπτέον τῷδ'. ἀθλίως ἢ σωστέον. 1385
Εν μοί τι Θησεῦ σύγκαμε. ἀθλίου κυνὸς
Κόμισον ἐς Αργος συνκαταίσησον μολών,
Λύπῃ τι παίδων μὴ πάθω μονόμυρος.
Ω γῆ Κάδμου, πᾶς τε Θηβαῖος λεώς,
Κείρασθε, συμπενθήσατ', ἔλθετ' εἰς τάφον 1390
Παίδων, ἅπαντες δ' ἐνὶ λόγῳ πενθήσατε
Νεκρούς τε, κἀμέ. πάντες ὀλώλαμεν,
Ἡρας μιᾷ πληγέντες ἀθλίῳ τύχῃ.
Θη. Ἀνίσασ' ὦ δύστηνε. δακρύων δ' ἄλις.
Ἡρα. Οὐκ ἂν δυναίμην. ἄθρα γὰρ πέπηγέ μου. 1395
Θη. Καὶ τοὺς θένοντας γὰρ καθαιροῦσι τύχαι.
Ἡρα. Φεῦ. αὐτὸ δ' ἡυρίμην πέτρος ἀμνήμων κακῶν.
Θη. Παῦσαι. δίδου ἢ χεῖρ' ὑπηρέτῃ φίλῳ.

Quæ ad latus meum accidentia hæc dicent:
Nobis perdidiſti liberos, & vxorem, habes nos 1380
Liberorum interfectores tuorum: deinde ego vlnis ea
Feram? quid dicens? ſed nudatus armis,
Quibus *res* præclariſſimas geſſi in Græcia,
Obiiciens me hoſtibus turpiter moriar?
Non reliquenda hæc *ſunt*, ſed miſerè ſeruanda. 1385
In vna quadam *re* me adiuues Theſeu: miſeri canis
Ad deductionem ad Argos me comitare,
Ne quid ob liberorum *à me cæſorum* dolorem mihi ſoli accidat.
O terra Cadmi, & vniuerſus populus Thebanus,
Tondemini, ſimul lugete, ite ad ſepulturam 1390
Liberorum, omnes verò vno ore lugete
Mortuos, & me. omnes periimus,
Iunonis vna percuſſi miſera *plaga & calamitate*.
The. Surge. ô miſer: ſatis enim *eſt* lacrymarum.
Her. Non poſſum. nam artus mei obriguerunt. 1395
The. *Quid mirum?* etenim & robuſtos deiiciunt calamitates.
Her. Heu. Vtinam ſiam hîc ſaxum immemor malorum.
The. Ceſſa. da verò manum amico miniſtro.

Universidad de Deusto Biblioteca

ἡρα. Αλλ' αἷμα μὴ σοῖς ἐξομόρξωμαι πέπλοις.
θη. Εκμαστε, φείδου μηδέν. οὐκ ἀπαίνομαι.
ἡρα. Παίδων στερηθεὶς, παῖδ' ὅπως ἔχω σ' ἐμόν.
θη. Δίδου δέρη σὺν χεῖρ', ὁδηγήσω δ' ἐγώ.
ἡρα. Ζεῦγ' ὦ φίλιον. ἄπρακτ' ὦ δυστυχής.
,, Ω πρέσβυ, τοιόνδ' ἄνδρα χρὴ κτᾶσθαι φίλον.
ἀμ. Ἡ γὰρ τεκοῦσα τόνδε πατρὶς εὐτεκνεῖ.
ἡρα. Θησεῦ, πάλιν με στρέψον, ὡς ἴδω τέκνα.
θη. Ως δή τι φίλτρον τοῦτ' ἔχων ὁρᾶν ἔσῃ.
ἡρα. Ποθῶ. πατρός γε στέρνα περιθεῖναι θέλω.
ἀμ. Ιδοὺ τάδ', ὦ παῖ. τἀμὰ γὰρ σπουδάσεις φίλα.
θη. Οὕτως πόνων σῶν οὐκέτι μνήμην ἔχεις;
ἡρα. Ἃ πάντ' ἐλάσσω κεῖνα τῆσδ' ἔτλην κακά.
θη. Εἰσόψεταί τις θῆλυν ὄντα, κοὐκ αἰνέσῃ.
ἡρα. Ζῶ σοι ταπεινός. ἀλλὰ περιθεῖναι δοκῶ.
θη. Αγαν γ' ὁ κλεινὸς Ηρακλῆς, ποῦ κεῖνος ὤν;
ἡρα. Σὺ ποῖος ἦς αὖ, νέρθεν ὢν κακοῖσιν ὤν;
θη. Ως εἰς τὸ λῆμα παντὸς ἐν ἥσσων ἀνήρ.
ἡρα. Πῶς οὖν ἔτ' εἶπας, ὅτι σεσώσαλμαι κακοῖς;
θη. Πρέσβαινε. Ηρα. χαῖρ' ὦ πρέσβυ. Αμ. καὶ σύ μοι τέκνον.

Her. Verùm caue, ne ſanguinem abſtergam veſtibus tuis.
The. Abſterge, ne parcas. non recuſo.
Her. Orbatus liberis, habeo te loco filii mei.
The. Da collo tuam manum: ego enim te ducam.
Her. Par enim hoc *eſt* amicorum: ſed alter infelix *eſt*.
O ſenex, talem virum amicum habere oportet.
Am. Patria enim, quæ procreauit hunc, *eſt* prole felix.
Her. Theſeu, conuertas me retro, vt videam liberos.
The. Hoc igitur vt quoddam ſolatium habens leuior eris, *dolore leuaberis*.
Her. Cupio. volo applicari ad pectus patris.
Am. Ecce hæc, ô fili. quæ enim mihi grata ſunt ſtudes.
The. Itane malorum tuorum non amplius memor es?
Her. Omnia illa minora his mala perpeſſus ſum.
The. Videbit aliquis te effœminatum eſſe, & non laudabit.
Her. Viuo tibi abiectus. ſed ſpero me promotum iri.
The. Vbi nam eſt valde inclytus ille Hercules?
Her. Qualis tu eſſes, ſi in tantis malis eſſes?
The. Animi præſentia profectò vir eſſem quouis inferior.
Her. Quomodo igitur adhuc dicis me malis fractum eſſe?
The. Procede. Her. Vale ô ſenex. Am. Et tu fili mi.

ἡρα. Θάττ' ὥσπερ εἶπον παῖδας. Αμ. ἐμὲ δ' ἥ τίς τέκνον;
ἡρα. Εγώ. Αμ. πότ' ἐλθών. Ηρα. οἴκ' ἀνθήψῃς τέκνα.
ἀμ. Πῶς; Ηρα. εἰς Αθήνας πέμψομαι Θηβῶν ἄπο.
Αλλ' εἰσκόμιζε τέκνα δυσκόμιστα γῆ.
Ημεῖς δ' ἀπολώσαντες αἰσχύναις δόμον,
Θησεῖ πανώλεις ἐψόμεσθ' ἐφολκίδες.
,, Οστις δ' πλοῦτον, ἢ θέν' μᾶλλον φίλων
,, Αγαθῶν πεπᾶσθαι βούλεται, κακῶς φρονεῖ.

ΑΝΑΠΑΙΣΤΟΙ.

χο. Στείχομεν οἰκτροὶ, καὶ πολύκλαυτοι,
Τὰ μέγιστα φίλων ὀλέσαντες.

Εὐριπίδου Ηρακλῆς μαινομένου.

Her. Sepelito, vt dixi, liberos. Am. ſed quis me, fili, *ſepeliet*?
Her. Ego. Am. Quando veniens? H. Vbi ſepelieris liberos.
Am. Quomodo? H. Athenas mittam à Thebis.
Verùm manda terræ liberos malè tractatos.
Nos verò, qui perdidimus domum dedecore,
Sequemur *ut* perditæ ſcaphulæ Theſeum.
,, Quicunque verò diuitias, aut potentiam magis quàm amico
,, Bonos habere cupit, malè ſentit.

Chorus.

Imus miſerabiles, & valde lugentes.
Amiſſis maximis amicis.

Finis Herculis Furentis.

ΕΥΡΙΠΙΔΟΥ ΗΛΕΚΤΡΑ.

EVRIPIDIS ELECTRA.

ΤΑ ΤΟΥ ΔΡΑΜΑΤΟΣ ΠΡΟΣΩΠΑ.

ΑΥΤΟΥΡΓΟΣ ΜΥΚΗΝΑΙΟΣ.
ΗΛΕΚΤΡΑ.
ΟΡΕΣΤΗΣ.
ΠΥΛΑΔΗΣ, ΚΩΦΟΝ ΠΡΟΣΩΠΟΝ.
ΧΟΡΟΣ.
ΠΡΕΣΒΥΣ.
ΑΓΓΕΛΟΣ.
ΔΙΟΣΚΟΥΡΟΙ.

PERSONÆ HVIVS fabulæ ſunt hæ:

COLONVS MYCENÆVS.
ELECTRA.
ORESTES.
PYLADES, MVTA PERSONA.
CHORVS.
SENEX.
NVNCIVS.
GEMINI, id eſt, CASTOR ET POLLVX.

Προλογίζει ὁ Αὐτουργός.

Prologum autem agit Colonus.

ΙΑΜΒΟΙ.

Γῆς παλαιὸν Αργος, Ινάχου ροαὶ,
Οθέν ποτ' ἄρας ναυσὶ χιλίας Αρη,
Εἰς γῆν ἔπλευσε Τρωάδ' Αγαμέμνων ἄναξ.
Κτείνας δ' τὸν κρατοῦντ' ἐν Ιλιάδι χθονὶ
Πρίαμον, ἑλών τε Δαρδάνου κλεινὰ πόλιν,
Αφίκετ' εἰς τόδ' Αργος. ὑψηλὰν δ' ὅπῃ
Ναῶν τέθεικε σκῦλα πολέσα βαρβάρων.

Colonus.

Terræ antiquum Argos, & Inachi fluenta,
Vnde quondam ducens nauib. mille Martem, *i. exercitũ*,
In agrum Troianum nauigauit Agamemnon Rex.
Interfecto autem, qui regnabat in Iliaco ſolo,
Priamo, captáque *ac euerſa* Dardani inclyta vrbe,
In hanc *urbem* Argos rediit. excelſis autem in
Templis poſuit ſpolia plurima barbarorum.

Κἀκεῖ μὲν, εὐτύχησεν ἐν δόμοις,
Θνήσκει γυναικὸς πρὸς Κλυταιμνήστρας δόλῳ,
Καὶ τοῦ Θυέστου παιδὸς Αἰγίσθου χερί.
Χ' ὡ μὲν παλαιὰ σκῆπτρα Ταντάλου λιπὼν,
Ολωλεν. Αἴγισθος δ' βασιλεύει χθονὸς,
Αλοχον σκείνου Τυνδαρίδα κόρην ἔχων.
Οὓς δ' ἐν δόμοις ἔλιπεν, ὅτ' εἰς Τροίαν ἔπλει,
Αρσενά τ' Ορέστην, θῆλυ τ' Ηλέκτρας βλάστημ',
Τὸν μὲν πατρὸς γεραιὸς ἐκκλέπει τροφεὺς,
Μέλλοντ' Ορέστην χειρὸς ὑπ' Αἰγίσθου θανεῖν,
Στροφίῳ τ' ἔδωκε Φωκέων εἰς γῆν τρέφειν.
Η δ' ἐν δόμοις ἔμεινεν Ηλέκτρα πατρός.
Ταύτην ἐπειδὴ θαλερὸς εἶχ' ἥβης χρόνος,
Μνηστῆρες ἤπειρω Ελλάδος πρόσοικοι χθονός.
Δείσας δ', μή τῳ παῖδας Αργείων τέκοι,
Αγαμέμνονος ποινάτορας, εἶχεν ἐν δόμοις
Αἴγισθος, οὐδ' ἥρμοζε νυμφίῳ λινί.
Επεὶ δ' καὶ τοῦτ' ἦν φόβου πολλοῦ πλέων,
Μή τῳ λαθραίως τέκνα γυναικείῳ τέκοι,
Κτανεῖν σφ' ἐβουλεύσατ' ὠμόφρων. ἡ δ' ὅμως

Et illic quidem, *in agro Troiano*, rem feliciter geſſit: in ædibus verò *ſuis*,
Moritur vxoris Clytæmneſtræ dolo *cæſus*,
Et AEgiſthi, filii Thyeſtis, manu.
Et ille quidem *Agam.* antiquis ſceptris Tantali relicti s,
Periit. AEgiſthus verò agri regnum obtinet,
Vxorem illius, Tyndari filiam habens.
Quos verò domi reliquit, quum ad Troiam nauigauit,
Marémque Oreſtem, fœmineúmque Electræ germen,
Hunc quidem patris ſenex nutritor ſurripit,
Oreſtem, cùm AEgiſthi manibus iam cædendus eſſet,
Strophióque dedit in Phocenſium agro alendum.
Hæc verò Electra in patris ædibus remanſit.
Hãc, poſtquã florẽs pubertatis tẽpus *ipſã* habuit, *i. quũ pubertatẽ attigit*,
Proci petebant Græcæ principes terræ.
Metuens verò, ne cui Argiuorum liberos pareret,
Agamemnonis *cæſi futuros* vltores, *eam* continebat domi
AEgiſthus, nec vlli ſponſo deſpondebat.
Cùm verò hoc etiam magni metus, *periculique* plenum eſſet,
Ne cui generoſo *uiro* liberos clam pareret,
Interficere ipſam ſtatuit. Ipſa tamen

Μήτηρ νιν ἐξέσωσεν Αἰγίσθου χερός.
Εἰς μὲν γὰρ αὐδρα σκῆψιν εἶχ' ὀλωλότα,
Παίδων δ' ἔδεισε μὴ φθονηθεὶς φόνῳ. 30
Ἐκ τῆσδε δὴ τοιόνδ' ἐμηχανήσατο
Αἴγισθος. ὃς μὲν γῆς ἀπηλλάχθη φυγὰς
Ἀγαμέμνονος παῖς, χρυσὸν εἶπεν, ὃς αὐ κτάνῃ.
Ἡμῖν δ' δὴ δίδωσιν Ἠλέκτραν ἔχειν
Δάμαρτα, πατέρων μὲν Μυκηναίων ἄπο 35
Γεγαῶσιν, ὐ δὴ τοῦτο γ' ἐξελέγχομαι.
Λαμπροὶ γὰρ εἰς γένος γε. χρημάτων δ' δὴ
,, Πένητες. ἔνθεν ἡ ὐγενὴς ὀπόλλυται·
Ὡς ἀσθενεῖ δοὺς, ἀσθενῆ λάβοι φόβον.
Εἰ γὰρ νιν ἔσχεν ἀξίωμ' ἔχων αὐτὴρ, 40
Εὔδοντ' αὐ ἐξήγειρε τὸν Ἀγαμέμνονος
Φόνον, δίκην τ' αὖ ἦλθεν Αἰγίσθῳ τότε.
Ἦν ὅ ποτ' αὐτὴρ ὁδε (συνοιδέ μοι Κύπρις)
Ἡιρχθεν εὐνῆ· παρθένος δ' ἔτ' ἔστι δή.
Αἰσχύνομαι γὰρ ὀλβίων ἀνδρῶν τέκνα 45
Λαβὼν, ὑβρίζειν, οὐ κατάξιος γεγώς.
Στένω δ' τὸν λόγοισι κηδεύοντ' ἐμοὶ

Mater ipsam seruauit ex AEgisthi manu. (eius necem:
Aduersus enim maritũ qui pierat habebat speciosam causam, *qua prætexeret*
Sed timuit ne liberorum cæde sibi conflaret inuidiam. 30
Ob has igitur *causas facinus* huiusmodi machinatus est
AEgisthus. qui quidem ex *hoc* agro dicessit exul,
Agamemnonis filius, aurum promisit *ei*, qui interferit *ipsum*.
Nobis verò iam dedit Electram, vt *eam* habeamus
Vxorem, qui ex parentibus quidem Mycenæis 35
Nati sumus. Nec enim hac *in parte* redarguor.
Clari enim genere quidem *sumus*: pecuniis verò iam
,, Pauperes *sumus*. hinc, *ideo* nobilitas perit.
Vt infirmo dans *uxorem*, infirmum haberet metum.
Si enim ipsam habuisset dignitate præditus vir, 40
Sopitam excitasset Agamemnonis
Cædem, pœnásque *tanti sceleris* AEgisthus tunc dedisset,
Quam *Electram* nunquam vir iste (conscia est mihi Venus)
Cubili polluit, sed adhuc virgo manet.
Erubesco enim beatorum virorum liberos 45
Nactus, violare *eos*, cùm non sim dignus.
Deploro autem verbis affinitate iunctum mihi

,, Ἄθλιον Ὀρέστην, εἴποτ' εἰς Ἄργος μολὼν,
,, Γάμους ἀδελφῆς δυστυχεῖς εἰσόψεται.
Ὃς τις δέ μ' εἶναι φησὶ μῶρον, εἰ λαβὼν 50
Νέαν εἰς οἴκους παρθένον, μὴ θιγγάνω,
Γνώμης πονηρᾶς κανόσιν ἀναμετρούμενος
Τὸ σῶφρον ἴσω, κἀυτὸς αὖ τοιοῦτος ὤν.
Ἠλέ. Ὦ νὺξ μέλαινα, χρυσέων ἄστρων τροφὲ,
Ἐν ᾗ τόδ' ἄγγος τῇδ' ἐφεδρεῦον κάρᾳ 55
Φέρουσα, πηγὰς ποταμίας μετέρχομαι.
Οὐ δή τι χρείας εἰς τοσόνδ' ἀφιγμένη,
Ἀλλ' ὡς ὕβριν δείξωμεν Αἰγίσθου θεοῖς,
Γόνους τ' ἀφίλω αἰθὴρ εἰς μέγαν πτερά.
Ἡ γὰρ πανώλης Τυνδαρὶς, μήτηρ ἐμὴ. 60
Ἐξέβαλέ μ' οἴκων, χάριν τιθεμένη πόσει.
Τεκοῦσα δ' ἄλλους παῖδας Αἰγίσθῳ πάρα.
Πάρεργ' Ὀρέστην, κἀμὲ ποιεῖται δόμων.
αὐτο. Τί γὰρ τόδ' ὦ δύσην' ἐμὶν μοχθεῖς χάριν,
Πόνους ἔχουσα, πρόσθεν δ' τεθραμμένη, 65
Καὶ ταῦτ' ἐμοῦ λέγοντος, οὐκ ἀφίστασαι;
Ἠλέ. Ἐγώ σ' ἴσον θεοῖσιν ἡγοῦμαι φίλον.
Ἐν τοῖς ἐμοῖς γὰρ οὐκ ἐνύβρισας κακοῖς.

Miserum Orestem, si vnquam Argos reuersus,
Nuptias sororis infelices aspiciet.
Quicunque verò me stultum esse dicit, quòd cùm receperim 50
Iuuenem virginem in ædes, *eam tamen* non attingam, *is*
Mentis praua regula se metiri
Continentiam sciat, seque talem esse *norit, incontinentem scil.*
Ele. O nox atra, aureorum astrorum nutrix,
In qua hoc vas, huic incumbens capiti
Ferens, fontes flumineos peto, 55
Non quidem quòd ad tantam inopiam sim redacta:
Sed vt Ægisthi contumeliam, *& iniurias* ostendamus Diis.
Et lamentationes in amplum ætherem emittam patri,
Illa enim perniciosa Tyndaris, mater mea, 60
Eiecit me ex ædibus, gratificans marito *suo*.
Quia enim alios liberos apud Ægisthum, *Ægistho*, peperit,
Orestem & me, alienos à domo ducit.
Colo. Cur verò, ô infelix, hæc *in* meam gratiam laboras,
Labores sustinens, prius delicatè nutrita, 65
Et hæc me iubente, non desistis?
Ele. Ego te Diis æqualem amicum duco:
In meis enim malis non insultasti contumeliose *mihi*.

Universidad de Deusto Biblioteca

„ Μεγάλη ἦ θνητοῖς μοῖρα, συμφορᾶς κακῆς
„ Ἰατρὸν εὑρεῖν, ὡς ἐγώ σε λαμβάνω. 70
Δεῖ δή με κἀκέλευσον, εἰς ὅσον θένω.
Μόχθου ἐπικουφίζουσαν, ὡς ῥᾷον φέρῃς,
Συνεκκομίζειν σοι πόνους. ἅλις δ' ἔχεις
Τἄξωθεν ἔργα τἀν δόμοις δ' ἡμᾶς χρεὼν
„ Ἐξαυτρεπίζειν. εἰσιόντι σοι ἐρᾷ τῇ 75
„ Θύραθεν, ἡδὺ πάνδον εἰσκεῖν καλῶς.
αὐτ. Εἴ τοι δοκεῖ σοι, στεῖχε. καὶ γὰρ ἐς πόσω
Πηγαὶ μελάθρων τῶνδ' ἐγὼ σοι ἅμ' ἡμέρᾳ
Βοῦς εἰς ἀρόσεις εἰσβαλὼν, σπερῶ γύας.
„ Ἀργὸς γὰρ οὐδεὶς, θεοὺς ἔχων ἀνὰ στόμα, 80
„ Βίον διώκει' αὖ ξυλλέγειν αὖθ' πόνος.
ὀρέ. Πυλάδη, σὲ γὰρ δὴ πρῶτον ἀνθρώπων ἐγὼ
Πιστὸν νομίζω καὶ φίλον, ξένον τ' ἐμοί.
Μόνῳ σοι Ὀρέστην τόνδ' ἐθαύμαζες φίλων,
Πράσσοντ' ἃ πράσσω δεινὰ ὑπ' Αἰγίσθου παθών, 85
Ὃς μου κατέκτα πατέρα, χἠ πανώλεθρος
Μήτηρ. ἀφῖγμαι σοι ἐκ θεοῦ μυστηρίων
Ἀργεῖον ἄδας, οὐδενὸς ξυνειδότος,
Φόνον φονεῦσι πατρὸς ἀλλάξων ἐμοῦ.

„ Magna verò mortalibus *est* felicitas, aduersæ fortunæ
„ Medicum inuenisse, vt ego te *nunc* accipio. 70
Oportet igitur me vel iniussam pro viribus
Labore te leuare, atque vt facilius feras,
Vnà tecum tolerare labores. satis enim habes
Operum foris. Domesticas verò *res* nos oportet
Parare, *& administrare*. venienti enim operario 75
Foris, iucundum *est res* domesticas inuenire rectè *dispositas, ac paratas*.
Colo. Si igitur *ita* tibi placet, vade: etenim non procul *sunt*
Fontes ab ædibus istis. ego verò prima luce
Boues in arua agens, seminabo iugera.
„ Nullus enim ignauus, deos habens in ore, 80
„ Victum *& opes* poterit colligere sine labore.
Ore. Pylades, te namque iam præ cunctis mortalibus ego
Fidum iudico & amicum, & hospitem mihi.
Solus.n ex *omnib.* amicis Orestem hunc admirabaris, *& amabas*
Vtentem ea fortuna, qua vtor, atrocia ab Ægistho passus,
Qui meum interfecit patrem, & perdita
Mater *eum adiuuit*. Venio autem ex Dei mysteriis, *arcanoque Dei iussu*,
In Argiuum solum, nemine conscio, (*interfecturus*.
Cædē interfectoribus patris mei relaturus, *eosque pro cade facta vicissim*

Νυκτὸς ἦ τῆς δὲ πρὸς τάφον μολὼν πατρὸς,
Δάκρυά τ' ἔδωκα, καὶ κόμης ἀπηρξάμην, 90
Πυρᾷ τ' ἐπέσφαξ' αἷμα μηλείων φόνου,
Λαθὼν τυράννους, οἳ κρατοῦσι τῆσδε γῆς.
Καὶ τειχέων μὲν ἐντὸς οὐ βαίνω πόδα,
Λύειν δ' ἀμίλλαιν ξυνιδεῖς, ἀφικόμην
Πρὸς τέρμονας γῆς τῆσδ', ἵν' ἐκβάλω ποδὶ
Ἄλλην ἐπ' αἶαν, εἴ μέ τις γνοίη σκοπῶν
Ζητοῦντ' ἀδελφὴν (φασὶ γὰρ νιν ἐν γάμοις
Ἐλθεῖσαν οἰκεῖν, οὐδὲ παρθένον μένειν)
Ὡς συγγένωμαι, καὶ φόνου συνεργάτιν 100
Λαβὼν, τά γ' εἴσω τειχέων σαφῶς μάθω.
Νυῶν γὰρ, ἕως λάμπον ὄμμ' ἀναίρεται,
Ἔξω τρίβου τοῦδ' ἴχνη ἀλλαξώμεθα.
Ἢ γάρ τις ἀρότηρ, ἤ τις οἰκέτης γυνὴ,
Φανήσεται νῷν, ὧν τιν' ἱστορήσομεν, 105
Εἰ τοῦδε ναίει σύγγονος τόπους ἐμή.
Ἀλλ', εἰσορῶ γὰρ τήνδε προσπόλων τινὰ,
Πηγαῖον ἄχθος ἐγκεκαρμένῳ κάρᾳ
Φέρουσαν, ἑζώμεθα, κἀκπυθώμεθα
Δούλης γυναικὸς εἰ τι δεξώμεθ' ἔπος. 110

Istáque nocte profectus ad tumulum patris, 90
Lacrymásque dedi, & primitias comæ *ei* obtuli,
Pyramque sanguine ouium iugulatarum, atque cęsarum imbui,
Clam tyrannis, qui tenent imperium huius agri.
Et intra quidem *vrbis* muros non infero pedem:
Geminum verò *consilii* certamen componens, *& agitans animo*, veni 95
Ad fines terræ huius, vt me recipiam pede
Aliam in regionem, si quis speculatorum me cognouerit
Quærentem sororem (aiunt enim ipsam connubio
Iunctam *hîc* habitare, nec permansisse virginem)
Vt colloquar *cum ipsa*, & cædis sociam 100
Assumens, quæ intra mœnia *gerantur* cognoscam liquidò.
Nunc igitur (aurora enim candidum vultum extollit)
Extra semitam istam vestigum alternemus, *& aliò recedamus*.
Aut enim aliquis arator, aut aliqua mulier ancilla
Apparebit nobis, quam interrogabimus, 105
An hæc loca soror incolat mea.
Sed (video enim hanc quandam ex ancillis
Aquæ fontanæ onus raso capite
Ferentem) sedeamus, & interrogemus *eam*,
A serua muliere si quod verbum accipere possimus *de rebus*, 110

ΕΦ' οἷσι, Πυλάδη, τῇδ' ἀφίγμεθα χθονὶ.

ΕΠΩΔΙΚΑ.

Στροφή.

ἠλέ. 1 Σπεύδειν, ὥρα ποδὸς ὁρμᾶν.
2 Ω ἔμβα ἔμβα καταπλάγκαι.
3 Ἰώ μοι μοι.
4 Εἰσόμαν Ἀγαμέμνονος
5 Κόρα, καί με τέκε Κλυταιμνήστρα,
6 Στυγνὰ Τυνδαρέου κόρα.
7 Κικλήσκουσι δέ μ' ἀθλίαν
8 Ηλέκτραν πολῖται.
9 Φεῦ φεῦ, χαλεπῶν πόνων,
10 Καὶ συγγενᾶς ζωᾶς ὦ πάτερ.
11 Σὺ δ' ἐν ἅιδα δὴ
12 Κεῖσαι, σᾶς ἀλόχου σφαγεὶς
13 Αἰγίσθου τ', Ἀγάμεμνον.
14 Ἰθι τὸν αὐτὸν ἔγειρε γόον,
15 Ἀναγε πολύδακρυν ἀδοναν.

Ἀντιστροφή.

1 Σπεύδειν, ὥρα, ποδὸς ὁρμᾶν.
2 Ω ἔμβα ἔμβα καταπλάγκαι.

Ob quas, ô Pylades, *in* hanc venimus terram.

E P O D I C A.

Strophe.

Ele. 1 Intende, tempus *est*, pedis impetum:
2 Ingredere, ingredere, ô quæ fletibus indulges.
3 Hei mihi, mihi.
4 Sum Agamemnonis
5 Filia, & me peperit Clytæmnestra,
6 Inuisa Tyndari filia.
7 Vocántque me miseram
8 Electram ciues.
9 Heu, heu *propter* duros labores,
10 Et vitam tristem, ô pater.
11 Tu verò nunc in Plutonis *domo*
12 Iaces, *à* tua coniuge iugulatus.
13 Et *ab* Ægistho, Agamemnon:
14 Age eundem excita luctum,
15 Repete lacrymosam voluptatem.

Antistrophe.

1 Intende, tempus *est*, pedis impetum.
2 Ingredere, ingredere, ô quæ fletibus indulges.

3 Ἰώ μοι μοι.
4 Τίνα πόλιν, ἵνα δ' οἶκον ὦ
5 Τλᾶμον σύγγονε λατρεύεις,
6 Οἰκτρὰν ἐν θαλάμοις λιπὼν
7 Πατρῴοις, ὅθι συμφορᾶις
8 Αλγίστοισιν ἀδελφεάν;
9 Ἐλθοις τῶνδε πόνων ἐμοὶ
10 Τᾶ μελέα λυτήρ, ὦ Ζεῦ, Ζεῦ,
11 Πατρί θ' αἱμάτων
12 Ἐχθίστων ὀπίκουρος, Αρ-
13 γει πέλασας πόδ' ἀλάταν.
14 Θὲς τόδε τεῦχος ἐμᾶς ἀπὸ κρα-
15 τὸς ἐλοῦσ', ἵνα πατρὶ γόους
16 Νυχίους ἐπορθοβοάσω.

Επῳδός.

1 Ἰαχὰν ἀοιδὰν, μέλος αἴδα, πάτερ
2 Σοὶ κεῖ γᾶς ἐννέπω γόους,
3 Οἷς ἀεὶ τὸ κατ' ἦμαρ
4 Διέπομαι. κατὰ μὲν φίλαν
5 Ονυχι τεμνομένα δέραν,
6 Χέρα τε κρᾶτ' ἀποκούεμον ἐθέμεθα

---

3 Io, Eheu,
4 Qua *in* vrbe, aut qua *in* domo ô
5 Miser frater seruis,
6 Calamitosam in thalamis relinquens
7 Paternis, inter ærumnas
8 Acerbissimas sororem?
6 Venias horum malorum mihi
10 Miseræ liberator, ô Iupiter,
11 Patrique cædis
12 Odiosissimæ vindex, Argos
13 Appellens pedem vagum.
14 Depone hoc vas meo à capite
15 Tollens, vt patri luctus
16 Nocturnos edam clara voce.

Epodus.

1 Vociferationem, carmen Plutonis, ô pater,
2 Luctus tibi sub terra *iacenti* cano,
3 Quibus semper quotidie
4 Indulgeo, charam
5 Vnguibus lanians ceruicem,
6 Manumque *in* caput rasum iniiciens,

7 Θανάτῳ σῷ.
8 Ἐ ἐ δρύπτε κάρα.
9 Οἷα δέ τις κύκνος ἀχέτας
10 Ποταμίοις ὑδρὰ χεύμασι
11 Πατέρα φίλτατον καλεῖ,
12 Ολόμβυον δολίοις βρόχων
13 Ἕρκεσιν, ὡς σὲ τὸν ἄθλιον 155
14 Πατέρ' ἐγὼ κατακλαίομαι,
15 Λυτρὰ πανύσταθ' ὑδραν ἄμβυον χροΐ,
16 Κοίτᾳ ἐν οἰκτροτάτᾳ θανάτου.
17 Ἰὼ μοι μοι.
18 Πικρᾶς μὲν πελέκεως τομᾶς σᾶς, πάτερ, 160
19 Πικρᾶς δ' ἐκ Τροίας ὁδοῦ βυλᾶς.
20 Οὐ μίτραις σὲ γυνὴ
21 Δέξατ', οὐ δ' ὀπὶ στεφάνοις.
22 Ξίφεσι δ' ἀμφιτόμοις λυχρὰν
23 Αἰγίσθου λώβαν θεμένα, 165
24 Δόλιον ἔχεν ἀκοίταν.

ΑΝΤΙΣΤΡΟΦΙΚΑ.

Στροφὴ α.

Ι Ἀγαμέμνονος ὦ κόρα ἤλυθον Η-

---

7 Ob mortem tuam.
8 Ah, ah, lacera caput. 150
9 Vt autem quidam olor canorus
10 Flumineas ad vndas
11 Patrem charissimum vocat,
12 Necatum dolosis laqueorum
13 Plagis, sic *etiam* te miserum 155
14 Patrem ego deploro,
15 Qui lauacris vltimis abluisti corpus,
16 In funestissimo lecto mortis.
17 Hei mihi, mihi, *propter*
18 Tristem tuum ictum securis, *quæ percussus fuisti*, pater. 160
19 Et *propter* triste consilium reditus à Troia.
20 Non mitris te coniux
21 Excepit, neque coronis,
22 Sed ensibus ancipitibus tristem
23 Ægisthi contumeliam accelerans, *fœdæque libidini seruiens*, 165
24 Dolosum habuit maritum.

ANTISTROPHICA.

Strophe I.

Cho. 1 O Agamemnonis filia Electra,

2 Λέκτρα ποτὶ σὰν ἀγροτέραν αὐλάν.
3 Ἐμολέ τις, ἔμολε γαλακτοπότας αὐὴρ
4 Μυκηναῖος, ὀρεσβάτας. 170
5 Αγγέλλει δ', ὅτι νυῦ τελεία
6 Καρύσσουσιν θυσίαν
7 Αργεῖοι· πᾶσαι δ' παρ' Ηραν
8 Μέλλουσι παρθενικαὶ στείχειν.

Στροφὴ β.

ἠλέ. 1 Οὐκ ἐπ' ἀγλαΐαις φίλαι 175
2 Θυμὸν, οὐδ' ὀπὶ χρυσείοις
3 Ορμοῖς ἐκπεπόταμαι
4 Τάλαιν', οὐδὲ χοροὺς
5 Αργείοις ἅμα νύμφαις,
6 Ελικτὸν κροῦσω πόλεμον. 180
7 Δάκρυσι χεύω,
8 Δακρύων δέ μοι μέλει
9 Δειλαίᾳ τὸ καθ' ἡμαρ.
10 Σκέψαι μου πενραὸν κόμαν,
11 Καὶ τρύχη τάδ' ἐμῶν πέπλων, 185
12 Εἴ πέρ ποτ' Αγαμέμνονος
13 Κόραις, τὰ βασιλεία.

---

2 Veni ad tuam agrestem caulam.
3 Venit *enim* quidam, venit lactis potator vir
4 Mycenæus, montiuagus. 170
5 Nunciatque quòd nunc tertianum, *i. tertio die celebrandum*,
6 Promulgent sacrificium, *& solenne sacrum indicant*
7 Argiui, omnesque ad Iunonem, *& ad Iunonis sacra*,
8 Virgines sint conuenturæ.

Strophe II.

Cho. 1 Nec ob *generis* splendorem, *nec ob formæ decus*, amicæ, 175
2 Animo, nec ob aurea
3 Monilia *superbè, præterque modum* efferor
4 Misera, nec stans *in* choris, *nec celebrans choreas*
5 Argiuis cum nymphis, *cum sponsis, & puellis*,
6 Volubilem pulsabo pedē meum, *pedem in orbem agēs terram pulsabo.*
7 Lachrymis fluo, *lachrymisque rigor*,
8 Lachrymæque mihi curæ sunt
9 Miseræ quotidie.
10 Aspice meram squalidam comam,
11 Et has scissuras mearum vestium, *& considera* 185
12 An vnquam Agamemnonis
13 Filiæ *fuerint hæc ornamenta. Nam* hæc *sunt meum* regnum,

14 Τὰ, Τροίαθ. ἁ μου πατέρος
15 Μέμνατ' ἀ ποθ' ἁλοῦσα.

Ἀντιστροφὴ ἁ.

Χο. 1 Μεγάλα θεός· ἀλλ' ἴθι, τὰ παρ' ἐμοῦ 190
2 Χρῆσαι πολύπλοκα φάρεα δοῦναι,
3 Χρύσεά τε χάρισαι, προσθήματ' ἀγλαΐας.
4 Δοκεῖς τοῖς σοῖσι δακρύοις,
„ 5 Μὴ πιμῶσα θεοὺς, κρατήσειν
„ 6 Ἐχθρῶν; ἤ τοι γοναχαῖς, 195
„ 7 Ἀλλ' εὐχαῖς θεοὺς σέβίζου-
„ 8 σ', ἕξεις εὐαμερίαν ὦ παῖ.

Ἀντιστροφὴ θ'.

ἠλέ. 1 Οὐδεὶς θεῶν ἐνοπὰς κλύει
2 Ταῖς δυσδαίμονος, ἤ παλαι-
3 ῶν πατρὸς σφαγασμῶν. 200
4 Οἴμοι τῷ καταφθιμένου,
5 Τῷ τε ζῶντος ἀλάτα,
6 Ος πῦ γᾶν ἄλλαν κατέχει
7 Μέλεος, ἀλαίνων
8 Πολὺ θῆσαν ἑστίαν, 205
9 Τῷ κλεινοῦ πατρὸς ἐκφύς.

14 Hæc etiam *sunt* Troia, quæ mei patris
15 Memor est, *ab eo* quondam capta.

Antistrophe I.

Ch. 1 Potens *est* Dea *Fortuna*. Sed veni, & à me 190
2 Preciosas vestes vtendas accipe, quas induas,
3 Aureasque gratis accipe, additamenta venustatis.
„ 4 Putas ne tuis lacrymis,
„ 5 Non colentem Deos, *sine Deorum cultu*, te superiorem fore
„ 6 Hostibus? non gemitu, *nec lacrymis*, 195
„ 7 Sed votis deos venerans,
8 Habebis æui felicitatem, ô filia.

Ele. *Antistrophe II.*

1 Nullus Deorum clamores audit
2 Infelicis *Electræ*, neque veteres
3 Patris iugulatores, *quibus est iugulatus.* 200
4 Hei mihi *tum ob* eum, qui periit,
5 Tum etiam propter viuentem *Orestem* erronem,
6 Qui alicubi terram aliam tenet
7 Afflictus, errore delatus
8 Ad seruilem larem, *ad domum, vbi seruit alicui,* 205
9 Ex inclyto patre natus.

10 Αὐτὰ

10 Αὐτὰ δ' ἐν χέρνησι δόμοις
11 Ναίω ψυχὰν τακομένα,
12 Δωμάτων πατρῴων φυγὰς,
13 Οὐρείας ναίουσ' ἐρέπνας. 210
14 Μάτηρ δ' ἐν λέκτροις φόνιος
15 Ἄλλῳ σύγγαμος οἰκεῖ.

ΙΑΜΒΟΙ.

Χο. Πολλῶν κακῶν Ἕλλησιν αἰτία ἐχθ
Σῆς μητρὸς Ἑλένη σύγγονος, δόμοις τε σοῖς.
ἠλέ. Οἴμοι γυναῖκες ἐξέβλω θρηνημάτων. 215
Ξένοι τινὲς παρ' οἶκον οἵδ', ἐφεστῶς
Εὐνὰς ἔχοντες, ἐξανίστανται λόχου·
Φυγῇ, σὺ μὲν κατ' οἶμον, εἰς δόμους δ' ἐγὼ,
Φῶτας κακουργοὺς ἐξαλύξωμεν ποδί.
ὀρέ. Μέν' ὦ τάλαινα· μὴ τρέσῃς ἐμὲ χέρα. 220
ἠλέ. Ω Φοῖβ' Ἀπολλον, προσπίπτω σε μὴ θανεῖν.
ὀρέ. Ἄλλους αὖ κτάνοιμι μᾶλλον ἐχθίους σέθεν.
ἠλέ. Ἀπελθε· μὴ ψαῦε, ὧν σε μὴ ψαύειν χρεών.
ὀρέ. Οὐκ ἔσθ' ὅτου θίγοιμι αὖ ἐνδικώτερον.
ἠλέ. Καὶ πῶς ξιφήρης πρὸς δόμοις λοχᾶς ἐμοῖς, 225
ὀρέ. Μείναντ' ἄκουσον, καὶ τάχ' οὐκ ἄλλως ἐρεῖς.

10 Ipsa verò in pauperibus ædibus
11 Habito tabescens animo,
12 Ab ædibus paternis exul,
13 Montanas incolens rupes. 210
14 Mater verò in lectis *viri* cæde patrata,
15 Cum alio *marito* nuptiis coniuncta habitat.

Cho. Multorum malorum Græcis causa fuit
Helena tuæ matris soror, domuique tuæ.
Ele. Hei mihi mulieres, omitto *iam* lamenta. 215
Nam peregrini quidam isti, *nostris* ædibus vicina
Cubilia habētes, *in loco nostris ædibus vicino latentes*, surgunt ex insidiis:
Fuga, tu quidem per viam *vadens*, ego verò in ædes *me recipiens*,
Viros maleficos vitemus pede.
Ore. Mane ô misera, ne formides meam manum. 220
Ele. O Phœbe Apollo, supplex te oro, ne moriar.
Ore. Alios potius occiderem *mihi* magis inuisos, quàm te.
Ele. Abi, ne tangas quæ te tangere non oportet.
Ore. Non est, quod possim contrectare iustius.
Ele. Quomodo igitur ensem gestans ad ædes meas in insidiis latitas?
Ore. Manens audi, & mox non aliter dices.

ἠλέ. Ἐξήκα. πάντως σ' εἰμὶ σή. κρείσσων γὰρ εἶ.
ὀρέ. Ἥκω φέρων σοι σοῦ κασιγνήτου λόγους.
ἠλέ. Ὦ φίλταθ', ἆρα ζῶντος, ἢ τεθνηκότος;
ὀρέ. Ζῇ. πρῶτα γάρ σοι τ' ἀγαθ' ἀγγέλλειν θέλω. 230
ἠλέ. Εὐδαιμονοίης μαθὼν ἡδίστων λόγων.
ὀρέ. Κοινῇ δίδωμι τοῦτο νῷν ἀμφοῖν ἔχειν.
ἠλέ. Ποῦ γῆς ὁ τλήμων τλήμονας φυγὰς ἔχων;
ὀρέ. Οὐχ ἕνα νομίζων φθείρεται πόλεως νόμον.
ἠλέ. Ἦ που πτανίζων τοῦ καθ' ἡμέραν βίου; 235
ὀρέ. Ἐχθρὸν μὲν. ἀσθενὴς ὢν δὴ φεύγων ἀνήρ.
ἠλέ. Λόγον ὃν δὴ τίν' ἦλθες ἐκείνου φέρων;
ὀρέ. Εἰ ζῇς, ὅπου τε ζῶσι συμφορὰς ἔχῃς.
ἠλέ. Οὐκοῦν ὁρᾷς μου πρῶτον ὡς ξηρὸν δέμας.
ὀρέ. Λύπαις τε σιωτέτηκας ὥστε με σέβειν. 240
ἠλέ. Καὶ κρᾶτα, πολύκαμόν τ' ἐγκυθισμένον ξυρῷ.
ὀρέ. Δάκνει σ' ἀδελφὸς, ὅ, τε θανὼν ἴσως πατήρ;
ἠλέ. Οἴμοι. τί γάρ μοι τῶνδέ γ' ἔστι φίλτερον;
ὀρέ. Φεῦ φεῦ. τί δαὶ σὺ σῷ κασιγνήτῳ δοκεῖς;
ἠλέ. Ἀπὼν ἐκεῖνος, οὐ παρὼν ἡμῖν φίλος. 245
ὀρέ. Ἐκ τοῦ δὲ ναίεις ἐνθάδ' ἄστεος ἐκτός;
ἠλέ. Ἐγημάμεσθ' ὦ ξένε θανάσιμον γάμον.

Ele. Maneo. omnino enim tua ſum. Es enim *me* potentior.
Ore. Venio ferens tibi fratris mandata.
Ele. O chariſſime, vtrum viuentis, an mortui?
Ore. Viuit. primùm enim tibi læta nunciare volo. 230
Ele. Felix ſis *à Diis accipiens* mercedem iucundiſſimorum verborum.
Ore. Communiter largior hoc nobis ambobus habendum.
Ele. Vbi terrarum ille miſer miſerum exilium tolerat?
Ore. Non vnam vrbis *vnius* legem obſeruans conficitur.
Ele. Non quotidiani victus inopia laborat? 235
Ore. Habet quidem *victum*. inops tamen *eſt* vir exul.
Ele. Quod verò mandatum ab illo ferens *huc* veniſti?
Ore. Num viuas, & vbi viuens calamitates feras.
Ele. Ergo primùm vides quàm aridum *ſit* meum corpus.
Ore. Doloribus etiam contabuiſti, ita vt ego gemam, *tuamque ſortem deplorẽ.*
Ele. Et caput, & cincinnos abraſos nouacula.
Ore. Cruciat te frater, & fortaſſe mortuus pater?
Ele. Eheu. quid mihi enim hiſce charius eſt? (*tas eum eſſe?*
Ore. Heu, heu. quid verò tu tuo fratri putas *in animo eſſe? quo animo erga te pu-*
Ele. Abſens ille, non præſens nobis *eſt* charus. 245
Ore. Ex quo verò *tempore* hîc habitas procul ab vrbe?
Ele. Nuptæ ſumus, ô hoſpes, funeſto connubio.

ὀρέ. Ὤμωξ' ἀδελφὸν σόν. Μυκηναίων τινά;
ἠλέ. Οὐχ, ὡς πατήρ μ' ἤλπιζεν ἐκδώσειν ποτέ.
ὀρέ. Εἴφ', ὡς ἀκούσας σῷ κασιγνήτῳ λέγω. 250
ἠλε. Ἐν τοῖς δ' ἐκείνου τηλουρὸς ναίω δόμοις.
ὀρέ. Σκαφεύς τις, ἢ βουφορβὸς ἄξιος δόμων;
ἠλέ. Πένης ἀνὴρ γενναῖος, εἴς τ' ἐμὲ εὐσεβής.
ὀρέ. Ἡ δ' εὐσέβεια τίς παρέστι σῷ πόσει;
ἠλέ. Οὐ πώποτ' εὐνῆς τῆς ἐμῆς ἔτλη θιγεῖν. 255
ὀρέ. Ἁγνὸν μ' ἔχων τι θεῖον, ἢ σ' ἀναξιῶν;
ἠλέ. Γονέας ὑβρίζειν τοὺς ἐμοὺς οὐκ ἠξίου.
ὀρέ. Καὶ πῶς γάμον τοιοῦτον οὐχ ἥσθη λαβών;
ἠλέ. Οὐ κύριον τὸν δόντα μ' ἡγεῖται, ξένε.
ὀρέ. Ξυνῆκ'. Ὀρέστῃ μή ποτ' ἐκτίσῃ δίκας. 260
ἠλέ. Τοῦτ' αὐτὸ ταρβῶν, πρὸς ὃ καὶ σώφρων ἔφυ.
ὀρέ. Φεῦ. γενναῖον ἀνδρ' ἔλεξας, οὗ τε δρασέον.
ἠλέ. Εἰ δὴ ποτ' ἥξει γ' εἰς δόμους, ὁ νεῦ ἀπών.
ὀρέ. Μήτηρ δέ σ' ἡ τεκοῦσα πῶς τ' ἐνέχετο;
ἠλέ. Γυναῖκες ἀνδρῶν, ὦ ξέν', οὐ παίδων φίλαι. 265
ὀρέ. Τίνος δέ σ' οὐκ ἔχ' ὕβρισ' Αἴγισθος τάδε;
ἠλέ. Τεκεῖν με βούλετ' ἀσθενῆ, τοιῷδε δούς.
ὀρέ. Ὡς δὴ θέ παῖδας μὴ τέκοις ποινάτορας;

Ore. Deploro fratrem tuum. num Mycenæo alicui?
Ele. Non, vt pater olim ſperauerat fore vt me elocaret.
Ore. Dic, vt *hoc* auditum tuo fratri referam. 250
Ele. In his ædibus habito procul ab ipſo.
Ore. Foſſor aliquis aut bubulcus dignus *habitus eſt hac* domo?
Ele. Vir *ſortè quidem* pauper, *ſed tamen* generoſus, & in me pius.
Ore. Hęc verò pietas quænam ineſt tuo marito?
Ele. Nunquam lectum meum auſus eſt tangere. 255
Ore. Caſtitatem aliquam diuinam habẽs, an te iudicans indignã *ſuo congreſſu?*
Ele. Parentes meos contumelia afficere non voluit.
Ore. At quomodo tales nuptias nactus non eſt lætatus?
Ele. Non dominum ducit eum, qui me dedit, ô hoſpes.
Ore. Intelligo. Oreſti ne quando expendat pœnas. 260
Ele. Hoc ipſum metuens. præterea verò etiam modeſtus eſt.
Ore. Papę. Generoſum virum narras, & liberaliter tractandum.
Ele. Si modò tandem domum redeat, qui nunc abeſt.
Ore. Mater verò, quæ te peperit, hæc tulit?
Ele. Mulieres viris, ô hoſpes, haud liberis amicæ *ſunt, iiſque fauent.* 265
Ore. Cuius *rei* cauſa Ægiſthus te hac affecit contumelia?
Ele. Parere me voluit infirmos *liberos*, huic *viro me coniugem* dans.
Ore. Ne ſcilicet pareres filios *paternæ cædis* vltores?

ἠλέ. Τοιαῦτ' ἐβούλευσ', ὧν ἐμοὶ δοίη δίκας.
ὀρέ. Οἶδεν δέ σ' ὄσαν παρθένον μητρὸς πόσις;
ἠλέ. Οὐκ οἶδε. στῆθ' ὑφαιρούμεθά νιν.
ὀρε. Αἱ δ' οὗτοι φίλαί σοι τοὺς δ' ἀκούουσιν λόγους;
ἠλέ. Ωστε σέθεν γε τἀμὰ καὶ σ' ἔπη καλῶς.
ὀρέ. Τί δῆθ' Ορέστης πρὸς τόδ' Αργος ἦν μόλῃ;
ἠλέ. Η φεῦ τόδ'; αἰσχρόν γ' εἶπας· οὐ γὰρ νῦν ἀκμή.
ὀρέ. Ελθὼν ἢ δὴ πῶς φονέας αὖ κτάνοι πατρός;
ἠλέ. Τολμῶν, ὑπ' ἐχθρῶν οἷ' ἐτολμήθη πατήρ.
ὀρέ. Η καὶ μετ' αὐτοῦ μητέρ' αὖ τλαίης κτανεῖν;
ἠλέ. Ταυτῇ γε πελέκει, τῇ πατὴρ ἀπώλετο.
ὀρέ. Λέγω τάδ' αὐτῷ, καὶ βέβαια τ' ἐκ σοῦ,
ἠλέ. Θαύσιμι, μητρὸς αἷμ' ὅπου σφάξασ' ἐμῆς.
ὀρέ. Φεῦ· εἴθ' ἦν Ορέστης πλησίον κλύων τάδε.
ἠλέ. Αλλ' ὦ ξέν', οὐ γνοίην αὖ, εἰσιδοῦσά νιν.
ὀρέ. Νέα γὰρ, οὐδεν θαῦμ', ἀπεζεύχθης νέου.
ἠλέ. Εἷς αὖ μόνος νιν τῶν ἐμῶν γνοίη φίλων.
ὀρέ. Αρ' ὃν λέγουσιν αὐτὸν ἐκκλέψαι φόνου;
ἠλέ. Πατρὸς γε παιδαγωγὸς δεξιᾶς τ' ἔργον.
ὀρέ. Ο κατθανὼν ἢ σὸς πατὴρ τύμβου κυρεῖ;
ἠλέ. Εκυρσεν ὡς ἔκυρσεν, ἐκβληθεὶς δόμων.

Ele. Talia cepit consilia, quorum vtinam mihi pœnas luat.
Ore. Nouitne vir matris te esse virginem?
Ele. Haud nouit: clam *enim* ipso *rem* istam premimus silentio.
Ore. Istæ vero amicæne tibi hos sermones audiunt?
Ele. Vt mea, & tua verba tegant fideliter.
Ore. Quid igitur *faceret* Orestes, si ad hoc Argos rediret?
Ele. Rogas hoc? absurdum dixisti: non enim nunc occasio.
Ore. Reuersus autem quomodo interfectores occidat patris?
Ele. Audens *ea*, quæ pater *meus* ab inimicorum audacia passus est.
Ore. An & cum ipso matrem auderes occidere?
Ele. Hac ipsa securi, qua pater periit.
Ore. Dicamne hæc ei, & certa quæ abs te *audio*?
Ele. Vtinam moriar, vbi matris meæ sanguinem effudero.
Ore. Papæ: Vtinam Orestes prope *nos* adesset, hæc audiens.
Ele. At ô hospes, non cognoscerem, ipsum intuens.
Ore. Iuuenis enim, non mirum, seiuncta es ab ipso iuuene.
Ele. Vnus solus meorum amicorum ipsum agnosceret.
Ore. Num *eum intelligis*, quem aiunt ipsum subduxisse cædi?
Ele. Patris pædagogus grandæuus senex.
Ore. Pater verò tuus extinctus num sepulturæ compos factus est?
Ele. Factus est compos, vt factus est, eiectus ædibus.

ὀρε. Οἴμοι τόδ' οἷον εἶπας· αἴσθησις γὰρ οὖν
,, Κἀκ τῶν θυραίων πημάτων δάκνει βροτούς.
Λέξον δή, ἵν' εἰδὼς σοῦ κασιγνήτῳ φέρω
Λόγους ἀτερπεῖς, ἀλλ' ἀναγκαίως κλύειν.
,, Ενεστι δ' οἶκτος, ἀμαθία μὴν οὐδαμοῦ
,, Σοφοῖσιν ἀνδρῶν. οὐ γὰρ οὐδ' ἀζήμιον,
,, Γνώμην μὴν εἶναι τοῖς σοφοῖς λίαν σοφήν.
ΧΟ. Κἀγὼ τὸν αὐτὸν τῷδ' ἔρον ψυχῆς ἔχω.
Πρόσω γὰρ ἄστεος ὄσα, τὴν πόλει κακά
Οὐκ οἶδα, νῦν ἢ βούλομαι κἀγὼ μαθεῖν.
ἠλέ. Λέγοιμ' αὖ, εἰ χρή· χρὴ δ' πρὸς φίλον λέγειν
Τύχας βαρείας τὰς ἐμὰς, κἀμοῦ πατρός.
Εἰ δ' ἢ κινεῖς μῦθον, ἱκετεύω ξένε,
Αγγελλ' Ορέστῃ τἀμὰ καὶ κείνου κακά.
Πρῶτον μὲν οἵοις ἐν πέπλοις αὐλίζομαι,
Πίνω θ' ὅσῳ βέβρεθ', ἠδὲ στέγαισί τε
Οἵαισι ναίω, βασιλικῶν ἐκ δωμάτων.
Αὐτὴ μὲν ἐκμοχθοῦσι κερκίσιν πέπλους,
Η γυμνὸν ἔξω σῶμα, κ' στερήσομαι.
Αὐτὴ δ' πηγὰς ποταμίους φορουμένη.
Ανέορτος ἱερῶν, κ' χορῶν τηπομένη.

Ore. Hei mihi *propter* hoc quod dixisti. Sensus enim
,, Etiam externis ex malis homines mordicat.
Dic verò, vt edoctus tuo fratri feram
Nuncios tristes *quidem*: sed *tamen* auditu necessarios.
,, Inest enim commiseratio, inscitia verò minimè
,, Sapientibus viris. nequaquam tamen *hoc est* expers damni,
Mentem inesse sapientibus nimis astutam.
Cho. Et ego eodem, quo iste, animi desiderio teneor.
Cùm enim sim procul ab vrbe, quæ *sunt* in vrbe, mala
Non noui, nunc verò cupio & ego cognoscere.
Ele. Dicam si fas sit. fas autem est apud amicum exponere
Meos graues casus, & patris mei.
Quoniam autem sermonem prouocas, hospes, supplex oro *te*,
Nuncia Oresti mea, & ipsius mala.
Primum quidem quibus in vestibus pernoctem,
Quantisque sordibus grauer, & sub tectis
Qualibus habitem ex regio sanguine *procreata*,
Ipsa quidem radiis elaborans peplos,
Vel nudum corpus habebo, & *vestibus* carebo.
Ipsa etiam flumineos fontes ferens,
Expers festorum, & sacrorum, & choris priuata.

Αναίνομαι γ' γυναῖκας, ὅσαι παρθένοι.
Αναίνομαι δ' Κάστορ', ὦ, πρὶν εἰς θεοὺς
Ελθεῖν, ἐμὲ μνήστευον, ὅσαν ἐγ γενῆ.
Μήτηρ δ' ἐμὴ Φρυγίοισιν ἐν σκυλεύμασιν
Θρόνῳ κάθηται, πρὸς δ' ἕδρας Ασιήλιδες 315
Δμωαὶ ταλίζουσ', ἃς ἔπερσ' ἐμὸς πατήρ,
Ιδαῖα φαρη χρυσέαις ἐζευγμέναι
Πόρπαισιν. αἷμα δ' ἔλι πατρὸς κἀν στέγαις
Μέλαν σέσηπεν· ὃς δ' ἐκεῖνον ἔκτανεν,
Εἰς ταυτὰ βαίνων ἅρμαθ' ἑκφοιτᾶ πάλαι. 320
Καὶ, σκῆπτρ' ἐν οἷς Ελλησιν ἐστρατηλάτει,
Μιαιφόνοισι χερσὶ γαυροῦται λαβών.
Αγαμέμνονος δ' τύμβος ἠλιμασμένος,
Οὐ πώποτ', οὐ χοαὶς, οὐδὲ κλῶνα μυρσίνης
Ελαβε. πυρὰ δ' χέρσος ἀγλαϊσμάτων. 325
Μέθῃ δ' βρεχθεὶς τῆς ἐμῆς μητρὸς πόσις
Ὁ κλεινὸς, ὡς λέγουσιν, ἐνθρόσκει τάφῳ,
Πέτρους τε λύει μνῆμα λαΐνου πάλαι,
Καὶ τοῦτο τολμᾷ τοὔπος εἰς ἡμᾶς λέγειν.
Ποῦ παῖς Ορέστης; ἆρά σοι τύμβῳ καλῶς 330
Παρὼν ἀμυνεῖ; πῶς τ' ἀπὸν ὑβρίζεται.

Mulieres verò auersor, cùm virgo sim:
Auersor quoque Castorem, cui priusquam ad deos
Translatus esset, me *parentes* despondebant, iunctam sanguine,
Mater verò mea inter spolia Phrygia
Throno insidet: ad sellas verò Asiaticæ 315
Famulæ consistunt, quas captas abduxit meus pater,
Idæa pallia *gestantes*, aureis religatæ *constrictæ*
Fibulis. sanguis verò patris adhuc in tectis
Ater putrescit. qui verò illum occidit,
In eosdem, quos pater, conscendens currus proruit:
Sceptraque, quibus imperabat Græcis,
Cæde pollutis manibus exultat tenens.
Agamemnonis verò sepulchrum neglectum
Nusquam, nec libamina, neque ramum myrti
Accepit: rogus verò cultus *omnis, ac splendoris est* expers. 325
Ebrietate verò rigatus, *vinoque madens* meæ matris maritus
Inclytus ille, vt aiunt, insultat sepulchro,
Saxisque pulsat lapideum monumentum patris:
Atque hoc audet in nos verbum dicere:
Vbi filius Orestes? annon tibi tumulum egregie
Præsens defendit? hæc absens petulanter iactitat. 330

Αλλ' ὦ ξέν', ἱκετεύω σ', ἀπάγγειλον τάδε.
Πολλοὶ δ' ὅπισ' ἔλεγον· ἑρμηνεῦς δ' ἐγὼ,
Αἱ χεῖρες, ἡ γλῶσσ', ἡ παλαιπωρός τε φρήν,
Κάρατ' ἐμὸν ξυρηνές, ὅτ' ἐκείνου τεκών. 335
Αἰσχρὸν γὰρ, εἰ πατὴρ μὲν ἐξεῖλε Φρύγας,
Ὁ δ' αὖδρ' ἕν', εἷς ὢν, οὐ δυνήσεται κτανεῖν,
Νέος πεφυκὼς, κἀξ ἀμείνονος πατρός.
χο. Καὶ μὴν δέδορκα τόνδε, σὸν λέγω πόσιν,
Λήξαντα μόχθου πρὸς δόμους ὡρμημένον. 340
αὐλ. Εα· τίνας τούσδ' ἐν πύλαις ὁρῶ ξένους;
Τίνος δ' ἕκατι τάσδε τῶν ἀγραύλους πύλας
„ Προσῆλθον; ἢ μου δεόμενοι; γυναικί τοι
„ Αἰσχρὸν, μετ' ἀνδρῶν ἑστάναι νεανιῶν.
ἠλέ. Ω φίλταθ', εἰς ὕποπτα μὴ μόλοις ἐμοί. 345
Τὸν ὄντα δ' εἶσιν μῦθον, οἵδε γὰρ ξένοι
Ηκουσ' Ορέστου πρός με κήρυκες λόγων.
Αλλ' ὦ ξένοι, σύγγνωτε τοῖς εἰρημένοις.
αὐτε. Τί φασιν; ἀνήρ ἐστι, καὶ λύει φάος;
ἠλέ. Εἶν λόγῳ γοῦν. φασὶ δ' οὐκ ἄπιστ' ἐμοί. 350
αὐτε. Η καί τι πατρὸς, σῶν τε μέμνηται κακῶν;
ἠλέ. Εν ἐλπίσι ταῦτ' ἀσθενὴς φεύγων ἀνήρ.

Quare, ô hospes, te supplex oro, hæc *fratri meo* renuncia.
Multi enim *hæc* mandãt, *primùm* quidem ego, *quæ sum horum* interpres,
Deinde verò manus, lingua, miseraque mens,
Capútque meum rasum, & illius parens. 335
Turpe enim *fuerit*, si pater quidem deleuerit Phryges,
Ipse verò vnicum virum, vnus existens, non possit interficere,
Cùm iuuenis sit, & ex meliore patre *natus*.
Cho. Atqui video istum, tuum dico maritum,
Defunctum *diei* labore, domum properare. 340
Colo. Hem. Quosnam hos in foribus conspicor hospites?
Cuius verò *rei* causa ad has agrestes *ædium* fores
„ Accesserunt? an mea opera indigentes? Mulieri enim
„ Turpe *est*, *ad fores* stare cum iuuenibus.
Ele. O charissime, in suspicionem ne mihi, *i. de me*, venias. 345
Verum autem sermonem *inter nos habitum*, scies. hi enim hospites
Veniunt ad me Orestis nuncij mandatorum.
Sed ô hospites, date veniam *verbis ab isto* dictis.
Colo. Quid aiunt? virne est, & lucem aspicit? *viuitne Orestes?*
Ele. Est *ex horum* quidem sermone. dicunt enim non incredibilia mihi. 350
Colo. Numquid etiam patris, & tuorum malorum meminit?
Ele. In spe *versantur* ista, sed infirmus *est* vir exulans.

αὐλ. Ἦλθον δ' Ορέστου τίν' ἀγορεύοντες λόγον;
ἠλέ. Σκοπὸς ἔπεμψε τούσδε τῶν ἐμῶν κακῶν.
αὐλ. Οὐκοῦν τὰ μὲν λέγουσι, τὰ δ' αὐ που λέγεις. 355
ἠλέ. Ἴασιν. οὐδὲν τῶνδ' ἔχουσιν ἐνδεές.
αὐλ. Οὐκοῦν πάλαι χρῆν τοῖσδ' ἀνεπτύχθαι πύλας.
Χωρεῖτ' εἰς οἴκους· αὐτὰ γὰρ χρηστῶν λόγων
Ξενίων κυρήσετ', οἷ' ἐμὸς κεῖται δόμος.
Αἴρεσθ' ὁπαδοὶ τῶνδ' ἔσω τεύχη δόμων, 360
Καὶ μηδὲν αὐτείπητε, τῶδε φίλοι φίλοι
Μολόντες ἀνδρός. ἐ γὰρ εἰ πένης ἔφυν,
Οὔ τοι τόγ' ἦθος δυσμενὲς παρέξομαι.
ὀρέ. Πρὸς θεῶν ὅδ' ἀνὴρ, ὃς σοῦ κυκλεῖται γάμους
Τοὺς σούς; Ορέστην δ' καταφεύγειν θέλων; 365
ἠλέ. Οὗτος κέκληται πόσις ἐμὸς τῆς ἀθλίας.
ὀρέ. Φεῦ. σὺ δὴ ἔς' ἀκριβὲς οὐδὲν εἰς δυανδρίαν.
" Ἔχουσι γὰρ τεταγμὸν αἱ φύσεις βροτῶν.
" Ἤδη γὰρ εἶδον αὐδρα γενναίου πατρὸς
" Τὸ μηδὲν ὄντα, χρηστὰ τ' ἐκ κακῶν τέκνα. 370
" Λιμόνι' ἐν ἀνδρὸς πλουσίου φρονήματι,
" Γνώμην τε μεγάλην ἐν πένητι σώματι.
" Πῶς οὖν τις αὐτὰ ξυναβὼν ὀρθῶς κρινεῖ;

Colo. Quem autem ſermonem Oreſtis *huc* nunciaturi venerunt?
Ele. Fxploratores hos miſit meorum malorum.
Colo. Ergo partim quidem aſpiciunt, partim verò tu ipſa narras.
Ele. Nouerunt, nihil hacquidem in parte laborant.
Colo. Ergo iam pridem ipſis portas apertas oportuit.
Ite in ædes. pro lætis enim nunciis
Munera hoſpitalia accipietis, qualia mea occultat domus.
Ferte ô miniſtri intra haſce ædes arma, 320
Et nihil contradicite, quia à charo chari
Veniſtis viro. quamus enim pauper ſim,
Non tamen animum malevolum *vobis* exhibebo.
Ore. Per deos quæſo, hicne *vir eſt*, qui vna nuptias celat
Tuas, Oreſtem probo afficere non volens? 365
Ele. Hic vocatur maritus meus miſeræ.
Or. " Papæ. Nullũ eſt certum *argumẽtum* ad virorũ generoſitatẽ *dignoſcendã*.
" Mortalium enim ingenia *magnam* perturbationem habent.
" Iam enim vidi virum generoſi patris *filium*,
" Qui nihil erat, & *contra vidi* bonos liberos ex malis *parẽtibus procreatos*.
" Famemque in hominis opulenti ſpiritu,
" Animumque magnum in paupere corpore.
" Quomodo igitur quis hæc diſcernens rectè iudicet?

Πλούτῳ,

Πλούτῳ, πονηρῷ γ' ἄρα χρήσεται κριτῇ.
" Η τοῖς ἔχουσι μηδέν; ἀλλ' ἔχει νόσον 375
" Πενία. διδάσκει γ' ἀνδρα τῇ χρείᾳ κακόν.
Αλλ' εἰς ὅπλ' ἔλθω; τίς ἂν πρὸς λόγχην βλέπων
Μάρτυς γένοιτ' ἂν, ὅς τις ἐστὶν ἀγαθός;
Κρατιστον εἰκῇ ταῦτ' ἐᾶν ἀφειμένα.
Οὗτος γὰρ ἀνὴρ, ὅτ' ἐν Αργείοις μέγας, 380
Οὔτ' αὖ δοκήσει δωμάτων εὐκοσμίᾳ.
Εν τοῖς τε πολλοῖς ὢν, ἄριστος εὑρέθη.
Οὐ μὴ φρονήσετ' οἱ κενῶν δοξασμάτων
" Πλήρεις πλανᾶσθε; τῇδε ὁμιλίᾳ βροτοὺς
" Κρινεῖτε, κ τοῖς ἤθεσιν τοὺς εὐγενεῖς; 385
" Οἱ γὰρ τοιοῦτοι τὰς πόλεις οἰκοῦσιν εὖ,
" Καὶ δώματ' αἱ ἂν σάρκες αἱ κεναὶ φρενῶν.
" Αγάλματ' ἀγορᾶς εἰσίν. οὐδὲ γὰρ δορὶ,
" Μᾶλλον βραχίων σθεναρὸς ἀσθενοῦς μένει.
" Εν τῇ φύσει ἂν τοῦτο, κἂν εὐψυχίᾳ. 390
Αλλ', ἄξιος γὰρ ὅ, τε παρὼν, ὅ, τ' ἀπὼν
Αγαμέμνονος παῖς, ὑπερ οὗ νῦν ἥκομεν·
Δεξώμεθ' οἴκων καταλυσις χωρεῖν χρεὼν
Δμῶες δόμων τῶνδ' ἐντός. ὡς ἐμοὶ πένης

Opibuſne? malo ſanè vtetur iudice.
Aut iis qui nihil poſſident? ſed habet vitium 375
" Paupertas: docet enim virum ob egeſtatem mala.
" An ad arma veniam? quis verò lanceam *militis* aſpiciens,
Teſtis eſſe queat, quiſnam ſit ſtrenuus?
Optimum *igitur eſt* hæc temere neglecta relinquere.
Hic enim vir, neque inter Argiuos magnus, 380
Neque etiam opinione, *ſpecie, ac ſplendore* domus inflatus,
Cúmque ſit inter plebeios *ipſe plebeius, tamen* optimus eſt inuentus.
An non ſapietis, qui vanarum opinionum
" Pleni erratis? Nec ex conſuetudine mortales
" Iudicabitis, & ex moribus nobiles? 385
" Tales enim *viri* ciuitates adminiſtrant bene,
" Et domos. at carnes vacuæ mente, *& rationis expertes*,
" Statuæ fori ſunt. neque enim *in* prælio
" Robuſtum brachium potius quàm imbecillum manet:
" Hoc enim in ipſa natura *ſitum eſt*, & in animi præſentia. 390
" Quare (dignus enim *eſt* & præſens, & abſens
Agamemnonis filius cuius gratia venimus)
Accipiamus ædium diuerſoria. Ire oportet
Famuli intra has domos. quia mihi pauper

Εἴη πρόθυμος πλουσίου μᾶλλον ξένος 305
Αἰνῶ μὲν οὖν τῶδ' ἀνδρὸς εἰς δοχὰς δόμων,
Εὐνοίμι δ' αὖ, εἰ κασίγνητός με σὸς
Εἰς εὐτυχοῦντας ἦγε δυστυχῶν δόμους.
" Ἴσως δ' ἂν ἔλθοι. λοξία γὰρ ἔμπεδοι
" Χρησμοὶ, βροτῶν ἢ μαντικὴ χαίρειν ἐῶ. 400
Νῦν, ἢ παροιθεν, μᾶλλον Ἠλέκτρα χαρᾷ
Θερμαινόμεθα καρδίαν. ἴσως γὰρ αὖ
Μόλις προβαίνουσ' ἡ τύχη, σκέψη καλῶς.
ἠλέ. Ὦ τλῆμον, εἰ δὼς δωμάτων χρείαν σέθεν,
Τί τούσδ' ἐδέξω μείζονας σαυτοῦ ξένους; 405
αὐτυ Τί δ' εἴπερ εἰσὶν, ὡς δοκοῦσιν, δυσγενεῖς,
Οὐκ ἔν τε μικροῖς, ἔν τε μὴ, σέβουσ' ὅμως;
ἠλέ. Ἐπεὶ νῦν ἐξήμαρτες, ὢν σμικροῖσιν ὤν,
Ἐλθ' ὡς παλαιὸν τροφὸν ἐμοῦ φίλου πατρός·
Ὃς ἀμφὶ ποταμὸν Ταναὸν, Ἀργείας ὅρους 410
Τέμνοντα γαίας, Σπαρτιάτιδος τε γῆς,
Ποίμνας ὁμαρτεῖ, πόλεως ἐκβεβλημένος;
Κέλευε δ' αὐτὸν τόνδ', εἰς δόμους ἀφιγμένον,
Ἐλθεῖν· ξένων τ' εἰς δαῖτα πορσύνειν τινά.
Ἡδήσεται τοι, καὶ προσεύξεται θεοῖς, 415

Hospes fuerit alacrior diuite, *quia nos alacrius excipiet, quàm diues.* 365
Laudo igitur huius viri oblatum hospitium:
Mallem tamen si frater me tuus
In ædes felices *ipse* felix duxisset.
" Fortasse autem venerit. Apollinis enim rata *sunt*
" Oracula, mortalium verò diuinationem valere sino. 400
Cho. Nunc quàm antehac magis, ô Electra, gaudio
Incaluimus corde. fortasse enim
Ægre progrediens fortuna, consistet præclare.
Ele. O miser, cùm noris tuarum ædium penuriam,
Cur istos excepisti maiores te hospites? 405
Colo. Quid, etiam si sunt, vt videntur, nobiles?
Annon inter tenues, & inter non *tenues* acquiescent tamen?
Ele. Quando nunc peccasti, homo existens tenuis,
Abi ad veterem alumnum mei chari patris
Qui ad amnem Tanaum, Argiuæ fines 410
Secantem terræ, & Spartani soli,
Eiectus ciuitate, greges sequitur, *ac pascit,*
Iube autem ipsum (cùm isti *hospites in nostras* ędes aduenerint)
Ire, hospitúmque ad conuiuium parare *cibos* aliquos.
Gaudebit sanè, & supplicabit diis,

Ζῶντ' εἰσακούσας παῖδ', ὃν ἐκσώζει ποτέ.
Οὐ γὰρ πατρῴων ἐκ δόμων μητρὸς πάρα
Λάβοιμεν αὖ τι πικρὰ δι' ἀγγείλαιμεν αὖ,
Εἰ ζῶντ' Ὀρέστην ἡ τάλαιν' ἀθροοῖτ' ἔτι.
αὐτυ Ἀλλ', εἰ δοκεῖ σοι, τοὺς δ' ἀπαγγελῶ λόγους 420
Γέροντι, χώρει δι' εἰς δόμους ὅσον τάχος,
" Καὶ πάνδον ἐξάρτυε. πολλά τοι γυνὴ
" Χρῄζουσ' ἂν εὕροι δαιτὶ προσφορήματα.
Εἰσὶν γὰρ δὴ τοσαῦτα πάνδομοις ἔτι,
Ὥσθ' ἕν γ' ἐτ' ἡμαρ τοὺς δὲ πληρῶσαι βορᾶς. 425
" Ἐν τοῖς τοιούτοις δ' ἰδίᾳ ἂν γνώμη πέσοι,
" Σκοπῶ τὰ χρήματ' ὡς ἔχει μέγα θέν,
" Ξένοις τε δοῦναι, σῶμά τ' εἰς νόσον πεσὼν
" Δαπάναισι σῶσαι. τῆς δ' ἐφ' ἡμέραν βορᾶς
" Εἰς μικρὸν ἥκει· πᾶς γὰρ ἐμπλησθεὶς ἀνὴρ 430
Ὁ πλούσιός γε κἀν πένης, ἴσον φέρει.

ΕΠΩΔΙΚΑ.

Στροφὴ α.

1 Κλεινᾶ νῆες, αἵ ποτ' ἔμβατε Τροίαν
2 Τοῖς ἀμετρήτοις ἐρετμοῖς,
3 Πέμπουσαι χορεύς μετ' Νηρηΐδων·

Vbi viuum audierit filium, quem olim seruauit.
Non enim ex paternis ædibus à matre
Accipiemus quidquam: imo verò nunciaremus tristia,
Si viuere Orestem adhuc misera intelligeret.
Colo. Ergo, quoniam *hoc* placet tibi, hæc nunciabo verba 420
Seni. *tu* verò eas in ædes quàm celerrimè,
" Resque domesticas para: Multa enim mulier,
" Si velit, inueniet ad conuiuium fercula.
Tantum autem adhuc nobis est domi,
Vt vnum saltem in diem hosce replere possit cibo. 425
" Cùm autem in huiusmodi *rerum* cogitationem animus inciderit,
" Considero pecunias, quàm magnam habeant potentiam, (inciderit,
" Vt & hospitibus *munera* dare possimus, corpusque, quod in morbum
" Sumptib' seruare valeam'. ad quotidianũ verò, *vel, ad vnius diei* victum
" Parum refert. omnis enim vir satiatus, 430
" Et diues, & pauper, tantundem fert.

EPODICA.

Strophe.

Ch. 1 O inclytæ naues, quæ olim Troiam appulistis
2 Innumeris remis,
3 Ducendo choros cum Nerei puellis,

Universidad de Deusto Biblioteca

4 Ἰν' ὁ φίλαυλος ἔπαλλε δελφὶς 435
5 Πρῴραις κυανεμβόλοις-
6 σὺν εἰλιγόμβῳ,
7 Πορεύων τὸν παῖς Θέτιδος
8 Κῆφον ἅλμα ποδῶν Ἀχιλλῆ,
9 Σὺν Ἀγαμέμνονι, Τροίας 440
10 Ἐπὶ Σιμοεντίδας ἀκτάς.

Ἀντιστροφὴ α'.

1 Νηρῆδες δ' Εὐβοΐδας ἀκτὰς λιποῦσαι,
2 Ἡφαίστου χρυσέων ἀκμόνων
3 Μόχθους ἀσπιστὰς ἔφερον τευχέων,
4 Ἀνά τε Πήλιον, ἀνά τε πευμνὰς 445
5 Οσσας ἱερὰς νάπας,
6 Νυμφαίας σκοπιάς,
7 Κόρας μάτευσ' ἔνθα πατὴρ
8 Ἱππότας τρέφεν Ἑλλάδι φῶς,
9 Θέτιδος ἐνάλιον γόνον, 450
10 Ταχύποδον πόδ' Ἀτρείδαις.

Στροφὴ β'.

1 Ἰλιόθεν δ' ἔκλυον λινὸς ἐν
2 Λιμένιν Ναυπλίοισι βεβῶτος,

4 Vbi tibiæ amans Delphinus exultabat 435
5 Proris cæruleis
6 Circumuolutus,
7 Deducens Thetidis *filium*
8 Leuem ſaltu pedum Achillem,
9 Cum Agamemnone, Troiæ 440
10 Ad Simoentias ripas.

Antiſtrophe I.

1 Nereides verò Euboicis ripis relictis,
2 Vulcani aureis *ab* incudibus,
3 Labores ſcutatos armorum, *i. ſcutum elaboratum* ferebant
4 Per Pelium, pérque vltimos 445
5 Oſſæ ſacros ſaltus,
6 Nympharum ſpeculas, *& per* (*ſcil.* vbi pater
7 Proſerpinæ indagationem, *i. per locum, quâ Ceres filiam quærens tran-*
8 Eques educauit Græciæ lumen,
9 Thetidis marinam ſobolem, 450
10 Velocem pedibus, auxiliatorem Atridis.

Strophe II.

1 Ex quodam autem audiui, qui ab Ilio *reuerſus* in
2 Portus Nauplios venerat,

3 Ταῖς σαῖς, ὦ Θέτιδος παῖ,
4 Κλεινᾶς ἀσπίδος ἐν κύκλῳ
5 Τοιάδε σήματα, 455
6 Δείματα Φρύγια, τετύχθαι.
7 Περιδρόμᾳ μὴν ἴτυος ἕδρα,
8 Περσέα λαιμοτόμον ὑπὲρ ἁλὸς
9 Πωτανοῖσι πεδίλοις-
10 Σιν φυᾶ Γοργόνος ἔχειν 460
11 Διὸς ἀγγέλῳ σὺν Ἑρμᾷ,
12 Τῷ Μαίας ἀγροτῆρι κούρῳ.

Ἀντιστροφὴ β'.

1 Εν δ' μέσῳ κατέλαμπε σάκει
2 Φαέθων κύκλος ἀελίοιο, 465
3 Ἱππείοις αὖ πτερόεσσαις·
4 Ἄστρων τ' αἰθέριοι χοροί,
5 Πλειάδες, Ὑάδες,
6 Εκτορος ὄμμασι τροπαίοις.
7 Επὶ δ' χρυσοτύπῳ κράνει 470
8 Σφίγγες, ὄνυξιν ἀοίδιμον ἄγραν
9 Φέρουσαι· πεδιαλδύρῳ
10 Δὲ κύτει, πυρπνοος ἔσταλτο-

3 Tui, ô Thetidis fili,
4 Nobilis ſcuti in orbe
5 Huiuſmodi ſigna, 455
6 Terrores Phrygios, ſculpta eſſe:
7 In vmbonis quidem ambitu
8 Perſeum iugulatorem ſupra mare *volantem*
9 Alatis talariis 460
10 Speciem, *caputque* Gorgonis tenere,
11 Cum Mercurio Iouis nuncio,
12 Maiæ feroci filio.

Antiſtrophe II.

1 In medio autem fulgebat clypeo
2 Coruſcus orbis ſolis, 465
3 Equis cum volucribus.
4 Aſtrorumque ætherei chori,
5 Pleiades, *et* Hyades,
6 *Cum* vagis Hectoris oculis. *vel, Cum victoribus Hectoris oculis.*
7 In galea verò aureis figuris decora *ſunt* 470
8 Sphinges, vnguibus celebrem prædam
9 Portantes. cæterùm in latera ambiente
10 Spacio, ignem efflans currebat

11 δεδεγμένω λέαινα, χαλαῖς
12 Πειραιωᾶον θοροῦσα πῶλον· 475

Επωδός.

1 Εν ᾗ δορὶ φονίῳ, τετραβάμονες
2 Ἵπποι ἔπαλλον,
3 Κελαινὰ δ' ἀμφὶ νῶτ' ἴετο κόνις.
4 Τοιῶνδ' ἄνακτα δορίπονων
5 Εκανεν ἀνδρῶν 480
6 Τυνδαρὶς ἀλέκτρα,
7 Κακόφρων κούρα.
8 Τοὶ γὰρ σύ ποτ' ἐρανίδαι
9 Πέμψουσι θανάτοισι κἀν
10 Ἔτι ἔτι φόνιον ὑπὸ δέραν 485
11 Ὀψομαι αἷμα χυθὲν σιδάρῳ.

ΙΑΜΒΟΙ.

Πᾷ ποῦ νεᾶνις πότνι' ἐμὴ, δέσποινά τε,
Αγαμέμνονος παῖς, ἣν ποτ' ἐξέθρεψ' ἐγώ;
Ως πρόσβασιν τῶνδ' ὀρθίαν οἴκων ἔχει,
Ρυσοῦ γέροντι τῷδε προσβῆναι ποδί. 490
Ομως γὰρ πρός γε τοὺς φίλους ἐξελκτέον
Διπλῆν ἄκανθαν, καὶ παλίρροπον γόνυ.

---

11 Curriculo leæna, vnguibus
12 Peirenæum inuadens pullum. 475

Epodus.

1 Cum hasta verò letifera, quadriiugi
2 Equi vibrabantur, *ac impetu ferebantur.*
3 Ater verò circa tergum ibat puluis.
4 Talium regem bellatorum
5 Occidit virorum 480
6 Desertrix coniugii Tyndaris,
7 Malitiosa puella.
8 Quamobrem olim *Dii* cælestes te
9 Demittent ad manes, &
10 Adhuc, adhuc, cruentam sub ceruicem 485
11 Videbo sanguinem effusum ferro.

Senex.

Vbi, vbi nam *est* puella mea veneranda, & hera,
Agamemnonis filia, quam enutriui olim ego?
Quàm arduum harum ædium accessum habet,
Huic rugoso *et* senili pedi *difficilem* ad ascendendum. 490
Tamen ad amicos saltem *est* extrahenda
Duplex spina, & reflexum genu

Ω θύγατερ, ἄρτι γάρ σε πρὸς δόμοις ὁρῶ,
Ηκω φέρων σοι τῶν ἐμῶν βοσκημάτων
Ποίμνης νεογνὸν θρέμμ' ὑποστάσας τόδε. 495
Στεφάνους τε, τευχέων τ' ἐξελὼν τυρόμαζα
Παλαιόν τε θησαύρισμα Διονύσου τόδε,
Οσμῆ κατῆρες, μικρόν, ἀλλ' ἐπῴσβειν
Ηδὺ σκύφον τῷδ' ἀσθενεστέρῳ ποτῷ.
Ιτω φέρων τις τοῖς ξένοις τάδ' εἰς δόμους, 500
Εγὼ δὲ τεύχη τῷδ' ἐμῶν πέπλων, κόρας
Δακρύοισι τέγξας, ἐξομόρξασθαι θέλω.

ἡλέ. Τί δ' ὦ γεραιὲ δᾳδίοχον τόδ' ὄμμ' ἔχεις;
Μῶν σ' ἀμὰ δᾳδ' χρόνος σ' ἀνέμνησεν κακά;
Η σὰς Ορέστου τλήμονας φυγὰς στένεις, 505
Καὶ πατέρα τὸν ἐμόν, ὃν ποτ' ἐν χεροῖν ἔχων,
Ανόνητ' ἔθρεψας σύ τε, σὺ τοῖς σοῖς φίλοις;

πρεσ. Ανόνητ' ὅμως γοῦν τοῦτο γ' οὐκ ἀνεχόμην.
Ηλθον γὰρ αὐτὸς πρὸς τάφον, πάρεργ' ὁδοῦ,
Καὶ προσπεσὼν ἔκλαυσ', ἐρημίας τυχών· 510
Σπονδάς τε, λύσας ἀσκὸν ὃν φέρω ξένοις,
Εστέψα· τύμβῳ δ' ἀμφέθηκα μυρσίνας.
Πυρᾶς δ' ἐπ' αὐτῆς οἶν μελάγχιμον πόκῳ

O filia (iam enim te domi conspicor)
Venio ferens tibi mearum ouium *ex*
Grege tenerum hunc fœtum subductum, 495
Et serta, ac è fiscellis *hæc* exempta lactaria:
Huncque veterem Bacchi thesaurum
Odore gratum: paruum *quidem*: sed miscere
Scyphum hoc tenuiore potu iucundum *est*.
Eat aliquis laturus hæc hospitibus in ædes, 500
Ego verò pannis his mearum vestium, oculos
Lacrymis madefactos abstergere volo.

Ele. Cur verò, ô senex, hos oculos madefactos habes?
Num mea mala longo pòst interuallo in memoriam tibi redierunt?
An Orestis miserum exilium gemis, 505
Et patrem meum, quem quondam in manibus habens
Educasti frustra tibi, & amicis tuis?

Sen. Inutiliter *quidem, & frustra*, non tamen hoc ferre potui:
Veni enim ad ipsius sepulchrum obiter,
Ac procidens *humi* luxi, nactus solitudinem: 510
Libaminaque soluto vtre, quem hospitibus fero,
Fudi, ramósque myrteos circa tumulum posui.
Porro ad ipsum rogum ouem nigro vellere

ΣΦάγιον ἐσεῖδον, αἷμαί' οὐ πάλαι χυθέν,
Ξανθάς τε χαίτας βοτρύχους κεκαρμένους. 515
Κἀθαύμασ' ὦ παῖ, τίς ποτ' ἀνθρώπων ἔτλη
Πρὸς τύμβον ἐλθεῖν. οὐ γὰρ Ἀργείων γέ τις.
Ἀλλ' ἦλθ' ἴσως που σὸς κασίγνητος λάθρᾳ.
Μολὼν δ', ἐθαύμασ' ἄθλιον τύμβον πατρός.
Σκέψαι δὴ χαίτην, προσθεῖσα σῇ κόμῃ, 520
Εἰ χρώμαί' αὐτῆς κουρίμης ἔστιν τριχός.
Φιλεῖ γὰρ, αἷμα τοὐτὸν οἷς αὐ ἦ πατρὸς,
Τὰ πόλλ' ὅμοια σώματ' πεφυκέναι.
ἡλέ. Οὐκ ἄξι' ἀνδρὸς, ὦ γέρον, σοφοῦ λέγεις·
Εἰ κρυπτὸν εἰς γῆν τἠμὸν ἀν Αἰγίσθου φόβῳ 525
Δοκεῖς ἀδελφὸν τὸν ἐμὸν δυθαρσῆ μολεῖν;
Ἐπεὶτα χαίτης πῶς συνοίσεται τρόπος;
Ὁ μὲν παλαίσταις ἀνδρὸς δύγενοῦς τραφεὶς,
Ὁ δ' κτενισμοῖς θῆλυς. ἀλλ' ἀμήχανον.
Πολλοῖς δ' ἂν εὕροις βοτρύχους ὁμοπλόκους, 530
Καὶ μὴ γεγῶσιν αἵματ' τοὐτοῦ, γέρον.
πρεσ. Σὺ δ' εἰς ἴχνη βᾶσ', ἐρεύνης σκέψαι βάσιν,
Εἰ σύμμετρα σοῦ ποδὶ γένοιτο, τέκνον.
ἡλέ. Πῶς δ' ἂν γένοιτ' ἂν ἐν κραταιλέῳ πέδῳ

Victimam vidi, recénsque fusum sanguinem:
Flauæque comæ cincinnos abrasos. 515
Miratusque sum, ô filia, quisnam hominum ausus fuerit
Ad tumulum venire: non enim Argiuorum vllus *hoc fecit.*
Sed fortasse clam frater tuus venit.
Profectus autem, admiratus est miserum sepulchrum patris.
Aspice verò comam tuæ apponens comæ, 520
Num color eiusdem sit rasæ comæ, *num vtriusque sit idem color.*
Solent enim *iis*, quibus idem fuerit patris sanguis, *quibus fuerit idẽ pater,*
Multa corporis *signa* esse similia.
Ele. Haud digna viro, ô senex, sapiente loqueris,
Si latentem *& clam* in hanc terram, Ægisthi metu, 525
Profectum fratrem meum animosum putas.
Deinde quomodo cirrus *eius* comæ *cincinno meo* congruet?
Nam ille quidem *vtpote* viri nobilis, *in* palæstris *est* nutritus, *ac durus.*
Hic verò *crebra* pexatione mollis, quamobrem *hoc est* impossibile,
Multis enim inuenias cincinnos *esse* similes, 530
Nec tamen eodem sanguine prognatis, ô senex.
Sen. Tu saltem in *eius* vestigium ingressa, soleæ specta gressum,
Num eâdem mensura tuo pedi respondeat, ô filia.
Ele. Quomodo vero fieri posset in lapidibus strato, *duroque* solo

Γαίας,

Γαίας, ποδῶν ἔκμακτρον; εἰ δ' ἔστιν τόδε, 535
Ἄνεῳ ἀδελφοῖν πούς αὐ ἂ γένοιτ' ἴσος,
Ἀνδρός τε & γυναικὸς, ἀλλ' ἄρσην κρατεῖ.
πρεσ. Οὐκ ἔστιν, εἰ καὶ γνῶ κασίγνητος μολὼν,
Κερκίδος ὅτῳ γνοίης αὐ ἐξύφασμα σῆς,
Ἐν ᾧ ποτ' αὐτὸν ἐξέκλεψα μὴ θανεῖν; 540
ἡλέ. Οὐκ οἶσθ', ὀρέστης ὡς ἐκ πίπτει χθονὸς,
Νέαν μ' ἔτ' οὖσαν; εἰ δὴ κἄκρεκον πέπλους,
Πῶς αὖ, τότ' ὢν παῖς, νῦν τοῦτ' αὐ ἔχῃ φάρη;
Εἰ μὴ ξυναύξοιντ' οἱ πέπλοι τῷ σώματι.
Ἀλλ' ἤ τις αὐτῷ τάφον ἐποικτείρας ξένος 545
Ἐκείρατ' ἢ τῆσδε σκοποὺς λαθὼν χθονός.
πρεσ. Οἱ δὴ ξένοι ποῦ; βέλομαι γὰρ εἰσιδὼν
Αὐτοὺς, ἔρεσθαι σοῦ κασιγνήτου πέρι.
ἡλέ. Οἶδ' ἐκ δόμων βαίνουσι λαιψηρῷ ποδί.
πρεσ. Ἀλλ' δύγενεῖς μὲν ἐν δὴ κιδνάλῳ τόδε. 550
„ Πολλοὶ γὰρ ὄντες δύγενεῖς, εἰσὶ κακοί.
Ὅμως δὴ χαίρειν τοὺς ξένους προσεννέπω.
ὀρέ. Χαῖρ' ὦ γεραιέ. τῷ ποτ' Ἠλέκτρα τόδε
Παλαιὸν ἀνδρὸς λείψανον φίλων κυρεῖ;
ἡλέ. Οὗτος τὸν ἀμὸν πατέρ' ἔθρεψεν, ὦ ξένε. 555

Terræ, pedum vestigium expressum? quamuis autem hoc fieri posset, 535
Tamen duorum ex eodem vtero natorum pes nunquam fuerit æqualis,
Viri *scilicet*, & fœminę. Nam mas *fœminam magnitudine* super.
Sen. Non est *ita.* sed si frater *tuus* huc reuersus adesset,
Quonam *signo* cognosceres radii tui telam,
In qua ipsum olim furtim morti surripui? 540
Ele. Nescis, Orestes cùm vertit solum,
Me iuuenculam adhuc fuisse? quamuis verò etiam texuissem *ei* peplos,
Quomodo, cùm tunc esset puer, nunc easdem haberet vestes,
Nisi cum ipso corpore simul crescant vestes?
Sed *potius* vel aliquis peregrinus sepulchrum ipsius miseratus, 545
Se rasit, vel *aliquis indigena*, qui speculatores huius agri fefellit.
Sen. Isti verò hospites vbinam *sunt?* Volo enim intuitus
Ipsos, *i. coram*, de fratre tuo percontari.
Ele. Hi ex ædibus egrediuntur veloci pede.
Sen. At nobiles quidẽ *videntur.* Hoc tamen *est* in incerto. *Incertum est an no-*
„ Multi enim, qui sunt nobiles, sunt improbi. *(biles bonique sint.* 550
Sed tamen hospites saluere iubeo.
Ore. Salue ô senex. cuiusnam viri Electra
Has antiquas *veterum* amicorum reliquias habet?
Ele. Hic meum patrem educauit, ô hospes. 555

ὀρέ. Τί φῆς; ὅδ' ὃς σὸν ἐξέθρεψε σύγγονον;
ἠλέ. Οδ' ἔφ' ὁ σώσας κεῖνον, εἴπερ ἔς' ἔπι.
ὀρέ. Εα, τί μ' εἰς δέδορκεν ὥσπερ ἀργύρου σκοπῶν
Λαμπρὸν χαρακτῆρ', ἢ προσπαίζει μέτρῳ;
ἠλέ. Ισως Ορέσου σ' ἥλιχ' ἥδεται βλέπων. 560
ὀρέ. Φίλε γε φωτός. τί δ' κυκλεῖ πέριξ πόδα;
ἠλέ. Κ' αὐτὴ τόδ' εἰσορῶσα, θαυμάζω ξένε.
πρες. Ω πότνι' εὔχου θύγατερ Ηλέκτρα θεοῖς.
ἠλέ. Τί τ' ἀπόντων, ἢ τί τῶν ὄντων πέρι;
πρες. Λαβεῖν φίλον θησαυρόν, ὃν φαίνει θεός. 565
ἠλέ. Ιδοὺ καλῶ θεούς. ἢ τί δὴ λέγεις γέρον;
πρες. Βλέψον νυνὶ εἰς τόνδ' ὦ τέκνον τὸν φίλτατον.
ἠλέ. Πάλαι δέδοικα, μὴ σύ γ' οὐκ ἔτ' εὖ φρονῇς.
πρες. Οὐκ εὖ φρονῶ 'γὼ σὸν κασίγνητον βλέπων;
ἠλέ. Πῶς εἶπας ὦ γεραιὲ ἀνέλπιστον λόγον; 570
πρες. Ορῶν Ορέστην τόνδε τὸν Αγαμέμνονος.
ἠλέ. Ποῖον χαρακτῆρ' εἰσιδὼν, ὦ πείσομαι;
πρες. Οὐλὴν παρ' ὀφρυῦ, ἣν ποθ' ἁν παλεοῖς δόμοις
Νεβρὸν διώκων σὺ μεθ' ἡμάχθη πεσών.
ἠλέ. Πῶς φῆς; ὁρῶ μὲν πῶμα τοῦδε τεκμήριον.
πρες. Εἶτ' εἶτα μέλλεις προσπιπτεῖν τοῖς φιλτάτοις; 575

Ore. Quid ais? hic *est ille*, qui tuum fratrem educauit?
Ele. Hic est ille, qui seruauit illum, si modò superest adhuc.
Ore. Ehem, quid me intuetur, tanquam argenti contemplans
Splendidum signum? num assimilat me cuipiam?
Ele. Fortasse Orestis te æqualem aspiciens læta tur. 560
Ore. Chari certè viri. quid verò circumrotat pedem?
Ele. Et ego miror, ô hospes, hoc aspiciens.
Sen. O veneranda filia Electra, supplica diis.
Ele. Pro quanam præsente, aut absente *re?*
Sen. Vt accipias optatum thesaurum, quem ostendit Deus. 565
Ele. En voco deos, an igitur aliquid iam dicis senex?
Sen. Intuere in hunc, ô filia, charissimum.
Ele. Iam dudum metuo, ne tu non sana mente sis.
Sen. Non sana mente sum ego, qui fratrem tuum video?
Ele. Quomodo dixisti, ô senex, insperatum sermonem? 570
Sen. *Dixi me* videre Orestem hunc Agamemnonis *filium.*
Ele. Quam notam conspicatus *eum agnouisti*, cui fidem habeam?
Sen. Cicatricem iuxta supercilium, qua olim in ædibus patris
Tecum hinnulum insectans, prolapsus cruentatus est.
Ele. Quid ais? video quidem casus indicium. 575
Sen. Et adhuc cunctaris accidere charissime?

ἠλέ. Αλλ' οὐκ ἔτ', ὦ γεραιέ· συμβόλοισι γὰρ
Τοῖς σοῖς πέπεισμαι θυμόν. ὦ χρόνῳ φανεὶς,
Εχω σ' ἀέλπτως. Ορέ. κἀξ ἐμοῦ γ' ἔχῃ χρόνῳ.
ἠλέ. Οὐδέ πο' ἐδόξασ'. Ορε. οὐδ' ἐγὼ γὰρ ἤλπισα. 580
ἠλέ. Εκεῖνος εἶ σύ; Ορέ. σύμμαχός γέ σοι μόνος.
Ην δ' ἐκπατάσωμεν γ', ὃν μετέρχομαι, βόλον;
ἠλέ. Πέποιθα δ', ἢ χρὴ μηκέθ' ἡγεῖσθαι θεοὺς,
Εἰ παῖδικ' ἔστι τἀδίκης ὑπέρτερα.

Σύστημα.

χο. Εμολες, ἔμολες ὦ χρόνι' ἀμέρα. 585
Κατέλαμψας, ἔδειξας ἐμφανῆ
Πόλει πυρσόν. ὃς παλαιᾷ φυγᾷ
Πατρῴων ἀπὸ δωμάτων
Τάλας ἀλαίνων ἔβασε.
Θεὸς αὖ θεὸς ἀμετέραν τίς ἄγει 590
Νίκαν ὦ φίλα,
Ανεχε χέρας, ἄνεχε λόγον, ἴαι
Λιτὰς εἰς θεούς.
Τύχα σοὶ τόχα
Κασίγνητον ἐμβατεῦσαι πόλιν. 595

ΙΑΜΒΟΙ.

Ele. At non amplius *cunctabor*, ô senex: signis enim
Tuis animo sum persuasa, ô qui tandem apparuisti *mihi.*
Teneo te præter spem. *Ore.* Et à me serò teneris.
Ele. Nunquam ego putaui. *Ore.* Neque ego etiam speraui. 580
Ele. Ille tu es? *Ore.* Socius tibi solus, *solúsque tuum præsidium:*
Si modò iactum retis, quem meditor, extraxero.
Ele. Confido quidem. aut non amplius putandum est esse Deos,
Si iniusta *facinora* sint superiora iustitia.

Systema.

Cho. Venisti? venisti ô sera, *tardaque dies,* 585
Illuxisti, ostendisti manifestam
Vrbi lucem: quæ diutino exilio
Paternis ab ædibus,
Misera oberrans, aduenit.
Deus, deus inquam aliquis nostram adducit 590
Victoriam, ô amica:
Attolle manus, intende sermonem, funde
Preces ad Deos.
Fortuna tibi fortuna *faueat, & largiatur,*
Frater vt ingrediatur vrbem. 595

Orestes.

Universidad de Deusto Biblioteca

Universidad de Deusto Biblioteca

ὀρέ. Εἶεν. φίλας μὲν ἡδονὰς ἀασασμάτων
Ἔχω· γέρων δ' καὐθις αὐτὰ δώσομεν.
Σὺ δ', ὦ γεραιέ, καὶ σὺ δὴ ἦλυθες,
Λέξον, τί δρῶν αὖ φονέα λισαίμην πατρός,
Μητέρα τε κοινωνὸν ἀνοσίων γαμων. 600
Ἔστιν τί μοι κατ' Αργος οὐμὸς φίλων;
Η παντ' ἀνεσκάδασμεθ', ὥσπερ αἱ τυχαί;
Τῷ συγγένωμαι; νύκτ', ἢ καθ' ἡμέραν;
Ποίαν ὁδὸν τραπώμεθ' εἰς ἐχθρὰς ἐμούς;
πρεσ. Ω τέκνον. οὐδεὶς δυστυχοῦντί σοι φίλος. 605
Εὕρημα γὰρ τὸ χρῆμα γίνεται τόδε,
,, Κοινῇ μεταλαχεῖν τ' ἀγαθοῦ & τοῦ κακοῦ.
,, Σὺ δ', οὐκ βάθρον γὰρ πᾶς ἀνήρησαι φίλοις,
Οὐδ' ἐλλέλοιπας ἐλπίδ', ἴσθι μου κλύων·
Εν χειρὶ τῇ σῇ πάντ' ἔχεις, & τῇ τύχῃ, 610
Πατρῷον οἶκον καὶ πόλιν λαβεῖν σέθεν.
ὀρέ. Τί δῆτα δρῶντες, τοῦδ' αὖ ἐξικοίμεθα;
πρεσ. Κτανὼν Θυέστου παῖδα, σὲ τε μητέρα.
ὀρέ. Ηκω 'πὶ τόνδε στέφανον, ἀλλὰ πῶς λάβω;
πρεσ. Τειχέων μὲν ἐλθὼν ἐντός, οὐδ' αὖ εἰ θέλοις. 615
ὀρέ. Φρουραῖς κέκασται, δεξιᾶς τε δορυφόρων;

Sint *hæc*. Gratas quidem voluptates amplexuum, *& ſalutationum*
Habeo. aliâs verò & iterum hæc dabimus, *alter alteri hæc iterabimus.*
At tu ô ſenex (opportunè enim veniſti)
Dic, qua ratione patris interfectorem vlciſci poſſim,
Et matrem ſociam impiarum nuptiarum. 600
Eſtne Argis aliquis amicorum mihi beneuolus?
An penitus ſubuerſi ſumus, vt fortunæ?
Cui me adiungam? noctune, an interdiu?
Qua via tendemus in hoſtes meos?
Sen. O fili, nemo tibi infelici amicus *eſt*. 605
Lucrum enim inſperatum hæc res eſt,
,, Ex æquo & boni & mali eſſe participem.
,, Tu verò (funditus enim totus amicis excidiſti)
Ne ſpem quidem *vllam* reliquam feciſti. *hoc certò* ſcias me audiens.
In manu tua, & fortuna omnia habes *ſita*, 610
Paternam domum, & vrbem tuam vt recuperes.
Ore. Quid ergo facientes, hoc aſſequemur?
Sen. Occiſo Thyeſtis filio, & matre tua.
Ore. Venio ad iſtam coronam *capiendam*: ſed quomodo *eam* accipiam?
Sen. Mœnia quidem, & ſi maximè velis, non ſubieris. 615
Ore. Præſidiis munita ſunt, dextrisque ſatellitum?

πρεσ. Εγνως· φοβεῖται γάρ σε, κοὐχ εὕδει σαφῶς.
ὀρέ. Εἶεν. σὺ δὴ πειὐθένδε βάλλου γέρον.
πρεσ. Κἀμοῦ γ' ἄκουσον, ἄρτι γὰρ μ' ἐσῆλθέ τι.
ὀρέ. Εὐθλόν τι μειώσας, αἰθ' οἴμοι δ' ἐγώ. 620
πρεσ. Αἴγισθον εἶδον, οὗ χ' εἵρπον ἐνθάδε.
ὀρέ. Προσηκάμην τὸ ῥηθὲν, ἐν ποίοις τόποις;
πρεσ. Αγρῶν πέλας τῶνδ' ἵππο φορβίων ἔπι.
ὀόρ. Τί δρῶνθ'; ὁρῶν γὰρ ἐλπίδας ἐξ ἀμηχάνων.
πρεσ. Νύμφαις ἐπέρσειν' ἑορτὴν, ὡς ἔδοξέ μοι. 625
ὀρέ. Τροφεῖα παίδων, ἢ πρὸς μέλλοντος τόκου;
πρεσ. Οὐκ οἶδα πλὴν ἓν, βουσφαγεῖν ὡπλίζετο.
ὀρέ. Πόσων μετ' ἀνδρῶν; ἢ μόνος δμώων μέτα;
πρεσ. Οὐδεὶς παρῆν Αργεῖος, οἰκεῖα δ' χεὶρ.
ὀρέ. Η που τις, ὅστις γνωριεῖ μ' ἰδὼν, γέρον; 630
πρεσ. Δμῶες μὲν εἰσιν, οὓς ἐγ' οὐκ εἶδον ποτέ.
ὀρέ. Ημῖν δ' αὖ εἶεν, εἰ κρατοῖμεν, οὐμενεῖς.
πρεσ. Λέξω γὰρ ἴδιον τοῦτο, σοὶ δ' σύμφορον.
ὀρέ. Πῶς οὖν αὐτὸν πλησιασθείην ποτέ;
πρεσ. Στείχων, ὅθεν σε βουνοῦ ἐσόψεται. 635
ὀρέ. Οδὸν γὰρ αὐτὴν ὡς ἔοικ' ἀγρὸς ἔχει.
πρεσ. Οθεν ἰδὼν σε δαιτὶ κοινωνὸν καλεῖ.

Sen. Tenes. metuit enim te, neque planè dormit.
Ore. Age, tu ergo deinceps conſule, ô ſenex.
Sen. Me quoque audi: modò enim ali quid mihi ſubiit.
Ore. Bonum aliquod vtinam indices. ego enim percipiam. 620
Sen. Ægiſthum vidi, quando huc veni.
Ore. Admiſi quod dixiſti, quibus in locis?
Sen. Iuxta agros, in his equorum paſcuis.
Ore. Quid agentem? video. n. ſpem ex reb. perditis *affulgentem*.
Sen. Nymphis parabat feſtum, vt mihi viſus eſt. 625
Ore. Præmium educationis liberorum, an pro futura prole?
Sen. Nihil ſcio præter vnum, ad boues mactandos ſe præparabat.
Ore. Quot cum viris? an ſolus cum famulis?
Sen. Nullus aderat Argiuus: ſed domeſtica *tantum* manus.
Ore. Anne aliquis, qui me conſpicatus prodat ſenex? 630
Sen. Famuli quidem ſunt, quos nunquam vidi ego.
Ore. Nobis igitur, ſi vincamus, beneuoli erunt.
Sen. Dicam certè propriam, *commodam*, tibiq; vtilem *rem*.
Ore. Quomodo igitur tandem ad ipſum accedere potero?
Sen. Si *illac* eas, qua te boues immolans aſpiciat. 635
Ore. *In* via igitur iſta *Ægiſthus*, vt videtur, agros habet.
Sen. Vnde conſpicatus te conuiuii ſocium vocabit.

ὀρέ. Πικρόν τι συνθοινάτορ· ἢν θεὸς θέλῃ.
πρες. Τἀνθένδε πρὸς τὸ πίπτον αὐτὸς ἐννόει.
ὀρέ. Καλῶς ἔλεξας. ἡ τεκοῦσα δ' ἔστι ποῦ;
πρες. Ἀργεῖ. παρέσται δ' ἐν πόσει θοίνῃ ἔπι.
ὀρέ. Τί δ' οὐχ ἅμ' ἐξορμᾶτ' ἐμὴ μήτηρ πόσει;
πρες. Ψόγον τρέμουσα δημοτῶν, ἐλείπετο.
ὀρέ. Ξυνῆκ· ὑποπτον ὄντα γνώσκει πόλει.
πρες. Τοιαῦτα. μισεῖται γὰρ αὐόσιον γυνή.
ὀρέ. Πῶς οὖν ἐκείνω, τόνδε τ' ἐν ταυτῷ κτενῶ;
ἠλέ. Ἐγὼ φόνον γε μητρὸς ἐξαρτύσομαι.
ὀρέ. Καὶ μὴν ἐκεῖνα γ' ἡ τύχη θήσει καλῶς.
ἠλέ. Ὑπηρετεῖτω μόνον, δυεῖν ὄντοιν, τόδε.
πρες. Ἔστω τάδ. δύ' εἰσκεῖς ἢ μητρὶ πῶς φόνον;
ἠλέ. Λέγ' ὦ γεραιὲ τάδε Κλυταιμνήστρᾳ, μολών.
Λεχὼ μ' ἀπάγγελλ' ἄρσεν' ὄντα τόκῳ.
πρες. Πότερα πάλαι τεκοῦσαν, ἢ νεωστὶ δή;
ἠλέ. Λέγ' ἡλίου, ἐν οἷσιν ἁγνεύει λεχώ.
πρες. Καὶ δὴ τί τοῦτ' μητρὶ προσβάλλει φόνον;
ἠλέ. Ἥξει κλύουσα λόχεῖ' ἐμοῦ νοσήματος.
πρες. Πόθεν; τί δ' αὐτῇ σοῦ μέλειν δοκεῖς τέκνου;
ἠλέ. Ναί; καὶ δακρύσει γ' ἀξίως' ἐμῶν τόκων.

Ore. Amarum profectò conuiuam, si Deus velit.
Sen. Deinde verò prout res *tibi* cecidit, perpende *quid sit facturus.*
Ore. Pulchre dixisti, mater verò vbi est?
Sen. Argis. aderit autem suo marito in conuiuio.
Ore. Cur verò mater mea cum marito simul non venit?
Sen. Vituperationem metuens popularium, *domi* remansit.
Ore. Intelligo, suspectam esse se nouit ciuitati.
Sen. Ita est: odio enim laborat scelesta fœmina.
Ore. Quomodo autem illam & hunc occidam simul?
Sen. Ego matris apparabo necem.
Ore. Atqui fortuna illa quidem rectè faciet, *ad felicem exitum perducet.*
Ele. Hac quidem in re nobis duobus inseruio.
Sen. Fient hæc. quomodo verò matri cædem parabis?
Ele. Profectus ô senex, hæc Clytæmnestræ dic.
Puerperam me esse nuncia prole mascula.
Sen. Vtrum iam pridem *te dicam* peperisse, an nunc demum?
Ele. Dic soles, *diesque* quibus purgatur puerpera.
Sen. Et quid tandem hoc ad matris cædem valet?
Ele. Veniet, vbi audierit puerperium mei morbi, *i. mei puerperii morbum.*
Sen. Vnde? quid verò ipsi te curę esse credis, filia?
Ele. Næ, & deflebit claritatem partus mei,

πρες. Ἰσως. πάλιν τοι μῦθον εἰς καμπὴν ἄγω.
ἠλέ. Ἐλθοῦσα μόλοι δῆλον ὡς ἀπόλλυται.
πρεσ. Καὶ μὴν ἐτ' αὐτάς γ' εἰσίω δόμων πύλας.
ἠλέ. Οὐκοῦν τραπέσθαι σμικρὸν εἰς ᾅδου τόδε.
πρες. Εἰ δὴ θανοίμι τοῦτ' ἰδὼν ἐγώ ποτε.
ἠλέ. Πρώτιστα μόλ' νυν τῷδ' ὑφήγησαι γέρον.
πρες. Αἴγισθος ἔνθα νῦν θυηπολεῖ θεοῖς;
ἠλέ. Ἔστ' εἶτα τἀνθένδε μητρί τ' ἀστ' ἐμοῦ φράσον.
πρες. Ὡς ταῦτα γ' ἐκ σοῦ φόμαλος εἰρῆσθαι δοκεῖν,
ἠλέ. Σὸν ἔργον ἤδη. πρόσθεν εἴληχας φόνου.
ὀρέ. Στείχομ' αὖ, εἴ τις ἡγεμὼν γένοιθ' ὁδοῦ.
πρες. Καὶ μὴν ἐγὼ πέμπομ' οὐ σὸν ἀκουσίως.
ὀρε. Ὦ Ζεῦ πατρῷε, καὶ τροπαῖ' ἐχθρῶν ἐμῶν,
Οἴκτιρε θ' ἡμᾶς. οἰκτρὰ γὰρ πεπόνθαμεν.
ἠλέ. Οἴκτιρε δῆτα σούς γε φυσάς ἐκγόνους.
ὀρέ. Ἥρα τε, βωμῶν ἣ Μυκηναίων κρατεῖς,
Νίκην δὸς ἡμῖν, εἰ δίκαι' αἰτούμεθα.
ἠλέ. Δὸς δῆτα παλαιὸς τοῖσδε πημονὴν δίκην.
ὀρέ. Σύ τ' ὦ κάτω γῆς αὐόσιος οἰκῶν πάτερ,
Καὶ γῆ τ' ἄναστα, χεῖρας ἣ δίδωμ' ἐμάς,
Ἄμυν' ἄμυνε τοῖς δε φιλτάτοις τέκνοις.

Sen. Fortasse. rursus sermonem in ambagem duco,
Ele. Si autem venerit, perspicuum *est* actum esse de ea.
Sen. Atqui in ipsas ædium fores ingredior.
Ele. Ergo hoc *est* conuertere se parum, *& propemodum ire* in Plutonis *ædes.*
Sen. Vtinam verò moriar ego tandem hoc conspicatus.
Ele. Primùm quidem nunc huic, senex, sis dux viæ.
Sen. *Illuc*, vbi nunc Ægisthus sacrificium facit Diis?
Ele. Deinde omnia matri, quæ ex me *audisti*, dicito.
Sen. Vt illa ex tuo sibi dicta existimet.
Ele. Tuũ opus nũc *est. nũc ista tibi sint curæ.* sorte propositus es cædi *faciẽdæ.*
Ore. Pergerem sanè, si quis esset *mihi* dux viæ.
Sen. Atqui ego haud inuitus te deduxero.
Ore. O Iupiter patrie, & meorum vindex hostium,
Miserere nostri: indigna enim passi sumus.
Ele. Miserare nempe nepotes ex te progenitos.
Ore. Et tu Iuno, quæ Mycenæis aris præsides,
Victoriam da nobis, si iusta poscimus.
Ele. Da scilicet hisce vindictam, vltricem patris.
Ore. Tuque ô versans apud inferos pater,
Et Tellus regina, cui tendo manus meas,
Opem fer, opem fer his charissimis liberis.

Νεῦ πάντ' νεκρὸν ἐλθὲ σύμμαχον λαβὼν, 680
Ὅ,περ γε σοὶ σοὶ φρύγας ἀνάλωσαν δορί.
Ἠκουσας ὡς δεινὰ ἐξ ἐμῆς μητρὸς παθὼν,
Χ' ὅσοι συγοῦσιν αἰσίας μάστορας.
ἠλέ. Πάντ' οἶδ', ἀκούει τάδε πατὴρ. σείχθη σὺ ἀκμή.
Καὶ σοὶ προφωνῶ πρὸς τάδ' Αἴγισθον θανεῖν· 685
Ὡς εἰ παλαισθεὶς πῶμα θανάσιμον πεσῇ,
Τέθνηκα κἀγὼ, μηδέ με ζῶσαν λέγε.
Παίσω κάρα γὰ τὲμὸν ἀμφήκει ξίφει.
Δόμων δ' ἔσω βᾶσ', αἰτεπὲς ποιήσομαι.
Ὡς ἢν μὴ ἔλθῃ πύσις αἰτυχὴς σέθεν, 690
Ολολύξεται πᾶν δῶμα. θνήσκοντος δέ σου,
Τἀναντία ἔσται τῶνδε τῶν τά σοι λέγω.
ὀρέ. Πάντ' οἶδα. Ηλ. πρὸς τάδ' αὖδα γίνεσθαί σε χρή.
Τμεῖς δέ μοι γυναῖκες εὖ πυροσύετε
Κραυγὴν ἀγῶνος τῶδε. Φερυρήσω δ' ἐγὼ, 695
Πρόχειρον ἔγχος χεὶ βαστάζουσ' ἐμῇ.
Οὐ γάρ ποτ' ἐχθροῖς τοῖς ἐμοῖς, νικωμένη.
Δίκην ὑφέξω σῶμ' ἐμὸν καθυβρίσαι.

ΑΝΤΙΣΤΡΟΦΙΚΑ

Στροφὴ α.

Nunc veni ſocios aſſumens omnes mortuos, 680
Qui tecum Phrygas deleuerunt armis.
Audiuiſti quàm atrocia à matre mea paſſus ſim,
Et quot impios oderint ſicarios.
Ele. Omnia ſcio, audit hæc pater: ſed tempus *eſt iam* eundi.
Et tibi prętera prędico, *te præmoneo*, vt Ægiſthus *à te cæſus* moriatur. 685
Quia ſi victus letifero caſu cecideris,
Mortua ſum & ego, neque me viuam dicas.
Feriam enim caput meum ancipiti gladio.
Domum autem ingreſſa, *rem* expeditam faciã. *res expediam, & parabo.*
Nam, ſiquidem læta de te fama venerit, 690
Tota domus vlulabit: ſed te cæſo,
Contraria his fient. hæc tibi *iam maturè* dico.
Ore. Omnia teneo. *El.* In his *peragendis* virum te eſſe oportet.
Vos verò mulieres, ritè facibus accenſis edite
Clamorem huius certaminis. ego verò excubias agam, 695
Promptum enſem mea geſtans manu.
Nunquam enim meis hoſtibus, victa,
Pœnas dabo, vt meum corpus contumelioſè tractent.

ANTISTROPHICA.

Strophe I.

Ι Ἀτάλας ὑπὸ ματέρος Αργείων, 700
2 Ορέων ποτὲ κλῃδὼν
3 Εν πολιαῖσι μύει φήμας,
4 Εὐαρμόστοις ἐν καλάμοις
5 Παῖα μοῦσαν ἡδύθρεον
6 Πνέουσ' ἀγρῶν ταμίαν
7 Χρυσέαν ἄρνα καλλιπλόκαμον 705
8 Πορεῦσαι. πελείνοις τ' ὀπιστὲς
9 Κάρυξ ἰάχει βαράθροις,
10 Αγορὰν ἀγορὰν Μυκηναῖ-
11 οι στείχετε, μακαρίων
12 Οψόμενοι τυράννων 710
13 Φάσματα, δείματα χορεῖ δ' Ατρειδᾶν
14 Εγέραιρον οἴκους.

Αντιστροφὴ α.

1 Θυμέλαι δ' ὀπίτναντο χρυσήλατοι.
2 Σελαγεῖτο δ' ἀν' ἄστυ
3 Πῦρ' ὀπιβώμιον Αργείων. 715
4 Λωτὸς δὲ φθόγγον κελάδει
5 Κάλλιστον, Μουσᾶν θεράπων.
6 Μολπαὶ δὴ ἥυξουν' ἐρατὴ,

Ch. 1 Atala à matre Argolicos
2 *Profecta per* montes quondam fama 700
3 Inter priſcos manet rumores,
4 Bene compactis arundinibus
5 Pana carmen dulciſonum
6 Inflaſſe, ruris præſidem: *et*
7 Agnam aureo pulchroque vellere conſpicuam 705
8 Deduxiſſe, & ſaxeis aſtantem
6 Barathris, *& in rupibus præruptis ſtantem ceu* pręconem exclamaſſe,
10 *Ad* concionem, *ad* concionem ô Mycenæ-
11 i ite, beatorum
12 Viſuri tyrannorum 710
13 Spectra, terriculamenta. Chori autem Atridarum
14 Exornabant domos.

Antiſtrophe. I.

1 Aræ verò cadebant aureæ.
2 Splendebatque per vrbem
3 Ignis Argiuus aris impoſitus. 715
4 Tibia verò ſonum reſonans edebat
5 Suauiſſimum, Muſarum famula.
6 Cantúſque *geminati* creſcebant amabiles,

7 Χρυσέας ἀρνὸς ἐπίλογοι
8 Θυέστου· κρυφίαις γὰρ εὐναῖς
9 Πείσας ἄλοχον φίλαν
10 Ατρέως, τέρας ἐκκομίζει πρὸς
11 Δώματα· νέομμος
12 Δ' εἰς ἀγόρους, αὐτὰ τὰν κερό-
13 εσσαν ἔχων χρυσεόμαλλον
14 Κατὰ δώματα ποίμναν.

Στροφὴ β'.

1 Τότε δὴ τότε φαεννὰς
2 Ἀστρων μεταβάλλει ὁδοὺς
3 Ζεὺς, καὶ φέγγος ἀελίου,
4 Λευκόν τε πρόσωπον ἀοῦς.
5 Τὰ δ' ἕσπερα νῶτ' ἐλαύνει
6 Θερμὰ φλογὶ θεοπύρῳ.
7 Νεφέλαι δ' ἔνυδροι πρὸς ἄρκτον,
8 Ξηραί τ' Αμμωνίδες ἕδραι
9 Φθίνυσ' ἄπειροι δρόσου καλλί-
10 σταν ὄμβρων διόθεν στερεῖσαι.

Αντιστροφὴ β.

1 Λέγεται (τὰν δὲ πίστιν

---

7 *De* aureo agno elogia
8 Thyestis:clandestino enim concubitu
9 Cùm induxisset vxorem Atrei
10 Charam,prodigium extulit ad *suas*
11 Ædes.Reuersus
12 In concionem,proclamauit *se* cornigerum
13 Habere aureo vellere spectabilem
14 In ædibus gregem.

Strophe II.

1 Tunc verò,tunc lucidas
2 Astrorum mutat vias
3 Iupiter,& lumen solis,
4 Candidúmque vultum Auroræ.
5 Per occiduas autem impellit plagas,
6 Calentes igne cælitus rutilante.
7 Nubes porro aquosæ ad Arctum *vertuntur*,
8 Siccæque Ammonides sedes
9 Exarescunt roris expertes,pulcherrimis,*ac opti*
10 *mis* imbribus à Ioue priuatæ.

Antistrophe II.

1 Fertur(sed fidem

2 Σμικρὰν παρ' ἐμοί γ' ἔχει)
3 Στρέψαι θερμὰν ἀελίου
4 Χρυσωπὸν ἕδραν ἀλλάξαι-
5 τε δυστυχίᾳ βροτείῳ,
6 Θνατᾶς ἕνεκεν δίκας.
7 Φοβεροὶ δὲ βροτοῖσι μῦθοι,
8 Κέρδος δὲ πρὸς θεῶν θεραπείας,
9 Ὧν οὐ μναθεῖσα πόσιν κτείνεις
10 Κλεινῶν συγγενέτορ' ἀδελφῶν.

ΙΑΜΒΟΙ.

Εα, ἔα φίλαι, βοᾶς ἠκούσαθ'; ἢ δοκῶ κενὴ
Τπῆλθε μ', ὥστε νερτέρα βροντὴ Διός;
Ιδοὺ πάρ' οὐκ ἄσημα πυθόμαθ' αἴρεται.
Δέσποιν' ἄμειψον δώμαθ' Ηλέκτρα τάδε.
ἠλέ. Φίλαι, τί χρῆμα; πῶς ἀγῶνος ἤκομεν;
χο. Οὐκ οἶδα, πολὺ ἐν, φόνιον οἰμωγὴ κλύω.
ἠλέ. Ηκουσα κἀγώ. πηλόθεν μὲν ἀλλ' ὅμως.
χο. Μακρὰν γὰρ ἕρπει γῆρυς, ἐμφανής γε μὴν.
ἠλέ. Αργεῖοις ὁ στεναγμὸς, ἢ φίλων ἐμῶν;
χο. Οὐκ οἶδα. πᾶν γὰρ μίγνυται μέλος βοᾶς.
ἠλέ. Σφαγὴν ἀϋτεῖς τῷδέ μοι, τί μέλλομεν;

---

2 Paruam apud me saltem *hoc* obtinet)
3 *Iupiter tunc* vertisse calidam solis,*et*
4 Auream sedem,atque *eam* mutasse
5 Propter infelicitatem mortalem,*vt infelicitate mortales affligeret.*
6 Mortalis pœnę causa,*quòd scelera mortalium ita punire vellet.*
7 Formidabiles verò mortalibus *sunt hi* sermones:(*ad cultum Deorum.*
8 Lucrum tamẽ ad Deorũ cultus. *Prosunt enim ad impellendos homines*
9 Quorum non memor maritum occidisti
10 Inclytorum mater filiorum ex eodem vtero natorum,*Orestis*,*Electræ*,
Antigones.
Eia, eia, amicæ, vocemne audiuistis,an vana opinio
Subiit me vt infernum Iouis *inferni* tonitruum?
En isti non obscuri *clamorum* flatus attolluntur.
Electra domina domos has muta,*hinc migra.*
Ele. O amicæ,quid rei *est*?in quod certamen,*in quod periculum* venimus?
Cho. Haud scio,præter *hoc* vnum,funestum clamorem audio.
Ele. Audiui & ego procul quidem,sed tamen *audiui.*
Cho. Procul enim serpit vox,præcipuè clara.
Ele. Argiuúsne,an meorum amicorum *est* iste gemitus?
Cho. Ignoro:nam confusus est totus clamoris sonus.
Ele. Cædem mihi hanc loqueris,quid moramur?

Universidad de Deusto Biblioteca

Universidad de Deusto
Biblioteca

χο. Ἐπίσχες, τρανῶς ὡς μάθῃς τύχας σέθεν.
ἠλέ. Οὐκ ἔστι νικώμεθα· ποῦ γὰρ ἄγγελοι;
χο. Ἥξουσιν, ἤτοι βασιλέα φαῦλον κτανεῖν.
ἄγγ. Ὦ καλλίνικοι παρθένοι Μυκηνίδες,
Νικῶντ' Ορέστην πᾶσιν ἀγγέλλω φίλοις,
Ἀγαμέμνονος ἣ φονέα κείμενον πέδῳ
Αἴγισθον, ἀλλὰ θεοῖσιν εὐχεσθαι χρεών.
ἠλέ. Τίς δ' εἶ σύ; πῶς μοι πιστὰ σημαίνεις τάδε;
ἄγγ. Οὐκ οἶσθ' ἀδελφοῦ μ' εἰσορῶν πρόσπολον;
ἠλέ. Ὦ φίλτατ', ἔκτοι δείματος δυσγνωσίαν
Εἶχον προσώπου. νῦν ἣ γιγνώσκω σε δή.
Τί φῄς; τέθνηκε πατρὸς γ' ἐμοῦ συγγενὴς φονεύς;
ἄγγ. Τέθνηκε δίκαιοι πῶθ', ἃ γοῦν βούλει, λέγω.
χο. Ὦ θεοί, δίκη τε πάνθ' ὁρῶσ', ἦλθές ποτε.
ἠλέ. Ποίῳ τρόπῳ δὲ, κἠ τίνι ῥυθμῷ φόνου
Κτείνει θυέστου παῖδα, βούλομαι μαθεῖν.
ἄγγ. Ἐπεὶ μελάθρων τῶνδ' ἀπήραμεν πόδα,
Εἰσβαίντες ἦμεν δίκροτον εἰς ἀμαξιτὸν,
Ἐνθ' ἦν ὁ κλεινὸς τῶν Μυκηναίων ἄναξ.
Κυρεῖ δὲ κήποις ἐν καταῤῥύτοις βεβὼς,
Δρέπων τερείνης μυρσίνης κόμας στεφάνους.

Cho. Mane, donec cognoſcas liquidò fortunas tuas.
Ele. Non licet, victæ ſumus: vbi enim nuncii?
Cho. Venient. haud enim *res* leuis *eſt* regem occidere.
Nun. Opræclaram victoriam adeptæ virgines Mycenides,
Viciſſe Oreſtem amicis annuncio omnibus,
Agamemnoniſque interfectorem proſtratum humi
Ægiſthum. quare Deos precari, *gratiaſque Diis agere* oportet.
Ele. Tu verò quis es? quomodo hæc mihi certa nuncias?
Nun. Neſcis, quòd fratris me miniſtrum videris?
Ele. O chariſſime, præ timore non facilè agnoſcere
Faciem potui: nunc verò planè agnoſco te.
Quid ais? obiitne patris mei odioſus interfector?
Nun. Obiit. Bis tibi hæc, quæ certè cupis, dico.
Cho. O dii, & vindicta omnia intuens, veniſti tandem.
Ele. Quo modo verò, & qua decente ratione cædis
Occiderit Thyeſtis filium, cupio diſcere.
Nun. Poſtquam atriis hiſce extulimus pedes,
Ingreſſi ſumus tritam gemina orbita viam,
Illic ſuperbus Mycenæorum princeps erat:
Forte autem hortis in irriguis ambulabat,
Carpens teneræ myrti coronas capiti *imponendas*.

Ἰδών τ' αὐτεῖ χαίρε[illegible] ὦ ξένοι, τίνες;
Πόθεν, πορεύεσθέ τ' ἐκ ποίας χθονός;
Ο δ' εἶπ' Ορέστης, Θεσσαλοί· πρὸς δ' Αλφειὸν
Θύσοντες ἐρχόμεσθ' Ολυμπίῳ Διί.
Κλύων ἣ ταῦτ' Αἴγισθος, ἐννέπει τάδε.
Νῦν μὴ παρ' ἡμῖν χρὴ σωσεσίας ἐμοὶ
Θοίνῃ χρυσέαθαι, τυγχάνω ἣ βαθυτῶν
Νύμφαις. ἑῷοι δ' ἐξαναστάντες λέχους,
Εἰς ταυτὸν ἥξε[illegible]. ἀλλ' ἴωμεν εἰς δόμους.
Καὶ ταῦθ' ἅμ' ἠγόρευε, κ χερὸς λαβὼν
Παρῆγεν ἡμᾶς, κ δ' ἀπαρνεῖσθαι χρεών.
Επεὶ δ' ἐν οἴκοις ἦμεν, ἐννέπει τάδε.
Λουτρ' ὡς τάχιστα τοῖς ξένοις τίς αἱρέτω,
Ως ἀμφὶ βωμὸν στῶσι χερνίβων πέλας.
Αλλ' εἶπ' Ορέστης, δρᾶν ἡγνίσμεθα
Λουτροῖσι καθαροῖς ποταμίων ῥείθρων ἄπο.
Εἰ ἣ ξένους ἀστοῖσι σωφρονεῖν χρεὼν,
Αἴγισθ' ἕτοιμοι, κοὐκ ἀπαρνούμεθ' αὔναξ.
Τοῦτον μὲν οὖν μεθεῖσαν ἐκ μέσου λόγον·
Λόγχας ἣ θέντες, δεσπότου φερουρήματα,
Δμῶες, πρὸς ἔργον πάντες ἵεσαν χέρας.

Conſpicatúſque *nos*, clamat: ſaluete ô hoſpites, quinam *eſtis*?
Vnde? quaue ex terra venitis?
Oreſtes verò reſpondit: Theſſali *ſumus*, cæterùm ad Alpheum
Venimus ſacrificaturi Olympio Ioui.
Audiens autem hæc Ægiſthus, hæc dicit,
Nunc quidem apud nos oportet conuiuas mihi
Vos intereſſe conuiuio. nam boues immolo
Nymphis. mane verò excitati è lecto
Eodem peruenietis. Sed ingrediamur domum.
Simulque hæc dicebat, & prehenſa manu
Deducebat nos, neque denegare fas erat.
Cùm autem in ædibus eſſemus, hæc dixit,
Lauacra quàm celerrimè quis hoſpitibus afferat,
Vt ad aram ſtent prope aquã manibus lauandis *purgandíſque* deſtinatã.
Sed ait Oreſtes: Modò luſtrati ſumus
Lauacris puris ex vndis fluuialibus.
Si verò fas eſt peregrinos ſacrificare cum ciuibus,
Ægiſthe, parati *ſumus*, neque, ô rex, *hoc* recuſamus.
Hunc autem ſermonem omiſerunt de medio *ſublatum*.
Cúmque depoſuiſſent haſtas, *quas geſtabant ad* Regis cuſtodiam,
Famuli, ad opus omnes admouerunt manus.

οἱ μὲν σφάγι' ἐνέφερον, οἱ δ' ἦερον κανᾶ. 800
Ἄλλοι δ' πυρὸν ἧπτον, ἀμφὶ τ' ἐσχάρας
Λέβητας ὤρθουν. πᾶσα δ' ἐκτύπει στέγη.
Λαβὼν δ' πρόχυτας μητρὸς σὴν ἔπης σέθεν,
Ἔβαλλε βωμοὺς, τοιάδ' ἐνέπων ἔπη.
Νύμφαι πετραῖαι, πολλάκις με βουθυτεῖν, 805
Καὶ τὸν καθ' οἴκους Τυνδαρίδα δάμαρτ' ἐμὸν,
Πράσσοντας ὡς νῦν, τοὺς δ' ἐμοὺς ἐχθροὺς κακῶς
Λέγων Ὀρέστην κἀ σέ. δεσπότης δ' ἐμὸς
Τἀναντί' εὔχετ', ἐ γεγωνίσκων λόγους,
Λαβεῖν πατρῷα δώματ'. ἐκ κανοῦ δ' ἑλὼν 810
Αἴγισθος ὀρθὴν σφαγίδα, μοχίαν τείχα
Τεμὼν, ἐφ' ἁγνὸν πῦρ ἔθηκε δεξιᾷ.
Κἀσφαξ' ἑτ' ὤμων μόχλον, ὡς ἦραν χερῶν
Δμῶες· λέγει δ' σφ' καταγνήτω τάδε.
Ἐκ τῶν καλῶν κομποῦσι τοῖσι Θεσσαλοῖς 815
Εἶναι τόδ', ὅστις ταῦρον δέρματεῖ καλῶς,
Ἵππους τ' ὀχμάζει. λάβε σίδηρον ὦ ξένε,
Δεῖξόν τε φήμην ἔτυμον ἀμφὶ Θεσσαλῶν.
Ὁ δ' ὀξυκρότητον Δωρὶδ' ἁρπάσας χερῶν,
Ῥίψας ἀπ' ὤμων ὀξὺς ἐπῆ πορπάματα, 820

Et alii quidem victimas adducebant, alii verò ferebant canistra.
Alii verò ignem accendebant, & circa focum
Lebetas erectos collocabant, totumque tectum perstrepebat.
Maritus verò tuæ matris molam salsam acceptam
Proiecit *in* aras, talia profundens verba:
O Nymphæ saxicolæ *date* vt ego sæpe boues *vobis* mactem, 805
Vt que Tyndaris vxor mea, quæ in ædibus *est, idem faciat, atque feliciter rem geramus,*
Vt nunc *rem feliciter* gerimus. Mei verò inimici malè *rem gerant.*
Dicens Orestem, & te. Dominus verò meus
Contraria precabatur, non clara voce proferens verba, *vt sibi daretur*
Recuperare paternas ædes. cùm autem ex canistro cepisset 810
Ægisthus acutum cultrum, vitulinos pilos
Resecans, in lustralem ignem imposuit dextra.
Mactauitque vitulum in humeris *percussum*, cũ *eum* sustulissent manibus
Ministri. hæc autem fratri tuo dixit.
Inter *alia* præclara *facinora* iactant apud Thessalos 815
Hoc *etiam* esse, *& laudant eum* quisquis taurum dissecat rectè,
Equosque frenis regit *peritè*: sume ferrum ô hospes,
Ostendeque famam *hanc esse* veram de Thessalis *vulgatam.*
Ille verò cùm resonantem Doricum cultrum corripuisset manib.
Reiiciens ab humeris decoras vestes fibulis astrictas, 820

Πυλάδην μὲν εἵλε' ἐν πόνοις ὑπηρέτην,
Δμῶας δ' ἀπωθεῖ. καὶ λαβὼν μόχθ' πόδα,
Λευκὰς ἐγύμνου σάρκας, ἐκτείνων χέρα·
Θᾶσσον δ' βύρσαν ἐξέδειρεν, ἢ δρομεὺς
Διαυλὸς διαύλους ἱππείους διλύσε, 825
Κἀνοῖγε λαγόνας. ἱερὰ δ' εἰς χεῖρας λαβὼν
Αἴγισθος, ἤθρει. Ἓ λοβὸς μὲν ἐν σπλῶσι
Σπλάγχνοις. πύλαι δ' καὶ δοχαὶ χολῆς πέλας
Κακὰς ἔφαινον τῷ σκοπεῦσι συμβολάς.
Χ' ὁ μὲν σκυθράζει· δεσπότης δ' ἀνιστορεῖ, 830
Τί χρῆμ' ἀθυμεῖς; ὦ ξέν', ὀρρωδῶ τινὰ
Δόλον θυραῖον. ἔστι δ' ἔχθιστος βροτῶν
Ἀγαμέμνονος παῖς, πολέμιός τ' ἐμοῖς δόμοις.
Ὁ δ' εἶπε. Φυγάδος δῆτα δειμαίνεις δόλον,
Πόλεως ἀνάσσων, ἐν χόρτῳ πευκηείαν 835
Θοινασόμεθα, Φθιάδ' ἀνὶ Δωρικῆς
Οἷσί τις ἡμῖν κοπίδ'; ἀποῤῥήξω χέλυν.
Λαβὼν δ' κόπιδι. σπλάγχνα δ' Αἴγισθος λαβὼν,
Ἤθρει διωρῶν. τοῦ δ' νεύοντος κάτω,
Ὀνυχας ἐπ' ἄκρους σὰς κασίγνητος σέθεν, 840
Εἰς σφονδύλους ἔπαισε. νωλεμῆ δ'

Pyladem quidem elegit in laboribus ministrum,
Famulos verò remouit, & correpto vituli pede,
Albas nudabat carnes, extendens manum,
Ocyusque tergus excoriauit, quàm cursor
Bis bina stadia equestria conficeret. 825
Iliaque aperiebat, sacra autem accepta in manus
Ægisthus inspiciebat: fibra quidem non inerat
Intestinis. aditus autem, & cellulæ iuxta bilem
Aduersos inspicienti portendebant casus.
Atque ille quidem vultum contrahit. herus verò interrogat, 830
Quam *ob* rem animo tristi es? ô hospes, formido aliquas
Insidias externas. Est enim infestissimus mortalium
Agamemnonis filius, hostisque meis ædibus.
At ille *Orestes* dixit: Exulis igitur times insidias,
Vrbis imperium obtinens? Non vt exploratione facta, 835
Conuiuium celebremus, Phthium pro Dorico
Feret aliquis nobis cultrum? abrumpam labrum.
Cũ autẽ *eum* accepisset *victimã* percussit. Viscera verò sumpta Ægisthus
Inspiciebat diducens. eo autem caput deorsum inclinante,
Vnguibus, *i. digitis* extremis insistens frater tuus *eum* 840
In vertebris percussit, tergique

Ἐρρηξεν ἄρθρα. πᾶν δὲ σῶμ' ἄνω κάτω,
Ἠσσαιρεν, ἠλάλαζεν δυσθνῆσκον φόνῳ.
Δμῶες δ' ἰδόντες, αἰθὺς ἦξαν εἰς δόρυ,
Πολλοὶ μάχεσθαι πρὸς δύ' ἀνδρίας δ' ὑπο, 845
Ἐστησαν ἀνθίπεωρα σείοντες βέλη
Πυλάδης Ορέσης τ'. εἶπε δ', οὐχὶ δυσμενὴς
Ἥκω πόλει τῇδ', οὐδ' ἐμοῖς ὀπάοσιν.
Φονέα τε πατρὸς αὐτεπιμωρησάμενος
Τλήμων Ορέσης. ἀλλὰ μή με κτείνετε 850
Πατρὸς παλαιοὶ δμῶες. οἱ δ', ἐπεὶ λόγων
Ἤκουσαν, ἔχον κάμακας. ἐγνώσθη δ' ὑπο
Γέροντος ἐν δόμοισιν ἀρχαίου λινός.
Στέφουσι δ' αἰθὺς σοῦ κασιγνήτου κάρα
Χαίροντες, ἀλαλάζοντες. ἔρχεται δέ σοι 855
Κάρα γ' ἀπιδείξων οὐχὶ Γοργόνος φέρων,
Αλλ' ὃν συγεῖς Αἴγισθον. αἷμα δ' αἵματος
Πικρὸς δανεισμὸς ἦλθε τῷ θανόντι νῦν.

ΑΝΤΙΣΤΡΟΦΙΚΑ.

Στροφή.

χο. 1 Θὲς εἰς χορὸν ὦ φίλα ἴχνος.
2 Ως νεβρὸς ὀρόμενον 860

Confregit cõpages. totũ verò corpus ſurſum *et* deorſum *agitabatur*, & Palpitabat, *et* conquerebatur difficulter moriẽs letali vulnere *percuſſum*. Famuli verò *cædem* conſpicati, confeſtim proruerunt ad arma, Vt multi pugnarent aduerſus duos. At propter fortitudinem, 845 Steterunt aduerſus *eos*, vibrantes tela, Pylades & Oreſtes. Dixit autem *Oreſtes*, non infeſtus: Venio huic vrbi, neque meis miniſtris: Sed interfectorem patris viciſſim ſum vltus Infelix Oreſtes, quare ne me occidatis 850 Patris veteres famuli. Illi verò, cum *hæc* verba Audiſſent, continuerunt haſtas: agnitus verò fuit à Quodam in ædibus grandæuo ſene. Illico verò coronant fratris tui caput Lætantes, iubilantes. venit autem tibi 855 Caput demonſtraturus non Gorgonis ferens. Sed quem execraris, Ægiſthum. ſanguis autem ſanguinis Triſtis vſura huic nunc extincto contigit.

ANTISTROPHICA.

Strophe.

Cho. 1 Pone in chorea, ô amica, pedem,
2 Vt hinnulus aerio 860

3 Πήδημα

3 Πήδημα κουφίζουσα σὺν ἀγλαΐᾳ,
4 Νίκας στεφανοφορίαν
5 Κρείσσω τ' παρ' Αλφειοῦ ῥεέθροις τελέσας
6 Καλλίνικον ᾠδὰν ἐμᾷ χορῷ 865

ΙΑΜΒΟΙ.

ἠλέ. Ω φέγγος, ὦ τέθριππον ἡλίου σέλας,
Ω γαῖα, κὐξ νὺξ, οὐ ἐδεῤῥκόμην πάρος,
Νῦν ὄμμα τοὐμὸν, ἀμπτυχαί τ' ἐλευθεροι,
Επεὶ πατρὸς πέπωκεν Αἴγισθος φονεύς.
Φέρ' οἷα δὴ γὼ κὐδόμοι κεύθουσί μου 870
Κόμης ἀγάλματ' ἐξενέγκαιμι φίλαι,
Στέψω τ' ἀδελφοῦ κρᾶτα τοῦ νικηφόρου.

Αντιστροφή.

χο.1 Σὺ μὴν νῦν ἀγάλματ' ἄειρε
2 Κραῖ. τὸ δ' ἀμέτερον
3 Χωρήσει Μούσαισι χόρευμα φίλον. 875
4 Νῦν οἱ πάρος ἀμέτεροι
5 Γαίας τυραννεύσουσιν φίλοι βασιλῆες
6 Δικαίως, τοὶ δ' ἀδίκους καθελόντες.
7 Αλλ' ἴτω ξυναυλος βοὰ χαρᾶ.

---

3 Saltu te leuiter librans cum venuſtate *uenuſtè*.
4 *venit enim* victoriæ certamine, quod coronarum geſtationẽ meretur,
5 Confecto præſtantiore, quã *ſit illud*, quod ad Alphei fluẽta *certari ſolet*,
6 Frater tuus. Quamobrem accine
7 Præclaræ victoriæ carmen meo choro. 865

Electra.

O lux, ô quadriiugum ſolis iubar,
O terra, & nox, quam intuebar prius,
Nunc oculus meus, & rerum diſcrimina libera,
Poſtquam cecidit AEgiſthus interfector *mei* patris.
Age, qualiacunque ego *habeo*, & ædes occultant meæ, 870
Comæ ornamenta, ô amicæ, efferam,
Coronabóque fratris victoris caput.

Antiſtrophe.

ch. 1 Tu quidem nunc ornamenta tollens impone
2 Capiti. noſtrum verò
3 Procedet *cum* Muſis *& carminibus* tripudium gratum. 875
4 Nunc priſtini noſtri
5 Terræ imperabunt amici reges
6 Iure, ſublatis his impiis.
7 Quare pergat conſonus lætitiæ clamor.

IAMBOI.

ἠλέ. Ὦ καλλίνικε πατρὸς ἐκ νικηφόρου 880
Γεγὼς Ὀρέστα τὑπ' Ἰλίῳ μάχης,
Δέξαι κόμης σῆς βοστρύχων ἀναδήματα.
Ἥκεις γὰρ οὐκ ἀχρεῖον ἐκπλεθρον δραμὼν
Ἀγῶν' ἐς οἴκους, ἀλλὰ πολέμιον κτανὼν
Αἴγισθον, ὃς σὸν πατέρα κἀμὸν ὤλεσε. 885
Σύ τ', ὦ ἄναξ ἀπίς', ἀνδρὸς εὐσεβεστάτου
Παῖδ' ἀμὰ Πυλάδη, στέφανον ἐξ ἐμῆς χερὸς
Δέχου· φέρει γὰρ ⸱ σὺ τῷδ' ἴσον μέρος
Ἀγῶνος. αἰεὶ δ' εὐτυχεῖς φαίνοιθ' ἐμοί.

ὀρέ. Θεοὺς μὲν ἡγοῦ πρῶτον, Ἠλέκτρα, τύχης 890
Ἀρχηγέτας τῆσδ', εἶτα κἀμὲ ἐπαίνεσον,
Τὸν τῆς θεῶν τε, τ' τύχης θ' ὑπηρέτην.
Ἥκω γὰρ οὐ λόγοισιν, ἀλλ' ἔργοις κτανὼν
Αἴγισθον. ὡς ἂν τῷδε φῶς τάδε
Πρόσθεν μὲν, αὐτὸν τὸν θανόντα σοι φέρω, 895
Ὃν, εἴτε θρῆνεῖς, θηρσὶν ἁρπαγὴν πρόσθες,
Ἢ σκῦλον οἰωνοῖσιν αἰθέρος τέκνοις
Πήξας, ἔρεισον σκόλοπι. σὸς γὰρ ἔστι νῦν
Δοῦλος, πάροιθε δεσπότης κεκλημένος.

Electra.

O præclara victoria insignis, qui ex patre victore 880
Natus es, Orestes, *ex eo, qui victoriam reportauit ex* bello ad Ilium gesto.
Sume coronas cirrorum comæ tuæ.
Venis enim non inutili, *nec paruo, sed* maximo decurso
Certamine, in ædes: at hoste cæso
AEgistho, qui tuum, & meum patrem perdidit. 885
Túque ô protector, viri piissimi
Alumne Pylades, coronam ex mea manu
Accipe: sustines enim & tu cum hoc æqualem partem
Periculi. semper igitur felices sitis mihi.

or. Deos quidem existima primum, Electra, felicitatis 890
Autores huius *esse*, deinde *uerò* me quoque lauda,
Et Deorum, & Fortunæ ministrum.
Venio enim non verbis: at factis cæso
AEgistho. vt autem certæ cognitioni hæc
Addamus, *i. ut hæc certo scias, en* ipsum mortuum tibi fero. 895
Quem, si vis, vel feris dilaniandum obiice,
Vel prædam auibus, ætheris soboli,
Suffixum palo suspende, tuus enim est nunc,
Seruus, qui prius vocabatur dominus.

ἠλέ. Αἰσχύνομαι μὲν, βούλομαι δ' εἰπεῖν ὅμως. 900
ὀρέ. Τί χρῆμα; λέξον ὡς φόβου γ' ἔξωθεν εἶ.
ἠλέ. Νεκροὺς ὑβρίζειν, μὴ μέλῃς φθόνῳ βάλῃ.
ὀρέ. Οὐκ ἔστιν ὅδε ὅστις αὐ μέμψαιτό σοι.
ἠλέ. Δυσάρεστος ἡμῖν καὶ φιλόψογος πόλις.
ὀρέ. Λέγ' εἴ τι χρῄζεις, σύγγον', ἀστόνδοισι γὰρ 905
Νόμοισιν ἔχθραν τῷδε συμβεβλήκαμεν.
ἠλέ. Εἶεν. τίν' ἀρχὴν πρῶτα σ' ἐξείπω κακῶν;
Ποίας τελευτάς; τίνα μέσην τάξω λόγον;
Καὶ μὴν δι' ὄρθρου γ' ἄστυ' ἐξελίμπανον
Θρυλλοῦσ', ἅ γ' εἰπεῖν ἤθελον κατ' ὄμμα σόν, 910
Εἰ δὴ γένοιμι δειμάτων ἐλευθέρα.
Τῶν πρόσθεν. νῦν οὖν ἐσμεν. ἀποδώσω δέ σοι
Ἐκεῖν', ἅ σε ζῶντ' ἤθελον λέξαι κακά.
Ἀπώλεσάς με, κἀφάνισω φίλου πατρὸς,
Καὶ τόνδ' ἔθηκας, οὐδὲν ἠδικημένον. 915
Κἄγημας αἰσχρῶς μητέρ', ἄνδρα τ' ἔκτανες
Στρατηλατοῦντ' Ἑλλησιν, οὐκ ἐλθὼν Φρύγας.
Εἰς τοῦτο δ' ἦλθες ἀμαθίας, ὡς ἤλπισας,
Ὡς εἰς σὲ μὲν δὴ μητέρ' οὐχ ἕξεις κακὼ
Γήμας, ἐμοῦ δ' πατρὸς ἠδίκεις λέχη. 920

El. Erubesco quidem, nihilominus tamen volo dicere. 900
Or. Quam rem? dic, quia extra metum es. (*diam me carpat.*
El. Mortuos cõtumelia afficere *nolo*, ne quis me petat inuidiâ, *ne per inui-*
Or. Non est vllus, qui te *propterea* reprehendat.
El. Morosa *est* nostra, & ad crimina procliuis ciuitas.
Or. Dic si quid velis, soror: irreconciliabilibus enim 905
Legibus inimicitias cum isto gerimus.
El. Sint *hæc: at* quod initium primum tibi dicam malorum *meorum?*
Quẽ finẽ? quã orationẽ mediã collocabo? *i. quid primo? quid secundo? quid*
Equidem nunquã intermittebã matutino tempore [*postremo loco dicam?*
Iactare *meum*, quæ volebam in conspectu tuo dicere, 910
Si quando terroribus fierem libera, *liberarer*
Prioribus. nunc ergo sumus. referam igitur tibi
Illa, quæ tibi, AEgisthe, viuenti voluissem dicere mala.
Perdidisti me, & *hanc* orbam charo patre,
Et hunc fecisti, nulla lacessitus iniuria. 915
Turpitérque duxisti matrem, ac virum interfecisti,
Græcorum imperatorem, *ad* Phrygas ipse non profectus.
Eò verò venisti vecordiæ, vt speraueris
Quòd matrem *meam* erga te quidem non esses habiturus malam,
Si *eam* duxisses, mei verò patris torum violabas. 920

Universidad de Deusto Biblioteca

,, Ἰσῶ δ', ὅταν τις διολέσας δάμαρτά του
,, Κρυπταῖσιν εὐναῖς, εἶτ' ἀναγκασθῇ λαβεῖν,
,, Δίγαμος εἶναι, εἰ δοκεῖ, τὸ σωφρονεῖν
,, Ἐκεῖ μὲν αὐτῷ οὐκ ἔχον, παρ' οἷ δ' ἔχον.
,, Ἀλγεῖν δ' οἰκεῖς, ἃ δοκῶν οἰκεῖν κακῶς.
Ἠιδειθ' ἃ δὴ δῆτ' αἰσιον γήμας γάμον,
Μήτηρ δέ σ' ἀνδρὶ δυστεβεῖ κεκτημένῃ.
Ἀμφω πονηρὼ δ' ὄντ' ἀφαιρεῖσθον τύχῃ,
Κεἰνη τὰ τῶν σῶν, Ὦ σὺ τὐκείνης κακόν.
Πᾶσιν δ' ἐν Ἀργείοισιν ἤκουες τάδε,
Ὁ τ' γυναικὸς, ἠχὶ τ' ἀνδρὸς ἡ γυνή.
,, Καί τοι πόθ' αἰσχρὸν, πρεσβατῶν γε δωμάτων
,, Γυναῖκα, μὴ τὸν ἄνδρα. κἀκείνους σύγ' ὦ
,, Τοὺς παῖδας, ὅσ τις τὸ μὲν ἄρσεν πατρὸς
,, Οὐκ ὠνόμασεν, τῆσδε μητρὸς ἐν πόλει.
,, Ἐπίσημα γὰρ γήμαντι κ μείζω λέχη,
,, Τ' ἀνδρὸς μὲν ἄδεις, τῆδ' ὀφθείσαν λόγῳ.
,, Ὁ δ' ἠπάτα σε πλεῖστον οὐκ ἐγνωκότα.
Ἠὖχῃς τις εἶ, τοῖσι χρήμασι θένων.
,, Τὰ δ' ἄδην, εἰ μὴ βραχὺ ὁμιλῶσιν χρόνον.
,, Ἡ γὰρ φύσις βέβαιος, οὐ τὰ χρήματα.

,, Sciat autem, quisquis corruperit vxorem alicuius
,, Furtiuo concubitu, si postea eam ducere coactus fuerit,
,, Se infelicem esse, si putet pudicitiam (tum iri.
,, Illic quidē, *apud priorē maritū* ab ea nō seruatā fuisse, apud se verò serua-
Miserrimè verò viuebas, quamuis non existimares te miserè viuere. 925
Sciebas.n. ꝓfectò nuptias impias à te celebratas, *uxorē impiā à te ductā*,
Matérque se tibi impio viro nuptam *sciebat*. (*portatis*,
Cùm igitur ambo scelerati sitis, aufertis fortunā, *præmia uobis digna re-*
Illa quidem tuam *fortunam sæluisque*, tu verò malum illius *luens*.
Inter Argiuos verò cunctos hæc audiebas, 930
Hic mulieris *imperio paret*, non autem mulier *imperio paret* viri.
,, Atqui illud turpe, præesse domui
,, Mulierem, non autem virum: & illos odi
,, Filios, qui masculi quidem patris
,, Nomen non ferunt: sed matris, in Repub. 935
,, Quum enim quis illustrem, ac *se* maiorem vxorem duxit,
,, Viri quidem nulla, fœminarum verò *fit* mentio *uel, ratio habetur*.
Quod tunc cùm ignorasses, te plurimum fefellit.
Gloriabaris te aliquem esse, quia pollebas opibus.
,, Hæ verò nihil *sunt*, nisi *res*, quæ breue tempus versantur *nobiscum*. 940
,, Natura enim stabilis *est*, haud pecuniæ;

,, Ἡ μὲν γὰρ αἰεὶ ὠφελοῦσ' αἴρει κακά.
,, Ὁ δ' ὄλβος ἄδικος, κ μετὰ σκαιῶν ἕκων,
,, Ἐξέπτατ' οἴκων, σμικρὸν εὐθήσας χρόνον,
Ἃ δ' εἰς γυναῖκας, παρθένῳ γὰρ οὐ καλὸν 945
Λέγειν, σιωπᾷ, γνωρίμως δ' αἰνίξομαι.
Τρυφῶσ' ὡς δὴ βασιλικοὺς ἔχων δόμους,
Κάλλει τ' ἀραρόν. ἀλλ' ἐμοί γ' εἴη πόσις
Μὴ παρθενωπὸς, ἀλλὰ πανδρείου τρόπου.
Τὰ γὰρ τέκν' αὐτῷ, Ἄρεος σκηρομάννου. 950
Τὰ δ' ὑπερεῦν δὴ κόσμος ἐν χοροῖς μόνον.
Ἐρρ' οὐδὲν εἰδώς. ὧν ἐφοῦρησθεὶς χρόνῳ
,, Δίκλω δέδωκας. ὧδέ τις κακοῦργος ὤν.
,, Μή μοι, τὸ πρόσθεν βῆμ' ἐὰν δράμῃ καλῶς,
,, Νικᾶν δοκείτω τὸν δίκλω, πρὶν ἂν πέλας 955
,, Γραμμῆς ἵκῃ, κ τέλος κάμψῃ βίου.
χο. Ἔπραξε δεινά. δεινὰ δ' ἀντέδωκέ σοι,
,, Καὶ τῷδ'. ἔχει γὰρ ἡ δίκη μέγα σθένος.
ὀρέ. Εἶεν. κομίζειν τῶδε σῶμ' εἴσω χρεών,
Σκότῳ γε δοῦναι, δμῶες, ὡς ὅταν μόλῃ 960
Μήτηρ, σφαγῆς πάρος ἰδοῦ, μ' εἰσίδῃ νεκρόν.
ἠλέ. Ἐπίσχες. ἐμβάλωμεν εἰς ἄλλον λόγον.

,, Hæc enim semper perdurans tollit mala:
,, Opulentia verò iniusta, & cum prauis commorans,
,, Euolat ex ædibus, vbi floruerit exiguo tempore.
Quæ verò in mulieres (virginem enim non decet 945
Dicere) *indignè fœrus*, taceo. peritè tamen verbis obscuris indicabo.
Insolenter te gerebas, vtpote qui regias domos iam teneres ocupatas,
Formáque compositus esses. at mihi sit maritus
Non virgineo vultu decorus: sed ingenio virili *præditus*.
Ipsorum enim liberi ex Marte dependent, *sunt belliosi*. 950
Formosi verò *liberi sunt* tantùm in choris ornamentum.
Pereas quicunque nihil *præclari* nosti. quorum *in numero* repertus, tādē
,, Pœnas dedisti. sic *etiam* quisquis est maleficus.
,, Ne mihi, quāuis primū cursū cucurrerit rectè, *quāuis primo iudicio uicerit*,
,, Existimet se vicisse causam, priusquam prope 955
,, Metam peruenerit, & finem attigerit vitæ.
cho. Patrauit dira *facinora*. diras etiam *pœnas* rependit tibi,
,, Et huic. Iustitia enim magnum habet robur.
ore. Age verò, deferre huius cadauer intro oportet,
Tenebrísque mandare, ô famuli, vt quando venerit 960
Mater, ante cædem, *ante quàm cædatur*, non aspiciat mortuum.
Ele. Cohibe *te, tuæ*, ingrediamur in alium sermonem.

ὀρέ. Τί δ'; οὐκ Μυκηναῖν μῶν βοηδρόμοις ὁρῶ;
ἠλέ. Οὐκ, ἀλλὰ τὴν τεκοῦσαν ἥ μ' ἐγείνατο.
ὀρέ. Καλῶς ἄρ' ἄρκυν εἰς μέσην πορεύεται.
ἠλέ. Καὶ μὴν ὄχοις τε ἁρμαστῇ λαμπρεύεται.
ὀρέ. Τί δῆτα δρῶμεν; μητέρ' ἢ φονεύσομεν;
ἠλέ. Μαῖαν σ' οἶκτος εἶλε, μητρὸς ὡς εἶδες δέμας;
ὀρέ. Φεῦ. πῶς γὰρ κτάνω νιν, ἥ μ' ἔθρεψε κἀτέκεν;
ἠλέ. Ὥσπερ πατέρα σὸν ἥδε, κἀμὸν ὤλεσεν.
ὀρέ. Ὦ Φοῖβε, πολλὴν γ' ἀμαθίαν ἐθέσπισας.
ἠλέ. Ὁ που δ' Ἀπόλλων σκαιὸς ἦ, τίνες σοφοί;
ὀρέ. Ὅστις μ' ἔχρησας μητέρ', ἣν οὐ χρῆν, κτανεῖν.
ἠλέ. Βλάπτῃ ἢ δὴ τί πατρὶ τιμωρῶν σέθεν;
ὀρέ. Μητροκτόνῳ νῦν φεύξομαι, τόθ' ἁγνὸς ὤν.
ἠλέ. Καὶ μὴν γ' ἀμυνῶν πατρὶ, δυσεβὴς ἔσῃ;
ὀρέ. Ἐγὼ ἢ μητρὸς τῷ φόνου δώσω δίκας.
ἠλέ. Τῷ δαὶ πατρῴαν Ἀγαμεμνόνος τιμωρίαν;
ὀρέ. Ἆρ' αὐτὸ ἀλάστωρ εἶτ' ἀπῆκ' ἀθεὶς θεός;
ἠλέ. Ἱερὸν καθίζων τρίποδ'; ἐγὼ μὲν οὐ δοκῶ.
ὀρέ. Οὐδ' αὖ πιθοίμην εὐ μεμανῆσθαι τόδε.
ἠλέ. Οὐ, μὴ κακωθεὶς εἰς ἀναιδρίαν πέσῃς.
ὀρέ. Ἀλλ' ἢ τὸν αὐτὸν τῆδ' ὑποστήσω δόλον;

or. Quid? num quos ex Mycenis auxilio accurrere video?
El. Non, sed matrem qui me peperit.
or. Rectè igitur in laqueos medios venit.
El. Atqui rheda & stola se ostentat magnificè.
or. Quid igitur agemus? an matrem occidemus?
El. Num te miseratio matris cepit, cum *eius* corpus vidisti?
or. Eheu, quomodo enim occidam eam, quæ me aluit & peperit?
El. *Ita*, vt illa patrem tuum, & meum perdidit.
or. O Phœbe, multam amentiam prodidisti oraculo.
El. Si verò Apollo læuus est. quinam sapientes *erunt*?
or. Qui mihi respondisti, vt matrem, quam non fas est, interimam.
El. Quid verò mali tibi concilias, vindicans patrem tuum?
or. Reus parricidii mox agar, prius qui purus eram.
El. An igitur patrem vlciscens, impius eris?
or. Ego verò matris *ob* cædem dabo pœnas.
El. Cui verò paternam relinquis vindictam?
or. An hæc Alastor, *malúsque* Dæmon dixit assimulatus Deo?
El. Sacro insidens tripodi? Ego quidem non puto.
or. Nunquam crediderim pium esse hoc oraculum.
El. Nunquam animo fractus, incidas in molliciem.
or. Num igitur eundem illi tendam dolum?

ἠλέ. Ὦ οἷ πόσον καθεῖλες, Αἴγισθον κτανών.
ὀρέ. Εἶσιμι. δεινοῦ δ' ἄρχομαι πτώματος.
Καὶ δεινὰ δράσω γ'. εἰ θεοῖς δοκεῖ τάδε,
Ἔστω, πικρὸν ἦ, χ' ἡδύ τ' ἀγώνισμά μοι.

ΑΝΑΠΑΙΣΤΟΙ.

χο. Ἰὼ βασίλεια γυῖαι χθονὸς Ἀργείας
Παῖ Τυνδαρέου,
Καὶ τοῖν ἀγαθοῖν ξύγγονε κούροιν
Διός· οἳ φλογερὰν αἰθέρ' ἐν ἄστροις
Ναίουσι, βροτῶν ἐν ἁλὸς ῥοθίοις
Τιμὰς σωτῆρας ἔχοντες·
Χαῖρε, σεβίζω σ' ἴσα θ' μάκαρας,
Πλούτου, μεγάλης τ' εὐδαιμονίας.
Τὰς σὰς ἢ τύχας θεραπεύεσθαι
Καιρὸς ὦ βασίλεια.

ΙΑΜΒΟΙ.

κλυ. Ἐκβητ' ἀπ' ἰώκης Τρῳάδες, χειρὸς δ' ἐμῆς
Λάβεσθ', ἵν' ἔξω τῆσδ' ὄχου στήσω πόδα.
Σκύλοισι μὴν γὰρ θεῶν κεκόσμηται δόμοι
Φρυγίοις, ἐγὼ ἢ τάσδε Τρῳάδος χθονὸς
Ἐξαίρετ', ἀντὶ παιδὸς οὓς ἀπώλεσα,

El. Quo & maritum sustulisti, Ægisthum cædens.
or. Ingredior. dirum enim facinus *mihi* propositum aggredior.
Ac dira patrabo: si diis ita visum,
Esto, amarum certè, & *simul* dulce certamen mihi *propositum est*.

chorus.

Io regina fœmina Argiuæ terræ
Filia Tyndari,
Et fortium soror iuuenum, filiorum
Iouis, qui flammeum ætherem in astris
Incolunt, qui in maris fluctibus mortalium [*elitantibus coluntur*:
Honores seruatores habent, *i. qui ob datam salutem mortalibus in mari peri-*
Salue, te veneror, æquè ac beatos Deos,
Diuitiarum, magnæque felicitatis *causa*.
Tuas autem fortunas curare
Tempus est, ô regina.

cly.

Descendite de curru, ô Troades, & meam manum
Prehendite, vt extra vehiculum hoc pedem ponam.
Spoliis enim exornatæ sunt ædes Deorum
Phrygiis: ego verò hasce, terra Troica
Exceptas *famulas* pro filia, quam perdidi, *i. amisi*,

Universidad de Deusto
Biblioteca

Σμικρὸν γέρας, καλὸν ᾗ κέκτημαι δόμοις.
ἠλέ. Οὐκεῖν ἐγὼ δούλη γὺ κἀβεβλημένη
Δόμων πατρῴων, δυς τυχεῖς οἰκῶ δόμοις. 1005
Μῆτερ, λάβωμαι μακαρίας σ' σῆς χερός;
κλυ. Δοῦλαι πάρεισιν αἵδε, μὴ σύ μοι πόνει.
ἠλέ. Τί δ' αἰχμάλωτόν τοι μ' ἀπῴκισας δόμων;
Ἠρημωμένων ᾗ δωμάτων ἠρήμεθα,
Ὡς αἵδε πατρὸς ὀρφαναὶ λελειμμέναι. 1010
κλυ. Τοιαῦτα μὴν τοι σὸς πατὴρ βουλεύματα,
Εἰς οὓς ἐχθρῶν ἥκις', ἐβούλευσεν φίλων.
,, Λέξω δὲ καὶ τοι δεῦρ' ὅταν λάβῃ κακὴ
,, Γυναῖκα, γλώσσῃ πικρότης ἔνεστί τις.
Ὡς μὴν παρ' ἡμῖν οὐ καλῶς. τὸ πρᾶγμα ᾗ 1015
Μαθόντα σ', εἰ μὲν ἀξίως μισεῖν ἔχεις,
Στυγεῖν δίκαιον. εἰ ᾗ μή, τί δεῖ συγεῖν;
Ἡμᾶς δέδωκε Τυνδάρεως τῷ σῷ πατρί,
Οὐχ ὥστε θνήσκειν, οὐδ' ἀνηνάμην ἐγώ.
Κεῖνος ᾗ πᾶσδα τὴν ἐμὴν, Ἀχιλλέως 1020
Λέκτροισι πείσας, ὤχετ' ἐκ δόμων ἄγων
Πρυμνοῦχον Αὐλὶν. ἔνθ' ἐκπρεπεῖς πύλας,
Λευκὴν δίημησ' Ἰφιγένης παρηίδα.

Exiguum munus, gratum tamen domi possideo.
Ele. Non ego: serua enim eiecta ex 1005
AEdibus paternis, infelicem incolo domum.
O mater, apprehandámne beatam tuam manum?
cly. Seruæ hæ præsto sunt, ne tu mihi labora.
Ele. Quid verò me captiuam ab ædibus *paternis* procul amandasti?
Captis autem ædibus, captæ sumus, 1010
Vt istæ, orbæ relictæ patre.
cly. Huiusmodi quidem tuus pater consilia
Aduersus quos minimè oportebat amicos iniit.
,, Dicam autem. (Quanquam quum mala corripuit opinio
,, Mulierem, linguæ inest quædam acerbitas)
Quòd apud nos quidē, *i, nostro quidē iudicio* nō rectè *facis*. ipsam. n. rē 1015
Si cognoueris, si quidem meritò *nos* odio prosequi potes,
Odio psequi *nos est* æquū. si verò nō *cognoueris* rē, qd oportet odisse *nos*?
Nos dedit Tyndareus tuo patri,
Non vt morerer, neque ea, quæ peperissem ego: 1020
Ille verò filiam meam, Achillis
Spe connubii ductam, domo abduxit *in*
Stationē Aulidis, quæ retinebat naues *Græcorum*. illic superatis portis,
Candidam demessuit Iphigeniæ genam, *i. ceruicem secuit*.

Κεὶ μὴν

Κεὶ μὴν πόλεως ἅλωσιν ἐξιώμην ᾗ,
Ἢ δόμ' ὀνήσων, πᾶλλα τ' ἐκσώζων τέκνα, 1025
Ἔκτεινε πολλῶν μίαν ὑπερ, σύγγνωστός νιν.
Νῦν δ' οὐδὲν ἐχ' Ἑλένης μάργος ἐκεῖνος, τ' αὖ λαβὼν
Ἄλοχον κολάζειν πρόσθ' ἐκ τῆς ὀργῆς ἐπίστατο.
Τούτων ἕκαλι πᾶσ' ἐμὲ διώλεσεν.
Ἐπὶ τοῖς δὲ τοίνυν, καίπερ ἠδικημένη, 1030
Οὐκ ἠγρεμούμην, οὐδ' αὖ ἔκτανον πόσιν.
Ἀλλ' ἦλθ' ἔχων μοι Μαινάδ' ἔνθεον κόρην,
Λέκτροις τ' ἐπεισέφρησε, κ νύμφα δύω
Ἐν τοῖς αὐτοῖσι δώμασι κατείχομεν.
,, Μάταιον μὲν οὖν γυναῖκες, οὐκ ἄλλως λέγω. 1035
,, Ὅταν δ' ὑπόντος τοῦδ', ἁμαρτάνῃ πόσις,
,, Ταὔδον παρόσας λέκτρα, μιμεῖσθαι θέλει
,, Γυνὴ τὸν ἄνδρα, κ' ἄτερον κτᾶσθαι φίλον·
,, Κἄπειτ' ἐν ἡμῖν ὁ ψόγος λαμπρῶς ἐῇ,
,, Οἵδ' αἴτοι τοῦδ', οὐ κλύουσ' ἄνδρες κακῶς. 1040
Εἰ δ' ἐκ δόμων ἥρπασε Μενέλεως λάθρᾳ,
Κτανεῖν Ὀρέστην χρῆν κασιγνήτης πόσιν,
Μενέλαον ὡς σώσαιμι; σὸς ᾗ πῶς πατὴρ
Ἠνέσχετ' αὖ ταῦτ'; εἶτα τὸν μὲν ἀθανεῖν

Et si quidem vrbi captæ medendi studio,
Aut domus pro salute, vtque reliquos seruaret liberos, 1025
Occidisset vnam pro multis, condonandum fuisset.
Nunc verò propter Helenam insaniebat. idémque cùm cepisset
Vxorem *mariti* proditricem, *ac adulteram, eam* punire nesciuit.
Horum gratia filiam meam perdidit.
Propter hæc tamen, quamuis affecta essem iniuria, 1030
Non efferata fuissem, neque interfecissem virum.
Sed venit adducens mihi Mænadem afflatam numine puellam,
Et lectis intulit, & sponsæ duæ
In iisdem ædibus continebamur.
,, Stultæ quidem *sumus nos* mulieres, non aliter *neque contra* dico. 1035
,, Quum autem hoc *stultitiæ uitium mulieri* subest, & maritus peccat,
,, Domesticum repellens *atque fastidiens* lectum, & imitari vult
,, Mulier virum, & alterum sibi quærere amicum:
,, Deinde in nobis probrum perspicuè eminet:
,, Horum verò autores viri non malè audiunt. 1040
Quòd si clam Menelaus fuisset raptus domo,
Occideréne oportuisset Orestem sororis virum.
Menelaum vt seruarem? tuus autem pater quomodo
Tulisset ista? deinde illum quidem non mori

Κτείνου τὰ χρεὼ τὰμ', ἐμὲ δ' ὃς κείνου παθεῖν; 1045
Εκτάν', ἐτρέφθ' ὧν ὧπερ ὧν πορεύσιμον
Πρὸς τοὺς ἐκείνῳ πολεμίους. Φίλων γὰρ αὖ
Τίς αὐ πατρός σου φόνον ἐκοινώνησέ μοι;
Λέγ' εἰ τι χρήζεις, κἀντίθες παῤῥησίᾳ,
Οπως τέθνηκε σὸς πατὴρ σὸν ἐνδίκως. 1050
ἠλέ. Δίκαι' ἔλεξας. ἡ δίκη δ' αἰσχρῶς ἔχει.
,, Γυναῖκα γὰρ χρεὼ παντὶ συγχωρεῖν πόσει,
,, Η τις φρενήρης. εἰ δὲ μὴ δοκεῖ τάδε,
Οὐδ' εἰς ἀριθμὸν τῶν ἐμῶν ἥκεις λόγων,
Μέμνησο, μῆτερ, οἷς ἔλεξας ὑστάτοις 1055
Λόγοις, διδοῦσι πρός σέ μοι παῤῥησίαν.
κλυ. Καὶ νυῦν γε φημὶ, κοὐκ ἀπαρνοῦμαι τέκνον.
ἠλέ. Αρα κλύουσι, μῆτερ, εἶτ' ἔρξας κακῶς;
κλυ. Οὐκ ἔστι. τῇ σῇ δ' ἡδὺ προθήσω φρενί.
ἠλέ. Λέγοιμ' ἄν. δεχοῖ δ' ἥδε μοι προοιμία. 1060
Εἴθ' εἶχες ὦ τεκοῦσα βελτίους φρένας.
Τὸ μὲν γὰρ εἶδος ἄμινον ἄξιον φέρει,
Ελένης τε καὶ σοῦ, δύο δ' ἔφυτε συγγένω.
Αμφω ματαίω, Κάστορός τ' οὐκ ἄξιω.
Η μὲν γὰρ ἁρπασθεῖσ', ἑκοῦσ' ἀπώλετο· 1065

Conueniebat, qui mea occidisset, me verò ab illo pati? 1045
Occidi *maritum*, conuerti me *ad illam uam*, *per* quam licebat ire
Ad ipsius hostes. Amicorum enim (*uoluisset?*
Quis patris tui cędem mecũ communicasset, *ac in ea facienda me iuuare*
Dic si quid cupis, & oppone liberè,
Quòd occubuerit tuus parens iniuria. 1050
Ale. Iustè dixisti, sed hoc ius turpiter habet.
" Vxorem enim decebat omnia concedere marito,
" Quæ mentis compos *esset*. si verò hæc non videntur,
Neque ad mei sermonis accedis numeros,
Memineris ô mater, quid dixeris nouissima 1055
Verba, quibus mihi loquendi ad te dedisti copiam.
cly. Etiam nunc dico, neque denego, filia.
El. Anne vbi audies, mater, deinde *me* afficies maleficio?
cly. Non fiet: tuæ verò menti *me* lubẽter adiũgã, *tuæ sententiæ libenter assẽtiar.*
El. Dicam *igitur*. hoc autem *erit* mihi principium procœmii. 1060
Vtinam habuisses, ô mater, meliorem mentem.
Nam forma quidem laudem dignam *nobis* affert, *forma, inquam,*
Helenæ, & tua. duæ verò estis sorores
Ambæ dementes, Castoréque non dignæ.
Nam hæc quidem rapta, periit volens: 1065

Σὺ δ' αὖ δρ' ἄριστον Ελλάδος διώλεσας,
Σκῆψιν προπίνουσ', ὡς ὑπὲρ τέκνου, πόσιν
Εκτείνας. ἃ γὰρ, ὡς ἔγωγ', ἴσασιν εὖ.
Η τὴν θυγατρὸς πρὶν κεκυρῶσθαι σφαγὰς,
Νέον τ' ἀπ' οἴκων ἀνδρὸς ἐξωρμημένην, 1070
Ξανθὸν κατόπτρῳ πλόκαμον ἐξήσκεις κόμης.
,, Γυνὴ δ' ἀπόντος ἀνδρὸς ἥτις ἐκ δόμων
,, Εἰς κάλλος ἀσκεῖ, φάρμακον ὡς ὄσον κακόν.
,, Οὐδὲν γὰρ αὐτῷ δεῖ θύραισιν ἐμπρεπὲς
,, Φαίνειν πρόσωπον, ὧν τι μὴ ζητῇ κακόν. 1075
Μόνῳ δὲ πασῶν οἶδ' ἐγώ σ' Ελληνίδων,
Εἰ μὲν πατρῴ' ὧν ἐτυχῇ, κεχαρμένην,
Εἰ δ' ἥσσον' εἴη, σωφρονοῦσαν ὄμματα,
Αγαμέμνον' ἃ χρήζουσαν ἐκ Τροίας μολεῖν.
Καί τοι καλῶς γε σωφρονεῖν παρεῖχέ σοι, 1080
Ανδρ' εἶχες ἃ κάκιον' Αἰγίσθου πόσιν,
Ον Ελλὰς αὐτὸς εἵλετο στρατηλάτην.
Ελένης δ' ἀδελφῆς τοιάδ' ἐξειργασμένης,
,, Ἐξὴν κλέος σοι μέγα λαβεῖν. τὰ γὰρ κακὰ
,, Παράδειγμα τοῖς ἐσθλοῖσιν, εἰς ὄψιν τ' ἔχει. 1085
Εἰ δ', ὡς λέγῃς, τὴν θυγατέρ' ἔκτανε πατὴρ,

Tu verò virum Græciæ præstantissimum perdidisti,
Prætextum prætextens, quòd pro filia maritum
Occideris: haud enim *alii rem*, vt ego, bene sciunt:
Quæ priusquam filiæ cædes esset decreta,
Cúmque recens ab ædibus vir recessisset, 1070
Ad speculum flauos comæ cincinnos componebas.
Mulier autem, quæ absente viro, ex ædibus *prodit, ac*
,, Ad formã *sibi conciliandã, se* ornat, *eam* vt malã depinge, *inter malas pone.*
,, Haud enim ipsam oportet foris decoram
,, Ostendere faciem, nisi malum aliquod quærat. 1075
,, Ego verò te solam ex omnibus Græcanicis mulieribus scio,
Siquidem *res* Troianæ felices essent, lætari solitam,
Si verò deteriores essẽt, cõtractis oculorũ superciliis tristari cõsueuisse,
Quòd Agamemnonem ex Troia redire non cuperes.
Atqui præclaram pudicè viuendi occasionẽ *Deus* tibi præbuerat: 1080
Virum *enim* habebas non inferiorem AEgisthо maritum,
Quem Græcia sibi ipsi elegerat Imperatorem.
Cùm autem Helena soror talia *facinora* patrasset,
" Licebat tibi magnam gloriam *inde* referre: nam mala
" Exemplum habent bonis *propositum*, quod intueantur. 1085
Si verò, vt dicis, tuam filiam interfecit pater,

Εγὼ τίσ' ἠδίκησ', ἐμός τε σύγγονος;
Πῶς οὐ πόσιν κτείνασ', ὃ πατρῴοις δόμοις
Ἡμῖν παρέσταλας, ἀλλ' ἀπῳνέγκω λέχη
Τ' ἀλλότρια. μιαθεῖς τοὶς γάμοις ὠνουμένη; 1090
Κἄτ' αὖ φίλου γε παῖδος αὐτὶ σοῦ πόσις,
Οὔτ' αὐτ' ἐμοῦ τέθνηκε, δὶς τόσως ἐμὲ
Κτείνας ἀδελφῆς ζῶσαν. εἰ δ' ἀμείψε
Φόνον δικάζων φόνος, ἀποκτενῶ σ' ἐγώ,
Καὶ παῖς Ορέστης παῖς τὶ μωρούμενοι. 1095
Εἰ γὰρ δίκαι' ἐκεῖνα, ἃ τάδ' ἔνδικα.
,, Οστις ἂν πλοῦτον, ἢ 'υγένειαν εἰσιδὼν,
,, Γαμεῖ πονηρὰν, μωρός ἐστι· μικρὰ γὰρ
,, Μεγάλων ἀμείνω σώφρον' ἐν δόμοις λέχη.
χο. Τύχη γυναικῶν εἰς γάμους. τὰ μὲν γὰρ εὖ, 1100
,, Τὰ δ' οὐ καλῶς πίπτοντα δέρκομαι βροτῶν.
κλυ. Ω παῖ, πέφυκας πατέρα σὸν στέργειν ἀεί.
Εστιν ἃ κἀ τόδ'. οἱ μὲν εἰσιν ἄρσενων,
Οἱ δ' αὖ φιλοῦσι μητέρας μᾶλλον πατρός.
Συγγνώσομαί σοι. κἀ γὰρ οὐχ ἕτερος ἄγαν 1105
Χαίρω τι τέκνον τοῖς δεδραμένοις ἐμοί.
Σὺ δ' ὦδ' ἄλουτος κἀ δυσείματος ἀρόα

Ego qua iniuria te affeci, meúsque frater?
Quomodo marito cæso paternas ædes non
Nobis dedisti: sed transtulisti *ad* lectos
Alienos, precio nuptias emens? 1090
Nec pro filia tua maritus exulat,
Neque pro me periit, qui me duplo magis
Viuam occidit, quàm sororem. porrò si rependatur
Cædes cede vltrice, te cædam ego,
Et filius Orestes, paternam cædem vlciscentes. 1095
Nam si iusta *sunt* illa, & hæc æqua *sunt*.
,, Quisquis verò spectans opes, aut clarum genus,
,, Duxit vxorem improbam, stultus est: parua enim
,, Et casta magnis præstantiora *sunt* connubia in ædibus.
cho. Fortuna in mulierum connubia *dominatur*. nam alia quidem bene, 1100
,, Alia verò mortalium *connubia* non bene cadere video.
cly. O filia, natura hoc inditum est tibi, vt patrem ames semper.
Ita autem & hoc fit: nonnulli quidem sunt marium *amantes*:
Alii verò contrà matres magis, quàm patres amant.
Ignoscam tibi. etenim non vsque adeò 1105
Lætor ô filia, iis, quæ patrata sunt à me.
Sed tu sicne illota, & malè amicta corpore

Λεχὼ, νεογνὸν ἐκ τόκων πεπαυμένη;
Οἴμοι τάλαινα τῆς ἐμῆς βουλευμάτων,
Ως μᾶλλον ἢ χρὴν ἤλασ' εἰς ὀργὴν πόσιν. 1110
ἠλέ. Οψὲ στενάζεις, ἡνίκ' οὐκ ἔχεις ἄκη.
Πατὴρ μὲν οὖν τέθνηκε. τὸν δ' ἔξω χθονὸς
Πᾶς οὐ κομίζῃ παῖδ' ἀληθεύοντα σόν;
κλυ. Δέδοικα. τοὐμὸν δ', οὐχὶ τοὐκείνου σκοπῶ.
Πατρὸς γὰρ, ὡς λέγουσι, θυμοῦται φόνῳ. 1115
ἠλέ. Τί δαὶ πόσιν σὸν ἄγελον εἰς ἡμᾶς ἔχεις;
κλυ. Τρόποι τοιοῦτοι κἀ σὺ δ' αὐθάδης ἔφυς.
ἠλέ. Αλγῶ γὰρ· ἀλλὰ παύσομαι θυμουμένη.
κλυ. Καὶ μὴν ἐκεῖνος οὐκέτ' ἔστι σοὶ βαρύς.
ἠλέ. Φρονεῖ μέγ' ἐν γὰρ τοῖς ἐμοῖς ναίει δόμοις. 1120
κλυ. Ορᾷς αὖ αὖ σὺ ζωπυρεῖς νείκη νέα;
ἠλέ. Σιγῶ. δέδοικα γάρ νιν, ὡς δέδοικ' ἐγώ.
κλυ. Παῦσαι λόγων τῆσδ'· ἀλλὰ τί μ' ἐκάλεις τέκνον;
ἠλέ. Ηκουσας οἶμαι τῆς ἐμῆς λοχευμάτων,
Τούτων ἵν' μοι θῦσον (οὐ γὰρ οἶδ' ἐγὼ) 1125
Δεκάτῃ σελήνῃ παῖδος ὡς νομίζεται.
Τρίβων γὰρ οὐκ εἰμ', ἄτεκνος οὖσ' ἐν τῷ πάρος.
κλυ. Αλλης τοῦδ' ἔργον, ἥ σ' ἔλυσεν ἐκ τόκων.

Puerpera, recenti è partu liberata *manes*?
Heu me miseram *ob* mea consilia.
Nam vehementius quàm oportuit, ad iram instigaui virum. 1110
El. Serò gemis, quando non habes remedium, *quo patri uitam restituas*.
Pater quidem mortuus est: illum verò, qui extra *patrium* solum
Vagatur, filium tuum quomodo non reducis *in patriam*?
cly. Metuo. meum enim, non autem illius *commodum* specto.
Patris enim, vt ferunt, irascitur ob cædem. 1115
El. Cur verò maritum tuum *adeò* sæuum in nos habes?
cly. Tales *sunt ipsius* mores. quin & tu præfracto es ingenio.
El. Doleo enim. sed indignari desinam.
cly. Atqui ille non amplius erit tibi grauis.
El. Animum nimis effert: in meis enim habitat ædibus. 1120
cly. Vides, iterum tu suscitas lites nouas?
El. Sileo: timeo enim ipsum, prout ego timeo.
cly. Mitte istos sermones. sed cur me vocas, ô filia?
El. Audiuisti opinor meum puerperium.
Ob hoc meo nomine sacrifica (non enim scio *vitum* ego) 1125
Decima luna pueri i. *decimo die à puero nato*, vt moribus est receptum.
cly. Perita enim non sum *horum*, quia nunquam ante peperi.
Alterius hoc munus *est*, quæ te partu liberauit.

Universidad de Deusto
Biblioteca

ἠλέ. Αὐτὴ λόχευον, κἀ τέκον μόνη βρέφος.
κλυ. Οὕτως ἀγείτων οἶκος ἔδρυται φίλων; 1130
ἠλέ. Πένητας οὐδεὶς βούλεται κτᾶσθαι φίλους.
κλυ. Ἀλλ' εἶμι, παῖδος ἀριθμὸν ὡς τελεσφόρον
Θύσω θεοῖσι. σοὶ δ' ὅταν χάριν χάριν
Τίθημι, εἶμι ἐς ἄγρον, ἵν' πόσις θυηπολεῖ
Νύμφαισιν. ἀλλὰ τοὐμὸν ὄχοις ὀπάονες 1135
Φάτναις ἄγοντες τοῦδε θ' ἑστίασον. ἰδοὺ κ' αὖ δέ με
Δοκῆτε θυσίας τῆσδ' ἀπηλλάχθαι θεοῖς,
Πάρεστι δεῖ γὰρ ἡμᾶς δοῦναι χάριν.
ἠλέ. Χώρει πένητας εἰς δόμους. Φεύγει δέ μοι,
Μή σ' αἰθαλώσῃ πολύκαπνον στέγης πέπλοις. 1140
Θύσεις γὰρ οἷα χρή σε δαίμοσι θύειν.
Κανοῦν δ' ἐνῆρκται, καὶ τεθημμένη σφαγὶς,
Ἥπερ καθεῖλε τοὐμόν, ἣ πέλας πεσὼν
Πληγεῖσα νυμφεύσει ἢ κἀν ᾅδου δόμοις,
Οἵπερ ξυνηῦδες ἐν φάει. τόσῳ δ' ἐγὼ 1145
Δώσω χάριν σοι. σὺ δ' ἐμοὶ δίκας πατρός.

ΕΠΩΙΔΙΚΑ.

Στροφή.

χο.1 Ἀμοιβαὶ κακῶν. μεταστρόφοι πνέου-

El. Ipsa enixa sum, & sola infantem peperi.
cly. Adeò sola, & amicis deserta est domus? 1130
El. Nemo pauperes amicos sibi conciliare cupit.
cly. Ergo ibo, vt *ob dierum* numerum perfectum
Immolem Diis. tibi verò postquam dedero gratiam
Istam, ibo in agrum, vbi maritus sacra facit
Nymphis. At hæc vehicula ministri 1135
Deducentes, ad stabula reponite. cùm autem me
Putabitis hoc sacrificio Diis *facto* defunctam esse,
Adeste. Oportet enim & marito gratificari, *uel, operam dare.*
Subi pauperem casam, caue autem mihi,
Ne tibi fuligine oppleat fumosum tectum peplos: 1140
Sacrificabis enim, vt diis te sacrificare conuenit.
Canistrum autem ad sacra auspicandum est paratum, & acutus culter,
Qui sustulit taurum, quem prope concides
Percussa. in Plutonis verò ædibus *te* sponsam etiam habebit *ille*,
Cum quo dormiebas in luce. tantam verò ego 1145
Rependam gratiam tibi. tu verò mihi pœnas patris *cæsi dabis.*

EPODICA.

Strophe.

ch.1 Retributio malorũ *nunc fit. mala pro malis retribuuntur.* mutatæ *uerò* spi-

2 σιν αὔραις δόμων. τότε μὲν λουτροῖς
3 Ἔπεσεν ἐμὸς ἐμὸς ἀρχέτας,
4 Ἰάχησε δ' στέγα, λάϊνοι 1150
5 Τε θριγκοὶ δόμων, τάδ' ἐννέπον τος. ὦ
6 Σχετλία τί με γυναῖ φονεύεις, φίλαν
7 Πατρίδα δεκέτησιν ἐν ἀπορᾷ-
8 σιν ἐλθόντ' ἐμαί;

Ἀντιστροφή.

1 Παλίρροις δ' πάνδ' ὑπάγεται δίκα 1155
2 Διαδοῦμου λέχοις μελέαν ἃ πόσιν
3 Χρόνιον ἱκόμενον εἰς οἴκους,
4 Κυκλώπειά τ' ἐρέμνια πύργ', ὀ-
5 ξυθήκτῳ βέλει ἔκανεν αὐτόχειρ,
6 Πέλεκυν ἐν χερσὶν λαβοῦσα. τλάμων 1160
7 Πόσις ὅτι ποτὲ ταὐτὰ πάλαι-
8 ναι ἔσχε κακόν.

Ἐπῳδός.

1 Ὀρεία τις ὡς λέαιν' ὀρεσσόων
2 Δρυόχαρις ἐμεμόλυνα, τάδε κατεύνασεν.

ΜΟΝΟΣΤΡΟΦΙΚΑ.

κλυ. Ὦ τέκνα, πρὸς θεῶν μὴ κτάνητε μητέρα. 1165

2 rant auræ domus. tunc quidem *in* balneis
3 Occubuit meus princeps.
4 Insonuere autem tecta, & lapideæ 1150
5 AEdium pinnæ, dum hæc loqueretur: ô
6 Scelerata quid me mulier cædis, charam *in*
7 Patriam, decimam post sementem, *i. decimum post annum,*
8 Reuersum meam?

Antistrophe.

1 Nunc refluens hanc in fraudem perlicit Dice 1155
2 Permutati thori, miseram, quæ virum
3 Serò reuersum in *suas* ædes,
4 Adque Cyclopea, *ac* aëria mœnia,
5 Acuto telo percussit propria manu,
6 Securim manu corripiens. miser 1160
7 Maritus, qui vnquam istam infelicem
8 Habuerit pestem.

Epodus.

1 Veluti montana quædam leæna lucorum
2 Querceta depascens, hæc *facinora* patrauit.

MONOSTROPHICA.

cly. O liberi, per deos ne matrem occidite. 1165

Universidad de Deusto
Biblioteca

χο. Κλύεις ὑπόερφον βοαν;
κλυ. Ἰώμοι μοι.
χο. Ὠιμωξα κἀγὼ τοὺς τέκνων χθερυμβρίης.
Νέμει τοι δίκαν θεὸς ὅταν τύχῃ.
Σχέτλια μὲν ἔπαθες, αὐόσια δ' εἰργάσω 1170
Τάλαιν' ἀνέταν.

ΙΑΜΒΟΙ.

Ἀλλ' οἵδε μητρὸς νεοφόνοις ἐν αἵμασι
Πεφυρμένοι, βαίνουσιν ἐξ οἴκων πόδα.
Τρόπαια δείγματ' ἀθλίων τοιοφθεγμάτων.
Οὐκ ἔστιν ἀδεὶς οἶκος ἀθλιώτερος 1175
Τῶν Ταντιαλείων, ὅδ' ἔφυ ποτ', ἐκγόνων.

ΜΟΝΟΣΤΡΟΦΙΚΑ.

ὀρέ. Ἰὼ γᾶ, καὶ Ζεῦ παντερκέτα βροτῶν.
Ἰδετε πάλ' ἔργα φόνια μυσαρά.
Δίγονα σώματ' ἐν χθονὶ κείμενα, πλαγᾶ
Χερὸς ὑπ' ἐμᾶς, ἄποιν' ἐμῶν πημάτων. 1180
ἠλέ. Δακρύτ' ἄγαν ὦ σύγγον' αἰτία δ' ἐγώ.
Διὰ πυρὸς ἔμολον ἁ τάλαινα μητρὶ τᾶδ',
ἁ μ' ἔπικτε κούραν.
Ἰὼ τύχας σᾶς, τύχας μᾶτερ τεκοῦ.

cho. Audis sub tecto vocem?
cly. Eheu, hei mihi.
cho. Deploro & ego *clytæmnestram* à liberis suis oppressam. [tulerit.
Tribuit profectò *cuiq. suum* ius, & *uindictã immittit* Deus quum res ipsa
Grauia quidem *mala* es passa: sed impia *facinora patrasti* 1170
Misera in maritum.

Sed ecce hi matris recenti sanguine
Imbuti ex ædibus efferunt pedem.
Trophæa *sunt* indicia allocutionum tristium.
Haud est vlla domus calamitosior, 1175
Neque fuit vnquam, quàm nepotum Tantali.

MONOSTROPHICA.

ore. Io Tellus, & Iupiter cuncta cernens mortalium:
Aspicite hæc facinora cruenta, & detestanda,
Gemina corpora humi prostrata ictu
Mea à manu, compensationem mearum calamitatum. 1180
El. Deplorãda *sũt hæc* vehemẽter, ô frater. ego verò *fui malorũ horũ* autor. *vt*
Per ignem, i. *cum pernicie* veni ego misera matri huic,
Quæ me puellam peperit.
Heu calamitatem tuam. ô casus mater, quæ *me*

σ' ἄλαστα μελέα, 1185
Καὶ πέρα γε παθοῦσα σῶν
Τέκνων ὕπερ·
Πατρὸς δ' -ἔπ
σας φόνον δικαίως.
ὀρέ. Ἰὼ Φοῖβ' ἀνύμνησας δίκαν, 1190
Ἄφατα φανερὰ δ' ἐξέπρα-
ξας ἄχεα, φοίνια δ' ὤπασας λέχ' ἀπὸ γᾶς
Ταῖς Ἑλλανίδος.
Τίνα δ' ἑτέραν μόλω πόλιν; τίς ξένος;
Τίς εὐσεβὴς ἐμὸν κάρα προσόψεται, 1195
Μητέρα κτανόντος;
ἠλέ. Ἰώ μοι μοι. ποῖ δ' ἐγώ;
Τίν' εἰς χῶρον;
Τίνα γάμον εἶμι; τίς πόσις με δέξεται
Νυμφικὰς ἐς εὐνάς; 1200
ὀρέ. Πάλιν πάλιν φρένημα σὸν
Μετῴκισται πρὸς αὔραν.
Φρονεῖς γὰρ ὅσια νεῦ, τό τ' ἀ φρονοῦσα.
Δεινὰ δ' εἰργάσω φίλα
Κασίγνητον οὐκ ἐθέλοντα. 1205

Peperisti miser, *graues*, & oblitione nunquam delendos, 1185
Et quæ amplius, *quæ grauiora* passa es tuis
A liberis.
At patris *nostri* lui-
sti cædem iure.
Io Phœbe celebrasti vindictam. 1190
Infandos *autem*, at manifestos confecisti
Dolores, funestáque dedisti connubia è terra
Græcanica.
Quam igitur aliam *in* vrbem ibo? quis hospes?
Quis pius meum caput aspiciet, 1195
Qui matrem occidi?
El. Io. ah, ah, quid autem ego?
Quem in locum?
Quas *ad* nuptias ibo? Quis vir me recipiet
Coniugalia in cubilia?
or. Rursus, rursus mentis tuæ sensus 1200
Mutatus est secundum auram:
Nunc enim sanctè cogitas, tum non cogitans.
Dira enim patrasti, ô chara, in
Fratrem *talia patrare* non volentem. 1205

Καπῖδες οἷον ἁ πάλαιν' ἐὼν πέπλων
Εβαλεν, ἐδειξε μαστὸν ἐν φονᾶις;
Ιώ μοι μοι. ποῦ πέδῳ
Τιθεῖσι γόνιμα μέλεα, τὰν κόμαν σ' ἐγώ.
ἠλέ. Σάφ' οἶδα, δι' ὀδυνᾶς ἔβας, 1210
Ἰήϊον κλύων γόον
Μητρὸς, ἁ σ' ἔλικτε.
ὀρέ. Βοαν σ' ἔλασκε τάνδε, ποῦ γλῶσσ' ἐμαν
Τιθεῖσα χέρας.
Τέκος ἐμὸν λιταίνω. 1215
Παρηίδων τ' ἐξ ἐμᾶν
Εκεμμνᾶθ' ὥστε χέρας ἐμὰς λιπεῖν βέλος.
χο. Τάλαινα πῶς ἔτλας φόνον
Δι' ὀμμάτων ἰδεῖν σέθεν
Μητρὸς ἐκπνεούσας; 1220
ὀρέ. Εγὼ μὲν ὀμβαλὼν φάρη κόραις ἐμᾶ-
σι, φασγανῷ κατηρξάμαν,
Ματέρος ἔσω δέρας μεθεὶς.
ἠλέ. Εγὼ σ' ἐπεκέλευσά σοι,
Ξίφοις τ' ἐφαψάμαν ἅμα. 1225
χο. Δεινότατον παθέων ἔρεξας.

Vidistine vt misera *mater ex* suis peplis
Exeruerit, *&* ostenderit mammas in cæde?
(Hei mihi, mihi) humi
Ponens genitalia, *maternáq.* membra: comã verò ego *manib. arripuerim?*
El. Certò scio. Per dolorem iuisti, *dolore correptus es,* 1210
Luctuosum audiens clamorem
Matris, quæ te peperit.
Or. Vocem porrò hanc emisit, ad mentum meum
Ponens manus, *mentum manibus prensans,*
O fili mi, supplex oro. 1215
Meisque à genis
Pendebat, vt manibus meis telum excideret.
Cho. Misera, quomodo ausa es cædem
Oculis tuis aspicere
Matris *animam* efflantis? 1220
Gr. Ego quidem pallium obiiciens oculis meis,
Ense *cædem* sum auspicatus, *eum*
Matris in ceruicem demittens.
El. Ego verò te sum hortata *ad cædem,*
Ensemque simul attrectaui. 1225
Cho. Indignissimum patrasti facinus.

Λαβοῦ, κάλυψε μέλεα ματέρος.
Πέπλοις καθαίρμοσον σφαγάς.
Φονέας ἔλικτες ἄρα σοι.
ἠλέ. Ιδοὺ φίλαι τε, κοὐ φίλαι, 1230
Φάρεα γ' ἀμφιβάλλομεν.
Τέρμα κακῶν μεγάλων δόμοισιν.

ΑΝΑΠΑΙΣΤΟΙ.

χο. Αλλ' οἵδε δόμων ὑπὲρ ἀκροτάτων
Φαίνουσι τινὲς δαίμονες, ἢ θεῶν
Τῶν οὐρανίων. οὐ γὰρ θνητῶν 1235
Γ' ἥδε κέλευθος· τίποτ' εἰς φανερὰν
Οψιν βαίνουσι βροτοῖσιν;

ΙΑΜΒΟΙ.

διοσ. Αγαμέμνονος παῖ, κλῦθι· δίπτυχοι δέ σοι
Καλοῦσι μητρὸς σύγγονοι Διόσκοροι,
Κάστωρ, κασίγνητός τε Πολυδεύκης ὅδε. 1240
Δεινὸν γὰρ ὀρτίως πόντου σάλον
Παύσαντ' ἀφίγμεθ' Αργος, ὡς εἰσείδομεν
Σφαγὰς ἀδελφῆς τῆσδε, μητέρος θ' ἡμῶν.
Δίκαια μὲν νυν οὐδ' ἔχει. σὺ δ' οὐχὶ δρᾶς.
Φοῖβος τε Φοῖβος. ἀλλ' (ἄναξ γὰρ ἐς' ἐμὸς) 1245

Prehende, tege membra matris,
Peplis compone vulnera.
Interfectores sanè peperisti tibi, *mater infelix.*
El. Et amicæ, & non amicæ, 1230
Vestes circumponimus, *ut faciamus*
Finem magnorum malorum *nostræ* domus.

chorus.

At hi summo super domus culmine
Apparent nescio qui dæmones, aut Dii
Cælestes. non enim mortalium 1235
Hæc *est* via. cur tandem in manifestum
Conspectum prodeunt mortalibus?

Gemini.

O Agamemnonis fili, audi. gemini enim te
Matris vocant fratres, Iouis filii,
Castor, & hic Pollux frater *meus.* 1240
Grauem enim nauis modò maris æstum
Postquam sedauimus, venimus Argos, vbi vidimus
Cædem sororis huius, matris verò tuæ.
Iusta quidem hæc habet, *iustas dedit pœnas* tu verò non fecisti *iustè.*
Phœbus verò, Phœbus. Sed (Rex enim est meus) 1245

Σιγᾶ. σοφὸς δ' ὤν, οὐκ ἔχρησέ σοι σοφά.
Αἰνεῖν δ' ἀνάγκη ταῦτα, πάντῃ θεὸν ἡ χρὴ
Πράσσειν, ἃ μοῖρα, Ζεύς τ' ἔκρανε σοῦ πέρι.
Πυλάδῃ μὲν Ἠλέκτραν δὸς ἄλοχον εἰς δόμους,
Σὺ δ' Ἄργος ἔκλιπ· οὐ γὰρ ἔστι σοι πόλιν 1250
Τήνδ' ἐμβατεύειν, μητέρα κτείναντι σήν.
Δειναὶ γὰρ κῆρες αἱ κυνώπιδες θεαί,
Τεχνηλατήσουσ' ἐμμανῆ σε λανθάνον.
Ἐλθὼν δ' Ἀθήνας, Παλλάδος σεμνὸν βρέτας
Περίπτυξον εἴργει γάρ νιν ἐπισημήνας 1255
Δεινοῖς δράκουσιν, ὥστε μὴ ψαύειν σέθεν,
Γοργῶπ' ὑπορτίνουσί σου κάρα κύκλον.
Ἔστιν δ' Ἀρείας λὶς ὄχθος· οὗ πρῶτον θεοὶ
Ἕζοντ' ἐπὶ ψήφοισιν αἵματος πέρι·
Ἁλιρρόθιον ὅτ' ἔκτανε' ὠμόφρων Ἄρης, 1260
Μνῶιν θυγατρὸς αὐθαδίων νυμφευμάτων,
Πόντου κρέοντι παῖδ'. ἵν' εὐσεβεστάτη
Ψῆφος βεβαία τ' ἐστὶν ἔκ τε τοῦ θεοῖς.
Ἐν τῷδε σὲ δεῖ δραμεῖν φόνου πέρι.
Ἴσαι δέ σ' ἐκσώζουσι μὴ θανεῖν δίκῃ 1265
Ψῆφοι τεθεῖσαι. Λοξίας γὰρ αἰτίαν

Taceo. cùm autē ſit ſapiens, non *tamen* ſapiens oraculum tibi reddidit.
Probare tamen hæc *eſt* neceſſe. Poſthac verò oportet
Facere, quæ fatum, Iupitérque de te decreuit.
Pyladi quidem Electram da vxorem in ædes *duændam*.
Tu verò relinque Argos. haud enim tibi licet vrbem 1250
Hanc ingredi, quia tuam matrem occidiſti.
Terribiles autem Parcæ, Deæ caninis oculis præditæ, *te*
Furore correptum agitabunt errantem.
Profectus autem Athenas, Palladis venerandū ſimulachrum
Complectens adora. arcebit enim ipſas metu perculſas, 1255
Sæuis draconibus, ne te tangant,
Terribilem Argiuis orbem obtendens tuo capiti.
Eſt autem Martis quidam tumulus, vbi primum Dii
Conſederunt ad ſuffragia de ſanguine *ferenda*.
Halirrhothium quum interfecit crudelis Mars, 1260
Ob conæptam iram *propter* impia filiæ ſponſalia,
Filium Neptuni regis maris, vbi ſanctiſſimum
Iudicium, & firmum eſt ab illo *tempore* Diis.
Hîc te quoque oportet currere, *ſubire certamen, iudiciúmque* de cæde.
Patia verò te ſeruabunt, ne iudicio *damnatus* moriaris, 1265
Suffragia *à Iudicibus* lata. Phœbus enim culpam

Εἰς αὐτὸν οἴσει, μητέρος κρείσας φόνον.
Καὶ τοῖσι λοιποῖς ὅδε νόμος τεθήσεται.
Νικᾶν ἴσαις ψήφοισι τὸν φεύγοντ' ἀεί.
Δειναὶ μὲν οὖν θεαὶ τῇδ' ἀχθεσθεῖσαι, 1270
Πάγον παρ' αὐτὸν χάσμα δύσονται χθονός,
Σεμνὸν βροτοῖσιν εὐσεβὲς χρηστήριον.
Σὲ δ' Ἀρκάδων χρὴ πόλιν ἐπ' Ἀλφειοῦ ῥοὰς
Οἰκεῖν, Λυκαίου πλησίον σηκώματος.
Ἐπώνυμος δέ σου πόλις κεκλήσεται. 1275
Σοὶ μὲν τάδ' εἶπον. τὸν δ' Αἰγίσθου νέκυν,
Ἀργεῖοι πολῖται γῆς καλύψουσιν τάφῳ.
Μητέρα γὰρ τὴν σὴν, ἀρτι Ναυπλίαν παρὸν
Μενέλαος, ἐξ οὗ Τροϊκὴν εἷλε χθόνα,
Ἑλένη τε θάψει. Πρωτέως γὰρ οἴκων 1280
Ἥκει λιποῦσ' Αἴγυπτον· ἣδ' ἦλθε φεύγουσα.
Ζεὺς δ', ὡς ἔρις γένοιτο καὶ φόνος βροτοῖς,
Εἴδωλον Ἑλένης ἐξέπεμψ' εἰς Ἴλιον.
Πυλάδης μὲν οὖν κόρην τε κἠν δάμαρτ' ἔχων,
Ἀχαϊάδος γῆς οἴκαδ' εἰσπορεύεται, 1285
Καὶ τὸν λόγῳ σὸν πενθερὸν κομιζέτω
Φωκέων ἐς αἶαν, ἐν δόμοις τοῖς τοῦ βάρος.

In ſe ipſum tranſferet, qui matris *tuæ* cædem oraculo *ſuo* tibi ſuaſerit.
Et reliquis hæc lex feretur,
Vt reus *in iudicio* paribus ſuffragiis ſemper vincat.
Ac diræ quidem Deæ hoc dolore perculſæ, 1270
Rupem ad ipſam, *prope Martium pagum*, ſubibunt hiatum terræ,
Venerandum mortalibus, *&* religione ſacrum oraculum,
Te verò ad Alphei fluenta oportebit Arcadum vrbem
Habitare, prope Lycæum delubrum.
De tuo verò nomine vrbs vocabitur. 1275
Tibi quidem hæc dixi. AEgiſthi verò cadauer
Argiui ciues terræ ſepulchro tegent.
Matrem verò tuam modò *ad regionem* Naupliam appellens
Menelaus, ex quo Troianum cepit agrum,
Et Helena ſepelient. Protei enim ex ædibus 1280
Rediit, relicta AEgypto, nec iuit *ad* Phrygas.
Sed Iupiter, vt lis, & cædes fieret mortalium,
Simulachrum Helenæ miſit ad Ilium.
Pylades igitur puellam, & coniugem habens, *eam*
In Achaicæ terræ domum introducat, 1285
Et verbis, *famáque* tuum affinem deducat
Phocenſium in terram, & det auri pondus.

Universidad de Deusto
Biblioteca

Σὺ δ' Ἰσθμίας γῆς αὐχέν' ἐμβαίνων ποδὶ,
Χώρει πρὸς οἶκον Κεκροπίας δὶ δαίμονα.
Πεπρεσμένῳ γὰρ μοῖραν ἐκπλήσας φόνου, 1290
Εὐδαιμονήσεις τῆνδ' ἀπαλλαχθεὶς πόνων.

ΑΝΑΠΑΙΣΤΟΙ.

χο. Ὦ παῖδε Διὸς, θέμις εἰς φθογγὰς
Τὰς ὑμετέρας ἡμῖν πελάθειν;
διοσ. Θέμις, ἐ μυσαροῖς τοῖσδε σφαγίοις.
ὀρέ. Κἀμοὶ μύθου μέτα τυνδαρίδαι; 1295
διοσ. Καὶ σοί· Φοίβῳ τοῦδ' ἀναθήσω
Πρᾶξιν φονίαν.
χο. Πᾶς ὄντε θεὼ, τῆσδέ τ' ἀδελφὼ
Καὶ καταφθιμένης,
Οὐκ ἠρκέσατον κῆρας μελάθρων; 1300
διοσ. Μοῖρας ἀνάγκης ἡγεῖτο χρεών,
Φοίβου τ' ἄσοφοι γλῶσσης ἐνοπαί.
ἠλέ. Τί δαί μ' Ἀπόλλων; ποῖοι χρησμοὶ
Φονίαν ἔδοσαν μητέρι φυέσθαι;
διοσ. Κοιναὶ πράξεις, κοινοὶ ὄ πότμοι. 1305
Μία δ' ἀμφοτέρους
Ἄτη πατέρων διέκναισεν.

Tu verò Isthmię terræ ceruicẽ, *i. Isth. humanæ ceruici similẽ* ingressꝰ pede,
Perge ad fortunatam Cecropiæ domum,
Fatalem enim cædis sortem cùm expleueris, 1290
Felix eris his liberatus laboribus.

chorus.

O filii Iouis, *estne* fas ad colloquia
Vestra nobis accedere?
Gem. Fas *est*. Non *enim estis polluti* execrandis hisce cædibus.
or. Et mihi sermonis copia est, ô Tyndaridæ? 1295
Gem. Et tibi. Hanc *enim* Phœbo tribuam
Actionem cruentam.
cho. Quomodo, cùm sitis Dii, huiusque fratres
Extinctæ *clytæmnestræ*,
Non auertistis Parcas, *funestásq. clades* ab ædibus? 1300
Gem. Fatalis decreti necessitas *huc eas* ducebat,
Et Phœbeæ linguæ non sapientes voces.
El. Quid autem me Phœbus? quæ oracula
Prodiderunt me fore autorem maternæ necis?
Gem. Communes *sunt* actiones, & fata communia. 1305
Vna verò *uos* ambos
Noxa *uestrorum* parentum corrupit, *perdidit*.

ὀρέ. Ὦ σύγγονέ μοι, χρονίαν σ' ἐσιδὼν,
Τῶν σῶν δ' ὄψιν φίλτρων στέρομαι,
Καί σ' ἀπολείψω σου λειπόμενος. 1310
διοσ. Πόσις ἐς' αὐτὸς καὶ δόμος· ἀχ ἥ-
δ' οἰκτρὰ πέπονθε, πόλιν ὄπι λείπει
Πόλιν Ἀργείων.
ὀρέ. Καὶ τίνες ἄλλαι στοναχαὶ μείζους,
Ἢ γῆς πατρῴας ὅρον ἐκλιπεῖν; 1315
Ἀλλ' ἐγὼ οἴκων ἔξειμι πάρος,
Καὶ ἐπ' ἀλλοτρίαις ψήφοισι, φόνον
Μητέρος ὑφέξω.
διοσ. Θάρσει. Παλλάδος ὁσίαν ἥξεις
Πόλιν· ἀλλὰ ἀνέχου. 1320
ἠλέ. Περί μοι στέρνοις στέρνα πρόσπτυσον
Σύγγονε φίλτατε.
Διὰ δὴ ζώγρυσ' ἡμᾶς πατρῴων
Μελάθρων, μητρὸς φόνιοι καπάρας.
ὀρέ. Βάλε, πρὸς πτυχὸν σῶμα, θανόντος
Δ' ὡς ὄπι τύμβῳ καταθρώησον. 1325
διοσ. Φεῦ φεῦ· δεινὸν τόδ' ἐγηρύσω
Καὶ θεοῖσι κλύειν.

or. O soror mea, longo post tempore cùm te viderim,
Protinus tuo *conspectu & amore priuor*,
Téque deseram, à te desertus.
Gem. Maritus est ipse *pater, frater*, & domus *uxori suæ*, neque hæc 1310
Tristia patitur, nisi quòd relinquit
Vrbem Argiuorum.
or. Et qui nam alii gemitus grauiores *edi possunt*,
Quàm *si cogaris* patriæ terræ fines relinquere? 1315
Sed ego patris ex ædibus exibo,
Et apud externos iudices cædem
Matris sustinebo. *maternæ cædis culpam sustinebo, reus agar, & accusabor.*
Gem. Bono sis animo. Palladis *enim ad* sacram venies
Vrbem, quare sustine *casus istos, & tolera patienter*. 1320
El. Pectus *tuum* pectori meo applica.
O frater charissime.
Disiungunt enim nos à paternis
AEdibus matris cruentæ, *diræ* imprecationes.
or. Age, complectere *fratris* corpus, & mortui 1325
Vt ad tumulum luge.
Gem. Heu, heu. Triste *uerbum* hoc dixisti,
Vel diis auditu *graue*.

Ενι γὰρ καὶ μοὶ, τοῖς τ' ἐρανίδαις
Οἴκτοι θνητῶν πολυμόχθων. 1330
ὀρέ. Οὐκ ἔτι σ' ὄψομαι.
ἠλέ. Οὐδ' ἐγὼ εἰς σὸν βλέφαρον πελάσω.
ὀρέ. Τάδε λοίσθιά μοι προσφθέγματά σου.
ἠλέ. Ὦ χαῖρε πόλις.
Χαίρετε δ' ὑμεῖς 1335
Πολλὰ πολίτιδες
ὀρέ. Ὦ πιστοτάτη,
Στείχεις ἤδη;
ἠλέ. Στείχω, βλέφαρον τέγγουσ' ἁπαλόν.
ὀρέ. Πυλάδη, χαίρων ἴθι νυμφεύου 1340
Δέμας Ηλέκτρας.
διοσ. Τοῖς δε μελήσει γάμος· ἀλλὰ κυώσας
Τάδ' ὑποφεύγων, στεῖχ' ἐς Αθηνᾶν.
Δεινὸν γὰρ ἴχνος βάλλουσ' ὀπίσω
Χειροδράκοντες, χρόα πελαιναῖ, 1345
Δεινῶν ὀδυνῶν καρπὸν ἔχουσαι.
Νῶ δ' ὀπὶ πόντον Σικελὸν ἀτουδῇ
Σώσοντες ναῶν πρῴρας ἐναύλους.
Διὰ δ' αἰθερίας στείχοντε πλακὸς,

Insunt enim & mihi, atque cælitibus
Commiserationes ærumnosorum mortalium. 1330
or. Non amplius te videbo.
El. Nec ego *posthac* in tuum conspectum veniam.
or. Hæc vltima mihi tecum colloquia.
El. O vale ciuitas,
Valete & vos 1335
Longùm mulieres vrbanæ.
or. O fidissima *soror*,
Iam abis?
El. Abeo, teneras humectans palpebras.
or. Pylades, lætus abi, *tibique* desponsum abduc 1340
Corpus Electræ.
Gem. Hisce curę erunt nuptię. sed canes, *i. Furias*
Has vitaturus, ito Athenas.
Terribili enim gradu in te contendunt
Manus draconib. armatas habentes, corpore nigræ, 1345
Dirorum dolorum fructum habentes, *quem dant hominib. scelere pollutis.*
Nos verò ad mare Siculum *abimus* celeri studio,
Seruaturi sonantes proras nauium.
Per ætheream verò meantes planiciem, *ad regionem*,

Τοῖς

Τοῖς μὲν μυσαρῶς, οὐκ ἐπαρήγομεν. 1350
Οἷσι δ' ὅσιον, τὸ δίκαιον,
Φίλον ἐν βιότῳ, τοὺς πεις χαλεπῶν
Ἐκλύοντες μόχθων, σῴζομεν.
„ Οὕτως ἀδικεῖν μηδεὶς θελέτω,
„ Μηδ' ὀλιγόρκων μέτα συμπλείτω. 1355
Θεὸς ὢν θνητοῖς ἀγορεύω.
χο. Χαίρετε. χαίρειν δ' ὅστις δυνάται,
Καὶ ξυμτυχία μὴ ἵνι κάμνει
Θνητῶν δ' δαίμονα πράσσει.

Impiis quidem non auxiliamur. 1350
Quibus verò pietas, & iustitia *est*
Grata in vita, illos grauibus
Liberantes laboribus seruamus.
„ Sic *igitur* iniustè agere nullus velit,
„ Neque cum periuris nauiget. 1355
Ego qui Deus sum, mortalibus *hoc* edico.
cho. Valete. Valere autem quisquis potest,
Et *quisquis* mortalium infortunio nullo laborat,
Is *profectò uitam* beatam degit.

ARGVMENTVM PETRI VICTORII IN ELECTRAM.

GAEso per dolum Agamemnone, regnóque Argiuorum occupato, AEgisthus filios quoq; ipsius interimere voluit. Orestes infans è media cęde à sorore Electra ereptus, seruo in aliam terrā asportandus traditur. feminis vitam socia facinoris Clytęmnestra ab adultero impetrauit, quarum alteram ferociorem quū iam nubilem AEgisthus videret, periculum sibi inde creari existimās, nobili alicui dare nuptum recusauit, nec domi grādem iam tenere, metuens furtiuas nuptias, tutum esse credens, colono cuidam conciliauit, qui se indignum eo matrimonio intelligens, integram eam seruauit. Orestes adultus, & patris vlciscendi, & regni recuperandi cupidus, clam in agrum Argiuum se contulit, sororémque, quā extra vrbem viuere audierat, inuenit. à qua quid fieri oporteret, admonitus, vsusque opera veteris sui conseruatoris, manúque fidelis amici comitisque Pyladis, AEgisthum primū in agro immolantem, necauit: deinde Clytæmnestram tractam in insidias ab Electra, interfecit. Quo parricidio perpetrato, statim ipsos vehementer pœnituit, quod toto pectore expetiuerāt, fecisse. Confectos filios ægritudine, ac se sceleris damnantes, affines ipsis sanguine Castor ac Pollux, aduentu suo consolantur: & quid è re nata facere illos opus sit, docent, cunctáque plena maximarum perturbationum componunt. Exitus igitur fabulę ἀπὸ μηχανῆς, ac similis admodum dissolutioni Orestis. quod enim hic faciunt Dioscuri, illic Apollo præstitit. Vtriusque autem finis, cùm minimè tristis sit (non malè enim actum est cum superstitib. ac voti pene cōpotes omnes facti sunt) magis proprius esse comœdiæ, quàm tragœdiæ videtur: nam quod in argumento hic fingit Poëta, Colonum illum ab virgine, quam domi diu habuerit, se abstinuisse, non verisimile est: quod tamen vitium ipse purgare summo studio conatur, cùm eum, quamuis pauperem hominem, nobili stirpe natum dicit, vt generositas animi

iniquitate fortunæ extingui non potuerit. pręterea cùm reformidasse eum Orestem narrat, si quando reuertisset, ne pœnas illi daret violatæ sororis, sed etiam secum quoque illum cogitasse demonstrat, non habuisse ius in alienam filiam AEgisthum, vt ratæ nuptiæ illæ vllo pacto esse potuerint. Si quid aliud huiuscemodi est in coagmentatione rerum, quod ratione careat, nec satis bellè cohęreat, id eruditi & ingeniosi viri videbunt, neque enim nunc nobis propositum est id accuratè ostẽdere. Vtinam vt hæc fabula partes quasdam habet elegantissimas summóque artificio confectas, necnon optimarum verissimarúmque sententiarum tota plena est, ita reprehensione hac culpâque vacaret, ac rectam οἰκονομίαν haberet.

Η μὲν σκιωὴ τοῦ δράματος, ὑπόκειται ἐν ὁρίοις τῆς Αργείας γῆς. ὁ δὲ Χορὸς συνέστηκεν ἐξ ἐπιχωρίων γυναικῶν.

Δανάης ὑποθεσμάτιον.

ΥΠΟΘΕΣΙΣ ΔΑΝΑΗΣ.

Ακρίσιος Αργους ὢν βασιλεὺς, κατ' χρησμόν τινα τινὸς περὶ τῆς Δανάης κατάκλειστον ἐν τοῖς παρθενῶσιν ἐφύλαττε καλλίστην οὖσαν. ἣς ἐρασθεὶς ὁ Ζεὺς, ἐπεὶ οὐκ εἶχεν ὅπως μιχθείη αὐτῇ, χρυσὸς γενόμενος, κατ' ῥυεὶς διὰ τοῦ τέγους εἰς τὸν κόλπον τῆς παρθένου, ἐγκύμονα ἐποίησεν. ἐξήκοντος δὲ τοῦ χρόνου, βρέφος τὸν Περσέα ἔτεκε. Τοῦτο μαθὼν Ακρίσιος, εἰς κιβωτὸν ἀμφοτέρους, τήν τε μητέρα, καὶ τὸ βρέφος ἐνέβαλε, καὶ κελεύει ῥιφῆναι καὶ τῆς θαλάσσης. ἰδοῦσαι δὲ ταῦτ' αἱ Νηρηΐδες, καὶ κατελεήσασαι τὸ γεγονὸς, ἐμβάλλουσι τὴν κιβωτὸν εἰς δίκτυα Σεριφίων ἁλιέων. κἀντεῦθεν σωθεῖσα ἡ τε μήτηρ καὶ τὸ βρέφος. ὅπερ αὐθεφθὲν Περσεὺς ὠνομάσθη.

ARGVMENTVM DANAES.

Acrisius Argorum rex, ex quodam oraculo filiam Danaen forma pulcherrima præditam in virginali conclaui conclusam seruabat. Cuius amore captus Iupiter, cùm nesciret quonam modo misceri cum ea posset, in aurum conuersus, & per tectum in virginis sinum defluens, grauidam fecit. Cùm autem iustum partus *tempus præteriisset, Perseum infantem peperit. Acrisius hac re cognita, in arcam vtrunque, & matrem, & infantem coniecit, & in mare proiici iussit. Nereides verò hæc conspicatæ, idque quod acciderat, miseratæ, arcam in Seriphiorum piscatorum retia iniecerunt. Hinc verò & mater & infans incolumis euasit. Qui cùm ad virilem ætatem peruenisset, Perseus est appellatus.*

ΤΑ ΤΟΥ ΔΡΑΜΑΤΟΣ ΠΡΟΣΩΠΑ.

ΕΡΜΗΣ.
ΔΑΝΑΗ.
ΤΡΟΦΟΣ.
ΑΚΡΙΣΙΟΣ.
ΑΓΓΕΛΟΣ.
ΧΟΡΟΣ.
ΑΘΗΝΑ.

Προλογίζει δὲ ὁ Ερμῆς.

PERSONÆ HVIVS fabulæ sunt hæc:

MERCVRIVS.
DANAE.
NVTRIX.
ACRISIVS.
NVNCIVS.
CHORVS.
MINERVA.

Prologum autem agit Mercurius.

ΕΥΡΙΠΙΔΟΥ ΔΑΝΑΗ.

Ερμῆς.

Ομοι μοι οἷσθ', εὔπυργά τ' ἐρύματα χθονὸς
Οὐκ ἐν πολυχρύσοισιν ἤσκηται χλιδαῖς.
Αρχὴν δὲ τήνδε, καὶ θεῶν ἱδρύματα
Ακρίσιος εἴληχεν τύραννος τῆσδε γῆς.
Ελληνες δ' Αργος ἡ πόλις κικλήσκεται.
Οὗτος δ' ἔρωτι παιδὸς ἄρσενος κεδεὶς
Πυθῶδ' ἀφῖκτο, κἀλέγει Φοίβῳ τάδε·
Πῶς ἂν γένοιτο σπέρμα παιδὸς ἐν δόμοις,

EVRIPIDIS DANAE.

Mercurius.

DOmus quidẽ istæ, pulchrísq. turrib. cincta propugnacula
Non opulentis ornata sunt deliciis.
Imperium verò horum, & Deorum templa [huius agri
Acrisius obtinet Princeps huius agri.
A Græcis verò Argos hæc vrbs appellatur.
Hic autem masculæ prolis *procreandæ* desiderio captus
Pythonem adiit, & dixit Phœbo hæc:
Quonam modo *sibi* esse posset semen filii in ædibus,

Τίν᾽ θεῶν, βροτῶν τε πρὸς μορφοῦς τυχόν.
Κεῖνος ἢ δυσξύμβλητον ἐξεφώνησε πάλιν· 10
Ἔστιν μὲν, ἔστιν παῖδος ἄρσενος τόκος
Οὐκ ἐξ ἐκείνου. πρῶτα γὰρ θῆλυν σπορὰν
Φῦσαι δέησε. κἀπὰ πως κείνη ποτὲ
Εὐνῆς κρυφαίαν γνοῦσα, κ᾽ μὴ γνοῦσα δὴ
Ὑπόπτερον λέοντα τέξεται πατρί, 15
Ὃς τῆσδε γ᾽ ἄρξει θατέρας πολλῆς χθονός.
Τοιαῦτ᾽ ἀκούσας Λοξίου μαντεύματα,
Γάμων ἀπείχεθ᾽ ὁ μὲν· δὲ γε τίκτει λαθών
Πρὸς τῷ παρόντος ἡμέρου νικώμενος.
Δανάην δ᾽ προσῴνομασε τὴν δ᾽, ὅθ᾽ οἰκίαν 20
Πολὺς παρῆλθεν εἰς γονὴν παίδων χρόνος.
Εν παρθενῶσι δ᾽ αἰθρὶ, οἷς ἐδείματο,
Δίδωσιν Αργείαισιν εὔφρουρον κόραις,
Εἰς ἀνδρὸς ὄψιν αἰλούμενος μολεῖν.
Εἶθ᾽ ὡς ὁ μακρὸς ἤυξανε τοῦ τῶν χρόνος, 25
Καὶ κάλλος εἶχεν ἔξοχον καθ᾽ Ἑλλάδα,
Φίλτροις ἀφέκτοις Ζεὺς κατοχεθεὶς πατὴρ
Εὐνῇ σπουδεῖν λάθρα πως ἠβούλετο.
Σαφῆς δ᾽ πείθειν οὐκ ἔχων, εἰς μηχανὴν

Quem deorum mortaliúmue *sibi* propitium nactus.
Ille verò perobſcuram edidit vocem. 10
Erit quidem, erit maſculæ prolis fœtus
Non ex illo *ſuſceptus*. Primum enim fœmineum ſemen
Procreare oportebit. Deinde verò illa *fœmina* tandem
Cubile clandeſtinum cognoſcens, & non cognoſcens tamen,
Sub ſaxo natum leonem pariet patri, 15
Qui huic vtrique amplo agro imperabit.
His Phœbi oraculis auditis, (gignit *filiam*,
A nuptiis *aliquandiu* quidē hic abſtinuit: *tandem* verò per imprudentiā
A præſenti cupiditate victus.
Danaen verò primum nominauit hanc, quia (*genitos haberet*.
Multū tēpus præteriit ad generationē liberorum, *i. antequam liberos à ſe*
Confeſtim autem in virginalibus conclauibus, quæ ædificauit, *filiam*
Dat Argiuis bene cuſtodiendam puellis,
In viri conſpectum cauens ne veniret.
Deinde verò cum longum tempus hanc augeret, 25
Et formam haberet *hæc* eximiam in Græcia,
Philtris ineuitabilibus Iupiter pater correptus, *in*
Cubili congredi clam *cum ea* cupiebat.
Apertè verò cum *ei rem* perſuadere non poſſet, ad machinam *dolúmque*

Τοιαῦθ᾽ ἐχώρησ᾽, ὡς ἄπυρος χρυσὸς γεγὼς, 30
Πόθεινὸν εἰδὼς τοῦτο κτῆμα τοῖς βροτοῖς,
Διὰ στέγας ῥεύσθεν ἐν χερσὶν κόρης.
Η δ᾽ οὐδὲν μὴ γνοῦσα τὸν κεκρυμμένον δόλον,
Κόλποισι τὸν θεὸν εἰσρέοντ᾽ ἐδέξατο.
Χρόνῳ δ᾽ αὐτὴν ὡς κατεῖδ᾽ ἐγκύμονα, 35
Εἰς θαῦμ᾽ ἐσῆει, κἀξεπέπληκτο σαφῶς,
Ὡς εἰς τόδ᾽ ἦλθεν μέμψιν εὐλαβουμένη.
Φυγῇ δ᾽ λάθρα τῆσδε γῆς ὁρμωμένη.
Μαθὼν πατὴρ νιν ἐγκατακλείσον δόμοις
Ὀργῇ χολωθεὶς κ᾽ σκότῳ κρύψας ἔχει, 40
Τἀληθὲς ὄψει προσκοπούμενος μαθεῖν,
Καὶ ταῦτ᾽ ἀληθῆ, καὶ σαφῶς ἔχοντ᾽ ἴδῃ,
Εγνωκεν ἀμφω παντίοις ἀφιέναι,
Τὸν παῖδα, κ᾽ τὸ τεχθέν. ὧν δ᾽ γ᾽ ἐστάλην
Μύθοις Δανάῃ τοῖσδ᾽ εὐπροσηγόροις ἄγων, 45
Εκ Διὸς, ἀφίξομαι τάχιστα σημανῶν.
Υπηρέτην γὰρ ὄντα τἀπεσταλμένα
Πράσσειν προθύμως, ὅστις αὖ γ᾽ ἠνοσυνεγής.
χο. Τίς ὁ καινοτέρος ὅτος μῦθος
Κατ᾽ ἐμὰς ἦκεν ἀκουάς; 50

Talem venit, vt in aurum igne non purgatum, *at rude*, conuerſus, 30
Quòd hanc poſſeſſionem mortalibus optabilem *eſſe* ſciret,
Per tectum flueret in manus puellæ.
Illa verò non cognito occulto dolo,
Sinu Deum influentem excepit.
Tandem verò Danae cùm vidiſſet ſe grauidam *eſſe*, 35
In admirationem venit, & animo perculſa eſt apertè,
Quòd in hoc *ſtupri probrum* veniſſet. *Quare* reprehenſionem metuēs,
Fugáq. clam *ex* hoc agro diſcedēs, *periculū ſibi imminens uitare uolebat: ſed*
Pater cognita *re*, ipſam concluſam in ædibus,
Ira percitus, & tenebris occultatam ſeruat. 40
Veritatem aſpectu proſpiciens, *oculiſque propriis cupiens rem* videre.
Et *ut* videat *an* hæc vera ſint & certa,
Decreuit ambos in mare proiicere,
Et filiam, & filium *eius*. Quorum verò *cauſa* miſſus ſum *huc*
Sermones Danaæ hos iucundos afferens 45
A Ioue, celerrimè declaraturus veniam, *i. mox declarabo*.
Miniſtrum enim exiſtentem, imperata
cho. Facere *oportet* alacriter, quicunque fuerit mentis compos.
Quis nouus hic ſermo
Ad meas venit aures? 50

Universidad de Deusto
Biblioteca

Ενθ' ἀστεροχὲς μυκαίνουσα
Τοῖς δε δώμασι κοιρανοῦ, ἀμφίδοξος πελάζω.
Τίς δεσπότιν ἐμὴν Δανάὴν
Βάξις ἔχει κατὰ πόλιν;
Ἣν μή ποτ' ὤφελ' εἰς ὦτα φέρειν
Ὁ πρῶτος τάδε φράσαι τολμήσας,
Ὡς ἐγκύμων εἰλήπται, χραισθεῖσα λέκτροις
Ἀνδρός. πατὴρ δέ μιν κλήσας
Ἐν παρθενῶσι σφραγῖσι δέμας φυλάσσει.
Ταῦτ' ἐτήτυμα μαθεῖν θέλω.
Ἀλλ' εἰσορῶ γὰρ τύραννον χθονὸς τῆσδ'
Ἀργείας Ἀκρίσιον πρὸ δόμων στείχοντα.
Φυγῇ βαρὺς ὡς δόξαι κέαρ.
ἀκρ. Σὺ δ', εἰ κατ' οἴκους εὐνοῦς ἐτύγχανες,
Οὐκ ἂν ποτ' ἦλθες εἰς τόδε θράσος.
Λείπει τὰ λοιπά.

Huc ſedulò properans,
Ad has Regis ædes ancipiti animo pendens accedo.
Quis dominam meam Danaen
Rumor agitat per vrbem?
Quem vtinam nunquam in aures *meas* tuliſſet,
Qui primus hæc dicere *nobis* eſt auſus,
Quòd grauida ſit deprehenſa, polluta lectis *& congreſſu*
Viri. Pater verò ipſam incluſam
In virginalibus conclauibus, *et* ſigillis *obſignatum eius* corpus cuſtodit.
Hæc certò ſcire volo.
Sed enim video Regem huius agri
Argiui, Acriſium ex ædibus prodeuntem.
Grauis autē *ac iratus eſt* animo, vt videtur, ꝓpter fugā, *quā filia tentauit.*
Acr. Tu verò, ſi in ædibus beneuolus eſſes *nobis*,
Nunquam ad tantam audaciam progreſſus eſſes.
cætera deſiderantur.

Universidad de Deusto
Biblioteca

Universidad de Deusto
Biblioteca

Universidad de Deusto
Biblioteca